Colecția
«DEM»
(Dicționare, enciclopedii, manuale)
Seria
DICȚIONARELE CLUSIUM

Volum apărut cu sprijin de la Ministerul Culturii și Cultelor

CASA DE EDITUR ATLAS-CLUSIUM SRL
(Director general: VALENTIN TAȘCU)
EDITURA CLUSIUM
(Director: NICOLAE MOCANU)

RO 3400 CLUJ-NAPOCA, Piața Unirii 1
Tel./fax: +40 – 64 – 196940
E-mail: clusium@codec.ro

© CLUSIUM 2001

TEODOR CORBEA

DICTIONES LATINÆ CUM VALACHICA INTERPRETATIONE

Ediție de
ALIN-MIHAI GHERMAN

Volumul I:
Studiu introductiv, note și text

MARIUS SALA

CLUSIUM
2001

Coperta: CĂLIN STEGEREAN
Tehnoredactare: LUCIAN ANDREI

ISBN: 973 – 555 – 331 – 7

CUVÎNT ÎNAINTE

Teodor Corbea este una dintre figurile cele mai puțin cunoscute ale vieții culturale de la sfîrșitul secolului al XVII-lea, deși este autorul unor lucrări de mare importanță, iar ca personaj politic a fost implicat, alături de fratele său, David „Ceaușul", în foarte multe dintre evenimentele politice de la sfîrșitul secolului al XVII-lea și începutul celui următor[1].

Originar din Șcheii Brașovului, Teodor era fiu al unuia dintre preoții care au slujit la Biserica „Sfîntul Nicolae" de acolo, Ioan Corbea. Se bănuiește că s-a născut în jurul anului 1670[2], după cea de a doua căsătorie a tatălui său. Nu se cunoaște unde și-a făcut studiile, dar Brașovul epocii sale, care era nu numai un important centru comercial și meșteșugăresc, ci și un loc în care se întîlneau mai multe culturi, i-ar fi putut deschide mai multe perspective. S-a presupus că a studiat într-una din școlile săsești sau ungurești bune din Transilvania[3], căci astfel se poate explica buna cunoaștere a latinei și maghiarei. Unii cercetători, precum Scarlat Struțeanu, bănuiesc că excepționala, pentru epoca sa, cultură și-a făcut-o la Academia de la Lavra Pecearska, inaugurată de Petru Movilă la Kiev pe modelul academiilor occidentale, mai ales al celor iezuite[4]. Dacă așa stau lucrurile, Teodor Corbea este unul dintre primii brașoveni dintr--o lungă serie care și-au făcut educația aici. Acest lucru ar explica suficient cunoașterea slavonei rusești, a rusei, dar și a elinei și latinei, care au fost argumentul prin care el și fratele său David au fost bine primiți și apreciați de Cantacuzini și Constantin Brîncoveanu. În Țara Românească, deși în umbră, Teodor Corbea este evident prezent la cele mai importante evenimente culturale și mai ales politice. Secretar pentru limba latină al lui Constantin Brîncoveanu, el este în posesia unor mari secrete ale acțiunilor diplomatice, de multe ori duplicitare (din

---

1 O cercetare a activității sale culturale și politice va fi subiectul unei viitoare investigații monografice.

2 *Istoria literaturii române*, vol. I, București, Editura Academiei R.S.R., 1970, p. 505-507.

3 Gh. Cardaș, *Teodor Corbea, poet și traducător al Psaltirii, „vel pisariu i cantelar" al împăratului Petru cel Mare*, în „Mitropolia Olteniei", XIX, 1967, nr. 1-3, p. 28-44; Octavian Șchiau și Doina Curticăpeanu, *Psaltirea lui Teodor Corbea*, în „Steaua", XVIII, 1967, nr. 12, p. 59-68.

4 Scarlat Struțeanu, *Doi umaniști ardeleni la curtea lui Constantin Brîncoveanu*, în „Ramuri", XXXIII, 1942, nr. 1-2, p. 40-55; O. Șchiau și Doina Curticăpeanu, *op. cit.*

punctul de vedere al obedienței față de Poarta Otomană) ale domnitorului. Este trimis chiar în cîteva misiuni diplomatice, unele la Brașov (aflat atunci sub ocupație militară austriacă) și chiar în Rusia, la prințul Golițîn sau la Petru cel Mare.

Un moment în care iese în prim-planul evenimentelor este campania nereușită, din 1711, a lui Petru I în Moldova și Țara Românească. Alături de Toma Cantacuzino, fiul Stolnicului, el trece manifest de partea rușilor, fiind obligat să se refugieze în Rusia alături de acesta. Cronologic, ultimul document cu referire la numele său, la care am avut acces, datează din 1712. Anul 1725, îndeobște vehiculat ca fiind probabil cel al decesului său, este sugerat de o însemnare de la sf îrșitul manuscrisului *Psaltirii în versuri*, fiind mai degrabă o dată *ante quem,* iar însemnarea ne apare ca fiind mai mult una de posesor al bibliotecii Bisericii „Sf întul Nicolae" din Șchei[5], decît una care să menționeze decesul său.

În urma sa rămân trei lucrări sigure, toate păstrate în manuscris și inedite pînă acum: *Dicționarul latin-român*, *Psaltirea în versuri* și o relatare a misiunii dipolmatice a fratelui său în Polonia, *Însămnare pentru soliia mai marelui mieu frate, David Corbea Ceauș, pentru vorovirea ce au avut-o cu Turculeț rohmistru și cu alți rohmiștri moldoveni și pentru răspunsul ce au luat cînd au fost să se întoarcă înapoi de la crai.* Scarlat Struțeanu a presupus, mai mult pe baza unor argumente istorice, că prima parte a *Anonimului brîncovenesc* îl are ca autor pe Teodor Corbea. Alte argumente, de ordin lingvistic, par să confirme aceeași atribuire. Tot cu argumente bazate pe fapte de limbă putem lărgi aria activității sale și la traducerea unor părți din *Mineiul* de la Buzău (1698), o relație strînsă a lui Teodor Corbea cu episcopul Mitrofan, editorul *Mineiului*, putînd fi probată, după cum se va vedea mai jos, prin *Dicționarul latin-român.* Nu excludem, de asemenea, că scriitorul brașovean a fost între cei care au participat la redactarea finală a *Bibliei de la București.* Dar aceste supoziții și susținerea lor cu argumente plauzibile sînt tema unei viitoare cercetări.

Pentru prima dată, Teodor Corbea apare în documentele în anul 1691, cînd, apreciat deja de Constantin Brîncoveanu, este trimis în mai multe misiuni la Brașov. A fost angajat într-o amplă activitate dipolomatică orientată mai ales înspre Rusia și Transilvania, fiind colaborator și, uneori, concurent cu propriul său frate, David „Ceauș" Corbea, iar în Rusia și cu Gheorghe Castriotul.

5 Adăugăm că scrisul care face această însemnare este foarte asemănător cu cel care notează în *Protocolul* Bisericii prezența manuscrisului.

Dicționarul său latin-român, numit de el *Dictiones Latinæ cum Valachica interpretatione,* a fost redactat, după cum mărturisește însăși notița finală a manuscrisului, „din plata părintelui Mitrofan"[6].

Două sînt elementele care ne reține atenția: perioada în care Corbea și-a redactat dicționarul și motivele pentru care vlădicul i-a comandat și, implicit, plătit munca. Ținînd cont că Teodor Corbea este reținut în cursul anilor 1698-1699 în diferite misiuni diplomatice în Rusia[7], iar în 1700-1701 în Transilvania[8], intervalul se restrînge pentru o perioadă anterioară acestor ani, fără a putea exclude că una dintre revizuirile textului a putut fi și ulterioară lui 1698. Fără îndoială, dicționarul a fost redactat între 1691 și 1697. Mai tulburătoare rămîne motivul pentru care episcopul a considerat necesară executarea unei asemenea lucrări. Dincolo de rațiunile politice (Țara Românească era implicată în acel moment în marea politică occidentală, fiind uneori participant, alteori teren de luptă între habsburgi și otomani), putem deduce și o anumită deschidere pentru cultura occidentală de expresie latină. Nu îndrăznim să afirmăm o legătură evidentă, dar coincidența cu pertractările pentru atragerea românilor ardeleni la unire cu Biserica Romei (Biserica Catolică folosind limba latină atît în cult, cît și ca limbă de comunicare) ar oferi încă o explicație asupra căreia va merita să reveninm.

---

6 Textul complet al însemnării sună: „La tălmăcirea acestui lixicon ostenitu-s-au din plata părintelui Mitrofan, episcopul de Buzău, Todor Corbea, sîn ermonah Ioasaf din Brașov", f. 277v. De altfel, Mitrofan este de una din cele mai interesante figuri ale culturii noastre din a doua jumătate a secolului al XVII-lea: fiind episcop de Huși între 1683 și 1685, a fost unul din cei mai importanți colaboratori ai mitropolitului Moldovei Dosoftei, în momentul în care acesta își tipărea la Iași monumentala sa lucrare *Viața și petrecerea sfinților.* După îndepărtarea lui Dosoftei din scaunul Moldovei, el s-a refugiat în Țara Românească, unde s-a atașat intențiilor culturale ale lui Șerban Cantacuzino și, mai apoi, ale lui Constantin Brîncoveanu. Meșteșugul tiparului, pe care îl învățase în Moldova, îl propulsează în centrul intensei activități legate de tipărirea *Bibliei de la București* (1688), fiind, de fapt, diortositor și „mare meșter al tiparelor" la monumentala lucrare. Nu intenționăm să analizăm contribuția sa la editarea *Bibliei lui Șerban* – absolutizată de unii cercetători, minimalizată de alții –, ci doar să arătăm că el a desfășurat în continuare o intensă activitate tipografică. Categoric, calitățile sale culturale și, foarte probabil și cele păstorești au făcut ca el să fie instalat în scaunul episcopiei Buzăului, pe care l-a păstorit între 1691 și 1702. Înființează aici o tipografie unde, printre multe altele, tipărește, la 1688, în 12 volume, *Mineele,* întregind munca lui Dosoftei la *Viețile sfinților,* întreruptă brutal prin arestarea mitropolitului și exilul său în Polonia.

7 Vezi *Relațiile istorice dintre popoarele U.R.S.S. și România în secolele XV - începutul celui de al XVIII-lea. Documente și materiale în trei volume,* sub redacția I.S. Grosul și A. Oțetea, vol. III, Moscova, Editura „Știința", 1970, p. 121-131.

8 Șt. Stinghe, *Documente privitoare la trecutul românilor din Șchei (1700-1783),* vol. I, Brașov, 1901; N. Iorga, *Studii și documente,* vol. VIII: *Brașovul și românii,* București, 1903.

Sursa dicționarului. De la primele studii chiar, precum cele ale lui Gr. Crețu[9], L. Gáldi[10] și Carlo Tagliavini[11] , s-a afirmat că sursa este *Dicționarul latin-maghiar* al lui Albert Szenci Molnár. Însuși Corbea mărturisește în textul dicționarului această sursă: „**Altorsium, g.n.** orășăl în țînutul domnilor norimbergheani, în care acest noriberghean svat cinsteș bogată academie au zidit în numărul anilor 1575, unde acest Lixicon l-au scris Albertus Molnar în numărul anilor 1603", „**Argentina, g.f. et Argentoratum** tare oraș al Țării Nemțești lîngă apa Rhenus, în țînutul Alsației. Acolo ca acela înalt turn iaste și biserecă înfrîmșețată, cît în Europa altă bisarică sau turn aseamine acestora nu iaste. Iaste iarăș acolo o academie vestită, în care de demult mulți înțelepți oameni s-au învățat, unde și eu, care această carte am scris (adecă Albertus Molnaru) trei ani și jumătate am lăcuit în vreamea copilăriei". O a treia însemnare aflată în text („**Theodorus, g.m.** nume de bărbați de obște; **item**: numele acestui de pă urmă, care această carte de pă letenie și ungurie o au tălmăcit rumâneaște") complică întrucîtva relația lui Corbea cu originalul maghiar: un număr de calcuri lingvistice după maghiară (deși nu foarte numeroase), ca și preluarea (rară, de altfel) a unor cuvinte sufixate în maghiară ca forme de nume proprii (*Mediaba* „din Media" a fost înțeles de Corbea ca un cuvînt, astfel că întîlnim și forme ca: „**Abacena,-æ, g.foem.** oraș în Siliția; iarăș: nume unui oraș din Mediiaba") dovedesc că scriitorul brașovean s-a orientat mai ales *în sens* după textul maghiar. Conștient însă de originea latină a limbii române, s-a uitat, cel puțin în aceeași măsură, *la formă*, după textul latin. Dovedesc acest lucru numărul prea mare de coincidențe dintre formele sufixate latinești și românești, prin folosirea în textul românesc (mai ales la formele adjectivale) a unor sufixe românești provenite din cele latinești din textul echivalent.

Cercetînd lista de cuvinte-titlu latinești, putem afirma în faza actuală a investigațiilor cu certitudine că Teodor Corbea a lucrat pe prima[12] sau pe cea de

9 *Cel mai vechi dicționar latin-român de Tudor Corbea (manuscript de pe la 1700)*, în „Voința națională", 15 aug. 1905 (și extras).

10 Ladislau Göbl, A *magyar szotárirodalom hatása az oláhre*, în „Nyelvtudomány Közlemények", vol. XLVIII, 1931-1933, nr. 1, p. 68-88; nr. 2. p. 165-207.

11 *L'Influsso ungherese sull'antica lessicografia rumena*, în „Revue des études hongrois", an VI, 1929, p. 16-75 și extras.

12 *Dictionarium Latinoungaricum. Opus novum et hoctemus nunquam editum in quo omnes probatorum linguæ Latinæ. [...] Nomina item propria deorum, gentilum, regionum, insularum, marium, fluviorum, silvarum, lacuum, montium, populorum, virorum, mulierum, urbium, vicorum et similium*, Nürnberg, Hutter, MDCIV [1604].

a doua ediție[13] a *Dicționarului* lui Albert Szenci Molnár. Partea originală a lui Corbea, datorată în primul rînd conștientizării originii latine a limbii române, este covîrșitoare.

Descrierea dicționarului. Păstrat în colecția de manuscrise românești a Bibliotecii Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române sub cota: Ms. rom. 45, dicționarul lui Teodor Corbea are 377 de file de mărimea 21,5x29.5 cm[14]. Scris pe două coloane cu o cerneală maronie și cu inițiale roșii, manuscrisul clujean are (cu foarte puține excepții) 40 de rînduri pe coloană. Ștersăturile din text și corecturile făcute cu aceeași cerneală ne îndreptățesc să credem că acesta este exemplarul de lucru, iar nu prima redactare a dicționarului. Cu această ocazie, Corbea a făcut o marcare marginală a unor cuvinte-titlu latine cu semnul [**x**]. Manuscrisul a fost supus la cel puțin două revizuiri de către însuși autorul, prima făcută o dată cu introducerea inițialelor cu cerneală roșie (ceea ce explică unele completări făcute în textul românesc cu cerneală roșie), iar o alta, mai tîrzie, cînd a făcut unele modificări sau a adus completări cu cerneală neagră.

Alte marcări marginale nu îi mai aparțin autorului. Una, marcată prin [•], este făcută cu cerneală neagră și ar putea să se datoreze mîinii lui Grigore Maior în momentul redactării în 1760-1765 a propriului său dicționar, *Lexicon compendiarium*. O altă serie de marcări marginale ([/]) coincide în mod tulburător cu folosirea *Dicționarului* lui Corbea în redactarea *Dicționarului lui Ioan Bobb* (Cluj, 1821-1822). Putem bănui că ele reprezintă selecția făcută de vreun redactor.

În cadrul textului găsim și cîteva intervenții făcute de terțe mîini (marea majoritate scrisuri de secolul al XIX-lea), din care am îndrăzni să identificăm și mîna lui Timotei Cipariu.

Dicționarul lui Teodor Corbea conține 37 254 de cuvinte-titlu latine și are un lexic românesc de o bogăție cu totul remarcabilă. Fără exagerare, putem spune că aici aflăm cel mai amplu inventar lexical al limbii române găsit în vreo lucrare lexicografică românească redactată pînă la sfîrșitul secolului al XIX-lea.

---

13 *Lexicon Latino-Græco-Hungaricum*, Hanovia, Willerian, MDCXI [1611]. Mai menționăm existenta unei a treia ediții, *Lexicon Latino-Græco-Ungaricum*, Heidelberg, MDCXXI [1621] și o a patra, ulterioară redactării dicționarului lui Corbea, *Dictionarium Quadrumlingvе Latino-Ungarico-Græco-Germanicum*, Nürnberg, 1708.

14 Menționăm existența unei copii tîrzii și incomplete (din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea în colecțiile Bibliotecii Bruckenthal din Sibiu sub cota Fond Brukenthal, P. 1-6, nr. 30). Această copie conține caietele 1-7 (A-Canda), 21-22 (Exacemus-Funifer) și 32-67 (Liberator-Zythus). Singurul studiu dedicat acestui manuscris i se datorează lui Geza Blédy, *Un dicționar latin-român din secolul al XVIII-lea printre manuscrisele Bibliotecii Brukenthal*, în SCL, XI, 1960, nr. 3, p. 373-379. Ne propunem să reluăm într-un viitor studiu cercetarea profesorului clujean.

Circulația manuscrisului: După moartea lui Mitrofan (vara lui 1702), manuscrisul a trecut în posesia urmașului acestuia în scaunul vlădicesc, cărturarul episcop Damaschin, care a păstorit la Buzău între 1702 și 1708, iar mai apoi la Rîmnic, din 1708 pînă în 1726. La 7 mai 1713, după cum atestă o însemnare de pe prima filă a manuscrisului, dicționarul a fost dăruit fostului său elev, velcomisul Radu Cantacuzino: „Acest lexicon iaste a Radului Cantacuzino velcomis, dăruit de cătră [...] Damaschin, episcopul de Rîmnic; 7 mai 7221 (1713)". Nu este vorba de fiul domnitorului Ștefan Cantacuzino, așa cum credea C. Dima Drăgan[15], ci de marele spătar, unul din frații Stolnicului (și, deci, unchi al domnitorului), mort în 1715. Probabil că manuscrisul a ajuns în posesia fiului lui Ștefan Cantacuzino, și el Radu (Răducanu), care s-a refugiat, în 1716, în momentul executării de către turci a tatălui său, a Stolnicului și a altor membri ai familiei, la Viena, intrînd în armata imperială și avansînd pînă la gradul de colonel, devenind, între timp, Rudolph Kantakuzen și mare maestru al unui inventat ordin cavaleresc (în numele căruia emitea și superbe diplome), dar și protector al unor bordeluri din Viena (pentru ultimul fapt intrînd sub incidența anchetelor polițienești). Probabil de la el a fost cumpărat manuscrisul de către Inochentie Micu-Clain, cu fabulosul preț de 300 de florini renani (venitul întregii episcopii era, în momentul exilului lui Inochentie, de 3 000 de florini!). Vinderea manuscrisului lui Corbea nu este străină de superba diplomă dată de Radu în numele ordinului cavalerilor ioaniți episcopului ardelean.

Intrat în colecțiile Bibliotecii din Blaj, manuscrisul lui Corbea a avut urmări din cele mai importante în dezvoltarea lexicografiei românești.

Posteritatea dicționarului. Cel puțin trei dintre lucrările redactate la Blaj în perioada Școlii Ardelene sînt mai mult sau mai puțin debitoare *Dicționarului* lui Corbea.

O problemă asupra căreia nu îndrăznim încă să dăm un răspuns definitiv este dacă *Dicționarul latin-român* al lui Teodor Corbea, care se găsea de la mijlocul secolului al XVIII-lea în Biblioteca din Blaj, a fost pus la contribuție de Grigore Maior în redactarea propriei scrieri, *Lexicon Compendiarium*. Orice comparare trebuie făcută cu precauție: cele două lucrări reprezintă nivele cu totul diferite de cunoaștere ale limbii latine și de cultură. Spre deosebire de Teodor Corbea, care urmează relativ îndeaproape *Dicțioonarul latin-maghiar* al lui Albert Szenci Molnár, lucrarea lui Maior se dovedește a fi o lucrare profund originală în ceea ce privește selectarea lexicului latin și echivalarea lui în limba română. Totuși, unele asemănări pe care le putem constata ne pot induce opinia că, cel

15 C. Dima Drăgan, *Biblioteca unui umanist român: Constantin Cantacuzino Stolnicul*, București, 1967, p. 263.

puțin parțial, *Dicționarul* lui Teodor Corbea[16] a fost pus la contribuție în redactarea lui *Lexicon Compendiarium*:

GRIGORE MAIOR	TEODOR CORBEA
adeps grăsime, unsoare	**adeps** grăsime, untură
adeptio dobîndă, dobîndire	**adeptio** dobîndire, luare
adeptus dobîndit	**adeptus** dobîndit, prins, luat
adesus ros, mîncat	**adesus** ros, roasă, mîncat
adhaec peste aceasta, de-aci înainte	**adhaec** prespre aceasta, mai încolo
adhaereo mă lipesc	**adhaereo** acățu, lipăscu
adhaesio lipire	**adhaesio** lipire, acățare
adhinnio rîntezăsc [sic!]	**adhinnio** nechezu
adhortatio îndemnare	**adhortatio** îndemnare
adhortator îndemnători	**adhortator** îndemnătoriu
adhortor îndemnu	**adhortor** îndemn
adhuc încă, pînă aci	**adhuc** pînă acum
adjectio adaogere	**adjectio** adaogere, dare, punere spre ceva
adjectus adaogat	**adjectus** adaos,să

Dacă Grigore Maior a folosit, cel puțin în unele dintre situații, *Dicționarul* lui Teodor Corbea[17], acest lucru ar confirma indirect faptul că redactarea lui *Lexicon Compendiarium* s-a făcut la Blaj, unde se afla lucrarea lui T. Corbea. Pe de altă parte, folosirea *Dicționarul*ui lui Corbea ar explica asemănările (neexemplificate) pe care Tagliavini le-a găsit între *Dicționarul* lui Francisc Páriz Pápai și *Lexicon Compendiarium*; căci atît *Dicționarul* lui Corbea, cît și cel al lui Páriz Pápai au avut ca sursă primară *Dicționarul latin-maghiar* al lui Albert Szenci Molnár, redactat la începutul secolului al XVII-lea și care a cunoscut pînă în 1708 patru ediții.

16 Listele de cuvinte-titlu din cele două dicționare nefiind identice (lucrarea lui Corbea fiind mult mai amplă), s-a operat o selecție a textului în funcție de cea din *Dicționarul* lui Grigore Maior.

17 Credem că nu este întîmplător faptul că titlul complet al dicționarului lui Grigore Maior, *Lexicon compendiarium Latino-Valachicum complectens ac phrases Latinas cum Valachica earum interpretatione*, reia parțial titlul dicționarului lui Teodor Corbea, *Lexicon Latinum cum Valachica interpretatione*, el însuși replică la titlul dicționarului lui Albert Szenci Molnár, *Lexicon Latinum cum Hungarica inerpretatione*. Modificările față de titlul lui Corbea explică și atitudinea sa față de izvorul românesc al lucrării sale: Grigore Maior reduce numărul cuvintelor-titlu pe care le întîlnim la Corbea cam la o treime, însă îmbogățește lucrarea sa cu o serie de expresii și citate din autorii clasici.

Cu certitudine însă, *Dicționarul* lui Corbea a fost folosit de Samuil Micu în redactarea propriei sale lucrări. O primă fază a activității lexicografice a lui Samuil Micu Clain a constat în extragerea de material lexical din lucrarea pe care o avea la dispoziție la Blaj. Credem că el a redactat un întreg dicționar latin-român (azi pierdut). Acest fapt este dovedit de cîteva fragmente din el, care se păstrează în diferite alte manuscrise ale sale.

SAMUIL MICU-CLAIN	TEODOR CORBEA
illibatus,-a,-um curat, întreg, nestricat, făr de prihană	**illibatus,-a,-um** curat,-ă, întreg,-ă, nestrîncat,-ă
iiliberalis,-e 1. om făr de omenie. 2. scump,-ă, nedarnic,-ă	**illiberalis,-e** scump,-ă, fără omenie, neom
illiberalitas, g.f. 1. neomenie. 2. nedăruire. 3. scumpenie	**illiberalitas, g.f.** scumpeniia omului, neomenie
illiberaliter, adv. cu neomenie	**illiberaliter** scumpițează, neomenește
illic, adv. acolo	**illic, adv.** acolo
illicet, adv. îndată	**illicet, adverb.** îndată, numaidecît
illicio,-as amăgescu, cu înșelăciune prinz pre cineva, îl fac să facă ceva	**illcio,-is,-ire** îndulcescu la mine, amăgescu
illicite, adv. făr de slobozenie	**illicite** fără slobozîre, oprițează
illicitus,-a,-um neslobod,-ă, oprit,-ă	**illicitus,-a,-um** nù-slobod,-ă, oprit,-ă
illicium, g.n. amăgitură dulce, momeală, adămănătură	**illicium, g.n.** îndulcitură, amăgitură
illimis,-e făr de tină, neîntinat, curat	**illimis,-e** fără tină, neîntinat,-ă, curat,-ă, fără gunoaie
illustro,-as luminez, strălucesc, fac să fie luminat lucrul, tîlcuiescu	**illustro,-as** luminezu, luminățează tîlcuiescu
imagino,-as închipuiesc ceva, fac chip, icoană	**imagino,-as** chip îi dau, înfigurezu

Același lucru poate fi probat cu prisosință și în dicționarul român-latin-maghiar, care ni s-a păstrat[18]:

SAMUIL MICU	TEODOR CORBEA
berbință **doliolum**	**doliolum, g.n.** butișoară, berbință
ișlic (comănac) **pileus**	**pileum, g.n.** ișlic, comănac
	pileus, g.m. idem

18 Ladislau Gáldi, *Samuelis Klein Dictionarium Valachico-Latinum*, Budapest, 1944.

cioareci **caliga**	**caliga, g.f.** cioareci, șălvari, nădragi
nădrag **caliga**	
dos **dorsum, tergum**	**tergum, g.n.** spate, dos
spinare **spina dorsi, dorsum**	**dorsum, g.n.** spinare, dos, spate
epîngea (căpeneag) **pallium, lacerna, penula**	**lacerna, g.f.** mintie, epîngea **pallium, g.n.** plașcă, conteș, mintie, ghiordie **penula, g.f.** epîngea, emurluc
gligan **aper, verres**	**aper, g.m.** gligan, porc sălbatec **verres, g.m.** gligan, porc sălbatec
gruhnesc **grunnio**	**grundio,-is,-ire** gruhnescu ca porcul **grunnio,-is,-ire idem**
hodaie (maier) **villa**	**villa, g.f.** maier, odaie
hotar **teritorium** [sic!], **limes, terminus**	**territorium, g.n.** pămîntul, veciniia, hotarul orașului sau satului, cîmpul **terminus, g.n.** hotar, sfîrșit **limes** hotar, cărare, drum de pedestraș
lemnul-Domnului **abrotonum**	**abrotonum, g.n.** lemnul lui Dumnezău
marghiol **argutus, callidus**	**argutus,-a,-um** marghiol,-lă, ascuțît,-ă **callidus,-a,-um** marghiol,-ă, înțelept,-ă
moțochină **astragalus, bulbus**	**astragalus, g.m.** gleznă, moțochină **bulbus** moțochină, pur care are rădăcină rotundă
mustăreață **hydrodes**	**hydrodes** țavă de lemn, mustăreață.

Doar prin folosirea *Dicționarului* lui Corbea, se poate explica, de pildă, prezența unor forme ca *palivan* „pehlivan, acrobat" și *pesmed* „pesmet", atestate pînă acum doar în *Anonimul brîncovenesc* și în *Dicționarul* lui Samuil Micu, căci ambele sînt prezente și în textul lucrării lui Corbea.

Prin intermediul *Dicționarului* lui Samuil Micu, lexicul preluat din cel al lui Teodor Corbea a fost pus la contribuție și de *Lexiconul de la Buda*.

O a treia lucrare care s-ar putea să fi pus la contribuție materialul lexical aflat în *Dicționarul* lui Corbea este *Dicționarul* lui Ștefan Crișan (Körösi)[19], redactat, cel puțin într-o primă fază, în timp ce Crișan era funcționar al Comitatului Alba-Inferioară. *Dicționarul* lui Crișan fiind alcătuit sub impulsul etimologismului și chiar al purismului lingvistic (el fiind unul dintre primii

19 Păstrat sub cota. ms. 90 la Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu" din Iași.

reprezentanți ai acestei tendințe la românii din Transilvania)[20], deci cu o selectare drastică a lexicului românesc, nu trebuie să ne așteptăm la asemănări atît de frapante ca în cazul *Dicționarului* lui Samuil Micu:

ȘTEFAN CRIȘAN (KÖRÖSI)	TEODOR CORBEA
cercător,-ță **indagator,-trix**	**indagator, g.m.** iscoditor, cercător, căutător
cercu,-are **querere, investigare**	**investigo,-as** cercu, cautu **quero,-as,-are** cercu, cautu, întrebu
cerere **postulatio, flagitatio**	**postulatio, g.f.** cerere, pohtire **flagitatio, g.f.** cerere
cernu **cernere, cribrere, crisellare, pollinciare**	**cerno,-as** văzu, alegu, cernu **[crisello** nu există la Corbea] **cribro,-as** ciuruiescu **pollincio,-as** cernu
gard **sepes**	**sepes, g.m.** seci, gard
crîșmă **caupona, taberna, cenopolium**	**caupona, g.f.** precupeață sau cîrcimă **cenopolium, g.n.** cîrcimă, casî de vin **taberna, g.f.** casă, sălaș, lăcaș, cîrcimă

Dacă, datorită concepției diferite față de *Dicționarul* lui Corbea, este mai greu să dovedim în cazul dicționarelor lui Grigore Maior și Ștefan Crișan (Körösi) că primul le-a fost sursă, nu avem însă nici un dubiu că o altă lucrare a Școlii Ardelene, a cărei redactare era plină de semne de întrebare (necunoscîndu-se nici numele colaboratorilor, nici cea mai mică urmă a vreunei redacții anterioare sau a vreunui manuscris de lucru), se dovedește a fi întru totul debitoare lucrării lui Teodor Corbea. Este vorba de *Dicționariu românesc, latinesc și unguresc*, vol. I-II, tipărit la Cluj în 1822-1823, cunoscut îndeobște sub numele de *Dicționarul lui Ioan Bobb*. Descoperim că, în cea mai mare parte a ei, lucrarea apărută sub egida episcopului blăjean nu face decît să inverseze lista de cuvinte din *Dicționarul* lui Corbea:

20 Cel mai complet studiu dedicat lui Ștefan Crișan (Körösi) este cel al lui Géza Blédy, *Viața și activitatea filologică a lui Ștefan Crișan (Körösi)*, în StUBB, 1960, p. 69-76.

T. CORBEA	DICȚIONARUL LUI BOBB
Agrippa anevoie născut; **item** nume a mai multor oameni mari	**Agrippa** care se naște cu picioarele înainte **Agrippa** nume a mai multor oameni mari
albumen albeață de ou	albu oului **albumen**
alexandrinus,-am-um alixandrinean,-neancă	alexandrinean **alexandrinus,-a,-um**
amazonicus,-a,-um amazonean,-neancă	amazonesc **amazonicus,-a,-um**
ambo amîndoi	amîndoi **ambo**
annarius,-a,-um anos,-ă	anos,-ă **annarius**
tetanothrum, g.n. netezitoare de trup, unsoare gonitoare de zbîrcituri, de încrețîturi	unsoare care netezește trupul și-l întinde și-i imană **tetanothrum**
psilotrum, g.n. unsoare de păr pleșuvitoare	unsoare de care cade părul **psilotrum**
foliatum, g.n. unsoare făcută din frunze de copaci	unsoare din frunza lemnelor facuta **foliatum**
petalium unsoare scumpă făcută din frunzele spichinardului	unsoare din frunza spichinardului făcută **petalium,-i**
garrum untură de pește	unsoare de pește **garrum**
crocomagna unsoare de șofran	unsoare făcută din șofran **crocomagna**
telinum unsoare făcută din finum grecum	unsoare făcută din finum grecum **telinum**

Multe dintre articolele *Dicționarului* lui Corbea sînt preluate integral, atît cuvîntul-titlu latin cît și echivalentul său românesc. De cele mai multe ori această formulă este folosită la cuvinte care sînt propuse ca neologisme în limba română, forma latină fiind reluată încă o dată la sfîrșitul articolului:

TEODOR CORBEA	DICȚIONARUL LUI BOBB
cylindrum, g.n. piatră sau lemn lung rotund prăvălitor, cu care netezesc locurile colțuroase	cylindru, lemn sau piatră rotundă cu care netezesc pămîntul **cylindrum**
cygnus, g.m. lebedă sau pasăre albă	cygn lebedă, pasăre albă, **cygnus**
cyclops,-pis uriiaș cu un ochi	cycops, uriiaș cu un ochi, **cyclops**

hydraulus. g.m. organe de apă cu care au trăit grecii	hydraulus, organe de apă, **hydraulus**
idus, g.m.pl. zîle împărțîtoare	idus, zîle împărțîtoare, **idus, iduum**
nego,-as tăgăduiesc	neg, tătăduiesc, **nego,-as**
Olympia, g.f. un loc în ținutul Achaiei în care în tot al cincele an căzut în care tot felul de jocuri și bărdăoaze s-au făcut	Olympia, un loc în Achaia unde în a cincelea an se face adunare și jocuri, **Olympia,-orum**
paralysis, g.f. lovirea gutei sau șoldimei	paralysis, lovire de gută, **paralysis**
quadriga, g.f. car cu patru cai	quadriga, car cu patru cai, **quadriga**

Dependența *Dicționarului lui Bobb* de cel al lui Corbea este atît de flagrantă, încît putem declara ca o certitudine că mai mult de patru cincimi din primul sînt inversări ale celui de al doilea.

Credem că putem, în sfîrșit, lămuri felul și contextul în care s-a făcut redactarea *Dicționarului lui Bobb*. Elaborarea *Lexiconului de la Buda* se afla spre final. Publicarea unei asemenea lucrări, prima de asemenea amploare în cultura noastră, făcută sub mecenatul episcopului greco-catolic al Oradiei, Samuil Vulcan, ar fi însemnat un gest de autoritate culturală deosebită. Sensibil, ca și în alte situații, la orice ar putea să îi știrbească autoritatea, Ioan Bobb s-a grăbit să facă inversarea *Dicționarului lui Corbea* și să îl publice la Cluj înaintea lucrării budane, asigurîndu-și și un privilegiu de difuzare pentru Transilvania[21]. Operațiunea inversării dicționarului a fost posibilă și cu forțele pe care episcopul le avea în Blaj, în situația în care toți marii reprezentanți ai Școlii Ardelene fie muriseră deja, fie părăsiseră Blajul.

Cu toate că pare paradoxal, putem afirma cu certitudine că, deși nu a fost tipărit, *Dicționarul latin-român* al lui Corbea a avut o posteritate remarcabilă, atît în cadrul culturii noastre vechi cît și în a celei premoderne. Prin *Dicționarul lui Bobb* și prin *Lexiconul de la Buda*, el și-a adus o contribuție deloc de neglijat la dezvoltarea lexicografiei române.

---

21 Trebuie să observăm că obținerea patentului de difuzare, comună în tiparul occidental dintre secolele al XVI-lea și al XVIII-lea, nu se mai practica decît rar la începutul celui de-al XIX-lea. Nu credem plauzibil ca Ioan Bobb s-o fi făcut din considerente comerciale sau economice, așa cum se practica în secolele precedente – privilegiul fiind identic cu un monopol de comercializare –; mai degrabă, el încerca să atenueze, și pe această cale, impactul cultural al *Lexiconului de la Buda* și consecințele acestuia în ceea ce privește autoritatea lui Samuil Vulcan și a sa proprie prin limitarea circulației textului în Transilvania.

Concepția lexicografică a lui Teodor Corbea. Scriitorul brașovean este debitor, în ceea ce privește partea latină, sursei sale, *Dicționarul latin-maghiar* al lui Albert Szenci Molnár; acesta, la rîndul lui, continuînd tradiția lexicografiei medievale și renascentiste, care vedea în lexicografie atît o posibilitate de echivalare lingvistică, cît și una culturală[22]. De aceea, pe urma lui Szenci Molnár, Corbea acordă dicționarului său un profund caracter enciclopedic, lucrarea fiind plină de referiri la cultura greco-romană: „**Anaxagoras, g.m.** înțelept din Clazomena; **Anaxandrides, g.m.** un poetic elin comicus; **Anaxantini, g.m.pl.** seminții ai Țării Italiei; **Anaxarbani, g.m.pl.** seminții ai Țiliției; **Anaxarchus, g.m.** înțelept de la Abdera, care întru învățătură lui Democritus au urmat; **Anaxarete, g.f.** o fată frumoasă de la Chipru; **Anaxarus, g.f.** oraș în miljocu Țiliției; **Anaxemor, g.m.** lăutari, viorari de la Magnesiia; **Anaxilaus, g.m.** împărat al reghinuseanilor; **Anaximander, g.m.** soțul înțeleptului Thales; **Anaximenes, g.m.** filosof de la Mileton, ucenicul lui Anaximader; **Anaxius, g.m.** nume a unui rîu" etc. Fie și numai prin bogăția referirilor la cultura antică, Teodor Corbea se înscrie între cei mai importanți reprezentanți ai umanismului românesc. Trebuie să mai adăugăm că, de multe ori, Corbea folosește definiția de tip enciclopedic pentru a denumi diferite noțiuni: „**mithridatum, g.n.** o doftorie oarecare împotriva otrăvirei", „**nebularium, g.n.** zidire de țarină supt care, în vreame de ploaie, pîinea cea secerată o poartă", „**nonae, g.f.pl.** a patra sau a șasea zî a tuturor lunilor, după cea dintîi, care o chiiamă calendae", „**magnes,-etis** piiatră magnes, care atrage de la sine hierul", „**membranula**, g.f. pergamen mic, hîrtioară mică, pre care deaca scrii, poți să ștergi" etc.

O trăsătură comună cu a lexicografiei evului mediu și a Renașterii din Occident este încercarea de a echivala diferitele nume geografice sau derivatele lor, cu realități contemporane autorului. Astfel, „**Gallia, g.f.** Țara Frîncească", „**geticus,-a,-um** rumânesc, din Țara Rumânească", „**Daci, g.m.pl.** rumânii", (dar „**Dacia, g.f.** Țara Dației"), „**Getae, g.m.pl.** rumânii", „**Macedonia, g.f.** ținut vestit cu pămîntul larg al Evropei între Trațiia, Epirus și Dalmațiia, acum turcii îl biruiescu și-l chiiamă Albaniia" etc.

Dar informația sa vine pînă la lumea contemporană începutului secolului al XVII-lea: „**Noriberga, g.m.** oraș mare al Țărei Nemțești, care cu frumoasa zidire, cu bogățiia, cu neguțători, cu fealiuri de fealiuri de lucruri scumpe și cu

22 Sursele dicționarului lui Albert Szenci Molnár par a fi dicționarul lui Calepino (autor din secolul al XII-lea), a cărui lucrare, dezvoltată mult de alți scriitori, a devenit în secolul al XVI-lea prototipul unei ample lucrări lexicografice poliglote (două ediții aveau echivalentul în 11 limbi europene), și dicționarul latin-german al lui Frisius.

oameni meşteri iaste vestit şi nu o mint. Acesta, în toată Evropa, în Ţara Nemţască alte oraşuri biruind, cu Vineţiia frîncească [sic!] să priceaşte. Acest oraş nu numai Ţărei Nemtăşti ci şi toţii Evrope în mijloc iaste"; „**Lasus, g.m.** cel mai dintîi care au scris de muzică" (este vorba de Orlando di Lasso), „**Beatrix, g.f.** o muiare rimlenească; iarăş: fămeaia lui Matiiaş crai" (soţia lui Mattia Corvinul) etc. Trebuie să observăm că universul geografic al lui Corbea include, la fel ca cel al lui Szenci Molnár, doar lumea cunoscută a antichităţii şi nu face referiri la descoperirile geografice ale secolelor al XV-lea şi al XVI-lea. Cu o singură excepţie: vorbind despre Europa, Teodor Corbea o defineşte astfel: „**Europa, g.f.** a treaea sau a patra parte a ceştii lumi, în care iaste Ţara Nemţască, Ţara Ungurească şi Ţara Italiei, de la Nemţasca Mare pînă la Marea-din-Mijlocul-Pămîntului şi pînă la apa Tanaisului", deşi, cînd vorbeşte de Africa sau Asia, le defineşte doar ca „a treia parte a ceştii lumi".

Teodor Corbea era, evident, conştient de originea latină a limbii române. Nu ne putem explica în alt mod „actualizarea" unor cuvinte româneşti, în funcţie de identificarea etimonului lor în lista de cuvinte latine: „**humidus,-a,-um** humed,-ă", „**humiditas, g.f.** humezîre, jilăvire", „**humectus,-a,-um** humezos,-ă", „**humersus, g.m.** humere, umere", în timp ce în restul dicţionarului nu întîlnim decît *umed, umezos, unezîre, umere*. Aceeaşi urmărire în formă a textului latin explică grafii ca *sillabă, mathematic, grammatic*, dar şi derivarea în cadrul lexicului românesc: „**populosus,-a,-um** nărodos,-ă", „**paludosus,-a,-um** aleşteios,-ă", „**radiosus,-,-um** răzos,-ă", „**lacinosus,-a,-um** ceprăzos,-ă", „**africus,-,-um** africesc,-ă", „**olympicus,-a,-um** olimpicesc,-ă", „**baleáricus,-a,-um** baleáricesc,-ă", „**grammaticus,-a,-um** grammatic,-că" etc.

Şi mai important este, după părerea noastră, fenomenul „reactualizării" de către T. Corbea a unor cuvinte din lexicul limbii române în momentul în care este conştient de forma şi sensul etimonului lor latin: „**morsio, g.f.** muşcare, mursăcare", „**colastra, g.f.** corastră", „**cucurbita, g.f.** curcubătă, lubeniţă", „**bucca, g.f.** bucă, gură", „**capisterium, g.n.** căpesteare, ciur" etc., în situaţia în care *mursăcare, căpesteare, corastră, curcubătă* nu mai apar altundeva în dicţionar, iar *bucă* doar cu sensul său actual.

Teodor Corbea este posesorul unor bune cunoştinţe de gramatică. Spre deosebire de lexicografia românească anterioară lui, el dă aproape întotdeauna, indicaţii asupra categoriei gramaticale a cuvîntului latin tradus. Dar, fapt şi mai important, după părerea noastră, *Dictiones Latinae cum Valachica interpretatione* al lui Corbea este plin de noţiuni de fonetică şi definiţii ale unor fenomene fonetice: „**positio, g.f.** punere, iară la gramatici iaste cînd după o vocalisă doao consone să urmează şi să zăc **potio**", „**diphtongus** împreunarea sau înjugarea

doaor slove glasnice", „**methathesis, g.f.** punerea îndărăt a slovei în cuvînt", „**syncopa, g.f.** cînd din mijlocul graiului să ia ceva afară (să scoate)". Corbea vorbește depre *slove glasnice, slove neglasnice, vocalisuri* (sg. *vocalis* și *vocalisă*), *consonă* și *consone* etc. Din domeniul morfologiei menționăm folosirea următorilor termeni: *casus* și *cădeare* „caz", *declinație, a declinălui, adverbium, pătimitor* „pasiv", *făcător* „activ", *pronomen, nume, verbum, gherundium, neam* „gen" etc. De asemenea, se dau și foarte multe definiții ale unor fenomene lingvistice: „**diptoton** cuvînt cu doao casusuri", „**triptoton, g.n.** cuvînt numai cu trei casusuri în declinațiile grammaticei", „**pte** cuvînt spînzurători de pronomen", „**gerundium** grai ca acela care are însămnare și pătimitoare și făcătoare", „**adverbialiter** după tocmala adverbiumului" etc.

Conștient de originea latină a românei, Corbea încearcă să găsească, dincolo de asemănările lexicale (această operație fusese făcută și de cronicari sau de Dimitrie Cantemir), și asemănări gramaticale. Traducînd adjective latine (majoritatea cu trei terminații, dar și cu două), el caută să le găsească echivalent identic și în limba română: „**aeneus,-a,-um** de aramă (pă 3 neamuri", „**aequoreus,-a-,-um** de mare (pă 3 neamuri)", „**aequaevus,-a,-um** de o vreame (pă 3 neamuri)", „**aequanimus,-a,-um** cu inimă lină (pă 3 neamuri)" etc. Este evident că T. Corbea se gîndește la genurile limbii române, căci face aceeași observație și cînd este vorba de adjective latine cu două terminații: „**æquiformis,-e** într-o formă (pă 3 neamuri)", „**affinis,-e** vecin,-ă, de aproape (pă 3 neamuri)". Cîteodată, observînd, probabil, că realitatea limbii române nu este identică cu cea a limbii latine, el spune: „**dimidius,-a,-um** jumătate (pă 2 neamuri rumânești)".

Elementul regional. Compus de un brașovean care trăia în Țara Românească, dar în preajma unui episcop venit din Moldova, *Dictiones Latinæ cum Valachica interpretatione* adoptă o atitudine cu totul nouă față de elementul dialectal: în situația în care normarea limbii literare, doar incipientă, punea accentul în special pe aspectul fonetic, el face un pas mai departe: adună în serii sinonimice lexic din toate graiurile dacoromâne (mai puțin cele vestice). Nu putem, deci, vorbi de un aspect dialectal specific al *Dicționarului* lui Corbea, din moment ce găsim articole ca: „**cadus, g.m.** putină, bute", „**doliarius, g.m.** butnar, cădar, putinar", „**integumentum, g.n.** acoperemînt, lepedeu, plapomă", „**labrum, g.n.** scafă, căpesteare, troacă", „**mantilum, g.n.** pîșchir, pomisealnică, chindeu, măframă, ștergar", „**bulga, g.f.** tăgîrță, teșilă, traistă", „**mantica, g.f.** dăsagi, traistă, teșilă, burduf", „**melodonta, g.f.** streachie, tăun", „**palanga, g.f.** prăjină, botă, par, vîrghie", „**præsepa, g.f.** staur, iasle, grajdi" etc. Fără a greși, putem afirma că acest text conține, mai mult decît *Biblia de la*

Bucureşti, cel mai amplu inventar lexical (sub raport dialectal) din cultura noastră veche.

„Maghiarismele" şi „ardelenismele" de care vorbea Gr. Creţu[23] şi a căror importanţă a fost mult exagerată de L. Gáldi[24] se găsesc, totuşi, în număr suficient de mare: *adău, bărat* „călugăr catolic", *berbeniţă, beteag, biciului* „a estima", *birău, birşag, bizmutui* „a încuraja", *buduşi* „a prăda", buduşlui „a vagabonda", *buigui* „a se zăpăci", *chilini* „a deosebi", *chindeu, colduş* „sărac", *ghiliş* „adunare", *(în) hăiabă* „intuil", *hăsnălui* „a folosi în scop personal", *hibă, hinteu, odaie* „locuinţă şi accesorii înafara satului", *ponoslui* „a se plînge", *poroslău* „păzitor, pristav", *sămălui* „a ţine cont, a calcula", *ţeh* „breaslă", *ţiger* „semn, semnal", *ţîpeu* „azimă". Multe dintre ele sînt cunoscute şi în graiuri exterioare Transilvaniei, iar unele dintre ele (*ţeh*) puteau proveni la fel de bine din graiurile săseşti. Din graiul săsesc provin cuvinte ca *bechier* „brutar", *ferdelă* „unitate de capacitate", *fertal* „sfert", *hotştat* „cartier periferic, periferie", *groş* „monetă" *henghiiari* „hingher" (din săsescul Henker), *rabarbăr, trihtăr* „pîlnie" etc. O situaţie specială o găsim în cazul cuvîntului *glajă* „sticlă": întrucît primele manufacturi de sticlă din Transilvania au fost la Porumbacu, în Ţara Oltului, Corbea glosează: „*vitrum, g.n.* glaje (olteneşte)", făcînd una din puţinele observaţii de repartizare dialectală a lexicului.

Una din trăsăturile cele mai importante ale lexicului lui Teodor Corbea este reprezentată de masivul aport lexical neologic (cel mai mare în limba noastră veche), indus, evident, datorită orientării după lexemele latine: *academic, academie, adagie* „adagiu", *amberă, anapest, apticar* (are şi forma, de origine maghiară, *păticar*), *argumentum, arsenic, aromate, astronom, author, balsam, basus, berillum cantălarie, căntălari, carbunulus, carmazîn, carminuri* „versuri", *centaur (* dar şi *ţentaur*, cu pluralul: *ţentauri, ţentauriseani), chiefal, codicillum, colică, comedie, comicus* etc. sînt doar cîteva dintre cuvintele neologice latine pe care le întîlnim în corpul dicţionarului, în diferite stadii de adaptare la sistemul limbii române. Unele sînt referitoare la viaţa politică şi socială (*adagie* „culegere de legi comentate", *antistratig, apticar, căntălarie, decan, denar, dictator, dietă* „adunare legiuitoare", *gubernator, notar*), viaţa culturală (*academie, argument, astronom, author, canon, casus, compoziţie, a declămălui, declinaţie, dialectică, filosof, mausoleu* etc.), sînt nume de substanţe şi obiecte (*alabastrum, capere, coralium, flegmă, ladanum, laser, magnes* „magnet", *salitră* şi *silitră, şcarlat*, alături de un număr impresionant de derivate româneşti din cuvinte latine sau nume proprii. Toate fac din *Dicţionarul* lui

23 *Op. cit*, p. 7.

24 *Op. cit.*

Teodor Corbea (alături și în concurență cu textele lui Dimitrie Cantemir și cu *Foletul Novel*) cea mai importantă sursă pentru cercetarea pătrunderii neologismelor în limba română la sfîrșitul secolului al XVII-lea și începutul celui următor.

Editarea textului lui Corbea ne-a pus în fața descoperirii uneia din cele mai complexe figuri ale culturii noastre vechi. Egal, în multe privințe, marilor săi contemporani, Dimitrie Cantemir și Stolnicul Cantacuzino, Teodor Corbea se dovedește, la o atentă citire a dicționarului său, una din piesele esențiale în definirea umanismului românesc, de care s-a făcut abstracție pînă acum. Iar sub raportul bogăției lexicale, sîntem convinși (cu toată modestia) că oferim cercetării lingvistice cel mai amplu inventar lexical al limbii românești vechi.

Editarea într-un viitor, sperăm apropiat, a *Psaltirii în versuri* și a *Însemnării*, precum și revelarea noilor argumente pentru paternitatea sa asupra primei părți din *Anonimul brîncovenesc*, dar și a contribuțiilor sale la traducerea *Mineielor* de la Buzău, pe care ni le propunem în viitor, vor descoperi cititorului modern o figură fascinantă a culturii noastre vechi. Atunci vom putea face o analiză monografică a activității sale lingvistice și literare, dar și a personalității sale politice.

Un viitor volum va cuprinde sub forma a două compact-discuri indicele lexicului românesc și facsimilele manuscrisului.

Cluj-Napoca, 30 septembrie 2001 **ALIN-MIHAI GHERMAN**

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI

Textul ediției de față reprezintă transcrierea manuscrisului *Dicționarului* lui Teodor Corbea, păstrat în colecțiile Bibliotecii Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române[1]. Ediția a fost realizată începînd cu anul 1973, fiind și baza unei teze de doctorat sub conducerea prof. Bela Kelemen, care a suportat cu stoicism tribulațiile prin care a trecut o parte din editarea acestui text. O primă formă a ediției a fost terminată în 1978. Nu mult după aceea, publicarea textului a fost anunțată mai mulți ani consecutivi în planurile editoriale ale Editurii Științifice și Enciclopedice. Motive independente de dorința noastră și de voința Editurii (drastice economii de hîrtie) au făcut ca acest lucru să nu se realizeze. După anul 1990 am reluat ediția, prin rescrierea textului pe computer și prin mai multe colaționări cu originalul. O ultimă colaționare a fost făcută cu ajutorul masiv al prietenului Eugen Beltechi, căruia îi mulțumesc și pe această cale pentru gentilețea sa. O convertire a textului în programe mai competitive din punct de vedere al editării a fost practic imposibilă (presupunînd reintroducerea tuturor literelor diacritice românești, sau redactilografierea a circa 1 400 de pagini de text), De aceea, cerem, dintru bun început, îngăduința cititorilor pentru folosirea unei grafii chirilice poate nu suficient de adecvate. Micile diferențe, nu întru totul semnificative, între slovele folosite de Corbea și cele pe care le dăm în note, vor putea fi compensate prin folosirea facsimilelor textului, pe care o preconizăm într-un viitor cît mai apropiat.

În editarea textului am folosit principiile transcrierii interpretative, încercînd întîi să identificăm valorile fonetice ale diferitelor slove și doar apoi stabilind echivalarea lor grafică în scrierea actuală. Am constatat dintru bun început că Teodor Corbea folosește uneori două semne pentru a reda același sunet, alteori același grafem are mai multe valori.

Dăm mai jos valorile pe care le-am dat diferitelor slove:

– **а** a fost citit întotdeauna **a**; s-au respectat situațiile în care el apare dublat: *Avraam, Canaan, pocaanie*, întrucît aceste situații sînt justificate fie prin pronunțare, fie de tradiția grafică a numelor respective.

– **б** a fost citit întotdeauna **b**.

– **в** a fost citit întotdeauna **v**.

– **г** a fost citit întotdeauna **g** înainte de **a, o, u, ă, î**, în fața oricărei alte consoane sau la sfîrșitul cuvintelor (urmat sau nu de **ь**). A fost citit **ghe, ghi** înainte de **e** și **i**.

– **д** a fost citit întotdeauna **d**.

– **е** a fost citit întotdeauna **e**. Urmînd o altă vocală în situația de hiat și în majoritatea situațiilor la începutul cuvintelor a fost interpretat ca **ie**. Excepție s-a făcut atunci cînd ortografia modernă nu notează iodul: *este, era, el, ea* etc.

– **ж** a fost transcris întotdeauna **j**.

– **з** a fost transcris întotdeauna **z**..

---

1 Nu am luat în considerare copia tîrzie a dicționarului păstrată în colecțiile Bibliotecii Brukenthal din Sibiu (actualmente în custodia Arhivelor Statului). Cercetarea eventualelor deosebiri față de manuscrisul original va fi subiectul unei eventuale alte cercetări.

– и a fost interpretat întotdeauna ca **i** plenison. Dar atuncea cînd ortografia modernă cerea, a fost transcris ca **ii**: съ фи, фий, копи au fost transcrise ca *să fii, fiii, copii* etc.

– й, care este dublat în aceeași situație de multe ori de и, a fost citit întotdeauna **i**: помй, рой, вой, dar și рои, вои au fost citite: *pomi, roi, voi* etc.

– к, asemenea lui г, a fost citit întotdeauna **c** înainte de **a, o, u, ă, î**, în fața oricărei alte consoane sau la sfîrșitul cuvintelor (urmat sau nu de ь). A fost citit **che, chi** înainte de **e** și **i**.

– л a fost citit întotdeauna **l**.

– м a fost interpretat întotdeauna ca **m**.

– н a fost citit în majoritatea situațiilor **n**. Excepțiile au făcut situațiile (rare), cînd se află în textul românesc înaintea lui **b** sau **p**, fiind citit **m**. Această lecțiune nu s-a făcut în cazul cuvintelor neologice, unde putem presupune că se pronunța ca atare. Nu au fost luate în considerare situațiile în care se scria dublu, decît atunci cînd acest lucru se face și în ortografia modernă pentru a marca compunerea cuvintelor. Astfel,–ннодаре, –ннора, –ннои au fost trascrise *înnodare, înnora, înnoi*, dar –ннота, –ннотъторю au fost citite ca *înota, înotătoriu*.

– о și ω au fost citite întotdeauna **o**.

– п a fost interpretat întotdeauna ca **p**.

– р a fost transcris întotdeauna **r**. Atunci cînd apare urmat de ъ, a fost citit diferențiat: **ră**, în majoritatea lecțiunilor (*rău, arăta* etc.), dar **îr** atunci cînd putem bănui o prelungire a tradiției grafiei slaei vechi. Astfel, трьгъ, кръчмж au fost citite *tîrg, cîrcimă*, dar s-a menționat grafia chirilică în note.

– с a fost citit întotdeauna ca **s**.

– т a fost transcris **t**.

– у și оу au fost citite întotdeauna **u**. S-a menținut în transcriere formele verbale de la indicativ prezent persoana întîia кжнту, ръду etc.. fiind citite: *cîntu, rîdu*; la fel s-a procedat în în situația (rară, de altfel) a substantivelor masculine nearticulate: ому, капъту, citite *omu, capătu*, putînd bănui că aceste forme cu **u** final semivocalic erau încă actuale în graiul lui Corbea (*Atlasul lingvistic român*, dovedind în zone vecine cu Brașovul prezența și astăzi a unui **u** șoptit).

– ф a fost transcris întotdeauna **f**.

– х a fost interpretat ca **h**.

– ц a fost citit întotdeauna ca **ţ**.

– ч a fost interpretat ca **ce, ci**, indiferent că a fost sau nu urmat în text de **e** sau **i**. În situațiile în care e urmat de o altă vocală (чапъ, чунгь) sau de o consoană (кръчмж) lectura s-a făcut: *ceapă, ciung, cîrcimă*, dar a fost menționată grafia chirilică în notă.

– ш a fost citit întotdeauna **ş**.

– щ a fost interpretat ca **şt**.

– ъ și ж au la Corbea valori care, de cele mai multe ori, se suprapun. Textul dicționarului înregistrează forme duble ca: (eu) сънть și сжнть, кънть și кжнть, сънце și сжнце (citite întotdeauna *sînt, cînt, sînge*) dar și ръу, адевърь, касъ (citite *rău, adevăr, casă*). De asemenea constatăm valori diverse și pentru ж, putînd întîlni grafii ca: къпжцънж, ръдике, ржднке (citite *căpățînă, rîdiche*). Fără a absolutiza, observăm că folosirea diferențiată a celor două slove e mai degrabă în funcție de poziția lor în cuvînt, decît de o anumită preferință pentru valoarea lor fonetică: folosirea lui ъ e preferată în interiorul cuvintelor, iar a lui ж mai ales la sfîrșitul cuvintelor. De observat este faptul că substantivele feminine și formele adjectivale feminine sînt scrise aprope întotdeauna cu ж final, în timp ce aceeași slovă în interiorul cuvintelor are de cele mai multe ori valoarea de **î**. Întotdeauna, cînd am considerat că interpretarea noastră poate să fie dublată de o altă lecțiune, am preferat să dăm în notă de subsol forma din textul chirilic.

– – apare aproape în exclusivitate la începutul cuvintelor, avînd valoarea de **î**. Apariția sa insolită în interiorul cuvintelor a fost menționată în note.

– ь, aflat de obicei la sfîrșitul cuvintelor terminate în consoane, dar și în interiorul cuvintelor la sfîrșitul silabelor terminate în consoane, nu a primit nici o echivalare grafică.

– ю a fost citit întotdeauna **iu**, fie că s-a aflat la începutul cuvintelor, în interiorul lor sau la sfîrșitul masculinelor sau neutrelor de origine latină sau sufixate cu particule de origină latină.

– — a fost citit întotdeauna ca **dz**.

– ї (folosit foarte rar) a fost citit întotdeauna **i**.

– ѣ, ‹ și ѧ au valori care se concurează fiind citite ca *ea* sau *ia*. Folosirea lor este diferențiată de poziția lor în cuvînt (ultima fiind preferată doar după altă vocală în interiorul cuvîntulu, sau la sfîrșitul cuvintelor). Ele au și valoarea de **e** doar în cuvintele neologice sau în nume proprii străine: grafii ca Харкулѣсь și Хѣркулѣсь, парсонъ și пѣрсонеле, Минара și Минѣареи au fost citite *Hercules, personă, personele, Minerva*; din precauție, putînd bănui că aceste grafii reprezintă o pronunțare cu un **e** mai deschis (influențată de limba germană, de exemplu), am menționat aceste grafii în notele de subsol.

– ц a fost citit întotdeauna **ge, gi**.

– ѯ a fost citit întotdeauna ca **x**.

– Ѳ a fost citit fie **th** (mai ales în cuvintele de origine neologică greacă sau latină), dar și **ft** în cuvintele de origine slave sau grecești intrate prin slavă: astfel Ѳеѳись, Миѳридатѣсь etc. au fost interpretate ca *Thethis, Mithridates*. În alte situații, precum еѳинеску, доѳорь au fost citite *ieftinescu, doftor*. Din păcate nu am putut găsi o soluție convenabilă pentru a diferenția aceste grafii de cele în care descompunerea în elementele componente s-a făcut încă din textul chirilic. Astfel, Тхетхись, Митҳрхидатѣсь, дофторь au fost transcrise tot *Thethis, Mithridates, doftor*.

– ѯ a fost citit întotdeauna **x.**

– ѱ a fost interpretat întotdeauna ca **ps**.

Nu au fost transcrise accentele și spiritele din textul chirilic, chiar dacă, uneori, ele marchează accentuarea cuvîntului.

Slovele cu valoare de cifră au fost transcrise folosind-se valoarea lor. S-a menționat în note în mod expres folosirea cifrelor arabe sau romane în textul chirilic. În cadrul textului latin, folosirea cifrelor arabe sau romane a fost considerată normală.

Forme diferite ale aceluiași cuvînt, precum: *împotriva* și *împrotiva*, *grije* și *grijă, mijloc* și *miljoc*, *Sițiliia* și *Siliției* au fost respectate ca atare, din considerentul că ele reprezintă realități ale limbii vorbite de Corbea. Atunci cînd s-a considerat că sîntem în fața unei greșeli de scriere, întregirea s-a făcut între paranteze pătrate ([ ]) și cu menționarea formei găsite în text în notă de subsol. La fel s-a procedat în cazul cuvintelor care lipsesc evident în text.

La transcrierea textului latin a fost respectată grafia din manuscris. Întrucît dicționarul lui Corbea păstrează confuzia dintre **u** și **v** și **i** și **j**, ne-am orientat în transcriere după dicționarele moderne ale limbii latine.

O problemă care a trebuit rezolvată a fost cea a numeroaselor desinențe substantivale, adjectivale, pronominale și verbale adăugate de Corbea atît la cuvintele-titlu latine cît și la cele românești. Am preferat marcarea lor cu [,-], ușurînd, astfel lectura textului.

Formele latine incorecte sau care solicitau un comentariu au fost interpretate în notele de subsol cu formula **recte**: sau cu comentarii mai ample. Cele românești, atît cele insolite, cît și cele incorecte, au fost marcate cu [sic!]. Întotdeauna cînd s-a considerat necesar, au fost făcute comentarii în note de subsol și s-a reprodus forma din textul chirilic atunci cînd am considerat că lecțiunea noastră poate să fie concurată de o alta.

Pentru a face o diferențiere între textul latin și cel românesc, l-am transcris pe primul cu caractere grase (bold), cel de al doilea fiind dat cu caractere normale. Orice intervenție a unei alte mîini, fie ea în textul latin fie în cel romînesc, a fost transcrisă cu caractere cursive (italice) și a fost menționată în note de subsol. De asemenea, am menționat în aceste note persoana care a făcut intervenția (dacă am identificat-o).

Tot în note de subsol au fost menționate marcările marginale ale unor cuvinte-titlu (leme) cu diferite semne sau sublinierea unuia sau a mai multor cuvinte. La fel s-a procedat în situația spațiilor libere rămase în vederea unor completări care nu s-au mai făcut, dar nu am mai menționat prezența acestor spații la cuvintele-titlu latinești cărora Corbea nu le dă nici un echivalent românesc.

O problemă în plus ne-a pus-o prezența caracterelor latine în textul romînesc, uneori Corbea scriind cuvinte întregi cu litere latine. Întrucît am considerat că aceasta este important sub raport cultural, am menționat aceste situații prin culegerea cu litere grase (bold) a literei și literelor în cauză și prin reproducerea la subsol a grafiei din textul chirilic. Nu a mai fost reprodusă grafia chirilică în cazul folosirii lui **t** latin (scris întotdeauna de Corbea cu majusculă: **T**), numărul cazurilor de folosire a acestuia fiind prea mare pentru a necesita explicații suplimentare.

Pentru a facilita consultarea dicționarului de către cititorul actual, am introdus majuscule la începutul fiecărei litere, și acolo unde Corbea își începe lista cu un grup de litere (BA, CA, DA etc.).

Am pus la dispoziția edițiilor a doua și a treia ale dicționarului lui Tiktin, *Rumänisch-Deutsches Wörterbuch*, făcute de Paul Miron și Elsa Lüder, o parte din materialul oferit de dicționarul lui Corbea, mai ales pentru prima atestare. Mica noastră contribuție a apărut sub sigla GCD și, uneori, G.LEX, fapt care m-a obligat în plus să definitivez ediția. De altfel, sigla GLEX ne obligă să finalizăm o cercetare asupra lexicului românesc în textele transilvănene (latine, germane și maghiare) din secolele al XV-lea și al XVI-lea și o alta referitoare la limba documentelor românești din Transilvania din secolul al XVIII-lea.

Am oferit în același scop materialul nostru colectivului care redactează *Dicționarul etimologic al limbii române*. Alte lucrări dedicate lexicului din secolul al XVII-lea au folosit munca noastră, citînd, din păcate, direct mansuscrisul.

Am abordat cercetarea dicționarului lui Corbea la sfatul lui Pompiliu Teodor, motiv pentru care doresc să îi aduc o tardivă și – din păcate – niciodată mărturisită, prin viu grai, mulțumire. În diferite etape ale redactării am beneficiat de sfaturile domnului N. A. Ursu și ale doamnei Alexandra Moraru, cărora le exprim cele mai alese mulțumiri.

Nu în ultimul rînd, doresc să exprim mulțumiri și Editurii Clusium (în primul rînd lui Nicolae Mocanu care, ca filolog și director de editură, a înțeles importanța apariției acestei ediții), precum și Ministerului Culturii, pentru ajutorul acordat în publicarea ei.

Cluj, 23 septembrie 2001

ALIN-MIHAI GHERMAN

Dictiones Latinæ cum Valachica interpretatione

A

a, ab et abs, præpositiones de la; **a me solvo** cum s-ar zice: de la mine plăteaşte; **ab**[1] **hoc tempore** de la această vreame

abs re fără lucru

Aaron,-onis, generis masculini Aaron

Aba,-æ, g.foem. fata lui Xenoran[2]; iarăş: un oraş în ţînutul Foţei

Abacena,-æ, g.foem. oraş în Siliţiia; iarăş: nume unui oraş din Mediiaba[3] [sic!]

Abacænnum,-ni, gen. neut. idem, iarăş acela

abacion,-ii, gen.n. păhărnicioară, meşcioară de numărat banii sau de socotit

abactio,-onis, g.f. gonire

abactor,-oris, g.m. fur, care mînă vitele de furat

abactus,-a,-um gonit, gonită, mînat

Abacuc, Abacucus,-ci, g.m. între mai micii proroci, al optule

abaculi,-orum, g.m. plur. num. socoteale

abaculus,-i, g.m. păhărnicioară, meşcioară de socotit sau tablă de numărat banii

abacus,-ci, g.m. masă de bucătărie, scaun de păhară sau de socotit sau de prînzîre

Abæ,-orum, g.f.pl.num. oraş al ţinutului Foţei

Abæa,-æ, gen.f. un oraş nu departe de la Faris

Abeatæ,-arum, g.m.pl. limbi (năroade) la Arcadiia

abagio,-nis, g.f. parimie, pildă

Abala, g.f. oraş al traglodineanilor nu dăparte de la Marea Roşie

abalienatio, g.f. înstreinare, izgonire

abalieno,-as înstreinez, izgonesc

abambulantes, pl[4]**.** umblători

abanita, g.f. strămătuşă, a treaia mătuşă, moaşa mătuşii

Abana,-æ, g.f. rîul Damascului, care din Muntele Livanului în Marea Siriei cură

abanatio, g.f. mazîlie (urgisire) de un an

abaniti, g.m.pl. pînă într-un an de la casele sale mazîliţi

abantes, g.m.pl. din Traţiia răsărite limbi

Abantiades, g.m. nepotul împăratului Aba persul

abantias,-adis fata sau nepoata împăratului Abei

abaphus, g.m. nemăsurat, neîntins, nevăpsit

abaptistum,-i, g.n. sculă spre vindecarea ranelor

abaptistus,-a,-um nemăsurat, nemăsurată; cum s-ar zîce: neputincios spre măsurarea (scoaterea) apei sau vinului sau altuiceva

abarceo,-es,-ere gonesc, dăpartez

Abaris, g.m. un nume al unui om din Sţithiia

Abarnus, vel Abarnis al unui orăşel şi al unui ţînut nume la Herodotus[5]

Abas,-antis, g.m. numele fiiului al unui împărat grec; iarăş: o soţie de cale a împăratului Eneas

Abatos, g.f. numele unui ostrov

abavia strămoaşă

abavunculus, g.m. fratele moaşei

abavus, g.m. strămoş, moşu moşu-său

abax,-acis, g.m. scaun de păhară, masă de socotit

abba, g.m. iubite părinte, cuvînt asirienesc

abbas,-atis, g.m. iegumen [sic!]

abbatia, g.f. iegumenie [sic!]

abbatissa mare călugăriţă, stariţă

abbrevio,-as,-are scurtez

Abdaristenses, g.m.pl. limbi cărora mai adevărat numele le iaste **audaristenses**

Abdera, g.f. oraş lîngă mare al Traţiei, în care s-au născut Democritus

abderita,-æ, g.m. avderealtean

abderitanus care să ţîne de Abdera

abderiticus,-a,-um avdereltenesc,-ă

---

[1] Scris: **b**.

[2] Recte: **Xenofan**.

[3] Scris: Медиаба.

[4] Recte: **g.m.pl.**

[5] Scris: Herdotus.

Adias[1], **Abadias vel Abadiah, g.m.** nume de proroc; iarăş: un postealnic al împăratului Ahab /[1v]
abdicatio aruncare, tăgăduire, lăpădare
abdico,-as arunc, jos pui, lapăd
abdico,-is,-xi lapăd
abdite în taină, pă ascuns
abditivus,-a despărţit,-ă
abditium loc tăinuit, ascunzătoare
abditus,-a,-um tăinuit,-ă, ascuns,-ă
abdo,-is,-ere ascunz, tăinuiesc
abdomen, g.n. grăsimea rărunchilor
abdor,-eris, pass. mă ascunz
abduco,-is,-ere ducu
abductus,-a,-um dus, dusă
Abdea; vezi: **Abæa**
abecedarius, abţ învăţător, grămăticel
abedo,-is vel abes mînînc, meastec
Abel, g.m. un fii al lui Adam, Avel
Abella,-æ, g.f. oraş al Campaniei
abellina, g.f. alună
Abellinates, g.m. limbi din Ţara Italiei
Abellinum oraş al Companiei [sic!]
Abellus fiiu lui Adam, Avel
abemo,-is,-ere cumpăr, iau
abeo,-is,-ire mărg
abequito,-as călăresc
aberco,-es,-ui opresc, gonesc
aberratio,-onis rătăcire, uluire
aberro rătăcesc, mă uluiesc
aberrunco,-as îmblînzăsc, înlinesc
Abesamis,-idis, g.f. oraş în Siriia, care l-au zidit Semiram
Abessalon, g.m. fiiul împăratului David, Avesolon
Abesta,-es, g.f. oraş lîngă apa Hermandului
abfore, futur. infini. depărtat a fi de acum
abgrego,-as dezturmezu, de la ciurdă desparţu
abhinc de la aceasta, de acum
abhorreo,-es,-ere mă oţărăsc, mă cutremur
abhorresco,-is mă oţărăsc, mă cutremur (încep)
abhortor,-aris te îndemn despre aceaea
abibitur, impersonale quo Plautus utitur să mearge, să duce
abjecte lăpădăţeaşte, aruncăţeaşte
abjectio,-onis, g.f. lăpădare, aruncare
abjecto,-as,-are lapăd, arunc

[1] Recte: **Abdias**.

abjectus,-a,-um lăpădat,-ă, aruncat,-ă
abiegnus,-a,-um de cetină, cetinos
abiens, abientis, g.omnis. mărgători
abies,-etis, g.f. cetină
abierarius măsar sau bărdaş, care din cetină face[2] mease şi alalte
abiga, vel ajuga, g.f. nume al ierbiei
abigeatus,-us, g.m. furtişag de vită, hoţeaşte mînare de vită
abigeus, g.m. hoţeaşte vită mînători
abigo,-is mîn, gonesc
Abii,-orum şţithiiani sau limbi de la Traţiia
abjicio,-is lapăd, arunc
Abilla,-æ, g.f. oraş lîngă Iordan
Abilatæ, g.m[3]. aviloteani
abintegro mai de curînd, mai presuspreţeaşte
abintestato fără de punerea legei, afară de leage
abiotos, g.f. herba; alias: cicuta crîng
Abis, Abidie et Absus, g.m. un izvor care să rupe în Dunăre
Abisama,-æ, g.f. oraş în Araviia
Abisari alias Bissari ţînutul Indiei
abisontes, populus inter alpinos limbi (năroade) de la munte, munteani
abitio,-onis, g.f. meargere
abitus, g.m. mărsură
abjudico,-as cu leage de pre mine lapădu, scap
abjugassere a dezjuga, a dezhăma
abjugo,-as dezjug
abjungo,-i,-xi desparţ, despreunez
abjuro,-as mă jur, cu jurămîntul tăgăduiesc
abjuratio, jurare
abjuratus,-a,-um vicleneaşte jurat,-ă
abjurasco, pro abjuravero voi tăgădui
ablacto,-as,-are înţărc
ablactatio înţărcare
ablaquæatio săpare, desfacerea tulpinei /[2r]
ablaqueo a pomilor şi viţelor de vie tulpină sapu, o desfac, despăginescu
ablatio ducere, luare
ablativus,-a,-um ducători,-re
ablatus,-a,-um dus,-ă, adus
ablectæ ædes înfrîmşeţate case
ablegatio, g.f. trimitere, solire

[2] Scris: fare.
[3] Recte: **g.m.pl.**

ablegmina,-orum, g.n.pl. parte a maţelor vitelor care dumnezăilor au jîrtvuit
ablego,-as trimiţ pă cale, trimiţ în solie
ablepsia, g.f. de afară sau dinlăuntru orbie
Ablati,-orum, g.m.pl. seminţii nu dăparte de la Pergamom, rumânii (obagii) lui Misusu
abligurio,-is,-ire răsprăştiez, răsîpăsc
abloco,-as,-are în simbrie dau
abludo,-is,-si,-ere usebesc
abluo,-is,-ere clătesc, spal
ablutio, g.f. clătire, spălare
ablutus,-a,-um clătit,-ă, spălat,-ă
abluvium, g.n. lături
abmatertera, gen.f. a treaea mătuşă[1] de pre mumă
abmitto,-is,-ere trimiţ
abnato,-as înot[2]
abneco omoru, sugrum
abnego,-as tăgăduiesc
abnepos, g.m. strănepot
abneptis, g.f. strănepoată
Abnoba munte în Ţara Nemţască, din care Dumărea să porneaşte
abnocto,-as,-are afară mîiu
abnodo,-as clinciurile, nodurile curăţ
abnormis,-e fără de ispravă
abnueo,-as mă împotrivăsc, nu-bine vădesc, nu-bine judec, nu-bine svătuiesc
abnuo,-is,-ere cu a ochilor sau a capului îndemnare lapăd, mă împotrivăscu, nu-bine vădescu
abnutivum, gen. n. subst. tăgăduire, lăpădare
abnuto,-as cu scuturarea capului lapăd
Abobrica,-æ, g.f. oraş în Hişpaniia cea de jos
Aboccis,-is, g.f. oraş al Ethiopiei
Abolani,-orum seminţii din Ţara Italiei
aboleo,-es, abolevi et abolui şterg
abolesco nimic sînt, mă şterg
abolitio, g.f. şteargere
abolitus,-a,-um şters,-ă
abolla, g.f. curtenească de război năsturoasă haină
abolus, g.m. notinaş (de cal)

abomagum, g.n. parte a maţelor pîntecelui care, de demult, foarte bună bucată a fi au ţînut
abominabilis,-e urîcios
abominandus,-a,-um spre urîciune vreadnic
abominatio, g.f. urîciune, netrebnicie
abominatus,-a,-um urît,-ă, blăstămat
abominor,-aris urăsc
Abonotichitæ,-orum, g.m. seminţii lîngă Marea Euxinum
Aboraca, g.f. un ţînut lîngă aleşteul Meoţiei, nu dăparte de la apa Hipnususlui
Aborenense,-es oraş al Africăi
Aborigens cei dintîi şi de demult lăcuitori ai Italiei
aborior,-eris vel -iris înaintea vremii mă nasc sau nasc
aborto înaintea vremii sau fără vreame nasc
abortio,-onis înaintea vremii născut vieţuitori, piiardere de copil
abortivus,-a,-um fără de vreame născut,-ă
aborto,-as înaintea vremiei nasc
abortus,-a,-um rădicat,-ă
abortus,-us, g.m. fără de vreame naştere
Abotis, g.f. oraş al Eghipetului
abpatrus, g.m. fratele tatălui strămoşului
abra, g.f. frumoasă, curtenitoare, zvoritoare slujnicuţă
Abraces, g.m. un hătnogi[3] mare al împăratului Artaxerx[4]
Abradatas,-æ, g.m. împărat seminţiei Susei
abrado,-is razu, tunzu
Abraham, g.m. al zeacele patriiarh de la Sem, fiiul lui Noe
abramis,-idis, g.m. [5] nume de peaşte
abrassus,-a,-um ras,-ă, tuns,-ă
abreptus,-a,-um răpit
abripio,-is,-ere răpăsc /[2v]
abrodo,-is,-ere rozu
abrogatio,-onis spargere, fărîmare, şteargere
abrogo,-as,-are sparg, fărîmu, putearea îi iau; **abrogo fidem alicui** strîcu credinţa cuiva
Abron, g.m.,-onis un grammatic în Frighiia, ucenicul lui Trifon

[1] **m**, fiind greu lizibil, e reluat marginal cu cerneală roşie.
[2] **n**, fiind greu lizibil, e reluat marginal cu cerneală roşie.
[3] Scris: hătnoşti.
[4] Scris: Арταξαρξь.
[5] Spaţiu liber în text.

Abronus, g.m. un zugrav în ostrovul lui Sam
Abronichus, g.m. un neamiş boiari din Athina
Abrotonion, g.m. [sic!] un nume al unei necurate mueri, al mumei lui Themistocles[1]
abrotonites,-æ, g.n. cu lemnul-lui-Dumnezău făcut vin
abrotonum, g.n. lemnul-lui-Dumnezău; iarăş: un nume al unui oraş din Africa
abrumpo,-is,-ere rumpu
abrunco,-as,-are răşhir, gonesc, plivăsc
abrupte fără veaste
abruptio rumpere
abruptum, g.n. loc neumblat
abs[2], **præposit. valet idem quod a vel ab** din, de la
abscedo,-is,-ere mă duc, mă dăpărtez
abscessio,-onis, g.f. dăpărtare, ducere
abscessus,-us, ge.m. dăpărtare; iarăş: înflătură, bubăciune
abscido,-is tai eu, îl zbor cu tăiatul
abscindo,-is taiu, îl zbor
abscio,-is,-ere nu ştiu; **inusitatum hoc tempore**
abscissio,-onis tăiare
abscissus,-a,-um tăiat, zburat,-ă cu tăiarea
abscondite pă ascuns, tăinuiţeaşte
absconditus,-a,-um ascuns,-ă
abscondo,-is,-ere ascunz, tăinuiesc
absconsio,-onis ascundere
absconsor, g.m. ascunzători
absens, gen. om. depărtătat[3] fiitor, care iaste dăpărtat, de nu iaste de faţă
absentia fiinţă, iastere dăpărtată
absentio,-is usăbăsc, usăbit înţeleg
absento,-as depărtat sînt, dăpărtat pui (pă oarecine)
Absilæ,-arum seminţii de la Asiia
absilio,-is,-ire fug
absimilis,-e usebit,-ă, nu-aseamine
absinthiatus,-a,-um pelinos,-ă
absinthites, g.m. vin cu pelin
absinthium, g.n. pelin
Absinthus, vel Absynthus oraş al Traţiei
Absinthii, g.m.pl. lăcuitorii oraşului Absinth
absis,-dis, g.f. boltă, ochi de mreajă, ocolitura stealei, obeadă de roată
absisto,-is,-ere stau, las
Absitius, g.f. oraş al Asiei
absoleo,-es,-ere deznărăvăsc, dezobiciuiesc, dezbăr de năravă
absolutus,-a,-um deznărăvit,-ă, dezbărat,-ă
absolvo,-is,-ere slobozăsc, mîntuiesc, svîrşesc, dezlegu
absolute desăvîrşit, cu de-adinsul
absolutio,-onis svîrşire, mîntuire
absolutorius slobozitori, mîntuitori
absolutus,-a,-um svîrşit,-ă, dezlegat,-ă
absono,-as,-are neîntocmiţeaşte sun
absonus,-a,-um necuvios sunători,-re
absorbeo,-es,-bui,-psi sorbu
Absoros ostrov al Mării Andriia întru biruinţa domnilor de la Vineţie
absqve fără
abstemius,-a,-um nebăutori vin,-re
abstentio, g.f. oprire de luarea ocinei sau tăinuire
abstentus, qui tutoris autoritate ab adeunda hæreditate revocatus est care cu a ispravnicului puternicie de pre luarea moşiei (ocinei) îndărăt s-au chiemat (s-au oprit)
abstergeo,-es,-ere ştergu
abstergo,-is idem
absterreo,-es,-ere mă înfricoşez, mă spai
abstersio, g.f. şteargere
abstersus,-a,-um şters,-ă
absterritus,-a,-um spăriiat, înfricoşat,-ă /[3r]
abstinenter văzdrăniceaşte, opritoreaşte
abstinens, g.om. văzdrajnic,-că, cel ce să ţine în curăţie, să opreaşte de mîncări fără măsură
abstinentia,-æ, g.f. înfrînare, oprire
abstineo,-es,-ere [4] înfrînez, opresc
absto,-as depărtat stau
abstollo,-is duc eu, rădicu
abstorqueo,-es torquendo aufero
abstraho,-is,-ere tragu
abstractus,-a,-um tras,-ă
abstringo,-is,-ere dezleg, dezstrîng
abstrudo,-is,-ere bagu, vîru

[1] Scris: Тхемистоклѣсь.
[2] **s**, fiind greu lizibil, e rescris marginal cu cerneală roşie.
[3] Scris: depărtătat
[4] Şters: mă.

abstrusus,-a,-um acoperit, vîrît[1], ascuns
abstulo, pro extollo, apud Diomed.
absum depărtat sînt, nu sînt de faţă
absumedo,-onis, g.f. mistuire
absumo,-is,-ere mistuiesc, chieltuiesc
absurde fără pricină, nebuneaşte, buiguiţeaşte
absurdus,-a,-um buiguit,-ă, nebun-ă, zălud,-ă
Absus numele unui rîu ;**alias: Abis**
absynthintes, g.m.[2] vin cu pelin
absynthium, g.n. pelin
Absynthus oraş al Traţiei
Absyrtides, g.f.pl. ostroave la Marea Andriei, nu departe de la Isat
Absyrthus, g.m. Apsirth, un fecior de împărat
Abudiacum,[3] **gen.n.** oraş în Ţara Nemţască, nu dăparte de la Avgust
Abula,-æ, g.f. oraş al Ţărei Hişapaniei
abundanter destuleaşte, prisosiţeaşte
abundantia, g.f. prisoseală, destulie
abundatio,-onis, g.f. potopire, cînd iase apa afară de ţărmure, prisosînţă
abunde destuleaşte, prisosiţeaşte
abundo,-as,-are prisosăsc, destulesc
abvolo,-as,-are zboru
Abupus, g.m. rîu al Angliei
Abus,-bi, g.m. o parte a muntelui Taurus în Armeniia
abusio,-onis, g.f. rea trăire cu ceva
abusive rău trăiţeaşte
abusivus,-a,-um rău spre traiu, rău trăitor,-re
abusque de la aceaea, de atunci
abusus,-us, g.m. rău trai cu ceva
abusus,-a, id est utendo consumtus, a Plaut.
abutonom,-i, g.n.; alias: abotanum lemnul-lui-Dumnezău
abutor,-eris rău trăiesc cu dîns (sau cu altceva)
abydena,-orum, g.n.pl. de nimic tribuincioş
Abydeni,-orum, g.m. seminţii de la Asiia
abydenus,-a orăşan din Avdena, avdienean [sic!]
abydeus,-a, idem
abydecomæ, g.n.pl. harţăgaş răi, nebuni
Abydon ţînutşor în Machiedoniia
Abydos, g.f. oraş în ţînutul Troiei
Abyla munte din Mauritana
abyssus, g.f. adîncăciune, adîncul

AC

ac şi
acacia porumbrea eghiptenească, veseliia cugetului
Academia un loc mic lîngă Athina, în care Plato au învăţat; iarăş: o şcoală mare
academicus,-a următor lui Plato şi Aristotel
Acadinus, g.m. o vestită fîntînă în Siliţiia
Acadra,-æ, g.f. oraş al Avariei
acæna,-æ, g.f. prăjină de măsurat
Acalandrum, g.n. rîu al lui Tarentum[4]
acalentis, g.f. o pasăre[5] care-i iaste numele stîgleţ[6]
acalyphe, g.f. urzîcă
acantha talpă de urs, spin
acanthaleuce, g.f.
acanthilis stîgleţ care umblă prin mărăcini sărind
acanthion, vel -um
acanthis, g.f. stîgleţ
Acanthon munte în Etoliia
acanthus iarbă care să chiiamă talpa-ursului
Acapeatæ,-arum seminţii în ţînutul Mæoţiei[7]
Acapis, g.m. rîu, izvor al Asiei
acapna, g.n.pl. fără fumăgare arzătoare leamne
acapnus,-a,-um nefumuros, nefumuroasă /[3v]
acaron mărăcinele-şoarecelui
Acarnan,-anis acarniian, om din Arcaniia
Acanania[8] o parte a Ţărei Epirus
acarus, g.m. în ceară născătoare molie, găsealniţă; iarăş: supt piiale mîncătoare[9] lindini
Acasta, g.f. o nnympha, fata lui Oţean şi Thet
Acastes vel Acastus fii al împăratului Thessaliia [sic!], vestit vînători
acatalectus ca acela stih căruia nici un picior nu-i iaste lipsă

---

[1] Subliniat cu cerneală neagră.
[2] Recte: **absynthites.**
[3] Primul **u** fiind greu lizibil, e reluat marginal cu cerneală roşie.
[4] Scris: Тарѣнтумь.
[5] De la "o păsăruie" pînă la "numele" adăugat ulterior de T. Corbea cu cerneală roşie.
[6] Adăugat ulterior de T. Corbea cu cerneală neagră.
[7] Scris: Мæоциеи.
[8] Recte: **Acarnania.**
[9] Şters: în chipul.

acatalepsia neprindere, care nu să poate prinde
acatium, g.n. neam al corăbiitoarelor corăbii[1]; iarăş: veatrilă de sus
Accabicorichitæ, g.m.pl. seminţii ai Mauritaniei, aproape de muntele Atlalului [sic!]
accanto,-as,-are dempreună cînt
Accaron oraş al Palestinei pă care apoi Ţezariia au numit
accedo,-is,-si,-are mă apropiiu, un lucru înţeleg, cum s-ar zice şi cu tine un lucru înţeleg
acceleratio, g.f. sîrguire, curîndzîre
accelero,-as sîrguiesc, curîndzăsc
accendo,-is,-ere aprinzu
accenseo,-es,-ere socotesc, spre aceaea număr
accensi curiæ slugile oraşului, mortasipii, în război purtători de grije bolnavilor
accensus,-a,-um aprins,-ă
accensus, g.m. spre ceva socotit
accentus, g.m. oxie
acceptabulum vas măsurători
acceptio, g.f. luare, prindere
acceptilatio, g.f. quitancia
accepto,-as,-are iau, cu deadinsul iau
acceptor, g.m. luotori
acceptrica, g.f. bucuros luotoare muieruşcă
acceptrix idem
acceptumfero de binele luat mulţămăsc, îm aduc aminte
acceptus,-a,-um cuvios, luat,-ă
accersio,-is,-ire la mine chiem
accersitor, g.m. chiemătoriu[2]
accersitus,-a,-um chiemat,-ă
accersitus,-us chiemare
accerso,-sis,-sivi chiem, aduc; **adveniet tempus pugnæ, ne accesite tempus**
accesio,-onis [3] apropiiare, spre ceva meargere
accessor apropietori, umblător spre ceva
accede amice umblă încoace, apropie-te, priiatine
accessus,-us, m.g. meargere[4] spre ceva
accidens căzut, întîmplat lucru
accidentia, g.f. întîmplare
accidit, impersonaliter să întîmplă
accido,-is,-ere caz spre ceva
accido,-is,-ere taiu
accieo,-es la mine chiem
accinctus,-a,-um gata,-ă, sîrguitori, isteţ
accingo,-is,-ere gătesc
accino,-is,-ere dempreună cînt
accio,-is,-ere chiem spre ceva
accipenser ca acela peaşte căruia coaja îndărăt desupra capului au crescut
accipio,-is,-ere iau, înţeleg, priimăsc
accipiter, g.m. uliu
Accissi,-orum seminţii lîngă aleşteul Meoţiei
accisso,-as,-are mă mădăresc, fără pricină fac, mă copilăresc
accissus,-a,-um tăiat,-ă, hăcăit,-ă
Accitana, g.f. oraş în Hişpaniia
accito,-as,-are chiem
accitus,-a,-um chiemat,-ă
accitus,-us chiemare
Accius, g.m. un vestit înţelept scriitori de la [sic!] traghediia
aclamatio, g.f.[5] spre cineva strîgare
aclamito,-as,-are[6] strîg spre cineva
aclamo,-as,-are[7] spre dînsul strîg, mă bucur lui
aclinatus,-a,-um[8] spre ceva plecat,-ă
aclinis,-e[9] plecat
aclino,-as,-are[10] mă plec spre ceva
aclinus,-a,-um[11] plecat,-ă
aclivis,-e[12] **idem** /[4r]
aclivitas, g.f.[13] a muntelui înălţime
aclivus,-a,-um[14] plecat,-ă
Acco, Accus nume al unii muieri
accola, g.m. lîngă mine lăcuitori
accolens vecin, lîngă tine lăcuitori
accolo,-is,-ere lîngă apă sau munte lăcuiesc
accommodate întocmiţeaşte, cu cuviinţă

[1] Scris: corobii.
[2] Şters: [chiemătoriu]l.
[3] Şters: chiemare.
[4] Scris: mearge.
[5] Recte: **acclamatio, g.f.**
[6] Recte: **acclmito,-as,-are.**
[7] Recte: **acclamo,-as,-are.**
[8] Recte: **acclinatus,-a,-um.**
[9] Recte: **acclinis,-e.**
[10] Recte: **acclino,-as,-are.**
[11] Recte: **acclinus,-a,-um.**
[12] Recte: **aclivis,-e.**
[13] Recte: **acclivitas, g.f.**
[14] Recte: **acclivus,-a,-um.**

accommodatio, g.f. întocmire, cuviinţă
accommodatus,-a,-um cuvios, întocmit spre ceva, croiesc
accommodus,-a,-um cuvios întocmit,-ă
accredo,-is,-ere una crez cu dînsul
accreduo,-uis idem quod accredo, antiquum
acclamatio, g.f. strîgare spre ceva
acclamito,-as,-are strîg spre ceva
acclamo,-as,-are strîg spre dînsul, lui mă bucur
accrementum, g.n. creaştere, mai-îmbătrînire
accresco,-is,-ere cresc
accreatio, g.f.[1] creaştere
accreatus,-a,-um[2] lîngă dîns crescut,-ă
accubatio, g.f. lîngă dîns sau cineva şedeare, culcare
accubitalia,-orum acoperemînturi de rădvan, acoperişuri, lepedeu de pat
accubitum, g.n. pat de zî
accubito,-as cu dîns mă culc
accubitus,-us, g.m. lîngă dîns culcare
accubuo,-as,-are lîngă dîns şez, mă culc
accubuo et assiduo neîncetat lîngă dîns şezînd
accudo,-is spre banul cel bătut mai mult bat, ciocănesc
accumbo,-is,-ere şez spre ceva
accumulate destuleaşte, grămădiţeaşte
accumulatio în grămadă sau întruna adunare
accumulatus,-a,-um dempreună adunat, grămădit,-ă
accumulo,-as,-are în grămadă sau întruna adun
accurate nevoinţeaşte, strădăneaşte
accuratio nevoinţă, strădanie
accuratus,-a,-um cu mare stradanie făcut,-ă
accuro,-as strădalnică grijă port
accuro,-ris,-ri,-ere fug spre dînsul, la dînsul fugu
accursus,-us, g.m. cătră (la) dîns fugire
accusabilise spre pîrîciune vreadnic
accusatio,-onis, g.f. pîrîciune
accusativus,-a,-um pîrîtori,-re
accusatus,-a,-um pîrît,-ă
accusator pîrîtori
accusatorie pîrîtoreaşte, în chip de pîră
accusatorius,-a,-um de pîrît,-ă
accusativus,-a,-um de pîrît,-ă
accuso,-as pîrăsc
acedia, g.f. lenevie, negrijinţă
Acedici,-orum, g.m.pl. seminţii de demult ai Italiei
Acela,-æ, g.f. oraş al Laţiei
Acele idem
Acelum, g.n. oraş al domnilor vineţiiani
acenteta,-orum ca acela lucru în care nimica săcătură sau amestecare nu iaste, ca crişţariul
acentra,-orum vieţuitoare fără ac
aceo,-es,-ere înăcresc ca oţătul
acephalus fără cap
acer, g.n.[3] arţari
acer,-eris, g.n. pleavă, zoană; **vide: acus,-eris**
acer, acris et acra acru
aceratus,-a plevos,-să, mestecat,-ă
aceratum, g.n. plevoasă, tinoasă rumpere
acerbe cu amar, amărăţeaşte
acerbitas, g.f. amărăciune, înăcrire
acerbo,-as amărăsc
acerbus,-a,-um amar, necopt,-ă
acernus,-a,-um[4] de arţari (pă trei neamuri)
acero,-as plevuiesc, zonesc
acerosus,-a,-um plevos,-ă, zonit,-ă
acerra, g.f. lădiţă ţiitoare de tămîie
Acerræ,-orum oraş al Italiei de cătră Umbriia
Acersecomes, g.m. picos [sic!], păros, netuns, [ne]ras[5]
acervalis,-e dempreună adunători,-re, care să poate aduna, încărcători,-re
acervatim în chipul grămăzei, grămădiţeaşte
acervatio adunare, grămădire
acervo,-as,-are adun, strîng, grămădesc
acervus,-vi, m.g. grămadă, adunare
Aces,-æ, g.m. rîu al Asiei /[4v]
acesco,-is,-it oţăţăsc
Aceseus un vestit croitor
Acesias,-æ, g.m. nume al unui neînvăţat doftor
acesis pă lîngă rîu crescătoare galbănă floare, care are miros vîrtos
Acesius unul dintre povăţuitoarele nume ale lui Apolon

[1] Recte: **accretio, g.f.**
[2] Recte: **accretus,-a,-um.**
[3] Recte: **g.m.**; marcat marginal: x.
[4] Marcat marginal: x.
[5] Scris doar ras.

Acesius, g.m. vlădică al novationeanilor în zîlele lui Constandin împărat
Acessæus, g.m. un lenevos cîrmaci, care pururea spre lună au ponosluit cînd n-au avut noroc în corăbiierie
Acesta,-æ oraş al Siliţiei
Acestes, g.m. fiiul lui Crinisius de la rîul Siţiliei dincolo de Eghiiasta Troadei[1]
Acestius, g.m. rîu al Indiei lîngă care Marele Alixandru oraşul Buţefala au zidit
Acestium usebit nume al unii fămei
acatabulum, g.n. văşcior măsurători
acetere mai demult atît au făcut ca şi **agitare**: pururea a face
acetaria,-orum tot fealiul al sălăturilor
acetosus,-a,-um oţăţît
acetum, g.n. oţăt
Achæus, g.m. grec
Achaja,-æ, g.f. ţînut al Ţărei Greceşti în care oraşul Corinthul au fost
achaicus,-a,-um grecesc,-ă, din Ţara Grecească
acharis nemulţămitori, necuvios
Achates rîu al Siliţiei[2]: iarăş: al unii scumpe pietri şi al unui soţ al lui Eneas nume
acheloius,-a,-um apos,-să
Achelous, g.m. rîu al Etoliei
Achemon sive Ahmon[3] unul au fost dintre ţercupes!
Acheron, g.m. o apă curgătoare a iadului
acheronticus,-a,-um den iad, de iad
Acherusia, g.f. un aleşteu al Campaniei
achetæ,-arum mititeale fierişoare cu arepile mari şi cu şase picioare, grieri[5]
achilea numele ierbii pă care o număsc **millefolium**, adecă o mie de foi: iarăş: coada-şoricelului
Achilles, g.m. fiiul lui Oeleus, care au fost hodnogi în războiul Troadei
achilleus,-a,-um achilesc,-scă[6]
Achilis, Achillidos, g.f. un ostrov în Marea Euxinului
Achimenes vel Achemenes un fii al lui Egheus
Achivus, g.m. grec, din Ţara Grecească
achras,-adis fealiul pearelor pădureaţe
achrestus nefolosîtori
achriogelos foarte rîzători, hohotitori
aciæris vel cieris[7] din aramă făcut topor, bărdiţă
acicula,-æ, g.f. acşor, ac cu moţochină
Acidalia, g.f. nume al unii fămei de o au chiemat Vineri
Acidalius, g.m. o fîntînă în Beoţiia, care o au svinţit dumnezăoaiei Vineri
acidulus,-a,-um acrişor,-ă, iutişor,-ă
acidus,-a,-um acru,-ă, iute
acies, g.f. ascuţit, munte; iarăş: rînduială de război, străluceală
Acila,-æ, g.f. oraş al Arabiei lîngă mare, loc vestit de zboruri
Acilii,-orum o nemişască, boierească seminţie în Roma
Acina,-æ, g.f. oraş al Ethiopiei
acinacis, g.f. sabie persienească, heghieştea[8] [sic!]
acinaceus,-a,-um din mărunte bărboane sau seminţe
acini,-orum mărunte seminţe, bărboane de strugur
acinis, g.f. iarbă de pădure, care să chiiamă vasilic
acinosus,-a,-um de multe seminţe, de multe bărboane
acinus, g.m. iarbă de pădure, vasilic
acipenser, g.m. nume de peaşte, a căruia coaja îndărăt i-au crescut
Acirisis, g.m. rîu al Italiei, pă care parte s-au numit Ţara Grecească cea Mare
Acis,-is, et -idis, g.m. rîu al Siliţiei, care din muntele Etna ca o săgeată să săgeată afară
Acitani,-orum seminţii ai Ţărei Şpaniei
Acitanones, g.m.pl. seminţii de la Alepş[9] de lîngă munte
Acithius, g.m. rîu al Siţiliei
aclides armă săgetătoare, săgeată, buzdugan cu peane
acmon, g.m. Latine incus năcovalnă, şezătoare /[5r]

---

1 N.N.: Egesta Trojæ; scris: Егїаста Троадеи.
2 Scris: Siţiliei; corectat prin ştergere şi suprascriere.
3 Recte: **Achmon**
4 Scris: царлупесь.
5 Şters: gîndaci.
6 Scris: асхилеск,скж.
7 Recte: **acieris.**
8 Recte: heghieşter. Scris: хѣгиещѣ.
9 Scris: Алѣпш.

achmotethon, g.n.[1] buştean unde stă năcovalna
acoeton, n.g. curat, floare de miiare
acolastus, g.m. nemăsurat, neînfrînat, adăvăsitor
acolathus, g.m. următori
acolythi,-orum ocrotitori ai bisearecei, slujitori de svinţenie
acone piiatră vîrtoasă, fără praf, grease
aconitum, g.n. iarbă veninată
acontiæ stea cu coadă
acontiæ şerpi[2] cu gîtlegiul mare
Acontium oraş al Arcadiei; iarăş: munte al Boeţiei
Acontius, g.m. un nume al unui voinic din ostrovul Ţea
Acopa,-orum, pl.[3] doftorie, leac împotriva ostenealei
acopis, g.f. piiatră scumpă în chipul silitrei
acopos, g.f. o iarbă împuţîtă
acopus idem.
acor, g.m. înăcrime
acorna, vel acarna iarbă mărăcinoasă
acorum, acorus crin galbăn de apă
acquiesco,-is,-evi mă odihnesc[4]
acquiro,-is,-ere caut, cercetez
Acra,-æ, g.f. un sat lîngă aleşteul Meoţiei
acrabathana, g.f. una din zeace ţîneare de cinste de la Indiia
acræpola,-orum, g.n.pl. toată doftoriia împotriva beţiei şi împotriva durerii capului ceii din beţie
Acragas, g.m. al unui înţelept meşter de lemn nume; iarăş: al unui munte şi oraş nume
acratocthones[5]**, g.m.pl.** băutori de vin, săbiiari de vin
acratophorum, g.n. vadră de vin, hiiare de vin
acredo,-diinis, g.f. acrime, usturime
acredula,-æ, g.f. preveghitoare
acrifolium, g.n. poamă de pom strein
acrimonia, g.f. usturime, iuţime
acrisia strîgarea înţelepţiei şi a cugetului
Acrisius craiul arghivusilor, tatăl lui Danael [sic!]

[1] Recte: **acmotheton, g.n.**
[2] Scris: şarpe; corectat prin suprascriere.
[3] Recte: **g.n.pl.**
[4] Scris: odinesc.
[5] Recte: **acratocothones.**

acritas, g.f. usturie, iuţie
acriter iuţeaşte, virtojaşte
acritudo, g.f. usturime, înăcrime, iuţime
acroama, g.n. înfrîmşeţate spuneri, cu frumos chip vorovire
acroamaticus de acest feali de voroavă spuitori
acroasis, g.f. ascultare spre ceva
Acrocerannia, g.n.pl. munte în Epirus, lîngă Marea Andriia
acrohordon[6]**,-onis, g.f.** negel
Acrocomæ,-arum, g.n.pl. seminţii de la Traţiia cu păr mare
Acrocorinthus, g.m. munte spre care au zăcut Corinthul
acrodrya,-orum toate poamele cu coajă vîrtoasă
Acrolochias munte din Eghipet
Acronius, Acronius Lacus oraşul Constanţiia, tava prin care cură apa Rhenus
acropolis, g.f. cetate din deal
acroterium, g.n. vîrful înălţimei, vîrful casei
acta,-æ, g.f. ţărmure lin, vad
acta,-orum fapte
Actæon, g.m. fiiul lui Aristei, pre care Diiana Sorvaşa[7] l-au schimbat
Actania,-æ, g.f. ostrov la Marea Nemţască
Actasta, g.f. fata lui Thetis, dumnezăoaie a mărei
acte,-es[8] bozu (iarbă)
actia,-orum, g.n.pl. spre cinstea lui Apolon făcute jocuri
actio,-onis, g.f. facere, faptă
Actisænes, g.m. nume al unui fecior de împărat din Eghipet
actito,-as pururea fac
Actium un deal în Epirus
actiuncula,-æ, g.f. făptişoară
Actius Navius un prorocitori de demult care din voroava (grăirea) pasărilor au vrăjitorit
activus,-a,-um făcători,-re
Actor, g.m. numele al unui om în Virghilius
actor, g.m. făcători: iarăş: faţă (persoană[9]) de jucat, pîrîş care trage pre altul la judecată
actuariolum, g.n. cancel, corăbiiţă iute

[6] Recte: **acrochordon.**
[7] La Szenci Molnár: **Diana Szarvassa.**
[8] Marcat marginal x; şters: socu.
[9] Scris: пѣрсонѫ.

actuarium, g.n. corabie corăbiitoare
actuarius, g.m. notar, pisar, însămnători
actuarius,-a,-um reapede, care să poate întoarce
actuose în chip de facere, făptăţeaşte
actuosus,-a,-um muncitori,-re de lucru
acurs,-us, g.m. tot faptul, svîrşirea, măsură de holde, spre aruncare (meargere, dereptate); parte a comediei /[5v]
actus,-a,-um svîrşit,-ă, istovit
actutum îndată, numaidecît
aculeatus,-a,-um ascuţît,-ă, înghimpos,-ă
aculeolus, g.m. ascuţiţel, ghimpşor
aculeus, g.m. ac (de albină sau altceva)
acumen, g.n. ascuţîtură, a minţii ascuţeală
acuminatus,-a,-um ascuţîtă, simcelos,-ă
acumino,-as,-are simciuiesc, ascuţ
acuncula,-æ, g.f. acşor
acuo,-is,-ere ascuţ, simciuiesc
acupictor, g.m. cusători de pui sau de alalte
acus,-ci fealiul peaştelui, peaşte tăios, *vîrlugă*[1]
acus,-us, g.f. ac
acus,-eris pleavă, zoiu, poană
acute ascuţîţeaşte, iuţeaşte
Acutia, g.f. muiarea lui Virghilius
acutulus,-a,-um ascuţîţăl, isteţel,-ea
acutus,-a,-um ascuţît,-ă
Acylas,-æ, g.m. un filosof, care au scris de silloghismurile[2] diialecticei[3]
acylon, g.n. muieruşcă, parte fămeiască, poama, roada ştejarului (ceriului), ghindă sau jir
Acyphas,-æ, g.f. oraş al Doriei
acyrologia, g.f. a grăirei împotriva năravului chip
Acytos, g.f. ostrov nu dăparte de la Creta, alt nume **Mellos**

AD

ad la, spre, lîngă
Ada,-æ, g.f. fata al [sic!] lui Hecatomnos, împăratul cariianilor
Adachidæ, g.c. seminţii ai Libiei
adactio,-onis silire
adactus,-a,-um silit,-ă, spre dîns lovit; gonit
Adad, g.m. mai-marele dumnezău al assiriianilor
Adadæta,-æ, g.f.pl. oraş al pisideanilor, lîngă muntele **Tauruş** [sic!]
Adæ,-duum, g.f. oraş al lui Eolie nu departe de la Cuma
Adæi,-orum seminţii ai Araviei în hotarul de către Eghipet
adæque în chip derept, dereptăţeaşte
adæquatio, g.f. îndereptare spre ceva
adæquo,-as îndereptez
adæro,-as spre bani biciuluiescu
adæratio, g.f. spre bani biciuluire
adæstuo,-as rîvnesc, arz
adaggero,-as grămadă umplu
adagio,-onis dempreuă vorovitoare pildă
adagium idem
adalligo,-as leg spre ceva
Adam, g.m. din pămînt roşu om pre carele Dumnezău[4] întîi au urzit, au făcut
adamentæus,-a,-um din diiamant, diiamantos,-ă
adamantinus,-a,-um vîrtos ca diiamantul
adamantis, g.f. îndrăcită, vrăjitoare iarbă
adamas,-antis, g.m. diiamant
adamastus, g.m. un ithacliian soţ[5] lui Ulises[6]
adamo,-as foarte iubăsc
Adana, g.n.pl. oraş al Siţiliei
Adani, g.m.pl. din doao ostroave a Araviei
adaperio,-is,-ire foarte deşchiz
adapertilis,-e deşchizători,-re, care o poate deşchide
adapertus,-a,-um deşchis,-ă
adapto,-as gătesc, întocmăsc, alcătuiesc
adaquo,-as vite adăp
adarca, g.f. uscăciune sărată, peneseală, umezală care de trestie să lipeaşte
adarces idem
adarceo,-as usc, săc
Adarupolis, g.f. oraş al Persiei
adassint, adaxint pro adegerint ca pre dîns acolo să ducă
adassus al îmbrăcătoriului veşmînt feal

[1] Scris de altă mînă.
[2] Scris: силлогисмурилe
[3] Scris: диалѣлтичеи.
[4] Scris: d-zău.
[5] Scris: toţ.
[6] Scris: Улисасъ.

adaucto,-as îmbătrînesc, înmulţăsc
adauctus,-us îmbătrînire, înmulţire
adaugeo,-es îmbătrînesc, înmulţăsc
adaugesco,-is idem
adbibo,-is beau
adblandior[1] mă linguşesc spre ceva
adcorporo,-as un trup fac, întrupăsc
adcredo,-is crezu
adcresco,-is crescu /[6r]
addax,-cis ghibos, fiiară cu coarnele strîmbe
addecet foarte să cuvine
addecimo,-as zeciuiesc, dijmuiesc
addenseo,-es desăsc
addesso,-es desăsc
addico,-is lui judec, lui poclonesc, închinu
addicte în chip de slujbă, cu umilinţă
addictio, g.f. acolo poclonire, închinăciune, îngăduire
addisco,-is învăţ
additamentum, g.n. adaogere, peatec, deres
additio,-onis[2] adaogere, dereagere[3]
additus,-a,-um[4] adaos,-ă
addivino,-as prorocesc, vrăjesc
addo,-as,-are[5] adaog
addo,-is,-ere pui ceva spre adaogere, adaog
addoceo,-es învăţ spre ceva (pă cineva)
addormisco,-is durmitez
Addua, g.f. rîu al Insubriei
addubito,-as mai mă îndoiesc
adduco,-is povăţăz, duc spre ceva
adductio, g.f. ducere, povăţuire spre ceva
adduplico,-as îndoiesc
adechastus care împotriva dereptului dar nu ia
adedo,-is mănînc, mistuiesc
adelphi fraţ, nu sînguratici
adelphides fealiurile finicului
Adelphius numele unui istoriceari
adelus necunoscut
ademfit pro ademerit
adentio, g.f. luare, cumpărare
ademtus,-a,-um luat, cumpărat,-ă
adenes fugitoare ciumă, în ceafă făcătoare gîlcă

[1] Marcat marginal: x.
[2] Marcat marginal: •
[3] Scris: dereage.
[4] Marcat marginal: •
[5] Idem.

adeo,-is,-idi,-ivi mărg (spre ceva)
adeo atît, foarte
adeousque tot atît
adeps,-is, g.dubii grăsime, untură
adeptio, g.f. dobîndire, luare
adeptus,-a,-um dobîndit,-ă, prins,-ă, luat,-ă
adequito,-as călăresc, în treapede mărgu
Aderco oraş al Ţărei Şpanioleşti
Ades, Hades crai au fost molususeanilor
adesdum vină încoace la mine
adespotus soboduş, fără domn
adesurio,-is flămînzăsc
adesus,-a,-um ros, roasă, mîncat,-tă
adfero[6] aducu
adfiatus, g.m.[7] suflare, răsuflare
adflo,-as,-are suflu (spre ceva), răsuflu
adfore a fi
adfremo,-is zborăsc, îngînfăzu
adfrico,-as frecu, rozu
adfringo,-is frîngu
Adgandestrius al Hassiei Nehai craiul
adgemo,-is gemu
adglomero,-as dapănu, fac ghiem
adglutino,-as cleiesc
adgredior,-eris grohnesc, mă apuc spre un lucru
adgrego,-as turmăscu, adunu
adhabito,-as lăcuiesc, şezu
adhæc pespre aceastea, mai încolo
adhæreo,-es[8] acaţu, lipăscu
adhæresco idem
adhæse în chip de acăţat, de lipit
adhæsio, g.f. lipire, acăţare
adhæsus, g.f. idem
adhalo răsuflu
adhamo,-as înham, ca cu o unghiţă prinzu
adhibeo,-es[9] adaog, spre ceva pui, prinzu
adhinnio,-is,-ire neçhiezu
adhorresco,-is mă spămîntezu
adhortor,-eris îndemnu
adhortator îndemnători
adhortatio, g.f. îndemnare
adhuc încă, pînă aici

[6] Idem.
[7] Recte: **adflatus, g.m.**
[8] Marcat marginal: •.
[9] Idem.

Adiabaræ seminţii din Ţara Harăpască
Adiabene, g.f. ţînut al Armeniei pă care dintîi l-au chiemat Assiriia
adjaceo,-es zacu
adianocta, g.n.pl. lucru ascuns /[6v]
adianthum, g.n. păr de fată săracă, care n-are părinţi
adiaphore, g.f. a căriia şi lăsarea şi facerea una plăteaşte
adiaphoron,-um un lucru fără usebitură
adjicialis,-e înfrîmşeţată, scumpă, mare, preoţască hrană (înfrîmşeţată, scumpă)
adjectio, g.f.[1] adaogere, dare, punere spre ceva
adjectivus,-a,-um[2] adăogători,-re
adjectus,-us[3] adaogere
adjectus,-a,-um[4] adaos,-să
adigo,-is,-ere silesc, nevoiesc, silesc pă cineva
adjiciales preoţască, mare şi scumpă cină
adjicio,-is,-ere[5] adaogu
Adilissus, g.m. munte al Boeţiei
Adimantus, g.m. frate mai mare al lui Plato
adimo,-is,-ere iau, trag de la el
adimpleo,-is,-ere bine împlu, împlu
adino,-is,-ere înlăuntru dau, înlăuntru sloboz
adinventio,-is,-ere gîndesc, nemeresc
adipalis,-e unturos,-ă, grăsît,-ă
adipatus,-a,-um gras,-ă, unturos,-ă
adipiscor,-eris dobîndesc
adiposus,-a,-um unturos,-ă, grăsos,-ă
adipsa,-orum, g.n.pl. însănătoşarea linitoare sau dăpărtătoare doftorie
adipsatheon, g.n.
adipsos lemnu dulce
aditio, g.f. meargere
adito,-as,-are mărgu, umblu
aditus,-a,-um mărs,-ă, umblat,-ă
aditus,-us, g.m. meargere, înlăuntru meargere
adjudico,-as judecu
adjugo,-as înjugu, închiei cu copce
adjumentum, g.n. ajutori, ajutare
adjunctio, g.f. înjugare, închieiare
adjunctor, g.m. închietori

[1] Idem.
[2] Idem.
[3] Idem.
[4] Idem.
[5] Idem.

ajunctus,-a închieiat
adjungo,-is,-ere închieiu, pui spre ceva, copcesc
adjurgium, g.n. supărare, înfruntare
adjurgo,-as,-are înfruntu, poobrăzuiesc
ajuro,-as foarte mă juru
adjutabilis,-e[6] ajutători,-re, de ajutat
ajuto,-as[7] ajutu
adjutor[8] ajutători
adjutorium[9] ajutori
adjutrix[10] ajutătoare
adjutus,-a,-um[11] ajutat,-ă
adjuvo,-as[12] ajutu
adlaboro,-as foarte muncesc
adlatro,-as latru
adloco,-as întocmăscu, în simbrie dau
adlubesco [13] mi să place, îm place
admando,-as las, porîncesc
Admete, g.f. fata ii Oţeonoaie, a muierei Thetei [sic!]
admetior,-iris măsur
Admetus, g.m. crai al Thessaliei
adminiculatus,-a,-um[14] ajutat,-ă
adminiculo,-as,-avi[15] ajut, proptesc
adminiculor,-aris proptesc, arăcesc, ajut
adminiculum, g.n. proptea, ajutare
administer, g.m. slugă
administra, g.f. slujnică
administratio, g.f. slujirea cuiva
administrativus,-a,-um slujitori,-re, de slujit,-ă
administrator, g.m. purtători de grije
administro,-as port grije, slujesc
admirabilis,-e minunat,-ă, ciudat,-ă
admirabilitas minune, ciudire
admirabiliter în chip de minune, minunăţeaşte
admirandus,-a,-um minunat,-ă
admiratio, g.f. minune, ciudă, mirare

[6] Marcat marginal: •.
[7] Idem.
[8] Idem.
[9] Idem.
[10] Idem.
[11] Idem.
[12] Idem.
[13] Şters: să pare.
[14] Marcat marginal: •.
[15] Idem.

admirator, m.[1] minunători, mirători
admiror,-aris mă mir, mă minunez
admisceo,-es[2] meastec
admissarius equus[3] armăsari
admissio, g.f. trimitere
admissionalis,-e postealnic, care oamenii la domni îi curteneaşte
admissivæ aves din grăirea pasărilor tîlcuitoare ajutătoare pasări
admissum, g.n. făcut păcat, rea facere
admissura, g.f. slobozire de naştere şi vreame /[7r]
admistio, g.f.[4] amestecare
admistus,-a,-um[5] amestecat,-ă
admittere bărbătuşul cu muiruşca dempreună a slobozi
admitto,-is înlăuntru slobozu, lasu, păcat fac
admodestus,-a,-um foarte de omenie, umilit,-ă
admodulor,-aris dempreună cînt, hăolesc
admodum foarte
admoenio,-is,-ire popăsăsc, dezzidesc, sîdu-l [sic!] strîc
admolior,-iris[6] adaog, patru lucruri facu
admoneo,-es îndemnu
admonitio, f.g. îndemnare
admonitor, g.m. îndemnători
admonitum îndemnare
admonitus, g.m. idem
admonitus,-a,-um îndemnat,-ă
admordeo,-es muşcu
admotio, g.f.[7] adaogere, aducere, punere lîngă ceva
admotus,-us, g.m. idem
admotus,-a,-um
admoveo,-es[8] adaog
admugio,-is,-ire zbieru, mugescu
admurmuratio, g.f. mormăire
admurmuro,-as mormăiescu, suduiu
admutilo,-as ciungescu, înşel
adnascor,-eris mă nasc, crescu

[1] Recte: **g.m.**
[2] Marcat marginal: /.
[3] Idem.
[4] Idem.
[5] Idem.
[6] Idem.
[7] Idem.
[8] Idem.

adnoto,-as înotu
adnavigatio, g.f. corăbierire
adnavigo,-as corăbiiescu
adnecto,-is,-ere închieiu, copcesc
adnicto,-as clipăescu
adnitor,-eris sîrguiescu, nevoiesc, mă trudescu
adno,-as îmotu
adnoto,-as însămnezu
adnovitius,-a,-um foarte de curînd venit,-ă
adnubilo,-as întunecu, înnorezu
adnumero,-as socotescu, număru
adnunciatio, g.f. vestire
adnuncio,-as vestescu
adnuo,-is,-ere îngăduiescu, bine svătuiescu
adnutrio,-is,-ire hrănescu
adobruo tepşescu, calcu
adoleo,-es jîrtvuiescu
adolescens tinerel
adolescentia, g.f. tinerie, tinereaţe
adolescentior,-eris mă întinerescu
adolescentula, g.f. tinerea
adolescentulus, g.m. tinerişor
adolescenturio,-is întinerescu, copilărescu
adoleschia, g.f. tălpizie
adoleschus, g.m. tălpizu
adolesco,-is,-ere crescu
adonai domn
adonia,-orum sărbătoare a adoniseanilor
Adonis,-dis, g.m. un fecior al unui împărat de la **Cypria**, pre care Venus l-au iubit
adonium, g.n. iarbă în chipul lemnului-lui-Dumnezău
adoperio,-is,-ire[9] astupu, acoaperi
adopertus,-a,-um[10] astupat
adopinor,-aris socotesc[11], nădăjduiescu, sămăluiescu
adoptatio, g.f. prindere de fii
adoptativus,-a,-um de prindere de fii
adoptatitius fii prins de suflet
adoptator prinzători de fii de suflet
adoptatio, g.f. prindere de fii
adoptatus,-a,-um fii prins, fiică prinsă, foarte pohtitori,-re

[9] Marcat marginal: /.
[10] Idem.
[11] Scris: socoteală; corectat prin ştergere şi suprascriere.

adoptivus,-a,-um fii prins,-ă
adopto,-as fii prinzu, cum are prinde fii de suflet
ador, g.m.[1] făină de grîu, fealiul pîinei (neamul)
adoratio, g.f. rugăciune
adorea, g.f. cu vitejiia dobîndită laudă
adoreum, g.n.
adordior încep
adoreus,-a,-um de pîine[2]; nu pîine de grîu, secară, ci, cum ar zice neştine un sac de pîine şi nu să ştie acea pîine grîu e au mei au secară au alt, ci numai îi zice sac de pîine
adorior,-iris împresor sau mă pornescu asupra cuiva /[7v]
adorno,-as înfrîmşeţezu, gătesc
adoro,-as rogu
Adoracis, g.m. crai al herulusoneanilor
adoxia, g.f. necinstire, nelăudare
adoloro,-as plîng, dempreună plîngu
adplumbatura, g.f. plumbuire
adplumbo,-as plumbuiescu
adporto,-as portu, aducu
adposco,-is pohtescu
adpoto,-as foarte beau
adpotus,-a,-um bine băut, băută
adprecor rogu
adprime foarte bine
adprobo,-as bine svătuiesc, laudu
adprobus,-a,-um foarte blînd
adpromissor, g.m. făgăduitoriu, chiezaş
adpromitto,-is făgăduiescu
adpropero,-as sîrguiescu
adpropinquo,-as mă apropii
adpropero,-as norocescu, sporescu
adpugno,-as războiescu
adquiro,-iris,-ere cautu, cercetezu
adquo[3] atît, spre atît
Adra, g.f. oraş al Pietroasei Araviei
adrachne, f.g. într-un an de doao ori roditori pom
adrado,-is razu
Adremelech idol al sirieneanilor

[1] Marcat marginal: x.
[2] Şters: cum ar fi din neşte făine.
[3] Marcat marginal: /.

Adramyrteon, g.n. numele unui oraş
Adrana rîu al Hsssiei în Ţara Nemţască
Adrenon, g.n. oraş al Siţieliei
Adrepsa, g.n.pl. oraş al bactrieneanilor
Adrastes, Adrastia, g.f. dumnezăoaie care toate păcatele bîntuiaşte
Adrastus, m.g. crai al arghivuseanilor
adrasus,-a,-um ras,-ă, tuns,-ă
adrepo,-is,-ere mă tîrăscu, rîm ca rîma
Adria, g.f. Marea Vineţiei
adriacus,-a,-um de la Marea Vineţiei om, de la Marea Vineţiei fămeaie
Adrianopolis, g.f. oraş al Traţiei
Adrianus al 15[4] împărat al Rîmului
adriaticus,-a,-um de Marea Vineţiei (peaşte sau altceva)
adrodo,-is rozu
adrogo,-as mie usăbăsc, la mine iau, fii îl prinzu
Adrotta,-orum, pl.[5] un loc în Lidiia lîngă mare
Adrumentum oraş al Libiei
adrumo,-as[6] afară strig, vestescu, dau veaste
adruo,-as grohnescu
Adryx,-ycis, g.f. oraş al siracuseneanilor
adscio,-is,-ire iau spre ceva, lipăscu
adscisco,-is,-ere lîngă mine iau, lîngă mine puiu, lîngă tine iai, pui, lîngă sine ia, pune
adscitus,-a,-um lîngă sine luat,-ă, priimit,-ă
adscribo,-is scriu (spre ceva)
adscriptio, g.f. scriere
adscriptitius,-a,-um scris[7], scrisă
adscriptivus,-a,-um idem
adsero,-is sădescu, împlîntezu
adsertor, g.m. spre slobozie ducători, spre slujbă luotori
adservo,-as ţîu, păzăscu
adssessor, g.m.[8] svatnic, şezători lîngă cineva
adsevero,-as cu bunăstarea vădescu
adsideo,-es,-ere şezu lîngă ceva
adsido,-is aşezu lîngă ceva, mă sloboz
adsignatio,-onis, g.f. însămnare, usebire
adsignifico,-as însămnezu, facu în ştire

[4] Scris cu slove.
[5] Recte: **g.n.pl.**
[6] Marcat marginal: /.
[7] Scris: scрись.
[8] Recte:, **adsesor, g.m.**

adsigno,-as usăbăsc, însămnu
adsilio,-is,-ire saiu, fugu spre cineva
adsimili,-e aseamine (spre ceva)
adsimiliter într-acesta chip, aseamnie cu aceasta
adsimulo,-as [1] făţătorescu
adsimilo,-as[2] aseminezu
adsisto,-is stau lîngă cineva
adsitus,-a,-um întocmit,-ă, stătut,-ă lîngă cineva
adsocio,-as însoţăscu
adsolet obiciuiaşte, iaste obiceai a fi
adsono,-as fălăluiescu, sunu spre ceva
adspiro,-as spre dîns suflu, iubinţescu, sîntu spre ceva /[8r]
adspuo,-is şcuiep (spre cineva)
adsto,-as stau lîngă cineva
adstrepo zîrnăiesc
adstringo,-is strîngu, încopcezu
adstruo,-is zidescu, întărescu
adstupeo,-es iesu din minte, mă zătăcescu
adsuesco,-is mă deprinzu, mă dau
adsulto,-as săltezu, saiu (spre ceva)
adsum de faţă sînt
adsuo,-is cos, cosu spre ceva
adsurgo,-is mă scol înaintea cuiva
adtexo,-is ţăsu
adtondeo,-es tunzu
Advallas,-æ, g.f. al unui deal şi rîu nume
advectio, g.f.[3] aducere, purtare
advectitius,-a,-um[4] adus,-ă, de adus,-ă
advecto,-as aducu, portu
advectus,-us[5] aducere, purtare
advectus,-a,-um[6] adus,-ă, purtat,-ă
adveho,-is[7] aducu, ducu, portu
advelo,-as[8] acoaperi
advena,-æ, g.f.
adveneror,-aris cinstescu
advenio,-is,-ire înainte viu
adventitius,-a,-um un venit de vundeva, venită
advento,-as mă apropiiu
adventor, g.m. pururea venitori
adventorius,-a,-um venitori,-re
adventus,-us venire, înainte venire
adverbero,-as batu
adverbium, n.[9] [10] o parte din opt părţ a graiului letenesc
adverbialiter după tocmala adverbiumului[11]
adversa, g.n.pl. împotrivitoare lucruri
adversaria,-orum, g.n.pl. foaie sau cărticică în care omul unealte însămnează, pă care apoi în cărţi rînduiaşte
adversarius, g.m. împotrivitoriu, vrăjmaş
adversarius,-a,-um împotrivnic,-că, de împotrivă
adversator, g.m. împotrivealnic
adversatrix, g.f. împotrivitoare
adversio, g.f. plecare spre ceva
adversior,-sius mai împotrivnic,-că
adversissimus,-a,-um prea împotrivnic,-ă
adversitas, g.f. împotrivnicie
adversitores înaintea domnilor mărgătoare slugi
adverso,-as împotrivăscu (împotriva celui ce-m stă împotrivă
adversor,-aris mă împotrivăscu, împotrivă stau
adversum împotrivă
adversus idem
adversus,-a,-um împotrivnic,-ă
adverto,-is întorcu (spre ceva)
advesperascit însărează
advigilo,-as păzăsc, străjuiescu (spre ceva)
advivo,-is vieţuiescu
adulatio, g.f. linguşire, amăgire
adulator, g.m.[12] linguşitoriu, amăgiotor
adulatorius,-a,-um de linguşit,-ă
adulescens, g.m. crescători tinerel
adulescentia, g.f. crescătoare tinerie
adulescentula, g.f. crescătoare tinerea
adulescentulus, g.m. crescători tinerel
adulescenturio,-is,-ire încopilăresc, întineresc
Adulis, g.f. oraş în Ţara Harăpască

[1] Şters: aseminezu.
[2] Marcat marginal: /.
[3] Marcat marginal: /.
[4] Idem.
[5] Idem.
[6] Idem.
[7] Idem.
[8] Idem.
[9] Recte **g.n.**
[10] Şters: a opta parte.
[11] Scris: адвѣрбиумулуи.
[12] Marcat marginal: x.

Aduliton nume al unui oraş
adulo,-as linguşescu
adulor,-aris idem
adulter, g.m. curvie
adultera, g.f. curvă
adulteratores monetæ iclenitor [sic!] de bani
adulteratus,-a,-um viclenit,-ă, pierdut,-ă
adulterinus,-a,-um viclean, pierdut fecior de curvă; **adulterina puela**[1] fată de curvă
adulterium, g.n. curvăsărie
adultero,-as curvăsc, o grozăvăsc, rumpu, adecă fetiia îi strîcă, îi rumpe
adulteror,-aris idem
adultus,-a,-um scăzut [sic!]
adumbratim în chipul umbrei, întunecăţeaşte /[8v]
adumbratio, g.f. umbrire
adumbratus,-a,-um umbros,-ă
adumbro,-as umbrezu
aduncitas, g.f. strîmbare
adunco,-as strîmbezu, ghiebuiescu
aduncus,-a,-um strîmb,-ă
adunqvem tocma
Adunicatæ,-orum seminţii de la Ţara Franţuzască
adunati[2] adunaţi, strînş dempreună
aduno,-as[3] adun, una fac
adunum pînă într-unul
advocamentum în judecată, lîngă[4] cineva zdrobire
advocatio, g.f. lîngă cineva în judecată prindere
advocatus, g.m. în judecată lîngă cineva stătători, dătători de svat în judecată
advoco,-as chiemu, înainte chiemu
advolatus,-us, g.m. zburare
advolo,-as zboru
advolvo,-is prăvălescu, rostogolescu
advolutus genibus prăvălit cu genunchiele, pă genunchie căzînd
advorsitores pueri înaintea domnilor umblători copii, inaşi
advorsor,-aris pro adversor mă împotrivăscu
advostis, g.m. adversarius hostis
advotum după voie-m

advorgeo,-es silescu
aduro,-is[5] arzu
adusque pînă
adustio, g.f.[6] ardere
adustus,-a,-um[7] ars, arsă
adynamum, g.n. hiert, dulce vin
Adymarchidæ, g.m.pl. nume de seminţii
adytum, g.n. schit, biserecă în loc ascuns

Æ

Æa, g.f. oraş al colchiseanilor de Æta[8] craiul zidit
Æa, g.f. Circe fărmăcătoriul [sic!]
Æacides, g.m. fiiul lui Eacus, nepotul
æacideus,-a,-um eaţidenean,-nă
æacidinus,-a,-um idem
Æacus, g.m. fiiu lui Iupiter de Eghina născut
Æe, g.f. ostrov în Marea Tyrrhenului[9]
Æamene,-es, g.f. ţînut al nabatheneanilor
Æane, g.f. oraş al Maţedoiniei
Æaneus nume de seminţii
Æanitis, g.f. ţînut al nabatheoneanilor
Æantium, g.n. oraş al Troadei
Æas, g.m. rîu al Machidoniei
Æbudæ,-arum cinci ostroave a Angliei
Æbura, g.f. oraş a Ţărei Spanioliei
Æca,-æ oraş al marmusoseanilor
Æcalum, g.n. oraş al Italiei
Æchine,-es numele unui cîine
Æclus, g.m. un boiari în Athina
ædepol zău, jurămînt pe edepol
ades[10]**, g.f.** biserecă, o casă
ædes, ædium, pl. casă
Ædesia, g.f. o fămeaie din Eghipet
ædicula, g.f. căşcioară
ædificatio, g.f. zidire
ædificatiuncula zidire mititică
ædificator, g.m. ziditori
ædificium, g.n. zidire
ædifico,-as zidescu
ædilatus, g.m. cinstea a ziditoriului meşter

---

[1] Recte: **puella.**
[2] Marcat marginal: /.
[3] Idem.
[4] Şters: piardere.
[5] Marcat marginal: /.
[6] Idem.
[7] Idem.
[8] Scris: Æta.
[9] Scris: Туггхенумуи.
[10] Recte: **ædes.**

ædilis, g.m. ziditori, fii al biserecei, gociman
ædilitas, g.f. boieriia (cinstea) a ziditoriului
ædilitius, g.m. spre boieriia ziditoriului meşter lucru sau altceva (şi aşa pă trei neamuri)
ædititius ales judeţ
æditimor,-aris gocimănescu, păzîtori de bisearecă sînt
æditimus gociman, păzîtori al biserecei
æditio, g.f. dempreună facere, slobozire, dare afară
æditor, g.m. slobozîtoriu
ædituor,-eris biseareca păzăsc
æditus,-a,-um înalt,-ă
æditus,-us, g.m.[1] afară dare, slobozire
ædituus, g.m. gociman, păzîtoari al biserecei
ædo,-is,-ere[2] afară dau, slobozu afară /[9r]
ædon, g.n. privighitoare (pasăre)
Ædonis, g.f. o fămeaie din Traţiia
ædonius,-a,-um traţienesc,-ă; iarăş: de preveghitoare (pă 3 neamuri)

ÆE

Æctes, g.m.[3] craiul colcuseanilor
Æeta, g.m[4]. fii al craiului colcuseanilor
Æetias, g.f.[5] nume al unii fămei
ætius,-a,-um de la craiul Eta, eţienean,-că

ÆG

Æga munte al Olisiei de la apa Ţiacus nu dăparte
Ægææ ostroave aproape de Ioniia
Ægæe nume al cîtorva oraşuri mici
Ægæon, g.m. un uriiaş care au avut o sută de mîni şi cinzeci de pîntece
Ægeum Mare Marea Egheumul
Ægeulos, g.m. nume al unui munte
Ægemon, g.m. un poetic elin
æger,-a,-um beteagu, bolnavu
Ægeria, g.f. nume al unii dumnezăoaie care da ape
Ægialus, g.m. ţărmure, leteneşte **litus**
Ægides, g.m. fii al lui Eghie
Ægilips, g.f. foarte un munte înalt
ægilops între ochi şi între nas gropşoară; iarăş: ovăsu sălbatec, mohor
Ægiochus, g.m. un nume al lui Iupiteru
Ægina, g.f. ostrov lîngă Pelopones[6]
ægipanes, g.m. fiiară (vieţuitori) cu picioare de capră
ægis,-dis, g.f. nume al unii paveze de aramă
Ægisthus, g.m. fiiu al lui Thiestes
ægloga mic stihsor, stihşor de păstori
ægoceros încornurat ţap
ægolethros, g.m. o iarbă
Ægon, g.m. nume al unui păstori
ægonomus căprari
ægophagos mîncători de capre
ægopolis, g.f.
Ægos rîu al Traţiei
ægre[7] anevoie, greu
ægresco,-is încep a mă bolnăvi
ægrimonia, g.f. bolnăvire
ægrotatio, g.f. bolnăvire, bolnăvitură
ægroto,-as bolnăvăscu, mi-e rău
ægrotus,-a,-um[8] bolnăvos,-să, bolnav,-ă
Ægyptus,-a,-um eghiptenean,-nă,-că
Ægyptus, g.f. Ţara Eghipetului
Ægyptus, g.m. fii al lui Belus Priscus[9]
Ægys,-dis, g.f. oraş al Laconiei

ÆL

Ælana oraş al Araviei
Ælia oraş al Jidovimei, nou nume al Ierusalimului
Ælianus, g.m. un înţelept sofistean
Ællo, g.f. unul dintre harpiiani[10]
ælurus, g.m. mîţă

ÆM

Æmilia o seminţie mare de la Roma; ţînut, iarăş un nume fecioresc al biserecei
Æmonia ţînut de la Thessalia
æmulatio, g.f. din pizmă urmare
æmulator, g.m. pizmuitori îndărătnic
Æmulor,-aris urmezu, îndărătnicescu, pizmuiescu

---

1 Marcat marginal: /.
2 Idem.
3 Recte: **Æetes, g.m.**
4 Recte: **Æetias, g.m.**
5 Recte: **Ætis, g.f.**
6 Scris: Пелопонѣсь.
7 Marcat marginal: /.
8 Recte: **ægrosus,-a,-um.**
9 Scris: Ррискусь.
10 Scris: Нарпиани.

Æmulus următori, cu dîns îndărătnicitori[1], pizmuitori

Æmus, g.m. un putearnic crai de la Traţiia

ÆN

Ænaria nume al unui ostrov de pă corabiia lui Eneas

Æneada, g.n.pl. de la Eneas începuţi troodeani

Ænea, g.f. oraş al Traţiei

Æneas, g.m. fii al lui Anhises[2] şi a Vinerei

ænator, g.m. trîmbitaş

Æneis,-idis, g.m. de lucrurile lui Eneas scrisă carte

æneus,-a,-um de aramă (pă 3 neamuri)

ænigma, g.n. basnă

ænigmaticus,-a,-um băsnos,-să

ænigmatistes, g.m. băsnari, care spune basne

Ænobarbus um împărat cu barbă roşie, Barbarossa[3] sau Barbarusa[4]

ænum, g.n. căldare, urcior de aramă, oală de hier

ænus,-a,-um de aramă (pă trei neamuri) /[9v]

Ænus, g.m. rîu, gîrlă a Ţărei Nemţeşti

ÆO

Æoles elinii

Æolia ţînut al Asiei

Æolus, g.m. craiul seleanilor

ÆP

Æpolus, g.m. un păstori de capre

Æpulo crai al Istriei

Æpy, g.f. oraşul nestoreanilor

æquabilis,-e derept,-ă, tocma

æquabilitas dereptate

æquabiliter tocma, cu dereptul

æquævus,-a,-um de o vreame (pă trei neamuri)

æqualis,-e derept,-ă, tocma

æqualitas, g.f. dereptate

æqualiter cu dereptate, în chip derept, cu adevăr, adeveriţeaşte

æquamentum, g.n. îndereptare

æquanimis,-e cu inimă lină (cu cuget)

æquanimitas, g.f. bunăvoinţă, liniia inimiei

æquanimiter cu lin cuget (inimă), răbdătoreaşte

æquanimus,-a,-um cu inimă lină (pă 3 neamuri); om cu inimă lină; **homo æquanimus**

æquatio, g.f. dereptare[5]

æquator, g.m. îndereptător

æque derept, dereptăţeaşte

æquæsilici,-orum limbi a Ţărei Spanioliei

Æquiculani seminţii ai Italiei

æquidiale îndereptarea nopţei şi zîoi, adecă întocmirea cum ar fi întocma

æquidies cînd noaptea şi zîoa sînt întocma, adecă tot într-o potrivă

æquiformis,-e într-o formă (pă 3 neamuri)

æquilatio, g.f. într-un chip lăţîrea

æquilibris,-e într-un chip trăgători,-re

æquilibritas, g.f. într-un chip măsurare

æquilibrium, g.n. îndereptarea cumpenei

æquimanus idem quod ambidexter

Æquimelium, g.n. numele unui loc la Roma

æquinoctalis,-e

æquinoctium, g.n.[6] a nopţei şi zilei fiinţa cea întocma

æquiparabilis,-e aseamine, un lucru care poate fi aseamine altuia

æquiparatio, g.f.[7] asămănare întocma

æquiparo,-as puiu întocma

æquipes întocma cu piciorul, picioru tău iaste întocma cu al mieu

æquipollentia, g.f. puteare întocma

æquipolleo,-es întocma cu putearea sînt; tîlc: eu sînt cu tine tocma într-o puteare, **ego tecum æquipolleo**

æquipondium, g.n. întocma (într-un chip) trăgătoare sarcină sau povară

æquitas, g.f. îndereptare

æquiter derept, într-acelaş chip

æquivaleo,-es întocma sînt, tocma atîta fac, atîta plătesc

æquivocum, g.n. mult însămnători grai

æquo,-as îndereptezu, facu[8] dereptu

æquor, g.n. marea, a pămîntului îndereptare, *şes, cîmp neated*[9]

---

[1] Scris: îndărătnitori.

[2] Scris: Анисѣсь.

[3] Scris: Барбаросса.

[4] Scris: Барбаруса.

[5] Scris: dereptară.

[6] Marcat marginal: /.

[7] Idem.

[8] Scris: făcu.

[9] Ultimele trei cuvinte sînt scrise de altă mînă.

æquores,-a,-um de mare (pă 3 neamuri)
æquum, g.n. îndereptare
æquus,-a,-um neated,-ă, derept,-ă
aer, g.m. văzduh, aer

ÆR

æra, g.f. neghină; iarăş: începaperea a numărătoriului an
Æræ, g.f.pl. oraş al Maţenonei [sic!]
æramentum, g.n. un lucru de aramă, adecă sculă
æraria,-æ, g.f. baie de aramă (groapă)
ærarium, g.n. casă de scule, visterie
ærarius, g.m.[1] arămari; iarăş: ţiitori de comori, vistiiari
ærarius,-a,-um de aramă (pă 3 neamuri), arămos,-ă
æratus,-a,-um[2] arămit,-ă, căptuşit, înfrîmşeţat,-ă
æreolum, g.n. a şasea parte a obulusului, adecă a fîrtariului de ban, şase sfărîmitureale, ştiuculeaţe
æreus,-a,-um de văzduh, de aer, văzduhos,-ă /[10r]
æreus,-a,-um de aramă (pă 3 neamuri)
Æria nume de demult al Eghitusului, oraş al Franţiei
ærica, g.f. peaşte care mănîncă carne
ærifer,-a,-um[3] aducători de aramă,-re
ærpes picior de aramă, **g.om.**
ærisonus,-a,-um de sunet de aramă (pă 3 neamuri)
ærius,-a,-um văzduhos,-ă, de aer (pă 3 neamuri)
ærizula o piiatră scumpă
æro,-as[4] arămăscu, cu aramă căptuşescu
æromeli, g.n. miiare care în Arabiia[5] şi în Assyriia[6], cînd iaste vreame frumoasă din cer cade în gios
ærosus,-a,-um de aramă, arămos,-ă
æruginosus,-a,-um ruginos,-ă, cu rugină de aramă
ærugo, g.f. rugină de aramă
ærumna, g.f. mişelie, dosadă
ærumnabilis,-e mişălos,-să
ærumnalis,-e mişăl, mişa, dosădit,-ă
ærumnosus,-a,-um mişălos,-ă
ærumnula, g.f. mişălie mititică
æruscare cu giămbăşie (viclenie) ban a strînge
æruscator, g.m. pătutindini bani strîngători
æs, æris, g.n.[7] aramă
Æsa, g.f. oraş al Traţiei
Æsacus, g.m. fii al craiului Priiam
æsalon, g.m. oarecare pasăre în chipul uliului, nu boaghie
Æsapus, g.m. gîrlă a Liţiei
Æsarus, g.m.[8] apă a Ţărei ceii Mari Greceşti
Æschines, g.m. un orator din Athina care cu Demosthenes s-au dişputuluit
Æschirion, g.m. scornitori de vearşuri de la Metilen
Æschylus un poetic scornitori de traghedii
Æsculanus[9] **et Argentinus** cu bani îmbogăţîtori dumnezău s-au numit
Æsculapius fii al lui Apolon, care meşterşugurile de doftorii le-au îmbunat
æsculentum, g.n. unde mulţi ştejari sînt
æsculus, g.m. ştejari
Æspus, g.m. rîu al Misiei ceii Mari
Æsernia, g.f. oraş al Traţiei
Æserninus, g.m. nume usebit al unui om
Æsinates, g.m. lăcuitori ai oraşului Esis
Æsis, g.m. rîu al Umbriei în Italiia
Æsisium, g.n. oraş al Umbriei
Æson, g.m. fiiul lui Cretus, frate lui Peliian, iară (deci) tatăl lui Iosan[10]
Æsonides, g.m. numele lui Iason, care au fost fii lui Eson (Esus)
æsopeus,-a,-um; æsopius,-a,-um; æsopicus,-a ecupesean, ecupeseană [sic!]
Æsopus, g.m. o vorbă izvoditori **Phryx philosophus** au fost, adecă frighieneşti multe basne scornitori, cu spatele ghibos şi cu capul strîmb înţelept
æstas, g.f. vară
æstifer,-a,-um zăduf aducători,-re
æstimabilis,-e biciuluitori,-re, adecă vreadnic spre biciuluire
æstimatio, g.f. biciuluire

[1] Marcat marginal: /.
[2] Idem.
[3] Idem.
[4] Idem.
[5] Scris: Aravia, corectat prin suprascriere.
[6] Scris: Assyrиа.
[7] Marcat marginal: /.
[8] Idem.
[9] Scris: **Æschulanus**; corectat prin ştergere.
[10] Recte: Iason.

æstimator, g.m. biciuluitor
æstimatorius,-a,-um de biciuluit (pă 3 neamuri)
æstimo,-as biciuluiescu
æstiva,-orum, g.n.pl. locuri umbroase unde vara pentru zăduf omul, tabăra, vita să răcoreaşte
æstivo,-as vărezu, o vară sînt vundeva
æstivus,-a,-um de vară (pă 3 neamuri)
æstuaria, g.n.pl. loc ca acela unde spuma mării afară şi înlăuntru umblă
æstuatio, g.f. zădufire, năduşire
æstuo,-as mă zăduşescu, mă năduşescu
æstuosus,-a,-um năduşit,-ă, zăduşit,-ă
æstus,-us, g.m. zăduf, năduşală
Æsyma, g.f. oraş al Traţiei
Æsymnius, g.m. nume al unui bărbat megariian
Æsymnus, g.m. unul dintre hătnogii elineşti

ÆT

Ætas,-atis, g.f. vreame, vreamea vieţei
ætatula vremicică de copil mititel
æternitas, g.f. vecinicie[1]
æterno veciniceaşte[2] /[10v]
æterno,-as vecinicescu[3]
æternum în veaci, veciniceaşte[4]
æternus,-a,-um veacinic,-că[5]
Æthea, g.f.[6] oraş al Laconiei
æthalides fii al lui Miercurie
æthaliones grieri
æther, g.m. ceri
æthereus,-a,-um cerescu,-că
ætherius,-a,-um idem
Ætherii, g.m.pl. seminţii din Eghipet au fost
Æthices, g.m. seminţii ai Maţedoniei
Æthione, g.f. ostrov au fost în Marea Ochiianului
Æthiope, g.f. ostrov aproape de Asiia
Æthiopia Ţara Harăpască
æthiopicus,-a,-um harăpăsc,-scă
æthiopis, g.f. în Ethiopiia născătoare fealiul ierbii
Æthiops fii al lui Balcanus de pre care s-au numit harapii
Æthlius fii al lui Iupiter
Æthon, g.m. unul dintre patru cai ai soarelui
Æthra, g.f. fata craiului Pitheus
æthra, g.f. raza văzduhului
Æthraca, g.f. al rhoduseanilor ostrov
Æthria ostrov al Mării Egheum
Æthusa, g.f. ostrov al mării de la Libiia
Ætia, g.f. carte a callimacuseanilor
æthiologia, g.f. cuvînt dătători de pricini, dare de pricini
ætites, g.m. o piiatră scumpă
Ætius, g.m. un doftor mare de la Antiohiia
Ætna, g.f. un munte totdeauna arzători al Siliţiei
ætnæus,-a,-um din muntele Siliţiei (floare) şi aşa umblă pă trei neamuri
Ætolia, g.f. ţînut al Ţării Greceşti
ætolicus,-a,-um etoliian,-ă
Ætolus un fii al lui Mars
ætolus,-a,-um de la Etoliia om sau altceva, fieştece neam va hi (pentru că aşa umblă la rumâni acest feali de nume adăogători)

ÆV

ævitas, g.f. de de multă vreame, cum s-ar zîce de demulţîie
æviternus,-a,-um veacinic,-ă[7]
ævum, g.n. lungă vreame; iarăş: vreame

ÆX

Æx, g.f. un ostrov stîncos, pietros al Mării Egheum
Æxones seminţii de la Attica
Æxonia, f.f. oraş al Magnesiei

ÆZ

Æzanis fiiu al lui Tantal
Æzica, g.f. o parte a Traţiei

AF

Afer,-a,-um[8] african
Afer, afra,-um[9] african,-că

---

1 Scris: вечничие.
2 Scris: вечничѣще.
3 Scris: вечническу.
4 Scris: вечничѣще.
5 Scris: вѣчникь,къ.
6 Recte: **Æthæa, g.f.**
7 Scris: вѣчникь,ъ.
8 Marcat marginal: /.
9 Idem.

affabilis,-e sloveasnic,-ă
affabilitas, g.f. slovesnicie
affabiliter slovesniceaşte
affabre meşteşugeaşte
affabulatio, g.f. puţîntică învăţătură băsnească
affania,-arum basne, minciuni
affari[1] a grăi, a vorovi
affatim berechiet, de prisoît
affatio, g.f. grăire, încuiare
affatus,-us grăire spre ceva
affectate prea cu mare stradanie, strădăneaşte
affectatio, g.f. foarte prea mare stradanie, pohtă
affectator, g.fm. foarte prea căutători, pohtitori
affectatus,-a,-um foarte cu mare strădanie căutat,-ă, pohtit, pohtită
affectio, g.f. purceadere
affecto,-as cu nevoinţă (strădanie) pohtescu
affectus,-us, g.m. purceadere din năravă
affectus.-a,-um în nevoie (mişelie) căzut,-ă
affero,-ers aducu
afficio,-is pornescu, cuprinzu
affictitius,-a,-um lipit,-ă, scornit,-ă
affigo,-is înhigu, împlîntu
affingo,-is scornescu, lipăscu spre ceva
affinis, g.m. cumnat
affinis,-e vecin,-ă, de aproape (pă 3 neamuri)
affinitas, g.f. cumnăţîie, cuscrie
affirmate cu adevărat, la aiave, cu mărturisire /[11r]
affirmatio, g.f. mărturisire, vădire
affirmatus,-a,-um mărturisit,-ă, întărit,-ă
affirmo,-as mărturisăscu, vădescu
afflatus,-a,-um suflat,-ă
afflatus,-us, g.m. suflare
affleo,-es cu dînsul plîngu
afflictatio, g.f. scîrbire, mişălie
afflictio, g.f.[2] amărăcioasă scîrbă
afflicto,-as mă scîrbăscu
afflictor, g.m. scîrbitori
afflictus,-a,-um scîrbit,-ă
afflictus,-us scîrbă
affligo,-is pă pămînt mă bat, mă scîrbăscu
afflo,-as în sus suflu
affluenter de prisosît
affluentia, g.f. prisoseală
affluo,-is,-ere prisosăscu, curu spre ceva
affodio,-is lîngă dîns sap, rîcăiescu
affor,-aris spre dînsul vorovăscu
affore de faţă a fi
afformido,-as foarte mă temu, mă spăimintezu
affrango,-is frîngu spre dînsul
affrico,-as spre dîns frecu
affrictus,-us, g.m. frecarea spre ceva
affrio,-as sfărîmu (ca sfărîmiturile)
affulgeo,-es strălucescu (spre dînsu), luciescu
affundo,-is, affusi spre dîns umplu, spre dîns vărsu
affusus,-a,-um spre dîns vărsat, vărsată
aforis, adver. de afară
afra, g.f. o pasăre mare din Libiia a căriia carnea foarte bun miros are
Afrania, g.f. muiarea lui Luţius Brucţius
Afranius, g.m. un poetic scriitori de comedii leteneşti
Africa, g.f. o parte dintre trei părţi a ocolului pămîntului
africus, g.m. de cătră Arica suflători vînt
africus,-a,-um[3] africănean,-eancă

AG

Agactari, g.m.pl. seminţii; **alias: agatari**
Agamantæ, g.m. seminţii lîngă aleşteul Meoţiei
Agagulo, g.m. un becisnic curvari
agalacta, g.n.pl. pajişte fără lapte, fînăţuri
agallochum, g.n.
Agamede, g.f. oraş al ostrovului Lesbus[4]
Agamedes, g.m. un nume de bărbat care au ajutat a zidi bisereca lui Apollon
Agamemnon, g.m. craiul sau împăratul Agamemnon
Agamettor, g.m. nume al unui crai din Athina
agamus, g.m. fără muiare, nensurat
Agandei, g.m.pl. seminţii lîngă lacul Meoţiei
Agane, g.f. fata lui Cadmus
Aganippe, g.f. o fîntînă în Boeţiia
Agappenor, g.m.[5] hătnogi al corăbiilor argamaneneanilor
agape, g.f. dragoste între fii şi tată

---

[1] Idem.
[2] Idem.
[3] Idem.
[4] Scris: Лѣсбусь.
[5] O mînă ulterioară a anulat cu cerneală neagră unul din **p**.

Agapeta, g.f. o fată sfîntă care slujiia lui Dumnezău[1]
Agapetus, g.m. vlădica Sinnadei în Frighiia
Agagius, g.m. doftor de la Alixandriia
Agar, g.f. slujnica lui Avraam
Agareni, g.m.pl. seminţii ai Araviei
agaricum, g.n. iască de cer, bureate [de][2] ştejar
Agarum, g.n. munte al Sarmaţiei
Agarus, g.m. rîu al Sarmaţiei
Agasias, g.m. un viteaz mare arcadiian
agaso, g.m. mînători de cai sau de măgari
Agasthanes, g.m. frumosul Polixen
Agastrophos, g.m. fiiul lui Peon şi, în războiul de la Troada, mare viteazu
agasyllis, g.f. iarbă din Africa sau stuf
agasyrtus,-a,-um grozav,-ă, scîrnav,-ă, urît,-ă
Agatha, g.f. oraş al Narboniei
Agatarchides, g.m. scornitori de istorii de la Samus
Agathea, g.f. oraş al Foţisului
Agathias, g.m. mare istoriceari de la Smirna
Agatho, g.m. un filosof pithagoric
Agathocles, g.m. un crai de la Siţiliia din neam sărac
Agathopolis, g.f. oraş al Franţiei, cu numele Mompelgart[3] /[IIv]
Agathusa, g.f. un ostrov vestit cu bune unsori
Agathyrisi[4], g.m.pl. seminţii carii sînt vecini Sţithiei
Agathyrsum, g.n. oraş al Sţithiei
Agathyrsus, g.m. idem
Agave, g.f. fata lui Cadmus
Agavi, g.m.pl. seminţii de cătră sară
Agavus, g.m. unul dintre fii lui Priiam
Agbarus, vel Abgarus, g.m. crai de la Edes, căruia să ceteaşte răvaşul trimis cătră Hristos şi răspunsurile lui Hristos în cartea Eusebius
Agbatana, g.n.pl. Egbatana oraş al Feniţiei
age ni!, dă-i! nossa[5]
Agedecum, g.n. oraş al Franţiei
agedum ni! acum!
agelastus,-a,-um nu-rîzători, trist, mîhnit
agellus, g.m. holdişoară, pămînt mic în cîmp
agema, g.n.[6] arepă de ceată de război
ager, agri, g.m. cîmp, holdă, pămînt de arat
ageraton, g.n. o iarbă
ageratus, g.m. o piiatră cu care mai de demult argăsîtorii pielile au curăţit
Agorochus, g.m. fii al lui Meleus
Agerona, g.f. nume al unii dumnezăiţe
Agesander, g.m. un cioplitori de chipuri bun, rhodonean
Agesius, g.m. un filosof ţireniian
Agesidamus, g.m. un bărbat locrinean care în jocurile olimpieneşti pururea biruinţă au luat
Agesilaus hătnogi mare al laţemodeanilor; iarăş: polecra lui Plato
Agesimates, g.m.pl. seminţii ai **Aqui**taniei[7]
Agesipolis hătnogi laţedemonean
agesis ni! spre dîns, deaca vei!
aggemo,-is,-ui mă tînguiesc (spre ceva), mă bocescu, gemu (spre ceva)
agger, g.m. împlutură (cum ar fi un şanţ)
aggero,-as spre grămadă adun, grămădescu
aggero,-is portu spre ceva
aggestus,-us, g.m. grămădire
agglomeratio, g.f. dăpănare
agglomero,-as dapăn
agglutino,-as cleiescu
aggravesco mai bine, mai bine [sic!] îngreuiez
aggravo,-as îngreuiezu
aggredior,-eris mă apuc spre ceva; **aggredior scribere** mă apucu a scrie, grohnescu spre
aggrego,-as turmezu, într-un loc adunu
aggressio, g.f. grohnire, apucare spre ceva
aggressor, g.m. lovitori spre ceva, tîlhar
aggressura, g.f. grohnire, tîlhărie
agilis,-e isteţ,-ă, sîrguitori[8]
agilitas, g.f. isteţie
agiliter isteţeaşte
agina, g.f. cumpăna cumpenei în care iaste şi limba de care stau spînzurate sforile cu blidişalele

[1] Scris: Dumzău.
[2] Cuvînt lipsă în text.
[3] Scris: Момпалгартъ.
[4] Recte: **Agathyrsi**.
[5] La Szenci Molnárár: **na fia.**
[6] Marcat marginal: /.
[7] Scris: Аquитаниеи.
[8] Scris: сръгуитори.

aginator, g.m. care pă toată mică dobîndă purceade
aginor,-aris mărunţîş precupăscu (neguţătoresc)
agitabilis,-e lesne de întîns [sic!], lesne de întîngere [sic!]
agitatio, g.f. scuturare, mişcare
agitator. g.m. mişcători, povăţuitor de car
agite, adv. ni, ni! ocol, ocol!
agitedum ni acum!, dă-i astăz!
agito,-as pururea facu, mişcu
Agla, g.f. oraş a Ţărei Spanioliei
Agleja, g.f. una dintru ceale trei graţii; vezi: **gratiæ**
Aglais, g.f. fata lui Megalisis
Aglaonice, g.f. una dintre dumnezăoaiele mărei
Aglaophon, g.m. un vestit zugrav
aglaophotis foarte o iarbă frumoasă la faţă
aglapsis, g.f. nume al unui leghion
Aglauros, g.f. fata împăratului Ţecrops athineanului
Aglaus, g.m. un sărac bătrîn blînd, pre carele Apollo l-au judecat mai fericit a fi decît Ghighes
aglidia, g.f. creastele ustunoiului
aglyphos, g.m. nerîcăitori, nesăpători
agmen, g.n. şireag
agleuces, g.m. vin care dulceaţa întotdeauna-şţîne
ajo[1]**, aiis** zîcu /[12r]
agmimalis,-e de rîndul, de şireag, şirăgesc,-ă
agna, g.f. mieluşică; **item**: nume de măsură
agnascor,-eris mă nascu spre dîns
agnatio, g.f. rudenie, cuscrie
agnatus rudă, cuscră
agnellus, g.m. mieluşel
Agnicis, g.n. numele unii gîrle
Agnicorum g.n. un munte mare
agninus,-a,-um de miel
Agnita, g.m. Agnites polecra lui Esculapius
agnitio, g.f. cunoaştere
agnitus,-a,-um cunoscut,-ă
Agno o fîntînă în Arcadiia
agnomen, g.n. nume găsît, polecră, nume polecritori
agnomentum, g.n. idem
agnomones, g.m.pl. cai ca aceia, carii n-au dinţi ca să li să poate cunoaşte [a]nii[2]
Acnon, g.m. numele unui autor de la **Quintillianus**[3]
agnosco,-as cunoscu
agnus,-i, g.m. miel
ago,-is facu, lucrezu, împîngu, învîrtescu, gonescu
Agoce, g.f. oraş al Ethiopiei
agoga, g.f. groapă în care curge apa
agolu, g.n. măciucă sau toiag păstoresc
agon, g.m. [4] harţ **an possent omnes venturo vincere agone**
agonalia,-orum sărbătoare au fost care romanii o au rînduit spre cinstea lui Panus
Agonax, g.m. dascal indrăcit al lui Zoroaster[5]
agonia, g.f. harţ groaznic dinlăuntru
agonisma, g.n. plata sau venitul biruinţii
agonista, g.m. luptători sau oştitori
agonistes, g.m. idem
agonium, g.n. zîoa de jirtvit a popei celui mare
Agonius, g.m. nume al lui dumnezău au fost pre care spre toate lucrurile purtători de grijă l-au ţinut
agonizo,-as hărţuiescu, oştescu
agonotheta, g.m. dăruitoriul în joc al dobînditorilor
Agoracritus, g.m. cioplitori de chipuri mare, ucenicul lui Fidiias
agoræus, g.m. tîrguitori de mărunţişuri
agoræus panis pîine de tîrg
agoranomus, g.m. judeţ de tîrg, pîrcălab
Agra, g.f. oraş al Araviei
Agradatus, g.m. numele împăratului Ţirus perseanul
Agræ, g.f.pl. gîrlă a Arcadiei
Agræi, g.m.pl. năroade aravieşti
Agragas, g.m. munte al Siţiliei în care s-au zidit **Agrigentum**
agraphos, g.m. nescris
agrarius,-a,-um de cîmp, cîmpean
Agre, g.f. oraş al Lidiei /[12v]
agrestis,-e mojic,-ă, cîmpean, de cîmp

---

[1] Recte: **ago**.

[2] Scris: ни.

[3] Scris: Quintilius.

[4] Spaţiu liber în text.

[5] Scris: Зороастѣрь.

agretta, g.f. nume de pasăre
Agria, g.f. oraş al Ţării Ungureşti
agria, g.f. rîie, boală ieşitoare pă ani
agriacantha, g.f. scai sălbatec, spinos
agricola, g.m.[1] om arători, plugari, om mojic
agricolatio, g.f. muncă de cîmp
agricultor, g.m. lucrători de cîmp, plugari
agricultura, g.f. măierişug, plugărie, arare, sămănare
agrielæa, g.f.
agrigentinus,-a,-um[2] agrighentian,-că
Agrigentum, g.n. oraş al Siţiliei
agrimensor, g.m. măsurători de ţarini
agrimonia, g.f. turtiţă mică
agriocardanum, g.n.
Agriodas, g.m. un cîine al lui Acteon
agrionardum, g.n. rădăcina-mîţei
agrionia, g.f. sărbătoare svinţită lui Bachus
Agriophagi, g.m.pl. năroade ale Ethiopiei trăitoare cu carne sălbatecă
Agriophagitæ uriiaş cu un ochi
agroiophyllon, g.n.[3] molotru porcesc
agrioselinum, g.n. pătrînjel
agripeta, g.m. cerători de cîmp
Agrippæ[4] anevoie născuţi, cu care mulţi oameni s-au numit
Agrippina, g.f. muma împăratului Nero
Agrippina sive Agrippiensis Colonia oraş mare al Ţării Nemţeşti, lîngă apa Rhenus
agrippum, g.n. maslin sălbatec
agrisis, g.f. o iarbă bună, dulce, cu care tot omul şi vita au trăit în Eghipet
Agrius, g.m. fiiul dumnezăului Mars
Agron, g.m. nume au fost al cîtorva crai
Agrospi, g.m. năroade aravieneşti
agrostes, g.m. neam al paianjinilor
agrostis, g.f. o iarbă, iarbă de pajişte, gunoi
Agrosus, g.m. dealul pă care acmu zace Roma
agrossus[5], **Varronis** cîmpatec,-ă, ţărinos, prisosîtori de pămînturi de arat,-re
agyrtæ pierzători de lumina ochiiului

[1] Marcat marginal: •.
[2] Marcat marginal: /.
[3] Recte: **agriopyhylon, g.n.**
[4] Marcat marginal: /.
[5] Recte: **Agrosus.**

AH

Ah! interj.[6] ah! oh!
aha, interj. zicu cînd în mînie suduim pă cineva, aha!
Aharna, g.f. oraş al Hetruriei
ahenarius, g.m. căldărari
aheneus,-a,-um de aramă
ahenum, g.n. căldare, oală de hier
ahertæ,-arum doao vine mărgătoare din burtă la băşică
ahu! inter. o, vai, vai!

AJ

Ajax,-cis, g.m. numele la doi greci viteazi în războiul Troadei, polecra unuia Telatonius, al altuia Oilesus
Aidoneus, g.m., dis Pluto dumnezău de iad mare s-au ţînut /[13r]
ajuga, g.f. o iarbă
Ajus, g.m. un dumnezău al romanilor care toate au fost spuind şi să chiiamă almintrilea **Locutius**
aizoon, g.n. o iarbă

AL

ala, g.f.[7] arepă
alaba, g.f. oraş al Ţeltiberiei
Alabanda, g.f. oraş al Cariei
alabandiacus,-a,-um[8] alabandiian,-că
alabandicus,-a,-um idem
Alabandes, pl. seminţii de la Hişpaniia
alabaster,-strum,-strus vas făcut din alabastrum sau stîclă albă
alabastrites, g.m. piiatră care să chiiamă alabastrum
Alabastrus, g.f. rîu al Eolisiei în Asiia cea Mică
alabes, g.f. peaşte al apei Nilusului
alabrum, g.n. răşchitori sau vîrtealniţă
Alaburion, g.n. oraş al Siriei
Alabus, g.m. rîu al Siţiliei
alacer, alacris, alacra veasel[9], voios,-ă, sîrguitori- isteţ,-re,-ţă, ager,-ră

[6] Marcat marginal: /.
[7] Idem.
[8] Idem.
[9] Scris: vасель.

alacre cu voinţă, cu sîrguială, veseliţeaşte[1]
alacritas, g.f. veselie, înviere
alacriter în chip de veselie, isteţeaşte, agereaşte[2]
Alalcomene, g.f. oraş al Boeţiei
Alalia, g.f. oraş a Ţărei Harăpeşti
Alania, g.f. oraş de la Sţithiia
Alanus, g.m. rîu al Sţithiei
Alanotsi, g.m.pl. seminţii de la Sţithiia
alapa, g.f. bătaie peste obraz
alapathus, g.f. brustur amar
Alapeni seminţii ai Araviei **Felix**
Alaricus, g.m. un nume la doi crai ai gothuseanilor
alaris,-e de arepi (pă 3 neamuri)
alarius,-a,-um arepos,-să
Alastor, g.m. un cal al dumnezăului din iad; iarăş: muşcătoare, rea, sufletească cunoştinţă
Alata, g.f. oraş al Bogatei Araviei
Alata Castra, g.n.pl. oraş al Angliei
Alaternus, g.f.
Alatrium, g.n. oraş al hernicuseanilor
Alatrimantes, g.m. seminţiile Hernicusului
alatus,-a,-um[3] arepos,-ă
alauda, g.f.[4] *ciocîrlie*[5]
alaudium, g.n. slobodă moştenire, ocină
Alauna, g.f. oraş al Britaniei
Alaunii, g.m. seminţii de la Sţithiia
Alaunus, g.m. nume la doao ape în Angliia
alausa, g.m. un peaşte becisnic
Alzon, g.m. un rîu care din muntele Caucasului cură
alazonia, g.f. mîndrie, trufie
Alba, g.f. doao oraşuri de la Italiia
Alba Græca Bălgradul Turcesc
Alba Iulia Bălgradul, Ghiula, Cetatea Albă
Alba Regalis Bălgradul unde iaste scaunul ţării
albespina, g.f. o înţăpoasă, mărăcinoasă iarbă
Albana, g.f. oraş al Araviei Arăpăşti
Albania, g.f. un ţînut de cătră răsărit, în care sînt seminţii cu părul alb
albanus,-a,-um[6] albaniian, bălgrădean, bălgrădeancă
albarium varniţă înălbitoare
Albatenius, g.m. un înţelept doftor de demult
albatus,-a,-um înălbit,-ă, cu veşminte albe (pă 3 neamuri)
albedo, g.f. faţă albă, albaţă (nu de ou, ci orice iaste alb)
albegnnina, g.n.pl. partea cea albă a maţelor vitelor, care dumnezăilor au jîrvuit cei de demult
albeo,-es[7] albescu
albeolus, g.m. tablă de coţcă
albergaria pentru mîncare sau obroc simbrie sau dajde, bir
albesco,-is înălbăsc, mă înălbăsc
albesia, g.n.pl. paveze au fost care albaneanii au purtat
albeus, g.m. tablă de coţcă
Albia, g.f. nume al unui ţînut mititel
albico,-as înălbăscu
albidus,-a,-um plăviţ,-ă
Albigerius, g.m. un vrăjitori din Carthagoba [sic!]
Albigna, g.f. al Liguriei oraş lîngă mare /[13v]
Albii, g.m. munţii Alpesului
Albimilium, g.n. oraş al Liguriei
Albinovanus nume de polecră al lui Ţelsus[8]
Albion, g.m. un uriiaş care au fost fii lui Neptunus[9]
Albis, g.m. rîu al Ţărei Nemţeşti lîngă care Viteherga [sic!] iaste
Albius, g.m. nume al unui om la Horaţius
albitudo, g.f. înălbire, albaţă
albo,-as înălbăscu
albogalerus işlic popăsc alb
albonenses, g.m.pl. seminţii de la Liburdiia
albor, g.m.[10] albiciune
Albucilla, g.f. nume al unii nemişoaice în umblarea lui Taţitus
albucum, g.n. iarbă care să chiiamă coada-boului

---

[1] Adăugat ulterior de T. Corbea cu altă cerneală.
[2] Idem.
[3] Marcat marginal: /.
[4] Marcat marginal: x.
[5] Scris de altă mînă.
[6] Marcat marginal: /.
[7] Marcat marginal: /; aceeaşi mînă a anulat "albu văpsăscu" şi a adăugat: "albescu".
[8] Scris: Цѣлсусь.
[9] Scris: Нѣптунусч.
[10] Marcat marginal: /.

albuelis, g.dubii fealiul viei
albugo, g.f. băşîcă; iarăş: albaţa ochiiului şi a oului
Albula, g.f. rîu al Italiei, care acum îl număsc Tiberis
Albulates, g.m. rîu al Italiei
Albulus,-a,-um albişor, albişoară
album, subst. un deal mare în Africa; iarăş: înălbită tablă
albumen, g.n.[1] albaţă de ou
Albuna, g.f. dumnezăoaie care s-au cinstit în pădurea Tiburului
alburnum, g.n. maţul lemnului sau cea dinlăuntru coaje albă
Alburnus, g.m. deal din Lucaniia; iarăş: nume de peaşte
albus,-a,-um[2] alb, albă
albus an ater sis nescio nu ştiu al cui cal fii eşti
albus spinus un stuf mărăcinos în chipul prunului
Alcæa, g.f. leu cu coada mare, coadă de cal sau de bou
Alcæus, g.m. un poetic liricusean
alcaicus,-a,-um alţienean,-că, adecă care vine de la acel poetic, Alţeus
Alcamenes, g.m. un vestit cioplitori de chipuri
Alcander, g.m. unul dintre soţii liţineşti ai lui Sarpedon, pre carele în războiul Troadei Ulises[3] l-au omorît
Alcanor, g.m. nume al unui om de care Virghilius pomeneaşte
alcarmes, g.m. fealiul şofranului sau neşte viermuleţi din care floarea cîrmîzului va fi
Alcathoe, g.f. tribuie să fie oraşul Megara
Alcathous, g.m. fii al lui Pelops
Alce, g.f. numele unui cîine
alce, g.f. o fiiară sălbatecă în chipul măgariului
alcea, g.f. *nalbă*
alcedo, g.f. pasăre cerească
alcedonia, g.f. zî lină, cînd valurile mărei să stîmpără şi pasărea cerească (halţion) cuib îş face

Alces, g.m. rîu al bithiniianilor; iarăş: o fiiară aseamine catîrului
Alceste, g.f. fata lui Pelie, muiarea lui Admetus
Alceta, g.m. craiul molososeanilor
Alceus, g.m. tatăl lui Amfitrion, moşul lui Hercules[5]
alchech de la leu şi de la pardos născută fiiară aravienească
Alchidas, g.m. un rhodean, care chipul lui Cupido fără măsură l-au iubit
alchimia, g.m.[6] din tot fealiul de băi spre schimbarea aurului învăţători meşteşug
alchimista, g.m.[7] aramă cu aur amestecător meşter
Alchione, g.f. deal al Maţedoniei
Alchippe, g.f. oraş al marsuseanilor
Alcibiades, g.m. un viteaz frumos, cinsteş, mare viiateaz [sic!] athinean
alcibudicum, g.n. iarbă roşie în chipul limbii de bou
alcibium, g.n. bună iarbă împotriva muşcărei de şarpe
Alcida, g.f. toate arzătoare cu focul, mîrlitoare fiiară pre care Pallas cu putearea şi înţelepţiia o au omărît [sic!]
Alcidamas, g.m. un nume al unui meşter mare învăţători de războaie şi al cîtorva filosofi nume
Alcidamus, g.m. un orator elin mare
Alcides, g.m. polecră de pre moş al lui Hercules[8] /[14r]
Alcinachus, g.m. nume al unui vestit cioplitori de chipuri
Alcimede, g.f. muiararea lui Æson
Alcimedon, g.m. un vestit cioplitori de chipuri au fost
Alcimenes, g.m. un poetic de la Megariia, scriitori de traghedii
Alcinus, g.m. un orator vestit în Ţara Grecească
Alcinous, g.m. fii al lui Nosithous şi un crai al ostrovului Cortia iubitori de dereptate
Alcion, g.m. un doftor mare la Iojefu

[1] Marcat marginal: /.
[2] Idem.
[3] Scris: Улисѣсь.
[4] Scris de altă mînă.
[5] Scris: Хѣркулѣсь.
[6] Recte: **g.f.**
[7] Marcat marginal: /.
[8] Scris: Харкулась.

Alciphron, g.m. filosof din Magnesiia
Alcippe, g.f. una dintre featele a lui Haltinous; iarăş: numele unei fămei proaste la Theocritus
Alcippus, g.m. pîrgari din Laţedemoniia, pre carele pizmaşii pentru blîndeaţele sale în urgie l-au trimis
Alcisthene, g.f. o zugravcă foarte mare
Alcithoe, g.f. o fămeaie thebasineancă, fata lui Minos
Alcmæon fiiul lui Amfiraus; iarăş: un nume al unui filosof crotonienean
Alcman, g.m. un petic laconean
Alcmania, g.f. oraş al Cariei pre carele cu alt nume îl chiiamă Heraclea
Alcmena, g.f. fata lui Electrion, muma lui Hercules[1]
Alcomene, g.f. oraşul al ostrovului Ithaca
Alcon, g.m. fii al craiului Erictheus de la Athena
Alcyone, g.f. fata craiului Eolus, muiarea lui Ţeix[2]
Alcyonneus, g.m. un uriiaş pre carele Hercules[3] l-au săgetat
Alcyrthon, g.m. un autor grec
Alea, g.f. oraş al Arcadiei
alea, g.f. coţcă
aleator, g.m. coţcaş, jucalnic
aleatoria, g.f. jucare de coţcă
aleatorius,-a,-um de jucarea de coţcă (pă 3 neamuri)
Alcebeceri, g.m.pl. seminţii narboniiani în Franţiia
Alebras, g.m. un domn nemilostiv larisiian
Alebria, g.f. acesta au fost nume al tuturor mirosurilor bune
alec, g.f. scrîmbiţă
alecto,-ctus, g.f. unul dintre trei draci chinuitori
Alector, g.m. fii al lui Anaxgaroş
alectoria, g.f. în pipota cocoşului găsîtă piiatră, piiatră cocoşască
alectorolophus, g.f. o iarbă care să chiiamă creasta-cocoşului
Alectryon, g.m. foarte iubit copilaş la dumnezăul Marţ
Alegenor, g.m. un fii al lui Boethus
Alen campi loc al Liţiei unde Beleropontes[4] de pre calul lui, Pegasus, s-au trînti
Alele, g.f. oraş al fazaneanilor în Africa
Alemani, g.m.pl. neamţi
Alemania, g.f. Ţara Nemţască
Alemanus, g.m. rîu al rusioseanilor în Ţara Nemţască
Alemusii, g.m.pl. seminţii ai Atticei
aleo,-onis, g.m. coţcaş, hărţitari carii fac harţate de amăgit să ia banii[5]
ales, alitis, g.dubii pasăre: **item:** sîrguitori
Alesa, g.f. oraş al Siţiliei
alesio,-is,-ere[6] crescu
alesianus,-a,-um alesiian,-că
Alesium, g.n. oraş al Peloponesului
Alesius, g.m. nume al unui bărbat
Alesiis oraş al ţînutului Elis
Alethes, g.m. nume al unui om din Troadă
Aletium, g.n. oraş al salentineanilor în Italiia
Aletrinates, g.m.pl. seminţii de la Campaniia în Italiia
aletudo, g.f. grăsimea trupului
aleuron, g.n. făină de grîu
Aleus, g.m. rîu al Siţiliei şi nume al unui om mare
Alex, g.m. nume al unui rîu
alex, g.f. din peaşte de mare sărat hiiartă zamă; scrîmbiţă
Alexamenus, g.m. un etholiian care pre un nemilostiv împărat laţedemonean l-au omorît
Alexander marele împărat Alixandru Machidon
Alexandra, g.f. fata lui Priiam
Alexandria, g.f. nume la 3 oraşuri pre care Marele Alixandru le-au zidit
alexandrinus,-a,-um[7] alixandrinean,-neancă
Alexandrium g.n. oraş al Jidovimei
Alexandropolis, g.f. oraş al parthuseanilor pre care Alixandru l-au zidit /[14v]
Alexis, g.f. oraş al secvenuseanilor

---

[1] Scris: Харкулась.
[2] Scris: Цѣизь.
[3] Scris: Харкулѣсь.
[4] Scris: Балеропонтась.
[5] Textul de după "coţcaş" a fost adăugat de T. Corbea ulterior.
[6] Marcat marginal: /.
[7] Idem.

alexicacon, g.n. doftorie împotriva otrăvei şi împotrriva altui rău
alexiacus, g.m.[1] ajutori împotriva răului, gonitori de rău
alexipharmacum, g.n. thiriiac sau tot leacul împotrriva otrăvei (veninului)
Alexis, g.m. copil în casă la Asinius Polie
alexiteria, g.n.pl. tocma leacurile **alexipharmaca**
alga, g.f.
algenis,-e
algeo,-es mi-e frig, friguros sînt
Algidum, g.n. oraş al Italiei aproape de Thusculum într-un înalt munte zîdit
algidus,-a,-um friguros,-ă, geros,-ă
algificus,-a,-um friguitori,-re, geruitori,-re
algor, g.m. frig, ger
algorista, g.m. luotori de samă, ţîitori de samă
algorithmus, g.n. samă
algosus,-a,-um
algus,-i, g.m. frig, ger; **item:** bănuială
algus,-us, g.m. idem
alia, adverb. loci pă altă cale, pă altundeva, pă airilea, pă airi
Aliartum, g.n. oraş al Boeţiei
alias[2]**, adv.tempo.** altădată, înr-alt chip, almintrilea
alibi[3]**, adv. in lo.**[4] altvundeva, airilea
alibilis,-e hrănitori,-re (care poate hrăni)
alica, g.f. fealiul făinei de grîu, [5] de făină de păsat
alicariæ, g.f. curve
alicarii, g.m. carii au copt pîine de făină de **alica**
alicubi vundeva
alicula, g.f. păpşoară: iarăş: conteşel de copii mici
alicunde, adv. de loco de vundeva
alienatio, g.f. înstreinare
alienatus,-a,-um înstreinat,-ă
alenigena, g.c. seminţie streină
alienigenus; idem:,-a,-um de alt neam
alieno,-as înstreinezu
alienus,-a,-um strein,-nă
alifer,-a,-um[6] arepos,-să
aliger,-a,-um purtători de arepi, purtătoare
Aligurius, g.m. nume al unui om
alima, g.n. împotriva foametei doftorie
Alimala, g.f. un loc în Liţiia
alimentarius,-a,-um de hrănit (pă 3 neamuri)
alimentum, g.n. hrană
alimonia, g.f. hrană, mîncare
alimonium, g.n. idem
Alinda, g.f. oraş al Cariei
Alindoja, g.f. oraş al Machiedoniei
alio altvundeva
alioqui ca deaca nu, într-alt chip, almintrilea
alioquiu, idem
alorsum într-altă parte, airea
alioversum pîntr-altă parte
alipanea, g.f.[7] alifie sau ir care nu o fac din unsoare grasă
alipes, g.m. sîrguitori, cu picior arăpos
Aliphe, g.f. oraş al Samniunului
Aliphirei, g.m.pl. seminţii ai Arcadiei
alipilus, g.m. răzători de cur, băiaş
alipterium, g.n. ca acela loc la feredeu, unde cei băiaţ să ung
aliptes, g.m. războinici ungători, cu unsoarea rane vindecători
aliqua încătrăova
aliquam multi cîţva
aliquandiu pînă într-o vreame
aliquando cîndva, aorea
aliquantillum, g.n. misţel, foarte pîţînel
aliquantisper pîţînţel, nisţăl
aliquanto cu nisţăl, cu oarece
aliquantulum nisţăl, spre oarece
aliquantum ceva pîţînel
aliquantus,-a,-um cîtva (pă 3 neamuri)
aliquantenus spre cîtuşva
aliquid ceva /[15r.]
aliquis, g.m. cineva
aliquispiam idem
aliquo vundeva
aliquod, g.n. ceva, oarecare
aliquodpiam idem

[1] Idem.
[2] Idem.
[3] Idem.
[4] Recte: **loco.**
[5] Ţters: păsat.
[6] Marcat marginal: /.
[7] Idem.

aliquorsum vundeva
aliquot cîţva **g.omnis**
aliquotfariam de cîteva ori, în cîteva chipuri
aliquoties de cîteva ori
aliqouties, idem
aliqousque pînă undeva
Alisarna, g.f. oraş al Troasnei
Alisio nume al unii cetăţi
alisma, g.n. oarecare feali de iarbă rară
Alista, g.f. oraş al ostrovului Corsica
Alistus, g.m. oraş al Saxoniei lîngă mare
Alisum, g.n. oraş au fost al Ţărei Nemţeşti
aliter almintrilea, într-alt chip
alitura, g.f. hrănire
aliubi[1] airilea
aliunde de airea
alius,-a,-um[2] alt,-ă
alisumodi[3], **g.om.** într-alt chip
aliuta la cei de demult atîta ca **aliter**
alitura, g.f. hrănire
Alizones seminţii ai Asiei ceii Mici
allabor,-eris lîngă dîns cazu, lîngă dînsa curu
allaboro,-as muncescu (spre ceva), facu spre
allavo,-as netezescu
allalia oraş al Corsisaniei
allambo,-is lingu
Allante, g.f. nume la doao oraşuri dintru care unul iaste în Arcadiia, altul în Machiedoniia
allapsus,-us, g.m. căderea lîngă ceva, rumpere
allatro,-as spre dîns latru
allatus,-a,-um[4] adus,-ă
allaudo,-as laudu
allectatio, g.f. îndulcire spre ceva
allecto,-as spre mine îndulcescu, îl încredinţăzu
allector, g.m. îndulcitori, încredinţitori
allectus,-us, g.m. îndulcire la dîns spre mine
allectus,-a,-um ab allegor în miljoc luat,-ă
alectus,-a,-um ab alliceor îndulcit, spre ceva,-ă
allegatio, g.f.[5] solie, aducere înainte
allego,-as trimiţu, îl iau spre ceva
allego,-gis culegu, iau
allegoria, g.f. văpsîtă voroavă, usebiţeaşte înţelegătoare vorbă
alleluiach lăudaţ pre Domnul!
allevamentum, g.n. uşurime, uşurimea buşluirei
allevatio, g.f. uşurirea
allevio,-as uşurezu
allevo,-as rădicu, uşurezu
alex, g.om. la sine îndulcitori, încredinţător
Allia, g.f.[6] apă a Italiei care cură în Tyberis[7]
alliatus,-a,-um ustunuios,-ă
allicefacio,-is la mine îndulcescu
allido,-is,-ere spre dîns lovăscu, izbăscu
alligatio, g.f. legare spre (ceva)
alligator, g.m. legători spre (ceva)
alligatura, g.f. legare spre (ceva)
alligatus,-a,-um legat,-ă spre (ceva)
alligo,-as legu de ceva
allino,-is ungu
allium, g.n. ustunoi
allo, g.n. tocilă, piiatră ascuţîtoare a faurilor
Allobroges, g.m.pl. seminţii de la Sabaudiia lîngă aleşteul Lemanus
allabrogicus,-a,-um subaudiian,-că [sic!]
allobrox, g.com. sabaud sau sopboian,-ă [sic!]
allocutio, g.f. grăire spre cineva, vorovire
allodium, g.n. moşie veacinică[8]
alloeothera, g.f.[9] într-alt chip
allophylus, g.m. din pămînt de afară om
alloquium, g.n. grăire spre cineva
alloqour,-eris grăiescu (ca cum l-aş strîga); **alloquere illum puerum** strîg pre cel copil
Alloria, g.f. oraş al ostrovului Creta
alloscordon, g.n.
Allotriges, g.m.pl. seminţii de la Franţiia
allubesco,-is paiu, tribuiescu
alluceo,-es luminezu spre (cineva) /[15v]
allucinatio, g.f. înşălătura
allucinor,-aris mă înşăl, mă îndoiescu
alludo,-is la cineva mă linguşescu, cu dîns mă gioc
alluo,-is curu spre dîns, spăl
allusio, g.f. înţeleagere spre ceva
alluvies, g.f. potop, ţărmure noroios
alluvis, g.f. idem

---

1 Idem.
2 Idem.
3 Recte: **aliusmodi.**
4 Marcat marginal: /.
5 Idem.
6 Idem.
7 Scris: Туберись.
8 Scris: вѣчникъ.
9 Marcat marginal: x.

alma, g.f. fecioară (graiul jidovilor)
Almo, g.m. o gîrlă în care popii dumnezăoaiei Ţibeles unelatele au spălat
Almon, g.f. oraş al Thessaliei; iarăş: un nume de păstori la Virghilius
Almopia, g.f. o parte a Maţidoniei
Almos, g.m.[1] un fii[2] al lui Sisifus
almus,-a,-um hrănitori,-re, vieţuitori,-re
alnetum, g.n. iagriş, *alunet*[3]
alneusqaqum *de alun*[4]
alnus *alun: item: luntre*[5]
alo,-is,-ui hrănescu, vieţuiescu
aloe, g.f. foarte o amară iarbă
Aloeus, g.m. nume al unui uriiaş
alogia, s.f. neînţelepsie[6]
Alogiani, g.m.pl. eritici au fost carii fără graiul lui dumnezău trăind, dumnezăirea lui Hristos au tăgăduit, împotriva scrisorii lui Sveti[7] Ioan
aloja, g.f. o fiiară aseamine catîrului
alojte, g.f.[8]
Alone sive Alona rîu al Hişpaniei
alonge de departe
Alontigicei, g.m.pl. seminţii spanioleani[9]
alopecia bolnăvirea capului în care omului părul şi barba-i cade de să pleşuveaşte
allopeursus[10]**, g.f.** cîinepă de fînaţe, iarbă lînoasă, coadă de vulpe
Aloros oraş al Machiedoniei
alosa, g.f.[11] peaşte de mare
Alostici, g.m.pl. seminţii de la Spanioliia[12]
alpes, g.f. măgură, munte
Alpesa, g.f. oraş al Ţărei Şpanioliei
alpha, g.f. nume al slovei ceii dintîi greceşti
Alphejas, g.f. nume de fîntînă de la Anthusa
Alphenus, g.m. nume al unui cizmari; iarăş: al unui ştiutori de leage
Alpesibea, g.f.[13] fata a felegheusului viziulu [sic!]
Alphesibæus, g.m. nume al unui păstori în Virghilius
Alpheus, g.m.[14] rîu lui [sic!] Elis la Arcadiia
Alphion, g.m.[15] aleşteul al căruia apă vărsatul îl spală
Alphius, g.m.[16] nume al unui om cămătari
alphos, g.m. fealiul vărsatului
Alpinus, g.m. un poetic neînvăţat
alpinus,-a,-um muntean,-ă, de la munte
Alsa rîuri vineţieneşti
Alsatia, g.f. ţînutul Ţărei Nemţeşti lîngă apa Rhen, căruia îi iaste oraş mare Arhgentina[17]
alsaticus,-a,-um alsatinean,-neancă
Alsia, g.f. nume al unui sat mediolanesc
alsine, g.f. coardă de găină
alsiceus,-a,-um geros,-ă, friguros,-ă
Alsium, g.n. oraş al Thusţiei, care acum îl chiiamă Severinul
alsius, g.n. mai ger, mai frig
Alsus, g.m. un nume de păstori în Virghilius
alsus,-a,-um înghieţat,-ă, geros,-ă
altanus,-a,-um fealiul vîntului care din pămînt pă mare suflă (bate)
altare, g.n.[18] altari
alte înalt, adînc, sus
Altellus, g.m. polecră a lui Romulus
alter,-a,-um altul
alter,-ris ca acela glonţ pre carele săritorii în mînă îl ţîn ca mai derept să poată fugi
alteratio, g.f. schimbare, altă fiinţă
altercatio, g.f. îndărătnicire
altercor,-aris îndărătnicescu
altercum, g.n. bob porcesc
alternate una după alta
alternatim idem

---

1 Idem.
2 Şters: copil.
3 Scris de altă mînă.
4 Ultimele două cuvinte sînt scrise de altă mînă.
5 Idem.
6 Scris: не↑нцелеѱие.
7 Scris: свти.
8 Marcat marginal: x.
9 Scris: spaниолѣни.
10 Recte: **alopeursus, g.f.**
11 Marcat marginal: x.
12 Scris: Sпаниолиѧ.
13 Recte: **Alphesibæa.**
14 Scris: Alpeus, corectat prin scriere deasupra rîndului.
15 Marcat marginal: x.
16 Scris: Alpius, g.m.; corectat prin scriere deasupra rîndului.
17 Scris: Аргѣнтина.
18 Marcat marginal: x.

alternatio, g.f. usăbitură
alterne în chip usebit
alterno,-as iarăş mă usăbăscu
alternus,-a,-um unul după alt, una după altă /[16r]
altero,-as[1] schimbu, altescu, adecă altu-l facu
altiplex,-icis, g.om. îndoit,-tă
alteruter,-a,-um măcar carele din ceşti 2[2]
alteruterque oarecarele dintre ceşti doi
alterutrinque măcar dincătrăo (din care parte)
Althæa, g.f.[3]
altilis,-e marhă hrănită
altimeter, g.m. sculă cu care măsurătorii de pămînt loc înalt măsură
Altinum, g.n. oraş au fost al ţînutului vineţîienescu
altisonus,-a,-um sus sunos,-ă, sunători,-re
altitonans sus (înălţime) sunători
altitudo, g.f. înălţime, adîncăciune
altivolans, g.omnis înalt (sus) zburători,-re
altivolus,-a,-um idem
altor, g.m. hrănitori
Altorsium, g.n. orăşăl în ţînutul domnilor norimbergheani, în care acest noriberghean svat cinsteş bogată academie au zidit în numărul anilor 1575[4], unde acest Lixicon l-au scris Albertus[5] Molnar în numărul anilor 1603[6]
altinsecuus,-a,-um[7] de vro parte, dincătrăova
altrix, g.f. hrănitoare sau doică
altum, g.n. înălţimea mărei, adîncul
altus,-a,-um înalt,-ă, adînc,-că
alvear, g.n. coşari de albine, ştiubei, ulei
alveare idem
alveatus,-a,-um scobit,-ă, deşart,-ă
alveolatus,-a,-um scobit ca o mică postavă sau cin, corăbiţă scobită
alveolus, g.m. tablă de coţcărit, de hărjătărit
alveus, g.m. toată deşărtarea, gropiţă sau scobitura cuiva; iarăş: ştiubei, tîrnă de stup
alvinus,-a,-um de tei (pă 3 neamuri), a căruia coaja să despoaie

alumen, g.n.pl. piiatră acră
alumniatus,-a,-um[8] de piiatră acră (pă 3 neamuri)
aluminosus,-a,-um
alumnari a hrăni
alumnus lifigiu, care iaste supt hrana cuiva; iarăş: hrănitori
alveolus iaste şi văşcior, măcar ce vas ar fi
Aluntium[9] **sive Ablontium, g.n.** oraş al Siţiliei nu departe de la muntele Libanus
Alvona, que et Albona oraş al Liburniei
Alusiæ o peştere svîntă în muntele Thalamus al thurineaneanilor
aluta, g.f. piiale argăsîtă, piiale moale de făptura pungilor
alutamen et alutamentum din toată piialea cusută, cîrpită sculă sau vas
alutarius, g.m. argăsîtori, curelari, tăbacu
Alutæ, g.m.pl. seminţii din Ţara Horvăţească
Alutrenses, g.m. seminţii de la Istriia
alvus, g.m. pîntece
Alcyacmon, g.m.[10] rîu al Machiedoniei
Alyatta, g.f. ţînuţşor al Labithiniianiei
alyattes, g.m. craiul luduseanilor, tatăl lui Creos
Alyba, g.f. adevărat acealeaşi seminţii pre carii îi chiiamă chalibini
Alycus, g.f. oraş al Peloponesului
alypon, g.n.[11] iarbă-roşie
Alypsius, g.m.[12] numele lui Baccus
Alysonii, g.m.pl. seminţii ai Sţithiei Asieneşti
alysson, g.n. cîinepă sălbatecă
Alyssos, g.f. o fîntînă în Arcadiia, a căriia apă împuţuciunea şi muşcarea vindecă, cea de cîine
Alyxothoe dumnezăoaie de apă, muma lui Esacus
Aluzia, g.f.[13] oraş al Arcadiei

AM

am de demult **præpositio**: lîngă, la
ama, g.f. pasăre de noapte; iarăş: săpoi sau sculă măsurătoare de vin

---

[1] Marcat marginal: /.
[2] Scris cu slove.
[3] Marcat marginal: x.
[4] Scris cu slove.
[5] Scris: Албѣртусь.
[6] Scris cu cifre arabe.
[7] Recte: **altrinsecus,-a,-um.**

[8] Recte: **aluminatus,-a,-um.**
[9] Scris **Abluntius**; corectat prin suprascriere.
[10] Recte: **Alyacmon, g.n.**
[11] Marcat marginal: x.
[12] Scris: **alysius, g.m.**; completat prin scriere deasupra textului.
[13] Recte: **Alyzia, g.f.**

amabilis,-e iubitori,-re, care să poate iubi
amabilitas, g.f. iubinţă, iubire
amabiliter cu iubire
amabo pentru voia mea rog
Amadoca, g.n. deal al Sarmaţiei
Amadryades, g.f.pl.[1] dumnezăoaie de pădure
Amæa, g.f. dumnezăoaie a poamelor
Amfanius, g.m.[2] nume al unui tălmaci rău /[16v]
Amalochiium, g.n. parte a Mării Oţeanus despre noapte
Amalecitæ, g.m.pl.[3] amalechiteani[4]
Amalthea, g.f. doica au fost lui Iupiteru
Amana, g.f. oraş al Mediianei
admandatio, g.f.[5] trimitere, spre solie slobozire
amando,-as trimiţu, spre solie trimiţu
amans, g.om. iubitori
amanter iubitoreaşte, cu iubire
amanuensis pisari, logofăt
amaracinum, g.n.[6] uloi de meghieran
amaraco,-as[7] amărăscu
amaracum g.n. meghieran (floare)
amaracus, g.f. idem
amaramis, g.n. pomul lui Moisi
amaranthus, g.m. floarea fringhiei
amaranti, g.m.pl. seminţii colchiseani
amarbi, g.n.pl seminţii de la Sţithiia
Amardus, g.m. rîu al Mediianiei
amare[8] amărăţeaşte, cu amar
amaresco,-is mă amărăscu
amarities, g.f.[9] amărăciune, amărîre
amaritudo, g.f. idem
amaror, g.m.[10] amaru
amarulente foarte cu amar
amarulentus,-a,-um[11] foarte amăros,-ă, amărăcios, amărăcioasă

[1] Scris: **g.f.p.**
[2] Recte: **Amafanius, g.m.**
[3] Marcat marginal: /.
[4] Scris: амаликитѣни.
[5] Recte: **amandatio.**
[6] Marcat marginal: x.
[7] Recte: **amarasco,-as.**; marcat marginal: /; aceeaşi mînă a modificat (greşit): **amarico,-as.**
[8] Marcat marginal: /.
[9] Idem.
[10] Idem.
[11] Idem.

amarus,-a,-um[12] amar,-ă
Amarusia, g.f. nume al dumnezăoaiei Diianei
amaryllis,-idis, g.f. nume al unei mojice în cartea lui Virghilius
Amarynthus, g.m. nume de sat în ostrovul Boeţisului
Amasenus, g.m. rîu în Siliţiia şi airilea
Amasia, g.f. oraş al Cappadochiei
Amasias, g.m. rîu al Ţărei Nemţeşti
Amasis, g.m. împărat al Eghipetului au fost
amasius,-a liubovnic, ibomnic,-ă
Amassi, g.m.pl. seminţii lîngă apa Meoţiei
amasso voi îndrăgi
Amastris, g.f.oraş al Paflagoniei
Amata, g.f. muiarea împăratului Latinus
Amatæ, g.m.pl. seminţii de la Indiia
Amath, g.m. nume
Amatha, g.n.pl. ţînut al Araviei
Amathe, g.f. oraşuri a Feniţiei şi Siţiliţei
Amathus, g.m.[13] apă curătoare lîngă oraşul Pilos
Amathusia, g.f. ostrov al Mării Ţiliţiei
Amathusii, g.m.pl. seminţii de la Chipriia
amatio, g.f. iubire scîrnavă, dragoste
amator, g.m. iubitori
amatorculus iubitorel, ibomnicel
amatorie iubiţeaşte, în chipul iubirei, dragostei
amatorium, g.n. băutură aţîţătoare spre dragoste
amatorius,-a,-um de iubit, drăgostos,-ă
amaurosis, g.f. întunecarea ochiiului
Amaxa, g.f. un lucru adeverit în Bithiniia
Amaxia, g.f. oraş al Ţiliţiei
amaxitus, g.f. oraş
Amazones, g.f.pl.[14] au fost neşte neamuri de muieri războinice fără ţîţe
Anaxobii, g.m.plur. seminţii ai Sarmaţiei
Amazonia, g.f. nume al unui ţînut
amazonius,-a,-um[15] amazonean,-neancă
Amazonicus, g.m. parte a muntelui Taurus
Amazonides, g.f.pl. ceale muiari [sic!] fără ţîţe
Amazonius, g.m. munte al Cappadochiei

[12] Idem.
[13] Idem.
[14] Scris: **mazones**, fiind omisă iniţiala **A.**
[15] Recte: **amazonicus,-a,-um.**; marcat marginal: /.

ambactus, g.m. slugă
ambæ, g.f.[1] amîndoao
ambages, g.f.pl. vorbă ocolitoare, cale ocolitoare, strîmbă
ambagiosus,-a,-um ocolitori,-re, şuvăitori,-re
ambar, g.n. bun miros din apticărie
Ambarri, g.m.pl. seminţii de la Franţiia
ambarvalis,-e purtători împrejurul holdei,-re
ambarum, g.n. nume de amberă[2], bun miros
ambedo,-is împrejur mănîncu, rozu
ambesus,-a,-um împrejur ros, roasă
ambidens cu dinţii cei din sus şi din jos mîncătoare oaie
ambidexter,-a,-um cu dereapta şi cu stînga într-un chip trăitori,-re /[17r]
ambifariam în doao chipuri
Ambigatus nume al unui crai de la Franţiia
ambigo,-is dempreună mînu, iarăş mă îndoiescu
ambigue îndoiţeaşte
ambiguitas, g.f. îndoire
ambiguum, g.n. lucru îndoit
ambiguus,-a,-um îndoit,-ă, cînd iaste omul îndoit cu firea
ambio,-is,-ire ocolescu, pohtescu, împrejuru
ambitio, g.f. încungiurare, împrejur, mîndrie trufaşă, pohtă
ambitiose în chipul pohtirei de cinste, mîndru
ambitiosus,-a,-um pohtitor de cinste,-re
ambitor pohtitori
ambitudo, g.f. ocoliciune, şuvăiciune
ambitus, g.m. împregiurare; iarăş: greuciune, **-us**
ambitus, g.m. idem
ambitus,-a,-um împrejurat,-ă, împrejur umblat,-ă
amblottridion, g.n. după luarea naşterei doftorie
ambo, g.n.pl.[3] amîndoi
ambones păhari într-unul umblători
Ambra un aleşteu în Vindeliţiia
Ambracia, g.f. oraş al Epirusului
ambrices, g.m. cărămidă acoperitoare de casă
ambrones, g.m. tîlhari de demult au fost, carii de la Franţiia s-au rădicat
ambrosia, g.f.
ambrosius,-a,-um
Ambrysus, g.n. nume la doao oraşe
ambubajæ, g.f.pl. muieri de nimic
ambubejæ, g.f. curpenu
ambugia idem
ambulacrum, g.n. loc de primblat
ambulatilis,-e umblători,-re, primblători,-re
ambulatio, g.f. umblare, primblare
ambulatiuncula, g.f. umblărea, umblătură mică
ambulator, g.m. umblători
ambulatorius,-a,-um umblători,-re, de umblat
Amulatri, g.m.pl. seminţii ai Franţiei
ambulatrix, g.f. umblătoare
ambulo,-as umblu
amburbiale, g.n. sărbătoare de umblat cu crucea, jîrtvă ocolitoare de oraş
amburo,-is,-ere împregiur arzu
ambustio, g.f.[4] ardere
ambustus,-a,-um[5] arsu, arsă
amecus,-a,-um priiatin,-nă
ameja, g.f. rassă [sic!] de ulmu
ameles angulus unghiiu aşa şi aşa
Amelius, g.m. înţelept apaniian
amella, g.f. o iară crescătoare lîngă Mella, apa Franţiei
amen[6] amin, aşa să fie, adevărat
amens, g.om. fără de minte, nebun
amentatus,-a,-um cu curea legat, cu curmeai legat,-ă
amentia, g.f. fărădemintere, nebunie
amento,-as cu curea, curmeai legu
amentum curea, crîmpeai de legat[7]
Ameria, g.f. oraş al Umbriei
amerimnon, g.n. iarbă grasă
amerina, g.f. fealiul (neamul) sălciei
Ameriola, g.f. oraş al Laţiei
ames,-itis, g.m. mreajă cu prăjini de a prinde pasări
amethystinatus,-a,-um în veşmîntul lui Ametistus îmbrăcat
amethystinus,-a,-um[8] amathistinean,-neancă, din Ametistos

---

[1] Marcat marginal: /.
[2] Scris: амбѣржк.
[3] Marcat marginal: /.
[4] Idem.
[5] Idem.
[6] Idem.
[7] Scris: flegat.
[8] Marcat marginal: /.

amethistizontes, g.m. scumpi carbunculm petri
amia, g.f. nume al peaştelui de mare
amica, g.f. logodnică, ibomnică
amicabilis,-e prietenos,-să
amice prieteneaşte
amicimen, g.n. îmbrăcămînt
amicio,-is,-ire înveşmîntezu, acoaperu
amico,-as mă prietenescu, prietenescu
amictorium, g.n. rochie
amictus, g.m. veşmînt, îmbrăcămînt
amictus,-a,-um înveşmîntat,-ă, îmbrăcat,-ă
amicula, g.f. ibomnică
amiculatus,-a,-um înveşmîntat, îmbrăcat,-ă /[17v]
amiculum, g.n. mintioară, plăşcuţă
amiculus, g.m. priiatenel
amicus bun priiatin
amicus,-a,-um iubit,-ă, priiatin,-ă
Amilcar, g.m. cuvînt al limbei lui **Poenus** cu care nume cîţiva hătnogi s-au numit
Amilus, g.m. nume al unui oraş şi al unii gîrle
Aminæum, g.n. oraş campanienescu în Ţara Italiei
Amipeas, g.m. un petic din Athina, scriitori de comedii
amis, g.f. doao ramuri de lemnu pre care mreajea cea de vînat pun; vezi: **ames**
Amisius, g.m. rîu în Ţara Nemţască
amissio, g.f. slobozire, lăsare, piiardere
amistides ca aceaea piiatră carea, deaca o va ţînea omul la sine, nu să poate îmbăta
amissus,-a,-um pierdut,-ă
Amisum, g.n. oraş din Paflagoniia
amitra, g.f.[1] mătuşă, sora tătîni-mieu
Amiternum, g.n. oraş al Campaniei, în care s-au născut Salluştius
amiternus,-a,-um[2] amiternutean,-neancă
Amithaon, g.m. tată lui Melaspus prorocitoriului
Amithoscuta, g.f. ţînut al Araviei
amitini, g.m.pl. doao rude, fiii fraţilor sau ai surorilor
Amitinenses, g.m.pl seminţii hetrurieneani în Ţara Italiei
amitto,-is,-ere pierzu, lasu, slobozu
ammi, g.n. mică sămînţea, neamul ierbşoarei
ammochrysos, g.m. neamul pietrii scumpe
ammodites, g.m. şarpe aseamine viperei
Ammon, g.m. nume al lui Iupiter de pre un păstori ca acela care întîi lui Iupiter[3] biserecă[4] i-au zidit în Libiia
ammoneo,-es îndemnu
Ammonethus ostrov de la Araviia
Ammonia, g.f. ţînut din Libiia
ammoniacum, g.n. lemn care să face în Libiia, din care comidul se stoarce
ammonitrum, g.n. silitră cusătorită
Ammonius, g.n. nume de înţelept din Alixandriia
Ammothea, g.f. nume al unii dumnezăoaie
amnensis,-e lîngă apă lăcuitori,-re
amnesthia, g.f. uitare de năcazul (năcăjirea) care au fost
amnicola, g.com. lîngă apă lăcuitori,-re, roditori,-re
amniculus, g.m. pîrîiaş, apşoară curătoare
amnicus,-a,-um de apă de rîu
amnis, g.m.[5] apa curătoare, curătură
amo,-as iubăscu
amodo de acum
amoebæus,-a,-um iarăş răspunzători,-re
amoenitas, g.f. veselie, dezmierdăciune
amoeno,-as mă veselescu, mă dezmierdu
amoenus,-a,-um veasel,-ă, drăgăstos,-ă, iubit,-ă
amoeniter foarte cu veselie, foarte înfrîmşeţat
amolior,-iris mişcu
amolitio, g.f. mişcare
Amomeatus g.m. numele al unui autor
amonies, g.f. trandafir de la Hiericob [sic!]
amonium, g.n. idem
amor, g.m. liubov, dragoste
Amorges, g.m. unul dintre hătnogii lui Darie
amorgine, g.f. o iarbă ce să chiiamă pir, păhărelul-lui-Dumnezău
Amorgos, g.m. numele al unui ostrov
Amorrhæi, g.m.pl. seminţii polecrite dă pă tatăl lui Sichem, dă pă Amorr
amorphus,-a,-um fără chip, fără furma (pă 3 neamuri)
Amos, g.m. unul dintre doisprăzeace proroci mai mici
amotio, g.f. mişcare, clătire
amotus,-a,-um împîns,-ă, în laturi pus,-ă

[1] Recte: **amita, g.f.**
[2] Marcat marginal: /.
[3] Scris: Іупитѣрь.
[4] Scris: biseacă.
[5] Marcat marginal: /.

amoveo,-es mişcu, clătescu, lapădu
Ampe oraş al Araviei
ampeloleuca, g.f.[1] tigvă de pămînt, lubeniţă
Ampela, g.f. oraş al ostrovului Creta
ampeloprasson, g.m. în vie născătoare (crescătoare) lobodă /[18r]
ampelos, g.m. viţă de vie
amphemerinus, g.m. prindere de friguri de toate zilele
amphibion, g.n. în apă şi uscat trăitoare fiiară (dobitoc vieţuitoriu)
amphibolia, g.f. îndoită zîcere
amphibologia, g.f. neadevărată vorovire
amphibolon, g.n. de amîndoao părţîle lovitor
amphibolus,-a,-um neadevărat,-ă, în doao chipuri înţelegători,-re
amphibrachus, g.m. al stihurilor leteneştii de doao părţ din scurtă sillavă stătători picior
amphicaustis, g.f. de deal (de munte) orzu
amphictyones, g.m.pl. în ghilişul (săborul) ţărei rînduite feaţe (persone[2]) au fost în Ţara Grecească
Amphidemas, g.m. fii al lui Busiris
Amphigenia, g.f. oraş al Peloponesului
Amphilochi, g.m.pl. seminţii ai Acarnaniei
Amphilytus, g.m. un prorocitori în Arcaniia
amphimacer, g.m. al stihului de doao părţi din sillavă lungă stătători picior
Amphimacus, g.m. fiiul lui Creatus, unul din patru hătnogi epiruseani
amphimallon, g.m. plaşcă flocoasă de doao părţi precum poartă jupîneasele ceale ungureşti, căriia îi iaste numele **gerezna**
amphimalchala, g.f. conteş de copii cu doao mîneci
Amphineadon, g.m. nume al unui om libiian, carele în curtea lui Ţefeus s-au omorît
amphimerinus,-a,-um de toate zîlele
Amphimone, g.f. nume al unii dumnezăoaie de apă
Amphion, g.m. al lui Iupiteru sau al lui Miercurie fii de la Aniopştul [sic!], găsîtoriul lăutei şi căpuzului
Amphipolis, g.f. oraş în hotarul Traţiei

amphippi, g.m.[3] doao cătane cărări[4]
Amphirrhoe, g.f. nume al dumnezăoaiei ceii de apă
Amphis, g.m. poetic grec
amphisbæna, g.f. şarpe cu doao capete
amphisiboena, g.f. idem
Amphirsii, g.m.pl. lăcuitorii ca aceia pă cest pămînt, unde într-un an de patru părţi să umbrescu[5] de la soare
Amphissa, g.f. oraş al locruseanilor
Amphistatus, g.m. un cioplitori de chipuri au fost
amphitane, g.f. o piiatră scumpă
amphitapa, g.f. sarecă flocoasă de-amîndoao părţîle
amphithalamus, g.m. pat îndoit
amphitheatralis,-e de loc de privit
amphitheatricus,-a,-um idem
amphiteatrum, g.n. locu de a privi jocurile, foişor cu scară (treapte)
amphiterum, g.n.[6] dempreună umblători păhar, care de amîndoao părţîle picioare are
Amphtoe, g.f. nume al unii dumnezăoaie
Amphitrite, g.f. tengheră[7] muiarea lui Neptunus
amphora, g.f. urcior, vas cu doao urechi
amphoralis,-e urciuros,-ă
amphorarius, g.m. purtători de ciubăr, urciorari
amphotrophion, g.n. camătă de corabie
Amphysus, g.m. rîu al Thessaliei
ample prisosîţeaşte, destul, de ajuns
amplector,-eris îmbrăţîşezu[8], împregiur cuprinzu, iubăscu
amplexor,-eris îmbrăţîşezu
amplexus,-us, g.m. îmbrăţoşare, împrejur cuprindere
ampliatio, g.f. înmulţire, lărgire
amplificatio, g.f. înmulţime, lărgime
amplificator, g.m. înmulţîtori

---

[1] Scris: **Amphelole, g.f.** şters şi rescris dedesupt prin marcarea locului în text.
[2] Scris: парсоне.
[3] Recte: **g.m.pl.**
[4] Scris: cărări.
[5] Scris: umrescu.
[6] Recte: amphitherum.
[7] Scris: тѣнгерж; în magh.: **tengeri** "de mare, marin".
[8] Scris: ѣмбръцѣшезу.

amplificatus,-a,-um înmulţît,-ă, lungit,-ă
amplifice în chip domnesc
amplifico,-as înmulţăscu, lărgescu
amplificus,-a,-um înmulţît,-ă, mărit,-ă
amplio mărescu, înmulţăscu
ampliter destuleaşte, lărgeaşte, larg
amplitudo, g.f. mare cinsteşie, bogăţie, prisosire, berechiet
amplivagus,-a,-um departe mărgător,-re /[18v]
amplius mai mare
amplus,-a,-um prisosîtori,-re, larg,-ă, răşchirat,-ă, unde iaste locul larg, răşhirat, de pot mulţi încăpea
amplustre, g.f. împodobire de corabie
Ampsaga, g.f. rîu curători în Mauritaniia
Ampsalis, g.f. oraş al Sarmaţiei în Asiia
ampulla, g.f.
ampullaceus,-a,-um[1]
ampullarius, g.m.
ampullarius,-a,-um
ampullor,-aris mă mîndrescu, mă ţîu măreţ
amputatio, g.f. tăiare
amputo,-as taiu
Ampycides, g.m. Mopsus, fiiul lui Ampicus
Ampycus, g.m. fiiul lui Titamor, tatăl lui Mopsus
amassagetes, g.m.pl. carii oldele de arat au lîngă cale
Amsanctus, g.m. un aleşteu în miljocul Italiei a căruia apă iaste peritoare şi bolnăvitare
Amsterodama, g.f. oraş al Holandiei
amula, g.f. vas purtători de apă spre jîrtvă[2]
amuletum, g.n. doftorie împotriva hrăniturei
Amulius, g.m. frate mai mare lui Numitor, moş lui **Romulus**
amurca, g.f. drojdii de uloi
amurcarius,-a,-um de drojdie de uloi, drojdios
amusium g.n. sculă de cunoaşterea vîntului
amussis[3] svoara ceaea ce însămează cu dînsa lemnul cînd îl bărduiaşte, linie, îndereptători, **g.f. tertia declinationis**
amussim, g.n. derept, după îndereptari sau sfoară
amussitatus,-a,-um pre[4] măsură netezît,-ă, înfrîmşeţeaşte făcut,-ă
amusus, g.m. neînvăţat, necărturari
Amycla, g.f. una dintre featele lui Niobes[5]
amyclæ, g.f. oraş al Laconiei
Amyclas, g.m. fii al lui Laţedemon
Amycus, g.m. fiiul lui Neptunus, craiul bebrioţiianilor
Amydon, g.f. oraş al Peoniianiei
amygdala, g.f. migdal (lemnul migdalei)
amgdaliceus,-a,-um de migdal (pă 3 neamuri)
amygdalinus,-a,-um migdălos,-să
amygdalum, g.n. migdală
amygdalus, g.f. migdal
amylum, g.n.
Amymone, g.f. una dintre cinzeci de feate ale lui Danais
Amyntas, g.m. tatăl lui Filip, împăratul de la Machidoniia
Amyntor, g.m. un hătnogi al dolopoconeanilor
amystis, g.f. neamul băuturei de duşcă au fost la sîrbii cei de demult
Amython, g.m. tată al prorocitoriului Melampus
Amythopnia, g.f. o parte a ţînutului Elis
an? doară, oare, sau cesta sau ba
anabasis, g.f. iarbă care să chiiamă coada-calului
anabasius, g.m. purtători de veşti
anbatra, g.n.pl. scaun de suit, treapte, scară
Anabis, g.f. oraş al Ţărei Spanioliei[6]
anabolagium, g.n. haină de giolgi pentru acoperirea spatelor
anabula, g.f. dobitoc harăpăsc cu capul de cămilă, cu grumazii de cal, cu picioarele de bou
Anabura, g.f. oraş al Pisidiei
anacacabea, g.f. bob turcesc
anacompseros, g.f. dragostea răcită întăritoare iarbă, aţîţătoare
anacordium, g.n. lemn de la Indiia a căruia roada iaste în furma inimiei
Anace, g.f. oraş al Achaiei
anacephalæosis a lungei voroviri dempreună învăluită, despleticită svîrşire[7]

---

[1] Marcat marginal: x.
[2] Scris: жрътвж.
[3] Scris: **amussio**; corectat prin suprascriere.
[4] Scris: la; corectat prin suprascriere.
[5] Scris: Ниобѣсь.
[6] Scris: Спаниолиеи.
[7] Scris: свръшире.

Anacharsis, g.m. un înţelept din sămînţă sţithineascâ
anachites, g.f. foarte o scumpă piiatră, care să chiiamă diiamant (însă de cei mai buni)
anachoresis, g.f.
anachoreta, g.m. /[19r]
anaclimterium, g.n. pat de a odihni zîoa
anacoluthon, g.n. îndărăt stătăori, nu-derept următori
Anacreon, g.m. nume al unui petic şi de la acela au găsit stihurilor nume **anacreontici**
anacrisis, g.f. cercetare, întrebarea a facerei ceaii reale
Anactoria, g.f. oraş al Arcananiei
anadema, g.n. cununâ înfrîmşăţătoare de cap (împodobitoare), coronâ
anadendrades, g.f. pă lemn crescută viţă de vie
anadendromalache, g.f.[1]
Anadiplosis, g.f. iarăş îndoitoare
anadromi, g.m.pl. peşti carii din mare în rîuri curătoare înoată
Anadyomene de la Apeles[2] scrisul chip al lui Venus
Anæa, g.f. oraş al Cariei cătră Samus
Anætia, g.f. oraş al Armeniianei ceii Mari lîngă apa Eufrates[3]
anagallis, g.f. coadă de găină
anaglipha, g.n.pl. lucru (muncă) înfrîmşeţat
anaglyptes tăietori, cioplitori de chipuri
anaglyptice, g.f. meşteşug de cioplire de chipuri
anagnostes, g.m. cetitori
Anagnia, g.f. oraş al hernicuseanilor
anagoge, g.f. mai sus trăgătoare
anagraphe, g.f. carte de însămnat
anagyris o iarbă foarte împuţucioasă
Anaitis,-itidis, g.f. nume al unii dumnezăiţe
analecta, g.n.pl. scursuri de pă masă, lături de bucate
analectes, g.m. strîmgător (culegători) de lături (de scursuri) dă pă masă
analectis,-dis, g.f. bumbac de lemnu (muşochiiu) cu care featele după spate-ş umplu ca mai înfrîmşeţate să li să vază staturile
analemma, g.f.[4] aducere îndărăt
Analitæ, g.m.pl. seminţii de la Araviia
analogia îndereptare, asămănare
alalogismus, g.m. ca acela argumentum[5] al învăţătoriului de diialectică[6], care de cea mai de aproape pricină să ia
analosistæ, g.m.pl. ca aceia tutori (ispravnici), carii nu sînt datori a darea samă
analogos, g.m. îndereptători, aseamine
amalphabetus, g.m. neînvăţat, nimic ştiutori
analytica, g.n.pl. darea argumenturilor[7], adecă a întăriciunilor
anantapodoton, g.n. ca aceaea figură cînd vreaoarecare parte a vorbei să lasă şi însă acolo să înţeleage
anapæsticus,-a,-um din anapest, anapestea,-că
anapæstus, g.m. ca acela picior al stihului a căruia doao sillabe dinainte sînt lungi, ceale dă pă urmă scurte
Anapavomenos, g.m. fîntînă svinţită lui Iupiteru în ţinutul Donei
anaphalis, g.f.[8] iarbă
Anaphe, g.f. nume al ostrovului Sporadi
anaphora, g.f. al aceluiaş cuvînt pururea aducerea înainte
Anapis, n.g. un rîu al Siliţiei încet curător
anapologetus, g.m. necurăţîtori, care nu să poate curăţî (mîntui) de cineva
anarchia, g.f. necăpetenie, necrăire
anarchus, g.m. fără început, fără cap
Anariacæ, vel -ci seminţii lîngă Marea Caspium
anarchinon, g.n. iarba-mîţei, (pisicei)
Anas, g.m. rîu al Hişpaniei
anas,-atis, g.f. raţă
Anasa, g.f. oraş al Ţărei Nemţeşti
anasarca, g.f.[9]
anasphoros, g.f. in, leteneaşte **linum**
anastomosis, g.f. deşchiderea vinelor

---

[1] Marcat marginal: x.
[2] Scris: Апелѣсь.
[3] Scris: Еуфратѣсь.
[4] Marcat marginal: /.
[5] Scris: аргумѣнтумь.
[6] Scris: диалѣктилж.
[7] Scris: аргумѣнтумурилорь.
[8] Marcat marginal: x.
[9] Idem.

anastophe, g.f. întoarcere[1] îndărăt la doao cuvinte
anatarius, g.m. păstori de raţe
anatiarius,-a,-um de raţe, răţos,-ă
anathema, g.n.[2] anathema, blăstăm
anatematizo,-as[3] blastămu, afurisăscu
anaticula, g.f. răţîşoară
anatinus,-a,-um răţos,-ă /[19v]
anatocismus, g.m. camătă după camătă
anatome., g.f. tăiarea trupului
anatonia, g.f. idem
anatomicus, g.m. tăietori de trup mort
Anavo, g.f. oraş al Frighiei
Anauros, g.m. rîu al Thessaliei
Anausis, g.m. al jupîneasei Meneia cerătoriul (peţitoriul) crai al acuseanilor
Anax, g.m. fiiul pămîntului şi al ceriului
Anaxagoras, g.m. înţelept din Clazomena
Anaxandrides, g.m. un poetic elin comicus
Anaxantini, g.m.pl. seminţii ai Ţărei Italiei
Anaxarbani, g.m.pl. seminţii ai Ţiliţiei
Anaxarchus, g.m. înţelept de la Abdera, care întru învăţătură lui[4] Democritus au urmat
Anaxarete, g.f. o fată frumoasă de la Chipru
Anaxarus, g.f. oraş în miljocu Ţiliţiei
Anaxemor, g.m. lăutari, viorari[5] de la Magnesiia
Anaxilaus, g.m. împărat al reghinuseanilor
Anaximander, g.m. soţul înţeleptului Thales[6]
Anaximenes, g.m. filosof de la Mileton, ucenicul lui Anaximander[7]
Anaxius, g.m. nume a unui rîu
Anaxo, g.f. nume al unii feate al unui om de l-au chiemat Anţeus
Anaxyllides, g.m. un filosof de demult
anaxyris, g.f.[8] şteavie
anazarba, g.f. oraş al Ţiliţiei, moşiia (casa) lui Dioscorides[9]

[1] Scris: întoarce.
[2] Marcat marginal: /.
[3] Recte: **anathematizo,-as**.
[4] Scris: nui.
[5] Scris: iorari.
[6] Scris: Тхалѣсь.
[7] Scris: Анаximандѣрь.
[8] Marcat marginal: x.
[9] Scris: Диоскоридѣсь.

ancæsa, g.n.pl. scobite, tăiate afară, cioplite vasuri din-ceput
Ancæus, g.m. împăratul samuseanilor au fost
aceps, g.m. îndoit (cu firea sau cu altceva)
Anchaces, g.m. nume al unui hătnogi în războiul Persei
Anchemolus, g.m. un fii curvar al împăratului maruviianilor, Rhetus
Anchiale, g.f. oraş al Ţiliţiei
Anchialos, g.f. oraş al Traţiei
anchisæcus,-a,-um anchizean,-că, care vine de la Anchizes
Anchises, g.m. tatăl lui Eneas
Anchisidides, g.m.[10] Eneas, fiiul lui Anhizes[11]
anchora, g.f. mîţă de hier sau cîrlig de hier, care îl aruncă în mare şi ţîne corabiia
anchoralis,-e de mîţă de hieru
anchorarius, g.m. mîţari de hier, care face cîrligele ceale de hier de corabie
anchorarius,-a,-um de cîrlig de hier, de mîţă de hier
Anchurus, g.m. fii al împăratului Midas
anchusa, g.f. roşie sau iarbă de limbă de bou salbatec
ancile, g.n.[12]
ancilla, g.f. slujnică
ancillariolus, g.m. iubitori de slujnice
ancillaris,-are de slujnice, slujnicos,-ă
ancillor,-aris slujescu, robăscu
ancillula, g.f. slujnicuţă
anclabra, g.n.pl. mease de slujba dumnezăilor
Ancon vel Ancona oraş al Ţărei Italiei lîngă Marea Adriei
ancon,-onis, g.f. cotul mînei
anconisci, g.m.pl.[13] unealte de chinuire; iarăş:
ancora mîţă de hier
Ancore, g.f. oraş al Bithiniianiei, pre care apoi l-au numit Antigoniia
ancteres, g.m.pl. strîngători[14] de rană, tortu cusători de rană
Anculæ et Anculi dumnezăii şi dumnezăoaiele slujnicelor

[10] Marcat marginal: x.
[11] Scris: Анхизѣсь.
[12] Marcat marginal: x.
[13] Idem.
[14] Scris: strîngotori.

anculo,-as slujescu
Ancus, g.m. al treile împărat al romanilor a a [sic!] căruia nume policritori au fost Marţius
ancyloglossum rădăcină de limbă, funie de limbă, care nevoie pă copii are năravul a cădea
ancyloglossus, g.m. cu limba legat,-ă, anevoie grăitori /[20r]
Ancyra, g.f. nume al doaor oraşuri al căruia unul în Frighiia, altul în Galaţiia iaste
ancyranus,-a,-um[1] ansirean, şanţireancă
ancyromachus, g.m. neamul corăbiilor în care mîţa de hier şi alalte unealte de corabii poarta [sic!] sau duc
andabetæ, g.m.pl.[2]
Andania, g.f. oraş al Peloponesului
Andanis, g.m. rîu al Carmaniei
Andarum, g.n. oraş al Cariei
Andegavi, g.m.pl. seminţii de la Franţiia
Andegavia, g.f. ţînut al Franţîiei
Andelus, g.m. oraş al Hişpaniei
Andes, g.m.pl. un sat lîngă Mantuanal [sic!], în care Virghilius s-au născut
andinus,-a,-um[3] andinesean,-neancă
Andocides, g.m. unul dintre zeace retori anthineani
Andrachne, g.f.[4]
andrago, g.f. muiare cu inimă de bărbat
Andria, g.f. oraş al Frighiei
Andriaca, g.f. oraş în Mediia şi în Liţiia
Andricus, g.m. deal în Ţiliţiia
Androbios, g.m. un zugrav vestit
Androcleus, g.m. un filosof, ucenicul lui Porfir
androdamas, g.m. o piiatră scumpă ce are faţă neagră
Androdamus, g.m. un scriitori de leage traţiian
Androdus, g.m. fiiul împăratului Codrus anthinealul; iarăş: un voinic care gazdă, slugă şi doftor au fost unui leu
Androgeos, g.m. fiiul împăratului Minos creteanul

Androgymi, g.m.pl. seminţii de la Africa
androginus, g.m.[5] bărbat-muiare, căruia năravul de doao fealiuri i-au dat
Androlitia, g.f. un orăşel
Andromache, g.f. muiarea lui Hector[6] de la Troada
Andromachus, g.m. un linguşitori la curtea lui Cræssus
Andromaturium, g.n. oraş al Franţiei
Andromede, g.f. fata lui Ţefeus, muiarea lui Perseus[7]
Andromon, g.m. zîditoriul oraşului Colofon
andron, g.m. partea casei fără podine; iarăş: casa copiilor (sau de copii)
Andronicus, g.m. nume[8] la cîţiva înţelepţi
andronium g.n. doftorie împotriva slobozîrei cepului rădăcinei limbii
Andros, Andrus nume al unui ostrov
androsaces iarbă amărăcioasă, care să face în Siriia
androsæmon, g.n.[9] neamul ierbiei lui Sveti[10] Ioan
aneologistus, g.m. slobod de darea sămiei
anellus, g.n. ineluş mitiel
Ameno, g.m. rîu în Ţara Italiei
anemone, g.f.[11]
Anemoras, g.f. oraş al Foţisului
anemosphoros[12]
Anemurium, g.n. oraş al Ţiliţiei
anethum, g.n. mărari
Anetia, g.f. nume al unui oraş
Aneticus,-ci, g.m. un loc trestios în Asiia
Anetussa, g.f. oraş al Libiei
anfractus, g.m. cale încrucişată
angari, g.m.pl. olăcari împărăteşti au fost în Asiia
angaria, g.f. slujbă cu de-a sîla sau din sîlă
angario,-as silescu
Angaris, g.m. un deal în Idumea

---

1 Marcat marginal: /.
2 Marcat marginal: x.
3 Marcat marginal: /.
4 Marcat marginal: x.

5 Recte: **androgynus, g.m.**
6 Scris: Хѣкторь.
7 Scris: Пѣрсеусь.
8 Şters: numele.
9 Marcat marginal: x.
10 Scris: Свти.
11 Marcat marginal: x.
12 Idem.

angelicus,-a,-um îngeresc,-ă
angellus, g.m. unghişor
angelus, g.m.[1] înger, anghiel, sol
Angerona, g.f. dumnezăoaia veseliei
angina, g.f.[2]
angiportum, g.n. strîmtă, îngustă cale
angiportus, idem
Angitia, g.f. fata împăratului Eta
Angli, g.m.pl.[3] angliianii
Anglia, g.f. Ţara Angliei
ango,-is mă amărăscu, mă zdroboscu [sic!] /[20v]
Angolus, g.m. oraş în Ţara Italiei
Angor, g.m. amărăciune, trudă, zdrobire
Angrus, g.m. rîu curători al Ţării Toţeşti
anguiculus, g.m. şerpuleţ de apă
anguifer, g.m. sămn purtători de şarpe în ceriu
anguigene, g.com. născut de şarpe, născută
anguilla, g.f.[4]
anquimanus, g.m. numele elefanturilor
anquineus,-a,-um şărpos,-ă, de şarpe
anginus,-a,-um[5] de şarpe (pă 3 neamuri), de sălămîndră
anguipes, g.om. cu picioare de şarpe, picior strîmbu (pă 3 neamuri)
anguis, g.m. şarpe de apă, sălămîndră de apă
anguitenens ţiitori de şarpe
angularis,-e unghiiuros,-să
angulatim unghiţeaste, cu unghiiuri, **adve.**
angulosus,-a,-um unghiiuros,-ă
angulsu, g.m. unghiiu
anguste strîmt, **adv.**
angustia, g.f. strîmtare, mişălie
angusto,-as strîmtezu, îngustezu, strîngu
angustus,-a,-um strîmt, strîmtă
anhelatio, g.f. duhluire, gîfîire, suflare
anhelator, g.m. duhluitori, gîfîitori
anhelatus, g.m. gîfîit
anhelitus suflare, gîfîire
anhelo,-as duhluiescu, suflu, gîfîiescu, anevoie iau răsuflare, anevoie răsuflu
anhelus,-a,-um anevoie răsuflători,-re, gîfîitori,-re
ánicetum, g.n. molotru, mărari
anicula, g.f. bătrîniţă, muiare, mătuşă bătrînă
anicularis,-e de mătuşi bătrîne, de zgîrţe bătrîne, de babe bătrîne
Anienis apă curătoare a Ţării Italiei
anilis,-e de muieri bătrîne
anillitas, g.f. băbie, băbărie
aniliter în chip băbăscu, băbeaşte
anima, g.f. suflet, viiaţă, răsuflare
animabilis,-e sufleţos,-ă, însufleţîtori,-re
animadversio, g.f. luare de samă, luare de minte, bîntuire
animadversor, g.m. bîntuitor
animadversus,-a,-um ştiut,-ă, bîntuit,-ă
animadverto,-is dau în minte, bag de samă, bîntuiescu
animal, g.f. starea vieţuitoare, dobitoc sau ce ar fi în lume, care să mişcă, tot iaste **animal**
animalis,-e despre vieţuitoare (pă 3 neamuri)
animalitas, g.f. spre fiinţă vieţuitoare
animans, g.f. et n. idem quod animal
animatio, g.f. vieţuire, înviiare
animatus, g.m. idem
animatus,-a,-um înţelept,-ă, cuminte, însufleţît, însufleţîtă
animo,-as îmbărbătezu, însufleţăscu, bizmutuiescu
animose îndrăzniţeaşte, cu îndrăzneală
animositas, g.f. îndrăznire
animosus,-a,-um dîrz, dîrză, inimos,-ă
animula, g.f. sufleţel
animulus, g.f. cugeţăl, mintişoară, înţelepcioară
animus cuget, minte, înţelepţie, suflet
Anio, g.f. rîu în Ţara Italiei
Anisum, g.n. oraş în Siţiliia
anisum, g.n. mărari
Amitius, g.m. un om preasetinean
Anius, g.m. fiiul dumnezăului Apollo au fost
Anna, g.f. fata lui Belus[6], sora lui Dido
annales, g.n.pl. cărţi de un an, însămnarea lucrurilor din an în an, cronică
annalis,-e [7] care să ţîne de an, de an

---

[1] Scris: **angellus**; corectat prin ştergere.
[2] Marcat marginal: x.
[3] Marcat marginal: /.
[4] Marcat marginal: x.
[5] Recte: anguinus,-a,-um.
[6] Scris: Балусь.
[7] Şters: anos,-ă.

annarius,-a,-um[1] anos,-ă
annascor,-eris mă nascu
annatim, annuatim[2] aneaşte, după anu
annato,-as înot (spre ceva)
annavigo,-as corăbiiescu spre ceva
anne?[3] au nu? au doară nu? /[21r]
annecto,-is,-ere lipăscu spre (ceva), legu, acăţu
anellus, g.m. îneluş
annexus, g.m. închiegare, legare (spre ceva)
Annibal, g.m. un om viteaz mare cartaghinean
Annicarii, g.m.pl. filosofii, înţelepţii
anniculus, g.m. de un an
annifer,-a,-um[4] aneaşte roditori,-re
annilis,-e bătrîn,-ă
annisus et annixus silitor spre ceva
annitor,-eris silescu, nevoiescu
anniversarius,-a,-um din an în an umblători,-re
anno,-as,-are[5] an agiungu
anno,-as; vide: adno,-as
annonimatio, g.f. numire (spre ceva)
annona, g.f. pîine peste an (grăunţe, ce ar fi)
annonarius,-a,-um de an spre pîine uitători,-re (pîine, grîu, meiu, orz sau măcar ce)
annosus,-a,-um bătrîn,-ă, vremos,-ă, de multă vreame
annotamenta, g.n.pl. însămnări
annotatio, g.f. însămnare
annotator, g.m. însămnători
annotinus,-a,-um de hrană de an; iarăş: de un an
annoto,-as însămnezu
annuatim[6] aneaşte, din an în an
annularis,-e inelos,-ă
annularis digitus deaget cu inel, inelos
annularius, g.m. inelari
annulatus,-a,-um purtători de ineale, purtătoare
annulus inel
annumero,-as socotescu, număr spre ceva
annunciatio, g.f. vestire
annuntio,-as[7] vestescu
annuo,-is cu mare plecare cătră dîns mă plec
annus, g.m.[8] an
annutrio,-is,-ere hrănescu
annum, g.n. bir dătători de an
annuus,-a,-um de an (pă trei neamuri), anos,-ă
anodyna, g.n.pl. doftorii linitoare de dureri
anomalia, g.f. nu-îndereptătoare, nu-aseamine, rîndu usebit
anomalium, g.n. formă usebită, rînd usebit
anonis, g.f.[9] o iarbă
anonymum, g.n. fără nume, fără numire
anormis,-e fără orînduială, fără rînd, neorînduit,-ă
anquina, g.f. funie de corabie
anquiro,-is cautu
ansa, g.f. mănuşă de vas
ansatus,-a,-um mănuşos,-ă, cu mănuşă (urcior)
anser, g.m. gînscă
anserculus, g.m. gînsculiţă, gînscăşoară
anserinus, anserina,-um de gînscă, gînscos,-ă
ansula, g.f. mănuşiţă
Antæ,-arum faţa uşei, marginea
antambubulo,-as[10] umblu, mărgu
antambulones, g.m.pl. umblători, mărgători
Antapocha, g.f.[11]
antapodosis, g.f. întocmită răspundere în miljoc a începaperei vorbei şi svîrşirei
antarcticus, g.m. roată cerească (colac) de cătră amiiazăzi
antarius,-a,-um uitători spre faţa uşei, uitătoare
ante [12] dintîi, **adver.**
ante, præp. înaintea (înaintea dascalului)
antea de demult, deneauni
anteactus,-a,-um trecut,-ă, svîrşit,-ă[13]
antaurus,-a,-um trecut,-ă, svîrşit,-ă
anteabulo, g.m.[14] înainte umblători, postealnic
Antecanis,-is, g.m. nume al unui sămn ceresc
antecanamentum, g.n. înainte umblătoare cîntare
antecapio,-is înainte iau, prinzu

---

[1] Marcat marginal: /.
[2] Idem.
[3] Idem.
[4] Idem.
[5] Idem.
[6] Idem.
[7] Recte: **annuncio,-as**.
[8] Scris greu lizibil, cuvîntul e reluat marginal.
[9] Marcat marginal: x.
[10] Scris: **antăbulo.**
[11] Marcat marginal: x.
[12] Şters: înainte.
[13] Scris: свршить,ж
[14] Recte: **anteambulo**.

antecaptus,-a,-um înainte prins,-ă
antecedens, g.om. înainte umblători,-re, înainte mărgători,-re
antecedo,-is înainte mărgu
antecellens, g.om. covîrşitori, care pre toţi biruiaşte
antecello,-is covîrşescu, înainte iau
antecessio, g.f. înainte meargere
antecessor, g.m. înainte mărgători
antecessus, g.m. înainte meargere /[21v]
antecoenium, g.n. îmbucare (gustarea) înaintea cinei
antecursor, g.m. înainte fugători
antedico,-is mai-nainte zîcu
anteeo,-is înainte mărgu
antefero înainte iau, aruncu, mai sus biciuluiescu
antefixa, g.n.pl. postăvi de hîrburi (de cărămidă)
antegenitales, g.m.pl. cei mai dinaintea noastră
antegenitus,-a,-um mai-nainte născut,-ă
antegredior,-eris înainte mărgu
antehabeo,-es mai mare a fi biciuluiescu (socotescu), mai bun a fi ţîu
antehæc înainte de aceasta
antelatus,-a,-um înainte pus,-ă, mai sus biciuluit (socotit, socotită)
anteloquium, g.n. vorovirea cea dintîi
anteloquor,-eris înainte[1] grăiescu
antelucanus,-a,-um de zori (pă 3 neamuri), denaintea facerei de zîo (iarăş pă 3 neamuri)
anteluculo înaintea luminei (facerei de zi)
anteludium, g.n. întîia ispitire a mujicei [sic!]
antemeridianus,-a,-um denaintea amiezizei sau dinainte de amiiazăzi (pă 3 neamuri)
Antemnæ, g.f.pl. oraşul sabinuseanilor
Antemus, g.m. rîu al Colhisului
antenna, g.f. veatrilă
Antenor, g.m. numele al unui om mare de la Troada
anteocupatio, g.f. înainte luare
anteocupo,-as înainte spun (cuprinzu)
antepagmenta, g.n.pl. flori pă faţa uşei, înfrîmşeţări, văpsîturi
antepilani înainte umblători aleş viteaji au fost la războiul Troadei
antepono,-is înainte pui, lapăd
antequam mai-nainte, pînă
anterior,-us mai întîi, întîi, mai de frunte
antermini, g.m.pl. în horar lăcuitori
Anteros,-oris, g.m. fiiul lui Marţi şi Vineri
anterotes, g.f. neamul pietrilor scumpe
Antes, g.m. deal de la Achaia
antes, g.m.pl. stîlpii dintîi (pietri unghiuroase)
antesignanus, g.m. viteaz păzîtori de steag, vizir, hătnogi
antesto,-as înainte stau
antestor,-aris mărturisăscu că am pus învăţătură
antevenio,-is,-ire înainte-i viu, înainte mărgu
anteverto,-is înainte iau
antevolo,-as înainte zboru
Antevorta[2] dumnezăoaie de la Roma, văzătoare de prorocii
anteurbanus,-a,-um dinaintea oraşului (pă 3 neamrui)
anthalium, g.n. mărişor rătund din Eghipet
Anthana, g.f. oraş al Laconiei
Antharis, g.m. împărat al lombardeanilor
Anthedon, g.f. oraş al Boetisnei
Anthemion, g.m. tatăl lui Sişocus de la Troada
Anthemis, g.f. un ostrov aproape de Traţiia; iarăş nume al unei ierbi
Anthemusia, g.f. oraş al Mesopotamiei
anthepsa, g.f. oală de aramă cu meşterşug, de la sine s-au fost hierbînd
anthericeum, g.n.[3]
anthericum, g.m. şofran sălbatec, ceapă (hagimă) sălbatecă
Antheros, g.m. fiiul lui Mars şi Venus
Antheus, g.m. fiiul lui Antenor, hătnogiul Eneas
Anthia, g.f. oraş în ţînutul Agamemnosului
Anthias, g.m. peaşte care să prinde în Marea Asiei; iarăş: nume al unui viteaz
anthinus,-a,-um de flori
Anthium, g.n. oraş al Traţiei
Antho, g.f. fata împăratului Amulus
anthologica, g.f. carte de învăţarea florilor
Anthores, g.m. nume al unui om în Virghilius
anthos, g.m. floare; iarăş: numele unei pasări nechiezătoare în chipul calului

[1] Scris: înain.

[2] Scris: **Antevota**; corectat prin scriere deasupra.

[3] Marcat marginal: x.

anthracinus,-a,-um negru ca cărbunele, neagră
anthracites, g.m. piiatră scumpă în care scîntei de foc să văd a alerga (a fugi) /[22r]
anthrax,-cis cărbune stîns; iarăş: piiatră carbunculus; iarăş: foarte năpraznică bubă, focul lui Sveti[1] Antal
anthropomorphitæ eriticii au fost carii pre dumnezău în chip omenesc au mărturisit
anthropomorphon o iarbă ce iaste în chipul (furma) omului
Antropophagi seminţii mîncătoare carne de om în Sţithiia
anthropus, g.m. om
antiades, g.f.pl. ciumă de ceafă, cep de limbă
antiæ, g.f.[2] dinainte spînzurătoare cosîţe ale fămeilor
antibacchiæ, g.f. ostroave în Ethiopiia
Antibachiius, g.m.[3] picior al vearşurilor
antica, g.f. întîia parte, faţa cuiva
Anticanis nume al unii steale care să scoală lîngă o stea, căriia numele îi iaste Cîine-Mare
anticantharus, g.m. crinul-broaştei[4]
anticategoria, g.f. iarăş pîrîre
Anticatones, g.m.pl. cărţile lui Chiesar scrise împotriva lui Cato
antichthones împotriva noastră, cu piciorul cătră noi lăcuitoare seminţii
anticipatio, g.f. înainte luare (apucare)
anticipo,-as înainte iau
Anticites, g.m. rîu al Sarmatiei în Asiia
Anticlea, g.f. muma lui Ulises[5]
Anticragus, g.m. munte al Liţiei
anticus,-a,-um dintîi, dintîia
Anticyra, g.f. ostrov al Machiedoiniei
antideo,-is,-ire înainte mărgu
antidonum, g.n.[6] alt dar
antidotum, g.n. doftorie păzîtoare de-nsătat împotriva veninului (otravei)
antidotus idem
antigerio foarte curînd

[1] Scris: Свти.
[2] Recte; **g.n.pl.**
[3] recte: **antibrachius, g.m.**
[4] Scris: braştei.
[5] Scris: Улисѣсь.
[6] Marcat marginal: /.

Antigone, g.f. fata împăratulu Oedipas de la Thebuss
Aniogonia, g.f. oraş de la Troasa
Antigonus, g.m. împărat de la Machiedoniia
Antigrapheus, g.m. logofăt ţîitor de samă, care pre altul ţîne pentru însămnarea vreunui lucru sau catastif
antigraphum, g.n.[7] altă scrisoare sau răvăşire
antilena, g.f. preasînă
Antilibanus, g.m. începutul (vîrful) muntelui Livanului
Antilochus, g.m.[8] fiiul lui Nestor[9] în războiul Troadei, de la Memnos s-au omorît
antilogia, g.f. zicere împotrivitoare, grăire împotrivă
Antimachus, g.m. nume al unui poetic elin
antimelon, g.n.[10]
antimetabole, g.f. schimbare împotrivealnică
antinomia, g.f.[11] altă leage
Antiochia, g.f. oraş al Siriei
Antiochus, g.m. al doile împărat al Siriei
antipagmenta, g.n.pl. înfrîmşeţări de uşă
Antipater, g.m. nume al cîtorva oameni
anthipathia, g.f.[12] împotrivire între năravuri
antipelargia, g.f. bunăfacere pentru bunăfacere (bine pentru bine)
antipelargesis, g.f. facere de bine pentru creaştere, ţîneare; iarăş:[13]
antiphrasia, g.f. o persoană[14] (faţă) ca aceasta îndărăt tribuiaşte a o înţeleage
antipodes, g.m.pl. seminţii cu picioarele la noi întorşi
antiptosis, g.f. punere unui casus (căderi) pentru altă cădeare
antiquarius, g.m. iubitori de lucruri de demult şi bătrîne
antiquatio, g.f. şteargere
antiquatus,-a,-um şters,-ă, lăsat,-ă
antique în chip bătrînescu, în chip de demult

[7] Idem.
[8] Scris **Antilochus, g.m.**; corectat prin suprascriere.
[9] Scris: Несторь.
[10] arcat marginal: x.
[11] Marcat marginal: /.
[12] Recte: **antipathia, g.f.**
[13] Spaţiu liber în text.
[14] Scris: пѣрсонь.

antiquitas, g.f. dedemultărie, învechiciune
Antiquitus de demult, din-ceput
antiquo,-as ştergu
antiquus,-a,-um de demult,-ă, vechi, veachie
antistes, g.m. înainte umblători, egumen
antista, g.f. stariţă /[22v]
antistites, g.m. meşter ziditori
antisto înainte stau, mai de sus sîntu
antistitor, g.m. meşter mare
antistæchon, g.n. loc de slove de punerea slovelor
antithæsis, g.f. punere împotrivă
antithæton, g.n. împotrivă punere
antlare[1] a măsura
antlia, g.f. vadră, vas măsurători, ispol
antonomasia, g.f. luarea numelui dempreună, pentru numele cel usebit
antræ, g.f.pl. locuri largi, frumoase, în miljocul munţilor dinprejur şi a copacilor
antrum, g.n. peştere
Anubis, g.m. dumnezău eghiptenesc căruia i-au fost chipul cap de cîine
anulus, g.m. miel
anus,-i, g.m. buca curului sau cur
anus,-us, g.f.[2] babă, zgîrţă
anxie strădăneaşte
anxietas, g.f. strădanie, nevoinţă
anxietudo, g.f. idem
anxifer,-a,-um strădălnicitori,-re
anxius,-a,-um strădalnic,-ă, nevoinţos,-ă
anxor, g.n. oraş şi, lîngă dîns, fîntînă în Italiia
anypodetus, g.m. desculţat, cu piciorul desculţ

AO

Aonia, g.f. ţînutul Meoţiei cătră **Thraţiia**[3]
Aonides, g.f.pll. dumenzăoaia învăţăturilor
aonius,-a,-um aoniian,-neancă

AP

apage rade mai încolo, ţîne-ţ lucrul, pasă
apagesis mergi spre lucru-ţ
apalæstros, g.m. neînvăţat spre războire, om de nimic, leaneş
apalus, g.m. gingaş, moale
Apameste, g.f. oraş în Ţara Italiei
Aparctias, g.m. vînt de cătră sară, crivăţ
aparine, g.f. iarbă lipicioasă
apatheia, g.f. nerăbdare, nepătimire
apathes, g.n. nerăbdători, nepătimitor
Apavortene, g.f. ţînut al Ştithiei
apeliotæs, g.m. vînt de cătră răsărit
apella fără piiale, jidov; **Horat. credat judæus apella**
Apelles, g.m. un zugrav vestit
apello,-is gonescu
Apenninus, g.m. munte mare din Ţara Italiei
apepsia, g.f.[4] anevoie, grea mistuire
aper, g.m. gligan, porc sălbatec
Aperantia, g.f. oraş din Ţara Italiei
aperio,-is,-ire deşchizu
aperte deşchis **adver.**
apertio, g.f. deşchidere
apertura, g.f. deşchizătură
apertus,-a,-um deşchis,-ă, la aiave
apes, g.f.[5] albină
Apesus, g.m. nume al unui munte
apex creaştet, vîrful muntelui; iarăş: işlic vlădicesc
apexabo, g.f. bandor roşu, maţ roşu
aphaca, g.f. linte sălbatecă
aphace, g.f. oraş al Libiei
aphærena [6] aducere în sus de jîrtvă
aphræresis, g.f.[7] a unei slove sau a unii sillave de la începutul cuvîntului luarea, tăierea
apher, g.m.[8] african
aphracta, g.f. corabie becisnică curătoare
aphractum, g.n. idem
aphractus, g.m. idem
Aphrica, g.f.[9] a treia[10] parte a acestui pămînt
aphricanus,-a,-um[11] african,-neancă
aphricus,-a,-um idem

---

[1] Marcat marginal: /.
[2] Cuvîntul a fost scris de Corbea ulterior în continuarea celui precedent, avînd iniţiala cu cerneală roşie.
[3] Scris: Thpaцuа.
[4] Marcat marginal: /.
[5] Idem.
[6] Şters: luare.
[7] Recte: **aphæresis.**
[8] Marcat marginal: /.
[9] Idem.
[10] Scris: trea.
[11] Idem.

aphrodisia, g.f. veseliia trupului, jîrtva lui Venus
Aphrodite, g.f. dumenzăoaia Vineri
aphronitrum, g.n. spumă de silitră
aphthæ roşaţă, umflare de buze
aphya, g.f. nume de peaşte, **apud Plinis**
apianus,-a,-um de albine (pă 3 neamuri); iarăş: dulce muşcătină
apiarium, g.n. stupină
apiarius, g.m. stupari /[23r]
apiastra, g.f.[1]
apiastrum, g.n. iarbă de albine
apiatus,-a,-um[2] albinos,-ă, în chipul albinelor înfrîşeţat,-ă
apica, g.f. oaie fără de lînă
apicula, g.f.[3] albinuşă
apiculus, g.m. muuntişor, delşor, dîmbşor
Apidanos, g.m. rîu al Ţărei Italiei
apilascus, g.m. neamul aurului
Apina, g.f. oraş al Apuliei
apinæ, g.f.pl. nuci cu cojile moi
apiria, g.f. nicio ispitire, probăluire
apis, g.f.[4] albină
Apis, Apidis numele unui dumnezău boz din Eghipet
apiscor,-aris dobîndescu, păscuiescu
apium, g.n. nume dempreună al cîtorva ierbi
aplanes stătători, neprebegitori
apluda, g.f.
aplustre, g.n. înfrîmşeţare de corabie
aplysia, g.f. bureate de nimic
Apocalypsis, g.f. însămnare, vedeare, vestire
apocha, g.f. carte, răvaş de mărsu
apocleti, g.m.pl. domni mari svatnici din cei doisprăzeace domni dător de svat
apocope, g.f. de pă covor sau păretari a unii slove sau sillabe tăiare
apocopi, g.m. jugăniţi, scopiţi
apocrotus vîrtos, uscat, ştiucuros
apocrysiarii popii ai doile, vlădici
apocrysis, g.f. răspuns, răspundere
apocryphus,-a,-um ascuns,-ă
apocynon, g.n. oşcior în coasta cea stîngă a broaştei
apodectæ, g.m. strîngători de bir athineani
apodes, g.f. rîndurea fără picioare
apodixis, g.f. tare la aiave mărturisire
apodosia, g.f. iarăş dare întru mutare
apodyterium, g.n. loc de dăzbrăcat la baie
apogæi, g.m.pl. vînturi pămîntoase[5], uscate vînturi
apographum, g.n. a oarecarii scrieri altul
apolactizo,-as lapăd, zvîrlescu
apolectus, g.m. oarecare peaşte
apolis, g.m. din oraş urgisit, mazîlit
Apollo, g.m. al cîntătorilor[6], al prorocilor şi al doftorilor dummezău
Apollodotus, g.m. nume al unui petic anthinean şi a cîţiva oamini
Apollonia, g.f. oraş al Machiedoniei
Apollonias, g.f. oraş al lui Parnasus
apolloniatæ, g.m.pl. lăcuitorii oraşului Apollonias[7]
Apollonius, g.m. înţelept alixandrinean
apollogia[8] răspundere pre sine mîntuitoare
apologismus, g.m. idem
apologo,-as şcuiep, tuşescu, rogu
apologus, g.m. ascunsă, cu înţeleagerea basnă
apomelli, g.m. băutură dulce hiiartă
Aponus, g.m. o fîntînă cu apa caldă sau izvor
apophasis, g.f. tăgăduire, lăpădare
apophlegmatismi, g.m.pl. doftorie ţiitoare în gură care umeziia cea rea din om afară o suge
apophoreta, g.n. dar de an nou
apophyades, g.f. dempreună crescuţ
apoplecticus,-ca,-um lovit de gută,-ă
apoplexia, g.f.
aporia, g.f. sărăcie, lipsă; iarăş: îndoire
aporior,-atis lisescu, mă îndoiescu
aporon, g.n.
aporoges curăr în văzduh aseamine spre scăparea curăţîrei stealelor
aposiopesis, g.n.pl. tăceare în grai
apospasmata, g.n.pl. mărunţîşuri scobite şi crăpate
apostasia, g.f. stare, rumpere cu credinţă

[1] Marcat marginal: x.
[2] Marcat marginal: /.
[3] Idem.
[4] Idem.
[5] Scris: pămîntoare.
[6] Scris: cînrilor.
[7] Scris: **Apollias**.
[8] Recte: **apologia**, primul l a fost tăiat de altă mînă.

apostata, g.m. plecat cu credinţa, rumpt
apostato,-as credinţa-m lasu
apostema, g.n. înflare, înflătură
apostolus, g.m.[1] apostol, cu porîncă trimis /[23v]
apostrophe, g.f. răşhirarea vorbei într-altă parte
apostrophus, g.m. sămn al împotrivnicei culeageri a slovei cuvîntului dă pă urmă
apostelesma, g.n. facerile stealelor în naşterea celor dedesuptu lor putincioase puteri
apotheca, g.f. cămară, pătică
apotheosis, g.f. schimbare întru dumnezăire, facerea omului în dumnezăire
apotomia, g.f. oarecare părticică
Apoxyomenos munca meşteşugluli lui Lisipus
apozema, g.n. băutură hiiartă cu rădăcini şi cu iarbă
apparate cu mare gătire
apparatio, g.f. gătire, gătare
apparatus, g.m. gătitură
apparatus,-a,-um gătit,-ă
appareo,-es paiu, văzu, mă ivăscu
apparitio, g.f. vedeare, păreare
apparitores, g.m.pl. mortosîpii, slugile oraşului
apparitura, g.f. alujbă orăşenească
apparo,-as gătescu, facu
appello,-as număscu, slovesniceaşte chiemu
appello,-is viu, sosăscu
appellatus,-a,-um în leage chiemat,-ă
appellito,-as pururea chiemu (strîgu) pă cineva
appellatio, g.f. numire
appellattivus,-a,-um dempreună numitori,-re
appellator, g.m. numitori
appendicula, g.f. mică dereagere, mică adaogere
appendyx, g.f. dereagere, adaogere, acăţare, spînzurare după ceva
appendo,-is[2] acăţu, măsuru
appensus,-a,-um[3] acăţat,-ă
appetens,-entis pohtitori
appetentia, g.f. pohtire de bucate
appetibilis,-e pohtitori,-re, de pohtă
appetitio, g.f. pohtire
appetitus, g.m. mare pohta de mîncat

[1] Marcat marginal: x.
[2] Marcat marginal: /.
[3] Idem.

appeto,-is foarte pohtescu
apetones pohtitori
appianum, g.n. neamul al feaţei verzi
Appianus, g.m. istoriceari de la Alixandriia
appingo,-is însămnezu, scriu, zugrăvăscu
Appius Claudisus Cæcus un orator roman
applaudo,-is tepşescu
applausor, g.m. tepşitor, plesnitor, veselitor
applausus tepşuind, plesnind veselitor
applausus,-a,-um tepşit,-ă spre ceva
applicatio, g.f. prindere spre ceva, îmbinare
applicatus,-a,-um îmbinat,-ă, prins de ceva
applico,-as îmbinu, cuprinzu
applodo,-is,-ere mînile dempreună izbăscu, tepşuiescu
apploro,-as plîngu
appluda, g.f. tărîţă, pleava mălaiului
applumbatura, g.v. îmbinare de plumb
applumbo,-as plumbuiescu, cu plumbu îmbinu
appluo,-is spre ceva ploiu, cazu spre ceva
appono,-is puiu spre ceva
apporrigo,-is[4] mă tinzu spre ceva
apporto[5] aducu
apposco,-is lîngă dîns pohtescu
apposite [6] tocmit, [7] temeinic
appositio, g.f. punere lîngă ceva
appositus,-a,-um întocmit spre ceva,-ă, cuprins,-ă
appotus, g.m. bun băutori
appretio,-as preţuiescu, biciuluiescu
apprehendo,-is prinzu
apprehensio, g.f. prindere
apprime foarte bine
apprimo,-is[8] calcu, strîngu
apprimus, g.m. tocma dintîi
approbatio, g.f. lăudare, bună vădire
approbator, g.m. lăudători, bine văditori, lăudăros
approbre[9] foarte cu blîndeaţe, **adv.**

[4] Scris: **aporigo,-is**; completat prin scriere deasupra rîndului.
[5] Marcat marginal: /.
[6] Şters: cu lucru bine.
[7] Şters: în chip.
[8] Scris: aprimo; corectat prin scriere deasupra rîndului.
[9] Recte: **approbe**.

approbo,-as bine vădescu, laudu
approbus,-a,-um foarte blînd,-ă, derept,-ă /[24r]
apromissor, g.m. spre aceaeaş făgăduitori
appromitto,-is[1] aceaeaş făgăduiescu, dempreună chizaş sînt
approno,-as pă genunchie mă răstornu, cazu
appropero,-as sîrguiescu
appropinquatio, g.f. apropiiare
appropinquo,-as[2] apropiiu
appulsus, g.m. sosîre, ajungere, acolo meargere spre ceva
apricatio, g.f. şedeare, umblare în lovirea (bătaia) razelor
apricitas, g.f. căldura soarelui cea de iarnă
apricor,-aris în bătaiu razelor sîntu
apricus,-a,-um de lovirea, bătaia razelor
apriculus, g.n. peaşte cu dinţii simcioşi
Apries, g.m. fiiul împăratului Poasalmis din Eghipet
aprilis, g.m.[3] aprilie
aprilis,-e de aprilie (pă 3 neamuri)
aprinus,-a,-um gligănos,-ă, de gligan, porc sălbatec
apronia, g.f. luben de pămînt (tigvă)
aprugnus,-a,-um de porc sălbatec
Aprus g.f.[4] oraş al Traţiei
Aprustini, g.m.pl. nume al unor seminţii
Aprutium, g.n. ţînut al Ţării Italiei
Apsilæ, g.c. seminţii de la Sţithiia
apsis, g.f. boltă, boltitură, obadă de roată
Apsorus, g.m. ostrov pă Marea Adriei.
Apsus, g.m. rîu în Machiedoniia
Apsychon, g.n. fără suflet, fără înţeleagere, cum ar fi un dobitoc
apsyctos, g.f. o piiatră scumpă care nicicum să poate răci
apte întocmiţeaşte, stătătoreaşte
Aptera, g.n.pl. nume al unui oraş
aptitudo, g.f. întocmire, rînduire
apto,-as întocmăscu, rînduiescu, locescu
aptoton, g.n. graiul fără[5] de **casus** (căderi)
aptus,-a,-um întocmit,-ă, cuvios,-ă

apua, g.f. peştişor de mare care să face din ploaie
apud la
Apulia, g.f. ţînut în Ţara Italiei
Apulus vel Appulus[6] apuliian
apus, g.f. dardă; iarăş: rîndurea fără picioare
apyrinon, g.n. neamul mearelor celor dulci, grannate
apyron, g.n. piiatră acră vie nearzătoare
apyrotos, g.m. piiatră carbunculus

AQ

aqua, g.f. apă
Aquæangustæ oraş la Franţiia
Aquæburgum, g.n. un oraş nemţăsc în Bavariia
Aqæcalida oraş în Angliia
aquæductio, g.f. înlăuntru ducere de apă
aquæductus,-us, g.m. idem
aquæliicium, g.n. meşterşugire spre pornirea apei
Aquæmoruæ nume al unui oraş
Aquæsextia oraş la Franţiia
aquagium, g.n. groapă de apă
aquaintercus, g.f.f
aqualiculus, g.m.
aqualis, g.f. vadră, vas de spălat
aquariolum, g.n. loc de vărsat lăturile
aquariolus, g.m. curvari, încîrligători de curve
aquarium, g.n. loc de adăpat
aquarius,-a,-um apos,-ă
aquaticus,-a,-um de apă (pă 3 neamuri)
aquatio, g.f.[7] adăpare
aquator, g.m.[8] adăpători, scoţîtori de apă
aquarus,-a,-um cu apă amestecat,-ă
aqueus,-a,-um de apă
aquifolia, g.f. neamul ştejarului, fealiul gîrniţului
ayuila, g.f. vîltur
aquilegium, g.n.[9] aleşteu unde multă apă să adună
Aquileja, g.f. nume al unui oraş
aquilenta, g.f. spinişor sălbatec
aquilex, g.m. găsîtori de fîntîni, luotori de apă

[1] Marcat marginal: /.
[2] Marcat marginal: /.
[3] Idem.
[4] Scris: **g.m.**; corectat prin suprascriere.
[5] Scris: fă.
[6] Marcat marginal: /.
[7] Idem.
[8] Idem.
[9] Idem.

aquilifer, g.m. purtători sămn de vîltur /[24v]
aquilo, g.m. un vînt crivăţ
aquilonalis,-e crivăţos,-să
aquilonaris,-e idem
aquilonius,-a,-um idem
aquilus,-a,-um în faţă neagră (pă 3 neamuri)
aquiminale, g.n. vas de apă
aquiminarius, g.m. purtători de apă sau vas purtători de bucate
Aquinum, g.n. oraş al Campaniei
aquipenser, g.m. peaşte de mare căruia coaja îndărăt i-au crescut
Aquispranum, g.n. oraş mare, vestit, al Ţărei Nemţeşti, locul de îngropat al lui Carolus Magnus, unde au obiceai a coroni împărat
Aquitania, g.f. ţînut al Franţiei
aquitanicus,-a,-um[1] acvitanean,-neancă
aquitanus,-a,-um idem
Aquites, g.m. numele unui papă
aquor,-aris portu apă, scoţ, măsur
aquosus,-a,-um[2] apos,-ă
aquula, g.f. apşoară

AR

ara, g.f. oltari
arabarches, g.m. din Araviia în Eghipet mînată vită zeciuită
Arabia, g.f. ţînut de la Iudea pînă la Marea Roşie
arabice în limba aravienească
arabicus,-a,-um[3] aravinean,-că
arabilis,-e[4] arăcios,-ă, care să poate ara
Arabs, g.c.[5] aravean,-neancă
Arabus, g.m. fii al lui Apollo; iarăş: o piiatră scumpă albă cu praful a căriia foarte iaste bine să-ţ ştergi dinţii
Arachne, g.f. o fată frumoasă de la Lidiia care au fost torcătoare foarte bună
Aracosia, g.f. ţînutul Sţithiei
Aracosia, g.m. rîu al Epirusului
araciæ ficus znmochine cu codiţa scurtă albă
aquilinus,-a,-um de vîltur, în faţa vîlturului

[1] Idem.
[2] Idem.
[3] Idem.
[4] Idem.
[5] Idem.

Aquilius, g.m. polecră a unui iuristean
aracus fealiul sămănăturei
Aracynthus, g.m. munte al Arcananiei
Araduca, g.f. oraş al Lusitaniei
Aradus, g.f. oraş în Franţiia
Araflaviæ, g.f.pl. oraş nemţăsc lîngă Dan
Arathyrea, g.f. oraş şi ţînutşor în Acaia[6]
Aragus, g.m. rîu în pămîntul massagheteanilor
Arameni, g.m. nume de demult al sţithiianilor
aranea, g.f. paianjăn
araneola, g.f. painjinaş
araneolus, g.m. idem
araneosus,-a,-um painjinos,-ă
araneum, g.n. betejală (sau nevoia) lemnului de untdelemnu şi a viei cînd sucitoriul ca cu o mreajă de paianjăn înlăuntru învăluiaşte şi mistuiaşte roada
araneus, g.m. paianjăn
Araris, g.f. rîu al Franţiei
Ararus, g.m. rîu al Europei în Sţithiia
aratio, g.f.[7] arare, arătură, arăciune
aratiuncula, g.f. arătureа
arator, g.m.[8] arători
aratorius,-a,-um de arat
aratro,-as[9] a doao oară aru, ogorescu
aratrum, g.n.[10] plug
Aratus, g.m. un poetic înţelept din Ţiliţiia, care foarte au fost învăţat spre umblarea stealelor
Araurius, g.m. rîu al Franţiei
Arausio, g.f. nume al unui oraş bogat
Araxes, g.m. rîu al Armeniei
Araxum, g.n. munte al Pelopnesului [sic!]
Arba, g.f. ostrov dincolo de Ţara Horvăţască
Arbii, s.m.pl. seminţii în hotarul Indiei
Arbis, g.m. rîu în Carmaniia
arbiter, g.m. făcători de răspuns, judeţ
arbitralis,-e judecesc, judecească
arbitrario, adv.[11] după slobodă voie
arbitrarium, g.n. după slobodă judecată lăsat lucru /[25r]

[6] Scris: Arcadiia; corectat prin ştergere.
[7] Marcat marginal: /.
[8] Idem.
[9] Idem.
[10] Idem.
[11] Scris: **arbitratio, g.f.**; corectat prin ştergere şi suprascriere.

arbitratus, g.m. voie, judecare, stare
arbitrium, g.n. idem
arbitror,-aris socotesu, judecu, cu mine socotescu
arbor, g.f. copaci, pom
arborarius,-a,-um copăcios,-ă, pomos,-ă
arborator pădureţ, care umblă în pădure şi taie copacii şi alte leamne
arboresco,-is mă copăcesc, pomu mă facu
arboretum, g.n. loc păduros, loc pomos
arboreus,-a,-um pomos,-ă, de pom,-ă
arbos, idem quod arbor
arbuscula, g.f. copăcel, pomşor
arbustivus,-a,-um pă copaci curător,-re, pă pom (copaci) crescut,-ă
arbusto,-as pomi sădescu, plăntăluiescu
arbustum, g.n. loc păduros, loc des
arbuteus,-a,-um de meare pădureaţe
arbutum, g.n. măr pădureţ sau în Indiia roditoare în chipul ceraşălor poamă sălbatecă
arbutus, g.m. ca aceasta poamă; iarăş:
arca, g.f. ladă
Arcadia, g.f. ţînut în Ţara Grecească
arcadicus,-a,-um arcadiian,-că
arcadius,-a,-um idem
Arcadius, g.m. fiiul împăratului Theodosie
arcane în tainä
Arcanum, g.n. tainä
arcanus,-a,-um de tainä, täinuit,-ă
arcarius, g.m. lădari, făcători de sicrie
Arcas, g.c.[1] arcadiian,-că
arcatus,-a,-um în chip de arc plecat,-ă
arcella, g.f. lădiţă
arceo,-es băinuiescu[2], gonescu
arcera cocie acoperită, căptuşită, car, cuhnie
Arcesilas, g.m. nume al unui filosof
Arcesilaus, g.m. unul dintre cinci hătnogi de la Boeţiia
Arcesius, g.m. fiiul lui Iupiter[3], tatăl lui Laertes[4]
arcessitus,-a,-um chiemat,-ă
arcesso,-is chiemu
Archadius, g.m. un grammatic de demult
Archagathos, g.m. un vraci[5] doftor în Peloponesus
archaismus, g.m. tocmala graiului precum grăiia cei de demult, bătrînii
Archander, g.m. fiiul lui Fthtius
archarius, g.m. cămaraş
Archedicus, g.m. numele unui înţelept scriitori de comedii
Archelæus, g.m. nume al unui filosof din Athina şi al alaltor oameni mari
Archemoros, g.m. fiiul împăratului Licurgus de la Traţiia
Archeptolemus fiiul lui Ifitus, vezeteul lui Hector[6]
archetypus, g.
m. întîia pildă
archezostis, g.f. luben de pămînt
Archias, g.m. poetic de la Antiohiia, bun priiatin lui Ţiţero[7]
archiater, g.m. doftor mare, doftor domnesc
archiatros, g.m. cel mai mare doftor
Archibius, g.m. grammatic care în zîlele lui Troian [sic!] în Roma s-au învăţat
Archidamus, g.m. un crai (căpetenie) laţemodinean
archiepiscopus, g.m. arhiepiscup
archigallus, g.m. popa cel mare a lui Ţibeles[8]
Archigemes g.m. doftor de la Apamiia în Siriia
archigerontes, g.m.pl. căpeteniile bătrînilor
archigrammateus, g.m. canţelar, logofăt mare
archigubernarius, archigubernus cămăraş mare
Archilochus, g.m. un poetic din ostrovul Parusului, care mai întîi au scris stihur iamburi
archimagerius, g.m. bucătari, meşter mare
archimandrita, g.m.[9] arhimandrit
Archimedes, g.m. un înţelept vestit măsurători de pămînt
archimimus, g.m. mare jucători /[25v]
archipirata, g.m. tîlhari mare, care pradă corăbiile pă mare

---

[1] Idem.
[2] Recte bîntuiescu (?).
[3] Scris: Іупитѣрь.
[4] Scris: Лаертѣсь.
[5] Scris: vraş.
[6] Scris: Хѣкторь.
[7] Scris: Цицѣро.
[8] Scris: Цибелѣсь.
[9] Marcat marginal: /.

archippocomus, g.m. comis mare
Architas, g.m. filosof de la Tarantom [sic!]
architectio vel architectatio meşteşugire de zidit, de făcut ceva
architecton, g.m. meşter zîditori
architectonice, g.f. meşteşugire de zidit (clădit)
architectonicus,-a,-um de meşteşugire clăditoare (pă 3 neamuri)
architector,-aris clădescu, bărduiescu
architector, g.m. bărdaş, meşter mare clăditori
architriclinus, g.m. ispravnicul measei, nun
archivum, g.n. loc de-a ţînearea răvaşurilor oraşului
archon, g.m. mare domnie în Athina
archos, g.m. căpetenie, boiari
arcirma, g.f. fealiul carului
arcitenens, g.m. ţiitori de arcu, purtători de arc
Arctaunum, g.n. oraş al Ţărei Nemţeşti
arcte strîmt, strîmtăţeaşte
arcticus,-a,-um
arcto,-as silescu, strîngu
arctomys, g.c.[1] fiiară aseamine şoarecelui şi mursului
Arctophylax, g.m. steaoa cea de lîngă carul ceriului, într-alt nume Bootes[2]
Arctos, g.m. Urs sau Carul ceriului
arctous,-a,-um idem quod arcticus,-a,-um
Arcturus, g.m. stea după coada Ursului
arctus,-a,-um strîmt,-ă
arcuatim[3] arceaşte, strîmb, în chip de arc
arcuatus,-a,-um boltit,-ă
arcula, g.f. lădişoară
arculus, g.m.[4] arcşor
arcuo,-as arcuiescu, arcescu, strîmbezu
arcus, g.m.[5] arc, boltitură, curcubeu
Ardea, g.f. oraş nu dăparte de la Roma
ardea, g.f. strîcu, strîcu alb
ardelio, g.m. grijnic, carele să bagă în multe lucruri sau de negustorie sau de altceva sau să-i zici neodihnitoriu

[1] Scris: **aretymos**; corectat prin suprascriere.
[2] Scris: Боотѣсь.
[3] Marcat marginal: /.
[4] Idem.
[5] Idem.

ardens, g.om.[6] arzători,-re
ardenter în chip arzători, cu rîvnă
ardeo,-es[7] arzu
ardeola, g.f. strîcşor[8]
ardesco,-is încep a mă arde, mă aprinzu
Ardis, g.f. oraş în Ţara Horvăţască
Ardiscos, g.m. rîu în Sţithiia
ardor, g.m.[9] ardere, pohtă
ardvenna, g.f. munte lîngă pădure
arduitas, g.f. înălţime
ardum pro aridum uscat, săc
arduus,-a,-um înalt,-ă, greu, grea, gîndăros,-ă
Ardys, g.m. fiiul împăratului Ghighes[10]
area, g.f. loc şesu, curte; iarăş: chielbăşiia capului
areator, g.m. curăţîtori de curte, îmblătitor
Arecomici, g.m.pl. seminţii de la Franţiia
arefacio,-is uscu, usucu
arelas, g.f.[11] arelateană
Arelate oraş al Franţiei
Aremorica, g.f. ţînut al Franţiei
arena, g.f. năsîp
arenaceus,-a,-um năsîpos,-ă
arenariæ, g.f.pl. baie de năsîp
arenatum, g.n. cu năsîpoasă varniţă întărire
arenatus,-a,-um năsîpit,-ă
arenosus,-a,-um năsîpos,-ă
arenula, g.f. năsîpiel
arenga, g.f. scrîmbiţă
areo,-es uscat, săc sînt, mă usuc
areola, g.f. curticică
areopagitæ, g.m.pl. făcătorii de rău vîrtoşi bîntuitori de rău judeţi au fost la Athina /[26r]
areopagus, g.m. adevărat credincios loc au fost în Athina, în care au legiuit judeţîi areopaghiteani
arepennis măsură de jumătate de holdă
aresco,-is mă săcu, usucu
Arestor, g.m. tatăl lui Pelasgus
arestu, g.n.[12]

[6] Idem.
[7] Idem.
[8] Scris: стрѣкшорь.
[9] Marcat marginal: /.
[10] Scris: Гигѣсь.
[11] Marcat marginal: /.
[12] Marcat marginal: x.

Areta, g.f. fată a înţeleptului Aristipus
aretalogus, g.m. falnic, măritori
Arethous, g.m. împărat au fost al Arbaniei în Boeţiia
Arethusa, g.f. nume al unii feate de vînător
Argæas, g.m. fiiul lui Peos, tatăl lui Alector[1]
argea, g.f. albaţa ochilor puroioasă grozavă
argemone, g.f. iarbă aseamine ghindei sălbatece
argentagina vocabula est Latinum ex Græca αργνραμχν **effectum, quo significatur argina exargenti, hoc est pecuniæ cupiditate porficiscens**
argentaria, g.f. loc de făcut bani, loc de schimbat bani
argentarius, g.m.[2] argintari, schimbători de bani
argentarius,-a,-um[3] de argint
argentatus,-a,-um[4] argintos,-ă
argenteus,-a,-um[5]
argentifodina, g.f. baie de argint
argentatus,-a,-um argintos,-ă
Argentina, g.f. et Argentoratum[6] tare oraş al Ţărei Nemţeşti lîngă apa Rhenus, în ţînutul Alsaţiei. Acolo ca acela înalt turn iaste şi biserecă înfrîmşeţată, cît în Europa altă biserică sau turn aseamine acestora nu iaste. Iaste iarăş acolo o academie vestită, în care de demult mulţi înţelepţi oameni s-au învăţat, unde şi eu, care această carte am scris (adecă Albertus[7] Molnaru) trei ani şi jumătate am lăcuit în vreamea copilăriei
argentosus,-a,-um prisosîtori cu argint,-re
argentum, g.n.[8] argint
argestes, g.m. vînt de vară de către apus
Argi, g.m.pl. oraş al Ţărei Greceşti
argentumvivum, g.n.[9] argint viu
argiæ, g.f.pl. doaozeci de ostroave a Cariei
Argiletum, g.n. un loc în Roma nu dăparte de la Palaţium

argilla, g.f. lut
argillaceus,-a,-um de lut
argillosus,-a,-um lutos,-ă
Argilus, g.f. oraş au fost al Epathiei
Arginusa, g.f. un ostrov mic către Lesbos[10]
argivus,-a,-um din Ţara Grecească, grec,-că
Argo, g.f. o corabie în care mulţi domni greceşti (elineşti) în ostrovul Colchis au corăbierit
argolicus,-a,-um grec, elin,-ă, din Ţara Grecească
Argolis, g.f. unul dintre ţînuturile greceşti
Argonautæ, g.m.pl.[11] grecii carii în corabiia cu numele Argo în ostrovul Colchis au corăbiierit
argous,-a,-um din Ţarara [sic!] **Hielinească**[12] [sic!], Grecească
argumentatio, g.f. grăire întăritoare
argumentator, g.m. cu tari grăiri mărturisitori, întărtirori
argumetor,-aris cu tari grăiri mărturisăscu, întărescu
argumentosus,-a,-um mare meşteşugitor,-re
argumentum, g.n. întăriciune, mărturisire, summă
arguo,-is mustru
Argus, g.m. un om cu o sută de ochi
Argussa, g.f. oraş al Thessaliei
argutatio, g.f. brehăire
argutator, g.m. tălpiz înţelept
argute înţelepţeaşte
argutiæ, g.f.[13] tălpizie, marghiolie înţeleaptă
argutiola, g.f. tălpizime mică
arguto,-as înţelepţeaşte împotrivă zîcu, mă dişputuluiescu
argutor,-aris înţelepţeaşte brehăiescu, băsnescu
argutulus, g.m.;-a, f;-um, n. înţelepţăl,-ţea, marghiolaş,-şă /[26v]
argutus,-a,-um marghiol,-lă, ascuţît,-ă, gros,-ă cum ar fi să cînte gros
argyraspis, g.m. purtători de pavăză de argint
argyrion, g.n.[14] argint

---

1 Scris: Алѣкторь.
2 Marcat marginal: /.
3 Idem.
4 Idem.
5 Idem.
6 Idem.
7 Scris: Албѣртусь.
8 Marcat marginal: /.
9 Idem.
10 Scris: Лясбось.
11 Scris: **Argonutæ, g.m.pl.**; completat prin scriere deasupra rîndului.
12 Scris: Хиелинѣскъ.
13 Recte: **g.n.pl.**
14 Marcat marginal: /.

argyritis, g.f. spumă de argint
argyrocopus, g.m. schimbători de bani, făcători de bani de argint, tăietori de argint
argyrognomenes, g.m.pl. schimbători de bani
Ariadna, g.f. fata împăratului Minos de la Creta, de la care din povăţuirea cea dată lui, ciort Theseus s-au mîntuit din labirinthus, omorînd pre Minotaurus
arida, g.f. iarbă ca limba-boului
ariditas, g.f. uscăciune
aridulus,-a,-um uscăţăl,-ţea
aridus,-a,-um uscat,-ă
aries, g.m.[1] areate[2]
arietarius,-a,-um[3] areţos,-ă
arietinus,-a,-um de-a [sic!] areate
arieto,-as împungu, împîngu
Arimaspi, g.m.pl. seminţii de la Sţithiia
Arimaspus, g.m. rîu al Sţithiei
Ariminum, g.m. oraş mare al Ţărei Italiei
Ariobarzanes, g.m. nume al unui împărat de la Machidoniia, care romanilor au fost priiatin bun
Ariolus; vide: Hariolus
Arion, g.m. un lăutari mare pre care delfin[4] în spinare l-au scos afară din mare
arista, g.f. ţăpuşă, carea iaste parte a spicului
Aristæus nume al cîtorva oameni
Aristagoras, g.m. hătnogi (căpitan) mare al lui Darie
Aristarchus, g.m. un grammatic, întîiul lăudător scrisoarei lui Homerus
Aristides un om iubitori de dereptate în Athina
Aristippus, g.m. un înţelept de la Ţireniia, ucenicul lui Socrates[5]
Aristo, g.m. un filosof de la Coia
Aristobolus, g.m. unul dintre şaptezeci şi doi de tălmaci ai Svintei Scripturi
Aristocles, g.m. nume al cîtorva înţelepţi
Aristoclides, g.m. domn necredincios de la Orchomen
Aristocrates, g.m. om mare de la Rhodus
aristocratia, g.f.n unde ceale mai de sus (maimari) feaţe (persone[6]) poartă grija ţărei, ca la Vineţiia
Aristodæmus, g.m. grammatic mare, dascal fiiului lui Pompeius
Aristogemes, g.m. nume al unui doftor
aristogiton, g.m. pîrgari mare din Athina
Aristolaus, g.m. zugrav, ucenic al lui Pausias
aristomachia, g.f. măr lumescu
Aristomache, g.f. soră necredinciosului Dionisie
Aristomachus, g.m. înţelept care dă pă albine şi de pă ţînearea albinelor carte au scris
Aristomenes, g.m. un om cinsteş, înţelept mesesean
Aristonicus, g.m. nume au fost al unui căpitan mare, om înţelept
aristonides, g.m. nume al unui cioplitori de chipuri
Aristonymus, g.m. poetic făcători de comedii şi purtători de grije la cămara cărţilor lui Filadelfus[7]
Aristopatra, g.f. mumă lui Craterus, viteazului lui Alixandru
Aristophanes, g.m. un înţelept comediiaş al ostrovului Rhodus, din oraşul Lindus răsărit
aristophontes, g.m. ucigaş (şugubeţ) de oameni mari
aristophorum, g.n. vas de purtatea prînzului
Aristor, g.m. fiiul lui Crotopus, tatăl lui Argus, celui cu o sută de ochi
Aristoteles, g.m.[8] Aristotel, foarte înţelept om, cap învăţătorilor[9], dascal
Aristoxenus, g.m. înţelept de la Tarentum[10], ucenicul lui Aristotel
arithmetica, g.f. învaţătură de socotit
arithmeticus, g.m. dascal arıtmetic (socotitori)
arithmeticus,-a,-um de socotit (pă 3 neamuri)
arithmos, g.m. socoteală, sumă /[27r]
Aritia, g.f. oraş al Ţărei Italiei
aritinus,-a,-um ariţiian,-că
aritudo uscăţime
arma, g.f. armă

---

[1] Idem.
[2] Subliniat cu creion maroniu (Timotei Cipariu?).
[3] Marcat marginal: /.
[4] Scris: дълфинь.
[5] Scris: Солратѣсь.
[6] Scris: пѣрсоне.
[7] Scris: Филадѣлфусь.
[8] Marcat marginal: /.
[9] Sters: meşteri.
[10] Scris: Тарѣлтумь.

Armalchar, g.m. rîu al Eufratesului
armamenta, g.n.pl. scule de (unealte de) tot fealiul sau unealte de război
armamentarium, g.n. loc de ţînearea armelor
armariolum, g.n. loc supus vundeva, de ţînearea vaselor şi a altora (locşor)
armarium, g.n. loc de ţînutul vaselor şi de alte lucruri
armator, g.m. [1] armători, care cu armă merge asupra altuia
armatura, g.f. armare
armatus,-a,-um înarmat,-ă[2]
armatus,-us, g.m. întrarmare, armătură
Armenia, g.f. Ţara Asiei
armeniacum, g.n. piiarsecă pleşuvă
armenius,-a,-um armeniianesc,-că
armenius,-a,-um armeniian,-că
armentalis,-e de ciurdă, ciurdos,-ă
armentarius, g.m. ciurdari, păstori de ciurdă
armentinus,-a,-um de ciurdă
armentius,-a,-um idem
armentosus,-a,-um vitos,-ă, ciurdos,-ă
armentum, g.n. ciudă
armifer,-a,-um purtători de arme,-re
armilla, g.f. covrig de aur
armillatus,-a,-um covrigos de aur,-ă
armillum, g.n. vas de vin spre treaba jîrtvei
armioptens, g.om. putearnic cu armă,-că
armillonus,-a,-um[3] sunători de arme,-re
armo,-as înarmezu
armon, g.n. rădichie sălbatecă
armoracium, g.n. idem
Armoricæ Civitates oraş al Franţiei
armus, g.m. armă[4], umere
armoglossum, g.n. iarbă de cale; iarbă, iarăş, care să numeaşte limba-mielului
Arnus, g.m. rîu al Hetruriei lîngă Florenţiia[5] în Ţara Italiei
aro,-as aru
aroma, g.n. rădăcină scumpă, aromată
aromata, g.n.pl. idem
aromataricus,-a,-um[6] aromatos,-ă, de aromat
aromaticus,-a,-um de miros, de aromate
aromatites, g.m. vin hiert cu aromate; iarăş: o piiatră scumpă
aromatopola, g.m.[7] vînzători de aromate, vînzători de rădacini
aromotopolium, g.n. loc de vînzarea aromatelor, pătică, casă de doftorie
aron, g.n. o iarbă care să chiiamă piciorul-iţălului şi aceasta o număsc ungurii şi încă şi barba-lui-Dumnezău, iară românii cearce şi vor afla
aros idem, g.m.
Arpandes, g.m. un cămăraş al lui Cambises[8] din Eghipet
Arpi oraş al Apuliei
arpina, g.f. oraş al Elisei
arpinas, g.c. arpiian,-că
Arpinum, g.n. oraş al Ţărei Italiei a lui Ţiţero[9]
arquatus, g.m. bolnav de gălbănare
arquatus,-a,-um în chipul arucului plecat, strîmb,-ă
arquites, g.m.pl. arcari, războitori cu arce
arquus, g.m. arc
Arragonia, g.f. parte a Ţărei Sanioleşti [sic!]
Arras, g.f. nume de oraş
arrectarius,-a,-um tins,-ă, îndereptat în sus,-ă
arrectio, g.f. tindere în sus, îndereptare
arrectus,-a,-um îndereptat în sus,-ă
Arrentia, g.f. nume al unui oraş din Ţara Italiei
Arretium, g.n. oraş al Thusţiei
arrepo,-is mă tîrăscu mai-nainte
arrreptitius,-a,-um răpit de dracul,-ă
arrepto,-as pururea înainte mă tîrăscu
Arrha, g.f. oraş al Bogatei Araviei
Arrha, g.f. zălog[10], arvună
arrhabo idem
arria, g.f. nume al unii muiari rimleance /[27]
arrianus, g.m. un înţelept ucenic al lui Epictetus
arrideo,-es rîzu spre cineva, batjocurescu
arrigo,-as în sus întinzu, îndereptez
arripio,-as răpăscu
arrisio, g.f. batjocurire, rîdere

---

[1] Şters: începători de arme.
[2] Scris: ! Армать,ж.
[3] Recte: **armisonus,-a,-um.**
[4] Subliniat cu creion brun (T. Cipariu?).
[5] Scris: Флорѣцциа.
[6] Recte: **aromatarius,-a,-um.**
[7] Scris: **g.f.** corectat ulterior.
[8] Scris: Камбисѣсь.
[9] Scris: Цицѣро.
[10] Scris: zжлогь.

arrisor, g.m. batjocuritori, rîzători
Arrius, g.m. un înţelept alixandrinean; iarăş: un vestit eritic
arrodo,-is rozu
arrogans, g.om. trufaş, mîndru, înflat,-ă
arroganter mîndreaşte, trufăşaşte
arrogantia, g.f. mîndrie, înflare
arrogo,-as mie usăbăscu, alsivescu
arrosio, g.f. roadere
arrosus,-a,-um ros,-ă
arrugia, g.f. gaură largă în baie de aur
ars, g.f. meşteşug
Arsaces, g.m. cel mai dă pă urmă împărat al perşilor
Arsacia, g.f. oraş al Mediei
Arsanias, g.m. rîu al Armeniei
arsenicum, g.n.[1] arsenic
Arsenotheles, g.m.pl. dumnezăi au fost pre carii i-au socotit păgînii a avea năravuri şi bărbăteşti şi muiereşti
arseverse în limba thuţienească atît au făcut ca: întoarce focul
Arsisa g.f. nume al unii păduri vestite
Arsicina, g.f. oraş al Ţărei Nemţeşti
Arsicorus, g.m. împărat au fost al sardeanilor
Arsinoe, g.f. frumoasa fata lui Ptolomei, muiarea lui Lisimasc [sic!]
arsis, g.f. rădicarea glasului
Arsonium, g.n. oraş nemţăsc
artaba, g.f. măsură (cumpănă) persienească
artabe, g.f. idem
Artabanus, g.m. împăratul parthuseanilor
Arthabazus, g.m. împăratul armeniianilor, fiiul lui Micridates[2] [sic!]
Artabari, g.m.pl. seminţii de la Hişpaniia
Artaca, g.f. un munte des teios [sic!] în ostrovul Ţiţilinusului [sic!]
Artacana, g.f. ţînut al Siriei
Artachates, g.m. un căpitan al lui Xerxes[3]
Artaphernes, g.m. fii al lui Histaspis, fratele lui Darie
Artaxata, g.f. oraş vestit al Armeniei
Artaxerxes, g.m. tatăl lui Darie, împăratului Persiei[4]
Arteatæ, g.m. seminţii de la Persiia
Artembares, g.m. un om vestit în Mediia
Artemidorus, g.m. nume al unui gnidiian[5] şi al unui daldiian[6]
Artemis, g.f. Diana[7] sau luna
Artemisia, g.f. muiarea împăratului Mausoleus, care a fost împărat cariianilor
artemisia, g.f. pelin negru
Artemisium, g.n. munte de la Eubea; pădure africănească
Artemisius, g.m. luna lui mai a machidoneanilor; iarăş: munte de la Arcadiia
Artemita, g.f. [8] ostrov al Thusiţiei [sic!]
Artemite, g.f. un oraş foarte mare în Seleţiia
Artemius un teminiceari roman
Artemon, g.n. fealiul veatrilelor corăbiei; iarăş: nume al unui doftori şi a altora
Artemone, g.f. nume al unii muieri în Plautus
arteria, g.f. gîtlej, vînă vieţuitoare, vînă cu numele pulsus
arteriace, g.f. toată doftoriia spre vîna care să chiiamă pulsus
arthresis, g.f. nevoia (bolnăviia) a mădulărilor şi a vinelor
arthriticus, g.m. slăbănog slăbiciunea mădularilor
arthriticus, g.om. idem
arthritis, g.f. slăbănogie
articularis,-e de mădulari, mădulăros,-ă
articularius, g.m. pă care tot trupul îl doare
articulate mădulăreaşte, după orînduiala mădularilor
articulatim idem
articulatio, g.f. mădulărime /[28r]
articulo,-as tîlcuiescu; iarăş: madulărescu
articulosus,-a,-um mădulăros,-ă
articulus, g.m. mădulărel, degeţăl
articulus temporis parte a clipelei ochiiului
artifex, g.m. meşter (orice meşter va fi)
artifex,-cis, adje. meşteşugios,-ă
artificialis,-e de meşteşug
artificialiter meşteşugeaşte
artificiose idem

---

1 Marcat marginal: /.
2 Scris: Микридатѣсь.
3 Scris: Ѯарѯась.
4 Scris: Парсией.
5 Scris: гнидианъ.
6 Scris: далдианъ.
7 Scris: Діана.
8 Şters: munte.

artificiosus,-a,-um meşteşiugios,-ă
artificium, g.n. mesteşug
Artigis, g.f. oraş şpaniolesc, într-alt chip sau cu alt nume Albaniia
arto,-as strîngu (nu adun, ci, cum ar zice, pă cineva strîngu)
Artochmes, g.m. unul dintre căpitanii lui Xerxes[1]
artocopus, g.m. pitari (care coace pită)
artocreas,-atis, g.n. plăcintă desupra făcută cum ar hi cu împletituri, plăcintă cu carne
artolaganus, g.m. plăcintă, lipie
artopta, g.f. pitărească, cocătoare de pîine
artopticus,-a,-um de coacerea pîinei, de pitărie
artoptius panis, g.m. pită azmoasă
Artotyritæ, g.m.pl. seminţii jîrvuitoare cu pîine şi cu caş
artro,-as[2] a doaoa oară aru, întorcu
artuo,-as mădulăreaşte împarţu
artus, g.m. mădulari, parte a trupului, măcare [sic!] care ar fi
Arverni, g.m.pl. seminţii de la Franţiia
arvina, g.f. untură de porc
arumus,-a,-um fără ţîţe (pă 3 neamuri)
aruncus, g.m. barbă[3] de capră
arundifer, g.m. roditori de trestie
arundinaceus,-a,-um trestios,-să, de trestie
arundinetum, g.n. loc trestios
arundineus,-a,-um de trestie
arundo,-dinis, g.f. trestie
Aruns, g.m. un prorocitori thuşiian
aruspex, g.m. prorocitori de lucruri viitoare
aruspicina, g.f. meşteşug de prorcire viitoare
arvum, g.n. ţealină
arx, g.f. cetate
Aryandes, g.m. cămaraş al lui Cambises[4] în Eghipet

AS

as, assis, g.m. găraş
asarotum, g.n. înfrîmşeţat padiment[5] (adecă boltitură pă jos)
asarum, g.n.[6] iaste o iarbă
asbestinum, g.n. pînză de în care nu arde
asbestus neputincios spre stîngere
Ascalon, g.f. oraş al Ţărei Jidoveşti
ascalonia, g.f. hagimă
Ascalonitæ, g.m.pl. ascaloneani
Ascalus, g.m. fratele cel mai mare al lui **Tantalus**, fiiul lui **Hymeneus**
Ascania, g.f. nume al ostrovului şi altora locuri
Ascanius, g.m. fiiul împăratului Eneas
ascarides, g.m.pl. iermi[7] mărunţei, muşiţe
ascauleus, g.m. bucinători[8]
ascaulus, g.m. idem
ascendo,-is mă suiu, mărgu în sus
ascensio, g.f. suire, în sus meargere
ascensor, g.m. suitori, mărgători în sus
ascensus, g.m. suire în sus, meargere
asceteria, g.n.pl. mănăstiri
ascion, g.f. înflătură, motoşcă (cum ar fi în chipul unui ghiem)
ascia, g.f. bardă de netezit, de făţuit, strug
ascio,-as,-are făţuiescu, bărduiescu, strujescu
ascisco,-is lîngă mine priimăscu, spre mine iau
ascitæ, g.m.[9] seminţii de la Araviia
Ascites, g.f.[10]
ascitus,-a,-um la sine priimit,-ă, luat,-ă
Asclepiades, g.m. un scornitor de istorii de la Chipru
ascelepias,-adis, g.f.[11] o iarbă cu ramuri lungi şi cu multe rădăcini
Asclepiodorus, g.m. un zugrav şi nume al unui mathematic
Ascletarion, g.m. mathematic care au fost în zîlele lui **Domitianus** /[28v]
ascoliasmus, g.m. meargere într-un picior, şchiopătare
Asconius, g.m. nume al unui grammatic mare ş-al unui filosof
ascopera, g.f. teaşcă, ghiozdan, tulbiţă
Ascra, g.f. nume al unui sat în Boeţiia
ascræus,-a,-um ascranean,-neancă

---

[1] Scris: Ѯарѯасъ.
[2] Marcat marginal: /.
[3] Scris: parbă.
[4] Scris: Камбисѣсъ.
[5] Scris: падимѣнть.
[6] Marcat marginal: x.
[7] Scris: ерми.
[8] Scris: bucintori.
[9] Recte: **g.m.pl.**
[10] Marcat marginal: x.
[11] Recte: **asclepias,-adis, g.f.**

ascribo,-is scriu în sus, lui usăbăscu, alsivescu
ascriptio, g.f. scriere
ascriptitius,-a,-um scris,-ă
ascriptivus,-a,-um idem
ascriptor, g.m. dedesupt scriitori
Ascus, g.m. un uriiaş pre carele Licurgus şi Dionisie legat în apă l-au aruncat
ascyron, g.m. fealiul (neamul) ierbiei
Asdrubal, g.m. nume alsivit al cîtorva oameni
asella, g.f. măgăriţă
asellus, g.m. măgărel
Asia, g.f. una dintre ceaste 3 părţi ale lumiei
asiacus,-a,-um[1] asienean,-că
asianus,-a,-um[2] asienesc,-ă
asiarchæ, g.m.pl. cămăraş de la Asiia
asiaticus,-a,-um[3] asienesc,-ă
Asilas, g.m. prorocitori care lui Eneas cu ajutori i-au fost împotriva lui Turnus
asilus, g.m. tăune, muscă de cal, gîndac veninat gonitori de vită, streachie
asina, g.f. măgăriţă
asinarius, g.m. măgărari
asinarius,-a,-um de măgari
asinius,-a,-um măgăresc, măgărească
Asinius, g.m. orator roman, frate lui Avgust
asinus, g.m. măgari
asio, g.f.[4]
Asius, g.m. nume al cîtorva oameni şi al unii ape
asius,-a,-um asienesc,-ă, asiian,-că
asmatographi, g.m.pl. poetici scornitori de cîntece
asomatus, g.m. fără trup
Asopus, g.m. rîu al Peloponesului
asotia, g.f. răsîpire, neînfrînare
asotus, g.m. răsipitori, neînfrînat
aspalathus, g.m. lemn de la Rhodos, lemn crescători în osrovul Rhodusului
asparagus meghieran
aspargo, g.f. pagubă făcută pentru apă sau ploaie
Asparsia, g.f.[5] o muiare înfrîmşeţat vorovitoare şi ascuţită la hire de la Miletom
Aspasius, g.m. sofistă, de la Ravenna[6], ucenic al lui Pausaniias
Aspathines, g.m. unul dintre juraţii lui Darie
aspectabilis,-e vreadnic,-ă spre privire
aspecto,-as privăscu, mă uitu
aspectus, g.m. privire, vedeare
Aspella, g.f. nume al ostrovului Ţiprus
aspello,-is,-ere gonescu
Aspendius, g.m. nume a unui căpuzar şi lăutar
Aspendus, g.m. oraş al Pamfiliei
asper,-a,-um ştiucos,-ă, năprasnic,-ă
aspere ştiucăţeaşte, vîrtoşaşte, colţeaşte
aspergillum, g.n. pămătuf cu care papistaşii să stropăsc cu a lor aiazmă
aspergeo,-is stropăscu, humedezu, împrăştii, presăru
aspargo,-inis, g.f. stropire, humezîre, presărare
asperitas, g.f. ştiucăţîre, vîrtoşire
asperiter vîrtojaşte, ştiucăţeaşte
aspernabilis,-e urîcios,-să
aspernatio, g.f. urîre, urîciune
aspernor,-aris urăscu
aspero,-as învîrtoşat facu, învîrtoşescu
aspersio, g.f. stropire, împrăştiare
aspersus,-us, g.m. humezire, stropire
asphaltites, g.m. Marea Moartă în Jidovime
Asphaltos idem
Asphodelus coadă-de-bou (o iarbă iaste)
aspicio,-is mă uit, la dînsul mă uit
aspidici, g.m.pl. paveze mititeale sau ca aceastea împodobitureale
aspilates, g.f. piiatră scumpă în faţa aurului
aspriratio[7] răsuflare[8], suflare spre ceva /[29r]
aspiro,-as spre dîns suflu, răsuflu
aspis, g.f.[9] aspidă
asplenum, g.n. iarbă micşurătoare[10] de plumîni [sic!]
asportatio, g.f. ducere, purtare
asporto,-as portu
aspredo, g.f. învîrtoşare, stîncă
aspretudo, g.f. idem

---

[1] Marcat marginal: /.
[2] Idem.
[3] Idem.
[4] Marcat marginal: x.
[5] Recte: **Aspasia, g.f.**
[6] Scris: Равенна.
[7] Recte: **aspiratio**.
[8] Şters: luare de suflet.
[9] Marcat marginal: /.
[10] Scris: micşşurătoare.

aspretum, g.n. loc stîncos
Aspurgiani, g.m.pl. seminţii la aleşteul Meoţiei
Assa, g.f. oraş la Muntele Athonului; iarăş: sat în Sţithiia
assa vox glas pustiu, fără de scule dăinuitor
assa, g.n.pl. pecii fripte, fripturi
assæ, g.f. doice carele totdeuna la sugarii copii şed
Asabinus, g.m. numele lui Iupiter[1] la harapi
Assacani, g.m.pl. seminţii de la Indiia, cărora oraşul le iaste Magoşa
assamenta, g.n.pl. scînduri pentru acoperirea caselor
Assaracus, g.m. fiiul lui Tros, frăţîorul lui Anchises[2]
Assaraon, g.m. împăratul cel dă pă urmă al asiriianilor fiiul lui Sennaherib[3]
assaratum, g.n. din vin şi din sînge amestecată băutură
assarius,-a,-um fript,-ă
assaron, g.n. cumpănă jidovască care o număsc şi omernec[4]
assatura, g.f. ştiuc de pecie sau de friptură
assecla, g.m. următori
assectatio, g.f. umblare după dîns, lîngă dîns învîrtejire
assector, g.m. după dîns umblători, lîngă dîns învîrtejitori
assector,-aris după dîns umblu, lîngă dîns mă întorc
assensio, g.f. o înţeleagere, o sîmţire (cînd 2 oameni tot într-o faptă umblă)
assensor, g.m. bine văditori, pre carele, de-l vei întreba de ceva, bine te va învăţa şi-ţ va fi tie **aprobator**[5] şi **assensor**
assensus, g.m. lăsare spre bine
assentatio, g.f. linguşire
assentatiuncula, g.f. linguşire mică
assentator, g.m. linguşitori
assentatorie linguşăţeaşte
assentio,-tis,-tire una înţeleg, într-o înţeleagere sîntu, mă plecu spre ceva
assentior,-iris idem
assentor,-aris mă linguşescu
assequor,-eris ajungu
asser, g.m. scîndură
asserculus, g.m. scîndurea, scînduriţă
assero,-is,-evi,-itum sădescu, samănu, plăntăluiescu lîngă ceva
assero,-is,-ui vădescu, stătuiescu (cum aş face un lucru şi acesta să fie de la mine[6] stătuit); **asserui me fugique catena**[7]
assertio, g.f. vădire, mărturisire
assertor, g.m. în slobozire sau slujbă, stătuitori
asservio,-is,-ire slujescu
asservo,-as ţîu, păzăscu
asses, g.m.pl. şindile late
assessio, g.f. şedeare spre ceva
assessor, g.m. şezători lîngă cineva
assestrix, g.f. şezători lîngă cineva
assessura, g.f. vedeare, şezătură lîngă dîns
assevaventer stătătoreaşte de zăstavă, în chip de mărturiseală, de vădire
asseverate mărturiseitoreaşte
asseveratio, g.f. mărturisire stătătoare
assevero,-as stătătoreaşte mărturisăscu, vădescu
assiccesco,-is mă uscu
assicco,-as uscu
assiculus, g.m. scînduriţă
assidelæ, g.f.pl. mease preoţeşti pentru jîrtvă (sau jîrtvuitoare)
assideo,-es lîngă dîns şezu
assido,-is idem /[29v]
assidue neîncetat
assiduitas, g.f. neîncetare
assiduo neîncetat
assiduus,-a,-um neîncetat,-ă, stradalnic,-ă
assignatio, g.f. ticnire, usebire, alsivire, însămnare
assilio,-is,-ire spre dîns saiu, lîngă dîns fugu
assimilis,-e[8] aseamine
assimiliter[9] asemineaşte, într-acestaş chip, aşijderea
assimilo,-as[10] aseminezu

[1] Scris: Іупитѣрь.
[2] Scris: Анкисѣсь.
[3] Scris: Сеннахѣрибь.
[4] Scris: омернѣкь.
[5] Recte: **approbator**.
[6] Şters: de demult.
[7] Citat după Ovidius.
[8] Marcat marginal: /.
[9] Idem.
[10] Idem.

assimulatio, g.f. făţărie
assimulo,-as făţărescu
assipondium, g.n. punt rimlenesc, un găraş trăgători
assis, g.m. scîndură
Assissa, g.f.[1] numele dumnezăoaiei Pallas
Assisium, g.n. oraş al Umbriei
assisto,-is lîngă dîns şezu
assitus,-a,-um lîngă dîns locit,-ă, zidit,-ă
asso,-as frigu, uscu; iarăş: scîndurescu
associo,-as mă însoţăscu
assoleo,-es am obiceai; **vernaculo sermone solemus loqui**: în limbă proastă avem obiceai a grăi
assolet, imper iaste obiceai a fi
assono,-as sunu spre ceva
assvefacio,-is mă deprinzu
assvefactio, g.f. deprindere
assvefactus,-a,-um deprins,-ă spre ceva
Assverus, g.m. împăratul Chir, fiiul lui Xerxis[2]
assvesco,-is mă deprinzu
assvetudo, g.f. deprindere
assula, g.f.[3] scînduriţă, aşchie
assulatim aşchiiaşte, bucăţeaşte
assulose spre mărunte aşchii
assultim săltăţeaşte, săritoreaşte
assulto,-as săltezu, saiu spre dîns
assultus, g.m. sărire spre dîns
assum, g.m. pecie friptă
assum, ades, adest de faţă sîntu
assumentum, g.n. peatec cusut spre ceva, peatec
assumo,-is în sus iau, rădicu
assumptio, g.f. în sus luare
assumptitius,-a,-um de fealiul celor luaţ în sus
assumptivus,-a,-um în sus luotori,-re
assumptor, g.m. în sus luotori
assumptus,-a,-um luat,-ă în sus
assuo,-is spre dîns cosu, cîrpescu
assurgo,-is spre cinste mă scolu
Assus, g.f. oraş în ţînutul Troasului
assus,-a,-um fript,-ă
Assiria, g.f.[4] Ţara Asiei
assirius,-a,-um[5] asiriian,-că

[1] Recte: **Assisia, g.f.**
[2] Scris: Зарзись.
[3] Marcat marginal: /.
[4] Recte: **Assyria, g.f.**
[5] Recte: **Assyrius,-a,-um.**

AST

ast, conjunctio disjunct. iară
(astaphylina)[6]
astaphys,-idis, g.f. struguri de mare
Astaroth, g.m. oraş de demult al împăratului Vaseniog
Astarte, g.f. dumnezăoaie a Siriei
asteismus, g.n. omenie, înfrîmşăţarea vorovirei
aster, g.m. stea
asterias
astericum, g.n. iarbă care o număscu ungurii iarbă sfărîmătoare de pietri; iarăş: mărăcinul-pisicei
Asterion, g.m. fealiul paianjinului; iarăş: nume al unui oraş şi ierbii
asteriscus, g.m. semnişor în chip de stea mică
asterno,-is aşternu, lapăd
asthma, g.n. răsuflare cu anevoie
asthmaticus,-a,-um anevoie răsuflători,-re
astipulatio, g.f. uniciune, o înţeleagere
astipulator, g.m. unitori, un lucru înţelegători
astipulatus,-a,-um unicios,-ă
astipulor,-aris una înţeleg, unesc
astituo,-is înainte stau (pă cineva)
asto,-as sus stau, lîngă dînsul stau
Astomi, g.m.pl. seminţii de la Indiia fără guri, carii numai cu suflarea trăiescu, cu aburul[7] /30r
Astraca, g.f. dumnezăoaia dreptăţei
Astræus, g.m. unul dintre titani, carii împotrivă dumnezăilor războia
astragalismus, g.m. joc de coţcărie
astragalizo,-as în coţcă mă joc
astragalus, g.m. glezną, moţochiną
astrapis, g.m. nume al unii petri scumpe
Astrapæus, g.m. numele lui Iupiter cel fulgeros; iarăş: un vînt scornitori de fulgere
astrepo,-is zîrnăiescu, cum aş umbla pîn casă sărind şi făcînd gîlceavă
astricte strîngăţeaşte, cu strînsoare
astrictio, g.f. strîngere, cum aş strînge pă cineva cu vreao legătură
astrictor, g.m. strîngători
astrictorius,-a,-um de strîns
astrictus,-a,-um strîns,-ă
astrifer,-a,-um aducători de steale,-re

[6] Cuvîntul a fost pus între paranteze de T. Corbea.
[7] Scris: afurul.

astringo,-is strîngu
astrios, g.f. nume de piiatră scumpă
astrobolismus, g.m. seară, răgină dintru care să scorneaşte stricarea pomilor şi a ierbiei
astobolium, g.n. (sculă) unealtă cunoscătoare de umblarea stealelor
astrologia, g.f. învăţătură spre uitarea (privirea) ceriului
astrologus, g.m. prorocitori din umblarea stealelor
astrum, g.n. sămn ceresc stătători din steale
astruo,-is zidescu spre ceva, nu numai cu zîd, ci de ar hi casa şi de lemn încă zîce **astruo**
Astu, g.m. nume al unui oraş din Athica
astù înţelepţeaşte, tălpizeaşte
astupeo,-es mă trîndăvescu spre ceva, îm ies din hire
astur austrean
Asturia, g.f. ţînut al Hişpaniei unde foarte buni îmbuiestri cai să crescu (să prăsăscu)
asturco, g.m. îmbuiestru de la austru
astus,-us, g.m. tălpizie, marghiolie
astutia, g.f. idem
astute tălpizeaşte, marghioleaşte
astutus,-a,-um tălpiz,-ă, marghiol,-ă
Asty, g.m. oraş
Astyages, g.m. împăratul Persiei şi al Mediei
Astyamassa, g.f. slujnica frumoasei Ileanei ceii care era elină
Astynax, g.m. un fii al lui Hector[1]
Astydamas, g.m. poetic din Athina
Astydamia, g.f. fata lui Ormenus, care pre Hercules[2] l-au adus deaca au omorît pre tată-său Ormenus
Astymedusa, g.f. muiarea lui **Oedipus**
Astymone fata lui **Chrisei**[3], a popei lui Apollo
Astynous, g.m. hearţeg troadean pre carele Diomedes[4] l-au tăiat
Astypalæa, g.f. ostrov în Marea Carpatului
asyla, g.f. iarbă lecuitoare de vite
asylia, g.f.[5]
asylum, g.n. loc slobod, svînt
asymbolus, g.m.[6]
asymphonia, g.f. grai nederept (glăsuire)
asyndeton, g.n. fără de îmbinare
asyntheta criştari curat
asystaton, g.n. nestătători

AT

at, conjuctio discret iară (iar eu am zîsu)
atabulus, g.m. vînt de la Apuliia
atagen, a.m. o pasăre care o număsc ungurii pasăre împărătească
atagena, g.f. idem
Atalanta, g.f. fată împăratului Schenius elinul
Atargata, g.f. o dumnezăoaie cinstită în Assiriia
Atarnes, g.m. fratele împăratului Darie al Persiei
Atarphyni, g.m.pl. seminţii ai Araviei[7] ceii Mari
atat, inter. iată! vezi!
atavus, g.m. strămoş
Ate, g.f. dumnezăoaie din cer gios lăsată a facerei de pagubă şi a supărărilor
atechnia, g.f. fiinţă fără meşterşug, neştiinţă /[30v]
Atella, g.f. oraş au fost al Ţărei Italiei
ater,-a,-um negru,-ă, întunecat,-ă
ateranna, g.n.[8] anevoie de hiert (hierbătoare)
Athamania, g.f. ţînut al Thessaliei sau al Illiriei
Athamanteus,-a,-um athamantean,-că
Athamantiades, g.m. fiiul lui Athamas
Athamas, g.m. fiiul lui Eolus, împăratul thebanilor
Athannasius, g.m. un vlădică blînd alixandrinean
athanatos, g.m. nemuritori
Athanes, g.m. rîu al Sţithiei
athara, g.f. papă, care mănîncă copilaşii
Athenæ, g.f.pl. oraşul Athina al Ţărei Greceşti
athenæum, g.n. un loc svinţit unii Minerve
Athenæus, g.m. un înţelept de la Siliţiia
atheniensis,-e athinean,-neancă
Athenodorus, g.m. un înţelept care împăratului Avgust bun cunoscut i-au fost
Athenopolis, g.f. oraş al Massiliei
atheos, g.m. fără dumnezău, căruia de dumnezău nimic nu-i iaste frică

[1] Scris: Хѣкторь.
[2] Scris: Хѣркулѣсь.
[3] Scris: Chрисеи.
[4] Scris: Диомедѣсь.
[5] Marcat marginal: x.
[6] Idem.
[7] Scris: Raviei.
[8] Recte: **ateramna, g.n.**

atheroma, g.n. puroi, plin de puroi albe
ather[1]**,-eris, g.m.** ţăpuşă din vîrful spicului de orzu
Athesis, g.m. rîu curători din Ţara Tirolului, în Marea Vineţiei
athleta, g.m. harţaş
athletica, g.f. meşterşug de harţ
athletice harţeaşte
athleticus,-a,-um de harţ
athlochetes, g.m. cu războaie[2] de harţ, judecători, plătitori
Athos, g.m. un munte înalt între Machiedoniia şi între Traţiia
Atila et Atilla, g.m. craiul cel[3] viteaz al ungurilor celor de demult buni[4]
atimia, g.f. fealiul ulmului
atizones, g.f. piiatră scumpă
atlanteus,-a,-um et **atlanticus,-a,-um** atlanean,-că, sau din muntele Atlasului
Atlantides et Atlantiades o stea de ceată care o număsc ungurii fiiaştic[5]
Atlantis,-idis, g.f. fata sau nepoata lui Atlas
Atlas,-antis, g.m. un munte înalt în Mauritaniia, iară la poetici, un uriiaş mare care ţîne ceriul în spate
atnepos, g.m. al patrule nepot
atneptis, g.f. a patra nepoată
atocion, g.n. tăinuită doftorie, care pre muieri fără roadă le face
atocium, g.n. idem
atomos, g.c. neputincios spre tăiarea în doao
Atossa, g.f. fata lui Ţirus, întîi muiare lui Cambises[6], apoi lui Darie au fost
atque, conjuctio conjunctiva şi
atque etiam ci încăş
atqui, conjuctio disjunctiva deci, iară
atquin idem
atrabaticæ, g.f.pl. haină neagră
atractylis, g.f.[7]
atramentarium, g.n. călimări, vas de cerneală
atramentum, g.n. cerneală sau văpsală înnegritoare
Atratimus, g.m. procator de la Roma au fost
atratius,-a,-um înnegrit,-ă, iarăş jalnic,-ă
Atrabates, g.m.pl. seminţii de la Belghium[8]
atrabaticæ vestes veşmînte [sic!] neagre
atriarius, g.m. tindari, care stă în tindă
atricapilla, g.f. păsăruică cu capul negru
atricolor, g.m. în faţă neagră (pă 3 neamuri)
atricus, g.m. păzîtori[9] de tindă, de foişor (cerdac), stătători la uşă
Atrides, g.m. fiiul lui Atreus
atriensis, g.m. stătători la uşă, la poartă
atriolum, g.n. tindişoară
atriplex, g.m.
atritas, g.m. înnegrire
atrium, g.n. tindă, cerdac
atrocia, g.f. nemilostivire, tirănie /[31r]
atrocitas, g.f. idem
atrociter nemilostiveaşte, tiräneaşte
Atropatia, g.f. parte a Ţărei Mediei
atropatus, g.m. căpetenie mai mare al Ţărei Mediei
atrophi, g.m.pl. carii nimic mistuiesc şi cu nici o bucată nu trăiesc
atrophia, g.f. urîciune de bucate, uscăciune
Atropos, g.f. nepurcegătoare, adecă una dintru 3 parche, carele fieştecăruia de la dumnezău svîrşită viiaţă croiescu, (jerebiia) tortul îl taie. Bătrînii cei de demult precum au fost romanii şi elinii pre aceastea mai sus zise le-au numit a fi dumnezăoaie[10]
atror, g.m. înnegrime, negreaţă
atrox, g.m. nemilostiv, tiran, năprasnic
attaceo,-es dempreună tacu
attactus, g.m. cuprindere, lovire, pipăire
attactus,-a,-um curpins,-să, pipăit,-ă
attæ, g.m.pl. carii umblă cu picioarele trase în sus, adică ca cînd ar hi mărăcini unde calcă
attagen, g.m. o pasăre care să numeaşte pasăre împărătească
attagena, g.f. idem
attalicum, g.n. scump de mare preţ, înfrîmseţat, frumo; iarăş:

---

[1] Şters: **-a,-um.**
[2] Scris: războie.
[3] Şters: de demult.
[4] Recte: huni!
[5] La Szenci Molnár: **fiastik.**
[6] Scris: Камбисѣсь.
[7] Marcat marginal: x.
[8] Scris: Балгиумь.
[9] Scris: păţîtori.
[10] Scris: dmnzăoaie.

attalicus, g.m. mare, înfrîmşeţat, litinos [sic!]
Attalus, g.m. un împărat foarte bogat de la Pergam
attamen însă
attamino,-as pîngărescu
attegiæ, g.f.pl. covergi, şurle, şătri în care lăcuiesc oamenii
attegrare a întregi ; **alias: integrare**
Attelabus, g.m. fealiul lăcustelor celor mici
Attella, g.f. oraş al Campaniei
attellanus,-a,-um attelean,-că
attemperate întocmiţeaşte, cu măsură
attempero,-as învrednicescu, înfrînezu (spre ceva)
attendo,-is [1] iau aminte
attente [2] loţeaşte aminte[3]
attentio, g.f. [4] luare în minte[5]
attento,-as ispitesc, cu amăgire mă apuc de dîns
attentus,-a,-um ascultători spre ceva, strădalnic, grijitori,-re, luotori aminte[6]
attenuate gingăşaşte, supţîreaşte
attenuatio, g.f. supţîiare
attenuatus,-a,-um supţîiat,-a, micşurat,-ă
attenuo,-as supţîiezu[7]
attero[8] tocmescu
attero,-is [9] tocmescu[10]
attestans, g.m. mărturisitori
attestatus,-a,-um mărturisit,-ă, mărturiseaşte pus, pusă
attestatio, g.f. mărturisire
attestor,-aris mărturisescu, mărturiseaşte prinzu
attexo,-is,-ui ţăsu
Atthis, g.f. fata lui Cralaus de pre care să numeaşte ţîntutul Aticei

[1] Şters: ascult.
[2] Şters: ascultăţeaşte.
[3] Ultimele două cuvinte adăugate ulterior cu altă cerneală de T. Corbea.
[4] Şters: ascultare.
[5] Ultimele trei cuvinte adăugate ulterior de T. Corbea cu altă cerneală.
[6] Ultimele două cuvinte adăugate marginal cu o altă cerneală cu un semn de intercalare în text.
[7] Scris: cyѱжезу.
[8] Scris în continuarea articolului precedent.
[9] Şters: apucu, cum s-ar îndesa încă să apuc.
[10] Adăugat ulterior deasupra rîndului.

Attica, g.f. ţînut al Ţărei Greceşti în care iaste Athina
attice atticeaşte
atticismus, g.m. rînduire a vorobirei în chip atticesc
atticisso,-as în chip atticesc grăiescu
atticus,-a,-um athinean,-ă sau attican,-ă
attigo,-is îmbinezu, înclăştezu, atingu, lovăscu
attigus,-a,-um înclăştat,-ă
Attilius Regulus pîrgari de demult rimlean
Attilus, g.m. pentru lenevire îngrăşat în apa Padusului
attineo,-es ţîn spre ceva, ţîn
attinet, imperso. să cade, să cuvine
attingo,-is atingu
attolo,-is rădicu în sus
attondeo,-es tunzu, razu
attondeor,-eris mă razu
attonite înficoşăţeaşte, cînd tună
attonitus,-a,-um spăreat,-ă, spămîntat,-ă
attono,-as temînd mă spămîntezu, mă îngrozăscu
attractio, g.f. tragere, sugere
attractus,-a,-um la sine tras,-să
attraho,-is la mine tragu /[31v]
attrecto,-as atingu[11], cum aş atinge[12] coardele muzicelor, pipăiescu
attrectatio, g.f. atingere, pipăire
attirectatus,-a,-um pipăit, prins,-ă
attrectatus, g.m. pipăire
attremo,-is mă spămîntezu
attribuo,-is dau
attribiutio, g.f. dare
attributor, g.m. dătător
attributorius,-a,-um de dat
attritio, g.f. [13] tocire
attritus,-a,-um tocit,-ă
attirus, g.m. tocire
Attyla, g.m. Biciul lui Dumnezău, craiul ungurilor celor de demult, care Ţara Nemţască şi Ţara Italiei tirăneaşte o au stricat la anul cînd s-au numărat de la Hristos 459[14] au murit în Buda Veachie

[11] Şters: lovăscu.
[12] Şters: lovi.
[13] Şters: prindere, cum ar fi ca îndesare.
[14] Scris cu cifre.

Attypus, g.m.[1]
Attys, g.m. un copil frumos pre care Ţibeles[2] foarte l-au iubit; iarăş: un fii al lui Cresus

AU

au! îm! ao!
avare scumpiţeaşte
avariter idem
avaritia, g.f. scumpătatea omului
avarities, g.f. idem
avarus,-a,-um scump,-ă
auceps, g.m. păsărari
auctarium, g.n.
auctificus,-a,-um înmulţîtori,-re
auctio, g.f. inmulţire,[3] creaştere; iarăş: cochivechire[4]
auctionalia, g.n.pl. catastif de cochivechire[5]
auctionans, g.m. meşter de cochivechire[6]
auctionarius idem
auctionarius,-a,-um de loc de aruncarea cotioveaochiiului
auctorior,-eris cotioveachie aruncu
auctito,-as pururea înmulţăscu, sporescu, crescu (spre altul)
auctor, g.m. crescători, înmulţîtori, sporitori
auctoramentum, g.n.
auctoratus,-a,-um legat,-ă, încurcat,-ă
auctoritas, g.f. boierie, vrednicie, cinste
auctoro,-as mă legu, mă încurcu
auctus,-us, g.m. înmulţîre
auctus,-a,-um înmulţît,-ă
aucupatio, g.f. păsărărie
aucupatorius,-a,-um de unealte de păsărari
aucupium, g.n. păsărime
aucupo,-as păsărescu
aucupor,-aris idem
audacia, g.f. cutezare
audaciter cutezăţeaşte
audaculus, g.m. îndrăznuleţ
audax, g.om. cutezători,-re
audendus,-a,-um de cutezat
audens, g.om. idem
audenter cutezăţeaşte
audentia, g.f. cutezare
audeo,-es cutezu
audientia, g.f. auzîre
audio,-is auzu
auditio, g.f. audere
auditor auzitori, ascultători
auditiuncula, g.f. audere mică
auditorium, g.n. loc de auzît, de ascultat
auditus, g.m. audere
auditus,-a,-um auzît,-ă, spus,-ă
ave, verbum defectivum bucură-te, fii sănătos,-să
aveho,-is ducu
Avella, g.f. oraş al Şpaniei
avellana, g.f. alună
avello,-is rumpu gios
avena, g.f. ovăs
avenaceus,-a,-um ovăsos,-ă, de ovăz
avenarius,-a,-um idem
Avenia, g.f. oraş al Franţiei
Aventinus, g.m. unul dintre 7 munţi ai Romei /[32r]
aveo,-es pohtescu
Averna, g.n.pl. un aleşteu în ţînutul Campaniei, pre care i-au zîs poeticii a fi poarta iadului
avernalis,-e de iad (pă 3 neamuri)
avernus, g.m. iad
avernunco,-as urgiia, mîniia lui dumnezău o întorcu
Averuncus, g.m. dumnezău au fost gonitori de rău
aversandus,-a,-um întorcători,-re, care să pot întoarce
aversatio, g.f. urîre, oţărîre
averse îndărăt, **adver.**
aversio, g.f. întoarcere, vindere
aversor,-aris mă oţărăscu de dînsul, urăscu
aversor,-oris înstreinători
aversus,-a,-um întors,-ă
averta, g.f. preasînă, cană
averto,-is întorcu
aveto in fine epistolæ fii sănătos
aufero,-ers, abstuli ducu
aufugio,-is,-ere fugu
Auga, Auge, Augea, g.f. muma lui Telepus
Augeas, g.m. nume al unui comicus athinean şi al unui împărat

---

[1] Marcat marginal: x.
[2] Scris: Цибелась.
[3] Scris: înmulţîţe.
[4] Scris: cotivechire, corectat ulterior.
[5] Idem.
[6] Idem.

augeo,-es,-xi înmulţăscu
augesco,-is mă crescu, mă înmulţăscu
Augia, g.f. nume al doaor oraşuri, dintre care unul în Locris, altul în Laconiia iaste
Augias, g.m. împăratul eleuseanilor pre care Hercules[1] l-au omorît
augmen, g.n. înmulţire, sporire
augmentatio, g.f. idem
augmento,-as înmulţăscu, sporescu
augmentum, g.n. înmulţiciune, sporiciune
augur, g.m. prorocitori den graiul pasărilor
auguraculum, g.n. loc de prorocire, adecă de vrăjire de lucruri viitoare, de gîcit loc
auguralis,-e de prorocire, de prorocit
augurate noroceaşte, cu noroc
auguratio, g.f. gîcire, prorocire
augurato gîciţeaşte, după gîcire
auguratus, g.m. gîcitură
auguratus,-a,-um gîcit,-ă, prorocit,-ă
augurium, g.n. gîcire
auguro,-as gîcescu
auguror,-aris idem
Augusta, g.f. oraş [al][2] Şpanioliei
augusta Emerita, g.f. oraş de la Portugaliia
Augusta Rauracorum Basilea lîngă Rhenus
Augusta Trevirorum Treveris, oraş nemţăsc
Augusta Tiberii Ratisbona[3]
Augusta Vindelicorum oraş nemţăsc
augustæ, g.f.pl. muiarea [sic!] împăratului rimlenesc
augustalis,-ale împărătesc,-ă, mărit,-ă
auguste svinţeaşte, prea înălţeaşte, cu mare mărire
Augustodunum, g.n. oraş mare al Burgundiei
augustus, g.m. avgust (lună)
augustus,-a,-um svinţit,-ă, mărit,-ă
avia, g.f. moaşă
aviarium, g.n. loc de ţînearea pasărilor, cuşcă
aviarius, g.m. păsărari (nevoitori cu pasări)
avicula, g.f. păsărea
avide cu mare pohtă, lăcomiţeaşte
aviditas, g.f. poftire, poftă
avidus,-a,-um pohtitori,-re
avis, g.f. pasăre
avitus,-a,-um de la moş lăsat, rămas,-ă
avius,-a,-um fără cale
aula, g.f. curte, polată
aulæum, g.n. păretari
auletes, g.m. fluieraş, bucinar, trîmbitaş, surlaş
auleticus,-a,-um fluierăresc,-ă
aulicus,-a,-um curtenesc,-ă
Aulis,-dis, g.f. oraş elinesc; unde seminţiile care au mărs supt Troada s-au adunat dempreună
aulœdus, g.m. fluieraş
Aulularia, g.f. vorava lui Plautus
aumarium, g.n. loc ascuns
avocamenta, g.n.pl. hodinirea trupului după svîrşirea[4] muncei /[32v]
avocatio, g.f. chiemare
avoco,-as chiemu
avolo,-as zboru
aura, g.f. vînt care suflă închitinel
auramentum, g.n. sculă curăţîtoare de aur
auraria, g.f.[5] baie de aur
aurarius, g.m.[6] aurari
aurarius,-a,-um de aur
aurata, g.f. peaşte în faţa aurului
auratura, g.f.[7] aurime, aurîtură
auratus,-a,-um[8] aurit,-ă
aureæ, g.f. arum frîu legător
Aurelia, g.f. muma lui Chiesar; iarăş: oraş franţienesc
aureolus, g.m. scump, auraş
auresco,-is[9] aur mă facu, mă aurezu
aureus, g.m. florint de aur
aureus,-a,-um de aur, auros,-ă
aurichalchum, g.n. aramă aurită, aur arămit
auricomus, g.m. căruia îi iaste părul în chipul aurului
auricula, g.f. ureochiiuşă
auriciularis digitus deagetul cel mic cu care scobeaşte omul ureachiia
auricularis,-e de urechi, urechios,-ă

---

1 Scris: Харкулѣсь.
2 Cuvînt lipsă în text.
3 Scris: Ратисбона.
4 Scris: свръшира.
5 Marcat marginal: x.
6 Idem.
7 Idem.
8 Idem.
9 Marcat marginal: •.

auricularius, g.m. secretarius care umblă pă ascuns
aurifaber, g.m.[1] aurari
aurifer, g.m.[2] purtători de aur
aurifex, g.m.[3] aurari, făcători de aur
aurificina, g.f. casă de facerea aurului
aurifodina, g.f. baie de aur
aurifur, g.m. furători de aur
auriga, g.m. vezeteu, cărăuş
aurigarius, g.m. povăţuitori de cară
aurigarius,-a,-um vezeteiesc,-ă, cărăuşesc,-ă
aurigatio, g.f. vezeteire, carăuşie
auriger, g.m. purtători de aur
auriginosus, g.m. spre care iaste gălbănăriia sau gălbănarea
aurigo,-as vezeteiescu[4]
aurigo,-iginis, g.f. gălbănare
aurigor,-aris idem
aurilegus, g.m. furători de aur
auripigmentum, g.n. arsenic
auris, g.f. ureachie
auriscalpium, g.n. urechiiarniţă cu care să scobăsc urechile
auriscarpeda omidă
auritus,-a,-um urechios,-ă, bineauzîtori,-re
auro,-as aurescu
aurora, g.f. zori
aurum, g.n.[5] aur
Aurunca, g.f. oraş al Ţărei Italiei
Ausa, g.f. oraş al Şpanioliei
ausculor,-aris, veteres dixerunt pro osculor sărutu
auscultatio, g.f. ascultare spre ceva
auscultator, g.m. ascultători
ausculto,-as ascultu
ausim,-sis,-sit; pl.: sint, verb. defect. aş cuteza
ausio, g.f. cutezare
ausio, vetus verbum pro audeo cutezu
ausones, g.m.pl. italiianii
ausonius,-a,-um italiian,-că
Ausonius, g.m. un sofistă care unealte au scris la Nonnus
auspex, g.m. gîcitori de lucruri viitoare
auspicato bine noroceaşte, cu bună norocire
auspicatus,-a,-um nărocit,-ă, bine norocit,-ă
ausppicialis,-e de gîcit de lucruri viitoare
auspicium, g.n. gîcitură
auspicor,-aris gîcescu, cum aş proroci de neşte lucruri viitoare; iarăş: începu
auster, g.m. austru, vînt de cătră amiiazăzi
austere iuţeaşte, vîrtoşaşte, acreaşte
austeritas, g.f. iuţime, înăcrime
austerus,-a,-um acru,-ră
australis,-e austrean,-că, de amiiazăzi
Austria, g.f. întîia parte a Ţărei Nemteşti de cătră Ţara Ungurească, a căriia mare oraş iaste Beciul /[33r]
austrinus,-a,-um austrean,-că, de cătră amiiazăzi
austro,-as topilezu, umedezu (moiu)
austrum, g.n.; vide: haustrum
ausus,-us cutezare
ausum, g.n. fapte cu cutezare
ausus,-a,-um cutezat,-ă
aut, conjunctio disjunctiva sau
autem iară, deci
authenticus,-a,-um în svat dempreună întărit lucru,-tă
authepsa, g.f. cu mare meşteşug făcută oală de hier, care numai nu de la sine au hiert bucatele
author, authoritas, authoro; vide: omnia in auctor
autochthones, g.m.pl.[6] la casele sale lăcuitori unde au şi născut
autographum, g.n. zapis de a sa mînă făcut
autographus,-a,-um cu a sa mînă scris,-ă
autolecythus, g.m. răzleţ, calic
automatum, g.n. unealtă de la sine mişcătoare, ca ceasul
Automedon, g.m. nume al vezeteiului lui Ahileu
Autonoe, g.f. fata lui Cadmus şi a Hermiei[7]
autonomia, g.f. slobozirea omului cu a sa leage a trăi

[1] Marcat marginal: •.
[2] Idem.
[3] Idem.
[4] Scris: vezeteиеску.
[5] Marcat marginal: •.
[6] Scris: **autochrones, g.m.pl.**; corectat prin scriere deasupra rîndului.
[7] Scris: Хѣрмией.

autonomus, g.m. trăitori după slobodă voia sa
autophorus, g.m. fur de faţă
autopyron, g.n. blăstămăţeaşte coaptă pită de orz
autor, g.m. scornitori, începători, mai de curînd, aşezători
autoramentum, g.n. dajde care o număsc olteanii joldă, leafă sau spre slujba boiereasc㠠sau a statului său legată simbrie
autoratus, g.m. jurat sau prins spre boiereştile persone[1] de război
autores, g.m.pl. carii cărţi au scris
autoritas, g.f. vrednicie
autoro,-as întru viteaji spre leafă scris
autumnalis,-e de toamnă, tomnatec,-ă
autumnitas, g.f. vreame de toamnă
autumnus, g.m. toamnă
autumnus,-a,-um tomnatec,-ă
autumo,-as socotescu, judecu, aşa socotescu (judecu) a fi
avulsio, g.f. rumpere jos
avulsor, g.m. rumpători
avulsus,-a,-um rumpt,-ă
avunculus, g.m. unchiiul de pe mumă, fratele mamei
avunculus major fratele moaşei, unchiiul mamei
avus, g.m. moş
auxilliaris,-e ajutători,-re, de ajutat
auxilliarius,-a,-um ajutători,-re, ajutăcios,-ă
auxiliator, g.m. ajutători
auxilior,-aris ajutu
auxilium, g.n. ajutori, ajutare
axes, g.m.pl. table sau şindiliri[2], scînduri
axiculus scîndurea
axies, g.f.pl. dempreună lăcuitoare fămei sau dumnezăoaie au fost
axilla, g.f. supţîoară
axinomnatia, g.f. gîcitură sau vrăjire prin topoară şi struguri (cu care strujescu)
Axiochus, g.m. un om vestit în Athina
axioma, g.f. plină zîsă, învrednicie, cinste, omenie
axis, g.m. osie; iarăş: o fiiară de la Indiia; iarăş: un sămn stătători[3] din steale, însămnători de osie
axitiossi, g.m.pl. haini care s-au dat pre sine spre vreao facere
axungia, g.f. untură rîncedă cu care ung carăle, unsoare de cară

AZ

Aza, g.f. oraş al Armeniei ceii Mai Mici
Azan un munte de la Arcadiia
Azania, g.f. ţînut al Arcadiei de pre muntele Azenului numit /[33v]
Aziris, g.f. oraş al Armeniei ceii Mici
Azotus, g.f. oraş de la Siriia, între Ascalon şi Ioppe
azimus, g.m.[4] pită fără aluat, azmă

[1] Scris: парсоне.

[2] Scris: şindilliri.
[3] Scris: stători.
[4] Recte: **azymus, g.m.**

B

BA

Baal, generis masculini un dumnezău bozu, pre carele apoi l-au chiemat Priiapus cu alt nume; **vide: Bahal**

Babactes, g.m. un nume al lui Baccus

babæ! bre! **Græca admiratio admiratio [sic!] pro quæ Latini papæ utantur**

Babba, g.f. oraş al Africei lîngă dealul Atlasului

babilius, g.m. o fiiară (dobitoc) zburătoare; şi **barbellus** o chiiamă

Babylon, g.n. oraş mare al Haldeei

Babylonia, g.f. un ţînut al Africei [sic!] ceii Mari, aşa s-au numit de pă cetatea cea mare, Vavilonul

babylonicus,-a,-um vavilonean,-că

babylonius,-a,-um vaviloicesc,-că

bacca, g.f. bobul cel de liliiac; şi iarăş: poamă măruntă de alţi pomi

baccalia, g.f. fealiul liliiacului

baccatus,-a,-um boboos,-ă, cu mărgăritari împletit,-ă

baccha, g.f. călugăriţa lui Bacchus [sic!]; iarăş: sat la aleşteul Meoţiei

bacchanale, g.n. loc svinţit lui Baccus [sic!] şi cinstea sărbătorească

baccenale, g.n. idem

bacchanalia, g.n.pl. sărbătorile lui Baccus [sic!]

bacchar, g.f.[1]

baccharis, idem, g.f.

bacchatim în chipul lui Bachus, nebuneşte

bacchatio, g.f. sărbătorirea lui Bachus, buiguire, nebunire

Baccheis, g.f. fata lui Bachus

baccheius,-a,-um bacchicesc,-ă

baccheus,-a,-um idem

bacchicus,-a,-um bacchinean,-că

Bacchides, g.m. fiiul lui Bacchus

bacchis, g.f. călugăriţa lui Bacchus

Bacochiius, g.m. nume al unui picior din vearşuri

bacchor,-aris sărbătoarea lui Bacchus svinţescu, mă buiguiescu, nebunindu-mă facu, strîgu, chiiuiescu

Bacchus, g.m. dumnezăul vinului

baccifer,-a,-um aducători de boboci,-re, roditori de poame mărunţeale,-re

baccula, g.f. bobocel, pomşoară mică

baceli, g.m.pl. nebuni, dezmeatici, buiguiţi

bacilum, g.n.[2] toiegel, beţişor, ciomăgel

bacillus, g.m. idem

Bacis, g.m. un gîcitori din Boeţiia

bacrio,-onis, g.f. feali de vase de demult

Bactra,-orum, g.n.pl. ţînut al Sţithiei

Bactrianus,-a,-um bactrinean,-că, din ţînutul Bactrei

baculum, g.n. toiag, băţ

baculus, g.m. idem

badius,-a,-um în faţa porfirului, în faţa căstanei

badizo,-as mărgu

bæta, g.f. haină flocoasă, năsturoasă, bobou

Bætica, g.f. ţînut al Hişpaniei

bæticus,-a,-um[3] în faţă sau floare neagră (pînză sau postav)[4]; **vide: beticus,-a,-um**

Bætis, g.m. rîu al Ţărei Hişapaniei

Bætium, g.n. oraş al Capadochiei

Bætulo, g.m. rîu al Ţărei Şpanioleşti

Bætylus, g.m. o piiatră care Saturnus [pentru][5] copilaşul lui, Iupiter, o au mîncat

Bagadonia, g.f. o parte a Machiedoniei

Bagoas, g.m. un tînăr jugănit (scopit), pre carele Marele Alixandru grozav l-au iubit

bagous, g.m. scopit căruia nu iaste spre năvav puteare

Bahal, g.n. idol de la Tiriia

Bahalim, g.m.pl. idoli

---

[1] Marcat marginal: x.

[2] Recte: bacillum, **g.n.**

[3] Cuvîntul fiind greu lizibil, a fost reluat parţial dedesupt şi subliniat: æticus.

[4] Pînză sau postav adăugat ulterior pe margine.

[5] Cuvînt lipsă în text.

Bajæ,-arum, g.f.pl. oraş al Ţărei Şpanioleşti /[34r]
bajanus,-a,-um bainean,-că
Bairon, g.m. un istoriceari care lucrurile Marelui Alixandru au scris
bajulo,-as portu
bajulus, g.m. purtători de povări
bajus color faţa (floarea) porfirului; **vide: badius**
Bala, g.f. oraş al Galileii
balænna, g.f. chit
balanatus,-a,-um cu oloi de jir uns,-ă
balaninus,-a,-um uloios, de uloi de jir,-ă
balanites, g.m.pl. piiatră scumpă înverzitoare
balanitis, g.f. fealiul căstanelor
balanus, g.m. jir
balatro, g.m. tină rasă dă pă cizme
balatrones, g.m.pl. fulăi de nimic tribuitori, balatrăi
balatus, g.m. zbierare[1], orăcăire
balaustinus,-a,-um în faţa floarei rodiului
balaustium, g.n. floarea rodiului
balbe făicăţeaşte, gîngăfeaşte
balbucinor,-aris gîngăfăscu, făicăţăscu, făicăţeaşte grăiescu
balbus, g.m. făicav, gîngav
balbuties, g.f. gîngăfire, făicăţîie
balbutio,-is,-ire făicăţeaşte grăiescu, gîngăfăscu
Baleares, g.f.pl. doao ostroave şpanioleşti care acum le chiiamă Maioracana şi Minoraca
balearicus,-a,-um balearicesc,-că[2], din ostrovul **Baleares**, balearicesc
balearis,-e balearean,-că
balena, g.f. chit
Balesium, g.n. oraş al Apuliei, nu departe de la Brundisium
Balia, g.f. oraş al Machiedoniei
Balias, g.m. un cal al lui Ahileus, de pă faţa căstanei s-au numit
balineæ, g.f.pl. baie, feredeu
balinum, g.n. baie
balista, g.f.[3]
balistarium, g.n.[4]

[1] Scris: zbiirare.
[2] Scris: balearean,-că; corectat prin ştergere şi suprascriere.
[3] Marcat marginal: x.
[4] Idem.

balistarius, g.m.
balito,-as pururea zbieru
balius,-a,-um în faţa căstanei, cafigiu,-e
Ballore, g.f.[5]
balnea, g.f. casă de băiat, baie
balnearis,-e de băiat
balnearium loc de băiat, casă de băiat
balnearius,-a,-um de băiat
balneator, g.m. băiaş de casă de băiat
balneatorius,-a,-um băietori,-re
balneatrix, g.f. băietoare
balneolum, g.n. băiţă
balneolum, g.n.[6] baie, feredeu
balo,-as zbieru
balsamine, g.f. mormotică
balsaminus,-a,-um balsaminos,-ă
balsamlon, g.n. zamă de balsam
balsamum, g.n. balsam
baltheus, g.m. brîu buricos, inimă de sabie, inimă de pavăză
Baltia, g.f. un ostrov la Marea Nemţască
baluca, g.f. grăunţă (seminţă) de aur, năsîp de aur
balux, g.f. idem
bambacium, g.n. bumbac
bambalio,-onis, g.m. făicăitori, gîngav
Bamberga, g.f. oraş nemţăsc în Franconiia
Bambyce, g.f. oraş al Mesopotamiei
Banaurides, g.f. ostrov de la Thusţiia de la Bamaurus, fiiul lui Aiax numit
banausus, g.m. ucenic făuresc, care învaţă la făurărie, robitori la foc
bannum, g.n. fealiul urgisirei, trimiterei în urgie
baphia, g.f. casă de văpsît
baphice, g.f. meşterşug de văpsîre
baphicus,-a,-um de văpsît
baptæ, g.m.pl. popii lui Cortus, ai neruşinărei, în Athina /[34v]
baptes, g.f. piiatră scumpă cu miros frumos
baptisma, g.n. botezare, botez
baptismum, g.n. idem
baptismus, g.m. idem
baptista, g.m. botezători
baptisterium, g.n. piiatră de botezat

[5] Idem.
[6] Recte: **balneus, g.n.**

baptistes, g.m. botezători
baptizatus,-a,-um botezat,-ă
baptizo,-as botezu
Barabbas, g.m. fiiul tătîni-său, graiu asirienesc
Barach, g.m. nume al unui bărbat
barathrum, g.n. peştere fără fund, adîncăciune
barba, g.f. barbă
barbaralexis, g.f. în graiul letinesc: amestecarea cuvintelor neînvăţăţei
barbare mojiceaşte, neînvăţăţeaşte
Barbaria, g.f. Ţara Varvarilor
barbaria, g.f. mojicie, varvarie
barbaricarius, g.m. cusători de chipuri cu pui, ţăsători de mătase
barbaricum, g.n. oarecare strîgare de război
barbaricus,-a,-um cuvîntători mojicos,-ă; şi, iarăş: care are nărav varvar,-ă
barbaries, g.f. mojicime, varvarie
barbarismus, g.m. cînd omul leteneaşte nu după tocmala limbii leteneşti (sau după învăţătură) grăiaşte
barbarus,-a,-um mojic,-ă, înstreinat cuvîntători,-ă
barbatulus, g.m. bărboşel
barbatus, g.m. bărbos
barbiger, g.m. purtători de barbă
barbitium, g.n. barbă
barbitum, g.n. căpuzu
barbitus, g.m. idem
barbo, g.m. somn nu **barbus** (peaşte)
barbula, g.f. bărbşoară
Barce, g.f. oraş al Africăi
Barcenis, g.f. Pădurea Neagră din Ţara Nemţască
Barcino, g.f. oraş de la Hişpaniia
bardocucullus, g.m. sarecă
bardus, g.m. zălud, nebun
Bariades, g.m. împărat de la Indiia, care împotriva lui Dionisie au războit
baris,-dism g.f. o corabie ducătoare spre îngropăciune de trupuri moarte au fost în Eghipet
Barium, g.n. orăşel de la Apuliia
Barniochiius, g.m. rîu curători al Peloponesului
Barnus, g.m. oraş al Machiedoniei
baro, g.m. boiari de neam mare
Barovia, g.f.[1] Baroniia, lîngă Dunăre

[1] Recte: **Baronia, g.f.**

barrio,-is,-ire în chipul elefantului zbieru, urlu
barritus, g.m. urlare ca elefantul
barrus, g.m. elefant
Basan, g.f. ţînut dincolo de [2] apa Iordanului
bascardo, g.f. fealiul vaselor
basiatio, g.f. sărutare, pupare
basiator, g.m. sărutători, pupători
Basilea, g.f. oraş vestit lîngă Rhenus
basilica, g.f. casă dempreună de svat, mănăstire
basilicanus, g.m. păzîtori de mănăstire
basilice împărăteaşte
basilicus,-a,-um împărătesc,-ă, domnesc,-ă
basilinda, g.f. joc schimbători de împăraţi
basiliscus, g.m. împărat mic
Basilius, g.m. un vlădică blînd în Chiesarea
basio,-as sărut, pupu
basis, g.f. temei, talpă de supt stîlpi
basium, g.n. sărutare, pupare
Bassarcus, g.m. nume al lui Bacchus
bassarides, g.f.pl. seminţii muieri, care sărbătorile lui Bachus cu mare buiguire le-au cuprins
bassaris, g.f. preoteasa lui Bacchus
Bassianus, g.m. un siracusean vestit cu facerea minunilor
Bassus, g.m. nume al unui poetic epicusean şi al alaltor oameni mari /[35r]
bastagia, g.f. boierie ducătoare în tabără lucruri lipsitoare
basternæ, g.f. fealiul carului
bat, Plauti vox. ci, însă
Batalus, g.m. fluieraş de la Efes
Batania, g.f. loc lîngă apa Eufratesului
Batavia, g.f. ţînut în Ţara Nemţască cea de Jos
Batavus, g.m. batavian
Bathyllus, g.m. nume al unii[3] petic şi al unui voinicel
baticula, g.f. molotru de mare
batillum, g.n. vătrari
batillus, g.m. idem
Batina, g.f. oraş al Apuliei
batiocus, g.m. burcan, cană
batiola, g.f. burcănel
batis, g.f. neamul (fealiul) ierbii; **g.m.**: nume de peaşte

[2] Şters: ţînut.
[3] Scris: unnii.

batos, g.f. fealiul ierbii stufoase
batraochiium, g.n. iarbă
Batrachonyomarchia război de broaşte şi de şoareci, adecă războiul broaştelor cu al şoarecilor, de care au scris Homerus
batrachus, g.m. broască; iarăş: zgaibă de gură
batrologia, g.f. spre aceaeaş belitură de ţap
Batton, g.m. un poetic scriitori de comedii
Battus, g.m. nume al unui păstori la **Ovidius**
batuo,-is ciomăgescu, toiegescu, batu
batus, g.m. buriiaş sau butoiaş ca de o ocă, sau de-a doaoa ocă
baubo,-as pupăzăscu
baubor,-aris idem
Baucis, g.f. o muiare săracă, **ad Ovidium**
Bavius, g.m. un poetic neînvaţat, pizmaş lui **Virgilius**
baxeæ, g.f.pl. călţunii înţelepţilor (filosofilor)

BD

bdellium, g.n. lemn crescători în Indiia şi Araviia

BE

beate fericeaşte
beatitas, g.f. fericie
beatitudo, g.f. idem
Beatrix, g.f. o muiare[1] rimlenească; iarăş: fămeaia lui Matiiaş crai
beatulus, g.m. fericiţăl
beatus,-a,-um fericit,-ă
Bebius Massa un vînzători în zîlele lui Vespasiian
bebriacensis,-e bebríiaţean,-că
Bebriacum, g.n. un sat între Cremona şi-ntre Verona
Bebryces, g.m.pl. seminţii de la Traţiia izvodite (de la dînşii aţîţate)
bebrycia, g.f. ţînut al Asiei
bebrycius,-a,-um din ţînutul Bebriţiei
Bebryx, g.m. împărat au fost între Munţii Pireneşti
bechica, g.n.pl. doftorie împotriva tusei
bechion, g.n. brustur dulce sau amar, unghiia-măgariului
Beda, g.m. în Ţara Angliei au fost dascal învăţător de Scriptura Svîntă

[1] Scris: u muia.

bee, Varronis est zbierăciunea mieluşelilor
Beelphegor, g.m. al moaviteanilor bozu pre carele oaricarii l-au socotit Saturnus a fi
Beelzebub[2] Velzevul, dumnezăul muştelor, căpeteniia dracilor
Bela, g.m. împăratul Bela
bela, g.n. oves sic nominarunt antiqui
belbus, g.m. o floare foarte sălbatecă şi rea, pre care o număsc şi hienana
Beletra, g.f. oraş italienesc, nu departe de la Roma
Belgæ, g.m.pl. seminţii ai Ţărei Nemţeşti cătră [sic!] Britaniia
belgicus,-a,-um din Ţara Nemţască de Jos sau Dinlăuntru
Belgium, g.n. oraş al Ţărei Nemţeşti de Jos; iarăş: însăş Ţara Nemţască cea Dinlăuntru şi cea de Jos
belial, g.m. nefolosîtori, rău, becisnic
Belides, g.m. din seminţiia lui Belus[3]
Belisarius, g.m. un hătnogi mare şi în război norocos al împăratului Avgust [sic!] /[35v]
bellaris, g.n. blid de poame, bucate de pă urmă, **pl.**
bellator, g.m. războinicitori
bellatorius,-a,-um[4] de război, războinic,-ă
bellatrix, g.f. războitoare
bellatulus,-a,-um foarte bun,-ă, înfrîmşeţăl,-ea
bellax, g.omnis războinicios,-ă, pohtitori de războaie,-re
belle bine, înfrîmşeţaşte
Bellephorontes, g.m. fiiul împăratului Clancus [sic!] de la Efiriia
Bellerus, g.m. un om în Corinth
bellica, g.f. un stîlpşor au fost înaintea biserecei svintei Bellonei, spre care dărzile au aruncat cînd viteajii spre război au sîrguit
bellicose în chip vitejesc
bellicosus,-a,-um războinicios,-ă
bellicus,-a,-um războinicesc,-ă, de război
bellifer,-a,-um războinic,-ă, purtători de grije de război,-re
belliger,-ra,-um idem

[2] Recte: Beelzebuth.
[3] Scris: Балусь.
[4] Scris: **bellatus,-a,-um**; completat prin scriere deasupra rîndului.

belligero,-as războinicescu, portu războiul
belligeror,-aris idem
bellipotens, g.m. putearnic războitori
bellitudo, g.f. frîmseaţe
bello,-as războiescu
Bellona, g.f. dumnezăoaia războaielor
bellonarii, g.m.pl. popii dumnezăoaiei războaielor
bellosus,-a,-um războinicios,-ă
Bellogradum, g.n. Bălgardul Turcesc
bellua, g.f. fiiară sălbatecă
bellualis,-e fieros,-ă, de fiiară sălbatecă[1]
belluatus,-a,-um cu dobitoace scris,-ă, zugrăvit,-ă, ca un păretari
belluinus,-a,-um idem
belluosus,-a,-um fieros,-ă, cu fiiară zbieros,-ă
bellulus,-a,-um frumuşel,-ea, bunişor,-ă
bellum, g.n. războiu
bellus,-a,-um bun,-ă, cuvios,-ă, împodobit,-ă
belone, g.m. fealiul peaştelui
belos, g.n. săgeată
beluosus,-a,-um[2] cu fiiară prisosîtori,-re
Belus, g.m. nume al unui împărat de la Assiriia
Bembina, g.f. un sat la Nemea
Bembinadia, g.f. ţînut al Arcadiei
Benacus, g.m. un aleşteu mare în Ţara Italiei
bendidia, g.n.pl. jîrtvă traţienească şi sărbătoare au fost
bene bine
bendice binecuvîntăţeaşte, cu blagoslovenie
bendico,-is binecuvintezu, binegrăiescu, blagoslovăscu
bendeicta, g.n.pl. blagoslovenii, binecuvîntări
bendicte cu bunăcuvîntare, cu blagoslovenii, cu mare laudă
benedictio, g.f. blagsolvire
benedictum, g.n. binecuvîntare, blagoslovenie
bendedicus bun cuvîntători
benefacio,-is bine facu
benefactor, g.m. binefăcători, făcători de bine
benefactum, g.n. facere de bine
beneficentia, g.f. bunăfacere, credincioşie
beneficus,-a,-um trăitori cu bunăfacere, trăitoare
Beneventum, g.n. oraş al Campaniei
benevole cu bunăvoinţă
benigne cu bunăvoie, milostiviţeaşte
benignitas, g.f. bunăfacere
benigniter cu bunăvoie
benignus,-a,-um cu bunăvoie, voios,-ă
benna, g.f. car, cotigă
beo,-eas fericescu
Berecynthia, g.f. dumnezăoaia lui Ţibel [sic!]
Berecynthus, g.m. oraş şi munte în Frighiia
Berenice, g.f. o împărătească din Eghipet; /[36r] iarăş: o fată a lui Irod
Beres, g.f. oraş al Traţiei
Berex, g.f.[3] seminţii între Indiia şi-ntre Ethiopiia
Berge, g.f. oraş sau sat al Traţiei
Bergopolis, g.f. oraş al Abderitheanilor
Bergion, g.m. un uriiaş, fiiul lui Neptunus
Bergomum, g.n. oraş al Ţărei Italiei
Berirthrus, g.f. un oraş de la Troada
Berolinum, g.n. oraş de la Marchiia în Ţara Nemţască
bero, g.m. tăgîrţă, sac
Beroe, g.f. o muiare bătrînă de la Epidauriia, doica lui Semeles[4]
Beroea, g.f. oraş al Thessaliei
Beronice împărat de la Eghipet
Berosus, g.m. un înţelept de la Haldeia, care foarte bine au ştiut spre umblarea stealelor
Bersabe, g.f. oraş al Indiei
Bersane, g.f. o văduo din Damasc, pre care Marele Alixandru foarte o au iubit
Berunus, g.m. Verona[5], oraş italienesc
beryllus, g.m. piiatră scumpă, care să chiiamă berillus[6]
Berytis oraş care să ţîne de Troada
Berytos, g.f. oraş al Feniţiei
bes,-sis, g.m. opt filleriuri[7] sau 16[8] loturi
bessalis,-e de o urmă de picior, fîrtrei
Bessara, g.f. oraş al Assiriei
Bessi, Bessorum, g.m.pl. seminţii de la Traţiia
bessis, g.m. doao părţi a lucrurilor împărţite de doao fealiuri

---

[1] Şters: rea.
[2] Scris: **belusus,-a,-um**; completat prin scriere deasupra rândului.
[3] Recte: **Brex, g.m.pl.**
[4] Scris: Семелѣсь.
[5] Scris: Верона.
[6] Scris: бѣриллусь.
[7] Scris: филлѣрюри.
[8] Scris cu cifre arabe.

bestia, g.f. fiiară
bestialis,-e fieros,-ă, de fiiară
bestialiter fieraşte
bestiarius, g.m. luptători cu fiiarăle
bestiola, g.f. fiericică, fierişoară
Beta, g.f. *sfeclă*
betaceus,-a,-um fără miros
Bethania, g.f. orăşel supt muntele Elevutului lîngă Ierusalim şi iaste cale de daoao miluri de pămînt pînă la Ierusalim; iaste şi altă Viftanie dincolo de Iordan
Bethel, g.f. oraş al Samariei
Betlehem, g.f.[2] oraş al Iudeii, de-acolo pînă în Ierusalim 7[3] mile de loc, în care Domnul nostru Isus Hristos s-au născut
Bethphage, g.f. un sat nu departe de la Ierusalim, la Muntele Olivetului (adecă al maslinilor)
bethonica, g.f. o iarbă care să numeaşte iarbă de rană
Bethsaida, g.f. oraş al Galileei lîngă aleşteul Tiberiului
Bethsames, g.f. oraş al Galileei în care Domnul nostru Isus Hristos[4], precum spun scripturile, multe minuni au făcut
Bethsura, g.f. oraş mare au fost al jidovilor
Betica, g.f. ţînut al Ţărei Şpanioleşti
beticus,-a,-um din Granaţiia sau în floare neagră
Betis, g.f. rîu al Hişpaniei
beto,-is,-ire, pro vado, Plaut. mărgu
betonica, g.f. iarbă de rane
betula, g.f. mesteacăn
betulaceus,-a,-um de mesteacăn, mestecănos,-ă

BI

Bianor, g.m. nume al unui om **in Virgilio**
Bias,-antis, g.m. unul dintre doi înţelepţi ai Ţărei Greceşti
bibacitas, g.f. băutură, mare băutură
bibaculus, g.m. băutoraş de vin
bibax, adject. băutori mare,-re, băutori mare de vin,-re

Biberius, g.m. nume scornit au fost al împăratulu Tiberie pentru căce că bucuros au băut vinul cel bun
Bibiana, g.f. o fată creştină rimleancă, care supt Iuliian s-au omorît pentru căce că au ajutat tătîni-său să îngroape trupurile /[36v] ceale moarte ale creştinilor
Biblia, g.f. nume al unii muieri rîmleance
Biblia, g.n.pl. Scriptura Svîntă, Bibliia
bibliographus, g.m. scriitori de cărţi
Bibliolatas, g.m. grammaticul Didimos s-au numit aşa pentru căce că o mie şi cinci sute de cărţi au scris
biblion, g.n. cărticică
bibliopegus, g.m. scriitori de cărţi
biblіopola, g.m. vînzători de cărţi
bibliopolium, g.n. boltă unde să vînd cărţile
bibliotaphi, g.m.pl. coşcigători de cărţi, adecă oamini ca aceiia, carii, cînd pot căpăta oarecare cărţi bune, la nimini nu le părtăşescu, fără numai şie în tainâ-ş cetesc
bibliotheca, g.f. loc de ţînearea cărţîlor
bibliohtecalis,-e de loc de ţînearea cărţîlor
Biblina, g.f. ţînut al Traţiei în care să să[5] [sic!] face vin bun
biblo,-is în bute sau într-alt vas bombăiescu
biblos, g.m. un lemn din Eghipet, pă cojile a căruia în chip de hîrtie au scris, din lemnu-i corăbii au făcut
bibo,-is beau
bibosus,-a,-um băutori mare,-re
Bibra, et,-e, g.f. oraş al Franţiei în Burgundiia
Bibracum, g.n. oraş nemţăsc
Bibulus, g.m. nume al unui pîrgari rimlean
bibulus,-a,-um mare băutori,-re, curători,-re, băutori,-re
biceps, g.o. cu doao capete
biclinium, g.n. loc ca acela unde doao paturi spînzură
bicolor, g.om. cu doao feaţe
bicubitalis,-e de doi coţ
bidens, g.f. sapă cu doi colţ
bidental, g.n. ca acela loc au fost unde oi mărunte au jîrtvit cînd au făcut grindinea pagubă
bidentes, g.f. oişoare de doi ani

[1] Scris de altă mînă.
[2] Recte: **Bethlehem, g.f.**
[3] Scris cu cifre arabe.
[4] Scris: Is. Hs.
[5] Scris: съ сѫ.

biduanus,-a,-um de doao zile
biduum, g.n. doao zile
biennis de doi ani
biennium, g.n. doi ani
bifariam în doao chipuri
bifer,-a,-um de doao ori roditori,-re
biferus,-a,-um idem
bifidatus,-a,-um în doao părţi crăpat,-ă, în doao părţi rămurit
bifidus,-a,-um idem
biforis,-e cu doao uşi, în doao părţi deşchizători,-re
biformatus,-a,-um în doao chipuri izvodit,-ă
biformis,-e (cu) în doao furme, în doao furme
bifrons, g.om. cu doao obrazuri, cu doao frunţi
bifur, g.om. fur mare
bifurcus,-a,-um cu doao ramur, cracuri
biga, g.f. car cu doi cai, teleagă
bigæ, g.f.pl. idem
bigamus, g.m. cu doao muieri, care de doao ori s-au căsătorit
bigatus,-a,-um ban ca acela în care iaste chipul teleagei
bigemmis,-e (de) cu doi boboci, cu doao bărboane de struguri, cum ar fi îndoit
bigeneris,-e de doao neamuri
bigenus,-eris, g.om. de doao neamuri
Bigerones, g.m.pl. seminţii ai Acvitaniei
Bigerra, g.f. oraş şpaniolesc
bijugis, bijuge de doao juguri, jugos de doao ori,-ă, dempreună împreunaţ cai
bijugus,-a,-um idem
bilanx, g.f. blidişel[1] de punţi, adecă în cumpăna unde stau punţii
Bilbilis, g.f. oraş şpaniolesc din care iaste Marţial
Bilbina, g.f. oraş persesc /[37r]
bilibra, g.f. măsură de doi funţi (punţi)
bilibris,-e de doi funţi (punţi)
bilinguis,-e de doao limbi înţelegători,-re; iarăş: mincinos,-ă
biliosus,-a,-um în care multă tină iaste sau în mădulări curătoare umezeală foarte multă
bilis, g.f. hiiare sau tină în mădulări curătoare umezeală
bilis atra întristătoare hiiare neagră în trup
bilix,-cis, g.om. îndoit,-ă, căptuşit,-ă, cum ar fi din doao lucruri făcut
bilustris,-e de zeace ani
bimaris,-e dintre doao mări (pă 3 neamuri)
bimater, g.f. de doao maice
bimatus, g.m. de doi ani
bimembris,-e de doao mădulări
bimensis,-e doao luni, de doao luni
bimestris,-e de doao luni
bimulus,-a,-um de doi anişori (pă 3 neamuri)
bimus,-a,-um de doi ani
binarius,-a,-um îndoit,-ă
bini,-æ,-a cîte doi, cîte doao
binoctium, g.n. doao nopţi
binominis,-e de doao nume
binominus,-a,-um idem
binomius,-a,-um idem
binus,-a,-um al doile, a doaoa
Bion, g.m. nume la cîţiva filosofi
bioneus,-a,-um bionean,-că, adecă de la Bion
biothamathos, g.m. moarte năprasnică
bipalium, g.n. sapă cu doao crange
bipalmis,-e de doao pălmi
bipartio,-is,-ivi spre (sau în) doao părţi împarţu
bipartito,-itis, bipartitus sum idem
bipartito, adv. în doao părţi
bipartitus,-a,-um în doao părţi împărţît,-ă
bipartens, g.om. de doao părţi deşchis,-ă
bipedalis,-e de doao picioare, de urmă de doao picioare (pă 3 neamui)
bipedaneus,-a,-um de doao tălpi
bipedanus,-a,-um idem
bipennis,-e, adject. de doao peane, de doao arepi
bipennifer, g.m. purtători de armă cu doao ascuţîturi
bipertior,-iris în doao împarţu
bipertio,-is,-ire idem
bipertito în doao chipuri, în doao părţi
bipes, g.om. cu doao picioare (pă 3 neamuri)
bipnenella, g.f. fealiul ierbii care are frunza cu doao ramuri
biremis, g.m. corabie corăbiitoare cu doao rînduri
birotum, g.n. car cu doao roate[2], cotigă

[1] Scris: plidişel.

[2] Scris: rate.

bis, adver. de doao ori
Bissaltæ, g.m.pl.[1] seminţii de la Machidoniia
bissellium, g.n.[2] scaun de doi oameni
bisexus vel bisextus sărirea lui Matiiaş, adecă în tot anul al patrule înainte învîrtejitoare zî
bison, g.m. o fiiară grozavă în chipul bivoului, bolin
bissus, g.m.; vide: byssus giolgi scump
Bistones, g.m.pl. seminţii de la Traţiia
Bistonia, g.f. ţînut al Traţiei
Bistonis, g.m. un aleşteu şi ţînut în Thraţiia
bistonius,-a,-um bistoniian,-ă
Bistricia, g.f. Bistriţă
bisulcus,-a,-um cu unghiile crăpate, despicate[3]
Bisultor, g.m. nume a lui Mars
bisurgis, g.m. rîu al Ţărei Nemţeşti
Bithia, g.f. fata lui Faraon, hrănitoarea lui Moisi
bithymum, g.n. miiare hiiartă cu ierburi
Bithynia, g.f. ţînut în Asiia cea Mică
Bitias, g.m. unul dintre domnii Carthagonului
Biton, g.m. fiiul preoteasei cu numele Arghiia, căruia frate i-au fost Cleobis[4]; /^{87v} aceştia amîndoi pre dulce maica lor, cînd slugile cu vitele ar fi întîrzîiat, cu spatele în car o au tras la svînta bisearecă; de care, vezi încă la Ţiţero[5], **3 Tuscul.**
bitumen, g.m. tină cleioasă în Iudea sau clei
bituminatus,-a,-um cleios,-ă, cleit,-ă
bitumineus,-a,-um de clei
bitumino,-as cleiescu
bituminosus,-a,-um cleicios,-ă
Bituriges, g.m.pl. seminţii frînci
bivira, g.f. văduvă
bivium, g.n. cale îndoită
bivius,-a,-um de cale îndoită
biumbres, g.m.pl. pă cest pămînt ca într-acela pămînt lăcuitori, unde, aorea, de şapte ori să umbrază; **vide supra: Amphisci**
Bizantium, g.n. Ţarigrad
blactero,-as bolboţăscu, fără de măsură coţofănescu, bombăiescu
blactero,-onis, g.m. brehăitori, găiţîtori
blæsitas, g.f. făicăvire
blæsus,-a,-um făicav,-ă
blande slovesniceaşte, linguşiţeaşte
blandiculus slovesnicel, linguşitorel
blandidicus,-a,-um linguşitori vorovitori,-re
blandifico,-as slovesnicescu
blandiloquens, g.m. grăitori dulce, slovesniceaşte
blandiloquentia, g.f. slovesnicire, adecă vorovire blîndă, dulce
blandiloquentulus, g.m; -a, f; -um, n. de grăire blîndă, dulce, dulce grăitori,-re
blandiloquus, g.m. vorovitori sloveascnic, dulce
blandimentum, g.n. slovesnicie, linguşire
blandor,-iris[6] mă linguşescu, slovesnicescu
blanditer slovesniceaşte
blanditia, g.f. slovesnicie
blanditiæ, g.f.pl. idem
blanditus,-us, g.m. linguşire
blandulus, g.m. linguşitorel
blandus,-a,-um sloveasnic, linguşealnic,-ă
Blandusia, g.f. ţînutşor al Sibiniianiei [sic!], unde au fost maierul lui Horaţius[7]
blasphemia, g.f. hulire
blasphemo,-as hulescu
blasphemus, g.m. hulitori
blatero,-as bolborosăscu, hebreiescu
blatero,-onis bolborosîtori, hebreitori
blatio,-is brehăiescu, găiţăscu
blatra, g.f. molie
blatraria, g.f. nume al ierbii care iaste aseamine numelui coadei-boului
blatrarius,-a,-um rumăn,-ă, roşu,-şie, în faţa floarei[8] bune (care iaste roşie)
blatteus,-a,-um idem
blax, g.m. nebun, tutuit
blentus, g.m. nebun, împuţît, leaneş
blepharo, g.m. sprîncenos, care are sprînceane mari
blæsulus, g.m. făicăvel, gîngăfel
blessus,-a,-um gîngaf,-ă, făicav,-ă
bliteus,-a,-um fără miros, leaneş,-ă, lenevos,-ă
blitum, g.n. legumă fără miros

[1] Recte: **Bisaltæ, g.m.pl.**
[2] Recte: **Bisellium, g.n.**
[3] Despicate este adăugat ulterior cu cerneală roşie.
[4] Scris: Клѣобись.
[5] Scris: Цицѣро.
[6] Recte: **blandior,-iris.**
[7] Scris: Норациусь.
[8] Scris: florei.

boa, g.f. şarpe de apă, şarpe sugători de vacă
boarium, g.n. forum tîrg de boi
boarius,-a,-um de boi, boos,-ă
boatus, g.m. zbierare
bocas, g.m. fealiul peaştelui
Boccatius, g.m. un istoriceari italiian
Bocchyris, g.m. un împărat eghiptinean
Bochios, g.m. împărat au fost al mauritaniianilor
boahion, g.n.[1] neam de iarbă
Boeotia, g.f.[2] ţînut al Ţărei Greceşti /[38r]
Boeotius,-a,-um boeţiian,-că
Boeotus,-a,-um idem
Boethi, g.m.pl. ajutători
bojæ, g.f. cătuşă, catuşă de mîni şi de grumazi
Bohemia, g.f. Ţara Ceaşilor
Bohemus, g.m. ceah, ceaş
Boji, g.m.pl. seminţii răsărite din Galileia [sic!], carii pă urmă în Ţara Nemţască au conăcit (au descălecat) şi s-au făcut ceaşîi
boletus, g.m. bureate domnesc
bolis,-dis, g.f. dardă: iarăş: funie măsurătoare de apă[3], cu care măsură adîncul apelor
bolus, g.m. bucată, frămîntătură
bolus Armeniæ, g.f.[4] pămînt roşu de la Armeniia[5]
bombarda, g.f. bucă, tun
bombax, adv. ca acela grai care zîcînd cînd[6] lapădă ceva, urăsc
bombilatio, g.f. zbîrnăirea albinelor
bombilo,-as zbîrnăiescu ca albina, bombăiescu
bombus, g.m. zbîrnîire, bombăire
bombycinum, g.n. veşmînt de mătase
bombycinus,-a,-um de mătase
bombylius, g.m. albină zbîrnîitoare, gîndac zbîrnîitori
bombyx, g.m. gîndac, care sloboază mătase
bonitas, g.f. bunătate
Bonna, g.f. oraş lîngă Rhenus
Bononia, g.f. oraş mare al Ţărei Italieneşti
Bonosus, g.m. un crai beţiv rimlean
bonum, g.n. lucru bun
bonus,-a,-um bun,-ă
boo,-as zbieru
Bootes, g.m. stea cu numele de Boari
borea, g.f. fealiul pietrei iaspidei
borealis,-e crivăţos,-ă, de crivăţ
boreas crivăţ
boreus,-a,-um de crivăţ
borrago, g.f. limba-boului
Bos, g.co. bou, vacă
Bosphorus, g.m. boaz strîmt la mare la Ţarigrad, care Evropa de la Asiia desparte
Bosra, g.f. oraş al Idumeei
bostar, g.n. obor de vaci, culcuş de vaci
bostrychites, g.m. piiatră scumpă
bostrychus, g.m. păr încreţît, păr sucit, împletit
botanomantia, g.f. gîcitură cu ierburi, vrăjitură
botellus, g.m. cîrnăţăl
botrus, g.m. strugur
botulus, g.m. cîrnat
bovatim în chip de boi, în chip de vaci, boiţeaşte
boville, g.n. ocol, grajdi de boi
Bovilliæ, g.f.pl. oraş aproape de Roma
bovillus,-a,-um de boi
bovinatio, g.f. suduire, cînd deşchide omul gura şi suduiaşte pre cineva
bovinor,-aris suduiescu, gura spre dîns desfăcînd batjocurescu
bovinus,-a,-um de bou
box, g.m. un peaşte zbierători
brabeum, g.n. plată, dobîndă
brabentæ, g.m.pl. judecători, împărţîtori de plată sau judeţi (birăi)
brabium, g.n. dobîndă dobînditâ cu războiu sau plată dobînditâ
braccæ, g.f. veşmînt flocos (lînos), nădragi
bracchatus,-a,-um de veşmînt lînos
brachiale, g.n. plecare braţului, mînecă de contoş
brachialis,-e de braţ
brachiolum, g.m. brăţişor
braochiium, g.n. braţ
brachybii, g.m.pl.
brachylogia, g.f. vorbă (grai) scurtă
Brachmanes, g.m.pl. înţelepţii indiiani

---

[1] Recte: **bochion, g.n.**
[2] Scris: **Boetia, g.f.**; corectat prin scriere deasupra rîndului.
[3] Şters: scoţîtoare.
[4] Marcat marginal: x.
[5] Textul românesc a fost adăugat ulterior cu altă cerneală.
[6] *Cînd* este reluat din finalul cuvîntului precedent.

bractea, g.f. şînă supţîre, hier lat, bătut afară /38v

bractearius făcători de lăsplatoriţe de aramă, meşter de şine

bracteator, g.m. lăţîtori de aur, făcători de curcubeaie, făcători de şine

bracteatus,-a,-um cu curcubeu înfrîmşeţat,-ă, lucios,-ă

Bragadas, g.m. rîu al Africei

branchiæ, g.f.,-arum, pl. urechi de peaşte

branchus,-a,-um amuţît,-ă, cînd amuţeaşte omului glasul

Brasidas, g.m. om mare de la Laţedemon

brassica, g.f. varză

bregma[1] căpătîiul capului

brephotropheium, g.n. casa copiilor de curvă sau casa de misăi a copiilor celor săraci, carii n-au părinţi

brevi pă scurt, curînd, după scurtă vreame

brevia, g.[2]**n.pl.** vad, loc unde poţi treace în picioare

breviarium, g.n. lucru cules în sumă scurtă

breviloquens, g.om. scurt vorovitori,-re, de grai scurt

breviloquentia, g.f. vorbă scurtă

breviloquium, idem g.n.

brevio,-as scurtezu

brevis,-e scurt,-ă

brevitas, g.f. scurtăciune

breviter scurtăţeaşte, pă scurt

Briareus, g.m. nume al unui uriiaş

Brimo g.f. numele lui Hecates[3]

brisa, g.f. tescovine, dreave

Briseis, g.f. fata lui Brisei[4]

briso,-as calcu vin, meastecu

Britannia, g.f. parte a Angliei

britannicus,-a,-um britaniian,-că, angliian,-ă

Britones, g.m.pl. seminţii britoeani

brochitas, g.f. tocirea dinţilor

brochus, g.m. cu gură mare, căruia-i stau dinţii afară

Bromius, g.m. dumnezăul beţiei

bromos, g.m. iarba ovăsului

bronchus, g.m. gîtlej

bronchocele, g.f. gîlcă care să face în ceafă

bronci, g.m.pl. dinţii stătători afară

Brontes, g.m. un uriiaş chior cu un ochi şi jumătate (sluga faurului din iad)

brontia, g.f. piiatră scumpă căzută cu grindinea

bruchus, g.m. cărăbuş

bruma, g.f. brumă

brumalis,-e de iarnă

Brundusium, g.n. oraş italienesc

bruscum, g.n. moţochină, gîlcă de cer

bruta, g.f. lemn roditori în ţara de cătră răsărit

bruteo,-es dobitocescu, necuvîntorescu

brutesco-is idem

Brutii, g.m.pl. seminţii italieneani

Brutus, g.m. nume al unui om mare rimlean

brutus,-a,-um dobitocesc,-ă, necuvîntători,-re (cum ar fi vită)

Bruxella, g.f. oraş al Brabanţiei

Brya, g.f. o iarbă din care fac măturі curăţîtoare de haine

Bryaxis, g.m. un zugrav vestit

bryon, g.n. muşchi

bryonia, g.f. tigvă de pămînt

Bryseus, g.m. nume al lui Bachus

bryton, g.n. din orz hiiartă băutură, olăvină de slad

bu în sine nimic, iară la alt cuvînt pus, mare lucru însămnează, ca boul

bua, g.f. beare de copii mititei

bubalinus,-a,-um de bivol

bubalus, g.m. bivol

Bubastis, g.f. oraş eghiptenesc

Bubasus, g.f. ţînut de la Cariia

Bubetani, g.m. seminţii de la Campaniia

bubile, g.m. ocol de boi, grajdi de boi

bubino,-as muiarea cu sînge de lună o mînjescu (adecă de cel ce-l leapădă într-o lună o dată) /39r

bubo,-onis, g.dubii. boaghie

bubones, g.m.pl. zgaibe, bube

bubonium, g.n. iarba stealei

bubonocele, g.f. coime

bubsequa, g.m. păstori de vite

bubula, g.f. carne de vacă

bubulcito,-as păstoreaşte strîgu, chiiuiescu

bubulcitor,-aris păzăscu boii

bubulcus, g.m. boari

bubulus,-a,-um de vacă, de bou

---

[1] Marcat marginal: x.

[2] Şters: g.f.

[3] Scris: Хекатѣсь.

[4] Scris: Бриѣи.

bucardia, g.f. pietricică în chipul inimiei boului
bucca, g.f. bucă, gură
buccea, g.f. îmbucătură, îmbucăţea
buccella, g.f. bucăţîcă
buccellatum, g.n. pesmed, pîine de tabără de doao ori coaptă
buccina, g.f. bucin, trîmbită
buccinator, g.m. bucinători, trîmbitaş
buccino,-as bucinu
buccinum, g.n. trîmbită, bucin
bucco,-onis, g.m. bucos
buccula, g.f. îmbucăturea; iarăş: junincuţă, văcşoară
bucculentus,-a,-um cu buza înflată în sus, bucos,-ă
bucea, g.f. tocul[1] bobului, păstaie[2] de bob
bucentes, g.m. fecior care învaţă sau care şade la cizmari, la argăsîtori
bucentrum, g.n. strămurare
Bucephalus, g.m. calul Marelui Alixandru, Ducipal
buceres, g.m. iarbă care să chiiamă iarbă de coarne de boi sau iarba coarnelor boilor
buceria, g.f. cîrd de vite
bucervus,-a,-um bine încornurat,-ă, cu coarne mari
bucelica, g.n.pl.,-orum[3] vearşuri scrise de păstori sau[4] de stihuri
bucolicon, g.m.[5] sămănătură machidonească, hiricică
bucolicus,-a,-um păstoresc,-ă, de păstorit
Bucolion, g.m. fiiul cel mai mare a lui Laomedon
bucula, g.f. junince, mînzată
bubulus, g.m. junincel, mînzat
Buda, g.f. oraş mare al Ţărei Ungureşti; oh, de demult, bună Budo,
Budoris, g.f. nume de demult a lui Heaidelberg[6]
bufo,-onis, g.m. broască rîioasă
buglossa, g.f. limba boului

[1] Şters: de.
[2] Scris: pastare.
[3] Recte: **bucolica,orum, g.n.pl.**
[4] Şters: vearş care.
[5] Marcat marginal: x.
[6] Scris: Хаиидѣлбѣргъ.

buglossos, buglossum, idem
buglossus, g.f. idem
bugones, g.f.pl. din bou putred răsărite albine
bulapathum, g.n. brustur lat, lăpuş
bulbaceus,-a,-um rătund,-ă
balbine, g.f.[7] ceapă sălbatecă
bulbito,-as cu căcat de copil mînjăscu
bulbosus,-a,-um moţochinos,-ă, căpăţînos,-ă
bulbus, g.m. pur care are rădăcină rătundă
buleuta, g.m. om de svat, svatnic
buleuterium, g.n. casă de svat
bulga, g.f. tăgîrţă, teşilă, traistă
Bulgari, g.m.pl. lăcuitorii Bulgariei
Bulgaria, g.f. Ţara Bulgarilor
bulinia, g.f. flămînzie[8] linitoare care nu să poate împlea
bulla, g.f. nastur, băşică de apă; iarăş: spînzurătoare pecetluită funie
bullatus,-a,-um năsturos,-ă, pecetluit spînzurători,-ă,-re, băşicos,-ă
burcehus,-a,-um în faţă roşie
Busiris,-dis, g.m. împărat eghiptenesc, fiiul lui Neptunus[9]
bullo,-is,-ire clocotescu
bullo,-as clocotescu cu clocoţi, băşîci
bullula, g.f. clocoţăl, băşicuţă, năsturaş
bumamma, g.f. ţîţă de vacă
bumastus, g.m. cu ţîţele mari, ţîţos ca vaca
bumela, g.f. frasîn mare
bunias, g.f. nap mare rătund
bunion, g.n. fealiul rădăcinei napului
Bupalus, g.m. un zugrav vestit, care pre poeticul Hiponactes[10] năprăsniceaşte f^{9v} l-au zugrăvit şi acesta, apoi, cu atît de mînioase vearşuri l-au buşluit pre acela, cît pă urmă s-au spînzurat pre sine bunul zugrav
bupes, g.m. copil mic, bătrîn
buphonum, g.n. iarbă omorîtoare de vite
buphthalmus, g.m. ochiiul boului (iarbă)
bupleuros, g.f. fealiul ierbii
buprestis,-idis, g.f. viiarme veninat, tăun
bura, g.f. coarnele plugului
Bura, g.f. un oraş achienesc

[7] Recte: **bulbina, g.f.**
[8] Şters: neputincioasă.
[9] Scris: Нѣптунусч.
[10] Scris: Хипонактѣсь.

burdo, g.m. catîr
Burgundia, g.f. ţînut al Franţiei
Burgundiones, g.m.pl. burgundiiani
buris, g.f. corn de plug, otic
burrhus,-a,-um în faţă roşie
Busiris,-dis, g.m. împărat eghiptean, fiiul lui Neptunus
bustuarii, g.m.pl. în praznic jucători înarmaţ
bustum, g.n. groapă, loc de îngroparea coşcigului
buteo,-onis, g.m. gaie, caie
Butes, g.m. fiiul împăratului bebrioţiseanilor
Buthia, g.f. oraş sau ţînut al Ioniei
Buthron, g.n. oras horvăţăsc
Buthrotum, g.n. loc obăgit la Roma
buthysia, g.f. mare jîrtvuire
Butis, g.f. oraş sirienesc într-alt nume Pella[1]
butio,-onis[2] pasăre zbierătoare, ţuvichii[3]
butonum, g.n. papură de rogojini
butrubata g.n.pl. vorbă de nimic tribuitoare sau lucru
butyrinus,-a,-um unturos,-ă, de unt
butyrum g.n. unt
Buxentum, g.n. oraş al Lucaniei
Buxetum, g.n.
buxeus,-a,-um
buxifer,-ra,-um
buxosus,-a,-um
buxus, g.f.
Buzæ seminţii indiiani
Buzigeus, g.m. munte al Thessaliei
Bbyassos, g.f.[4] oraş al Cariei
Bbybe, g.f.[5] oraş traţienesc
Bbyblesia, g.f.[6] ţînut al Cariei
Bbyblis,-idis, g.f.[7] nume al unii feate, al unui ţînut şi al unui oraş
Bbyblus, g.f.[8] oraş feniţienesc
Bycus, g.m. rîu al Sarmaţiei în Evropa
Byllis, g.f. oraş al Ţărei Horvăţeşti
Bymazus, g.f. oraş al Peoniei
byne slad
byrsa, g.f. piiale
byssinus,-um
byssus, g.f.
Byzacium, g.n. ţînut al Africei
Byzanthes, g.m.pl. seminţii ai Africei
Byzantium, g.n. Ţarigrad
byzantius,-a,-um ţarigrădenesc,-ă
Byzeres, g.m.pl. seminţii haldeiani

[1] Scris: Палла.
[2] Marcat marginal: x.
[3] Adăugat ulterior cu altă cerneală.
[4] Recte: **Byassos, g.f.**
[5] Recte: **Bybe,** g.f.
[6] Recte: **Byblesia, g.f.**
[7] Recte: **Byblis,-idis, g.f.**
[8] Recte: **Byblus, g.f.**

C

CA

Cabalaca, g.f. oraş al Albaniei în Asiia
Cabales, g.m.pl. seminţii ai ţînututlui Liţiei
Cabalia, g.f. o parte a ţînutului Liţiei
Cabalis, g.f. oraş al Cabaliei
caballatio, g.f. et caballitio slujbă spre vedearea ţînerei cailor
caballinus,-a,-um de iapă
caballus, g.m. iapă [sic!]
cabus, g.f. nume al măsurei de grîu
cacabo,-as în chipul potîrnichiei cocăiescu
cacabus, g.m. oală de hier, acoperemînt
cacalia, g.f. fealiul ierbii
cacaturio,-is,-ire m-aş căca, îm vine să mă cac
cacatus,-a,-um căcat,-ă, întinat,-ă
Caccabe, g.f. numele cel de demult al Carthagonei[1] /40r
cachinatio, g.f. rîdere, hohotire
cachinor,-aris rîzu, hohotescu
cachinus, g.m. rîdere[2], hohotire
cacia, g.f. răutate
caco,-as mă cacu
cacodæmon, g.m. suflet rău, drac
cacostomachus, g.m. stomah rău, pierdut
cachoetes, g.m. obiceai rău, năravrău, becisnic
cacostomachus, g.m. stomah rău, pierdut
cacosyntheton, g.m. rea, neîntocmită întocmire
cacozelia, g.f. rea urmare, purceadere
cacozelus, g.m. rău următori
cactos, g.m. iarbă crescătoare în Siliţiia
cacula, g.m. slugă de cătană sau copii în casă
cacumen, g.m. vîrf
cacuminatus,-a vîrfărit,-ă[3]
cacumino,-as vîrfărescu[4]
Cacus, g.m. un tîlhari de demult, fiiul lui Vulcan
cadaver, g.m. stîrv, trup mort
cadavetinus,-a,-um de stîrv

[1] Scris: Картхагонеи.
[2] Scris: rîde.
[3] Scris: връфжрит,-ж.
[4] Scris: врѣфжреслу.

cadaverosus,-a,-um stîrvos,-ă[5]
cadiscus, g.m. fedeleşcel, văşcior
cadivus,-a,-um căzut jos,-ă
Cadmea, g.f. cetate de la Thebasva [sic!]
cadmeus, cadmejus cadmeneian, cadmeiian, de la Cadmeu şi de la Cadmeius
cadmia, g.f. o piiatră arămoasă
Cadmeus, g.m. fiiul lui Aghenor de la Feniţiia
cado,-is cazu
Cadrema, g.f. oraş al Liţiei
caduceator, g.m. sol scornitor de pace
caduceum, g.n. toiag, nuia scornitoare de pace
caduceus, g.m. idem
Caducifer, g.m. nume al lui Miercurie, aducători de veaste de pace
caduciter cu cădeare, pierzătoreaşte, strîcăţeaşte
caducus,-a,-um strîcători,-re, de strîcat, căzători,-re, de căzut
cadurum, g.n. şatră, acoperemînt de marfă neguţătorească
cadus, g.m. putină, bute
Cadusii, g.m.pl. seminţii de la Asiia
Cæa, g.f. ostrov pă Marea Egheumului
cæcias, g.m. vînt suflători între vîntul de cătră răsărit şi-ntre crivăţ
cæcigenus,-a,-um orb născut,-ă
cæcilia, g.f., şarpe scurt orb
Cæcilius, g.m. un dascal de demult rimlean
cæcitas, g.f. orbire
cæco,-as orbăscu
cæcubium, g.n. fealiul vinului de la Campaniei [sic!]
Cæculus, g.m. orbuleţ; iarăş: nume al fiiului lui Vulcan
cæculto,-as orbăţăscu, anevoie văzu
cæcus,-a,-um orb, oarbă
cæcutio orbătorescu, de-abiia văzu
cædes, g.f. omorîciune, moarte de armă
cædo,-is omoru, taiu, batu, lovăscu, jîrtvuiescu, tălăluiescu; iarăş: îngăduiescu

[5] Scris: стъвос,-ж.

cæduus,-a,-um tăiecios,-ă
cælamen, g.f. tăiare
cælator, g.m. tăietori
cælatura, g.f. tăiare
cælatus,-a,-um tăiat,-ă, înfrîmşeţat,-ă
cælebs, g.c. nensurat,-ă
Celestini, g.m.pl. seminţii de la Umbriia
celestis,-e ceresc,-ă
cælia, g.f. olăvină de grîu sau săcară
cælibatus, g.m. neînsurare
cælicola, g.m. lăcuitori ceresc (în ceri)
cælicus,-a,-um ceresc,-ă, de ceri
cælifer,-a,-um purtători de ceri,-re
cælites cerani (carii lăcuiesc în ceri)
cælitus cereaşte
Cælius, g.m. unul dintre 7 munţi rimleneşti
cælo,-as taiu, cioplescu, formăluiescu, izvodescu
cæltes, g.m. tîmplari
cælum, g.n.[1] unealtă de tîmplărit, [2] de tăiat, de scobit /[40v]
cælum, g.n. in singulari, in plur. masculini generis ceri
cæmentarius, g.m. meşteri de piiatră
cæmentitius,-a,-um din varniţă stătători,-re
cæmentum, g.n. varniţă şi alte ce ar fi spre zidirea zîdului
Cæne,-e g.f. oraş au fost la Spartana [sic!]
cæneus,-a,-um orăşan din Ţene,-că
cænum, g.n.; vide: coenum
cæpa, g.f. ceapă
cæpe, g.n. indecl. idem
cæpetum, g.n. ciăpărie[3], loc de ciăpărie[4]
cæpula, g.f. cepşoară
Cæra, g.f. oraş au fost al Thusţiei
cæra et ejus derivata vide in cera
cæratura, g.f. ceruitură; **vide: cera**
Cære, g.f. oraş al Hetruriei
cæremonia, g.f. ţeremonie
Cæretum, g. oraş al Umbiriei
cærium, g.n. neamul zgaibelor
cærulæus,-a,-um vînăt
cærulus,-a,-um idem
cæsa, g.f. neamul săgeţilor
cæsa, g.n.pl. părticealele vorovirei
Cæsar, g.m. nume al cîtorva romani[5] de pre carii pre toţ împăraţii rimleneşti îi număsc Chiesar
Cæsarea, g.f. oraş al Palestinei
Cæsarea Augusta, g.f. oraş şpaniolesc
Cæsarea Philippi nume de oraş
cæsareus,-a,-um chiesăresc,-ă, adecă împărătesc,-ă
cæsarianus,-a,-um împărătesc,-ă
cæsariatus,-a,-um chicos,-ă
Cæsarienses, g.m.pl. seminţii de la Ioniia
cæsaries, g.f. chică
Cæarobicenses, g.m.pl. seminţii şpanioleani
Cæsenna, g.f. oraş al Italiei
Cæsennas, g.c. ţesenean,-că
cæsium tăind, **adv.**
cæsio, g.f. tăiare
cæsitium, g.n. veşmînt alb[6] de giolgi
cæsius,-a,-um în faţa ochilor pisicei, vînăt,-ă
cæso, g.m. care să naşte tăind pîntecele mîni-sa
cæspes, g.m. bucată de loc, păjiştioară
cæspitator, g.m. poticnitori
cæspitius,-a,-um bucătos,-ă, ştiucos,-ă, de bucată, de ştiuc
cæspito,-as mă poticnescu
cæstrum, g.n. unealtă săpătoare de os de elefant
cæstus, g.m. [7] măciucă de război cu moţochină de plumb, buzdugan, măciucă cu lanţ
cæsuliæ, g.c.pl. carii au ochii vineţi
cæsum, g.n. tăiat
cæsura, g.f. tăiarea leamnelor, tăiare
cæsuratim pă scurt
cæsus,-a,-um tăiat,-ă, bătut,-ă
cætarii, g.m.pl. vînzători de peaşte, de chit
cætera, g.n.pl. cealealalte
cætere de acum
cætero altădată, apoi
cæteroqui afară de aceaea
ceteroquia idem
ceterum alta, mai încolo
cæterus vel cæter rectus masculinus non est in usu nunc, usus est eo Cato, De re rustica, cap. 22; g.f. cætera; g.n.: cæterum celalalt, ceaealaltă

[1] Recte: **cæltum, g.n.**
[2] Şters: ceri.
[3] Scris: чжпжрие.
[4] Idem.
[5] Adăugat deasupra rîndului.
[6] Scris: al.
[7] Şters: toiag de război.

cæus,-a,-um ţeian,-că, din ostrovul Ţea
cæyx, g.f. fealiul pasărei de mare, halţion
Cajeta, g.f. nume al unii mueri de la Troada
Cajnas, g.m. rîu de la Indiia
Cajus, g.m. nume polecritori rimlenesc
cala, g.f. măciucă de lemn
Calaber, g.m. calabriian
Calabria, g.f. ţînut al Ţărei Italiei
calabricus,-a,-um calabricesc,-ă /41r
Calabris, g.f. alt ţînut al Ţărei Italiei
Calaguritanus,-a,-um calaguritanean,-că
Calagurium, g.n. oraş şpaniolesc
calais, g.m. o piiatră scumpă galbănă
calamaris,-e de ţînearea gondeaielor[1], cum ar zîce tecuşesc,-ă
calamarium, g.n. tecuş în care să ţîn condeaiele
calameta, g.n.pl. aşchii de araci de vie, frîmturi de trestie
calamintha, g.f. voieşniţă
Calamis, g.m. un cioplitori de chipuri mare
calamistratus,-a,-um încreţiţ,-ă
calamister et calamistrum hier de încreţeala părului (de încreţît părul)
calamistro,-as încreţescu
calamitæ, g.f. broştiţe verzi
calamitas, g.f. scîrbă[2], dosadă
calamites, g.f. piiatră scumpă în mare crescătoare
calamitose cu dosadă, cu scîrbă[3]
calamitosus,-a,-um dosădicios,-ă
calamochnus, g.m. muşchi sărat crescut pre trestiie
Calamos, g.f. oraş al Feniţiei
calamus, g.m. trestie, fluier de trestie, condeai
calantica, g.f. conci, acoperiş
calare a chiema
calathiana, g.f. viorea înfloritoare toamna
calathiscus, g.m. coşuleţ
calathus, g.m. coş
calatores, g.m. înainte chiemătoare slugi
calcaneum, g.n. călcîi, călcîi de picior
calcaneus, g.m. idem
calcar, g.n. pintene
calcaria, g.f. cuptori de varniţă
calcarius, g.m. vărniţari; iarăş: pintenari

[1] Scris: gondeaielor.
[2] Scris: скржбъ.
[3] Scris: скржбъ.

calcarius,-a,-um de varniţă
calcatio, g.f. călcare
calcata domus casă văruită
calcatorium, g.n. casă de varniţă
calcamen, g.m. încălţămînt, cizmă
calceamentum, g.n. idem
calcearium, g.n. îmbrăcămînt de picioare, ciobotă, bătuşă, călţun, obiială
calcearius, g.m. încălţămîntari, cizmari
calceatus,-a,-um cizmărit,-ă
calceo,-as,-are încalţu, potcovăscu, cizmărescu
calceolarius, g.m. bătuşari, cizmari
calceolus, g.m. bătuşel, cizmuliţă
calceus, g.m. bătuş, cizmă, încălţămînt
Calchas,-antis, g.m. un elin gîcitori din zburatul pasărilor
calcitratus, g.m. lovire, zvîrlire (ca a calului)
calcitro,-as lovăscu, zvîrlescu (ca calul)
calcitro,-onis, g.m. zvîrlitori, lovitori
calcitrosus,-a,-um lovitori,-re, lovitori,-re [sic!]
calco,-as calcu
calcularius,-a,-um de socotit
calculator, g.m. socotitori
calculo,-as socotescu, aruncu, lapădu, iau socoteală
calculosus,-a,-um pietros,-ă; iarăş: în care iaste piiatră
calculus, g.m. ban de socotit
caldarium, g.n. căldare de apă caldă
caldarius,-a,-um încălzîtori,-re[4], de încălzît
Caldius, g.m. nume scornit a lui Claudius împărat de la o cătană glumaţă
caldor, g.m. căldură
caldus,-a,-um cald,-ă
Cale, g.f. oraş al Campaniei
calefacio,-is încălzăscu
calefactio, g.f. încălzîre
calefacto,-as pururea încălzăscu
calefactus,-us, g.m. încălzîre
calefactus,-a,-um încălzît,-ă
calefio,-is mă încălzăscu
Calegia, g.f. numele Vitiberhgei în Ptolomeu
Calena, g.f. oraş anglienesc, **Oxonia**
calendæ, g.f.pl. întîia·zi a tuturor lunilor
calendaria, g.n.pl. călindari, iudiţis

[4] Scris: încălţîtori,-re.

calendaris,-e de călindari, călindăresc,-ă
calens, g.om. cald,-ă /41v
Calenum, g.n. oraş al Campaniei
caleo,-es mi-e cald, sînt cald
calesco,-is mă încălzăscu
Caletium, g.n. ţînutul Cales[1] în Flandriia
caliculatim, adv. în chip de păhar
caliculus, g.m. păhăraş, păhăruţ, păhărel
calidarium, g.n. în casa de băiat loc de asudat
caliditas, g.f. încălzîre
calendrum, g.n.[2] împodobire mare sau păr scornit
caliga, g.f. cioareci, şălvari, nădragi
caligans, g.om. întunecători,-re
caligaris,-e de nădragi, de cioareci
caligarius,-a,-um nădrăgesc,-ă, **idem**
caligatio, g.f. întunecare
caligatus,-a,-um nădrăgesc,-ă, ciorecesc,-ă
caliginosus,-a,-um întunecos,-ă
caligo,-inis, g.f. întunecare
caligo,-as întunecăţeaşte văzu
Caligula, g.f. nădrăgel, ciorecel; iarăş: numele împăratului Caius
calim atît ca şi **clam**: pă ascuns
calix, g.m. păhar; iarăş: coaje de mazăre sau de bob
callens, g.om. învăţat,-ă, ştiut,-ă
calleo,-es cu frîmte mădulări sîntu, adecă cu umblarea, munca, cu întărite, învîrotşate mîni, picioare biruiescu; iarăş: ştiu, înţelegu
callesco,-is mă întărescu, mă învîrtoşescu
Callias, g.m. nume a unui poetic şi al unui hătnogi mare au fost
calliblepharom, g.n. doftorie vindecătoare de sprînceane
Callicles, g.m. un cioplitori de lemn vestit
Callicrates, g.m. un meşter mare cioplitori de marumură
Callicratides, g.m. un hătnogi laţedemonean
callide înţelepţeaşte, marghioleaşte
calliditas, g.f. marghiolie, înţeleapţie [sic!]
callidus,-a,-um marghiol,-ă, înţelept,-ă
calligonom, g.n. rădăcină de sînge
Callimachus, g.m. nume al unui poetic şi al unui înţelept

[1] Scris: Калѣсь.
[2] Recte: **calidrum, g.n.**

Calliope, g.f. una cu bun glas dintre noao mujice
callis, g.f. cale vîrtoasă; **g.n.** cale umblată
Callisto, g.f. carul ceriului
Callistratus, g.m. un cioplitori de chipuri
callistrophiæ, g.f.pl. neamul zmochinelor
callistrutchiæ[3]**, idem**
callitriche, g.f. iarbă care să chiiamă iarbă de păr de fată săracă
callitrichon, g.n.; callitrix, g.f. idem
callitrix iarăş: fiiară în chipul măimuţei
callositas, g.f. învîrtoşare[4]
callossus,-a,-um frîmt,-ă, învîrtoşat,-ă
callum, g.n. frîngerea, învîrtoşarea mînilor, picioarelor în muncă
callums g.m. idem
calo,-as[5] chiemu
calones, g.m. slugi de tabără; iarăş: călţuni de lemn
calopodium, g.n. cizmă, călţun cu talpă de lemn
calophanta, g.m. şafar
calor, g.m. căldură
calorificus,-a,-um încălzîtori,-re
calpar, g.m. fealiul vinului sau urciorului de vin
Calpe, g.m. munte de la Hişpaniia, pre care Hercules[6] îl chiiamă Columniia [sic!]
Calphurnia, g.f. nume a unii muieri şufăriţe
Calphurnius Bestia boiari rimlean au fost
caltha, g.f. iorea, iorea [sic!] galbană
calthula, g.f. conteşel în floarea viorealei
calva, g.f. partea din sus a capului, creaştet, căpătîiul capului, loc plesuv
calvaster, g.m. pleşuv, de jumătate pleşuv
calvatus,-a,-um pleşuvit,-ă
calveo,-es pleşuv sîntu
calvesco,-is mă pleşuvăscu /42r
calvitas, g.f. pleşuvire, pleşuvală
calvities, g.f. idem
calvitium, g.n. idem
calumnia, g.f. ruşinare, mahlerie, ocară, năpaste[7]

[3] Scris **callistruchiæ**; corectat prin scriere deasupra rîndului fără anularea literei c greşite.
[4] Scris: ѣврътошаре.
[5] Scris: **callo,-as**; corectat prin ştergere.
[6] Scris: Хѣркулѣсь.
[7] Ultimele două cuvinte adăugate ulterior.

calumniator, g.m. mahleari, ruşinători, ocărîtori[1]
calumnior,-aris mahlerescu, ruşinezu, năpăstuiescu[2]
calumniose mahlereaşte, ruşinăţeaşte, năpăstuieaşte[3]
calumniosus,-a,-um mahlericios,-ă, năpăstuicios,-ă[4]
calvo,-as pleşuvăscu
calvo,-is înşelu
calvor,-aris idem
calvus,-a,-um pleşuv,-ă
Calvus, g.m. nume al unui poetic de demult
calx,-cis, g.f. varniţă
calx,-cis, g.m. călcîiu
Calyba, g.f. oraş traţienesc
calyculus, g.m. diminut. a calice coaşă [sic!] de poame
Calydon, g.f. oraş al Etoliei
Calydonia, g.f. idem
calydonius,-a,-um calidoniian,-ă
Calypso, g.f. fata lui Oţeian la carea au fost Ulises[5]; iarăş: un ostrov de la Ioniia
calyptra, g.f. acoperemînt, zăbranic, brobodealnic
calyx, g.f. tocul florilor şi al poamelor
Camarina, g.f. un aleşteu şi oraş în Siţiliia
cambio,-is schimbu; iarăş: schimbu ca cum aş schimba neşte dobitoace cu cineva
Cambyses, g.m. un cinstit persean căruia ş-au dat Astaghiias, fata de la care apoi s-au născut Ţirus
camelarius, g.m. cămilari
camelasia, g.f. cămilărime, adecă muncire cu cămilele
camela, g.f. feali de vas
camelinus,-a,-um de cămilă
camelolata, g.com. mînători,-re de cămile
camelus, g.m. cămilă
camera, g.f. cămară, boltă
camerarius,-a,-um camărăşesc,-ă, de cămară, de boltă
camero,-as boltescu
Cameropis, g.f. oraş indienesc

[1] Adăugat ulterior.
[2] Idem.
[3] Idem.
[4] Idem.
[5] Scris: Улисѣсь.

Camilla, g.f. împărăteasa volscuseanilor[6]
camillus, g.m. slugă biserecească
Camillus, g.m. un om mare, vestit, rimlean
camino,-as în chip de cuptori facu
caminus, g.m. [7] cuptori, urloi
cammæron, g.n. o iarbă foarte veninată
cammarus, g.m. rac de mare
camoena, g.f. cîntec
Camoenæ, g.f. dumnezăoaia cîntărilor
campana, g.f. clopot
Campania, g.f. ţînut al Ţărei Italiei
Campania Galliæ ţînut frîncesc
campanula, g.f. clopoţăl, clopotaş [sic!]
campanus,-a,-um companiesc,-ă [sic!]
camparius, g.m. cîmpari, păzitori de cîmp
campe, g.f. omidă
campestris,-e de cîmp, cîmpatec,-că
campus, g.m. cîmp
camura, g.f. fealiul vaselor
camurus,-a,-um strîmb,-ă, plecat,-ă
camus, g.m. hăţ
Cana, g.f. oraş al Galileei
camabuceus,-a,-um de cîinepă
canabinus,-a,-um idem
canabis, g.f. cîinepă
canabium, g.n. idem
canalicola, g.com. omşor sărac, stătători la jghiiabul tîrgului[8]
canalicula, g.f. jghiebuleţ, postăvioară
canaliculatus,-a,-um jghiebuit,-ă
canaliculus, g.m. jghiebşor
canalis, g.d. jghiiab
canalitius,-a,-um jghiebuicios,-ă, săpat, scobit
Canan, g.f. Ţara Araviei
Cananæa, g.f. Pămîntul Făgăduinţei lăudat
canaanitis, g.f. cananineancă /[42v]
Canaria, g.f. un ostrov în Marea Atlanticească, unde zahar foarte bun şi vin bun să rodeaşte
canaria, g.f. iarbă curăţîtoare de cîini
canarius,-a,-um cîinesc,-ă, de cîine
canaria, g.f. iarbă curăţîtoare de mîini
canarius,-a,-um cîinesc,-ă, de cîine
canatim cîineaşte

[6] Scris: Волскуѣнлр.
[7] Şters: cămin.
[8] Scris: тръгулуи.

cancellaria, g.f. casă de cănţălarie
cancellarius, g.m. cănţălari
cancellatim în chip de zebreale
cancelli, g.m.pl. zăbreale (făcute ca mreaja)
cancello,-as zăbrălescu, ştergu, de ceaea parte batu
cancer,-cri et,-cris, g.m. et[1] **n.** rac
Candate,-ces, g.f. nume al unii crăiase
candax, g.f. idem
candefacio,-is înălbăscu
candela, g.f. lumînare
candelabrum, g.n. sfeaşnic
candeo,-es alb, înfocat sîntu, albăscu[2]
candesco,-is mă învăpăiezu, mă înălbăscu, mă mîniiu
candicantia, g.f. lucire, înălbire
candico,-as luciescu, strălucescu, ca focul
candidatorius,-a,-um de veşminte albe
candidatus,-a,-um înălbit, în alb veşmînt îmbrăcat,-ă
candide credincioşaşte, derept, curat
candido,-as înălbăscu
candidulus,-la,-lum albişor,-ră
candidus,-a,-um alb,-ă, luminat,-ă, curat, curată
candifico,-as alb facu, înălbăscu
Candiope, g.f. fata lui Oenotion, sora lui Orion
candor, g.m. albire, blînzime
candofocus, g.m. nuiaoa[3] cea ascunsă (vîrîtă) a viţei de vie
caneo[4] cărunt sînt, încăruntezu
Canoens,-entis, g.f. nume al unii dumnezăoaie
canephorus,-a,-um purtători de coşuri în cap, purtătoare **et cætera**
canesco mă încăruntezu
cani, g.m.pl. păr cărunt, peri cărunţi
cania, g.f. urzîcă sălbatecă
canicæ, g.f.pl. tărîţe
canica, g.f. idem
canicula, g.f. căţăluşă
caniculus, g.m. căţăluş
caninus,-a,-um cîinesc,-ă, de cîine
canis, g.com. cîine, căţea
canistella et canistellus coşcior, coşuleţ
canistrum, g.n. coş, traistă
canities, g.f. încărunţîie, îmbătrînire
canitudo, g.f. idem
Canius, g.n. un poetic priiatin lui Marţialis
canna, g.f. trestie
cannabaceus,-a,-um cîinepos,-ă, de cîinepă
cannabis, g.f. cîinepă
Cannæ, g.f.pl. oraş în Epuliia
cannetum, g.n. loc trestios
canneus,-a,-um de trestie
cannitus,-a,-um idem
cannitiæ cameræ cămări proaste, mojiceşti, de trestie
cannitium idem quod canna seu arundo
cano,-is[5] cîntu
canon, g.n. îndereptare, rînd croit; iarăş: inimă de pavăză, canon
canonicus, g.m. îndereptători, popă canonic
canonicus,-a,-um canonicesc,-ă
canor, g.m. glas de cîntare
canorosus,-a,-um înţîglatec,-ă, adecă în cîntare unare
canorus,-a,-um înţîglat cîntători,-re
cantamen, g.n. vrăjitură, vrajă, descîntec
cantatio, g.f. cîntare
cantator, g.m. cîntători
cantatrix, g.f. cîntătoare
cantatus,-a,-um cîntat,-ă
cantes, pl.m. fistulæ organorum
cantharias, g.n. fealiul pietrii scumpe
cantharis, g.f. în copaci roditori strălucitori paianjin sau gîndac veninat
cantharus, g.m. năstrapă; iarăş: nume de peaşte /[43r]
canthariatus,-a,-um în chip de araci de vie făcut,-ă
cantharinus,-a,-um de cal jugănit
canthariolus, g.m. arăcel de vie
cantharium, g.n. car, fealiul telegei
cantharius, g.m. cal jugănit, **item**
canthus, g.m. şînă de obadă de car
canticum, g.n. cîntec
cantilena cîntec
cantillo,-as pururea cîntu

[1] Adăugat ulterior deasupra rîndului cu marcarea locului în text.
[2] Scris: înălbăscu; corectat prin ştergere şi scriere deasupra rîndului.
[3] Scris: нyѣaoa.
[4] Recte: **caneno.**
[5] Scris: **canno,-is**; corectat prin ştergere.

cantio, g.f. cîntare
cantito,-as cîntu pururea, cîntu chitinel
cantiuncula, g.f. cîntăriţă [sic!]
canto,-as laudă, mărire zîcu, cîntu
cantor, g.m. cîntători, cantor, care începe cîntecul, cîntăreţ
cantrix, g.f. cîntăreaţă
Cantuaria, g.f. oraş anglienesc
cantus, g.m. cîntec
canus,-a,-um cărunt,-ă
canusina, g.f. lînă bună de la Canusion
canusinatus,-a,-um în veşmînt de lînă de la Canusion îmbrăcat,-ă
Canusium, g.n. oraş al Apuliei
Canytis, g.f. oraş foarte mare în Siriia
capacitas, g.f. încăpeare, prisosîri, loc încăpăcios unde pot încăpea
capax, g.om. prisoîtori,-re, încăpăcios,-ă
capedo, g.f. vas de jîrtvire
capeduncula, g.f. văşcior de jîrtvit
capella, g.f. căprişoară
Capena, g.f. oraş au fost lîngă Roma
caper, g.m. ţap
capero,-as cu fruntea încreţescu, zbîrcescu
capescco,-is,-ere a lua purcezu
Caphareus, g.m. munte în Eubea[1]
Capernaum vel Caphernaum oraş al Galileei
capillaceus,-a,-um în chipul părului gingaş,-ă
capillamentum, g.n. păr de cap
capillare, g.n. legătoare de cap
capillatus,-a,-um păros, care are păr mare
capillitium, g.n. tot părul din cap
capillo,-as părescu, tragu de păr, dapăr
capillu, g.m. păr de cap
capillus Veneris păr de fată săracă
capio,-is prinzu, apucu
capis,-dis, g.f. vas mare cu 2 urechi
Capissenæ, g.m.pl. seminţii au fost ai Asiei
capisterium, g.n. [2] capesteare, ciur
capistro,-as încăpestrezu, înfrînezu
capistrum, g.n. căpăstru
capital, g.n. împodobirea capului, işlic călugăriţesc [sic!]
capital, g.n. greşală în cap umblătoare
capitalis,-e de lucru umblători în cap, muritori
capitaliter în chip muritoresc, în piiarderea de cap
capitatio, g.f. dajde de cap
capitatus,-a,-um căpos,-ă, căpuit,-ă
capitellum, g.n. căpşor
capitium, g.n. cucimă, zărculă, işlic muieresc
capito,-onis, g.m. [3] căpăţînă, căpăţînos; iarăş: îndărătnic
Capitolinus, g.m. polecră a lui Manlius
Capitolium, g.n. bisearecă sau cetate au fost într-unul dintre şapte munţi ai Romei
capitosus,-a,-um căpăţînos,-ă
capitulatim după sumă, după capete
capitulatus,-a,-um căpăţînos,-ă, măciucos,-ă
capitulo,-as împărţu pre capete, pre părţ
capitulum, g.n. căpşor, părtişoară
capnias, g.m. piiatră scumpă, aspidă
capnon, g.n. fum pemintesc
capnos, g.m. fum
capo, g.m. capon
Cappadocia, g.f. ţînut în Asiia cea mai Mică
Cappadox, g.c. cappadochiian,-că
capparis, g.f. capeare
capra, g.f. capră
caprarius, g.m. căprari
caprea, g.f. capră sălbatecă /[43v]
capreolus, g.m. ţăpşor
capreus, g.m. de neam de capră, de capră
Capria, g.f. un aleşteu în Pamfiliia
capricornus, g.m. ţap cu coarne, sămn ceresc
caprificatio, g.f. belire, despoiare de lemn
caprificalis,-e de sălbăticiia zmochinilor
caprificor,-aris zmochini sălbateci dejghieocu
caprificus, g.m. zmochin sălbatec de la Eghipet
caprifolium, g.n. iarba bărbei caprei
caprigenus, g.m. seminţie (neam) căprească
caprile, g.n. ocol, strungă de capre
caprilis,-e de capră
caprimulgus, g.m. mulgători de capre
Caprine, g.f. ostrov al Ţărei Italiei
caprinus,-a,-um de capră
capripes, g.om. cu picior de capră
capronæ, g.f. pică, pică [sic!] înnodată spînzurătoare pă frunte
Caprotina, g.f. polecră a lui Iunonie

[1] Scris: Eубeа.
[2] Şters: scafă.
[3] Ştes: cu cap mare.

caprumculum, g.n. oală, urcior
capsa, g.f. scatulcă, lădişoară
capsarius, g.m. păzîtori de sicrie, făcători, purtători
capsax, f.f. vas de ţînut ulei
capsella, g.f. sicriiaş mic
capsis, id est cape si vis ia, prinde deaca vei
Capsitani, g.m.pl. seminţii ai Africei ceii Mici
capsula, g.f. sicriiaş, scătulcşoară
capsus thedæ unde şade vezeteul în rădvan
captatio, g.f. apucare, îndesare, cînd să îndeasă ca să apuce
captator, g.m. apucători, vînători, îndesători (spre apucare)
captatorius,-a,-um de apucat
captio, g.f. prindere, înşelare
captiose amăgitoreaşte
captiosus,-a,-um amăgitori,-re
captivitas, g.f. prindere, robire
captiuncula, g.f. prindere cu amăgire
captivo,-as prinzu, robăscu, în prinsoare-l iau
captivus,-a,-um prins,-ă, rob,-ă
capto,-as apucu (cu îndesare)
captura, g.f. apucare, prindere
captus,-us, g.m. prindere cu înţeleagere
captus,-a,-um prins,-ă
Capua, g.f. oraş al Campaniei
capula, g.f. cană cu mănuşă, cană
capularis,-e bătrîn,-ă, zgîrcit[1], căruia iaste un picior în groapă, în coşcig
capulo,-as cu şiştariul şi cu cupa măsuru, umplu
capulum, g.n. calu lui Sveti[2] Mihai
capulus, g.m. mănunchi, mănunchi de sabie
capulum, g.n. idem
capus, g.m. capon
caput,-itis, g.n. cap
Capys, g.m. fiiu al lui Assarac, tatăl lui Anhises[3]
cara, g.f. numele rădăcinei ierbii
carabus, g.m. numele racului
Caracalla, g.f. veşmînt lung, ajungători pînă la picioare, care împăratul Antonie seminţiilor au dat, şi de-aici apoi s-au zîs Caracalla

[1] Adăugat ulterior deasupra rîndului.
[2] Scris: Свти.
[3] Scris: Анхисѣсь.

Carambucis, g.m. rîu al Sţithiei
Carana, g.f. oraş de la Pont
Caranitis, g.f. ţînut armeniesc
Caranus, g.m. împărat machidonesc
Carba, g.m. numele vîntului de la Africa
Carbana, g.f. oraş al Liţiei
Carbania, g.f. unul dintre ostroavele Mării Tirrenului
Carbas, g.m. vîntul de la Africa
Carbaseus, g.m.;,-sea, f;,-um, n. din pînză supţire[4] făcut,-ă
carbasinus,-a,-um de pînză supţire[5]
carbasus, g.m.; carbasa,-orum, pl. pînză supţîre, veatrilă /[44r]
carbatina, g.f. opincă
carbo,-onis, g.m. cărbune
carbonaria, g.f. cărbunărie
carbonarius, g.m. cărbunari
carbonarius,-a,-um cărbunicios,-ă, de cărbuni
carbunculatio, g.f. ardere de vie, seară[6]
carbunculo,-as în chip de foc arzu, strălucescu
carbunculor,-aris
carbunculosus,-a,-um ars,-ă, serioasă
carbunculus, g.m. cărbunaş, zgaibă înfocată; iarăş: piiatră scumpă
carcer,-eris, g.m. temniţă
carcerarius, g.m. temniceari
carcerarius,-a,-um de temniţă
Carchedon, g.f. oraşul Carthago
carchedonius, g.m. piiatră calţedon
carchesia, g.n.pl. părţile ceale de sus a lemnului celui înalt din corabie, în care spînzură veatrila
carchesium, g.n. păhar înalt cu flori
Carcina, g.f. oraş sţithienesc
carcinethron, g.n. iarba lui Sveti[7] Ioan
carcinias, g.m. piiatră scumpă care iaste în chipul racului de mare
carcinodes, g.n. zgaibă în chipul racului
carcinoma, g.f. carne rea la rane
carcinus, g.m. rac; iarăş: carne rea
cardaces, g.m.pl. tîlhari au fost în Persiia
cardamine, g.n. fealiul ierbiei

[4] Scris: суѱире.
[5] Idem.
[6] Scris: сарж.
[7] Scris: Свти.

cardamomum, g.n. iarbă care are miros foarte mare
cardamon, g.n. hirean de fînaţe sau hirean de grădină
cardanum, g.n. idem
cardax, g.f. joc neruşinos, grozav
Cardia et Cardinea, g.f. dumnezăoaie a ţîţînilor de uşă au fost la romani
cardia, g.f. inimă
cardiacus,-a,-um de inimă
cardialgia, g.f. dureare de inimă
cardinalis, g.m. cardinal mare
cardinatus,-a,-um ţîţînos,-ă
Cardinea, g.f. dumnezăoaie purtătoare de grije de ţîţînile uşilor
cardiogamus, g.m. durearea pîntecelui
cardisce, g.f. piiatră scumpă crescută în capul bălaurului
cardo, g.m. ţîţînă de uşă
carduelis, g.f. stîgleţ
carduus, g.m.[1] o iarbă
care scump
carectum, g.n. loc şovăros
careo,-es lipsăscu (cu ceva)
Cares, g.c. seminţii carieneani
Caresus, g.m. rîu al Troasnei
Caretha, g.f. ostrov cu nume Dionisiia
careum, g.n. vel carium nume ierbii cariia
carex, g.f. şovar
Caria, g.f. ţînut al Asiei ceii Mici
carica, g.f. zmochină uscată
carico,-as însărcinezu, **verbum Hieronimi**
caries, g.f. cari, învechire, învechiturâ
carina, g.f. corabie, fund de corabie
carinare în chip de corabie a izvodi
carinatim în chip de corabie
carinatus,-a,-um scobit,-ă, săpat,-ă
carini, g.m.pl. seminţii nemţeşti au fost
Carinthia, g.f. ţînut nemţăsc
cariosus,-a,-um mîncat de cari,-ă, putred,-ă
caritas, g.f. scumpeate
Carmania, g.f. ţînut al Asiei
Carmelus, g.m. munte în Jidovime
carmen, g.n. vearş: iarăş: cîntec, deochiiare
Carmenta, g.f. muma lui Evandrus
Carmentalis,-e, g.f.[2] nume a unii porţ de la Roma

[1] Marcat marginal: x.
[2] Recte: **Carmentalia, g.f.**

Carmentis, g.f. muma lui Evander, Carmenta[3]
Carmina, g.f. un ostrov de la Indiia
carminarius,-a,-um răhilători,-re, /[44v] scărmănători,-re
carminatio, g.f. scărmănare, răhilare
carminator, g.m. răhilători, scărmănători
carminatrix, g.f. răhilătoare, scărmănătoare
carmino,-as scarmăn, rahilu
Carna dumnezăoaia ţîţînilor de uşă; **vide: Cardinea**
carnalis,-e trupealnică,-ă, de carne
carnaliter trupeaşte
carnatium, g.n. casă de ţînearea cărnilor, loc de spînzurarea cărnii
carnarius, g.m. cărnari, măcelari
Carneades, g.m. un înţelept, întîiul începători de academii; şi altul au fost iară cu acestaş nume
carneus,-a,-um de trup, de carne
Carni, g.m.pl. carintheani sau horvaţi
carnifex, g.m. gîde, heanghiiari[4], calo
carnificina, g.f. loc de muncit
carnifico,-as chinuiescu
carnivorus,-a,-um mîncători de carne
carnositas, g.f. cărnie, cărnime
carnosus,-a,-um cărnos,-ă
carnulentus,-a,-um cărnicelos,-ă
Carnuti, g.m.pl. seminţii nemţeşti
Carnutum, g.n. oraş al Ţărei Ungureşti strîcat, între Pojon şi Beciu, nemţeaşte să chiiamă Peternella
caro, g.f. carne
caro,-is,-it,-ire lînă sau caierul scarmăn
caros, g.m. dureare de cap pentru înfrînare, ameţire
carotides venæ vinele din grumaz
Carpasium, g.n. oraş al ostrovului Chipru
Carphatus ostrov între Creta şi-ntre Rhodus
Carpatus, g.m.[5] munte mare la Seṗşi[6], la Cormenţ[7], munţii de la Chejmar[8]

[3] Scris: Кармаита.
[4] Scris: хѣнгиари.
[5] Scris: **Carpathus, g.m.**; corectat prin ştergere.
[6] Scris Сѣпши; localitate actualmente în Slovacia magh. **Sepsi**, slovac. **Spiška.**
[7] Scris: Кормѣниь; localitate în Slovacia, magh. **Körmöcz**; slovac: **Karmenca.**
[8] Localitate în Slovacia, magh. **Kesmark**, slovac.: **Kezmark.**

carpentarius, g.m. rădvănari, legănari
carpentum, g.n. rădvan, leagăn, hinteu
carpheotum, g.n.[1] tămîie curată, albă
carphos, g.n. fîn grecesc, iarbă în pătică sau în casă de doftorie
carpinetum, g.n. loc ştejeros, ceros
carpineus,-a,-um de ştejar, de cer
carpinus, g.m. cer
carpio, g.m.
carpo,-is,-ere rumpu, înfruntezu, culegu
carpobalsamum, g.n.
Carpocrates, g.m. tiran au fost, care au tăgăduit cum această lume nu s-au zidit de la dumnezău
carpophorus,-a,-um roditori de poame,-re
carpophyllon, g.n. fealiul liliiacului (lemnului)
carpus, g.m. pumnul, cotul mînei
carptim rumpţeaşte [sic!]
carptor, g.m. rumpător, înfruntători, culegători
carptura, g.f. rumpere
carptus,-us, g.m. idem
Carrha, g.f. oraş al Mesopotamiei şi al Araviei
carruca, g.f. cotigă, teleagă
carrucarius, g.m. cotigaş
carrucarius,-a,-um de cotigă, de teleagă
carrus, carrum, g.n. car bun
Carseoli, g.m.pl. sat de la Roma
carseolanus,-a,-um carseolean,-că
cartallus, g.m. feardelă, coşari
Cartegi, g.f. oraş şpaniolesc
Carthaginensis,-e carthaghinean,-că
Carthago, g.f. oraş mare au fost al Africei
Carthegon, g.n.[2]
Cartii, g.m. seminţii perseani
cartilagineus,-a,-um
cartilaginosus,-a,-um
cartilago, g.f.
caruncula, g.f. cărnicică
carus,-a,-um scump,-ă
Carusii, g.m. seminţii ai Ţărei Harăpeşti /[45r]
Carya, g.f. oraş al Peloponesului
Caryanda, g.f. oraş şi ostrov în Cariia
Caryatides, g.f.pl. chipuri muiereşti în vîrful casei
caryca, g.f. bucată sîngeroasă, bucată hiiartă cu sînge
carymus,-a,-um de lemn de nuc
caryon, g.n. ghindă de cer, fealiul nucilor
caryophillon, g.n. muşaţăl
caryopon, g.n. uloi de poamele a cîtorva copaci
caryota, g.f. sîmburul fealiului curmalilor
caryotis, g.f. idem
carytis, g.f. fealiul laptelui-cîinelui sau sau [sic!] neamul ierbii laptelui-cîinelui
casa, g.f. colibă, surlă
casabundus,-a,-um căzători,-re
Casandra, g.f. ostrov de la mare cătră amiiazăzi
Casandrus, g.m. un ostrov sălbatec cătră Indiia
casaria, g.f. păzîtoare de casă
cascus,-a,-um vechi,-ă, bătrîn,-ă, de demult (pă 3 neamuri)
caseale, g.f. căşărie, loc de tescuirea, închiegarea caşului
casearius,-a,-um căşos,-ă, de caş
caseolus, g.m. căşuleţ, căşcior
caseus, g.m. caş
casia, g.f. coajă de lemn strein în chipul ţinamonului
casignete, g.f. fealiul ierbiei
casilini seminţii italieneşti, **g.m.pl.**
Casilinum, g.n. oraşul casilinuseanilor
casina, g.f. o basnă (voroavă) a lui Plautus
Casinum, g.n. oraş italienesc
Casiotis, g.f. orăşel al Pietroasei Araviei
casito,-as cazu, mă răstornu
Casius, g.m. deal la fîrşitul[3], (căpătîiul) Nilusului
Casmene, g.f. oraş al Siţiliei
casnar, g.m. în limbă străină om bătrîn însămnează
caso,-as pururea casu
Casos, g.f. ostrov la Marea Carpathului
Casperia, g.f. muiarea împăratului Rhetus
Casperula, g.f. oraş al sabinuseanilor
caspii, g.m.pl. seminţii sţithiiani
Caspiæ Portæ un loc strîmt în Mediia
Caspium Mare marea de la Hircaniia în Asiia
cassabundus,-a,-um căzători
Cassandane, g.f. muiarea lui Cyrus, muma lui Cambises[4]

[1] Recte: **carphaonum, g.n.**
[2] Marcat marginal: x.
[3] Scris: фрѣшитул.
[4] Scris: Камбисѣсь.

Cassandra, g.f. fata lui Priiam; iarăş: nume al unui oraş
Cassanitæ, g.m.pl. seminţii lîngă Marea Roşie
Cassanorus, g.m. oraş eghiptenesc
Cassera, g.f. oraş al Machidoniei
cassida, g.f. coifuleţ
Cassienus, g.m. măcenic pătimitori pentru dereptatea sa
Cassilium, g.n. nume de oraş
Cassiodorus, g.m. dascal au fost lui Theodoricus împăratului gothuseanilor în Revenna [sic!]
Cassiope, o împărătească foarte bogată harapcă, mama lui Adramedes[1]; iarăş: oraş al Epirusului
Cassiopea, g.f.[2] **idem**
Cassis,-idis, g.f. coif
Cassis,-is, g.m. mreajă vînătorească
cassita, g.f.
cassiterum, g.n. cusători
Cassius, g.m. nume al unui om mare rimlean
casso,-as deşertezu, nefolosăscu, nefolosînţăscu, zdrobăscu
cassus,-a,-um deşert,-ă, în hăiabă, *lipsit*[3]
Castabala, g.f. oraş al Ţiliţiei
castalida, g.f. biruinţa casei, îndereptarea
Castalides, g.f.pl. dumnezăoaie lăcuitoare în muntele Parnasului /[45v]
Castalius, g.m. o fîntînă în muntele Parnasului
castalius,-a,-um din fîntîna dumnezăoaielor din muntele Parnasului, din fîntîna Castaliusului
castanola, g.f. fealiul jîrtvelor au fost
Castalo, g.f. oraş mare în Angliia
castanea, g.f. căstană sau căstan
castanetum, g.n. căstăniş, pădure de căstane
castaneus,-a,-um în floarea (faţa) castanei
Castania, g.f. oraş italienesc
castaninus,-a,-um de căstane
caste cu feciurie, curat
castellanus,-a,-um lăcuitori în coşteai,-re
castellatim coşteiaşte
castellum, g.n. coşteai
casteria, g.f. sculă de corabie, ţiitoare de loc
Castianira, g.f. frumoasa muiare a lui Priiam
castificus,-a,-um ţiitoari feciureaşte,-re, făcători feciureaşte, cu feciorie,-re
castigabilis,-e mustrăcios,-ă, certători,-re, care e vreadnic spre certare
castigatio, g.f. certare, mustrare
castigatiuncula, g.f. certăturea
castigator, g.m. certători, înfruntători
castigo,-as certu, îmbunăţăscu [sic!], mustru
castimonia, g.f. feciurie
castitas et castitudo, g.f. idem
Castor, g.m. fiiul lui Tindarus; iarăş: breb
castoreus,-a,-um de breb
castra,-orum, g.n.pl. tabără
castramentatio, g.f. umblare de tabără
castramentator, g.m. umblători de tabără
castramentor,-aris umblu tabăra
castratio, g.f. jugănire
castratura, g.f. idem
castratus,-a,-um jugănit,-ă
castrensis,-e tăbăresc,-ă, de tabără
Castimonienses, g.m.pl. seminţii italieneşti
castro,-as jugănescu, scopăscu
castrum, g.n. cetate, coştei
castula, g.f. poale, ie cu poale
Castulomenses, g.m. seminţii şpanioleşti
castus,-a,-um ficior, ficioară, curat,-ă
casù din primejdie
casula, g.f. colibiţă, căşcioară de păhară
Casurgis, g.f. oraş al cehilor
casus, g.m. căderе, primejdie, întîmplare
Catabathmus, g.m. o vale prăpăstioasă, care Africa de Eghipet o desparte
catachresis, g.f. trăire îndărăt cu ceva
cataclysmus, g.m. potop
catadromus, g.m. meidan
Catadupi, g.m.pl. seminţii în căpătîiul apei Nilusului
catagraphe, g.f. pardosîrea (lipirea) a chipului celui de scris
Catalaunum, g.n. oraş de la Campaniia
catalecticum, g.n. vearşurilor cărora lipseaşte o sillavă
catalepsis, g.f. închieiare
catalagus, g.m.[4] catastif

[1] Recte: Andromedas; scris: Адрамедас.
[2] Scris: **Casiopeja, g.f.**; corectat prin ştergerea literei i.
[3] Scris de altă mînă.
[4] Recte: **catalogus.**

catamidio,-as batjocurescu
catamitus, g.m. copil necurat, spurcat
Catana, g.f. oraş siţilienesc lîngă muntele Etha [sic!]
catamance, g.f. fealiul ierbii, cu care muierile thessalineance au fărmăcat ibomnicii
Catamira, g.f. un ostrov împotriva Lesbsului
Catanni, g.m.pl. seminţii la Marea Caspiumului
Cataonia, g.f. o parte a Capadochiei lîngă apa Halisului[1]
cataphractarius, g.m. un îmbrăcat în armă
cataphractus,-a,-um înarmat,-ă, învăluit,-ă, cu mîntuire întărit,-ă
cataphysis, g.f. purece de ureachie
cataplasma, g.m. plastură /[6r]
catapotia, g.n.pl.
catapulta, g.f. unealtă puşcătoare (strîcătoare) de războ
catapultarius,-a,-um purtători ca acestea unealte de războ, purtătoare
cataracta, g.f. prăpastie, rumpere, grohnirea apei; iarăş: poartă rădicăcioasă (precum sînt la cetăţi făcute în scripţi)
catarchus, g.m. gutunari
catascopium, g.n. şaică, sandal
catascopus, g.m. străjeri
catasta, g.f. loc ca acela au fost, unde pre slugi le-au vîndut sau prinş i-au ţînut
carastroma, g.n.[2] scîndură care iaste în corabie, de pre care trag cu opacinile cînd marea iaste lină de vînturi
catastrophe, g.f. întoarcere, svîrşit întors al oarecăruia lucru
catatyposis, g.f. izvodirea (sau iconirea) unui lucru pă alt izvod (pă altă furmă)
catax, g.m. şchiop
cate cu bună socotinţă, înţelepţeaşte, marghioleaşte
catechesis, g.f. învăţare cu scurte cuvinte
catechismus idem
catechista, g.m. învăţători de copii; iarăş: cumătru, **vulgo compater**
catechizo,-as cu cuvîntul spre bună învăţătură învăţu
catechumenus, g.m. care învăţătura (ştiinţa) credinţei, de iznov o învaţă
categoremata, g.n.pl. pîrîturi
categoria, g.f. pîrîre
catella, g.f. lănţîşor
catellum, g.n. idem
catellus, g.m. căţăluş
catena, g.f. lanţ
catenatio, g.f. înlănţuşare
catenarius,-a,-um înlănţuşat,-ă, cu lanţ legat,-ă
catenatus,-a,-um lănţuit,-ă
cateno,-as lănţuiescu
catenula, g.f. lănţîşor
caterva, g.f. şireag
catervarii şireguţ
catervatim cu şireag
catharmata, g.n.pl. jîrtvă au fost linitoare de mîniia dumnezăiască în moarte, care pururea din oameni s-au făcut, pre carii ca pre vitele i-au jîrtvuit
catharcticus,-a,-um curăţîtori,-re
cathedra, g.f. scaun de facerea cazaniilor, cathedră, jeţ
cathedralitius,-a,-um cathedreanic,-ă
cathedrarius,-a,-um idem
Cathelonia, g.f. parte a Ţărei Şpanioleşti
catholicus,-a,-um dempreună
Cathi, Catti, g.m. seminţii nemţeşti de la Hassiia
Catilina, g.m. un domn de la Roma viclean, care au fost nevoitori spre aducerea răului rimlenescu
catillatio, g.f. lingătorie[3]
catillo,-as lingătorescu[4]
catillo,-onis, g.m. lingători de blide, lingătareţ
catillum, g.n. blidişăl; iarăş:
catillus, g.m. idem
Catillus, g.m. fii au fost lui Amfiiaraus
Catina, g.f. oraş al Siţiliei
catinum, g.n. blid
catinus, g.m. idem
Cato, g.m. nume al unui om mare rimlean
catoblepas, g.m. fiiară din Eghipet, eghiptenească
catogeum, g.n. casă supt pămînt
catorthoma, g.n. fapt bun
Catthi, g.m.pl. seminţii nemţeşti de la Hassiia
Catthineliboacenses, g.m.pl. hasuseani

[1] Scris: Налисулуи.
[2] Recte: **catastroma, g.n.**
[3] Scris: lingere; corectat prin suprascriere.
[4] Scris: lingu; corectat prin suprascriere.

catulaster, g.m. căţăluş sau făcători în chip de cîine /[46v]
catulinus,-a,-um căţălesc,-ă, de căţăl
catulio,-is,-ire în chip de cîine spre mîrlire pohtescu
catulitio, g.f. părcire, mîrlire
Catulluus, g.m. nume al unui poetic
catulus, g.m. căţăluşul tuturor fiiarălor
Catulus, g.m. o seminţie mare rimlenească
Caturiges, g.m. italiiani, lăcuitorii dincolo de apa Padusului
catus, g.m. pisică, mîţă
catus,-a,-um înţelept,-ă, cuminte
cava, g.f. bîrlog (loc deşert în munţi)
cavadium, g.n. curte, loc îngrădit cu foişoare (cu cerdacuri)
cavamen, g.n. scobitură, bîrlogire, deşertare
cavaticus,-a,-um peşterean,-ă, lăcuitori în peştere,-re, în bîrlog
cavator, g.m. scobitori[1]
cavatus,-a,-um scobit,-ă
caucaliis, g.f. pătrînjel sălbatec
caucasius,-a,-um din muntele Caucasului
Caucasus, g.m. munte înalt între Indiia şi-ntre Sţithiia
caucon,-ci, g.n. o iarbă care o chiiamă şi anabasis
cauda, g.f. coadă
caudatus,-a,-um codos,-ă
caudæus,-a,-um de rădăcină de plop
caudex et codex, g.m. mijlocul plopului, răgălie, butuc
caudicalis,-e de coadă, de buştean, de răgălie
cudicosus,-a,-um codicios,-ă, de multe coade, răgălios,-ă, de multe răgălii
Caudis vel Caudum nume de oraş; **hinc: caudinus,-a,-um**
cavea, g.f. groapă, peştere; iarăş: culivie, chişiţă
cavendus,-a,-um de depărtat, de ocolit
caveo,-es ocolescu, mă depărtezu, mă dau în lături
caverna, g.f. peştere, bîrlog
cavernosus,-a,-um găunos,-ă, bîrlogos,-ă
cavernulla, g.f. peşterean
cavilla, g.f. îngînare
cavillatio, g.f. îndărătnicire, îngînăciune, batjocurire
cavillator, g.m. îngînători, batjocuritori
cavillatus, g.m. îngînare
cavillor,-aris, îngînu, batjocurescu, îndărătnicescu
cavillum, g.n. îngînare, batjocurire
cavillus, g.m. idem
caula, g.f. staul, ocol
caulesco,-is înspicescu, încolţăscu
caulias, g.f. din colţul (spicul) ierbii stoarsă foarte bună băutură
cauliculus, g.m. colţîşor de iarbă
caulis, g.m. colţ de iarbă, cocean
caulodes, g.n.[2] fealiul ierbii sau legumilor
Caulon, g.f. oraş italienesc
cauma, g.f. zăduf
Caumas, g.m. unul dintre centauruseani[3]
cauniæ, g.f.pl. fealiul zmochinelor
Caunus nume al unui oraş şi al unui om; **hinc: cauninus,-a,-um et caunius,-a,-um**
cavo,-as scobăscu, sapu
caupo,-onis, g.m. precupăţ, cîrcimari
caupona, g.f. precupaţă sau cîrciîmă[4]
cauponaria, g.f. priimire de oaspeţi
cauponarius,-a,-um cîrciîmăresc,-ă[5]
cauponius,-a,-um de la cîrciîmă[6], cîrciîmăresc,-ă[7]
cauponor,-aris precupăscu, crîcimărescu[8]
cauponula, g.f. cîrciîmăriţă[9]
Caura, g.f. oraş al Lusitaniei
caurium, g.n. idem
Cauros, g.f. nume al unui ostrov
Caurus, g.m. vînt de cătră răsărit
causa, g.f. pricină, pricina lucrului oarecăruia /[47r]
causalis,-e pricinesc,-ă, de pricină
causarie după bună pricină
causatius,-a,-um de bună pricină
causatio, g.f. izbăvire, a sa tragere
causatius cu mai mare pricină
causia, g.f. işlic împărătesc, zăbranic

[1] Şters: jghebuie[tori].

[2] Scris: g.m. şters ulterior.
[3] Scris: сентаурисѣни.
[4] Scris: крѫчѫмѫ.
[5] Scris: крѫчѫмѫрескь,ѫ.
[6] Scris: крѫчѫмѫ.
[7] Scris: крѫчѫмѫрескь,ѫ.
[8] Scris: крѫчимѫреску.
[9] Scris: крѫчѫмѫрицѫ.

causidicus, g.m. procator
causificor,-aris pricini dau
causodes, g.f. friguri asudătoare
casuson, g.m. înhierbîntare
causor,-ar[1] cu darea pricinilor izbăvăscu
causticus,-a,-um arzători,-re
caustum, g.n. ars
causula, g.f. pricinea
caute înţelepţeaşte
cautela, g.f. izbăvire, mîntuire, păzîre
cauteriatus,-a,-um însămnat,-ă, înhierat,-ă
cauterium, g.n. hier de însămnat
cautes, g.f. stîncă de piiatră
cautim înţelepţeaşte
cautio, g.f. izbăvire, păţire, înţelepţie
cautionalis,-e înţelept,-ă, cuminte
cautor, g.m. izbăvitori, străjuitori
cautus,-a,-um înţelept,-ă, cuminte
cavum, g.n. deşertare, bîrlog
cavus,-a,-um scobit,-ă, deşert, găunos,-ă
Cayrum, g.n. oraş mare eghiptenesc pre care cu alt nume îl chiiamă Memfis
Cayster, g.m. rîu al Lidiei (de la Lidiia)

CE

ce în sine nimic însămnează, iară la svîrşitul cuvîntului să acaţă pentru pricina împodobirei
Cea, g.f. ostrov vestit, care lucra la mătase, au fost dincolo de Eubea
Cedus, g.m. împăratul ţiconeanilor, tatăl lui Eufem
Cebes, g.m. un filosof thevasvelinean
Cebrenia, g.f. ţînuţşor al Troasiei
Cebriones, g.m. un copil din curvă al lui Priiam
Cecina, g.f. rîu de la Traţiia
Cecinna, g.m.[2] nume al cîtorva oameni mari
Cecropia, g.f. Athina şi o cetate în Athina
cecropidæ, g.m.pl. pîrgari din Athina
Cecrops, g.m. împăratul cel dintîi al athineanilor
Cecryphalia, g.f. deal sau ostrov în Peloponesus
cecubum, g.n. fealiul vinului
Cedar, g.f. ţînut al Araviei
Ceditius, g.m. nume al unui rimlean
cedo,-is,-cessi îngăduiescu, loc dau
cedo, verbum deffectivum spune, adă înainte sau adu încoace
cedratus,-a,-um cu uloi de chiedru uns,-ă
cedrelate, g.f. chiedru care să face în ostrovul Chiprului
cedria, g.f. răşină de chiedru
cedrinus,-a,-um de chiedru
cedris, g.f. poamă de chiedru
cedrium, g.n. zamă de poamă de chiedru
Cedropolis, g.f. oraş al Cariei
Cedros, g.f. ostrov nemţăsc încărcat cu chiedri
Cedrossi, g.m.pl. seminţii aproape de Marea Roşie
cedrostis, g.f. tigvă de pămînt
cedrus, g.f. chiedru
Celadon, g.m. rîuşor al Arcadiei
Celadone, g.f. oraş al Locrisului
Celadusa, g.f. ostrov la Marea Egheum
Celæna, g.f. loc svinţit al lui Iunon în Campaniia
Celæno, g.f. una dintre harpiæ[3]
celatim în tainä, pă ascuns
celatus,-a,-um ascuns,-ă
celeber, g.m. vestit, numit
celebratio, g.f. împreunare de laudă
celebratus,-a,-um lăudat,-ă
celebresco,-is vestescu, numescu /[47v]
celebris,-e lăudat,-ă, vestit, numit,-ă, cum ar fi cu nume mare
celebritas, g.f. laudă, nume vestit
celebriter lăudăţeaşte, cu slavă
celebro,-as slăvescu, laudu, cercetezu
Celeja, g.f. nume de oraş
Celendræ, g.f. oraş al Ţiţiliei[4]
celer,-ris,-re sîrguitori[5], isteţ
celeranter cu sîrguiälă[6]
celeratim idem
Celerini, g.m.pl. seminţii spanioleşti
celeripes, g.m. cu picior sîrguitori,-re[7]

---

[1] Recte: **causor,-aris.**
[2] Scris: **g.f.**, corectat ulterior.
[3] Scris: харпиæ.
[4] Recte: Ţiliţiei.
[5] Scris: сръгуитори.
[6] Scris: сръгуалж.
[7] Scris: сръгуитори,ре.

celeritas, g.f. sîrguire[1], agerie
celeriter sîrguiţeaşte[2], sprinteneaşte
celeritudo, g.f. sîrguire[3], agerie
celero,-as curîndzăscu, sîrguiescu[4], agerescu
celes, g.n. fealiul corăbiei
celetes, g.m.pl. cai de fugit spătoşi
celatizontes, g.m.pl. călotori [sic!], alergători
Celeus, g.m. împărat elsusinean [sic!]
celeusma, g.n. chiiuire, scornire spre ceva cu chiiuirea, îndemnare
celeustes, g.m. scornitori de îndălătnicii
cella, g.f. casă de povări, pimniţă
cella vinaria, g.f. pimniţă de vin
cellaria, g.f. pimniţă; iarăş: fată grijitoare de pimniţă
cellaris,-e dim pimniţă, din boltă
cellarium, g.n. pimniţă, casă de ţinearea povărîlor
cellarius, g.m. chielari
cello,-is cu acesta prin sine nu trăim, fără numai cu **excella, præcello**
cellula, g.f. pimnicioară, cămărea
Celmus, g.m. olăcariul (poşta) lui Iupiter[5] au fost
celo,-as acsunzu
celox, g.f. fealiul corăbiei de sîrg[6] lesne şi iute umblătoarea [sic!]
Celsenes, g.m.pl. seminţii şpanioleşti
celsitas, g.f. mărire, înălţîme
celsitudo, g.f. idem
celsus,-a,-um mărit,-ă, înălţat,-ă
Celsus, g.m. un poetic furători de vearşuri, împotriva căruia mult au scris Horaţius
Celtæ, g.m.pl. seminţii frînceşti
Celtiaca, g.f. oraş şpaniolesc
Celtiberi, g.m.pl. seminţii şpanioleşti lîngă apa Iberus
Celtiberia, g.f. ţînut al ţeltibereanilor[7]
celtibericus,-a,-um ţeltibericesc,-ă[8], ţeltiberean,-că[9]

[1] Scris: сръгуире.
[2] Scris: сръгуицѣще.
[3] Scris: сръгуире.
[4] Scris: сръгуиеску.
[5] Scris: Іупитѣрь.
[6] Scris: сръгь.
[7] Scris: цалтиберанилорь.
[8] Scris: цѣлтиберическь,кж.
[9] Scris: цалтиберѣнь,кж.

celtiberius,-a,-um idem
Celtica, g.f. a treaea parte a Franţiei, între apa Secvana şi Garummna
Celticum, g.n. munte mare în Hişpaniia
celtis, g.f. nume al unui pom roditori în Franţiia
Cemelion, g.m. rîu al Liguriei
cementarius, g.m. pietrari; vezi: **cæmentarius**
Cemenus, g.m. munte al Framţiei
cemus, g.f. nume de iarbă
cenchramides, g.f. smochină păsătoasă
Cenchreæ, g.f. ţărmure de corabie la Corinth
cenchris,-chris, g.f. şarpe tărceat veninat
cenchris,-dis, g.f. oaie nechiezătoare
cenchrites, g.m. o piiatră scumpă
Cenchrius, g.m. rîu al Ioniei aproape de Efes
cenchron, g.m. fealiul pietrei scumpe, diiamantului
Cecina, g.f.[10] oraş laţienesc pre care Romulus l-au strîcat
Cenomani, g.m.pl. seminţii lombardiiani la Brixia[11]
cenotaphium, g.n. coşcig deşert
censeo socotescu, judecu, cercetezu
censio, g.f. birşuguire, probăluire
censitio, g.f. aruncare de dajde /[48r]
censitor, g.m. birşuguitori, bîntuitori, probăluitori
censitus,-a,-um birşuguit,-ă, probăluit,-ă
censor, g.m. idem quod censitor
censorius,-a,-um de dajde, de probăluire, de ispitire
censura, g.f. ispitire, slujbă de ispitit
census, g.m. dajde, venit de an
census,-a,-um numărat,-ă, probăluit,-ă, ispitit,-ă
Centauri, g.m.pl. seminţii thessalineani, în sus jumătate oameni, în gios în chip de cal să rodesc
centauria, g.f. iarbă gonitoare de friguri, iarbă încetătoare de sînge
centaurion, g.n. idem
Centaurus, g.m. nume al unii gîrle
centenarius, g.m. majă de o sută dep punţi (de funţi)
centenaurius,-a,-um de număr de o sută
centeni,-æ,-a o sută, cîte o sută

[10] Recte: **Cenina, g.f.**
[11] Scris: Брихиа.

centenus,-a,-um însutat,-ă, cum ar zîce[1] al doilea, al treilea şi apoi să facă de la **centus adjectivum** ca acesta
centesima, g.f. camătă ca aceaea cînd de la o sută în toate lunile să dă unul şi într-un an doisprăzeace
centesimus,-a,-um idem quod centenus
centiceps, g.om. cu o sută de capete
centies de o sută de ori
centifolia, g.f. trandafir de la Campaniia, cu o sută de foi
centigramum, g.n. iarbă cu o sută de seminţe, poamă
centimanus, g.mi. cu o sută de mîni
centinodia, g.f. o iarbă
centipeda, g.f. molie flocoasă cu multe picioare
centipes, g.om. cu o sută de picioare
cento, g.m. procoviţă cîrpită; iarăş: din feali de feali de cărţi, de scrisori culease stihuri sau carte cu stihuri
centonalis, g.f. [2] rută sălbatecă de pădure
centralis,-e de puntitură
centrines, g.f. fealiul muştelor şi al ţînţarilor
centrosus,-a,-um puncturos,-ă, bucăţos, împungăcios,-ă
centrum, g.n. punct, miljoc, punctura ţîrcălanului
centum, g.n.om.pl. o sută
centum capita nume de iarbă
centumgeminus,-a,-um de o sută de ranţuri, de rînduri
centumpondium, g.n. povară mare de o sută de punţi
centumviralis,-e de o sută de oameni
centumviri, g.m.pl. o sută de oameni judeţi de la Roma
centumculus, g.n. procovicioară înnădită, cîrpită
centuplex,-icis, g.om. cu o sută de fealiuri
centuplicatio, g.f. sutire
centuplicato într-o sută de chipuri
centuplus,-a,-um de o sută de rînduri
centuria, g.f. sutăşie, şireag de o sută
centuriatim suteaşte
centuriatus, g.m. [3] sutărie
centuriatus,-a,-um suteaşte împărţît,-ă
centurio, g.[4]**m.** sutaş
centurio,-as,-are suteaşte împarţu
centurionatus sutărie, **g.m.**
centurionus, g.m. sutaş
centussis, g.m.
cepa, g.f. ceapă
cepæa, g.f. fealiul ierbii
cepe, g.f. ceapă
cephale, g.n. cap
cephalgia, g.f. dureare de cap
cephalea, g.f. dureare de cap îmbătrînită
Cephalus, g.m. fiiul lui Eolus care pre /[48v] a sa prepuitoare şi după dîns în vînătoare leşuitoare muiare, socotindu-o a fi fiiară, o au puşcat
cephalus, g.m. un peaşte de mare, chiefal
cephenes, g.m.pl. albine fără vreame
cepina, g.f. grădină de ceapă
cepphica, g.n.pl. nimic tribuialnic lucru lesne (uşor)
cepphicus,-a,-um uşor,-ă
cepphos, g.m. pasăre uşoară ca aceaea, pre care vîntul cici şi colea o mînă
cepurica, g.n.pl. sămănătură de grădină
cera, g.f. ceară
Ceramicus, g.m. nume al cîtorva locuri
cerarius, g.m. cerari, vînzători de ceară
cerastes, g.m. un şarpe cu coarne
cerasum, g.n. ceraşă
cerasus, g.f. cerăş
Cerasus un oraş în Pontus de unde s-au izvodit ceraşa
ceratia, g.f. iarbă ca aceaea care are[5] numai o foaie
ceratias, g.m. stea care pare că iaste cu coarne
ceratinæ, g.f.pl. voroavă strîngătoare, încornurată, dinţoasă, întrebăcioasă
ceratium, g.n. un mangîr, nimic; iarăş: fealiul leamnelor
ceratum, g.n. plastură[6]
ceratura, g.f. ceruitură
Ceraumia, g.f. o piiatră scumpă albă; iarăş: nume al cîtorva munţi

[1] Scris: zî.
[2] Şters: de punt.
[3] Şters: datorie de o.
[4] Şters: f.
[5] Şters: are numai.
[6] Subliniat cu creion roşu (T. Cipariu?).

Cerberus, g.m. cîine păzîtori cu trei capete, la poarta iadului stătători
cercius, g.m. nume al unui vînt supărători, învăluitori
cercopa, g.f. scump, poftitori de dobîndă
Cercopes, g.m.pl. seminţii ai ostrovlui Pithecusa
cercopithecus, g.m. măimuţă cu coadă
cercoron, g.m. o corabie mare asienească
cercurus, g.m. idem
Cercyron, g.m. un tîlhari vestit foarte cu puteare mare pre care Theseus l-au omorît
cerdo, g.m. cizmari, cîrpaci, meşter de jos
cerealia, g.n.pl. sărbătoarele dumnezăoaiei Ţeres[1]
cerealis,-e de Ţeres, de dumnezăoaia grînelor
cerebellum, g.n. crierişor
cerebrosus,-a,-um crieros,-ă, cu crierii întorşi, mînios,-ă
cerebrum, g.n. crieri
ceremonia, g.f. ţeremonie
cereolus, g.m. lumînărea de ceară
Ceres, g.f. dumnezăoaia grînelor
cerevisia, g.f. olăvină
cerevisiarius, g.m. olăvinari
cereus, g.m. lumînare de ceară
cereus,-a,-um în faţa cerei, moale, în ceară făcut,-ă
cerea, g.f.[2] beare şpanioleasă
cerifico,-as
cerinthe, g.f. iarbă de ceară
Cerinthus, g.m. nume al unui eritic; iarăş: al unui oraş
cerinus,-a,-um faţa cerei, cereatec,-ă
cerion, g.m. bubă, zgaibă
ceritus,-a,-um buiguit,-ă, nebun,-ă
cerno,-is,-ere, crevi, cretum mă uitu, văzu, alegu, cernu
cernuo,-as,-are pă pămînt arunc jos
cernus,-a,-um pă genunchie căzut,-ă, cu obrazul jos plecat,-ă
cero,-as ceruiescu
ceroma, g.n.pl. unsoare[3] cu carea să unge vînătoriul, hărţaşul[4]

[1] Scris: Церѣсь.
[2] Recte: **ceria, g.f.**
[3] Şters: de farmece.
[4] De la *cu* pînă la *hărţaşul* adăugat ulterior.

ceromanticus,-a,-um cu unsoare de ungerea hărţuitorilor uns,-ă
ceromatistes, g.m. ungători de hărţuitori
cerostrotum cu corn căptuşit, împodobit /[49r]
cerosus,-a,-um ceros,-ă
cerotum, g.n. cîrpă ceruită cu ir şi cu ceară
cerreus,-a,-um din lemn ghindos
cerrinus,-a,-um idem
certamen, g.n. certare, harţă
certatim certăţeaşte, hărţeaşte
certatio, g.f. certare, hărţie
certator, g.m. certători, hărţuitori
certatus, g.m. certare
certe adevărat, zău
certioro,-as adeverescu
certisso,-as adevărt mă fac
certitudo, g.f. adeverinţă
certo,-as mă certu, războiescu, hărţuiescu
certo derept, adevărat
certus,-a,-um adevărat,-ă, credincios,-ă, derept
cerva, g.f. cerboaică
cervarius,-a,-um de cerb, cerbăsc,-ă
ceruchus, g.m. purtătoriul de coarne
cervical, g.n. căpătîi
cervicale, g.n. idem
cervicosus,-a,-um cefos,-ă, cu ceafa tare
cervicula, g.f. cefşoară
cervinus,-a,-um de cerb
cervisia, g.f. olăvină
cervix, g.f. ceafă
cerula, g.f. cerişoară
cerussa, g.f.
cerussatus,-a,-um uns cu
cervus, g.m. cerb
ceryx strîgători afară, vestitori
cespes, g.m.
cespito,-as mă poticnescu
cessans, g.om. părăsîtori,-re, îndălătnic,-ă
cessatio, g.f. părăsîre
cessator, g.m. îndăletnic
cessatus, g.m. părăsît, lăsat
cessim mărgînd îndărăt, rămîind îndărăt
cessio, g.f. îngăduire, dare încolo
cesso,-as părăsăscu, îndeletnicescu
cesticillus, g.n. ca aceaea moale rotogoală, care fămeile o pun în cap cînd duc ceva în cap

cesticulus, g.m.[1] **idem**
cestreus, g.m. peaşte pre care cu alt nume îl chiiamă mughil
Cestrea, g.f.[2] oraş al Epirusului
cestron, g.n. o iarbă
cestrosphendona, g.f. dardă ascuţîtă, care o aruncă cu mîna sau cu care împunge
cestrum, g.n. unealtă scobitoare de oase de elefant
cestus, g.n. et f. brîu înfrîmşeţat [3] care să dăruiaşte mireaselor
cetaria, g.f. loc unde să sară peştii mari
cetarius, g.m. chitari, vînzători de chiţi, vînzători de peaşte
cete, g.m.pl. peşti mari, ca chitul
ceterus,-a,-um; vide: cæterus
Cethegus, g.m.[4] pîrgari de la Roma
Cetii, g.m.pl.[5] seminţii de la Asiia
Cetius, g.m.[6] un munte din Ţara Nemţească
cetra, g.f. pavăză mică şpanioleasca
cetratus,-a,-um cu pavăză mică (pă 3 neamuri)
cetus, g.m. chit de mare
ceu, adv. aşa ca
ceva, g.f. junince mai de jos, vacă
ceveo,-es curu, mă mişcu, mă linguşescu
Ceyx, g.m. împărat de la Thircaniia, fiiul lui Lusifer[7]
Chaa, g.f.[8] oraş în Filoponesusu
Chaasa, g.f.[9] sat eghiptenesc
Charabeni, g.m.pl.[10] seminţii stitihieneşti
Chabria, g.f.[11] sat eghiptenesc cătră Araviia
Chabrias, g.m.[12] hătnogi mare de la Athina şi înţelept
Chadisia, g.f.[13] rîu şi oraş al Capadochiei /[49v]

[1] Scris: **cesticullus, g.m.**; corectat prin ştergere.
[2] Marcat marginal: •.
[3] Şters: pe.
[4] Marcat marginal: •.
[5] Idem.
[6] Idem.
[7] Scris: Лусифѣрь.
[8] Marcat marginal: •.
[9] Idem.
[10] Idem.
[11] Idem.
[12] Idem.
[13] Idem.

chære cu sănătate, iubirea mea
Chæremon, g.m.[14] un poetic înţelept scriitori de comedii
Chærephon, g.m.[15] înţelept de la Athina, ucenicul lui Socrates[16]
chærophyllon, g.n. nume de iarbă
Chæreris, g.m.[17] numele unui căpuzari neînvăţat
Chæronea, g.f.[18] sat în Boeţiia
Chalame, g.f.[19] oraş în Persis, acum îi iaste numele Etisifos
chalasis, g.f. rumperea mădularilor
chalassis, g.f. fealiul veşmîntelor
Chalastra, g.f.[20] oraş machidonesc
chalastricus,-a,-um[21] calastriian,-că
chalaxa, g.f. zgaibă rea supt piiale
chalazias, g.f. piiatră scumpă în faţa smidei
chalazion, g.n. zgaibă de ochi
chalchantum, g.n. văpseală de cizmărit, calacan
Chalcedon, g.f. oraş al Asiei
Chalcedonia, g.f. un oraş
chalceos, g.f. fealiul stufului necunoscut
Chalceus,-a,-um de aramă
chalcidicus,-a,-um calţidean,-că, sau fealiul cretăi
Chalciope, g.f.[22] fata împăratului Etăi
Chalcis, g.f.[23] oraş mare al Eubeii, acum Nigropont
chalcites, g.m. fealiul pietrii scumpe
chalcitis, g.f. iarbă de baie din care ard aramă
chalcographia, g.f. tipărire de cărţi
chalcographus, g.m. tipăritori de cărţi
chalceus, g.m. filler[24] la cei bătrîni
Chaldæa, g.f. Ţara Asiei în care iaste Vavilonul

[14] Idem.
[15] Idem.
[16] Scris: Сократѣсь.
[17] Marcat marginal: •.
[18] Idem.
[19] Idem.
[20] Idem.
[21] Idem.
[22] Idem.
[23] Idem.
[24] Scris: филлѣрь.

Chaldæs, g.m.[1] gîncitori sau haldeian
chaldaicus,-a,-um haldienesc,-ă, haldiian,-că
chalybes, g.m. seminţii de la Pont, carii sapă oţăl
chalybs, g.m. oţăl, amnari
chamæ, g.f.pl. scoică de mare
chamæactæ, g.f. bozu (iarbă)
chamæcerassus, g.f. ceraşă sălbatecă
chamæcissus, g.m.[2]
chamædaphne, g.f.[3]
chamdrys, g.f. nume de iarbă
chamælæa, g.f. o iarbă cu frunza de maslin
chameleon,-nis, g.f. o iarbă oarecare
chamæleon,-ontis, g.f. o fiericică indienească, care faţa curînd îş schimbă
chamæleuca, g.f. brustur dulce sau amar
chamæmelon, g.n. muşăţăl
chæmymilum, g.n. idem
chamæmirsyne, g.f.
chamæmpitys, g.f.
chamærops, g.f. nume de iarbă
chamæzelon, g.n. iarbă cu cinci deagete sau cu cinci foi
chamus, g.m. zăbală care să pune în gura calului; **vide: camus**
Chamaan, g.m. fiiul lui Ham, nepotul lui Noe, al căruia pămîntul cel larg pă urmă s-au dat izrailteanilor[4]
Chaonia, g.f.[5] Ţara Epirusului sau partea lui
chaos, g.n. turburare, turburarea ceriului şi a pămîntului[6]
chara, g.f. fealiul rădăcinilor
characatus,-a,-um viţă de vie arăcită,-tă[7] [sic!]
characasia, g.f. numele unii ierbi în casa cea de doftorie
Characmoba, g.f. oraş palestinesc
character, g.m. sămn, hier de însămnat
characteres, g.m. slove
Charax, g.f. oraş al Araviei; iarăş: arac de vie, grapă

[1] Recte: **chaldæus, g.m.**
[2] Marcat marginal: /.
[3] Idem.
[4] Scris: izраилтѣнилорь.
[5] Idem.
[6] Scris: păntului.
[7] Scris: аржчитж,тъ.

Charaxus, g.m.[8] un mitilean, fratele lui Safus / [50r]
Chares, g.m. hătnogi mare le la Athina
Charidemus, g.m. un hătnogi de la Traţiia
charientismus, g.m. vorbă dulce, slovesnicească
Charilaus, g.m. hătnogi mare laţemonean [sic!]
chariophillum, g.n. muşăţăl; vezi: **chariophyllum**
charis, g.f. milă, voie
charision, g.n. fealiul plăcintelor
charisma, g.f. dar, voie
charistia,-orum, g.n.pl. ca aceaea sărbătoare au fost în care fieştecine dempreună chiemînd pre al său bun priiatin l-au dăruit
charistia, g.f. ospeţie cu îndrăzneală
charitas,-atis, g.f. dragoste curată
Charites, g.f.pl. trei dumnezăoaie ale iubirei şi ale bunei voinţe
charitonus,-a,-um cu voie bună prisosîtori,-re şi bunăvoinţă împărţîtori,-re
charmasynum, g.n. carmazîn, fealiul veşmîntelor de mătase
Charon,-tis, g.m. luntrari din iad care prin apele ceale de-acolo de-aia parte treace sufletele ceale păcătoase
Charondas, g.m. scornitori de leage athinean, căruia polecra-i iaste Turnus
charopus, g.m. iubit, drăgăstos
charta, g.f. hîrtie
chartaceus,-a,-um de hîrtie
chartarius, g.m. hîrtiiari, făcători de hîrtie
chartiaticum, g.n. plată pentru hîrtie
chartophylacium, g.n. casă pentru ţînutul hîrtiei; ladă pentru ţînearea hîrtiei
chartophylax, g.m. păzîtori de hîrtie
chartula, g.f. hîrtioară
chartularius, g.m. scriitori pă hîrtie
charus,-a,-um iubit,-ă, drăgăstos,-ă; **vide: carus,-a**
Charybdis, g.f. un boaz foarte prăpădicios în Marea Siliţiei în care multe corăbii pier
chasma, g.f. crăpare de loc, despărţîre
chasmaticus terræmotus aceasta iaste ca aceaea surpare de pămînt unde ca aceastea crăpări şi dăspărţiri face

[8] Marcat marginal: •.

Chatti, g.m.pl.[1] hasuseani, seminţii nemţeşti
chaus, g.m. lup născut de la pardos
chirrugra, g.f. bubă bîntuitoare de mîni
cheirographus et chirographus, zapis[2]
cheiromantia, g.f. gîcitură de pă palmă şi de pă mînă
Cheiron, g.m.[3] un ţentauriian care foarte bun doftor au fost
cheironomia, g.f. joc minunat cu purtarea mînii; iarăş: rînduirea, întocmeala mînei în voroava înfrîmşeţată
cheironomus, g.m. cu mînă însămnători, ca cînd ar face cazanie şi cu mîna arată şi însămnează rînduitele lucruri
cheiroteca, g.f. mănuşă, mînecari
cheirurgia, g.f. vindecare de rane, bărbierie, vrăciuire
cheirurgicus,-a,-um vrăcesc,-ă, bărbieresc,-ă
cheirurgus, g.m. vraci, bărbiiari, vindecători de rane
chelæ, g.f. rac şi scorpie, picior de rac care miroasă a uloi
chelidon, g.f. rîndurea
chelidonia, g.f. piiatră halchidonească; iarăş: un vînt; iarăş: nume de iarbă şi de zmochine
chelidonii pietrile rîndureale]or[4]
chelidonium, g.n. iarba rîndurealei
chelonia, g.f. piiatra broaştei rîioase; iarăş: unealtă învăluitoare, înfăşurătoare de povări /[50v]
chelonium, g.n. ţăst de broască
Chelophagi, g.m.pl. seminţii de la Carmaniia carii mănîncă scoice
chelydrus, g.m. broască ţăstoasă de mare
chelys, g.f. broască ţăstoasă; iarăş: căpuţ[5]
chelyus, g.m. căpuzari
chemiscus, g.m. gînsculiţă; iarăş: pisc al corăbiei
chenoboscium, g.n. aleşteu de gînşte, de raţe
chenomychon, g.n. iarbă îngrozîtoare de gînşte
chenopus, g.f.[6]

[1] Marcat marginal: •.
[2] Scris: запись.
[3] Idem.
[4] Scris: rîndurealor.
[5] Scris: къпуць.
[6] Marcat marginal: •.

chenotrophium, g.n.[7] coteţ de gînşte
chernibium, g.n. medelniţă
Cheronesus, g.f. jumătate de ostrov, unghi de mare
Chersonesus, g.f. idem
Cherusci, g.m.pl. seminţii din Ţara Nemţască
chiaterra[8]
chiliarchus, g.m. mai mare peste o mie
chilias,-adis, g.f. sumă de o mie
Chilon, g.m. unul dintre şapte filosofi elineşti
chilones, g.m.pl. buzaţi, carii au buze mari
Chimæra, g.f. un munte al Liţiei borîtori de foc în care în vîrf[9] lei, în miljoc capre, la rădăcini fără de număr şerpi sînt; iarăş: iaste o fiiară sălbatecă care are cap de leu, tîţe de capră şi coadă de bălaur
chimerinus,-a,-um de iarnă
Chione, g.f. nume al unii curve, vestite de albaţa zăpăzii
Chios nume de ostroave
chiragra, g.f. zgaibe care să fac pe mîni
chiragricus,-a,-um buburos, zgăibos,-ă pă mîni
chiridota, g.f.[10] haină cu mînecile lungi
chirographarius,-a,-um de zapis
chirographum, g.n. zapis
chirographus, idem
chironion o iarbă
chironium, g.n. idem
chironiomia, g.f. plesnirea mînilor, purtarea mesteşugitoare a mînilor
chironomus, g.m. plesnitori[11] cu meşteşug, săritori
chirotheca, g.f. mînecar, mănuşă
chirurgia, g.f. bărbierie, vrăciuire
chirurgus, g.m. bărbiiari, vraci
Chius[12] ostrov la Marea Egheum
chlama, g.f. şubă, epîngea
chlamidatus,-a,-um mintios, conteşos, în mintie scurtă îmbrăcat,-ă

[7] Scris: **chenotophium, g.n.**; corectat prin suprascriere.
[8] Marcat marginal: •.
[9] Scris: врьфь; şters: bălau.
[10] Scris: **chirodota, g.f.**; corectat prin suprascriere.
[11] Şters: cu mîinile.
[12] Marcat marginal: •.

chlamydula, g.f. conteşel scurt vitejesc
chlamys, g.f. mintie scurtă, conteş
chlorion, g.m. nume de pasăre
chlorites, g.m. o piiatră scumpă vearde
Chloris,-dis, g.f. dumnezăoaia florilor
chos et chus fealiul măsurilor
Choaspis, g.m.[1] rîu al Mediei
Choenix, g.f. măsură ca de o ocă
choerades ciumă
Choerilus[2] nume la doi petici
cholera, g.f. tină în trupul omului
cholericus, g.m. pre care tina-l bîntuiaşte
choliambi, g.m.pl. vearşuri şchiopătătoare
choma, g.n. împleare de rîpă
choræus, g.m. un picior al vearşului care să chiiamă **trocheus**[3]
choragium, g.n. casă în care ţîn veşmintele ceale de joc
choragus, g.m. meşter de danţuri, meşter găsîtori de jocuri
choraula, g.m. fluieraş de jocuri, surlari, lăutari, muzicaci /[51r]
choreules, g.m. idem
choraustria, g.f. bună jucătoare, cîntătoare
chorda, g.f. găitan, coardă
chordapsus, g.m. învăluitură de pîntece, mătriceă, dureare de maţe
chorea, g.f. joc, danţ
choreuma, g.n. zîcătură de joc sau cîntec
choreutes, g.m. jucători
choriambus, g.m. picior ca acela al vearşului în care ceale doao[4] de margini sillave sînt lungi, ceale doao dinlăuntru, scurte
chorobates,-atæ măsură îndereptătoare, găitan de măsurare, de cumpănă
chorocitharistæ, g.m.pl. lăutari în horă
chorodidascalus, g.m. dascal de hore îndereptători
Choroebus, g.m. găsîtoriul mesteşugului olăresc în Athina; iarăş: numele unui copil nebunatec **in Virgilio**
chorographia, g.f. tabla, scrierea ţînuturilor
chorographus, g.m. scriitori de ţînuturi

chorostates, g.m. cantor, care începe cîntecul
chors, chortis, g.f. loc îngrădit
chorus, g.m.[5] horă
Chostoes, g.m. împărat de la Persiia
Chremes, g.m. numele unui om de la Terenţius
Chremsa, g.f. oraş nemţăsc din sus de Beci, lîngă Dunăre
chrestologus, g.m. multe făgăduitori, pîţîneale ţiitori; iarăş: cu dragoste vorovitori
chreston, g.n.
chria, g.f. întîia socotire spre învăţarea înfrîmşeţatei voroviri şi a faptelor
chrisis, g.f. unsoare
chrisma, g.n. idem
chriastinismus, g.m.[6] creştinătate
christianus, g.m. creştin
christicola, g.m. idem
Christodorus, g.m. nume al unui peotic din Eghipet
Christus, g.m. uns, Hristos
chromata, g.n.pl. împodobire, faţa a vunui lucru
chrombus, g.m. nume al unui peaşte de mare
Chromis, g.m. un fii al lui Hercules[7]; iarăş: nume al unui peaşte
Chromius, g.m. un fii al lui Neleus, au avut şi Priiamus un fii cu un nume ca acesta
chronia, g.m.pl. sărbătoarea lui Saturnus
chronica, g.f. cărţi scrise a lucrurilor care au fost
chronicus,-a,-um scriitori de hronice,-re
chronispo,-as zăbăvăscu, silescu
chronos, g.m. vreame
Chrysa, g.f. oraş al Troasei
chrysalis, g.f. fealiul omidelor
chrysanthemon, g.n. fealiul muşeţălului
Chrysantus, g.m. un voinic de la Alixandriia, care la Roma pentru leagea credinţei creştineşti s-au omorît
Chryssaor, g.m. fii al lui Neptunus[8]
Chrysagoras, g.m. rîu al Libiei
Chryssaoris, g.f. oraş al Cariei

[1] Idem.
[2] Idem.
[3] Scris: трокхеусь.
[4] Adăugat ulterior deasupra rîndului.
[5] Marcat marginal: •.
[6] Recte: **christianismus, g.m.**
[7] Scris: Хѣркулась.
[8] Scris: Нѣптунусь.

Chrysas,-antis, g.m.[1] rîu al Siţiliei
chrysaphides, g.m.pl. viteaji au fost, purtători de paveze de aur
Chryse, g.f.[2] nume al unui ostrov
chrysendeton et chrysendetum, g.n. păhar de aur cu flori
Chryseis, g.f. fata lui Chrises[3], a popei lui Apollo
chryselectrum, g.n. ohră
Chryses, g.m. nume al popei a lui Apolo
Chrysippe, g.f.[4] fata lui Irus
Chrysippa, g.f.[5] oraş al Ţiliţiei
chrysippea, g.f. nume de iarbă care s-au găsît de la Hrisopust [sic!] /[51v]
Chrysippus, g.m.[6] fiiul lui Apollonius, un filosof, care cu Zenov[7] au fost căpetenie stoicuseanilor; au avut şi Pelops un fii cu nume ca acesta
chrysites, g.m. piiatră scumpă din Eghipet, care are alt nume **Phyloginos**
chrysitis, g.f. spumă de aur
chrysoberyllus, g.m. piiatră scumpă în chipul smaragdului
Chrysoecoras, g.n. corn de aur, nume de oraş şi de munte
chrysocolla, g.f. arsenic, văpseală galbănă ca aurul
chrysocone, g.f. iarbă în faţa aurului
chrysoconus, g.m. cu păr de aur, cu păr galbăn (care are păr ca aurul şi păr galbăn)
chrysogonum, g.n. fealiul ierbii
Chrysogonus, g.m.[8] nume al cîtorva bărbaţ
chrysolachanon, legumă de aur sau legumă de grădină, lobodă
chrysolampis, g.m.[9] piiatră scumpă strălucitoare ca aurul
chryolectrum, g.n. fealiul[10] ohrăi sau ohră
chryolithus, g.m.[11] piiatră scumpă în faţa aurului
chrysoma, g.n. aur lucrat
chrysomela, g.n.pl. gutui în faţa aurului
chrysopoeus, g.m. aurifex
Chrysopolis, g.f.[12] oraş al Bithiniei unde au perseanii baie de aur
chrysorarsus, g.m.[13] fealiul pietrii scumpe a topaziumului
Chrysorrhoas, g.m.[14] rîu al Siriei
chrysos, g.m. aur
Chrysostomus, g.m. Gură de Aur
Chrysothemis, g.f.[15] fata lui Agamemnon şi Clitimestrei
chrysulca, g.f. apă despărţîtoare la argintari
chus, g.m. vas măsurători, măsurea
chymistæ, g.m. acumisteani, schimbători de aramă
chytra, g.f. oală
chytrapus, g.m. trei picioare pă care pun oalele sau oală cu trei picioare

CI

Cia[16] nume de ostrov
cibalis,-e de bucate, bucătăresc,-ă
Cibarci, g.m.pl.[17] seminţii şpanioleşti
cibarium, g.n. bucată, hrană
cibarius,-a,-um de bucate, de hrană
cibarus, g.m. hrănire, hrănitură
cibicida, g.m. tăietori de bucate, împărţîtori de bucate, de hrană
cibo,-as hrănescu, le dau de mîncat
ciborium, g.n. văşcior mic
cibotium et ciborium idem
Cibotus, g.f. oraş asienesc
cibus, g.m. bucate, hrană
cicada, g.f. grier
cicatrico,-as cu rană însămnezu
cicatricosus,-a,-um de loc de rană, de rană oarbă

---

1 Marcat marginal: •.
2 Idem.
3 Scris: Кхрисась.
4 Marcat marginal: •.
5 Idem.
6 Idem.
7 Scris: Зеновь.
8 Idem.
9 Idem.
10 Şters: arsenicului.
11 Scris: **chrysolamphis, g.m.**; corectat prin ştergere.
12 Marcat marginal: •.
13 Idem.
14 Idem.
15 Idem.
16 Idem.
17 Idem.

cicatricula, g.f. locşor de rană
cicatrix, g.f. loc de rană, rană oarbă, **nota vulneris sanati**
cicum, g.n. peliţă supţîrea care iaste pă sîmburii rodiilor
cicoer, g.m. [1] un feali de mazăre
cicera, g.f.
cicerbita, g.f.
cicercula, g.f. mazăre sălbatecă
cicerculum, g.n. lut roşiiatic în faţa văpsealei galbine
Cicero, g.m. un vestit şi mărit boiar de la Roma şi înţelept înfrîmşeţat vorovitori
ciceromastix, g.f. hulitoarea lui Ţiţero
ciceronianus,-a,-um ţiţeronesc,-a, următori lui Ţiţero,-re /[52r]
cichorea, g.f. cicoare
cichoreum, g.n. idem
cicindela, g.f. gîndăcel cară [sic!][2] străluceaşte, luminează noaptea
Cicones, g.m.[3] seminţii traţieneani
ciconia, g.f. o pasăre, *cocostîrc*[4]
cicorium, g.n. cicoare
cicur, g.om. blînd,-ă, îngăduicios,-ă
cicurio,-is colcăiesc, bobocii îm chiemu
cicuro,-as mă smerescu, îmblînzescu
cicuta, g.f. fluier; iarăş:
cidaris, g.f. zăbranic turcesc, scofium
ciens, part. clătind, clătitori,-re
cieo,-es,-ere mişcu, pornescu
Cilicia, g.f. ţînut al Asiei ceii Mici; **hinc: Cilicius,-a; ciliciensis,-e**
cilicinus,-a,-um din păr ţăsută sarecă
cilicium sarecă, contoş, contoş de sac
cilium, g.n. coajă de ochi în care iaste părul ochiului
cilix, g.m. ţiliţiian
cilleo,-as clătinezu
cillibantes, g.m.pl. unealtă cu trei picioare spre care spînzură în tabără pavezele
cilo, g.m. care are cap ascuţît, cap lung, frunte răsturnată
Cimbri g.m.pl. siminţii [sic!] lăcuitoare cătră seară au fost; **hinc: cimbricus,-a,-um**
cimeliarochiium, g.n. loc de ţinearea comorîlor
cimex, g.m. ploşniţă
Cimmerii, g.m.pl. seminţii de la Asiia între aleşteul Meoţiei şi între Marea Euxinum
Cimmeris, g.f. oraş frighienesc pre care mai de demult l-au chiemat Edomis
Cimolus, g.m. ostrov la Marea Critenească
Cimon, g.m. un anthinean, fiiul lui Miltiades[5]
cinædus, g.m.[6] spre scîrnăvie pricină dătători jucători, rău, zglobiv, copil cu carii rău trăiesc cei fără de dumnezău
cinamonum, g.n. coajă de lemn; **cinnamanum** [sic!] *scorţişoară*[7]
cinamum, g.n. idem
cinara, g.f. scai voinicesc
cincinatus,-a,-um cu părul încreţît, împletit,-ă
cincinus, g.m. păr încreţît, împletit
cinclus, g.m. codobatură
cincticulus, g.m. brîu strîngătorel
cinctus, g.m. brîu strîngători, înainte legătură
cinctu,-a,-um închis,-ă, împregiurat,-ă, gătat,-ă
cinctutus,-a,-um de războiu gătit,-ă
Cineas, g.m.[8] un thessaliian priiatin bun lui Pirrhus
cinefacio,-is îl fac cenuşă
cinefactus,-a,-um cenuşă făcut,-ă
ciner, g.m. cenuşă
cineraceus,-a,-um încenuşat,-ă, adecă în faţa cenuşii
cinereus,-a,-um de cenuşă
cinericus,-a,-um în faţa cenuşei
cinericus pannis pîine încenuşată, pîine coaptă în cenuşă
cinerula, g.f. cenuşea
Cinesias, g.m.[9] un poetic de la Thebas
cingo,-is încingu, împregiurezu
cingula, g.f. chingă
cingulum, g.n. brîu
cingulus, g.m. idem
cinisto,-onis, g.m. suflători întru încălzîrea hierului de încreţitul părului, linguşitori

[1] Şters: o maz.
[2] Scris: карж.
[3] Marcat marginal: •.
[4] Scris de altă mînă.
[5] Scris: Нилтиадась.
[6] Şters: **pl.**
[7] Scris de altă mînă.
[8] Marcat marginal: •.
[9] Marcat marginal: •.

cinis, g.m. cenuşă
Cinna, g.f.[1] oraş thessalienesc şi un rimlean mare
cinnabaris, g.f. sînge de bălaur, faţă roşie
cinnamonum et cinnamum, g.n. coaje de lemnu (scoarţă)
cinnus, g.m. amestecarea a multora lucruri, băutură amestecată /[52v]
Cinyras, g.m. crai de la Feniţiia
cio,-is,-ire chiemu, gonescu, mişcu, ungu
cippus, g.m. stîlp rădicat spre pomenire, piiatră de coşciug
circa împrejur, lîngă, **præpo.**
circa, adv. după, împregiur
circæa, g.f. fealiul ierbii
circæum, g.n. iarăş o iarbă
circanea, g.f. pasăre ocoliţeaşte zburătoare,
Circe[2] fata lui Soare şi a Persînei , vestită fărmăcătoare au fost de demult
circæus,-a,-um ţirţean,-că, de la Ţirţe
circenses ludi jocuri în locuri rotate
circinensis,-e ţirţinesc,-ă, de loc încungiurat, împrejiurat
circerus, g.m.[4] o corabie mare asienească
Circes Domus, g.f.[5] oraş companienesc [sic!]
Circeum, g.n.[6] nume al unui deal
circinate ţirculuiţeaşte
circinatio, g.f. ţirculuire
circinato roteaşte, ţirculuiţeaşte
circino,-as ţirculuiescu, rotescu
circinus, g.m. ţirchiel, pas
circiter aşa ca, cătră, ca de, **præpositio serv. accus.**
circites, g.m.pl. numele belciugului de hier şi al untului-de-lemnu
circitores, g.m.pl. ocolitori, împrejurători; **vide: circuitores**
circius, g.m. numele unui vînt vîrtos[7]
circos fealiul uliilor
circueo,-is,-ire ocolescu, încungiuru
circuitio, g.f. încungiurare, ocolire
circuitores, g.m.pl. ocolitori, păzîtori de oraş, străjuitori, negoţ din casă-n casă purtători
circuitus,-a,-um ocolit,-ă, împrejurat,-ă
circuitus, g.m. ocolire
circularis,-e rotesc,-ă, ocoliţăsc,-ă, rătunjesc,-ă
circulatim ocoliţeaşte
circulator, g.m. ocolitori, cutrierători
circulatorius,-a,-um de cutrierat, de prişleţît
circulatrix, g.f. prişleaţă, fămeaie cu jucarea, cu cîntarea agonisitoare
circulo,-as împrejuru
circulus, g.m. roată ocolitoare, belciug, cerc
circum, præ. împrejur
circumactus, g.m. împrejur purtare
circumaggero,-as împrejur umplu
circumago,-is împrejur facu, împîngu, împrejur tragu
circumambulo,-as împrejur umblu
circumaro,-as împrejur aru
circumauspicio împrejur mă uitu
circumcelliones, g.m.pl. ocolitori de case
circumcidaneus,-a,-um împrejur-tăiat,-ă
circumcido,-is împrejur taiu
circumcingo,-is împrejur încingu, iau strîns
circumcirca dimprejur, împrejur
circumcisee[8] împrejur ţieţeaşte
cirrcumcissio, g.f.[9] tăiare împrejur
circumcisitus,-a,-um după tăiarea tescovinelor (dreavelor) stors,-ă, tescuit,-ă
circumcisura, g.f. împrejur-tăiare
circumcisus,-a,-um împrejur-tăiat,-ă
circumclaudo,-is împrejur închizu
circumcludo,-is, idem
circumcolo,-is împrejur şezu, lăcuiescu
circumculco,-is împrejur şezu, lăcuiescu
circumcolumnium, g.n. loc împrejurat cu stîlpi
circumculco,-as împrejur calcu
circumcurro,-is împrejur alergu, fugu
circumcurso,-as împrejur iau
circumdo,-as împregiurezu, încungiuru
circumdatus,-a,-um încunjurat,-ă, împrejurat,-ă
circumdolo,-as împrejur strujescu
circumduco,-is împrejur ducu /[53r]

---

[1] Idem.
[2] Idem.
[3] Scris: Парсинеи.
[4] Marcat marginal: •.
[5] Idem.
[6] Idem.
[7] Scris: врътось.
[8] Recte: **circumcisè.**
[9] Recte: **circumcisio, g.f.**

circumductio, g.f. împrejur ducere
circumeo,-is împrejur mărgu
circumequito,-as împrejur călărescu
circumerro,-as împrejur prebegescu, rătăcescu
circumfero,-ers împrejur duc, portu
circumfirmo,-as împrejur întărescu
circumflecto,-is împrejur sucescu, întorcu, plecu
circumflexus,-a,-um împrejur întors,-ă, plecat,-ă
circumflo,-as împrejur suflu[1]
circumfluo,-is împrejur curu, prisosescu
circumfluus,-a,-um împrejur curători,-re
circumfluxus,-us, g.m. curare împregiur
circumfodio,-is,-ere împrejur scobăscu, sapu
circumforanei, g.m. prişleţi
circumforo,-as împrejur sfredelescu
circumfossor, g.m. împrejur săpători
circumfossura, g.f. săpare împrejur
circumfrico,-as împrejur frecu
circumfulgeo,-es împrejur strălucescu
circumfundo,-is împrejur tornu
circumfusus,-a,-um împrejur turnat,-ă
circumgelatus,-a,-um împrejur înghieţat,-ă
circumgelo împrejur înghieţu
circumgemo împrejur gemu
circumgero,-is împrejur portu
circumgesto,-as împrejur portu
circumglobo,-as împrejur rătunjescu
circumjaceo,-es împrejur zacu
circumjicio,-is împrejur lapădu
circumlambo,-is împrejur lingu
circumlatus,-a,-um împrejur dus,-ă
circumligo,-as,-are împrejur legu
circumlingo,-is împrejur lingu
circumlinio,-is,-ire împrejur ungu
circumlino,-is împrejur ungu, spoiescu
circumlitio, g.f. unsoare împrejur
circumlitus,-a,-um[2] împrejur uns,-ă
circumlocatio, g.f. vorovire împrejur
circumloquor,-eris împrejur grăiescu
circumluo,-is împrejur spălu, curu
circumluvio, g.f. -onis împrejur curare
circummitto,-is împrejur trimiţ
circummulceo,-as împrejur ştergu, linescu
circummunio,-is,-ere împrejur întărescu
circummunitio, g.f. împrejur întărire
circumnascor,-eris împrejur mă rodescu, mă nascu
circumobruo,-is împrejur căptuşescu
circumpadanus,-a,-um lăcuitori,-re împrejurul Padusului; **vide: Padus**
circumpango,-is împrejur împungu
circumpavio,-is,-ire împrejur lovăscu
circumpedes, g.m.pl. dvorealnici
circumplector,-eris împregiur prinzu, împrejur înbrăţîşezu
circumplexus,-a,-um împregiur îmbrăţoşat,-ă
circumplico,-as împrejur legu, sucescu
circumpono,-is,-ere împreur puiu
circumpotatio, g.f. băutură pă rînd după rînd, întoarcere de păhar
circumpoto,-as cu rînd beau, împrejur beau
circumrado,-is împrejur razu, tunzu
circumratio,-is,-ere împrejur mrejescu
circumretitus,-a,-um împrejur mrejit,-ă
circumrodo,-is,-ere împrejur rozu
circumscalpo,-is,-ere împrejur scobăscu
circumscarifico,-as împrejur[3]
circumscindo,-is împrejur taiu
circumscribo,-is împrejur scriu, amăgeăscu[4]
circumscripte împrejur închieiat, pă scurt
circumscriptio, g.f. împrejur scriere, înlăuntru închieiare
circumscriptor, g.m. împrejur scriitori, înşelători
circumscriptus,-a,-um împrejur scris,-ă, /[53v] hotărît,-ă
circumseco,-as împrejur taiu
circumsecus, adv. jur împrejur
circumsedeo,-es împrejur şezu
circumsepio,-is împrejur îngrădescu
circumsero,-is,-ere împrejur sădescu, samănu
circumsessio, g.f. împrejur şedeare
circumsessus,-a,-um împrejur tîiat,-ă
circumsideo,-es împrejur şezu; **vide: circumsedeo**
circumsido,-is idem
circumsigno,-as împrejur însămnezu
circumsisto,-stis împrejur stau

[1] Şters: prisosescu.
[2] Marcat marginal: •.
[3] Spaţiu liber în text.
[4] Scris: амъцъску.

circumsono,-as împrejur sunu
circumspectator, g.m. împrejur (spre dîns) uitători
circumspectatrix, g.f. împrejur (spre dîns) uitătoare, privitoare
circumspecte împrejur umblăţeaşte, înţelepţeaşte
circumspectio, g.f. împrejur privire
circumspecto,-as împrejur mă uitu, privăscu
circumspectus,-a,-um împregiur privitori,-re, dumiritori,-re
circumspectus,-us împrejur privire, preveghiiare
circumspergo,-gis împrejur presăru
circumspicio,-is împrejur mă uitu, privăscu
circumstantia, g.f. împrejur-stare
circumstipo,-as cu şireag împrejur stau
circumsto,-stas împrejur stau
circumscrepo,-epis[1] împrejur hodorogescu
circumstruo,-is,-ere împrejur grămădescu, zidescu
circumsudo,-as jur împrejur asudu
circumsuo,-is[2] împrejur cosu
circumtego,-egis împrejur acoaperiu
circumtexo,-is,-ere împrejur ţăsu
circumtondeo,-es împrejur tunzu, rozu
circumtono,-as împrejur tunu
circumtonsus,-a,-um împrejur tuns,-ă
circumtremo,-is tot trupul îm tremură, tremuru împrejur
circumvado,-is împregiurezu, împregiuru umblu
circumvagus,-a,-um împrejur învîrtejitori,-re[3] (care umblă cici şi colea)
circumvallo,-as împrejur şănţuiescu, gropăscu
circumvectio, g.f. împrejur ducere, purtare
circumvecto,-as împrejur portu
circumvectus,-a,-um împrejur dus,-ă
circumveho,-is împrejur portu, ducu
circumvenio,-is împrejur iau, înşelu
circumventio, g.f. înşelare, iclenie [sic!]
circumversor,-aris împrejur umblu, învîrteşescu [sic!]
circumverto,-is împrejur întorcu, învîrtejescu
circumvestio[4]**,-is,-ire** împrejur înveşmîntezu
circumvideo,-es împrejur văzu
circumvincio,-cis,-ire împrejur legu
circumviso,-is împrejur cercetezu (ca cînd aş mearge pă cineva a vedea)
circumvolito,-as împrejur zburătorescu
circumvolo,-as împrejur zburu (zboru)
circumvolvo,-is împrejur răstogolescu, învăluiescu, [învă]lescu[5], prăvălescu
circus, g.m. ocolitori, rotealnic; iarăş: în Roma o zidire mare rotească, loc de privirea jocurilor; iarăş: nume al unei pasări şi al unii pietri scumpe
Ciris, g.f. [6] fata împăratului Sţilei de la Niş, care s-au schimbat de s-au făcut pasăre /[54r]
cirnea, g.f. vas de vin
cirratus,-a,-um cu părul împletit,-ă
cirrus, g.m. păr împletit, încreţît
cis, præpos. dincoace
cis gărgăriţă
cisalpinus,-a,-um muntean,-ă, de la munte
cisiarius, g.m. vezeteu, cărăuş, cotigari, telegari
cisium, g.n. teleagă
cismontanus,-a,-um de supt munte
cispello,-is dincoace gonescu
Cispius, g.m. un munte la Roma
cisrhenanus,-a,-um dincoace de Renus
cissanthenus, g.f. floare de clopot mic
cissybium, g.n. păhar din lemn de liliiac
cista, g.f. ladă
cistella, g.f. lădişoară
cistellula, g.f. scatulcă mititică
cistellatrix, g.f. purtătoare de lăzi
cisterna, g.f. jghiiab, postavă
cisterninus,-a,-um de jghiiab, de postavă
Cisthena, g.f. oraşul lui Eolie în Isthmus
cistifer,-a,-um purtători de lăzi,-re
cistophorus, g.m. ban grecesc în care au fost chipul unui om cu un coş
cistula, g.f. sicriiaş, lădişoară
citatim cu sîrguială, cu curînzire
citatio, g.f. înainte chiemare
citatus,-a,-um sîrguitori,-re, curîndzîtori,-re

[1] Recte: **circumstrepo,-epis.**
[2] Scris: **circumsudo,-is.**
[3] Scris: ↑нврътежитори,ре.
[4] Şters: **g.f.**
[5] Scris: леску.
[6] Şters: Sţilla.

citatus, g.m. în leage chiemat
citarior, g.c.,-us cel dincoace, cea dincoace
Cithæron, g.m. cinci munţi svinţi în Boeţiia lui Bachus
cithara, g.f. lăută
citharista, g.m. lăutari
citharistria, g.f. muiare (fată) muzicaşă, jucătoare cu ţithera
citharizo,-as lăutorescu, căpuzăscu
citharoedicus,-a,-um de lăută, lăutăresc,-ă
citharoedus, g.m. lăutari
citimus,-a,-um cel mai dincoace, cea mai dincoace, cel mai de aproape, cea[1]
citipara, g.f. curînd născătoare
citius, adver. mai curînd, mai de sîrg
citissime prea curînd, prea de sîrg
cito,-as înlăuntru chiemu, silescu, îmboldescu
cito de sîrg, de năprasnă
citra, præpositio accusativo inserviens fără, dincoace, înaintea
citreus,-a,-um din lemn de alămîie
citrinus,-a,-um alămîiatec,-că, în faţa alămîiei
citrium zamă de alămîie
citrus, g.f. lemn (pom) alămîi scump roditori în Mauritaniia
citta, g.f. pohta fămeiei groase, pohtă năprasnică în bucate
citticus, g.m. ţitiian
Cittium, g.n. oraş al ostrovului Chipru
cittosis, g.f. betejeala strugurilor cînd bărboanele cad
citus,-a,-um sîrguitori,-re, curîndzîtori,-re
civicus,-a,-um pîrgăresc,-ă
civilis,-e omenesc,-ă, adecă de omenie, orăşenesc,-ă
civilitas, g.f. omenie
civiliter omeneaşte, cu omenie
civis, g.c. pîrgari,-să, orăşan,-că
civitas, g.f. oraş, boierie orăşenească
Cizicus, g.f.[2] oraş al Asiei ceii Mici

CLA

clabula et clavola nuia de altuit
clades, g.f. pierzare, primejdie, războire
clæna, g.f. ghiordie, mintie de iarnă, epîngea /[54v]

clam, adver. pă ascuns, în taină
clam, præpo. accus. servi. fără
clamatio, g.f. strîgare, chiiuire
clamator, g.m. strîgători, chiiuitori
clamatorius,-a,-um de strîgat
clamans, parti. strîgînd
clamatus, g.m. strîgare, chiiuire
clamito,-as strîgătorescu, chiiuiescu
clamo,-as strîgu, chiiuiescu
clamor, g.m. strîgare, chiiuire
clamosus,-a,-um strîgăcios,-ă
clancularius,-a,-um de tăinut, tăinuiţăsc,-ă, de ascuns
clanculo în taină
clanculum pă ascuns, în taină
clandestino idem
clandestinus,-a,-um tăinuicesc,-a, ascunzătoresc,-ă
clango,-is trîmbietezu
clangor, g.m. glas de trîmbită
Clanius, g.m. rîu în Campaniia
clare luminăţeaşte, la aiave
clareo,-es luminat sînt, vestit, numicios sîntu
claresco,-is mă vestescu, mă fac cu nume mare
clarifico,-as vestescu, luminezu, slăvescu, mărescu
clarigatio, g.f. vestire afară, vestire de război
clarigo,-as povestescu, vestescu război
clarisonus,-a,-um cu glas înţîglat,-ă, cu sunare luminată
claritas, g.f. luminare, strălucire, numire (cu nume mare)
claritudo, g.f. numitură, luminare
claro,-as (mărescu), slăvescu, vestescu (cu veaste, nume mare), numitorescu (cu nume mare facu)
Claros, g.f.[3] oraş ioanienesc lîngă Colofon
Clarus, g.m. idem
clarus,-a,-um curat,-ă, luminat,-ă, înnuminţat,-ă
classiarius, g.m. viteaz, războinicitori în corabie sau pă mare
classici, g.m. trîmbitaşi
classicula, g.f. corăbiiţă
classicum, g.n. clocnire (de războaie), dare de sămn de războaie, trimbitare

[1] Spaţiu liber.
[2] Marcat marginal: •.
[3] Idem.

classicus,-a,-um corăbiiesc,-ă, de rînd mare
classis, g.f. şireag, corabie, faţă
clathrum, g.n. gratie, uşă cu gratii, cu zăbreale, fereastră cu gratii
clathrus, g.m. idem
clathratus,-a,-um îngrătiiat,-ă, înzăbrălit,-ă
clathro,-as îngrătiescu
clava, g.f. măciucă căpăţînoasă, mai, buzdugan
clavator, g.m. buzdugănari, care poartă buzdugane
clavatus,-a,-um cuios,-ă, pişcăcios,-ă, ţîntuit,-ă cu cuie
Claudia, g.f.[1] o fămeaie rimleancă; iarăş: o seminţie vestită la Roma
Claudianus, g.m.[2] un poetic alixandrinean; iarăş: un împărat de la Roma
claudicatio, g.f. şchiopătură
claudico,-as şchioapătu, schiopetezu
Caludionum, g.n.[3] oraş al Bavariei
Claudiopolis, g.f. Cluj, oraş în Ardeal; iarăş: oraş capadochienesc
clauditas, g.f. şchiopare
Claudium, g.n. nume al[4] unui oraş în Italiia
Claudius, g.m. nume al cîtorva rimleani
claudo,-is închizu, încuiu
claudus,-a,-um şchiop,-ă
clavicula, g.f. chieişoară; iarăş: cîrcei crescuţi pă viţă de vie care să încîrceiaşte pă harac /[55r]
clvicularius, g.m. chielari, făcători de chiei; iarăş: cuiari
clviculatus,-a,-um cu cuie de hier ţîntuit,-ă, cuios,-ă
clamviculatim cuiţeaşte, după tocmala cuielor
claviculus, g.m. cuişor
claviger, g.m. chielari; iarăş: purtători de buzdugane
clavis, g.f. chiiaie
clavola, g.f. rămurea de sădit, de altuit
Clausemburgum, g.n. Cluj, cetate în Ardeal
claustrarius, g.m. făcători de unealte încuietoare
claustrum, g.n. încuietoare sau loc încuiat, clinci de hier, zăvor de hier; iarăş: mănăstire
clausula, g.f. încuiare svîrşitoare
clausum, g.n. loc încuiat
clausura, g.f. încuiare
clausus,-a,-um încuiat,-ă
clavulus, g.m. cuişor
clavus, g.m. cui; iarăş: fealiul zgaibelor; iarăş: podul copacilor, bureatele
Clauzomenæ, g.f.pl. oraş al Ioniei
Clauzomenia, g.f. ostrov de la Ioniia, cu alt nume Marathussa
Cleanthes, g.m. un înţelept stoic
Cleanthis, g.f. nume al unii fămei la Svidas
Clearchus, g.m. înţelept sau ceauş laţedemonean
Cleio, g.f. una dintre noao **musæ**
clema, g.m. laptele cîinelui
clematis, g.f.[5] o iarbă
clemens, g.om. milostiv,-ă
clementer milostiveaşte
clementia, g.f. milostivire
Cleobis, g.m.[6] un fii dumnezăiesc al unii preotease arghineance, care pre mumă-sa cu spatele în car o au tras cu frate-său la biserecă
Cleobulina, g.f.[7] o fată a lui Cleobulus
Cleobolus, g.m.[8] fiiul lui Evagoraş, unul dintre 7 înţelepţi elineşti
Cleocritus[9] nume al unui om
Cleodamas, g.m.[10] filosof care au trăit în zîlele lui Platon
Cleodora, g.f. dumnezăoaie, muma lui Parnasus
Cleomachus, g.m.[11] un[12] războinicitori mare magnesiian
Cleombrotus, g.m.[13] un tînăr amvratiian, care, după ce au auzît de la Plato cum că sufletele ar fi nemuritoare, dintr-un loc înalt pre sine slobozîndu-să s-au omorît, ca mai curînd dintre muritori să poată mearge între cei nemuritori

---

1 Idem.
2 Idem.
3 Idem.
4 Şters: cîtorva rimleani.
5 Idem.
6 Idem.
7 Idem.
8 Recte: **Cleobulus, g.m.**
9 Marcat marginal: •.
10 Idem.
11 Idem.
12 Şters: fărmăcători.
13 Marcat marginal: •.

Cleomedes[1] numele războiului astipalanesc, fost-au şi alt cleomedisean care au scris de umblarea ceriului
Cleomenes, g.m.[2] hătnogi laţedemonean
Cleon, g.m. fiiul lui Cleantus, hătnogi anthinean, de la Anthina
Cleone, g.f.[3] oraş nu departe de Corinth
cleopicion nume de iarbă cu alt nume **clinopodium**
Cleonymus, g.m.[4] un hătnogi de la Anthina fricos
Cleopatra, g.f. împărătească din Eghipet
Cleopatrus, g.m. un cămăraş au fost în Corinth
Cleophantus, g.m.[5] numele unui vraci
Cleophon, g.m.[6] poetic de la Anthina scriitori de traghedii
Cleostratus, g.m.[7] un înţelept de demult, care învăţătura de întoarcerea ceriului o au înmulţit, o au sporit
Cleoxenus, g.m.[8] istoriceari însămnători de făcutele lucruri perseşti
clepo,-is furu
clepsydra, g.f. ceas de stîclă în care mai de demult au curs apă nu năsîp
clericus, g.m. popă ales cu soartea
cleromantia, g.f. gîcire cu aruncarea sorţilor /[55v]
clerus, g.m. căţăl din fagur
clibanarius, g.m. viteaz întrarmat
clibanus, g.m. cuptori
clidium, g.n. gîtlej al peaştelui **thinus**[9]
cliduchus, g.m. chielari
cliens, g.m. care iaste sub grijirea cuiva
clienta, g.f. supt purtarea di [sic!] grijă luată
clientela, g.f. mîntuirea celor de supt noi
clientelaris,-e de mîntuinţă
clientulus, g.m. supt mîntuinţa cuiva dat
clina, g.f. adeverită parte a ţînutului ceriului
climactericus,-a,-um suicios,-ă
climax, g.m. treaptă, scară
clinamen, g.m. plecare
cline, g.n. pat
Clinias, g.m.[10] înţelept următori de Pithagora şi muzicas
clinice, g.f. învaţătura doftoriei trupului
clinicus, g.m. doftor, umblători la bolnavi, la beteagi
clinidium, g.n. pătişor
clino,-as aruncu, plecu
clinopodion, g.n. fealiul ierbiei
Clio,-us, g.f. una dintre noao muzæ[11]
Clisthemes, g.m. întîiul găsitori a trimiterei în urgie, cu care, iarăş, însuş acela s-au pedepsit
Clitarchus, g.m. istoriceari care-au scris de lucrurile Marelui Alixandru
clisterium, g.n. o doftorie, glisteari; **vide: clyster, clysterium**
clitellæ, g.f.pl. tarniţe, samaruri, şale purtătoare de povăruri
clitellarius,-a,-um tărniţari,-oaie, sămărari,-că, şălari,-că
Clitomachus, g.m.[12] nume al unui filosof şi al unui hărţuitori
Clitor, g.m.[13] oraş arcadienesc
Clitorius, g.m. fîntînă de la Arcadiia, din care cine bea nu pohteaşte vinul
Clitumnus, g.m. fîntînă a Ţărei Italiei în ţînutul Umbriei, din care, vitele, deaca beau, peste tot să înălbăsc
cliveus,-a,-um greu,-ea, prăpăstios,-ă
clivosus,-a,-um prăpăstios,-ă (loc)
clivum, g.n. prăpastiia locului
clivulus, g.m. delişor, muntişor prăpăstios (unde nu pot oamenii umbla)
clivus, g.m. prăpastie
cloaca, g.f. işitoare, scaun de umbră
cloacalis,-e îşitoresc,-ă
cloacarium bani de plata curăţîtorilor de işitori
cloaco,-as,-are işitorescu, spurcu
Cloanthus, g.m.[14] un troadean soţ lui Eneas

[1] Idem.
[2] Idem.
[3] Idem.
[4] Idem.
[5] Idem.
[6] Idem.
[7] Idem.
[8] Idem.
[9] Scris: тнинусь.
[10] Idem.
[11] Scris: муzæ.
[12] Marcat marginal: •.
[13] Idem.
[14] Idem.

Clodia, g.f.[1] o fămeaie rimleancă foarte bogată
clodico,-as idem quod claudico şchiopitezu
Clodi Forum[2] oraş al Ţărei Italiei
Clodius, g.m. un om mare rimlean, om îndărătnic, nu-priiatin lui Ţiţero[3]
clodo,-si idem quod claudo închizu
Cloelia, g.f.[4] o fată de boiari rimleancă
Cloris, g.f.; vide: Chloris dumnezăoaia florilor
closmus, g.m. sforăire de cal; iarăş: clocnire de găini (**tyu** tiiu[5])
clostrum, g.n. încuiare, **idem quod claustrum**
Clotho, g.f. una dintre parchele iadului
cludo,-is încuiu, **idem quod claudo**
clucidatus,-a,-um antiqui dixerunt pro dulci et jucundo, Festus dulce, cuvios,-ă, liubovnic,-ă
clueo,-as mă privăscu, mă văzu
cluma tocul seminţei orzului; **vide: cluma**[6]
cluniculus, g.f. copsă [sic!] mică
clunis, g.f. coapsă /[56r]
clupea, g.f. fealiul peaştelui
clusilis,-e încuiecios,-ă
Clusus,-a,-um încuiat,-ă
Clymene, g.f.[7] fata lui Oţeanus, muiarea lui Iapetus
clypeatus,-a,-um împăvăzat,-ă
clypeo,-as păvăzăscu
clypeus, g.m. pavăză
clysmus, g.m. spălare, curăţîre
clyster, g.m. et clysterium, g.n. glistear, doftorie curăţîtoare, slobozîtoare pă şezutul bolnavului
Clytæmestra, g.f.[8] fata lui Tindarus şi a Ledei
Clytia, g.f.[9] o **nympha**[10] pre care Apollo o au iubit

[1] Idem.
[2] Idem.
[3] Scris: Цицѣро.
[4] Marcat marginal: •.
[5] Scris: **tyu** тію.
[6] Recte: gluma.
[7] Marcat marginal: •.
[8] Marcat marginal: •.
[9] Idem.
[10] Scris: нympha.

Clytius, g.m.[11] fiiul lui Lacmedon [sic!], fratele lui Priiam

CNE

cnæion megheieran
cnæcus, g.m. şofran sălbatec
cnicus, g.m. idem
Cnidos, g.m.[12] oraş carienesc; iarăş: nume de iarbă
Co vide: Coos[13] un ostrov în Marea Icariumului, aproape de Rhodus
Coa, g.n.pl. veşmînt supţîre de mătase
coaccedo,-is dempreună mărgu spre dînsul
coacervatio adunare în grămadă
coacervo,-as în grămadă adunu
coacesco,-is oţăţăscu
coactilia, g.n.pl. saci mari de piiale cu care poartă hainele
coactio, g.f. silire, adunare întruna
coacto,-as dempreună mînu, gonescu
coactor, g.m. strîngători de bani
coactura, g.f. silinţă
coactus,-us, g.m. silire
coactus,-a,-um silit,-ă
coacum, g.n. cîrpă cu ir negru
coaddo,-is dempreuna dau
coadjicio,-is dempreună adaogu
coadjuvo,-as ajutu dempreună
coaduno,-as dempreună lipăscu, una o facu
coædifico,-as dempreună zidescu
coæqualis,-e de o vreame aseamine
coæquo,-as îndereptezu, drept îl facu
coæquus,-a,-um derept,-ă
coætaneus,-a,-um într-o vreame trăitori,-re, cu cineva de o vreame
coævus,-a,-um de o vîrstă
coagitatio, g.f. clătinare, mişcare
coagito,-as dempreună mînu, dempreună meastecu, scuturu
coagmentatio, g.f. închiegare, închieiare
coagmento,-as închiegu, împreunezu
coagmentum, g.n. îmbinare, împreunare dempreună

[11] Idem.
[12] Idem.
[13] Idem.

coagulatio, g.f. închiegare[1], streghieţîre
coagulo,-as închiegu
coagulum, g.n. streghiiaţă, închiegăciune
coaleo,-es dempreună izvorăscu, întruna mărgu, îmbinezu, îngemănezu
coalesco,-is dempreună mă izvorăscu, îngemănezu
coamicus priiatin de obşte
coangusto,-as strîngu[2]
coapto,-as dempreună alcătuiescu, aşezu
coarctactio, g.f. dempreună strîngere, călcare întruna
coarctatus,-a,-um [3] strîns,-ă
coarcto,-as dempreună strîngu, calcu
coarguo,-is mustru, înfruntezu
coarto,-as idem quod coarcto dempreună calcu, strîngu
coaspermor,-aris dempreună urăscu
coassatio, g.f. scîndurire
coasso,-as scîndurescu, podescu
coaxatio, g.f. corcăire de broască
coaxo,-as întruna prinzu (îmbinezu), scîndurescu; iarăş: broşteaşte grăiescu
cobio,-onis, g.m. nomen piscis apud Plini.
Cocalus, g.m.[4] împărat au fost în Siţiliia /[56v]
Cocanicus, g.m.[5] aleşteu de la Siţiliia
cocceus,-a,-um
coccinus,-a,-um
Coccina, g.f.
coccinatus,-a,-um
Coccinum
coccinus,-a,-um
coccum, g.n. sămînţă văpsîtoare de fringhii
coccus, g.m. idem
coccyx, g.c. cuc
cocetum, g.n. mămule cu miiare şi cu mac
cochlea, g.f. mealciu
coclear, g.m. lingură
cochleare, g.n. idem
cochlearium idem sau loc de ţînearea mealcilor
Cochles,-itis, g.c. cu jumătate de ochi, chior,-ă; iarăş: nume usebit al unui om rimlean
cochlidium treptişoară ocolitoare
ccchlis, g.f. treaptă ocolitoare
cocolobis hispanis uvæ genus est
coctibilis,-e hierbăcios,-ă, care poate hiiarbe curînd
coctilia taberna in qua ligna vendebantur cocta ne fumum emitterent, Capitolin.
coctilis,-e hiert,-ă, copt
coctito, g.f. coacere, hiiarbere
coctio,-as hierbăţăscu
coctivus,-a,-um hierbători,-re, cocători,-re, de copt, de hiert
coctona, g.f. fealiul zmochinelor; **vide: cotona**
coctor, g.m. hierbători, cocători
coctura, g.f. hiiarbere, hiertură
coctus,-a,-um hiert,-ă, copt,-ă
coculum oală de hier
cocus, g.m. sucaci, bucătari
Cocytus, g.m. izvor al iadului
coda, g.f. pro cauda apud veteres coadă
codatremula, g.f. codobatură; **vide: motacilla**
codex, g.m. trunchi de lemn, răgălie; iarăş: carte
codicarius,-a,-um din răgălie de copaci făcut,-ă
codicillaris,-e de răvaş (carte) întăritori, de întărirea răvaşului
codicillus, g.m. cărticică, răvaş (de leage, de tistament[6])
codiculus, g.m. cărticea
codones, g.m.pl. sunători, scîrţîitori, băcănitori, odorogitori
codonophori, g.m.pl. purtători de clopoţăi (de sunători)
Codrus, g.m.[7] împărat de la Anthina; iarăş: nume al unui omşor sărac
coelestis,-e ceresc,-ă
coeliacus morbus bolnăvire ca aceaea în care şezutul omului să închide
coelicola, g.c. în ceri lăcuitori,-re
coelicus,-a,-um ceresc,-ă, de ceri
coelilifer, g.m. purtători de ceri
coelites, g.m.pl. dumnezăi cereşti
coelitus, adv. din ceri
Coelium, g.m.[8] un munte la Roma; **vide: Cæelius**

[1] Şters: jîntiţare.
[2] Scris: strrîngu.
[3] Şters: silit,-ă.
[4] Marcat marginal: •.
[5] Idem.
[6] Scris: тистамѣнть.
[7] Marcat marginal: •.
[8] Idem.

Coelosyria, g.f.[1] parte a Siriei cătră Araviia
coelum, g.n. ceri
coementerium, g.n. ţementerium, loc de îngropat
coemo,-is cumpăru
ceomptio, g.f. cumpărare
cena, g.f. cină
coenacularia, g.f. plata sau simbriia locului de cinat
coenacularius, g.m. prinzători de loc de cinat
coenaculm, g.n. casă de cinat vara
coenaticus,-a,-um de cinat
coenatio, g.f. loc de cinare
coenatiuncula, g.f. locşor de cinat
coenatorium, g.n. conteş (haină) de cinat /[57r]
coenatorius,-a,-um de cinat
coenaturio,-as aş cina, îm vine a cina
coenatus cinare
coenipeta, g.m. pentru cinat linguşitori
coenito,-as pururea cinu, cinutorescu
coeno,-as cinu, cinezu
coenobita, g.m. călugăr, bărat
coenobium, g.n. mănăstire
coenosus,-a,-um tinos,-ă, lutos,-ă
coenula, g.f. cinişoară
coenum, g.n. tină, noroi
coeo,-is,-ere dempreună adunu, spre dîns mărgu, cu dînsul dormu, zacu
coepi, verbum defectivum începu
coepto,-as începu spre ceva, mă apuc de ceva
coeptum, g.n. începutul, lucru început
coeptus,-us idem
coeptus,-a,-um început,-ă
coepulor,-aris dempreună mă ospetezu, dempreună manîncu, beau
coepulo,-onis, g.m. dempreună ospătători
coequito,-as dempreună călărescu
coerceo,-as înfrînezu, oprescu
coercitio, g.f. înfrînare, bîntuire
coercitus,-a,-um înfrînat,-ă, oprit,-ă
coerro dempreună buduşescu, rătăcescu
coeruleus,-a,-um în faţa ceriului, albastru,-ă
coetus, g.m. săbor, ţehii [sic!]
coexercitatus,-a,-um dempreună chitit,-ă
cogens,-entis silitori,-re, silnic,-ă
cogitabilis,-e gîndicios,-ă, lucru gîndicios, care să poate gîndi

[1] Idem.

cogitatim et cogitate, cogitato gîndiţeaşte
cogitatio, g.f. gîndire
cogitatum, g.n. lucru gîndit
cogitatus,-us, g.m. gînd
cogito,-as gîndescu
cogitatus,-a,-um gîndit,-ă, cugetat,-ă
cognatio, g.f. cumnăţîre, rudenie
cognatus,-a,-um[2] cumnat,-ă, rudă, cumnăţăsc,-ă
cognatus, g.m. cumnat, rudă
cognitio, g.f. cunoaştere, cunoştiinţă
cognitor, g.m. cunăscători [sic!], ajutător
cognitus,-a,-um cunoscut,-ă
cognobilis,-e cunoştinţos, care să poate cunoaşte
cognomen, g.n. polecră
cognomentum, g.n. idem
cognominis,-e policritoresc,-ă
cognomino,-as policrescu
cognosco,-is cunoscu
cogo,-is adunu dempreună, mînu, silescu
cohabitatio, g.f. lăcuire dempreună
cohabito,-as dempreună lăcuiescu
cohærarius, g.m. soţ ajutători de slujbă
cohærentia, g.f. dempreună îmbinare
cohæreo,-es spre ceva mă lipăscu, dempreună lipăscu
cohæres, g.m. soţ veacinic[3]
cohæresco,-as mă ţîu[4], mă acăţu spre ceva
cohereceo,-as mă ţîu, mă oprescu
cohibeo,-es oprescu, ţîu ca să nu să facă un lucru
cohibitio, g.f. oprire
cohonesto,-as cinstescu, biciuluiescu
cohorreo,-es mă îngrozăscu, mă deznădăjduiescu
cohorresco,-is idem
cohors,-tis şireag; iarăş: coş de găini; şireag, breaslă
cohortalis,-e de şireag, de breaslă
cohortatio îndemnare, învitare
cohortor,-aris îndemnu, învitezu
cohibilis,-e dempreună mărgăcios,-ă, care poate să să împreune
coinquino,-as întinu, spurcu, îngrozăvăscu

[2] Scris: **cogatus,-a,-um;** completat prin scriere deasupra rîndului.
[3] Scris: вѣчникь.
[4] Şters: mă oprescu.

cois, g.f. fealiul veşmintelor găsîte în ostrovul Cos /57v

coitio, g.f. tocmire pă ascuns, dempreună umblare

coitus, g.m. dempreună meargerea a bărbatului şi a fămeiei pentru sporirea

colaphizo,-as pălmescu, cu pumnul batu, peste obraz lovăscu, batu

colaphus, g.m. lovire peste obraz

colatus,-a,-um tescuit,-ă

colax, g.m. linguşitori

Colchi, g.m.pl. seminţii de la Asiia

colchicus,-a,-um colchisean,-că

Colchis, g.f. ţînut între Marea Euxenum şi între muntele Caucasus

colens,-tis, g.om. cinstitori,-re, blagoslovitori,-re

coles, g.m. trupul cel de ruşine al bărbatului

coleus, g.m. coi, doao coaie ale pulei

colice, g.f. doftorie spre duroarea pîntecelui

coliculus, g.m. nuieluşă de vie sălbatecă

colicus, g.m. colicaş, pre care-l bîntuiaşte colica

colicus,-a,-um colicaş,-ă, de colică

colina, g.f. cuhnie

coliphium, g.n. ca aceaea pîine au fost care au mîncat hărţuitorii şi războinicitorii ca să să întărească de dînsă

colis, g.m. ramura cea slabă a viei şi a ierbii

colla, g.f. clei, cir

collabasco,-is în chip de căzut sînt

collabefacio,-is frîngu, neîmputerescu, facu fără de puteare[1] pă cineva

collabefacto,-as pierzu, strîcu, prăpădescu

collabefio,-is mă strîcu, mă pierzu

collabello,-as cu buzele meale buze sărutu

collabesco,-is în chip de strîcat (de prăpădire) sîntu

collabor,-eris cazu, mă prăpădescu, mă răstornu

collaboro,-as dempreună muncescu, ajutu

collacrymatio, g.f. dempreună plîngere, lăcrămare

collacrymo,-as dempreună plîngu, lăcrămezu

collactaneus,-a,-um o ţîţă sugători,-re, cu un lapte ţînut,-ă

collætor,-aris dempreună mă veselescu

collapsus,-a,-um jos căzut,-ă, răsturnat,-ă

collare, g.n. zgardă, hier strîngători de grumazi; iarăş: împodobire de grumaz, guler

collaria, g.f. zgardă de hier, hier de grumaz

Collatina, g.f. dumnezăiţa munţilor

collatinus,-a,-um muntenesc,-ă, de fealiuri de dîmburi

collatio, g.f. purtare dempreună, întruna, asămănare dempreună

collatiotius,-a,-um împreună cules,-ă, purtat,-ă

collativus,-a,-um dempreună purtat, cules,-ă,-ă

collato,-as lăţăscu afară (lărgescu)

collator, g.m. culegători, dempreună purtători

collatus,-us, g.m. ducere întruna

collatus,-a,-um întruna dus,-ă, purtat,-ă, dempreună asămănat,-ă

collaudatio, g.f. laudă, lăudare

collaudo,-as dempreună laudu

collecta, g.f. în aruncarea rînduielei culeşi bani

collectanea, g.n.pl. dempreună culease mărunţîşuri

collectaneus,-a,-um cules,-ă

collectio, g.f. culeagere

collectim dempreună culegăţeaşte, cu culeagere

collectitius,-a,-um întruna cules,-să

collectivus,-a,-um întruna culegăcios,-ă, culegători,-re

collectus,-a,-um întruna adunat,-ă, cules,-ă

collega, g.m. soţ de slujbă, soţ în vreao slujbă cu altul

collegatorius, g.m.[2] cu care iaste dempreună ocina cea cu tistament (adecă cu leage) lăsată /58r

collegium, g.n. adunare, săbor

collevo,-as dempreună uşurezu, lipsescu

collibertus, g.m. dempreună slobozît,-ă

collibet, impersona. dempreună să pare

colliciæ, g.f. jghiiab de hîrb sau ţîgle (de carămidă), breazdă de apă curătoare

colliculus, g.m. măguriţă, dîmbşor

collido,-is,-ere dempreună batu, sfărîmu, zdrobăscu[3]

colligatio, g.f. dempreună legare

colligatum, g.n. dempreună legat lucru

colligatus,-a,-um dempreună legat,-ă

---

[1] Scris: putea.

[2] Scris: **collegarius, g.m.**; completat prin scriere deasupra rîndului.

[3] Adăugat ulterior.

colligo,-as dempreună legu
colligo,-is culegu
collimnium, g.n.[1] hotar dempreună, brazdă dempreună
collimitor,-aris hotărescu
collimo,-as chibzuiescu
collineo,-es chibzuiescu spre ţîf
collino,-is,-ere ungu
collinus,-a,-um de hîlm
colliphium, g.n. pîine întărîtoare cu care războinicitorii au trăit; **vide: colliciæ**
colliquifacio,-is topăscu
colliquesco,-is mă topăscu
collis, g.f. hîlm, dîmb
collisio, g.f. dempreună batere, zdrobire
collisus,-us, g.m. idem
collisus,-a,-um zdrobit,-ă
collocatio, g.f. aşezare
colloco,-as aşezu
collocupleto,-as sporescu, agonisescu, îmbogăţescu
collocutio, g.f. vorovire dempreună
colloquium, g.n. idem
colloquor,-eris dempreună grăiescu, cu dînsul grăiescu
colluceo,-es strălucescu, luciescu
colluco,-as deasă, întunecoasă pădure dărîmu, luminezu
colluctatio, g.f. luptare
colluctor,-aris mă luptu
colludium, g.n. jucare dempreună
colludo,-is dempreună mă jocu
collum, g.n. grumaz
colluo,-is,-ere spălu
collusio, g.f. jucare dempreună
collusor, g.m. soţ de jucat
collusorie jucăţeaşte
collustro,-as privăscu, mă uitu
collutulo,-as întinu, scîrnăvăscu
collutus,-a,-um spălat,-ă
colluvies, g.f. lături, gunoi, scîrnăvie, puroi
colluvio, g.f. idem
collybistes, g.m. zaraf, schimbători de bani
collybus, g.m. zărăfie, schimbare de bani
collyra, g.f. pîinişoară unghiuroasă
collyrium, g.n. doftorie de ochi

[1] Recte: **colliminium, g.n.**

Colamria, g.f. oraş nemţăscu aproape de Basilea[2]
colo,-as curgu, străcoru
colo,-is,-ere cinstescu, lăcuiescu, biruiescu, lucrezu
colobrium, g.n. contoş fără mîneci înfrîmşeţat
colocasia, g.f. boboc de apă care să rodeaşte în Eghipet
colocasium, g.n. dintr-acest feali de bob făcut vas
colocynthis, g.n. tigvă de tină
colon, g.n. maţ (bandor) mare în care să înceape colica; iarăş: parte a grăirei a căriia sămn acesta iaste:[3]
colona,-æ, g.f. obăgioaie,[4] măieriţă, mojică
colonia, g.f. loc de obagi,[5] sat sau oraş
Colonia Agrippina, g.f. oraş mare al Ţărei Nemţeşti lîngă apa Renus
colonicus,-a,-um obăgesc,-ă
colonus, g.m. obagi, [6] maier, om arători (plugari) /[58v]
Colopena, g.f. o parte a Capadochiei
Colophon, g.f. oraş vestit al Ioniei
colophonem addere ceva tocma a isprăvi şi măcar oricărui lucru sfîrşit a-i face
coloro,-as văpsăscu, faţă floarei dau
color,-oris, g.m. faţă, orice faţă ar fi, văpsală
coloratus,-a,-um văpsît,-ă, făţos,-ă
colorius,-a,-um de faţă, de fealiu
Colossæ, g.f.pl. oraş al Frighiei
Colossenses, g.m.pl. coloseani, cătră carii au scris Sveti[7] Pavel carte
colosseus,-a,-um aseamine stîlpului
colossicus,-a,-um idem
colossus, g.m. stîlp, idol
colostra, g.f. corastră, laptele cel dintîi după naştere
colostrum, g.n. idem
colostratio, g.f. betejire în sugere
colostratus,-a,-um bolnăvicios pentru sugerea laptelui celui dintîi după fătare,-ă, bolnav,-ă pentru corastră

[2] Scris: Василеа.
[3] Spaţiu liber în text.
[4] Spaţiu liber în text.
[5] Idem.
[6] Idem.
[7] Scris: Свти.

coluber, g.m. şarpe scurt; **hinc: colubrinus,-a,-um**
Colubraria, g.f. ţînut şerpos între Africa şi-ntre Asiia, cu alt nume să zice Ofiusa
colubrifer,-a,-um purtători de şărpi, purtătoare
colum, g.n. vas străcurători, coş străcurători de vin, sîtă de străcurat
columba, g.f. porumbiţă
columbar, g.n. fealiul chişitelor, cuşcelor
columbaris,-e de porîmb, porumbăsc,-ă
columbarium, g.n. porumbari (cuşcă)
columbarius, g.m. porîmbari
columbatim porîmbeaşte
columbinus,-a,-um de porîmb
columbo,-as sărut porumbeaşte
columbus, g.m. porumbu
columbulus, g.m. porîmbiel
Columella, g.f. stîlpşor, iconiţă; iarăş: nume al unui om învăţat
coluellares dentes cei dintîi ascuţîţ, sîmcioş dinţi
columen, g.m. vîrf (creastet), proptea
columis,-e sănătos,-ă, întreg,-ă
columna, g.f. stîlp, chip, icoană
coumnatio, g.f. stîlpire
columnatus,-a,-um stîlpuit,-ă, cu stîlpi proptit,-ă
columella, g.f. stîlpuleţ
columnus, g.m. coada paiului, coadă de iarbă: **vide: culamus**
colurnus,-a,-um de lemn de alun
colurus, g.m. doao cercuri ale ceriului care pă doao căpătîie a osiei mărgînd, ceriul în patru părţi împart; iarăş: fără coadă, ciungu
colus,-i, g.f. furcă de tors
colus,-us, g.m. idem
colustrum, g.n.; vide: colostra
colutea, g.f. fealiul stufului de pădure
colycæ, g.f.pl. gropi de silitră
colymbas,-adis, g.f. poamă sărată de maslină
coma, g.f. coamă, păr pieptănat, împletit, chică
coma,-atis, g.n. fealiul bolnăvirei
Comagena, g.f. ţînut sirienesc
comans,-tis chicos
comarus, g.f. măr pădureţ
comatulus, g.m. chicşoară, comşoară
comatus,-a,-um chicos,-ă, comos,-ă
Combe, g.f. fata lui Asop
combemnones, g.m.pl. soţîile cărăuşilor şi ale cotigarilor
combibo,-as împreună beau
combibo,-onis, g.m. soţ de băut, în băutură /[59r]
combinatio, g.f. îmbinare, hiiarbere întruna
combino,-as dempreună cleiescu, îmbinezu
combretum, g.n. fealiul ierbii
comburo,-is arzu
come, g.f. barba-caprei (iarbă)
comedo,-onis et comedus mîncători mare, care mănîncă mult
comedo,-is vel comes,-est mănîncu
comensis,-e comesean,-că
comes,-itis, g.m. soţîie de cale; iarăş: şpan (boiari)
comessabundus, g.m. ospătători
comessanus, g.om. ospătători,-re
comessatio, g.f. ospătătură de noapte (acest ospăţ să face şi cu hlăpie)
comessor,-aris mă ospetezu, îm petrecu
comestura, g.f. mîncare, mîncare dempreună
comestus,-a,-um et comesus,-a,-um mîncat,-ă
cometa, g.f. stea cu coadă
cometes, g.m. idem
comice dulceaşte, prieteneaşte
comicus, g.m. scriitori de comedii
comicus,-a,-um de comedie sau comediesc,-ă
cominia, g.f. fealiul uloiului
cominus, adver. de aproape
comis,-e slovesnic,-ă, credincios,-ă
comitas, g.f. slovesnicie, credincioşie
comitatus, g.m. petreacere, urmare, însoţîre de cale; iarăş: şpănie, o boierie foarte mare, mai mare decît boieriile, palatinie **a palatinus**
comitatus,-a,-um petrecut,-ă
comiter slovesniceaşte
comitia, g.n.pl. ghilişul ţărei
comitialis,-e de ghilişul ţărei
comitialis morbus o boală
comitialis homo om care are această boală
comitialiter dempreună trăgînd, zgîrcind
comitiarius,-a,-um în chip de ghiliş
comitiatus,-us, g.m. mulţîmea ghilişului ţărei
comitiatus,-a în ghilişul ţărei rînduit,-ă
comitium, g.n. loc de obşte al ghilişului
comito,-as urmezu, petrecu, cînd petreace cineva pă un om pînă la un loc

comitor,-aris idem
comma, g.f. jumătate de soroacă, însămnare care dăsparte cuvîntul tiare[1] [sic!]
commaculo,-as mînjescu, îngrozăvăscu
commadeo,-es mă udu, apos sînt, adecă ud
Commagene, g.f.; vide: Comagene[2] ţînut al Siriei
commalaxare est exercere et mature facere
commanduco,-as rozu, mănîncu
commaneo,-es dempreună rămîiu
commanipulones soţi de războiu, carii sînt sup o zeciuire, adecă supt mîna unui căprari sau **tizediş**[3]
commaritus, g.m. măritiş ajutători
commasculo,-as întărescu, învîrtoşescu
commeatus, g.m. hrană de cale, de tabără; iarăş: slobozire spre treacere, spre meargere încătrăova
commentilis miles qui stipendii partem accipit alimenta ex commeatu
commeditor,-aris cugetu, gîndescu
commemini, verbum defecti. îm aduc aminte, pomenescu
commemorabilis,-e vreadnic spre pomenire, vreadnică
commemoratio, g.f. înainte socotire
commemoro,-as înainte socotescu
commendabilis,-e spre închinare, poclonire, spre laudă vreadnic,-ă
commendatio, g.f. închinare, poclonire, lăudare
commendatitius,-a,-um de poclonit
commendator, g.m. poclonitori, lăudători /[59v]
commendatus,-a,-um lăudat,-ă, poclonit,-ă
commendo,-as poclonescu, laudu
commenus,-us, g.m. măsură deopotrivă, cumpănă întocma
commentariensis, g.m. diiac scriitori lucrurile ţărilor şi ale oraşurilor
commentariolum, g.n. scurtă tîlcuire a vreaunui lucru
commentariolus, g.m. idem
commentarium, g.n. carte[4] de tîlcuit (care tîlcuiaşte lucrurile altii cărţi)
commentarius, g.m. idem
commentatio gîndire
commentator, g.m. gînditori, găsitori de ceva
commentatus,-a,-um bine gîndit,-ă
commentior,-iris dempreună mînţu
commentitius,-a,-um gîndit,-ă, scornit,-ă
commentor,-oris, g.m. gînditor, găsîtori
commentor,-aris cuget în mine, gîndescu
commentum, g.n. gîndire, scornire, cînd scorneaşte omul un lucru
commentus,-a,-um gîndit,-ă, scornit,-ă
commeo,-as umblu, mărgu, viu, mărgu
commmercium, g.n. slobozenie de neguţătorit; iarăş: soţîme, soţie
commercor,-aris dempreună tîrguiescu
commerceo,-es mă învrednicescu, greşescu
commercor,-eris idem
commetior,-iris măsuru
commictilis servus id est compositus
commigro,-as mă mutu
commiles, g.m. soţ vitejescu, soţ viteaz
commilitium, g.n. soţ de cale şi de oaste
commilito,-onis, g.m. soţ de oaste şi de şcoală
comminatio, g.f. mustrare
comminiscor,-eris gîndescu, îm aducu aminte
comminister, g.m. soţ slugă, cînd are omul soţ pă altul slugă, cînd lăcuiesc amîndoi la un stăpîn
comministro,-as dempreună slujescu
comminor,-aris mustru
comminno,-is dempreună sau împreună sfărîmu, zdrobăscu
comminus, adver.; vide: cominus de aproape
commisceo,-es ameastecu
commisceratio, g.f. milostivire, îndurare
commiseresco,-is mă milostivăscu, mă îndur
commisereor,-aris idem
commissarius,-a,-um la care iaste solirea; iarăş: comisari,-să
commisio, g.f. dempreună iertare
commissum, g.n. greşală
commissus,-a,-um dat pă samă,-ă, bizuit,-ă
commissura, g.f. dempreună închieiare
commistim dempreună amestecînd, **adv.**
commitigo,-as îmblînzăscu, linescu
committo,-as dau în samă, bizuiescu, greşescu
commodatio, g.f. dare împreună
commodatum, g.n. împrumutul, împrumut

[1] Scris: tape.
[2] Scris: **Commagene**; corectat prin ştergere.
[3] Scris: тизадиш.
[4] Scris: care.

commode întocmiţeaşte, bine
commoditas, g.f. folosînţă, hasnă
commodito,-as folosînţăscu, împrumutezu, dau împrumut
commodo vredniceaşte, întocmiţeaşte
commodule în chip vrednicescu
commodum, sub. folos
commodum, adver. într-acel ceas, tocma atunci
Commodus, g.m. fiiul filosofului Marcus Antonie
commodus,-a,-um folosînţos,-ă, vreadnic,-ă /60r
commoereo,-es cu totul mă amărăscu, mă întristezu
commolior,-iris cu toată putearea de mare lucru mă apucu
commolitus,-a,-um măcinat,-ă
commolo,-is,-ere dempreună macinu
commonefacio,-is îndemnu
commonefio,-is mă îndemnezu
commoneo,-es îndemnu
commonitio, g.f. îndemnare
commonitus,-a,-um îndemnat,-ă
commonstro,-as arătu
commoratio zăbovire, întîrzîiare
commordeo,-as muşcu
commorientes dempreună[1] dormitori, dempreună din ceastă lume mutători (muritori)
commorior,-eris dempreună moriu
commoro,-as zăbovăscu, întîrzîiezu
commoror,-aris întîrzîiezu, zăbovescu
commortalis,-e dempreună muritori,-re
commotio, g.f. pornire (purceadere), turbare (iară nu de apă)
commotiuncula, g.f. mică purceadere, pornire
commotus,-a,-um purces,-ă, pornit,-ă, turburat,-ă
commulceo,-es linescu, împacu
communicatio, g.f. împreunare, părtăşie
communicatus,-a,-um împreunat,-ă, părtăşit
communico,-as împreunezu, părtăşescu
communio,-onis împreunare, unire
communio,-is,-ere întărescu
commune, g.n. subst. dempreună, de obşte popor
communis,-e dempreună, de obşte
communitas, g.f. soţîie de obşte (cum aş zîce dempreunăţîie)
communiter împreună, **adver.**
communitus,-a,-um întărit,-ă
commurmuratio, g.f. dempreună mormăire
commurmuro,-as mormăiescu, bombăiescu, dempreună suduiescu
commurmuror,-aris, deponens idem
commutabilis,-e schimbăcios,-ă, care să poate schimba
commutatio, g.f. schimbare
commutatus,-a,-um schimbat,-ă
commutatus,-us, g.m. schimbare
commuto,-as mă schimbu, schimbu
como,-is,-ere împodobăscu, întocmăscu
como,-as părul înfrîmşeţăzu, împodobăscu, chica-m slobozu
commoedia, g.f. comedie, joc ca acela în care adevărate feaţe toate ale aceştii lumi obiceaiuri şi năravuri ca într-o oglindă le arată înainte
comoedice în chip comedesc
comoedus, g.m. jucători de comedii
comosandalus, g.m. ceapa-şarpelui
comosis boştine de ceară în coşul cel de albine
comosus,-a,-um comos,-ă, păros,-ă, chicos,-ă
comomotriæ, g.f. fămei înfrîmşeţătoare de păru
comotrion unealtă împodobitoare de păr
compactilis,-e dempreună legăcios,-ă, un lucru care să poate lega, cum ar fi o carte (şi să-i zîcă că să poate lega)
compactio, g.f. legare dempreună
compacto vel decompacto din isprăvire, din gîndire
compactus,-a,-um legat,-ă
compages, g.f. închietură
compagino,-as închieiu
compago,-inis, g.f. închietură
compar, g.om. aseamine (pă trei neamuri), păreachie
comparabilis,-e asămănăcios,-ă, un lucru ce-l poţi cu altul asămăna /60v
comparate în chip de asămănat
comparatio, g.f. gătire, asămănare
comparativus,-a,-um asămănăcios,-ă
comparco,-is,-ere părtinescu, chimuluiescu
compareo,-as înainte stau, de faţă sîntu
comparo,-as dempreună aseminezu, gătescu

[1] Şters: noptători.

compasco,-is dempreună pascu
compascuus,-a,-um de loc de păscut dempreună, de obşte
compatior,-eris dempreună pătimescu
compedes, g.f. hiiară
compedio,-is bagu în hiiară
compeditus,-a,-um băgat în hiiară,-ă
compellatio, g.f. grăire ca cînd ar strîga pă cineva; iarăş: pîrîre
compello,-as îl strîgu, cînd strîgă un om pă altcineva
compello,-is întruna mînu sau dempreună silescu
compelluceo,-es foarte luminezu
compellucidius,-a,-um foarte luminat,-ă
compendiario, adver. poteceaşte, de sîrg[1]
compendiarius,-a,-um scurt,-ă
compendifacio,-is pă scurt grăiescu
compendiosus,-a,-um foarte folosînţos,-ă
compendium, g.n. cheltuială cu lipsă, folos, potecă, mod scurt
compensatio, g.f. plătire, întoarcere
compenso,-as încă atîta dau, plătescu
comperendianatio, g.f. apestire
comperendinatus, g.m. apestire de trei zîle
comperendini dies quibus vadimonium iuberi licet, inquit Macrob.
cperendio,-as din zî în zî apestescu
compereo,-is,-ire dempreunu pieiu
comperio,-is,-ire ştiu, găsăscu, aflu
comperior,-iris idem
compernis, g.c. care are picior lungu sau genunchiele[2] dempreună plecat
compertus,-a,-um la aiave ştiut,-ă, înţeles,-ă
compes,-dis, g.f. hiiară
compesco,-is linezu, îmblînzăscu
competens cuvios, harnic
competenter hărniceaşte, cu cuviinţă
competentes, g.m. o fată pohtitori
competentia, g.f. cuviinţă
competit, imper. să cuvine, să cade
competitor, g.m. aceastaş slujbă pohtitori, cerători
competo,-is dempreună pohtescu, ceiu
compilo,-as furtişigescu, adunu întruna
compilatio, g.f. furare
compilator, g.m. dempreună furtişigători
compilatus,-a,-um prădat,-ă
compingo,-is,-pegi,-pactum împîngu jos, dempreună legu
compitalia, g.n.pl. sărbători rînduite pă căi dempreună
compitalitia, g.n.pl. în căi încrucişate, în[3] locuri cu multe căi svinţite sărbători au fost
compita, g.n.pl. loc cu multe căi, cu multe cărări
compitalis,-e de multe locuri, de loc cărăros, potecos
complaceo,-es placu, tribuiescu
complaco,-as îmblînzăscu
complano,-as netezăscu
complaudo,-is cu tepşuirea bine judecu, laudu
complector,-eris îmbrăţoşezu, dempreună cuprinzu /[61r]
complementum, g.n. împleare
compleo,-es împlu
completus,-a,-um dempreună umplut,-ă
complexio, g.f. cuprindere
complexus, g.m. idem
complexus,-a,-um cuprins,-ă, dempreună îmbrăţoşat,-ă
complico,-as dempreună încreţăscu
complodo,-as dempreună tepşuiescu, dempreună bufnescu, puşcu
comploratio, g.f. plîngere dempreună
comploratus, g.m. idem
comploro,-as dempreună plîngu, mă plîngu, mă tînguiescu
compluo,-is plou, tornu, vărsu
complura, g.n.pl. mai multe lucruri
complures, g.c.pl. mai mulţi, mai multe
compluries, adver. mai de multe ori
complusculi,-æ,-a mai multişori, mai multiceale, cîţva, cîteva
compluviatus,-a,-um în chip de jghiiab făcut,-ă
compluvium, g.n. jghiiab dempreună de ploaie sau prinzători de ploaie
compluvius,-a,-um de apă de ploaie
compono,-is dempreună facu, aşezu
comporto,-as dempreună portu
compos, g.om. părtaş,-ă

[1] Scris: сръгъ.
[2] Iniţial scris: **j[enunchiele]**; corectat prin ştergere.
[3] Şters: multe căi de locuri.

composite aşăzăţeaşte, în chip cuvios
compositio, g.f. dempreună căpătare, împreunare, scornire, dempreună alcătuire
composito, abl. pro adver. din isprăvita voie după plăcerea[1] şi isprăvirea gîndului
compositor, g.m. dempreună rînduitori, alcătuitori împreunători
compositus,-a,-um rînduit,-ă, bine aşezat,-ă, alcătuit,-ă
Compostella, g.f. oraşul lui Sveti[2] Iacov în Ţara Şpanilolească
compostus pro compositus syncop.
compotatio băutură dempreună
compotator, g.m. soţ de băut
compoto,-as dempreună beau
compotrix, g.f. băutoriţă, băutoare dempreună
compræs,-ædis, g.m. chiezaş dempreună
compransor, g.m. prînzitori împreună
comprecatio, g.f. rugăciune
comprecor,-aris mă rogu
comprehendo,-is cuprinzu, prinzu înlăuntru
comprehense et comprehesim cuprinzăţeaste, prinzăţeaşte
comprehensibilis,-e cuprinzăcios,-ă, prinzăcios,-ă, care să poate prinde
comprehensio, g.f. prindere, cuprindere
comprehensus,-a,-um cuprins,-ă, prins,-ă
compresse dempreună strîngăţeaşte, cu călcare, cu strîngere
compressio, g.f. strîngere dempreună (cînd să strînge omul cu ceva), călcare, apăsare; iarăş: pîngărire
compressiuncula, g.f. dempreună strîngerea (cînd strînge omul închitinel)
compressus,-us, g.m. pîngărime, pîngăriciune
compressus,-a,-um călcat jos,-ă, strîns,-ă
comprimo,-is,-ere dempreună calcu, strîngu (apăsu)
comprobatio, gf. lăudare, mărturisire
comprobator, g.m. lăudători, mărturisitori
comprobo,-as bine judecu (socotescu) a fi, laudu
compromissarius, g.m. judeţ tocmit, prins, a căruia judecata amîndoao părţîle opreaşte sau într-a căruia judecată amîndoi pîrîşii rămîn
compromissum, g.n. putearea îngăduită spre poposîrea pîrîşilor amînduror /[61v]
compromitto,-is spre judecata cuiva las lucrul mieu, dau în samă; iarăş: făgăduiescu
comptus,-a,-um înfrîmşeţat,-ă, împodobit,-ă
comptus,-us, g.m. împodobire
compugno,-as dempreună războinicescu
compulso,-as dempreună batu
compunctio, g.f. împungere, înstrămurare
compunctus,-a,-um împuns,-ă
compungo,-is împungu
computabilis,-e socotincios,-ă, care să poate socoti
computatio, g.f. socotire
computo,-as socotescu, iau samă, socoteală; iarăş: prăşescu, curăţu
computresco,-is,-trui dempreună mă putrezescu
Comum, g.n.[3] oraş italienesc în Longobardiia
Comus, g.m.[4] dumnezău în zîlele păgînilor al nuntelor de noapte şi al jocurilor
con et cum dempreună, împreună, întruna
conamen, g.n. nevoinţă, silire[5]
conanemtum, g.n. răzmare, ajutori
conatus, g.m. nevoinţă
conaros fealiul scaiului voinicesc
concaco,-as mă cacu
concades, g.f.l.pl.
concalefacio,-is dempreună încălzăscu
concalefactarius,-a,-um încălzîtori,-re, de încălzît
concalefactus,-a,-um încălzît,-ă
concalefio,-is mă încălzăscu
concaleo,-is încălzăscu
concalesco,-is mă încălzăscu
concalleo,-is mă învîrtoşescu, mă înţelepţăscu
concameratio, g.f. boltire
concamero,-as boltescu
concastigo,-as înfruntezu, osîndescu, birşuguiescu
concateno,-as lănţuiescu, în chip de lanţ împreună împletescu
concavitas, g.f. deşertare, găunoşire, scobire
concavo,-as scobăscu

[1] Scris: placerea.
[2] Scris: Свти.
[3] Marcat marginal: •.
[4] Idem.
[5] Adăugat ulterior.

concavus,-a,-um scobit,-ă, găunos,-ă
concedo,-is,-ssi îngăduiescu, mărgu
concelebro,-as cinstescu
concelo,-as tăinuiescu, ascunzu
concentio, g.f. cîntare dempreună
concento,-as împreună cîntu
concentor, g.m. împreună cîntători
concenturio,-as,-are împreună grămădescu, adunu
concentus, g.m. cîntare însămnătoare
concepta verba forma (sau izvodul) de obşte zăcătoare după notarius (scriptori) a scrisului jurămînt
conceptaculum, g.n. loc de ţînut ceva
conceptio, g.f. cuprindere, luare în zgău, în pîntece, priimire
conceptivæ feriæ sărbători dempreună stătătoare rînduite
conceptus, g.m. priimire, cuprindere
conceptus,-a,-um priimit,-ă, înlăuntru luat,-ă
concerno,-is văzu, mă uitu
concerpo,-is rumpu
deoncerptus,-a,-um[1] rumpt,-ă
concertatio, g.f. certare, războinicire, turburare
concertativus,-a,-um certăcios,-ă, care să poate certa, luptăcios,-ă[2], războinicios
concertator, g.m. dempreună luptători, certători
concertatorius,-a,-um certători,-re, luptători,-re, îndărăt trăgători, îndărătnic /[62r]
concerto,-as mă certu, mă războinicescu
concessatio, g.f. părăsîre
concesso,-as părăsăscu
concessio, g.f. îngăduinţă
concessus, g.m. idem
concessum, g.m. subst. îngăduire
concessus,-a,-um îngăduit,-ă
concha, g.f. scoică, vas de măsurat, mealci de mare
conchatus,-a,-um în chip de mealci de mare, de scoică, sucit,-ă, strîmbat,-ă
conchis
conchos groapa ochiului
conchula, g.f. melcişor, scoiculiţă
conchile, g.m.[3] scoică ca aceaea cu a căruia sînge văpsesc fringhii
conchylarii culegători de scoice
conchyliatus,-a,-um de scoică de care văpsăsc fringhiile
conchylium, g.n. toată fiinţa de apă scoicoasă şi ţăstoasă; **hinc: conchyliatus,-a,-um**
conchyta, g.m. prinzători de scoici de mare
concido,-is,-ere[4] taiu
concido,-is,-ere cazu jos
concieo dempreună chiemu, pomenescu
conciliabulum, g.n. loc de săbor, de ghiliş, de adunare
conciliabundus, g.m. în îmblînzîre umblători, în împăcare
conciliatio, g.f. et conciliatus,-us, g.mas. împăcare, îmblînzîre
conciliator, g.m. împăcători
conciliatricula, g.f. fetişoară îmblînzîtoare sau muieruşcă îmblînzîtoare
conciliatrix, g.f. îmblînzîtoare
conciliatura, g.f. împăcare
conciliatus, g.m. idem
conciliatus,-a,-um împăcat,-ă, îmblinzît,-ă
concilio,-as îmblînzăscu, dempreună împăcu, potolescu
concilium, g.n. săbor, svat
concinnatio, g.f. cuvenire dempreună
concinnatitius,-a,-um cuviinţos,-ă, dempreună aşezat,-ă
concinnator, g.m. găsîtori de ceva sau alcătuitori
concinnatorius,-a,-um alcătuitori,-re, cuvenitori,-re
concinne, adv. înfrîmşeţeaşte, cuviinţeaşte
concinnitas, g.f. împodobire, chipuire
concinnitudo, g.f. idem
concinno,-as cuviinţăzu, împodobăscu, alcătuiescu, gătescu
concino,-is împreună cîntu
concio,-is,-ire împreună chiemu, adunu
concio,-onis, g.f. împreună chiemare, adunare; iarăş: cazanie
concionabundus,-a,-um spuitorel de cazanii
concionnalis,-e de cazanie, de spunere de cazanie, căzănesc,-ă

[1] Recte: **concerptus,-a,-um.**
[2] Scris: lutăcios,-ă.
[3] Recte: **conchyle, g.n.**
[4] Şters: cazu jos.

concionarius, g.m. propoveduitor, spuitor de cazanii
concionator, g.m. căzănitori
concionarius, g.m. propoveduitori, spuitori de cazanii
concionatorius,-a,-um de căzănit, de propoveduit
concionor,-aris propoveduiescu, căzănescu
concipillo,-as răpăscu, tragu
concipio,-is prinzu, iau, iau în zgău, priimăscu
concise pă scurt
concisura, g.f. tăiare, dempreună cădeare
concisus,-a,-um tăiat,-ă
concitatio, g.f. turburare, purceadere
concitator, g.m. turburători, răscolitori, scornitori, pornitori
conitatrix, g.f. scornitoare, pornitoare
concitatus,-a,-um pornit,-ă, răscolit,-ă, turburat,-ă; iarăş: sîrguitori,-re[1] /62v
concito,-as turburez, răscolescu, pornescu
concitor,-oris pornitori
concitus,-a,-um pornit,-ă
contiuncula, g.f.[2] căzănioară, săboraş
conclamatio, g.f. strîgare, dempreună chiiuire
conclamatus,-a,-um strîgat,-ă
conclamito,-as împreună strîgăcescu
conclamo,-as împreună chiiuiescu, strîgu
conclaudo,-is împreună încuiu
conclave, g.n. conclavis cămară ascunzătoare, loc încuiat, ascunzu [sic!]
conclavium et conclavum, g.n. idem
conclavo,-as încuiescu, în chipul cuiului facu; **hinc: conclavatus,-a**
concludo,-is încuiu, zăvorăscu
conclusio, g.f. et conclusus,-us, g.m. încuiare, svîrşenie, svîrşit[3]
conclusiuncula, g.f. mică vorbă încuietoare
conclausus,-a,-um încuiat,-ă
concoctio, g.f. mîntuire, hiiarbere
concoctus,-a,-um hiert,-ă, mistuit,-tă
concoenatio, g.f. cinare dempreună
concoeno,-as împreună cinu, cinezu
concolor, g.om. într-o faţă, de o floare (pă 3 neamuri)
concoquo,-is împreună hierbu, mistuiescu

1 Scris: сръгуитори,ре.
2 Recte: **conciuncula, g.f.**
3 Scris: свършение, свършить.

concordantia, g.f. uninţă, uninţire
concorcordatus,-a,-um[4] unit,-ă
concordia, g.f. unire, pace
concordialis,-e iarbă aseamine macului de pădure
concorditas, g.f. unire, uninţă
concorditer uniţeaşte, cu o voie
concordo,-as un lucru înţelegu, mă unescu, mă uninţăzu
concorporo,-as împreună mă întrupezu, un trup mă[5] facu
concors, g.om. un lucru înţelegători,-re, unitori,-re
concratitius,-a,-um
concredo,-is dau pă samă, bizuiescu pă cineva un lucru
concreduo,-is idem apud veteres
concrematio, g.f. ardere
concremo,-as arzu
concrepo,-as clocotescu, hodorogescu
concresco,-is împreună crescu, înghieţu
concretio, g.f. împreună înghieţare, acăţare
concretum, g.n. substan. hiiarbere întruna, dempreună acăţat lucru
cononcretus, g.m. împreună îngieţare, acăţare
concretus,-a,-um împreună înghieţat,-ă
concriminor,-aris pîrăscu, greşit a fi prinzu (pă cineva)
concrucior,-aris mă căznescu, mă[6] muncescu
concubia nox noapte, somnul cel dintîi, cea lină parte a nopţii la miezul nopţii
concubina, g.f. fămeaie durmitoare[7] dempreună, soţîie de pat
concubinatus, g.m. dormire dempreună
concubinus, g.m. împreună durmitori, soţ de pat
concubitor, g.m. cu altul culcători, durmitori
concubitus, g.m. culcare dempreună, însurare
concubium, g.n. somnul cel dintîi; iarăş: culcare dempreună
concubo,-as cu dîns dormu, împreună mă culcu
conculco,-as calcu, culcu jos la pămînt /63r
concumbo,-is dempreună mă culcu

4 Recte: **concordatus,-a,-um.**
5 Adăugat deasupra rîndului.
6 Adăugat deasupra rîndului.
7 Şters: sîngură.

concupio,-is pohtescu
concupiscentia, g.f. pohtă
concupisco,-is pohtescu
concuro,-as portu grije
concurro,-is dempreună alergu
concursatio, g.f. alergare
concursator, g.m. alergători, alergători în sus şi în jos
concursio, g.f. alergare împreună
concurso,-as cici şi colea alergu
concursus, g.m. alergare împreună, adunare
concussio, g.f. scuturare, batere împreună
concussor, g.m. scuturători, bătători
concussura, pro concussione utimur
concussus,-us, g.m. batere dempreună, scuturare, împreună meargere
conussus,-a,-um împreună scuturat,-ă, bătut,-ă
concutio,-is,-ere scuturu, batu
condalium, g.m. miel
Condalus, g.m.[1] slugă au fost a craiului Mausol
condecenter cuviinţeaşte
condecentia, g.f. cuvenire, cuviinţă
condecet, verb.imper. să cuvine
condecore cuviinţeaşte, cinstiţeaşte
condecooro,-as înfrîmşeţăzu, cinstescu
condemnabilis,-e osîndicios,-ă, care să poate osîndi
condemnatio, g.f. osîndire
condemnator, g.m. osînditori
condemnatorius,-a,-um de osîndit
condemnatus,-a,-um osîndit,-ă
condemno,-as osîndescu
condensatus,-a,-um desit,-ă
condensitas, g.f. desime
condenseo,-as desăscu împreună
condenso,-as dosădescu
condensus,-a,-um des,-ă
condepso,-is împreună frămîntu
condico,-is isprăvăscu, vestescu, însămnezu, făgăduiescu
condictio, g.f. sămănare de zî adevărată
condictum, g.n. legămînt
condictitius,-a,-um făgăduit,-ă
condictus,-a,-um făgăduit,-ă, îngăduit,-ă
condigne vredniceaşte

[1] Marcat marginal: •.

condignus,-a,-um vreadnic,-ă
Condigramma[2] oraş al Caramaniei
condimentarius, g.m. licofari sau vînzători de licofe, de turte dulci
condimentum, g.n. tot deresul bine mirosîtori
condio,-is,-ire bun miros dau cuiva, saru, piperezu, deregu cu deresuri cu piperi, şofran **(et cæterea)**
condiscipulatus, g.m. învaţare [sic!] dempreună, ucenicie dempreună
condiscipulus, g.m. soţ de învăţat, cînd învaţă doi sau cîţ or hi într-o şcoală, aceiia toţ sînt unul altuia soţ de învăţat
condiscipula învăţătoare dempreună
condisco,-is învăţu împreună
conditaneus,-a,-um bine deregători,-re, adecă pipărători, sărători, şofrănitori şi alalte; iarăş: puincios,-ă, un lucru ce-l pot pune vundeva
conditio, g.f. stat, cînd are omul la cineva împrilej au bun au rău, sau în cinste sau în necinste; iarăş: mirosîre de bucate, cînd mirosă bine pentru deresuri
conditionalis,-e supt adeverită pricină (lucru sau ce-ar fi) /[63v]
conditionaliter supt adeverită pricină
conditititius,-a,-um supus,-ă, ascuns,-ă, sărat,-ă
conditivum, g.n. coşcig
conditivus,-a,-um statători,-re, puincios pă altă dată,-ă
conditor, g.m. făcători, urzîtori, gătitori, scornitori
conditor, g.m. făcători de bună mirezmă,-re, bun miros dătători,-re
conditorium, g.n. loc ascuns, coşcig
conditura, g.f. toată darea de bună mirezmă
conditus,-a,-um zidit,-ă, făcut,-ă, urzît,-ă, ascuns,-ă[3]
conditus,-a,-um căruia bună mirosîre s-au dat
conditus,-us, g.m. dare de bună mirezmă
condo,-is,-ere ascunzu; iarăş: zidescu, facu, urzăscu
condocefacio,-is învăţu pă cineva, îl deprinzu
condoceo,-es învăţu (pă cineva)
condoleo,-es bîntuiescu, mi-e milă

[2] Idem.
[3] Scris: ascus,-ă.

condolesco,-is împreună îm bănuiescu, mi-e milă de cineva cînd îl văzu sărac sau nevolnic
condonatio, g.f. îngăduire, iertare
condonatus,-a,-um iertat,-ă, dăruit,-ă
condono,-as iertu, îngăduiescu, dăruiescu
condormio,-is împreună dormu
condormisco,-is idem
condrillon, condrille, condrilla nume al ierbilor oarecare
conductibilis,-e tocmicios,-ă; iarăş: folosîtori,-re, priimicios,-ă
conduco,-cis întocmăscu, împreună ducu, priimăscu, năiemăscu
conductio, g.f. priimire, tocmire
conductitius,-a,-um priimit,-ă, prins,-ă, tocmit,-ă, năiemit,-ă
conductivus,-a,-um idem
conductor, g.m. cu dînsul ducători, năiemnic, năiemit[1], lucrători de vie
conductum, g.n. subst. ce au năiemit omul, ce au tocmit
conductus,-a,-um năiemit,-ă, prins,-ă
condulco,-as îndulcesc
conduplicatio, g.f. îndoire, îndoiciune
conduplico,-as îndoiescu
condulus miel
condurdon, g.n. o iarbă cu floarea roşie
conduro,-as învîrtoşescu
condus pronus, g.m. chielari ispravnic sau purtători de grijă de casa cea împovărată, stolnic, ispravnic de bucate
condyloma, g.n. zgaibe ieşite pă cur (funicei)
Condylus, g.m. pîntecele deagetului; iarăş: numele unui om
confabricor,-aris cioplescu împreună
confabulor,-aris et confabulo,-as vorovăscu, băsnuiescu
confamulor,-aris împreună slujescu
confarcio,-is,-ire împlu
confarreatio, g.f. fealiul jîrvuirei[2]
confarreatus, g.m. idem
confarro,-as cu o jîrtvuire[3] oarecare jîrtvuiescu[4]

[1] Scris: năiemitori; corectat prin ştergere.
[2] Scris: жрътвуиреи.
[3] Scris: жрътвуире.
[4] Scris: жрътвуиеску.

confatalis,-ale dintr-aceaeaş isprăvire a lui dumnezău
confectio, g.f. aşezare, isprăvire
confector, g.m. aşezători, isprăvitori
confectura, g.f. isprăvire, aşezare
confercio,-is,-ire împlu
confero,-ers împreună portu, aseminezu, lui îi dau
confert in tertiis personis foloseaşte /[64r]
confertim plineaşte
confertus,-a,-um plin,-ă, des vîrît,-ă
conferva, g.f. muşchi de apă, fealiul bureatelui celui de mare
confervefacio hierbu
conferveo,-es hierbu, clocotescu
confervesco,-is începu a hiiarbe
confessio, g.f. mărturisire, vădire
confessorius,-a,-um Digest.
confessus,-a,-um mărturisitori,-re
confestim îndată, de pripă
confibula, g.f.
conficio,-is,-ere aşezu, isprăvăscu
confictio, g.f. gîndire rea, scornire
confictus,-a,-um gîndit,-ă, scornit,-ă
confidejussor, g.m. soţ chiezaş
confidens, g.om. cutezători,-re, îndrăznet, obraznic
confidenter, adv. cutezăţeaşte, îndrăzniţeaşte
confidentia, g.f. îndrăznire, obrăznicie
confido,-is nădăjduiescu, bizuiescu
confidentiloquus,-a,-um grăitori cu îndrăzneală, cu cutezare,-re
configo,-is înhiigu, de ceaea parte lovăscu
configuro,-as înfigurezu, formăluiescu
confingo,-is gîndescu ceva, vreao minciună scornescu
confinis,-ne otărîtori, vecinători
confinium, g.n. marginea hotarului
confio,-is mă facu
confirmatio, g.f. întărire, mărturisire
confirmator, g.m. întăritori, mărturisitori, adeveritori
confirmatus,-a,-um întărit,-ă
confirmitas, g.f. întărire
confirmo,-as întărescu, adeverinţezu
confisco,-as ocina cuiva i-o iau, i-o cuprinzu şi în visteriia domnului o portu
confiscus,-a,-um cuprins,-ă

confisio, g.f. nădăjduire, bizuinţă
confisus,-a,-um nădăjduit,-ă, bizuit,-ă
confiteor,-eris mărturisăscu, vădescu
confixus,-a,-um înhipt,-ă
conflacesco,-is scazu
conflages, g.f. loc ca acela unde vînturile din toate părţile împreună suflă
conflagito,-as împreună ceiu
conflagratus,-a,-um ars,-ă, învăpăiat
conflagro,-as arzu, învăpăiezu
conflatilis,-e împreună topit,-ă, vărsat,-ă
conflatio, g.f. suflare, împreună, împreună vărsare, turnare
conflatura, g.f. idem
conflatus,-a,-um împreună vărsat,-ă, hiert,-ă
conflecto,-is plecu
conflexus,-a,-um plecat,-ă, strîmbat,-ă
conflictatio, g.f. nevoie, certare, dosadă
conflictatus,-a,-um dosădit,-ă
conflicto,-as războiescu, mă luptu, mă pui împotrivă; iarăş: mă dosădescu
conflictor,-aris mă pricescu
conflictio, g.f. pricire, luptare, războire
conflictus,-us, g.m. idem
confligo,-is mă pricescu, mă războiescu
conflo,-as împreună suflu, împreună vărsu, topescu
confluctuor,-aris mă vălurescu
confluens, g.m. groapa doaor ape împreună curătoare
Confluentia, g.f.[1] oraş nemţăscu, unde Mosella cură în Rhenus
confluentia, g.f. dempreună curgerea a doaor ape
confluges, g.f. unde multe fealiuri de gîrle, ape împreună curlă[2] [sic!]
confluvies, g.f. adunarea multor ape
confluo,-is împreună curu
confluvium, g.n. împreună curare, curgere
confluxus,-us, g.m. împreună curgerea a doaor sau a mai multor ape /[64v]
confodio,-diis cu aceaea parte împungu, înţăpu, dincolo-l lovăscu
confoetasus dicebatur quæ cum omni foetu adhibebatur ad sacrificium
confore, impers. futurum a fi
conforio,-is,-ire cacu
conformatio, g.f. cuviinţă spre dîns, formăluire
conformatus,-a,-um formăluit,-ă, izvodit,-tă
conformis,-e într-o furmă, într-un izvod
conformo,-as furmuluiescu, izvodescu, cuviinţăzu
conformico,-as împreună boltescu
conforto,-as întărescu
confossus,-a,-um de-aia parte bătut,-ă, de-aia parte înhipt,-ă
confoveo,-es împreună hrănescu
confractio, g.f. frîngere
confractus,-a,-um frîmt,-ă, strîcat,-ă
confragosus,-a,-um bucăţos,-ă, stîncos,-ă
confragus,-a,-um împreună strîcat,-ă
confremo,-is împreună urlu, scrîşnescu
confrico,-as împreună frecu
confringo,-is împreună frîngu, prăpădescu
confuga,-æ, qui ad asylum confugit
confugio,-is,-ere spre ceva fugu, împreună fugu
confugium, g.n. scăpare, mîntuire, ajutori
confulcio,-is,-ire proptescu
confulgeo,-es strălucescu, răzescu
confundo,-dis împreună tornu, turburezu, împreună ameastecu
confuse, adver. amestecăţeaşte, turburăţeaste, răzmiriţeaşte
confusim idem
confusio, g.f. împreună turburare, amestecare, răscoală
confusus,-a,-um împreună amestecat,-ă, turburat,-ă, răscolit, răzmiriţit,-ă
confutatio, g.f. îmşelare, amăgire
confuto,-as înşelu, amăgescu
congaudeo,-es împreună mă bucuru
congelo,-as împreună înghieţu
congelatio, g.f. împreună înghieţare
congelidus,-a,-um înghieţat,-ă
congeminatio, g.f. îngemănare, îmbinare
congemino,-as îngeminezu
congemisco,-is împreună gemu, oftezu
congemo,-is oftezu, gemu
congener,-eris, adjecti. dintr-un zgău, dintr-o seminţie
congenero,-as împreună nascu, seminţezu

[1] Marcat marginal: •.
[2] Scris: курлъ.

congenitus,-a,-um împreună născut,-ă
congenulo,-as îngenunchiezu
conger, g.m. et congrium, g.n. peaşte de mare
congeries, g.m. grămădire, purtare împreună
congermino,-as împreună încolţăscu
congerminasco,-is idem
congero,-is împreună portu, grămădescu
congerro,-onis, g.m.
congeste et congestim turburăţeaşte, amestecăţeaşte, împreună, aruncăţeaşte
congestio, g.f. grămădire împreună, purtare împreună întruna
congestus, g.m. idem
congestus,-a,-um împreună purtat,-ă, grămădit,-ă
congestitius,-a,-um împreună purtat,-ă, împreună aşezat,-ă
congius, g.m. văşcior ca de trei ocă
congiarius,-a,-um de acest feali de vas
conglacio,-as înghieţu
conglobatim, adver. gloţeaşte
conglobatio, g.f. gloţîre împreună, rătunjire
conglobatus,-a,-um împreună gloţît,-ă
conglobo,-as împreună gloţăscu
conglomero,-as împreună dapănu, ghiemuiescu /65r
conglutinatio, g.f. cleire dempreună
conglutino,-as împreună cleiescu
congræco,-as beau, mănîncu fără măsură
congræcor,-aris mă ospetezu, sglobiv sînt în mîncare şi în băutură, fără samă
congratulor,-aris împreună mă veselescu
congratulatio, g.f. veselie dempreună
congrædior,-eris[1] împreună mărgu, mă împreunu, în ochi-i (adecă înaintea ochiiului lui) mărgu
congregabilis,-e adunăcios,-ă, care să poate aduna
congregatio, g.f. adunare dempreună, săbor
congregatus,-a,-um împreună adunat,-ă
congrego,-as împreună adunu
congressio, g.f. meargere de faţă (înaintea cuiva), împreună vorovire
congressus, g.m. adunare dempreună
congrex, g.m. turmari, cirezari
congruens cuvios,-ă, cuvenitori,-re
congruenter cuviinţeaşte
congruentia, g.f. cuvenire
congruo,-is,-ere cuvenitorescu, cuviinţăzu, mi să cuvine
congrus, g.m. somn (peaşte)
congruum, g.n. lucru cuviinţat, cuvenit
congruus,-a,-um cuvios,-ă, cuvenitoresc
congylis, vox Græca nap
conjectio, g.f. aruncare, svîrlire[2], sămăluire
conjectatio, g.f. sămăluire
conjecto,-as socotescu, sămăluiescu, gîcescu de lucruri viitoare
conjector, g.m. gîcitori
conjectura, g.f. gîcire, sămăluire, socotire, păreare
conjecturalis,-e de prepus, de păreare, prepuitoresc,-ă
conjecturo,-as sămăluiescu, socotescu, mi să pare
conjectus,-a,-um aruncat,-ă, svîrlit,-ă[3]
conjectus,-us, g.m. aruncare, sămăluire
coniferi, g.m.pl. purtători de măciuci în războiul lui Bachus
conifer,-a,-um roditori de poame uscate de corabie,-re
conjicio,-is împreună zvîrlescu, aruncu, sămăluiescu, socotescu (nu cu bani)
conila, g.f. o iarbă
conile, g.n. idem
conion, g.n. o iarbă
Conisales, g.m.[4] la Athina dumnezău au fost
conisco,-is mă hărţuiescu
Conisium, g.n.[5] oraş [6] teautronicesc
conistica, g.f. învăţătură de războiu, de harţ, de luptare
conjugalis,-e de împreunat, de căsătorit, căsătoresc,-ă
conjugata, g.n.pl. zîse de un neam
conjugatio, g.f. împreunare[7] întruna, înjugare
conjugatus,-a,-um împreună împreunat,-ă, înjugat,-ă

---

[1] Recte: **congredior,-eris**.

[2] Scris: свълире.

[3] Scris: свълить,ж.

[4] Marcat marginal: •.

[5] Idem.

[6] Şters: **thra**.

[7] Şters: cuprindere.

conjugialis,-e idem quod conjugalis,-e
conjugium, g.n. căsătorie, împreunare
conjugo,-as înjugu, împreună împreunezu
conjugus,-um,-a [sic!] soţ de căsătorit, soţie, adecă parte bărbătească şi muierească
conjuncte împreunăţeaşte, împreună, totodată
conjunctium idem
connctio, g.f. însoţîre, împreunare întruna
conjunctivus,-a,-um împreună împreunători,-re, înjugători,-re
conjunctura, g.f. împreunare întruna
conjunctus,-a,-um întruna împreunat
conjugo,-is împreună prinzu, împrueunezu, legu
conjunx vel conjux,-ugis, g.com. căsători,-re, soţie de casă
conjurati, g.m.pl. juraţi împreună
conjuratio, g.f. jurare împreună
conjuratus,-a,-um împreună jurat,-ă /65v
conjuro,-as împreună juru
conlatro,-as împreună latru
connascor,-eris împreună mă nascu
connato,-as împreună înotu
connecto,-is împreună împletescu, acatu, împreunezu
connatio et connatatio a connato[1]
connexio, g.f. legare împreună, împreunare
connexivus,-a,-um împreunători,-re
connexum, g.n. lucru împreunat
connexus,-a,-um împreună împreunat,-ă
connexus,-us, g.m. împreunare
connitor,-eris,-isus vel -ixus sum nevoiescu, silescu; iarăş: nascu
conniventia, g.f. ascultare, îngăduire
conniveo,-es clipăscu, mă facu nevăzători, ca cînd n-aş vedea
conno,-as împreună înotu
connodo,-as împreună înnodu
connoto,-as împreună însămnezu
connubialis,-e de căsătorit
connubium, g.n. căsătorie
connubo,-is mă însoru, mă căsătorescu
connudo,-is despoiezu
connumero,-as împreună număru, împreună socotescu

[1] Recte: **connectio et connectatio a connecto.**

Conon, g.m.[2] hătnogi de la Athina
Conopas, g.m.[3] un pitic căruia mărimea i-au fost de doao palme
Conope, g.f.[4] un oraş al Arcaniei
conopeum, g.n. croam, zăvastă care o pun înaintea cortului şi a patului
conor,-aris nevoiescu, silesc[5]
conquadro,-as în (sau spre) patru unghiiuri facu
conquassatio, g.f. bătaie împreună, strîcare împreună, zdrobire
conquasso,-as împreună strîcu, împreună batu, zdrobăscu
conqueror,-aris ponosluiescu
conquestio, g.f. ponosluire
conquestus, g.m. idem
conquesco,-is mă hodinescu, mă răpaos
conquinisco,-is capul jos îm plecu
conquiro,-is împreună cautu, cercetezu
conquisite cu-deadinţeaşte
conquisitio, g.f. împreună căutare, cercetare, cercetare cu nevoinţă, cu deadinţala
conquisitor, g.m. căutători, cercertători
conquisitus,-a,-um ales,-ă
conregione împotrivă; **alias: eregione**
conrei, g.m.pl. greşitori, păcătuitori împreună
consalutatio, g.f. mulţămire dempreună
consaluto,-as unul pre alt mulţămită[6]
consanasco,-is mă însănătoşezu
consanesco,-is idem
consagineus[7]**, g.m.** rudă de sînge
consaguinitas, g.f.[8] rudenie de pă sînge
consanno,-as însănătoşezu, vindecu
consarcino,-as împreună cîrpăscu (cosu)
consarrio,-is ghereblezu [sic!]
consautio,-as,-are rănescu cu rană
conscelero,-as cu lotriia pîngărescu
consceleratus,-a,-um lotru,-ă, pîngărit
conscendo,-is mă suiu, mărgu a corăbieri
conscensio, g.f. meargere cu corabiia

[2] Marcat marginal: •.
[3] Idem.
[4] Idem.
[5] Adăugat ulterior.
[6] Scris: muţămită.
[7] Recte: **consanguineus, g.m.**
[8] Recte: **consangvinitas, g.f.**

conscensus,-us, g.m. idem
conscientia, g.f. cunoştinţa sufletului
conscindo,-is taiu
conscio,-is,-ire ştie cunoştinţa sufletului mieu
conscisco,-is,-ire împreună ştiu, isprăvăscu; iarăş: pă mine mă omoru
conscissura g.f. tăiare
conscissus,-a,-um despicat,-ă
conscitus,-a,-um ştiut,-ă
conscius, g.m. soţ svătuitori de taine; iarăş: ştiutoriul vreaunui lucru împreună cu mine
conscribello et conscribilllo,-as scriu /66r
conscribo,-is scriu
conscriptio, g.f. scriere
conscriptus,-a,-um scris,-ă
conseco,-as taiu
consecraneus,-a,-um svinţit,-ă
consecrator, g.m. svinţitori
consecratio, g.f. svinţire
consecratus,-a,-um svinţitorit,-ă
consecro,-as svinţescu
consectaneus,-a,-um următori,-re
consectatarium, g.n. dereaptă, scurtă tărie
consectarius,-a,-um de urmat
consectatio, g.f. strădalnică urmare (ocolire), umblare în urmă
consectator, g.m. următori (ocolitori), umblători în urmă
consectio, g.f. tăiare
consector,-aris cu nevoinţă urmezu, în urmă umblu
consecutio, g.f. urmare
consedeo,-es împreună şezu
conseminalis,-e de multe fealiuri de seminţe
consemineus,-a,-um idem
consenesco,-is mă îmbătrînescu
consensio, g.f. o înţeleagere, o sîmţîre
consensus,-a,-um asămănat,-ă, un lucru înţelegut,-ă, sîmţît,-ă
consensus,-us, g.m. o înţeleagere
consentaneus,-a,-um cuvios,-ă, aşezat,-ă
consentiens asămănători, un lucru înţelegători
consentio,-is,-ire mă asamănu, una înţelegu
consepio,-is,-vi,-ire închizu, îngrădescu
conseptum, g.n. loc închis, îngrădit
consequens următori, de urmat
consequenter în chip de urmat
consequentia, g.f.
consequor,-eris urmezu, dobîndescu
consequutus,-a,-um urmat,-ă
consecro,-is,-ui împreună prinzu, împreună cuprinzu
consero,-ris,-sevi,-eam[1] sădescu, samănu
conserratus,-a,-um dinţit,-ă, în chip de hirăstrău, dinţit,-ă
conserte în chip[2] cuprinzăţăscu
consertor, g.m. împreună cuprinzători, hărţuitori
consertus,-a,-um împreună împletit,-ă, cuprins,-ă
conservatio, g.f. ţîneare
conservator, g.m. ţiitori, păzîtori; **hinc: conservatrix**
conservatus,-a,-um ţînut,-ă, păzît,-ă
conservitium, g.m. soţiie de slujbă, soţiie dempreună
conservo,-as ţîu
conservus, g.m. soţ slugă
conserva, g.f. slujnică împreună
consessor, g.m. împreună şezători
consessus, g.m. seminţie conăcită, jos şezătoare
consideo,-e împreună şezu
considerantia, g.f. gîndirea, băgarea de samă, înţelepţire[3]
considerate înţelepteaşte, gîndiţeaşte, socotiţeaşte
consideratio, g.f. cinstire, înţelepţie
considero,-as gîndescu, chitescu
consideratus,-a,-um chitit,-ă, înţelept,-ă
consideratus,-us, g.m. chitire, gîndire
consido,-is,-ere împreună şezu jos, jos mă cazu
consignatio, g.f. însămnare, pecetluire
consignatus,-a,-um însămnat,-ă
consignifico,-as împreună facu în ştire
consigno,-as împreună însămnezu
consileo,-es tacu
consilesco,-is începu a tăcea
consiliarius, g.m. svatnic /66v
consiliator, g.m. idem
consiligo, g.f. o iarbă
consilio,-is,-ire împreună fugu
consilio,-as svătuiescu

---

[1] Recte: **-etum.**
[2] Şters: împreunăţăsc.
[3] Scris: ↑нцелеѱире.

consiliosus a Catone dictus qui sanis consiliis abundat
consilium, g.n. svat, isprăvire; iarăş: spre svătuire jos şedeare
consimilis,-e foarte aseamine
consisto,-is stau
consistorium, g.n. loc de svătuit
consitio, g.f. sămănare, sădire
consitor, g.m. săditori, sămănători
consitura, g.f. sămănătură
consitus,-a,-um sămănat,-ă, sădit,-ă
consobrini, g.m.pl. fiii doaor surori născute dintr-un tată şi dintr-o mumă
consobrina, g.f. fata surorei mîni-ta
consobrinus, g.m. fiiul surorei, fiiul surorei mîni-ta
consoceri, g.m.pl. cuscri
consociatio, g.f. însoţîre
consociatus,-a,-um însoţît,-ă
consocio,-as însoţăscu
consolabilis,-e veselicios,-ă, care să poate veseli, mîngîicios,-ă
consolabundus, consolaris munere fungeus
consolatio, g.f. mîngîiare
consolator, g.m. mîngîitori
consolans mingîitori, veselitori
consolatorius,-a,-um de mîngîiat, de veselit
consolido,-das întărescu, zidescu
consolo,-as Varronis mîngîiu
consolor,-aris mîngîiezu
consomnio,-as somnezu
consonans, g.om. împreună glăsîtori,-re, sunători, întocma glăsîtori
consonantia, g.f. uniciunea glasului
consono,-as împreună sunu
consonus,-a,-um cu glasul, sunetul aseamine
consopio,-is,-ire durmitezu
consopitus,-a,-um durmitat,-ă
consors, g.o. într-un stat şi cu cineva într-o soarte, într-un norocu
consortio,-onis însoţire
consortium, g.n. idem
conspectus,-us, g.m. privire, uitare
conspergo,-is stropăscu
conspersio, g.f. stropire
conspersus,-a,-um stropit,-ă
conspicilium, g.n. loc de privit, loc de străjuit; iarăş: ochiian
conspicillo,-onis, g.m. privitori, mirători; **pespicillum, g.n.** ochiian, zărţale[1]
conspicillor,-oris, g.m. privitori, mirători
conspicio,-is m[ă][2] uitu, văzu
conspicor,-aris văzu
conspicuus,-a,-um văzăcios,-ă; iarăş: privitori,-re, minţos,-ă
conspiratio, g.f. împreună jurare
conspiratus,-a,-um împreună jurat,-ă
conspiratus,-us, g.m. împreună jurare
conspiro,-as împreună suflu, împreună mă jiuru; iarăş: în chip de şarpe încolăcescu
conspisso,-as îndesescu, înlăturezu
conspondeo,-es împreună mă chiezăşuiescu
consponsi, qui mutua fide sunt obligati
consponsor, g.m. chiezaş dempreună
conspuo,-is şcuiepu
conspurco,-as pîngărescu, spurcu
consputo,-as şcuiepezu, bălescu
constabilio,-is,-ere întărescu, proptezu [sic!]
constabilitus,-a,-um întărit,-ă
constagno,-as împreună stau, curu, mocirliezu /[67r]
constans, g.om. stătăcios,-ă, stătători,-re
constanter stătătoreaşte
Constantia, g.f. oraş nemţăscu, cătră Helveţiia
constantia, g.f. statăciune, stare
Constantinopolis, g.f. Ţarigrad
Constantinus Magnus Marele Costandin împărat creştinul
constat la aiave iaste
constellatio, g.f. rînd de steale, stelire
consternatio, g.f. îngrozîre, spămîntare
consternatus,-a,-um spămîntat,-ă, îngrozît,-ă
consternium, g.n. loc de dezbrăcat la baie
consterno,-as spemintezu, îngrozăscu
consterno,-is,-ere batu gios la pămînt, batu, trîntescu; iarăş: aşternu, pardosăscu, padimeantumuluiescu
constipo,-as împreună strîngu, desăscu; iarăş: împrejurezu
constitou,-is rînduiescu, isprăvăscu
constituta, g.n.pl. rînduire
constitutio, g.f. rînduire, isprăvire
constitutor, g.m. rînduitori, isprăvitori
constitutum, g.n. rînduire, isprăvire

[1] Adăugat ulterior.
[2] Scris: м уиту.

consto,-as stătătoreaşte stau, *culc*[1]
constratus,-a,-um aşternut,-ă
cstrepo,-is,-ere împreună hodorogescu
constrictus,-a,-um strîns,-ă
constringo,-is strîngu
constructio, g.f. clădire, zidire, rînduire dempreună
constructus,-a,-um clădit,-ă, rînduit,-ă
construo,-is clădescu, zidescu întruna rînduiescu
constuprator, g.m. pîngăritori, curvari
constupro,-as pîngărescu
consvadeo,-es împreună dau svat
consualia,-arum, g.n.pl. sărbători svinţite dumnezăului svaturilor, lui Consus
consvasor, g.m. îndemnători, dătători de svat
consubstantialis,-e de o fiinţă
consudasco,-is mă asudezu
consudo,-as asudezu
consvefacio,-is mă obiciuiescu, mă deprinzu
consvesco,-is,-evi deprinzu, obiciuiescu
consvetudo, g.f. obiceai
consvetus,-a,-um obiciuit,-ă[2]
consul, g.m. pîrgari mare
consularis, g.m. care au fost pîrgari
consularis,-e pîrgăresc,-ă
consulariter pîrgăreaşte
consulatus,-us, g.m. pîrgărie
consulo,-is svat ceiu, întreb, svat dau
consulor,-eris de la mine svat să ceare
consultatio, g.f. svătuire
consulte înţelepţeaşte, svătuiţeaşte
consulto,-as svătuiescu
consulto de svat
consultor, g.m. întrebători de svat, dătători de svat; **hinc: consultrix, g.f.**
consultoria historia[3] erat qua divina voluntas per exta disquirebatur
consultum, g.n. isprăvire, sfîrşire
consultus,-a,-um minţos,-ă, chitit,-ă; iarăş: svatnic,-ă
consummatio, g.f. isprăvire, svîrşire
consummatus,-a,-um istovit,-ă, sfîrşit,-ă
consummo,-as istovăscu, svîrşescu
consumo,-is mistuiescu, chieltuiescu, facu de nimic

[1] Scris de altă mînă.
[2] Scris: obiciuiut,-ă.
[3] Recte: **hostia.**

consumptio, g.f. mistuire, chieltuire
consumptor, g.m. mistuitori, chieltuitori
consumptus,-a,-um mistuit,-ă
consuo,-is împreună cosu /[67v]
consurgo,-is împreună mă scol
consurrectio, g.f. sculare împreună
Consus, g.m. dumnezăul svatului
consusurro,-as împreună şoptescu
consutilis,-e împreună cusăcios,-ă, împreună cusut,-ă
consutura, g.f. coacere împreună
consyderantia, g.f. chitire, minţime, înţelepţie
consyderate cu bună minte, chititeaşte
consyderatio, g.f. chitire
consyderatus,-a,-um înţelept,-ă, chitit
consydero,-as chitescu
Consygne, g.f.[4] muiarea craiului Comedus de la Bithiniia
contabeo,-es; contabesco,-is,-ere mă uscu
contabulatio, g.f. scîndurire
contabulo,-as cu scînduri căptuşescu, scînduresc
contactus,-us, g.m. pipăire, atingere
contactus,-a,-um atins,-ă
contagium, g.n. boală lipicioasă (acăţătoare), rîie acăţătoare
contagio,-onis et contages,-is, g.f. idem
contagiosus,-a,-um lipicios,-ă
ccontaminatio, g.f. întinare, spurcăciune
contaminatus,-a,-um spurcat,-ă, întinat,-ă
contamino,-as spurcu, întinu
contatio, g.f. apestire; **vide: cunctatio**
contechnor,-oris pă ascuns viclenescu
contectus,-a,-um acoperit,-ă
contego,-is acoaperiu
contemero,-as spurcu, întinu, pîngărescu
contemno,-is,-ere urăscu
contemplatio, g.f. ochire, chitire
contemplativus,-a,-um ochitori,-re, chititori,-re
contemplator, g.m. ochitori
contemplatus,-us chitire, ochire
contemplor,-aris ochiescu, chitescu
contemporaneus,-a,-um de o vreame
contemptibilis urîcios,-ă; **hinc: conptemptilitas[5] et contemptibiliter, adv.**

[4] Marcat marginal: •.
[5] Recte: **contemptibilitas.**

contemptim urîţeaşte
cotemptio, g.f. urîre
contemptor, g.m. urîtori, lăpădători
contemptrix urîtoare
contemptus,-a,-um urîcios,-ă, urît,-ă, lăpădat
contemptus,-us, g.m. urîre
contendo,-is vundeva sîrguiescu, nevoinţăzu; iarăş: mă certu, mă îndărătnicescu, mă gîlcevescu, foarte foarte rogu, pohtescu
contenebro,-as mă întunecu
contente tare
contentio, g.f. pohtire foarte, peste samă certare, împotrivnicire, price
contentiose îndărătniceaşte, certătoreaşte
contentiosus,-a,-um îndărătnic,-ă, certăcios,-ă, care să tot pune împotrivă şi să ceartă
contentus,-a,-um îndestulat,-ă, cuprins,-ă
conterminus,-a,-um otărîtori,-re, vecin,-ă
contero,-is,-ere frîngu[1], prăpădescu
conterraneus,-a,-um pemintean,-ă, de pămînt
conterreo,-es spaiu, îngrozăscu
Contestanea, g.f.[2] ţînut al Hişpaniei
contestatio, g.f. mărturisire
contestato id testibus adhibitis
contestatus,-a,-um mărturisit,-ă
contestor,-aris mărturisăscu, într-ajutori chiemu, cu rugăciuni mă rogu
contexo,-is,-xui împreună ţăsu, torcu
contexte ţăsăţeaşte împpreună, torcăţeaşte
contextim idem
contextio, g.f. ţeasere împreună, toarcere
contextus, g.m. idem
contextus,-a,-um împreună ţăsut,-ă, tors,-ă
conticeo,-as împreună tacu /[68r]
conticesco,-is împreună începu a tăcea
conticinium, g.n. somnul cel dintîi, începutul nopţei cel lin
contignatio, g.f. podire, închieiare spre[3] marginea grinzei
contigno,-as închieiu spre a grindei[4] margine, podescu
contiguus,-a,-um spre altul închieiat,-ă
continens,-tis, adjdect. ţîitori ceva,-re, neîncetat,-ă, spre altul închieiat,-ă
continens, g.m.substantive măsurători, care toate cu măsură face, ţiitori spre sine, înfrînători
continens,-tis, g.f. pămînt uscat, loc şes, neated, nu ostrov
continenter măsurăţeaşte, adecă înfrîmăţeaşte, nepărăsit, opriţeaşte
continentia, g.f. măsurare, ţîneare, adecă înfrînare, oprire
contineo,-es ţîu, înfrînezu, ţîu[5], oprescu
contingens de după întîmplare, întîmplători,-re, atingători,-re
contingit, imper. să întîmplă
contingo,-is întîmplezu, atingu
continuate nepărăsit, neîncetat
continuatio, g.f. fiinţă nepărăsîtă
continuo,-as nepărăsît, neîncetat şi nestătut lucrezu
continuo, adv. îndată, numaidecît
continuus,-a,-um nepărăsît,-ă
contollo,-is,-ere rădicu
contophorus, g.m. cătană cu suliţă călaraş sau cu cal
contor,-aris fundul apei cautu, sau orice cautu, iscodescu
contorqueo,-as împreună sucescu, rătunjescu, împreună frîngu, muşcu
contorsio, g.f. sucire, împreună frîngere
contorte suciţeaşte, strîmbăţeaşte
contortio, g.f. sucire împreună, întoarcere
contortor, g.m. sucitori
contortus,-a,-um împreună sucit
contortulus,-a,-um frimşăţăl,-ea
contortuplico,-as[6] împreună sucescu, jur împreur încreţescu
contra, præpo. împotrivă
contra, adver. iarăş
contractio, g.f. împreună tragere, aşezare
contractiuncula, g.f. împreună trăgăturea, aşezărea
contracto,-as tragu împreună, zmucescu
contractus, g.m. împreună aşezare, tragere
contractus,-a,-um împreună tras,-ă

[1] Scris: frîngere; corectat prin ştergere şi suprascriere.
[2] Marcat marginal: •.
[3] Şters: podina.
[4] Şters: podină.
[5] Scris ulterior deasupra rîndului.
[6] Scris: **contoruplico,-as;** corectat prin scriere deasupra rîndului.

contradico,-is împotrivă-i zîcu
contradictio, g.f. împotrivă zîcere
contradictum, g.n. zîs împotrivă
contrado,-is acolo dau, lui dau
contraho,-is împreună tragu, tocmăscu, sucescu
contraliceor,-aris batu preţul unui negoţ
contrapositus,-a,-um împotrivă pus,-ă
contrarie et contrario împotrivniceaşte
contrarietas, g.f. împotrivnicie
contrarium, g.n. lucru împotrivnic
contrarius,-a,-um împotrivitori,-re
contrascriptum, g.n. scrisoare împotrivnică
contrasto,-as împotrivă stau
contravenio,-is împotrivă-i mărgu, viiu
contrectabilis,-e pipăicios,-ă
contrectabiliter pipăiţeaşte
contrectatio, g.f. pipăire
contrecto,-as pipăiu
contremisco,-is mă cutremuru
contrmo,-is dîrdăiescu, tremuru
contribulis,-e[1], **g.co.** de o dajde
contribuo,-is împreună dau
contributio, g.f. dare împreună
contristo,-as întristezu
contistor,-aris mă întristezu
contritor frîngători, svărîmitori
contritus,-a,-um frîmt,-ă, svărîmit,-ă /[68v]
controversia, g.f. tragere îndărăt, pîrîre, turburare
controversiola, g.f. îndărăt trăgăturea
controversiosus,-a,-um îndoicios,-ă, cu turburare încărcat,-ă, cu răscoală
controversor,-aris îndărătnicescu, mă pîrăscu (la judecată)
controversus,-a,-um îndoit,-ă, îndărăt tras, pîrîcios,-ă
contrucido omoru, ucigu
contrudo,-is împreună împîngu
contrunco,-as ciungezu, ciungescu
contubernalis,-e soţ de o cămară, soţ de lăcuit
contubernium, g.n. vatăşie de zeace, supt un cort lăcuitoare; iarăş: însoţire sau soţîie de pită sau de o cămară
contueor,-eris mă uitu, ochii spre dînsul îi aruncu, îi acăţu

[1] Recte: **contribualis,-e**.

contuitus, g.m. privire, uitare
contumax, g.o. neîngăduitori,-re, cu ceafa vîrtos,-ă, porrav,-ă[2]
contumacia, g.f. porrăvire[3], neîngăduire
contumaciter porrăviţeaşte[4], neîngăduiţeaşte
contumelia, g.f. dosadă
contumeliose dosădiţeaşte
contumeliosus,-a,-um făcători,-re de dosadă
contumulo,-as îngropu, acoaperiu, sapu
contundo,-is,-ere împreună frîngu, svărîmu
contuor,-aris mă uitu
contuosi oculi sun in augustum coacti continentibus palpebris
contturbatio, g.f. turburare, răscolire
conturbator, g.m. turburători, supărători, opăcitori
conturbatus,-a,-um opăcit,-ă, turburat,-ă
conturbo,-as opăcescu, împreună pierzu, mintea-i pierzu, turburezu
contus, g.m. cîrlig
contusio, g.f. frîngere, împreună svărîmire
contusus,-a,-um frîmt,-ă, svărîmit,-ă împreună
contutor, g.m. soţ tutor; **vide: tutor**
convador,-aris supt chiezăşie spre zî de judecată legu, facu legătură
convaleo,-es mă insănătoşezu, mă vindecu
convalesco,-is idem
convallis, g.f. vale
convallo,-as împrejur gropescu, ca un şanţu
convaso,-as pă ascuns împreună grămădescu, săcescu
convectio, g.f. purtare dempreună, cărare
convecto,-as ceru, împreună portu
convector, g.m. soţ corăbiiari
conveho,-is împreună portu, caru
convello,-is rumpu
convelo,-as acoaperiu
convena venit, de vundeva venit, venitic
convenæ, g.[5]**c.pl.** seminţii adunate, venitice
conveniens, g.c. cuvios,-ă[6], întocmit,-ă
convenienter cuviinţeaşte
convenientia, g.f. unire

[2] Scris: поррав,ж.
[3] Scris: порръвире.
[4] Scris: порръвицѣще.
[5] Şters: **f.**
[6] Scris: cuvis,-ă.

convenio,-is împreună mărgu, împreună întruna mă adunu, una înţălegu, mă tocmăscu
convenit, imper. să cade
conventiculum, g.n. săboraş, adunărea
conventio, g.f. tocmire, cind să tocmeaşte unul cu altul, tocmală
conventionalis,-e de tocmit, tocmitori,-re
conventum, g.n. tocmală
conventus, g.m. săbor, adunare, împreună adunat nărod
converbero,-as batu /69r
converritor, g.m. măturători
converro,-is măturu
conversatio, g.f. învîrtejire dempreună, soţîie, însoţîre
converse curat. măturăţeaşte
conversio, g.f. întoarcere
converso învîrtejescu
conversor,-aris cu dîns mă învîrtejescu, la dîns mă învîrtejescu, umblu
conversus,-a,-um întors,-ă
converto,-is întorcu, mă întorcu
convestio,-is,-ere înveşmintezu, înhăinurezu
convexitas, g.f.
convexo,-as chinuiescu, căznescu
convexus,-a,-um
convibrate scuturăţeaşte
convibrare a scutura
convicinium, g.n. vecinătate
convicium, g.n. sudalmă
convictor,-aris soţ de masă, la o masă trăitori
convictus,-us, g.m. traiu dempreună
convictus,-a,-um biruit,-ă, învincit,-ă
convinco,-is,-ere biruiescu
conviso,-is,-ere mărgu a-l vedea
convitiator, g.m. suduitori
convitior,-aris suduiescu, înjuru
convitium, g.n. sudalmă
convitiolum, g.n. sudalmă mică
conviva, g.c. oaspe
convivalis,-e ospeţăsc,-ă, de oaspeţi
convivator, g.m. ospăţîtori, făcători, aşezători de ospăţ
convivium, g.n. nuntă, ospăţ
convivo,-is împreună vieţuiescu, împreună nuntescu, mă ospetezu
convivor,-aris mă ospetezu, nuntescu
convocatio, g.f. chiemare împreună
convoco,-as împreună chiemu
convolo,-as împreună zboru, împreună fugu
convolvo,-is învîrtejescu, prăvălescu
convolvulus, g.m. omidă rozătoare de vie, forfăcari
convomo,-is împreună borăscu
convoti, g.m.pl. făgăduiţi, carii o făgăduinţă au făcut
conus, g.m. cucuruz de brad
convulnero,-as rănescu (cu rană)
convulsio, g.f. [1] zgîrcire împreună
convulsus,-a,-um rumpt,-ă, împreună tras,-ă, sucit,-ă, zgîrcit,-ă
connyza, g.f. o iarba purecelui
coonero,-as însărcinezu dempreună
cooperculum, g.n. acoperemînt
cooperio,-is,-ire acoaperu, acoperemintezu
coopertus,-a,-um acoperit,-ă
cooptatio, g.f. aleagere, alcătuire
coopto,-as priimăscu, la mine iau
coorior,-iris mă scolu, mă înalţu, răsărescu
Coos, g.f.[2] un ostrov cătră Rhodis; **hinc: cous,-a,-um**
Copæ, g.f.pl.[3] oraş al Boeţiei
copes prisosîtori
Cophantus, g.m.[4] un munte al Indiei
Cophen, g.f.[5] oraş care cu alt nume Aracosiia
cophinus, g.m. coş
copia, g.f. prisoseală, berechiet
copiæ,-arum, g.n.pl. şireaguri de războiu, mulţîme
copiarius, g.m. purtători de grijă solilor şi, acelora, lipsitori lucru slujitori
copio,-as iliş, zaherea şi leafă împarţu
copiola, g.f. mic şiregel, prisosire mică
copior,-aris prisosăscu, şireag aducu
copiose prisosîţeaşte
copiosus,-a,-um prisosîcios,-ă
copis pro copiosus apud Priscus
copo,-onois quod veteres invenitur pro caupo et copona pro caupona /69v
copta, g.f. pîine uscată coaptă de doao ori

[1] Şters: sucire.
[2] Marcat marginal: •.
[3] Idem.
[4] Idem.
[5] Idem.

Coptus, g.f.[1] orăşel eghiptenesc
copula, g.f. [2] împreună închieturâ , împreunare[4], legămînt
copulate împreunăţeaşte, încununăţeaşte
copulatio, g.f. împreunare, închieiare, încununare, luare
copulativus,-a,-um împreunăcios,-ă, închieiecios,-ă
copulatus,-a,-um împreunat, închieiat, încununat,-ă, legămintat,-ă
copulo,-as împreunezu, închieiu, cununu
coquina, g.f. cuhnie, maghierniţă
coquinaria, g.f. meşteşug de hiert
coquinarius,-a,-um de cuhnie
coquînor,-aris bucătărescu, sucăcescu
coquinus,-a,-um de cuhnie, cuhnicesc,-ă, sucăcesc,-ă
coquito,-as hierbătorescu, pururea hierbu
coquo,-is hierbu, cocu
coquulus, g.m. sucăcel, bucătăraş
coquus, g.m. sucaci, bucătari
cor,-dis, g.n. inimă
coracinus, g.m. fealiul peaştelui
coracinus,-a,-um negru ca corbul,-ă
coralium, g.n. fealiul ierbii, iarba coral
coraloachates, g.m. o piiatră scumpă
coram de faţă, înaintea cuiva
coram, præpo. înainte, înainte-i
coramba et corambe varză
coramble et corambla, g.f. idem
corallium, g.n. piiatră coral care să schimbă în piiatră din iarba coralium, care să rodeaşte în mare
Corax, g.m. corb; iarăş: nume al unui dascal învăţători de retorică
Coraxis, g.m. nume de munte şi de izvor la Colchis
corbis, g.m. et f. coş, obroc de lemn
corbita, g.f. corabie însărcinată
corbito,-as coş de corabie împlu, corabie încarcu, însărcinezu
corbula, g.f. coşcior
corcholipis, genus simiæ, Festus

[1] Idem.
[2] Şters: funie.
[3] Scris: închietori; corectat prin suprascriere.
[4] Scris: împreunătoare; corectat prin suprascriere.

corchoron, g.n. et corchorus, g.m. iarbă ochiiul-găinei
corcitus, g.m. strîgare de corb (cha caha), croancă
coorculum, g.n. inimiţă
Corcyra, g.f.[5] ostrov al vineţiianilor nu departe de la Epirus
Corcyris, g.f.[6] oraş al Eghipetului
cordate îndrăzniţeaşte, inimiţeaşte, minţeaşte, cu minte
cordatus,-a,-um inimos,-ă, care are inimă îndrăzneaţă, înţelept,-ă, care are minte bună
cordialis,-e inimiian,-a, adecă din inimă
cordax pes sive mensura metrica alio nomine trocheus
Cordilio, g.m.[7] un filosof stoicus
cordolium, g.n. dureare de inimă, amărăciune
Corduba, g.f. oraş şpaniolesc în care s-au născut Lucanus şi Seneca
cordum, g.n. fîn de toamnă
cordus,-a,-um tîrzîu născut,-ă, făcut,-ă
cordyla, g.f. nume de peaşte de mare
Cordyllus, g.f.[8] oraş al Pamfiliei
Corfînium nume de oraş
corgo, adv. vetus quasi ex corda ago zău, pă credinţă-m, după inimă-m
coriacesia, g.f. herbæ genus
coriaceus,-a,-um de piiale
coriago, g.f. boală de vite cînd piialea i să uscă pă oase; **hinc: coriaginosus,-a,-um**
coriandrum, g.n. [9] sămînţă de iarbă de coriiandrum
coriarius, g.m. curelari, tăbac
corias,-æ piscis nomen
corigia, g.f. vînare /[70r]
Corinium, g.n.[10] oraş al Liburniei
Corinna, g.m.[11] un poetic
Corinthas herba est alio nomine menais[12] **dicta, Plin.**

[5] Marcat marginal: •.
[6] Idem.
[7] Idem.
[8] Idem.
[9] Şters: iarbă de.
[10] Marcat marginal: •.
[11] Idem.
[12] Recte: **menois**.

corinthiacus,-a,-um[1] corintheanicesc,-ă[2]
corinthiarius, g.m.[3] care bucuros trăiaşte cu vase din Corinth
Corinthius,-a,-um corinthean,-ă
Corinthus, g.[4]**f.** oraş grecesc în Arcadiia
corion, g.m. iarba lui Sveti[5] Ioan, cadiia
corium, g.n. piiale, curea
corius, g.m. Plato idem
Corneates, g.m.pl. seminţii de la Angliia
Cornelia, g.f.[6] muiarea lui Cornelie Gracchus
Cornelius, g.m.[7] nume al multor oamini mari
corneolus,-a,-um[8] uscăţăl ca osul, de cornişor
cornesco,-is mă încornezu, ca cornu mă întărescu
cornetum, g.n. pădure cu coarne (care să mănîncă)
corneus,-a,-um de corn (de os)
cornicen, g.m. bucin
Corniclus, g.m.[9] oraş al latinilor
cornicor,-aris cacaiescu [10] ca cioara
cornicula, g.f. ciorişoară
cornicularius, nomen ordinis in militia
corniculatus,-a,-um cornurat,-ă
corniculum, g.n. cornişor
cornifer,-a,-um purtători de coarne,-re
Cornificius, g.m. nume al unui poetic
cornigenus,-a,-um de neam de fiiară cu coarne
corniger,-a,-um cornari,-re, purtători de coarne
cornipes, g.om. cu (sau de) picior de os
cornix, g.f. cioară
cornus, g.m. corn
cornuarius, g.m. lucrători de coarne
cornucopiæ, indecl. de tot fealiul de lucruri, prisosîţeaşte încărcat
cornum, g.n. coarnă
cornupeta, g.n.pl. dobitoace împungătoare cu coarnele

[1] Marcat marginal: •.
[2] Scris: corinthean,-ă; completat deasupra rîndului.
[3] Marcat marginal: •.
[4] Şters: **m.**
[5] Scris: Свти.
[6] Marcat marginal: •.
[7] Idem.
[8] Idem.
[9] Idem.
[10] Şters: coţofana.

cornupeto,-is împungu
cornus,-i et -us corn (care face coarne)
Cornutus, g.m.[11] nume al unui filosof
cornutus,-a,-um cornurat,-ă
Coroebus, g.m.[12] fii al lui Migdon
corolla, g.f. cununĕ, vîrstă
corollarium, g.n. aşezare, alcătuire
corona, g.f. cununĕ, stemă, coronă
Coronea, g.f. oraş al Boeţiei aproape de Helico; **hinc: coronæus,-a,-um**
coronamentum, g.n. iarbă şi flore [sic!] de cununĕ
coronaria, g.f. muieruşcă legătoare de cununi
coronarius, g.m. legători de cununi
coronarius,-a,-um de cununĕ, de stemă
coronatus,-a,-um încoronat,-ă
coroneola, g.m. trandafir
Coronis,-dis, g.f. vîrf, căpăţîi, svîrşit, munte; iarăş: nume al unii feate
corono,-as încoronezu, înstemezu
coronopus, g.m. piciorul-cioarăi (iarbă)
cronula, g.f. stemşoară sau inel
Corope, g.f. oraş thessalienesc
corphium, g.n. fealiul racilor de mare
corporalis,-e trupăsc,-ă
corporatio, g.f. întrupare
corporatura, g.f. statul trupului
corporatus,-a,-um întrupat,-ă
corporeus,-a,-um de trup
corporo,-as întrupescu
corporor,-aris mă întrupescu
corpulentia, g.f. întrupare
corpulentus,-a,-um trupos,-ă, gras,-ă
corpus,-oris, g.n. trup
corpusculum, g.n. trupşor
corrado,-is împreună adunu, strîngu, razu /[70v]
correctio, g.f. mustrare, posloduire, îmbunare
corrector, g.m. posloduitori, mustrători, îmbunăţîtori
correctus,-a,-um posloduit,-ă, îmbunătăţît,-ă
correpo,-is tîrăscu
correptio, g.f. înfruntare, mustrare, scurtare
correptor, g.m. înfruntători, mustrători
correptus,-a,-um mustrat,-ă, scurtat,-ă, răpit,-ă
corrideo,-es împreună rîzu

[11] Marcat marginal: •.
[12] Idem.

corrigia, g.f. vînare
corrigo,-is posloduiescu, mustrezu, îmbunezu
corripio,-is înfruntezu, scurtezu, răpăscu
corriveles, g.m.pl. o faţă iubitori, împreună mărgători[1]; **item:** de un izvor
corrivatio, g.f. împreună izvorîre, curgere
corrivo et corrivor,-aris îzvoarăle împreună le iau
corroboro,-as întărescu
corrodo,-is,-ere rozu
corrogatus,-a,-um împreună rugat,-ă, cules,-ă
corrogo,-as împreună rogu, strîngu, culegu
corrosus,-a,-um ros,-ă
corrotundo,-as împreună rătunjescu
corruda, g.f.[2] o floare
corrudago, idem sau coada calului lui Sveti[3] Gheorghi
corrugi sunt aquæ ex montium jugis ductæ ad lavandum aurum
corrugo,-as încreţăscu, rănţuiescu
corrumpo,-is,-ere strîcu, prăpădescu
corruo,-is,-ere cazu jos, jos mă rumpu, mă prăpădescu
corrupte strîcăţeaşte, pierzăţeaşte
corruptela, g.f. piiardere, strîcare, prăpădire
corruptio, g.f. idem
corruptibilis,-e strîcăcios,-ă, pierzăcios,-ă
corruptor, g.m. pierzători, strîcători, prăpăditori
corruptus,-a,-um strîcat,-ă, prăpădit,-ă, pierdut,-ă
cors,-tis, g.f. coteţ de găini; **vide: chors**
Corseæ, g.f.[4] ostroave de la mare, lîngă Ioniia
Corsica, g.f.[5] ostrov al Mării Ligusticum
cortex coajă de lemn, **g.m. et f.**
corticatus,-a,-um cojos,-ă
corticosus,-a,-um cojicios,-ă
corticula, g.f. cojişoară
cortina, g.f. vas hierbători de văpseale; iarăş: păretari; **item:** masa lui Apollo, cazan
cortinale, g.n. de multe căzanuri
Cortona, g.f.[6] oraş de la Tusţiia
Cortyna, g.f.[7] oraş al ostrovului Creta
corvinus,-a,-um de corb, corbăsc,-ă
corus, g.m. vînt de cătră apus; iarăş: fealiul vaselor
coruscamen, g.n. fulger
corusco,-as fulgerezu
coruscus,-a,-um fulgerători,-re
corvus, g.m. corb
corybantes, g.m.[8] becisnicul popă al dumnezăoaiei **Cybeles**
Corybas, g.m.[9] fiiul lui Iason şi al fămeii Ţibeles[10]
corycæus, g.m. pă ascuns, pitulitori
Corycides, g.f.pl. nymphæ a specu, apud Ovidium
corycium, g.n. ticsiu, teaşcă
corycius,-a,-um den muntele Coriţiului
Corycus, g.m.[11] oraş şi munte în Ţiliţiia /[71r]
Corydalus, g.m.[12]
Corydon, g.m.[13] un păstori în Theocritus şi în Virghilius
coryletum, g.n. aluniş, pădure de alune
corylus, g.f. alun
corymbi, g.m.pl. sămînţă de liliiac
corrymbifer,-a,-um purtători de vîrstă de liliiac,-re
corrymbus, g.m. sămînţă de liliiac
Coryneta, g.m.[14] un lotru vestit, fiiul lui Vulcanus, Vulcanus
coryphæus, g.m. vizir mare, căpetenie, şpan, crai
Corythus, g.f.[15] oraş tuşţienesc,-ă
corytus, g.m. tulbă de săgeate
Coryza, g.f.
Cos, g.f.[16] ostrov la Marea Egheum
cos,-otis, g.f. grease
Cosiana, g.f. oraş în Palestina

---

1 Scris: mrgărători.
2 Marcat marginal: x.
3 Scris: Свти.
4 Marcat marginal: •.
5 Idem.
6 Idem.
7 Idem.
8 Idem.
9 Idem.
10 Scris: Цибелѣсь.
11 Marcat marginal: •.
12 Idem.
13 Idem.
14 Idem.
15 Idem.
16 Idem.

Cosmanates, g.m.pl.[1] seminţii de la Liguriia
cosmeta, g.m. curăţîtori de haine, inaş, copil în casă înfrîmsăţîtori
cosmicus,-a,-um lumesc,-ă, de lume
cosmographia, g.f. învăţătură pentru scrierea lumii
cosmographus, g.m. scriitori de lume
cosmus, g.m.[2] împodobire, ceastă lume
Cossa, g.f.[3] oraş al Umbriei
cosses viermi[4] care să fac pă copac, pă leamne
cosus, g.m. cariu, viiarme[5] rozători de leamne; iarăş: om cu trupul încreţît
Cossutti, g.m.pl. seminţii de la Roma
costa, g.f. coastă
costatus,-a,-um costos,-ă
costona, g.f. feali de căstane
costum, g.n. et costus iarbă bine mirosîtoare crescătoare în Araviia
Cosyra, g.f.[6] un ostrov în Marea Libiei
cotana, g.f. fealiul zmochinelor celor mărunte
cotaria, g.f. baie de greşi
Cothon, g.f. nume al unui ostrov mic
cothurnatus,-a,-um cizmos,-ă, papucios,-ă
cothurnus, g.m. cizmă, papuc
coticula, g.f. greşcioară
cotidie, adverb. în toate zîlele, din zî în zî; **vide: quotidie**
cotoneum, g.n. gutuie
cottabus, g.m. tocare, sunare; iarăş: păhar mare sunători cu flori
cottana, g.f. feali de zmochine mărunte
cottana, g.n.pl. idem
cotula, g.f. ocă
coturnix, g.f. prepeliţă
cotyla, g.f. ocă
cotyledon, g.f. iarbă care ungurii îi zîc iarba-buricului
Cotys, g.f.[7] crai de la Thraţiia
Cotyrto, g.f. dumnezăoaia pîngărirei
covinarius, g.m. hărţuitori în car de coase
covinum, g.n. car de coase
covinus, g.m. idem
cous,-a,-um coodean,-ă, din ostrovul Coos
coutor,-aris împreună trăiescu cu cineva
coxa, g.f. *coapsă*[8]
coxendix, g.f. idem
Crabasia, g.f. oraş al iberuseanilor
crabro,-onis, g.m. tăun
Cracovia, g.f.[9] oraş leşesc
Crade, g.f.[10] oraş al Cariei
Cragus, g.m.[11] munte al Liţiei
crambe, g.f. varză, curechi
Crambutis, g.f. oraş eghiptenesc
Crancum vel Craneium loc de hărţuit au fost în Corintuh
Craneus, g.m. întîiul împărat al Machiedoniei
Crania, g.f. oraş al Ţiliţiei
cranium, g.n. *căpăţînă de cap*[12]
cranos, g.m. coif /71v
Crantor, g.m. nume al cîtorva oameni vestiţi
crapula, g.f. beţie; iarăş: dureare de cap pentru beţie, zmîrcire
crapulor,-aris mă beţivăscu, mă zmîrcescu, cici şi colea umblu curvărind, bînd fără măsură
cras, adv. mîine
crassis, g.f.[13] amestecare dempreună
crassamen, g.n. grosîme
crassamentum, g.n. idem
crasse groseaşte
crassesco,-is mă îngroşu
crassities, g.f. îngroşare
Crassitius, g.m. un dascal de demult rimlean
crassitudo, g.f. grosîme
crassivenium fealiul arţariului sau al paltinului
crasso,-as îngroşezu
crassus,-a,-um gros,-ă
Crassus, g.m. nume al cîtorva rimleani
crastino,-as din mîine în mîine apestescu
crastino, adver. mîine
crastinus,-a,-um de mîine

---

[1] Idem.
[2] Idem.
[3] Idem.
[4] Scris: iermii, corectat ulterior.
[5] Scris: арме, completat ulterior: виарме.
[6] Idem.
[7] Recte: **g.m.**
[8] Scris de altă mînă cu alfabet de tranziţie: **kopsa**.
[9] Marcat marginal: •.
[10] Idem.
[11] Idem.
[12] Scris de altă mînă cu litere latine: **capacina de cap**.
[13] Recte: **crasis, g.f.**

Crastus, g.f. oraş de la Siliţiia în care s-au născut Epicharus
cratægonon, g.n.[1] iarbă
cratægonon[2] **idem**
crater, g.m. cupă, păhar, păhar scobit
craterites, g.m. fealiul pietrii scumpe
Craterus, g.m. alixandrinean, om mare, ţiitori de Alixandru
crates,-tis, g.[3]**f.** zăbrea, grătari[4]
craticula, g.f. zăbrea mare, grătăraş
Cratinus[6] nume al unui poetic de demult
cratinus,-a,-um[7] zăbrălos,-ă, grătăros[8]
cratio,-is,-ire grăpăscu
Cratippus, g.m.[9] înţelept de la Mitilen care au fost dascal fiiului lui Ţiţero[10] în Athina
cratitius,-a,-um zebrelos,-să, grătăros,-să
creabilis,-e plăzmuicios,-ă, care să poate plăzmui
creamen, g.m. Prudentius pro creatione cuncta solubilibus fluxoque creamine constant
creatio, g.f. plăzmuire
creator, g.m. plăzmuitori
creatrix, g.f. plăzmuitoare
creatura, g.f. fiinţă plăzmuită, plăzmuitură
creber,-a,-um pururatec,-ă
crebesco,-is mă vestescu, vestit, numit, cu nume mare mă facu
crebritas, g.f. pururetecie (de obşte)
crebrisserus, g.m. pururetecă de stîlpi ocolire
credibilis,-e credincios,-ă, de crezut,-ă, care să poate creade
credibiliter crezatoreaşte, în chip de crezut
creditor, g.m. în credinţă dătători, crezători
creditrix, g.f. crezătoare
creditum datorie, dare în credinţă
creditur, imperso. să creade

[1] Marcat marginal: x.
[2] Recte: **crategonon**.
[3] Scris: **g.m.**, corectat ulterior.
[4] Adăugat ulterior.
[5] Idem.
[6] Şters: **-a,-um**; marcat marginal: •.
[7] Marcat marginal: •.
[8] Idem.
[9] Idem.
[10] Scris: Цицѣро.

credo,-is crezu, spre dîns bizuiescu, lui îi dau în samă, împrumut îi dau, în credinţă-i dau
credulitas, g.f. creadere pă lesne
credulus,-a,-um crezăcios,-ă, care creade curînd
cremasteres, g.m.pl. coaie
crematio, g.f. ardere
crementum, g.n. creaştere
Cremera, g.f. izvor al Ţării Italieneşti
cremium, g.n. stuf uscat, mărunţiş de aţîţat focul, lemnişoară cu piiatră pucioasă unsă, lumînărea de piiatră pucioasă
cremo,-as arzu /[72r]
Cremona, g.f. oraş italienesc aproape de Mantua
cremor,-oris, g.m. din [11] sămînţa de-acolo stors lapte
Cremides, g.f. oraş de la Siţiliia, într-alt nume Filippos
creo,-as plăzmuiescu, alegu
Creon, g.m. crai au fost al Corinthului
Creontides, g.m. fiiul lui Hercules[12] de la Megara
Creophilus, g.m. poetic din Şamuş
crepax,-cis a crependo hodorogitori
crepereus,-a,-um îndoit,-ă, neadeverit,-ă
crepida, g.f. călţun sau călţun cu sîrmă şi cu alte mătăsuri
crepidarius, g.m. călţunari, făcători de călţuni cu sîrmă, cu hir
crepidarius,-a,-um de călţun, de bătuşi
crepidatus,-a,-um încălţunat,-ă, în călţun cu sîrmă sau cu alte cealea făcut încălţat,-ă
crepido,-idinis ţărmure săcu, adecă cutură, bîrlog
crepidula, g.f. călţunaş
crepitacillum, g.n. zîrnăitori, sunători
crepitacullum, g.n. drîmbă sunătoare, zîrnăitoare
crepito,-as zîrnăiescu, hodorogescu
crepitulum, g.n. împodobire de cap, care să zîrnăieşte în mişcarea capului; iarăş: sunătoare, zîrnăitoare
crepitus, g.m. zîrnăire, hodogire
crepo,-as zîrnăiescu, sunu, hodorogescu

[11] Şters: lapte de-acolo.
[12] Scris: Хѣркулѣсь.

Crepsa, g.f. oraş al Liburniei
crepundia, g.n.pl. joc de copii, sunătoare
crepusculum, g.n. lumină întunecată în vreamea răsăritului şi a apusului
Cretes, g.com. cretean,-că, din ostrovul Creta
Crescens, g.m. nume al unui filosof
cresco,-is crescu
cressa, g.f. fată sau fămeaie creteancă
Creta, g.f. un ostrov în Marea Mediteraneum
creta,-æ, g.f. cridă
cretaceus,-a,-um cridos,-ă, de cridă
cretatus,-a,-um cridat,-ă
cretæ fodinæ, g.f.pl. baie de cridă
cretensis,-e cretean,-ă, din ostrovul Creta
creticus, g.m. picior ca acela al vearşului a căruia doao mai de margini sillave sînt lungi, ceale din miljoc scurte
creticus,-a,-um cretean,-ă, din ostrovul Creta
cretio, g.f. frumos ospăţ în vreamea dobîndirei de moşie sau de ocină
cretosus,-a,-um cridos,-ă
cretula, g.f. cridişoară, cridă mică
Creusa, g.f.[1] fata craiului Creon de la Corinth
Creusis, g.f. oraş împotriva Boeţiei
cribrarius, g.m. ciurari
cribratio, g.f. ciuruire
cribro,-as ciuruiescu
cribrum, g.n. ciur sau sîtă
crimen, g.n. greşală
criminalis,-e de greşală, greşalnic,-ă
criminatio, g.f. greşire, pîrîre
criminor,-aris greşescu, pîrăscu
criminosse greşiţeaşte
criminosus,-a,-um greşicios,-ă
Crimissa, g.f. oraş în svîrşitul Ţării Italiei
crinale, g.n. subst. împletitor de păr
crinalis,-e de păr
criniger,-a,-um purtători de păr,-re
criniri a împăra
crinis, g.n. păr
crinisus, g.m. izvor[2] al Siţiliei
crinitus,-a,-um păros,-ă, împărat,-ă
crinon, g.n. crinul-broaştei
crisis, g.n. judecare
crispans, g.om. încreţîtori,-re /[72v]
crispatus,-a,-um încreţît,-ă
crispiculosus, g.om. încreţîtori,-re (de păr)
crispo,-as încreţăscu (păru)
crispulus,-a,-um creţîşor,-ă
crispus,-a,-um creţ,-ă
Crispus Soluntius, g.m. un istoricear rimlean
Crissa, g.f. oraş al Foţisului
crissor,-aris; crisso,-as coapsele în lucru lui Venus mişci, clăteşti
crista, g.f. creastă
crista galli fealiul ierbii
cristatus,-a,-um crestat,-ă, cu creastă
cristula crestişoară
critæ, g.m.pl.[3] judeţi, judecători
crithe, g.f. zgaibă care să face în coperişul ochiiului
crithagon fealiul ierbii
Critias, g.m. numele al cîtorva limbi mari
criticus,-a,-um judecători,-re
criticus dies zî în care vracii fac judecată de bolnavi
Crito, g.m. un priiatin al lui Socrates[4]; iarăş: un scriitori de lucrurile ceale perseşti
Critobulus, g.m. un vraci înţelept
Critolaus, g.m. filosof mare de la Athina
crocallis gemma est cærasum repræsentans
crocatio, g.f. croncănire de corb; **idem quod crocitatio**
crocatus,-a,-um şofrănit,-ă, cu şofran văpsît,-ă
crocuus,-a,-um şofrănatec,-ă, în faţa şofranului galbăn,-ă
croccinum, g.n. unsoare făcută din şofran
crocinus,-a,-um galbăn ca şofranul,-ă
crocio,-is,-ire căcăiescu, crăncăciescu
crocito,-as crăncăiescu
crocitus, g.m. et crocitatio, g.f. croncăire de corb
croco,-as idem quod crocito,-as
crocodila, g.f. dobitoc aseamine crocodilului; iarăş: gunoi (scîrnă) de crocodil
crocodilinus,-a,-um de crocodil
crocodilium, g.n. neam de iarbă
crocodilus, g.m. crocodel [sic!]
crocomagna, g.f. unsoare de şofran
crocota, g.f. veşmîntul (haina) muierilor cea din jos galbană

[1] Scris: **Creussa, g.f.**; corectat prin ştergere.
[2] Scris: изворь.
[3] Scris: **cristæ**, corectat ulterior.
[4] Scris: Сократъсь.

crocotarii văpsîtori de haine
crocoticum, g.n. genus operis pistorii
crocotilium veteres valde exile dicebant
crocoton, g.n. veşmînt femeiesc din jos
crocotula, g.f. diminutivum a crocota
crocotularii văpsîtori de haine
crocum, g.n. şofran
crocus, g.m. idem
crocuta, g.f. o fiiară înfrînată în Eghipet
Croesus, g.m. împărat bogat de la Lidiia
crolla, g.f. cunună de flori
Cromyon, g.n. oraş al Palestinei aproape de Ascalon
cronia, g.f. sărbătoarea lui Saturnus
crotalum, g.n. zîrnăitoare, bocănitoare, hodorogitoare
crotalus, g.m. lehăitori, brehăitori
Croto, g.f. nume al unui oraş
Croton, g.n.pl. [sic!] pom în chipul zmochinului; iarăş: nume al unui om
crotoniatæ crotoneaneani,-ce
cruciabili,-e chinuicios,-ă, căznicios,-ă
cruciabilitas, g.f. chinuire, căznire
cruciabiliter chinuiţeaşte, căzniţeaşte
cruciamentum, g.n. chin, cazną, muncă
cruciarius,-a,-um vreadnic spre chin
cruciatus, g.m. chinuire, căznire
crucifigo,-as răsticnescu
crucio,-as chinuiescu, căznescu
crudaria, g.f. argenti vena quæ in summa fodina repertur /[73r]
crudelis,-e nemilostiv,-ă
crudelitas, g.f. nemilostivire
crudeliter nemilostiveaşte
crudesco,-is mă crudezu
cruditas, g.f. cruzîre
crudus,-a,-um crud,-ă
cruentatus,-a,-um sîngerat,-ă
cruento,-as sîngerezu, în sînge meastecu
cruentus,-a,-um sîngeros,-ă, în sînge mestecat,-ă
cruma, g.n. sculă, unealtă sunătoare de demult au fost
crumena, g.f. pungă
crumenarius, g.m. pungari
crumeniseca, g.m. tăietori de pungi
crumenula, g.f. punguliţă
cruor,-oris, g.m. sînge, sînge de rană
crupellarius viteaz înarmat în hier peste tot
cruri crepidæ dicuntur quibus crura crepuerunt ferro
crus, g.n. [1] fluierul piciorului
crusculum [2] fluieraş
crusna, g.n. drîmbă de demult cu care s-a jucat muierile şi după dîn [sic!] dînsă au jucat
crusta, g.f. coajă vîrtoasă de pită sau de alceva
crustarius, g.m. cojari, spoitori
crustarius,-a,-um ut crustariæ taberna ubi crusta vendunduntur
crustatus,-a,-um cojit,-ă, mînjit,-ă, spoit,-ă
crusto,-as ungu, acoaperiu, cojescu
crustosus,-a,-um cojos,-ă
crustula, g.f. cojiţă, cojicioară
crustularius, g.m. cocători de azme cu carne
crustulata plăcintă cu carne, pită ca aceaea în care vînat, carne sălbatecă coc
crustulum, g.n. îmbucăturea, bucăţea, ştiucşor
crustum o îmbucătură, bucată, ştiuc, codru, dărabă
Crustumium, g.n. oraş al Ţărei Italieneşti şi rîu
crux, g.f. cruce
crypta, g.f. boltă supt pămînt, pivniţă
crypticus,-a,-um ascunzători,-re
cryptoporticus, g.m. casă friguroasă, recioasă supt pămînt
crystallinum, g.n. stîclă de crişţal
crystallinus,-a,-um de crişţari
crystallum, g.n. crişţari
crystallus, g.m. idem

CTE

Cteatus, g.m. tatăl lui Amfimalus
Ctemene, g.f. oraş al Thessaliei
ctenes, g.m.pl. cei dintîi dinţi ascuţiţi care sînt patru
cteniatri, g.m.pl. vrăciuitori de vite
Ctesiphon un sat mare în Parthiia
Ctesippus fiiul lui Chabrias

CU

cubatus,-us, g.m. culcare, sculare afară, şedeare, deşteptare
cubicularis,-e de cămara de culcat

---

[1] Şters: pulpă.
[2] Şters: pulpişoară.

cubicularius, g.m. vistiiari
cubicularius,-a,-um de cămara de culcat
cubiculum, g.n. cămăriţă, casă de culcat
cubile, g.n. casă de culcat, culcuş, cămară
cubitale, g.n. împodobire de braţ
cubitalis,-e de cot, de braţ, de jumătate de braţu
cubito,-as adeasea mă culcu (puruea)
cubitor, g.m. culcători, zăcători
cubitus, g.m. cotul braţului
cubitus,-us culcare, **g.m.;** iarăş: măsură de deal treile urme de picior
cubo,-as mă culcu
cubus, g.m. patru unghiiuri ca şi coţca
cucubo,-as huhuiescu ca boaghiia
cuculio, g.f. glugă
cuculatus,-ta,-um glugos,-ă /[73v]
cucullus, g.m. bobou; iarăş: glugşoară de hîrtie în care bagă neguţătorii piperi
cuculus, g.m. cuc
cucuma, g.f. căldare, oală de hier
cucumella, g.f. olişoară de hier, tigăiţă
cucumer,-ris et cucumis, g.m. crastaveate
cucumerarium, g.n. loc de crastaveţi, crastaveţărie
cucumis, g.m. crastavete de cîmp; iarăş: nume de peaşte, **Plin.**
cucurbita, g.f. cucurbătă, lubeniţă
cucurbitarium, g.n. loc roditori de lubeniţe
cucurbitarius, g.m. iubitori de lubeniţă
cucurbitinus,-a,-um în forma lubeniţelor
cucurbitula, g.f. lubeniţă mică; iarăş: zbancă
cucurio,-iris,-ire cucuricescu (ca găinile şi cocoşii)
cudo,-is batu, lovăscu, gătezu
cudo,-onis, g.m. coif de hier
cujas,-atis de unde? ce semniţie? din ce rînd şi credinţă?
cujus,-a,-um al cui? (pă 3 neamuri)
cujusmodi ce feali
culcitra, g.f. perină
culcitrula, g.f. periniţă
culearis,-e de o gîlmă, de un sac
culeolum, g.n. găoace de nucă
culeolus, g.m. săcşor de piiale
culeum, g.n. sac de piiale
culeus, g.m. ca acela sac de piiale au fost în care pre oamenii cei răi au avut obiceai a-i coase sau pre care pre tată-său ş-au omorît şi în apă a-i arunca
culeus, g.m. item măsură de doaozăci de urcioară
culex, g.n. ţînţari
culigna, g.f. scafă, găvan şi oală
culina, g.f. cuhnie
culinarius,-a,-um de cuhnie, cuhnicesc
culinor,-aris cuhnicescu, hierbu
culleolum, g.n. coajă vearde de nucă, găoace de nucă
culmen, g.n. acoperiş de casă, vîrf[1]
culmum[2], g.m. paiul pîinei, fieştece pîine ar fi
culpa, g.f. greşală, păcat
culpabilis,-e pedepsicios,-ă, bîntuicios,-ă, păcătuicios,-ă
culpatio, g.f. pedepsire, greşire
culpito,-as pedepsitorescu, greşitorescu, adecă adease greşescu, pedepsescu
culpo,-as pedepsescu, greşescu
cultellatus,-a,-um cuţitos,-ă, de cuţîte mici
cultellus, g.m. cuţîtaş
culter, g.m. cuţît
cultio, g.f. cinstire, lucrare
cultor, g.m. lăcuitori, cinstitori, lucrători
cultrarius, g.m. măcelăritori spre jîrtvă
cultrarius, g.m. cuţîtari
cultratus, g.m. în chip de cuţît, cuţîtos,-ă
cultrix, g.f. lucrătoare
cultura, g.f. lucrare, cinsitre
cultrum, g.n. cuţît
cultus,-a,-um înfrîmşeţeaşte lucrat, împodobit,-ă
cultus,-us, g.m. cinstire dumnezăiască, slujbă, împodobire
culullus, g.m. păhar de ţîgle, de cărămidă, urcior de băut
culus,-i, g.m. cur, găoază
cum, sive quum cînd, deaca, **adverb.**
cum, præpo. cu
Cuma, g.f. oraş al Eoliei /[74r]
Cumæ,-arum oraş al Campaniei
cumæus,-a,-um cumean,-ă
cumanus,-a,-um cumănesc,-ă

---

[1] Scris: врѣфь.

[2] Datorită textului greu lizibil, T. Corbea reia finalul cuvîntului **-mum** şi după **g.m.**

cumatilis,-e în faţă vînătă
cumera, g.f. coş mare de grîu, de făină, de poame, speaie
cumerum, g.n. antiqui vassis genus
cuminum, g.n. molotru
cumulate prisosîţeaşte, cu grămada
cumulatim grămădiţeaşte
cumulatio, g.f. adunare
cumulatus,-a,-um prisosîtori,-re, prisosîţeaşte împreună grămădit,-ă, adunat,-ă
cumulo,-as împreună adunu, grămădescu
cumulus, g.m. grămădire, adunare, claie, jireadă
cumulo,-as împreună adunu, grămădescu
cunabula, g.n.pl. leagăn de copii
cunæ,-arum, g.f.pl. idem
cunctabundus,-a,-um întîrzîiecios,-ă
cunctans zăbovitori,-re, întîrzîitori,-re
cunctanter gîndiţeaşte, zăboviţeaşte
cunctatio, g.f. zăbovire[1], întîrzîiare
cunctator, g.m. întîrzîietori, zăbovitori
cunctor,-aris întîrzîiezu, zăbovăscu
cunctus,-a,-um tot,-ă (pînă într-una)
cuneatim şirăgeaşte, bunăţeaşte
cuneatus,-a,-um în chip de pană cu care despică leamnele
cuneo,-as,-are împănezu, cu pană de lemnu
cuneolus, g.m. pănişoară de lemn
cuneus, g.m. pană de lemn sau de hier; iarăş: deşchidere în loc des
Cunicularіæ, g.f. ostroave la Marea Liguşticum
cunicularius, g.m. săpători de cetăţi pă supt pămînt
cuniculatim în chip de groapă săpată pă supt pămînt
cuniculosus,-a,-um găunos,-ă, gropos,-ă, pă dedesupt, pă supt pămînt
cuniculus, g.m. groapă dedesupt, gaură, groapă săpată pă dedesuptul cetăţei
cuniculus, g.m. iepure de casă
cunila, g.f. iarba-purecelui
cunilago fealiul ierbii-purecelui
Cunina, g.f. bătrînii o au ţînut a fi dumnezăoaie a copiilor înţelepţi
cunnus, g.m. [2] partea cea de ruşine a femeii

[1] Scris: зъбовире.
[2] Şters: pizdă.

cupa, g.f. cupă, cană
cupedia, g.n.pl. bucate bune
cupedia,-æ, g.f. licof, bucăţea dulce
cupedinarius, g.m. vînzători de bucate bune
cupedinarium, g.n. tîrg de bucate şi de licofe
cupedo,-inis pohtă
cupedula, g.f. bucăţîcă bună
cupes, g.m. iubitori de bucate, lingătareţ
cupide pohtitoreaşte
cupidineus,-a,-um cupidean,-că, a lui Cupido
cupiditas, g.f. pohtire
Cupido,-idinis, g.m. dumnezăul dragostei în chip de copil, fiiuleţul lui Mars şi al ii Venus
cupido,-inis, g.f. pohtă
cupidus,-a,-um pohtitori,-re, pohticios,-ă
cupienter pohtiţeaşte
cupio,-is pohtescu
cupitor, g.m. pohtitori
cupitus,-a,-um foarte pohtit,-ă
cuppa, g.f. cupă, vas de vin
Cupra, g.f. un oraş italienesc
cupressetum, g.n. loc de chiparoşi
cupressimus,-a,-um de lemn de chiparos /[74v]
cupressus, g.m. piparos [sic!], chiparos
cupreus,-a,-um de aramă
cuprum, g.n. aramă
cur? că ce? pentru ce?
cura, g.f. grije
curabilis,-e vindecăcios,-ă, care să poate vindeca, grijnicios,-ă, care să poate griji
curate[3] grijiţeaşte, grijniceaşte
curantia, g.f. purtare de grijă; iarăş: vindecare, ~~tămăduire~~
curatio, g.f. idem
curator, g.m. grijnic, purtători de grijă
curatoria, g.f. purtare de grije sau grijirea a omului cuminte
curatura, g.f. grijire, purtare de grije
curatus,-a,-um grijit,-ă, cu grijă făcut,-ă
curax,-acis, g.om. grijnic,-ă
curculio, g.f. viermuleţ care roade legumile, loc găunos; iarăş: gîtlej care ia răsuflarea
curculiunculus, g.m. locşor găunos
Cures, g.f.pl. un oraş al sabinuseanilor
Curetes, g.m.pl. popi ai Chibelei; iarăş: seminţii ai ostrovului Gandiia [sic!]

[3] Recte: **curante**.

curia, g.f. casă de svătuit, curte
curiales, g.m.pl. curteani sau svăteani
curiatim curteneaşte, curţeaşte
curiatus,-a,-um curtean făcut,-ă
curio, g.m. popă de curte
curionatus, g.m. vredniciia popei de curte
curionia sacræ quæ a curionibus in curioribus[1] **fiebant**
curionium, g.n. leafa popei de curte
curiose prea nevoinţeaşte, strădăneaşte
curiositas, g.f. strădanie prea mare
curiosus,-a,-um prea strădalnic,-ă
curis, g.f. suliţă, dardă
Curius Dentatus un om rimlean foarte măsuratec, înfrînatec
curmi, g.n. din grîu vearde strîvit[2] făcută băutură
curo,-as gîndescu, grijescu, portu grijă
Curopolis, g.f. oraş al Cariei
curotrophium, g.n. casă de ţînearea copiilor
currens alergători
curriculo alergăţeaşte, sîrguiţeaşte[3]
curriculum, g.n. căruţ, alergare, loc de alergat
curro,-is alergu
curruca, g.f. o pasăre
currus, g.m. car
cursim alergăţeaşte
cursito,-as alergătorescu
curso,-as alergu, fugu
cursor, g.m. alergători, fugitori
cursorie în chip de alergat
cursorius,-a,-um de alergat, de fugit
cursura, g.f. alergare, fugire
cursus,-us, g.m. alergătură, fugire
Curtius, g.m. un om mare rimlean: iarăş: un istoriceari
curto,-as scurtezu
curtus,-a,-um scurt,-ă
curvamen, g.n. strîmbare, strîmbătate
curvatio, g.f. strîmbătură
curvatura, g.f. strîmbare
curvatus,-a,-um strîmbat,-ă
curvesco,-is mă strîmbezu
curvifrons frunte strîmbă
curvipes, g.om. picior strîmb
curvitas, g.f. strîmbare
curulis,-e de car; iarăş: de vredniciia slujbei svătuiceşti
curvo,-as strîmbezu
curvus,-a,-um strîmb,-ă
cuso,-as făurescu, cioplescu, batu
cusor, g.m. bătători de bani /[75r]
cuspidatim ascuţîţeaşte
cuspidatus,-a,-um ascuţît,-ă, simcios,-să
cuspido,-as ascuţ, sîmciezu, tepşescu, de facu ascuţît
cuspis, g.f. ascuţîtul cuiva (acest feali de ascuţît iaste nu numai la hier cu greasea, ci şi în leamne, cînd îl ascute un lemn)
custodia, g.f. păzîre, străjuire; iarăş: temniţă, casă de prins, prinsoare
custodio,-is păzăscu
custodite păzîţeaşte
custoditum, g.n. lucru supt pază
custoditus,-a,-um păzît,-ă
custos, g.[4]**c.** păzîtori,-re
cuticula, g.f. pielceluşă, pielicică
cutis, g.f. piiale

CY

cyamea, g.f. o piiatră scumpă
cyamus, g.m. bob eghiptenesc
Cyaneæ, g.f.pl. nume al doaor ostroave
Cyante, g.f. fata izvorului Meander[5] de la Frighiia; iarăş: o **nympha** de la Siţiliia
cyaneus,-a,-um vînăt,-ă, în faţa ceriului
Cyanippus, g.m. un siracusean
Cyanos, g.f. nume al unii pietri scumpe şi al[6] ierbii
Cyarda, g.f. oraş al Cariei
cyathisso,-as cu păhari plin îmbiiu
cyathus, g.m. păhar
Cyaxares, g.m. fiiul împăratului Faortis de la Persiia şi Mediia
Cybale, g.f. nume al unii slujnice a unui om sărac cu numele Similius
Cybassus, g.f. oraş al Cariei
Cybea, g.f. fealiul corăbiei împovărate

[1] Recte: **curris**.
[2] Scris: стрѣвить.
[3] Scris: сръгуицѣще.
[4] Şters: om.
[5] Scris: Меандарь.
[6] Şters: unii.

Cybele, g.f. fămeaia lui Saturnus, muma dumnezăilor
Cybelus, g.m.[1] deal la Frighiia
cybistema, g.f. feali al fugirei
cybisteres, g.m. săbiialnici carii să joacă cu săbiile
cybium, g.n. peaşte tăiat în patru cornuri, unghiiuri, părţi
Cyclades, g.f.pl.[2] ostroave la Marea Egheum
cyclaminum, g.n. troscot
cyclaminus, g.m. idem
Cyclas,-adis, g.f. rochie de acest feali de postav; iarăş: sămn ceresc
cycladatus,-a,-um îmbrăcat,-ă în chiclă
cyclopædia, g.f. învăţătura împrejurăţeaşte dintr-alta spînzurătoare a tuturor învăţăturilor de cărţi
cyclops,-opis, g.m. un uriiaş mare cu un ochi; **hinc: cyclopeus,-a,-um et cyclopinus,-na,-num**
cycnus, g.m. lebedă; **vide: cygnus**
Cyda, g.m.[3] nume al unui cretean
Cyduus, g.m.[4] izvor al Ţiliţiei
Cydon, g.f.[5] oraş al Cretei sau al Candiei
cydoneum, g.n. cofet de gutuie
Cydonia, g.f.[6] oraş al Cretei
cydonitis, g.f. cofet de gutuie
cydonium, g.n. gutuie
cydonius,-a,-um[7] ţi- sau chidonean,-că
cyneus,-a,-um de lebedă, alb,-ă
cygnus, g.m. lebedă
cylindraceus,-a,-um în furmă de stîlp rotit (rotund), care să prăvăleaşte
cylindrus, g.m. piiatră sau lemn lung prăvălitori, cu care loc colţos netezesc
Cyllarus, g.m. unul dintre ţentauri[8]
Cyllene, g.f.[9] munte de la Arcadiia
Cyllenius, g.m.[10] dumnezăul Miercurie care lîngă muntele Ţillenius s-au crescut
cyllo,-onis, g.m. ciung, spetit, neputearnic, slab
cyma, g.f. ţima, răsad de varză care răsare întîiu /[75v]
cymatilis,-e
cymba, g.f. cin cu care trec apa
cymbalisso,-as ţimbălescu
cymbalista, g.m. ţimbălitori
cymbalum, g.n. ţimbal
cymbium, g.n. păhar lung
cymbula, g.f. cinişor, cinuleţ
cymindis accipitis genus
cyminium, g.n. molotru
Cymininus, g.m.[11] un aleşteu în Hetruriia
Cymodoce, g.f.[12] dumnezăoaia mării
cymosus,-a,-um răsădicios, încolţîcios,-ă
Cymothoe, g.f.[13] dumnezăoaie de mare, fata lui Neresus
cyna, g.f. lemn roditori în Araviia; iarăş: feali al işlicului
cynacante, g.f. mărăcinele-cînelui
cynanche, g.f.[14]
cynegetica, g.f. carte scrisă de vînat
Cynegirus, g.m.[15] pîrgari de la Athina
cynici, g.m.pl.[16] filosofii carii toată cinstea aceştii lumi o au urît şi o au lăpădat
cyniphes, g.m.pl. muşte cîineşti
Cyniphis, g.f.[17] ţînut de la Africa în care sînt ţapii mari
cyniphus,-a,-um de ţap
cynocephalea, g.f. iarbă de[18] cap de cîine
Cynocephali, g.m. oameni sălbateci de la Etiopiia cu capete de cîini
cynocephalia, g.f. iarba capului cînelui sau de cap de cîine
cynocephalion, g.n. idem

---

[1] Marcat marginal: •.
[2] Idem.
[3] Idem.
[4] Idem.
[5] Idem.
[6] Idem.
[7] Idem.
[8] Scris: цѣнтаури.
[9] Marcat marginal: •.
[10] Idem.
[11] Idem.
[12] Idem.
[13] Idem.
[14] Marcat marginal: x.
[15] Marcat marginal: •.
[16] Idem.
[17] Idem.
[18] Scris deasupra rîndului.

cynodontes, g.m. dinţi ascuţîti, dinţi de cîine
cynoglossa, g.f. limba-cîinelui
cynoglossum, g.n. idem
cynomorium, g.n. iarbă căriia alt nume îi iaste **orobanche**
cynomyia, g.f. musca cîinelui
Cynopolis, g.f.[1] oraş eghiptenesc
cynorrhodon, g.n. trandafir prost
cynosarges, g.m. şcoală de hărţuit în Attica
cynosbaton, g.n. mărăcinele-coţăfănei, mărăcinele-cioarăi
cynosorchis nume de iarbă
Cynossema, g.n. un loc îngropători de cîini în ţînutul Troasiei
cynosura, g.f. stelicică cu numele Ursă Mică, lîngă Carul Ceriului
cynozolon, g.n. iarbă
Cynthia, g.f.[2] dumnezăoaia Diiana
Cynthius, g.m.[3] dumnezăul Apollo
Cynthus, g.m.[4] munte înalt de la Delus
cyparissa, g.f.[5] nume al unui orăşel; iarăş: a unii ierbi
cyperissia, g.f. iarbă crescătoare foarte mare
cyperissus, g.f. un copaci din ţări streine
cyperis, g.f. papură
cyperus, g.m. et cyperum idem
cypericus,-a,-um[6] chiprean,-că, chiprenesc,-ă
cyprinus, g.m. crap, nume de peaşte
cyprium, g.n. cărămidă
cyprius,-a,-um chiprean,-ă
Cyprogenia, g.f.[7] dumnezăoaia Venus
Cyprus, g.f.[8] un ostrov între Ţiliţiia şi-ntre Siriia
Cyprus, g.f.
cypsellus, g.f.
Cyrcerum, g.n. o corabie mare
cyrenaceus,-a,-um[9] chirenean,-că
Cyrene, g.f.[10] un oraş în Libiia
cyrenensis,-e[11] chirenean,-că
Cyrillus, g.m. un om slugă biserecei heliopolisean; iarăş: un alixandrinean, altu vlădică de la Ierusalim, Chiril
cyrneus,-a,-um[12] chirnean,-că[13], din ostrovul **Cyrnus**; iarăş: veselicios,-ă, dulce /[76r]
Cytheron, g.n.[14] munte al Boeţiei
cytimus, g.m. floare de rodiu
cytisus, g.m.
Cytorus, g.m.[15] munte de la Paflagoniia
cyzicenus,-a,-um[16] ţiziţean,-că[17]
Cyzicum, g.m.[18] nume al unui ostrov
Cyzicus, g.f.[19] **idem**

1 Marcat marginal: •.
2 Marcat marginal: •.
3 Idem.
4 Idem.
5 Idem.
6 Idem.
7 Idem.
8 Idem.
9 Idem.
10 Idem.
11 Idem.
12 Idem.
13 Scris: кирънань,къ
14 Marcat marginal: •.
15 Idem.
16 Idem.
17 Scris: цизицѣнь,къ.
18 Marcat marginal: •.
19 Idem.

D

DA

Daæ, g.m.pl. seminţii de la Sţithiia
Daci, g.m.pl. rumânii
Dacia, g.f. Ţara Daţiei
dacicus, g.m. care au închinat Daţiia
dacryma, g.f. idem quod lacryma lacrămă
dactylicus,-a,-um degetos,-ă
dactylides, g.f.pl. struguri cu bărboanele lungi
dactyli idæi, g.m.pl. popii Ţibilisei cu numele **corybantes**
dactylion, g.n. inel
dactylis,-ides, g.f. de un deaget
dactylotheca, g.f. toc de deaget, degetari
dactylus, g.m. deaget; iarăş: finice, curmale; iarăş: ca acela picior în vearş a căruia sillava cea dintîi iaste lungă, iară ceale doao de pă urmă, scurte
dacus,-a,-um daţiian,-ă
Dædala, g.n.pl. oraş al Liţiei
Dædaleus,-a,-um meşteşugios,-ă, curîndzîcios,-ă
Dædalia, g.f. oraş italienesc cu alt nume să zîce Iuliia
Dædalus, g.m. un lucrători meşteşugitori, care în Creta au făcut pă labirintust [sic!]
Damogorgon, g.m. dumnezăul pămîntului
dæmon, g.m. ştiutori; iarăş: demon, drac
dæmoniacus,-a,-um îndrăcit,-ă
dæmonicus,-a,-um; idem: de drac
dæmonium, g.n. drac, duh necurat
Dalmatæ, g.m.pl. toţi, horvaţi
Dalmatia, g.f. Ţara Toţască
dalmaticatus,-a,-um în haină toţască îmbrăcat,-ă
dalmaticus,-a,-um toţean, den Ţara Totească, toţăsc,-ă
dama, g.f. căprioară
Damæ, g.m.pl. seminţii streine
Damascene, g.f. o parte a Siriei
Damascenus,-a,-um damaşţean,-ă
Damascius, g.m. un istoriceari care au scris de lucrurile Ţării Greceşti
Damascus, g.f. oraş mare al Siriei
Damasythy
Damsythynus, g.m. unul dintre viteajii lui Xerxis[1]
damassonium, g.n. iarbă de cale nu foarte ascuţîtă
Dameas, g.m. un cioplitori de chipuri vestit
Damia, g.f. dumnezăoaia **Cybele**
damium, g.n. jîrtva **Cybelisei [sic!]** cea pă ascuns
damnandus,-a,-um osîndit, aducători de pagubă,-ă
damnans, per syncopem pro damnatus osîndit,-ă
damnatio, g.f. osîndire
damnatorius,-a,-um osînditori,-re
damnatus,-us, g.m. osîndă
damnatus,-a,-um osîndit,-ă
damnifico,-as pagubă facu, păgubescu
damnificus,-a,-um păgubitori,-re, făcători de pagubă
damnigerulus,-a,-um idem
damno,-as osîndescu
damnose osîndiţeaşte, păgubiţeaşte
damnosus,-a,-um păgubicios,-ă, osîndicios,-ă
damnum, g.n. pagubă
Damocles, g.m. unul dintre linguşitorii lui Dionisie
Damocrita, g.f. o fămeaie de treabă de la Şparta /[76v]
Damoctas, g.m. nume al unui păstori la Virghilius
Damon, g.m. un înţelept următori lui Pithagoras
Damophila, g.f. o fămeaie elină
Damophilus, g.m. nume al unui sofist
Damostratus, g.m. un înţelept care au scris de moarte
Damoxenus, g.m. un scriitori de comedii în Athina
damula, g.f. căprioriţă sălbatecă
Damyndas, g.m. om machidonean au fost acesta
Dan, g.f. un sat aproape de oraşul Tirus

---

[1] Scris: ξѣрξисъ.

Danæ, g.f. fata împăratului Acrisie
Danaides, g.f.pl. featele lui Danaus
Danaus, g.m. împărat al arghivuseanilor care au avut cinzeci de feate
Dani, g.m.pl. daneani
Dania, g.f. Ţara Daniei
Danis, g.m. unul dintre ţentauri[1]
danisma, g.n. camătă
danista, g.m. cămătarnic
danisticus,-a,-um de camătă, cămătărnicesc,-ă
Dantiscum, g.n. oraşul Danţca
Danubius, g.m. Dunarea[2]
danunt pro dant et dauis pro dederis
dapalis,-e de cină bogată, frumoasă, de bucate frumoase, bune, ghizdave
dapatice frîmşăţeaşte, ghizdăviţeaşte
dapaticus,-a,-um ghizdav,-ă, frumos,-ă, în chip domnescu
dapes,-pium, g.n.pl. bucate ghizdave, bune, frumoase
Daphne, g.f. nume al unii dumnezăoaie
daphnia, g.f. o piiatră scumpă
Daphnis, g.m. fii al lui Miercurie
daphnis, g.f. liliiac (lemnul)
daphnoides, g.f. liliac sălbatec
dapnon,-onis, g.m. loc liliecos
dapifer, g.m. aducători de bucate de la cuhnie la masă
dapino,-as bucate (hierturi) gătescu
daps, g.f. feali al jîrtvei au fost la cei de demult; iarăş: bucate ghizdave, adecă hiertură
dapsa, g.f. genus sacrficii apud veteres
dapsilis,-e prisosîncios,-ă, lărgos,-ă
dapsiliter prisosîţeaşte, **et dapsile** ghizdăviţeaşte
dardanarii precupeţ scumpitori de grîu, carii cumpără ceva de precupesc
Dardanidæ, g.m.pl. troiani, troodeani
dardanium, g.n. genus ornamenti quod lacertis adhibebatur
Dardanus, g.m. fiiul lui Iupiter[3] şi al Electrei[4] de pre care Dardania apoi s-au numit Troada

[1] Scris: цантаури.
[2] Scris: Dănărea.
[3] Scris: Іупитѣрь.
[4] Scris: Елѣктреи.

Dares, g.m. un aşezători de istorii de la Frighiia
daricus, g.m. ban care l-au făcut Darie
Daridæus, g.m. un crai de la Persiia
Darius, g.m. măritul împărat persesc
dascia, g.f. răsuflare ascuţîtă
dasypus, g.m. iepure blînd de casă
datarius,-a,-um în dar dat,-ă sau cui să dă ceva
datatim dătăţeaşte, unul altuia dînd
Dates, g.m. unul dintre hătnogii lui Darie
datio, g.f. dare, dădătură
dativus,-a,-um o cădeare a declinaţiilor, dătători
dato,-as dătătorescu
dator, g.m. dătători
datu,-iri pro datum iri vetuste
datum, g.n. dare, lucru dat
datus,-us, g.m. dar, dăruire
datus,-a,-um dat,-ă
daucus, g.m. o iarbă[5] care are iarbă dulce
Daunia, g.f. ţara Apuliia /[77r]
Daunium, g.n. oraş italienesc
Daunus, g.m. fiiul lui Pilumnus; iarăş: numele unui rîu
Daurisses, g.m. unul dintre viteajii lui Darie

DE

de, præpo. serviens ablativo de, din, jos, **in compositis verbis**
dea, g.f. dumnezăoaie
deacinatus,-a,-um căruia drojdiile i s-au lăpadat afară
dealbatus,-a,-um înălbit,-ă
dealbo,-as înălbăzu
deambulatio, g.f. primblare
deambulatorium, g.n. loc de primblat
deambulo,-as umblu, mă primblu, primblu
deamo,-as foarte iubăscu
dearmatus,-a,-um dezarmat,-ă, de arme prădat,-ă
dearmo,-as dezarmezu
deartuo,-as dezmădulărescu, ciocănescu, batu
deauro,-as aurescu, poleiescu
debachor,-aris mă buiguicescu, nebuneaşte ţîpu, mă îmbeţivăscu
Debæ, g.m.pl. seminţii ai Araviei Ceii Bogate

[5] Scris: iar.

debellandus,-a,-um biruicios,-ă
debellato, adv. biruind
debellator, g.m. biruitori
debellatus,-a,-um biruit,-ă
debello,-as batu, biruiescu
debens,-tis, g.m. datori,-re
debeo,-es sînt datori, tribuiescu
debibo,-is beau
debilis,-e slab,-ă, fără puteare
debilitas, g.f. slăbire
debilitatio, g.f. slăbitură
debilito,-as slabăscu
debitio, g.f. datorie, tribuire
debitor, g.m. datornic
debitum, g.n. datorie
debitus,-a,-um datori,-re
deblatero,-as rîndurescu (ca rîndureaea [sic!] de nu mai tacu, bombăiescu, brehăiescu
debuccino,-as bucinezu, trîmbitezu
deca, g.om. inde. zeace[1]
decachinor,-aris mă chicăiescu, mă hohotescu
decachordum, g.n. sculă sunătoare cu zeace coarde (sau unealtă)
decacuminatio, g.f. tăiarea vîrfului, tăiare de vîrf, dezvîrfire
decacumino,-as dezvîrfescu, taiu vîrful
decadorus, g.m. lăţîme de zeace palme
decalcatum, g.n. spoit
Decalogus, g.m. zeace porînci ale legii lui dumnezău
decalvesco,-is mă pleşuvăscu
decanto,-as cîntu afară, laudu, mărescu, vestescu
decanus, g.m. decan, îmblătoriul înainte la zeace
Decapolis, g.f. ţînutul la zeace oraşuri în Ţara Jidovească
decaproti, g.m.pl. personele[2] ceale dintîi zeace din cinste (din slujbă)
decapulo,-as scoţu afară, deşertezu
decarchus, g.m. umblători înainte la zeace
decas,-adis, g.f. samă de zeace
decaulesco,-is ramurile, frunzele, folile jos le scuturu, le oboru
Deceates, g.m.pl. seminţii de la Liguriia

[1] Scris: zъче.
[2] Scris: пarсонеле.

decedo,-is,-cessi mă ducu; iarăş: moriu
decem, g.om. zeace
december, g.m. dechievrie
decemjugis,-e car de zeace cai trăgători /[77v]
decempeda, g.f. prăjină măsurătoare de zeace picioare
decempedator, g.m. măsurători cu prăjină de zeace picioare
decemprimi, g.m.pl. zeace cei mai dinainte în cinste, în boierie
decemsecalmus, g.m. corabie corăbiitoare de zeace, zeace gînjuri lipite spre corăbierie
decemviri, g.m.pl. zeace oameni mari, boiari, care au îndereptat Roma
decemviralis,-e ce să ţîne spre boieriia acestor zeace boiari
decemviratus, g.m. vrednicia a zeace boiari (boieriia)
decendium, g.n. vreame de zeace zîle
decennalis,-e de zeace ani
decennis,-e de zeace ani
decennium, g.n. vreame de zeace ani
decens,-tis, g.o. cuvenitori,-re
decenter cuvenitoreaşte, cuviinţeaşte
decentia, g.f. cuvenire[3]
Decentii, g.m.pl. seminţii de demult de la Panoniia
deceptio, g.f. amăgire
deceptor, g.m. amăgitori, înşelători
deceptus,-a,-um amăgit,-ă
decerno,-is,-ere isprăvăscu, rînduiescu
decerpo,-is culeg jos, rumpu jos
decertatio, g.f. certare, luptare
decertatus,-a,-um certat,-ă, luptat,-ă, războinicit,-ă
decerto,-as mă certu, mă pui împotrivă
decessio, g.f. meargere, murire
decessor, g.m. care înainte-mi au ieşit din boierie
decessus, g.m. meargere
decet, imper. să cuvine
Decianus, g.m. nume al unui şpaniol
decidium, g.n. murire
decido,-is taiu jos, svîrşit iau
deciduus,-a,-um de tăiat
deciduus,-a,-um căzători,-re

[3] Şters: cuviinţă.

decies, adv. de zeace ori
Decietum, g.n. oraş al Ţării Italieneşti
decimæ, g.f.pl. dijmă, zeciuială
decimanus,-a,-um vel decumanus,-a,-um foarte mare, al zeacelea, a zeacea[1]
decimo,-as zeciuiescu[2], dijmuiescu
decimodiæ sive decem modiæ, g.f. vas de zeace urcioară
decimum, adver. a zeacea oară
decimus,-a,-um al zeacele, a zeacea[3]
decipio,-is,-ere amăgescu
decipula prinzătoare de şoareci, laţ, cursă
decipulum, g.n. idem
decircino,-as ţîrculuiesc
deciremis, g.m. corabie corăbiitoare cu zeace rînduri
decissio, g.f. scoborîre jos, luare de svîrşit
decissum, g.n. idem
decissus,-a,-um jos tăiat,-ă, svîrşire pus,-ă
Decius, g.m. nume al unui rimlean
declamatio, g.f. orăluire, zîcere de oraţii
declamator, g.m. zîcători un lucru oarecare frumos
declamatorie în chip de oraţie
declamatorius,-a,-um de declămăluit; această declămăluire iaste cînd zice cineva un lucru frumos în chip de oraţie întru auderea tururor
declamito,-as orăţiescu
declamo,-as strîgu, orăluiescu, în voroavă frumoasă, înfrîmşeţată mă ispitescu /[78r]
declaratio, g.f. arătare, tîlcuire
declaro,-as luminezu, arătu, tîlcuiescu
declinatio, g.f. plecare, întoarcere, mînare
declino,-as plecu, întorcu, mînu
declivis,-e plecat,-ă, prăpăstios,-ă, adecă foarte înălturos, unde cu anevoie să poate umbla
declivitas, g.f. plecare, prăpăstiire
declivus,-a,-um plecat,-ă, prăpastnic,-ă
decoctor, g.m. risipitori, care rău cruţă bucatele, ori de la părinţi lăsate, ori ceale de la sine agonisite
decoctum, g.n. zamă hiiartă
decoctura, g.f. hiertură, hiiarbere
decoctus,-us, g.m. hiiarbere
decoctus,-a,-um hiert,-ă
decollo,-as capul i-l iau, din grumazu îl iau, grumazii-i taiu sau capul
decolor,-oris, g.m. fără faţă (floare), în faţă grozavă
decoloratio, g.f. făr-de-făţărie adecă fără de faţă
decoloratus,-a,-um dezfăţat,-ă, fără faţă
decoloro,-as dezfăţăscu, faţa-i pierzu
deco,-uo,-is hierbu
decor,-oris, g.m. împodobire, înfrîmşeţare
decoratus,-a,-um înfrîmşeţat,-ă
decore înfrîmşeţeaşte, împodobiţeaşte
decoro,-as împodobăscu, înfrîmşeţăzu, cinstescu **a decor,-oris**
decoro,-as a decus,-oris înfrîmşeţăzu, cupuiescu
decorticatio, g.f. dezcojire, curăţîre de coajă
decorticatus,-a,-um dezcojît,-ă, de coajă curăţît,-ă
decortico,-as dezcojescu
decorum, g.n. omenie, cinste
decorus,-a,-um cinsteş,-ă, înfrîmşeţat,-ă, frumos,-ă
decotes, g.f.pl. haine ponosîte
derepitas vel decrepitudo bătrînărie, băbărie
decreptius,-a,-um foarte bătrîn,-ă, îmbătrînit,-ă
decresco,-is dezcrescu, scazu
decretorius,-a,-um de svîrşit, de rînduit
decretum, g.n. isprăvire, svîrşire, rînduire, dare de porîncă
decretus,-a,-um rînduit,-ă, svîrşit,-ă
decubo,-as mă culcu, mîlcom mă culcu
dcculco,-as calcu jos, culcu jos, tepşescu
deculto,-as bine zăvorescu, ascunzu
decumæ, g.f. zeciuitoare[4]
decumani, g.m.pl. zeciuitori[5]
decumanus,-a,-um zeciuitori,-re[6], foarte mare
decumbo,-is,-ere mă culcu
decumus,-a,-um al zeacele, a zeacea[7]
decuplus,-a,-um înzecit,-ă, de zeace ori cîte atît
decures, g.f. spre zeciuiri împărţîte
decuria, g.f. tizedişie, zecime

[1] Scris: зѣча.
[2] Scris: зечюеску.
[3] Scris: зѣча.
[4] Scris: зечюитоаре.
[5] Scris: зечюитори.
[6] Scris: зечюитори,ре.
[7] Scris: зѣча.

decuriatio, g.f. împărţîre, pă tizedişie, pă zecime
decuriatus,-us, g.m. zecime, vătăşie
decurio,-onis, g.m. tizediş[1], vătaf
decurio,-as,-are împarţu pă vătăşii, pă zecimi
decurro,-is,-ere jos fugu, alergu
decursio, g.f. alergare în jos, fugire
decursorium, g.n. miedan de alergat
decursus,-us, g.m. alergare în gios
decursus,-a,-um alergat,-ă
decuratus,-a,-um scurtat,-ă
decurto,-as scurtezu
decus,-oris, g.m. cinstire, înfrîmşeţare, laudă
decussatim încrucişăţeaşte, aşa: X
decussio, g.f. găraş de zeace bani
decusso,-as încrucişezu /[78v]
decussus,-us, g.m. lovire jos
decutio,-is,-ussi,-ere lovăscu jos, batu jos
dedecet, verbus impers. nu să cade
dedecor,-oris, g.om. ocărîcios, necinsteş
dedecoro,-as ocărăscu, îngrozăvăscu
dedecorosusus,-a,-um ocărîcios,-ă
dedecorose ocărîţeaşte
dedecorus,-a,-um ocărîtori,-re
dedecus,-oris, g.m. ocară
dedicatio, g.f. svinţire, poclonire
dedicatus,-a,-um poclonit,-ă, svinţit,-ă
dedico,-as svinţescu, poclonescu
dedignatio, g.f. nevrednicie, urîre
dedignor,-aris nevrednic îl ţiu
dedisco,-is îndărăt învăţu, mi-am uitat ce am învăţat
deditio, g.f. dare în mîna vrăjmaşului
deditius,-a,-um supt putearea cuiva dat, dată
deditus,-a,-um care spre ceva s-au dat
Dedmasa, g.f. oraş al Cariei
dedo,-is,-ere cu de-adinsul supt putearea cuiva mă dau
dedoceo,-as îndărăt îl învăţu, de eluş îl învăţu
dedoleo,-as mă părăsescu de duroare, de bănuială
dedolo,-as strujescu[2], dau în broască
deduco,-is ducu jos, povăţăscu
deductio, g.f. ducere în jos, povăţîre, petreacere
deductor, g.m. ducători, petrecători
deductus,-a,-um dus,-ă, petrecut,-ă, povăţît,-ă
deero,-as mă opăcescu, greşescu
defæccatus,-a,-um curăţît,-ă
defæco,-as curăţăscu
defalco,-as cosăscu jos
defamo,-as ocărăscu, facu ocară
defatigatio, g.f. ostenire
defatigo,-as ostenescu
defatigatus,-a,-um ostenit,-ă
defatiscor,-eris mă trîndăvescu
defectio, g.f. sfîrşire, slăbire; iarăş: hainie, lăpădare
defectivus,-a,-um sfîrşit,-ă, ciung,-ă, spetit,-ă
defector, g.m. hain, lăpădat, deazasămănători
defectus,-us, g.m. sfîrşit, hibă, adecă strîcăciune, sminteală
defectus,-a,-um sfîrşit,-ă, slăbit,-ă
defendo,-is mîntuiescu
defensaculum, g.n. loc de mîntuire
defensio, g.f. mîntuire, ocrotire
defensito,-as mă mîntuiţăscu, oroticescu
defenso,-as idem
defensor, g.m. mîntuitori, ocrotitori
defensus,-a,-um mîntuit,-ă, ocrotit,-ă
deferbeo,-es stau de hiertu [sic!]
defero,-ers aducu, poclonescu, pîrăscu înlăuntru
defervefacio,-is hierbu în sus, undezu
deferveo,-as părăsăscu a hiiarbe, deazhierbu
defervesco,-is stau de a hiiarbe
defessus,-a,-um ostenit
defetiscor,-aris ostenescu, mă trîndăvăscu
deficiens sfîrşitori,-re
deficio,-is mă sfîrşescu, mă rumpu; iarăş: mă plecu, mă las de a starea, mă lapădu, mă facu neaseamine
defigo,-is înhigu jos, batu jos
defingo,-is formăluiescu, izvodescu, strîcu, dezfacu
definio,-is hotărăscu, tîlcuiescu
definite adeveriţeaşte, fără nici o pirhană
definitio, g.f. hotărîre, tîlcuire
definitivus,-a,-um hotărîtori,-re
definitus,-a,-um hotărît,-ă, rînduit
defio,-is mă lipsescu, mă sfîrşescu /[79r]
defioculus, g.m. chior, jumătate de ochi care are

[1] Scris: тизѣдишь.
[2] Scris: stujescu.

defit, verbum imper. să sfîrşaşte, iaste lipsă
defixus,-a,-um dezhipt gios, înlăuntru acăţat,-ă
deflaceo,-es tocescu, mă tocescu
deflagratio, g.f. ardere în jos
deflagro,-as arzu, mă arzu în jos
deflecto,-is,-ere strîmbezu[1], iarăş strîmbez, mînu în jos
defleo,-es plîngu în jos
defletus,-a,-um plîns,-ă
deflexus,-us, g.m. plecare, întoarcere afară, deztoarcere
deflexus,-a,-um strîmbat[2], înturnat[3], plecat,-ă în jos
deflo,-as dezsuflu, suflu jos
defloccati senes oameni bătrîni, tociţi, frînţi
deflocco,-as mă[4] tocescu
defloratio, g.f. luarea floarei[5], pîngărire
defloreo,-es,-ere frîmseaţea-m, floarea-m lasu
defloresco,-is de flori mă pradu
defloro,-as de floare-l pradu
defluo,-is,-ere curu în jos sau jos, cazu jos
defluvium, g.n. curgere în jos, cădearea părului
defluxus,-us, g.m. curgere în jos
defodio,-is,-e sapu jos sau în jos, îngropu
defoedo,-as mînjescu, adecă îngrozăvăscu, spurcu
defoetus,-a,-um spre naştere neîntocmit,-ă, slăbit,-ă
defore, infiniti. nu a fi, nu a să face
deformatio, g.f. grozăvire, scîrnăvire[6]
deformatus,-a,-um îngrozăvit,-ă
deformis,-e grozav,-ă[7], scîrnav
deformitas, g.f. grozăvie, scîrnăvire
deformiter grozăviţeaşte, spurcăţeaşte
deformo,-as grozăvăscu, scîrnăvăscu
defossus,-us, g.m. săpare în jos
defossus,-a,-um săpat în jos,-ă
defrænatus,-a,-um sălbatec,-ă, neînfrînat
defraudatio, g.f. înşelare
defraudator, g.m. înşelători
defraudo,-is înşelu
defrenatus,-a,-um sălbatec,-ă, neînfrînat,-ă
defreno,-as înfrînezu afară
defricatus,-a,-um frecat jos,-ă
defrico,-as frecu jos
defrictus,-a,-um frecat jos,-ă
defrigesco,-is mă înfrigurezu
defrigo,-as,-are frigu jos, arzu jos
defringo,-is frîngu jos
defrondesco,-is ramurile-m cazu jos
defrondo,-as,-are ramurile-i taiu, dezrămurescu, adeacă ceale verzi ramuri
defrugo,-as,-are putearea cea roditoare de poame o iau
defrutarius,-a,-um de hiiarberea mustului
defruto,-as must hierbu înlăuntru
defruarius,-a,-um de hiiarberea mustului
defruto,-as must hierbu înlauntru
defrutum, g.n. vin fărăşit cu hiiarberea de jumătate
defuat, verbum defecti. va fi lipsă
defugio,-is,-ere de la dîns fugu; iarăş: mă depărtezu
defui a lipsi, adecă a nu fi; **vide: desum**
defunctorie numai aşa şi aşa, închitinel
defunctus,-a,-um de la sine mîntuit,-ă, mort,-ă
defunctus,[8] g.m. subst. mort, trup mort
defundo tornu afară, vărsu jos
defungor,-eris cinstea-m, boieriia-m puiu jos, sfîrşit facu
degener,-eris, g.om. de părinţi lăpădat,-ă jos, născut,-ă necunoştinţeaşte /[79v]
degenero,-as
degero,-is ducu, portu
deglabro,-as descojescu, netezescu jos, pleşuvăscu
deglubo,-is,-e belescu, din piiale-ş şi din tocu-ş afară aruncu
deglutino,-as descleiescu
deglutio,-is,-ire lingu
dego,-is trăiescu, lăcuiescu
degrandinat, impers. foarte grindinează, foarte cade piiatra
degrassor,-aris
degravo,-as jos îngreuiezu

[1] Şters: plecu.
[2] Scris: dezstrîmbat; corectat ulterior.
[3] Scris: dezînturnat; corectat ulterior.
[4] Adăugat ulterior cu altă cerneală.
[5] Scris: florei.
[6] Şters: străcare.
[7] Şters: spurcat,-ă.
[8] Şters: **-us.**

degredior,-eris în jos mărgu
degrumor,-aris cale îndereptezu, măsuru
degulator, g.m. înghiţitori, răsîpitori, care le răsipeaşte şi le înghite
degulo,-as beau, înghiţu, răsîpăscu, lucrurile ceale de părinţi agonisite
degumiare, verbum antiquum pro degustare vel devorare
degustatio, g.f. gustare
degusto,-as gustu
dehario,-is,-ire scoţu afară
dehinc, adverb. de acum, după aceasta
dehisco,-is mă crăpu, mă deşchizu
dehonestamentum, g.n. ruşinare, neomenie
dehonesto,-as,-are ocărăscu, ruşinezu
dehonestatus,-a,-um ruşinat,-ă
dehonestus,-a,-um necinsteş,-ă
dehortatio, g.f. îndemnare jos de cătră ceva
dehortor,-aris despre ceva jos îndemnu
Deianeira, g.f. fata craiului Oeneus de la Etoliia
dejectio lăpădare jos, aruncare în jos
dejectus,-us, g.m. lăpădare jos
dejectus,-a,-um în jos aruncat,-ă, lăpădat,-ă jos
dejero,-as foarte mă jur
dejicio,-is,-ere lapădu jos, în jos aruncu
dein, adv. după aceaea, încăş
deinceps, adv. după aceaea
deinde, adv. ordi. după aceaea
deinsuper, adver. din sus, de acolo de sus
deintegro mai de curînd
deintegro,-as din întreg îl facu neîntregu
Deioces, g.m. întîiul craiu derept judecători al meduseanilor
Deione, g.f. muma lui Miletas
Deiopeia, g.f. nume al unii dumnezăoaie
Deiotarus, g.m. numele unui împărat de la Galaţiia
Deiphile, g.f. fata craiului Adrastus
Deiphobe, g.f. fata lui Glaucus
Deiphobus, g.m. fiiul lui Priiam
Deiphylus fiiul lui Stelenus
deitas, g.f. dumnezăoaie [sic!]
dejugo,-as dezjugu
dejungo,-is,-ere desparţu, alegu, rumpu, dezhamu
dejurium, g.n. jurămînt tare
dejuro,-as tare juru
dejurus qui sancte et valde jurat jurători tare
dejuvo,-as nu ajutu, dezaujutu
delabor,-eris jos cazu, mă lunecu
delacero,-as rumpu jos
delacrymatio, g.f. plîngere, lăcrămare
delacrymo,-as lăcrămezu, plîngu
delacto,-as de la ţîţă, de la lapte îl prinzu, îl alegu, înţărcu
delævo,-as
delambo,-as lingu
delamentor,-aris bocescu, tînguiescu /[80r]
delanio,-as rumpu
delapidata, g.n.pl. cu pietri pardosîte
delapido,-as împietrescu, pardosăscu
delapsus,-a,-um jos căzut,-ă
delæsso,-as ostenescu
delatio, g.f. pîrîre, vindere
delator, g.m. pîrîtori, vînzători
delatus,-a,-um înlăuntru pîrît,-ă, înlăuntru dat,-ă
delavo,-as spălu jos
delebilis,-e ştergăcios,-ă, care să poate ştearge
delectabilis,-e veselicios,-ă, veasel,-ă
delectabiliter veseliţeaşte
delectamen, g.n. veselime
delectamentum idem
delectatio, g.f. veselire, veseliciune
delecto,-as mă veselescu
delectus,-us, g.m. aleagere
delegatio, g.f. lucru bizuit spre cineva sau dat în samă, porîncă
delego,-as spre dîns bizuiescu, spre cinste (adecă boierie) îl alegu
delegatus cui causa demittitur terminanda Digest
delenificus,-a,-um cu veselie linitori,-re
delenio,-is,-ere linescu jos, alinezu
delenitus,-a,-um jos linat,-ă
deleo,-es ştergu afară
deleterion, g.n. doftorie veninată
deletilis,-e ştergători,-re afară
deletio, g.f. şteargere afară
deletitius,-a,-um de şters afară
deletor, g.m. ştergători afară
deletrix, g.f. ştergătoare
deletus,-a,-um afară şters,-ă
Delia, g.f. nume Diianei

delibatio gustare
delibatorium g.n. locus deliberationis accomodatus
delibatus,-a,-um gustat,-ă
deliacus,-a,-um deliacusean,-că
deliberabundus,-a,-um de svătuit, svătuialnic,-ă
deliberatio, g.f. isprăvire, svătuire
deliberativus,-a,-um isprăvitori,-re, de svătuit
deliberator, g.m. isprăvitori, svătuitori
deliberatorium, g.n. loc de svătuit
deliberatus,-a,-um judecat,-ă
delibero,-as svătuiescu
delibo,-as gustu, sugu jos, rumpu
delibro,-as descojescu, curăţu de coajă
delibro,-as măsuru, cumpănescu (cu puntul sau cu funtul)
delibutus,-a,-um uns,-ă
delicatus,-a,-um spre voie ţînut,-ă[1], brudiv, moale
delicate brudivităşte
delicia, g.f. feali al grinzei
deliciæ, g.f.pl. veselie
delicio,-is,-ere îndulcescu spre ceva
delicium, g.n. veselie
delico,-as afară tîlcuiescu
delictum, g.n. greşală
delicus porcus, g.m. purcel părăsît de a suge
deligo,-as,-are legu jos
deligo,-is,-ere alegu
delimo,-as pilescu de pă ceva
delineo,-as liniescu jos, liniind însămnezu
delingo,-is lingu jos
delinimentum, g.n. îmblînzîre jos, linire
delinio,-is,-ire ungu, alinescu jos
delinitio, g.f. îmblînzîre, linire, îngaduire
delinitor, g.m. alinători (îmblînzîtori), îngăduitori /[80v]
delenitus,-a,-um[2] alinat, linat,-ă jos
delino,-is,-ere jos sau înlăuntru ungu
delinquitur greşală cade
delinquo,-is,-ere greşăscu
deliqueo,-is mă topescu
deliquesco,-is,-idem
deliquiæ, g.f.pl. jghiiab
deliquĭum, g.n. svîrşire, greşală
deliqueo,-es,-ere împlu afară, vărsu, străcoru
deliquum, g.n.
deliramentum, g.n. nebunie, nebunărie, mechiiurie
deliratio, g.f. greşire, piiardere de minte
deliritus pro deliratione
delirium, g.n. buiguirea capului, mechiiuriia, nebuniia
deliro,-as mă mechiiurescu, mă nebunescu
delirus,-a,-um mechiiur,-ă, zălud,-ă
delitens
deliteo,-es
delitigo,-as tare mă certu în judecată
Delium, g.f. oraş al Boeţiei
Delius, g.m. nume al lui Apollo
delius,-a,-um deliian,-că
Deliminium, g.n. oraş al Ţărei Horvăţeşti
Delos, g.f. un ostrov pă Marea Egheum întru care s-au născut Apollo şi Diiana
Delubi, g.m.pl. oraş al Foţiei
delphicus,-a,-um delfinean,-că[3]
delphin, g.m. peaşte de mare; iarăş: un sămn
delphinus, g.m. idem
Delphusa, g.f. o fîntînă vestită în oraşul Delfi[4]
Delta, g.f. ostrov de la apa Nilus[5]
Deluhrum, g.n. schit, capolnă, bisearecă
deluctor,-aris tare mă luptu
deludificor,-aris mă jucărescu, ciufulescu, îm bat jocu
delumbis,-e slab, fără puteare, spetit,-tă
delumbo,-s,-are slăbăscu, spetescu
deluo,-is spălu jos
delusio, g.f. jucărie, batjocurire
delusus,-a,-um
delutamentum, g.n. păreate făcut de tină, meşteşug de tină
deluto,-as cu tină lipăscu, întinu înlăuntru
demadeo,-es foarte jilav şi apătos sînt (humezos)
Demades, g.m. orator mare de la Anthina
Demænetes, g.m. nume al unui om în Plautus
demagis, adverb. încă mai bine
demagogus, g.m. povăţuitori de nărod, care porunceaşte spre voia nărodului
demano,-as curu în jos, fîntînescu

---

[1] Şters: gingaş,-ă.
[2] Recte: **delinitus,-a,-um**.
[3] Scris: дѣлфинѣнь,кж.
[4] Scris: Дѣлфи.
[5] Scris: Нилусь.

demarchus, g.m. craiul nărodului
Demoas, g.m. un om de la Terentius[1]
demando,-as porîncescu, lasu
demeaculum, g.n. meargere pă supt pămînt
dememini,-sti verbun defect. mi-am uitat
demens, g.om. fără minte, nebun,-ă
demensum, g.n. mertic, oboroc
demensus,-a,-um măsurat,-ă
dementer neminţeaşte, nebuneaşte
dementia, g.f. fărăminţie, nebunie
dementio,-is,-ire mă dezminţescu, mă nebunescu
demento,-as nebunescu, dezminţescu
demeo,-es în jos mărgu /[81r]
demereo,-es învrednicescu, dobîndescu
demereor cu bunăfacerea mea mă învrednicescu
demergo,-is,-ere covîrşescu jos, prăpădescu, acoperiu
demessus,-a,-um secerat jos,-ă
Demeter, g.f. Ţeres[2], dumnezăoaia pîinei
demetior,-iris măsuru
demetitus,-a,-um măsurat,-ă
demeto,-is,-ere seaceru jos
Demetrias, g.f. oraş al Thessaliei
Demetrium, g.n. nume de loc în Thessaliia
Demetrius, g.m. fiiul lui Saleucus [sic!]
demigro,-as într-alt loc mă mutu, mă portu
deminuo,-is micşurezu
demiror,-aris foarte mă miru
demisse smeriţeaşte
demissio, g.f. lăsarea lui, smerire, cucerie
demissus,-a,-um smerit,-ă, cucearnic,-ă[3]; iarăş: în jos trimis,-ă
demissititiæ vestes haine lungi
demitigo,-as,-are alinezu, îmblînzăscu
demitto în jos trimiţu, acăţu jos
demiurgus, g.m. boierie în Laţedemon au fost
demo,-is iau jos
Democedes, g.m. un vraci vestit
Demochares, g.m. oratori din Anthina, fiiul surorei lui Demosthenes[4]
Democles, g.m. nume al unui linguşitori
Democnoon, g.m. un fii din curvă al lui Priiam
Democrates, g.m. un hărţuitori viteaz
democratia, g.f. domnia năroadelor dempreună, domnire dempreună
democraticus, g.m. cîrmuitori[5] de domnire dempreună
Democritus, g.m. un filosof care toate căderile ceştii lumi numai le-au rîs
Demodocus, g.m. nume al unui lăutari în Homerus
Demogorgon, g.m. un fărmăcători mare pre carele diiavolii l-au ţînut a fi craiul osîndirei sau bîntuirei
demolio,-is,-ire jos sfărîmu
demolior,-iris mă svărîmu jos
demolitio, g.f. jos svărîmare
demolitus,-a,-um svărîmat,-ă
Demonax, g.m. un înţelept au fost fără stradanii trăitori[6], urîtori de bani în zîlele împăratului Adrian
demonstratio, g.f. arătare
demonstrativus,-a,-um de arătat
demonstrator, g.m. arătători
demonstro,-as arătu, adeverescu
demoratus,-a passive, Gellio demoratos vos video zăbovind pre voi văzu
demordeo,-es muşcu jos
demorior,-eris moriu
demoror,-aris mă ţîu, mă zăbovăscu
demorsus,-a,-um muşcat jos,-ă
demortuus,-a,-um mort,-ă
demos, g.n. nărod, seminţie
Demosthenes, g.m. orator vestit mare de la Athina
demoveo,-es altvundeva mişcu, întorcu
demptus,-a,-um luat,-ă
demugio mugesc jos, bombăiescu, zbieru
demulceo,-es linescu, ştergătorescu
demum, adv. pă urmă
demurmuro,-as mormăiescu
demussatus,-a pro dissimulatus,-a tăcut
demusso,-as neauzît facu, neascultat
demutatio, g.f. schimbare, mutare
demuto,-as schimbu, mutu
denarius, g.m. găraş care plăteaşte zeace bani, costandă, ban denari

[1] Scris: Терѣнциусь.
[2] Scris: Церась.
[3] Scris: cucearinic,-ă.
[4] Scris: Демостенась.
[5] Scris: кръмуитори.
[6] Şters: au fost.

denarius,-a,-um de samă de zeace
denarro,-as jos povestescu
denascor,-eris moriu /[81v]
denaso,-as,-are deznăsăscu, nasul îi taiu
denato,-as în jos înotu
dendrachates, g.m. feali al pietrilor celor scumpe
dendris, g.f. o piiatră scumpă
dendrocissos, g.m. iarbă care să suie pă lemn în sus
dendroides, g.f. feali al ierbii
denego,-as tăgăduiescu
deni,-æ,-a cîte zeace
denicules feriæ quum hominis mortui causa, familia purgabatur
denigro,-as înnegrescu
denique pă urmă
denominatio, g.f. numire
denomino,-as număscu
denormo,-as svărîmu, mintea-i perzu
denoto,-as însămnezu, facu în ştire
dens,-tis, g.m. dinte
densatio, g.f. îndesire
dense desiţeaşte
denseo,-es mă desăscu
densitas, g.f. desîme
denso,-as desăscu
densus,-a,-um des,-ă
dentale, g.n. talpa plugului
dentarpaga, g.f. unealtă de scoaterea dinţilor
dentatim et denticulatim, significant ad similitudinem dentium
dętatus,-a,-um dinţos,-ă, cu dinţii mare
detex, g.m. feali al peaştelui de mare
deticulatus,-a,-um dinţos,-ă
denticulus, g.m. dinţişor
dentifrangibulum, g.n. sculă de frîngerea dinţilor
dentifrangibulus, g.m. frîngători de dinţi
dentifricium, g.n. curăţîtori de dinţi
dentifricium, g.n. curăţîtoră de dinţi
dentio,-is,-ire îndinţăscu
dentiloquus,-a,-um grăitori prin dinţi,-re
dentiscalipium, g.n. scobire de dinţi
detitio, g.f. dinţire
denubo,-is mă măritu
denudatio, g.f. despoiare, adecă în piialea goală
denudo,-as despoiu
denunciatio, g.f. porîncire, vestire, spunere mai înainte, facere în ştire
denuntio,-as[1] vestescu, îl facu în ştire
denuo, adver. mai de curînd, mai de nou
Deus, g.m. dumnezău
Deo,-us, g.f. dumnezăoaia Ţeres[2] greceaşte
deoceo,-es înlăuntru grăpezu
deonero,-as sarcina iau, uşurezu
deoro, pro percoro
deorsum, adver. jos, în jos
deosculor,-aris sărutu, pupu
depaciscor,-eris mă prinzu, legătură facu, mă tocmăscu
depactus,-a,-um prins în sus,-ă, rămăşit,-ă
depactus,-a,-um jos înhipt,-ă, împlîntat
depalmo,-as pălmuiescu, peste obraz lovăscu
depango,-is,-ere în pămînt împlîntezu
deparcus,-a,-um foarte scump,-ă (om)
depasco,-is,-ere pascu jos
depascor,-eris idem
depastio, g.f. paştere jos
depastus,-a,-um păscut,-ă
depaupero,-as sărăcescu
depeciscor,-eris legămînt facu, mă prinzu
depecto,-is,-ere piiaptpănu
depeculator, g.m. furul cămărei în care să ţîn bucatele
depeculor,-aris furu din casa cea ţîitoare de bucate
depello,-is,-ere gonescu
dependeo,-es spînzuru în jos
dependo,-dis,-ere măsuru; iarăş: plătescu /[82r]
deperditus,-a,-um pierdut,-ă, prăpădit
deperdo,-is,-ere pierzu
depereo,-is,-ire pieiu; iarăş: iubăscu pierzăţeaşte
depesco,-is
depessus,-a sive a patior, sive a pando fiat, laceratus dicitur
depexus,-a,-um pieptănat,-ă
depictus,-a,-um zugrăvit,-ă
depilatus,-a,-um pleşuvit,-ă, golăşit, de fulgi curăţat,-ă, jăpuit,-ă
depilis,-e golaş,-ă, fără de păru
depilo,-as peri-i rumpu afară, golăşescu

---

[1] Recte: **denuncio,-as**.
[2] Scris: Церась.

depingo,-is zugrăvăscu jos, împistrezu cu pui
deplango,-is foarte mă bocescu
deplano,-as netezescu
deplanto,-as dezsădescu
depleo,-es deşertezu afară, măsuru afară
deplorandus,-a,-um tînguicios,-ă, plîngăcios,-ă
deploratus,-a,-um plîns,-ă, tînguit,-ă
deploro,-as plîngu, mă bocescu
deplumis,-e fără de tuleaie, fără peane, golaş,-ă
deplumo,-as golăşescu, jăpuiescu
depluo,-is ploiu jos
depolio,-is împodobăscu, curăţăscu
depono,-is puiu jos
depontani autore Festo senes sexaginarii qui de ponte dejiciebantur hoc est suffragio quod in ponte fieri solebat privabantur
depopulatio, g.f. pustiire, robire[1]
depopulator, g.m. pustiitori, robitori
depopulor,-aris pustiescu, robăscu
deportatio, g.f. ducere spre robie
deportatus, g.m. idem
deportatus,-a,-um dus jos,-ă, purtat,-ă
deporto,-as ducu jos, portu
deposco,-is foarte pohtescu
depositarius, g.m. păzîtoriul povărei, marfei jos puse
depositio, g.f. punere jos
depositor, g.m. puitori jos
depositum, g.n. marfa a cuiva jos pusă
depositus,-a,-um jos pus,-ă
depostulo,-as foarte rogu, pohtescu
deprædor,-aris buduşescu, pradu jos
deprælior,-aris mă hărţuiescu, mă războinicescu
depravo,-as pierzu, viclenescu, strîcu, desfacu
depravate strîcăţeaşte
depravatio, g.f. strîcare, viclenire
depravatus,-a,-um strîcat,-ă, viclenit
deprecabundus,-a,-um rugători,-re
deprecatio, g.f. rugăciune
deprecator, g.m. rugători
depretio,-as,-are[2] dezpreţuiescu, preţul micşurezu
deprecor,-aris cu rugăciune[3] rogu, mă rogu

[1] Scris: робире.
[2] Recte: **deprecio,-as,-are**.
[3] Scris: rugăcine.

deprehendo,-is prinzu, spre ceva îl prinzu
deprehensio, g.f. apucare spre ceva, prindere
deprehensor, g.m. apucători spre ceva, cînd zîce: acum te-am apucat, prinzători
deprehensus,-a,-um apucat spre ceva,-ă, prins,-ă
deprendo, deprensus, idem quod deprehendo, deprehensus
deprimo,-is calcu jos
depressio, g.f. călcare jos
depressitas, g.f.
depressus,-a,-um jos călcat,-ă, cucerit; iarăş: smerit,-ă
depretio,-as preţul jos îl batu, ieftinescu[4] /[83r]
depromo,-is,-ere înainte aducu, înainte ducu
depromptus,-a,-um înainte adus,-ă, înainte dus
depropero,-as foarte sîrguiescu, mi-i de pripă
depsiticus,-a,-um frămîntat,-ă, mestecat
depso,-is,-ere frămîntu
depuber, g.m.
depudere
depudescere idem
depudico,-as o ruşinezu, o dezfeciurescu
depugnatus,-a,-um războit,-ă jos, adecă luat,-ă
depugno,-as mă războiescu, adecă batu la o cetate sau în război
depulsio, g.f. gonire
depulsu,-a,-um gonit,-ă
depultus pro depulsus sicut pultare pro pulsare gonit,-ă[5]
depurgo,-as curăţăscu
depuro,-as bine curăţu
deputo,-as jos dau[6], îm pare, cuget[7]
depuvio,-is,-ire batu
depueror,-aris foarte ponosluiescu
derado,-is jos tunzu, razu
Derbe, g.f. orăşel al ţînutului Isauriei în care Timothei, ucenicul lui Sveti[8] Pavel s-au născut
derbensis,-e dervean,-că
Derce, g.f. o fîntînă vestită în Ţara Şpanioleascâ

[4] Scris: еθинеску.
[5] Adăugat cu altă cerneală.
[6] Scris: daru.
[7] Ultimele trei cuvinte sînt adăugate ulterior, cu altă cerneală.
[8] Scris: Свти.

Derecto, g.f. dumnezăoaie a siriianilor
Dericillus, g.m. nume al unui om
Derea, g.f. oraş arcadienesc
dercetarii dicuntur et directarii săpători de case, furi
derelitio, g.f. lăsare jos
derelictus, g.m. idem
derelictus,-a,-um lăsat jos,-ă
derelinquo,-is lasu
derepante de năprasnă, fără veaste
derepo,-is,-ere în jos mă tîrăscu
derideo,-as rîzu jos
deridiculum, g.n. rîdere
deridiculus, g.m. vreadnic spre rîdere
deripio,-is,-ui jos răpăscu
derisio, g.f. rîdere jos
derisor, g.m. rîzători
derisus,-us, g.m. rîdere, batjocurire
derivatio, g.f. curgere, ducere
derivativus,-a,-um dintr-altul curători,-re, abătători,-re
derivo,-as apa[1] într-altă parte o curgu, curgu sub[2] ceva
derodo,-is jos rozu
derogatio, g.f. micşurare
derogativus,-a,-um micşurători,-re, smeritori,-re
derogito,-as foarte rugătorescu
derogo,-as micşurezu
derosus,-a,-um jos ros,-ă
Derrha, g.f. nume al unui loc în Laconiia
Dersæi seminţii elineşti
Derthomia, g.f. oraş al Insaubriei
derumpo,-is jos rumpu, svarîmu
deruncino,-as taiu, crăpu, rumpu
deruo,-is,-ere jos cazu, jos grohnescu, jos scobăscu
deruptus,-a,-um jos rupt,-ă
derusæi,-orum, g.m.pl. oratori perseani
Derusili, g.m.pl.[3] seminţii de la Traţiia
des, olim pro bes opt greuri
desacro,-as dezvinţăscu
desævio,-is,-ire mă nemilostivescu, iarăş:
desalto,-as saiu în jos, fugu în jos

descendo,-is mă cobor jos
descensio, g.f. pogorîre
descensus,-us, g.m. idem
descio,-is nu ştiu
descisco,-is,-ere mă dezaseminezu, adecă mă desparţu de alţii; iarăş: mă lipsescu (adecă nu sînt de faţă)
descobinatus,-a,-um rănit,-ă, sfărîmit
describo,-is scriu
descriptio, g.f. scriere
descriptus,-a,-um jos scris,-ă
deseco,-as taiu jos
desecro,-as,-cui svinţeniia-i iau
desectio, g.f. tăiare jos
desectus,-a,-um jos tăiat,-ă
desero,-is,-ui,-ere lasu
desero,-is,-evi sădescu, răsădscu
desertio, g.f. lăsare
desertus,-a,-um lăsat, pustiit,-ă
deservo,-is,-ere slujescu
deses,-dis, g.m. leaneş, îndeleatnic, nestrădalnic, nenevoitori,-re
desicco,-is jos usucu
desiedo,-es mîlcom zacu, îndălătniceăscu
desiderabilis,-e pohticios,-ă
desideratio, g.f. pohtire, dorire
desiderium, g.n. mare pohtă, dor
desidero,-as pohtescu, dorescu
desidia, g.f. lenevie, îndeletnicie
desidiose leneviţeaşte, îndeletniceaşte
desidiosus,-a,-um leaneş,-ă, nenevoitori,-re, îndălătnic
desido,-is,-ere jos şezu, mă covîrşescu, adecă mă acoaperiu cu ceva
designatio, g.f. însămare, facere în ştire
designator, g.m. împărţîtori de locuri, împărţîtori de plată
designatus,-a,-um însămnat,-ă
designo,-as însămnezu, arătu
desilio,-is,-lui et -livi,-ere jos saiu, jos fugu
desino,-is,-ere părăsăscu, lasu
desipiens, g.om. fără minte, pierdut cu mintea,-ă
desipientia, g.f. piiardere de minte, nebunie
desipio,-is,-ere mă desminţescu
desisto,-is stau, părăsăscu, lasu
Desitiates, g.m.pl. seminţii liburniiani
desitus,-a,-um luat,-ă
desitus,-a,-um a desero, desevi sădit,-ă

[1] Şters: din.
[2] Scris: su.
[3] Recte: **Darusili, g.m.pl.**

desmoterium, g.n. temniţă, casă de prindere
desolatio, g.f. pustiire
desolatorius,-a,-um pustiitori,-re
desolatus,-a,-um pustiit,-ă
desolo,-as pustiescu
despectio, g.f. urîre jos
despecto,-as jos mă uitu, jos privăscu
despectus,-us, g.m. uitare în jos; iarăş: urîre
despectus,-a,-um urît,-ă
desperans, partici. îndoitori,-re, nici un bine gînditori,-re
desperanter deznădăjduiţeaşte
desperatio, g.f. deznădăjduire, cădeare în îndoire
despermo,-is,-ere lapădu, urăscu
despero,-as mă deznădăjduiescu, cazu în îndoire, în deznădăjduire
desperatus,-a,-um deznădăjduit,-ă, de care nu iaste nici o nădeajde bună
despicabilis,-e urîcios,-ă, lăpădăcios,-să
despicatio, g.f. urîre
despicatus,-us, g.m. lăpadare, urîre
despicatus,-a,-um urît,-ă
despicientia, g.f. urîre
despicio,-is în jos mă uitu, urăscu
despicor,-aris urăscu jos
despolio,-is pradu, despoiu /[83v]
despondeo,-es giuruiescu, însămnezu, logodescu
desponsatus,-a,-um însămnat,-ă, întruna dat,-ă, logodit,-ă
desponso,-as însămnezu, logodescu, întruna dau
desponsus,-a,-um logodit,-ă, juruit,-ă
despretus,-a,-um urît,-ă
despumo,-as spuma lapădu, dezspumezu
despuo,-is jos şcuiepu, în jos şcoiupu [sic!]
desquamo,-as razu, dezsolzăscu
desterto,-is afară dormu, din somn mă scol
destrico,-as[1] **strepo instar foricum**
Desticos, g.f. un ostrov mic în Thraţiia
destillo,-as picu jos
destinatio, g.f. istovire mai dinainte, aşezare mai dinainte
destinatus,-a,-um istovit[2] mai dinainte,-ă, aşezat, rînduit,-ă mai dinainte
destino,-as înainte aşezu, rînduiescu, isprăvăscu
destituo,-is jos lasu
destitutio, g.f. lăsare jos, nedezsvîrşire
destriamentum, g.n. praf ras jos (pilit)
destringo,-is jos ştergu, jos rumpu
destructilis,-e strîcăcios,-ă
destruo,-is,-xi jos sfărîmu
destructio, g.f. strîcare jos, sfărîmare jos
desubito fără veaste, de năprasnă
desubulo,-as găurescu, sulescu
deudesco,-is,-ere foarte mă asudezu
desudatio, g.f. asudare
desudo,-as asudezu
desvefacio,-is mă desprinzu (din deprins), mă dezdeprinzu
desvefactus,-a,-um desprins,-ă, dezdeprins,-ă
desvefio,-is mă dezdeprinzu, mă dezobiciuiescu
desvesco,-is idem
desvetudo, g.f. dezdeprindere, dezobiciuire
desvetus,-a,-um dezobiciuit,-ă, desdeprins,-ă
desulto,-as în jos saiu, jos fugu
desultor, g.m. cătană săritoare de pre un cal pre altul
desultorius,-a,-um săritori cici şi colea sau caii cei fără de şale de pre carii sar
desultura, g.f. fugire jos
desum,-es de faţă nu sîntu, depărtat sîntu
desumo,-is,-ere mie-m alegu, iau
desuper, adv. de acolo, de sus
desursum idem
desydero,-as pohtescu; **vide: desidero sine y**
detectus,-a,-um în sus deşchis,-ă, afară dat în ştire, descoperit,-ă în sus
detego,-is,-xi descoaperiu, deşchizu în sus, descoaperu
detendo,-is înlăuntru învăluiescu, înlăuntru tragu
deter, adjdectivum inusitatum rău, blăstămat
detergeo,-es desştergu, ştergu afară
detergo,-is,-ere idem
deterior, deterius hujus deterioris mai de jos, mai rău, rea
determinatio, g.f. isprăvire, svîrşire hotărîre
determinatus,-a,-um hotărît,-ă
determino,-as hotărăscu /[84r]
detero,-is,-trivi jos frîngu, tocescu, îmblătescu
deterreo,-es îngrozăscu
deterritus,-a,-um îngrozît,-ă
detestabilis,-e urîcios,-ă, vreadnic spre blăstăm

[1] Recte: **destico,-as.**
[2] Scris: istorirea; corectat prin suprascriere.

detestatio, g.f. blăstămare, urîre
detetor,-aris blastămu, urăscu
detexo,-is,-xui ţăsu
detineo,-es,-nui ţîu, oprescu
detondeo,-es tunzu jos, razu jos
detono,-as deztunescu, mă părăsăscu de a tunarea
detonsus,-a,-um tuns,-ă
detorno,-as
detorqueo,-es jos sucescu, mînu
detorsus et detortus,-a,-um jos sucit,-ă
detractio, g.f. tragere jos; iarăş: clevetire
detracto,-as nu voiu, nu lapadu
detractor, g.m. clevetitori
detraho,-is tragu jos
detrectaio, g.f. lăpădare, nevreare
detrectator, g.m. nevoitori, cela ce nu va, lăpădători
detrecto,-as nu voiu, leapădu[1]
detrimentosus,-a,-um păgubicios,-ă
detrimentum, g.n. păţîre de pagubă, pagubă
detritus,-a,-um frîmt,-ă, tocit,-ă
detrudo,-is jos împîngu
detrullo,-as din lighin în lighin tornu
detruncatio, g.f. dezrămurire, jos-trunchiiare, ciungire
detrunco,-as trunchiescu jos, derămurescu
detrussus,-a,-um jos împîns,-ă
detumeo,-as mă scazu, mă aşezu jos
deturbo,-as jos împîngu, batu jos
deturgeo,-es jos mă scazu
deturpo,-as îngrozăvăscu, svărîmu jos
Deva, g.f. oraş al Angliei şi al Ardealului[2]
Devana, g.f. oraş de la Scoţiia
devastatio, g.f. pustiire jos
devastatus,-a,-um jos pustiit,-ă
devasto,-as jos pusticescu
Deucalion, g.m. fiiul lui Prometheus
devectus,-a,-um în jos dus,-ă
deveho,-is,-xi în jos ducu, în jos portu
devello,-is,-si et -li rumpu jos
develo,-as dzvăluiesc, deşchizu afară
Develton, g.f. oraş traţienesc
deveneror,-aris cinstescu, socotescu
devenio,-is viu jos, mărgu jos
devenusto,-as grozăvăscu
deverbero,-as foarte batu
deverbium, g.n. întîia parte a comediei; vezi: **diverbium**
devergentia, g.f. plecare în jos
devergo,-is,-ere plecu în jos
Deverra, g.f. dumnezăoaie rugată pentru măturarea casei
deverro,-is,-ere măturu jos
deversus veteres dixerunt pro deorsum cătră în jos
deverto,-is deztorcu, deztornu
devestio,-is dezhăinezu, adecă dezbracu
deveto,-as oprescu (cînd să opreaşte un lucru să nu să facă)
devexitas, g.f. prăpastie în jos plecată (unde cu anevoie să poate umbla)
devexo,-as căznescu, năcăjescu
devexus,-a,-um în jos plecat,-ă, prăpastie (loc înălturatec)
devictus,-a,-um biruit,-ă
devincio,-is,-ire legiu jos
devingio,-is,-ere biruiescu jos
devinctus,-a,-um legat,-ă
devio,-as mă rătăcescu
devirgino,-as dezfeciurescu, feciuriia-i strîcu /[84v]
devitatio, g.f. ocolire şi depărtare
devito,-as,-are mă depărtezu
devius,-a,-um de laturi, adecă dincolo de cale
deunx, g.m. îngreuitori de unsprăzeace
devoco,-as chiemu în jos
devolo,-as sboru în jos
devolvo,-is,-ere prăvălescu jos
devolutus,-a,-um jos prăvălit,-ă
devoro,-as mănîncu înlăuntru, îmbucu, înghiţu
devotio, g.f. legătură supt blăstăm, blăstăm
devoto,-as adeaşe făgăduiescu
devotorius,-a,-um de făgăduinţă, de svinţit
devotus,-a,-um svinţit,-ă, blăstămat,-a,-tă [sic!]
devoveo,-es făgăduiescu, spre svinţenie găţescu, blastămu
deuro,-is,-ere arzu
Deus, g.m. dumnezău
deustus,-a,-um ars jos,-ă
deuteria, g.f. livadă, liuri [sic!]
Dexamenæ, g.m.pl. ţînuţşor al Ambruţiei

[1] Şters: mă leapădu.
[2] Ultimele trei cuvinte sînt adăugate ulterior cu altă cerneală.

Dexamene, g.f. numele unii dumnezăoaie
Dexari, g.m.pl. nume al seminţiilor streine
Deximontani, g.m.pl. seminţii de la Carmaniia
Dexiphanes,-æ vel -es, g.m. tatăl lui Sostratus
Desippus, g.m. orator din Anthina
destans, g.om. de a zeacea parte
dextella, g.f. dereptiţă, mînişoara cea dereaptă
dexter,-a,-um dereptean,-că, de cătră mîna cea dereaptă
dextera, g.f. mîna cea dereaptă
dextere dereptăţeaşte, cu bun mod, isteţeaşte
dexter,-or,-ius,-oris[1] mai bine de cătră mîna cea dereaptă
dexteritas, g.f. aşezarea minţii, bună întocmire
dextero,-as calul înlăuntru-l prinzu, calul înhamu
dextrimus,-a,-um de mîna cea dereaptă
dextrale, g.m. împodobire de braţ
dextralii dicuntur e,-ui maxime bigarii cai de teleagă
dextre, adver. cuviinţeaşte
dextro,-as caii împreună-i prinzu, înhamu
dextrocherium, g.n. covrig de aur împodobitori de braţ
dextrorsum în dereapta, în partea cea (în mîna cea) dereaptă
dextrorsus, adv. idem
detrorusum, adv. idem
dextroversum, idem

DI

di, præpo. cu care nu trăiesc afară de compoziţii
Dia, g.f. nume al unui ostrov şi al unii dumnezăoaie
diabathra, g.f. papuci greceşti
diabathrarius, g.m. papuceari
Diabitæ g.f.pl. patru ostroave La Marea Carpatum
diabites, g.m. jghiiab de apă, ţavă
diabole, g.f. ocară, sudalmă
diabolicus,-a,-um dievolesc,-ă[2], hulitores,-ă
diabolus, g.m. diiavol,[3] hulitori, împotrivitori
diacheton, g.f.
diachodion, g.n. unsoare făcută din mac
diaconia, g.f. dieconie
diaconus, g.m. diiacon /[85r]
diacopi
diactor, g.m. sol
diadema, g.n. stemă înfrîmşeţată, crăiască
diadematus,-a,-um încoronat,-ă
Diades, g.m. nume al unui om
Diadoche, g.f. oraş persesc
diadochos, g.m. o piiatră scumpă
Diadumenus, g.m. numele unui voinic frumos
diæresis, g.f.
diæta, g.f. loc de prînzît, ţinearea de rînd în băutură şi mîncare
diætarius, g.m. slujitori de masă
diætetica, g.f. doftorie vindecătoare cu diiata
diætitæ vel diæteritæ, g.m.pl. judeţi dempreună
Diagoras, g.m. numele unui filosof tăgăduitori de dumnezău
diagramma, g.m. învăţare de carte
diagraphicæ, g.f. temeiul zugrăvirei, scrierei de chipuri
dialectica, g.f. învăţătura a dereaptei dişputuluiri
dialectice, g.f. idem
dilectice dişputăţeaşte, derept
dialecticus, g.m. dişputuluitori derept, diialectic
dialecticus,-a,-um diialeacticesc,-ă
dialectus, g.f. usebirea adecă alsivirea vorovirei, fiinţa limbilor
Dialia, g.n.pl. sărbătorile lui Iupiter
dialis,-e ţîitori de Iupiter,-re
diallage, g.f. asămănare dempreună, cuprindere
dialogismus, g.m. împodobire de vorave de obşte în retorică
dialogus, g.m. vorovirea între feaţe, voroava dempreună
dialysis, g.f. dezlegare, gîcire
dialyton, g.n. lucru dezlegat
diameter, g.m. linea dimetiens seu per medium secans, recta in longitudinem ducta
Diana, g.f. luna, dumnezăiţa vînătorilor, fata lui Iupiter[4]
Dianium, g.n. numele unui ostrov
dianoea, g.f. mintea, înţeleagerea omului

[1] Recte: **dexterior,-ius,-oris.**
[2] Şters: păgubitoresc,-ă.
[3] Şters: păgubitori.
[4] Scris: Іупитаръ.

diapasum, g.n. praf împotriva sudorilor
diapason sunare dempreună, de muzică în octava
diapente, g.om. în muzică dempreună glăsuire, într-a cincea
Diaphanes, g.m. rîu de la Ţiliţiia
diaphanum, g.n. strălucire
diaphonia, g.f. usebire
diaphora, g.f. usebeală
diaphregma, g.n.
diaporesis, g.f. înnoire
diapsalma, g.n. părtăşia cîntecului cu ascultarea
diarium, g.n. mertic, oborc de toate zîlele; iarăş: cărticică însămnătoare de toate lucrurile zileşti
diarius,-a,-um de toate zilele
diarrhoea, g.f. meargerea pîmtecului, curgerea pîntecului
Dias,-æ, g.m. sofist au fost de la Efesum
Dias, Dis, g.f. oraş al Liţiei
diastema, g.n. loc meidan
diastole, g.f. răşchirare afară, aleagere afară
diasyrmos, g.m. figură[1] aşezătoare de doao înţeleageri
diatessaron, g.n. sunarea muzicei în cvarta
diatheca, g.f. diiată
diathece, g.f. idem /[85v]
diathesis, g.f. purceadere
diatretium, g.n. vas de băut cioplit în strug
Diaulos, g.m. nume al unui tămăduitori de rane; iarăş: fealiul războiului; iarăş: de doa stadium
diazona, g.n.
dibaphum, g.n. fringhie de doao ori văpsîtă
dibaphus,-a,-um de doao ori văpsît,-ă
Dibatades, g.m. olariul cel dintîi la Corinth
Dica, g.f. dumnezăiţa pîrîrei în leage, care au fost şi răvaş şi răspuns în judecată
dicacitas, g.f. brehăire, glumire, batjocurire
dicaculus, g.m. brehăitorel
Dicæa, g.f. nume al unui oraş lîngă Marea Tharmaicumului
Dicaarchia, g.f. oraş din Ţara Italiei, în numele cel de acum
Dicæarchus, g.m. un filosof de la Siţiliia, ucenic al lui Aristotel

[1] Scris: figurъ.

Dicæogenes, g.m. nume al unui poetic
dicæologia, g.f. răspundere înlăuntru
dicastæ, g.m.pl. judeţi, birăi
dicata, g.n.pl. lucruri usebite lui dumnezău poclonite
dicatio, g.f. svinţire, poclonire, închinare
dicatura, g.f. idem
dicatus,-a,-um închinat,-ă, poclonit,-ă, svinţitorit,-ă
dicax,-acis, g.om. şăgaci,-ă, brehăitori,-re
dice, g.f. lucru de pîrît în judecată
dichotomus, g.f. de doao părţi tăiat
dico,-as,-are svinţescu, închinu, poclonescu
dico,-is,-xi zîcu, vorovăscu
dicrotum, g.n. corabie corăbiitoare în doao rînduri
dictamen, g.n. vorovire înainte-i
dictamum, g.n. o iarbă
dictamus, g.m. idem
dictata,-torum, g.n.pl. lucruri vorovite (spuse) spre scrierea ucenicilor
dictatio, g.f. vorbă spre scriere
dictator, g.m. crai prea mare au fost în Roma, pre carele în vreame răscolită spre aceaea l-au ales ca toţi de dînsul să spînzure
dictatorius,-a,-um de dictatori, dictatoricesc[2]
dictatrix, g.f. înainte vorovitoare, porîncitoare, împărţîtoare de boierii, de cinste
dictatura, g.f. vredncia dictatorului; **vide: quis sit dictator**
Dicte, g.f. unul dintre 4 oraşuri ale Cretei
dictarium, g.n. vorbă de şuguit, de glumit
dictio, g.f. vorbă, zîcere
dictiosus,-a,-um idem quod dicax, Varro, libr. 5 d. 11
dictionarium, g.n. lixicon
dicto,-as zîcătorescu, voroviţăscu, dictuluiescu
dicto,-as,-are dictuluiescu, adecă spui spre scriere, zîcu, pronunţiescu; vezi: **pronuncio**
dictum, g.n. zîs
dicturia,-ia,-ire pohtescu a grăi, mă gătescu spre zîcere
dictus,-a,-um zîs,-ă, spus,-ă, rînduit,-ă /[86r]
Dictymus, g.m. un munte în Creta, în care au fost bisereca Diianei

[2] Scris: dictoricesc; înainte e un pasaj ilizibil, şters cu cerneală.

Dictyna, g.f. aceasta iaste dumnezăiţă **Diianana**[1] [sic!]
Dictymeum, g.n. munte al Cretei
Dictys, g.m. unul dintre ţentauri[2]; iarăş: istoriceari de la Creta
didascalia, g.f. învăţătură, dăscălie
didascalus, g.m. dascal
Didia lex leage rimlenească dată de **Didus** de chieltuiala bucatelor fără măsură
Dido,-onis, g.f. crăiasă din Carthago, pre care oraş ea l-au zidit
dido,-is, dididi împarţu afară
didorus,-a,-um de doao palme
didrachmo, g.m. un ort de doi găraşi
diduco,-is în doao părţi tragu
diductus,-a,-um afară tras,-ă, afară răşhirat,-ă
Didymaon, g.m. un faur vestit de care pomeneaşte **Virghilius**[3]
Didyme, g.f. unul dintre ostroavele Eolas la Marea Siliţiei [sic!]
Didymæus, g.m. nume al lui Apollo
didymus, g.m. geamăn
diecula, g.f. zîşoară, zî mică
diercti, g.m.pl. răsticniţi sau cruciţi pă cruce
dierctum per antiphrasim[4] zî nenorocit, blăstămată
dies,-ei, m. et f. in singulari; in plur. tantum masculini zî
diescit să face zîo, să luminează de zîo
Diespiter, Diespitris, g.m. Iupiter, greceaşte Zev
diesteris,-idis, g.f. doi ani
difamo,-as desvestescu, pătutindini ocărăscu, facu ocară
diffareatio, g.f. jîrtvă au fost la păgîni spre despărţîrea casătoriei
dffercio,-is,-ere împlu
differentia, g.f. usebire, cînd nu iaste un lucru cu alt aseamine
differitas, g.f. idem
differo,-ers,-tuli usăbăscu
differtus,-a,-um împlut,-ă, plin,-ă
diffibulo,-as descopcezu de copce

[1] Scris: Dіанана.
[2] Scris: цѣнтаури.
[3] Scris: Виргилиусь.
[4] Recte: **antiphrasim**.

difficile anevoie, cu greu
difficilis,-e anevoios,-ă, greu, grea
difficiliter, adver. anevoiniţeaşte
difficul, antîlui dixerunt pro dificile[5] anevoie
difficultas, g.f. anevoinţă
dfficulter anevoinţeaşte, anevoie
diffidnsm necredincios, nebizuitori
diffidenter fricătoreaşte, necredinţeaşte
diffidentia, g.f. necredinţire
diffido,-is,-di,-ere nu încredinţăzu, nu-bizuiescu
diffindo,-is crăpu, despicu
diffingo,-is sfărîmu
diffinio,-is,-vi,-ere hotărăscu
diffinite hotăriţeaşte
diffinitio, g.f. hotărîre
diffissus,-a,-um despicat în doao,-ă
diffissus,-a,-um neîncredinţat,-ă, nebizuit,-ă
diffiteor,-eris tăgăduiescu, dezmărturisescu
difflo,-as îl suflu
diffluens, g.om. curători,-re
diffluo,-is curgu
diffringo,-is frîngu
diffugiuo,-is,-ere fugu încoace şi-ncolo, fugu în cea poiană
diffugium, g.n. fugire încoace şi-ncolo, cum ar hi peste un cîmp să umble fugind, aceasta fugire iaste aceasta
diffundo,-is,-ere tornu împrăştiţeaşte, stropăscu,/[86v] cînd tornu într-un vas sau în altceva şi nu-tornu bine, ci tornu împrăştiiat de cură pîn multe locuri
diffuse, adver împrăştiţeaşte turnat, stropiţeaşte
diffusio, g.f. împrăştiiare, stropire, împrăşţieţeaşte turnare
diffusus,-a,-um împrăştiţeaşte turnat,-ă, stropit,-ă
digamus, g.m. de doao ori însurat,-ă
digeri, g.m.pl. seminţii de la Traţiia
digeries, g.f. rînduire
digero,-is,-essi,-ere rînduiescu; iarăş: mistuiescu
digestio, g.f. mistuire; iarăş; rînduire
digestus,-a,-um rînduit,-ă, grămădit cu rînd,-ă
digitale, g.f. degetari

[5] Recte: **difficile.**

digitalis,-e de un deaget
digitatus,-a,-um degetat,-ă, care are deagete
digitellus, g.m. degeţăl
digitulus, g.m. idem.
digitus, g.m. deaget
digladiatio, g.f. hărţuire, săbiitorie, războire cu săbiile
digladior,-aris mă sabiitorescu, mă războinicescu
Diglito, g.m. numele apei Tygris
dignandus,-a,-um de vrednicit,-ă, sau de vrednicie
dignanter vredniceaşte, **adverb.**
dignatio, g.f. vrednicire
digne vredniceaşte, hărniceaşte
dignitas, g.f. vrednicie
dgno,-as învrednicescu
dignor,-aris mă învrednicescu, mă judecu a fi vreadnic
dignosco,-is,-ivi cunoscu afară, cunoscu
dignus,-a,-um vreadnic,-ă
digredior,-eris mă întornu, mă ducu
digressio, g.f. întoarcere, deztoarcere
digressiuncula, g.f. dăspărtăturea
digressus, g.m. ducere, întoarcere afară
dijambus, g.m. iambus geamăn
Dijovis, g.m. dumnezăul Iupiter
dijudicatio, g.f. judecare
dijudicatus,-a,-um judecat,-ă
dijudico,-as judecu
dijungo,-is desparţu, desrumpu
dilabens,-entis jos căzători,-re, curgători,-re
dilabidus,-a,-um lesne curgători în jos,-re, căzători,-re
dilabor,-eris pă ascuns mă ducu, mă desparţu, cazu
dilaceratio, g.f. rumpere
dilacero,-as rumpu
dilanio,-as zmulgu, rumpu
dilapido,-as răsîpăscu bucatele meale sau ale părinţilor
dilapsus,-a,-um jos căzut,-ă
dilargior,-iris,-itus sum împarţu
dilatatio, g.f. lărgire afară
dilatio, g.f. apestire
dilato,-as afară lărgescu
dilator, g.m. apestitori
dilatro,-as latru
dilatus,-a,-um apestit,-ă
dilaudo,-as foarte laudu
dilectio, g.f. iubire
dilectus,-a,-um iubit,-ă
dilemma, g.n. întărire întru dişputuluire de amîndoao părţile încuietoare
diligens, g.om. stradalnic,-ă, nevoinţos,-să, osîrdios,-ă
diligenter strădăneaşte, osîrdeaşte
diligentia, g.f. strădănire, nevoinţîre
diligo,-is iubăscu /[87r]
dilogia, g.f. cuvînt însămnători doao
dilorico,-as jos despicu
diluceo,-es,-xi afară luminezu, mă luminezu de zîo
dilucesco,-is,-xi,-ere încep a mă lumina, a mă face zîo
dilucide luminăţeaşte, la aiave
dilucido,-as luminezu, tîlcuiescu
dilucidus,-a,-um luminos,-ă, lucios,-ă
diluculo,-as mă luminezu, mă facu zîo, cînd să luminează de zîo
diluculo de dimineaţă
diluculum, g.n. demineaţă, luminare cînd să luminează de zîo
diludia, g.f. părăsîre de joc
diluo,-is spălu, clătărescu; iarăş: ameastecu
dilutum, g.n. în ce s-au muiat ceva, adecă s-au topilit
dilutus,-a,-um amestecat,-ă, apătat,-ă cu apă
diluvialis,-e de potop
diluvies, g.f. potopîre de apă
diluvio,-as,-are potopăscu, cu apa acoaperiu
diluvium, g.n. potop
dimano,-a [sic!] afară curgu, mă scurgu afară
dimensio, g.f. adunare
dimetiens, g.f. o linie de care tîluiescu unii zîcînd **linea dimetiens seu per medium secans, recta in libhitudinem ducta**
dimetior,-iris măsuru
dimetor,-aris idem
dimicatio, g.f. cercetare, răzoire
dimico,-as mă războiescu, mă certu cu războiu
dimidiatim jumătăţeaşte
dimidiatus,-a,-um jumătăţît,-ă, în doao părţi ales,-ă
dimidium, g.n. jumătate
dimidius,-a,-um jumătate (pă 2 neamuri rumâneşti)

diminuo,-is,-ui micşurezu
diminutio, g.f. micşurare
diminutus,-a,-um micşurat,-ă
dimissio, g.f. slobzîre, iertare
dimissorius,-a et dimissoriæ literæ Digest
dimissus,-a,-um trimis,-ă, iertat,-ă, slobozît,-ă
dimitto,-is trimiţu, iertu, slobozăscu
dimoveo,-es afară mişcu, clătescu
dimulgo,-as vestescu
dimyxos lumînare cu doao mucuri
Dindymus, g.m. sing. in plur. dindima vîrfurile ceale înalte a munţilor de la Frighiia; la poetici s-au svinţit mumînilor dumnezăilor
Dinocrates, g.m. un filosof
dinumeratio, g.f. socotire, numărare
dinumero,-as socotescu, număru
diobolaris,-e de doao fileriuri[1]
Diochites, g.f. sat eghiptenesc unde s-au îngropat Osiris
Diocles, g.m. scriitori de comedii de demult de la Athina
Diodorus, g.m. nume al unui filosof şi al unui istoriceari
dioecesis, g.f. ţînut, biruinţă
dioecetæ, g.m. purtători de grije, şifari, care grijeaşte de deresurile bucatelor
Diogenes, g.m. nume usebit al unui filosof ţiniţean
Diomedes, g.m. craiul Etoliei şi în războiul Troadei hătnogi mare al grecilor sau elinilor /[87v]
Dion,-onis, g.m. nume al unui om neamiş, care foarte au iubit pre Plato
Diomæa, g.f. muiarea Venus
Dione, g.f. muma muierii Venus
Dionysia, g.n.pl. sărbătorile lui Bachus
Dionysias, g.f. ostrov la Marea Egheumului
Dionysius, g.m. dumnezăul Bachus
Diephanes, g.m. nume al cîtorva oamini vestiti
Dieres, g.m. un om viteaz pre care l-au omorît Turnus
diorix, g.f. groapă de năsîp
Dioscorides, g.m. un doftor de demult vestit
Dioscorius, g.m. au fost acesta un grammatic
Dioscoron, g.m. un ostrov în marginea Ţărei Italieneşti

[1] Scris: филѣрюри.

Dioscurias, g.f. un ostrov în Colchis[2]
Diospolis, g.f. oraş eghiptenesc
diota, g.f. vas de vin cu doao urechi
dioxippus, g.m. un boiari hărţuitori
diphthera, g.f. cojoc flocos păstoresc
diphtongus, g.f. împreunarea sau înjugarea doaor slove glasnice
diplois, g.f. contoş sau plaşcă blănită
diploma, g.f. răvaş pecetluit spînzurători
dipondiarius,-a,-um de doi punţi
dipondium, g.n. doi funţi, punţi
dipondius, g.m. idem
Dipsea, g.f. oraş al Arcadiei
dipseacon, g.n. brustur mărăcionos
dipsas,-adis, g.f. cu muşcarea năprasnică însătare aducători şarpe
diptoton, g.n. cuvînt de doao căderi, cazusuri
diradio,-as în chipul razelor soarelui, răzescu, luciescu
Diræ,-arum, g.f.pl. blăstăm; iarăş: dumnezăiţe din iad, care pre tot răul îl bîntuiesc
Dirce, g.f. o fîntînă în Boeţiia; iarăş: o fămeaie
dircæus,-a,-um aoniian,-că sau thebasean,-că
Dircena, g.f.[3] o fîntînă bună în Hişpaniia
dircetarii, g.m.pl. furi, săpători de case
directe derept
directio, g.f. îndereptare
directo,-adver. derept, îndată, tocma
directum, g.n. îndereptătură
directus,-a,-um îndereptat,-ă, direpţ,-ă
diremptio, g.f. svărîmare, despărţîre, aleagere
diremptus,-us, g.m. idem
diremptus,-a,-um despărţît,-ă, rumpt,-ă, ales,-ă
direptio, g.f. răpire[4], buduşire, prădare
direptor, g.m. răpitori[5], prădători
direptus,-a,-um răpit,-ă
diribeo,-es împarţu
diribitor, g.m. împărţîtori
diribitorium, g.n. loc de muştruluit, loc de plătit
dirigeo,-es,-ui mă răcescu, mă amorţăscu de frigu

[2] Scris: Колссхись.
[3] Recte: **Dircenna, g.f.**
[4] Scris: гъпире.
[5] Scris: гъпитори

diirigo,-is,-xi îndereptezu, cîrmescu
dirimo,-is sfărîmu, desparţu
diripio,-is,-ui,-ere îl răpăscu, îl buduşescu
Diris, g.m. un deal foarte înalt în Mauritaniia
diritas, g.f. nemilostivire, năprăsnicie
dirumpo,-is îl rumpu sau o rumpu, strîcu, crăpu, despicu
diruncino,-as îl rumpu, sfărîmescu /88r
diruncio,-is curăţăscu
diruptus,-a,-um sfărîmat,-ă, rupt,-ă, frîmt,-ă
diruo,-is sfărîmu jos
dirus,-a,-um nemilostivit,-ă, năpraznic,-ă, vrăjmaş,-ă
dirutus,-a,-um strîcat, svărîmit
dis, præpo. care cu alt cuvînt îngiugat slujaşte; vezi: în **di**
disdiapason deasupra doaor octave în muzică
dis,-tis et dita, g.com. bogat,-ă
Dis, Ditis g.m. dumnezăul bogăţîiei
discalceatus,-a,-um desculţat,-ă, desculţ,-ă
discalceo,-es desculţu
discapedino,-as deşchizu, răşhirezu
discaveo,-es mă depărtezu, mă dau în laturi, mă ferescu
discedo,-is,-ssi mă ducu
disceptatio, g.f. punere împotrivă, certare, cînd să ceartă sau să îndărătniceaşte oarecine (sau neştine)
disceptatiuncula, g.f. mică spunere împotrivă, certăturea, gîlceviturea
disceptator, g.m. judeţ, judecători de gîlcevi, de pîre
disceptatrix, g.f. judecătoare de gîlcevi
discepto,-as mă gîlcevăscu, mă certu
discerniculum, g.n. unealtă despărţîtoare sau alegătoare de pîră
discerno,-is,-evi alegu, desparţu
discerpo,-is,-pei rumpu
discerptus,-a,-um rumpt,-ă
discessio, g.f. ducere, meargere, depărtare
discessus,-a,-um rumpt,-ă
discidium, g.n. despărţîre
discinctus,-a,-um neîncins,-ă; iarăş: leaneş,-ă, împuţît,-ă
discindo,-is îl taiu
discingo,-is deşcingu
disciplina, g.f. învăţătură, meşteşug
disciplinabilis,-e de învăţătură
disciplinosus,-a,-um învăţături,-ă
discipula, g.f. ucenică
discipulus, g.m. ucenic
discissus,-a,-um tăiat,-ă
discludo,-is încuiu
disco,-is învăţu, însumu
discobolus, g.m.
discoctus,-a,-um hiert,-ă
discolor, g.om. în feali de feali de feaţe, tărceat,-ă
disconvenio,-is nu mă tocmăscu, nu mă aseamănu, nu mă unescu
discophorus, g.m. purtători de blide sau purtători de talgere
discoquo,-is hierbu
discordabilis,-e îndărăt trăgători,-re; turburători
discordantia, g.f. neunire, tragere îndărăt, turburare
discordialis,-e îndărăt trăgători,-re, împotrivitori, turburători
discordiosus,-a,-um turburăcios, trăgăcios îndărăt,-ă, adecă neurmători, care nu să uneaşte cu alţii
discordo,-as turburezu, răscolescu, nu unescu ci dezunescu
disscors, g.om. turburători,-re, îndărătnic, îndărăt trăgători,-re
discordantia, g.f. chilinire, usebire
discrepito,-as chilinicescu, usebitorescu
discrepo,-as chilinescu, usebescu
discrete chilin, deusebi, despărţeaşte, alegăţeaşte
discretim idem /88v
discretio, g.f. aleagere
discretus,-a,-um ales,-ă
discrimen, g.n. usebire
discriminale, g.n. ac sau piiaptine alegători de păr
discriminatim alegătoreşte
discriminatus,-a,-um ales,-ă
discrimino,-as alegu, usebescu
discrutio,-as chinuiescu, căznescu
discrutior,-aris mă chinuiescu, mă căznescu, mă dosădescu
discubitorius,-a,-um de culcat jos
discubitorius lectus pat de culcat spre hodina cea de zî
discubitus,-us, g.m. culcare jos

discubo,-as,-bui mă culcu jos
disculus, g.m. telgeraş
discumbo,-is,-bui la masă şezu
discuneatus,-a,-um cu plugul despicat,-tă
discupio,-is foarte pohtescu
discurro,-is,-ri,-ere cici şi colea alergu
discursus,-us, g.m. alergare cici şi colea
discus,-i, g.m. talger; iarăş: glonţ de plumb
discussio, g.f. ispitire, adecă descoasere de toate lucrurile, tîlcuire
discussor, g.m. ispititori, descurcători de multe lucruri
discussorius,-a,-um de acest feali de descosîre adecă de iscodirea multor lucruri
discutio,-is,-ssi,-ere sfărîmu, lapădu, iscodescu, descos ca cînd l-aş descoase de un lucru
diserte, adver. împodobiţeaşte, tîlcuiţeaşte
dissertus,-a,-um grăitori înfrîmşeţeaşte, împodobiţeaşte,-re
disjectio et dijectus,-us aruncare
disjecto,-as aruncătorescu, aruncu
disjectus,-a,-um aruncat,-ă, zvîrlit,-ă, lăpădat,-ă
disjicio,-is,-ere aruncu, zvîrlescu, cici şi colea zvîrlescu, aruncu
disjunctio, g.f. despărţîre
disjunctive despărţîtoreaşte, deusebi
disjunctivus,-a,-um despărţători,-re, alegători,-re
disjunctus,-a,-um despărţît,-ă, ales
disjungo,-is despărţăscu, alegu
dispælsco,-is,-ui,-ere înaintea tuturor la aiave mă facu
dispalo,-as[1] mă desparţu, mă alegu
dispalor,-aris mă despărţăscu, mă alegu
disændo,-is răşhiru afară, aşternu, întinzu
dispar,-aris, g.om. neaseamine, neaseminatec,-ă, fără păreachie
dispario,-as
disparilis,-e neadevărat,-ă, neasămănatec, neaseamine
dispariliter neuniţeaşte, neasămănăţeaşte
disparatio, g.f. despărţire
disparo,-as desparţu
dispartio,-is,-ire et dispartior împărţăscu
dispectus, g.m. aleagere, uitare, privire bine
dispello,-is,-uli,-ere gonescu împrăştieţeaşte, ocolescu
dispendiosus,-a,-um păgubicios,-ă
dispendium, g.n. chieltuirea în hăiabă şi-n zădar, pagubă /[89r]
dispendo,-is,-di chieltuiescu, dau lucru
dispensatio, g.f. şifărie, şifăriturâ
dispensator, g.m. şifar sau mai mare preste cuhnie şi alalte bucate mîncătoare
dispenso,-as şifăruiescu, împarţu afară
disperditio, g.f. piiardere
disperditus,-a,-um pierdut,-ă
disperdo,-is,-didi pierzu, răsîpescu ca cum aş răsîpi neşte bucate sau altă avuţie oarecare
dispereo,-as mă pierzu, mă prăpădescu
dispergo,-is,-si,-ere presăru, împrăştiezu
disperse împrăştieţeaşte, presărăţeaşte, aruncăţeaşte
dispersim idem
dispersio, g.f. et dispersus,-us presărare afară, împărţîre
dispersus,-a,-um presărat,-ă, împrăştiiat,-tă
dispartio,-is,-vi,-ire[2] împărţăscu, împarţu
dispertior,-iris, passivum mă împărţăscu
dispertior,-iris, deponens idem quod dispartior
dispertitus,-a,-um împărţît,-ă
dispesco,-is,-ui,-ere desparţu, gonescu
dispessus,-a,-um a dispendor răşhirat afară, împins,-ă sau tins,-ă
dispicientia, g.f. ochire, privire bine
dispicio,-is,-xi,-ere alegu, bine privăscu, ochiescu
displicens,-tis, g.om. netribuitori,-re
displicentia, g.f. neplăceare
displiceo,-es,-cui nu-plecu
displico,-as,-evi et -cui întinzu afară, destinzu, descreţăscu
displodo,-is,-si,-ere buhnescu afară, cu buhnirea sfărîmu, cu puşcarea
displosus,-a,-um afară buhnit,-ă, afară puşcat,-ă
displuviatum, g.n. loc ca acela la casă unde cade ploaia dă pă jghiiab jos
dispnoicus (dyspnoicus),-a,-um suflători sau răsuflători anevoie,-re
dispoliabulum, g.n. jăfuire

[1] Scris: **disbaton;** corectat prin suprascriere. Textul fiind greu lizibil, forma latină a fost reluată la sfîrşitul articolului.

[2] Recte: **dispertio,-is,-vi,-ire.**

dispolio,-as jăfuiescu
dispondæus, g.m. un picior care să învaţă la poetici în vearşuri
dispono,-is rînduiescu[1], aşezu
disposite cu rînd, după rînduire[2]
dispositio, g.f. rînduire, aşezare
dispositor, g.m. rînduitori, aşezători
dispositus,-a,-um rînduit,-ă, aşezat,-ă
dispositus,-us, g.m. rînduire, aşezare, aşezătură
dispudet, impers. prea mi-i ruşine
dispulvero,-as frîngu de facu ţărînă
dispumo,-as spumăscu, spumezu
dispunctio, g.f. şteargere afară, desşteargere, despungere, împungere afară
dispungo,-is şterg afară, împungu afară
disputabilis,-e dişputuicios,-ă, care să poate dişputului
disputatio, g.f. dişputare, dişputuluire, certare
disputatiuncula, g.f. dişputuluire micşoară
disputator, g.m. dişputuluitori
disputatrix, g.f. dişputuluitoare
disputo,-as mă dişputuluiescu, mă certu /[89v]
disquamo,-as dezsolzăscu, solzii peaştelui jos îi razu
disquisitio, g.f. căutare, cercetare, întrebare cu osîrdie
disquiro,-is cu osîrdie cautu, cercetezu, întrebu
disraro,-as dezrărescu
disrumpo,-is dezsfărîmu, sfărîmu
dissalvior svărîmu jos
disseco,-as,-avi et -ui taiu
dissectio, g.f. tăiare jos
dissectus,-a,-um tăiat jos,-ă
dissemino,-as presăru, samănu; iarăş: vestescu
dissensio, g.f. usebire, înţeleagere într-alt chip, usebiţeaşte
dissensus,-us, g.m. idem
dissentaneus,a,-um necuvios,-ă
dissentio,-is,-si,-ire mă usebescu, înţelegu într-alt chip de eluş
dissepimentum, g.n. păreate dempreună; iarăş: coajă despărţîtoare între găoacea nucăi
dissepio,-is,-psi,-ire dezgrădescu
disseptum, g.n. coajă sau peliţă dempreună ca şi dissepimentum

[1] scris: rїндуеску.
[2] Scris: rїндуире.

dissereno,-as,-are însemnezu, curăţu în sus
dissero,-is,-sevi samănu jos, sămînţă presăru
dissero,-is,-ui,-ere mă dişputuluiescu, mă certu, tîlcuiescu
dissertabundus dişputultori
dissertatio, g.f. luptare cu voroava, dişputuluire
disserto,-as mă dişputuluiescu, tîlcuiescu
dissidentia, g.f. răzvratire, tragere îndărăt, usebire
dissideo,-es îndărăt tragu, mă usăbăscu
dissidium, g.n. tragere îndărăt, răzvrătire
dissilio,-is,-ivi et -ui cici şi colea saiu
dissimilis,-e neaseamine, usebitori,-re, usebealnic,-ă
dissimiliter neasămănăţeaşte, usebealniceaşte
dissimilitudo, g.f. neasămănare, usebire
dissimulabilis,-e; vide: indissimulatile apud Gell. tăinuicios,-să, care să poate tăinui, ascunde
dissimulamentum, g.n. dissimulantia Apulii
dissimulanter tăinuiţeaşte
dissinulatim idem
dissimulantia, g.f. tăinuire
dissimulator, g.m. tăinuitori
dissimulo,-as tăinuiescu
dissipabilis,-e împrăştiecios,-ă, care să poate în toate împrăştiia
dissipatio, g.f. împrăştiiare, pustiire, aruncare, răsîpire
dissipatus,-a,-um răsîpit,-ă, împrăştiiat,-ă
disdipo,-as împrăştiezu, răsîpăscu, pustiescu
dissitus,-a,-um de departe, depărtatec,-că
dissociabilis,-e dezsoţîcios,-ă, despărţîcios,-ă
dissociatio, g.f. dezsoţîre, despărţîre, unul de altul
dissocio,-as dezsoţăscu, desparţu unul de altul
dissolubilis,-e dezlegăcios,-ă, dezlegători curînd,-re
dissolvo,-as dezlegu
dissolute leneveaşte, trîndăveaşte /[90r]
dissolutio, g.f. dezlegare
dissolutus,-a,-um dezlegat,-ă, cu obiceaiul descusut,-ă
dissonantia, g.f. vorovire usebiţeaşte (într-alt chip), glăsuire
dissono,-as usebăscu, **-ui**
disonus,-a,-um care are glasu sau sunet usebit
dissvadeo,-es,-si nu dau svat, despre ceva dezdemnu

dissvasio, g.f. dezdemnare, despre ceva
dissvasor, g.m. dezdemnători despre ceva, silitori
dissuavior,-aris jos sărutu, pupu
dissulcus ,vide: disulcus
dissulto,-as cici şi colea saiu
dissuo,-is,-ui,-ere descosu
dissutus,-a,-um descusut,-ă
distabesco,-is,-bui,-ere mă topăscu, mă săcu, mă uscăţîvăscu
distedet, imper. -uit foarte mi-e urît
distans, g.om. dăpărtatec,-că, care iaste vundeva depărtat,-ă
distantia, g.f. nestare de faţă, fiinţă depărtată
distegus,-a,-um[1] de doao podiri, de podire[2] cu doao rînduri
distendo,-is,-di,-ere dîntinzu afară, înlăuntru umblu
distensio, g.f. dîntindere, afară descurcare
distentissimus,-a,-um foarte împreunăcios,-ă, înjugăcios,-ă
distento,-as dîntinzu afară, întinzu afară
distentus,-a,-um plin,-ă, plinit,-ă, cuprinzăcios,-ă, împreunăcios,-ă
distentus,-us, g.m. tindere afară
distermino,-as hotărăscu, desparţu
distero,-is,-trivi frîngu, sfărîmiturescu, sfărîmu
distichon, g.n. doao vearşuri
disticum, g.n. idem
distillatio, g.f. picare jos sau în jos
distillo,-as plecu jos
distincte ales, alegătoreaşte, chilin
distinctio, g.f. usebire, aleagere, chilinire
distinctus,-a,-um ales,-ă
distinctus,-us, g.m. idem quod distinctio aleagere, chilinire
distineo,-as,-ui mă ţîu ca cum m-aş înfrîna
distinqvo,-is,-xi alegu
dissto,-as,-stiti mă usăbăscu
disto,-as,stiti mă lipescu, adecă depărtat sîntu, mă usebescu
distorqueo,-es sucescu
distortio, g.f. sucire
distortus,-a,-um sucit,-ă, învîrtit,-ă
distractio, g.f. tragere afară cici şi colea
distractus,-a,-um împărţît,-ă, tras,-ă
distraho cici şi colea tragu, întinzu; iarăş: vînzu
distribuo,-is împărţăscu
distribute împărţîtoreaşte
distributio, g.f. împărţîre
distributor, g.m. împărţîtori
districte strîmtăţeaşte, strîngăţeaşte (nu adunu însămnează acum)
districtim idem
districtus,-a,-um strîns,-ă, strîmt,-ă
distringens strîngători,-re
distringo,-is,-xi strîngu
distrunco,-es ciungescu
distruo,-is,-xi chilin zidescu, clădescu
disturbatio, g.f. aruncare pă grumaz, pă cap, răscolire, răscoală
disturbo,-as jos împîngu, în sau spre /[90v] grumazi, spre cap îl aruncu sau îl zvîrlescu, răscolescu, turburu
disulcus, veteribus porcus dicebatur divisas in cervice stnas habens Festus
ditesco,-is mă îmbogăţăscu
Dithyrambus, g.m. dumnezăul Bachus
ditatus,-a,-um îmbogăţît,-ă
ditio, g.f. biruinţă, ţînut
ditior et hoc ditius,-oris a dis,-tis mai bogat,-ă
dittissimus,-a,-um prea bogat,-ă
ditto,-as îmbogăţăscu
dium, adverb pînă în multă vreame; iarăş: zîoa
divagor,-aris cici şi colea[3]
divarico,-as *lăţesc întărind*[4]
divaricor,-aris idem
divello,-is,-li,-ere rumpu jos, desparţu
diverbero,-as batu vîrtos
diverbia, g.n.pl. parte ca aceaea a comediei în care multe fealiuri de fealiuri de feaţe să stau înainte
diverse usebiţeaşte, în feal de feali de chipuri
diversim, idem
diversitas, g.f. usebire
diversito,-as mă întorcu, mă întornu la sălaş sau la gazdă

[1] Scris: **distegnus,-a,-um**; corectat prin ştergere.
[2] Scris: poditre.
[3] Urmează spaţiu liber.
[4] Scris de altă mînă cu literă latină şi ortografie etimologizantă: **latiesc intarind**.

diversor,-aris la gazdă, la sălaş trăiescu, lăcuiescu în casa cea priimitoare de oaspeţi
diversor, g.m. priimitori de oaspeţi, oaspre spre sălaş sau gazdă înturnători [sic!]
diversoriorum, g.n. sălăşel, găzdişoară, căşcioară priimitoare de oaspeţi
diversorium, g.n. gazdă, casă de priimirea oaspeţilor
diversorius,-a,-um de sălaş, de gazdă
diversus,-a,-um usebit,-ă, feali de feali
diverticulum, g.n. înturnare de pre cale, sălăşel
diverto,-is mă întornu afară
divertor,-eris idem
dives,-tis, g.m. bogat,-ă, dovlitiu,-e
divexo,-as năcăjescu, chinuiescu, sfărîmu
dividia, g.f. urîre cînd i să uraşte omului de ceva, supărare, păgubire
dividicula, g.f.
divido,-is,-visi împarţu
dividue împărţîtoreaşte
dividuus,-a,-um împărţîcios,-ă
divinatio, g.f. gîcire de lucruri venitoare
divinator, g.m. gîcitori
divinatus,-a,-um gîcit,-ă
divine dumnezăiaşte
divinipotens, g.om. putearnic dumnezăiesc,-ă
divinitas, g.f. dumnezăire
divinitus, adver.[1] de la dumnezău sau din putearea lui dumnezău
divino,-as gîcescu (ca cum aş proroci de nescai lucruri)
divinus, g.m. gîcitori
divinus,-a,-um de dumnezău sau dumnezăiesc,-ă
divisibilis,-e împărţîcios,-ă, care să poate împărţî
divisim alegătoreaşte, împărţîţeaşte
divisio, g.f. împărţîre
divisor, g.m. împărţîtori /[91r]
divisura, g.f. împărţîre, aleagere
divisus,-a,-um împărţît,-a, împărţît pă obşte sau pă parte,-ă
divisus,-us, g.m. împărţîre
divitiæ, g.f.pl. bogăţîie
divito,-as îmbogăţăscu
dium, g.m. substan. ceri
divortium, g.n. despărţîre de căsătorie, înturnare
diurno,-as trăiescu, custu multu
diurnum, g.n. cărticică de însămnat
diurnus,-a,-um de zî, zîlatec,-ă
dius,-a,-um dumnezăiesc,-ă, svinţos,-ă, neamiş,-ă
diutile, adver. dimin. pînă într-o vreame, pînă în pîţînică vreame
diutine pînă în multă vreame
diutinus,-a,-um de multă vreame, de lungă vreame
diutissime prea pînă în multă vreame
diutus, adv. pînă mai în multă vreame, mai multă
diutule pînă într-o vreame
diuturnitas, g.f. vreame lungă, fiinţa lungă a vremii
diuturnus,-a,-um de multă vreame
divulgatus,-a,-um vestit.-ă, afară vestit,-ă
divulgo,-as vestescu afară
divulsus,-a,-um rumpt de la ceva, despărţît de ceva
divum, substant. idem quod dium ceriu
divus, g.m. gîcitori sau prorocitori svînt
divus,-a,-um dumnezăiesc,-ă, svinţealnic,-ă, svinţos,-ă

DO

do,-as, dedi,-ere dau
Doberus, g.f. oraş al Poeniei[2]
doceo,-es învăţu pă altul
dochimus, g.m. picior de vearş cu cinci sillave[3], căruia cea dintîi iaste scurtă, doao lungi şi doao de pă urmă scurte
docibilis,-e învăţăcios,-ă, spre învăţare întocmit,-ă, aşezat
docilis,-e învăţători lesne, uşor,-re
docilitas, g.f. învăţare pă lesne
Docimeum, g.n. oraş al Frighiei
Dolea, g.f. oraş al Dalmaţiei
doctrina, g.f. învăţătură, dăscălie
docte învăţăţeaşte, înţelepţeaşte
doctor, g.m. învăţători, dascal

[1] Scris: **divinus, adver.** completat prin scriere deasupra rîndului.

[2] Scris: Поениеи.

[3] Scris: силаве.

doctus,-a,-um învăţat,-ă, ştiut,-ă
documentum, g.n. învăţare
dodecatheos feali al ierbii; iarăş: ospăţu sau nunta lui Iupiter cu 12 dumnezăi şi încă cu atîtea dumnezăiţe
Dodona, g.f. oraş al Epirusului
Dodone, g.f. fata lui Iupiter[1] şi a Europei
Dodonides, g.f.pl. dumnezăiţele carele au dat ţîţă dumnezăului vinului
dodonæus,-a,-um dododean,-că, dodonesc,-ă
dodra, g.f. băutură hiiartă din noao fealiuri de unealte sau lucruri
Dodracum, g.n. oraş holandinesc
dodrans,-tis, g.m. noao greuri
dodrentalis,-e de noao greuri
dogma,-atis, g.n. vădire, mărturisire, istovire, învăţătură
dogmatistes, g.m. vestitori afară de istovire, propoveduitori
Dolabella, g.f. strungşor; iarăş: nume polcecritori al lui Ţiţero[2]
dolabro,-as strujescu, dau în broască /[91v]
dolendus,-a,-um amărăcios,-ă, durucios,-ă, de care te poţi amărî şi te poate durea
dolens,-tis, g.om. amarîtori,-re, durutori,-re
dolatus,-a,-um strujit,-ă, dat în broască,-ă
dolenter, adver. amărîţeaşte, cu amar, cu dureare
dolentia, g.f. dureare
doleo,-es,-ui mă amărăscu, îm facu voia rea, mă doare, întru duroare, în amar sîntu
doliaris,-e de bute
doliarium, g.n. loc de buţi, pimniţă
doliarius, g.m. butnari, cădari, putinari
dolichodromus, g.m. care în meidanul cel de alergat, stadiumul de şase ori totodată îl aleargă
dolichus, g.m. pămînt de doaosprăzeace stadii
doliclum, g.n. butişoară, berbeniţă
dolituru,-a,-um durători,-re, amărîtori,-re, sau dosăditor, care să amarăşte şi să dosădeaşte pentru vreaun lucru
dolium, g.n. bute
dolo,-as strujescu, dau în broască
dolon, g.n. toiag ca acela în care iaste înlăuntru hangear ascuns, închis

[1] Scris: Іупитѣрь.
[2] Scris: Цицаро.

Dolopes, g.m.pl. seminţii au fost thessaliiani[3]
dolor, g.m. dureare, duroare
dolorificus, g.m. durători,-re, făcători de duroare, amarîtori,-re, făcători de amar
dolorosus,-a,-um durucios,-ă, amărăcios,-ă
dolose vicleneaşte
dolosus,-a,-um viclean,-ă
dolui,-i, g.m. viclenie, vicleşug
doma,-atis, g.n. podire de casă
domabilis,-e îmblînzîcios,-ă
domatio, g.f. îmblînzîre
domator, g.m. îmblînzîtori
domesticatim căsniceaşte, după orînduiala caselor, căseaşte
domestici, g.m.pl. casnicii, carii sînt oameni de casă
domesticus,-a,-um casnic,-ă
domi acasă
domicilium, g.n. loc de lăcuit
domicoenium, g.n. cinare acasă
domina, g.f. doamnă
dominus, g.om. domnitori,-re
dominatio, g.f. domnire, domnitură, domniia
dominator, g.m. domnitori
dominatrix, g.f. domnitoare
dominatus,-us, g.m. domnie
dominicus,-a,-um domnesc,-ă
dominium, g.n. domnire, domnitură
dominor domnescu
dominus, g.m. domn
domiporta, g.f. scoică, broască ţăstoasă
domito,-as îmblînzăscu
domitor, g.m. îmblînzîtori
domitrix, g.f. îmblînzîtoare
domitura, g.f. îmblînzîre
domitus,-us, g.m. idem
domitus,-a,-um îmblînzît,-ă
domo,-as,-ui îmblînzăscu
domuctio, g.f. meargere acasă
domuncula et domuscula, g.f. căşciaoră, căsuliţă
domu, hujus domus vel domi, g.f. casă
Don, g.n. rîu cu alt nume Dodona /[92r]
donandus,-a,-um vreadnic spre dăruire,-ă, dăruicios,-ă, căruia cu cale-i iaste să dăruiască

[3] Scris: theссалиани.

donarium, g.n. dar rînduit lui dumnezău sau dar dat de la domn
donatorius, g.m. subst. care s-au dăruit cu ceva
donaticus,-a,-um de dăruit
donatio, g.f. dăruire
donativum, g.n. dar dat viteajilor de la căpetenii
donativus,-a,-um dăruitori,-re, de dăruit
donativus creditor qui donationem facit, Paul.
donator, g.m. dăruitori
donatus,-a,-um dăruit,-ă
donax,-cis, g.f. papură
donec, adverb. pînă
donicum, Plauto idem
dono,-as dăruiescu
donum, g.n. dar
Donusia, g.f. un ostroviel în Rhodus
Dora, g.f. ostrov persiesc
dorach, g.m. măsură rimlenească
dorcas,-adis, g.f. căprioară sau capră sălbatecă
doricus,-a,-um dorisean,-că, doricesc,-ă
Dorienses, g.m.pl. nărodul ostrovului Dorei, doriseani
Dorii, g.m.pl. seminţii din Ţara Grecească
Doricum, g.n. oraş frighienesc
Dorion, g.n. oraş **achiesc**[1]
Doris,-dis, g.f. ţînut al Ţării Greceşti; iarăş: nume al unii ierbi şi al unii dumnezăiţe de mare
Doriscus, g.f. oraş traţiesc
Dorius, g.m. izvor al Lusitaniei
dormiens,-tis durmitor,-re
dormio,-is dormu
dormisco,-is,-ire durmitezu, îm vine a durmi
dormitans, g.om. durmitători,-re
dormitator, g.m. durmitători
dormito,-as durmeitezu
dormitor, g.m. durmitori
dormitorium, g.n. loc de durmit sau casă
dormiturio,-is,-vi,-ire mi-e somnu
dorodocia, g.f. dare de dar
doron, g.n. dar
dorophorus, g.m. aducători de daruri
dorsualia, g.n.pl. procoviţe de vite, ebănci
dorsuarius, g.m. spinărari, purtători în spinare, în spate
dorsum, g.n. spinare, dos, spate
dorsuosus,-a,-um spătos,-a, spinăros,-ă
Dorsus, g.m. un fii al lui Neptunus
dory, g.n. dardă
Doryclus, g.m. un fii al lui Priiam
Dorylæum, g.n. oraş al Frighiei
Dorylæus, g.m. nume al unii ape în Fringhiia [sic!]
Dorylus, g.m. unul dintre ţentauri[2]
doryphorus, g.m. purtători de darda, dărabant
dos,-otis, g.f. zeastre, marhă dată cu nevasta cea tînără; iarăş: măcar ce iosag dat şi dar
dosis, g.f. dare
dossuarius, g.m. spinărari, purtători în spate
dossum, g.n. spinare, dos
dotalis,-e de zeastre
dotatus,-a,-um înzăstrat,-ă, cu zeastrea şi cu alalte bogat,-ă
doto,-as înzăstrezu, dăruiescu, cu dare îl văzu, îl cercetezu
doxa, g.f. slavă (mărire)
Drabescus, g.m. ţînutşor în Traţiia /[92v]
dracæna, g.f. bălăuroaică
drachma, g.f. găraş
draco,-onis, g.m. bălaur
draraconites, g.m. piiatra bălaurului
dracontias, g.m. idem
dracontium, g.n. iarba-bălaurului
Draconum, g.n. oraş şi munte în ostrovul Icariei
dracunculus, g.m. *tarhon*[3]
Drachus, g.m. un hătnogi mare acusean[4]
dragma, g.n. o mînă
Dragmus, g.m. oraş al ostrovului Creta
drama, g.f. schimbarea voroavei şi a personelor[5] între feaţele comediei
dramaticus,-a,-um lucru uitători spre feaţele comediei, nu spre a poeticei
Drances, g.m. oratorul craiului latinilor
Dravus, g.m.
Drapanum, g.n. munte şi oraş în Siliţiia

[1] Scris: achieскь.
[2] Scris: цѣнтаури.
[3] Scris de altă mînă.
[4] Marcat: †.
[5] Scris: пасонелоль.

Dresia, g.f. oraş al Frighiei
Drilon, g.m. rîu al Dalmaţiei
dromas,-adis, g.f. cămilă sîrguitoare, cămilă îmbuiastră
dromos, g.m. alergare, loc de alergat
droppax, g.m. unsoare pleşuvitoare (ducătoare de păr)
Druidæ, g.m.pl. înţelepţii cei de demult ai frîncilor
Drusus, g.m. nume al unui om rîmlean
dryades, g.f.pl. dumnezăiţele pădurilor
Dryidæ, g.m.pl. preoţii frînceşti şi înţelepţi au fost
dryophite feali al broaştei care să face din ploaie
dryopteris, g.f. feali al ierbii
Dryssus, g.m. nume al unui troodean
Dryusa, g.f. numele ostrovului Samus au fost mai de demult
Drys, g.f. ghindă; iarăş: un oraş traţienesc

DU

dua pro duo doi
duæ, g.f.pl. doao
dualis,-e de doao, de doi
dubenus apud veteres pro domino
dubie îndoiţeaşte
dubietas, g.f. îndoire
dubio,-as pro dubito apud veteres
dubiosus,-a,-um îndoicios,-ă
Dubis, g.m. nume al unui izvor
dubitabilis,-e îndoinţos,-ă, de care să poate cu firea îndoi
dubitans, participi. îndoind, îndoitori pre sine cu hirea,-re
dubitanter îndoiţeaşte
dubitatio, g.f. îndoire
dubitatus,-a,-um îndoit,-ă, de ce s-au îndoit omul de ceva
dubito,-as mă îndoiescu
dubius,-a,-um îndoit,-ă
ducatus, g.m. hearţegie, o boierie mare
ducenarius, g.m. înainte îmblători la doao sute
ducentessimus,-a,-um al doilea sutean,-că
ducenti,-æ,-a doao sute
ducenus,-a,-um al doi sutule, al doile sutean,-că
duco,-is,-xi,-ere povăţăscu, ducu
ductarius,-a,-um povăţuitori,-re, ducători,-re
ductilis,-e ducăcios,-ă, care să poate duce, povăţuicios,-ă; iarăş: tingăcios,-ă
ductim închitinel, pă-ncet, pă-ncet /93r
ductio, g.f. povăţuire
ductito,-as portu, povăţuiescu
ducto,-as portu
ductor, g.m. povăţuitori, ducători
ductus,-us, g.m. ducere, povăţuire
dudum de demult, deneaun
duellæ, g.f. a treaea parte a unţiei
duellator, g.m. războinicitori[1]
duellicus,-a,-um războinicesc,-ă[2], de război
duello,-as mă războinicescu
Duellona, g.f. Bellona[3], dumnezăiţa războaielor
duellum, g.n. război
duidens hostis ab antiquis appellata est quam nos bidentem dicimum
Duillus, g.m. un om rimlean care întîiaş dată biruinţă au luat cu războiul corăbiiesc
duis et duint, antiqui dixerunt pro dederis et dederint
dulcacidus,-a,-um dulce-acru, cu dulce amestecat acru, în mirosul vinului
dulce, adverb. dulce
dulcedo,-inis, g.f. dulceaţă
dulceo,-es mă îndulcescu
dulcesco,-is idem
dulcearius[4] dulcerari, licofari, cocători de turte dulci
dulciculus,-a,-um dulcişor,-ră
dulcifico,-as îndulcescu
dulcifluus,-a,-um curgători dulce,-re
dulciloquus,-a,-um grăitori dulce
dulcis,-e dulce
dulcisonus,-a,-um glăuitori sau sunători dulce,-re
dulcitas, g.f. dulcire
dulciter dulciţeaşte
dulcor, g.m. dulcime
dulia, g.f. slujbă, slujire
Dullcichium, g.n. un ostrov la Marea Ionium în care au domnit Ulises[5]

---

[1] Scris: гъзбоиничитори.
[2] Scris: гъзбоинические,ж.
[3] Scris: Баллона.
[4] Recte: **dulciarius**.
[5] Scris: Улисась.

dum, adverb. cînd
dumetum, g.n. loc tufos,-ă, mărăcinos,-ă
dummodo numai să
dommosus,-a,-um tufos,-ă, mărăcinos,-ă
dumus, g.m. tufă mărăcinoasă
Dunium, g.n. oraş anglienesc
duntaxat, adver. numai
duo, g.o.p. doi
duodecies, de doasprezeace ori
duodecim doisprzeace, **g.o.** doaosprazece
duodecimus,-a,-um al doisprăzeacelea, a doaospăzeace
duodenarius,-a,-um de samă de doaosprăzeace; iarăş: optsprazeace
duodemus,-a,-um de doaosprăzeace
duodenonaginta, g.om. optzeci şi opt
duodeoctoginta, g.om şaptezeci şi opt
duodequadragenti,-æ,-a treizeci şi opt
duodequadragessimus,-a,-um al patruzeacea şi opt, a patruzeacea şi opt
duodequinquaginta, g.om. patruzeci şi opt
duodetricies, adver. de doaozeci şi opt de ori
duodetriginta, g.om. doaozeci şi opt
duodeviceni,-æ,-a optsprăzeace
duodevicesimus,-a,-um al optsprăzeacelea, a optsprăzeacea
duodeviginti, g.om. optrsprăzeace
dupla,-æ, g.f. pro duplum
duplaris de doao ori[1] atîta plătitori, /^{93v} pentru doao luat,-ă
duplarius, g.m. viteaz de doao leafe
duplor, g.om. îndoit,-ă, de cîte doao ori
duplicatio, g.f. îndoire
duplicato, adver. îndoiţeaşte, de cîte doao ori
duplicarii vel dupliciarii viteaz de cîte doao leafe
duplicatus,-a,-um îndoit,-ă, îngemănat,-ă
dupliciter, adv. în doao chipuri
duplico,-as îndoiescu, blănescu, de doao ori îndoiescu
duplico,-onis, g.f. birşag de doao ori p-atît, birşag îndoit
duplo,-as îndoiescu
duplum, g.n. de doao ori p-atîtu, îndoială
duplus,-a,-um de doao ori p-atîta, îndoit,-ă
dupondium, g.n. doi funţi (punţi)
dupondius, g.m. idem
Dura, g.f. oraş al Mesopotamiei
durabilis,-e ţîitori,-re, mult stătători,-re
duracina persica piiarseci duranţii
duracinus,-a,-um care are coaje vîrtoasă, piiale vîrtoasă
duramen, g.n. învîrtoşire, tărie, viţă de vie
duramentum, g.n. idem
durata, g.n.pl. lemnoase, uscate ca lemnul
duratus,-a,-um învîrtoşat,-ă
durateus,-a,-um lemnos,-ă, de lemn
duratrix, g.f. ţîitoare
dure vîrtos, **adv.**
dureo,-es vîrtos sîntu
duresco,-is mă învîrtoşescu
Duria, g.f. oraş şpaniolesc şi un rîu; apă curătoare
Durias, g.f. idem
duricordium, g.n. vîrtoşirea inimiei
duricors,-dis, g.om. care are inimă vîrtoasă, tare
Duriopus, g.f. oraş al Machiedoniei
duritas, g.f. vîrtoşire
duriter vîrtoşaşte
duritia, g.f. vîrtute, vîrtoşală
durities, g.f. idem
Durius, g.m. un ızvor sau gîrlă în Hişpaniia
durius,-a,-um, durateus,-a vîrtos,-ă, lemnos,-ă
duriusculus,-a,-um vîrtoşel,-ea
duro,-as vîrtoşescu, mult mă ţîu
durus,-a,-um vîrtos,-ă
Dusare o stîncă înaltă în Araviia
duumviralis,-e de boierie de cinste, sau de vrednicie, care o poartă doi înş
duumviratus, g.m. domnie purtătoare de la doao feaţe
duumviri, g.m.pl. doi pîrgari mari, feaţe purtătoare de domnie
dux, g.m. agă, hearţeg, hătnogi
dyas, g.f. doao sămi
Dymas, g.m. nume usebit al unui om
dynasta, g.m. însuş jude, pîrgari, domn, însuş biruitori
dynastes, g.m. idem
dynastia puteare, a sa biruire
dyota, g.f. urcior de vin cu doao mănuşi
Dyrchachium, g.n.[2] oraş al Epirusului

[1] Şters: cîte.

[2] Recte: **Dyrrhachium**

dyscolus,-a,-um care are voie grea, nărăvos,-ă
dysenteria, g.f. sînge de pîntece, inima cea rea /94r
dyspnoea, g.f. răsuflare cu anevoie
dyspnoicus,-a,-um suflători anevoie, răsuflători cu greu,-re
Duspontium oraş care l-au zidit al lui Pelops fiiul, Dispostius
Dystus, g.f. oraş al Eubeei
dysuria, g.f. pişare cu anevoie, zăprirea udului

E

EA

e et ex, præpositiones ablativo servientes din, afară de-aci, după
ea, ejus, ei, g.f. ceasta, aceaea
eadem, g.f. acestaş, tocma aceastaş, aceaeaş
eale, g.f. fiiară eghiptenească
Eantes, g.m. nume al unui istoriceari de demult
Eanus, g.m. nume al unui dumnezău Ianus începători de an
Earinus, g.m. nume al unui tînăr frumos la Marţialis
eatemus, adv. într-atîta; iarăş: aşa ca, ci aşa ca

EB

ebeati, g.m. nefericiţii
ebenum, g.n. lemn negru indienesc (copaci)
ebenus, g.m. idem
ebibo,-as afară beau, beau afară
eblandior,-ris înşelu afară, cu linguşirea mea
eblanditus,-a,-um cu linguşirea afară îmşelat,-ă
ebor,-oris, g.n. os de elefant
Eboracum, g.n. oraş anglienesc
ebboreus,-a,-um de os de elefant
eboriacus,-a,-um beţiv,-ă, beat,-ă
ebrietas, g.f. beţie
ebrio,-as îmbătu
ebriolus, g.m. beţiviel
ebriositas, g.f. beţivire
ebriosus,-a,-um betiv,-ă, beţivos,-ă
ebriulo,-as îmbătu pîţinel
ebrius,-a,-um beat,-ă
Ebroe, g.f. un oraş cananesc în Iudea
Ebron muntele filisteilor aproape de Gaza
ebuccino,-as afară vestescu, afară strîgu
ebucus, g.m. care are minte grea
ebullio,-is,-vi,-ire undezu afară, hierbu afară
ebullitio, g.f. undezare [sic!] afară
ebullo,-as afară clocoţăscu, cu clocoţi (cu băşici) clocotescu afară
ebulum, g.n. boz (iarbă)
ebulus, g.m. idem
ebur,-oris, g.n. ciolan de elefant
eburatus,-a,-um de os de elefant
eburneolus, s.m. oşcior de elefant
eburneus,-a,-um de os de elefant; iarăş: alb,-ă
eburnus,-a,-um idem
Eburones, g.m. seminţii frînceşti
Eburonices, g.m.pl. seminţii ai Galliei
Eburum, g.n. oraşul olomuţeanilor în Morva
Ebusus, g.m. ostrov la Marea Şpanii

EC

ecardia, g.f. piiatră scumpă neagră în chipul inimii
eccastor, adv. jur. pre Caştor mă juru, zîcu pă Caştor
ecbasis, g.f. înturnarea afară în voravă de lucrul cel de faţă început
Ecbatana, g.n.pl. oraş mare al Mediei /94v
ecbolia, g.n.pl. doftorii cu care scot afară din zgăul mîni-sa copilul cel mort
ecbolimi, g.m.pl. copii cei morţi, lăpădaţi
eccam pro ecce illam iată ceaea
ecce, adv. demonstrandi iată
eccere, adv. jurandi pre Ţeres[1] mă juru
eccetra, g.f. şarpe veninat
ecclesia, g.f. bisearecă, o casă svîntă
ecclesiastes, g.m. propoveduitori, popă
eccum, adv. pro ecce eum iată el, iată pă dînsul
ecedici,-orum, g.m.pl.[2] strîngători, mîntuitori, judeţi au fost carii au îndemnat nărodul pentru banii vistieriei
Echemon, g.m. fiiul lui Priiam pre care l-au omorît Diomedes[3]
echemythia, g.f. tăceare, mîlcomire
echemnis, g.m. peaşte ţiitori de corabie (opritori)
echeneus, g.m. prea frumoasă roadă au fost între seminţiile feaţieneşti

---

[1] Scris: Церѣсь.
[2] Recte: **ecedici,-orum, g.m.pl.**
[3] Scris: Диомедѣсь.

Echetia, g.f. oraş italienesc
Echetla, g.f. oraş al Siliţiei
echidna, g.f. şarpe de apă, căruia Hercules[1] i-au tăiat capul
Echinades, g.f. ostrov la Marea Maleacomului
echinatus,-a,-um mărăcinos,-ă, înghimpos
Echinus, g.m. oraş al Acamaniei [sic!]
echinus, g.m. ciocul cel înghimpos al poamelor
echinus, g.m. arici
echion, g.n. doftorie făcută din părţi
ecchium, g.n. idem
echo, hujus echum pădure sau răsunarea îndărăt a strigărei în marginea văiei
eclema, g.n. doftorie topitoare în gură
ecligna, g.n. idem
ecclipsis, g.f. sfîrşire în soare, în lună, în voravă sau măcar în fieştece
eclipticus,-a,-um svîrşicios,-ă
ecloga, g.f. voravă aleasă
eclogarii, g.m.pl. vorovitorii sau ascultătorii voroavei ca aceştiia
ecnephias, g.f. feali al undei de apă
econ, g.f. chip; **vide: icon** icoană
econcula, g.f. chipşor
ecphrasis, g.f. tîlcuire de aiave
ecquando, adver. oare cînd?
ecquis, ecqua, ecquid dară cine? oare care? care şi ce?
ecstasis, g.f. buiguire, uitarea din buiguire, adîncă gîndire
ectasis, g.f. întindere mică afară
ecthlippsis, g.f. călcarea vocalisurilor, muşcarea
ectropium, g.n. locul coajei ochiiului cînd nu să poate închide vîrtos
eculeus, g.m. unealtă de chinuit

ED

edacitas, g.f. mîncare mare, multă
edax,-cis, g.om. mîncători mare (care mănîncă mult),-re, lacom la mîncare,-ă
Eden, g.f. nume a grădinei raiului
Eddana, g.f. oraş lîngă Eufrates
eddentatus,-a,-um[2] dezdinţit,-ă, fără dinţi
edento,-as dinţii frîngu afară
edentulus,-a,-um fără dinţi, nedinţatec,-ă
edera, g.f. iaderă; **vide: hedera** /95r
Edessa, g.f. oraş al Messopotamiei
edico,-is,-xi lasu afară, vestescu, cu porîncă dau afară, afară spuiu
edictalis,-e quod ex edicto fit
edctio, g.f. spunere afară, poruncă
edicto,-as afară spuiu, afară vestescu
edictum, g.n. porîncă, porîncire
edilis,-e de mîncat hrană; **vide: edulis,-e**
edisco,-is,-idici afară învăţu, învăţu de rost
edissero,-is,-ui tîlcuiescu afară, afară vorbăscu
ediserto,-as afară tîlcuiescu
editio, g.f. afară slobozire, dare afară dempreună
edititius,-a,-um de slobozît afară, de iertat, împreunăţeaşte pus,-ă
editor, g.m. slobozîtori afară
editus,-a,-um spre obşte slobozît,-ă
editus,-a,-um înalt,-ă; **vide: ædtius,-a,-um**
edo,-is,-est,-ere, edi mănîncu, mistuiescu
edo,-onis, g.m. mîncători mare, lacom întru mîncare
edo,-is,-didi,-ere dau afară, slobozu afară
edoceo,-es,-ui,-ere învăţu afară pă cineva
edoctus,-a,-um învăţat,-ă
edolo,-as bine strujescu, înfrîmşeţăzu
Edom, g.m. numele lui Esav de pă[3] lintea cea roşie
edomo,-as îmblînzăscu
edonodes, g.f.pl. muieri care sărbătorile lui Bachus cu mare urgie au sărbat
Edonis,-idis, g.f. oraş frighiesc
edormio,-is,-vi afară dormu
edormisco,-is afară începu a durmi
educatio, g.f. ţîneare în sus, creaştere
educatrix, g.f. doică, fămeaie ţiitoare în sus
educatus,-a,-um în sus ţînut,-ă
educo,-is,-xi afară povăţăscu, afară aducu, scoţu afară
educo,-as în sus ţîu, crescu pă cineva
eductus,-a,-um în sus ţîntu,-ă; iarăş: afară dus,-ă
edulco,-as îndulcescu
edulia, g.n.pl. hrane, bucate
edulis,-e de mîncat, de hrană
edulium, g.n. hrană

[1] Scris: Хѣркулѣсь.
[2] Recte: **edentatus,-a,-um.**
[3] Scris: mă.

Edumæi, g.m.pl. seminţii araviineşti
edure, adv. vîrtos
eduro,-as vîrtoşescu[1]
edurus,-a,-um moale, nu-vîrtos,-să
Edya, g.f. nume al unii dumnezăiţe
Edyme, g.f. oraş al Cariei

EE

Eetion, g.m. tatăl lui Andromah

EF

effabilis,-e afară spuicios,-ă, care să poate spune afară
effarcio,-is,-ire împlu
effari afară a spune, a grăi, a vorovi
effascinatio, g.f. deochiiare
effascino,-as deochiiu
effascinor,-aris idem
effata, g.n.pl. zîsele gîcitorilor, zîsele înţelepţilor
effatum spunere sau zîcere afară, aşezată zîcere
effectio, g.f. facere, muncire (adecă lucrare)
effector, g.m. făcători
effectrix, g.f. făcătoare
effectus, g.m. fiinţă făcută, ducere în sfîrşit /95v
effectus,-a,-um făcut,-ă, lucrat,-ă, fiinţat,-ă
efferatus,-a,-um sălbătăcit,-ă, tirănit,-ă, nemilostivit,-ă
efferbeo,-es,-bui hierbu[2] în sus, hierbu afară
effercio,-is,-ire împlu
effero,-as,-are sălbătăcescu, nemilostivăscu, tiranescu
effero,-ers,-extuli aducu afară
efferveo,-es,-vui hierbu afară
effervesco,-is mă hierbu afară
efferus,-a,-um sălbatec,-ă, fieratec,-ă, ca o fiiară, nemilostiv,-ă
efficatia, g.f.[3] puteare spre făcut, putînţă
efficacitas, g.f. idem
efficaciter tocma în chip putincios sau cu putinţă
efficax,-cis, g.om. putincios,-ă spre facere
efficiens,-tis aşezători, făcători afară, făcători,-re
effienter putinţeaşte, cu putinţă spre facere

[1] Scris: врътошеску.
[2] Scris: chierbu.
[3] Recte: **efficacia, g.f.**

efficientia, g.f. puteare spre facere
efficio,-is,-eci,-ere îl sau o facu, aşezu
effictio, g.f. înfigurare afară
effictus,-a,-um înfigurat afară,-ă, gîndit,-ă, scornit,-ă
effigiatus,-a,-um înfigurat,-ă, înfiguruit,-ă
effigies, g.f. înfigurare, chip, icoană
efficio,-as afară chipuiescu, înfigurezu, formăluiescu, izvodescu
effilo,-as descosu, descurcu
effingo,-is afară înfigurezu, afară izvodescu
effio,-is,-eri mă facu, mă gătescu
efflagitatio, g.f. cearere vîrtos, pohtire
efflagitatus, g.m.[4] **idem**
efflagito,-as tare ceiu, pohtescu
efflare animam a muri
effleo,-es afară plîngu
efflictim, adver. prea foarte
effligio,-is,-xi mă dosădescu, mă scîrbăscu
efflo,-as suflu afară
effloreo,-as înflorescu afară
effloresco,-is mă înflorescu
effluentia, g.f. curgere afară
effluo,-is,-xi curgu afară
effluvium, g.n. curgere afară
effoco,-as sugrumu
effodio,-is,-di,-ere sapu afară
effoeminate, adverb. în chip de muieri slabe, moi, muiereaşte
effoeminatus,-a,-um care are inimă slabă, în chip de fămeaie, muiat,-ă
effoemino,-as spre moimea, slăbimea muierească întorcu
effoete, adverb. lîngezeaşte
effoetus,-a,-um fătat,-ă; iarăş: fără sămînţă, nesămînţatec,-ă
efforo,-as sfredelescu afară
effossus,-a,-um afară săpat,-ă, afară scobit,-ă
effractarius,-a,-um frîngători afară, bătători afară
effractor, g.m. frîngători afară, sfărîmitori
effractura, g.f. frîngere afară
effractus,-a,-um afară frîmt,-ă
effrænate dezfrînăţeaşte, fieraşte, ca fiiara, sălbătăceaşte

[4] Scris: **efflagiatus,-a,-um**; competat prin scriere deasupra rîndului.

effranatio, g.f. dezfrînare, sălbătăcire, dezzăbălare
effrænatus,-a,-um dezfrînat,-ă, sălbatec,-ă
efræmis,-e neînfrînat,-ă, dezfrînat,-ă
effræno,-as dezfrînezu, de la frîu sau de la zăbală slobozu
effrænus,-a,-um fără zăbală, neînfrînat,-ă, sălbatec,-ă /96r
effrico,-as frecu afară
effringo,-is frîngu[1] afară
effrons,-tis, g.o. neruşinat,-ă, fără ruşine
effugio,-is,-gi,-ere fugu, afară fugu, mă depărtezu
effugium, g.n. depărtare, mîntuire, scăpare, fugire
effulcio,-is,-vi,-ere proptescu, razmu
effulgeo,-es,-si luciescu afară, strălucescu
effultus,-a,-um proptit,-ă, răzmat,-ă
effundo,-is,-fudi vărsu afară, tornu afară
effuse vărsăţeaşte afară, turnăţeaşte afară
effussio, g.f. vărsare afară, împleare afară
effussus,-a,-um vărsat afară,-ă, afară turnat,-ă
effutio,-is,-vi,-ire bolborosăscu, spuiu multe, brehăiescu afară; **frigide dico,-is**
effutitius,-a,-um brehăit,-ă afară

EG

Egelesta, g.f. oraş în Hişpaniia
egelido,-as dejghieţăzu, topăscu
egelidor,-aris mă topăscu, mă dejghieţu
egelidus,-a,-um nu-reace nici hierbinte
egens,-tis, g.om. lipsit,-ă, measer
egenus,-a,-um idem
egeo,-es,-gui mă lipsescu, measer sîntu
Egeria, g.f. dumnezăiţă căriia i-au jîrtvuit fămeile ceale greale (fulticoase)
Egeries,-ei, g.f. împîngere afară, aducere afară, purtare afară
egermino,-as încolţăscu afară
egero,-is,-essi,-ere afară lapădu, afară împîngu, afară portu
Egesimus, g.m. nume al unui filosof
Egesta, g.f. oraş siţilienesc care l-au zidit Eneas
egestas, g.f. lipsă, meserie
egestio, g.f. lăpădare afară, împîngere afară
egestus, g.m. idem
egestus,-a,-um afară lăpădat,-ă, afară aruncat,-ă, afară împîns,-ă
egia,-idis, g.f. pavăză de aramă în care au fost chip mare de şarpe; **vide: ægis**
ego, mei vel mis eu, **pron. prim. pers.**
egoipse eu însum
egomet, idem
egone? eu? au doară eu?
egredior,-eris mărgu afară, păşescu afară
egregie boiereaşte, frumos, cuviinţeaşte
egregius,-a,-um înfrîmşeţat,-ă, cuviinţatec,-ă, frumos,-ă, de treabă, de folos
effgressio, g.f. ieşire afară, meargere afară
egressus, g.m. idem
egressus,-a,-um ieşit,-ă, afară mărs,-ă
egretta, g.f. feali al pasărilor
egula, g.f. feali al pietrii pucioase
egurgito,-as scoţu afară, deşertezu

EH

eheu, interjectio o! (grai al mirării)
eheulinter hai! hai!
eho, int. auzi!
ehodum, adv. idem.

EI

ejs, adv. ni! după dîns!
ejaculor,-aris afară zvîrlescu, afară leapădu
eicon, g.f. icoană
eidolium, g.n. ţîneare de idol
eiectamentum, g.n. lăpădătură afară, măturătură
eiectio, g.f. aruncare afară, lăpădare afară /96v
ejectitius,-a,-um de lăpădat afară
ejecto,-as afară aruncătorescu, lapădu
ejectus,-a,-um lăpădat afară,-ă
ejero,-as cu jurămînt leapădu
ejicio,-is,-eci,-ere leapădu afară, afară aruncu
ejulatio, g.f. plîngere, văietare
ejulatus, g.m. idem
ejulo,-as plîngu, mă vaietu
ejuro,-as cu jurămîntul leapădu jos
ejus generis de acel feali, al aceluiaş neam
ejuscemodi et ejusdemmodi ca al aceluiaş mod, ca al aceluiaş neam
ejusmodi, g.o.indecl ca acela

[1] Scris: frîncu.

EL

elabor,-eris,-psus sum cazu afară, mă slobozăscu afară
elaboratus,-a,-um lucrat,-ă
elaboro,-as mă muncescu, osîrduiescu, facu
elacata vel elacarena carne sărată, peaşte
elactesco,-is mă lăptescu, mă înnălbăscu ca laptele
Elamitæ, g.m.pl. seminţii de la Araviia
elanqveo,-qves,-gui mă îngegescu [sic!], mă trîndăvăscu
elanqvesco,-is idem
elape,-es, g.f. genus serpentis
elaphoboscon, g.n. iarbă hrănitoare de cerbi
elapido,-as dezpietrescu, de pietri curăţu, pietrile afară le aruncu
elapsus,-a,-um afară mîntuit,-ă, slobozît,-ă, descortorosît,-ă, jos căzut,-ă
elargior,-iris,-tus sum mă împărţăscu afară
elassesco,-is afară ostenescu, mă trîndăvescu, mă îngegescu [sic!]
elate, g.f. feali al cetinei sau al finicului
elate, adverb. trufăşaşte, umflăţeaşte, în sus
elaterium, g.n. nume al unii doftorii
elatine, g.f. o iarbă
elatorium, g.n. nume al unii doftorii
elatio, g.f. înflare în sus, mîndrie, trufăşie
elatites feali al pietrilor celor scumpe
elatro,-as afară latru
elatus,-a,-um înflat în sus, rădicat în sus,-ă; iarăş: trufaş,-ă, mîndru,-ă
elavo,-as spălu afară
Elcebus, g.f. oraş au fost lîngă Rhenus
Elea, g.f. oraş lucaniesc
Eleatæ, g.m.pl. lăcuitorii oraşului Elea
elecebra, g.f. îndulcitură; **vide: illecebræe**
electio, g.f. aleagere
elector, g.m. alegători
Electra, g.f. dumnezăiţă de mare, fata lui Atlas
electrinus,-a,-um
electrum, g.n.
Electryon, g.m. fiiul lui Alţei, fratele lui Amfitrion
electus, g.m. aleagere, ales
electus,-a,-um ales,-ă
ellemosina, g.f.[1] milostenie

[1] Recte: **elemosyna, g.f.**

elegans,-tis[2] înfrîmşeţat, frumos,-ă
eleganter[3] înfrîmşeţeaşte[4]
elegantia, g.f.[5] împodobire, înfrîmşeţare
eleganter împodobiţeaşte
elegia, g.f. vearş plîngăcios, bocitori, cîntare, alaghie [sic!]
elgiacus,-a,-um de cîntare de bocit
elegidion, g.n. verşuleţ de bocit
ellegiographus, g.m. scriitori de eleghii, de vearşuri de bocit
elegus,-a,-um de vearşuri de tînguit
Elei, g.m.pl. seminţii în Peloponesus /[97r]
Eleleis,-idis, g.f. o preoteasă a lui Bachus
Eleleus, g.m. soarele
elementalis,-e de începutul învăţărei
elementarius, g.m. învăţători de buchii, buchiiari
elementarius,-a,-um de începătura învăţăturilor, începători de învăţătură
elementum, g.n. începutul fiinţei, începutul dintîi al învăţăturilor
elenchi, g.m.pl. mărgăritariuri mari, spînzurătoare de urechi
elenchicus,-a,-um mustrăcios,-ă, înfruntăcios,-ă
elenchus, g.m. catastif; iarăş: puteare înfruntătoare, proobrăzuitoare
eleo,-es,-evi ponegrescu, înnegrescu, ponosăscu, întinu (această înnegreală nu iaste din văpseale, ci din înnegrirea sau din întinarea cămăşilor sau a hainelor cînd să înnegresc (pentru purtarea); **vide: maculo**
eleos, g.m. uliu, pasăre de noapte
Elephantia, g.f.
elephantiacus,-a,-um
elephantiasis, g.f.
elephantinus,-a,-um de elefant
elephantus, g.m. elefant
elephus,-antis, g.m. idem
elevatio, g.f. rădicare în sus; iarăş: ocară
elevo,-as rădicu în sus; iarăş: ocărăscu
Eleus, g.m. polecra lui Bachus
eleus,-a,-um eleusean,-că

[2] Scris; **ellegans,-tis**; corectat prin ştergere.
[3] Scris: **elleganter**; corectat prin °tergere.
[4] Probabil datoritã grafiei (eronate), T. Corbea face un alt cuvânt-titlu, **eleganter** (vezi mai jos), corectarea grafiei eronate fãcându-se, deci, la revizuirea manuscrisului.
[5] Scris: **ellegantia, g.f.**; corectat prin ştergere.

Eleusis, g.f. un oraş nu departe de la Athina
Elias, g.m. Ilie
elicio,-is,-cui,-ere tragu afară, culcu afară, batu afară
Elicius, g.m. nume al lui Iupiter[1]; **vide: Helicius**
elido,-is,-si,-ere frîngu afară, împîngu afară
eligo,-is alegu
ellimatus,-a,-um pilit afară,-ă, curăţît,-ă
elimino,-as afară lapădu pă uşă; iarăş: vestescu afară
elimo,-as pilescu afară, netezescu
elingo,-is lingu afară
ellingvatus,-a,-um nelimbatec,-ă, fără de limbă
ellingvis,-e fără limbă, mut,-ă
ellingvo,-as limba afară taiu, dezlimbăscu
elliqvamen, g.n. zamă, unsoare topită
elliquesco,-is mă topăscu
elliquo,-as topăscu
Elis,-dis, g.f. oraş al Arcadiei
Elisabeth, g.f. Elisavetha
Elisæus proheta
elisio, g.f. călcare afară, împîngere afară, lovire afară
Elisa, g.f. numele Didei
elisus,-a,-um afară călcat,-ă, afară împîns,-ă
ellix,-cis, g.m. breazdă slobozîtă de apă în ţarine
elixo,-as hierbu
elixus,-a,-um hiert,-ă
elleborum, g.n. o iarbă
elleborus, g.m. idem
Ellopia, g.f. nume al unui ţînut şi al unui ostrov
Ellopium, g.n. oraş al Etoliei
ellum pro ecce illum iată el
Ellus, g.m. gîrlă curgătoare prin Arghentina[2]
ellychnium, g.n. feştilă de lumînare, mucul lumînării, adecă feştila
elocatio, g.f. dare în căsătorie
eloco,-as dau în plată, altuia dau, căsătorescu, măritu /[97v]
elocutio, g.f. grăitoare aşezată, zîcere împodobită
elocutor, g.m. grăitori afară
elocutrix, g.f. grăire afară
elogium, g.n. laudă mărturisire de cineva
elonginquo, adv. de departe
elongo,-as,-are întinzu, apestescu
elops, g.m. peaşte crescut cu coaja îndărăt
eloquens, g.o. înfrîmşeţat grăitori,-re
eloquentia, g.f. grăire împodobită
eloquium, g.n. grai, vorbă, cuvînt, cuvîntare
eloquor,-eris,-cutus sum afară grăiescu, pîrînd spuiu afară
Elorus, g.m. rîu şi oraş în Siţiliia
elotæ, g.m.pl. juzi au fost în Laţedemon
Elpenor, g.m. soţ de călătorie al lui Ulises[3] pre carele Ţirţe cu cîteva [sic!] cu dîns l-au schimbat în porc
eluceo,-as afară luminezu
elucesco,-is începu a mă lumina
elucido,-as afară luminezu, tîlcuiescu
elucifico,-as luminarea-i iau
eluctor,-aris mă batu afară, dintr-îns mă mîntuiescu, mă dezcortorosăscu
elucubro,-as cu munca mea cea de noapte aşezu, la lumină lumînării preveghind lucrezu
elucubero,-aris idem
eludo,-is,-si mă jocu, şuguiescu, glumăscu
elugeo,-es,-xi mă dezjelescu, de plîngere şi de jale mă părăsăscu
eluibilis,-e spălăcios afară,-ă
Elvina, g.f. numele Ţeresei de pă oraşul Elvium
elumbis,-e slab,-ă
elumbus,-a,-um idem
eluo,-is,-ui,-ere spălu afară, clătescu
elurus; vide: ælaurus
elusco,-as chiorăscu, un ochi îl împîngu afară
elusio, g.f. şuguire, jucare
elusus,-a,-um şuguit,-ă, jucat,-ă
elutio, g.f. pritocire, dintr-un vas tornu într-altu
elutus,-a,-um afară spălat,-ă
eluvies et euvio,-onis lături
eluxatus,-a,-um
eluxurior,-aris
Elysium, g.n. loc ca acela unde petrec sufletele ceale bune
emacero,-as nemoştescu
emacio,-as idem

[1] Scris: Іупитѣрь.
[2] Scris: Аргѣнтина.
[3] Scris: Улисѣсь.

emacitas, g.f. pohtă spre cumpărare
emacro,-as nemoştescu
emacror,-aris mă nemoştescu
emaculo,-as deztinu, curăţăscu afară
emancipatus,-a,-um slobod, iertat,-ă
emancipo,-as iertu slobod, slobozăscu, iertu
emanco,-as ciungescu
emano,-as mă curgu afară, curgu afară
emansor, g.m. rămîitori afară
emarceo,-es,-ui mă veştejescu, mă usucu
emaneo,-as rămîiu afară
emarcesco,-is începu a mă veştezî, a mă usca
emargino,-as marginea, coajea jos o taiu, rozu, dezmărginezu
emasculo,-as scopăscu
Emath oraş care într-alt nume Antiohiia să chiiamă
Emathia, g.f. ţînut în Machiedoniia
ematuresco,-is mă cocu
Emaus,-untis, g.f. oraş al Palestinei /98r
emax,-cis, g.o. cumpărăcios,-ă, care cumpără bucuros
embamma,-atis, g.n. miros de bucate, zămşoară bine mirositoare a bucatelor spre întingere
embatas naves quidam pectant appellari quæ solis vectoribus sunt destinatæ
embolium, g.n. înceaperea sumei jocului de comedie
emblemata, g.n.pl. grămădite, înfrîmşeţate, împodobite meşterşuguri
embryo,-onis, g.m. sămînţă priimită sau luată, nefurmuluitoare în zgăul fămeiei
embryon,-onis, g.m. idem
emedullo,-as dezmiezăscu, dezmăduiescu, miezu şi mădua-i scobăsc[1] afară
ememdabilis,-e îmbunăţîcios,-ă, care să poate îmbunătăţî
emedullatus,-a,-um dezmăduat,-ă, căruia s-au lăpădat[2] mădua afară
emendate, adv. curat, derept, îmbunătăţeaşte
emendatio, g.f. îndereptare, chivernisire, îmbunare, îmbunătăţare
emendator, g.m. chivernisitori, îmbunăţîtori
emendatrix, g.f. îmbunăţîtoare
emendatus,-a,-um îmbunăţat,-ă
emendicatus,-a,-um afară calicit,-ă, colduşit,-ă, cerşitorit,-ă
emendico,-as colduşescu afară, cerşitorescu, calicescu
emendo,-as îmbunătăscu
emensus,-a,-um măsurat,-ă; iarăş: dus în istov,-ă
ementior,-iris mînţu, făţărnicescu
ementitus,-a,-um făţărnicit,-ă, minţit,-ă
emercor,-aris cumpăru afară, tîrguiescu[3]
emereo,-es,-ui mă învrednicescu
emereor,-eris afară slujescu, mă învrednicescu, mă destonicescu
emergo,-is,-si mă descotorosăscu, mă mîntuiescu de covîrşire, mă ascunzu, mă descovîrşescu[4]
Emerita, g.f. oraş al Hişpaniei
emeritum, g.n. leafa viteajlor jos coborîtă, scăzută
emeritus,-a,-um din slujbă, din boierie jos coborît,-ă
emersio, g.f. descovîrşire
emetior,-iris măsuru
emeto,-is,-messui,-ere afară seaceru, jos seaceru
emico,-as,-cui strălucescu, răzăscu
emigro,-as mă mutu afară, mă mutu într-alt loc, vundeva afară
eminatio, g.f. cercetare, înfruntare
eminens, g.om. ivicios,-ă, văzăcios afară
eminentia, g.f. ivire afară, înnălţime, vrednicie
emineo,-es mă ivăscu afară, mă arătu, biruiescu, învîncescu
eminor,-aris certu, înfruntezu
eminulus,-a,-um înăltişor,-ă, afară ivitorel,-ă,-re [sic!]
eminus, adv. de departe
emiror,-aris tare mă miru
emissarium, g.n. groapă pre unde iase apa din aleşteuri
emissarius, g.m. umblători înainte, întărîtori de războiaie; iarăş: armăsari
emissio, g.f. slobozîre afară, iertare
emissitius,-a,-um de zvîrlit afară, aruncători,-re, puşcători afară,-re
emissitius, g.m. iscoadă

[1] Scris: scobăs.
[2] Scris: lapădat.
[3] Scris: тръгуеску.
[4] Scris: десковръшеску.

emissus,-a,-um afară trimis,-ă, afară slobozît,-ă, iertat,-ă /[98v]
emitto,-is slobozu afară, iertu
Emmanuel, g.m. cu noi, dumnezău
Emmanus,-ntis nume de oraş în Iudea
emo,-is,-ere cumpăru, tîrguiescu
emodulor,-aris cîntu afară
emolior,-ris,-tus împîngu afară, aruncu cu mare puteare
emollidus,-a,-um muiat,-ă
emolilio,-is,-vi moiu
emolo,-is,-ere macinu afară
emolumentum, g.n. folos, hasnă
emoneo,-as îndemnezu
emorior,-eris,-tus sum moriu
emortualis,-e de zîoa morţii
emortuus,-a,-um mort,-ă, murit,-ă
emotus,-a,-um afară mişcat,-ă, clătit,-ă
emoveo,-es pornescu afară, mişcu afară, clătescu
Empedocles, g.m. nume al unui filosof
empetron, g.n. o iarbă
emphasis, g.f. însămnare cu vorbă putincioasă
emphracta, g.f. corabie acoperită, corabie scîndurită
emphytesis, g.f. rodirea, pomirea pămîntului
emphyteusis, g.f. sădire, altuire
empirice, g.f. învăţătura doftoriei cea mojicească
empiricus, g.m. doftor mojicesc
emplastratio, g.f. altuire (sădire)
emplastro,-as altuiescu
emplastrum, g.n. plastur
emporeticus,-a,-um de neguţătorit sau îrtie [sic!] de-a învălui marfa
empprium, g.n. loc de zbor, de bulci, de tîrg
emptio, g.f. cumpărare
emptitius,-a,-um cumpărat în bani, cumpărată
emptionalis,-e umblători întru cumpărare, de cumpărat
emptito,-as cumpărătorescu
emptor, g.m. cumpărători
empturio,-is,-vi pohtescu a cumpăra
emptus,-a,-um cumpărat,-ă
empusa, g.f. o fiiară spărietoare umblătoare într-un picior
Empirium, g.n. ceriu curat, ceri înfocat
emucidus,-a,-um muced,-ă
emugio,-is mugescu afară, cu mugirea spuiu
emulgeo,-es,-si mulgu afară
emunctio, g.f. suflare afară, luarea mucilor lumînărei, suflare de muci afară
emunctorium, g.n. mucări
emunctus,-a,-um curăţît afară,-ă, deşertat
emundo,-as curăţăscu afară
emurgo,-is,-xi îm iau mucii, nasul îm suflu afară, iau mucii lumînărei; iarăş: de bani îl jăfuiescu
emunio,-is întărescu
emusco,-as dezmucescu
emutio,-is,-tii
emuto,-as schimbu

EN

en, adv. na, ţîne
Enalus, g.m. un voinic din ostrovul Lesbus[1]
enargia, g.f. fiinţă la aiave, vestire luminată
enarrabilis,-e povesticios,-ă, tîlcuicios,-ă, care să poate povesti, tîlcui, spune
enarratio, g.f. povestire afară
enarrator, g.m. povestitori afară
enarro,-as povestescu afară, tîlcuiescu
enascor,-eris mă nascu afară, crescu afară, mă rodescu afară
enato,-as înotu afară /[99r]
enavigo,-as corăbiiescu afară, mărgu afară cu corabiia
enavo,-as muncescu, lucrezu
encænia, g.n.pl. înnoire, zî a unii case, adecă a bisearecei
encarpus, g.m.[2] poamă, roadă
encardia, g.f. piiatră scumpă făcută în chipul inimiei
encaustus, g.m. vopsîtori cu arderea, zugrav, zugrav împistritori cu pui de stîcle şi de urcioare
encaustice, g.f. meşterşug de zugrăvirea acestor fealiuri de zugrăviri
encausticus,-a,-um înlăuntru ars,-ă
encaustum, g.n.
encaustus,-a,-um înlăuntru ars,-ă, cu arderea zugrăvit,-ă, văpsît,-ă
Enceladus, g.m. uriiaşul cel mai mare decît toţi, pre care Iupiter[3] cu smidă l-au omorît şi muntele Etna deasupra lui l-au aruncat

[1] Scris: Лѣсбусь.
[2] Recte: **encapus, g.m.**
[3] Scris: Іупитѣрь.

enchridion, g.m.[1] cărticică purtătoare în mîni, bărdiţă, hăngereaş
enchorius,-a,-um lăcuitori veacinic,-ă[2], nustrein,-ă
enchrista, g.n.pl. doftorie de uns sau ungătoare
enchusa, g.f. nume de iarbă
enclisis, g.f. plecare
encliticus,-a,-um plecători,-re, spre ceva plecat înlăuntru,-ă
encomium, g.n. laudă
encyclicus,-a,-um rotat,-ă, ocolit,-ă
encyclopædia, g.f. spînzurarea învăţăturilor roteaşte, una într-alta
enndelechia, g.f. fiinţă de la sine nepărăsît mişcătoare, ca sufletul omenesc
endeploro,-as veteres dixerunt pro imploro,-as, teste Festo
endiadys, g.f. spunerea oarecumva cu doao cuvinte
endo, antiquis idem quo in
endromis, g.f. sarecă
Endymion, g.m. găsîtoriul de învăţătura umblărei lunei, pre care Diiana cu durmire veacinică[3] l-au dăruit
eneco,-cui et -cavi omoru
enectus,-a,-um mort-viu, de jumătate mort,-ă
energia, g.f. puteare făcătoare, putincioasă puteare
enervatio, g.f. slăbire
enervatus,-a,-um slăbit,-ă
enervis,-e slab,-ă, fără puteare
enervo,-as slăbăscu, fără puteare mă facu
enervus,-a slab,-ă
Engaddum, g.n. un sat mare între Jidovime la Marea Moartă
Engonesis, g.f. nume al unui sămn ceresc
enhydris, g.f. şarpe de apă
enim, conjuctio pentru că
enimvero zău, la aiave, adevărat
eniochi vide: heniochi
Enipeus, g.m. izvor thessalnesc
enisus,-a,-um osîrduit,-ă, silit,-ă, spre ceva
enitto,-as,-ui strălucescu
enittesco,-is idem
enitor,-eris nascu, silescu, osîrduiescu, nevoiescu
enixe cu mare osîrduire
enixus, g.m. naştere
enixus,-a,-um afară născut,-ă, mîntuit din ceva, ceva în svîrşit dus,-ă
Enna, g.f. oraş al Siţiliei
enneaphtongos, g.f. de noao glasuri
enneas,-adis, g.f.[4] de noao same, de samă de noao /[98v]
Ennius, g.m. un poetic de mult, rimlean
Enosigaldnus, g.m. acesta iaste Neptunus
eno,-as înotu afară
enodate la aiave, luminăţeaşte
Enoch, patriarcha patriarhul Enoh
enodatio, g.f. tîlcuire, deznodare
enodatus,-a,-um tîlcuit,-ă
Enodia, g.f. numele Hecatei
enodis,-e deznodat,-ă[5]
enodo,-as deznodu
Enona, g.f. oraş în Liburniia
Enope, g.f. oraş al Peloponesului
enormis,-e nemăsurat,-ă, fără de mare mod, tip [sic!]
enormites, g.f. nemăsurare
enormiter fără mod, fără măsură
enotesco,-is mă cunoscu, mă facu cunoscut, mă vestescu afară
ens,-tis, g.o. fiinţă, iastere
ensiculus, g.m. săbiuţă
ensifer, g.m. purtători de arme, purtători de spată
ensis, g.f. sabie, spată
entelechia, g.f. tărie în sine nepărăsît rămîitoare
entema,-tis, g.n. legătură cu ir de rană noao, cu sînge de dobitoc
enterocele, g.n. coime
enterocelius, g.m. coios
enteron, g.m. maţ
entheatus,-as, divino nomine afflatus
entheus,-a,-um de la dumnezău cuprins,-ă, purceaderea minţii de la dumnezău, cu vedearea lui dumnezău plin,-ă

[1] Recte: **enchiridion, g.n.**
[2] Scris: вѣчник,ь.
[3] Scris: вѣчникь.
[4] **-adis, g.f.** e adăugat la sfîrşitul articolului cu semn de intercalare.
[5] Scris: deznonat,-ă.

enthusiasmus, g.m. suflarea sau răsuflarea lui dumnezău
enthymena,-atis, g.n. gîndire, tăriia deplină a vorovirei numai dintr-una, silloghismus mărturisitori
entoma, g.n.pl. dobitoace sau jigănii la miljoc în chip de rupt în doao, ca viiaspea şi musca şi alalte
enubo,-is,-psi mă măritu
enucleate înţelegăţeaşte, la aiave
enucleatus,-a,-um la aiave tîlcuit,-ă
enucleo,-as sămînţa, miezul îi iau afară; iarăş: tîlcuiescu
enudo,-as despoiu de-l las în ţiialea goală
enulo, g.f.
enumeratio, g.f. înainte numărare, socotire
enumero,-as înainte număru, socotescu
enuntiatio, g.f. voroavă afară spusă, vestire
enunciativus,-a,-um vorovicios afară,-ă, care să poate afară grăi
enunciatum, g.n. vorbă afară spusă
enunciatus,-a,-um vestit,-ă afară
enuncio,-as afară vorovăscu, vestescu, spuiu afară, facu în ştire
enutrio,-is,-vi hrănescu
Envalius, g.m. fiiul Selenei
Enyo, g.f. belona, dumnezăiţa războaielor
eo, is,-vi, ire mărgu
eo, adv. acolo
eo pro ideo pentru aceaea
eo cu atît
eodem adevărat acolo
eos,-is, g.f. zori
Eous, g.m. un cal al soarelui
eous,-a,-um de cătră răsărit,-ă, de cătră sculatul soarelui sau de răsărit, de sculatul soarelui /[100r]
eous,-ue pînă într-atîta
epago,-onis artemo navis quam funes ductarii explicantur
epagoge,-æ, g.f. feali al argumentuluirei[1]
Epaminondas, g.m. om mare thebasvean
epandiclosis, g.f. iarăş îndoire, îngemănare
epamalepsis, g.f. iarăş adunare înainte, cînd vorba în care s-au început într-aceaeaş cuvîntare să svîrşaşte

[1] Scris: аргумантулуиреи

epanaphora, g.f. aciiaş îndată zîcerea a aceaeaş vorbe, înaintea vearşurilor
epanodos, g.m. înturnarea îndărăt a voroavei
Epaphus, g.m. fii al lui Iupiter[2]
eparchia, g.f. eparhie, ţînut
epparchus, g.m. vătaf, cămăraş
Epirus, g.m. ţînut al Ţărei Greceşti
epenthesis, g.f. punere în mijloc
Epeus, g.m. numele aceluia care au făcut calul cela mare de lemn de la Troada
eperegesis, g.f. tîlcuirea cuvintelor celor dintîiu
epphebia, g.f. înceaperea vremiei tinereaţelor de la 12 ani
ephebion, g.n. loc de jucarea tinerilor
ephhebus, g.m. tînăr sau voinic, cînd iaste de cincisprăzeace ani, în vreamea care-i cresc perii la trupul cel de ruşine
ephemer et ephemeros prindere de friguri de o zî
ephemeris,-idis, g.f. carte de însămnat în toate zîlele
epphimeron, g.n. flarea lui Sveti[3] Gheorghi, floarea mărgăritariului, floarea cucului
ephesius,-a,-um efesean,-că
ephesiunus,-a,-um efesean,-că sau efesenesc,-ă
Ephestiades, g.f. ostroave cu alt nume **Volcaniæ et Ætosiæ**[4]
ephestii idem qui Latinis penates et lares
ephestris, g.f. haină luotoare desupra armei
Ephesus, g.f. oraş mare al Ioniei în Asiia
ephialtes, g.m. boală care o chiiamă călcarea zmeilor şi a strigoaielor
Ephialtes, g.m. un fii crescut uriiaş al lui Neptunus[5]
ephippiatus,-a,-um înşelat,-ă
ephippiarius, g.m. şălari
ephippiarius,-a,-um de şa
ephippium, g.n. şa
ephodium, g.m. hrană de cale, chieltuială
Ephorus judeţ al ţărei sau judecători; iarăş: nume al unui filosof
Ephyra, g.f. oraşul Corinthus

[2] Scris: Іупитѣрь.
[3] Scris: Свти.
[4] Recte: **Æoliae**.
[5] Scris: Нѣптунусь.

ephyreus,-a,-um corinthean,-că
epialos, g.m. feali al frigurilor
epibades, g.f.
eppibates, g.m. hărţuitori în corabie, care să războiaşte din corabie
epibatras, g.f. scară de corabie
epicedium, g.n. vearş scris de moarte cuvina
Epicharmus, g.m. un filosof siţiliian vestit
Epichemdii, g.m.pl. seminţii greceşti
epicherema, g.n. stătătoare şi fiinţatecă mărturisire
epichysis, g.f. pîlnie
Epici, g.m.pl. seminţii au fost de la Italiia
Epicemidii, g.m.pl. limbi din Ţara Grecească /100v
epicoenum, g.n. din doao neamuri amestecat
Epictetus, g.m. un înţelept de la Frighiia
epicurei, g.m.pl. următorii lui Epicurus
Epicurus, g.m. înţelept de la Athina, care veseliia trupului o au mărturmărtisit mare norocie a fi
epicus,-a,-um aşezători de vearşuri,-re, de vearş
Epidamnus, g.f. oraş al Epirusului
Epidaphne, g.f. un loc foarte frumos în Siriia lîngă Antiohiia
Epidaurus, g.f. oraş în Peloponesus unde au avut biserecă Æsculapius[1]
epidemia, g.f. boală dempreună răşhirată sau întinsă în tot ţînutul
epidemici, epidemitici bolnavi; iarăş: împărţîtori de sălaşuri
epidicticon, g.n. arătători, lăudatori
epidipnis,-idis, g.f.
epidromis,-idis, g.f. funie pă care leagă mreaja
epidromon, g.n. veatrilă pă lemn sau care umblă înainte
epidromos, g.m. funie de pă marginea mrejei
epigastrium, g.n. pîntece, bandor
Epigenes, g.m. un înţelept bizanţiian
epiglossa, g.f.
epiglossis, eaglottis idem
epigoni, g.m.pl. întîiul [sic!] începători al războiului de la Thebas
epigonus, g.m. rămaşiţa noastră, seminţiile care să nasc după noi
epigramma, g.n. scriere den sus, vearş scris înainte
epigrammatarius, g.m. scriitori de vearşuri scurte
epigrammatistes, g.m. idem
epigraphe, g.f. scriere de sus sau din sus
epigriphus, g.m. care are nas strîmb
epilepsia, g.f.
epilepticus, g.m.
epilogismus, g.m. încuiare în sumă
epilogus, g.m. sfîrşirea încuietoare în sumă a lungei voroviri
Epimenides, g.m. un poetic înţelept critean de care aceasta au scornit cum[2] ar fi durmit într-un bîrlog saptezeci şi cinci de ani
Epimetheus, g.m. fiiul lui Iapetus şi frate lui Prometheus
epimone, g.f. stare, stătătorînţă, care poate sta
epimythyon, g.n. înţeleagerea basnei
epinicion, g.n. biruinţă, sărbătoare rînduită pentru pomenire; iarăş: vearş de biruinţă
Epiphanes, g.m. luminători; iarăş: nume al unui împărat din Eghipet
Epiphania, g.f. arătare, descoperire; iarăş:[3]; iarăş oraş sirienesc
epiphomena, g.n. a vorobitului lucru cu strîgarea, lauda sau suduirea
epiphora, g.f. lăcrămătoare duroare a ochilor
epiplocele, g.f. feali al coimei, al coaielor
epirhedium, g.n. feali al carălor
Epirota, g.m. un epirusean
epiroticus,-a,-um epirusean,-că, din Epirus
Epirus,-i, g.f. ţînut al Ţărei Greceşti; **hinc: epirota, epiroticus,-a,-um** /101r
epischidion pană de crăpat, pană de despicat leamne
episcopalis,-e episcopăsc,-ă
episcopatus,-us, g.m. episcupie
episcopium, g.n. curtea vlădicăi, episcopului
episcopius,-a,-um de străjuit, de episcup, episcupăsc,-ă, vlădicesc,-ă
episcopus, g.m. vlădică, episcup, străjari, străjuitori
epispastica,-orum, g.n.pl. doftorie curăţîtoare de zgaibe
epistates,-æ, g.m. biruitori de sat, judeţ, odăiari, maier
epistola,-æ, g.f. răvaş

[1] Scris: Æскулапиусь.

[2] Scris: cun.

[3] Spaţiu liber.

epistolaris,-e răvăşesc,-ă, de răvaş
epistolium, g.n. răvăşel
epistomium, g.n. cep, cep slobozît sau slobozîtori
episimalloephe,-æ[1] **figură**[2] din doao făcătoare de o sillavă
epitaphium, g.n. vearş de coşcig sau coşcigesc
epithalamium, g.n. vearş scris la nuntă
epitheton,-ti, g.m. numire adăogătoare spre ceva, nume
epithymon, g.n. feali al ierbiei, iarba thimon
epitoma,-æ, g.f. scurtarea lungei voroviri
epitome, g.f. idem
epitritus, g.m. picior în vearş de patru sillave a căruia formă sau izvod ochiiaşte-o în cărţile prosodiei
epitrope,-æ, g.f. îngăduire
epityrum,-ii, g.f.[3] feali al bucatelor în Siţiliia
Epizephyrii, g.m.pl. seminţii de la Ţara Italiei au fost
epizeuxis, g.f. îndoirea glasului sau graiului aciiaş, îndată
epodos, g.f. vearş sau cîntec
epops,-opis pupăză (pasăre)
epomis,-dis, g.f. plăşcuţă
epos, g.f. vearş, cîntec
epoto,-as beau afară, sorbu
epotus,-a,-um băut,-ă
epulæ, g.f.pl. hrane, mîncări, bucate
epularis,-e de hrană, de bucate
epulatio, g.f. ospeţire, ospăţ
epulatorius,-a,-um de mîncat, care să poate mînca
epulatus,-a,-um ospătat,-ă, bine hrănit,-ă
epulio,-idis
epulo,-onis ospătători, ospătareţ
epulor,-aris mă ospetezu
epulum, g.n. ospăţ, nuntă, adecă ospăţ
equa,-æ, g.f. iapă
equaria, g.f. stavă de cai, de iape, iepărie
equarius,-a,-um de cal
eques,-tis, g.m. călăraş, care umblă călare; iarăş: neamiş
equestris,-e călăresc,-ă, de cai, călărăşesc,-ă
equester,-tris,-e călăresc,-ă, de călăraş, călărăşesc,-ă
equestria, g.n.pl. locul de şezut al călăreţilor sau al cailor
equidem, conjunctio derept, adevărat, la aiave, pre adevărat
equiferus, g.m. cal sălbatec
equile, g.n. grajdi de cai /[101v]
equimentum, g.n. platä de cai, platä de staur, platä pentru armäsari cînd să slobozeaşte la iape
equinus,-a,-um de cal
equiso,-onis comis
equitabilis,-e de călărit,-ă, de loc de călărit
equitari, passive a să călări, mă călărescu, mă încuru
equitatio, g.f. calărime, încurare, alergare
equitatus,-us şireag de călăraşi, călărime
equitia, g.n.pl,-orum alergare de cai, loc de alergarea cailor
equitium, g.n. stavă de cai, cireadă de cai
Equitius,-i, g.m. nume al unui rimlean
equito,-as călărescu, încurezu, umblu cu calul
equula, g.f. mînză, iepşoară
equleus,-i, g.m. mînzu; iarăş: scripţire, adecă chinuire
equlus, g.m. mînz, căluşel
equs,-i, g.m. cal

ER

eradico,-as dezrădăcinescu, din rădăcină rumpu afară
erado,-is,-si razu afară
Erasistratrus,-i, g.m. un doftor vestit
erasus,-a,-um ras,-ă afară
Erato,-os, g.f. una dintre noao **musæ**
Erathosthenes, g.m. un filosof care după faceri s-au numit Plato mai Mic
ercisco,-is împărţăscu
erciscor,-eris idem
erebeus,-a,-um de iad, de Erebus
Erebus,-i, g.m. izvor sau rîu de iad sau din iad
Erechtheus,-i, g.m. un împărat au fost de la Athina
Erechthia, g.f. un sat în ţînutul Attica
erectio, g.f. răzmare în sus, stare în sus, sculare în sus
erectus,-a,-um stătut în sus,-ă, răzmat,-ă

---

[1] Recte: **episymaloephe,-ae.**
[2] Scriš: фигуръ.
[3] Recte: **g.n.**

eregione împotrivă
Erembi, g.m.pl. seminţii de la Araviia
eremigo,-ascorăbiiescu afară
eremita,-æ, g.m. sihastru
eremitanus,-a,-um sihăstresc,-ă
eremodicum, g.n. leage lăsată, judecată pusă jos
eremus,-i, g.f.[1] pustie
erepo,-is,-ps mă tîrăscu afară
ereptor,-oris tîlhari, răpitori
ereptus,-a,-um răpit afară,-ă
Eretria, g.f. oraş al oraşului [sic!] sau al ostrovului Eubea în care foarte pămînt bun de doftorie
Eretum, g.n. sat au fost al sabinuseanilor
erga, præposit. serviens accusativo spre, spre dîns, spre mine, spre tine
ergasterium, g.n. loc de lucrat
ergustularius, g.m.[2] ţîitori de temniţă
ergastulum, g.n. casa slujitoriei, casa lucrărei sau de lucrat, de slujit, de robit
ergastulus, g.m. prins robitori, rob
Ergetium,-ii, g.m. oraş siţilienesc /[102r]
Erginus,-i, g.m. un domn nemilostiv pre care l-au omorît Hercules[3]
ergo, conjun. pentru aceaea, pentru acea pricină
Eriboea,-æ, g.f. maştera mumă a lui Mercurius[4]
erica, g.f. feali al unii ierbi
erice, g.f. idem
Erichtheus,-i, g.m. împărat din Athina
Erichtho,-onis, g.f. fămeaie thessalieneancă
errichthonius,-ii, g.m. fiiul lui Vulcan de la Minerva[5]
ericius, g.m. arici
Eridanus,-i, g.m. izvor al Ţărei Italieneşti
erigeron, g.m.
erigo,-is,-xi,-ere proptescu în sus, razmu în sus, îl stau în sus, îl scos în sus
Erigone, g.f. fata lui Icarus; iarăş: un sămn ceresc; **hinc: erigoneus,-a,-um**
Erimanthus,-i, g.m. munte arcadienesc unde au fost prins Hercules[6] un gligan; **vide: Erimanthus**
erinaceus, g.m. arici
Erinnis, g.f. dumnezăiţa iadului care pre făcătorii de rău rău (năprasnic) îi chinuieşte
Eriphia, g.f. fămeaie fărmăcătoare au fost; iarăş: numele unii ierbi
Eriphyla vel Eriphyle, g.f. muiarea lui **Amphiaraus**
Eriphysa,-æ, g.f. unul dintre ostroavele eutuseşti
eripio,-is,-ui răpăscu afară, zmulgu afară, slobozăscu afară, mîntuiescu
eris,-idis, g.f. înfruntare, pobrăzuire
Erisichthon, g.m. un om nedumnezăialnic în Thessaliia
erithacus, g.m. o pasăre care-ş schimbă[7] şi faţa şi numele, căriia-i iaste numele vara **phoenicurus**
erithales, g.f. saschiu, merişor
erivo,-as o curu afară, apa-i iau afară, o abatu, într-altă parte
erodius, g.m. stîrc
erodo,-is rozu afară
erogatio, g.f. împărţîre afară, chieltuire
erogatus,-a,-um împărţît afară,-ă
erogito,-as rugătorescu afară, împărţăscu afară
erogo,-as împărţăscu afară
eros,-otis, g.m. dragostea
erosus,-a,-um ros afară,-să
erotema,-atis, g.n. întrebare
eroticus,-a,-um de dragoste, de iubit
Erotium, g.f. numele unii fămei în Plautus
errabundus,-a,-um rătăcitori,-re, prebegitori,-re, de rătăcit, de prebegit
erraticus,-a,-um rătăcitori,-re, prebegitori
erratio, g.f. rătăcire; **errautia idem**
erratum, g.n. păcat, greşală
erro,-as rătăcescu, prebegescu
erro,-onis, g.m. rătăcitori
erroneus,-a,-um prebegitori,-re, pribeag,-ă, rătăcit,-ă
error,-oris, g.m. greşală, rătăcire
erubesco,-is mă roşescu, mă ruşinezu
erruca, g.f. omidă

---

[1] Şters: **g.m.**
[2] Recte: **ergastularius, g.m.**
[3] Scris: Хѣркулѣсь.
[4] Scris: Мѣркуриусь.
[5] Scris: Минѣрва.
[6] Scris: Хѣркулѣсь.
[7] Scris: schim.

erructo,-as *sughiţu*[1]
erructatio, g.f.
erudero,-as,-as [sic!] afară curăţu, căzăturile sau sfărîmiturile păreatelui celui strîcat
erudiendus,-a,-um de învăţat /[102v]
erudio,-is,-ivi,-ii,-ire învăţu pă altul, chivernisăscu
erudite învăţăţeaşte, înţelepţeaşte
eruditio, g.f. învăţare, învăţătură
eruditulus, g.m. învăţăţăl
eruditus,-a,-um învăţat bine,-ă, înţelept,-ă
erugatio, g.f. întindere afară
erugo,-as dezcreţăscu, dezbîrcescu, încreţîrea, zbîrcirea iau afară, netezăscu
erugo,-is,-ii,-ire
ervilla, g.f. mazăre
erumpo,-is,-upi grohnescu afară, surpu, strîcu jos, prăpădescu
erunco,-as plivăscu afară
ero,-is,-ui scobăscu afară, tragu afară
eruptio, g.f. surpare jos
ervum, g.n. linte sălbatecă
Erucina,-as, g.f.[2] numele lui Venus de pă muntele Erix
Erymanthis,-ides, g.f. oraş al Arcadiei
Erymanthus,-i, g.m. un munte în Arcadiia; **hinc: erymanticus,-a,-um**
eryngium, g.n. o iarbă
erysipelus,-atis, g.n. sgaibă roşie, hierbinte a trupului
erythace,-es, g.f. feali al ierbii
Erythea,-æ, g.f. ostrov la Marea Gaditanum în care au domnit Gherion
erythinus, g.m. feali al peaştelui, peaşte roşie [sic!] de mare
erythricus,-i, g.m. idem
erythrinus,-i, g.m. idem
Erythræ,-arum, g.f.pl. oraş asienesc, de aci iaste sibilla eritreanca
erythrodanum, g.n. iarbă roşie văpsîtoare, de văpsît
erytrhrodamus, g.m. idem
Eryx,-cis, g.m. munte sitilienesc
Esau, g.m. fiiul lui Isac, care apoi s-au numit Seir[3] şi Edon
esca,-æ, g.f. hrană; iarăş: hrană cu care prind pasări sau peşti
escalis,-e de hrană, de mîncat
escarius,-a,-um idem
esculentus,-a,-um de hrană, mîncăcios,-ă, care să poate mînca
esculetum, g.n. loc de oarecare ghinde, ghindos
Esculum,-i, g.m. oraş italienesc
esculus,-i, g.f.[4] feali al lemnului celui roditori de ghindă
esito,-as mîncătorescu, mănîncu
Essai,-orum, g.m. limbi plecate au fost pă credinţă usebită, chilinită, între jidovi, carii cu muieri, cu vin şi cu carne n-au trăit
esse, infin. a sum a fi
esse, inf. ab edo, es,-dis [a] mînca[5]
essedarius, g.m. vezeteu de cocie
essedum, g.n. et esseda, g.f. cocie, car
essentia, g.f. fiinţă, iastere
esto a sum fie aşa, măcar
estrix, g.f. muiare mîncăcioasă (mare), care fămeaie mîncă mult
estur, imperso. să mănîncă
esula, g.f. laptele-cîinelui
esurialis,-e flămînzealnic,-ă, de flămînzît, de postit
esuriens flămînzitori,-re
esuries, g.f. flămînzîre
esurio,-is flămînzăscu, mi-e foame
esurio,-onis, g.o. flămînd,-ă /[103r]
esuritio, g.f. flămînzîre
esuritor, g.m. flămînzîtori
esus,-us, g.m. mîncare, bucată

ET

et, conjunctio şi
etenim, conjunctio pentru că
etenimvero pentru că adevărat
Eteocles, g.m. împăratul orhomenuseanilor
etefiæ, g.m. vînturi suflătoare ale anului în adevărată parte
ethica,-orum, g.n.pl. parte a filosofiei învăţătoare de obiceaiuri sau de năravuri

---

[1] Scris de altă mînă.
[2] Recte: **Erycina,-ae, g.f.**
[3] Scris: Сьирь.
[4] Scris: **g.m.f.**; corectat prin ştergere.
[5] Scris: mmînca.

ethice, g.f. idem
ethticus,-a,-um[1] de năravu, de obiceaiu
ethnicus,-a,-um păgîn,-că
ethnos,-eos, g.f. nărod, seminţie
ethologia, g.f. arătarea năravurilor afară în vedearea ochilor adecă la aiave
ethologus, g.m. arătători afară de năravuri întru vedearea ochilor
ethopoeia,-as, g.f. înfigurarea sau formăluirea năravului
ethopoeus, g.m. arătătoriul afară al năravului, înfigurătoriul
etiam, conjunctio şi, încă şi
etiamnum încă şi acuma
etsi, cojunct. poate hi, măcar de
etymologia, g.f. grăire dereaptă, arătarea răsărirei cuvîntului
etymologus, g.n. grăitori derept, care chiteaşte fiinţa cuvintelor
etymon,-i, g.n. modul dereaptei voroviri
Eva, g.f. primiparens
evacuatio, g.f. deşertare
evacuo,-as deşertezu afară
Evadne, g.f. fata lui Mars
evado,-is,-vasi scapu afară
Evenetus,-i, g.m. împărat laţedemonean
evagatio, g.f. umblare afară, călărire afară
evagino,-as din teacă tragu afară
evagor,-aris afară umblu, buduşluiescu afară, prebegescu
Evagoras,-æ, g.m. om căruia i-au scris Isocrates[2]
evaleo,-es,-ui puteare, putinţă iau
evalesco,-is,-ere puteare începu a lua, mă întrămăzu
evallo,-as,-are quasi extra vallum ejicere
evallo,-is,-ere ciuriuescu
evan, interjecti. et evan,-tis, nomen nume de strîgat, de chiemat al lui Bachus
Evander et Evandrus,-i, g.m. nume al unui om în Virghilius; **hinc: evandrius,-ria,-um**
evaneo,-es,-ui pieiu, mă prăpădescu, mă concenescu, mă sfărîmu[3]

[1] Recte: **ethicus,-a,-um.**
[2] Scris: Исократъсь.
[3] Ultimele două cuvinte sînt adăugate ulterior ciu altă cerneală.

evanesco,-is idem
evangelia,-orum, g.n.pl. jîrtvuiri pentru vestire bucurătoare
evangelicus,-a,-um evanghielesc,-ă, de evanghielie
evangelista, g.m. evanghielist
evangelium, g.n. evanghielie
evanelus,-i, g.m. spuitori de bucurie
evanidus,-a,-um de pierzut [sic!], pierzător,-re, trecători,-re, deşertători,-re, adecă în hăiabă, în zădar
evanno,-as,-are vînturezu afară
evantes, g.f.pl. fămei sfinţitoare sărbătorile lui Bacus
evaporatio, g.f. aburire afară
evaporo,-as aburescu afară
evasto,-as pustiescu /[103v]
evax, interject. haiia[4]
Euboea, g.f. ostrov la Marea Egheum cu numele cel de acum Nigropont
euboicus,-a,-um eubean,-că, eubeicesc,-ă
eucæria,-æ, g.f. vreame aşezată de bună voie
Eucarpia, g.f. oraş al Frighiei
eucharistia, g.f. dare de har; iarăş: cina Domnului
Eucarpia, g.f.[5] oraş al Frighiei
Euchius,-ii, g.m. numele lui Bachus
Euclides, g.m. un filosof înţelept vestit
eudæmon,-onis, g.f. suflet bun sau anghiel
Eudamides, g.m. fii al lui Archidamus
Eudemus,-i, g.m. nume al unui orator megaliopolisean
Eudorius, g.m. un fii al lui Mercurie[6]
eudoxia, g.f. nume bun şi veaste
Eudoxus, g.m. foarte un înţelept astronom au fost
evectio, g.f. aducere afară, tragere afară
evectus,-us, g.m. ducere în car sau în corabie
evectus,-a,-um dus afară,-ă, înălţat,-ă
eveho,-is,-xi tragu afară; iarăş: înalţu în sus, mărescu
evellatium veteres dixerunt pro eventilato
evello,-is,-vulsi rumpu jos, zmulgu, plivăscu afară

[4] Scris > наиа.
[5] Recte: **Eucharpia, g.f.**
[6] Scris: Маркурие.

evelo,-is antiquum vînturu
evemerus, g.m. numele unui istoriceari
Evenetus,-i, g.m. un hătnogi laţemodinean [sic!]
evenio,-is viu afară, mă întîmplezu
evenit, imper. să întîmplează
eventilo,-as vînturezu
eventum, g.n. meargere afară, sfîrşire următoare
evantus,-us, g.m. întîmplare, primejdie, căderea; iarăş: sfîrşire următoare din ceva
Evenus,-i, g.m. numele unui filosof şi a unui[1] izvor
everbero,-as batu afară
evergites,-æ, g.m. polecra împăratului Ptelemeus [sic!] eghipteanului
evergo,-is,-e slobozăscu afară
everriculum, g.n. mreajă, vîrşă, unealtă de prinderea peştilor
everro,-is,-ri măturu afară, curăţu afară
eversio, g.f. întoarcerea afară, sfărîmare, răsturnare
eversor,-oris, g.m. sfărîmitori, întorcători
eversus,-a,-um din rădacină întors afară,-ă
everto,-is întorcu afară, răstornu, din radăcină întorcu afară
evestigatus,-a,-um căutat,-ă
evestigio de năprasnă, îndată
Euganei,-orum, g.n. seminţii au fost lăcuitoare întru vecinătatea Vineţiei şi a Padovei
euge, inter. bine iaste, bine e
Eugio, g.f. ţînutşor în Arcadiia
eugium, g.n.
Euhemerus,-i, g.m. un istoriceari de demult
euhoe, int. chiuirea nebunului
Euhius, g.m. numele lui Bachus
evibro,-as scuturu
evictio, g.f. dobîndire îndărăt
evictus,-a,-um biruit,-ă
evidens,-tis, g.om. aiaveatec,-ă, adecă la aiave /[104r]
evidenter la aiave, în chip de văzut
evidentia, g.f. vedeare la aiave
evideo,-es văzu la aiave
evigilo,-æ deşteptu, mă trezescu

[1] Scris: nui.

EVI

evileo,-es,-lui mă facu becisnic, mă becismicescu
evilesco,-is idem
evincio,-is,-nxi,-ire legu
evinco,-is,-ere biruiescu
evinctus,-a,-um legat,-ă
eviratio, g.f. scopire, jugănire
eviratus,-a,-um scopit,-ă
eviresco,-is mă dezverdescu
eviro,-as scopăscu
eviscero,-as maţele afară-i lapădu
evitabilis,-e bun de dăpărtat,-ă
evitatio, g.f. depărtare
evito,-as mă depărtezu
eulogia, g.f. blagoslovire
eumenides, g.f.pl. dumnezăiţe în iad cărora alt nume le iaste furiæ[2]
eumopidæ,-arum, g.m. popii de la Anthina sau domni de svat au fost
eunuchizo,-as jugănescu
eunucho,-as idem
eunuchus,-i, g.m. om scopit, jugănit, păzîtori de cămară, hadîmb păzitori de featele împărăteşti
evocans, g.o. chiemători afară,-re
evocati, g.m.pl. limbi spre războiu fără veaste de sîrg adunaţi
evocatio, g.f. chiemare afară
evocator, g.m. chiemători afară
evocatus,-a,-um chiemat afară,-ă
evoco,-as chiemu afară
evohe, interject. strîgare nebună
evolaticus,-a,-um zburători afară,-re
evolo,-as zburătorescu afară
evolo,-as zboru afară; iarăş: în palmă pă ascuns furu afară
evolvo,-is,-vi,-ere dezvăluiescu, descurcu, mişcu jos, dezrostogolescu, de-aia parte cetescu
evolutio, g.f. dezvăluire, descurcare
evolutus,-a,-um dezvăluit,-ă, descurcat,-ă, mişcat afară
evomo,-is[3] borăscu afară, **-ui,-ere**
eupatorium, g.n. burean mărunt

[2] Scris: фуриæ.
[3] Scris: **evomo,-as**; corectat prin suprascriere.

euphonia, g.f. glăsuire frumoasă, glas ţîitori, sunare
euphorbia, g.f.
euphorbium, g.n. idem
Euphrates,-is, g.m. rîu al Mesopotamiei care prin Vavilon cură în Tigris
Euprhosine, g.f.[1] una dintre trei dumnezăiţe pre care le chiiamă graţiæ[2], greceaşte charites[3]
euphrosinum, g.n. o iarbă
Euripides, g.m. un elin vestit scriitori de traghedii
euripus,-i, g.m. unghi de mare strîmt, tulburatec; **metaphorice**: nestătători; iarăş: jghiiab mic de apă în care apa o sloboază într-altă parte, sulinari
euronotus,-i, g.m. vînt suflători între răsărit şi-ntre apus
Europa, g.f. a treaea sau a patra parte a ceştii lumi, în care iaste Ţara Nemţască, Ţara Ungurească şi Ţara Italiei, de la[4] Nemţasca Mare pînă la Marea-din-Mijlocul-Pămîntului şi pînă la apa Tanaisului
Europa,-æ, g.f. idem, item: fata lui Oţeanus după scrisoarea poeticilor
Eurotas, g.m. izvor la Laţedemon
Eurus, g.m. vînt de cătră răsărit
Euryalus, g.m. troodean de care pomeneaşte Virghilius /[104v]
Euryanasa,-æ, g.m. un ostrov la Marea Egheum
Eurybatus,-i, g.m. un furători, meşter foarte vestit
Eurydamas,-antis, g.m. numele unui troodean
Eurydice, g.f. fămeaia lui Orfeus
Eurydomene, g.f.[5] dumnezăiţă de mare, mumă **gratiis**
Eurylochus,-i, g.m. numele unui împărat care oraşul Thebas l-au întemeiat
Eurymides,-is, g.m. gîcitor mare între uriiaşi, într-alt nume Telemus
Eurypilus, g.m. fiiul lui Hercules[6] au fost
Euryshtelus,-i, g.m. fiiul împăratului Stenelus
eurithmya, g.f.[7] mişcarea împodobită a trupului
Eurytion,-onis numele unui faur vestit
Eurytus. unul dintre ţentauri[8]
Eusebius, g.m. vlădică au fost de la Chisariia
Euterpe, g.f. una dintre 9[9] muzæ[10]
euthymia, g.f. linirea minţei
eutrapelus,-i, g.m. cinsteş, omeneatec, de omenie, sloveasnic
Eutyches,-is et -etis, g.m. eritic de la Ţarigrad, care au tăgăduit fiinţa cea adevărat omenească a lui Hristos şi fiinţatecul trup
Eutychides, g.m. un zugrav vestit
evulgo,-as vestescu afară
evulsio, g.f. rumpere afară
evulsus,-a,-um rumpt afară,-ă, frîmt afară,-ă
Euxinus,-i, g.m. marea în care cură Dunarea pă marginea Ţărei Bulgăreşti

EX

ex, præpositio serviens ablativo din, afară
exacerbatio, g.f. amărîre, întristare
exacerbatus,-a,-um amărît,-ă; iarăş: întristat,-ă
exacerbesco,-is mă amărăscu, mă întristezu
exacerbo,-as amărăscu; iarăş: buşluiescu, năcăjescu
exacesco,-is mă oţăţăscu
exactio, g.f. silire în chip de jaf
exactor, g.m. strîngători de dajde, de bir, aducători afară
exactus,-us, g.m. dare dempreună
exactus,-a,-um desăvîrşit,-ă[11], cules afară,-ă
exacuo,-is,-cui,-ere ascutu afară, simciuiescu afară
exacutio, g.f. ascuţîre, simciuire
exacutus,-a,-um ascuţît,-ă
exadversus împotrivă
exædificatio, g.f. zidire afară

---

[1] Recte: **Euphrosine, g.f.**
[2] Scris: грациæ.
[3] Scris: кхаритѣсь.
[4] Şters: Ţara.
[5] Scris: **Eurydomadene, g.f.**; corectat prin ştergere.
[6] Scris: Хѣркулѣсь.
[7] Recte: **eurythmia, g.f.**
[8] Scris: цѣнтеури.
[9] Scris cu cifre arabe.
[10] Scris: музæ.
[11] Scris: десвъшить,ж.

exædifico,-as zidescu afară
exæquatio, g.f. îndereptare
exæquatus,-a,-um îndereptat,-ă
exæquo,-as îndereptezu
exæquor,-aris idem
exæusto,-as clocotescu afară, înfierbintezu afară
exaggeratio, g.f. împleare în sus, sporire, înmulţire
exaggero,-as umplu în sus, sporescu
exagitatio, g.f. scuturare, gonire, năcăjire
exagitator, g.m. năcăjitori, căznitori
exagitatus,-a,-um căznit,-ă, năcăjit,-ă
exagito,-as căznescu, năcăjdescu
exagoga,-æ, g.f. purtătoare afară, ducătoare afară /[105r]
exagoge, g.f. purtare afară
exalbesco,-is mă înălbăscu afară
exalbidus,-a,-um alb,-ă, înălbit,-ă
exalburno,-as
exaltatio, g.f. înălţare în sus
exalto,-as înalţu în sus
exaluminatus,-a,-um cu piiatră acră înălbit,-ă
exalumino,-as alb, neated facu cu piiatra acră
examen, g.n. roi; iarăş: în punt dereaptă lovitoare nuiia
examinatio, g.f. întrebare, descoasere din toate lucrurile
examino,-as întrebu, descosu din toate lucrurile ceale de învăţătură; **vide: censeo**
examo,-as foarte iubăscu, îndrăgescu
examurcor,-aris a uloiului de tescovina spumă o lapadu, o zvîrlescu
examussim, adv. derept cupă aţa cea de măsurat pentru dereapta cioplire a leamnelor
exanclo,-as et exantho,-as scoţu afară, portu, rabdu, biruiescu, isprăvăscu
exangvis,-e nesîngeatec,-că, fără de sînge
examinalis,-e nesufleţealnic, fără de suflet
exanimatio, g.f. murire
exanimatus,-a,-um mort,-ă, murit,-ă
exanimis et examinus mort,-ă, mort-viu,-e
exanimo,-as spaiu, mortu facu
exanio,-as purorile afară-i calcu, grozăviia-i curăţăscu afară
exanthemata,-um, g.n.pl. rîie, vărsat
exantlo,-as scoţu afară, portu
exaptus,-a,-um aşezat,-ă, întocmit,-ă, cuvios,-ă
exardesco,-is,-rsi mă aprinzu
exardeo,-es,-ersi mă aprinzu
exarefio,-is,-ctus sum mă uscu, mă usucu
exareno,-as năsîpul afară aruncu
exareo,-es,-ui mă uscu
exaresco,-is idem
exarmo,-as de arme-l jăfuiescu
exaro,-as aruncu afară
exascio,-as strujescu
exaspero,-as simciuiescu, buşluiescu, colţurescu, facu colţuri
exatio,-as,-are saturu afară
exaturo,-as saturu
exauctoro,-as boieriia-i iau, mîntuirea-i dau
exaudio,-is,-vi,-ire ascultu, auzu afară
exauditus,-a,-um ascultat,-ă
exaugeo,-es înmulţăscu
exauguro,-as din svinţire afară leapădu
exauspico,-as afară slobozăscu
exauthoro,-as din boieriia vitejască afară leapădu
exbalisto,-as
excæco,-as orbăscu
excalceatus,-a,-um desculţat,-ă
excalceo,-as desculţu
excalefacio,-is et excalfacio,-eci,-ere încălzăscu[1]
excalefactio,-onis et excalfactio, g.f. încălzîre
excalefactorius,-a,-um et excalfactorius,-a,-um încălzîtori,-re
excalefio et excalfio mă încălzăscu
excandefacio,-is foarte înălbăscu
excandescentia, g.f. aprindere în sus, /[105v] mîniiare, înălbire pentru mînie
excandesco,-is mă aprinzu în sus, mă înfocăzu, foarte mă mîniiu
excanto,-as descîntu, farmecu
excarnifico,-as rumpu jos, ciolănescu
excavatio, g.f. scobire afară
excavo,-as scobăscu afară
excedo,-is,-si mărgu afară; iarăş: biruiescu
excellens,-tis, g.om.
excellenter vredniceaşte, măreaşte
excellentia, g.f.
excello,-is,-ui
excelse înălţăţeaşte, măreaşte
excelsitas, g.f. înălţime, mărime

[1] Scris: încalţăscu.

excelsus,-a,-um înalt,-ă, mărit,-ă
exceptio, g.f. luare afară
exceptitius,-a,-um afară luat,-ă
excepto,-as afară luotorescu, afară culegătorescu
exceptor, g.m. scriitori afară, luotori afară
exceptorius,-a,-um culegători,-re, coşar sau şiştari
exceptus,-a,-um afară luat,-ă
excerebro,-as crierii afară-i iau, dezcrierăscu
excerpo,-is,-psi,-ere rumpu jos, afară legu
excessus, g.m. meargere afară
excetra, g.f. un şarpe
exhalcio,-as, verbum a dictione Græca χαλκος **formatum significat ære, spaliare et auferre numos** de bani îl jăfuiescu, îl pradu
excidium, g.n. surpare, pierzare, tăiare afară
excido,-is,-ere taiu afară
excido,-is,-idi,-ere cazu afară
excieo,-es pornescu în sus, chiemu afară, îmboldescu, strămurescu afară
excindo,-is,-di afară taiu, sfărîmu jos
excio,-is,-vi,-ire chiemu[1] afară, afară strămurărescu
excipio,-is iau afară, prinzu afară
excipula, g.f.
excipulus, g.m. nume de vas de apă
excipuus,-a,-um afară luat,-ă
excisio, g.f. sfărîmire jos, tăiare afară
exciso,-as taiu afară, rumpu, rănescu
excisorius,-a,-um tăietori afară,-re
excissatus et excisatus,-a,-um rănit,-ă
excissus,-a,-um tăiat afară,-ă
excitate deşteptăţeaşte, isteţeaşte
excitatus,-a,-um deşteptat,-ă, răzmat în sus,-ă, întărîtat,-ă[2]
excito,-as deşteptu
excitus,-a,-um a cio,-is,-ire înainte chiemat,-ă, pornit în sus,-ă
exclamatio, g.f. strîgare în sus
exclamo,-as strîgu în sus
excludo,-is,-si încuiu afară
exclusio, g.f. încuiare afară
exclusissimus,-a,-um prea închis afară,-ă
exclusus,-a,-um încuiat afară
exclussorius,-a,-um încuieotri afară,-re
excogitatio, g.f. gîndire afară
excogitator, g.m. gînditori afară, gîndind găsîtori de ceva /[106r]
excogitatus,-a,-um gîndit afară,-ă
excogito,-as gîndescu, cugetu
excolo,-is,-lui lucrezu, împodobăscu
excommunicatio, g.f. lăpădare afară, încuiare afară din săbor
excommunico,-as încuiu afară din săbor, leapădu afară
exconsul,-is, g.m. care au fost pîrgari şi s-au scos afară din pîrgărie
exccoquo,-is,-xi hierbu afară
exccorio,-as belescu, despuiescu
exccors,-dis, g.om. zălud,-ă, fără minte
excortico,-as descojescu, curăţăscu de coaje
excreabilis,-e şchiopicios afară,-ă, care să poate şcoipi
excreatio, g.f. şcuiepare afară cu horcăire
excrementum, g.n. căcat, scîrnă
excreo,-as,-are cu horcăire şcuiepu afară
excresco,-is mă[3] crescu afară
excretus,-a,-um afară curăţît,-ă, afară gunoit,-ă, bălegat,-ă
excruciabilis,-e spre căznire, muncire, vreadnic,-ă
excrucio,-as căznescu, cu chinuirea omoru
excubatio, g.f. străjuire, verdăluire
excubiæ, g.f. străjuire, verdălire
excubitor, g.m. străjari, străjuitori, verdăluitori
excubitus, g.m. stare de strajă
excubo,-as străjuiescu
excudo,-is batu afară, tipărescu afară
exculco,-as calcu afară, tepşescu afară
exculpo,-is,-psi scobăscu afară, cioplescu afară, taiu afară
excultus,-a,-um lucrat,-ă, împodobit
excuratus,-a,-um cu osîrdnică grijă zidit,-ă
excurio,-as extra curiam ejicio
excurro,-is alergu, fugu afară
excursio,-onis, g.f. alergare afară
excursor, g.m. alergători afară
excursus,-a,-um afară alergat,-ă, fugit,-ă

[1] Scris: chimu.
[2] Scris: întărtat,-ă.
[3] Adăugat ulterior cu altă cerneală.

excursus,-us, g.m. alergare afară
excusabilis,-e mîntuicios,-ă, lesne de mîntuit, vreadnic,-ă spre mîntuire
excusate mîntuiţeaşte
excusatio, g.f. mîntuire
excusatorius,-a,-um de mîntuit,-ă
excuso,-as mîntuiescu
excusor, g.m. tipăritori afară
excusse scuturăţeaşte afară, tare
excussio, g.f. lovire afară, scuturare afară
excussus,-a,-um afară lovit,-ă, scuturat afară,-ă
excussorius,-a,-um de lovit afară, de scuturat
excusus,-a,-um tipărit afară,-ă
excutio,-is,-si,-ere lovăscu afară, scuturu afară
exdecimo,-as a zeacea[1] parte o iau afară
exdorsuo,-as spinarea-i frîngu jos
execo,-as taiu afară
execrabilis,-e blăstămat,-ă, urîcios,-ă
execratio, g.f. blăstămare, blăstăm, urîre
execratus, g.m.; -a, f; -um, n. blăstămat,-ă, urît,-ă
execro,-as blăstămu, urăscu
execror,-aris idem, -fere
exectio, g.f. tăiare afară
exectus,-a,-um tăiat afară,-ă /[106v]
executio, g.f. lucrare, ducere în sfîrşit, isprăvire
executor, g.m. ducători în sfîrşit, isprăvitori
exedo,-is afară mănîncu, rozu afară
exedra, g.f. loc alcătuit bine pentru şedearea pricinei, săborului, adunărei dempreună şi vorovirei
exegesis,-is, g.f. tîlcuire afară
exegeticus,-a,-um tîlcuicios,-ă
exemplar,-aris, g.n. pildă, pildă răsărită
exemplum, g.n. pildă
exemptilis,-e luocios afară,-ă
exemptio, g.f. luare afară, scoatere
exemptor, g.m. luotori afară
exemptus,-a,-um afară luat,-ă
exenteratus,-a,-um cu maţele afară luat,-ă, căruia i s-au scos maţele afară
exentero,-as maţele afară-l lapădu
exeo,-is iesu afară, mărgu afară
exequiæ, g.f.pl. boieriia îngropărei morţilor
exequialis,-e de îngropat, de jelit
exequior,-aris boieriia îngropărei morţilor îi dau
exequor,-aris lucrezu, umblu în vreaun lucru, isprăvăscu, ducu în svîrşit
exercens,-tis, g.o.
exerceo,-es,-cui *mă deprind*[2]
exercitatio, g.f. *învăţ, învăţare*[3]
exercitator, g.m.
exercitatus,-a,-um
exercitio, g.f.
exercitium, g.n.
exeito,-as
exercitor,-oris, g.m.
execitorius,-a,-um
exercitus,-a,-um
exercitus,-us, g.m. şireag, şireag de războiu; iarăş:
exero,-is,-rui întinzu afară, tragu afară
exerto,-as întinzătorescu afară, trăgătorescu afară
exertus,-a,-um întins afară,-ă
exesor, g.m. mîncători afară, rozători afară,-ă
exesus,-a,-um ros afară,-ă, mîncat afară,-ă
exfio,-is,-ere curăţăscu
exfitus,-us, g.m. curăţîre afară, fumegare
exfodio,-is,-di,-ere sapu afară
exgrumo,-as tîrăscu[4] afară, rîmătorescu ca cînd aş face rîmătură, muşunuiescu
exgurgito,-as aruncu afară, borăscu
Exgyrius, g.f. oraş în Siţiliia
exhæredatio, g.f. dezmoştenire, dezocinare
exhæredatus,-a,-um dezmoştenit,-ă
exhæredo,-as dezmoştenescu, din moştenire-m, din ocină-m il facu neocinători, nemoştenitori
exhæres, g.m. -edis nemoştean
exhalatio, g.f. răsuflare afară, suflare, aburare
exholo,-as răsuflu, aburezu afară
exhærio,-si,-si,-ire scoţu afară, demortezu [sic!][5]
exhaustum, g.n. scoatere afară
exhaustus,-a,-um scos afară,-ă
exhebenus, g.m. feali al pietrii scumpe
exhedra, g.f.
exherbo,-as dezierbăscu, plivăscu

[1] Scris: зѣчА.

[2] Scris de altă mînă.

[3] Idem.

[4] Şters: mă tîrăscu.

[5] Pentru: dezmoştenescu.

exhibeo,-es dau afară sau înainte, arătu afară
exhibitio, g.f. dare înainte, arătare /[107r]
exhilaro,-as mîngîiu, veselescu
exhoreo,-es mă spăimîntezu
exhortatio, g.f. îndemnare stradalnică
exhortatus,-a,-um îndemnat,-ă
exhortor,-aris cu osîrdie îndemnu
exhubero,-as prisosescu
exhmo,-as[1] din pămînt sapu în sus, sapu afară
exibilo,-as afară şuieru, şuierezu
exiccatus,-a,-um uscat,-ă
exicco,-as usucu
exiens mărgători afară
exigo,-i,-egi gonescu afară; iarăş: pohtescu, ceriu, ceru
exigue pîţinţeaşte, mititeaşte
exiguissimus, g.m. -a,-um prea pîţînel, foarte mic
exiguitas, g.f. mititecărie, micşurarea
exiguus,-a,-um mic,-ă
exilio,-is,-vi afară saiu
exiilis,-e supţîre, micşorel,-ea
exilitas, g.f. supţîrîme, micşurare, mititecărie
exiliter supţîre, **adver.**
exilium, g.n. urgie, mazîlie
eximie înălţăţeaşte, vestiţeaşte, împodobiţeaşte
eximius,-a,-um mare, vestit,-ă, împodobit,-ă
eximo,-is,-mi,-ere iau afară
exin, adverb. ord. după aceasta, după aceaea
eximanio,-is,-vi,-ire deşertezu afară, smerescu
eximanitio, g.f. deşertare afară, smerire
eximanitus,-a,-um deşertat
exinde, adverb. după aceasta, după aceaea
eximsperato, adv. fără nădeajde
existimatio, g.f. biciuluire, socotire
existimator, g.m. biciuluitori, judecători
existimatus,-a,-um biciuluit,-ă, judecat,-ă
existimo,-as biciuluiescu, socotescu
existo,-is sîntu, de faţă sînt
exitiabilis,-e pierzăcios,-ă, muricios,-ă
exitialis,-e pierzători,-re, muritori, muricios,-ă
exitiosus,-a,-um idem
exitium, g.n. pierzare, piiardere
exitus,-us, g.m. meargere afară, ieşire afară
exjuro,-as cu jurămîntul întărescu
exlex,-gis slobod,-ă, trăitori afară de leage
exloquor,-eris grăiescu afară
exiobsecro,-as cu osîrdie rogu
exoche, g.f. fiinţă mai de sus, vrednicie
exoculasco,-as ochii îi scoţu afară
exoculo,-as idem
exodium, g.n. meargere afară, cîntec svîrşitori
exodus,-i, g.m. meargere afară, venire afară
exoleo,-es
exolesco,-is,-vi
exoletus,-a,-um
exolvo,-is dezlegu; iarăş: plătescu
exolutus,-a,-um dezlegat,-ă, plătit,-ă
exomis haină fără mîneci, zăbun, **-dis, g.f.**
exomologesis mărturisire, vădire
exonero,-as uşurezu, dezsărcinezu
exopinato, adver. fără nădeajde, fără socoteala /[107v]
expolis,-is, g.m. lăcuitori afară de oraş
exoptabilis,-e pohticios,-ă, iubit,-ă
exoptatus,-a,-um foarte pohtit,-ă
exopto,-as foarte pohtescu
exorabilis,-e îngăduialnic,-ă, îmblînzîcios,-ă, rugăcios,-ă
exorabula, g.n.pl. toate pricinile cu care procatorul pă judeţ roagă si-l îmblînzeaşte
exorator, g.m. îmblînzîtori
exoratus,-a,-um îmblînzît,-ă
exorbeo,-es,-bui scoţu afară
exorbo,-as ochii îi scobăscu afară
exorbito,-as de pre calea cea dereaptă şuvăiescu afară
exorcismus,-i, g.m. silire cu jurămînt, silire, gonire de drac
exoptatio, g.f. pohtă, pohtire
exorcisso,-as farmecu, afară silescu
exorcista, g.m. silitori de draci, gonitori de draci
exordine pă rînd
exordior,-iris,-orsus sum începu
exordium, g.n. vorbă începătoare
exorgesta, g.m. legători de draci
exorior,-iris,-tus sum mă scolu, mă înalţu, rămîiu în sus
exornatio, g.f. împodobire
exornator, g.m. împodobitori
exornatus,-a,-um împodobit,-ă
exorno,-as împodobăscu
exoro,-as cu rugăciunea dobîndescu
exors,-tis, g.om. nepărtaş,-ă, fără soarte, fără parte

[1] Recte: **exhumo,-as.**

exorsus,-a,-um început,-ă
exors,-us, g.m. et exorsum, g.n. începere
exortivus,-a,-um sculători în sus,-re, răsăritori în sus,-re
exortus,-a,-um sculat în sus,-ă, răsărit în sus
exortus,-us, g.m. sculare în sus
exos,-ssis, g.om. fără os, neoseatec,-ă
exosculatio, g.f. sărutare, pupare
exosculor,-aris sărutu
exosso,-as dezosăscu, oasele afară-i leapădu
exosus,-a,-um urît,-ă, urît,-ă [sic!]
exoticus,-a,-um strein,-ă, venit,-ă
expalleo,-es,-ui mă îngălbinescu
expallesco,-is începu a mă îngălbăni
expallio,-as plaşca-i tragu jos
expalpo,-as calcu afară, înşelu afară
expanditor, g.m. întinzători afară
expando,-is,-di,-ere întinzu afară
expango,-is curînd puiu, lovăscu jos
expapillo,-as pînă la ţîţe despoiu în piialea goală
expassus,-a,-um afară întins,-ă, răşhirat,-ă
expatior,-aris mă primblu afară
expato,-as în loc larg şi văzăcios stau
expatricius, g.m. care au fost patriţius
expatro,-as lucrezu, facu
expavefacio,-is îngrozăscu
expaveo,-es mă îngrozăscu, mă spaiu
expavesco,-is mă îngrozăscu, mă prinde frică şi groază
expectatio, g.f. aşteptare
expecto,-as aşteptu
expectatus,-a,-um aşteptat,-ă, pohticios,-ă
expectoro,-as din minte-m, din inimă-mi leapădu afară
expeculati a Plauto dicuntur qui peculio sunt exhausti /[108r]
expedio,-is,-vi,-ire dezlegu, solbozăscu
expedit, impers. foloseaşte
expeditio, g.f. gătare de războ
expeditus,-a,-um gătat,-ă
expello,-is,-puli gonescu afară
expendo,-is,-di chitescu sau iau aminte, măsuru; iarăş: plătescu, chieltuiescu
expensa, g.f. chieltuire
expensum, g.n. chielciug
expensus,-a,-um chitit,-ă, cu chitirea chitit,-ă, socotit
expergefacio,-is deşteptu
expergefactus,-a,-um deşteptat,-ă
expergefio,-is mă deşteptezu, mă trezăscu
expergisco,-is deşteptezu
expergiscor,-eris mă pomeneccu, mă deşteptu
expergitus,-a,-um deşteptat,-ă
expergor,-eris mă deşteptu
experiens,-tis, g.o. care au ispitit ceva şi au probăluit
experientia, g.f. ispitirea şi probăluirea a feali de feali de lucruri, ispitire
experimentum, g.n. idem
experior,-iris ispitescu, probăluiescu
experrectus,-a,-um deşteptat,-ă
expers,-tis, g.om. fără parte, nepărtaş,-ă
expertus,-a,-um ispititori,-re, probăluitori,-re, ispitit,-ă
expes, g.o. fără nădeajde, nenădăjduitori,-re
expetendus,-a,-um pohticios,-ă, cerăcios,-ă
expetesco,-is,-ere foarte ceiu
expetisco,-is idem
expetitus,-a,-um pohtit,-ă, cerut,-ă
expeto,-is,-ti,-vi cu făgăduinţă ceiu
expiabilis,-e curăţîcios,-ă, ştergăcios,-ă, ştergătareţ,-ă, care să poate ştearge
expiamentum, g.n. şteargerea vreaunui rău
expiatio, g.f. idem
expiatus,-a,-um curăţît,-ă, şters,-ă
expictus,-a,-um afară zugrăvit,-ă, scris,-ă
expilatio, g.f. jăfuire, pleşuvire
expilator, g.m. jăfuitori, belitori, jăfuitori
expillatus,-a,-um zmuls, de peri zmuls, jăfuit,-ă
expilo,-as perii-i rumpu, afară-i zmulgu, belescu, jăfuiescu
expingo,-is scriu afară, zugrăvăscu
expio,-as curăţu afară, ştergu afară păcatul
expiratio, g.f. răsuflare, slobozirea sufletului afară, suflare afară
expiro,-as răsuflu, afară suflu[1]
expiscatio, g.f. păscuire afară
expiscor,-aris păscuiescu afară, ştiutorescu, adecă iscodescu
expisso,-as,-are desăscu
explanabilis,-e tîlcuicios,-ă, întinzăcios afară,-ă
explanate la aiave, tîlcuiţeaşte
explanatio, g.f. tîlcuire afară

[1] Scris de altă mînă.

explanator, g.m. tîlcuitori
explanatus,-a,-um tîlcuit,-ă, luminăţeaşte descurcat,-ă, îndereptat afară,-ă
explano,-as netezăscu, tîlcuiescu
explanto,-as plivăscu afară
explebilis,-e umplăcios,-ă
explementum, g.n. împleare înlăuntru
explendesco,-is,-cui luciescu afară
expleo,-es,-evi împlu, împlu înlăuntru
expletio, g.f. împleare afară
expletus,-a,-um împlut afară,-ă
explicabilis,-e tîlcuicios afară,-ă, vreadnic de tîlcuit, descurcăcios
explicate la aiave, tîlcuiţeaşte
explicatio, g.f. descurcare, tîlcuire
explicator, g.m. descurcăcios, tîlcuitori
explicatrix, g.f. descurcătoare
explicatus,-a,-um dezcreţît,-ă, descurcat,-ă
explicatus,-us, g.m. tîlc, descurcăciune
explicatius, adver. compar. mai tîlcuiţeaşte, mai la aiave
explicitus,-a,-um descurcat,-ă, tîlcuit afară,-tă
explico,-as descurcu, dezlegu, descreţăscu, tîlcuiescu afară
explodo,-is,-si,-ere lapădu afară, puşcu afară, bufnescu afară
explorate la aiave, cu adeverînţă, cu îndrăzneală
explorator, g.m. iscoadă, ispititori, probăluitori
exploratus,-a,-um ispitit,-ă, aiaveatec,-ă, la aiave
exploro,-as mă olecăiescu, plîngu afară; iarăş: iscodescu, ispitescu
explossus,-a,-um gonit afară, şuierat, buhnit afară
expolio,-as,-vi tîlhărăscu, jăfuiescu
expolio,-is,-vi înfrîmşeţăzu, împodobăscu
expolitio, g.f. curăţîre afară
expono,-is puiu afară, grămădescu afară, tîlcuiescu
expopulatio, g.f. pustiire
expopulor,-aris pustiescu afară
exporrigo,-is întinzu afară
exportatio, g.f. purtare afară
exporto,-as portu afară
exposco,-is foarte pohtescu
expositio, g.f. punere afară, tîlcuire
exposititius,-a,-um afară pus,-ă, afară lăpădat,-ă
expositus,-a,-um pus afară,-ă, tîlcuit
expostulatio, g.f. pohtire afară, ponosluire
expostulator, g.m. ponosluitori
expostulo,-as foarte pohtescu, tare ceiu, ponosluiescu
expotus veteres dixerunt pro epotus
expræparato, vice adverbii ponitur
expresse, adv. tîlcuiţeaşte, la aiave
expressim, adv. idem
expressio, g.f. călcare afară, stoarcere afară
expressus,-a,-um afară călcat,-ă
expromo,-is,-si calcu afară, storcu afară; iarăş: tîlcuiescu afară, vestescu afară, arătu afară, spuiu afară
exprobratio, g.f. ponosluire
exprobro,-as ponosluiescu
expromissor, g.m. chiezaş, făgăduitori pentru dîns
expromitto,-is,-si mă chiezăşuiescu, juruiescu, făgăduiescu
expromo,-is, misi aducu înainte
expromptus,-a,-um înainte adus,-ă
expugnabilis,-e luocios,-ă, care să poate bate şi lua cu războiul
expugnatio, g.f. luare de război
expugnator, g.m. sfărîmitori, luotori cu putearea
expugnatus,-a,-um luat,-ă, adecă cu războiul
expugno,-as iau, batu, (adecă cu războiul)
exputio, g.f. şcuiepare afară
expullulo,-as încolţăscu afară
expulsim, adverb. a frequentativo pulso, Varro
expulsio, g.f. gonire afară, ocolire afară
expulso,-as gonescu afară
expulsor, g.m. gonitori afară
expulsus,-a,-um gonit afară,-ă
expultrix, g.f. gonitoare afară
expumo,-as spumezu afară
expungo,-is ştergu afară
expuo,-is şcuiepu afară
expurgatio, g.f. măturare afară, curăţîre
exputo,-as
exputresco,-is,-ui mă putrezăscu afară
exquæstor, g.m. povătaf, care au fost vătaf
Exquilliæ,-arum nume al muntelui rimlenesc
Exquilinus,-a,-um exquuilienesc,-ă[1], adecă dintr-acest munte

[1] Scris: еѯquиллинескь,ж.

exquiro,-is cu osîrdie cautu, întrebu
exquisite cu osîrdie, vestiţeaşte
exquisitum, ad. idem
exquisitus,-a,-um mare, vestit,-ă, ales,-ă
exradico,-as cu rădăcină cu tot rumpu afară
exrogo,-as ex lege veteri aliqui exime per legem novam
exsacrifico,-as svinţescu, blagoslvăscu
exsævio,-is de nemilostivire mă părăsăscu
exscalpo,-is,-psi scobăscu afară
excendo,-is mă cobor afară**excensio, g.f.**[1] pogorîre[2] afară
excensus,-us, g.m.[3] **idem**
exscreabilis,-e şcuipăcios,-ă
exscreo,-es şcuipu afară
exscribo,-is scriu afară
exscriptor, g.m. scriitori afară
exsigno,-as însămnezu afară
exsordesco,-is mă facu de jos, de nimic (adecă blăstămat)
expisisso,-as desăscu afară
exspuo,-is şcuiepu afară
exsugo,-is sugu afară
exta,-arum, g.n.pl. mă uscu, mă veştejescu [sic!]
extantia, g.f. stare afară
extemplo îndată
extemporalis,-e fără de veaste, de năprasnă
extemporalitas, g.f. fiinţă afară de vreame cuvioasă
extemporaneus,-a,-um fără veaste, îndătalnic,-că, îndătalnic lucru, adecă îndată, fără veaste făcut
extempore îndată, fără veaste
extendo,-is întinzu afară
extensio, g.f. întindere afară
extensivus,-a,-um întinzători afară,-re
extento,-as întinzătorescu afară
extensus,-a,-um întins afară,-ă
extentus,-a,-um idem
extenuatio, g.f. supţîrare, micşurare
extenuatus,-a,-um supţîiat afară,-ă
extenuo,-as micşurezu, supţîiezu, supţîrezu
exter,-a,-um deafăratec,-ă, care iaste de afară
extercoro,-as curăţăscu afară
exterebro,-as sfredelescu afară /[108v]
extergeo,-as ştergu afară
extergo,-is idem
exterior,-us, com, g.o. de afară, denafară
exterminator, g.m. gonitori afară, sfărîmitori afară, aruncători afară din rădăcină
exterminatio, g.f. sfărîmare afară, lăpădare afară
exterminatus,-a,-um afară aruncat,-ă, afară lăpădat,-ă
extermino,-as gonescu afară, încuiu afară
externatus,-a,-um îngrozît,-ă
externo,-as îngrozăscu, spămintezu
extero,-is,-vi,-ere frecu afară, sfărîmu afară
externus,-a,-um denafară
exterraneus,-a,-um den pămînt denafară, strein,-ă
exterreo spaiu, îngrozăscu
exterritus,-a,-um înspăimat,-ă, spămîntat,-ă, îngrozît,-ă
extersus,-a,-um şters afară,-ă
exterus,-a,-um de afară
extexo,-as descurcu
extillo,-as picu afară
extineo,-as foarte[4] mă temu
extimesco,-is mă înfricoşezu
extitmulator, g.m. îmbolditori, strămurători
extimulo,-as îmboldescu, strămurărescu
extimus,-a,-um mai de pă urmă, mai de afară
extinctio, g.f. stîngere afară
extinctor, g.m. stîngători
extinctus,-a,-um stîns afară,-ă
extinquo,-is,-xi stîngu
extirpatio, g.f. plivire afară, rumpere afară
extirpo,-as plivăscu afară
extispex,-cis, g.m. gîcitori din privirea maţelor, plumînilor şi a hicatului
extispicium, g.n. gîcire din maţele vitelor celor de jîrtvă
exto,-as stau afară, mă ivăscu sau mă arătu afară, afară sîntu
extollo,-is,-tuli rădicu în sus; iarăş: mărescu
extorqueo,-es sucescu afară; iarăş: cu de-a sîla tragu afară
extorris, g.m. mazîl, urgisit din pămîntul lui, prebegit din pămîntul său (pribeag)

[1] Recte: **exscensio, g.f.**
[2] Scris: pogărîre.
[3] Recte: **exscensus,-us, g.m.**
[4] Scris: farte.

extortor, g.m. făcători cu de-a sîla
extortus,-a,-um sucit afară,-ă, cu sîla luat
extra, præpositio serv. accusat. afară, afară de
extractorius,-a,-um trăgători afară,-re
extractus,-a,-um afară tras,-ă
extraheo idem quod exeo
extraho,-is tragu afară
extraneus,-a,-um strein,-ă, denafară
extraordinarius,-a,-um de afară, de rînd
extrarius,-a,-um denafară, strein, afărari,-re
extreme mai pă urmă, mai la svîrşit
extremitas, g.f. margine, sfîrşire, depăurmărie
extremo, adverb. pă urmă, cătră svîrşit, la svîrşit
extremum, g.n. lucru svîrşitori, svîrşire
extremus,-a,-um cel de pă urmă, cea mai de pă urmă /[109r]
extricabilus,-a,-um descurcăcios,-ă, pieptănăcios,-ă afară, mîntuicios,-ă, care să poate mîntui lesne
extrico,-as descurcu, slobozăscu afară, piiaptănu afară
extringo,-is,-xi idem quod stringo strîngu
extrinsecus, adverb. de afară
extritus,-a,-um afară frîmt,-ă
extro,-as verbum obsoletum pro exeo
extrorsum cătră afară, cătră marginea cea de-afară
extructio, g.f. zidire, clădire
extructus,-a,-um zidit, clădit,-ă
extrudo,-is împîngu afară
extruo,-is zidescu, clădescu, grămădescu
extuberatio, g.f. înflare
exttubero,-as mă unflu, facu unflătură, gîlci
extumeo,-es mă bulbucescu, mă unflu
extumesco,-is idem
extumidus,-a,-um umflat în sus,-ă, pentru umflătură
extundo,-is,-udi împîngu afară, îi dau brînci afară; iarăş: cu mare perire dobîndescu ceva
exturbatus,-a,-um împîns afară,-ă, lăpădat afară,-ă
exturbo,-as împîngu afară, lapădu afară
extussio,-is,-vi,-ire tuşescu afară
exuberantia, g.f. prisosîre
exubero,-as prisosăscu
exuccus,-a,-um neumed,-ă, uscat,-ă
exudo,-as foarte asudu
exveho,-is,-xi portu afară
exversæ,-arum, g.f.pl. de demult au fost măturarea casei de ascultat
exverro,-is măturu afară, curăţăscu afară, iesu înainte
exverto,-is,-rti iesu înainte
exuctus,-a,-um supt afară,-ă
exugo,-is sugu afară
exul,-lis, g.c. mazîl,-ă, urgisit,-ă
exulabundus,-a,-um prebegirori în mazîlie,-re
exulans,-tis, g.o. mazîlit,-ă, trimis în urgie, în mazîlie,-ă
exulceratio, g.f. rănire, rană
exulceratorius,-a,-um rănitori,-re
exulceratus,-a,-um rănit afară,-ă
exulcero,-as rănescu afară
exulo,-as în mazîlie umblu, în urgie sîntu, umblu
exultans,-tis, g.o. bucurători,-re, veselitoroi,-re, dănţuitori[1]
exultanter cu bucurie, cu veselie, săltăţeaşte[2]
exultantia, g.f. veselie, bucurie, săltare[3]
exultatio, g.f. idem
exultim, adv. bucurăţeaşte, cu veselie
exulto,-as mă bucuru, în bucurie-m săltezu. dănţuiescu
exululo,-as urlu ca lupul
exundatio, g.f.
exundo,-as
exungo,-is ungu afară
exungulo,-as unghiile i le culegu
exuo,-is dezbracu, jăfuiescu
exuperabilis,-e biruicios,-ă, /[109vv] lesne de biruit
exuperantia, g.f. biruire
exuperatio, g.f. idem
exuperatus,-a,-um biruit,-ă
exupero,-as biruiescu
exurdo,-as asurzăscu
exurgo,-is mă scol în sus
exuro,-is,-ussi arzu afară, pîrlescu afară
exsuscito,-as[4] deşteptu
exustio, g.f. ardere sau pîrlire
exustus,-a,-um ars afară,-ă

---

[1] Adăugat ulterior cu altă cerneală.
[2] Idem.
[3] Idem.
[4] Recte: **exuscito,-as**.

exutus,-a,-uum jăfuit,-ă
exuviæ, g.f.pl. pradă, dobîndă, haină trasă de la vrăjmaşi; iarăş: piiale trasă jos de pă fiiară
exuvium, g.n. idem
exuvium leonis piialea leului
exium serpentis peliţa şarpeului
Ezechias, g.m. împărat al Iudeii
Ezechiel,-is, g.m. unul dintre patru proroci mari

F

FA

faba, g.f. bob
fabacia, g.f. zaharea[1] de bob, azmă de bob
fabaginus,-a,-um de bob
fabale, g.f. pai de bob
fabalis,-e care stă den bob
fabarius,-a,-um de bob
Fabaris nume de izvor, într-alt nume[2]
fabella, g.f. băsnicică
faber, g.m. faur, bărdaş, om meşter
faberferrarius, g.m. faur, lăcătuş
faberlignarius, g.m. meşter de lemn, bărdaş, măsar
Fabianus, g.m. numele unui rimlean de pă bob
Fabiranum, g.n. oraş nemţăsc, **vulgo Brema**
Fabius, g.m. om mare rimlean, de pă bob s-au numit aşa
fabre meşterşugeaşte
fabrefacio,-is cu meşterşug facu
fabrefactus,-a,-um făcut cu meşterşug
fabrica, g.f. lemnărie sau loc[3] de clădit
fabricatio, g.f. bardăşie, făurărie, lucrare
fabricator, g.m. făcători, bărdăşitori, făurători
fabricatus,-a,-um cu meşteşug făcut,-ă
Fabricius, g.m. nume al unui rimlean trăitori treaz, care au fost pîrgari
fabrico,-as cu meşteşugu facu ceva
fabricor,-aris idem
fabiliis,-e bărdăşesc,-ă, de lucru de meşter de lemn, făuresc,-ă, de lucru făuresc,-ă
fabula, g.f. basnă, voroavă gîndită, poveaste
fabula, g.f. bobşor
fabularis,-e băsnesc,-ă, de basne
fabulator, g.m. băsnitori
Fabuiinus, g.m. acesta s-au ţînut dumnezău a fi spre învăţărea grăirei copiilor celor dintîi
fabulo,-as băsnescu, vorovăscu
fabulor,-aris idem

[1] Şters: făcută.
[2] Spaţiu liber.
[3] Şters: un loc.

fabulose băsneaşte, cu minciună, în chip de basnă /[111r]
fabulositas, g.f. minciună de basnă scornită sau de voroavă, băsnuire
fabulosus,-a,-um de basnă, băsnesc,-ă
fabulum, g.n. bob
facesitus,-a,-um făcut,-ă
facesso,-is,-vi,-ere mărgu a face lucru; iarăş: sîntu spre bîntuire
facete, adverb. măscăriţeaşte
facetiæ, g.f.pl. măscărire, vorbe de glumă
facetosus,-a,-um măscărcicios,-ă, glumicios,-ă
facetus,-a,-um măscăritori,-re, glumitori,-re, glumicios,-ă
facies,-ei, g.f. obraz, faţă
facile lesne, **adverb.**
facilis,-e lesne
facilitas, g.f. lesnime
facinorusu,-a,-um făcători de rău,-re, lotru,-ă
facinus,-oris faptă mare, bună sau rea
facio,-is,-ere facu
factio, g.f. hainire, răscoală
factitiosus,-a,-um hainitori,-re, răscolitori,-re, răzmiriţitori,-re
factitatio, g.f. făcătorie, facere
factitator, g.m. făcătoritori,-re, făcători,-re
factitius,-a,-um făcut,-ă
factito,-as făcătorescu
factor, g.m. făcători
factum, g.n. fapta, lucru făcut
factura, g.f. facere, făptură
facturio,-is a face, a aşeza pohtescu
factus,-us, g.m. facere
factus,-a,-um făcut,-ă
facul, adverb. lesne
facula, g.f. făcliuţă
facularii, g.m. purtători de făclii
facultas, g.f. putinţă, facere, puteare
facultates,-um, g.f. moşii, bogăţii
facunde slovesniceaşte
facundia, g.f. slovesnicie, vorbă dulce, grai împodobit

facundiosus,-a,-um adjectivum Sempronio usurpatum
facundus,-a,-um sloveasnic,-ă, grăitori înfrîmşeţat,-re
Fadius, g.m.o cătană rimlenească
fæcinæ uvæ strugurii boştinoşi, care au boştine multe
fæculentus,-a,-um bostinos,-ă, drojdios,-ă, tur-burăcios,-ă
fæcutinus,-a,-um drojdios,-ă
fæx,-acis, g.f. drojdie
fæcatum vinum, g.n. vin drojdios
fageus,-a,-um de fag
fagineus,-a,-um idem
fagus,-i, g.m. fag
Fagutal,-is, g.n. schit au fost în Roma în care s-au svinţit lui Iupiter supt fag
falæ,-arum, g.f. turnuri de lemn au fost mai de demult
falarica, g.f. feali al dărzei puşcătoare sau al săgeţei
falcarius,-us, g.m. om care are armă coasa
falcarius,-a,-um de coasă
falcatus,-a,-um în furma coasei făcut,-ă
fallcicula, g.f. cosîşoară
falcifer,-a,-um purtători de coasă,-re
falco, g.m. -onis şoim /[111v]
falcula, g.f. cosîşoară, coasă mică
falernum, g.n. vin de la Campaniia
Falernus ager pămînt campaniesc în care să rodeaşte vin foarte bun
fallisci,-orum, g.m.pl. seminţii de la Hetruriia[1]
faliscus venter cîrtaboş
falla, g.f. mahlerie
fallacia, g.f. mahlerie, viclenie, înşelăciune
fallaciloquentia, g.f. vorbă viclenească, mahlerească
fallaciosus,-a,-um cu viclenie încărcat,-ă
fallaciter, adverb. vicleneaşte, înşelătoreaşte
fallax,-cis, g.o. mahleari,-re, viclean,-ă, înşelători
fallens, g.o. particip. înşelători,-re, mahleari
fallo,-is, fefelli înşelu, mahlerescu, viclenescu
falsarius, g.m. viclenitori,-re, viclenitori de bani, viclenitori de răvaşuri
false vicleneaşte, mahlereaşte
falsidicus,-a,-um viclean,-ă, înşelători,-re
falsijurus,-a,-um jurători strîmb,-re, vicleneaşte

[1] Scris: Нетрурия.

falsiloquus,-a,-um grăitori vicleneaşte,-re, strîmb
falsimonium, g.n. viclenie, mahlerie, vicleşug
falsiparens,-tis, g.m. care are părinţi vicleani
falsitas,-atis, g.f. viclenie, înşelăciune, mincinoşire
falso vicleneaşte, înşelătoreaşte
falsus,-a,-um viclean,-ă, înşelat,-ă, viclenit,-ă
falsus,-a,-um înşelat,-ă
falsus sum m-am înşelat
falx,-cis, g.f. coasă
fama, g.f. veaste
famelicosus,-a,-um flămînzîcios,-ă
famelicus,-a,-um flămînd,-ă, cu foame[2] cuprins,-ă
famella, g.f. vesticică
fames,-is, g.f. foamete
famiger,-i, g.f. purtători de veşti,-re
famigerabilis,-e vestit, numit,-ă, cu nume şi veaste mare
famigeratio, g.f. purtare de veaste
famigerator, g.m. vestitori
famigeratus,-a,-um vestit,-ă
famigero,-as vestescu
familia, g.f. fămeaie[3], căsnicie
familiaris,-e căsnicesc,-ă, de fămeaie[4], prietenesc,-ă
familiaritas, g.f. prieteşug
familiariter prieteneaşte
famosus,-a,-um vestit,-ă, cu nume mare
famul, obsoletum slugă
famula, g.f. slujnică
famularis,-e slujitoresc,-ă, de slugi
famulatio, g.f. slujire, slujbă, slujitorie, şireagul slujitoresc
famulatus,-us, g.m. idem
famulitium, g.n. idem
famulor,-ris slujdesc
famulus,-i, g.m. slugă
famulus,-a,-um adjectivum idem quod famuliaris,-e /[112r]
fanaticus,-a,-um păzîtori de bisearecă
fanaticus,-a,-um nebun,-ă, lunatec,-ă; iarăş: de la dumnezău lovit,-ă

[2] Scris: fame.
[3] Subliniat.
[4] Idem.

fandus,-a,-um vreadnic spre voroavă[1]
Fanesii, g.m.pl. seminţii dincolo de Mara Apusului dincătrăo e crivăţul, carii să pot pre sin acoperi cu urechile lor ceale mari
Fannius,-i, g.m. nume la doi oratori mari
fans,-tis, g.o. grăitori,-re, vorovitor
fanum, g.n. bisearecă, schit
far,-aris, g.m. făină, grîu, făină de grîu
farcimen, g.n. -nis cîrnat
farcio,-cis,-ci,-ire umplu; iarăş: hrănescu, îngraşu
Farfar,-aris, g.m. rîu în Siriia
farfarus, g.f. idem
farfenum, g.n. virgulti genus
farfulgium, g.n. feali al ierbii
farina, g.f. făină, fănină
farinaceus,-a,-um de făină
farinarium, g.n. ladă sau speaie[2], coş de făină
faris vel fare,-atur,-ari a grăi
farraceus,-a,-um de făină, de pîine
farraginaria, g.n.pl. obroc mestecat vitelor
farrago,-inis, g.f. lucru împreună turburat
farreatio, g.f. neam al jîrtvirei au fost de demult
farreum, g.n. plăcintă de făină, azmă de făină
farreus,-a,-um de făină, din făină făcut,-ă
farsilis,-e împlut,-ă, îngrăşat,-ă
fartim, adv. împleţeaşte
fartor, g.m. umplători, făcători de cîrnaţi
fartura, g.f. împleare, îngrăşare
fartus,-a,-um împlut,-ă
fas, g.m. indeclinabile, nom. accu. et vocativo tantum reperitur slobod, vreadnic
Fascalis,-dis, g.f. polecra Diadanei [sic!]
fasces,-ium, g.n.pl. biruinţă, adecă ţînut; toiag de biruinţă
fascia, g.f. faşă
fasciatus,-a,-um înfăşat,-ă
fasiculus, g.m. legăturea, nuieluşă de mînă
fascinans,-tis, g.o. deochietori,-re, legători,-re
fascinatio, g.f. deochiiare, legare
fascino,-as deochiiu, legu
fascinum, g.n. deochiiat, legătură
fascio,-as înfăşu
fascicola, g.f. făşcioară[3], faşă mică
fascis,-is, g.m. legătură, mărunţîş, împreună legat
faselus sive phaselus bob porcesc, şaică
faseus,-a,-um mărturisit,-ă, vădit,-ă
fasii,-orum, g.m.pl. călindari, iudiţie
fastidiliter trufăşaşte, mîndriţeaşte
fastidio,-is,-vi,-ire urăscu, mi-e leane
fastidiose urîţeaşte, leneveaşte
fastidiosus,-a,-um urîtori,-re, urîcios,-ă, mîndru
fastidium, g.n. urîre, urîciune
fastigatio, g.f. vîrfuire /[112v]
fastigiatus,-a,-um vîrfuit,-ă
fastigio,-as vîrfuiescu vîrfuire
fastigium, g.n. vîrf de dealuri, vîrf
fastigo,-as vîrfuiescu
fastosus,-a,-um mîndru,-ă
fastuosus,-a,-um mîndru,-ă, trufaş,-ă, lăudăros,-ă
fastus,-us trufăşie, mîndrie
fatalis,-e muricios,-ă, din rînduirea lui dumnezău
fataliter, adverb. după rînduirea lui dumnezău
fateor,-eris mărturisăscu, vădescu
fathisco,-is vide: fatisco
faticanus, g.m. gîcitori, gîcitoriul rînduirei lui dumnezău
faticinus, g.m. idem
fatidicus, g.m. idem
fatifer,-i, g.m. aducători de moarte
fatigatio, g.f. ostenire
fatigatus,-a,-um ostenit,-ă
fatigo,-as ostenescu
fatiloquus,-i, g.m., -a gîcitori,-re, vestitori afară de voia lui dumnezău
fatim, adv. prisosîţeaşte
fatisco,-is mă crăpu, mă despicu
fator,-aris grăiescu[4] multe
Fatua, g.f. dumnezăiţa **R**hea[5]; iarăş: pămînt
fatuitas, g.f. nebunie; iarăş: nemirosîre
fatuor,-aris mă nebunescu
fatum, g.n. rînduirea lui dumnezău
fatus, g.m. grăit
fatuus,-a,-um nebun,-ă; iarăş: fără miros
Faventia, g.f. oraş italienesc

---

[1] Scris: voravă.
[2] Subliniat.
[3] Subliniat.
[4] Scris: grescu.
[5] Scris: Rxea.

faventinus,-a,-um faventean,-că
faveo,-es,-avi părtinescu, bine pohtescu
favilla, g.f. scînteaie, spuză
favillaceus,-a,-um scînteios,-ă, spuzos,-ă
favissæ, g.f.pl. comoară; iarăş: au fost la rimleani în Capitolium cămară de svinţit
Fauna, g.f. dumnezăţa Rhea
fauni,-orum, g.m. dumnezăi pădureţi sau de păduri
favonius,-ii, g.m. vînt de către apus
favor,-oris, g.m. bunăvoinţă
favorabilis,-e iubit,-ă, drăgăstos,-ă
favorabiliter iubiţeaşte, cu dragoste
fauste cu norocire, fericeaşte
faustitas, g.f. norocire, fericire
Faustulus,-i, g.m. un păstori care au ţînut (au crescut) pre Romulus
Faustus, g.m. nume al unui pîrgari rimlenesc
faustus,-a,-um fericit,-ă, norocos,-ă
fautor, g.m. voitori de bine
fatrix, g.f.[1] voitoare de bine
favulus, g.m. făgurel de miiare
favus, g.m. fagur
faux, g.f. gîtlej
fax, g.f. făclie
faxint pro fecerint
faxo,-as facu

FE

febricitans, g.om. pre care îl prinde sau pre care o prinde frigurile
febricito,-as bîntuiescu cu frigurile
febricula, g.f. frigureale
febriculosus,-a,-um cu frigurile încărcat,-ă
febriens,-tis, g.o. prinzătorile friguri
febrilis,-e de friguri /[113r]
febrio,-is,-vi,-ire prinde [sic!] frigurile
febris,-is, g.f. prindere de friguri, friguri
februarius, g.m. fevruarie
februo,-as curăţăscu
februum, g.n. curăţîre
Februus, g.m. diiavolul cel din iad, Pluto
feciales, g.m.pl. soli vestitori de război sau de pace
fecialis,-e adjectivum quod ad fecialæs pertinet

[1] Recte: **fautrix, g.f.**

fecula, g.f. drojdioară
feculentus,-a,-um drojdios,-ă
fel,-ellis, g.n. fiiare
felicitas, g.f. norocie, fericie
feliciter, adv. noroceaşte, fericeaşte
felicito,-as fericescu, norocescu
felis,-is, g.f. mîţă, pisică
felix,-cis, g.o. fericit,-ă, norocit,-ă
felleus,-a,-um de hiiare, amar,-ă
fellicio,-as sugu afară, mulgu
fello,-as idem
Felsina, g.f. oraş italienesc în numele de acum Bononiia
femen,-nis, g.n. miljocul omului
feminale, g.n. izmeane
femorale, g.n. idem
femur,-oris, g.m. miljoc al trupului
Fenestella, g.f. ferestruică; iarăş: nume al unui istoriceari de demult
fenestra, g.f. fereastră[2]
fenestralis,-e de fereastră[3]
fenestratus,-a,-um ferestros,-ă, ferestrat,-ă
fenestro,-as ferestrescu, facu fereastră[4]
fera, g.f. fiiară
feracitas, g.f. rodire
feralia, g.n.pl. sărbători svinţite litiei îngropărilor
feralis,-e pierzăcios, muricios,-ă
ferax,-cis, g.o. rodicios,-ă
ferbeo,-es fierbu, clocotescu
ferctum, g.n. un feali oarecare al plăcintelor
ferculum, g.n. bucate, hiertură, *item: vesiliia uşoară*[5]
fere mai, tocma
ferendus,-a,-um purtăcios,-ă
ferens,-tis, g.o. purtători,-re, aducători,-re, ducători,-re
ferentarii, g.m.pl. viteaji uşori de armă
Ferentium, g.n. oraş al Italiei
Feretrius, g.m. polecră a lui Iupiter[6]
Feretrum, g.n. coşcig, teleagă care trăgîndu-o, hamul în grumaz îl ţîn

[2] Subliniat.
[3] Idem.
[4] Idem.
[5] Scris de altă mînă.
[6] Scris: Іупитѣрь.

feriæ, g.f.pl. sărbători
feriatus,-a,-um sărbătoritori,-re, îndălătnic,-ă
ferina, g.f. carne sălbatecă, vînat
ferinus,-a,-um de fiiară
feriens,-tis, g.f. particip. lovitori,-re
ferio,-is,-ivi,-ire lovăscu, batu
ferio,-ias sărbezu, sărbătorescu
feritas, g.f. sălbătăcire, nemilostivire
ferme mai, numai nu, tocma
fermentesco,-is mă unflu, mă dospăscu[1], mă aluoţăscu
fermento,-as dospăscu, înăcrescu, aluoţăscu
fermentum, g.n. aluat
fero,-ers,-tuli aducu, portu
ferocia, g.f. nemilostivire
ferocio,-is,-vi,-ere nemilostivăscu /[113v]
ferocitas, g.f. nemilostivire
ferociter, adverb. sălbătăceaşte, nemilostiviţeaşte
feroculus,-a,-um nemilostiviel, nemilostivea
Feronia, g.f. dumnezăiţă a leamnelor şi a pădurilor
ferox,-cis sălbatecc cu năravul,-ă. nemilostiv,-ă
ferramentarius, g.m. făcători de unealte de hier
ferramentum, g.n. unealtă de hier
ferraria, g.f. baie de hier, loc de lucrat la hier
Ferraria, g.f. oraş al Italiei
ferrariensis,-e ferariian,-că
ferrarius,-a,-um de hier
ferrarius faber faur
ferratus,-a,-um heruit,-ă, herat,-ă, făcut cu hier,-ă
ferreus,-a,-um de hier
ferrugineus,-a,-um ruginos,-ă, în faţă ruginei
ferrugo,-inis, g.f. rugină de hier; iarăş: faţa hierului
ferrum, g.n. hier
ferrumen, g.n. unealtă de hiert, unealtă de hiert împreună, de lipit de cleit
ferrumino,-as hierbu împreună, lipăscu, cleiescu hierul
ferruminatio, g.f. hiiarbere întruna
fertilis,-e rodealnic,-ă, roditori,-re
fertilitas, g.f. rodire
fertiliter rodiţeaşte
fertum, g.n. azmă au fost spre jîrtvuit
fertus,-a,-um rodit,-ă
fervefacio,-is hierbu, înhierbintezu
fervefactus,-a,-um hiert,-ă
fervens,-tis, g.o. hierbători,-re
ferventer hierbinţeaşte, hierbăţaşte
ferveo,-es hierbu, înhierbintezu, clocotescu
fervesco,-is începu a hiiarbe, a clocoti
fervide, adv. cu hierbinţeală, cu hiiarbere
fervidus,-a,-um hierbinte
ferula, g.f. nuia de plăguit
ferulaceus,-a,-um de nuia de plăguit, de bătut pă palmă
fervo,-is,-vi,-ere clocotescu, hierbintezu
fervor, g.m. hierbinţeală, zăduf
ferus,-a,-um năprasnic,-ă, sălbatec,-ă, nemilostiv,-ă
Fescenium, g.n. oraş al Campaniei
fescenius versus cîntare de nuntă
fessus,-a,-um ostenit,-ă
festinanter cu sîrguire[2]
festinatia, g.f. sîrguire[3]
festinatio, g.f. idem
festinatus,-a,-um sîrguit,-ă[4], curîndzît,-ă
festine cu sîrguire
festino,-as sîrguiescu[5], curîndzăscu
festine cu sîrguire
festino,-as sîrguiescu[6], curîndzăscu
festive cu liubov, cu împodobire, slovesniceaşte
festivitas, g.f. liubov, dragoste, iubire, slovesnicie
festivus,-a,-um împodobit,-ă, iubit,-ă, blînd,-ă, sloveasnic,-ă /[114r]
fetra, g.f. ferestruică sau uşcioară în ţînearea svinţitoriul [sic!]
festuca, g.f. zbîrna, un gunoi mic
festucarius,-a,-um de zbîrnă
festum, g.n. sărbătoare
Festus, g.m. numele unui om, care au fost priiatin bun lui Domiţiianus
festus,-a,-um de sărbătoare, sărbători,-re
Fesula, g.f. oraş aproape de Florenţiia

[1] Şters: mă frămînt.

[2] Scris: сръгуире.
[3] Idem.
[4] Scris: сръгуить,ж.
[5] Scris: сръгуеску.
[6] Idem.

feudum, g.n. moşie dată de uric, de moştenit
fex,-cis, g.f.; vide: fæx drojdii, laturi, gunoi

FI

fiber,-bri, g.m. breb
fibræ, g.f.pl.
fibratus,-a,-um de breb
fibula, g.f. copcă
fibulatio, g.f. încopciire, închieiare cu copcele
fibulo,-as încopcescu, închieiu de copcele
ficaria, g.f. loc de zmochini, zmochiniş
ficarius,-a,-um de zmochine
ficatus,-a,-um cu zmochine îngrăşat,-ă
ficedula, g.f. graur
ficetum, g.n. zmochiniş, loc de zmochine
ficitor, g.m. iubitori sau culegători de zmochine
ficosus,-a,-um zmochinos,-ă
ficte în chip de păreare
fictile, g.n. tot vasul făcut din tină sau din lut
fitilis,-e den pământ, den tină, furmăluit,-ă, izvodit,-ă
fictio, g.f. lucru scornit
fictitius,-a,-um scornit,-ă, cînd scorneaşte neştine ceva sau un lucru sau altceva din siniia lui, gîndit afară
fictor, g.m. [1]furmăluitori, clăditori
fictus,-a,-um scornit,-ă, furmăluit
ficulneus,-a,-um de zmochin adecă de lemnul zmochinului
ficulnus,-a,-um idem
ficulus, g.m. zmochiniţă
ficus, g.f. 2 vel 4 zmochin sau zmochină
ficus, g.m. 2 declinat. zgaiba zmochinei
fide cu credînţă, credinţeaşte
fideicomissarius,-a,-um spre care s-au bizuit, sau căruia i s-a dat în samă spre păzîre vreaun lucru
fideicomissum, g.n. lucru sau marhă spre credinţa cuiva dat în samă
fidejubeo,-es mă rămăşescu, mă înverşunezu, juruiescu, mă chiezăşuiescu, mă facu chiezaş
fidejussio, g.f. chiezăşie
fidejussor, g.m. chiezaşi
fidele adv. Plauto idem quod fideliter
fidelia, g.f. vas de pămînt, văşcior de lut, căhală
fidelis,-e credincios,-ă
fidelitas, g.f. credincioşie
fideliter credincioşaşte, cu credinţă
Fidena, g.f. oraş al latinilor
Fidenæ,-arum idem
fidenates, g.m. orăşani fideneani
fidenter cu bizuială, cu îndrăzneală, cu nădeajde /[114v]
fidentia, g.f. îndrăznire, nădăjduire, bizuire
fides,-ei, g.f. 5 d. credinţă
fides, fidis, g.f. 3 decl. coardă de lăută, coardă; iarăş: alăută
fidicen, g.m. alăutari
fidicina, g.f. alăutăreasă
fidicinius,-a,-um alăutăresc,-ă de alăutari
fidicula, g.f. cordişoară, lăutiţă, lăută mică
fidiculæ, g.f.pl.
Fidiculanus Fascula, g.m. un domn de divan au fost în Roma nesăvîrşit
Fidius, g.m. fiiul lui Iupiter[2] pre carele l-au ţînut dumnezăul tuturor fierbînţelilor
fido,-is nădăjduiescu, crezu, bizuiescu
fiducia, g.f. bizuire, nădăjduire, creadere, credînţă
fiducuiarius,-a,-um de lucru de crezut
fidus,-a,-um credincios,-ă
figlina, g.f. olărime
figlinum, g.m. olărime, meşteşugul cel olăresc
figlinus,-a,-um olăresc,-ă
figmentum, g.n. făcătură, scornire
figo,-is,-xi,-ere înhigu, lovăscu de ceaea parte
figularis,-e olăresc,-ă, de olari
figulus,-i, g.m. olari
figura, g.f. figură, formă, chip
figurate înfigurăţeaşte, cu pildire, pildiţeaşte
figuratio, g.f. înfigurare, formăluire
figuro,-as înfigurezu, formăluiescu
filatim, adv. aţeaşte, după rînduiala aţei, tortăţeaşte
filamentum, g.n. unealtă de aţă
filia, g.f. fiică
filiacatus,-a,-um
filictrum, g.n.
filicula, g.f. o ierbşoară
filiola, g.f. fiiculiţă
filiolus, g.m. fiiculeţ

[1] Spaţiu liber.

[2] Scris: Іупитѣрь.

filius, g.m. fii
filix, g.f.
filum, g.n. aţă, tort
fimbria, g.f. ceprăzi de haine, *frînghie*[1]
fimbriatus,-a,-um
fimentum, g.n. loc gunoios
fimum, g.n. gunoi
fimus, g.m. idem
finalis,-e sfîrşitori,-re, de sfîrşit
finea,-ium, pl. num. hotarăle cestui pămînt, sfîrşiturile
findo,-is,-di despicu, crepu
fingo,-is,-xi,-ere formăluiescu, înfigurezu, gîndescu
fini ablativus quod jurisconsultos usitatus pro usque ad finem vel usque ad modum et quantitatem
finiens,-tis, g.o. sfîrşitori,-re
finio,-is,-vi,-ire sfîrşescu
finis,-is, g.dub. sfîrşit, sfîrşire
fininite[2] istoviţeaşte, svîrşiţeaşte
finitinus,-a,-un hotărean,-că, /[116r] den sfîrşit
finitio, g.f. sfîrşire, istovire
finitivus,-a,-um sfîrşitori,-re, istovitor,-re, de hotar
finitor, g.m. sfîrşitori, istovitori, hotărîtori, măsurători de pămînt
finitus,-a,-um sfîrşit,-ă, istovit,-ă
fio,-is, factum sum mă facu
firmamen, g.n. tărie
firmanemtum, g.n. tărie; iarăş: firmameanturi[3] cereşti, întăriri
firmator, g.m. întăritori
firmatus,-a,-um întărit,-ă
firme cu tărie
firmitas, g.f. tărie
firmiter, adv. tare
firmitudo, g.f. tărie
firmo,-as întărescu
fimus,-a,-um tare, ţapăn,-ă
fiscalis,-e de visterie
fiscella, g.f. coşniţă, şiştari; iarăş: încuietoare de gura calului şi a boului
fiscellus, g.m. coşnicioară, şîştărel

fisci, g.m. lăzi mari de ţînearea banilor
fiscus, g.m. visterie, lada de avuţie făcută, bincăn
fiscina, g.f. visterie sau sac mare de bani
Fiscon,-onis, g.m. rîu în Indiia
fissilis,-e crăpăcios,-ă, despicăcios,-ă
fissio, g.f. despicare
fissum, g.m. despicare, crăpătură
fissura, g.f. crăpăciune
fissus,-us, g.m. idem
fissus,-a,-um despicat,-ă
fistuca, g.f. berbeace sau mai
fistucatio, g.f. îndereptarea pardosealei, pămîntului cu maiul sau cu berbeacele
fistucatum, g.n. lucru îndereptat cu maiul
fistucatus,-a,-um cu maiul îndereptat,-ă
fistuco,-as îndereptezu
fistula, g.f. ţavă; iarăş: fluier
fistulo,-as găunos sîntu; iarăş: fluieru
fistulosus,-a,-um găunos,-ă
fisus,-a,-um bizuit,-ă, nădăjduit,-ă
fite a fio fiţi sau faceţî-vă
fixula, g.f. copculiţă
fixus,-a,-um înhipt,-ă, înţăpat,-ă
flabellifer, g.m. purtători de apărătoare de muşte
flabellum, g.n. apărătoare de muşte
flabilis,-e suflăcios,-ă, vînturos,-ă
flabra, g.f. suflare, suflare de vînt
flabrum, g.n. suflătură de vînt
flaccesco,-as mă mă [sic!] îngezăscu, mă trîndăvăscu, mă veştejescu
flaccesco,-is începu a mă îngezi
flacciditas, g.f. îngezîre
flaccidus,-a,-um înged,-ă
flaccum,-i, g.m. îngezît jos
flaccus, g.m. căruia îi spînzură ureachile în jos
flaces, g.f.pl.; vide: fraces drojdiime sau rămăşiţa uloiului, adecă gunoiul /[115v]
flagellatus,-a,-um nuielit,-ă, biciuit,-ă, cu biciul bătut,-ă
flagello,-as nuielescu, biciuiescu
flagellum, g.n. creaştere noao pă viţa viei; iarăş: bici
flagitator, g.m. cerători vîrtos
flagitiose cu lotrie, cu răutate
flagitiosus,-a,-um făcători de rău,-re, lotru,-ă, rău,-ea

[1] Scris de altă mînă.
[2] Recte: **finite.**
[3] Scris: фирмамѣнтури.

flagitium, g.n. răutate, greşală
flagito,-as ceiu vîrtos, foarte pohtescu
flagrans,-tis arzători,-re, văpăitori,-re, hierbinte
flagranter, adv. cu ardere, cu văpaie, hierbinţeaşte
flagrantia, g.f. ardere, văpăiare
flagratores dicebantur illi qui mercede flagris cædi se promittebant, Festus
flagrio,-onis, g.m. slugă luată supt nuia sau supt bici
flagro,-as arzu, văpăiescu
flagrum, g.n. nuiale de ramuri pă copac; iarăş: bici
flamen, g.n. suflare, duh
flamen,-nis, g.m. preot de svinţit
flaminica, g.f. muiarea lui flamen[1]
flamina, g.f. idem
flaminium, g.n. preoţie flamenească[2]
flaminius, g.m. slujitori de jîrtvuit
flaminius lector dicitur qui flaminidialis sacrorum causam pragesto erat, Fest.
flamma, g.f. văpaie, pară, *flacără*[3]
flammans,-tis văpăitori,-re
flammatus,-a,-um aprins,-ă, învăpăiat,-ă; iarăş: în faţă văpăiei, galbăn,-ă
flammenarius, g.m. îngălbînători, văpsîtori cu galbăn
flammeolus, g.m. în faţă galbănă
flammescere a să învăpăia, a să aţîţa
flammeus,-a,-um în faţă galbănă
flammifer,-a,-um aprinzători,-re, arzători,-re, aducători de pară, de văpaie
flammigena, g.o. născut din văpaie, din pară,-ă
flammiger,-a,-um lăpădători de văpaie
flammigero,-as văpaie lapăd, văpăiescu
flammivomus,-a,-um borîtori de văpaie, de pară
flammo,-as aprinzu, învăpăiezu, aţîţu
flammula, g.f. văpăiţă
Flandria, g.f. Ţara Flandriei **in Belgio**
flatura g.f. hiiarbere întruna, aprindere
flator, g.m. suflători, înflători; iarăş: fluieraş, trîmbitaş[4]

[1] Scris: фламѣнь.
[2] Scris: фламенѣскъ
[3] Scris de altă mînă.
[4] Scris: тгъмбиташь.

flatus,-us, g.m. suflare, vînt
flaveo,-es sîntu galbănu, mă îngălbinescu
flavesco,-is începu a mă îngălbini
Flaviobriga, g.f. oraş şpaniolesc
Flaviopolis, g.f. oraş al Traţiei
flavissæ, g.m.pl. comori
flavium, g.n. oraş în Hişpaniia
flavus,-a,-um în faţa mierei, galbăn /[116r]
flebilis,-e plîngăcios,-ă
flebiliter cu plîngere, tînguiţeaşte
flecto,-is îngenunchiu, plecu; iarăş: întorcu
flemen, g.n. plecare; iarăş: ardere, văpaie
flendus,-a,-um plîngăcios,-ă
flens,-tis, g.o. plîngători,-re
fleo,-es plîngu
fletus,-us, g.m. plîns, plîngere
fletus,-a,-um plîns,-ă, bocit,-ă
Flevo, g.m. apa Rhenusului
Flevum, g.n. nume de izvor
flexamines vel flexumines, g.m.pl. cătane întorcătoare de cai, carii umblă întorcîndu-i cu frîul şi-ncoace[5] şi-ncolo
flexaminus,-a,-um plăcători de inimi,-re
flexibilis,-e plecăcios,-ă
flexilis,-e plecători lesne,-re
flexiloquus,-a,-um vorovitori cu cuvinte îndoite
flexio, g.f.strîmbare, plecare
flexumines, g.m.pl. cătane întorcătoare de cai au fost de demult la Roma
flexuose strîmb[6], încorjovăiat
flexuosus,-a,-um strîmb, încorjovăiat,-ă, cocîrjat,-ă
flexus,-us, g.m. plecare, plecăciune
flexus,-a,-um plecat,-ă, strîmb,-ă
flictus,-us, g.m. plesnit, lovit, lovire
fligo,-is,-xi batu, plesnescu
flo,-as suflu
floccifacio,-as spre nimic a fi biciuluiescu, a fi nimic ţîu
floccipendo,-is,-di idem
flocculus, g.m. flocşor
floccus,-i, g.m. floc
floces, g.f.pl. drojdii de vin, tescovine, dreave
Flora, g.f. dumnezăiţa florilor

[5] Scris: şi-lcoace.
[6] Scris: strîm.

floralia, g.n.pl. staole [sic!] Florii, sărbători care să chiiamă Florii
florens,-tis, g.o. înflători,-re
Florentia, g.f. un oraş vestit în Ţara Italiei
floreo,-es înflorescu
floresco,-is,-ui,-ere mă înflorescu, începu a mă înflori
floreus,-a,-um de flori
Florianus, g.m. numele unui om mare, vestit
florido,-as înflorescu
floridulus,-a,-um înfloriţăl,-ea
floridus,-a,-um floros,-ă, înflorit,-ă
florifer,-a,-um ducători de flori,-re
floriger,-a,-um purtători de flori,-re
florilegus,-a,-um culegători de flori,-re
floro,-as înfloritorescu
florulentus,-a,-um floros,-ă, florealnic,-ă, înflorit,-ă
flos,-oris, g.m. floare
flosculus,-i, g.m. floricică
fluctículus, g.m. undişoară
fluctifragus,-a,-um frîngători de undă,-re, sfărîmitori,-re
fluctisonus,-a,-um de sunet de undă
fluctivagus,-a,-um mărgători pă undă,-re /[116v]
fluctuans,-tis, g.o. unditori,-re
fluctatim undiţeaşte, cu undire
fluctuatio, g.f. undire
fluctuatus,-a,-um undit,-ă
fluctuor,-aris undescu
fluctuosus,-a,-um sunători în chip de undă,-re
fluctus,-us, g.m. undă
fluctisonus,-a,-um sunătoroi în chip de undă,-re
fluentum, g.n. curgere, gîrlă
fluidus,-a,-um curgători,-re, apătos,-ă
flucto,-as curgătorescu
flumen,-nis, g.n. apă curgătoare, gîrlă
flumineus,-a,-um de gîrlă
fluminosus,-a,-um gîlrlos,-ă, izvoros,-ă
fluo,-is,-xi curgu
Fluonia, g.f. numele dumnezăiţei Iuno
fluor,-oris, g.m. curgere
flustrum, g.n. linirea mărei
flutæ, g.f.pl. un feali de peaşte
fluvialis,-e de apă curgătoare, de gîrlă
fluviaticus,-a,-um idem
fluviatilis,-e apoasnic,-ă, care lăcuiaşte în apă, lăcuitori în apă,-re
fluviatus,-a,-um în gîrlă sau în apă curgătoare humezit,-ă sau topit (ca cîinepa)
fluvius,-i, g.m. gîrlă, apă curgătoare
fluxe prisosîţeaşte, curgăţeaşte
fluxio, g.f. curgere
fluxus,-us, g.m. cursătură, curgere
fluxus,-a,-um trecători,-re, nu-stători,-re
focale, g.m. guler, strîngători de grumaz sau încreţîtori de păr
focaneus palmes pă viţa viei între doao nuiale crescută ramură noao sau creaştere noao
focaria, g.f. bucatăriţă, sucăcioaie
focarii, g.m.pl. focari, slugi carii fac focul
focarius,-a,-um de vatră, de foc
focillo,-as hrănescu, îmbărbătezu, încălzăscu
focillor,-aris idem
focula,-orum, g.n.pl. hrănire
foculus, g.m. vătrişoară de foc, vetriţă
focus,-i, g.m. vatră
fodio,-as rîcăiescu, împungu
fodina, g.f. baie (nu feredeu)
fodio,-is,-di,-ere sapu
fodo,-as idem apud veteres
foecialis; vide: fecialis sol
foecunde sporiţeaşte, rodiţeaşte
foecunditas, g.f. prisosîre, berechiet, spori
foecundo,-as facu de iaste berechiet, rodescu, sporescu
foecundus,-a,-um berchiialnic,-ă, roditori,-re, pomos,-ă
foedatus,-a,-um spurcat,-ă, îngrozăvit,-ă
foede spurcăţeaşte
foederati, g.m.pl. legiuiţi, cu legătură legaţi (sau cu funie) /[117r]
foedero,-as facu legătură
foedifragus,-a,-um strîcători de legătură,-re, care nu-ş ţîne legătura şi leagea şi o calcă
foeditas, g.f. spurcăciune, pîngăriciune
foedo,-as spurcu
foedus,-eris, g.m. legămînt, cînd să leagă neştine şi face un legămînt
foedus,-a,-um spurcat,-ă
foelicitas,-tis, g.f. fericire, norocie
foeliciter cu fericire, cu norocie
foelicito,-as fericescu
foelix,-cis, g.o. fericit,-ă, bine norocit,-ă
foemella, g.f. muieruşcă, fămeiţă; iarăş: parte fămeiască

foemina, g.f. fămeaie
foeminalis,-e fămeiesc,-ă, de fămeaie
foeminalis,-e idem
foemineus,-a,-um de fămeaie
foenarius,-a,-um fînos,-ă, de fîn
foenebris,-e de camătă
foeneralia, g.n.pl. vreamea dărei de camătă
foeneratio, g.f. cămătărie
foeneratitius,-a,-um de cămătărit
foenerato cu camătă
foenerator, g.m. cămătari
foeneratorius,-a,-um cămătarnic,-ă, scump,-ă
foenero,-as cămătorescu, dau în camătă
foeneroro,-aris dau în camătă, camăta o iau înlăuntru
foenicularium, g.n. cosîre sau vreamea cosîtului
foeniculum, g.n. molotru
foenile, g.n. loc de ţînearea fînului
foeniseca, g.m. cosîtori
foenisecium, g.n. cosîre
foenifex,-cis, g.m. cosîtori
foenisecia, g.f. cosîtură
foenum, g.n. fîn
foenus,-oris, g.n. camătă
foenusculum, g.n. cămătărea
foeteo,-es putu, sîntu împuţît
foetiditas, g.f. împuţuciune
foetidus,-a,-um puturos,-ă, împuţît,-ă
foetifer,-a,-um sporitor,-re, roditori,-re, pomitori,-re
foetifico,-as fiescu, nascu, sporescu
foetificus,-a,-um pomos,-ă, rodealnic,-ă, berechitori,-re
foeto,-as nascu, fătu
foetor,-oris, g.m. putearea, împuţîciune
foetuosus,-a,-um fătăcios,-ă, fulticos,-ă, pîntecos
foetura, g.f. fătare, sporire, fiinţă
foetus,-us, g.m. fii, pruncu şi oarece care să naşte şi să pune înainte mai de curînd sau întîi
foetus,-a,-um fulticos,-ă, burudos,-să, ugeros,-ă, sporitori,-re
foliaceus,-a,-um de foaie
foliacum, g.n. unsoare făcută din frunze de copaci
foliatus,-a,-um foios,-ă, foiat,-ă /[117v]
foliosus,-a,-um foios,-a, care are foi multe, frunze
folium foaie, frunză de copaci, frunză de iarbă
folico,-as[1] cu nasu suflu
folliculare, g.n. parte a corăbiieritului pre care cu piiale o au tras înlăuntru
follicularis,-e în chip de foaie, foialnic,-ă
foliculum, g.n. foiuleţ, foişor
follis, g.m. foale
fomentatio, g.f. doftorie încălzîtoare, hrănitoare
fomentum, g.n. încălzîtoare, unealtă de hrănit
fomes,-itis, g.m. iască
fons,-tis, g.m. izvor, fîntînă
Fons Solis, g.m. Fîntîna Soarelui în pustiia Libiei, căriia apa sara şi demineaţa îi iaste caldă, la miazănoapte fără măsură de hierbinte
fontalis,-e de izvor, de cap al fîntînei
fontanalia, g.n.pl. sărbători au fost osebite ale fîntînilor, cînd au aruncat în fîntînile ceale bune cununi
fotanus,-a,-um de fîntînă, de izvor
fonticulus, g.m. fîntîniţă, izvorel
fontinalia, g.n.pl. sărbătorile fîntînilor, izvoarălor
Fontinalis, g.f. nume al porţei de la Roma care cu alt nume să zîce Capena
fora, g.n. vase cu care au trăit bătrînii cînd vrea să tescuiască toamna boştinele
forabilis,-e sfredelicios,-ă
forago,-inis, g.f. tort cu care torcătoarele lucrul cel dintr-aceaeaş zî ţăsut, cînd îl istovăsc îl însămnează şi-l aleg
foremen, g.n. gaură
foraminosus,-a,-um găunos,-ă, găurit,-ă
foraria, g.f. fămeaie care poartă în tîrg hrană
foras, adverb. afară, colo afară
foratus,-us, g.m. găurire, gaură
foratus,-a,-um găurit,-ă
forbea, g.f. feali al bucatelor, cu care cei bătrîni au trăit cu dînsele cînd era cald
forceps,-cipis, g.d. cleaşte[2]
forda, g.f. vacă fulticoasă, gonitoare, junice fulticoasă
fore, id est futurum esse a fi

[1] Scris: **follico,-as**; corectat prin ştergere.
[2] Şters: foarfecă.

forem et foret cînd aş fi
forensia, g.f. lucru de leage
forensis,-e de leage, de judecată
fores, g.f.pl. uşă, uşă deşchizătoare
forfex,-cis, g.f. foarfecă
forficula, g.f. forfecuţă
forficulus, g.m. idem
Fori,-orum [1]; iarăş: loc de privit au fost în Roma
foria, g.f. cufurire, căcat moale
forica, g.f. işitoare
foricarius, g.m. curăţîtori de işitori /[118r]
foricula, g.f. uşcioară
Foricus, g.m. dumnezăul uşilor
forinsecus, adv. de afară, afară
forio,-is,-ii,-vi,-ire mă cacu, mă cufurescu
foriolus, g.m. pă care îl bîntuiaşte căcarea, cufuritori
foris, hujus foris, g.f. uşă
foris, adverb. loci colo afară, afară
forium, g.n. căcat moale, cufuriciune
forma,-æ, g.f. chip, formă, obraz, frîmseaţe, rodire, vîrstă frumoasă
formalis,-e de formă
formatio, g.f. formăluire
formator, g.m. formăluitori
formatura, g.f. formăluitură, obrăzîre, înfigurare
formatus,-a,-um formăluit,-ă
Formiæ, g.f.pl. oraş italienesc
formica, g.f. furnică
formicans,-tis furnicători,-re, mişcători,-re, în chipul furnicilor
formicatio, g.f. feali al negilor
formicinus,-a,-um furnecios,-ă
formidabilis,-e
formidamina, g.n.pl. vedeare de ispită
formidatio, g.f. teamere, îngrozîre
formidatus,-a,-um temăcios,-ă, de care să cade şi tribuie să să teamă
formido,-as mă tem, mă îngrozăscu
formido,-dinis, g.f. teamere, îngrozîre
formidolose temătoreaşte, fricoşaşte
formidolosus,-a,-um fricos,-ă, temăcios,-ă
Formio,-onis gîrlă de la Istriia
formiones rogojină
formo,-as formăluiescu, înfigurezu

[1] Spaţiu liber în text.

formositas, g.f. frîmseaţe, roadă sau vîrstă[2] a trupului împodobită, înfrîmşeţată
formosus,-a,-um frumos,-ă, înfrîmşeţat,-ă, cu statul sau la stat, la vîrstă
formula, g.f. frumuliţă, înfigurărea
formularius, g.m. procator sau notari
fornacalia, g.n.pl. sărbători au fost a uscatului poamelor
fornacarius, g.m. încălzîtori de cuptori, cocători de pită
fornaceus,-a,-um cocătoresc,-ă, de cuptori
fornacula, g.f. cuptoraş
fornax, g.f. cuptori
fornicarius, g.m. neguţători de boltă, boltaş
fonicatio, g.f. boltitură, boltire
fornicatio, g.f. curvire
fornicatus,-a,-um boltit,-ă
fornico,-as boltescu
fornicor,-aris curvăscu
fornix, g.f. boltă, boltitură
foro,-as sfredelescu
forpex,-icis, g.m. foarfeci de tuns
forpicula, g.f. forfecută de tuns
fors, o. fores a forte, g.f. noroc
forsam, adv. doară, ca nu doară
forsitum idem
fortasse idem
fortassis idem
forte după întîmplare, doară /[118v]
fortesco,-is mă întărescu
foriculus, g.m.[3] tăricel
fortifico,-as întărescu
fortis,-e tare, ţapăn
fortifer tare, tăriţeaşte
fortitudo,-nis, g.f. tărie
fortuite, adv. după întîmplare, întîmplăţeaşte
fortuitus,-a,-um de întîmplare
fortuna, g.f. noroc
fortunate cu bună norocie
fortunatim idem
fortunatus,-a,-um norocit,-ă, fericit,-ă
fortuno,-as norocescu
forula, g.f. uşcioară
foruli, g.m.pl. loc de ţînut ceva, lădişoară; iarăş: loc de svătuit sau de privit ceva

[2] Scris: врътстѫ.
[3] Recte: **forticulus, g.m.**

forum, g.n. tîrg, loc de facerea judecăţii
fossa, g.f. groapă, gaură, groapă care iaste împrejurul cetăţei
Fossa Marianæ, g.f. oraş în Ţara Frîncească
fossatum, g.n. groapă împrejur la cetăţi şi la oraşuri
fossilis,-e săpăcios,-ă
fossio, g.f. săpare
fossititius,-a,-um din pămînt săpat,-ă
fossor,-aris, g.m. săpători
fossura, g.f. săpare
fotus,-a,-um încălzît,-ă
fotus,-us, g.m. încălzîre
fovea, g.f. groapă, gaură
foveo,-es,-vi,-ere hrănescu, încălzăscu

FRA

fraceo,-es,-cui mă rîncezăscu, putrezăscu
fraces, g.f.pl. drojdii de uloi
fracesco,-is mă putrezăscu, mă rîncezăscu
fracidus,-a,-um rînced,-ă, putred,-ă
fractura, g.f. frîngere, strîcare
fractus,-a,-um frîmt,-ă, strîcat,-ă
frænator, g.m. înfrînători, înzăbălitori
frænigerus,-a,-um înfrînatec,-ă
frænum, g.n. frîu, zăbală[1]; vezi: **frenum**
fraga, g.n.pl. fragi
fragesco,-is mă frîngu
fragilis,-e frîmt,-ă, strîcăcios
fragilitas, g.f. strîcare, frîngere
fragmen, g.n. bucată, frîmtură
fragmentum, g.n. sfărîmitură, frîmtură[2]
fragor,-oris, g.m. scrîşnire, scîrţîire, cronţăire
fragose scrîşniţeaşte, cronţăiţeaşte
fragosus,-a,-um colţuros,-ă, gloduros,-ă
fragrantia, g.f. mirosîre frumoasă, bună
fragro,-as bun miros mirosăscu
fragum, g.n. fragă
framea, g.f. sabie, dardă
Franci, g.m.pl. frînci
Francia, g.f. Ţara Frîncească
Francofordia, g.f. un oraş nemţăşc lîngă Menus, altul lîngă Odera
Francones, g.m.pl. limbi nemţeşti lîngă apa Menus
frango,-is,-xi frîngu, sfărîmu /[119r]
frater, g.m. frate
fraterculus,-i, g.m. frăţîor
fraterne frăţeaşte
fraternitas, g.f. frăţîie
fraternus,-a,-um frăţăsc,-ă
fratilli,-orum, g.m.pl. stranţe de covor şi de păretariuri
fratria, g.f. tătăişă, fămeaia frăţîni-mieu
fratricida, g.c. fratele şugubăţ, ucigaş de oameni,-ă
fratro,-as,-are et fraterculo,-as verba antiqua împreună răsaiu, ca ţîţele
fraudatio, g.f. înşelare, viclenie, amăgire
fraudator, g.m. viclean, viclenitori
fraudo,-as înşelu
fraudulenter, adv. vicleneaşte
fraudulentus,-a,-um viclean,-ă, amăgitori
fraus,-dis, g.f. viclenie, vicleşsug
frausus, participium antiquum care au înşelat pre cineva
fraxineus,-a,-um de frasîn
fraxinus,-i, g.f. frasîn
fraxinus,-a,-um de frasîn
Fregellæ, g.f. oraş al Ţărei Italieneşti
fremebundus,-a,-um zburători, făcători de tropot
fremitus,-us, g.m. mormăire, zborîre, tropotire
fremo,-is,-ui mă zborăscu, mare turburare facu
frenatus,-a,-um înfrînat, înzăbălat; **vide: frænum**
frendeo,-as frîngu; iarăş: dinţii îm scrîşnescu, cronţăiescu
frenigerus,-a,-um purtători de frîu,-re, purtători de zăbală,-re
freno,-as înfrînezu
frenum, g.n. frîu, zăbală[3]
frequens,-tis, g.o. des,-ă, prisosîtori,-re, multuratec,-ă
frequentamentum, g.n. întru zîcerea cu lăută şi în cîntece al aceluiaş glas adease sîrguirea[4]
frequentarius,-a,-um desîtori,-re, înmulţîtori,-re
frequentatio, g.f. desime, pururetecie
frequentatus,-a Cic. desît,-ă

[1] Scris: зъбалъ.
[2] Scris: фрѫмтуръ.
[3] Scris: зъбалъ.
[4] Scris: сръгуира.

frequenter, adease[1], pururea
frequentia, g.f. desime, desire, mulţime
frequento,-as
fressus,-a,-um sfărîmit,-ă, de jumătate măcinat,-ă
fresus,-a,-um idem
fretum, g.n. mare vîjîitoare
fretus,-a,-um bizuind, bizuit, nădăjduit,-ă
friabilis,-e frecăcios,-ă
Friburgum, g.n. oraş nemţăşc
fribusculum, g.n. trăgătureaua îndărăt a casnicilor, a căsătoriţilor şi depărtarea pînă la o vreame
fricatio, g.f. frecare, frecătură
fricatus,-us, g.m. idem
frico,-as frecu, razu
frictio, g.f. frecare, radere
frictorium, g.n. tigaie de prăjit
frictus,-us, g.m. frecare
frictus,-a,-um prăjit,-ă, fript,-ă
frigedo,-nis frig
frigefacio,-is răcesc, facu de-i iaste frigu, frigurescu /[119v]
frigefacto,-as aciiaş, îndată mă răcesc, mi-e frigu
frigens,-tis, g.o. răcit,-ă
frigeo,-es mi-e frigu, îm deageră
frigero,-as răcesc
frigesco,-is,-cui mă răcesc, începu a mă degera, a-m hi frig
frigidarium, g.n. vas de răcit
frigide reace, frig
frigidulus,-a,-um friguleţ, recişor,-ă
frigidus,-a,-um geratec,-ă, reace, friguratec,-ă
frigilla, g.f.
frigo,-is,-xi frigu, prăjescu
frigor,-oris, g.m. frig
frigorificus,-a,-um răcitori,-re, făcători de frig,-re
frigultio,-is,-tii,-ire
frigum,-oris, g.m. frig, ger
frigusculum, g.n. frigşor
frigultio,-is,-vi dîrdăiescu, tremuru
fringilla, g.f.
friritus,-us, g.m.
Frisii, g.m.pl. neamţii carii lăcuiesc cătră sară

[1] Scris: adƀce.

frit, g.m. sămînţa care iaste desupra seminţei în spicul cel de grîu copt sau în ţăpuşi
fritillus, g.m. tablă de coţcărit
fritincio,-is,-ire în chip de rîndurea rîndurescu
frivola, g.n.pl.-orum mărunţîşuri de nimic, furda
frivolarius, g.m. vînzători de lucruri de nimic, de furda
frivolus,-a,-um de nimic, înzădarnic,-ă, de nimic tribincios
frixorium, g.n. tigaie sau cratiţă de prăjit, de topit ceva
frixus,-a,-um prăjit,-ă
frondarius,-a,-um de ramură, de crangă
frondatio, g.f. curăţîre de ramuri, pădurărie
frondator, g.m. curăţîtori de crange, de ramuri
frondens,-tis, g.o. crăngitori,-re, înverzîtori,-re
frondeo,-es,-ui,-ere încrăngescu, cranguri îm crescu
frondesco,-is mă încrengescu, crange, ramuri îm crescu, mă înverzăscu
frondeus,-a,-um de ramură, de crangă vearde
frondifer,-a,-um aducători de ramuri verzi,-re
frondo,-as ramurile ceale verzi (crăngile) jos le curăţu, le taiu
frondosus,-a,-um crănguros,-ă, de crangi verzi
frons,-dis, g.f. crangă vearde, ramură frumoasă
frons-ontis, g.f. frunte
frontale, g.n.
fronto,-onis, g.m. fruntios, care are frunte lată
frontosus,-a,-um frunturos,-ă, obraznic,-ă
fructifer,-ra,-um aducători de poamă,-re
fructificus,-a,-um pornitori,-re, făcători de poamă,-re
fructuarius,-a,-um de poame
fructuosus,-a,-um pomealnic,-ă
fructus,-us, g.m. poamă
fruendus,-a,-um bun de trăit /[120r]
frugalis,-e măsurători,-re, înfrînători,-re
frugalitas, g.f. înfrînare cu măsură, măsurare, trăire cu măsură[2]
frugaliter măsurăţeaşte, cu măsură, cu înfrînare
fruges,-gum, g.n. pîine, sămănătură de pămînt

[2] Ultimele trei cuvinte sînt adăugate ulterior cu cerneală roşie.

frugi, indeclinab., g.o. folosîtori, măsurători, înfrînători
frugifer,-a,-um folosîtori,-re, pomos,-ă
frugiferens,-tis, g.o. aducători de poame,-re
frugiferus,-a,-um idem
frugilegus,-a,-um culegători de pîine,-re
frugiperdus et frugiperda perzători de pîine sau pită
fruiscor,-aris trăiescu cu dîns, folosul îi iau
fruitio, g.f. trăire cu dîns, luare de folos
fruitius,-a,-um cu dîns sau cu dînsă trăit,-ă
frumen,-nis, g.n.
frumentaceus,-a,-um de pîine
frumentarius, g.m. pîinari; iarăş: vînzători de pîine
frumentatio, g.f. culeagere de pîine
frumentator, g.m. culegători de pîine
frumentor,-aris culegu pîine
frumentum, g.n. pîine, grîu
frumiscor,-eris trăiescu cu dînsul (dînsa), iau folos
Frusino, g.f. oraş al Campaniei
frustratim, adv.[1] bucăţeaşte, ştiucăţeaşte
frustillatim bucăţeaşte, ştiucăţeaşte
frustra, adv. în zădar, în hăiabă
frustratio, g.f. înşelătură
frustro,-as înşelu, amăgescu
frustror,-aris idem; iarăş: mă înşelu
frustulentus,-a,-um bucăţît,-ă, codrit,-ă, ştiucăţît,-ă
frustulum, g.n. bucăţîcă, ştiuculeţ, codricel, dărăbiel
frustrum, g.n. bucată, ştiuc
frutectosus,-a,-um stufos,-ă
frutetosus,-a,-um idem
frutetum, g.n. loc stufos
frutex,-cis, g.m. stuf
fruticatio, g.f. stufire
fruticesco,-is,-ere stufăscu
fruticetum, g.n. loc stufos
frutico,-as stufăscu
fruticor,-aris idem
fruticosus stufos,-ă
frux, g.f. nominativus antiquus a quo mansverunt frugis, frugi in usu est ejus plur. fruges pîine, sămănătură de grîu

[1] Recte: **frustatim, adv.**

Fruxinum, g.n. nume de oraş

FU

fuat a antiquum pro fit vel fuerit măcar să fie
fucatus,-a,-um văpsît,-ă, sulemenit,-ă, uns,-ă
Fucinus,-i, g.m. aleşteu în Ţara Italiei
fuco,-as văpsăscu, sulemenescu
fucus,-ci, g.m. trîntor; iarăş: căneală, suliman, viclenie; iarăş: lenevos, împuţît
fuga, g.f. fugire, fugă
fugacitas, g.f. nestrare, treacere fără vreame, de pripă
fugalia, g.n.pl. bucurăcioase sărbători au fost la rimleani spre po/[120v]menirea norocitoarei fugiri
fugosus,-a,-um sulemenit,-ă, văpsit,-ă
fugax,-cis, g.o. fugăcios,-ă
fugiens,-tis, g.o. fugători,-re
fugio,-is,-gi,-ere fugu
fugitans,-tis, g.o. fugători,-re
fugitivarius, g.m. pă sluga cea fugită aducători îndărăt
fugitivus,-a,-um fugători,-re, prebegitori,-re
fugito,-as fugătotrescu, mă alergu
fugitor, g.m. fugători
fugo,-as gonescu, ocolescu, îl dau în fugă
fulcimen, g.n. propteală, răzmare
fulcimentum, g.n. idem
fulcio,-is,-ivi,-ire proptescu, razmu
fulco, g.m. numele unui împărat ierusamlinean [sic!]
fulcrum, g.n. propteală; iarăş: stîlp al patului, pre care stă coperişul
fulgeo,-es strălucescu, fulgerezu
fulgetra, g.f. fulgerare, fulgerătură
fulgetrum, g.n. idem
fulgidus,-a,-um strălucitor,-re, fulgerători,-re
fulgo,-is,-ere idem quod fulgeo
fulgor,-oris, g.m. fulgerare, strălucire, fulger[2]
fulgur,-ris, g.n. fulger
fulgaralis,-e[3] de fulger, fulgeresc
fulgurat, impers. fulgeră
fulguratio, g.f. fulgerare
fulgurator, g.m. fulgerători
fulgurio,-is,-ire fulgerezu

[2] Scris ulterior cu cerneală roşie.
[3] Recte: **fulguralis,-e.**

fulguritas, g.f. lovire de fulger, fulgerătură
fugurati vel fuguriti sunt fulgeraţi sînt, cu lovirea fulgerului s-au lovit
fulguritus,-a,-um fulgerat,-ă, cu lovirea fulgerului lovit,-ă
fulguro,-as fulgerezu
fulica, g.f.
fuliginosus,-a,-um funinginos
fuligo,-nis, g.f. funingine
fulix,-cis, g.f.
fullo, g.m. curăţîtori de veşminte, văpsîtori
fullonia, g.f. văpsîtoare, casă de văpsît
fullonicus,-a,-um de văpsît, văpsîtoresc,-ă
fullonius,-a,-um idem
fulmen, g.n. smidă
fulmentum, ii vel fulmenta, fulmentæ idem quod fulcimentum, Plaut
fulminat, impers. smideaşte
fulminatus,-a,-um smidit,-ă, lovit cu piiatră cerească,-ă
fulmineus,-a,-um de smidă
fulmino,-as smidescu, cu piiatra cerească îl lovăscu
fultura, g.f. răzmare, proptire
fultus,-a,-um răzmat,-ă, proptit,-ă
Fultivius, g.m. pîrgari rimlenesc care au hoţît în bisearecа Iunei
fulvus,-a,-um în faţa aurului
fumarium, g.n. casă de a afuua vinul
fumeus,-a,-um de fum
fumidus,-a,-um idem
fumifer,-a,-um dătători de fum,-re, aducători de fum,-re
fumifico,-as fumegazu
fumificus,-a,-um fumăgători,-re, făcători de fum,-re /[121r]
fumigatio, g.f. afumare
fumigo,-as afumezu
fumosus,-a,-um fumegos,-ă
fumus, g.m. fum
funale, g.n. făclie de vînt
funalis,-e de funie, de ştreang
funabulus, g.m. palivan
funatio, g.f. cinste, boierie
funda, g.f. praştie
fundamen, g.n. temei
fundamentum, g.n. idem
fudanus,-a,-um fundean,-că, din oraşul Fundi
Fundi, g.m.pl. oraş al Ţării Italieneşti
fundicularius, g.m. hărţuitori cu praştiia, prăştiiari
fundito,-as turnăturescu, împletorescu; iarăş: brehăiescu, rîndurescu
funditor, g.m. luptători sau hărţuitori cu praştiia
funditus, adverb. din fund, pînă în fund
fundo,-as fundăluiescu, zidescu, clădescu
fundo,-is, fudi,-ere împlu, tornu
funduslus, g.m.
fundum, g.n. fund
fundus, g.m. moşie de cîmp, pămînt, odaie, maier, fînaţe, holdă, ţarină
funebris,-e de îngroparea morţilor
funeralis,-e idem
funerarius,-a,-um de îngroparea morţilor, petrecători de morţi,-re
funereus,-a,-um de petracerea [sic!] (petreacerea) morţilor
funero,-as îngropu (morţii)
funesto,-as pîngărescu, moarte aşezu, întocmăscu
funestus,-a,-um mortac,-ă, muritori,-re
funetum, g.n. viţă de vie împreună legată
funginus,-a,-um de bureţi
fungor,-eris trăiescu cu ceva, umblu în boierie-m, în cinste-m, lucrul îm facu
fugositas, g.f. rărime, găunoşie
fungosus,-a,-um bureţos,-ă, rar,-ă, moale, găunos,-ă
fungus,-i, g.m. bureate de pădure
funiculus,-i, g.m. funicică, hăţîşor
funipens, g.m. palivan, umblători pă funie
funirepus, g.m. idem
fuis,-is, g.m. funie
funus,-eris, g.m. murire, adunare la casa cea de moarte unde iaste cineva mort, urmarea, petreacerea mortului
fuo,-is, antiquissimi dixerunt pro sum
fur, g.m. fur, hoţ
furacitas, g.f. furtişag, hoţîie
furaciter furtişăgeaşte, hoţeaşte
furax,-cis, g.o. foarte fur,-ră, hoţ,-ă
furca, g.f. furcă
furcifer, g.m. lotru blăstămat, bun de furci, de zpînzurători [sic!]
furcilis, g.m. greblă cu doi colţi trăgătoare de gunoi

furcilis, g.m. cîrlig de tras fînul; iarăş: furculiţă
furcula, g.f. furcşoară
furens,-tis, g.o. urgisitori,-re
furenter cu urgisire, cu mare mînie
furfur, g.m. tărîţă /[121v]
furfures, g.m. tărîţe de cap
furfureus,-a,-um de tărîţe
furfurosus,-a,-um tărîţos,-ă
furiae, g.f. fămei din iad urgisitoare, drăceşti, care pre păcătoşi tare-i muncesc
furialis,-e urgisealnic,-ă
furialiter în chipul fămeilor urgisitoare
furiatus,-a,-um urgisit,-ă, mîniiat
furibundus,-a,-um cu urgie încărcat,-ă, urgisitori,-re
furinus,-a,-um de furat
furio,-as,-are urgisăscu
furiose cu urgie
furiosus,-a,-um urgisealnic,-ă, mînios,-ă, fără măsură
furnaceus,-a,-um de cuptori
furnaria, g.f. cuptoriţă, pităriţă; iarăş: coacere de pită
furnarius, g.m. cuptorari, pitari, care face pită
furnarius,-a,-um de copt sau de la Furnius [sic!] găsît,-ă
furnus, g.m. cuptori de pită
furo,-is,ere urgisăscu
furor,-oris furu, hoţăscu
furor,-aris, g.m. urgie; iarăş: purceaderea dumnezăiască a minţii
furtificus,-a,-um fur deprins, fură deprinsă
furtim, adv. furtişăgeaşte, hoţeaşte
furtive idem
furtivus,-a,-um furat,-ă, tăinuit,-ă
furtum, g.n. furtişag, furare
furunculus, g.m. furişor; iarăş: zgăibuliţă
furvus,-a,-um negru,-ă, fulinginos,-ă
fuscator, g.m.
fuscina, g.f. furculiţă de hier cu trei ramuri, care iaste de treaba bucătăriei
fuscinulla, g.f. furculicioară de hier
fusco,-as[1], înnegrescu
fuscus, g.m.[2], negru,-ră
fuse de pirsosît
fusilis,-e turnăcios,-ă
fusim împrăştieţeaşte
fusio, g.f. turnare, împleare
Fusius, g.m. nume al unui om
fusor, g.m. turnători, împlători
fusorius,-a,-um de turnat
fusterna, g.f. partea a bradului cea de sus care iaste gîlcuroasă, moţochinoasă, rămuroasă
fustigo,-as toiegescu, măciucescu
fustis, g.m. băţ, fuşte[3], măciucă[4]
fustuarium, g.n. măciucire, toierirgire [sic!]
fusura, g.f. turnare
fusus,-a,-um turnat,-ă
fusus,-i, g.m. fus
futatim adverb antiquum idem quod profusim în lungiş turnat împrăştieţeaşte
futile, g.n. vas cu gura largă
futile, adverb. în hăiabă, în zădar
futilis,-e brehăitori,-re, ţîrîitori,-re
futilitas, g.f. brehăire
futiliter brehăiţeaşte, lingătoreaşte
futio,-is,-ivi,-ire brehăiescu, afară spuiu ce am auzît sau am văzut şi cu cale şi fără cale
futo,-as,-are amăgescu, înşelu, mahlerescu /[122r]
futum, g.n. nume de vas în care poartă apa
futurus,-a,-um viitori,-re, venitori,-re

---

[1] Spaţiu liber.
[2] Idem.
[3] Subliniat.
[4] Adăugat ulterior.

G

GA

Gaba, g.f. oraş al Galiei
Gabala, g.f. un munte înalt în marginea Siriei
Gabalum, g.n. oraş frîncesc
gabalus, g.m. spînzurători, furci
Gabaon, g.f. dintîi au fost un oraş mare al hevenuseanilor, acum un sat cătră Viflem[1]
Gabaonitae, g.m.pl. gabaoniteani
gabata, g.f. blid adînc, blid de acoperit
Gabii, g.m.pl. oraş în Italiia
Gabinus,-i, g.m. un om mare de la Roma
gabinus,-a,-um gabinean,-că
Gabreta, g.f. pădure din Ţara Cehească
Gabriel,-elis, g.m. cuvînt jidovăsc, rumâneaşte: Putearea lui Dumnezău, ungureaşte: **Isten ereje**
Gaddir, g.f. oraş în ostrovul Gades[2]
Gades, g.f.pl. un ostrov nu departe de la Ţara Şpanioleascâ, unde iaste bisearecă vestită a lui Hercules[3] şi stîlp înfrîmşeţat
gaditanus,-a,-um gadean,-că, din ostrovul Gades[4]
Gaetulia, g.f. ţînut al Africei
Gagae, g.f.pl. oraş al Liţiei
gagates, g.m. piiatră gagates[5]
Gajus, g.m. polecră au fost la rimleani
Galactophagi, g.m.pl. limbi de la Sţithiia au fost trăitoare cu lapte
galactopotæ, g.m. băutori de lapte
Galanthis, g.f. slujnica lui Alţemene
Galata, g.f. nume al unui ostrov
Galatae, g.m.pl. lăcuitorii ţînutului Galaţiei
Galatea, g.f. o fată de la mare, fata lui Nereus şi a Dorisei
Galatia, g.f. ţînut al Asiei ceii Mici
galaxias, g.m. piiatră scumpă în faţa laptelui
Galba, g.f. viermuleţ roditori în lemn sau în bucate; iarăş: numele unui om de la Roma
galbelus, g.m.
galbanatus,-a,-um în rochie albă îmbrăcat,-ă
galbaneus,-a,-um de clei de galbanum
galbanum, g.n. clei sau comid de la Siriia, Iaăş: rochie fămeiască
galbanus,-a,-um moale, gingaş, brudiv,-ă
galbinus,-a,-um idem
galbula, g.f.
gale, g.f.
galea, g.f. coif
galena, g.f. vînă de argint şi de plumb
Galenus, g.m. nume al unui doftor vestit
galeo,-as încqifăzu, în coifu îmbracu
galeos, g.m. nume de peaşte
galeotae, g.m.pl. spuitori de ceale viitoare au fost în Attica
galericulum, g.n. guleraş, gluguliţă, /[122v] işlicel de zăbranic
galericulus, g.m. idem
galericum, g.n. idem
galerita, g.f.
galerus, g.m. et galera, g.f. et galerum, g.n. glugă, işilic de gulgă, zăbranic; iarăş: păr făcut
galesus, g.m. izvor la Tarentum[6]
galgulus,-i, g.m. o pasăre
Galilaea, g.f. ţînut al Ţărei Jidoveşti
galilaeus,-a,-um galileian,-că, galileiesc,-ă
galla, g.f.
Gallacia, g.f. ţînut al Hişpaniei
Gallia, g.f. Ţara Frîncească
Galliae, g.f.pl.
gallicanus,-a,-um frîncesc,-ă
gallicinium, g.n. glas de găină, glas de cocoş
gallicus,-a,-um frîncesc,-ă
gallina, g.f. găină
gallinaceus, g.m. cocoş
gallinaceus,-a,-um găinăresc,-ă, de găină

[1] Scris: Вифѣмь.
[2] Scris: Гадасъ.
[3] Scris: Харкулѣсъ.
[4] Scris: Гадѣсъ.
[5] Scris: гагатѣсъ.
[6] Scris: Тарѣнтумъ.

gallinarius, g.m. et gallinaria găinari, găinăriţă
gallinarium, g.n. coteţ de găini, găinărie
gallinarius,-a,-um găinăresc,-ă
gallo,-as mă nebunesc
Gallogræcia, g.f. ţînut în Asiia cea Mică
gallulasco,-is înfulgescu, îm crescu peri, floci
Gallus,-i, g.m. cocoş; iarăş: popă scopit al Ţibelisei; iarăş: nume al unii gîrle
gallus,-a,-um frînc,-ă
gallus gallinaceus cocoş
gammatus, g.m. dobitoc în chipul racului
gammoeiddes, g.m. hier de curăţîrea bubelor sau ranelor
gamos, g.m. nuntă
Gamphasantes, g.m.pl. limbi împielegoase la Lidiia
Gandavum, g.n. oraş flandrienesc
ganea, g.f. bordeai
ganeo, g.m. umblători în bordeai
ganeum, g.n. cuhnie de obşte, bordeai
Gangaridae, g.m.pl. limbi între Indiia şi-ntre Asiia
Gange, g.f. oraş împărătesc în Indiia
Ganges, g.f. gîrlă mare la Indiia
gangeticus,-a,-um ganghetisean,-că
ganglium, g.n. înflătură
gangræna, g.f. carne rea la rane
gannio,-is,-ire latru, facu ca vulpea
gannitus, g.m. et gannitio, g.f. căţăire de vulpe, ţîcnire, lătrare[1]
Ganodurum, g.n. oraş nemţăsc, Constanţiia
Ganymedes, g.m. un copil frumos pre care Iupiter[2] în chipul unui vîltur l-au răpit sus în ceri, ca să-i fie lui păharnic
ganza, g.f. gînscă
Garamantes, g.m.pl. limbi de la Libiia
Garganus, g.m. nume de munte în Apuliia
gargara, g.n.pl.[3] vîrful muntelui Idei /[123r] de la Frighiia
gargaridio,-as, antiquis idem quod garrio brehescu, rîndurescu
gargarizatio, g.f. ghiorţăire; **et gargarizatus,-us, g.m.** horcăire
gargarizatus,-a,-um ghiorţăit,-ă, horcăit în grumaz,-ă
gargarizo,-as gărgărizescu în gîtlej, ghiorţăiescu, călpuiescu [sic!], gîlgîiescu
Gargarus, g.m. vîrul muntelui Idei
garrio,-is,-vi,-ire bombăiescu, coţofănescu
garrities, g.f. brehăire, coţofănire
garrulitas, g.f. brehăire
garrulus,-a,-um brehăitori,-re, coţofănitori,-re, spuitori multe,-re
garum, g.n. untură de peaşte
Garumna, g.f. gîrlă a Ţărei Frînceşti
garus, g.m. feali al peaştelui de mare sau feali al peştilor
Gastromantia, g.f. o fîntînă în Achaiia[4]
gaudeo,-es, gavisus sum mă bucuru
gaudium, g.n. bucurare
gavia, g.f. feali al păsărilor de apă
gaulus, g.m. feali de corabie mică
gaunacum, vestimentum crassum, Varro bobou
Gaunodorum, g.n. oraş nemţăsc
garusapatus,-a,-um boboos
gausape, g.f. cergă, pătură, sarecă, procoviţă
gausapina, g.f. haină de vreame de ploaie, procoviţă
Gaza, g.f. bogăţîie, comoară; iarăş: nume de oraş în Persiia şi-n Palestina[5]
Gazetae, g.m.pl. limbi de la Galaţiia
gazæticus,-a,-um gazetinean,-că
gazæus,-a,-um din Gaza[6], care iaste în Palestina
gazaphylacium, g.n. loc de ţînearea avuţiei, vistiiari, loc de ţînearea comorii

GE

Gebena, g.f. munte frîncesc
Gedanum, g.n. oraşul Danţca
Gedeon, g.m. hătnogi şi judeţ au fost în Izrail[7]
Gedrosia, g.f. ţînut în Asiia cea[8] Mare
Gehenna, g.f. o vale nu departe de la Ierusalim, unde din oraş tot gunoiul şi scîrnăviia au purtat; iarăş: **metaphorice**: locul osîndiţilor, iadul

---

[1] Scris: lătra.
[2] Scris: Юпитѣрь.
[3] Şters: **g.f.**
[4] Scris: Ахаиа.
[5] Scris: Палѣстина.
[6] Scris: Газа.
[7] Scris: Израиль.
[8] Şters: Mică.

Gela, g.f. gîrlă în Siţiliia
gelabilis,-e înghieţăcios
gelasco,-is,-ere mă înghieţu
gelasini, g.m.pl. dinţii cei dinainte, cari-i arătăm cînd rîdem
gelatio, g.f. înghieţare
gelasinus, g.m. făcători de rîs, aşezători de rîdere
gelatus,-a,-um înghieţat,-ă
Gelboe, g.m. munte de la Siţiliia
gelicidum, g.n. apă înghieţată, înghieţăciune, ghiiaţă
gelide înghieţăţeaşte, ger
Gelidus,-a,-um geros,-ă, înghieţat,-ă
Gellius, g.m. numele unui scriitori de cărţi /[123v]
geleo,-as mă înghieţu
Geloni, g.m.pl. limbi sţithieneşti
Geloum, g.n. aleşteu de la Siţliia
gelu, g.m. înghieţ, ger, ghiiaţă
gemebundus,-a,-um gemători,-re, oftători,-re
gemellar, g.n. feali al vasului de uloi, scafă de doao cupe, de doao cofe
gemelli fratres fraţi geamini
gemellipera, g.f. născătoare de copii geamini
gemellus,-a,-um geamăn,-nă, gemănişor,-ă
geminatim, adverb. gemănăţeaşte, cîte doi
geminatio, g.f. căptuşire, gemănare, îndoire
gemini, g.m.pl. geamini
geminitudo, g.f. verbum obsoletum geminare, îndoire
gemino,-as îndoiescu, gemănezu
Geminus, g.m. dumnezeul Ianus cel cu doao obrazuri
geminus,-a,-um geamăn,-ă, îndoit,-ă
gemisco,-is geamăn, oftezu[1]
gemitus,-us oftare[2], geamere
gemma, g.f. mugur, colţ
gemma, g.f. piiatră scumpă, mărgăritari
gemmans,-tis, g.o. strălucitori,-re, ca piiatra scumpă sau mărgăritariul muguritori,-re, încolţîtori,-re
gemmarius,-a,-um vînzători de pietri scumpe,-re, vînzători de mărgăritari,-re
gemmasio,-is înmulţăscu
gemmatus,-a,-um mărgăritărit,-ă, cu pietri scumpe făcut,-ă
gemmus,-a,-um de pietri scumpe, de mărgăritari
gemmifer,-ra,-rum roditori de mărgătitariuri,-re, aducători de pietri scumpe,-re
gemmo,-as încolţăscu
gemmosus,-a,-um pietros,-ă, de pietri scumpe, mărgărităros,-ă
gemmula, g.f. mărgăritari, colţîşor
gemo,-is,-ui gemu, oftezu[3], suspinezu
Gemoniæ Scalæ, g.f.pl. scări au fost la Roma, pre care au scripsit[4] (au căznit) pre făcătorii de rău
gemursa, g.f. sugel, zgaibă supt deagetele picioarelor
gena, g.f. coaja ochiiului, geană; iarăş: obraz
Genebum, g.n. oraş frîncesc
genavius,-a,-um
genalogia, g.f.[5] catastiful seminţiei
genearcha, g.f. înceaperea neamului, capul
gener, g.m., -ri ginere
generabilis,-e născăcios,-ă
generalis,-e dempreună, de obşte
generliter, adverb. împreună, de obşte
generasco,-is mă nascu
generatim de obşte
generatio, g.f. naştere
generator, g.m. născători
genero,-as nascu
generose boiereaşte, în chip mare /[124r]
generositas, g.f. boierie, nemişie, seminţie, neam mare
generosus,-a,-um boiari,-că, de neam[6] mare
Genesareth, g.f. un aleşteu în Galilea prin care curge Iordanul; lîngă mare sînt oraşurile Tiberis, Capernaum şi Vethsaida
Gensar et Gensura, g.f. idem
genesis, g.f. naştere
genethlia, g.n.pl.[7] ospăţ de sărbătoarea naşterei, ţeanchieş ospăţ
genethliacon, g.m. prorocire, urîre de ceasul naşterei, spunere de bucurie, vrăjire, urîre

[1] Scris: оθезу.
[2] Scris: оθаре.
[3] Scris: оθезу.
[4] Scris: скриψить.
[5] Recte: **genealogia, g.f.**
[6] Scris: nem.
[7] Şters: **g.f.**

genethliacus,-a,um prorocitori din naştere,-re, urîtori,-re
genethlius,-a,-um de naştere
Geneva, g.f. oraş frîncesc al allabrozeanilor în marginea aleşteului Lemanus
genialis,-e firesc,-ă, de fire, de dumnezăul firei
genialiter cu veselie, cu ghizdăvire
geniculatim, adverb. nodureaşte, cu noduri
geniculatus,-a,-um noduros,-ă
geniculor,-aris îngenuchiiu
geniculum, g.n. nod, nodişor în paiul ierbii; iarăş: genunchiel
genimea, g.f. naştere
genista, g.f.
genitalis,-e den născut
genitaliter, adv. în chip de naştere
genitivus,-a,-um născători,-re
genitor,-oris, g.m. părinte născători, născători
genitrix, g.f. născătoare
genitura, g.f. naştere, născătură
genitus,-a,-um născut,-ă
Genius,-i, g.m. dumnezăul firei
geno,-is[1] nascu, viez
Genoæi, g.m. limbi de la Moloss
gens,-tis, g.f. seminţie
Genta, g.f. oraş indienesc
gentes, g.m.pl. păgînii
gentiana, g.f. o iarbă
genticus,-a,-um care iaste usebit (cu totul), al oarii cării seminţii
gentiles, g.m.pl. de un neam, de o numire
gentilis,-e al unii seminţii cu totul
gentilitas, g.f. seminţie
gentilitius,-a,-um care iaste vreaunii seminţii **proprietas**
genu, indecl. sing.; plur: genua, genuum genunchie
Genua, g.f. oraş italienesc în Liguriia
genualia, g.n.pl. vînări, şălăvari
genuensis,-e ghenuian,-că
genuini, g.m.pl. măseale, dinţi
genuinus,-a,-um de fire, firnic,-ă, derept,-ă
genus,-eris, g.n. neam, seminţie
geodæsia, g.f. ştiinţa măsurărei de pămînt
geodætes, g.m. de măsurarea pămîntului, de împărţîre

[1] Şters: **geno,-as**.

geographia, g.f. scrierea pămîntului
geographus, g.m. care scrie fiinţa pămîntului şi-i arată părţile
geomantis, g.m. vrăjitori din pămînt, prorocitori, gîcitori din pămînt
geomantia, g.f. gîcire, vrăjire din pămînt /[124v]
geometra, g.f. măsurători de pămînt
geometria, g.f. măsurare de pămînt
geometrica, g.n.pl. cărţi scrise de măsurarea pămîntului
geometrice, adv. după tocmala măsurărei pămîntului
geometricus,-a,-um de măsurarea pămîntului
Geon, g.m. unul dintre patru izvoare din rai, precum arată Svînta Scriptură
georgia, g.f. lucrarea pămîntului, lucru de pămînt, arătură
georgica, g.n.pl. scriere de lucrarea pămîntului
georgicus,-a,-um de lucrarea cîmpască sau a cîmpului
Goergi, g.m.pl. limbi de la Sţithiia
Georgius, g.m. om prost, mojic, lucrători de pămînt
geranium, g.n. o iarbă
geritio, g.f. purtare
germane frăţeaşte
Germania, g.f. Ţara Nemţască
germanicus,-a,-um nemţăsc,-ă
germanitas, g.f. frăţie prea de-aprpoape
germanitus cu credinţă, cu curăţîie, adevărat
Germanus, g.m. neamţ
germanus,-a,-um frate dulce şi de mumă[2] şi de tată, soră aşijderea; iarăş: derept,-ă, adevărat,-ă
germen,-inis, g.m. mugur, colţ, creaştere noao, ieşire afară noao, care creaşte întîiul
germinasco,-is[3] încolţăscu
germinatio, g.f. încolţîre
germinatus,-us, g.m. idem
germino,-as încolţăscu
gero,-is,-ssi portu
geron,-tis, g.m. unchiiaş, om bătrîn
gerontocomion, g.n. casele de săraci a oamenilor celor bătrîni şi a unchiiaşilor

[2] Scris: muimă.

[3] Cuvîntul, fiind greu lizibil datorită unor corecturi, este reluat pe margine.

gerontopogon, g.f. iarbă care o chiiamă barba-popei
gerræ, g.f.pl. coşuleaţe; iarăş: minciuni, cicăliturі în zădar
gerres, g.m. un peaşte becisnic
gerro,-onis, g.m. cicălitori, brehăitori
Gerrus, g.m. gîrlă în Sţithiia
gerulus, g.m. purtători, purtătoare de povăruri, de sarcină
gerundiva, g.n.pl. cuvinte ca acealea în grammatică care să formăluiesc de la gherundium
gerundium, g.n. grai ca acela care are însămnare şi pătimitoare şi făcătoare
gerusium, g.n. săborul bătrînilor, svatul
Geryon, g.m. crai şpaniolesc au fost pre care l-au omorît Hercules[1], care au avut trei capete, precum scriu poeticii
geryonaceus,-a,-um cu trei capete sau de trei capete, ca Gherion
Gessem, g.n. loc eghiptenesc unde au lăcuit Iacov
gesta, g.n.pl. lucruri făcute, mari fapte
gestamen,-nis, g.n. de purtat
gestatio, g.f. purtare /[125r]
gestator, g.m. purtători
gestatrix, g.f. purtătoare
gestatorium, g.n. scaun în care poartă omul
gestatorius,-a,-um de purtat
gestatus,-us, g.m. purtăciune
gestatus,-a,-um purtat,-ă
gesticularia, g.f. fămeaie jucăucioasă
gesticularius,-a,-um jucăcios,-ă, jucalnic,-ă
gesticulatio, g.f. joc, fugire, aruncare
gesticulator, g.m.
gesticulor,-aris
gestio, g.f. purtare, facere
gestio,-is,-ivi,-ire mă[2] bucuru, mă[3] veselescu, ceva foarte pohtescu
gestio,-as purtătorescu
gesto,-as portu
gestor, g.m. purtători
gestuosus,-a,-um jucăcios,-ă, ghieştealnic
gestus,-us, g.m. ghieştăluire, căndface oratorul cu mîna şi arată multe lucruri întru oraţiia sau declamaţiia sa, purtarea
gestus,-a,-um purtat,-ă, făcut
gesum, g.n. dardă frîncească
Getæ, g.m.pl. rumânii
geticus,-a,-um rumânesc,-ă, din Ţara Rumânească
gethyum, g.n.
Getuli, g.m.pl. limbi de la Libiia
Getulia, g.f.; vide: Gætulia ţînut libienesc
geuros, g.m.; vide: Gyare ostrov la Marea Egheum
gibber,-a,-um ghiebos,-ă
gibbousus,-a,-um idem
gibbus, g.m. ghieb, gîlcă care isaste în spinare
giganteus,-a,-um de uriiaş
gigantomachia, g.f. oaste, războide uriiaşi
gigantulus,-i, g.m. urieşel
gigas,-antis, g.m. uriiaş
gigeria,-orum, teste Nonio intestina sunt gallinarum quæ cum his coquuntur
gigno,-is nascu
gilerus,-a,-um în faţa cerii, ca ceara
gingiber, g.m.; vide: zingiber gimbir
gingiva, g.f.
gingivala, g.f.
gingrio,-is,-vi găgăiescu ca gînsca
girgullus, g.m.
Githi, g.m.
Gitta, g.m. oraş în Palestina
glabellus,-a,-um[4],-ă, pleşuviel,-ă; iarăş: mijlocul care iaste între amîndoao sprînceanele
glaber,-ra,-um neated,-ă. lunecos,-ă, pleşuv
glabreo,-es,-ui mă pleşuvăscu, pleşuv sîntu, netezescu
glabresco,-is pleşuvescu, mă netezăscu
glabretum, g.n. cîmp pleşuv
glabrones, g.m.pl. carii au trupurile neatede, fără păr
glabro,-as pleşuvăscu, netezăscu
glacialis,-e ghieţăresc, de ghiiaţă
glaciatus,-a,-um înghieţat,-ă
glacies,-ei, g.f. ghiiaţă
glacio,-as înghieţu, ghieţărescu
glacior,-oris mă înghieţu /[125v]
glactio,-as în chipul gînştei gîgîiescu

[1] Scris: Хѣркулѣсь.
[2] Adăugat ulterior cu altă cerneală.
[3] Idem.
[4] Şters: cărunţăl.

gladiator, g.m. hărţuitori săfăbiialnic [sic!], războinicitori
gladiatoria, g.f. învăţătură de hărţuit
gladiatorie hărţuiţeaşte
gladiatorius,-a,-um de hărţuit
gladiatura, g.f. hărţuire
gladiolus, g.m. săbiuţă, heghieşteraş
gladior,-oris cu sabiia, cu heghieşţeariul mă hărţuiescu
gladius, g.m. sabie
glandarius,-a,-um de ghindă, ghinduros,-ă
glandatio, g.f. culeagere de ghindă, îngrăşare în ghindă
glandifer,-a,-um roditori de ghindă,-re
glandium, g.n. gîtlejul porcului cel icruros
glandula, g.f. carne icroasă, carne de supt gîtleji; iarăş; ciumă
glandulosus,-a,-um ghinduros,-ă, ciumos,-ă, icros,-ă
glanis, g.m. feali al peaştelui
glans,-ndis, g.m. ghindă
glanus,-i, g.m. nume de peaşte
Glaphyræ, g.f.pl. oraş în Thessaliia
Glaphyrus, g.m. nume al unui om curvari vestit
glaphyrus,-a,-um împodobit,-ă, ghizdav,-ă
glarea, g.f. pămînt pietros, colţuros
glareola, g.f. pietrime
glareosus,-a,-um pietros,-ă
glastrum, g.n. nume de iarbă
Glaucia, g.f. oraş în Ioniia
glaucinus,-a,-um în floare vînătă sau în faţă
glauciolus, g.m. cal vînăt, cal cu ochii de pisică
glaucito,-as, verbum est proprium Catulis miorţăiescu
glaucium, g.f. feali al ierbii de pădure
glaucoma, g.f. întunecarea ochilor
Glaucopis, g.f. polecra Minervei
Glaucus, g.m. fiiul lui Hippolocus în războiul Troadei; iarăş: un dumnezău de mare făcut de păscari
glaucus,-a,-um vînăt, în chipul ceriului, în faţa ceriului
glaux, g.f. nume de iarbă
gleba, g.f. lăsplatoriţă, bucată, ştiuc de pămînt
glebosus,-a,-um ştiucuros,-ă, bucăcios,-ă [sic!]
glebula, g.f. ştiucăţea, bucăţea
Glessaria, g.f. ostrov la ochiianul cel nemţăsc
glessum, g.n. fruntea uloiului mai nainte, pînă a nu călca teascul pre dîns; iarăş: împreună străcurat, turburat,-ă
glirarum, g.n.
glis,-ris, g.m.
gliso,-is crescu, mărescu
globo,-as ghiemuiescu[1], rătunjescu
globosus,-a,-um ghiemuros,-ă, rătund,-ă
globulus, g.m. glonţîşor, ghiiaghiel mic, glonţurel
globus, g.m. glonţ, ghiiaghiel
glocido,-as idem quod glocio
glocio,-as,-vi,-ire cotcorogescu
glocito,-as idem
glomeramen, g.n. ghiemuire, ghiem
glomeratio, g.f. ghiemuire, dăpănare de ghiem /[126r]
glomero,-as ghiemuiescu, dapănu, facu ghiem
glomerarius,-a,-um ghiemuitori,-re, dăpănători,-re, făcători de ghiem,-re
glomerosus,-a,-um ghiemos,-ă
glomus, g.m. ghiem, **G.: glomus et glomeris**
gloria, g.f. mărire, slavă, laudă
gloriabundus,-a,-um slăvealnic,-ă, mărealnic,-ă
gloriatio, g.f. slăvire
gloriator, g.m. slăvitori, trufaş, măreţ
glorifico,-as,-are mărescu, slăvescu
gloriola, g.f. mărime mică, slăviţă, slăviturea
glorior,-aris mă mărescu, mă slăvăscu
gloriose slăviţeaşte, cu mărire, cu slavă, cu pofală, cu laudă
gloriosus,-a,-um mărit,-ă, slăvit,-ă
glos, hujus gloris, g.f. tătăişă, cumnaaă, fămeaia frăţîni-mieu
glossa, g.f. limbă; iarăş: tîlcuire
glossema,-tis, g.n. cuvinte ca acealea, pre care fără de tîlcuire iaste cu greu a le înţeleage
glossematicus, g.m. tîlcuitori
glosographi, g.m.pl. carii scriu pă cărţi tîlcuri
glossopetra, g.f. piiatră scumpă aseamine limbii omeneşti
glotoro,-as et glotero,-as ca barza clocoiescu
glottis, g.f.
glubo,-is bocescu
gluma, g.f. tocul sau pleava grîului sau a fieştecăriia seminţe

[1] Scris deasupra unui cuvînt illizibil.

gluten,-nis, g.f. clei
glutinamentum, g.n. cleire
glutinator, g.m. cleitori
glutino,-as cleiescu
glutinosus,-a,-um cleios,-ă
glutinum, g.n. clei
glutio,-is,-vi,-ire lingu înlăuntru
gluto,-onis, g.m. zmîrcitori, grumazi înalţi, care mănîncă mult şi bea fără măsură
glutus,-a,-um
Glycon, g.m. numele unui doftor şi al unui ostaş
glycyrrhiza
glycyrrhizon, g.n. idem
gnaphalium, g.n. o iarbă
gnaphalon, g.n.
gnare înţelepţeaşte, învăţăţeaşte, ştiutoreaşte
gnaritas, g.f. ştiinţă, învăţăciune, înţelegăciune
gnariter înţelegătoreaşte, învăţăţeaşte
gnarus,-a,-um învăţat,-ă, ştiut,-ă, înţelept
gnathus, g.m. bucă
gnatus, g.m. fii
gnaviter agereaşte, cu osîrdie[1]
gnavus,-a,-um ager,-ă, sprinten,-ă
gnesius,-a,-um derept,-ă, întreg,-ă, firnic,-ă
gnidius, g.m.; -a, f.; -um gnidean,-că, din oraşul Gnidus,-ă, sau /[126v] gnidesc,-ă
Gnidus, g.m. oraş în Liţiia
gnoma, g.f. cot de-a măsura pămîntul, cot
gnomæ zîcere împodobită, sentenţii[2] frumoase
gnomon,-onis hier arătători în ceasul cel de umbră
Gnosidicus, g.m. tatăl lui Hipocrates[3]
gnosis, g.f. înţeleagere, învăţătură
Gnostis, g.f. nume [4] polecritori de fămeaie
gnossius,-a,-um vel gnosius,-a,-um gnosean,-ă, gnosăsc,-ă
Gnossos vel Gnosos, g.m. oraş cretesc sau candiesc
gnostici, g.m.pl. învăţaţi înţelegători; iarăş: au fost eritici de carii adease pomeneaşte svîntul Hieronim
gobio,-onis, g.n. un peaşte
gobius, g.m. idem
Gobrius, g.m. viteaz persesc, socrul lui Darie
Gog et Magog nume în Svînta Scriptură
gomor, mensura Hebræorum mai atîta ca o ocă
Gomorrha, g.f. oraş în Palestina, unde iaste acum eleşteu sau Marea Roşie
gomorrhæa, g.f. curgerea afară a seminţei după firea omenească
gomorrhoei, g.m.pl. cărora le curge sămînţa afară
Gontia, g.f. oraş unguresc
Gordiani, g.m.pl. trei împăraţi rimleneşti au fost: tatăl, fiiul şi fiiul acestuia
Gorgias, g.m. numele unui retor mare au fost, au fost ucenic lui Empedocles[5]
Gorgones, g.f.pl. featele lui Focus [sic!]
gorgoneus,-a,-um gorgonesc,-ă
gorgonia, g.f. o piiatră
Gortyn, g.f. oraş mare în ostrovul Cretei
Gortyna, g.f. et Gortys, idem
gossipinus,-a,-um de bumbac
gossipium, g.n. lemn roditori de bumbac, bumbac
Gotthi, g.m.pl. limbi de la Gotus
Gotthia, g.f. Ţara Goţească
gotticus,-a,-um gotean,-ă sau gotesc,-ă

GRA

grabatulus, g.m. pătişor, grătiuţă
grabatus, g.m. pat
Gracchuris, g.f. oraş în Iberiia
Gracchus, g.m. nume al unui pîrgari de la Roma
gracilens,-tis, g.o. supţîre, îngust,-ă, nemoşti,-ă
gracilentus,-a,-um îngust,-ă, supţîre,-ă
gracilesco,-is mă supţîiezu, mă îngustezu
gracilis,-e supţîre, îngust,-ă, nemoşti,-ă
gracilitas, g.f. supţîrîme, îngustăciune
gracilitudo, g.f. idem
gracilo,-as coroiescu, cotcorogescu, croncăiescu
graculus,-i, g.m. gaiţă /[127r]
gracus,-i, g.m. ceucă
gradarius equus, g.m. cal îmbuiestru
gradatim, adverb. curînd, trepteaşte, cu treapături

[1] Scris: осрѣдие.
[2] Scris; сѣтѣщии.
[3] Scris: Хипократѣсь.
[4] Şters: de.
[5] Scris: Емпедоклѣсь.

gradatio, g.f. mod al grăirei cînd în care grai să svîrşaşte vorba, iarăş într-acelaş înceape cea următoare şi aşa tot mai sus să suie voroava
gradatus,-a,-um treptos,-ă, de treapte
gradior,-aris mărgu, umblu
gradivicola, g.m. care slujaşte şi cinsteaşte pă dumnezăul Marş (Mars)
gradivus, g.m. nume polecritori al lui Mars
gradus,-us, g.m. treaptă; iarăş: umblare
Grææ, g.f.pl. trei feate ale lui Forcus
græcanicus,-a,-um grecesc,-ă
græce, adverb. greceaşte
Græcia, g.f. Ţara Grecească
græciensis,-e grec,-ă, grecesc
græcismus, g.m. proprietas græcæ linguæ
græcisso,-as elinescu, grecescu
græcor,-aris mă ospetezu, mă zmîrcescu, umblu zmîrcind, bînd, mîncînd
Græcostasis loc au fost în Roma unde au stătut oaspeţii cei elineşti şi solii
græculus,-i, g.m. elinaş, grecşor
græcus,-i, g.m. grec, elin
grajugena, g.f. seminţie elinească, grecească
grajus, g.m. grec, elin
grajus,-a,-um grecesc,-ă, den Ţara Grecească
grallæ, g.f. piciorange, toiag cu ramuri în care îş pune piciorul cela ce va să umble
grallator, g.m. piciorăngar, care umblă în piciorange de lemn
grallatorius,-a,-um de piciorange, piciorongesc,-ă
gremen, g.n. pajişte, iarbă
gramiæ, g.f. urdorile ochiiului, puroile
gramineus,-a,-um de pajişte, de iarbă, ierbăresc,-ă
graminosus,-a,-um păjiştios,-ă, ierbos,-ă
gramiosus,-a,-um urduros,-ă, ponivos,-ă, chior,-ă
gramma, g.f. linie
gramma,-atis, g.n.pl. slovă
grammateus, g.m. logofăt, diiac, scriitori, notarius
grammatica, g.f. învăţătură de slove
grammatice după grammatică
grammaticus,-a,-um grammatic,-că, care bine înţeleage la grammatică
grammatista, g.m. învăţat de jumătate, învăţăţăl
grammatistes, g.m. idem
grammatophylacium, g.n. loc de ţinutul răvaşurilor, cărţilor
gramme, g.f. linie
Grammium, g.n. oraş în Ţara Grecească
grannatum, g.n. rodie
granatus,-a,-um sămînţos,-ă, de sămînţă
grandævitas, g.f. bătrîneaţe, /[127r] căruntеţie[1]
granarium, g.n. casă de pîine, legăniţă
granata, g.f. un oraş foarte vestit în Ţara Şpanioliei
grandævus,-a,-um vremos,-ă, de vreame, de demult,-ă, bătrîn
grandesco,-is mare mă facu, mă îmbătrînescu
grandiculus,-i,-a,-um mărişor,-ă, bătrînel,-ă
grandigro,-as[2] **antiquum verbum pro grandi gradu eo, Plaut.** păşescu mult, mare
grandiloquentia, g.f. grăire sus, înaltă
grandiloquus,-a,-um grăitori sus,-re, înalt
grandinat, impers. grindinescază, cade grindine, piiatră
grandino,-as grindinescu
grandinosus,-a,-um grindinos,-ă, pietros,-ă
grandio,-is,-ire mare-l facu
grandis,-e mare
granditas, g.f. mărire, măritură
grandiusculus,-a,-um măricel,-cică, mărişor,-ă
grando,-inis, g.f. grindine, piiatră
grandicus, g.m. gîrlă a Asiei ceii Mici
granifer,-a,-um roditori de sămînţă,-re, aducători de grăunţe[3], de sămînţă,-re
graosus,-a,-um sămînţos,-ă
granum, g.n. sămînţă, grăunţă
Graphiarum, g.n. tecuşă, ţîitoare de condeaie
graphica, g.f. meşterşug de-a scrie frumos
graphice cu împodobire, cu frîmseaţe, frumos
graphicus,-a,-um de bună orînduială, de frumoasă rodire sau care are rodire frumoasă
graphis,-dis, g.f. însămnare afară a zugrăvirei
graphium, g.n. condeai de hier, condeai de plumb
grassatio, g.f. jăfuire, tîlhărime
grassator, g.m. jăfuitori, tîlhăritori

---

[1] Prima silabă a cuvîntului că- este scrisă şi la sfîrşitul paginii anterioare.
[2] Recte: **grandigo,-as**.
[3] Adăugat ulterior.

grassatura, g.f. jăfuitură, tîlhărime
grassor,-aris jăfuiescu, tîlhărescu
Grastilus, g.f. oraş în Machiedoniia
gratabundus,-a,-um bucurători,-re, dătători de har,-re
grate cu liubov, cu dragoste, cu inimă dătătoare de haruri
grates, g.f.pl. dare de har
gratia, g.f. voie, milă, har
gratia pentru voie, pentru pricina
Gratiæ, g.f.pl. trei dumnezăiţe ale voinţei şi ale dărilor de harurui
Gratidis, g.f. o babă descîntătoare neapoliteancă pre care o au numit Horaţius Candiia
gratificatio, g.f. dragoste
gratificor,-aris
gratiose
gratiosus,-a,-um
gratis, adverb. în cinste, fără de plată
gratitudo, g.f. dare de har, dare de har pentru binele cel luat
grator,-aris mă bucuru, dau har /[128r]
gratuito, adverb. în cinste, fără plată
gratuitus,-a,-um de cinste, în cinste, fără de plată dat,-ă, afară de destoinicie, de vrednicie
gratulabundus,-a,-um bucurători,-re
gratulans,-tis, g.o. idem
gratulatio, g.f. bucurie, arătare de har, de voie
gratulatorius,-a,-um de bucurie, de însămnarea dărei de har şi a biniivoinţe
gratulor,-aris mă bucuru, bine pohtescu cuiva pentru vreaun lucru bun
gratus,-a,-um dătători de har,-re, iubit,-ă, drag,-ă, după voinţă (sau voie)
gravastellus, g.m. om greu cu năravul sau obiceaiul copt
gravate îngreuiţeaşte
gravatim, adverb. greu
gravatus,-a,-um îngreuiat,-tă, împovărat,-ă, însărcinat
Graucasum, g.n. o măgură sau un munte în Sţithiia
gravadenosus,-a,-um cu capul îngreuiat,-ă, durători cu capul,-re
gravedo,-inis, g.f. greimea capului, duroarea, şedearea cu greu pentru catarroi [sic!]
graveolens,-tis, g.o. mirosîtori greu,-re, împuţît,-ă
graveolentia, g.f. mirosîre grea
gravesco,-is mă îngreuiezu
gravida, g.f. fulticoasă, grea, năvarnică
graviditas, g.f. greuciune, povărîme, năvărnicie
gravido,-as îngreuiescu, povarăscu, înfulticescu, îngroşescu
gravidus,-a,-um greu,-ea, împovarăt,-ă, fulticos,-ă, năvarnic,-ă
gravilo,-uus,-a,-um graviter loquens grăitori cu greu (anevoie),-re
Gravionarium, g.n. oraş nemţăsc, Pamberga [sic!]
gravis,-e greu,-ea
gravitas, g.f. greuciune, greutate; iarăş: omenie
graviter, adverb. greu; iarăş: cu omenie, omeneaşte
graviusculus,-a,-um greuşor,-ră
gravo,-as îngreuiescu, împovărăscu
gravor,-aris mă îngreuiescu, mă împovărăscu
gregalis,-e dintr-aceaeaş turmă, de şireagul acelaş, turmăsc,-ă
gregarius,-a,-um de turmă, de ciurdă, de cireadă
gregatim turmeaşte, şirăgeaşte, cu turme, cu şireag
grego,-as împreună adunu, strîngu, turmescu
gremium, g.n. sîn
Gresimus, g.f. oraş în Hersonesus
gressus,-us, g.m. umblare, meargere, pas
Grestonia, g.f. ţînut traţiesc
grex,-gis, g.m. turmă, cireadă, ciurdă
grillus, g.m.; vide: gryllus
Grinia, g.f.; vide: Grynia oraş în Ioniia
grinæus,-a,-um grinienesc,-ă
griphus,-i, g.m. o pasăre
grossi, g.m.pl. zmochine necoapte
grossuli, g.m.pl. zmochine mărunţeale, necoapte /[128v]
grossus,-a,-um feali al zmochinelor
grossus,-a,-um gros,-ă; iarăş: groş, găraş
gruma, g.f. măsură însămnătoare de cale, măsură de pămînt
grummosus,-a,-um[1] gurguios,-ă, muşinoios,-ă
grumulus, g.m. gurguiaş, muşinoiaş

[1] Recte: **gramosus,-a,-um.**

grumus, g.m. gurgui, muşinoi
grundio,-is,-ire grohnescu ca porcul
grunnio,-is,-ire idem
grunnitus, g.m. grohnirea porcului
gruo,-is în chipul cocorului strîgu, cocorăscu
grus,-is, g.od. cocor, gruie[1]
gryllus, g.m. *greluş*[2]
Grynæus, g.m. dumnezăul Apollo
Grynia,-æ, g.f. oraş al ţînutului elisăsc în Asiia de unde să zîce Apollo Griseus, căce că aici au însămnat prorociia de lucruri viitoare
gryphes, g.m. păsări grif
gryphus, g.m. pasăre grif
gryps, g.m. idem
grypius,-a,-um cu nasul strîmb ca vîlturul,-ă
gubernaculum, g.n. cîrma corabiei
gubernatio, g.f. cîrmire, mînare de cîrmă, povăţuire
gubernator, g.m. cîrmari, mînători de cîrmă, îndereptători, povăţuitori, ispravnic, purtători de grijă
gubernatrix, g.f. îndereptătoare, cîrmitoare
guberno,-as îndereptezu
gula, g.f. gîtlej
gulliocæ, g.f.pl. cojile ceale verzi ale nucilor
gulo,-onis, g.m. gîtlejos
gulose gîtlejaşte
gulosus,-a,-um gîtlejos,-ă
gumia, g.f. gîtlujul prin care băutura, mîncarea mearge în jos
gummatus,-a,-um comidit,-ă
gumius,-a,-um antiqua vox idem significans quod gulosus, Lucil.
gummi, g.n. indecl. comid
gumminus,-a,-um de comid
gummitio, g.f. comidire
gummosus,-a,-um comidos,-ă
gurdes, g.m. nebunateac
gurges,-tis, g.m. *gaţă*[3]
gurgito,-as mănîncu, beau mult
gurgulio,-onis, g.m.
gurgustiolum, g.n.
gurgustium, g.n.
gustatio, g.f. gustare
gustatorium, g.n. păhărel de gustat, ţavă
gustatus,-us, g.m. gustare
gusto,-as gustu
gustus, g.m. gustăciune
gutta, g.f. picătură
guttaluas, g.m. vinişoară, vînă mică
guttans,-tis picători,-re
guttatus,-a,-um în faţă picăturei, picat,-ă
guttula, g.f. picăturea
guttulus, g.m. ibiricel, vas de apă
guttor,-uris, g.m. gîtlej
gutturnium, g.n. ibric care iaste făcut pentru spălarea /[129r]
gutturosus,-a,-um guşat,-ă, gîtlejos,-ă, căruia-i sînt grumazii mari, înflaţi
guttus, g.m. picioraş, ibric
Gyarus, g.f. ostrov la Marea Egheum unde au trimis romanii pă făcătorii cei de rău în urgie
Gyas, f.m. nume al unui troodean
Gygæas lacus, g.f. un aleşteu în Lidiia
Gygathus, g.m.
Gyges, g.m. împărat al Lidiei
Gymnas,-adis, g.f.
gymnasiarcha
gymnasiarches, g.m. idem
gymnasiarchus, g.m. idem
gymnasiarchia, g.f. meşterşug de şcoală mare
gymnasium, g.n.
gymasma,-atis, g.n.
gymnastes, g.m. învăţători spre războire
gymnastica, g.f. învăţătură spre oştit, de hărţuit
gymnasticus,-a,-um
Gymnates, g.m.pl. seminţii în Ethiopiia
gymnicus,-a,-um
gymnosophistæ, g.m.pl. înţelepţi de la Indiia, umblători despoiaţi
gymnus,-a,-um despoiat,-ă, în piialea goală
gynæciarii, inter viles artifices numerantnur
gynæceium, g.n. polata fămeiască
gynæconitis,-idis, g.f. sfat adunat de fămei
gynæcooratumenos, g. spre care muiarea ia puteare sau care iaste temători de muriare
Gyndes, g.m. un izvor sau o gîrlă mare în Assiriia, care să rumpe în Tigris

[1] Scris de altă mînă (T. Cipariu?) cu literă latină: grue.
[2] Scris de altă mînă cu literă latină: grelus.
[3] Scris de altă mînă cu literă latină: **gacza**.

gypæctus,-a,-um în furma vîlturului
gypsatus,-a,-um pomestit,-ă, spoit,-ă, cu ghips, ghipsît,-ă
Gypseus, g.f. ostrov în Ethiopiia
gypso,-as albăscu, pomestescu, spiescu, ghipsescu
gypsum, g.n. spoială, ghips
gypsus, g.m. idem
gyratus,-a,-um învolburat, învăluit, învîrtejit,-ă
gyrini, g.m.pl. broaşte mici fără de vreame
gyro,-as sucescu împreună, volburescu, învăluiescu
gyrus, g.m. învăluire, rotire, volbură, urcior
Gytheum, g.n. oraş în Achaiia

H

HA

ha, interjectio corripientis aha!
ha, ha, ha ridentis ha, ha, ha
habena, g.f. hăţ, dălogi
habentia, g.f. aveare, bogăţîie, moşie
habenula, g.f. hăţîşor, dălogel
habeo,-es,-ui amu, biruiescu, ţîu, portu
habessit să aibă
Habessus, g.m. oraş în Liţiia
habilis,-e aşezat,-ă, plecat,-ă, cuvios,-ă, întocmit.-ă
habilitas, g.f. întocmire, aşezare
habiliter întocmiţeaşte, aşezăţeaşte
habitabilis,-e lăcuicios,-ă, bun de lăcuit,-ă
habitaculum, g.n. loc de lăcuit, lăcaş /[129v]
habitatio, g.f. lăcuire, lăcaş
habitator, g.m. lăcuitori
habitio, g. f. [1] aveare
habitior, g.c.[2] mai gras,-să, mai trupos,-ă
habito,-as lăcuiescu
habitudo, g.f. statul, fiinţa, fieştecăruia lucru, aveare
habitus,-us, g.m. stat, furmă, stare
habitus,-a,-um gras,-ă; iarăş: fost,-ă, făcut,-ă
habsis, g.f.; vide: absis, apsis colac de roată, talpă de roată
hac, adverb. încoace, în ceastă parte
hactenus, adverb. temporis pînă acum, pînă în ceastă vreame
Hadria, g.f. marea de la Vineţiia
hadriacus,-a,-um de la Marea Hadriia
Hadrianoplolis, g.f. oraş în Ţara Bulgărească
Hæbudes, g.f.pl. cinci ostroave cătră Scoţiia
hæc, hujus, g.f. ceastă
hecce tocma ceastă
hædera, g.f. vide: hedera iaderă
hæderaceus,-a,-um de iadera
hædile, g.n. staur, obor de iezi, de capre
hadillus, g.m. iedişor
hædinus,-a,-um de ied
hædulus, g.m. iedişor
hædus,-i, g.m. ied
hæmachates, g.m. piiatră scumpă în faţa sîngelui
hæmatopodes păsări eghipteneşti cu picioarele roşii
Hæmonia, g.f.; vide: Æmonia ţînut thessalienesc
hæmoptisis, g.f. şcuiepare de sînge
hæmorhagia, g.f. curgere de sînge
hæmorhæas, g.f. idem
hæmorrhois,-idis, g.f. şcuiepare de sînge; iarăş: şarpe ca acela căruia după muşcare din trup tot sîngele-i curge afară
Hæmus, g.m. un munte în Traţiia
hærediolum, g.n. moşioară, odăioară veacinică[3]
hæredipeta, g.m. pohtitori de moşie, de ocină
hæreditarius,-a,-um de uricăşie, de moşie, de uric
hæreditas, g.f. uricăşie, ocină veacinică, de uric
hæredium, g.n. maier de uric, odaie
hæreo,-es spînzuru, mă lipăscu, mă[4] acăţu de ceva; iarăş: mă îndoiescu cu hirea, zacu
hæres,-dis, g.o. urmaş,-ă, moştean,-ă
hæresco,-is mă lipsăscu spre ceva
hæresiarcha, g.m. căpetenie sau crai al eriticilor
hæresis, g.f. ereas, eriticie
hæreticus, g.m. eritic
hæsitanter, adv. cu îndoială
hæsitantia, g.f. şuvăire, îndoire (cu firea), acăţare
hæsitator, g.m. îndoitori, care să îndoiaşte cu hirea
hæsitatio, g.f. îndoire
hæsito,-as mă îndoiescu, mă acăţu, mă oprescu
Hagiographia, g.f. Svînta Scriptură
hagios, g.m. svînt
Halæsus, g.m. gîrlă în Siţiliia /[130r]

---

[1] Şters: fiinţă.
[2] Scris: g.g.c.
[3] Scaris: вѣчникъ.
[4] Scris: că.

Halacomene, g.n.; vide: Alalcomene oraş în Beoţiia

halcyon, g.f. pasăre halţion, care iarna între ghiiaţă cu mare meşterşug îş face cuibul, care o undă cu frumoasă linire îş scoate puii şi-ş hrăneaşte[1]

halcyonæus,-a,-um de pasăre de halţion; iarăş: linos,-ă

Halcyone, g.f. fata lui Eolus, care după moartea bărbatului său, cuprinsă fiind cu mare amar, s-au schimbat de s-au făcut halţion

halce, g.f. et m. scrîmbiţă

halecula, g.f. scrîmbicioară

Haleacmon, g.m.[2] gîrlă în Machiedoniia

haliactus, g.m. vîltur sau uliu de mare trăitori cu peaşte

haliagmon, g.n. idem quod haleacmon

Halica, g.f. nume al unii fămei; iarăş: papă

halicacabum, g.n.

halicacabus, g.m.

halicarnasseus,-a,-um halicarnasean,-că

Halicarnassus, g.f. oraş al oraşului [sic!] Cariei, al Asiei ceii Mici, unde au fost mausolium

halicutica, g.n.pl. cărţi scrise de năravurile peştilor

Halimeda, g.f. dumnezăiţă de apă

halimus, g.n. stuf foarte bun de îngrădit

haliphloeos, g.f. ştejari cu ghindele amari

halipleumon, g.n. peaşte de mare plumînos

halito,-as suflu, răsuflu

halitus,-us, g.m. răsuflare, suflare

Halizones, g.m. limbi în Paflagoniia

halleluia lăudaţi pre Domnul

hallucinatio, g.f. amăgire, uluire, rătăcire

hallucinor,-aris mă înşelu, mă uluiescu, mă rătăcescu

hallus, g.m. deagetul cel mare

hallux, g.m. idem

halo,-as[3] răsuflu, suflu

halo,-onis, g.m. curtea soarelui şi a lunei

Halonesus, g.f. ostrov la Marea Egheum

halophanta, g.m. trăitori[4] cu minciuni, mahleari

halosis, g.f. luare de oraş sau de cetate

halter, g.m. glonţ de plumb sau ghiiaghiel care îl ţine în mînă palivanul ca mai derept să poată sări

halteres, g.m. idem

halus,-i, g.f. feali al ierbii

Halyates, g.m. tatăl lui Cresus împăratul Lidiei

Halys, g.m. izvor răsăritori din muntele Taurus, care curge prin Cappadochiia

hama, g.f. cîrlig cu care strîcă coperişurile caselor

Hamandryades, g.f. dumnezăiţe de pădure

hamatilis,-e încujbăcios,-ă, cîlrigăcios,-ă, strîmb,-ă

hamatus,-a,-um cujbit,-ă, strîmb,-ă, încîrligat,-ă

hamaxa, g.f. car, carul ceriului /[130v]

Hamasobii, pl.g.m. limbi muschiceşti

Hamaxobitæ, g.m. idem

Hamburgum, g.n. oraş mare în Ţara Nemţască

hamiota, g.m. năvodari, păscari, unghiceari

Hammon, g.m. dumnezăul Iupiter[5]

Hammonius,-a,-um

hamo,-as cujbăscu, strîmbezu

hamotrago,-onis, g.m.[6] trăgători de unghiţă, de cîrlig

hamulus, g.m. cujbiţă, cîrligel, unghicioară

hamus, g.m. unghiţă, cîrlig, cujbă

Hanibal, g.m. hătnogi şi viteaz mare cartagoghinean, într-alt nume Annibal; vezi: **Annibal**

Hanno, g.m. cuvînt feniţienesc cu care nume cîţiva oameni s-au numit

Hannovia, g.f. oraş al Ţărei Nemţeşti lîngă apa Moenus[7], unde lîngă oraşul cel vechiu, frumos oraş nou au zidit frîncii şi limbile de la Belghium[8], carii pentru adevărata credinţă casele şi-au lăsat

hanum, g.n. casă de idol, capişte, capolnă; **idem quod fanum**

Hmulus,-a,-um moale, brudiv,-ă

hapalus,-a,-um moale, brudiv

haphe, g.f. praf presărat, pă viteajii cei despoiaţi unşi

---

1 Şters: puii.

2 Recte: **Halcemon, g.m.**

3 Scris: **hallo,-as**; corectat prin ştergere.

4 Scris: tritori.

5 Scris: Іупитѣрь.

6 Scris: **hamotraho,-onis, g.m.**; corectat prin suprascriere.

7 Scris: Моенусь.

8 Scris: Бългиумь.

hara, g.f. purcăreaţă, coteţ sau staur de porci
harẹna, g.f.; vide: arena, g.f. năsîp; iarăş: loc de hărţuit
harenaceus,-a,-um de năsîp
harenosus,-a,-um năsîpos,-ă
harenula, g.f. năsîpiel
haringua, g.f. feali al jîrtvei de demult
hariola, g.f. prorocitoare, gîcitoare
hariolatio, g.f. gîcire, prorocie
hariolor,-aris poruncescu, gîcescu de lucruri viitoare
hariolus, g.m. gîcitori, prorocitori
Harma, g.f. oraş boeţiesc
Harmantia, g.f. oraş în Iberiia
Harmathus, g.m. nume de oraş şi de munte
Harmatopolitæ, g.m. limbi în Asiia
Harmodius, g.m. numele unui anthinean
harmonia, g.f. glas împodobit unitori
harmonicus,-a,-um de glas de unire
harpa, g.f. nume de pasăre; iarăş: sabie gîrbovă
harpactum vel harpastrum mincie mare împlută, înflată
harpago,-onis cîrlig cu care scot afară din fîntînă, cîrlig
harpago,-as cu cîrligul scoţu
Harpalice, g.f. fata împăratului traţienesc, a lui Harpalus
Harpalus, g.m. numele împăratului traţienesc
hapastrum, g.n., mincie mare
hapax, g.m
harpe, g.f. sabie strîmbă
harpedona, g.f. funie, ştreang, fringhie, laţ, cursă /[131r]
Harpocrates, g.m. dumnezăul tăcerei mîlcome; iarăş: numele unui înţelept care foarte bine au mărturisit mîlcomişul
harpyiæ, g.f.pl. pasări sălbatece răpitoare carele au obrazuri omeneşti
haruga, g.f. feali al jîrtvuirei
harundo,-inis, g.f. trestie
haruspex,-cis, g.o. gîcitori, gîcitoare din vedearea maţelor vitelor
haruspica, g.f. gîcitoare
haruspicina, g.f. învăţătură de gîcituri
haruspicinus,-a,-um de gîcit de lucruri viitoare
haruspicium, g.n. gîcire de ceale viitoare den privirea maţelor sau din vedearea [sic!]
hasta, g.f. suliţă, dardă
hastarium,-ii, g.n. venditio auctionaria, g.f. vindere[1] întru cotiavechire
hastatus,-a,-um suliţos,-ă, dărdos,-ă
hastile, g.m. dardă, suliţă
hastula, g.f. dărdişoară, suliţă mică, fuşte mic
hastula regia, g.f. neam al ierbii
hau, interjectio îm!, măi! văileo! hî! hao!
haud, adv. nu, ba
haudquæquam, adv. nici într-un chip, nu, ba
haurio,-is, hausi scoţu afară, zleiescu afară
hausto,-as scoţîtorescu, zleitorescu
haustorium, g.n. vas de scos, citură, găleată, vadră
haustus,-us, g.m. scoatere, beare, băutură
haustus,-a,-um scos,-ă, zleit,-ă
hautontimorumenos, g.m. dosăditori pre sine, care pre sine să căzneaşte

HE

hebdoma,-dis, g.f. o săptămînă, şapte zile
hebdomada, g.f. idem
hebdomas,-adis, g.f. idem
Hebe, g.f. fata lui Iuno, muiarea lui Hercules[2]
hebenum, g.n. lemn negru indienesc
hebenus, g.m. idem
hebeo,-es mă tîmpescu
hebes,-tis, g.o. tîmpitori,-re, tîmp,-ă; **metaphorice:** leaneş,-ă, nebunatec
hebesco,-is mă tîmpescu, mă întunecu
hebetatio, g.f.[3] tîmpire
hebeatrix, g.f. tîmpită
hebetesco,-is mă tîmpăscu
hebeto,-as,-are tîmpescu
hebetudo, g.f. tîmpire
Hebræus, g.m. jidov, ovreai
hebraice jidoveaşte, ovreiaşte
heraicus,-a,-um jidovăsc,-ă
Hebrus, g.m. gîrlă a Traţiei
Hecale, g.f. numele unii muieri bătrîne la Ovidius
Hecatæus, g.m. un istoriceari miletonesc
Hecate, g.f. dumnezăiţa Proserpina, muiarea lui Pluto

---

[1] Scris: виндере.
[2] Scris: Хѣркулѣсь.
[3] Recte: **hebeatio, g.f.**

hecatombe, g.f. dintr-o sută[1] de /[131v] vite, de boi sau din miei stătătoare jîrtvă
Hecatompedon, g.n. bisereca Minervei au fost în Athina
hecatomphonia, g.f. sărbătoare au fost la mesenuseani de pomenirea vrăjmaşiolor o sută omorîţi
hecatompolis, g.f. de o sută de cusături
hecatompus, g.m. de o sută de picioare
hecatompylos, g.m. de o sută de suliţe
hecaton, g.o. o sută
hecatonchirus, g.m. de o sută de mîni
hecatontarchus, g.m. sutaş
hecta, g.f. lucru de nicio tribuinţă
hectica, g.f. friguri de toate zilele, îmbătrînite, cărora istovul le iaste moartea
hectice, g.f. idem
Hector, g.m. fiiul împăratului Priiam troodeanul
Hecuba, g.f. muiarea lui Priiam
hecyra, g.f. latine socrus soacră, muma muierii
hecyrus, g.m., latine socer socru
hedera, g.f. iaderă
hederaceus,-a,-um de iaderă
hederosus,-a,-um iederos,-ă
Hedui, g.m.pl. limbi frînceşti
hedychrum, g.n. feali al unsoarei cu miros bun
hedyosmos, g.m. izmă creaţă
hedysmata, g.n.pl. unealtă dulce de bucate
Hegesias, g.m. un filosof de la Chironiia
Hegesippus, g.m. un istoriceari au fost care au scris de lucrurile bisericeşti
Hegesistratus, g.m. un pîrgari din Efes
hegeteria, g.f. zmochină
heheu! interjectio dolentis o! vai!
hei! interjectio ingemiscentia vailio!
Heidelberga, g.f. oraş al Ţărei Nemţeşti ceii de Sus, lîngă apa Nicarus, care apă nu departe de la oraş să rumpe în Rhenus
helciarius, g.m. trăgători de corabie, trăgători de poväruri pă funie în corabie
hellcium, g.n. ham de tras
helcysma, g.n.pl.
Helei, g.m.pl. limbi la care au fost jocurile olimpiceşti
Helena, g.f. fata lui Tindarus, muiarea lui Menelau, pentru a căriia frîmseaţe s-au pierdut Troada
Helenium, g.n.
Helenus, g.m. fiiul lui Priiam de la Hecuba, care au fost gîcitori vestit
helepolis, g.f. unealtă de luarea cetăţilor
Heliades, g.m.pl. surorile lui Faeton
hellice, g.f. stelirea pre care o chiiamă Ursul şi Carul Ceriului
Helicon,-onis, g.m. un munte nu departe de la Thebas svinţit lui Apollo şi muzelor; **hinc: helliconius,-a,-um**
Heliconiades, g.f. dumnezăiţele învăţăturei leteneşti; de pre muntele Helicon s-au numit aşa
helicaminus, g.m. locul casei în/[132r]călzîtori de la razele soarelui
hellicochrysos, g.m.
Heliodorus, g.m. un oratori mare grecesc
Heliogabalus, g.m. fiiul împăratului Antonie Caracala
Heliopolis, g.f. oraş eghiptenesc
heliopus, g.m. scai voinicesc[2]
hellioscopium, g.n.
hellioselinum
helliotrophium, g.n. scai voinicesc; iarăş: umblătoare după zî sau soare, *floarea-soarelui*[3]
Helis,-idis; vide: Elis oraş în Paloponesus [sic!]
helius, g.m. soare
helix, g.f. iaderă fără roadă
Hellas, g.f. Ţara Grecească între Peloponesus şi-ntre Machiedoniia
Helle, g.f. fata împăratului Athamus al thebanuseanilor
helleborosus, g.m.
helleborum, g.n.
helleborus; vide: Elleborus
Helleno, g.m. fiiul lui Deucalion
Hellenes, g.m.pl. elinii
Hellenopolis, g.f. oraş al Bithiniianei
Hellespontus, g.m. strîmtoare de mare între Thraţiia şi Frighiia
hellesponticus,-a,-um helespontesc,-scă
helluastio, g.f.; vide: helustio

[1] Scris: sute.

[2] Scris: voinicească.

[3] Scris de altă mînă.

Helorus, g.m. gîrlă siţilienească
helotæ, g.m.pl. slugi slujitoare laţedemoneşti
heluatio, g.f.
helucus,-ci, g.m. greimea capului pentru băutura vinului sau pentru băutura vinului durmitători
helvellæ, g.f.pl. legumi becisnice
Helvetia, g.f. ţînut nemţăsc pre care îl biruiesc treisprăzeace oraşuri dempreună jurate, carii nimic alţii căpetenii nu slujesc
Helvetii, g.m.pl. lăcuitorii Helveţiei foarte blînzi, dumnezăieşti oameni
heluo,-onis, g.m.
helvolus,-a,-um roşiiatec,-ă
hellvor,-aris
helus,-a,-um roşiiatec,-ă, în faţă cărămidei
helxine, g.f. pahărelul-lui-Dumnezău, o iarbă
Helyus, g.f. numele unii fămei sălbateci în Virghilius
hem! interjectio o! heam!
hemerosios[1] de zî, zîleanic,-ă
hemeris
hemerobios, g.m. iermuleţ care mai mult decît o zi nu trăiaşte; iarăş: trăitori din zî în zî, care nu iaste osîrduitori de luni
hemerocallis crinul-broaştei
hemerodromi, g.m.pl. carii mărg într-o zi mult, de demineaţă pînă sara aleargă, fug tare
hemicranicus, g.m. pre care îl doare jummătate a capului
hemicyclus, g.m.
Hemicynes, g.m. quasi semicanes seminţii aproape de massagheteani, de jumătate în chip de cîine /[132v]
hemina, g.f. jumătate de ocă sau ocă, cofă, cupă
heminarius,-a,-um ocos, de ocă, de cofă
hemiolus, g.m. neam al urgisirii sau trimiterii în mazîlie
hemionium, g.n. idem
hemiplexia, g.f. lovirea gutei de jumătate
hemis jumătate
hemisphærium, g.n. jumătate de ceri, jumătate de ghiemuire, jumătate de ghiiaghel, de glonţ
hemistichium, g.n. jumătate de vearş

[1] Recte: **hemaresios.**

hemitriæus, g.m. friguri de jumătate de a treaea zî
hemixestes, g.m.
Hemodes, g.m. doao ostroave la Marea Nemţască
Hemus, g.m. vel Æmoris un munte înalt în Traţiia
hendecasyllabum, g.n. de[2] unsprăzeace sillave
hendyadis figură ca aceaea care cu graiul un lucru însămnează
Heneti, g.m.pl. seminţiile Paflagoniei
heniochi, g.m.pl. limbi în Iberiia
hepar, hepatis, g.n.[3] hicat
hepatarius,-a,-um de hicat, hicăţăsc,-ă
hepaticus,-a,-um de hicat, hicăţăsc,-ă
hepatites, g.m. piiatră scumpă în în [sic!] furma hicatului
hepatitis, g.m. vîna hicatului, vînă în hicat
Hephastias, g.f. un ostrov în Lemnus
Hephastion, g.n. unul dintre hătnogii Marelui Alixandru
hephestites, g.m. piiatră scumpă în furma foculi
hepatoroium[4] **a quibusdam vocatur eupatorium eo quod jecori affecto auxilietur**
Hephæstus, g.m. dumnezăul foculi
hepielus, g.m. musculiţă zburătoare spre lumînare
hepta, g.n.pl. şapte
heptaphonon, g.n. de şapte glasuri
heptaporos, g.m. de şapte căi, de şapte găuri
heptaplos, g.m.[5] de şapte poarte sau porţi
hepteminimeres, g.m. cînd rămîne în vearş o sillavă după trei picioare care plineaşte graiul
hepteris, g.f. corabie corăbiitoare de doao rînduri
Hera, g.f. Iuno[6]; iarăş: gazdă (fămeaie)
Heraclea, g.f. nume al cîtorva oraşuri în ţăruri usebite
Heracleon, g.m. un grammatic eghiptenesc; iarăş: numele unii ierbi care l-au găsît Hercules[7]
Heracleopolis, g.f. nume la trei oraşuri usebite
heracleotes, g.m. heraclean
Heraclides, g.m. un filosof din Pontus

[2] Şters: doao[sprăzeace].
[3] Recte: **hepat, hepatis, g.n.**
[4] Recte: hephatorium.
[5] Recte: **heptapylos, g.m.**
[6] Scris: Іуно.
[7] Scris: Хѣркулѣсь.

Heraclitus, g.m. un filosof nepărăsît plîngători cu acest împotrivnic năravu au fost pre toţi rîzătoriul Democritus

heraclius lapis sive heracleus piiatră magnes[1]

herba, g.f. iarbă /[133r]

herbaceus,-a,-um de ierbi

herbarius, g.m. doftor de iarbă

herbarius,-a,-um de iarbă, ierbăsc,-ă, cunoscători[2] de ierbi,-re, ierbari,-re

herbasco,-is mă înierbescu

herbesco,-is, idem

herbeus,-a,-um de iarbă, din iarbă

herbidus,-a,-um ierbos,-ă

herbifer,-a,-um roditori de iarbă,-re

herbigradu cochlea, g.f. mealci umblători în iarbă

herbilis,-e ierbători,-re

Herbipolis, g.f. Oraş în ţînutul Nasoviei în Ţara Nemţască, în care iaste şcoală vestită, care să priceaşte cu academiile şi pre care leşii învince [sic!]

herbosus,-a,-um ierbos,-ă, ierburos,-ă

herbula, g.f. ierbuliţă, ierbşoară

Herceus, g.m. nume (unul) al lui Iupiter[3]

Hercynia, Sylva, g.f. Pădure Neagră a Ţărei Nemţeşti

herciscor,-aris ocină, uricăşiia împarţu

hercius, g.m. poartă rădicătoare

hercle, adverb. pă dumnezău, adevărat, zău

herculanus et herculaneus,-a,-um herculenesc,-ă[4], a lui Hercules[5]

hercule, adverb. adevărat, pă Hercules[6] zîcu, mă jiuru

herculce în chipul lui Hercules[7], tare, ţapăn

Hercules, g.m. fiiul lui Iupiter şi al Alcmenei, viteaz îndrăzneţ şi mare, tare, care mari şi lăudate lucruri au făcut

herculeus,-a,-um herculesc, mare, tare, de Hercules[8]

[1] Scris: магнѣсь.
[2] Scris: cunăscători.
[3] Scris: Іупитѣрь.
[4] Scris: неркуленескь,ж.
[5] Scris: Хѣркулѣсь.
[6] Idem.
[7] Idem.
[8] Idem.

herculianus,-a,-um herculesc, al lui Hercules[9]

Herebus, g.m. adîncul iadului, gîrlă; vezi: **Erebus**

heri et here, adverb. ieri

hericius, g.m. arici

herifuga,-æ, g.m. slugă de la domni fugitoare

herigeon, g.n.

herilis,-e boieresc,-ă, domnesc,-ă, bogat,-ă

Herillus, g.m. un filosof halţedoninean

herinaceus, g.m. arici

herix, g.f. idem

Herma, g.f. stîlp spînzurători în urechie; iarăş: dumnezăul Miercurie

hermæ, g.f.pl. ca acealea chipuri şi idoli au fost a cărora capetele li le-au putut lua afară şi le-au putut schimba

Hermagoras, g.m. un orator vestit

Hermanduri, g.m.pl. seminţii nemţeşti de demult pre carii acum îi chiiamă misniuseani

Hermaphroditus, g.m. fiiul lui Mercurius[10] şi a Venusei; iarăş: faţă ca aceaea care iaste şi bărbat şi fămeaie, adecă amîndoao năravurile are

Hermathema, g.f. chipul lui Miercurie[11] şi a Minervei, idol împreună îmbinat

hermania, g.f. tîlmăcire, tîlcuire

Hermes, g.m. Miercurie; iarăş: stîlp, arătătoare de cale

Hermes Trismegistus înţelept /[133v] eghiptenesc

hermi, g.m.pl. rumpere, coime

Herminius, g.m. hătnogiul cel de demult al[12] neamţilor care împotriva romanilor putincioasă birunţă au luat

Hermionia, g.f. oraş în Peloponesus

Hermione, g.f. fata lui Menelaus de la Elena

Hermiones, g.m.pl. limbi nemţeşti

Hermippus, g.m. poetic athinean

Hermocrates, g.m.pl. [sic!] un sofist cuvios

Hermodorus, g.m. filosof din Efes

Hermogenes,-is, g.m. nume al unui filosof care în vreamea tinereaţelor foarte înţelept au fost, iară spre bătrîneaţe toate le-au uitat

[9] Idem.
[10] Scris: Мѣркуриусь.
[11] Scris: Миаркурие
[12] Şters: eghipteanilor.

hermoglyphus, g.m. cioplitori de idoli
Hermon, g.m. un munte în Palestina
Hermunduri, g.m.pl. neamţii de la Mysniia[1]
hermupoa, g.f. iarba lui Miercurie
Hermus, g.m. rîu asienesc, aproape de Smirna
hernia, g.f. coime, coire, coieşie
Hernici, g.m.pl. limbi italieneşti în Campaniia
Herodes, g.m. împărat au fost al Iudeei, deci trei au fost cu acestaş nume, de a cărora fapte în Svînta Scriptură iaste pomenire: cel dintîi, Marele Irod, într-a căruia vreame s-au născut Hristos şi adevărat acesta au omorît copiii cei mici, celalalt, Antipas Irod, care au tăiat capul Svîntului Ioan Botezătoriul; al treilea, Irod Agripa, care au tăiat capul mai Marelui Sveti[2] Iocah[3]
herodiani, g.m.pl. următorii lui Irod sau solii
Herodianus, g.m. un grammatic alixandrinean
Herodius, g.m.; vide: erodius pasăre în chipul stîrcului[4]
Herodotus, g.m. un istoriceari grec
heroicus,-a,-um boieresc,-ă, de om mare, de domn mare
heroina, g.f. jupîneasă mare, doamnă, boieroaie
herois, g.f. idem
Heron, g.m. orator athinean
Herophila, g.f. numele sibillei de la Eritriia
heros,-ois, g.m. om mare, faţă milostivă
Herostratus, g.m. un om rău în Efes care au aprins biseareca Diianei
herous,-a,-um de om mare, de domn mare
herpes, g.m. nume al bolnăvirei sau al zgaibelor, *hire*[5]
Hersilia, g.f. muiarea lui Romulus
herus, g.m. domn, bogat
Hesaias, g.m. nume al unui proroc
Hesiodus, g.m. un poetic de demult răsăritori din Ascrab
Hesiodesus, hesiodius,-a,-um hesiodenesc,-ă[6], a lui Hesiodius
Hesioane, g.f. fata lui Laaomedon, sora lui Priiamus
Hesperia Magna, g.f. parte a Ţărei Italieneşti
Hesperia Ultima, g.f. parte a Hişpaniei
Hesperides, g.f.pl. featele lui Hesperus, fratelui lui Atlas; în grădina /[134r] acestora au fost pomi roditori de meare de aur, pre care le-au păzît înfocatul bălaur
hesperus, g.m. luceafărul de seară
Hesseni, g.m. limbi de la Palestina carii au vieţuit fără de fămei
hesternus,-a,-um de ieri
heteroclitum, g.n. care nu după cea de obşte plecare să pleacă
heterogenius,-a,-um de alt neam, de altă seminţie
heteromaschalon, g.n. sarecă care numai de o parte iaste păroasă
heterosis, g.f. schimbătură
Hetruria, g.f. ţînut al Ţărei Italieneşti
hetruscus,-a,-um hetrusean,-că, hetrusenesc,-ă
heu! interjectio oh! vai!
heus, adverb. auzi
hexaclinum, g.n. loc de cinat şase înş, scaun de şezut şase oameni
hexaenaron, g.n. de şase zile
hexagonus,-a,-um de şase unghiiuri
hexameter, m. vearş de şase picioare
hexametrum, g.n. idem
hexaphoron, jeţ care-l poartă cîte şase
hexasticum, g.n. orzu cu şase rînduri de ţăpuşe; iarăş: vearş cu şase ramuri (odrasle)
hexacontalithos, g.m. piiatră scumpă, poate că e mică, însă şaizeci de fealiuri de fealiuri de feaţe să văd într-însă
hexeres, g.m.pl. corabie corăbiitoare cu şase rînduri

HI

hi ceştiia
Hiarbus, g.m. împăratul ghetuluseanilor în Africa
hiasco,-is,-ere mă despicu, mă crapu
hiato,-as descordezu, despicu, lărgescu, deşchizu
hiatus,-us, g.m. strîmbare de gură, deşchidere, despicare, mijloc
hiberis, g.f. iarbă cu foile de hirean
Hibernia, g.f. ostrov dincolo de Angliia
hibiscus, g.m. et hibiscum

[1] Scris: Мysниа.
[2] Scris: Свти.
[3] Recte: Iacov.
[4] Scris: стрькулуи.
[5] Scris de altă mînă cu literă latină.
[6] Scris: несиоденескь,ж.

hibris,-idis, g.f. porc făcut de la gligan şi de la scroafă domeasnică
hic, pronomen cesta
hic, adverb. aici
hicce acestaş, adevărat acesta
hienms,-tis, g.f. iarnă; vezi: **hyems**
Hiera, g.f. ostrov cătră Sţithiia
Hierapolis, g.f. oraş al Asiei
Hierapolitæ, g.m.pl. hierapoliseani
Hieremias, g.m. secundus inter 4 majores prohetas
Hierichus, g.m. oraş în Palestina unde să rodesc leamne balsamom
hierarcha, g.m. căpeteniia rîndului celui svinţit
hierarchia, g.f. căpetenie sau boierie svîntă, biruinţă
Hiero, g.m. crai sau căpetenie nemilostiv de la Sţiliia
hierobotane, g.f. o iarbă
hirocomeion, g.n. bolniţă unor feali de bolnavi carii sînt înlăuntru la trup strîcaţi
hierodulus, g.m. slujitori împrejurul svinţeniei
hieroglyphica, g.n.pl. scripturi svinte ale eghipteanilor /[134v] care s-au stătut din chipurile dobitoacelor şi numai preoţii le-au înţeles
hieronicas, g.m. biruitori în războiul svinţesc care s-au aşezat în Ţara Grecească
Hieronymus, g.m. nume al unui om svînt
hierophanta, g. păzîtori de svinţenie
hierophylax, g.m. purtători de grije spre svinţenie
hieros, g.m. svînt
Hierosolyma, g.n.pl. Ierusalim
hierosolymitanus,-a,-um ierusalimlean,-că
Hierusalem, g.n. oraş mare al Jidovimei
hila, g.f. maţ supţîre
hilare cu veselie
hilaria,-orum, g.n.pl. zîoa a treaeasprăzeace a lui martie în care iaste lungimea zîlei şi a nopţei întocma, pre care cei de deumult o au ţînut a fi sărbătoare
hilaresco,-is mă veselescu
hilaris,-e vesel,-ă
hilaritas, g.f. veselie
Hilarius, g.m. un proroc de la Frighiia
hilaro,-as veselescu, mîngîiu
hilarulus,-a,-um veseior,-ă
hilarus,-a,-um veasel,-ă
hilla, g.f. et n.pl. maţ sau cîrtaboş, cîlmoi
hilum, g.n. o împuntură negră [sic!] pe coaja bobului; iarăş: tocma nimic
Himella, g.f. rîu al sabinuseanilor
Himera, g.m. rîu în[1] Sţiliia
hin feali al măsurei au fost la jidovi
hinc, adverb. de aici
hinnio,-is,-ivi,-ii,-ire nechiezu
hinnitus,-us, g.m. nechiezare de cal
hinnuleus care s-au pus înainte de la cal şi de la măgari
hinnulus, g.m. puiul catîrei, cerbului, mînz, căţel sălbatec
hinnus, g.m. catîr care s-au fătat de la măgari şi de la cal
hio,-as mă deşchizu, deşchis sîntu
hippace, g.f. caş din lapte de iapă
hippaco,-as vîjeiescu, suflu
hippæ, g.f.pl. feali al racilor
hippago,-inis, g.f.
hipparchus, g.m. hătnogi de călăraşi
Hippasus, g.m. un filosof mehtapontinesc [sic!]
hippe, g.f. fata lui Ţentaurus[2]
hippelaphos, g.m. casă aseamine cerbului, încă şi coaste are
Hippeus, g.m. o stea cu coadă
hippiades, g.f.pl. chipuri cioplite ale fămeilor celor umblătoare călare
Hippias, g.m. un filosof care cu aceaea s-au trufit cum că el ştie toate meşterşuguriile
Hipppo, g.f. oraş africănesc unde au fost vlădică Svîntul Agoston
hipppoboscos, g.m. hierghieligiu, stăvari, păstori de cai
Hipppoboton, g.m. neşte fînaţe mari la părţile Caspiei în care pasc cinzeci de mii de cai
hipppocampæ, g.f.pl cai de mare cu roadele de peaşte
Hippocentauri, g.m.pl. limbi din Ţara Italiei au fost carii de jumătate în sus au fost oamini, iară în jos cai
hipppocomus, g.m. călari, schimbători de cai, vînzători de cai /[135r]
Hiippocrates, g.m. un vraci mare foarte vestit din ostrovul Cos

---

[1] Şters: Sţiliia.
[2] Scris: цѣнтаурусь.

Hippocreme, g.f. o fîntînă în Beoţiia
Hippocramides, g.f. dumnezăiţa fîntînei Hippocrene
Hippodamus, g.m. un filosof de la Miletum
hippodromus, g.m. loc de alergat caii
hippolapathum, g.n.
Hippolytus, g.m. numele fiiului lui Theseus
hippomachia, g.f. război sau ceartă de cai
hippomanes, g.m. bucată de carne spînzurătoare pă fruntea mînzuleţului, pre care, îndată de cum fată, o rumpe iapa jos, cu care multe farmece gonesc vrăjitorii
Hippomemes, g.m. fii au fost al lui Macareus
Hippona, g.f. dumnezăiţa vezetiilor
Hippomax, g.m. un poetic scriitori de vearşuri, care să chiiamă iambus, om la faţă urît, grozav, scîrnav
hippomanos, g.m. care munceaşte cu caii, călari
hippopera, g.f. teaşcă călărăşească
hippopotamos, g.m. fiiară în apa Nilusului cu cap de cal şi cu spinare iarăş de cal
hippos, g.m. cal
hipposelinum, g.n. pătrînjăl sau neam al alunelor celor de pămînt
hippotoxotes, g.m.pl. călăreţi cu săgeţi
hipnoris, g.f. iarbă care să chiiamă coada-calului
hir, hiris, antiquum palmă, mînă
hira, g.f. parte a maţelor
hircinus,-a,-um de ţap
hircipili, g.m.pl. peri tari, vîrtoşi
hircocervus, g.m. ţap cerb
hircosus,-a,-um ţăpos,-ă, cu miros de ţap
hircus, g.m. ţap
hirnea, g.f. feali al vasurilor
hirquitallio,-ire
hirquus, g.m. căpătîiul ochiiului, ungiiul ochiiului[1]
hirsutia, g.f. et hirsuties
hirsutus,-a,-um
hirudo,-rudinis, g.f. *lipitoare*[2]
hirundineus,-a,-um de rîndurea
hirundinus,-a,-um idem
hirundo,-inis, g.f. rîndurea

[1] Scris: ochilui.
[2] Scris de altă mînă (Grigore Maior?).

hisco,-is,-ere gîfîiescu, grăiescu gîfîind
Hismælitæ, g.m.pl. limbi pre care îi chiiamă acum saraţenuseani
hispalis, g.f. oraş şpaniolesc[3]
Hispania, g.f. Ţara Hişpaniei
hispanicus,-a,-um hişpanienesc,-ă
hispaniensis,-e hişpan,-ă, den Ţara Hişpaniei
hispanus, g.m. hişpan
hispidus,-a,-um
hister, g.m. Hetruscorum lingua dicitur ludio, Livius
historia, g.f. istorie, pomenirea lucrurilor celor trecute
historialis,-e istoricesc,-ă, de istorii
historice, g.f. scriere, parte tîlcuitoare în grammatici /[135v]
historicus, g.m. istoriceari, scriitori de istorii
historiographus, g.m. scriitori de cărţi de lucruri făcute, scriitori de istorii
histricus, g.m. jucători de comedii, care din lucrurile celor pristăviţi pildă luund, multe fealiuri de lucruri joacă
histrio,-onis, g.m. jucători de comedii, bărdăoază, cucă
histrionalis,-e de bărdăoaze, de joc
histrionia, g.f. învăţătură de joc, bărdăojire
histrionica, g.f. idem
histrionicus,-a,-um de cuci, de bărdăoaze
histrix, g.f. gligan de mare în chipul ariciului; **vide: hystryx**
hiulce despicăţeaşte, crăpăţeaşte
hiulco,-as despicu, crăpu
hiulcus,-a,-um despicat,-ă, crăpat,-ă
Hoarus, g.m. gîrlă de la Sţithiia
hoc, pronomen, g.n. cest, ceastă
hocce, g.m. tocma acesta
hodie, adverb. astăz
hodiernus,-a,-um de astăz
Hodius, g.m. unul dintre hătnogii troodeşti, de la Troada
hodoedecus, g.o. lotru,-ă, tîlhari,-să, stătători împotrivă pă cale,-re
hodoeporicum, g.n. scrierea umblărei pre cale
hoedoeporus, g.m. călători umblători pre cale
hoedus, g.m.; vide: hoedus
hoi, interjectio îu! îîte!

[3] Scris: şaniolesc.

Holmium, g.n. oraş în Boeţiia
Holmones, g.m.pl. sat boeţienesc
Holmus, g.m. fiiul lui Solifus
holocaustosis, g.f. jîrtvă ca aceaea în care tot trupul l-au ars afară de maţe
holocaustum, g.n. jîrtvă întreagă
holocautoma, g.n. idem
holographum, g.n. răvaş scris cu mîna sa peste tot
holophanta, g.m. mincions, tălpiz, mahleari
holor, g.m. lebedă; vezi: **olor**
holorinus,-a,-um de lebedă
holosericum, g.n. veşmînt peste tot de mătase curată
holosericus,-a,-um de mătase, veşmînt de frînghie
holosteon, g.m. iarbă moale în pămînt răşhirată
homagium, g.n. [1] ;iarăş: credinţa noastră care avem la domnul nostru pămîntesc
homericus,-a,-um homericesc,-ă
Homeridæ, g.n.pl. numele unii seminţii
Homeritæ, g.m.pl. limbi de la Ethiopiia
homeromastyx, g.m. măscăritoriul lui Homerus
Homerus, g.m. numele unui petic elin vestit şi înţelept
homicida, g.m. ucigaş de obşte, şugubeţ
homicidium, g.n. şugubeţie, ucidere de oameni
homilia, g.f. voroavă în săbor sau în divan
homillus, g.m. omuleţ, omuşor
homo,-inis, g.m. om /[136r]
homoeoptoton, g.n. cu sfîrşitul asămănătoare, într-acelaş cazus sfîrşitoare glăsuire sau glas
homoesis, g.f. asămănare împreună
homoeoteleuton, g.n.[2] cu sfîrşirea aseamine
homogalactus într-un lapte crescut, cu acelaş lapte ţînut
homohypni lăcuitori împreună
Homole, g.m. munte thessalienesc
homonoceas, g.f. unire
homonymum, g.n. cu acelaş nume, aseamine cu numele
homotechnus, g.m. meşter aseamine
homousius, g.m. de o fiinţă, de o usie
homulus, g.m. omşor
homuncio, g.m. omuleţ
homunculus, g.m. omînaş

[1] Spaţiu liber în text.
[2] Recte: **homoeteleuton, g.n.**

honestamentum, g.n. înfrîmşeţare, cinstire, împodobire cu flori
honestas, g.f. cinste, omenie
honeste cu cinste
honestitudo, g.f. cinste, cinsteşie
honesto,-as cinstescu, omenescu
honestum, g.n. cinste, derept
honestus,-a,-um cinsteş,-ă, de omenie, cinstit,-ă
honor,-oris, g.m. cinste, omenie
honorabilis,-e cinstealnic,-ă, cinsteş, vreadnic a să cinsti
honorabiliter cinsteşaşte
honorarium, g.n. dar de cinstit
honorarius,-a,-um de cinstit
honorate cinstiţeaşte
honoratus,-a,-um cinstit,-ă
honorifice cu mare cinste
honorificentia, g.f. cinstire
honorifico,-as cinstescu, facu cinste
honorificus,-a,-um făcători de cinste,-re, cinstitori,-re
honoripeta, g.m. pohtitori de cinste, mîndru
honoro,-as cinstescu
honorus,-a,-um cinsteş,-ă
honos,-oris, g.m. cinste
honplomachus, g.m. spre războiu întrarmat
hora, g.f. ceas
Horæ, g.f.pl. dumnezăiţele vremii
horæum, g.m. miiare adunată vara şi poame
horarius,-a,-um ceasornicesc,-ă, de ceas, de un ceas
horarium, g.n. unealtă arătătoare de ceas
Horarius, g.m.[3] un poetic liricusean şi satirisean
horctum, g.n. bun, **apud veteres**
horda, g.f. gonitoare junince burdufoasă
hordeaceus,-a,-um de orz
hordearius,-a,-um orzari, trăitori cu orz,-re
hordeum, g.n. orz
Horestes, g.m. fiiul lui Agamemnon care pre a sa mumă ş-au omorît
horia, g.f.; vide: oria cin, corabie de păscărit
horiola, g.f. corăbiiţă de păscărit
horizon hotărîrea vederei noastre în cest pămînt, încingerea ceriului prejur pămînt [sic!]
Horminum, g.n.

[3] Recte: **Horatius, g.m.**

horno estimp, în acest an
hornotinus,-a,-um de estimp
hornus,-a,-um de cest an, de estimp /[136v]
Horodes,-dis, g.m. împăratul partuseanilor au fost
horologium, g.n. ceasornic, ceas bătători, ceasorniceari
Horomasdes, g.m. haldauseanii au socotit a fi sufletul cel bun şi pre Iupiter[1]
horos sfîrşit, căpătîi, hotar
horoscopus, g.m. rădicarea ceriului de cătră răsărit; iarăş: unealtă însămnătoare de ceas
horrearius, g.m. păzîtori de şură, şurari
horrendus,-a,-um groaznic,-ă, cumplit,-ă
horreo,-es,-ui mă oţărăscu[2], mă îngrozăscu, mă spămîntezu
horreolum, g.n. şuricică, poiată mică
horresco,-is mă spămintezu, mă îngrozăscu
horreum, g.n. şură, arie
horride cu îngrozîre, zburliţeaşte
horribilis,-e groaznic,-ă, cumplit,-ă
horriditas, g.f. oţărîre, îngrozîre, spămîntare
horridulus,-a,-um îngrozîţăl,-ă, spămîntăţăl,-ă, zburliţăl,-ă
horridus,-a,-um zburlit cumplit,-ă
horrifer,-a,-um îngrozîtori,-re, zburlitor,-re
horripilo,-as,-are horridiose asperioresque pilo frutico,-as mă zburlescu, zburlescu
horrisonus,-a,-um cu sunet cumplit
horror,-oris, g.m. oţărîre, cutremurare, tremurare
horsum, adverb. încoale
hortamen, g.n. îndemnare
hortamentum, g.n. idem
hortatio, g.f. îndemnătură
hortativus,-a,-um de îndemnat, îndemnători,-re
hortator, g.m. îndemnători
hortatorius,-a,-um de îndemnat
hortatrix, g.f. îndemnătoare
hortatus,-us, g.m. îndemnare
Hortensia, g.f. fata lui Hortensius
hortensis,-e grădinăresc,-ă
hortensius,-a,-um idem; item: de grădină
Hortensius, g.m. un orator vestit de la Roma
hortor,-aris îndemnu, îndemnezu
hortulanus, g.m. grădinari
hortulus, g.m. grădiniţă
hortus, g.m. grădină
horula, g.f. coşuleţ
hosana, g.f. o, slobozeaşte-ne! o, ajută-ne pre noi (sau noao)!
hospes,-tis, g.o. strein,-ă, venit,-ă
hospes,-tis, g.co. gazdă, oaspe[3]
hospita, g.f. gazdă
hospitalis,-e găzduitori,-re, de gazdă, de oaspe, priimitori bucuros,-re
hospitalitas, g.f. găzduire, bună găzduire
hospitaliter omeneaşte, găzduiţeaşte
hospitium, g.n. sălaş, gazdă, casă de priimirea oaspeţilor
hospitor,-aris găzduiescu, gazdă (sălaş) dau
hospitus,-a,-um strein,-ă, venit,-ă
hostia, g.f. jîrtvă mai cu asupră /[137r] pentru biruire
hosticus,-a,-um vrăjmăşesc,-ă, duşmănesc,-ă
hostilitas, g.f. vrăjmăşie
hostiliter vrăjmăşaşte
hostimentum, g.n. plătire
hostio,-is,-ire plătescu
hostis, g.c. vrăjmaş,-ă, duşman,-ă
hostorium, g.n. nuia de plesnit, de lovit sau scîndură îndreptătoare de cumpănă, de măsură
hostus, g.m. un teasc de uloi

HU

huber,-eris, g.o. uger, ţîţă
huber,-ris, g.m. gras, prisosîtori, mănos
hubero,-as facu rodit, mănos
hubertas, g.f. prisosîre
hubertim prisosîţeaşte
hubertus,-a,-um idem quod supera[4] huber prisosîtori,-re, berechietori,-re
huc, adverb. ici
huusque pînă ici
hui! interjectio îu!
huic cestuia
hujuscemodi ca acesta
hujusmodii, g.o.indecl. ca acesta, ca al acestuiaş chip
hululo,-as; vide: ullulo,-as

---

[1] Scris: Іупитѣрь.
[2] Scris: оцlржску.
[3] Subliniat.
[4] Recte: supra.

humane omeneaşte
humanitas, g.f. omenie
humaniter omeneaşte, cu omenie
humanitus, adverb. după chipul omenesc
humanus,-a,-um omeanic,-ă, de omenie
humatio, g.f. îngropare
humator, g.m. îngropători
humatus,-a,-um îngropat,-ă
humecto,-as humezăscu, jilăvescu
humectus,-a,-um humed,-ă
humeo,-es,-ui humed (jilav) sîntu
humerale de umere
humerosus,-a,-um umeros,-ă
humerus, g.m. humere, [sic!] umere
humesco,-is mă umezescu, mă jilăvăscu
humeus,-a,-um de pămînt
humi, vice. adv. în pămînt
humiditas, g.f. humezire, jilăvire
humidulus,-a,-um humezel,-ea, jilăviel,-lea
humidus,-a,-um humed,-ă, jilav,-ă
humifer,-a,-um humezîtori,-re
humificus,-a,-um idem
humigatus,-a,-um humezit,-ă, jilăvit,-ă
humilio,-as smerescu, facu jos
humilis,-e smerit,-ă
humilitas, g.f. smerire
humiliter cu smericiune, smeriţeaşte
humo,-as îngropu
humor,-oris, g.m. umezeală
humus,-i, g.m. pămînt
Hungaria, g.f. Ţara Ungurească
Hungarus, g.m. ungur
Hunni, g.m.pl. ungurii cei de demult
huso, g.m. morîn

HY

hyacinthinus,-a,-um în faţa hiiaţintului
hyacintus,-a,-um în floarea hiiaţintului, în floarea viorealei, piiatră scumpă în faţa floarei
Hyades, g.f. şapte steale pă ceri pă sămnul capului boului; leteneaşte **succulæ** /[137v]
hyæna, g.f. fiiară africănească care învaţă glasul omenesc şi aşa înşală deaca vei mearge spre strîgare-i
hyalinus,-a,-um de stîclă vearde
hyalurgus, g.m. făcători de stîcle
hyalus, g.m. stîclă; iarăş:; faţă vearde
hyberna,-orum, g.n.pl. locuri de iernat oştile
hybernaculum, g.n. loc de iernat, casa de iarnă
Hybernia, g.f. ostrov dincolo de Angliia
hyernicus,-a,-um hibernicesc,-ceascâ
hyberno,-as iernezu
hybernus,-a,-um de iarnă
Hybla, g.f. oraş şi munte în Siţiliia
hyblæus,-a,-um hiblienesc,-ă, hibliian,-că
Hybræas, g.m. un orator vestit de la Cariia
hybris,-dis, g.m. purcel fătat de la gligan şi de la porc domeasnic
Hydaspes, g.m. rîu în Indiia
hydor,-aros, g.m. apă
hydra, g.f. şarpe de apă; iarăş: un şarpe cu capuri multe, căruia îndată în locul capului celui tăiat altul[1] i-au crescut; mai pă urmă Hercules[2] de tot l-au omorît, deaca vom vrea să creadem poeticilor putem (însă după voia noastră)
hydragogus, g.m. slobozîtori de apă, luotori de apă
hydrargyros, g.m. argint viu
hydraulicus,-a,-um de slobozîrea apelor; iarăş: de organe de apă
hydraulax, g.m. orgănaş de apă
hydraulus, g.m. organe de apă cu care au trăit grecii dintîi, iară noi nici le-am văzut, nici le-au auzît
hydria, g.f. vadră, urcior
hydrocele, g.f. apă adunată în coaiele coiosului
hydrocelicus,-a,-um căruia-i sînt coaiele pline cu apă
hydrocephalus, g.m. duroarea capului pentru umezirea capului
Hydrochous, g.m. stea cerească cu numele Turnătoare-de-Apă sau sămn de steale
hydrodes, g.m. ţavă[3] de lemn, mustăreaţă, vreace
hydromantia, g.f. gîoire sau prorocire den apă
hydromeli, g.m. olăvină de miiare, buzum
hydrophanta căutători de izvoară, găsîtori de fîntîni
hydrophobia, g.f. bolnăvire cumplită den apă, care cade den urgisitarea muşcare cîinească
hydrophobicus, g.m. bolnav temători de apă

---

[1] Şters: îi creaşte.
[2] Scris: Харкулась.
[3] Scris: ţamă.

hydrophobus, g.m. idem
hydropicus,-a,-um
hydropiper, g.m. iarba purecelui
hydropisis, g.f.
hydropota, g.m. băutori de apă
hydropotes, g.m. idem
Hydrops,-is, g.f. [1];iarăş: un munte şi oraş aproape de Brundizium /[138r]
hydroselinum, g.n. alună de apă
hydrunterocele, g.f. feali al coieşiei, cădearea maţelor în coaie
hydrus, g.m. şarpe de apă
Hydro,-untis, g.f. oraş italienesc
Hyduria, g.f. unul dintre ostroavele Chicladesului
Hyela, g.f. oraş în Lucaniia
hyemalis,-e de iarnă, iernatec
hyematio, g.f. iernare
hyematus,-a,-um iernat,-ă, înghieţat,-ă
hyemo,-as iernezu
hyems,-is, g.f.[2] iarnă
hyena; vide: hyæna
Hygieia, g.f. sănătate; iarăş: numele cel polectirotir al Minervei[3]
Hylactor, g.m. numele unui dulău
Hylas, g.m. numele soţului lui Hercules[4]
Hyllus, g.m. fii au fost al lui Hercules[5]
Hylus, g.m. iară acelaş fii al lui Hercules[6] de la fămeaia Deianira
hymen, g.m. peliţa feciuriei
Hymen, g.m. dumnezăul nuntelor după scrisorile poeticilor
hymeneus, g.m. vearş de nuntă sau nuntatec
hymettius,-a,-um den muntele Himetus
Hymetus, g.m. un munte în Atica
hymnifer,-a,-um cîntători de laudă,-re
hymnus, g.m. cîntare, laudă
hyoscianus,-a,-um de iarbă nebunatecă
hyosciamus, g.m. iarbă nebunatecă
Hypæpæ, g.f.pl. sat de la Lidiia
Hypethrus,-a,-um de loc descoperit, de dedesuptul ceriului

[1] Spaţiu liber în text.
[2] Scris: **hyems,-es, g.f.**; corectat prin suprascriere.
[3] Scris: Минѣрвеи.
[4] Scris: Харкулѣсь.
[5] Scris: Харкулась.
[6] Scris: Харкулѣсь.

hypagum, g.n. corabie care să poartă cu calul
hyallage, g.f. modul graiului sau voroavei îndărăt întors (răzvrătit)
Hypanis, g.m. rîu îndienesc şi ştithienesc
hyparchus, g.m. vătaf, ispravnic
hypenenium ovum, g.n. ou din care nimic găina nu poate scoate afară
Hypenor, g.m. numele unui troadean
hyperaspitstes, g.m. mîntuitori
hyperbasis, g.f. treacere de ceaea parte, păşire de ceaea parte
hyperbaton, g.n. idem
hyperbole, g.f. voroavă fără de chip, minciună de jumătate
hyperperbolicus,-a,-um neînchipealnic,-ă, fără de chip
hyperborei, g.m.pl. seminţii de cătră apus cătră apa Tanais, muscalii
hypercatalecticum, g.n. vearş ca acela în care totdeuna rămîne îndărăt cîte o sillavă
Hyperdexion, g.n. un ţînut în ostrovul Lesbus[7], unde Hiperdexis[8] Iupiter[9] şi Heperdexiia Minerva[10] s-au cinstit
Hyperechius, g.m.un grammatic alixandrinean
hypericon, g.n. iarba lui Sveti[11] Ioan
hypermetrum, g.n et hypermetrus, g.m. verş în care iaste mai mult cu o sillavă
hypethra, g.n.pl. dedesuptărimea dempreună a ceriului, loc descoperit /[138v]
hyphen, g.n. spunere întruna la doao grăiuleţuri
hypnele, g.f. feali al şerpilor celor mărunţi, după a cărora muşcare, omul, tare, adurmind, fără duroare moare
hypocaustum, g.n. casă cu sobă sau casă de băiat
hypocondria, g.n.pl. leteneaşte **præcordia** peliţa inimiei, mădulări dinlăuntru ale coastelor
hypochyma vel hypopochisis curgerea ochiiului
hypocrisis, g.f. făţărie
hypocrita, g.f. făţarnic
hypodema, g.n. călţun, ciobotă

[7] Scris: Лѣсбусь.
[8] Scris: Хипѣрдеѫись.
[9] Scris: Іупитѣрь.
[10] Scris: Минарва.
[11] Scris: Свти.

hypodiastole, g.f. sămn despărţîtori al graiurilor, despărţîre
hypodidascalus, g.m. ajutători de învăţătură, soţ de învăţătură, **collaborator**
hypodites, g.o. haină den jos
Hypopoepa, g.f. orăşel lidienesc
hypogeon, g.n. pimniţă sau beci
hypoglossis, g.f. cea pelicioară de carne supt limbă spre care spînzură limba cînd să rădică în sus
hypomnema, g.n. catastif însămnători de tîlcuri, tîlcuire scurtă
hypomchlium, g.n. zgripţ, rădicători de povările meşterilor, lucrătorilor
hypostasis, g.f. faţă, fiinţă
hypotheca, g.f. zălog
hypothecarius,-a,-um de zălojit, de zălog
hypothesis, g.f. summa şi înţeleagerea vreaunui lucru
hypotrachelium, g.n. partea cea de sus a stîlpului
hypotiposis, g.f. ca aceaea la aiave tîlcuire, ca cînd o ai vedea cu ochii
hypozeuxis, g.f. cînd[1] graiul al tuturor părţicealelor să pune dedesupt împotriva zeugmei şi figurei
hypozyga, g.n.pl. vite de jug
Hypsenor, g.m. fiiul lui Dolopion
Hypsicratea, g.f. credincioasă soţiie a lui Mithridates[2]
Hypsipila, g.f. împărătească de la Lemnus
Hyrcania, g.f. ţînut în Asiia
hyrcanus,-na,-num hircaniesc,-că, hircaniian,-că
hyssopites, g.m. vin cu isop
hyssopum, g.n. isop
hyssopus, g.f. idem
Hystaspes, g.m. fiiul împăratului Darie perseanul
hysterologia, g.f. voroavă a căriia începutul la sfîrsit, svîrşitul pă urmă i să pune
hysteromroteron idem
hystrix, g.f. arici, porc de mare înghimpos

[1] Şters: toată părticica.
[2] Scris: Миθридатѣсь

I

IA

Ja, g.f. fata lui Atlas, sora[1] Mananei
Jacchus, g.m. numele lui Bachus; iarăş: vin /[139r]
jaceo,-es zacu[2]
jacio,-is,-eci,-ere aruncu, svîrlescu afară
jactans,-tis aruncători,-re, trufaş,-ă, mîndru,-ă
jactanter trufăşaşte, măriţeaşte
jactantia, g.f. trufăşie, mărire
jactatio, g.f. svîrlire, lăpădare
jactator, g.m. măritori, slăvitori, trufaşi, pre sine aruncători
jactatus,-us, g.m. aruncare, aruncătură
jactatus,-a,-um aruncat,-ă, lăpădat,-ă
jactito,-as aruncătorescu, aruncu
jacto,-as aruncătorescu; iarăş: mă trufăşescu, mă mărescu
jactuose măriţeaşte
jactuosus,-a,-um mîndru, trufalnic,-ă, măricios,-ă
jactura, g.f. păţîre de pagubă, păgubire
jactus,-us svîrlire, aruncare
jactus,-a,-um svîrlit,-ă, aruncat,-ă
jaculabilis,-e puşcăcios,-ă, svîrlicios,-ă, aruncăcios,-ă
jaculatio, g.f. zvîrlire, puşcare, aruncare
jaculator, g.m. zvîrlitori, puşcători
jaculatorius,-a,-um de zvîrlit,-ă, de aruncat
jaculatrix, g.f. puscătoare
jaculo,-as zvîrlescu, puşcu
jaculor,-aris idem
jaculum, g.n. dardă de zvîrlit, săgeată lungă
jaculus, g.m. şarpe care să suie pă copaci şi de departe să aruncă pre sine
Jadera, g.f. oraş în Ţara Italiei
Jalysus, g.m. oraş în ostrovul Rhodis
jam, adverb. acum
jambicus et jambeus,-a,-um den iambus (iambus)[3]
Jamblichus, g.m. un filosof următori de Pithagoras
jambus, g.m. picior ca acela în verş căruia sillava cea dintîi îi iaste scurtă, alta lungă
jamdiu, adverb. de deumult, de multă vreame
jamdudum, adv. acum de demult
jamjam iată mai, mai-mai
jamolim, adv. acum de demult
jampridem, adverb. cu pîţînel înainte de aceasta
jamitum, adv. încă atunci
jamvero, adv. iară acum, deci acmu
janalis,-e ianesc,-ă
Janessa, g.f. numele unii dumnezăiţe voioase
janeus, g.m. ab antiquis dicebatur quam hodie jamitorem vocamus, teste Festo stătători la uşă, uşari
Janiculum, g.n. oraş în Italiia
janitor, g.m. uşari, stătători la uşă, portari
janitrix, g.f. portăriţă, uşăriţă
Janthe, g.f. o slujnică cretească
janthinus,-a,-um în faţa viorealei
janua, g.f. uşă /[139r]
janual, g.n. ţîpeu sau azmă au fost care numai dumnezăului Ianus o au jîrtvit
januarius, g.m. ianuarie
Janus, g.m. dumnezăul anului, pre carele l-au scris cu doao obrazuri
Japetus, g.m. tatăl lui Prometheus care s-au fost născut de la pămînt şi de la ceri
Japis, g.f. oraş în ţînutul vineţiianilor
Japygia, g.f. ţînut în Ţara Italiei
japyx, g.m. numele unui vînt suflători de cătră Apuliia
jasides, g.m.pl. grecii, de pre împăratul Iasius
Jasius, g.m. întîiul împărat al grecilor
Jason, g.m. un om vestit, fiiul lui Æsoniie[4]
Japonium, g.n.un munte în Capadochiia
jaspideus,-a,-um în faţa iaspidei

---

[1] Şters: lui.
[2] Scris: заку.
[3] Scris: амбусь (іамбусь).
[4] Scris: Æсоние.

jaspis, g.n. trium syllabarum dictio piiatră scumpă, iaspis
jatraleptes, g.m. vraci neguţătoritori cu unsoarea
jatraleptice, g.f. învăţătură de doftorii ungătoare
jatros, g.m. vraci, doftor
Jaurinum, g.n. oraş lîngă Dunăre
jazyges, g.m.pl. lăcuitorii cei de demult ai Ţărei Ardealului

IB

Iber, g.m. iberiian
Iberia, g.f. ţînut în Hişpaniia lîngă apa Iberus
iberica, g.f. feali al ierbii
iberis, g.f. o iarbă
Iberus, g.m. rîu hişpanienesc
iberus,-a,-um et iberiacus,-a,-um iberiian,-că, iberienesc,-ă
ibex, g.f. capră sălbatecă
ibi, adverbium loci acolo, acolea
ibidem, adv. acoleaş, adevărat acolea
ibis,-is, g.m. pasăre eghiptenească ca şi barză

IC

Icaria, g.f. ostrov
Icarius, g.m. tatăl lui Penelopes[1] [sic!]
Icarus, g.m. fiiul împăratului Ebalus laţemodineanul; iarăş: un fii al lui Didalus
iccirco; vide: idcirco
Icesius, g.m. ziditoriul şi întemeietoriul şcoalei[2] erasistrativeanilor în Smirna
icmeumon, g.m.[3] dobitoc eghiptenesc cu furma aseamine şoarecelui, atît ca o mîţă
ichnographia, g.f. scrierea şi însămnarea casei în ce chip să-i tribuie a fi
Ichnussa, g.f. ostrov şardinesc
ichthyocolla, g.f. clei hiert din peaşte
Ichtyoessia, g.f. ostrov la Marea Icarum
ichtyophagi, g.m.pl. trăitori cu peaşte, mîncători de peaşte
ichtyopola, g.m. vînzători de peaşte
ichtyopolium, g.n. tîrg de peaşte
ichtyotrophium, g.n. barcă de ţînut peştii
Ichtys, g.m. peaşte; iarăş: numele unui munte în Achaiia /[140r]

ico,-is,-ci,-ere lovăscu, batu
iccon, g.f. icoană
iconcula, g.f. iconiţă
iconicus,-a,-um de icoană
iconismus, g.m. scrierea sau zugrăvirea icoanelor
Iconium, g.n. oraş în Cappadochiia sau în[4] Lycaoniia[5] unde au propoveduit Sveti[6] Pavel şi Varrava [sic!]
icteria, g.f. gălbănare
ictericus,-a,-um în care iaste gălbănare
icteros, g.m. gălbănare; iarăş: nume de pasăre
ictis,-dis, g.f.
ictus,-a,-um lovit,-ă, plesnit,-ă
ictus,-us, g.m. lovire, plesnire
id, g.n. pronomen demonstrat. cesta, ceastă
Ida, g.f. nume de munte în Creta, în Frighiia sau în Troasa
Idæus, g.m. un poetic rhodusean
idæus, g.m. den muntele Ida
Idale, g.f. oraş în Troasa
Idalium, g.n. oraş al Campaniei
idalius,-a,-um idalesc,-ă, de pre muntele Idalus şi de pre pădure
Idalus, g.m. o pădure şi munte în Chiprul [sic!]
idcirco, conjunctio pentru această pricină, pentru aceasta
idea, g.f. furma vreaunui lucru după răsărire sau obrăzîre, obraz
idem, pronomen, g.n. acestaş
idem, pronomen, g.n. acestaş, aceastaş
identidem, adv. totdeauna, adease, nepărăsît
ideo, conjunctio pentru aceaea, cu această pricină
idicus,-a,-um idesc,-ă, din muntele Ida
idiographum, g.n. zapis de mîna sa făcut
idioma, g.n. a limbii proprietas
idiota, g.m. şie trăitori, neînvăţat, mojic, prost
idictes, g.m. idem
idiotismus, g.m. proprietas a glasului
idipsum, g.n. promomen tocma acesta
idius,-a,-um proprius,-a,-um[7]
idolatra, g.m. închinători de bozi, de idoli
idolatria, g.f. închinare de idoli
idolium, g.n. casă sau capişte de idoli

---

[1] Scris: Пенелопѣсь.
[2] Scris: şcolei.
[3] Recte: **ichmeumon**.
[4] Şters: Liţe.
[5] Scris: лукаониа.
[6] Scris: Свти.
[7] Scris: проприусь,-а,-um.

idolopoeia, g.f. facere de idoli
idolothysia, g.f. jîrtvă idolească
idolothytum, g.n. idolilor jîrtvuit
idolum, g.n. idol, bozu
idomeneus, g.m. fiiul lui Deucalion, împăratul critesc
idonec aşezăţeaşte, cuviinţeaşte, cu cuviinţă
idoneus,-a,-um întocmit,-ă, aşezat,-ă, cuvios,-ă
Idothesa, g.f. fata lui Pretus împăratu grecesc
idulis, g.f. miel pre care în toate idusurile l-au jîrtvuit lui Iupiter[1]
Idumea, g.f. ţînut în marginea Iudei, în care sînt oraşurile Gaza, Ascalon şi Azotus[2]
idumeus,-a,-um idumeian,-că /[140r]
iduo,-as împarţu
idus, g.m.pl. zîle împărţîtoare, zîle care să urmează după nonæ[3] în toate lunile

IE

Iebus, g.f. oraş în otarul Iudei
jecur, jecoris, g.m. hicat
jecusculum, g.n. hicăţăl
jejune nemirosîţeaşte, de jos
jeiunitas, g.f. postire
jeiunium, g.n. post
jeiuno,-as postescu
jeiunius,-a,-um de post,-ă
Iena, g.f. oraş nemţăsc în Thuringhiia
jens,-euntis, g.o. mărgători,-re
jentaculum, g.n. gustare sau prînz înaintea prînzului celui de amiazăzi
jento,-as gustărescu, gustarea cea de demineată
Ieremias, g.m. Ieremiia
jesus, g.m. ţiitori, spăsîtori
igitur, conjunctio pentriu aceaea, pentru aceasta
ignarius,-a,-um neînvăţat,-ă, neştiutori,-re
ignave leneveaşte
ignavia, g.f. leane
ignavitas, g.f. lenevire
ignavus,-a,-um leaneş,-ă, fricos,-ă
igneo,-es înfocat sîntu
ignesco,-is mă înfocăscu
igneus,-a,-um de foc, înfocat,-ă
igniarium, g.n. creamine, scăpărătură de foc
igniculi, g.m.pl. scînteiţe de foc
igniculus, g.m. focşor
ignnifer,-a,-um aducători de foc,-re
ignnifluus,-a,-um curgători cu foc,-re
ignnigena, g.o. den foc născut,-ă
ignio,-is,-ire înfocăzu
ignipes, g.m. om. picior de foc, care are picior de foc
Ignipotens, g.m. Vulcanus
ignis, g.m. foc
ignis sacer focul lui Sveti[4] Antal
ignispicium, g.n. gîcire sau prorocire din foc
ignnitabulum, g.n. ţiitoare de foc, de creamine
ignitus,-a,-um înfocat,-ă
ignivomus,-a,-um borîtori de foc,-re
ignobilis,-e necunoscut,-ă, de jos
ignobilitas, g.f. necunoştînţă
ignomines, g.m.pl. carii nici un nume nici veaste au
ignnominia, g.f. ocară
ignominiatus,-a,-um ocărît,-ă
ignomino,-as ocărăscu
ignominiose ocărîţeaşte
ignominiosus,-a,-um ocărîcios,-ă
ignominis,-e necunoscut, prost,-ă, mojic, de miljoc
ignorabilis,-e neştiucios,-ă, care nu să poate şti
ignorans,-tis, g.o. neştiut,-ă
ignorantia, g.f. neştiinţă
ignnoratio, g.f. idem
ignoratus,-a,-um necunoscut,-ă
ignoro,-as nu ştiu, nu cunoscu
ignoscens,-tis iertători,-re, îngăduitori,-re /[141r]
ignoscentia, g.f. iertare, iertăciune
ignoscibilis,-e iertăcios,-ă
ignosco,-is iertu
ignoturus,-a,-um iertători,-re
ignotus,-a,-um necunoscut,-ă
ila, g.f.
ile, ilis, g.n. maţ, maţ de oaie
ileus, g.m. starea scaunului, strîngere de pîntece
ilex,-cis, g.f. cer sau ştejar
Ilia, g.f. muma lui Romulus
illa,-orum, g.n.pl.[5] maţe sau partea cea din jos moale a trupului

[1] Scris: Іупитарь.
[2] Scris: Азотусь.
[3] Scris: нонæ.
[4] Scris: Свти.
[5] Recte: **ilia, g.n.pl.**

iliacus, g.m. pre carele îl dor maţele
iliaceus,-a,-um trodean,-că
iliadæ, g.m.pl. trodeani
Ilias,-dis, g.f. cartea lui Homerus de piiarderea Troadei
ilicet poate fi, îndată, numaidecît
ilicetum, g.n. loc de ceri, de ştejari
iliceus,-a,-um de cer
iliceus,-a,um de cer
ilico, adv. de năprasnă, îndată, minteani
Ilicuses, g.m.pl. seminţii de la Corsica
iligneus,-a,-um de cer
ilignus,-a,-um idem
Ilion, g.n. oraşul Troada
Ilione, g.f. fata lui Priiam cea mai mare
Illioneus, g.m. troodean; iarăş: fiiul lui Forbas
iliosus,-a,-um durători cu maţele,-re
Ilisus, g.m. gîrlă în Atica
Ilitya, g.f. dumnezăiţa Iuno, care s-au cinstit de la fămeile ceale născătoare
Ilium, g.n. oraşul Troada
ilius,-a,-um trodenesc,-ă
illabefactus,-a,-um nestrîcat,-ă, nesurpat,-ă
illabor,-eris cazu înlăuntru, cazu pă dîns, curgu pă dîns
illaboratus,-a,-um nefăcut, nelucrat,-ă
illac, adv. pă colo
illacerabilis,-e nerumpăcios,-ă
illacessitus,-a,-um neîntărtat,-ă, nebîntuit,-ă
illacrymabilis,-e cu inima de piiatră, nemîngîicios,-ă
illacrymo,-as tare plîngu, bocescu
illæsus,-a,-um nevătămat,-ă, nebîntuit,-ă
illætabilis,-e trist,-ă
illapsus,-us, g.m. slobozîre sau lăsare într-îns sau înlăuntru, curgere înlăuntru
illaqueo,-as aruncu sau dau în laţ, în cursă, legu, lăţuiescu
illatebro,-as în peştere închizu
illatio, g.f. încuiare, aruncare împotrivă, aducere afară dinlăuntru
illativus,-a,-um încuiat,-ă, încuietori,-re, întărîtori,-re
illatro,-as latru spre dîns
illaudabilis,-e nelăudăratec,-ă, nevreadnic spre lăudare
illaudatus,-a,-um nelăudat,-ă
ille, g.n. cela, acela
illecebræ, g.f.pl. îndulcitură spre veselie
illecebrosse îndulcitoreaşte /[141v]
illecebrossus,-a,-um îndulcitor,-re, amăgitori
illectamentum, g.n. îndulcitură, amăgitură
illecto,-as la mine îndulcescu, amăgescu
illectus,-a,-um necules,-ă; iarăş: spre sine îndulcit
illectus,-us îndulcire la sine
illegitimus,-a,-um nelegiuialnic,-ă, nevreadnic,-ă
illepide fără împodobire, neîmpodobiţeaşte
illepidus,-a,-um fără de împodobire
illex, illegs, g.m.[1] fărădeleage
illex,-cis, g.o. îndulcitori la sine,-re
illi, adv. colo
illicet, adverb. îndată, numaidecît
illibatus,-a,-um curat,-ă, întreg,-ă, nestrîcat,-ă
illiberalis,-e scump,-ă, neom, fără omenie
illiberalitas, g.f. scumpeatea omului, neomenie
illiberaliter scumpiţeaşte, neomneaşte
illic, adverb. colo
illcet, adverb. îndată
illcio,-is,-ire îndulcescu la mine, amăgescu
illicite fără slobozîre, opriţeaşte
illicitus,-a,-um nu-slobod,-ă, oprit,-ă
illicium, g.n. îndulcitură, amăgitură
illico, ad. îndată, aciiaş, curînd
illido,-is, illisi,-ere lovăscu într-însu, lovescu spre dîns
illigo,-as legu înlăuntru
illimis,-e fără tină, neîntinat,-ă, curat,-ă, fără gunoaie
illinc, adverb. de acolo, de-acolo
illinio,-is,-vi,-ere ungu înlăuntru, ungu spre dînsu
illino,-is,-vi idem
illiquefacio,-acis topăscu
illisus,-us, g.m. lovire spre dîns
illisus,-a,-um lovit spre dîns,-ă, zdrobit,-ă
illiteratus,-a,-um neînvăţat,-ă
illtus,-a,-um uns,-ă
illtus,-us, g.m. unsoare
illo, adv. colo
illocabilis,-e neşezalnic,-ă, nemărităcios,-ă[2], care nu să poate mărita
illorsum încolo, pă colo
illotus,-a,-um nespălat,-ă

---

[1] Recte: **illex, illegis, g.m.**
[2] Scris: nemăricios,-ă.

illuc, adv. colo
illuceo,-ex,-xi luminezu
illucesco,-is mă luminezu
illuctor,-aris mă luptu
illud, g.m. aceaea, acela
illudo,-is,-si,-ere suduiescu, batjocurescu
illminate luminăţeaşte
illuminatio, g.f. luminare
illumino,-as luminezu
illuminus,-a,-um neluminatec,-ă, fără de lumină, întunecos,-ă
illunis,-e ut illunis nox noapte întuncecoasă ca cînd nu străluceaşte luna /[142r]
Illurco, g.f. oraş în Hişpaniia
illusio, g.f. rîdere de cineva, batjocurire
illusor, g.m. batjocuritor
illustramentum, g.n. luminare, împodobire
illustris,-e luminat,-ă, vestit,-ă, cunoscut,-ă
illustro,-as luminezu, luminăţeaşte tîlcuiescu
illusus,-a,-um batjocurit,-ă, jucat,-ă
illutibilis,-e nespălăcios,-ă
illuvies, g.f. spurcăciune, scîrnăvie, ponosîre, întinăciune
Illyria, g.f. Ţara Toţască şi Horvăţască
Illyricum g.n. idem
Illyrii, g.m. horvaţi, toti
Illyris, g.f. Ţara Toţască şi Horvăţască
Ilus, g.m. fiiul împăratului Tros trodeanul au fost
imaginarius, g.m.; -a,-um în sine gîndit,-ă, înfigurarea aceluia care cu tot de-adinsul iaste nimic, în minte furmăluit,-ă
imaginatio, g.f. înfigurare, chitire, gîndire
imaginatus,-a,-um spre chipul cuiva făcut,-ă
imagino,-as chip îi dau, înfigurezu
imaginor,-aris chitescu, cu gîndirea ceva înfigurezu
imaginosus,-a,-um chipos,-ă, înfiguros,-ă
imago, g.f. chip, icoană, înfigurare, asămănare
imaguncula, g.f. iconiţă, chipşor, înfigurărea
Imantropodes, g.m.pl. limbi de la Etiopiia
Imasis, g.n. o parte a muntelui Taurus, în Sţithiia cea Asienească, care tocma pînă la Indiia ajunge
Imaus, g.m. nume al muntelui sţithienesc
Imboros, g.m. izvor den ostrovul Samus
imbecillus,-a,-um slab,-ă, jingaş
imbecillitas, g.f. slăbire
imbecilliter slăbiţeaşte
imbecillis,-e slab,-ă
imbellia, g.f. fricoşie, slăbire, slăbiciune
imbellis,-e nu-cutezători, slab,-ă
Imber,-bris, g.m.
imberbis,-e fără barbă
imbibo,-is,-ere beau înlăuntru
Imbrosus, g.m. rîu în ostrovul Samus
imbreus,-a,-um unul dintre ţentaurus[1]
imbrex,-icis, g.n. jghiiab de ţîgle prinzători de ploaie
imbricatim, adv. în chip de jghiiab, sucit
imbricatus,-a,-um strîmb,-ă, în chip de jghiiab sucit făcut,-ă
imbricium, g.n. jghiiab de ploaie
imbricus,-a,-um
imbridus,-a,-um
imbrifer,-a,-um
Imbrus, g.m. un ostrov traţienesc
imbubino,-as mînjescu cu sîngele fămeiei cel de lună
imbulbito,-as cu căcat de copil mic mînjescu
imbuo,-is,-ui umblu înlăuntru, împingu înlăuntru /[142v]
imbutus,-a,-um împlut,-ă; iarăş: învăţat,-ă
imitabilis,-e urmăcios,-ă, vreadnic spre urmare
imitamen, g.n. urmare
imitamentum, g.n. idem
imitatio, g.f. urmare
imitator, g.m. următori
imitatrix, g.f. următoare
imitatus,-a,-um urmat,-ă
imitor,-aris urmezu
immaculatus,-um fără de maculă, neîntinat,-ă
immadeo,-es umezescu înlăuntru, jilăvescu
immane cumpliţeaşte, năprăsniceaşte
immanis,-e năprasnic,-ă, cumplit,-ă, sălbatec,-ă
immanitas, g.f. cumplire, nemilostivire
immansvetus,-a,-um nu-blînd, sălbatec,-ă
immaceresco,-is,-cui,-ere[2] mă lîncezăscu, putrezăscu
immarcessibilis,-e neîmblînzît,-ă
immature necopţeaşte
immaturitas, g.f. necoacere
immaturus,-a,-um necopt,-ă, fără vreame

[1] Scris: цѣнтаурусь.
[2] Recte: **immarcesco,-is,-cui,-ere**.

immmedeor,-eris vindecu înlăuntru
immediate nemijloceaşte, cu sîrguire
immedicabilis,-e nevindecăcios,-ă
immeditatus,-a,-um nechitit,-ă
immejo,-is,-ere mă pişu înlăuntru, într-îns
immemor, g.o. nepomenitori,-re
immemorabilis,-e nevreadnic spre pomenire,-ă
immensitas, g.f. nemăsurare
immensus,-a,-um nemăsurat,-ă
immeo mărgu înlăuntru, curgu înlăuntru
immerens, g.o. nedestoinic,-ă, negreşit,-ă
immerenter nedestoinicească, fără greşală
immergo,-is,-ere prăpădescu înlăuntru, covîrşescu, măsuru, acoaperiu
immeritissimo, adverb. tocma negreşiţeaşte, nedestoinicească
immerito, adv. fără greşală, fără pricină
immeritus,-a,-um nu-destonic,-ă, nevreadnic,-ă, negreşit,-ă
immersabilis,-e necovîrşit,-ă, neprăpădit,-ă
immersio, g.f. covîrşire înlăuntru
immertatus,-a,-um nehotărît,-ă, fără de hotar
immigratio, g.f. mutare înlăuntru
immigro,-as mă mutu înlăuntru
imminens, g.o. plecători,-re, următori,-re, apropietori
immineo,-es,-ui spre dîns mă urmezu, desupra capului sîntu, spre dîns mă apropiu
imminuo,-is,-ere micşurezu
imminutio, g.f. micşurare
imminutus,-a,-um micşurat,-ă
immisceo,-es,-cui în miljoc ameastecu, turburu împreună
immiserabilis,-e spre care nimini nu să milostiveaşte
immisericordia, g.f. nemilostivire /[143r]
immisericorditer nemilostiviţeaşte
immisericors,-dis, g.o. nemilostiv,-ă
immissio, g.f. slobozîre înlăuntru
immissura, g.f. slobozîtură înlăuntru, cîrpire înlăuntru, peatec
immissum, g.n. slobozîrea grinzei în păreatele vecinului în postava cea de slobozît apa
immitis,-e neblînd,-ă, vîrtos nemilostiv,-ă
immitto,-is,-si înlăuntru slobozăscu
immo însă mai bine
immobilis,-e nemişcăcios,-ă, neclăticios,-ă, nepurcegăcios,-ă
immobilitas, g.f. neclătire, nemişcare, care nu să poate mişca, nici clăti
immobiliter neclătiţeaşte, nemişcăţeaşte
immoderate nemăsurăţeaşte
immoderatio, g.f. nemăsurare
immoderatus,-a,-um nemăsurat, neînfrînat,-ă
immodeste fără de mod, fără de rînduială
immodestia, g.f. neomenie, fiinţă fără de mod, obrăznicie
immodestus,-a,-um fără omenie, neomeanic
immodice fără măsură, neînfrînăţeaşte, prea cu măsură
immodicus,-a,-um fără de mod, fără înfrînare
immodulatus,-a,-um neînfrînat,-ă, fără chivernisire, nechivernisit,-ă
Immola, g.f. oraş în Ţara Italiei
immolatio, g.f. jîrtvuire[1]
immolator, g.m. jîrtvuitori[2]
immolitus,-a,-um clădit,-ă, zidit,-ă
immolo,-as jîrtvuiescu
immoratio, g.f. zăbovire într-îns, întîrzîiare
immorigerus,-a,-um nepriimitori de suflet,-re
immorior,-aris moriu într-îns
immoror,-aris zăbovescu în ceva
immortale pro immortaliter dixit Valer.
immortalis,-e nemuritori,-re, nemortac,-ă
immortalitas, g.f. nemuriciune
immortaliter nemuriţeaşte
immortuus,-a,-um într-îns sau înlăuntru mort,-ă sau încă tocma nu-mort,-ă
immotus,-a,-um fără de clătinare şi fără de mişcare
immugio,-is mugescu înlăuntru
immulgeo,-es într-îns mulgu
immundicia et immundities, g.f. necurăţîie, necurăţîre
immundus,-a,-um necurat,-ă
immunificus,-a,-um scump,-ă
immunis,-e fără cinste, fără boierie, mîntuit
immunitas, g.f. slobozîre, izbăvire, mîntuire
immunitus,-a,-um neslobozît,-ă, nepăzît,-ă, neîntărit,-ă, fără întărire
immurmuro,-as mormăiescu, suduiescu
immusculus, g.m. fiiul al vîlturului **apud Plinium** /[143v]

---

[1] Scris: жрътвуире.
[2] Scris: жрътвуитори.

immustulus, g.m. idem
immutabilis,-e neschimbăcios,-ă
immutabilitas, g.f. neschimbăciune, care nu să poate schimba
immutabiliter neschimbăţeaşte
immutatio, g.f. schimbătură
immutesco,-is mă muţescu. amuţăscu
immuto,-as schimbu
imo, adv. însă, mai bine
Imola, g.f. oraş italienesc
impacatus,-a,-um nelin,-ă
impactio, g.f. lovire spre dîns
imppactor, g.m. lovitori spre dîns
impactus,-a,-um într-îns legat,-ă, spre dîns lovit,-ă
impages, g.f. cui încuietori
impalleo,-es mă îngălbinescu, adevărat moriu pentru mare muncă (lucru)
impallesco,-is,-are idem
impanoro,-as spre dîns răpştescu, grohnescu
impur, g.o. nepereachie, nederept,-ă
imparatus,-a,-um negătat,-ă
imparens, g.o. neîngăduitori,-re
impariter, adv. neîmpăreachiţeaşte, nederept
impasco,-is,-avi pascu în ceva vită
impastus,-a,-um flămînd,-ă, nepăscut,-ă
impatibilis,-e nepătimealnic,-ă
impatiens,-tis, g.o. nepătimitori,-re, nerăbdători,-re
impatienter nepătimiţeaşte, fără de răbdare
impatientia, g.f. nepătimire
impavide cutezătoreaşte, cu îndrăzneală
impavidus,-a,-um nefricos,-ă
impecabilis,-e nepăcătuialnic,-ă, nepăcătuitori,-re
impedimentum, g.n. sminteală, împiedecare, bîntuire
impedimenta,-orum, g.n.pl. unealte de tabără
impedio,-is,-vi,-ire bîntuiescu, legu, împiiadecu
impeditio, g.f. bîntuire, oprire
impeditus,-a,-um a quo impediter,-tissimus bîntuit,-ă, împiedecat,-ă, zmintit,-ă
impedo,-as proptesciu, arăcescu
impello,-is,-ere gonescu spre dîns, mînu într-îns, silescu spre dîns
impendeo,-es spînzuru spre dîns, spre dîns mă urmezu
impendens,-tis, g.o. spre dîns următori,-re
impendio, adv. foarte prea, prea cu asupră
impendiosus,-a,-um chielciugos,-ă, prisosîtori cu chielciugul,-re
impendium, g.n. chielciug, chieltuială
impendo,-is spre dîns chieltuiescu, chieltuiescu
impenetrabilis,-e nestrăbătalnic,-ă
impenetrale, cujus inquit Festus ultimum penetrale non licet intrare
impennatus agnas veteres pro spiciis usurpatur quæ non ha/[144r]**bent aristas, Festus**
impensa, g.f. chielciug
impense prea cu asupră
impensibilis,-e neprinzăţealnic, negîndicios,-ă, nemăsurăcios
impensius, adv. prea
impensus,-a,-um mîndru,-ă, neom, fără omenie; iarăş: chieltuit,-ă
imperator, g.m. porîncitori, crai, împărat
imperatorius,-a,-um crăiesc,-ă
imperatrix, g.f. porîncitoare, crăiasă, împărăteasă
imperatum, g.n. porîncă
imperata facere porîncile sau lucrurile ceale porîncite a le face
imperceptus,-a,-um nepreceput,-ă, care nu preceape omul
impercusus,-a,-um nelovit,-ă, nedorovăit,-ă
imperditus,-a,-um nepierdut,-ă
imperfectus,-a,-um negătat,-ă
imperfossus,-a,-um nesăpat de ceaea parte,-ă, negăurit,-ă, neîmpuns,-ă
imperiose cu porîncă mare, înaltă, porînciţeaşte
imperiosus,-a,-um porîncitori cu mare înălţare,-re
imperite fără ştiinţă, neînvăţăţeaşte
imperitia, g.f. neştiinţă, neînvăţare
imperito,-as porîncitorescu, domnitorescu
imperitus,-a,-um neştiut,-ă, neînvăţat,-ă, care n-au auzit, n-au văzut
imperium, g.n. biruinţă, ţînut, porîncă
imperjuratus,-a,-um nejurat strîmb,-ă, care vicleneaşte credinţa nu ş-o au pus
impermissus,-a,-um neîngăduit,-ă, oprit,-ă
impero,-as porîncescu, domnescu
impersonalis,-e ca acela grai care nu iaste adevărat sau care nu au persona[1] adevărată

[1] Scris: пѣрсонж.

impersonaliter neîmpersonăţeaşte[1], fără de persoană[2]
imperterritus,-a,-um neîngrozîţealnic,-ă, neîngrozît,-ă
impertio,-is părtaşi puiu
impertior,-iris[3] **idem**
imperturbatus,-a,-um neopăcit,-ă, nesupărat,-ă
impervius,-a,-um neumblat,-ă, nestrăbătut,-ă, fără cale
impes, g.m. pro impetus deasîlealnic, făcători sau luotori cu sîla, năsîlnic
impasco,-is pascu într-îns
impetigo,-inis *pecingine*[4]
impeto,-is,-vi răpştescu spre dînsul
impetrabilis,-e căpătăcios, dobîndicios,-ă
impetrasso,-as antiquum capătu, dobîndescu
impetratio, g.f. dobîndire, luare, căpătare
impetritus,-a,-um împietrit,-ă
impetro,-as dobîndescu, capătu
impetuosus,-a,-um răpştitori, năsîlnic,-ă, năsîlnicos,-ă
impetus,-us, g.m. răpştire, năsîlnicie, *grăbni.....cie*[5] /[144v]
implicite încurcăţeaşte, legăţeaşte întruna
implico,-as legu într-îns, încurcu, acăţu într-îns
imploratio, g.f. rugare sau cearere tîlcuicioasă, chiemare într-ajutori
imploro,-as chiemu într-ajutori, ajutori pohtescu
implumis,-e fără tuleaie, fără peane, fără fulgi, golaş,-ă
impluo,-is spre dîns plou, ploiezu, ploiescu
impluviatus color est quem nos fuscum aut pullum dicimus
impluvium, g.n. loc ca acela la casa unde să adună apa cea de ploaie
implutus,-a,-um ploat,-ă
impluvia, g.f. epîngea popască
impolite grozav, nu-împodobit sau [împodobi]ţeaşte[6]
impolitia, g.f. lenevire, negrijire
impolitus,-a,-um neîmpodobit,-ă, necurat,-ă
impollutus,-a,-um curat, nespurcat, nepîngărit,-ă
impono,-is pui pre dîns, puiu, înşelu, amăgescu
imporcitor, g.m. qui porcas facit, inquit Varro făcători de brazde
imporco,-as facu brazdă, brăzdescu
importabilis,-e nepurtăcios,-ă
importatus,-a,-um înlăuntru purtat,-ă
importo,-as înlăuntru portu
importune necuviinţeaşte, ne[sic!] neaşezăţeaşte
importunitas, g.f. necuviinţă, neaşezare
importunus,-a,-um necuvios,-ă, neaşezat,-ă
importuosus,-a,-um fără de tărmure, fără de vad
impos,-tis, g.o. neputincios,-ă
impositio, g.f. punere spre dîns, punere în sus
impositítius,-a,-um de pus înlăuntru, de pus pre dins
impositivus,-a,-um idem
impositus,-a,-um într-îns pus,-ă, pus pă dîns,-ă
impositus,-us, g.m. punere într-îns, înlăuntru
impossibilis,-e neputincios,-ă, cu neputinţă
impossibilitas, g.f. neputinţă
impostor, g.m. viclean, mahleari
impostura, g.f. vicleşug, mahlerie, viclenire
impotens,-tis, g.o. slab,-ă, care cu sine nu biruiaşte, neputearnic,-că
impotenter neputerniceaşte, slăbiţeaşte
impotentia, g.f. slăbiciune, neputeare
impræsentiarum, adv. acum, în lucrul cel de acum, de faţă
impransus,-a,-um neprînzît,-ă
imprecatio, g.f. blăstămare
imprecor,-aris blastămu, rău pohtescu
impressio, g.f. răpştire spre dîns, împreusurare, călcare spre dîns, călcare
impressor, g.m. împreusurători, tipăritori de cărţi, călcători /[145r]
impexus,-a,-um neperiiat,-ă, nepieptănat,-ă
impiatus,-a,-um cu păcat, năsîlnicit,-ă
impico,-as cu răşină ungu, răşinescu
impie necredinţeaşte, fără credînţă
impietas, g.f. nedumnezăire, necurăţie
impiger, g.m; -a,-um neleaneş,-ă, ager
impigre fără leane, agereaşte
impigritas, g.f. nelenevire, destoinicie, sîrguire, agerie
impilia, g.f. împletitoare de păr

---

[1] Scris: не|пѣрсонѫцѣще.
[2] Scris: пѣрсонѫ.
[3] Şters: **-aris.**
[4] Scris de altă mînă (Grigore Maior?).
[5] Scris de altă mînă.
[6] în text este notată doar terminatia adverbială: -ţeaşte.

impingo,-is lovăscu într-îns
impinqvo,-as îmgraşu
impio,-as nedumnezăiţeaşte, năsîlnicescu, facu sîlă
impius,-a,-um nedumnezzăiţealnic,-ă, necredincios,-ă
implacabilis,-e neîmblînzît,-ă
implacidus,-a,-um neodihnit,-ă, nevoios,-ă
implano,-as înşelu
implecto,-is încurcu, împletescu
impleo,-es umplu înlăuntru, umplu
impletio, g.f. umpleare înlăuntru
implexus,-a,-um legat întruna, încurcat,-ă
implicatio, g.f. încurcare
implicatus,-a et implicitus,-a încurcat,-ă, împleticit,-ă
implicito,-as încurcu, împletescu
imprimo calcu înlăuntru, calcu pre dîns
improbabilis,-e de nemărturisit bine
improbatio, g.f. nu-bună mărturisire, vădire
improbator, g.m. nu-bine văditori sau mărturisitori, batjocuritori, mustrători
improbatus,-a,-um nu-bine vădit,-ă, nu-bine mărturisit,-ă
improbe nu-blîndiţeaşte, lotreaşte
improbitas, g.f. nebunătate, neblîndeaţe, neblînzire
improbo,-as nu-bine mărturisăscu, vădescu
improbro,-as nu-bine mărturisăscu, vădescu
improbro,-as pă ochi sau în ochi îi aruncu, ponosluiescu, ocărăscu
improbulus,-a,-um nu-blîndişor, lotruleţ
improbus,-a,-um nebun,-ă, lotru,-ă
improcerus,-a,-um nu-înalt,-ă, smerit,-ă, josealnic,-ă
improfessus,-a,-um fără de boierie sau cinste, care nu ş-au scris numele în sus
improlis et improlus, g.m. carele nu s-au scris încă între pîrgarii oraşului
impromiscuus, g.m. nu-dempreună, neamestecat,-ă
impromptus,-a,-um negătat,-ă
improperatus,-a,-um fără de sîrguire, nesîrguit,-ă
improperium, g.n. aruncarea în ochii celui rău, ponosluire
impropero,-as fiinţa sau fapta cea rea în ochi i-o aruncu /[145v]
improprie nu-alsiviţeaşte
improprius,-a,-um nealsivit,-ă, nu al său, başca
improsper,-a,-um nenorocos,-ă
improspere nenoroceaşte
improtectus,-a,-um nemîntuit, fără de mîntuire
improvide fără minte, negîndiţeaşte
improvidus,-a,-um fără minte, neprivitori spre prorocire
improvise fără nădeajde
improviso fără socoteală, fără nădeajde
improvisus,-a,-um nenădăjduit,-ă, fără nădeajde făcut
imprudens,-tis, g.o. fără de minte, neînţelept
imprudenter fără de minte, neînţelepţeaşte
imprudentia, s.f. fără-de-minterie, neînţelepciune
impuuber, g.m. fără de barbă, fiişor, voinicel
impuubes, g.m. idem
impubis,-e idem
impudenter obrăzniceaşte, fără de ruşine
impudens,-tis obraznic,-ă, neruşinat,-ă
impudentia, g.f.[1] obrăznicie, neruşinare
impudice obrăzniceaşte, fără de ruşine
impudicitia, g.f. neruşinare
impudicus,-a,-um neruşinos,-ă, obraznic,-ă
impugnatio, g.f. războire spre dîns
impugnatus,-a,-um războit,-ă
impugno,-as războiescu, batu, mă scol spre cineva
impulsio, g.f. silire spre dîns, mînare spre dîns
impulsor, g.m. mînători spre dîns, silitori
impulsus,-a,-um mînat,-ă, gonit,-ă
impulsus,-us, g.m. pornire, silire
impune, adv. fără bîntuială, nebîntuiţeaşte
impunis,-e nebîntuit,-ă
impunitas, g.f. slobozîre sau izbăvire de bîntuire
impunitus,-a,-um nebîntuit,-ă
impuno,-onis, g.m. neruşinos
impuratus,-a,-um necurat,-ă
impure, adv. necurăţeaşte
impuritas, g.f. necurăţîie[2]
impuritia, g.f. idem
impurus,-a,-um necurat,-ă
imputatio, g.f. dare lui

[1] Scris: **imprudentia, g.f.**; corectat prin ştergere.
[2] Scris: некуржцїе.

imputator, g.m. dătători lui
imputatorius,-a,-um de darea cuiva
imputatus,-a,-um netăiat,-ă; iarăş: cuiva usebiţeaşte dat,-ă
imputo,-as dau lui
imputresco,-is mă putrezăscu
imus,-a,-um mai den jos

IN

in, præpositio în, spre
inposterum de acum, după aceasta
inabruptus,-a,-um nerupt,-ă
inabsolutus,-a,-um nesavîrşit,-ă, neistovit,-ă
inaccesus,-a,-um spre care nu să pot apropiia, neapropiialnic,-ă
Inachia, g.f. ostrov vestit al /[146r] vestit al [sic!] Europei, într-alt nume Peloponesus
Inachidæ, g.m.pl. elinii, grecii
Inachis, g.f. fata lui Inachus
Inachium, g.n. oraş în Peloponesus
Inachus, g.m. împăratul arghivuseanilor; iarăş; gîrlă în Achaiia
inadversum, adv. de aici împotrivă
inadulabilis,-e nelinguşealnic, fără de linguşitură
inædifico,-as zidescu în sus, zidescu, clădescu
inæditus,-a,-um care încă nu s-au dat afară, nedat afară,-ă
inæquabilis,-e nederept
inæquabiliter nederept, nedereptăţeaşte
inæqualis,-e nederept,-ă
inæqualitas, g.f. nedereptare, neîndereptare
inæqabiliter neîndereptăţeaşte
inæquo,-as îndereptezu
inæstimabilis,-e nepreţuicios,-ă, nebiciuluicios,-ă, căruia nu i să poate spune preţul
inæstuo,-as mă zăduşescu, asudezu
inaffectatus,-a,-um nu cu mare gînd, nu de mare gî[sic!] gînd (grije)
inagitabilis,-e neclătinăcios,-ă, nemişcăcios, nelegăcios,-ă, nescuturăcios,-ă
inagitatus,-a,-um nemişcat,-ă, neclătit,-ă
inalbesco,-is mă înălbăscu
inalgesco,-is mă răcescu, mă înfrigurezu
inalpini, g.m.pl. lăcuitori în munte, munteani
inamabilis,-e neiubincios,-ă
inamaresco,-is,-ere mă amărăscu
inambitiosus,-a,-um nu-păscuitori de cinste, care nu are osîrdie a dobîndi cinstea
inambulatio, g.f. primblare
inambulo,-as mă primblu, primblu
inamoenus,-a,-um neveasel,-ă, nevoios,-ă
inania, g.f. Plauto, idem
inanesco,-is mă deşertezu
inaffabili,-e nesloveasnic,-ă
inaniloquus,-a,-um vorovitori, grăitori lucruri deşarte în zădar,-re
inanimatus,-a,-um neveasel,-ă, nevoios,-ă
inanimis,-e idem
inanimus,-a,-um idem
inanio,-is,-ivi,-ire deşertezu
inanis,-e înzădarnic,-ă, în hăiabă
inanitas, g.f. fiînţă înzădarnică, deşertare, deşertăciune
inanitus,-a,-um desertat,-ă
inaniter deşertăţeaşte, în zădar, în hăiabă
inapertus,-a,-um nedeşchis,-ă
inaparitio, g.f. negătire, negrijire
inaratus,-a,-um nearat,-ă
inarculum, g.n. virgula erat ex malo punico incurvata, quam regina sacrificans in capite gerebat, Festus
inardesco,-is,-si mă aprinzu, mă aţîţu
inarefactus,-a,-um uscat,-ă, săc
inaresco,-is mă uscu, mă usucu, săcu
inargentatus,-a,-um înargintat,-ă /[148v]
inargute nu-înţelepţeaşte, neînţelepţeaşte, fără de minte
Inarime, g.f. nume al unui ostrov
inaro,-as aru
inartificialiter nemeşterşugeaşte
inascensus,-a,-um nesuicios,-ă
inascensus,-us, g.m. suire, meargere în sus
inaspectus,-a,-um nefript,-ă
inassatus,-a,-um nefript,-ă
inasvetus,-a,-um nedeprins,-ă
inattenuatus,-a,-um nesupţîiat,-ă
Inatus, g.f. oraş în ostrovul Creta
inaudax,-cis, g.o. necutezători,-re, fricos,-ă
inaudio,-is,-vi,-ire auzu
inauditiuncula, g.f. asculatrea a veselitoarei vorbuliţe
inauditus,-a,-um neauzît,-ă
inaversabilis,-e nedăpărtalnic,-ă, neocoliţealnic,-ă
inarguto, adv. în chip de svinţit de prorocit
inauguro,-as svinţăscu

inauguror,-aris mă svinţescu spre popie, mă popăscu
inaurator, g.m. aurători, poleitori cu auru
inauratus,-a,-um aurat,-ă, poleit
inauris, g.m. aur spînzurători în ureachie, peleş, cercel
inauritus,-a,-um fără ureachie, neurechiiat,-ă
inauro,-as aurescu, poleiescu
inauspicato fără de noroc, nenoroceaşte
inauspicatus,-a,-um nenorocit,-ă, fără de noroc
inausus,-a,-um pre care încă nimea nu l-au cutezat a-l ispiti şi a-l probălui
incæduus,-a,-um netăiecios,-ă
incalefactio, g.f. încălzîre
inccaleo,-es mă încălzăscu
incalesco,-es începu a mă încălzî
incalide[1] nu-tălpizeaşte
incallidus,-a,-um neînţelept,-ă, netălpiz,-ă
incalo,-as înainte chiemu
incandesco,-is,-nui,-ire încărunţăscu
incantamentum, g.n. descîntare
incantatio, g.f. idem
incantator, g.m. descîntători
incanto,-as descîntu
incanus,-a,-um cărunt,-ă, foarte încărunţit,-ă
incapistro,-as încăpestrezu, înfrînezu
incarnatio, g.f. întrupare
incarno,-as întrupescu
incausum în zădar[2], în hăiabă
inceastigatus,-a,-um nedojenit,-ă, nemustrat,-ă
inceavo,-as scobăscu
inceaute nu-înţelepţeaşte, fără de minte
incautus,-a,-um neînţelepcios,-ă, fără de minte
incedo,-is,-ssi,-ere umblu, mă primblu, mărgătorescu
incelebratus,-a,-um nu de laudă
incelebris,-e nu-vestit, cu nume mare, nevestit,-ă
incendiarius, g.m. aprinzători, arzători de case
incendium, g.n. aprindere
incendo,-is aprinzu /[147r]
incensio, g.f. aprindere
incensor, g.m. aprinzători
incensus,-a,-um aprins,-ă
incensus,-a,-um care nu s-au socotoit, nenumărat,-ă

[1] Recte: **incallide.**
[2] Scris: ţădar.

incentio, g.f. cîntătură; iarăş: descîntare
incentivum, g.n. aţîtători
incentivus,-a,-um pornitori de muzică,-re
inceptio, g.f. începere, început
inceptum, g.n. idem
incepto ei inceptor; vide: incoepto
incerniculum, g.n. dîrmon, ciur de vînturat
incerno,-is,-vi dîrmonescu, cernu; iarăş: alegu
incertum, g.n. lucru fără adeverinţă, neadevărat
incero,-as cercuiescu
incerte neadeverinţeaşte
incerto,-as neadeverinţescu
incertus,-a,-um neadevărat,-ă
incesso,-is,-evi aţîtu, jîdărăscu [sic!], îi facu mînie
incessus,-us, g.m. umblare, meargere
inceste curviţeaşte
incestificusu,-a,-um curvitori cu rudeniia sa,-re
incesto,-as curvăscu cu rudeniia mea
incestum, g.n. curvie cu rudenie
incestuosus,-a,-um curvitori cu rudeniia sa cea de pă sînge,-re
incestius, g.m. curvie între rudenii
incestus,-a,-um curvar,-re, pîngărit,-ă
inchoatio, g.f. începere
inchoativus,-a,-um începătornic,-ă, începători,-re
inchoo,-a[3] începu
incido,-is,-idi,-cisus,-ere taiu
incido,-is,-idi,-cæsum,-ere mă acăţu de dîns, cazu într-îns, cazu înlăuntru
inciduus,-a,-um netăiecios,-ă, nu de tăiat
inciiens mulier dicitur propinqua partui quod foetus ejus sit incitatus, Festum fămeaie născătoare căriia pruncul în zgău i-au purces
incille, g.f. jghiiab sau groapă în care iau apă vundeva din apa cea mare
inciles, g.m.pl. gropşoare în care în livezi mojicii sloboază apă pentru pricina umezirei
incilia, g.f. idem
incilo,-as dojenescu, măscărescu
incingo,-is încingu sau împrejurezu
incino,-is,-nui cîntu spre dîns sau împreună cu unealte dăinuiescu
incipio,-is,-epi,-ere începu, mă apucu de un lucru

[3] Recte: **inchoo,-as.**

incircumcisus,-a,-um de demult (17. **Ezechi**-ia[1], 44[2]), netăiat împrejur,-ă
incircumscriptus,-a,-um nescris împrejur,-ă, nehotărît,-ă
incise tăieţeaşte, hăcăiţeaşte, bucăţeaşte
incisim, adv. idem
incisio, g.f. tăiare
incisura, g.f. idem
incisuræ, g.f.pl. dungi pă mîni tăiate, din care prorocescu sau gîcescu ţîgancele
incisus,-a,-um tăiat,-ă
incisus,-us, g.m. tăiare sau tăiatul cuiva
incita, g.f. sărăcire, sfîrşire
incitabulum, g.n. îndemnare spre dîns, /[147v] îmboldire
incitamentum, g.n. îmbolditori, întărtători
incitatio, g.f. pornire, îmboldire spre dîns
incitatus,-us, g.m. idem
incitatus,-a,-um pornit în sus,-ă, turburat,-ă
incitega, g.f.
incito,-as întărtu, îmboldescu
incitus,-a,-um ager,-ă, sîrguitori,-re
incivilia verba apellat Gellius petulantiora nihil prorsus habentia civilis modestiæ
inciviliter, a. mojiceaşte, neomeneaşte
inclamito,-as spre dîns strîgătorescu
inclamo,-as strîgu înlăuntru, dojenescu
inclareo,-es mă vestescu
inclaresco,-is idem
inclemens,-tis, g.o. nemilostiv,-ă
inclementer nemilostiveaşte
inclementia, g.f. nemilostivire
inclinamentum, g.n. plecăciune, plecămînt
inclinatio, g.f. plecare
inclinatus,-us, g.m. idem
inclinatus,-a,-um plecat
inclino,-as plecu
inclitus,-a,-um; vide: inclytus,-a,-um
includo,-is încuiu înlăuntru
inclusio, g.f. încuiare înlăuntru
inclusia, g.f. conteş au fost pre care într-alt nume l-au chiemat subula
inclusus,-a,-um înlăuntru încuiat,-ă
inclytus,-a,-um de mare laudă, vestit,-ă, cu nume mare

[1] Scris: **Ezekиа**.
[2] Ambele numere sînt scrise cu cifre arabe.

incoactus,-a,-um nesilit,-ă
incoetilis,-e vas de aramă cusătorită
incoactus,-a,-um într-îns hiert, într-îns hiiartă; iarăş: nehiert,-ă
incoenatus,-a,-um necinat,-ă
incoenis,-e idem
incoeo,-as nu cinstescu
incoeptio, g.f. începeare
incoepto,-as începătorescu
incoeptor, g.m. începători
incoeptum, g.n. început, începeare
incogitabilis,-e negîndicios,-ă
incogitans,-tis, g.om negîndit[3] de sine,-ă
incogitantia, g.f. negîndirea sa
incogitatus,-a,-um necugetat,-ă, negîndit,-ă
incognitus,-a,-um necunoscut,-ă
incoibilis,-ea neîncleştăcios,-ă
incola, g.o. lăcuitoriul,-rea vreaunui loc de obşte
incolatus,-us, g.m. lăcuire în pămînt strein
incolo,-as lăcuiescu îm pămînt strein
incolumis,-e întreg,-ă, sănătos,-ă
incolumnitas, g.f. sănătate, întregime
incomatus,-a,-um fără chică, fără coamă
incomes, g.m. sine comite antiquum est fără de soţîie de cale
incomis,-e mojic,-ă, budulac,-ă, neîmpodobit,-ă
incomitatus,-a,-um nepetrecut,-ă
incomitio,-as ca acela lucru facu pentru care îm caut a fi de faţă în ghilişul (divanul) ţărei
incommodatio, g.f. nefolosîre, facere de pagubă
incommendatus,-a,-um fără de lăudare, /[148r] -tă [sic!], pocîonire, nepoclonit,-ă, nelăudat,-ă, neînchinat,-ă
incommode necuviinţeaşte, păgubiţeaşte
incommoditas, g.f. pagubă, greutate, necuviinţă, neîntocmire
incommodo,-as strîcu, facu pagubă
incommodum, g.n. pagubă
incommodus,-a,-um păgubicios,-ă, necuvios,-ă, neaşezat,-ă
incommune, adv. în chip de obşte
incompactum, adv. nelegăcios
incomparabilis,-e neasămănăcios,-ă
incomparabiliter neasămănăţeaşte
incompertus,-a,-um neştiinţat,-ă, care nu să poate şti, necunoscut,-ă

[3] Scris: negîdit.

incomposite prosteaşte, mojiceaşte, fără rînduială
incompositus,-a,-um clăios,-ă, neînfrămşeţat,-ă, neghizdav,-ă
incomprehensibilis,-e neprinzăcios,-ă
incomprehensus,-a,-um neprins,-ă
incomptus,-a,-ui, neîmpodobit,-ă, fără împodobire
inconcessus,-a,-um neslobod,-ă, oprit,-ă
inconciliabilis,-e nemîngîicios,-ă, neîmblînzîcios,-ă
inconciliate neuniţeaşte, nedereptăţeaşte, nuderept
inconcillio,-as împrăştiezu, răzmiriţescu, turburezu, opăcescu
inconcinniter, adv. grozav, neghizdăviţeaşte, necuviniţeaşte
inconcinnus,-a,-um necuvenitori,-re, necuvios,-ă, neîmpodobit
inconcussus,-a,-um nemişcăcios,-ă, nestrîcăcios,-ă
incondite fără cuviinţă, neînfrîmşeţeaşte
inconditus,-a,-um
inconditus,-a,-um fără miros bun
inconfessus,-a,-um fără de mărturisire, nemărturisit,-ă
incongelabilis,-e neînghieţăcios,-ă
incongruens,-tis, g.o. necuvios, necuvenitori,-re
incongruus,-a,-um idem
inconnivens,-tis, g.o. fără de clipire, care ochii nu şi-i trage înlăuntru, neclipitori,-re
inconniventer, adverb. neclintiţeaşte, fără de clintire
inconscius,-a,-um care în lucru nimic nu ştie, care n-are în ceva nici veaste nici svat
inconsequentia, g.f. urmarea vorbei cea necuvioasă
inconsiderans,-tis, g.o. fără minte, nechititori de sine, negînditori
inconsiderantia, g.f. budulăcie, fără-de-minţime, nebunie, nesocotire, negrijire, negîndire de sine
inconsiderate nechitiţeaşte, fără băgare de samă
inconsideratus,-a,-um negîndit de sine,-ă, nechitit,-ă, fără minte, nebun,-ă
inconsolabilis,-e neîmblînzîcios,-ă, nemîngîicios,-ă
inconsolabiliter nemîngîiţeaşte, fără de mîngîiare
inconstans,-tis, g.o. nestători,-re, nu-desăvîrşit
inconstanter nestăţeaşte, fără stare
inconstantia, g.f. nestare
inconsvetus,-a,-um nedeprins,-ă, nenărăvit,-ă
inconsulte budulăceaşte, nebuneaşte, fără chitire, fără gîndire
inconsulto idem
inconsultus,-a,-um budulac,-ă, nebun /[148v]
inconsumptus,-a,-um nemistuit,-ă, nechieltuit,-ă
inconsutilis,-e necusut,-ă, fără de cusături,-re [sic!]
inconsyderatus, inconsyderantia; vide: inconsideratus, inconsiderantia
incontaminatus,-a,-um nepîngărit,-ă, neîntinat,-ă
incontentus,-a,-um neîntins afară, nerăşhirat,-ă
incontinens, g.o. neopritori,-re, care pre sine nu să opreaşte de ceva
incontinenter neopriţeaşte
incontinentia, g.f. neoprire, neînfrînare
inconveniens,-tis, g.o. necuvenitori,-re, necuvios,-ă
inconvenientia, g.f. necuviinţă, necuvenire
incoquo,-is,-xi hierbu într-îns
incordio,-as,-are in cor immitere în inimă-mi iau
incorporalis,-e netrupealnic,-ă, fără de trup
incorporatio, g.f. întrupare
incorporeus,-a,-um et incorporatus,-a fără de trup, neîntrupat,-ă
incorporo,-as întrupescu
incorrupte întreg, fără de piiardere, nerumpt
incorruptibilis,-e neputrezîcios,-ă, nestrîcăcios,-ă
incorruptibilitas, g.f. neputrezîciune
incorruptus,-a,-um întreg,-ă, nepierdut,-ă, nestrîcat,-ă
incoxo,-as coapsa spre şedeare îm aruncu
incrasso,-as îngroşezu
increatus,-a,-um neplăzmuit,-ă
increbesco,-is,-bui,-ere mă veselescu
increbresco,-is, idem
incredibilis,-e necredinicos,-ă, necrezătornic,-ă
incredibiliter necrezătoreaşte, fără credinţă
incredulitas, g.f. necredînţă, necreadere
incredulus,-a,-um necredincios,-ă
incrementum, g.n. creaştere, mărire

increpatio, g.f. mustrare, poobrăzuire
increpito,-as mustru, hodorogescu, zîrnăiescu[1]
increpo,-as,-epui mustru, înfruntezu; iarăş: hodorogescu, zîrnăiescu
increpitus,-a,-um poobrăzuit,-ă, mustrat,-ă
increscentia, g.f. idem quod incrementum
incresco,-is mă crescu în sus, mă mărescu
incretus,-a,-um ciuruit,-ă
incriminatio irreprehensibilitas ut ita dicam nemustrare [sic!], nedojenire [sic!]
incruentus,-a,-um et incruentatus,-a nescăzut de sînge, nesîngerat,-ă
incrustatio, g.f. spoire înlăuntru
incrusto,-as,-are spoiescu înlăuntru, scîndurescu înlăuntru, păreatele cu table frumoase îl îmbracu
incubatio, g.f. şedeare de oao, clocire
incubator, g.m. şezători spre dîns, clocitori
incubatus,-us, g.m. şedeare pă oao, clocire
incubitio, g.f. idem
incubito,-as spre dîns şezătorescu, culcătorescu /[149r]
incubitus,-us, g.m. şedeare spre oao, clocire
incubo,-as spre dînsu mă culcu
incubus, g.m. boală ca aceae de acum, cînd să pare că omul cu mari povări să calcă; aceasta, din neştiinţă, carii călcare de zmău, carii de strîgoi o chiiamă; într-alt nume **ephialtes**
incudo,-is,-di,-ere batu afară, simciuiescu afară; **hinc: incusus,-a**
inculco,-as *în minte bag*[2]
inculpabilis,-e nesudulmalnic,-ă [sic!], nevreadnic spre sudalme, nevinovat,-ă, negreşit,-ă
inculpatus,-a,-um nevinovat,-ă, negreşit,-ă
inculte prosteaşte, mojiceaşte, fără de împodobire
incultus,-us, g.m. necinstire
incultus,-a,-um neîmpodobit,-ă, nelucrat,-ă; iarăş: nelăcuit,-ă, adecă fără de lăcuire
incumba, g.f. parte a stîlpului spre care să culcă povara boltirei
incumbo,-is,-cubui,-ere mă culcu spre dîns, mă razmu spre dîns
incunabula, g.n.pl. legănare în leagăn; iarăş: ori al fieştecăruia lucru începutul

[1] Scris: zжрнъеску.
[2] Scris de altă mînă.

incuratus,-a,-um nevindecat,-ă, spre care nu iaste grijă
incuria, g.f. negrijire[3], nepurtare de grijă
incuriose neosîrdeaşte, fără purtare de grijă, negrijniceaşte
incuriosus,-a,-um negrijnic,-ă
incurro,-is,-ri,-ere alergu într-însu, mă lovăscu într-îns
incursans, g.o. alergători spre sine,-re
incursatus,-a,-um întru sîrguitoarea alergare vătămat,-ă
incursio, g.f. lovirea afară a vrăjmaşilor
incursito,-as spre dîns alergătorescu
incurso spre dîns alergu, fugînd vatămu
incursus g.m. alergare de vrăjmaşi
incurvesco,-is mă strîmbezu
incurvicervicus,-a,-um cu ceafa, grumazii strîmbi,-bă,-ă [sic!]
incurvo,-as strîmbezu
incurvus,-a,-um strîmb,-ă
incus,-dis, g.f. năcovalnă
incusatio, g.f. pîră cu ponosluit
incuso,-as ponosluind pîrăscu
incusus,-a,-um lovit,-ă
incusus,-us, g.m. batere spre dîns, lovire
incustoditus,-a,-um nepăzît,-ă
incusus,-a,-um bătut,-ă, făurit,-ă, ciocănit,-ă
incutio,-is,-e [sic!] lovăscu într-îns
indaganter, adv. vînătoreaşte, cu vînare, cu căutare
indagatio, g.f. cercare, căutare, iscodire
indagator, g.m. iscoditori, cercetători, căutători
indagatrix, g.f. iscoditoare
indago,-as cercu, cautu, iscodescu
indago,-nis, g.f. năvod, mreaja de vînat; iarăş: cercare, iscodire
inde de acolo, după aceaea
indebite nevredniceaşte
indebito idem /[149v]
indebitus,-a,-um nevreadnic,-ă, cu care omul nu iaste datori
indecens,-tis neînfrîmşeţat,-ă, necuvios,-ă
indecenter necuviinţeaşte
indecet, impers. nu să cuvine
indeclinabilis,-e neocolitorealnic,-ă, neîntorcătorealnic,-ă, neplecătorealnic,-ă

[3] Scris: negrijere.

indeclinatus,-a,-um neînduplecat,-ă
indecor,-oris, g.o. fără frîmseaţe[1], fără de omenie
indecore neomeneaşte
indecorus,-a
indecoris,-e idem
indefatigabilis,-e neostenitori,-re
indefensus,-a,-um nemîntuit,-ă
indefensus,-a,-um neostenit,-ă
indefinite neotărîţeaşte
indefinitus,-a,-um nehotărît,-ă
indeflectus,-a,-um neplîns,-ă
indeflexus,-a,-um neplecat, neîngenunchiiat,-ă
indejectus,-a,-um nelăpădat,-ă
indelibilis,-e neştergăcios,-ă
indelibatus,-a,-um negustat,-ă, întreg,-ă
indemnatus,-a,-um neosîndit,-ă
indemnis,-e nepăţît pagubă, fără de pagubă
indemnitas, g.f. nepăgubire
indeploratus,-a,-um neplîns, neplînsătorit,-ă
indeprecabilis,-e quod nulis precibus potest averti nerugătorealnic,-ă
indepravatus,-a,-um nepierdut, nestrîcat,-ă
indeprehensibilis,-e nepipăicios,-ă
indepto,-as capătu
indesertus,-a,-um nelăsat,-ă
indeses,-dis, g.o. nu-leaneş,-ă
indesinenter neîncetat, nepărăsît
indetonsus,-a,-um netuns,-ă
indevitatus,-a,-um nedepărtat,-ă
index,-cis, g.m. arătătoriu, însămnătoriu
Indi, g.m.pl. indiiani[2]
India, g.f. Indiia, cea de pă urmă rămăşiţă a al [sic!] treii părţi a lumii, adecă a Asiei
indicatio, g.f. spunere afară, vestire afară, cinstire
indicativus,-a,-um spuitori afară,-re, vestitori,-re
indicatura, g.f. idem
indicatus,-a,-um spus afară,-ă, spus,-ă, făcut în ştire,-ă, vestit,-ă, însămnat,-ă
indicium, g.n. însămnare afară, sămn de arătat
indico,-as spuiu, însămnezu
indico,-is,-xi,-ere facu sau dau în ştire, însămnezu, spuiu
indictio, g.f. punere de bir
indictivus,-a,-um porîncit, lăsat,-ă, venit afară,-ă
indictus,-a,-um porîncit,-ă
indicus,-a,-um indienesc,-ă[3]
indidem, adv. adevărat de acolo
indies singulos în toate zîlele, din zî în zî
indifferens,-tis, g.o. lucru de miljoc, nici bun nici rău
indifferenter fără de aleagere, neusebiţeaşte
indifferentia, g.f. neusebire, asămănare /[150r]
indigena, g.o. pemintean,-ă, lăcuitori în pămînt,-re, în pămînt lăcuitori născut,-ă
indigens, g.o. lipsitor,-re, measer,-ă
indigentia, g.f. meserime, lipsă
indigeo,-es lipsescu
indigeste fără de rînd
indigestus,-a,-um nerînduit,-ă
indigetes, g.m.pl. dumnezăi făcuţi din oamini; oaricarii îi ţînu dumnezăi păzîtori de case, a cărora nu iaste slobod a le vesti afară
indigenter, imp. să tribuiaşte, iaste lipsă
indigito,-as, indigeto,-as număscu, aducu aminte, pomenescu
indignabundus,-a,-um îmbăietori, jădăritori, mînietori,-re
indignans,-tis, g.o. mînios,-ă, îmbăsăoat,-ă
indignatio, g.f. îmbăsăoare
indignatus,-a,-um îmbăsăoat,-ă, mîniiat,-ă
indigne nevredniceaşte
indignitas, g.f. nevreadnicie
indignor,-aris mă îmbăsăiezu, mă mîniiu
indignus,-a,-um nevreadnic,-ă
indigus,-a,-um measer,-ă, lipsit,-ă
indiligens,-tis, g.o. neosîrduitori,-re
indiligentia, g.f. neosîrdie, nenevoinţă
indigenter neosîrduiaşte
indipisco,-is,-ere dobîndescu, capătu
indipiscor,-eris idem
indirectus,-a,-um nederept,-ă
indireptus,-a,-um nerăpit,-ă
indiscretus,-a,-um neales,-ă
indiscriminatim, adv. amestecăţeaşte, fără de aleagere
indiserte fără podoabă împodobită, *neiscusit*[4]
indisposite nerînduiţeaşte
indispositus,-a,-um nerînduit,-ă
indissolubilis,-e nedezlegăcios,-ă

[1] Scris: frîmsease.
[2] Scris: Индиани.
[3] Scris: индікусь,ж.
[4] Scris de altă mînă.

indissolutus,-a,-um nedezlegat,-ă
indistincte nedespărţîţeaşte[1], fără despărţîre
indistinctus,-a,-um nedespărţît,-ă, încurcat,-ă
indistrictus,-a,-um nevătămat,-ă
inditus,-a,-um dat într-îns,-ă
individue nedespărţîţeaşte
individuus,-a,-um neîmpărţîcios,-ă, nedespărţîcios,-ă, nealegăcios,-ă
indivisibilis,-e idem
indivisus,-a,-um neîmpărţît,-ă
indo,-is[2], **indodi,-ere** dau înlăuntru, slobozu înlăuntru
indocilis,-e pă care nu-l pot învăţa, neînvăţăcios,-ă
indocte neînvăţăţeaşte
indoctus,-a,-um neînvăţăt,-ă
indolentia, g.f. nedureare
indoleo,-es,-lui foarte bănuiescu, mă doare
indoles,-is, g.f. purceaderea minţii după fire
indomabilis,-e neîmblînzîcios,-ă
indomitus,-a,-um neîmblînzît,-ă, nu-domeasnic,-ă
indonatus,-a,-um nedăruit,-ă /[150v]
indormio,-is dormu într-îns sau pă dîns,-ă
indotata, g.f. neîmzestrată, fără de zeastre
indotatus,-a,-um nedăruit,-ă, neiubit cu ceva,-ă
indubie fără de îndoială
indubius,-a,-um fără îndoire
indubitabilis,-e neîndoiţealnic,-ă
indubitanter, adv. neîndoiţeaşte, fără îndoire
indubitate idem
indubitatus,-a,-um adevărat,-ă, de care nimic te poţi îndoi
indubito,-as mă îndoiescu într-însu
induciæ, g.f.pl. legătura de războiu, dintr-amîndoao părţile pînă la o zi, legămînt
induco,-is ducu înlăuntru
inductio, g.f. ducere înlăuntru, amăgire
inductus,-us, g.m. ducere înlăuntru, amăgire
inducula, g.f. serecuţă de jos
indugredi, verbum antiquum pro ingredi[3] a mearge, a întra înlăuntru
indulco,-as îndulcescu
indulcoro,-as idem
indulgens,-tis, g.o. îngăduitori,-re, moale, părtinitori
indulgenter moale, părtiniţeaşte
indulgentia, g.f. neîngăduire, părtinire
indulgeo,-es îngăduiescu, părtinescu, veghiiu [sic!] voie
indulgitas, g.f. îngăduială
indumentum, g.n. îmbrăcămînt, veşmînt, haină
induo,-is îmbracu
indupedio,-is,-ere bîntuiescu, **pro impendio dixit Lucretius**
induperator, g.m. crai, **pro imperator**
indureo,-es mă întărescu, mă învîrtoşezu
induresco,-is, idem
induratus,-a,-um învîrtoşat,-ă
induro,-as învîrtoşescu
Indus, g.m. gîrlă în Indiia
indus,-a,-um et indicus,-a,-um indiian,-ă, indienesc,-ă
indusiarius, g.m. cămăşari, făcători de cămăşi
indusiatus,-a,-um cămăşat,-ă, cămăşos,-ă
indusium, g.n. cămeaşă
industria, g.f. osîrdie, strădanie, isteţiia, agerimea
industrie agereaşte, isteţeaşte
industrius,-a,-um ager,-ă, isteţ,-ă, cu înţelepţii[4] osîrduitori,-re
indutus,-a,-um îmbrăcat,-ă
indutus,-us, g.m. îmbrăcare
induviæ, g.f.pl. haine, îmbrăcămînturi, veşminte
induvium, g.n. coajă de lemn; iarăş: îmbrăcămînt
inebra,[5] **g.n.pl.** toată împiedecarea fieştecăruia lucru
inebræ, g.f.pl. pasări în prorocitori, care[6] aceasta au însămnat, cum să dea pace lucrului celui început
inebrio,-as îmbătu
inebrior,-aris mă îmbătu
inedia foamete /[151r]
ineditus,-a,-um nedat afară,-ă
ineffabilis,-e nespuicios,-ă, care nu să poate spune
inefficax, g.o. slab,-ă, nu-putincios,-ă, putearnic,-ă[7]

---

[1] Scris: nedespăţîţeaşte.
[2] Şters: **indo,-as**.
[3] Recte: **ingredi**.
[4] Scris; îlţelepţii.
[5] Şters: **g.f.**
[6] Scris: cara.
[7] Recte: nu-putearnic,-ă.

ineffigiatus,-a,-um neînfigurat, neiscusit,-ă, nefurmuluit,-tă
inelaboratus,-a,-um fără meşterşug, nemeşterşugit,-ă
inelegans,-tis, g.o. fără de împodobire
ineleganter fără de împodobire
ineluctabilis,-e
inelutibilis,-e nespălăcios,-ă, neclăticios,-ă
inemendabili,-e neîmbunătăcios,-ă
inemorior,-eris moriu într-îns
ineptus,-a,-um neaşezat,-ă, necuvios,-ă
inenarabilis,-e nedeznodcăcios,-ă
ineo,-is,-ire mărgu înlăuntru
inepte neaşezăţeaşte, nu cu cuviinţă
inepto,-is,-vi[1] mă neaşezătorescu, mă copilărescu, mă răsfăţu
ineptia, g.f. neaşezare, necuviinţă
ineptus,-a,-um neaşezat,-ă, necuvios,-ă
inequitabilis,-e necălericios,-ă [sic!]
inermis,-e slab,-ă, neîntrarmat,-ă, fără arme
inermus,-a,-um idem
inermo,-as,-are armele-i jăfuiescu
inemans,-tis, g.o. stătăcios,-ă, nu-prebegitori,-re (buduşluitori,-re)
inerro,-as buduşescu, prebegescu
iners,-tis, g.o. neştiut,-ă, neînvăţăt,-ă, leaneş,-ă
inertia, g.f. neînvăţare, lenevire
inerticulus,-a,-um slăbicel,-ă, slăbuleţ,-ă
inerticula vitis, Plinio, cujus vinum non tenebriat, ideoque nervis est innoxium
inerudite neînvăţăţeaşte
ineruditus,-a,-um neînvăţat,-ă
inesco,-as îi dau de mănîncă, spre mîncare amăgînd prinzu
inevitabilis,-e nedepărtăcios,-ă
inexaturabilis,-e nesăturăcios,-ă
inexcogitatus,-a,-um negîndit, necugetat,-ă, care încă niminea n-au gîndit
inexcultus,-a,-um neîmpodobit
inexcusabilis,-e nemîntuicios,-ă
inexercitatus,-a,-um
inexercitus,-a,-um idem
inexhaustus,-a,-um nesocoţîcios afară,-ă, care nicicum poate să să scoaţă tot afară şi să rămîie deşert
inexorabilis,-e neblînzîcios,-ă, nerugăcios,-ă
inexpectatus,-a,-um neaşteptat,-ă
inexperrectus,-a,-um nedeşteptat,-ă, nepomenit
inexpertus,-a,-um neispitit,-ă, care nimic nu au ispitit
inexpiabilis,-e necurăţîcios afară,-ă /[151v]
inexplanatus,-a,-um nenetezit,-ă, neîndereptat,-ă
inexplebilis,-e neplinicios,-ă
inexpletus,-a,-um neplinit,-ă
inexplicabilis,-e netîlcuicios,-ă afară, nedăscurcăcios,-ă
inexplicitus,-a,-um nedescurcat,-ă, netîlcuit,-ă
inexplorate et inexplorato neiscodiţeaşte, neispitiţeaşte
inexploratus,-a,-um neiscodit,-ă, neispitit,-ă
inexpugnabilis,-e nerăzboinic,-ă, nebiruinicos,-ă
inexputabilis,-e nenumărăcios,-ă, nesocotincios,-ă
inextinctus,-a,-um nestîns,-ă
inextingvibilis,-e nestîngăcios,-ă
inextirpabilis,-e neplivicios afară,-ă
inextricabilis,-e nedescurcăcios afară,-ă
inexuperabilis,-e nebiruincios,-ă
infabre nemeşterşugeaşte
infabricatus,-a,-um necioplit,-ă
infacetiæ, g.f. voroave mojiceşti fără omenie
infacetus,-a,-um nu-sloveasnic,-ă, fără de glumă de omenie
infacundia, g.f. nu-grăire cu împodobire
infycundus,-a,-um fără de grăire împodobită
infamia, g.f. ocară
infamis,-e ocărîtori,-re, de ocară
infamo,-as ocărăscu
infandus,-a,-um nespuicios,-ă
infanx,-tis, g.m. prunc sugari, copil de ţîţă
infans,-tis, adj. care în grai iaste încă copil şi nu ştie grăi
infantia, g.f.[2] fămeiţă grea
infantia, g.f. pruncie, copilărie de sugărit, de ţîţă
infantilis,-e pruncesc,-ă, de sugari,-re
infarcio,-is,-si împlu
infatigabilis,-e neostenicios,-ă, neobosîcios,-ă
infatuo,-as nebunescu; iarăş: nemirosăscu, facu fără miros

[1] Şters: **inepto,-as,-vi.**

[2] Cuvîntul nu se află la Szenci Molnár. Probabil confuzie cu **infanta, g.f.**

infavorabilis,-e spre milostivire nevreadnic,-ă
infaustus,-a,-um nenorocos,-ă
infector, g.m. văpsîtori
infectus,-a,-um nefăcut,-ă, negătat,-ă
infense duşmănească, vrăjmăşească, hieraşte
infenso,-as foarte mă mîniiu, mă înfierescu ca fiiara
infensus,-a,-um fierători,-re, mînietori,-re
infer, præpositio antiqua dedesupt
inferax,-cis, g.o. neroditori,-re, neaducători poamă
inferi, g.m.pl. cei dedesupt, din iad; iarăş: iadul
inferiæ, g.f.pl. jîrtvă de mort, de îngropăciune
inferior, g.c. mai de jos
inferius, adv. mai în jos
infernalis,-e de iad, iedesc,-ă
infernas, g.o. de colo dedesupt
inferne, ad. dedesupt
infernus, g.m. iad
infernus,-a,-um dedesuptul nostru, de dedesupt,-ă /[152r]
infero,-ers aducu înlăuntru
infervefacio,-is înhierbîntezu în sus
inferveo,-es mă hierbu, mă înhierbintezu
inferus,-a,-um de dedesupt,-ă
infestatio, g.f. întărtare, îmboldire
infeste păgubiţeaşte, îmboldiţeaşte, întărîtăţeaşte
infestivus,-a,-um nu de glumă, sloveasnic
infesto,-as îmboldescu, întărtu
infestus,-a,-um mînietori,-re, ca o fiiară, mîniiat foarte
infibulo,-as încopcescu, închieiu cu copcele
infictissime pro infectissime foarte mojiceaşte, nu cu glumă
inficialis,-e tăgăduicios,-ă, de tăgăduit
inficiæs, Acc.pl. tantum tăgăduinţă
inficias ire a tăgădui, tăgăduire a face
inficiatio, g.f. tăgăduire
inficiator, g.m. tăgăduitori
inficio,-is,-eci,-ere văpsăscu înlăuntru, întingu înlăuntru
infior,-aris tăgăduiescu
infidelis,-e necredincios,-ă
infidelitas, g.f. necredinţă
infideliter, adv. necredincioşaşte, fără de credinţă
infidus,-a,-um necredincios,-ă
infigo,-is,-xi,-ere junghii într-îns, împungu într-îns, înhigu într-îns
infimates, g.m.pl. seminţii sau năroade de jos
infimo,-as calcu în jos, smerescu
infimus,-a,-um prea de jos, prea josealnic,-ă
infindo,-is înlăuntru despicu
infinitas, g.f. nesăvîrşire, neistovire
infinite neistoviţeaşte, nesăvîrşiţeaşte
infinitio, g.f. nesfîrşire
infinitivus,-a,-um nesvîrşit,-ă, neistovit,-ă
infinito nesfîrşiţeaşte
infinitus,-a,-um nesfîrşit,-ă
infirmatio, g.f. slăbire, slăbiciune
infirme slăbiţeaşte
infirmitas, g.f. slăbiciune, neîntăriciune
infirmo,-as slăbăscu, neîntărescu
infirmus,-a,-um slab,-ă, fără puteare, netare
infit, verbun defectivum începe [a][1] zîce, începe a zîce [sic!]
infixus,-a,-um înhipt într-îns
inflammatio, g.f. învăpăiare
inflammo,-as învăpăiezu, aprinzu, aţîţu
inflatio, g.f. suflare în sus, înflare
inflatus,-a,-um înflat,-ă, suflat în sus,-ă
inflatus,-us, g.m. suflare în sus, înflare
inflecto,-is,-xi,-ere plecu înlăuntru, strîmbezu
inflexibilis,-e neplecăcios,-ă
inflexio, g.f. plecare, strîmbare
inflexus,-us, g.m. idem
inflexus,-a,-um înlăuntru plecat,-ă, cujbit,-ă, strîmbat
infligo,-is,-xi într-îns lovăscu, jiunghiiu, lovăscu, plesnescu
inflo,-as suflu într-îns, înflu
influo,-is,-xi,-ere curgu într-însul sau -sa
infodio,-is,-di,-ere sapu înlăuntru
infoecunditas, g.f.
infoecundus,-a
infoelicitas, g.f. nefericie
infoeliciter nefericeaşte, nenoroceaşte
infoelicito,-as nefericescu
infoelix,-cis, g.o. nefericit,-ă, nenorocit,-ă
informatio, g.f. învăţare, chivernisire, formăluire
informis,-e grozav,-ă, fără de furmă
informo,-as formăluiescu, învăţu (pă altul)

[1] Cuvînt lipsă.

inforo,-as înlăuntru sfredelescu
infora,-as[1] în tîrg mă vestescu
infortunatus,-a,-um nenorocit,-ă
infortunitas, g.f. nenorocie
infortunium, g.n. idem
infossus,-a,-um înlăuntru săpat,-ă
infra, præpositio serv. Accus, casui dedesupt, supt
infra, adv. mai în jos, cătră mai în jos
infractio, g.f. frîngere
infractus,-a,-um frîmt,-ă
infractus,-a,-um nefrînt,-ă
infranatus,-a,-um neînfrînat,-ă, neînzăbălat,-ă
infranis,-e idem
ifrano,-as înfrînezu, înzăbălescu
infranus,-a,-um neînfrînat,-ă, fără frîu, fără zăbală
infrangilis,-e nefrîngătareş,-ă
infrano,-is,-ui,-ere
infrano,-as; vide: infræno
infrandeo,-es,-dui mă frîngu, scrăşnescu, dinţii cronţăiescu
infrandes, g.m.pl. dicuntur pueri sine dentibus qui frendere non possunt făr de dinţi
infrequens,-tis, g.o. nu des sau desîţealnic,-ă
infrequentia, g.f. rărime
infricatus,-a,-um nefrecat înlăuntru,-ă, nesfărîmit
infrico,-as înlăuntru frecu, sfărîmu (sfărîmituri nu de lemn)
infrictus,-a,-um prăjit,-ă
infrigo,-is,-ere prăhescu înlăuntru
infringo,-is,-ere frîngu înlăuntru
infrio,-is sfărîmitorescu într-îns, frecu într-îns
infrondis,-e fără de stîlpări verzi
infructuosus,-a,-um neroditori,-re, neaducători de poamă,-re
infrunitus,-a,-um fără de minte, nebun
infucatus,-a,-um sulemenit,-ă[2]
infuco,-as sulemenescu, tăinuiescu
infula, g.f. zăbranic, păchielat nemeteţ [sic!]
infulatus,-a,-um înzăbrănit,-ă, îmbrobodit,-ă
infulcio,-is,-civi,-ire lapădu în miljoc
infulgeo,-es, fulsi strălucescu înlăuntru
infumibulum, g.n. horn, urloi, gaură de cuptori
infumo,-as usucu la fum, afumezu, afumu
infundibulum, g.n. pîlnie, trihtăr /[153r]
infundo,-is tornu într-îns
infurnibulum, g.n. lopată de copt pita sau de băgat pita în cuptori
infusco,-as înnegrescu, bălţăscu, facu bălţat
infuscus,-a,-um can[3] negru,-ă, bălţăt,-ă
infusio, g.f. turnare într-îns
infusus,-us, g.m. idem
infusus,-a,-um turnat într-însul,-ă
ingelabilis,-e neînghieţăcios,-ă
ingeminatus,-a,-um îngemănat,-ă[4], îndoit,-ă
ingemino,-as îngemănezu, îndoiescu
ingemisco,-is,-mui gemu, suspinu, oftezu
ingeno,-is,-ui oftezu, suspinu, oftezu
ingenero,-as nascu înlăuntru, altuiescu înlăuntru
ingeniculor,-aris îngenunchiiu
ingeniculus, g.m. numele unui sămn
ingeniose cu mare minte, mintureaşte
ingeniosus,-a,-um minţos,-ă, cu minte bună, mare
ingenitus,-a,-um cu dîns rodit,-ă, pă dîns născut,-ă
ingenium, g.n. minte
ingens,-tis, g.o. foarte mare, buiac,-ă
ingennuatus,-a,-um cu obiceai (năravi) boieresc
ingennue derept, curat
ingenuitas, g.f. nemişie, boierie, obiceai boieresc
ingenuus,-a,-um năravi boieresc, nemişăsc
ingero,-is,-essi vîru într-însu, împîngu într-îns
Ingevones, g.m.pl. limbi nemţeşti de demult au fost
ingestabilis,-e nepurtăcios,-ă
ingestum, g.n. quod violenter oblatum est cu sîla spre dîns lăpădat, pus
ingigno,-is
ingitas, g.f. quasi indigitas sărăcie
inglomero,-as ghiemuiescu înlăuntru, dapănu
inglorius,-a,-um fără de slăvire, mărire, neslăvealnic,-ă
ingluvies,-ei, g.f.
ingluviosus,-a,-um
Ingolstadium, g.n. oraş nemţăsc lîngă Dunăre
ingrandesco,-is mă mărescu
ingrate fără dare de har
ingratificus,-a,-um în nimic veghietori voie,-re

[1] Recte: **inforo,-as**.
[2] Şters: nesulemenit.
[3] Adăugat ulterior cu altă cerneală.
[4] Şters: ne[îngemănat].

ingratiis, adv. împotriva voiei
ingratis, adv. împotriva voiei
ingratitudo, g.f. nedare de har
ingratus,-a,-um nevoios,-ă, nedat har,-ă
ingravesco,-is,-ere mă îngreuiezu
ingravo,-as îngreuiezu
ingredior,-eris mărgu înlăuntru, întru
ingressio, g.f. meargere înlăuntru, întrare
ingressus,-us, g.m. idem
ingruo,-is,-grui spre dînsul răpştescu, grohnescu
inguen,-nis, g.n.[1] plecarea miljocului
ingvinalis,-e de de [sic!] împrejurul /[153v] trupului celui de ruşine
ingvinaria, g.f. iarba stelei
ingurgito,-as
ingustabilis,-e negustăcios,-ă
ingustatus,-a,-um negustat,-ă
inhabilis,-e necuvios,-ă, neîntocmit,-ă
inhabilitas, g.f. nelăcuinţă
inhabitabilis,-e nelăcuinicios,-ă, necuvios spre lăcuire
inhabito,-as lăcuiescu într-îns, lăcuiescu
inhæreo,-es mă lipăscu într-îns
inhæresco,-is
inhalo,-as răsuflu într-îns
inhibeo,-es,-bui oprescu, tăinuiescu
inhibitio, g.f. oprire
inhio,-as rîvnescu spre dîns
inhonestas, g.f. et inhonestamentum necinste
inhoneste necinstiţeaşte
inhonesto,-as ruşinezu
inhonestus,-a,-um necinsteş,-ă, fără cinste
inhonorabilis,-e necinstit,-ă
inhonoro,-as necinstescu
inhonorus,-a,-um necinsteş,-ă, necinstit,-ă
inhorreo,-es,-ui cumplit sîntu
inhorresco,-is idem
inhospitabilis,-e nu-găzduicios,-ă, nu-găzduitori, tăgăduitori de gazdă, de sălaş
inhospitalitas, g.f. negăzduire, tăgăuire de sălaş
inhospitus,-a,-um spre obosîre sau găzduire necuvios,-ă, neaşezat,-ă
inhuber,-eris, g.o. nemănos,-ă, neberechiialnic,-ă
inhumane neomeneaşte
inhumanitas, g.f. neomenie
inhumaniter neomeneaşte
inhumanus,-a,-um fără omenie, neomenealnic,-ă
inhumatus,-a,-um fără de îngropăciune, neîngropat,-ă
inhumo,-as în pămînt învăluiescu, îngropu
inibi, adv. adevărat acolo
injectio, g.f. aruncare înlăuntru, punere într-îns
injecto,-as aruncu înlăuntru, lapădu spre dînsu
injectus,-a,-um înlăuntru aruncat, lăpădat,-ă
injectus,-us aruncare spre dîns, lăpădare înlăuntru
inigo,-is gonescu înt-îins
injicio,-is,-eci lapădu într-îns, lapădu spre dîns
inimice duşmăneaşte, neprieteneaşte
inimiciter, adv. idem
inimicitia, g.f. neprietenie, duşmănie
inimico,-as duşman îl facu
inimicor,-aris mă pui împotrivă, mă împotrivăscu
inimicus, g.m. vrăjmaş, duşmman, nepriiatin
inimicus,-a,-um nevoios,-ă, păgubicios,-ă
inimitabilis,-e neurmăcios,-ă
inine, ex eo loco adevărat de acolo
inique vicleneaşte /[154r]
iniquitas, g.f. viclenie, nedereptate
iniquo,-as verbum antiquitate obsoletum facu nedereptu, fără de leage
iniquus,-a,-um viclean,-ă, nederept, fără de leage
initia, g.f. jîrtva dumenzăiţei Ţeres[2]
initialia, g.n.pl. lucruri de svinţit
initiamenta, g.n.pl. întîia începăturea de învăţarea credinţeai
initiari a începe
initiarius,-a,-um de svinţit
initiatio, g.f. sfinţenie, hirotonie
initiatus,-a,-um hirotonit,-ă, svinţit,-ă
initio,-as hirotonescu, svinţescu
initio întîiu, dintîiu; **ab initio** din-ceput, dintîi
initior,-ar[3] mă svinţescu, mă hirotonescu
initium, g.n. început
inito,-as, freqv. ab ineo mărgătorescu înăuntru
initus,-us, g.m. meargere împreună, însurare
injucunde neveseliţeaşte

---

[1] Scris: **ingruens,-tis**; corectat prin ştergere şi suprascrierе.

[2] Scris: Церѣсь.

[3] Recte: **initior,-aris**.

injucundus,-a,-um neveasel,-ă
injucunditas, g.f. neveselie
injucundus,-a,-um neveasel,-ă
injudicatus,-a,-um nejudecat,-ă
injugis, g.o. neînjugat, fără de jug
injungo,-is,-xi lasu, poruncesc
injuratus,-a,-um nejurat,-ă
]injuria, g.f. *nedreptate*[1]
injurior,-aris
injuriosus,-a,-um
injurius,-a,-um
injussus fără de porîncă
injussus,-us, g.m. neporîncire
injussus,-a,-um neporîncit,-ă
injuste vicleneaşte, nederept
injustitia, g.f. nedereptate
injustus,-a,-um nederept,-ă
innabilis,-e neînnotăcios,-ă, nepluticios,-ă
innascor mă nascu într-îns
innato,-as înotu într-îns
innatus,-a,-um crescut într-îns, născut într-îns,-ă
innavigabilis,-e necorăbiialnic,-ă, neputincios de-a umbla cu corabiia
innecto,-is,-xus,-ere legu înlăuntru
innitor,-eris,-xux vel -sus sum mă razmu, mă proptescu de dîns
inno,-as,-are înotu într-îns
innocens,-tis, g.o. nevinovat,-ă, negreşit,-ă, nestrîcăcios,-ă
innocenter nevinovăţeaşte
innocentia, g.f. nevinovare
Incentius, g.n.[2] mai nevinovat; **g.m.** nume de om
innocuus,-a,-um nevinovat,-ă, nestrîcăcios
innodo,-as legu înlăuntru, înnodu
innotesco,-is mă cunoscu
innovatio, g.f. înnoire
innovo,-as înnoiescu
innoxius,-a,-um nevinovat,-ă, nestrîcăcios,-ă
innuba, g.f.nemăritată
innubes, g.m. om neînsurat
innubilus,-a,-um
innubis,-e idem
innubo,-is,-psi mă căsătorescu înlăuntru, mă însoru, însoru

[1] Scris de altă mînă, care a scris iniţial, ştergînd ulterior şi: nepaste.
[2] Şters: **g.m.**

innumerabilis,-e nenumărăcios,-ă, /[154v] fără de număr, fără socoteală
innumerabilitas, g.f. nenumărare
innumerabiliter nenumărăţeaşte, fără de număr
innumeralis,-e idem quod innumerabilis,-e sed antiquum
innumerosus,-a,-um nenumărăcios,-ă
innumerus,-a,-um fără număr, nenumăratec,-ă
innuo,-is,-ere îndemn spre dîns
innupta, g.f. nemăritată
innuptus, g.m. neînsurat
innutrio,-is,-vi,-ire hrănesc în ceva
Ino, g.f. dumnezăiţă de mare
inobediens neîngăduitori,-re, nepriimitori de cuvinte,-re
inobedientia, g.f. neîngăduire, nepriimire de cuvînt
inoblitus,-a,-um neuitat,-ă
inobrutus,-a,-um neacoperit,-ă, necovîrşit,-ă, necălcat,-ă
inobscuro,-as,-are întunecu
inosequens,-tis, g.o.[3] neîngăduitori,-re
inobservabilis,-e neluocios aminte,-ă
inobservatus,-a,-um neluat aminte, nebăgat în samă
inocciduus,-a,-um netrecăcios,-ă
inocco,-as grăpescu înlăuntru
inoculatio, g.f. altuire de nuiale de posuri
inoculator, g.m. altuitori de ochiuri de pom
inoculo,-as altuiescu înlăuntru ochi şi colţ de pom
inodoro,-as înmirosiţescu, împuţu
inodorus,-a,-um fără miros,-ă
inoffensus,-a,-um nebîntuit,-ă, nepoticnit,-ă
inofficiosus,-a,-um neprieteşuguitori,-re, neumblători în cinste-ş, în boierie-ş
inolens,-tis, g.o. nemirosîtori,-re
inolesco,-is,-lui et -levi crescu în sus
inominalis,-e fără de noroc, nenorocos,-ă
inominatus,-a,-um idem
inopaco,-as întunecu
inopertus,-a,-um necoperit,-ă
inopia, g.f. lipsă, sărăcie
inopinabilis,-e nesocotincios,-ă, nenădăjduicios,-ă
inopinans,-tis, g.o. nesocotitori, nenădăjduitori,-re

[3] Recte: **inobsequens,-tis, g.o.**

inopinater fără socoteală
inopinate idem
inopinatus,-a,-um nesocotit,-ă, fără nădeajde
inopinus,-a,-um fără vreame, fără socoteală
inopiosus,-a,-um lipsit, fără de ajutori
inoportunus,-a,-um necuvios,-ă, neaşezat,-ă
inops, inopis, g.o. lipsit,-ă
inora, g.n.pl. jivini fără de gură, carele numai cu mirosul trăiesc
inoratus,-a,-um înainte nepovestit,-ă, nedobîndit, cu rugăciunea[1],-ă
inordinate nerînduiţeaşte
inordinatus,-a,-um nerînduit,-ă
inorior,-iris mă înalţu în sus, mă scolu în sus, răsaiu[2], mă facu
inornate neîmpodobiţeaşte /155r
inorus,-a,-um fără de gură, negurealnic,-ă
inposterum de acum, după aceasta, **deinceps**
inprinus, adv. dentîiu, tocma sau prea dentîiu
inprotectus,-a,-um nepăzît,-ă, nemîntuit,-ă
inquam, verb. defect. zîcu
inquantum, adv. pe cît, în cît
inquies,-tis, g.f. neodihnă, nerăpaos
inquietatio, g.f. supărare, supărare de odihnă
inquieto,-as odihna supăr
inquietudo, g.f. neodihnire
inquietus,-a,-um neodihnit,-ă
inquilinus, g.m. jeleari, lăcuitori
inquinamentum, g.n. întinăciune, pîngăriciune
inquinate pîngăriţeaşte, întinăţeaşte
inquio,-is cercu, cautu
inquisitio, g.f. cercare, căutare, scripţîre
inquisitor, g.m. cercători, întrebători
insalubris,-e nesănătos,-ă
insalutatus,-a,-um nemulţămit,-tă
insanabilis,-e nevindecăcios,-ă, netămăduicios,-ă
insane nebuneaşte, budulăceaşte
insania, g.f. budulăcie, nebunie, dezmintere
insaniens,-tis, g.o. nebunitori,-re, care nu-ş iaste în minte-ş
insanio, g.f. [sic!] ;-is,-vi nu sînt în minte-m, mă nebunescu
insanus,-a,-um nebun,-ă, budulac,-ă, zălud,-ă
insatiabilis,-e nesăţîos,-ă, neplinicios,-ă
insatiabiliter nepliniţeaşte, fără saţîu
insativus,-a,-um nesădit,-ă, nesămănat,-ă, neplăntăluit,-ă
insaturabilis,-e nesăturalnic,-ă
insaucius,-a,-um nerăpit,-ă
insacendo,-is mă suiu în sus, mă suiu înlăuntru
insciens,-tis, g.o. neştiutori,-re, neştiut,-ă
inscienter neştiiniţeaşte
inscientia, g.f. neştiinţă
inscite neştiiniţeaşte, fără ştiinţă
inscitia, g.f. neştire, zeludăcie[3], budulăcie
inscitus,-a,-um neştiut,-ă, zelud[4]
inscius,-a,-um neştiut,-ă
inscribo,-is scriu înlăuntru, scriu în sus
inscriptio, g.f. scriere în sus, tituluş
inscriptum, g.n. ţîdulă
inscriptus,-a,-um nescris,-ă; iarăş: înlăuntru scris,-ă
insculpo,-is,-psi,-ere taiu înlăuntru, cioplescu afară
insecabilis,-e netăiecios,-ă
inseco,-as înlăuntru taiu, în sus taiu
insecta, g.n.pl. jivini mărunte carele la miljoc sînt ca şi cum ar hi tăiate, ca şi gărgăunul sau tăunul
insectanter cu întărîtăciune, cu băsău, cu îmbăsăoare
insectatio, g.f. gonire, duduire /155v
insectatus,-a,-um duduit,-ă, gonit,-ă
insecto,-as duduiescu, gonescu
insector,-aris idem
insectus,-a,-um înlăuntru tăiat,-ă
insecutus,-a,-um urmat,-ă
insedabilis,-e nelinicios,-ă
insedabiliter neliniţeaşte
insedatus,-a,-um nelinit,-ă
insennino,-as înlăuntru samănu, sădescu
insenesco,-is,-ui într-îns mă îmbătrînescu
insensibilis,-e nesîmţîcios,-ă
insensilis,-e idem
insensibilitas, g.f. nesîmţîre
inseparabilis,-e nedespărţîcios,-ă
insepultus,-a,-um neîngropat,-ă
insequens,-tis următori,-re
insequenter în chip de urmat, următoriţeaşte
insequor,-eris urmezu, gonescu, duduiescu

[1] Scris: rugăcinea.
[2] Scris: гъсаю.
[3] Scris: зелудъчие.
[4] Scris: зелудь.

inserenus,-a,-um nu-curat,-ă, întunecat,-ă
insero,-is,-sevi într-îns altuiescu, într-îns slobozu
insero,-is,-ui [1]împletescu într-îns
inserpo,-is,-psi mă tîrăscu într-îns
inserto,-as altuiescu într-îns
inservio,-is,-ivi,-ire slujescu
insessus,-a,-um
insibilo,-as şuieru
insiccatus,-a,-um neuscat,-ă
insideo,-es şezu pă dîns
insidiæ, g.f. -arum leşuire
insidianter leşuiţeaşte, cu leşuire
insidiator, g.m. leşuitori
insidior,-aris leşuiescu
insidiose leşuiţeaşte
insidiosus,-a,-um leşuialnic,-ă, leşuitori,-re
insido,-is şezu pă dîns
insidor,-eris
insigne, g.n. sămn, ţîmir
insignia, g.m.[2]**; -orum idem**
insignio,-is însămnezu, însămnu
insignis,-e însămnat,-ă, vestit
insignite însămnăţeaşte
insignitus,-a,-um însămnat,-ă, vestit,-ă
insilie,-is, insilia, pl.g.n. iape care sînt supt supt [sic!] picioarele pînzariului
insilio,-is saiu într-îns
insimul, adv. dempreună, uniţeaşte
insimulatio, g.f. pîrîre, amestecare în greşală, în păcat
insimulo,-as pîrăscu, în păcat îl meastecu
insinuatio, g.f. încuiare, tragere vundeva, pitulare
insinuatus,-a,-um[3] zgîrcit,-ă, încreţît,-ă
insinuo,-as vundeva pre mine mă pitulu, mă tragu, mă supuiu[4]
insipidus,-a,-um fără miros
insipiens,-tis, g.o. nebiun,-ă, fără de minte
insipienter nebuneaşte
insipientia, g.f. nebunie
insipo,-as verbum obsoletum antiquis idem qui injicio aruncu într-însu sau lapădu într-îns

[1] Şters: mă.
[2] Şters: **g.f.**
[3] Scris: **insinnatus,-a,-um**; corectat prin ştergere.
[4] Scris: supuru; corectat prin suprascriere.

insisto,-is,-stiti stau pă dîns
insitio, g.f. altuire, într-îns altuire /[156r]
insititius,-a,-um altuială întru-îns altuit,-ă
insitium, g.n. bucată făcută din tăiat
insitivus,-a,-um într-îns altuitori,-ă, sădit,-ă
insitor, g.m. altuitori, săditori
insitum, g.n. altău, altuire
insitus,-us, g.m. altuire
insitus,-a,-um altuit,-ă
insociabilis,-e neînsoţealnic,-ă
insolabilis,-e nemîngîicios,-ă
insolabiliter nemîngîiţeaşte
insolatio, g.f. uscare, zbicire la razele soarelui
insolatus,-a,-um la baterea razelor soarelui uscat,-ă
insolens,-tis, g.o. neobiciuit,-ă, mîndru
insolenter mîndriţeaşte
insolentia, g.f. neobicinuire, mîndrie
insolesco,-is mă mîndrescu
insolido, adv. tocma, întreg
insolidum idem
insolite neobiciuiţeaşte
insolitus,-a,-um neobiciuit,-ă, nenărăvit,-ă
insolo,-as usucu la bătaia razelor
insolubilis,-e nedezlegăcios,-ă
insolubiliter nedezlegăţeaşte
insolum, pro insolitum, quod apud veteres neobiciuit
insolutum accipere în capul plătirei ceva a lua
insomnia, g.f. preveghiiare, nesomnare
insomnosus,-a,-um somnuros,-ă
insomnis,-e fără de somn
insomnium, g.n. somnare, visare, vedeare în somn
insono,-as,-ui ţîuiescu, sunu
insons,-tis, g.o negreşit,-ă, nevinovat,-ă
insonus,-a,-um nedurmităcios, nedurmitători, nedurmicios,-cioasă
insortitus,-a,-um nesorţît,-ă, neîmpărţît,-ă
inspectatio, g.f. privitură[5]
inspectio privire, uitare
inspecto,-as privăscu, ochiescu
inspector, g.m. privitori, ochitori
insperabilis,-e nenădăjduialnic,-ă, care nu iaste vreadnic de-a să nădăjdui

[5] Scris: privire; corectat prin scriere deasupra rîndului.

insperans,-tis, g.o. nenădăjduitori,-re
exinspsperato[1] fără nădeajde
insperatus,-a,-um nenădăjduit,-ă, fără nădeajde
inspergo,-is presăru pre dîns
inspersus,-a,-um presărat pre dîns,-ă
inspicio,-as ascuţu, înspicescu, în chipul spiculuі ascuţu
inspiratio, g.f. suflare înlăuntru, duhăire
inspiratus,-a,-um înlăuntru suflat,-ă, duhăit,-ă
inspiro,-as înlăuntru suflu, duhăscu
inspisso,-as îndesăscu
inspoliatus,-a,-um nejăfuit,-ă, neprădat,-ă /[156v]
inspuo,-is şcuiepu într-îns, pă dîns şcuiepu
insputo,-as şcuiepăscu într-îns
instabilis,-e nestătători,-re
instabilitas, g.f. nestare
instans,-tis, g.o. de faţă
instanter osîrduiţeaşte, siliţeaşte
instantia, g.f. fiinţă pă ceva, cu osîrdie, umblare sau stare pă ceva sau în ceva
instar, indeclinab, g.n. fungitur vice adverbii în chipul, în locul
instauratio, g.f. zidire, înnoire
instaurativus,-a,-um et instauratitius,-a ziditornic,-ă, clădealnic,-ă
instaurator, g.m. ziditori în sus, clăditori
instauro,-as[2] zidescu în sus, aducu la loc, înnoiescu
insterno,-is,-avi aşternu spre dîns
instigatio, g.f. îmboldire
instigator, g.m. îmbolditori, silitori
instigo,-as îmboldescu
instillatio, g.f. picare într-îns
instillo,-as picu într-îns
instimulo,-as strămurărescu, îmboldescu
instinctor, g.m. îmbolditori, strămurători
instinctus,-us, g.m. silire, îmboldire, îndemnare
instinctus,-a,-um pornit în sus,-ă, îmboldit,-ă
instipulor,-aris făgăduiescu sup legătură sau legămînt
instita, g.f. măframă, brobodealnic, giolgi, zăbranic de păcatul fămeiei
institio, g.f. stare
instito,-as frequentivum est, sæpe contra sto, repugno împotrivă mă luptu
institor, g.m. neguţători, slugă de neguţători
institorius,-a,-um de cîlmari, neguţătoresc,-ă, de vînători
institrix, g.f. precupeaţă, cufăriţă
instituo,-is,-ui aşezu, rînduiescu; iarăş: chivernisescu, învăţu
institutio, g.f. chivernisire, învătare
institutum, g.n. isprăvire, obiceai, rînduire[3]
institutus,-a,-um isprăvit,-ă, aşezat,-ă, învăţat,-ă
insto,-as sînt pă dîns, silescu
instragulum, g.n. lepedeu, zăvadă
instratum, g.n. lepedeu de acoperit, acoperemînt
instratus,-a,-um aşternut pă dîns,-ă, acoperit,-ă
instrenuus,-a,-um neager, neisteţ, leaneş,-ă
instrepo,-is,-pui,-ere spre dîns hodorogescu, zîrnăiescu
instringo,-is strîngu
instructio, g.f. gătare
instructor, g.m. gătitori
instructus,-us, g.m. gătare, gătire
instructus,-a,-um gătat,-ă, gătit,-tă /[157r]
instructivus,-a,-um de gătat,-ă, de gătat de chivernisit
instrumentum, g.n. sculă, unealtă
instruo,-is,-xi gătescu, rînduiescu; iarăş: chivernisescu, învăţu
instupeo,-es,-pui
insvasum, g.n. faţă galbănă, întunecată
insvavis,-e neveselicios, nedulce
insubide neîmpodobiţeaşte
insubidus,-a,-um neîmpodobit
Insubres, g.m.pl. limbi ai Ţării Italiei, lombarduseani
insubtiliter, adv. zeludeaşte[4], neînvăţăţeaşte, nebuneaşte
insucco,-as jilăvăscu, stropăscu
insvefacio deprinzu
insvefactus,-a,-um deprins,-ă
insvesco,-is,-evi mă deprinzu
insvetus,-a,-um nedeprins,-ă
insuflo,-as suflu în sus, înflu într-îns
insula, g.f. ostrov, ţînut împrejurat cu apă mai cu asupră la mare
insularis,-e ostrovăsc,-ă

[1] Recte: **insperato.**
[2] Scris: **insaurator,-as**; corectat prin ştergere şi suprascriere.
[3] Scris: Ръндуире.
[4] Scris: зелудѣще.

insularius,-a,-um lăcuitori în ostrov,-re, de la mai multele case şie depărtat, în casă lăcuitori,-re
insulse mechiiureaşte, zeluzeaşte[1], neîmpodobiţeaşte
insulsitas, g.f. zeluzie, mechiiurie, neînfrîmşeţare, necuviinţă
insulsus,-a,-um nesărat,-ă, fără miros; iarăş: zelud,-ă[2], necuvios,-ă
insultatio, g.f. întărtare, îmbăsăoare
insulto,-as îmbăsăozu, întărtu
insultura, g.f. îmbăsăoare, întărîtăciune
insum, inest sînt într-îns
insumma, g.f. după sumă, întru o summă
insummo,-is,-psi,-ere chieltuiescu, chieltuiescu pă dîns
insuo,-is cosu într-îns, cosu înlăuntru
insuper mai presus de ceaea
insuperabilis,-e nebiruincios,-ă
insurgo,-is,-xi,-ere mă scolu pă dîns, mă scolu în sus
insusceptus,-a,-um nepriimit,-ă, neluat înlăuntru,-ă
insusurro,-as în ureachie-i şoptescu, şoptescu
insutus,-a,-um într-îns cusut,-ă
insyncerus,-a,-um necurat,-ă, necredincios,-ă
intabesco,-is,-bui,-ere înlăuntru mă usucu, mă uscu, mă veştejescu
intactilis,-e nestîngăcios,-ă
intactus,-a,-um neatins,-ă, întreg,-ă, nepîngărit
intantum într-atîta
intalio,-as despicăţeaşte slobozu într-îns, formăluiescu afară
intaminatus,-a,-um întreg,-ă, nepîngărit,-ă
intantum într-atîta
intectus,-a,-um acoperit înlăuntru
integer,-a,-um întreg,-ă
intego,-is acoaperiu, **-xi**
integrasco,-is mă întregescu, mă înnoiescu /[157v]
integre, adv. întreg
integritas, g.f. întregime
integro,-as întregescu, înnoiescu
integrum est nobis slobod ne iaste noao
integumentum, g.n. acoperemînt, lepedeu, plapomă
intellectus,-us, g.m. înţeles
intellectus,-a,-um înţeles,-ă
intelligens,-tis, g.o. înţelegăcios,-să
intelligenter înţelegăţeaşte
intelligentia, g.f. înţeleagere
intelligibilis,-e înţelegăcios,-ă
intelligo,-is înţelegu
intemerandus,-a,-um nepîngăricios,-ă
intemeratus,-a,-um nepîngărit
intemperans,-tis, g.o neoprit, neînfrînat,-ă
interperanter neopriţeaşte
intemperantia, g.f. neoprire, neînfrînare
interperate neopriţeaşte
interperatus,-a,-um neoprit,-ă
Intemperiæ, g.f.pl. dumnezăiţe păgubitoare şi nebunitoare au fost
intemperies,-ei, g.f. stat neoprit, răzmiriţă, turburare
intepesta nox noapte întunecată la miazănoapte
intempestas, g.f. vreame turburată
intempestive necuviinţeaşte, neaşezăţeaşte, fără alcătuire
intempestivus,-a,-um necuvios,-ă, neaşezat,-ă, neîmpodobit,-ă, nealcătuit,-ă
intempestus,-a,-um idem
intendo,-is întinzu; iarăş: spre dîns ascultu, iau aminte
intensio, g.f. întindere afară
intensus,-a,-um întins,-ă
intentatio, g.f. certare, înfruntare
intentatus,-a,-um neispitit,-ă
intente, întentius, intestissime osîrduiţeaşte, ascultătoreaşte
intentio, g.f. întindere
intento,-as certu, întinzătorescu
intentus,-a,-um întins,-ă, ascultătareţ,-ă
intentus,-us, g.m. întinsură, întindere, osîrdie
intepeo,-is,-pui mă încălzăscu
intepesco,-is începu a mă încălzî
inter, præpo. serviens Accusa. între, în miljoc
interalbico,-as[3] mă înnălbăscu între (în miljoc)
Interamma, g.f. oraş italienesc în ţînutul Umbriei
interanea, g.f. maţ

[1] Scris: зелузъще.
[2] Scris: зелудь,ж.
[3] Scris: **interabesco,-as**; corectat prin suprasciere şi ştergere. Întrucît textul a devenit, prin corectare, greu lizibil, a fost reluată desinenţa persoanei întîia (**-bico**) la sfîrşitul cuvîntului.

interareswco,-is tocma mă săcu, mă usucu
interbibo,-is beau tot
interbito,-as viu în miljoc
intercalaris,-e în miljoc pus,-ă
intercalarium, g.n. vreame în mijloc pusă, adecă zîle puse între summa zîlelor anului, ca să să unească anul cu umblarea soarelui sau a zîlei
intercalarius,-a,-um căruia în miljoc i să pune ceva, întrepus,-ă, în miljoc pus,-ă
intercalatio, g.f. întrepunere, punere în miljoc
intercalo,-as puiu înlăuntru, în miljoc, întrepuiu
intercapido,-dinis, g.f. întrepunere, punere în miljoc
intercedo,-is,-ssi,-ere între-umblu, umblu în miljoc /158r
interceptio, g.f. prindere, oprire
interceptor, g.m. prinzători înlăuntru, opritori
interceptus,-a,-um înlăuntru prins,-ă, oprit,-ă, apucat,-ă
intercessio, g.f. între-umblare, sau umblare în miljoc
intercessor, g.m. în miljoc umblători
intercido,-is,-di,-ere taiu în doao, miljocul îi taiu
intercido,-is,-di cazu, mă pierzu, pieiu
intercinctus,-a,-um încins pînă la ceaea parte,-ă, împrejur picat,-ă, însămnat,-ă
intercino,-is,-ui,-ere între dînşii cîntu
intercipio,-is prinz înlăuntru, orescu
intercisse tăieţeaşte, cîte o bucăţîcă, hacăiţeaşte
intercisio, g.f. tăiare dincolo
intercisus,-a,-um tăiat pînă dincolo,-ă
intercludo,-is,-ere închizu, încuiu, închizu calea
interclusio, g.f. închidere, încuiare înlăuntru
interclusus,-a,-um închis în miljoc
intercolumnium, g.n. miljocul stîlpului
interconcilio,-as,-are împreună îmblînzăscu, facu îngăduialnic
interculco,-as în miljoc stropşescu, calcu
intercurro,-is,-ri,-ere alergu între dînşi sau în miljoc
intercurso,-as alergătorescu
intercursus,-us, g.m. alergătura între dînşi
intercus,-tis, adjecti. de dedesuptul pielei, supt piiale; iarăş: o boală
intercutaneus,-a,-um dedesuptul pielei
interdatus,-a,-um împărţît pă mădulari,-ă
interdico,-is,-xi oprescu, contenescu
interdictio, g.f. oprire, contenire
interdictum, g.n. idem
interdictus,-a,-um oprit,-ă, contenit,-ă
interdiu, adv. zîoa[1]
interductus,-us tragere de ceaea parte
interdum, adv. aorea, uneori
interea, adv. într-acealea
interemptio, g.f. omorîre
interemptor, g.m. omorîtori, junghietori
interemptus,-a,-um omorît,-ă
intereo,-is pieiu
interequito,-as în miljoc călărescu, cu calul alergu
interes, imperso. spre mine să uită, folos iaste, lipsă iaste, cuvine-să
interfacio,-is în miljoc facu, lucrezu
interfari a-l strînge, voroava în miljoc a o rumpe
interfatio, g.f. grăire în miljoc sau între cineva
interfectio, g.f. omorîre
interfector, g.m. omorîtori
interfectus,-a,-um omorît,-ă
interfeminium, g.n. trupul cel de ruşine al fămeaiei, pizdă /158v
interficio,-is omoru
interfio,-is,-eri moriu, mă facu nimica
interfluo,-is îm miljoc curgu
interfluus,-a,-um curgători în miljoc,-ă
interfringo,-is,-egi,-ere în miljoc frîngu
interfundo,-is, fudi în miljoc tornu, vărsu, împlu
interfuro,-is,-er prea urgisescu între (cineva)
interfusus,-a,-um în miljoc de-aia parte împlut,-ă
intergerinus paries păreate dempreună
intergero,-is,-ssi portu în miljoc
interjaceo,-es zacu[2] în miljoc
interibi, adv. într-aceale
interjcetio, g.f. lăpădare în miljoc (sau între)
interjectus,-us, g.m. idem
interjectus,-a,-um în miljoc lăpădat,-ă
interjicio,-is lapădu în miljoc
interrim, adv. într-acealea

[1] Scris: zжoa.
[2] Scris: zaку.

interimo,-is,-emi omoru
interior,-us dinlăuntru
interitio, g.f. murire, treacere, piiardere
interitus,-us, g.m. idem
interitus,-a,-um mort,-ă
interjungo,-is,-xi stau, înjugu în miljoc, împreunezu în miljoc, dezjugu, desparţu
interlabor,-eris curgu în miljoc
interlino,-is,-vi,-levi,-ere ştergu afară, tragu de ceaea parte
interlocutio, g.f. grăire în miljoc
interloquor,-eris grăiescu în miljoc
interlucatio, g.f. dezcrăngirea, tăiarea jos a întunecoasei păduri pentru pricina luminării
interluceo,-es miljocul luminezu
interluco,-as crangele ceale dease ale pădurei deşi, pentru pricina luminei le taiu jos
interlunium, g.n. miljocul[1] lunei, cînd nu luminează luna, înnoirea lunei, între-lună
interluo,-is curgu în miljoc
intermaneo,-es,-si rămîiu în mijloc
intermedius,-a,-um de miljoc, miljocciu,-e
intermenstruus,-a ut intermensturua luna de aceaea vreame în care luna nu să veade
intermeo,-as mărgu în miljoc
intermestris,-e de între-luni, cînd nu să veade luna
intermico,-as,-ui,-are în miljoc strălucescu
interminatus,-a,-um nehotărît
interminor,-aris certu, mustru
interminus,-a,-um fără hotar
intermisceo,-es meastecu în miljoc
intermissio, g.f. lăsare în miljoc, slobozîre
intermissus,-us, g.m. idem
intermissus,-a,-um pînă înr-o vreame lăsat,-ă, lăsat în mijloc,-ă
intermitto,-is,-si,-ere lasu în mijloc, pînă într-o vreame lasu
intermorior,-aris cu tot deadinsul moriu
intermortuus,-a,-um mort-viu,-ă
intermundium, g.n. între luni; ar fi deaca ar fi luni mai multe /[159r]
intermuralis,-e de între doao zîduri sau părelţi
internascor,-eris mă nascu întru dînşi
internecinus,-a,-um[2] muricios,-ă
internecio, g.f. omorîre, şteargere de pre pămînt
interneco,-as omoru, cu totuluş cu tot omoru
internecto,-is împreună încleştezu, gujescu, sucescu, împletescu
internidifico,-as în miljoc facu cuiubu [sic!]
internigrans,-tis, g.o. înnegritori între dînşi, amestecăţeaşte înnegritori,-re
interniteo,-es,-tui între dîns strălucescu
internodium, g.n. locul cel derept al nodurilor şi al moţochinelor, care iaste între dînsele în trestie sau într-alt[3] ca acestaş feali de lucru
internosco,-is cunoscu afară
internuntio,-as la doao părţi facu ştire, veaste
internuntius, g.m. sol umblători în mijloc
internundiniumm g.n. vreame de noao zîle
internus,-a,-um denlăuntru
intero,-is,-trivi,-ere frîngu într-însu, mărunţăscu, dumicu, strîvăscu
interordinium, g.n. între-rînd
interpateo,-es,-ui,-ere în miljoc sîntu deşchis
interpedio,-is,-ire împiiadecu
interpellatio, g.f. strîgare sau grăire în mijloc, supărare, turburare
interpellator, g.m. în mijloc spre sine grăitori
interpello,-as grăiescu spre cineva în mijloc, în voroava cuiva cazu cerînd şi pohtind ceva
interpensiva, g.n. jghiiaburi de straşini, postăvioare între părelţi
interplico,-as în mijloc sucescu, într-îns zgîrcescu, încreţăscu
interpolatio, g.f. înnoirea lucrului vechi
interpolator, g.m. înnoitoriul veşmintelor vechi
interpolatrix, g.f. fămeaie curăţîtoare de haine vechi, de demult
interpolis,-e înnoit,-ă
interpolo,-as înnoiescu
interpolus,-a,-um înnoit,-ă
interpono,-is puiu în miljoc
interpositio, g.f. punere în mijloc
interpositus,-us, g.m. idem
interpositus,-a,-um pus în miljoc,-ă
interpremo,-is,-ssi calcu în mijloc
interpres,-tis, g.o. tălmaci,-ţă, tîlcuitori,-re
interpretamentum, g.n. tălmăcire, tîlmăcitura
interpretatio, g.f. tîlcuire

[1] Şters: cornu.
[2] Scris: **internencinus,-a,-um;** corectat prin ştergere.
[3] Scris: într-al.

interpretatus,-a,-um tălmăcit,-ă, tîlcuit,-ă
interpretor,-aris tîlcuiescu, tălmăcescu
interpunctio, g.f. usebire cu punt, despărţîre
interpunctum idem
interpunctus,-a,-um cu punturi ales, despărţît,-ă /[159v]
interpurgo,-as mătur, curăţu
interputo,-as
interquiesco,-is mă odihnescu în mijloc, mă răpaosu
interrado,-ssi,-ere dincoace, dincolo tunzu, razu, în mijloc razu
interrasilis,-e în mijloc ras,-ă, ras,-ă
interrasus,-a,-um colo şi colo ras,-ă, tuns,-ă
interregnum, g.n. biruire şi împărţire între vreamea împăraţilor celor morţi sau celor schimbători
interrex, g.m. îndereptătoriul ţărei după moartea împăratului pînă la aleagerea[1] împăratului celui nou
interritus,-a,-um neîngrozît,-ă
interrogatio, g.f. întrebare
interrogatiuncula, g.f. întrebăturea
interrogo,-as întrebu
interrogative întrebăţeaşte
interrogativus,-a,-um de întrebat, întrebătorealnic,-ă
interrumpo,-is,-upi rumpu în mijloc
interrumpte rumpăţeaşte, stricăţeaşte
interruptus,-a,-um rumpt,-ă
interscalmium, g.n.
interscapilium, g.n.
interscindo,-is taiu în mijloc
interscribo,-is scriu în mijloc
interseco,-as,-cui mijlocul taiu în doao, taiu
intersectio, g.f. tăiare afară
intersepio,-is,-psi îngrădescu în mijloc
interseptum, g.n. păreate den mijloc sau gard
interseptus,-a,-um îngrădit în miljoc,-ă, împrejurat,-ă
intersero,-is,-sevi,-ere sădescu în mijloc, plăntăluiescu
intersero,-is,-ui aşezu în mijloc
intersistitur[2]**, imper.** în miljoc sîntu
intersisto,-is stau între dîns, în grai aciiaş-aciiaş stau
interspergo,-is în miljoc presaru
interspiratio, g.f. luare de suflet, rasuflare
interspiro,-as răsuflu, iau suflet
intersterno,-is,-avi miljocul sau în miljocu-l aşternu jos
interstinctus ignis aciiaş-aciiaş stîns focul
interstinquo,-is,-xi,-ere alegu în miljoc
interstitio, g.f. lăsare în miljoc
interstitium, g.n. loc deşert între ceva, spaţie
intersto,-as stau între (dîns)
interstrepo,-is,-pui hodorogescu în miljoc
interstringo,-is,-xi strîngu
interstruo,-is,-xi grămădescu întruna, zidescu
intersum,-es de faţă sîntu, sînt între dînşi
interrextus,-a,-um[3] în mijloc ţăsut,-ă
intertignium, g.n. miljocul grinzilor, întregrindirea
intertinctus,-a,-um văpsît în miljoc,-ă, /[160r] picat,-ă
intertraho,-is afară tragu
intertrigo,-inis, g.f. opărîrea, jupuirea pielei coapselor pentr-umblare sau călariia
intertrimentum, g.n. păţîre de pagubă
intertritura, g.f. idem
interturbatio, g.f. turburare în mijloc
interturbo,-as turburezu, zăpăcescu
intervaco,-as îndeletnicescu în miljoc
intervallatus,-a,-um
intervallum, g.n. loc deşărt întru ceva ca şi spaţium
interveloo,-is,-vulsi et -velsi rumpu afară în mijloc
intervenio,-is,-ni viu în mijloc, mărgu spre dîns
interveniens,-tis, g.o. adje. mărgători spre sine,-re, venitori în mijloc
interventio, g.f. chiezăşuire
interventus,-us, g.m. venire în mijloc, meargere spre dîns
interventor, g.m. venitori în mijloc, în mijloc rumpători
intervenium, g.n. mijlocul puterei pămîntului
interverto,-is,-ti,-ere întrocu, cu vicleniia ducu înlăuntru

[1] Scris: alegearea.
[2] Scris: **insistur**; completat prin scriere deasupra rîndului.
[3] Recte: **intertextus,-a,-um**.

intervigilo,-as preveghiiu în miljoc (păzăscu)
intervireo,-es între dîns înverzescu
interviso,-is,-ere,-si în miljoc cercetezu, viu ca să văzu
interula, g.f. cămeaşă, ie
interundo,-as hinc participium interundatus,-a,-um, hoc est in undarum figuram distinctus
intervoco,-as chiemu înlăuntru
intervomo,-is,-ere în miljoc borăscu
interusurium camată, dobîndă
intestabilis,-e nevreadnic spre facere de leage, necuvios,-ă spre mărturisire
intestato fără de tistament, adecă mărturisire
intestatus,-a,-um lăsat fără de facere de tistament,-ă, nemărturisit,-ă
intestinum, g.n. maţ
intestinus,-a,-um cel mai dinlăuntru,-ă
intexo,-is,-xui ţăsu într-îns
intextus,-us, g.m. ţeasere într-îns
intextus,-a,-um ţăsut în mijloc,-ă, într-îns ţăsut,-ă
intimatio, g.f. vestire afară
intimator, g.m. afară vestitor
intime prea dinlăuntrăţeaşte, din purceaderea cea dinlăuntru, den inimă
intimo,-as vestescu, facu veaste
intimus,-a,-um denlăuntru, prea denlăuntratec,-ă
intinctus, g.m.,-us întingere într-îns
intingo,-is,-xi întingu, într-îns întingu
intollerabilis,-e nepurtăcios,-ă, nerăbdăcios,-ă, nepătimicios
intollerabiliter, adv. nerăbdăţeaşte
intollerandus,-a,-um nerăbdăţealnic,-că, nepătimealnic,-ă
intollerans, g.o. nerăbdători,-re
intollerantia nepătimire
intondeo,-es,-di tunzu înlăuntru
intono,-as tunu, durduiescu
intonsus,-a,-um netuns,-ă
intorqueo,-es sucescu într-îns
intortus,-a,-um sucit într-îns,-ă
intra, præpo. serv. accu. în, într-îns,-să /[160v]
intractabilis,-e nepipăicios,-ă, neblînzîcios,-ă
intractus,-a,-um înlăuntru tras,-ă
intrameus,-a,-um denlăuntru
intraordinium, g.n. miljocului, rîndului, orînduielei între-orînduială
intrarius,-a,-um denlăuntru
intramuranus,-a,-um denlăuntru den zîd
intramisco,-is,-si mă cutremuru, dîrdăiescu
intremo,-is,-ui,-ere mă îngrozăscu, tremuru
intrepide neînfricăşeţeaşte, neîngrozîţeaşte, nespăriţeaşte
intrepidus,-a,-um nespărecios,-ă, nefricos,-ă, cutezători,-re
intributio, g.f. dare de ajutori, de ocină
intrico,-as legu
intrinsecus, adv. de colo dinlăuntru
intrita,-æ et intritum hrană în pio frîmtă, pisată (bucată)
intriitus,-a,-um dumicat într-îns,-ă, sfărîmit,-ă
intro,-as întru
intro, adv. înlăuntru, într-îns
introcludo,-is,-si încuiu înlăuntru
introdo,-as dau înlăuntru
introduco,-is,-e dau înlăuntru, înlăuntru aducu
introductio, g.f. ducere înlăuntru, aducere înlăuntru
intreo,-s,-vi,-ire mărgu înlăuntru
introrfero,-ers,-tuli ducu înlăuntru, aducu înlăuntru
introgredior mărgu înlăuntru, păşescu
introitus, g.m. întrare, înlăuntru meargere
intromitto,-is înlăuntru trimiţu, slobozu înlăuntru
introrsum, adv. dincolo, dinlăuntru
introrsus, adv. idem
introrumpo,-is,-upi,-ere [1] înlăuntru surpu
introspicio,-is,-xi mă uitu înlăuntru
introvoco,-as înlăuntru chiemu
intrudo,-is înlăuntru împîngu
intuussus,-a,-um înlăuntru împîns,-ă
intubaceus,-a,-um de scai-voinicesc
intubum, g.n. scai-voinicesc
intubus, g.m. idem
intueor,-eris mă uitu la dîns, privăscu
intuitus, g.m. uitare la dîns, privire
intumeo,-is,-mui mă umflu în sus, mă mîndrescu
intumesco,-is idem
intuor,-aris mă uitu spre dîns, mă uitu
inturbatus,-a,-um neturburat,-ă, nesupărat,-ă
inturbidus,-a,-um neturburat,-ă, curat,-ă
inturgeo,-es mă unflu afară, mă băşicu de unflătură

[1] Şters: răpştescu.

intus, adv. înlăuntru
intusium, g.n.; vide: indusium cameaşă, ie
intutus,-a,-um neîndrăzneţ,-ă
intybus, g.f. vel intybum; vide: intubum et intubus scai-voinicesc /[161r]
invado,-is,-si mă scolu spre dîns, mărgu spre dîns
invalentia, g.f. nesănătate
invaleo,-es iau puteare
invalesco,-is idem
invaletudo, g.f. nesănătate
invalidus,-a,-um fără puteare, slab,-ă
invasio, g.f. lovire spre dîns
invasor, g.m. sculători spre dîns, răpştitori spre dîns
inuber, g.o. sterp,-ă, nu-roditori,-re
invectio, g.f. purtare înlăuntru, înlăuntru ducere; iarăş: suduire
invectitius,-a,-um în care să poartă, de purtat
invectivus,-a,-um cu sudalme osîrdutori,-re
invectus,-a,-um înlăuntru dus,-ă, înlăuntru purtat,-ă
invectus,-us purtare înlăuntru, înlăuntru ducere
inveho,-is,-xi înlăuntru portu, înlăuntru ducu
invehor,-eris suduiescu, înjuru
invenditus,-a,-um nevîndut,-ă
invenio,-is găsăscu, aflu
invenitur, imperso. să găseaşte
inventarium, g.n. catastif de însămnarea unealtelor casei
inventio, g.f. găsîre, aflare
inventiuncula g.f. găsîturea
inventor, g.m. aflători, găsîtori
inventrix, g.f. găsîtoare
inventum, g.n. găsît, găsîtură
inventus,-a,-um găsît,-ă
inventus,-us, g.m. găsîre, aflare
invenuste grozăviţeaşte, neîmpodobiţeaşte
invenustus,-a,-um neîmpodobit,-ă
inverecunde neruşinăţeaşte, fără stidire
inverecundia, g.f. neruşine, nestidire
inverecundus,-a,-um neruşinos,-ă, nestidealnic,-ă
invergo,-is curgu într-îns, mărgu înlăuntru, spre dîns mă plecu
inversio, g.f. întoarcere
inversus,-a,-um întors,-ă, înturnat,-tă
inverto,-is întorcu
invesperascit însărează înlăuntru
investigabilis,-e necăutăcios,-ă, necercăcios,-ă
investgatio, g.f. cercare, iscodire, căutare
investigator, g.m. cercători
investigo,-as cercu, cautu, pă urmă-i mărgînd cautu
investio,-is,-vi,-ire înveşmîntezu
investis,-e neînhăinat,-ă, fără de veşminte; iarăş: fără de barbă
inveteresco,-is mă învechiescu
inveteratio, g.f. învechitură
inveteratus,-a,-um învechit,-ă
invetero,-as învechiescu
invicem, adv. [1];iarăş: împrumut
invictus,-a,-um nebiruit,-ă, nebiruinţatec,-ă
invide pizmuiţeaşte
invidentia, g.f. pizmuire
invideo,-es,-di pizmuiescu
invidia, g.f. pizmă
invidiola, g.f. pizmuliţă /[161v]
invidiose pizmuiţeaşte
invidiosus,-a,-um pizmătareţ,-ă
invidus,-a,-um pizmaş,-ă
invigillo,-as cu osîrdie preveghiezu
invincibilis,-e nebiruincios,-să; **Apulei verbum**
invinius,-a,-um
inviolabilis,-e întreg,-ă, nepîngăricios,-ă
inviolate întreg, curat, fără de bîntuire
inviolatus,-a,-um nebîntuit,-ă
invisco,-as învîscescu, cu vîscu sau cu clei ungu
invisibilis,-e nevăzăţealnic,-ă
invisitatus,-a,-um necercetat,-ă
inviso,-as cercetezu, mărgu să văzu
invisus,-a,-um urîcios,-ă; iarăş: nevăzut
invitabilis,-e la sine trăgători,-re, amăgitori,-re
invitamentum, g.n. chiemare, amăgire
invitatus,-a,-um chiemat,-ă
invitatus,-us, g.m. chiemare, amăgire
invite fără voie, împotriva voiei
invito,-as chiemu; iarăş: îmbiiu, învitezu
invitus,-a,-um fără voie, împotriva voiei
invius,-a,-um fără cale
Inula, g.f.
inultus,-a,-um fără de bîntuială, neglobit,-ă, nepus în urgie
inumbro,-as umbrezscu [sic!]
inunco,-as cu cîrligul îl zmucescu sau cu unghiţa, prinzu

[1] Spaţiu liber în text.

inunctio, g.f. ungere
inunctus,-a,-um uns,-ă
inundatio, g.f.
inundo,-as
inungo,-is,-xi ungu
invocatio, g.f. chiemare înlăuntru, chiemare într-ajutori
invocatus,-a,-um nechiemat,-ă; iarăş: chiemat într-ajutor,-ă
invoco,-as înlăuntru chiemu; iarăş: într-ajutori chiemu
involito,-as zboru spre dîns
involo,-as zbor; iarăş: spre dînsrăpştescu
involo,-as cu palma-mi îl răpăscu, ascunzu[1], pălmescu
involucer,-e,-cris nezburăcios,-ă, nu-arepios,-ă
involucre, g.n. fotă sau pînzătura bărbierească împrejurul grumazălor, pă spate lotoare
involucrus,-a nezburăcios,-ă
involucrum, g.n. înlăuntru învăluitoare
involvo,-is,-vi învăluiescu înlăuntru, prăvălescu pre dîns
involvulus, g.m. omidă
involute înlăuntru învăluiţeaşte
involutus,-a,-um învăluit întruna,-ă, întruna împletit,-ă
involvulus, g.m. viiarme sucitori de frunză de vie, omidă
inurbane prosteaşte, mojiceaşte, neomeneaşte
inurbanus,-a,-um prost,-ă, mojic, fără omie, neom,-oaie
inurgeo,-es,-ursi împotrivă-i îl silescu, mă certu, mă luptu, mă pricescu
inurino,-as mă ascunzu în apă
inuro,-is,-ussi arzu înlăuntru, cocu într-îns /[182v]
inusitate neobiciuiţeaşte, nedeprinzăţeaşte
inusitatus,-a,-um neobicinuit,-ă, nedeprins,-ă
inustus,-a,-um nears,-ă; iarăş: înlăuntru copt,-ă, spre dîns ars,-ă
inutilis,-e nefolosîtori,-re
inutilitas, g.f. nefolosînţă
inutiliter nefolosînţeaşte
invulgo,-as vestescu afară, slobozu afară spre obşte
invulnerabilis,-e nerănicios,-ă
invulneratus,-a,-um nerănit,-ă
Inyssus, g.f. oraş în Eghipet

IO

jo! inter. gaudentis et dolentis hăi! oh! vai!
Io, Ius fata lui Inachus, într-alt nume Isis
jocabundus,-a,-um batjocorealnic,-ă, glumicios,-ă
jocans batjocuritor,-re
Jocasta, g.f. muma lui Edipus, muiarea lui Lagus [sic!]
jocatio, g.f. batjocurire, glumire
joco în batjocură
jocor,-aris batjocurescu, glumăscu
jocose batjocuriţeaşte, glumiţeaşte
jocosus,-a,-um batjocuricios,-ă, glumicios,-ă, glumăţ,-ă
joculans,-tis, g.o. batjocuritori,-re, glumitori,-re
jocularis,-e de glumă, glumealnic,-ă, batjocurealnic,-că
joculanter batjocuriţeaşte, glumiţeaşte
jocularius,-a,-um de glumă, glumealnic,-ă, batjocurealnic,-ă
joculator, g.m. batjocuritori, glumitori,-re
joculatorius,-a,-um glumiţealnic,-ă, batjocurealnic,-ă
joculor,-aris batjocurescu
joculus, g.n. glumşoară, batjocuriţă
jocus, g.m. batjocură, glumă
Jolaus, g.m. fii au fost lui Ificlus
Jole, g.f. fata împăratului Euritus
Jonia, g.f. ţînut asienesc în care iaste oraşul Efesus
jonicus,-a,-um ionicesc,-ă, den ţînutul Ioniei[2]
jonius,-a,-um idem ionean,-că
jonthi, g.m. zgrăbunţăre pă obraz
Jopas, g.n. numele unui împărat africesc
Joppe, g.f. oraş al Ţărei Jidoveşti lîngă mare
Jordanis, g.m. apă curgătoare în Ţara Jidovască, prin Galileiia
Jos, g.f. ostrov la Marea Mirtuineanilor
jota, g.f. slovă grecească, carea atîta face ca nimic
Jovianus, g.m. un poetic pontean (den Pont)

IP

Ipana, g.f. oraş au fost lîngă Carthago
ipes, g.m.pl. vermii rozători de mugure de vie

[1] Scris: ascuţu; corectat prin suprascriere.

[2] Şters: ionean.

Iphares, g.m. un fii al lui Priiam
Iphanasna, g.f. fata lui Pretus
Iphiolus, g.m. fiiul lui Amfitrion, tatăl lui Iolaus
Iphicrates, g.m. pîrgari au fost la Athina
Iphidamas, g.m. fiiul lui Antenor /[162v]
Iphigenia, g.f. fiica lui Agamemnon şi a Clitemnestrei
Iphinedia, g.f. fămeaia lui Aloeus[1] au fost cu care au curvit Neptunus
Iphis, g.m. numele unui copil frumos în Ovidius
Iphitus, g.m. fiiul lui Hamon în Virghilius
ips, g.m.[2] viiarme rozători de barboane de struguri; iarăş: car (molie)
ipsa, pro. ceastă, iastă
ipse, g.m. pro. cest, iest
ipsissimus,-a,-um, prono. tocma el, tocma acesta, adevărat
ipsum, pronomen. aceasta, acesta, **g.n.**
ipsus, prono. el, cest

IR

ir, hiris; vide: hir palmă
ira, g.f. mînie
iracunde mînieţeaşte, mînios
iracundus,-a,-um mînios,-ă
irascor,-aris mă mîniiu
irate cu mînie
iratus,-a,-um mîniiat,-ă, mînios,-ă
ire, inf. a mearge
Irene, g.f. un ostrov
irinus,-a,-um de crin vînăt
iris,-idis, g.f. curcubeu; iarăş: crin vînăt
ironia, g.f. îngînare, cînd cu faptele noastre sau cu fiinţa zîcerei afară şi cu purtarea glasului vestim; cum într-alt chip înţeleagem decît alsaoarea (adecă **proprietas**) graiului
irpicis, g.f. greblă, chier [sic!] cu dinţi
irradiatio, g.f. răzîre[3], luminare
irradio,-as luminezu, răzăscu
irrasus,-a,-um neras,-ă, netuns,-ă
irrationalis,-e neînţelept,-ă, fără minte înţeleaptă, isteaţă
irrationalis,-e idem
irraucesco,-is amuţăscu
irrucio,-is,-ire idem
irreditivus,-a,-um neînturnători,-re, neîntorcători,-re
irregularis,-e fără regulă, nereguralnic,-ă
irreligatus,-a,-um nelegat,-ă
irreligiosus,-a,-um nedumnezăialnic,-ă, fără de leage, necredincios,-ă
irremeabilis,-e de unde nu să poate înturna îndărăt
irremediabilis,-e nevrăciuialnic,-ă, nevindecăcios,-ă
irremumerabilis,-e neputincios,-ă
irreparabilis,-e neaducăcios la loc,-ă
irrepertus,-a,-um negăsît,-ă, nesuflat,-ă
irrepo,-is,-psi mă tîrăscu înlăuntru
irreprehensibilis,-e nemustrăcios,-ă, nedojeniţealnic,-ă, necertăcios,-ă
irreprehensus,-a,-um idem
irrepto,-as înlăuntru mă tîrătorescu
irrequitus,-a,-um neodihnit,-ă, neräposat,-ă
irresectus,-a,-um netăiat,-ă
irresolutus,-a,-um nedezlegat,-ă
irretio,-is,-vi,-ire îl dau în mreajă, cu vicleşug îi prinzu
irretitus,-a,-um cu vicleşug îm/[163r]prejur luat,-ă, încungiurat,-ă, prins,-ă
irreverens,-tis, adject. Digest.
irreverenter necinstiţeaşte, fără de cinste
irreverentia, g.f. neomenie
irrevocabilis,-e nechiemăcios îndărăt,-ă
irrevocatus,-a,-um nechiemat îndărăt,-ă
irrevolutus,-a,-um îndărăt neînturnat,-ă, neîntorcători îndărăt,-re
irrideo,-es îl rîzu, batjocurescu
irridicule în chip de rîs; nerîzînd
irrigatio, g.f. stropire
irrigo,-as stropăscu
irrigua,-orum, g.n. livade cu pîraie umezitoare
irriguus,-a,-um stropicios,-ă
irripio,-is,-pui răpăscu înlăuntru
irrisio, g.f. rîdere, batjocurire
irrisor, g.m. rîzători, batjocuritori
irrisus,-us, g.m. rîdere
irrisus,-a,-um rîs,-ă
irritabilis,-e curînd turburăcios în sus, întărîtăcios,-ă[4], aţîţăcios,-ă

[1] Recte: Alceus sau, cum e notat în alte locuri: Alţeus.
[2] Scris: **imps, g.m.**; corectat prin ştergere.
[3] Scris: гъзжре.
[4] Scris: întărtăcios,-ă.

irritamen, g.n. întărîtare, aţîţare
irritamentum, g.n. idem
irritatio, g.f. idem
irritator, g.m. îmbăsăotori, întărîtători[1], amuţîtori
irritatus,-a,-um îmbăsăoat,-ă, buşluit,-ă
irrito,-as întărtu, îmbăsăozu
irritus,-a,-um înzădranic,-ă, în hăiabă
irroboro,-as mă înţelepţescu, mă întărescu
irrogatio, g.f. bîntuire, lăpădare pă dîns, globire[2]
irrogatus,-a,-um pă dîns lăpădat,-tă
irrogo,-as globăscu, pedepsăscu
irrorat, imper. roao[3] cade
irroro,-as roaorezcu[4], cazu roao, humezescu
irrubeo,-es mă roşescu
irrubesco,-is idem
irructo,-as spre dîns izbucnescu, spre dîns pufăiescu
irrugio,-is,-vi spre dîns urlu
irrugo,-is,-vi spre dîns urlu
irrumo,-as vitei ceii sugătoare ţîţa în gură i-o dau
irrumpo,-is,-psi spre dîns frîngu, surpu înlăuntru, rumpu
irruo,-is,-rui înlăuntru surpu, rumpu, pă dîns rumpu, surpu
irruptio, g.f. frîngere înlăuntru, surpare, rumpere înlăuntru
irtiola, g.f. genus vitis
Irus, g.m. un calic sărac în Sţithiia

IS

is, pronomen, ea, is acesta, aceasta, cesta,-ă
Isæus, g.m. numele unui înţelept
isagoge, g.n. înlăuntru povăţuire, întîiul vreaunii învăţături
isagogicus,-a,-um de povăţuit înlăuntru
Isander, g.m. fii au fost lui Bellerofond[5]
Isara, g.f. apă curgătoare frîncească /[163v]
isatis, g.f. iarbă văpsîtoare
Isauri, g.m.pl. lăcuitorii Isariei
Isauria, g.f. ţînut în Asiia cea mai Mică
isauricus,-a,-um isauricesc,-ă
Isaurum, g.n. oraş în Paflagoniia
Ischia[6], g.n.pl.
ischiacus,-a,-um pă carele îl dor aceaste oase
ischiadicus,-a,-um idem
ischias, g.f.
ischiaticus,-a,-um[7]
Ischomache, g.f.[8] muiarea lui Firthous
ischuria, g.f. zăprirea[9], oprirea udului
Iscia, g.f. un ostrov
isiaci, g.m.pl. popii dumnezăului Isis din Eghipet
Isis,-sis et Isidus dumnezău eghipteanilor au fost
Ismæl, g.m. fiiul lui Avraam cel din slujnică
Ismæla, g.f. ţînutşor aravienesc
Ismarus, g.m. munte traţiesc; **hinc: ismaticus,-a,-um**
Ismena, g.f. fata lui Oedipus
Ismenias, g.m. un fluieraşi vestit thebasean
Ismenus, g.m. gîrlă în Scoţiia
isocimanon, g.n. iarbă foarte cu miros frumos
isoscolon, g.n. părticica voroavei dereaptă
Isocrates, g.m. un înţelept vestit cu podoabă grăitori au fost în Athina
isonomia, g.f. îndereptare de leage
isopleuron, g.n. figură cu dereaptă coastă
isopyron, g.n. bob turcesc
Isopolis, g.f. oraş hişpaniesc
ispida, g.f. masăre [sic!] cerească
Isræl, g.m. fiiul patriarhului Isaac, într-alt[10] nume Iacov, de pre care să zîc jidovii izrailteani[11]
Issa, g.f. un ostrov la Marea Vineţiianilor cătră Ţara Horvăţască, alt [nume][12] i-e Lisa
Issus, g.f. oraş au fost în Ţiliţiia
issytum, g.n. cîrnat împlut
iste,-a,-um pro. acesta, aceasta
Ister, g.n. Dunărea

---

1 Scris: întărtori.
2 Adăugat ulterior.
3 Scris: roao.
4 Scris: roaорезку.
5 Scris: Бѣллерефондь.
6 Scris **Ischilia;** corectat prin ştergere.
7 Scris: **ischiticus;** completat prin scriere deasupra rîndului.
8 Scris: **Ischimache, g.f.**; completat prin scriere deasupra rîndului.
9 Scris: зъприрѣ.
10 Scris: într-al.
11 Scris: израилтѣни.
12 Cuvînt lipsă în text.

isthac, adv. într-acolo
Isthic, isthæc, prono. tocma acesta, acesta, această
isthinc, adv. de acolo
isthuc, adv. colo, acolo
isthmia, g.n.pl.[1] sărbătoare mare în Ţara Elinească a dumnezăului Neptunus
isthmus, g.m. strîmtarea pămîntului între doao mari
isthoc, g.n. tocma aceasta
ishoc, adv. de-acolo
istiusmodi ca acesta, într-acest feali
istrorsum, adv. într-acolo
Istria, g.f. ţînut între Marea Vineţiei şi-ntre munţi
Istropolis, g.m. oraş traţiesc
istuo, adv. acolo
istud, prono. aceasta
Istula, g.f. apă în căpătîiul **Rhenusului**[2]
ita, adv. aşa, ie
Italia, g.f. Italiia, în Europa între Marea Adriaticum şi **Tyrrhenum**[3], care are oraş mare pă Roma /[164r]
Italice, g.f. nume al unui oraş spaniolesc
italicus,-a,-um italicesc, den Ţara Italiei[4]
italus, g.m. italiian
itaque pentru aceæa
item, adv. iarăş
iter, itineris, g.m. călătorie[5], umblare pă drum, pă cale
iteratio, g.f. poftorire; iarăş: începere dintîiu
itero,-as poftorescu; iarăş: începu dintîi
iterum, adv. iarăş
Ithaca, g.f. ostrov la Marea Ionium în care au domnit Ulises[6]
Ithacus,-a,-um ithacan,-că
Ithyca, g.f. oraş supt muntele Taurus
Ithyræus,-a,-um ithiriian,-că
itidem, adv. într-acela chip
itiner,-eris, g.n. drum, cale, umblare pă drum
ithinerarium, g.n. scrierea umblării pă drum
itineror,-aris umblu pre drum, călătorescu
ithinerarus,-a,-um drumealnic,-ă, de cale
itio, g.f. meargere, umblare
ito,-as mărgătorescu, adease mărgu
itur, imper. să mearge, să umblă
Ituræa, g.f. ţînut din Ţara Jidovească cătră Ţelea, Siriia
Ituræus,-a,-um iturean,-că
Iturissa, g.f. oraş hişpanienesc
iturus,-a,-um mărgători,-re
itus,-us meargere, mărs
Itys, g.m. fiiul lui **Tereus**
juba, g.f. ager, păr de pă grumaz
Juba, g.m. împăratul Mauritaniei
jubar,-aris, g.m. rază, luminare, strălucoare
jubatus,-a,-um ageros,-ă
jubeo,-es lasu, poruncescu
jubilatus, g.m. chiuirea mojicilor
jubilo,-as mă bucuru, în bucurie chiuiescu, strîgu
jubilum, g.n. bucurie, bucurare
jucunde cu dragoste, veseliţeaşte
jucunditas, g.f. veselie
jucundor,-aris mă veselescu
jucundus,-a,-um drag,-ă, veasel,-ă, cuvios,-ă
Judæa, g.f. Ţara Jidovească; iarăş: jidovcă
Judæus, g.m. jidov
judaicus,-a,-um[7] de jidov, jidovăsc,-ă
judex, g.m. judeţ, judecători
judicatio, g.f. judecare
judicato cu judeţ
judicatum, g.n. judecat, lucru judecat
judicatus,-a,-um judecat,-ă
judicatus,-us judeciia, judecare, judeţime
judicialis,-e de judecat,-ă, de legiuit, judecalnic,-ă
judiciariu, g.n. idem
judicium, g.n. judeţ, legiuire
judico,-as judecu
Juvernia, g.f. ostrov cătră Angliia
juga, g.n.pl. scaun de scînduri de corabie pre care şed corăbiitori
jugula, g. pişatul coasei, sămn stelesc
jugulatio, g.f. omorîre, junghiiare în grumaz[8]
jugalis,-e întruna încleştat

[1] Scris: **g.f.**; corectat prin ştergere şi completare.
[2] Scris: Рхенусулуи.
[3] Scris: Туррхенумь.
[4] Scris: Италиеи.
[5] Scris: căpătorie.
[6] Scris: Улисѣсь.
[7] Scris::: **judicus**; competat prin scriere deasupra rîndului.
[8] De aici T. Corbea reia încă odată, cu unele modificări, lista de la **jugalis** pînă la **jugulatio**.

jugamentum legare în chip de jug
jugarius,-a,-um de jug
jugeratim
jugerum, g.n.
jugero,-as în chipul căiei ţîpu
juges, g.m.[1] delarelaş [sic!] a jugu, jugari[2]
jugis,e neînepătec,-ă, nepărăsealnic,-ă
jugitur, adv. neînceput, nepărăsît
jugula, g.f. sămn de steale mare
jugulans,-tis, g.f. nucă, nucă italienească
jugo,-as înjugu, încleştezu
jugosius,-a,-um prăpăstios,-ă, înălturatec,-ă, ascuţît,-ă
jugula, g.f. pişatul coasei
jugulatio, g.f. omorîre, junghiiare în grumaz, sugrumare în gîtlej
jugulo,-as omoru, gîtlejul îl taiu, junghiiu
jugulus, g.m. gîtlej
jugum, g.n. vîrv de munte; iarăş: vită de un jug
Jugurtha, g.m. fii au fost lui Manastabalis, împăratul numideanilor
Jula, g.f.[3] cetatea Ghiula în Ţara Ungurească
Julia, g.f. nume al cîtorva oraşuri mari
Julianus, g.m. numele unui împărat rimlenesc
Julias,-adis, g.f. oraş în Iudea
Juliobona, g.f. oraş în Franţiia
Juliomagum, g.n. oraş frîncesc
Julius mensis, g.m. iunie
Julius Cæsar, g.m. împăratul cel dintîi rimlenesc
Julus, g.m. flocul mugurului sau colţului lemnului; iarăş; numele unui copil
jumentarius, g.m. vînzători, grijitori de vite
jumentum, g.n. vită, vită ajutătoare
juncetum, g.n. şovăriş, loc trestios, şovăros
junceus,-a,-um de papură, de şovar
juncinus,-a,-um idem
jucosus,-a,-um păpuros, şovăros,-ă
junctim, adv. înjugăţeaşte, încleştăţeaşte
junctio, g.f. încleştare
junctura, g.f. idem
junctus,-a,-um încleştat,-ă
junculus,-a,-um încleştat,-ă
junculus g.m. păpurică, şovăraş
juncus,-i, g.m. şovar, papură

jungo,-is,-xi încleştezu
junices, g.f. junince, viţă de sămînţă, viţă de vie roditoare
junior et hoc iunius mai tînăr,-ă
juniperus, g.f.[4]
junius, g.m. iunie (lună)
junix, g.f. junince
Juno,-onis fata lui Saturnus /[185r]
Junonia, g.f. nume al doaor ostroave
Junonicolæ, g.m.pl. năroade cinstitoare pă Iuno
junonius, g.m.;,-a,-um iunonicesc,-ă
Jupiter, Jovis, g.m. văzduh, aer; iarăş: fiiul lui Saturnus pre care l-au ţînut poeticii prea de sus a fi
Jura, g.f. munte în marginea Ţărei Frînceşti
juramentum, g.n. jurămînt
jurandum, g.n. jurare
juratus,-a,-um jurat,-ă
jure după leage
jurejuro,-as juru
jurgatio, g.f. mustrare, proobrăzîre
jurgiosus,-a,-um proobrăzuicios,-ă, arţăgaş,-ă
jurgius, g.n. proobrăzuială, mîncărire
juro,-as proobrăzuiescu, tragu îndărăpt
jurgor,-aris idem
juridicialis,-e legiuialnic,-ă, de leage
juridicus, g.m. spuitori de leage afară, de judecată
juridicus,-a,-um cu leage rînduit,-tă
jurisconsultus, g.m. ştiutori de leage
jurisdictio, g.f. puteare spre slujirea legei
jurisinterpres,-tis, g.m. tîlcuitori de leage
jurisperitus, g.m. ştiutori de leage
jurisprudentia, g.f. învăţătură de leage
juro,-as juru
jurulentus,-a,-um zănos,-ă
jus, juris, g.n. leage; iarăş: zamă
jusculum, g.n. zămşoară, zamă
jusjurandum, g.n. jurămînt
jussio, g.f. lăsare, porîncire
jussor, g.m. lăsători, porîncitori
jussulentus,-a,-um zămos,-ă, în zamă hiert,-tă
jussum, g.n. lăsare, porîncă
jussus,-us, g.m. idem
justa,-orum, g.n.pl. cinste de îngroparea mortului (sau pomană)

[1] Scris doar m.
[2] Textul este foarte greu lizibil.
[3] Scris: **Jura, g.f.**; corectat prin suprascriere.
[4] Scris: **junispersus, g.m.**; corectat prin ştergere şi completare.

juste derept
justificatio, g.f. îndereptare
justifico,-as îndereptezu
justificus,-a,-um făcători de dereptate,-re
justitia, g.f. dereptate
justiciium, g.n.[1] părăsîrea legei sau svazei pînă la o vreame, stare de scaun
juste derept
justum, g.n. subs. care iaste derept, lucru adevărat,-ă, derept
justus,-a,-um derept,-ă
juto,-as ajutorescu
Juturna, g.f. fata lui Turnus
juvamen, g.n. ajutori
juvamentum, g.n. idem
Juvanium, g.n. oraş nemţăsc în numele cel deacum Salisburgum
juvams,-tis ajutători,-re
juvat, impers. foloseaşte, ajută, veseleşte
juvennana, g.n.pl. jîrtvă sau /[165v] sărbătoare pentru meargerea înainte a tinereaţelor
Juvenalis, g.m. numele unui poetic satiric
juvenalis,-e de tinereaţe
juvenca, g.f. junince; iarăş: slujnică
juvencula, g.f. junicuţă sau fetişoară
juvenculus, g.m. junincuţ, tinerel, voinicel
juvencus,-a,-um juninc,-ce, tinerel,-rea
juvenesco,-is întinerescu
juvenilis,-e de tinereaţe
juveniliter tineriţeaşte, în chipul celor tineri
juvenis,-e, g.c. tînăr,-ă
juvenor,-aris mă copilărescu, mă întineriţescu[2]
Juventa[3] vreamea tinereaţelor de la doaozăci şi unul de ani pînă la doaozeci şi opt; iarăş: dumnezăiţa tinereaţelor, fata lui Iuno, muiarea lui Hercules[4]
Juventas, g.f. dea juventutis qui et Juventa
juventus,-utis, g.f. tinereaţe
Juverna, g.f. ostrov aproape de Angliia
juvo,-as ajutu
juxta, præpo. accus. serv. lîngă
juxta, adv. îndată, de năprasnă
juxtim, adv. lîngă

IX

ixia, g.f. nume de iarbă, care îş schimbă faţa după fiinţa pămîntului
Ixias, g.f. un bou foarte vestit
ixion vîsc
iyns, g.f.
Izelus, g.f. o cetate în Siţiliia

---

[1] Recte: **jusstitium.**
[2] Scris: întiriţescu.
[3] Şters: **g.n.pl.**
[4] Scris: Хѣркулѣсь.

K

KA

kalendæ, g.f.pl. zîoa cea dintîi la toate lunile

kelandarium, g.n. călindari, în care sînt însămnate ale anului lunile, săptămînile şi toate zîlele

Kyrie Eleison Doamne, miluiaşte

L

LA

Labara, g.f. oraş al Cariei

labarum, g.n. steguleţ scris cu aur care-l poartă înaintea hătnogului

labasco,-is,-ere începu a şuvăi

Labda, g.f. fata lui Amfiom

Labdacus, g.m. fiiul lui Fenic

labecula, g.f. căzăturea; iarăş: întinăturea

labefacio,-is îl şuvăiescu sau o şuvăiescu, desfacu, frîngu

labefactio, g.f. şuvăire, frîngere

labefactus,-a,-um şuvăit,-ă, frîmt,-ă

labefacto,-as mă şuvăiescu, pierzu

labellum, g.n.. buzîşoară

labens,-tis căzători

labeo,-onis, g.m. buzat, cu buzele mari

Labeo Antistinus, g.m. un iuristean buzat (cu buzele mari)

Laberius, g.m. numele unui poetic

labes, g.f. căderare, pagubă, ruşine, întinare

Labienus, g.m. sol al lui Chiesar au fost în Ţara Frîncească

labilis,-e căzători,-re

labium, g.n. buză

labo,-as şovăiescu, căzătorescu

labor,-eris mă şuvăiescu, mă răstornu, cazu

labor,-oris, g.m. muncă, lucru

labboratus,-a,-um cu mare muncă făcut,-ă, lucrat,-ă

laboriæ, g.f.pl. parte a ţînutului Campaniei în Ţara Italiei

laborifer,-a pătimitori de muncă (de lucru) mare,-re

laborianus, g.m. un cîmp mare în Campaniia

laboriose munciţeaşte, cu lucru

laboriosus,-a,-um muncitori,-re, care munceaşte şi lucrează mult

laboro,-as muncescu, lucrezu, ostenescu, nevoiescu, dosădescu adecă bolnăvăscu

labos,-oris, g.m. muncă

labrosus,-a,-um buzat,-tă, buzăcios,-ă

labbrum, g.n. buză; iarăş: scafă, căpestere, troacă

labbrus, g.m. peaşte a căruia coada-i iaste foarte bună

labrusca, g.f. strugur sălbatec, *lăbursca*[1]

labyrintus, g.m. zidire încîlcită, învîrtitiă, într-a căriia multe rătăcitoare uliţe, cine mearge înlăuntru, anevoie nemereaşte a veni afară; iarăş: tot lucrul împiedecăcios

lac,-actis, g.m. lapte

Lacæna, g.f. o fămeaie de la Şparta

Lacædemon, g.f.[2] oraş în Peloponesus, într-alt nume **Sparta; hinc: lacædæmodicus,-a,-um**[3]**; lacædæmonicus,-a,-um**

Lacædæmoni şpartani

lacer,-a,-um rumpt,-ă, terfegos,-ă, ronghioş,-ă

laceratio, g.f. rumpere

lacerna, g.f. mintie, epîngea

lacernatus,-a,-um epîngios,-ă, cu epîngea

lacero,-as rumpu

lacerta, g.f. şopîrlă

lacertosus,-a,-um cărnos,-ă, gros,-ă, ţapăn,-ă

lacertus, g.m. braţ ţapăn, cărnos

lacesitus,-a,-um îmbăsăoat,-ă, întărtat,-ă

lacesso,-is,-vi,-ere îmbăsăozu, întărtu, sumutu

lacessor,-iris et lacessior provoco, petor mă îmbăsăozu, mă întărtu

lachanizo,-as mă zmîrcescu, mă tîmpescu, mă lenevescu

lachanon, g.n. legumă, lobodă

lachenopola, g.n. vînzători de legumi

lachenopolium, g.n. tîrg de legumi

lacanum, g.n. legumă, lobodă

Laclachesis, g.f. una dintre trei parce (parche)

lachryma, g.f. lacrămă

lachrymabilis,-e lăcrămicios,-ă, tînguicios,-ă

lachrymabundus,-a,-um lăcrămătorealnic,-ă,

---

[1] Scris de altă mînă.

[2] Recte: **Lacaedaemon, g.f.**

[3] Recte: **lacaedaemodicus.-a.-um.**

bocealnic,-ă
lachrymatio, g.f. lăcrămare, bocire, plîngere
lachrymatus,-a,-um lăcrămat,-ă
lachrymo,-as lăcrămăzu, plîngu
lachrymor,-aris idem
lacmose lăcrămiţeaşte, bociţeaşte
lachrymosus,-a,-um lăcrămos,-ă, lăcrămicios,-ă
lachrymula, g.f. lăcrămioară
lacinia, g.f. primuri, gure
laciniatim peteceaşte, mănunchiţeaşte, bucăţeaşte
laciniatus,-a,-um ceprăzît,-ă, cu gure făcut,-ă
laciniosus,-a,-um larg,-ă, ceprăzos, guros,-ă
lacinium, g.n. un munte înalt în Italiia
lacinius,-a,-um larg,-ă, ceprăzos, guros,-ă
lacinius,-a,-um den muntele Laţinium
lacio,-is, lacui et laxi în viclenie îl aruncu
Lacon, g.m. spartean
Laconia, g.f. ţînut în Peloponesus
laconicum, g.n. feredeu de odori, de tină
laconicus,-a,-um laconicesc
laconismus, g.n. grăire pă scurt în chip laconicesc
Lacrines, g.m. laţemodean
lactans,-tis, g.o. lăptători,-re, hrănitori cu lapte
lactarius, g.m. făcători de bucate cu lapte
lactarius,-a,-um de lapte
lactatio, g.f. lăptuire, dare de lapte, de ţîţă, hrănire cu
lapte
lactatus,-us, idem
lactens,-tis, g.o. sugari,-re, sugători,-re; iarăş: înălbitori,-re
lacteo,-as sugu
lacteolus,-a,-um lăptişor, albineţ,-ă
lactes, g.f.pl.
lactesco,-is mă lăptescu
lacteus,-a,-um lăptos,-ă, alb,-ă
lacto,-as dau, hrănescu cu lapte, cu ţîţă
lacto,-as, verbum antiquum
lacio înşelu
lactuca, g.f. sălată, lăptucă
lactucula, g.f. sălăţîcă, lăptucică
lacuna, g.f. stare de apă, mocirlie, groapă, gaură, scorbură, mocirlă, topilă
lacunar, g.n.
lacunatus,-a,-um gropos,-ă, scorburos, gropit
lacuno,-as podescu
lacunosus,-a,-um scorburos,-ă, gropos,-ă, găunos,-ă
lacus,-us, g.m. lac; iarăş: putină, cadă, topitoa-re, cadă de călcat vinul
lacusculus, g.m. lăcşor
lacuscula, g.f. mocirlioară, topiliţă, gropşoară
lacuster,-is în lac trăitori,-re, de lac
lacustris,-e idem
lacydes, g.m. filosof de la Ţeren, rînduitoriul academiei
lada, g.f. tufă din ţeri streine din care iau apa cu numele
ladanum cu mirosul frumos şi bun
ladanum, g.n. apa cea cu miros bun a ladei
Lades, g.m. un alergători bun, minunat al lui Alixandru cel Mare, căruia i-au rînduit stîlp
Ladon, g.m. apă curgătoare a Arcadiei
lædo,-is,-si,-ere vatămu
læmurgia, g.f. viiaţă scîrnavă, gîtlejire, mîncare, beare fără măsură
læmusphaton, g.n. plata hărţuitorilor
læna, g.f. bobou
Lærtes, g.m. tatăl lui Ulises[1]
Lærtiades, g.m. Ulises[2]
Lærtius, g.m. dioghien
Lærtius, care au scris istorii de viaţa filosofilor
læsio, g.f. vătămare
læsus,-a,-um vătămat,-ă
Læstyrones, g.m.pl. oameni sălbateci au fost în Campaniia, carii au mîncat carne de om
lætabilis,-e veselicios,-ă
lætabundus,-a,-um veselitori,-re, veasel,-ă
lætamen, g.n. gunoi, gonoire
læte veseliţeaşte
lætifico,-as mîngîiu, veselescu
lætificor,-aris mă veselescu
lætificus,-a,-um veselitori,-re, făcători de vese-lie,-re
lætisco,-is antiqui dixerunt pro lætus fio mă veselescu, mă facu veasel
lætitia, g.f. veselie
lætitudo, g.f. idem
læto,-as veselescu
lætor,-aris mă veselescu
lætus,-a,-um veasel,-ă
lævoa, g.f. mîna cea stîngă
lævatus,-tior,-ssimus,-ma,-um netezît,-ă

[1] Scris: Улисасъ.
[2] Scris: Улисасъ.

lævigo,-as netezăscu
lævis,-e neated,-ă, limpede
lævitas, g.f. netezîre
lævor,-oris, g.m. idem
lævo,-as netezăscu
lævorsum, adv. cătră stînga, în stînga
lævus,-a,-um stîngaci,-ce; iarăş: nenorocos,-să
laganum, g.n. azmă de caş sau cu caş, plăcintă cu brînză
lagena, g.f. ploscă
lageos, g.f. feali al strugurilor pre care iepurii foarte iubăscu
lagois, g.f. un peaşte scump de mare
lagopitalamus, g.m. căruia coaja ochiiului i să încreţeaşte în sus
lagopus, g.m. o iarbă
lagotrophium, g.n. ţîitoare de iepuri
laguscula, g.f. ploschiţă, plosculiţă, ploscşoară
lagus, g.m. tatăl lui Ptolomeus
laicus,-a,-um dempreună, prost,-ă, mojic,-ă
Lais,-idis, g.f. o fămeaie vestită în Corinth
Lajus, g.m. fiiul împăratului Labdacus din Thebas, tatăl lui Edipus
lalisio, g.m. măgărel de pădure
lallo,-as lălăiescu, dăinuiescu
lama,-æ, g.f. aquarum collectio quæ et lacuna dicitur aleşteiaş, lăculeţ, stare de apă
lambo,-is,-bi,-ere lingu
lamella, g.n. cleşnicioară, şinişoară
lamentabilis,-e tînguicios,-ă, bocitorealnic,-ă
lamentæ, g.f.pl. veteribus pro lamentationibus bocire, bocitură, plîngere
lamentarius,-a,-um pornitori spre bocire,-re
lamentatio, g.f. bocire, tînguiare
lamentatus,-a,-um bocit, tînguiat,-ă
lamentor,-aris bocescu, plîngu
lamentum, g.n. ponosluire bocitoare
Laminæ, g.f.pl. muieri umblătoare noaptea sau, mai bine, în chip muieresc noaptea umblători îngrozîţi draci
lamina, g.f. aramă lăpoşată, afară bătută rudă, cleaşniţă
laminarius, g.m. făcători de cleaşniţe
Lamira, g.f. oraş şi apa în Liţiia
Lamirus, g.m. fiiu au fost lui Hercules[1]
lamium, g.n. urzîcă moartă
lamna pro lamina, scripsit Hor
lampas,-adis, g.f. lămpaş, fălinari, făclie
lampetra, g.f. limbric de apă
lampedra, g.f. idem
lampsacenus,-a,-um lampsaţenesc,-ă
lampsaceus,-a,-um idem
Lampsacum, g.n. oraş în Asiia
lampsacus,-a,-um idem
lampyris, g.f. gîndăcel strălucitori noaptea
Lamus, g.m. fii al lui Hercules[2]
lamyrus, g.m. peaşte de mare asemine cu şopîrla
lana, g.f. lînă
lanaria, g.f. iarbă spălătoare de lînă
lanaris,-e lînos,-ă, de lînă
lannarius,-a,-um dărdaş,-ă sau cu dardă junghiiat,-ă
lanceola, g.f. dărdişoară
lancino,-as zmulgu, împungu, rumpu
Landavium, g.n. un oraş nemţăsc
laneus,-a,-um de lînă
Langbardi, g.m.pl. limbi langobardi, lăcuitori în marginea Ţărei Italieneşti
langveo,-es mă lîncezăscu, mă slăbăscu
languesco,-is idem
languor, g.m. lîncezîre, slăbire
langvefacio,-is lîncezăscu
langveo,-es lînced sîntu
langvide lîncezăşte
langvidulus,-a,-um lîncezăl,-ea
langvidus,-a,-um lînced,-ă, slab,-ă
langvor, g.m. lîncezîre
langurium, g.n.
laniarium, g.n. măcelărie, rumpere
laniatus,-us, g.m. tăiare
laniatus,-a,-um rumpt,-ă
lanicium, g.n. meşteşug de lînă
laniena, g.f. meserniţă, măcelărie
lanifer,-a,-um aducători de lînă,-re
lanificium, g.n. lucrători de lînă
laniger,-a,-um purtători de lînă,-re
lanio,-as,-are măcelărescu, rumpu
lanio,-as,-are măcelărescu, rumpu
lanio,-onis, g.m. măcelari
lanionius,-a,-um măcelăresc,-ă
lanpendia, g.f. fămeie împărţîtoare de lînă

[1] Scris: Хѣркулѣсь.

[2] Scris: Хѣркулѣсь.

lanista, g.m. dascăl de războaie, de hărţuiri
lanius, g.m. măcelari, vînzători de carne
lanceolus, g.m. care zminteala ochiiului cu lînă şi-o acopere
lanosus,-a,-um lînos,-să
langinosus,-a,-um păros,-ă, flocos,-ă, lînos,-ă
lanugo, g.f. floc
lanula, g.f. lînicică
lanx,-cis, g.f. tavă, tipsie, măsură
Laocon, g.m. un fii al lui Priiam
Laodamas, g.m. fiiul lui Alţinous
Laodamia, g.f. fata lui Bellerofon
Laodictio, g.f. un oraş în Asiia
Laomedon, g.m. împărat[1] de la Troada, tatăl lui Priiam
Laomedontiades, g.m. rămăşiţă lui Laomedon
lapathum, g.n. brustur mare
Lapathus, g.m. idem
lapicida, g.f. cioplitori de piiatră, tăietori de piiatră
lapicidina, g.f. baie, ocnă de piiatră
lapidarius,-a,-um pietresc, de piiatră
lapidatio, g.f. pietrire
lapidator, g.m. pietritori, cu pietri svîrlitori
lapidatus,-a,-um pietrit,-ă
lapidesco,-is mă împletescu, mă facu plată
lapidatus,-a,-um de piiatră
lapidicida, g.m. tăietori de piiatră
lapidicina, g.f. loc de tăiat pietri, ocnă de pietri, pietrărie
lapido,-as pietrescu
lapidosus,-a,-um pietros,-ă
lapidullus, g.m. pietricică, pietrişoară
lapio,-is,-ire învîrtoşescu ca piiatra
lapis,-dis, g.m. piiatră
Lapitæ, g.m.pl. limbi au fost thessalineani
lappa, g.f. brustur
lapsaceus,-a,-um de brustur
lapsago, g.f. nume al ierbii
lapsana, g.f. lobodă de pădure
lapsio, g.f. cădeare, căzut
lapso,-as mă lunecu, mă tîrăscu, cazu, mă răstornu
lapsus,-us, g.m. cădeare, greşală
lapsus,-a,-um căzut,-ă
laquar,-aris, g.m. boltire, partea cea de gios a poditului
laquare, g.n. idem
laquearium, g.n. idem
laqueatus,-a,-um boltit, cu boltă; iarăş: lăţuit,-ă, în laţu căzut
laqueus, g.m. laţ
lar,-aris, g.m. dumnezău de casă; iarăş: casă
Laranda, g.f. oraş au fost în Licaoniia
lararium, g.n. capolnă de casă sau chip de casă
lardum, g.n. slănină
Larentia, g.f. fată bogată şi vestită rimleneancă pre care apoi o au socotit a fi dumnezăiţă şi o au numit Flora
large larg, prisosîţeaşte
largificus,-a,-um lărgitor,-re, prisosîtori
largificus,-a,-um curgători lat,-re, curgători cu prisoseală,-re
largilo,-uus,-a,-um curgători lat,-re, curgători cu prisoseală,-re
largilo,-uus,-a,-um curgători lat,-re, curgători cu prisoseală,-re
largiloquus,-a,-um grăitori larg,-re, sau prisosîţeaşte
largior,-irs dau de prisosît, lărgescu
largitas, g.f. lărgime, îndurare, dărnicie
largiter lărgiţeaşte, prisosîţeaşte
largitio, g.f. dare de prisosît, dărnicie
largitor, g.m. dătători de prisosît
largus,-a,-um prisosîţealnic,-că, larg,-ă
laridum, g.n. slănină
Latine, g.f.[2] o fîntînă vestită în Attica
Larisa, g.f. oraş în Thessaliia în care s-au născut Achiles; iarăş: alt oraş în Asiia şi-n Creta
Larissaceus, g.m. numele lui Achiles de pă patrie-ş
Larius, g.m. un aleşteu în marginea Ţărei Italieneşti
larix, g.f. neam al bradului
larva, g.f.
larvalis,-e
larvatus,-a,-um
Larunda, g.f. oraş al Licaoniei
larus, g.m. pasăre de apă, ghiboţ
lasanum, g.n. vas de căcat, de pişat
lascive
lascivia, g.f.

[1] Scris: împăra.

[2] Recte: **Larine, g.f.**

lascivibundus,-a
lascivio,-is,-ire
lascivus,-a,-um
laser,-seris, g.n. căcatul dracului o chiiamă în casa de doftorie, zamă de tufă
lasserpinatus,-a,-um cu laşer[1] presărat,-ă
lasserpitium, g.n. tufă rodotoare în ţînutul Ţireniei din care cură laserul
lassatus,-a,-um ostenit,-ă, obosît
lassesco,-is,-ere mă ostenescu, obosăscu
lassitudo, g.f. osteneală
lasso,-as ostenescu
lassor,-aris ostenescu, mă obosăscu /[169r]
lassulus,-a,-um osteniţăl,-ţea
lassus,-a,-um ostenit,-ă, trîndăvit,-ă
Lasthenia, g.f. o muiare çare atîta au iubit învăţătura, cît, îmbrăcîndu-să în haine bărbăteşti, la învăţătura lui Plato au umblat
Lasus, g.m. cel mai dintîi care au scris de muzică
late lat
latebra, g.f. loc ascuns încuiat, peştere
latebræ, g.f.pl. idem
latebricola, g.o. lăcuitori în peştere,-re
latebrose ascunzătoreaşte, în tainä
latebrosus,-a,-um de loc ascunzăcios,-ă, peşteros,-ă
latenter pituliţeaşte, ascunzătoreaşte
lateo,-es pitulu, ascunzu
later,-eris cărămidă
lateralis,-e de coastă
Lateranus, g.m. un pîrgari de la Roma au fost pre care l-au omorît Nero
laterantia, g.f. casă de cărămidărie, cuptori de cărămizi
laterarius, g.m. cărămidari, făcători de cărămizi
laterculus, g.m. cărămidioară
laterarius,-a,-um din cărămidă făcut,-ă
lateritius,-a,-um din cărămidă făcut, făcută
laterna, g.f. lămpaş, fălinari
laternarius,-a,-um purtători de fălinari,-re
latesco,-is mă lăţăscu
latex,-is, g.m. humezire dinlăuntru, humezire den vas
lathyris, g.f. nume de iarbă, **vulgo cataputia major**

[1] Scris: лашѣрь.

latialis,-e laţienesc,-ă
latibulo,-as,-avi pitulu, ascunzu
latibulum, g.n. loc ascuns
laticlavi, g.m.pl. domnii cei de svat
laticlavium, g.n. vredniciia pîrgărească în Roma
latifolius, g.m. cu cu [sic!] foaia lat,-ă
latifundius,-a,-um cu fundul lat,-ă [sic!]
latifundium, g.n. ocină de cîmp lat
Latinæ, g.f.pl. sărbătoare pre carele latinii o au rînduit spre cinstea lui Iupiter
latine leteneaşte
Lattini, g.m.pl. limbi au fost împrejurul Romei în Italiia lîngă Tiberis, de la care au răsărit limba letenească
latiniensis,-e letenesc,-ă
latinitas, g.f. grai letenesc
latinus,-a,-um latin,-ă
latio, g.f. aducere, ducere
latitatio, g.f. pitulare
latito,-as pitulu, ascunzu
latitudo, g.f. lăţîme
Latium, g.n. ţînut din Ţara Italiei, lîngă Tiberie pînă la mare
latius,-a,-um laţienesc,-ă, letenesc,-ă
Latmius, g.m. un munte în Ioniia, în care Endimion multă vreame au durmit /[169v]
Latmus, g.m. idem
Latois, g.f. Diiana, fata Latonei
Latomiæ, g.f.pl. ocnă sau baie de piiatră
latomus, g.m. tăietori de piiatră
Latona, g.f. mama lui Apollo şi a Diianei
lator, g.m. ducători, aducători
latorius,-a,-um de dus, de adus
latrans lătrători,-re
latrator, g.m. lătrători
latratus,-us, g.m. lătrat, lătrare[2]
latratus,-a,-um lătrat,-ă
latria, g.f. slujbă, cinstire[3]
latrina, g.f. scaun de căcat, işitoare
latro,-onis, g.m. lotru, tîlhari
latro,-as latru
latrocinatio, g.f. lotrime, hoţime
latrocinium, g.n. idem
latrocinor,-aris tîlhărescu, lotrescu

[2] Scris: lătare, completat prin suprascriere.
[3] Scris: cintire.

latror,-aris mă latru
latrunculator, g.m. prinzători de lotri, chinuitori de tîlhari
latrunculus, g.m. lotrişor, tîlhărel
latunia, g.f. idem quod latoniæ baie de piiatră; iarăş: temniţă foarte adîncă şi întunecoasă
latus,-eris, g.n. coastă
latus,-a,-um lat,-ă
latus,-a,-um adus,-ă, dus
latusclavius, g.m. conteş, de boiarii cei de svat, cabaniţă
latusculum, g.n. costiţă, costişoară
lavacrum, g.n. feredeu, spălare, spălat
lavatio, g.f. spălare
lavatrina, g.f. feali al işitorei
laudabilis,-e lăudăcios,-ă, vreadnic a să lăuda
laudabiliter lăudătoreaşte, cu vreadnică laudă
laudandus,-a,-um lăudătorealnic,-ă, lăudat,-ă
laudatio, g.f. lăudare
laudativus,-a,-um de lăudat, lăudătoresc,-ă
laudator, g.m. lăudători
laudatrix, g.f. lăudătoare
laudatus,-a,-um laudat,-tă
laudicoenus, g.m.[1] laudele în bani şi-n daruri priimitori
laudo,-as laudu
laver,-aris, g.m. urcioruşul lui Dumnezău
Laverna, g.f. dumnezăiţa cea mîntuitoare a furilor au fost la romani; **hinc: lavernalis,-e**
lavernio, g.m. fur
Lavinia, g.f. fata împăratului latinilor, muiarea lui Eneas
Lavinium, g.n. oraş au fost în Ţara Italiei
lavo,-as spălu, băiezu, scaldu
laurea, g.f. cunună cu frunzele de dafini, cu care au încununat pre aceiia carii au luat biruinţă împotriva vrăjmaşilor /[170r]
Laureacum, g.n. oraş în Ţara Nemţască au fost
laureatus,-a,um cu dafin încoronat,-ă
Laurens, g.m. unul dintre oraşăle laurenţieneşti
Laurentalia, g.f. sărbătoare a laurenteanilor rînduită spre cinstea lui Romulus[2] şi mumei lui Remus
Laurentia, g.f. fămeaia păstoriului Faustul [sic!], care au crescut pă Romulus şi Remus
lauurentinus,-a,-um laurentienesc,-ă[3], din Laurentum[4]
Laurentum, g.n. oraş în Laţium
laureola, g.f. cununiţă de dafin
Laureolarium, g.n. oraş italienesc
Laureolus, g.m. numele unui lotru vestit
laureotis, g.f. spumă de argint
Lauretum, g.n. loc dafinos, dafiniş; iarăş: orăşăl în Ţara Italiei
laureus,-a,-um de dafin
lauricomus,-a,-um cu dafini împodobit,-tă
laurifer,-ra,-rum purtători de dafini,-re
lauriger,-ra,-rum idem
laurinum, g.n. uloi de dafin
laurinus,-a,-um dafinos,-ă, de dafin
Laurion, g.n. coastă de munte atticesc care e plecată spre mare
laurus,-i, et -us, g.f. dafin
laus,-udis, g.f. laudă
Lausanna, g.f. oraş frîncesc lîngă aleşteul Tomanusului
Lausus, g.m. fiiul lui Numitor
laute
lautia, g.n.pl. daruri de soli streini
lautitia, g.f. bucate ghizdave, ospăţ frumos, ghizdav
lautomia, g.f. idem quod latomiæ
Lautula, g.f. un loc au fost în Roma la biseareca lui Ianus
lautulus, g.m. ghizdăviel
lautus,-a,-um spălat,-ă; iarăş: ghizdav,-ă, bun,-ă
laxamentum, g.n. lărgime
laxatus,-a,-um lărgit,-ă, uşurat,-ă
laxe lărgiţeaşte
laxitas, g.f. lărgire
laxo,-as lărgescu
laxus,-a,-um larg,-ă
Lea, g.f. leiţă; iarăş: numele unui ostrov
Leæna, g.f. leiţă; iarăş: o muiare spurcată athineancă
Leander, g.m. numele unui tînăr abidusean
Learchus, g.m. fiiul lui Athamantus
Lebadeia, g.f. oraş în Boeţiia

---

[1] Scris: **laudicoenus,-a,-um**; corectat prin suprascriere.
[2] Scris: Ромулусь.
[3] Scris: лаурѣнтиенескь,ж.
[4] Scris: Лаурѣнтумь.

lebes,-tis, g.m. oală de hier, tigaie, tavă
lebenomantia, g.f. prorocire din lighinuri
lectica, g.f. scaun, leactică[1], ca acela leagăn pre carele îl duc doi oamini sau doi cai
lecticarius, g.m. purtători de lectică[2]
lecticula, g.f. pătişor purtători /[170v]
lecticulus, g.m. pătişor
lectio, g.f. cetire, mathină
lectisterniator, g.m. aşternători de pat
lectisternium aştearnere[3] de pat bisearicească, în vreamea nuntei
lectitio,-as cetitorescu
lector, g.m. cetitori
lectulus, g.m. păticeăl
leturio,-is bucuros aş ceti, îm iaste voia să cetescu
lectus, g.m. pat
lectus,-us, g.m. aleagere afară, muştrăluire
lectus,-a,-um ales,-să, cetit
lecythus, g.m.
Leda, g.f. muiarea lui Tindarus au fost
legalis,-e legealnic,-ă, de leage
legarium, g.n. bob, mazăre şi hrană de acest feali, **Varronis idem quod legumen**
legatarius, g.m. căruia în diiată i-au lăsat ceva
legaticus,-a,-um solesc,-ă
legatio, g.f. solire
legatium, g.n. porîncă, chielciugul şi soţiia de cale a solilor dată
legator, g.m. făcători de diiată
legatum, g.n. în diiată lăsat lucru
legatus, g.m. sol, purtători de cinste, cum ar hi un vătaf
Legerda, g.f. oraş în Armeniia cea Mare
legibilis,-e cetet,-ă, ceticios,-ă
legifer, g.m. dătători de leage
legifera, g.m. dătătoare de leage
legio, g.f. şireag de oaste ales; ca acela şireag au fost care au stătut din şase mii şi o sută de pedestraşi şi din şapte sute şi treizeci de călăraşi
legionarius,-a,-um de şireag de ceată
legirupa, g.m. rumpători sau strîcători de leage
legirupio,-onis, g.m. idem

[1] Scris: лѣктикж.
[2] Idem.
[3] Scris: aştearnenere.

legislator, g.m. deregători de leage
legitime legiuiţeaşte, după leage
legitimus,-a,-um legealnic,-ă, după[4] leage făcut,-ă
legiuncula, g.f. şireguţ mic de oaste
lẹgo,-as în diiată lasu; **item**: trimiţu în solie
lego,-is,-egi cetescu, culegu
legulejus, g.m. învăţători de leage
legulus, g.m. culegători de vie sau de poame
legumen, g.n. mazăre, bob şi ca aceastea poame cu coajă, legumă
legumentum, g.n. idem
Leitus, g.m. unul dintre trei hătnogi carii au mărs supt Troada
Lelantus, g.m. apă curgătoare în ostrovul Eubeas
Leleges, g.m.pl. limbi de la Asiia au fost
lema, g.f. albaţă, dureare de ochi /[171r]
Lemanus, g.m. aleşteu mare de la Ghineva între Franţiia şi Helveţiia
lembunculus, g.m. cinişor, cinuleţ
lembus, g.m. şaică, corabie curgătoare, cin
lemma, g.f. vorbă întăritoare, nezîcăcioasă împotrivă; iarăş: summă de înţeles (înţelegăcioasă)
lemniscatus,-a,-um
Lemnisci, g.m.pl.
Lemnos, g.m. un ostrov la Marea Egheum, între Troada şi Machiedoniia; **hinc: lemnius,-a**
lemonium, g.n. feali al iarbei
lemosus,-a,-um urduros, căruia-i pică ochiiul
lemures, g.m.pl. strigoi, suflete de noapte budulace
lemuria, g.f. sărbătoare svinţită au fost a strîgoaielor
lena, g.f. fămeaie ţiitoare de bordeai
Lenæus, g.m. nume de polecră al lui Bachus
lendinosus,-a,-um lindinos
lene moale, gingaş
lenimen, g.n. alinare
lenimentum, g.n. idem
lenio,-is,-vi,-ire alinezu, linescu, îmblînzăscu
lenis,-e îngăduitori,-re
lenitas, g.f. îngăduînţă, blîndeaţe
leniter îngăduiţeaşte, cu blîndeaţe
lenitudo, g.f. îngăduinţă
leno,-onis, g.m.
lenocinium, g.n.

[4] Scris: dupu.

lenocinor,-aris
lenoninus,-a,-um
lens,-dis, g.f. lindină
lens,-entis, g.f. linte
lente încet, închitinel
lenteo,-es mă încetezu, mă închitenelescu
lenticula, g.f. linticică; iarăş: cutioară, cutie de ir
lenticularis,-e în chipul sau în faţa linţei
lentiginosus,-a,-um
lentigo,-inis, g.f.
lentisciferus,-a,-um roditori de maştix,-re
lentiscinus,-a,-um de lentiscus[1]
lentiscus,-us, g.m. lemn roditori în Araviia din care maştix, cleiul cel cu mirosul frumos curge afară
lentitia, g.f. plecăciune
lentitudo, g.f. încetare, încătineală
lento,-as moriu, închitinălescu
lentor, g.m. noroi, humezîre lipicioasă
lentuli, g.m.pl. boiari de la Roma
lentulus,-a,-um închitinelaş,-ă, încetişorel,-ă
lentus,-a,-um închitinel,-ă, încetişor,-rea
lenulus, g.m.
lenusculus, g.m. idem iarăş: corăbiţă de păscărit
leo,-es,-ui, hodie in usu non /[171v] est; idem significans quod cimo hujus compositum est doleo
leo,-onis, g.m. leu
Leochares, g.m. un cioplitori de chipuri vestit
Leodamus, g.m. un filosof
Leodium, g.n. oraş brabanţienesc
Leogoras, g.m. tatăl oratoriului Andosides[2]
Leonatus, g.m. un om neamiş şi căpitan în războiul Marelui Alixandru
Leonides, g.n. împăratul laţemodeanilor
leoninus,-a,-um de leu, leesc,-ă
leontice, g.f. sămînţă de iarbă roditoare în munte ca aceaea ca şi mărgăritariul alb
leontopetalon, g.n. iarbă den ţară streină care noi niciodată n-am văzut, care deaca o mănîncă leul, îndată crapă
leopardalis, g.m. jivină sălbatecă de la parduţ [sic!] şi de la leu fătată, rîs
leopardus, g.m. idem
leontice, g.f. feali al ierbii

[1] Scris: лѣнтискусь.
[2] Scris: Андосидѣсь.

lepide împodobiţeaşte, înfrîmşeţeaşte, cu dragoste
lepiditas, g.f. împodobire
lepidum, g.n. iarbă lungă cu frunzele de dafin
lepidule împodobiţeaşte
lepidus,-a,-um împodobit,-ă, drag,-ă
lepista, g.f. vas de băut apă
Lepontii, g.m.pl. limbi lăcuitoare dincolo de Helveţiia la care răsare apa Rhenus
lepor,-oris împodobire, podoabă şi dragoste de voroavă
leporarium, g.n. grădină de iepuri
leporinus,-a,-um de iepure
lepos,-oris podoabă, dragoste
lepra, g.f.
leprosus,-a,-um
Leptianus,-a,-um leptiian,-că, din oraşul Leptis[3]
Leptines, g.m. oratori de la Athina
Leptis, g.f. oraş africesc
leptocaryon alună roşie
lepton, g.n. o iarbă amară pre care o chiiamă şi otrava pămîntului
leptophyllon, g.n. feali al ierbiei laptelui cîinelui
leptorages, g.f.pl. seminţe de struguri foarte mărunte
lepus,-oris, g.m. iepure
lepusculus, g.m. iepuraş
Lerna, g.f. aleşteu nu departe de Argus
lernæus,-a,-um lernesc,-ă
lesbides, g.f. fămei din Lesbus[4]
lesbius,-a,-um din Lesbius[5] [sic!]
Lesbus, g.f. ostrov în Marea Egheum
lesbous,-a,-um den ostrovul Lesbus[6]
lessus,-us, g.m. bocire, suspinare
Lestrygones, g.m. seminţii din Ţara Italiei au fost, carii au mîncat carne de om
lethæus,-a,-um de apa Lethe
lethalis,-e muricios,-ă, mortalnic,-ă
lathaliter muriţeaşte, cu moarte /[172r]
lethargia, g.f. boală aruncătoare în adînc somn
lethargicus,-a,-um bolnav căzut în adîncul somnului,-ă
lethargus, g.m. boală nebunătoare cu adînc somn

[3] Scris: Лаптись.
[4] Scris; Лѣсбусь.
[5] Scris; Лѣсбиусь.
[6] Scris; Лѣсбусь.

Lethe, g.f. uitare; numele unii gîrle de iad în care, deaca să scaldă cineva sau bea, de toate îş uită
lethifer,-a,-um aducători de moarte,-re
lethificus,-a,-um făcători de moarte,-re
letho,-as omoru
lethum, g.n. moarte
levamen, g.n. uşurare, lesnire
levamentum idem
levatio, g.f. idem
levasso, antiquum verbum pro lavo, Cicero
leucantha, g.f.
Leucadia, g.f. ostrov la Epirus
Leucadius,-a,-um levcadiian,-că
Leucæthices, g.m.pl. arapii cei albi de la Libiia
leucanthemis, g.f. floare camilus
leucargilion, g.n. lut alb
Leuci, g.m.pl. limbi de la Lotharinghiia
Leucippus, g.m.un filosof abderitean, care au fost ucenicul lui Zeno[1]
Leucogei, g.m.pl. hîlmuri în Campaniia
leucoion, g.n. garoafă albă, viorea de tot fealiul
leucoma, g.n. tablă pre care au scris numele judeţilor
leuconicum, g.n. bumbac, tunsură de postav
leuconium, g.n. idem; sau: împleare de acest feali
lecophræstus,-a,-um îmbrăcat în veşminte curate, albe,-ă
leucophæus, g.m. faţă curată, albă
Leucosia, g.f. un ostrov la Marea Tirrhenum
Leucosyria, g.f. Ţara Capadochiei
leucothea, g.f. zori
Leuctra, g.f. oraş în Boeţiia
Levi, g.m. un patriarf [sic!], fiiul lui Iacov
leviathan, g.m. cuvînt jidovăsc, bălaur sau şarpe mare însămnează
leviculus,-a,-um uşurel,-rea
levidensa, g.f. haină rea, rară
levifidus,-a,-um care iaste cu credinţa uşoară, pentru că curînd poate lua şi alta
levipes, g.o. cu piciorul uşor,-re, alergători bun,-ă
levir,-ri, g.m. fratele bărbatului, fratele muierii
levis,-e uşor,-ă
levisomnus,-a,-um durmitori uşor,-re, deşteptători curînd

[1] Scris: Зено.

Levita, g.m. unul din seminţiia lui Levi /[172v]
levitas, g.f. uşurare
leviter, adv. uşor
levites, g.m. levită
Leviticus, g.m. a treaea carte a lui Moisi
leviticus,-a,-um leviticesc,-ă
levio,-as rădicu în sus, uşurezu
levor, g.m. vide: lævor
lex, gis, g.f. leage
lexis, g.f. grai, cuvînt; **hinc: lexicon** carte tîlcuitoare de cuvinte, lixicon

LI

libadium, g.n. feali al ierbiei
libæ, g.f.pl. găurile leamnelor veatrilelor prin care trag de ceaea parte funiile
libamen, g.n. gustare, gustătură
libamentum, g.n. idem
Libanius, g.m. un orator vestit au fost în vreamea împăratului Iuliian
libanotis, g.m. rujmărin[2]
Libanotus, g.m. vînt suflători între Africus şi Notus
Libanus, g.m. un munte între Araviia şi Feniţiia; **hinc: libanus,-a,-um**
libarius,-a,-um cocători de colaci,-re
libatio, g.f. gustare
libatus,-a,-um gustat,-ă, cules jos,-ă
libella, g.f. cumpăniţă, măsurea, puntişor
libellio,-onis, g.m. purtători de răvaşuri, ducători de cărţi
libellulus, g.m. cărticea mititică
libellus, g.m. cărticea
libens,-tis, g.o. după bucuroasă voie, bucuros,-ă
libenter bucuros
Libentia, g.f. Venus sau Proserpina[3]
Liber, Liberi, g.m. dumnezăul Bachus
liber, libri, g.m. peliţa cea supţîre albă dinlăuntru a coajei lemnului pre care au scris cei de demult (adecă bătrînii); iarăş: carte
liber,-ra,-um slobod,-ă, izbăvit,-ă
Libera, g.f. fata lui Iupiter[4] şi a Ţeresei, pre care o au chiemat şi Proserpina[5]

[2] Scris: гужмъринь.
[3] Scris: Просѣрпина.
[4] Scris: Іупитѣрь.
[5] Scris: Просѣрпина.

liberalia, g.n.pl. sărbătorile dumnezăului Bachus
liberalis,-e darnic,-ă, îndurători,-re, cinsteş,-ă, slobozîtori,-re
liberalitas, g.f. îndurare, dărnicie
liberaliter prisosîţeaşte, cu îndurări, cu dărnicie
liberatio, g.f. izbăvire, slobozîre
liberator, g.m. izbăvitori, slobozîtori
liberatus,-a,-um slobozît,-ă, izbăvit,-tă
libere izbăviţeaşte, cu slobozîre
liberi, g.m.pl. fiii, pruncii, pruncele, copiii
libero,-as izbăvescu, slobozăscu /[173r]
libertas, g.f. izbăvire
libertinitas, g.f. izbăvire din rîndul slujitoresc
libertinus,-a,-um slobod lăsat, iertat,-ă
libertus,-a,-um în izbăvire sau slobozire născut,-ă, sau în slobozenie, în iertare aşezat,-ă
libet,-buit, imperso. să pare, să place; **mihi libet** mie mi să pare, îm place
Libethra, g.n.pl. o peşteră la fîntina Libethrosului
Libethrides, g.f.pl. muze lăcuitoare la fîntîna Lebethrus
Libethrus, g.m. o fîntînă în Machiedoniia muzelor sfinţită
libidinor,-aris
libidinose
libidinosus,-a
libido,-inis, g.f. [1] pohtă rea
Libitina, g.f. dumnezăiţa îngropărei morţilor sau îngroparea şi toată scula de îngropăciune
libitinarius, g.m. îngropători de morţi
libo,-as gustu, atingu, începu, împungu
libontos, g.m. feali al vîntului crivăţ
libra, g.f. punt, cumpănă, măsură
libralis,-e puntesc, cumpănesc,-ă, de punt, de măsură
libramen, g.n. cumpănire, măsurare
libramentum, g.n. îndereptarea puntului de cumpănă
libraria, g.f. cămară de cărţi
libraria a libra cumpănitoare de lînă
librariolus, g.m. scriitori, logofăt, scriitoraş de cărţi
librarium., g.n. loc de ţîneare a cărţilor
librarius, g.m. scriitori de cărţi, vînzători de cărţi
librarius,-a,-um de cărţi; iarăş: de punt
librator, g.m. măsurători, cumpărători
librile, g.n. scafă de cumpănă sau de care spînzură scăfile
libripens,-dis, g.m. măsurători cu puntul
libro,-as măsuru, cumpănescu
Libs,-is, g.m. vînt despre apusul soarelui iarna suflători
libum, g.n. plăcintă cu miiare, cu caş, colac de jîrtvuit, ţîpău
liburna, g.f. corabie curgătoare
Liburni, g.m.pl. limbile de la Liburniia
Liburnia, g.f. ţînut lîngă Ţara Horvăţască
liburnica, g.f. corabie de războ (de oaste) curgătoare
liburnum, g.n. idem; sau: hinteu, rădvan
liburnus, g.m. idem
Libya, g.f. Ţara Africăi
Libyas, g.f. oraş în Iudea, care l-au zidit Herodes[2]
libycus,-a,-um libicesc,-ă
Libys, g.m. libiian
Libyssa, g.f. libiiancă /[173v]
libystia, g.f. idem
licenter slobozîţeaşte, cu slobozîre
licentia, g.f. slobozîre
licentiosus,-a,-um prea în slobozenie trăitori,-re
liceo,-es ceiu în preţu sau ceiu preţu
liceor,-eris preţu făgăduiescu
licet, licuit, impers. slobod iaste
licet, conjunctio deaca tocma, poate că, poate fi
lichas, g.m. şchioapă măsură de o şchioapă, cît ţîne de la deagetul cel mare la cel arătători
Lichas, g.m. copil în casă au fost la Hercules[3]
lichen, g.m. pistruială, pestriţime pă obraz
lichene, g.f. idem
Lichindus, g.f. oraş în Siţiliia
Licianus, g.m. un poetic de o vreame cu Marţial
liciatorium, g.n.
licinia, g.f. feali al untului-de-lemn
liciniana, g.f. idem obiceiul celor ce ţăs, bărgle [?][4]
licitans, g.o. cerători în preţ

[1] Spaţiu liber în text.

[2] Scris: Хѣродѣсь.

[3] Scris: Хѣркулѣсь.

[4] Text scris de altă mînă în josul paginii. Lecţiunea ultimului cuvînt e nesigură.

licitatio, g.f. cearere în preţ
licitator, g.m. bătători de preţ
licite slobod, cu slobozire
licitor,-aris batu[1] de [sic!] preţu
licitum est slobod iaste
licitus,-a,-um slobod,-ă
licium, g.n. iţe de pînză
lictor,-oris, g.m. sluga oraşului, poroslov, crainic, henghiiari, gîde
lictorius,-a,-um poroslovnicesc,-ă
Licus,-i nume de gîrlă (de apă)
lido,-is,-ere cuvînt de demult, atît[2] însămnează ca svărîmu, zdrobăscu
lien,-nis, g.n. spilnă
lienicus,-a,-um cu splina înflat,-tă
lienis, g.m. splină
lienosus,-a,-um pă care îl doare splina, înflatu la splină,-ă
lienteriæ, g.f. curgere de pîntece
lientericus,-a,-um căruia îi curge sau care are curgere de pîntece
ligaculum, g.n. legătură
ligamen, g.n. legare
ligamentum, g.n. idem, legămînt
ligatura, g.f. legare
ligellum, g.n. cuşcă; iarăş: lemnişor (colibă)
Liger, g.m. apă curgătoare frîncească
ligeris, g.m. idem
lignarius,-a,-um lemnăresc,-ă
lignatio, g.f. culeagere de leamne
lignator, g.m. lemnari, tăietori de leamne
ligneolus,-a,-um de lemnişor
ligneus,-a,-um de lemn
lignile, g.n. lemnărie
lignor,-aris culegu, adunu leamne
lignosus,-a,-um lemnos,-ă
lignum, g.n. lemn /[174r]
ligo,-as legu
ligo,-onis, g.m. sapă
ligula, g.f. limbşoară; iarăş: măsuriţă de o lingură; iarăş: cureluşă de legat
Ligur,-uris, g.m. liguriian
Liguria, g.f. ţînut al Ţărei Italieneşti, care are oraş mare pă Ghenua
ligurio,-is,-vi,-ire răsîpăscu, facu voia gîtlejului
liguritio, g.f. pohta gîtlejului sau gîtlejască
liguritor, g.m. răsîpitori cu gîtlejirea
ligusticum, g.n. iarbă roditoare cătră Liguriia
ligusticus,-a,-um liguricesc
ligustrum, g.n.
liliaceus,-a,-um de crin
lilietum, g.n. vîrstă de crini
lilium, g.n. crin
Lilybæum, g.n. munte înalt în Siţiliia cătră Africa; **hinc: lilybæus,-a,-um**
lima, g.f. pilă
limate piliţeaşte
limatulus,-a,-um piliţăl,-ea
limatura, g.f. pilitură
limatus,-a,-um pilit,-ă, curăţît,-ă
limax,-acis, g.m. scoică iernătoare în tină; iarăş: fur
limbellus, g.m. gurişoare pă rochiia fămeilor, primuri
limbolarius, g.m. croitori, primuitori, cusători de gure
limbullus, g.m. pimniţă, gure mici, gurişoare (nu gura omului)
limbus, g.m. gure la rochiia fămeilor
limes,-nis, g.n. prag
limenarcha, g.m. vătaf (mai mare purtători de grijă) de pod, de vad, la treacerea apelor
Limentinus, g.m. dumnezău au fost pragurilor uşilor
limes,-tis, g.m. hotar, cărare, drum de pedestraş, piiatră însămnătoare de hotar
limeum, g.n. iarbă cu carea vînătorii ung iepurii
limminaris,-e de prag
liminaneus,-a,-um hotărît,-ă, împreună ajungători,-re
limis,-e strîmb,-ă, chior,-ă, împoncişat,-ă, ponivos,-ă
limitatio, g.f. hotărîre
limito,-as hotărăscu
Limnæ, g.f.pl. loc au fost în cetatea athineanilor în care au stătut bisearea lui Bachus
limo,-as pilescu
limonia, g.f.
limoniates, g.m. piiatră scumpă în faţa smaragdului
limonium, g.n. feali al ierbii care să chiiamă sfeclă
limosus,-a,-um tinos,-ă, noroios, lutos,-ă

[1] Scris: bătător; corectat prin suprascriere şi ştergere.
[2] Scris: atî.

Limovici, g.m.pl. limbi în Gaşconiia
limpha, g.f. vide: lympha apă
limpidus,-a,-um limpede, curat,-ă
limpitudo, g.f. limpezîre, curăţîre /[174v]
limula, g.f. pilişoară
limulus,-a,-um ponivoşel,-ea, chiorişor,-ea
limus,-i, g.m. tină, noroi; iarăş: feali al hainelor
limus,-a,-um strîmb,-ă, plecat,-ă, încorjovăiat,-ă
linamentum, g.n.
linaria, g.f. cîinepă sălbatecă, cîinepa broaştei
linarius, g.m. gătitori de in
Lindum, g.n. nume de oraş în Britanniia
linea, g.f. dungă, linie
lineamentum, g.n. dungire, dungitură
linearis,-e de dungă
lineo,-es dungescu
lineola, g.f. dunguliţă
lineus,-a,-um de in
lingo,-is,-xi lingu
Lingones, g.m.pl. limbi frînceşti
lingva, g.f. limbă
lingvarium, g.n. legare de limbă
lingvax,-cis, g.o. limbut,-ă, limbos,-ă
lingula, g.f. limbuliţă
lingulaca, g.f. copil limbut; iarăş: nume de peaşte şi de iarbă
lingulatus,-a,-um în furma limbii
linifer,-a,-um purtători de veşminte de in,-re
liniger,-a,-um idem
linio,-is,-vi,-ire ungu
linium, g.n. iţe de pînză
lino,-as ungu pă dîns
linotrophon, g.n. o iarbă
linozostis, g.f.
linquens,-tis lăsători,-re, zăpăcitori
linquo,-is, liqui,-ere lasu
linteanem, g.n. lepedeu
lintearius,-a,-um de pînză de in
lintearius,-a,-um făcători de măfrămi,-re, lucrători de pînză de in,-re
linteatus, g.m. în veşmînt de giolgi îmbrăcat
linteo, g.m. pînzari
linteolum, g.n. măfrămiţă
linter,-tris cin; iarăş: şaică, luntre
Linternus, g.m. rîu al Campaniei
linteum, g.n. măframă, haină dinainte, şurţă
linteus,-a,-um de in
lintrarius, g.m. luntrari, cinari
Lintrium, g.n. oraş nemţăsc lîngă Dunăre
linum, g.n. in
Linus, g.m. un muzicaş grec vestit
Lipara, g.f. feali al unsorei; iarăş: un ostrov
liparæus,-a,-um liparesc sau liparienesc,-că
Liparis, g.m. apă curgătoare în Ţiliţiia
lipopsychia, g.f.
lipothymia idem
lippio,-is,-vi,-ire cu ochiiul urduros (zgîit) sîntu
lippitudo, g.f. picare de ochi, urduroşie
lipposus,-a,-um cu ochiiul urduros,-ă, pecinginos /[175r]
lippus, g.m. urduros
lipsana, g.n.pl. rămăşiţă
Lipsia, g.f. oraş de la Misna, şapte miluri de pămînt pînă la Vitiberga
liquæmen, g.n. topire, unsoare, untură topită
liquatus,-a,-um topit,-tă
liquefacio,-is topăscu
liquefio,-is mă topăscu
liqueo,-es idem
liquesco,-is începu a mă topi
liquet, imper. la aiave iaste
liquide aiave
liquido idem
liquidum, g.n. apă curgătoare, gîrlă
liquidus,-a,-um curgători,-re, topit,-tă
liquo,-as topăscu
liquor, g.m.,-eris curgu, picu
liquor,-oris, g.m. revenealâ, humezeală, zamă
lira, g.f. brazdă sau mijlocul brazdelor
liratim brăzdăţeaşte
lirinus,-a,-um din crin făcut,-ă
Liris, g.f. gîrlă în Campaniia
liro,-as curăţu, brazde facu, curgeri
lis,-tis, g.f. svadă, gîlceavă
Lissa, g.f. ostrov la Marea Vineţienească
Lissus, g.m. gîrlă traţienească
litania, g.f. rugă smerită
littatio, g.f. jîrtvă, îmblînzîre
litato după îmblînzîrea jîrtvirei[1]
litera, g.f. slovă
litteræ, g.f.pl răvăş şi toată învăţătura grămmăticească
literarius,-a,-um diecesc,-ă, grămmăticesc,-ă, de slove

[1] Scris: жрътаиреи.

literate învăţăţeaşte, ştiinţeaşte
literator, g.m. diiac, grămmătic, învăţat
literatulus, g.m. care ceva (pîţinel) au învăţat
literatura, g.f. începutul grămăticirei, dieciei
literatus,-a,-um învăţat,-ă, diiac,-ă, înţealept,-ă
literula, g.f. slovişoară
lithargyrium, g.n. spumă de argint
lithargyros, g.m. idem
lithiasis, g.f. piiatră rodită în guşă
lithocolla, g.f. clei cu care cleiescu împreună pietrile
lithoglyphus, g.m. tăietori de piiatră
lithos, g.m. piiatră
lithospermon, g.n.
lithostrotum cu piiatră pardosît, cu pietriş presărat
lithostrotus, g.m. idem
lithoromia, g.f. baie de piiatră
liticen, g.m. trîmbitaş cu trîmbită strîmbă
litigator, g.m. svăditori, pricitori
littigiosus,-a,-um svădicios,-ă, pricealnic,-ă, înfruntăcios, mustrăcios
litigium, g.n. svadă, price
litigo,-as pricescu, gîlcevăscu, svădescu
lito,-as cu jîrtvă rogu, îmblînzăscu /[175v]
litoralis,-e de ţărmure
litoraneus,-a,-um idem
litorosus,-a,-um ţărmuros,-ă
litura, g.f. şteargere afară, tragere dincolo
lituro,-as şterg afară, tragu de ceaea parte
litus,-oris, g.m. ţărmure
litus,-a,-um şters afară,-ă, uns,-ă
litus,-oris, g.m. toiagul cel cujbit al popilor de ceale viitoare prorocitori sau gîcitori; iarăş: trîmbită strîmbă sau încujbită
liveo,-as învineţăscu[1], facu vînăt; iarăş: pizmuiescu
livesco,-is mă facu vînăt, mă înnegrescu
lividulus,-a,-um pizmuitoraş
lividus,-a,-um vînăt, vînătă; iarăş: pizmaş
Livius, g.m. un istoriceari vestit, care de lucrurile făcute rimleneşti cu împodobire au scris
livor, g.m. faţă vînătă, faţa plumbului, vînătăţie; iarăş: pizmă
lix,-cis, g.f. cenuşe
lixa, g.f. spălătoare, curăţîtoare de lături în tabără
lixabundus, dicitur qui exiguæ mercedis gratia vilissimis sese obsequiis immiscet
lixivia, g.f. leşie
lixivium, g.n. idem
lixivius,-a,-um ut lexivius cinis cenuşe de leşie, de leşie
lixo,-as hierbu în apă
lixus,-a,-um în apă hiert,-ă

LO

loba, g.f. tocul sau coaja grîului-turcesc (porîmbului sau cucuruzului)
lobus, g.m. partea cea de jos a ierbii
localis,-e locit,-ă, aşezători,-re
localiter loceaşte, în chipul locului
locarium, g.n. de casă bir, simbrie de casă sau plată
locatarius, g.m. priimitori casa, ţarina în simbrie, în plată
locatio, g.f. dare în simbrie, aşezare, locire
locator, g.m. dătători în simbrie, în plată, locitori, aşezătoroi
locellus, g.m. locşor; iarăş: pungă
loci, g.m.pl. loc de priimit în zgăul fămeiesc; lucru de obşte, adevărat, de unde ia omul puteare spre învăţătură
locito,-as aşezătorescu, în simbrie dătătorescu, dau
loco,-as aşezu (locescu), dau în simbrie, măritu (dau la bărbat), dau în preţ
Locrenses, g.m.pl. limbile de la Locri
Locri,-orum, g.m.pl. oraş au fost în Ţara Italiei cătră Siţiliia; iarăş: limbi ai Ţărei Greceşti
Locris, g.f. ţînut al Ţărei Greceşti
loculamentum, g.n. scorbură, loc de tîlhari, unde albinile şi pasările îş fac cuib; iarăş: ca şi **podium**
loculatus,-a,-um locos,-ă, buzunăros,-ă
loculosus,-a,-um buzunăros,-ă, sînos,-ă, /[176r] locuros,-ă, de fealiuri de fealiuri de locşoare mărunte
loculus, g.m. locşor, tulbă, pungă; cîine şi calul lui Sveti[2] Mihail
locuples,-tis, g.m. bogat,-ă
locupletatio, g.f. îmbogăţîre, îmbogăţîtură

[1] Scris: învineţăscu.

[2] Scris: Свти.

locupleto,-as îmbogăţăscu, mărescu
locus,-i, g.m.; pl.: loci et loca loc
locusta, g.f. lăcustă
locutio, g.f. grăire
locutor, g.m. grăitori
locutulejus, g.m. cicală, limbut, care grăiaşte multe
locutus sive loquutus,-a,-um grăit,-tă[1]
lodicula, g.f. pocrovicioară, ţolişor
lodix, g.f. pocroviţă, ţol
logarion, g.n. catastif de ţînearea sămiei mărunţîşurilor
logica, g.f. ochire derept a fieştecăruia lucru şi cu bună rînduială, spre zîcearea afară învăţătoare învăţătură sau mod al învăţăturei despărţîtori răul de la cel adevărat sau adevăratul de la cel voiclean sau cu meşterşugul pricitoare învăţătură; **hinc: logicus,-a,-um**
logice, g.f. idem
logista, g.m. dascal învăţători spre luarea sămii
Logistericus, g.m. a sa usebită carte a lui Varron, în care frumoase lucruri de pomenire au însămnat
logisterium, g.n. un loc ca acela unde viteajilor li să plăteaşte şi unde să şi munştruluiesc [sic!] adecă li să face căutare
logistica, g.f. învăţătură de luarea sămii
logistice, g.f. idem
logodædalus, g.m. spre înşelare gătit, cu voroava văpsîtă vorovitori
logos, g.n. cuvînt, grai, numărare, minte
logus, g.m. feali al cumpenei, al măsurei
loliaceus,-a,-um de neghină
loliarius,-a,-um neghinesc,-ă, de neghină
loligo,-iginis peaşte de mare care varsă afară sînge negru ca cerneala cînd vor să-l prinză; **item metapho.**: pizmă
loliguncula, g.f. păinjinel de mare
lolium, g.n. neghină
lomentum, g.n. făină de bob; iarăş: feali al văpsîturilor
lonchitis, g.f. o iarbă
Londinium, g.n. oraş mare al Angliei
Londinum, idem
longævitas, g.f. lungă viiaţă
longævus,-a,-um viiaţnic lung, care are viiaţă lungă, ţîitori pînă în multă vreame,-re
longanimis,-e răbdători mare, îndelung răbdători,-re
longanimitas, g.f. răbdare mare
longano, g.f. maţul curului, maţul de la sfîrşitul curului
longe departe
longimanus, g.m. polecra lui Artaxerx[2], împăratul perşilor /[176v]
longinquitas, g.f. dăpărtare
longinquus,-a,-um de departe, depărtat,-ă
longipes, o.g. cu piciorul lung, căruia-i iaste piciorul lung
longisco,-is mă lungescu
longitudo, g.f. lungime
longiusculus,-a,-um lungşorel,-ea
longo,-as lungescu
Longobardi, g.m.pl. seminţii lăcuitoare în ţînutul Mediolanumului în Italiia (adecă în Ţara Italiia)
Longobardia, g.f. biruinţa herţegului[3] de la Mediolan
longule depărcior
longulus,-a,-um lunguleţ,-ă
longurio,-onis, g.m. om lung
longurius, g.[4] prăjină lungă, par lung, culme lungă
longus,-a,-um lung,-ă
lopadusa, g.f. ostrov între Siţiliia şi-ntre Libiia
lopas,-adis feali al scoicelor de mare
loquacitas, g.f. limbuţie, brehăire, cicălire
loquaciter limbiţeaşte, brehăiţeaşte
loquacula, g.f. limbuliţă
loqaculus, g.m. limbuţăl
loquax,-cis, g.o. limbut,-ă, cicală, grăicios,-ă
loquela, g.f. cuvînt, vorbă, grai[5]
loquentia, g.f. grăire
loquitor,-aris grăitorescu, cicălescu
loquor,-eris,-cutus sum grăiescu
loqutio, g.f. grăire
lora, g.f. liuri, livezi
loramentum, g.n. curea de legat

[1] Scris: griit,-tă.
[2] Scris: Artaxarx.
[3] Scris: харцегулуи.
[4] Recte: **g.m.**
[5] Scris; grăiesc; corectat prin ştergere şi suprascriere.

lorarius, g.m. poroslov, slugă a oraşului
lorea, g.f. liuri, livezi
loreus,-a,-um de piiale, de curea, hăţos,-ă
lorica, g.f. platoşă
loricatio, g.f. incrustatio parietis spoire
loricatus,-a,-um împlătoşat,-ă
lorico,-as împlătoşezu
loricula, g.f. platoşă mică
loripes,-dis, g.m. picior strîmb, care are picior strîmb
lorum, g.n. curea, hăţ, dălog
lotio, g.f. spălare
lotium, g.n. pişat, ud
Lotophagi, g.m. limbi de la Africa au fost carii au trăit cu poama cea dulce a pomului lotos
lotor,-oris, g.m. spălători
lotorius,-a,-um de spălat
lotos, g.m. pom de la Africa cu poama dulce; iarăş: numele unii ierbi eghipteneşti
lotrix, g.f. spălătoare
lotura, g.f. spălătură
lotus, g.m. idem quod lotos
lotus,-a,-um spălat,-ă, scăldat,-ă; iarăş: împodobit,-ă
Lovanium, g.n. oraş în Brabanţiia
Luamater, g.f. dumnezăiţă curăţîtoare
Lubecum, g.n. oraş în Saxoniia
lubedimen, veters dixerunt pro libidine, Plaut.
lubens, g.o. bucuros,-ă
lubens pro lubenter bucuros
lubenter bucuros
lubentia, g.f. plăceare, veselie /[177r]
lubet,-uit, imperso. tribuie, place
lubido,-inis, veteribus idem quod libido, g.f. viiaţă spurcată, urîtă, pohtă pîngărită
lubrice lunecăţeaşte, nestătoreaşte
lubrico,-as facu lunecos, lunecu
lubricum, g.n. lunecos, tîrîicios lucru
lubricus,-a,-um lunecos,-ă, lunecători,-re, tîrîitori,-re
Luca, g.f. oraş italienesc şi ţînut
luca bos, g.f. elefant
Lucani, g.m.pl. limbi italieneşti
Lucania, g.f. ţînut al lucanilor
lucanica, g.f. cîrnat, cîrtaboş, călmoi
Lucanus, g.m. un poetic, nepotul Şenecăi
lucanus,-a,-um de lumină
lucaria fata quæ in luco fiebant
lucellum, g.n. dobîndişoară
lucens,-tis, g.o. adjecti. luminos,-ă, strălucitori,-re
lucensis,-e din oraşul Luca, luţenesc,-ă
luceo,-es luminezu
luceres, g.m. a treaea parte a rodului rimlenesc care din ceaste trei părţi au stătut: romanes[1], taţiiases[2], luţeres[3]; de aici s-au făcut apoi tribus
Luceria, g.f. oraş în Apuliia
Lucerna, g.f. fălinari, făclie, lumînare; iarăş: un oraş helveticesc
lucernula, g.f. făcliuţă
lucernarius,-a,-um purtători de făclii,-re
lucescit, impers. să luminează, să face zîo
lucesco,-is mă luminezu
lucet, imperso. luminează
Lucetia, g.f. nume de polecră al Iunei
Lucetius, g.m. numele lui Iupiter[4]
luci, adv. zîoa
lucido,-as luminezu
lucidus,-a,-um luminos,-ă, strălucitori,-re
lucifer, g.m. luceafăr
luciferus,-a,-um aducători de lumină,-re
lucifico,-as luminezu
lucifuga,-æ, g.c. fugători de lumină,-re
lucifugus,-a,-um
lucigena zîoa născut
Lucilius, g.m. un poetic de demult
Lucina, g.f. dumnezăiţa naşterei copiilor
lucinia, g.f. preveghitoare
lucinus, g.m. cu ochii mititei
Lucipor, g.m. copilul din casă al lui Laţius rimleanul
Lucius, g.m. un om mare rimlean
lucrativus,-a,-um dobîndicios,-ă
Lucretia, g.f. muiarea lui Collatinus
Lucretius, g.m. un poetic de demult care s-au născut după Ţiţero[5] la al doisprăzeacelea an
lucrifacio,-is dobîndescu, cîştigu, capătu
lucrifio,-is mă dobîndescu

---

[1] Scris: романѣсь.
[2] Scris: тациасѣсь.
[3] Scris: луцѣресь.
[4] Scris: Іупитѣрь.
[5] Scris: Цицѣро.

lucrifuga, g.m. fugitori de dobîndă, urîtori de dobîndă /[176v]
Lucrinium, g.n. oraş în Apulliia
Lucrinus, g.m. un aleşteu în Campaniia
lucrio,-onis, g.m. cercători de dobîndă
lucror,-aris dobîndescu
lucrosus,-a,-um dobîndicios,-ă
lucrum, g.n. dobîndă
lucta, g.f. luptă, războire, svădire
luctamen, g.n. idem
luctatio, g.f. luptare, **idem**
Luctatius, g.m. numele unui rimlean
luctator, g.m. luptători, svăditori, războinicitori
luctatus,-us g.m. luptare
luctifer,-a,-um aducători de bocete, de tînguiri,-re
luctificabilis,-e quod luctu affectuum est
luctificus,-a,-um făcători de bocete,-re
luctisonus,-a,-um cu glas de tînguire (sau cu sunet)
luctito,-as mă luptu, mă hărţuiescu
lucto-as luptu, hărţuiescu
luctor,-aris idem
luctitor,-aris mă luptătorescu, mă certu, mă svătuiescu adeasea, mă hărţuiescu
luctuosus,-a,-um tînguicios,-ă, amărăcios,-ă, umilicios
luctus,-us, g.m. bocire, tînguiare, plîngere, amărîre, jale, jelire
lucubratio, g.f. muncire (lucrare) noaptea la lumina lumînării
luccubrationes, g.f.pl. cu preveghiiarea nopţei scrise
lucubratiuncula, g.f. lucrişor de noapte făcut, deres; preveghiiare mică
lucubratorius,-a,-um de lucru de noapte
lucubro,-as lucrezu ceva la lumina lumînării, învăţu, scriu, cărţi
luculente luminăţeaşte, aiave
lucculenter, adv. idem
luculentus,-a,-um luminos,-ă, aiaveatec,-ă
Lucullus, g.m. un om mare şi bogat rimlean
Lucumo, g.m. numele unui hătnogi tuşţiian
lucus,-ci, g.m. grîng [sic!] svinţit
lucus,-us, g.m. pro luce antiquum lumină
lucuus, g.m. nume de bucate au fost la cei de demult
ludia, g.f. jucăcioasă fămeaie
ludibrium, g.n. joc, batjocură
ludibundus,-a,-um jucători,-re, batjocuritori,-re, măscăritori
ludicer vel ludicerus,-a,-um batjocuros,-ă
ludicrum, g.n. joc, batjocorire, glumă
ludificabilis,-e batjocuricios,-ă
ludificans, g.o. viclenitori cu jucarea, cu batjocurirea,-re
ludificatio, g.f. jucătură, vilcenitură
ludificatus,-a,-um jucat,-ă, viclenit,-ă, înşelat,-ă, batjocurit,-ă, măscărit,-ă /[178r]
ludifico,-as batjocurescu, îm rîz de dîns, îm batu jocu
ludificor,-aris idem
ludimagister, g.m. dascal învăţători, dascal de şcoală
ludio, g.m. jucătareţ, dănţuitori, bărdăoază
ludius, g.m. idem
ludi,-is,-si,-ere mă jocu, glumăscu, amăgitorescu, batjocurescu
ludus,-di, g.m. joc; iarăş: loc de învăţat
Luentinum, g.n. oraş în Britaniia într-alt nume Leventinum
lues,-is, g.f. stîrv, trup mort, nevoie de obşte stîrvoasă
lugdunensis,-e lugdunumesc sau lugduan,-că
Lugdunum, g.n. doao oraşe vestite, unul în Ţara Frîncească, altul în Belghium[1]
lugendus,-a,-um bocealnic,-că
lugeo,-es plîngu, mă amărăscu, jelescu
lugetur, imperso. să boceaşte, să jeleaşte
lugubris,-e de bocit, de jelit
luitio, g.f. schimbare, plătire, dezlegare
luma, g.f.
lumbago,-ginis duroare de şolduri
lumbare nădragi sau izmeane
lumbifragium, g.n. rumpere de miljoc, de şolduri
lumbricus, g.m. rîmă, omidă
lumbulus, g.m. şoldişor sau mijlocel
lumbus,-i, g.m. şold, mijloc
lumen,-nis, g.n. lumină
luminare, g.n. lumînare, lumină
lumino,-as luminezu
luminosus,-a,-um luminos,-ă
luna, g.f. lună

[1] Scris: Балгиумь.

lunaris,-e lunesc,-ă, de lună
lunnaticus,-a,-um lunatec,-ă, nebunitori după umblarea lunii
lunatus,-a,-um lunat,-ă, în furma lunei
luno,-as strîmbezu
lunnula, g.f. spilcă în chipul lunişoarei făcută
luo,-is, lui,-ere plătescu; iarăş: pătimăscu
lupa, g.f. lupoaică; iarăş: curvă
lupanar, g.f. bordeai
lupanaris,-e bordeiesc, de casă de bordeai
lupanarium, g.n. bordeai
lupanarius, g.m. vînători de lupi
lupatum, g.n. zăbală vîrtoasă, zăvoară de hier care să pune în gura calului celui muşcători
Luppercal, g.n. un loc în Roma supt muntele Palatinus
Lupercalia, g.n.pl. sărbătorile dumnezăului Pan
luperci, g.m.pl. popi au fost carii sărbătorile acestui Pan despoiaţi le-au syărbătorit
lupia, g.f. numele unui pîrîu
Lupfurdum, g.n. oraşul Misna în Ţara Nemţască
lupinum, g.n. o sămănătură de bob amară (sau o legumă de bob)
lupinus, g.m. idem
lupinus,-a,-um de lup, lupăsc,-ă
lupor,-aris curvăscu, cu curvele curvăsărescu, beau, mănîncu, pîngărescu /[178v]
lupus, g.m. lup; iarăş: unghiţă (cîrlig); iarăş: ştiucă
lupulus, g.m. lupşor; **item**: hămei
lupus,-i, g.m. lup
lura, g.f. os culei sive utris ab antiquis dicebatur
lurco,-onis, g.m. zmîrcitori, mîncători mare
luror,-aris
luridus,-a,-um vînăt, galbăn-vînăt,-ă
luror,-oris, g.m. gălbănare
lusca, g.f. fămeaie chioră cu de-al doile ochi
luscinia, g.f. preveghietoare (pasăre)
lusciniola, g.f. preveghitorea
lusciolus, g.m. ponivoşel, chiorişor
lusciosus,-a,-um ponivos,-ă, care nu veade bine la lumînare
luscitiosus,-a,-um idem
luscus,-a,-um chior, care are de-al doilea ochi ponivos,-ă; iarăş: cu un ochi
lusio, g.f. jucătură, glumire
Lusitania, g.f. ţînut hişpanienesc pre care îl chiiamă Portugaliia
Lusitanus,-a,-um lujitan,-că
lusito,-as mă jucătorescu
lusor, g.m. jucători, batjocuritori, ciufulitori
lusorie în chip de joc, în batjocură
lusorius,-a,-um de jucat
lustralis,-e de curăţît, svinţitori,-re
lustramen et lustramentum, g.n. curăţenie, curăţire
lustratio, g.f. curăţîre, ochire
lustricus,-a,-um de curăţît, de svinţit,-ă
lustrificus,-a,-um idem
lustror,-aris passivum mă curăţăscu; **hinc lustratus,-a,-um** curăţît, =ă, ascuţît,-ă
lustro,-as umblu, ochiescu; **item**: svinţescu, curăţăscu
lustror,-aris în peştere mă zmîrcescu (adecă cu curvele), mă bordeiescu
lustrum, g.n. peşteră; iarăş: cinci ani; iarăş: bordeai
lusus,-us, g.m. joc
lusus,-a,-um jucat,-ă, măscărit
lutamentum, g.n. lipire de tină
lutarius,-a,-um lăcuitori în tină,-re
lutensis,-e în tină crescut,-ă
luteolæ, g.f. vioreale galbine
luteo nume de pasăre
luteolus,-a,-um gălbior,-rea
luter,-eris, g.m. vas de amestecarea vinului
lutescere a întina
Lutetia, g.f. oraş mare al Ţărei Frînceşti
luteus,-a,-um de tină
luteus,-a,-um galbăn,-ă
luteo,-as întinu
lutosus,-a,-um tinos,-să
lutra, g.f. vidră
lutulentus,-a,-um întinat,-ă, tinos,-să
lutum, g.n. tină
lutum, g.n. proprie producta her/[179r]ba est quæ etian lutea vocatur
lux,-cis, g.f. lumină
luxatio, g.f.
luxatus,-a,-um
luxo,-as
luxuria, g.f.
luxurio
luxurior,-aris idem
luxuriose

luxuriosus,-a [1] în băutură, în mîncare fără de măsură, neoprit, neînfrînat,-ă
luxus,-us, g.m. neoprire, nemăsurare
luxus,-a,-um
luxus,-us, g.m.
Luzemburgum, g.n. oraş nemţăsc
Lyæus, g.m. numele lui Bachus; **hinc adjectivum: lyæus,-a,-um**
Lyæna, g.m. un munte arcadienesc lui Iupiter[2] svinţit
lycanthropia, g.f. feali al boalei melancoliceşti
Lycmon, g.n. împărat de la Arcadiia au fost, pre care Iupiter l-au schimbat în lup
Lycaones, g.m.pl. năroade de la Licaoniia
Lycaonia, g.f. ţînut asienesc cătră Frighiia
Lycaonus,-a,-um licaniian,-că [sic!]
Lycaste, g.f. o fată a lui Priiam
Lycastus, g.m. oraş în Candiia sau în Creta
Lyceium, g.n. un loc în Athina unde au fost şi şcoala lui Aristotel
Lyceius, g.m. munte în Arcadiia dumnezăului Pan svinţit
lychnis, g.f. piiatră scumpă strălucitoare în chipul focului
lychnites, g.m. feali al marmurei
Lychnitis, g.f. nume al unui aleşteu şi al unii ierbi
lychobii, g.m.pl. trăitori la lumina lumînărei
lychnuchus, g.m. sfeaşnic sau purtători de făcile de vînt
lychnus, g.m. lumină de lumînare, făclie de vînt
Lycia, g.f. ţînut asienesc cătră Pamfiliia
Lycidas, g.m. numele unui ţentaurus[3] în Virghilius
lycisca, g.f. de la lup fătat şi de la cîine fătat cîine
Lycius, g.m. Apollo; iarăş: liţiian
lycostonom, g.n. iarba otrăvei lupului
Lycophron, g.m. un poetic chalţisean
Lycopolis, g.f. oraş eghiptenesc
lycopsis, g.f. o iarbă
Lycoris, g.f. slujnică lui Volumnius au fost
Lycormas, g.m. apă curgătoare de la Ætholiia
lycos, g.m. lup

[1] Spaţiu liber în text.
[2] Scris: Іупитѣрь.
[3] Scris: цѣнтаурусь.

Lyctius, g.m. împărat idumenesc, aşea să numeaşte de pă oraşul Lictus al criteanilor
Lycotos, g.m. oraş în ostrovul Creta
Lycurgus, g.m. împăratul şi făcătoriul de leage al spartaneanilor
Lycus, g.m. o gîrlă în Cariia; iarăş: numele cîtorva oamini /[179v]
Lydda, g.f. oraş în Iudea, pre care apoi l-au numit Diospolis
Lydia, g.f. ţînut asienesc cătră Frighiia şi Ioniia
Lydius,-a,-um lidiian,-că
lydius lapis coticula est cujus atritus aurum proditur cujusmodi sit piiatră de ispitit, arceari
Lydus, g.m. un fii al lui Hercules[4]; aorea atîta face ca şi Lydius
lyenteria, g.f. curgerea de pîntece, **sive lientoriia**
lygus, g.f. tufuliţă crescătoare în loc uscat şi lemnul lui Avraam o chiiamă
lympha, g.f. apă
lymphaticus,-a,-um ierbos,-să, lunatec,-ă, nu cu mintea plin-ă, budulac,-ă, nebunatec,-ă
lymphatio, g.f. nebunie
lymphatus,-a,-um nebunit,-ă
lympho,-as nebunescu
lymphor,-aris mă nebunescu
lympidus,-a,-um; vide: limpidus limpede, curat,-ă, luminat,-ă
lynceius,-a,-um [5];iarăş: cu ochii ascuţîţi, răzoşi
Lyncestis, g.f. gîrlă în Machiedoniia de care omul să îmbată ca de vin
lynceus, g.m. numele unui om isteţ la hire
lynceus,-a,-um [6] cu ochii luminoşi, zăroşi
lyncurium, g.n. o piiatră scumpă din pieptul ii **Lynx**
lyncus împărat au fost sţithienesc
Lyndius,-a,-um lindean,-ă
lyndus, g.f.; vide: Lindus oraş în ostrovul Rhodos[7]
lynx,-cis, g.f. *rîs*[8]
Lyra, g.f. lăută, căpuz; iarăş: numele unui sămn de steale

[4] Scris: Хѣркулѣсь.
[5] Spaţiu liber în text.
[6] Idem.
[7] Scris: Рходось.
[8] Scris de altă mînă.

Lyrceus, g.m. fîntînă machidonească; **hinc: lyrceus,-a,-um**
lyricen, g.m. lăutari, căpuzari
lyricus,-a,-um lăutesc,-ă
lyristes, g.m. lăutari
Lyrnessus, g.f. un oraş în Troasa, pre care l-au svărîmit Achileu la războiul Troadei
Lysander,-dris, g.m. împărat au fost al spartaneanilor
Lysanias, g.m. un orator elin
Lysias, g.m. un oratori elin vestit
Lysicrates, g.m. un athinean
Lysimachia, g.f. nume de oraş şi de iarbă
Lysimachus, g.m. fiiul lui Agathoceles[1]
Lysippe, g.f. una dintre featele lui Pretus
Lysippus, g.m. numele unui cioplitori de chipuri vestit
lysis, g.f. dezlegare
Lysistratus, g.m. fratele cioplitoriului de chipuri, lui Lisippus
Lysius, g.m. un nume al lui Eachus
Lythirambius, g.m. polecra lui Bachus
lytta, g.f. viiarme roditori în limba cîinelui pre care căţăii, de nu l-ar scoate afară, să mînie foarte
Lyxea, g.f. orăşel (oraş mic) din Acarnaniia /[180r]

[1] Scris: Агатоклѣсь.

M

MA

Ma, g.f. numele unii fămei următoare Rheei
Macæ, g.m.pl. năroade ai Araviei Felics
Macarene oraş arcadienesc
Macareus, g.m. fiiul lui Eolus
Macaria, g.f. fata lui Hercules[1]
macarius,-a,-um, Latine beatus fericit,-ă
Macaros, g.m. numele ostrovului Cretei
Macedo,-onis, g.m. machidonean
Macedonia, g.f. ţînut vestit cu pămîntul larg al Evropei între Traţiia, Epirus şi Dalmaţiia, acum turcii îl biruiescu şi-l chiiamă Albaniia
macedonicus,-a,-um machidonesc,-ă; **et macedonius,-a,-um**
Macella, g.f. oraş al Ţărei Italieneşti
macellarius, g.m. precupăţ, vînzători de bucate, de hrană
macellum, g.n. meserniţă, tîrg de bucate
macellus,-a,-um nemoştel,-că, măcrişor,-ă
maceo,-es sîntu nemoşti
macer,-cra,-um nemoşti,-şte, macru,-ă
maceratio, g.f. veştezire, frîngere, sfărîmare
maceratus,-a,-um muiat,-ă, sfărîmat,-ă
maceresco,-is mă moi, mă topăscu (de cîinepă sau de in să zîce)
maceria, g.f. păreate, gard
macero,-as veştejescu, sfărîmu, frîngu
macesco,-is mă nemoştescu
machæra, g.f. heghieşteari, sabie, hangeari
machæropoeus, g.m. purtători de sabie
machæropeeus săbiiari, făcători de săbii
Machaon, g.m. un vraci vestit, fii lui Esculapus
machina, g.f. unealtă înţelepteaşte scornită, gîndită afară făptură meşteşugitoare
machinalis,-e de acest feali de facere
machinamentum găsîtură înţeleaptă
machinarius, g.m. făcătoriul unealtelor cu înţelepciune şi al găsîrilor celor meşteşugealnice
machinarius,-a,-um de acest feali de meşterşuguri
machinatio, g.f. înţeleaptă gîndire, găsîre meşteşugealnică, nevoinţă vicleană
machinator, g.m. găsîtori de unealte tălpize şi făcători de găsîri înţeleapte
machinor,-aris aşezu, gătezu
machinosus,-a,-um meşterşugos,-ă
machinula, g.f. unelţică, sculişoară
macidatus,-a,-um muiat,-ă, topit în topilă
macies,-ei, g.f. nemoştire, măcrime
macilentus,-a,-um nemoştit,-ă, măcrit,-ă
macio,-is nemoştescu /[180v]
Macra, g.f. gîrlă în Ţara Italiei
macreo,-as nemoştescu
Macris, g.f. ţînutşor în Eubea
macritudo,-inis, g.f. nemoştire
macro,-as nemoştescu
Macrobii, g.m.pl. năroade ethiopeşti
macrobius,-a,-um cu viiaţă lungă,-ă, care are viiaţă lungă
macrocheir, g.m. mînă lungă
macrocheira, g.f. haină cu mîneci lungi
macrocolum, g.n. hîrtie împărătească
macrologia, g.f. voroavă lungă
Macropolis, g.f. oraş **in agro syracusano**
macror,-aris mă nemoştescu
mactator, g.m. omorîtori, tăietor jos
mactatus,-a,-um omorît,-ă, jos tăiat,-ă
macte ni tu, dară
macte ghizdăviţeaşte, vestiţeaşte
macteæ, g.f.pl. licofuri, bucate de pă urmă, bucată scumpă, cofeturi
macticus,-a,-um qui habet magnas malas care are buci mari şi gură stătătoare deschisă
macto,-as omoru, taiu jos, măcelărescu, jîrtvuiescu, mărescu
mactra, g.f. moldă, căpesteare de copt, căpesteare de frămîntat
mactus,-a,-um mărit,-ă, înmulţit,-ă
macula, g.f. întinăciune, gunoi; iaraş: micşurare, ruşinare
maculo,-as întinu, mînjescu
maculosus,-a,-um ponosît,-ă, întinat,-ă
Madaura, g.f. oraş în Africa
madaurensis,-e madauriian,-că

---

[1] Scris: Хѣркулась.

madefacio,-is umezescu, jilăvăscu
madefactio, g.f. umezîre, jilăvire
madefio,-is mă umezăşcu, mă jilăvăscu
madeo,-es,-ui,-ere mă jilăvăscu, umed sîntu
madesco,-is începu a mă umezi, a mă jilăvi
Madian, g.f. numele unui oraş pre carele l-au zidit unul dintre fii lui Avraam
madido,-as umezăscu, moiu
madidus,-a,-um umed,-ă, jilav, apos,-ă
madifico,-as umezescu
mador, g.m. jilăvime, umezîre
madulsa, g.f. beată, băută
Mæander, g.m. o apă curgătoare, ocolitoare, care din Frighiia în Lidiia şi în Cariia cură, de pre a căriia nume toate lucrurile sucite le zîc **mæander**
mæandrus, g.m. idem
Mæcenas,-atis, aliis scribunt Mecoenas numele unui om mare de la Roma; **vide: Mecænas**
Mæchlinia, g.f. un oraş flandrienesc
Mædi,-orum, g.m.pl. năroade de la Mediia, carii lăcuiesc dincolo de Machiedoniia /[181r]
mæna, g.f. Latine halce scrîmbiţă
mænades, g.f. preotease urgisitoare ale lui Bachus
Mænala, g.n.pl. muntele pre care îl chiiamă şi Menalus
Mænalis,-ides patronimicum foem.
Mænalius, g.m. dumnezăul vinului, numele lui Bachus de pre oraşul Menalus; avut-au şi altul ca acestaş nume
mænalius,-a,-um de pre muntele Menalus
Mænalus, g.m. un munte înalt în Arcadiia
mænas, g.f. fămeaie urgisitoare cici şi colea alergătoare[1], svinţitoare sărbătorile lui Bachus
Mænoles, g.m. numele lui Bachus de pre urgisirea cea nepărăsîtă
Mæon, g.m. tatăl înţeleptului Homerus
Meonia, g.f. ţînut asienesc în marginea Frighiei şi a Cariei, într-alt nume Lidiia
mæonius,-a,-um lidiian,-că
mæoticus,-a,-um meoticesc, de la aleşteul Meotis
Mæotis, g.f. un aleşteu mare sau mare în Sţithiia în care cură apa Tanaisul
magalia, g.f. cuşcă, surlă
magar, g.m. idem
Magdeburgum, g.n. oraş mare în Vitiberga înlăuntru din Sacsoniia

[1] Scris: arlergătoare: corectat prin ştergere.

mage, pro magis mai bine
mageia, g.f. fărmăcătură
mageirus, g.m. bucătari, sucaci
magice,-es, g.f. învăţătură drăcească, vrăjitură
magicus,-a,-um de drăcii, fărmăcătoresc,-ă, vrăjitoresc,-ă
maginor,-aris quasi tarde conor et nugor inquit Festus gonescu nebuniia şi vreamea în zădar zăbovăscu
magis,-dis, g.f. moldă, căpesteare de frămîntat
magis, adv. mai bine
magistellus, g.m. dăscălaş
maggiste,-tri, g.m. dascal
maggisterium, g.n. dăscălie, cinstea dăscălească, vredincie
magistra, g.f. dăscăliţă
magistratus,-us, g.m. cinste, boierie; iarăş: persoană[2] de cinste (boiari)
magistro,-as îndereptezu, dăscălescu
magma,-atis, g.n. alună făcută din neşte bucate cu bune gusturi
magmentum, g.n. inquit Festus, veters dixerunt quasi majus augmentum mai mare mărire
Magna Græcia, g.f. nume de demult al părţii Ţărei Italieneşti de la Tarentum[3] pînă la Cumas
magnalia, g.n.pl. fapte mari
magnanimitas, g.f. inimă cutezătoare, minte mare
magnaninus,-a,-um inimos,-să, cutezători,-re, cu inimă îndrăzneaţă
magnarius, g.m. neguţători mare, neguţători cu negoaţe mari
magnates, g.m. oameni căpetenii, cum sînt boiarii
magnes,-etis piiatră magnes[4] care trage de la sine hierul; iarăş: nume al /[181v] [unui][5] poetic de la Athina şi al unui copil frumos de la Zmirna
magnesia, g.f. ţînut machiedonesc pînă la Thessalta [sic!]
magnesius,-a,-um magnesiian,-că
magnetes, g.m.pl. domnii sau boiarii din divan de svat, căpeteniile oraşului

[2] Scris: пѣрсонж.
[3] Scris: Тарѣнтумь.
[4] Scris: магнѣрь.
[5] Cuvînt lipsă în text.

magneticus,-a,-um de piiatră de magnes[1]
magnidicus,-a,-um grăitori[2] sus,-re, mîndru cu voroava,-ă
magniduco,-is spre mare biciuluiescu, socotescu a fi
maggnifacio,-is idem
magfice măriţeaşte, în chip mărit
magnificentia, g.f. mărime, mărie
magnificentior,-us,-oris mai mărit,-ă
magnificentissimus,-a,-um prea mărit,-ă
magnifico,-as mărescu
magnificus,-a,-um mărit,-ă
magnifio,-is mare a fi mă biciuluiescu, mă socotescu
magniloquentia, g.f. grăire mare, sus
magniloquus,-a,-um grăitori sus, mare,-re
magnipendo,-is,-ere mare ţîu a fi
magnitas, g.f. antiquum est pro magnitudine mărime
magnitudo, g.f. mărire, mărime
magnopere mare, tare
magnus,-a,-um mare
Mago, g.m. fii au fost lui Iafet
magophoniæ, magorum cædes apud Persas dies solventis
magudaris, g.f. o iarbă
magus, g.m. înţelept îndrăcit, fărmăcători, descîntători
magydaris, g.f. idem quod magudaris
Maja, g.f. fata lui Atlas, mumă lui Miercurie
majalis g.m. ier [sic!], mascur
majestas, g.f. mărime, mare vrednicie
major,-us mai mare
majores, g.m.pl. cei dinaintea noastră, părinţii
majus,-i, g.m. mai, luna Rusaliilor
majusculus, g.m.; -a,-um mai măricel,-că
mala, g.f. obraz
malabathrum, g.n. frunză de lemn indienesc căriia mirosul îi iaste ca al spicului
Malaca, g.f. oraş hişpanienesc
malache, g.f. iarbă muietoare, caşul-popei
malacia, g.f. linire de mare; iarăş: muiare
malacisso,-as facu moale, moiu
malacostracon, g.n. cu coaja moale
malacus,-a,-um moale
malagma, g.f. ir muietori sau unsoare
malasso,-as moiu
Malachus, g.m. un sofist au fost bisanţiian; iarăş: sluga unui popă căruia Sveti[3] Petr i-au tăiat ureachiia
male rău, **adv.**
Malea, g.f. un munte în Latoniia /[182r]
maleachus,-a,-um de pre muntele Malea
maledice suduiţeaşte, blăstămăţeaşte, cu blăstăm
maledicentia, g.f. suduire, blăstămare
maledico,-is suduiescu, blastămu, zîcu rău
maledictio, g.f. măscărire, suduire
maledictum, g.n. sudalmă, măscară, blăstăm
maledicus,-a,-um blăstămători,-re, rău cuvîntători,-re, măscăritori,-re
malefacio,-is rău facu
malefactum, g.n. faptă rea
maleferiatus,-a,-um neodihnit,-ă
malefica, g.f. fămeaie rău făcătoare, strigoaie
maleficentia, g.f. facere rea sau rău, pagubă
maleficiose rău, cu faptă rea
malficium, g.n. făptură sau fapt rău
maleficus,-a,-um făcători de rău,-re
malefidus,-a,-um necredincios,-să, rău credincios,-ă
malesvadus,-a,-um spre rău îndemnători,-re
Maleventum, g.n. nume de oraş pre care apoi l-au numit Beneventum[4]
malevolens,-tis, g.o. voitori de rău,-re
malevolentia, g.f. rea voinţă
malevolus,-a,-um voitori de rău,-re
malicorium, g.n. peliţa coajei rodiilor
Malica, g.f. oraş în Thessaliia
maligne rău
malignitas, g.f. răutăciune, răutate
malignus,-a,-um rău, rea, cu rea purceadere
malinus,-a,-um de lemn de măr
malitia, g.f. răutate
malitiose răutăţeaşte, rău
malitiosus,-a,-um răutăcios,-ă, rău, rea, viclean,-ă
malleator, g.m. ciocănitori, bătători cu ciocanul
malleatus,-a,-um ciocănit,-ă
malleolaris,-e de venire noao afară, de ochişori de vie care ies întîi pă viţa viei
malleolus, g.m. mugur sau ieşire noao pă viţa viei; iarăş: ciocănaş
malleus, g.m. ciocan
malluvium, g.n. lighiin de spălat

---

[1] Scris: магнѣсь.
[2] Scris: gritori.
[3] Scris: Свти.
[4] Scris: Беневѣнтумь.

malo, mavis, mavult, verbum anomalum mai bine voi, mai bine-m iaste voia
malobathrum, g.n. frunză de lemn indienesc
Malta, g.f. ostrov între Africa şi Siţiliia[1], pre care, acum îl biruiesc fugiţii cei din Rhodos iohaniteanii
maltha, g.f. ceară răşinită, ungătoare tabla cea de scris; **hinc: verbum maltho,-as**
malva, g.f. iarbă malvă
malveaceus,-a,-um de malvă
malum, g.n. măr (poamă); iarăş: rău, pagubă
malumpunicum, g.n. rodie /[182v]
malum, inter. o, rău!
malus, g.f. măr (lemnul mărului)
malus, g.f. lemn de veatrilă, catarg
malus,-a,-um rău, rea
Mamers, g.m. dumnezău al războiului au fost
Mameritini, g.m.pl. limbi siţilieneşti
Mamertus, g.m. Olsocorum lingva idem quod Mamers et Mars
Mamillia, g.f. fata lui Telegonus
mamilla vide mamma
mamma, g.f. ţîţă
mammatus,-a,-um ţîţos,-ă, cu ţîţe mari, ţîţat
mammilla, g.f. ţîţişoară
mammillare, g.n. acoperemînt de ţîţe
Mammon, g.m. bogăţîie, dumnezăul bogăţîei
Mammona, g.f. idem
mammosus,-a,-um ţîţos,-ă, cu ţîţele mari
mammula, g.f. ţîţişoară
manalis,-e totdeauna curgători,-re, fîntînitori,-re
manceps,-pis, g.m. care de la domn sau de la nărod în preţ adevărat cumpără ceva: pod, vad, vamă sau altele
mancipatio, g.f. vinderea moşiei şi a altor moşii, îngăduirea altuia
mancipatus,-us idem
mancipatus,-a,-um vîndut,-ă, legat,-ă, cuprins,-ă
mancipi, g.o. ai noşrtr deosebi
mancipium, g.n. rob
mancipo,-as vînzu, facu rob, legu
mancus,-a,-um ciung,-ă, spetit,-ă
mandatarius, g.m. spre care s-au bizuit vreao poruncă
mandator, g.m. porîncitori
mandatum, g.n. porîncă
mandatus,-us, g.m. idem
mandibula, g.f. falcă

[1] Scris: Сициа.

mando,-as poruncescu, lasu
mando,-is,-di,-e răpăscum mănîncu
mando,-onis, g.m. mîncători mare
mandra, g.f. ocol, staur, iiasle[2]
mandragora, g.f. o iarbă căriia îi zîc şi iarbă aducătoare de somn
manduco,-as antiquis manducor,-aris mănîncu
manduco,-onis, g.m. mîncători mare
manducus, g.m. idem
mane, adv. demineaţă
maneo,-es rămîiu, zăbovăscu
manes,-nium,-ibus, g.m.pl. suflete bune sau cei din iad
Manes,-etis numele unui eritic
mango,-onis, g.m. care fură om, cal şi alte cealea şi[3] vinde
mangonicus,-a,-um de împodobirea omului şi calului vînzăotri
mangonium, g.n. meşteşug de împdobire spre vindere
mangonizatus,-a,-um spre vindere împodobit,-ă
mangonizo,-as înfrîmşeţăzu spre vînzare
Mania, g.f. o dumnezăiţă a sufletelor bisereceşti; iarăş: urgie, piiarderea minţii
maniæ, g.f.pl. chipuri groaznice, înfri/[183r] coşitoare
manica, g.f. mînecă; iarăş: cătuşă de hier
manicæ, g.f.pl. colceacuri, mănuşi
manicatus,-a,-um mînecat,-ă, cu mîneci
Manichæi, g.m.pl. eritici au fost carii au tăgăduit dereapta fiinţă omenească a lui Hristos, cărora[4] căpetenie le-au fost a [sic!] Manes[5]
manicula, g.f. mînişoară
manifestarius,-a,-um de la aiave, afară vestit,-ă
manifestatio, g.f. vestire afară la aiave
manifeste aiave
manifesto,-as vestescu afară
mansito,-as[6] frequentativus a mando,-is,-dere mîncătorescu, adecă mănîncu adease, răpăscu
mansvefacio,-is îmblînzăscu
mansvefio,-is mă îmblînzăscu
mansvesco,-is idem
mansveturius, g.m. îmblînzîtori

[2] Scris: иасле.
[3] Şters: le.
[4] Scris: căro.
[5] Scris: Манѣсь.
[6] Marcat marcihal cu † pentru a marca locul unde pasajul marcat cu ‡ trebuie intercalat.

mansves pro mansvetus,-a,-um blînd,-ă
mansvete blîndiţeaşte, cu blîndeaţe
mansvetudo,-dinis, g.f. blîndeaţe
mansvetus,-a,-um blînd,-ă
mansum mîncare
manifesto[1] aiave, luminăţeaşte
manifestus,-a,-um la aiave
Maniolæ, g.f.pl. chipuri cumplite mici, ţap, cocoş, dobitoace cu care spară copiii; iarăş: nume al cîtorva ostroave
manipularis, g.m. stegari, cre ţîne steagul sau cel care e sput steag; iarăş: de o mînă (cît iai odată)
manipularius,-a,-um de dedesuptul stegarului sau cel ce iaste supt ascultarea steagului
manipulatim
manipulus, g.m. o mînă, adecă cît ţii cu mîna, un mănunchi, un znop; iarăş: dedesuptăriia unui steag
Manius, g.m. polecra cîtorva romani
Manlius, g.m. numele unui roman făcători de leage mare
manna, g.f. mannă
manni, g.m.pl. căluşei micşurei, îmbuiestri
mannulus, g.m. căluşel mic, mînz
Mannus, g.m. al doile împărat al neamţilor, fiul lui Tuisco
mano,-as curgu, mă scurgu, picătorescu
manobarbulus, g.m. glonţ de plumb, băţ de plumb; iarăş: cu acest feali de armă hărţuitori viteaz, haiduc
mansio, g.f. rămîneare
mansisterna, g.f. urcior de apă, vadră
mansito,-as rămîiu
mansito,-as frequentativum a mando,-is,-dere vezi acest cuvînt mai în sus lîngă **manifesto,-as**
mansvefacio,-is vezi toată cemetiia lui iară lîngă **manifesto**
mansus,-a,-um ros,-să, mîncat,-tă /[183v]
mantare, veteres pro manere usurpant
manteia, g.f. prorocire sau gîcire de ceale vietoare
manteium, g.n. loc de prorocit, de gîcit
mantellum, g.n. pişchiri, pomisealnic, chindeu, măframă, ştergari
mantes, g.m. gîcitori, vrăjitori
mantica, g.f. dăsagi, traistă, teşilă, burduf
mantice, g.f. gîcire
manticora, g.f. fiiară indienească cu trupul de leu, cu obrazul de om, carele are trei rînduri de dinţi
manticula, g.f. dăsăguţă, teaşilă, burduf
manticularium, g.n. tăietori de pungi, furători de burduşe, de teşile
manticulatio, f.[2] ţîgănire
manticulor,-aris mă ţîgănescu, mă tinzu la punga sau la burduful cuiva
mantile, g.n. ştergari, pişchir, chindeu, pomesealnic, măframă
Mantinea, g.f. oraş arcadienesc
mantis, g.m. gîcitori
mantissa, g.f. aşezare, facere
Manto,-us, g.f. fata gîcitoriului Thiresiia
Mantua, g.f. oraş italienesc
mantuanus,-a,-um mantuan,-că
manualis,-e de mînă, mînesc,-ă
manuarius,-a,-um de mînă
manubalista, g.m.
manubiæ, g.f.pl. pradă sau bani vînduţi din pradă, dobîndă
manubialis,-e de pradă, de jăcman, de jaf
manubiarius,-a,-um manubiare particeps
manubriolum, g.n. plăseluţă, mînerel, mănunchiiaş
manubrium, g.n. plăseale, mănunchi
manfactus,-a,-um cu mîna făcut,-ă
manulearius, g.m. făcători de haine cu mîneci
manulentus,-a,-um [cu][3] haină cu mîneci
manum, g.n. dicitur clarum mane post tenebras bună vreamea de bună demineaţă
manumissio, g.f. slobozîre slobod, slobozîre de la slujbă
manumissus,-a,-um slobod,-ă, slobozît,-tă
manumitto,-is slobozu slobod, iertu slobod
manuor,-aris deponens furor,-aris furu
manupretium, g.n. plată de muncă sau simbrie
manus,-us, g.f. mînă
Manus,-i, g.m. fiii lui Teuton, al dumnezăului nemţăsc
mapalia, g.n.pl. stînă, colibă, cuşcă de păcurariul oilor
mappa, g.f. pînzătură de masă
mappula, g.f. pişchiraş, pomiselnicel

[1] Marginal marcat cu ‡ pentru a marca un grup de două cuvinte care trebuie intercalate în ordinea alfabetică a cuvintelor-titlu la †. Vezi, de asemenea, mai jos: **mansvefacio**.

[2] Recte: **g.f.**

[3] Cuvînt lipsă în text.

marasmus, g.m. săcarea, uscăciunea trupului /184r

Marathon, g.m. un cîmp în Attica

Marathonia, g.f. oraş traţienesc

marathonius,-a,-um den cîmpul Marathonului

marathrites, g.m. vin cu mărari

marathron, g.n. molotru, mărari

Marathusa, g.f. nume al unui ostrov şi al unui oraş

Marcella, g.f. numele unei fămei rîmleneance

marcellus, g.m. numele unui om mare roman

marceo,-es,-cui mă veştezăscu, mă usucu, mă putrigăiescu, mă bugezăscu, săcu, mă pinisăscu

marcesco,-is mă săcu, mă veştejescu

marcidus,-a,-um veaşted,-ă, săc,-ă, uscat,-ă

marcipor, g.m. marcipuer hoc est famului, sicut publipor, lucipor et cætera ejusmodi

Marcludas, g.m. un tîlhari vestit au fost în pădurea Dodonea

Marcodurum, g.n. oraş nemţăsc din jos de Coloniia

Marcomani, g.m.pl. cechii[1] şi morăvanii cei de demult

marcos,-cris, g.m. scădeare, veştezîre, uscare, săcare

marculus, g.m. ciocanul lucrătorilor de hier şi de aramă

Marcus, g.m. numele cîtorva oameni

Mardonius, g.m. unul dintre năroadele ceale mari perseşti

mare,-is, g.n. marea, adunarea într-una a multor ape; iarăş: lucru nespus de mare

Marea, g.f. ţînut africeăsc[2], într-alt nume Ţirinaica

Mareotæ, g.m.pl. năroade libieneşti

Mareotis, g.f. ţînutul Meraica, cel de la Africa

marga, g.f. pămînt în faţa cretei ceii albe

margaris, g.f. sămînţă de tufă streină

margarita, g.f. piiatră scumpă, mărgăritari

margaritarius, g.m. vînzători de mărgăritari

margaratifer,-a,-um[3] aducători de mărgăritari,-re, roditori,-re

margaritum, g.n. mărgăritari

Margiana, g.f. ţînut de la Asiia cea Mică, în care iaste oraşul Antiohiia

marginalis,-e de margine, de marginea hîrtiei

marginatus,-a,-um mărginit,-ă, îngrădit,-ă

margineus,-a,-um de marginea hîrtiei

margino,-as mărginescu, îngrădescu

Margium, g.n. un oraş în Frighiia pre care apoi l-au numit Apolloniia

margo,-inis, g.f. marginea fieştecăruia, iarăş mai cu asupră la hîrtie

Margus, g.m. gîrlă asienească care curge în apa Oxus

Maria, g.f. numele Maicei Domnului nostru Isus Hristos şi a alaltor fămei /184v

Marica dumnezău l-au ţînut cei de demult a fi purtători de grija ţărmurilor

Marieburgum, g.n. numele doaor oraşuri, dintru care unul iaste în Prusiia, altul în Livoniia

marinus,-a,-um de mare

marisca, g.f. o zmochină fără gust; iarăş: o sgaibă rea, împuţîtă în chipul zmochinei

mariscum, g.n. trestie sau papură mare din care facu coşniţe, papură de rogojini

mariscus, g.f. idem

marita, g.f. muiare

maritalis,-e de măritat, de bărbat

martitimus,-a,-um de lîngă mare

marito,-as măritu, dau după bărbat

maritus, g.m. bărbat

Marius, g.m. numele unui om mare rimlean

Marmarica, g.f. ţînut africăcesc[4]

marmaritus, g.f. cap în faţă ciudată roditoare în pietri de marmură

marmor,-oris, g.m. marmură (adecă piiatră)

marmorarius, g.m. cioplitori de piiatră de marmură

marmoratio, g.f. pardosîre cu marmură

marmoratum, g.n. mărmurit, pardosît

marmoratus,-a,-um mărumurit,-ă, de marmură

marmorosus,-a,-um mărmuros,-ă

marmoreus,-a,-um de marmură

Maro,-onis, g.m. polecra lui Virghilius

marpesius,-a,-um den muntele Marpeus

Marpesus, g.m. munte în ostrovul Parus

Marpurgum oraş al Ţărei Nemţeşti în ţînutul Hassiei în care iaste academie vestită

marra, g.f. sapă de săpat rădăcini, sapă cu ramuri

marrubium, g.n. o iarbă

---

[1] Scris: чекхии.

[2] Scris: афричъескь.

[3] Recte: **margaritifer,-a,-um.**

[4] Scris: aficăcesc.

Mars,-tis, g.m. dumnezăul războiaielor, **item** una dintre şapte planete; aorea să ia pentru război
Marsi, g.m.pl. năroade ai Ţărei Italieneşti, hotărîtori cu piţenuseanii
Marspiter Mars pater
marsupiarius, g.m. pungari, făcători de pungi
marsupium, g.n. pungă, buzunari, teaşcă
Marsus, g.m. Circes filius fuit qui Marsorum genti in Italia nomen dedit
Marsyas, g.m. un fluieraş frighiian care cu Apollo au vrut în chip de vearşi a fluiera şi a lăutări; Apollo, pre dîns biruindu-l, l-au belit de tot; iarăş: numele unii gîrle de la Frighiia
martes,-tis, g.m. samor, **fera exigua ex genere mustelarum cujus pellis summo habentur in pretio**
Martia, g.f. muiarea lui Cato
martiacus,-a,-um de luna lui martie; iarăş: care este de Mars dumnezăul /[185r]
Martialis, g.m. numele unui poetic; iarăş: care s-au făcut supt planeta Mars; iarăş: războinicitori
martianus,-a,-um cu năravul lui Mars, hărţuitori,-re, luptători,-re
marticola, g.f. care cinsteaşte pre Mars, dumnezăul războaielor sau după rînd poartă război
martigenus,-a,-um de Mars născut,-ă, născutul lui Mars,-ta
martius, g.m. martie
martius,-a,-um care să ţîne de Mars[1], de război
martyr, g.c. făcători de adeverinţă (mărturisire),-re, măcenic,-că
martyrium, g.n. facere de mărturisire, măcenicie, mărturie
mas,-aris, g.m. bărbat, bărbătuş, adecă parte bărbătească
masculesco,-is mă facu bărbat
masculetum, g.n. nuia de vie slobozîtă în sus înaltă, **locus in quo plantes vinearum masculæ consitæ sunt**
masculinus,-a,-um bărbătesc,-ă
masculo,-as în chip de bărbat întărescu
masculus, g.m. bărbăţăl, bărbătuşel
masculus,-a,-um bărbăcios,-ă, tare, bărbat,-ă
Masinissa g.m. împăratul Numidiei
maspetum, g.n. tufşoară roditoare în ţară streină
Maspii, g.m.pl. limbi persieneşti
massa, g.f. aluat
Massagetæ, g.m.pl. năroade şţithieneşti [sic!] au fost carii pre ai săi înşişi părinţi, cînd pentru bătrîneaţe s-ar fi făcut nefolosîtori i-au tăiat şi i-au mîncat
massaris, g.f. strugur sălbatec roditori în Africa
Massicus, g.m. un munte în deal [în][2] Campaniia în care să rodeaşte vin foarte bun
Massilia, g.f. un oraş vechi în Franţiia
massiliensis,-e massiliian,-nă, massilienesc,-ă
Massinissa; vide: Masinissa împăratul numideanilor
masso,-as frămîntu
massula, g.f. aluoţăl
Massurius, g.m. un viteaz rimlenesc au fost în vreamea lui Tiberius
Massyli, g.m.pl. limbi de la Africa; **hinc: massylius,-a,-um et massylæus,-a,-um et massylus,-a,-um**
masticha, g.f.
mastiche, g.f. idem
mastigia, g.o. vreadnic spre biciuit, spre bătut cu biciul, vreadnică
mastigæus,-a,-um idem
masgophorus, g.m. purtători de gîrbaci
mastix,-gis, g.f. bici, gîrbaci
mastos, g.m. ţîţă; iarăş: gură la fîntîna pre care răsuflă apa, ţavă /[185v]
mastruca, g.f. haina limbilor şardieneşti (conteş)
mastrucatus, g.m. purtători de conteş şardienesc
matæologia, g.f. grăire în zădar
matæologus, g.m. grăitori în zădar, în deşert
matæotechnia, g.f. meşterşug în deşert, în zădar, fără folos
matæus,-a,-um înzădarnic,-ă, în hăiabă, fără de folos
mattella, g.f. vas mic de pişat
matellio,-onis, g.f. idem
matello, g.m. idem
mateola, g.f. genus farculi feali al ciocanului, săpii şi al greblei
mater, g.f. mumă, maică
matercula, g.f. măicuţă
materfamilias, g.f. stăpînă cu slugi
materia, g.f. materie, tot din care să face ceva
materialis,-e de lucrul cel gătit spre facerea a ceva

[1] Scris: Martius, corectat prin ştergere.

[2] Cuvînt lipsă în text.

materiarius,-a,-um de lucrul lipsitori spre clădirea a ceva
materiarius, g.m. cioplitori al lucrurilor de clădit, gătitoriul
materior,-aris gătesc unele-altele de clădit, de zidit
matersatio, g.f. gătirea materiilor spre clădit
materiatura, g.f. idem
materiatus,-a,-um din materii făcut,-tă
materies, g.f. idem quod materia din care să face ceva
materis, g.f. materie de clădit, de zidit; **item**: feali al dărzei
materunus,-a,-um măicesc,-ă, de mumă
matertera, g.f. soră mîni-mea (mătuşă de pă mumă)
mathema,-atis, g.m. învăţătură stătătoare din adevărată întăriciune şi arătare
mathematicus,-a,-um care au învăţat bine mathematica, mathematic,-ă
mathesis, g.f. meşterşug, dăscălie, care stă din mărturisită (adevărata) întărire
Matinus, g.m. munte sau deal calabrienesc în care sînt albine sau stupi mulţi
matinus,-a,-um den muntele Matinului
Matium, g.n. oraş în ostrovul Creta
matralia, g.f. sărbători svinţite mumei Matutei
matrescere est matris similis fieri[1]**, Pacuvius**
matricaria, g.f. o iarbă, *matrica*[2]
matricida, g.f. omorîtori de mumă, şugubăţu maice-sa
matricidium, g.n. ucidere, omorîre de mumă
matrimonialis,-e de căsătorit, căsătoriţăsc,-ă
matrimonium, g.n.[3] căsătoriia, soţîia căsătorească
matrimus,-a,-um mumos,-ă, căruia încă-i trăiaşte muma
matrix, g.f. fămeaie priimită spre naştere şi spre sporire sau măcr ce născătoare, jivină fătătoare; **item medicis**: zgăul fămeaiei, locul de luat în zgău /[186r]
matrona, g.f. fămeaie cinstită, bătrînă, fămeaie casnică
Matrona, g.f. apă curgătoare galienească
matronalis,-e de muiare casnică
matruelia, g.c.[4] feciorul, fata al fratelui mînimea, văr,-ă
matta, g.f. rogojină
Matticum, g.n. oraş nemţăşc
mattya, g.f. azmă dulce, plăcintă
matula, g.f. vas de pişat
maturate devreame, curîndziţeaşte, timpuriu
maturatio, g.f. coacere; iarăş: curîndzîre, sîrguire
maturatus,-a,-um copt,-ă
matureo,-es,-ui mă cocu
maturesco,-is,-ere idem
maturissime et maturrime prea devreame
maturissimus,-a,-um prea copt,-ă
maturitas, g.f. coacere
maturo,-as cocu
maturor,-aris mă cocu
maturrimus,-a,-um foarte bine copt,-ă
maturus,-a,-um copt,-ă
matuta, g.f. zori
matutinum, subst. demineaţă
matutinus,-a,-um de demineaţă
mavolo,-is mai bine voi, mai bine-m iaste voia
Mavos,-tis, g.m. dumnezăul războaielor, Mars, **hinc: mavortius,-a,-um**
Mauritania, g.f. ţînutul cel mai dinafară al Africei cătră apus
mauritanus,-a,-um mauritan,-că
maurus, g.m. mauritaniesc, **hinc maurice; maurusius,-a,-um; maurusiacus,-a,-um**
mausoleum, g.n. o zidire de mult preţ coşcigească, care o au zidit Artemisiia după moartea domnu-său, împăratul Mausol; de aici, toată zidirea frumoasă să zice mausoleum
Mausolus, g.m. împărat al Cariei
maxilla, g.f. falcă
maxilaris,-e de falcă, de obraz
maxime în chip mare, foarte, mai cu asupră, foarte tare
Maximinus, g.m. un împărat rimlenesc
maximitas, g.f. pro magnitudine apud veteres preamărire
maximopere prea foarte
maximus,-a,-um prea mare
maza, g.f.[5] azmă de uloi, de vin, de făină
Mazaca, g.f. oraş capadochicesc
mazara, g.f. feali al dărzilor de demult
mazonmuum, g.n. blid lat de pecie

[1] Şters: **est**.
[2] Scris de altă mînă.
[3] Scris: **matrionium, g.n.**; completat proin scriere deasupra rîndului.
[4] Scris: **g.m.c.**; corectat prin ştergere.
[5] Scris: **g.n.f.** [sic!]; corectat prin ştergere.

ME

me, accus et ablat, prono. ab ego, mei pă mine, mine
meabilis,-e mărgători,-re, umblăcios,-ă
meapt ecausa pentru voia mea
meatus, g.m. meargere. umblare
Mecænas, g.m. nume au fost al unui om roman, boiari, care au fost om iubit împăratului Avgust şi lui Virghilius patronus şi lui Horaţius; de pă acesta al tuturor oamenilor celor învăţaţi /[186v] binevoitoriul patronus să zice meţenas[1]
mecastor adv. aşa să mă ajute Castor, mă jiuru pă Castor
mechanicus, g.m. om meşter, om lucrători
mechanicus,-a,-um de om meşter
Mecon, g.n.oraş în Peloponesus, aproape de Corinth
meconites, g.m. numele unii petri scumpe
meconis, g.f. feali al ierbii sălăţii
meconium, g.n. zamă de mac
meum, adv. cu mine
meddix, g.m. summi magistratus nomen apud Olscos cea mai de seamă căpetenie (sau cra) al şcoalelor
Medea, g.f. fata împăratului Oeta al colchuseanilor, muiarea lui Iason
medela, g.f. doftorie, vrăciuire
medeor,-eris doftorescu, vrăciuiescu, vindecu
mederga pro me erga, id est erga me spre mine
Medi, g.m.pl. mediiani
Media, g.f. ţînut assienesc lîngă Persiia şi Armeniia; **hinc: medicus,-a,-um**
medianus,-a,-um mijlocesc, de mijloc
mediastinus, g.m. slugă de jos, de miljoc
mediator, g.m. umblători în miljoc, miljocitori
medibilis,-e vrăciuicios, doftoricios
medica, g.f. iarbă de vrăciuit, de doftorit; **item**: iarbă adusă din Mediia
medicabilis,-e vrăciuicios,-ă
medicamen, g.n. doftorie
medicamentarius, g.m. făcători de doftorii
medicamentosus,-a,-um doftoricios,-ă, vrăciuicios,-ă
medicamentum, g.n. doftorie, vrăciuire
medtcatio, g.f. vrăciuitură
medicatus,-a,-um doftorit,-ă, vrăciuit,-ă
medicina, g.f. învăţătură de doftorit, de vrăciuit
medicinalis,-e doftoritori,-re, doftoresc,-ă, de vrăciuit
medico,-as doftorescu, vrăciuiescu, vindecu
medicor,-aris idem
medicus, g.m. doftori
medicus,-a,-um vindecători,-re, tămăduitori,-re, doftorittori,-re
mediator, g.m. miljocitori, în miljoc umblători
medietas, g.f. jumătate în miljoc, mijlocie
medinnum, g.n. feali al măsurei, ciubăr, găleată, obroc
medinnus, g.m. idem
mediocris,-e de miljoc, oprit,-ă (adecă înfrînat)
mediocritas, g.f. miljocire, oprire
mediocriter miljociţeaşte
mediolanensis,-e mediolaniian,-că
Mediolanum, g.n. un oraş foarte mare în Ţara Italiei în ţînutul cu numele Lombardiia
Mediomatrices, g.m.pl. limbi lăcuitoare în marginea Latoriinghiei [sic!] împrejurul oraşului Metis /[187r]
Mediomatrici, g.m.pl. idem
medioximus,-a,-um miljoceatec,-ă
medioxinnus,-a idem
meditabunde cugeţeaşte, chitiţeaşte
meditabundus,-a,-um cugetători,-re, chititori,-re
meditamentum, g.n. chitire
meditate chitiţeaşte
meditatio, g.f. chitire, gîndire, cugetare
meditativus,-a,-um chitiţealnic,-ă, cugetători,-re
meditatorius,-a,-um idem
meditatus,-a,-um chitit,-ă, gîndit,-ă
mediterraneus,-a,-um de mijlocul pămîntului
meditor,-aris chitescu, gîndescu
Meditrina, g.f. medicamentorum dea inquit Festus dumnezăiţa doftoriilor
Meditrimillia, g.n.pl. sacra deæ Meditrinæ sărbătorile aceştii dumnezăiţe
meditullum, g.n. miljocul ţînutului
medium, g.n. miljoc
medius, g.m. deagetul cel mijlociu
medius,-a,-um miljociu,-e
mediusfidius pă credinţă
medulla, g.f. măduă
medullitus, adv. pînă în măduo, cu măduoa prea afundăţeaşte
medullula, g.f. măduo mică, măduiţă
medus,-a,-um mediian,-că

[1] Scris si cu litere latine: **mecoenas**; sters ulterior.

Medusa, g.f. fata lui Forcus a căriia părul cel în faţa aurului Minerva[1] l-au schimbat în şarpe
mega, g.n. mare
Megabizus, g.m. popă au fost al Diianei efeseancei; iarăş: om moale, muieros
Megæra, g.f. una dintre trei drăcoaice căznitoare din iad pre care le chiiamă **Furiæ**
megalesia, g.f. sărbătoare jucalnică sau svinţire au fost a Ţibelesei
megaleum, g.n. numele unii unsori vestite
Megalopolis, g.f. oraş în Arcadiia
megalopropeia mărime, vrednicie
megalopsychia, g.f. bună cugetare, prieteniia din inimă
Megara, g.f. oraş al Ţărei Greceşti în ţînutul Megaris
megarensis,-e megarean,-că
Megaris, g.f. ţînut grecesc în care au fost oraşul Megara
megistanes, g.m.pl. măriţii
mehercule, adv. pă adeverinţă-m zîcu, pă ştiinţa lui Hercules[2] zîcu
mehercules[3] idem
mejo,-is, minxi,-ere pişu
mel,-ellis, g.n. miiare
Melæna, g.f. un ostrov, într-alt nume Corchira[4]
Melænæ, g.f.pl. oraş în Arcadiia
melamphyllum, g.n. unghiia ursului sau pătrînjel alixandrinesc
melampodium, g.n.
melampyarus, g.m. grîu negru /[187v]
melancholia, g.f. voie grea, voie grea la om, pornitoare de umezeală rea, neagră
melancholicus, g.m. căruia îi iaste în trup splina neagră pentru care să năcăjaşte şi-i cu voia trist şi şi [sic!] adease zburatec la fire (nebun)
Melanchræna, g.f. una dintre sibille care să zice Cumana
melancorphus, g.m. graur
melandrya, g.f. o bucată a peaştelui mare de mare
melandrys, g.m. peaşte de mare mare
melandryum, g.n. nume de iarbă; iarăş: locul măduoi lemnului

melania, g.f. negrime
melanion, g.n. o iarbă înnegritoare
melanorrhizon, g.n.
Melantia, g.f. fata lui Deucalion
melanthium, g.n.
melnurus, g.m. un peaşte cu coada neagră, care într-alt nume de pă ochii cei mari **oculata**
melapia, g.n.pl.[5] meare cărora gustul şi mirosul li e ca şi al gutuiei
melas, g.nm. negru; **item**: apă curgătoare în Pamfiliia, în Beoţiia şi Traţiia
Melchisedec, g.m. svîntul preot al lui Dumnezău
melculum, g.n. cuvînt linguşitori ca cînd ar zice dragă miericică
Meleager, g.m. fiiul lui Eneus, împăratul etolu-seanilor
Meleagræa, g.f. oraşul Calidos în Etoliia
meleagrides, g.f.pl. găini indieneşti
Meles, g.m. gîrlă în Asiia lîngă oraşul Smirna
Melesigenus, g.m.[6] prea lăudatul poetic Homerus
meli, g.n. miiare
Melibochus, g.m. un munte hassienesc, care ajunge tocma pînă la Smirna
Meliboea, g.f. oraş thessalienesc
Meliboeus, g.m. numele unui păstori în Virghilius
meliceria, g.f. bubă a omului[7] crescătoare în genunchie şi în coate[8], care e plină cu puroi galbine, în faţa mierei
meliceris,-idis, g.f. idem
Melicerta, g.m. un dumnezău de mare, fiiul lui Athamathus
Melicertes, g.m. idem
melicraton, g.n. olăvină de miiare, mied
melicus, g.m. învăţători de cîntece sau făcători de cîntări
melilotes, g.m. iarbă de piiatră în floarea şofra-nului
melimela, g.n.pl. măr dulce, măr de rai
melimeli, g.n. gust de gutuie
melinum, g.n. iarba mierei, iarba albinei
melinus, g.m. faţă sau floare galbană
melior,-us, adject. comp. mai bun,-nă
melioresco,-is mă îmbunătăţăscu, mă îmbunezu
melioro,-as îmbunătăţăsu, facu bun

[1] Scris: Минѣрва
[2] Scris: Хѣркулѣсь.
[3] Scris: **g.m.**; şters ulterior.
[4] Scris: Коркира.
[5] Scris: **g.f.**; corectat.
[6] Scris: **g.m.pl.**; s-au şters literele de prisos.
[7] Şters: de la.
[8] Scris: cote.

melpecta, g.n.pl. bucate cu miiare, plăcinte cu miiare /[188r]
meliphilon, g.n. iarba albinei
melis,-is, g.f. hîrciog
melissa, g.f. albină
Melissa, g.f. numele al cîtorva mujeri
Melissus, g.m. împărat critesc care întîiaş dată au jîrtvuit dumnezăior
Melita, g.f. un ostrov între Siţiliia şi Africa, acum îl biruiesc ioniteanii, carii s-au încuiat afară din Rhodus
meliteus,-a,-um melitean,-că, **item** moale
Melita, g.f. ostrovul Melita, Malta
melitensis,-e den ostrovul Melita
melitites, g.m. must cu miiare sau de miiare
melitenes, g.m.pl. locuri de ţînut albinele sau ştiubeaie, coşuri de albine
meliturgus, g.m. slobozîtori de miiare, nevoitori cu miiarea
Melitus, g.f. oraş al Ţărei Horvăţeşti
melium, g.n. zgardă de hier de la grumazul cîinelui; iarăş: iarbă crescătoare într-o apă în chipul mălaiului cu sămînţa
melius,-oris, g.m. mai bun,-ă, **adv.** mai bine
meliuscule se habet mai binişor,-şorea
mellarium, g.n. mierărie, loc de ţînut miiarea
mellarius, g.m. mierari, ţîitori de miiare
mellatio, g.f. batere de stupi, stocire de miiare
melleus,-a,-um de miiare
melliculum, g.n. a mea bună, dulce miericică
mellifer,-a aducători de miiare,-re
mellificium, g.n. facere de miiare, adunare de miiare
mellifico,-as facu miiare
mellificus,-a,-um făcători de miiare,-re
mellifluus,-a,-um curgători cu miiare sau de miiare
melligenus,-a,-um de neamul miiarei
melligo,-inis, g.f. zama pre care o sug albinele de pre leamne şi de pre flori
mellitus,-a,-um mieros pîţînel,-ă, miericios,-ă
Mellona, g.f. dumnezăiţa mierei
mellus,-a,-um idem quod melleus de miiare, dulce
melodes, g.m. cîntători dulce
melodia, g.f. cîntec dulce, nota cea împodobită (sau glasul) cîntecului
melodontha, g.f. tăun, streachie
melones, g.f.pl. peapini greceşti (de cei verzi)
melopepones, g.f.pl. idem
melos, g.[1] **indecli.** cîntec foarte dulce
melota et melote, g.f. piiale de oaie cu lînă cu tot
melothrum, g.n. nume de iarbă
Melpomene, g.f. una dintre noao **Musæ** /[188v]
membrana, g.f. peliţă, ţîpă, pergamen care deaca scrii, poţi ştearge
membranacæus,-a,-um de pergamen, vezi: **perga-mentum**
membranarius,-a,-um făcători de pergamenturi
membraneus,-a,-um de peliţă, de pergamen
membranula, g.f. pergamen mic, hîrtioară mică pă care, deaca scrii, poţ şi şterge
membratim mădulăriţeaşte, bucăţeaşte
membratura, g.f. starea mădularilor trupeşti
membro,-as mădulările afară i le formăluiescu
membrosus,-a,-um mădulăros,-ă, căruia-i sînt mădularile mari
membrum, g.n. mădulari
meme, adverb. pă mine, pă mine
memente pomeneaşte, adu-ţi aminte
meminero,-is voi pomeni, îi voi aduce aminte
meminisse a pomeni
memet pă mine însum
memini pomenescu de dîns, îm aduc aminte
Memnius, g.m. un pîrgari de la Roma de la care s-au răsărit memniuseanii
Memnon, g.n. fiiul lui Tithon
memor,-oris, g.o. pomenitori,-re
memorabilis,-e pomenicios,-ă, vreadnic spre pomenire
memorator, g.m. pomenitori
memoratus,-us, g.m. pomenire, socotire (numărare) înainte
memoria, g.f. mintea cea pomenitoare (sau cugetul)
memoriale, g.n. sămn de pomenit, de adus aminte
memorialis,-e de pomenit
memoriola, g.f. minţişoară, pomenire mică
memoriose cu mare minte
memoriosus,-a,-um mintos,-ă, cu minte bună sau mare
memoriter, adv. de rost, fără carte
memoro,-as pomenescu, socotescu înainte
Memphis, g.f. oraş mare în eghipet
memphites, g.m. o piiatră grasă cu multe feaţe, care aceasta lucrează cum mădulările omului fără de nici o duroare să pot tăia

[1] Recte: g.n.

memphiticus,-a,-um den oraşul Memfis, memfi-ticesc,-ă
Memphitis, g.m. lăcuitoriul oraşului Memfis
mena, g.f. peaşte în chipul scrîmbiţei; iarăş: dumnezăoaie au fost a curăţăniei fămeieşti
Menalchus, g.m. un păstori în Virghilius
Menalippe, g.f. împărăteasa amazoneanilor[1]
Menalippus, g.m. un om mare din Thebas
Menander, g.m. numele unui poetic grec
Menapii, g.m.pl. limbile Galiei Belghiumului
Menavia, g.f. oraş italienesc în ţinutul Umbriei
menda, g.f. greşală, zminteală
mendaciloquus,-a,-um grăitori de minciuni, -re /[189r]
mendaciolum, g.n. minciuniţă
mendacium, g.n. minciună
mendaciunculum, g.n. minciuniţă mică
mendax,-cis, g.o. mincinos,-ă
mendica, g.f. calică
mendicabulum, g.n. calicie sau caliculă [sic!]
mendicans,-antis, g.o. calic,-ă, calicitori,-re, cerşi-tori,-re
mendicatio, g.f. calicire
mendicinonium, g.n. sărăcie, calicie
mendicissimus,-a,-um tocma calic,-ă, colduş,-ă
mendicitas, g.f. calicire
mendiciter, adv. în chip de calic, de cerşitori, cer-şitoreaşte, caliceaşte
mendico,-as calicescu, cerşitorescu
mendicula, g.f. haină calicească
mendiculus, g.m. calic, colduş
mendose greşiţeaşte, vicleneaşte
mendosus,-a,-um greşit,-ă, viclean,-ă, vinovat
mendum, g.n. vină, greşală
Menecætes, g.m. un doftor siracusean
Menedenus, g.m. un înţelept eretriian
Menelaus, g.m. fiiu lui Atreus
menianum, g.n. zidire ca aceaea căriia partea cea din sus stă mai afară
Menium, g.n. Magdeburgumul Saxonienesc
Meninx, g.f. ostrov aproape de Africa
mens,-tis, g.m. minte, înţeleagere
mensalis,-e de masă
menses, g.m.pl. nevoia fămeilor cea de lună
mensio, g.f. măsurare, cumpănire
mensis, g.m. lună (de patru săptămîni)
mensor, g.m. măsurători
menstrua, g.n.pl. luna cea fămeiască
menstrualis,-e de bolnăvirea cea de lună a fămeilor
menstruatus,-a,-um idem
menstruatus,-a,-um de toate lunile
mensula, g.f. mesişoară
mensularius, g.m. schimbători de bani, zaraf
mensura, g.f. măsură, cumpănă
mensuratio, g.f. măsurare
mensuro,-as măsuru
mensus,-a,-um măsurat,-ă
menta, g.f. mădulariul bărbatului
mentagra, g.f.
mentastrum, g.n. izmă sălbatecă
mentha, g.f. iarba izma
mentigo,-inis, g.f. zgaibă, bubă făcătoare în gura şi buzele vitelor mărunte
mentio, g.f. pomenire
mentior,-iris,-tus sum mînţu /[189v]
mentiturus, g.m. mîntuitorealnic
mentitus,-a,-um minţit,-ă
Mentor, g.m. un cioplitori de chipuri vestit; **hinc: mentorsus,-a,-um**
mentula, g.f. mădulărel de bărbat
mentum, g.n. falcă
menula, g.f. peaşte mic ca scrîmbita
Menus, g.m. gîrlă a Ţărei Nemţeşti, care pă lîngă Francfurt[2] cură la Mogunţiia în Rhodus [sic!]
meo,-as,-are mărgu, umblu
mephiticus,-a,-um împuţît,-ă, cu mirosul greu,-ea
Mephitis, g.f. împuţuciune, miros greu
meraculus, g.m.; -a,-um apos pîţînel,-ă
meracus,-a,-um nemestecat,-ă
merax,-cis, g.o. idem
mercalis,-e de tîrguit, de vîndut
mercans,-tis, g.o. tîrguitori, cumpărători,-re
mercatio, g.f. tîrguire
mercator, g.m. neguţători
mercatura, g.f. neguţătorie, tîrguire
mercatus,-us, g.m. tîrguire, bulci, tîrg, loc de bulci
mercatus,-a,-um participio modo activum tîrguit,-ă, care au luat ceva, cumpărat,-ă; **Terent. modo passivum** tîrguit,-ă, cumpărat,-ă
mercedula, g.f. plăticică, simbrioară
mercenarius, g.m. năiemit, biriş, cel cu simbrie, cu plată tocmit

[1] Scris: амазоѣнилорь.

[2] Scris: Франкфуртъ.

mercenarius,-a,-um de cel năiemit, de biriş
merces,-dis, g.f. plată, simbrie
mercimonium, g.n. marfă, negoţ
mercor,-aris tîrguiescu, negoţăscu, cumpăru
mercurialis, g.f. o iarbă
mercurialis,-e miercuriesc,-ă, de Miercurie
Mercurius, g.m. stea dintre planete; iarăş: dumnezăul graiului, tălmăcirei şi a negoţătoriei, fiiul lui Iupiter, olăcariul lui dumnezău
merda, g.f. căcat, gunoi
merdo,-as cacu
mere curat, tocma
merenda, g.f. merinde
merendarius, g.m.; -a,-um de merinde, slujitori pentru hrană,-re
mereo,-es,-ui mă destoinicescu, sîntu destoinic (vrednic)
mereor,-eris,-itus sum idem
meretrice curvăşeaşte, tălăniţeaşte
meretricium, g.n. curvie
meretricius,-a,-um de curvă, tălăniţăsc,-ă
meretricor,-aris curvăscu
meretricula, g.f. curvuliţă
meretrix, g.f. curvă
merga, g.f. furcă
merges,-itis, g.m. znop de grîu, mănunchi
mergina, g.f. scai ghimpos încolăcitori pă lemn
mergo,-is,-si,-ere covîrşescu
mergulus, g.m. ţăvşoară /[190r] pre care mucul cel arzători uloiul la sine îl trage
mergus,-i, g.m.
mergus,-oris vas de măsurat apa sau de scos apa
meribibulus, g.m. băutori de vin tocma curat
meribibus, g.m. idem
meridianus,-a,-um de amiiazăz
meridiatio, g.f. durmire de-amiiazăz
meridies, g.f.,-ei, m. amiiazăzi
meridio,-as amiiazăzăscu, prînzăscu, dormu după prînzu
meridior,-aris, idem
meriones,-es, g.m. vezeteul lui Idumeus
merito,-as mă îndestoinicitorescu
merito vredniceaşte
meritorius,-a,-um ce să dă afară spre dobîndă, des-toinic, destoinicesc,-ă, vrednicesc
meritum, g.n. destoinicie
meritus,-a,-um destoinicit,-ă, învrednicit,-ă, vread-nic,-ă
Mermerus, g.m. unul dintre ţentauriseani[1]
mermæsus, g.f. oraşul Trous din carele au răsărit Sillaba [sic!] Erithrea
Mero, g.m. numele împăratului Tiberius, în glumă scornit pentru căce că vinul cel bun bucuros l-au băut
merobibus, g.m. băutori vin nemestecat
Meroe, g.f. oraş şi ostrov pă Nilus
Merops,-pis
mersio, g.f. covîrşire
merso,-as covîrşitorescu
merula, g.f. miirlă
merum, g.n. vin curat, floare de vin
merus,-a,-um tocma curat,-ă, tot
merx,-cis, g.f. negoţ, marfă neguţătorească
Mesapia, g.f. ţînut italiensc; **alias: Apulia**
mesaulos, g.m. curgători, loc umblători dintr-o polată într-altă
mesenterium, g.n. peliţă vînoasă groasă, grasă întru maţe
meses,-æ, g.m. vînt suflători între răsărit şi-ntre apus
meseochorus, g.m. muzicaş[2] stătători în miljocul şireagului, căpuzari[3], strunari
mesoleuchos, g.m. piiatră scumpă într-a căriia mijloc iaste o dungă albă
mesonyction, g.m. miiazănoapte
Mesopotamia, g.f. ţînut asienesc între apele Tigrus şi Efrathul
mesos, g.m. miljociu, de miljoc
mespillum, g.n. moşmolă, poamă grecească
mespilus, g.f. moşmol (adecă pomul)
Messala, g.m. polecra unui rimlean, a lui Valerius Corvinus
Messalina, g.f. muiarea împăratului Claudius
Messana, g.f. oraş în Siţiliia
messanensis,-e messaniian,-că
Messene, g.f. oraş în Peloponesus /[190v]
Messenia, g.f. ţînut al Ţărei Greceşti în Peloponesus, în marginea Arcadiei şi Laconiei
Messias, g.m. Hebræice; Græce Christus, Ungarice megkenetetött, Valachice uns
messio, g.f. secerare
messis,-is, g.f. seceriş
Messonum, g.n. Magdeburgumul, oraş în Ţara Nemţască

---

[1] Scris: цѣнтаурисании.
[2] Scris: музикашь.
[3] Scris: căpuţari.

messor,-oris, g.m. secerători
messorius,-a,-um de secerători,-re, de secerat, secerătoresc,-ă
met, piam et te, extra compositionem nihil significat
meta, g.f. măcare [sic!] ce gramădire ascuţîtă, stog ascuţît; **item**: ţîntă, ţîf
metabasis, g.m. meargere de ceaea parte, cînd graiul în voraovă să spune de ce au fost şi de ce să fie de acum
metabole, g.f. lăpădare de ceaea parte, întoarcere
Metabus, g.m. un fii al lui Sisifus
Metagonium, g.n. un deal mare care desparte una de altă pă Africa şi **Numidia**
metalepsis, g.f. lăpădare sau punere dincolo
metallarii, g.m. săpători de băi, de rude
metallicus, g.m. băiaş, băiaş rudari
metallicus,-a,-um rudesc,-ă, de rude
metallifer,-ra,-rum aducători de rude, roditori de rude
metallum, g.n. rudă, baie
metamorphosis, g.f. schimbare pă altă furmă, într-alt chip
Metanastæ, g.m.pl. ardeleanii, lăcuitorii cei de demult ai Ardealului
Metapa, g.f. oraş în armeniia
metaphora, g.f. ducere dincolo, de ceea parte, cînd graiul (cuvîntul) de pre a sa însămnare să trage într-altă parte
Metaphysica, g.n.pl. cărţile lui Aristotel în care învaţă de lucruri pespre fire
metaphysicum, g.n. de pespre fire (lucru)
metaplasmus, g.m. tragere pă altă furmă
metapontinus,-a,-um metapontiian,-că
Metapontum, g.n. oraş în Ţara Italiei
metathesis, g.f. punerea îndărăt a slovei în cuvînt
metatio, g.f. hotărîre, măsurare, rînduire[1]
metator, g.m. hotărîtori, măsurători afară
Metaurum, g.n. gîrlă a Ţărei Italieneşti în ţînutul Umbriei
Metaurus, g.m. idem
Metellus, g.m. numele unui roman
metempsychosis, g.f. muatarea sufletelor dintr-un trup într-altul
Meteora Aristotelis cartea lui Aristotel în care de înălţate lucruri să priceaşte
meteorus, g.m.; -a,-um de loc înalt, văzători sus,-re, de elemnturile ceale de sus
methodice, g.f. parte a gramaticei /[191r] care cu bună orînduială învaţă a grăi
methodice,-adv. în chip de cale scurtă, cu bun rînd (rînduială)
methodicus,-a,-um scurtă cale arătători spre învăţătură,-re
methodus, g.f. cale scurtă întru învăţătură
Methymna, g.f. oraş în ostrovul Lesbus
metymnæus,-a,-um methimniian,-că
meticulosus,-a,-um fricos,-ă
meticulus, g.m. fricoşel
Mettiochus, g.m. fiiul lui Miltidades, hătnogiul athineanilor
metior,-iris, mensus sum măsuru
Metis, g.f. oraş în marginea Lotaringhiei
Metiscus, g.m. vezeteiu lui Turnus au fost
Metius Svifetius, g.m. numele unui hearţeag de la Alba în vreamea împăratului Tulius romanului
meto,-is,-ssui,-ere seaceru jos, taiu
metonymia, g.f. schimbătura numelor cînd omul păharul îl bea şi vinul într-altă mînă îl dă şi pă Ţiţero[2] îl ceteaşte de ceaea parte şi pă Terean-ţius îl învaţă de tot
metopion, g.m. neam al lemnului şi al uloiului
metopon, g.n. frunte[3]
metoposcopus, g.m. gîcitori din privirea frunţei şi a obrazului
metor,-aris,-atus sum hotărăscu, măsuru
meto,-as etiam invenitur, Virgili.
metreta, g.f. măsură de vro treizeci şi şase de ocă, feardelă, obroc
metretes, g.m. idem
metricus,-a,-um de carminuri şi de vearşuri
Metrocles, g.m. un filosof ţinicus ucenicul lui Crates[4]
metrocomia, g.f. sat moşesc de demult din care s-au răsărit saturi mai multe
Metrodorus, g.m. numele unui înţelept athinean
metropolis, g.f. oraş bătrîn, din care şi alte oraşuri s-au zidit
metropolitanus,-a,-um mitropolitan,-că
metrum, g.n. măsură; iarăş: vearş
metunednus,-a,-um temători,-re, de care tribuie a să teame

[1] Scris: гжндуире.
[2] Scris: Цицѣро.
[3] Şters: tîmple.
[4] Scris: Кратѣсь.

metula, g.f. grămăjoară, ţîfşor, ţîntişoară
metuo,-is mă temu, mi-e frică
metus,-us, g.m. teamere, frică
metutus, particip. de ce să teame sau iaste omului frică
Mevania, g.f. oraş italienesc în Umbriia în care s-au crescut Properţius
Mevius, g.m. un poetic neînvăţat care au rîs pă Virghilius şi Horaţius ca să să vază pemtr-aceaea mai învăţat a fi
meus,-a,-um al mieu, a mea
Mezentius, g.m. împăratul tirrhenuseanilor

MI

mi, prono. pro mihi mie
mi, vocativus, ut: mi frater al mieu frate
mica, g.f. pietricică în năsîp strălucitoare; iarăş: măcar ce sfărîmitură
Micipsa, g.m.[1] împăratul mumi/[p1v] deanilor, fiiul împăratului Masnisa[2]
mico,-as strălucescu, fulgerezgu [sic!], mişcu aciiaş-aciiaş
microcosmus, g.m. omul
micrologia, g.f. adunare împreună a unealtelor scumpiţeaşte
micrologus, g.m. scump
micropsychia, g.f. inimire mică
micropsychos, g.m. cu inimă mică, fără inimă, neinimos
micros, g.m. mic
mictito,-as mă pişu
micturio,-is,-ere m-aş pişa, îm vine să mă piş
mida, g.f. viiarme roditori în bob
Midas, g.m. un împărat frighienesc care au fost foarte bogat, iară nebun
migratio, g.f. mutare, schimbare de gazdă
migro,-as mă mutu de la o casă la alta, mutu
mihi, dativus ab ego mie
mihipte tocma mie
milago, g.f. scai în furma dafinului
milax,-cis, g.f. idem
miles,-etis, g.m. viteaz, cătană
milesius, g.m.; -a,-um militiian,-ă
Miletum, g.n. oraş în Ioniia
miliarius vel milearius,-a,-um trăitori cu mălai
militaris,-e vitejesc,-ă
militariter vitejaşte
miltarius,-a,-um antiqui usurparunt pro militaris,-e vitejesc,-ă, de viteaz
militia, g.f. vitejie
milito,-as vitejescu, războiescu
milium, g.n. mălai
mille, g.n. substantivum, pl. hæc millia o mie, mie
millefolia, g.f. iarba coadei-şoarecelui
millefollium, g.n. idem
millenarii, g.m.pl. sic dicti sunt qui mille annis putant esse, complendas prophetias
millenarius, g.m. o mie de punţi
millepeda, g.f. omidă flocoasă, mîţa-popei
millessinus,-a,-um al al [sic!] mielea
milliarium, g.n. milă de pămînt
milliarius,-a,-um de o mie de punţi; iarăş: de samă de o mie
millies, adv. de o mie de ori
millum, g.n. et millus, g.m. zgardă de la grumazu cîinelui
Milo,-onis, g.m. un roman: iarăş: un hărţuitori care cu pumnu întru lovire au omorît ori fieştece bou tare, n-au fost mai slab decît Toldi
Miltiades, g.m. hătnogi mare al athineanilor
milvinus,-a,-um de gaie, găiesc,-ă
milvius, g.m. caie, gaie
milvus, g.m. idem
mima, g.f. fămeaie sau fată ca aceaea care vorba altui om şi plesnirea în palme în glumă ştie urma
mimallo, g.f. fămeaie svinţitoare sărbătoarea lui Bachus cu mare urgie
mimalloneus,-a,-um de acest feali de fămeaie urgisitoare
Mimas,-antos, g.m. un munte asienesc în care s-au svnţit Bachus
mimesis, g.f. urmarea năravului altui om şi a gra-iului, înainte arătarea şi formăluirea afară /[192r]
mimi, g.m.pl. vearşuri care toate lucrurile cele de ruşine le numără înainte
mimicus,-a,-um de acest feali de urmare jucalnică
mimographus, g.m. poetic scriitori de vearşuri de lucruri scîrnave şi de ocară
mimula, g.f. fămeiţă următoare năravului sau obiceaiul altuia cu joc
mimus, g.m. următoriul glumăţ cu meşterşug al năravului altui om şi al voroavei

[1] Şters: **g.f.**
[2] Recte: Masinisa.

mina, g.f. samă sau punt stătători dintr-o sută de drahmuri
minaciæ, g.f.pl.
minaciter
minæ,-arum, g.pl. *înfricoşare, amăninţare, spăi-mîntare*[1]
Minæi, g.m.pl. limbi de la Araviia
minanter
minatio, g.f.
minax, g.o.
MIncius, g.m. gîrlă a Ţării Italieneşti
Minerva, g.f. dumnezăiţa învăţăturei şi a înţelepţiei, fata lui Iupiter, găsîtoarea tortului şi a ţăsutului; iarăş: înţeleagere, minte; iarăş: firea fieştecăruia
minerval, g.m. plată pentru învăţătură (bir), simbriia dascălului, simbriia dăscălească
minervale, g.m. idem
mingo,-is,-xi pişu
miniaceus,-a,-um et miniacus de minei[2]
miniaria, g.f. baie în care să sapă minei
miniarius,-a,-um
miniatus,-a,-um meneiat,-ă [sic!]
Minilius, g.m. un munte thessalinesc care apoi s-au numit Orhomenus
minime, adv. nici într-un chip nu, ba
minimopere dixerunt veteres pro maximopere
minimum, adv. foarte pîţînel
minimus,-a,-um prea mic,-ă
minio,-as cu minei văpsăscu, roşescu
Minio,-nis, g.m. gîrlă tusţienească
minister, g.m. slugă, ajutori
ministerium, g.n. slujbă
ministra, g.f. slujitoare
minnistrator, g.m. slujitori
ministratorius,-a,-um de slujit
ministratix, g.f. slujitoare, fată sau fămeaie
ministro,-as slujescu
ministabundus,-a,-um
minito,-as
minitor,-aris idem
minium, g.n. minei
Minius, g.m. gîrlă în Hişpaniia
mino,-as mînu, păzăscu, ducu
Minoa, g.f. oraş în ostrovul Amergo[3]
Minois,-idis, g.f. unul dintre ostroavele Ţiclades[4] într-alt nume Batos
minoius,-a,-um ţîitori de Minois,-re
minor,-aris mă laud spre dînsul
minor,-oris, g.c. et hoc minus mai mic,-ă
Minos,-nois, g.m. împăratul şi aşezătoriul de leage al crataveanilor [sic!] /[192v]
minotaurus, g.m. fiiară cu doao obrazuri pre care muiarea lui Minois [sic!], împreunîndu-să cu taurul, o au năcut şi în labirintus s-au închis, care cu carne de om s-au hrănit
Minoum, g.n. oraş în ostrovul Creta
Minthe, g.f. fata lui Coţitus
Minthes, g.m. munte în Peloponesus
minthos gunoi de oraş: iarăş: iarbă roditoare în gunoi
Minturnæ, g.f. oraş al Ţării Italieneşti în ţînutul Campaniei
minuo,-is,-ere micşurezu
minurizatio, g.f. dăinuire
minurizo,-as dăinuiescu
minus, adv. mai pîţîn, cu mai pîţîn
minusculus, g.m. micşurel,-ea, pîţînteluş,-ă[5]
minutal, g.n. lobodă tăiată sau hiertură hiiartă din plumîni tăiaţi, maţ dumnicat, mărunţît
minutatim mărunţăl, mărunţeaşte
minute, adv. bucăţeaşte, ştiucăţeaşte
minutia, g.f. mărunţîşire, sfărîmitură (căzătură)
minutatim adv. mărunţăşaşte, mărunţăl
minutio, g.f. micşurare
Minutius, g.m. om mare de cinste au fost în Roma
minutulus,-a,-um micşurat,-ă
Minya, g.f. oraş în Thessaliia
Minyæ, g.m.pl. limbi thessalienesti
Minyas, g.m. fiiul Crizei[6]
mirabilis,-e minunat,-ă, mirat
mirabilitas, g.f. minunare, mirare
mirabiliter minunăţeaşte, mirăţeaşte
mirabundus,-a,-um mirători,-re
miraculum, g.n. mirare, minune
mirandus,-a,-um minunăţealnic,-ă, mirăţealnic,-ă
miratio, g.f. mirare
mirator, g.m. mirători
miratrix, g.f. mirătoare
mire, adv. în chip de minune, de mirare

---

[1] Ultimele trei cuvinte sînt scrise de altă mînă.
[2] Şters: miniian,-că.
[3] Scris: Амѣpro.
[4] Scris: Цикладѣсь.
[5] Scris: pînţîteluş,-ă.
[6] Scris: Кризеи.

mirifice foarte minunăţeaşte
mirrificissiumus,-a,-um foarte foarte [sic!] minunat,-ă
mirifico,-as facu minunat, mirat
mirificus,-a,-um minunat,-ă, mirat,-ă
mirmillo,-onis, g.m. hărţuitori într-a căruia pavăză au fost chip de peaşte, oştitu-s-au cu un retiiarius[1], care au ţînut supt pavăză mreajă, în care, biruind pre mirmillo, într-însă l-au învăluit
mirmilonium, g.n. arma lui mirmillo
miror,-aris mă miru, mă minunezu, mă ciudescu
mirum, g.n. lucru minunat, hai! îm!
mirus,-a,-um mirat,-ă
Misach, g.m. unul dintre trei tineri de care pomenea Daniil în capete 1
misanthropos, g.m. următori de nărod, cumplitori de om
miscellanea, g.n.pl. cartea ca aceaea în care cu amestecare de fealiuri de fealiuri de lucruri usebite iaste scrisă /[193r]
miscellaneus,-a,-um împreună turburat,-ă, amestecat,-ă
Miscellus, g.m. numele unui domn care au zidit oraşul Crotona
miscellus,-a,-um din multe fealiuri amestecat,-ă
misceo,-es,-cui meastecu, turburezu, ameastecu
misellus,-a,-um nevolnicel,-ă
Misenus, g.m. un munte mare în Campaniia
miser,-a,-um nevolnic,-ă, ticălos,-ă, mişel
miserabilis,-e milostivicios,-ă, amărăcios,-ă
miserabiliter milostivniceşte
miserabundus,-a,-um milostivealnic,-ă, amărăţealnic,-ă
miseranter milostiviţeaşte, cu milă
miseratio, g.f. milostivire, amărîre
miserator, g.m. milostivitori, amărîtori
misere nevolniceaşte, ticăloşaşte, cu ticăloşire
misereor,-eris,-tus sum mi-e milă, mă milostivăscu, mă amărăscu, miluiescu
miserescit, imper. să miluaşte
misero, antiqui usurpabunt pro miseror (Plaut.) et misero pro miseror
miseresco,-is,-ere mă milostivăscu, mă miluiescu, mă amărăscu
miseret, imperso. pasivum habet significationem id est enim miseret me illius et misereor illius mi-e milă, miluiescu
miseretur apud vetustisimos legitur pro miseret
miseria, g.f. nevoie, ticăloşie
misericordia, g.f. milostivire
misericordior, compar. antique
misericors,-dis, g.o. milostiv,-ă
miseriter ticăloşaşte
misero,-as pro miseror dicebant veteres acc. miluiescu, mi-e milă
miseror mi-e milă
Misnia, g.f. oraşul Misna
missiculo,-as trimiţătorescu
missile, g.f. dardă de aruncat, de svîrlit, giugea
missilia, g.f. dar care îl aruncă domnii nărodului
missilis,-e unealtă de puşcat, de svîrlit
missio, g.f. trimitere, slobozîre
missito,-as trimiţăscu, trimiţu
missus,-us, g.m. slobozîre împreună, lăsare; iarăş: blide de bucate de un rînd
missus,-a,-um trimis,-ă
mistarius, g.m. vas de amestecat
mistim amestecăţeaşte
mistio, g.f. amestecare, turburare
mistura, g.f. idem
mite blîndiţeaşte, îngăduiţeaşte
mitella, g.f. işlicel popăsc, potcăpaş
mitesco,-is mă îmblînzăscu
Mithras, g.m. soarele în limba persienească
mithrax, g.m. piiatră scumpă mare, deaca o vei ţînea la razele soarelui multe fealiuri de feaţe arată
Mithriaca, g.n.pl. cinstea Osirisului sau a sărbă-torei [sic!] soarelui
Mithriades, g.m. împărat în Asiia /[193v] din ţînutul Pontusului, care s-au oştit împotriva rimleanilor
mithridaticum, g.n. o doftorie oarecare împotriva otrăvirei
mithridaticus,-a,-um mithidatrcesc,-ă [sic!]
mitifico,-as mă îmblînzăscu, mă îngăduiescu
mitigatio, g.f. alinare, îmblînzîre
mitigatorius,-a,-um îmblînzîtori,-re
mitigo,-as alinu, îmblînzăscu
mitigatorius,-a,-um de alinat, îmlînzîtori,-re
mitilo,-as grăiescu preveghitoreaşte
mitis,-e blînd,-ă, îngăduitori,-re
mitra, g.f. mitră, işlic vlădicesc
mitratus, g.m. mitrat, cu mitră vlădicească
Mitretim, g.f. un ostrov la Angliia
mitto,-is,-ere trimiţu, slobozu, iertu, lasu

[1] Scris: гетиариусь.

Mitylenæ, g.f. oraş vestit în ostrovul Lesbus
Mitylene, g.f. idem
mixobarbari, g.m.pl. a cărora cei mai di-nceput din ţînuturi usebite împreună s-au turburat
mixtarius, g.m. idem quod mistarius vas de amestecat vinul
mixtim, adv. amestecăţeaşte, de-a valma

MO

Moab, g.f. oraş araviesc
mobilis,-e clăticios,-ă, mişcăcios,-ă, nestătători,-re
mobilitas, g.f. clătire, nestare
mobiliter adv. clătiţeaşte, clătinăţeaşte
mobilito,-as clătinăţăscu, clătescu, mişcu
Mocarsus, g.f. ţînutşor thraţienesc
moderabilis,-e modos,-ă, opritori,-re
moderamen et moderamentum, g.n. îndereptare
moderans,-tis, participium îndereptători,-re
moderanter cu mod bun, opriţeaşte
moderatim, adv. idem
moderatio, g.f. îndereptare, oprire
moderator, g.m. îndereptători[1], cîrmitori
moderatrix, g.f. îndereptătoare
moderatus,-a,-um modos,-ă, oprit,-ă
modero,-as îndereptezu, rînduiescu[2]
moderor,-aris îndereptezu, cîrmuiescu
modeste cu bun mod, opriţeaşte
modestia, g.f. omenie, ruşine
modestus,-a,-um omealnic,-că, de omenie, smerit,-ă, modos,-ă
modialis,-e de găleată de jumătate de chilă
modice pîţînteaşte, opriţeaşte, cu măsură
modicellus,-a,-um pîţîntelus,-ă, opritoraş,-ă /[194r]
modicum, g.n. subs. pîţîntel
modicum, adv. pîţînel, o fărîmiţă
modicus,-a,-um mititeluş,-ă, pîţînel,-ă
modificatio, g.f. măsurare, oprire
modificor,-aris măsuru
modiolus, g.m. găleţîcă, jumătate de chilişoară
modiperator, g.m. îndereptători de ospeaţe, de nunte
modius, g.m. vel modium, g.n. găleată, patru feardele
modo acum, acumuş
modulamen, g.n. zîcere de cîntece, modulare, adunare sau oprire
modulamentum, g.n. măsurarea sau oprirea graiului
modulate după **modulare** cînteului, adecă după nota glasului şi umblarea cîntecului
modulatio, g.f.
modulator, g.m. cîntători, învăţători spre cîntări
modulatus,-us, g.m. cîntare pă notă, pă glasuş cel făcut[3] şi avut
modulatus,-a,-um modulat,-ă, oprit,-ă
modulor,-aris oprescu, cîntu pă notă-ş, pă glasu-ş, cumpănescu
modulus, g.m. măsură, cumpănă, modişor
modus, g.m. d, cumpănire, oprire
moechisso,-as curvăscu, pîngărescu
moechor,-aris idem
moechus,-a,-um curvari,-re
Moenagus, g.f. oraş frîncesc
moenia,-orum, moenibus, g.n.pl. zîdurile oraşului, zîd
moeniana, g.n.pl.
moenio,-is,-ire cu zîd ocolescu
moenitus,-a,-um cu zîd ocolit
Moenus, g.m. apă curgătoare a Ţărei Nemţeşti care desparte în doao părţi Francofurtumul, apoi la Mogunţiia curge în **Renus**[4]
moerens,-tis, g.o. trist,-ă, dosăditori, mîhnitori,-re
moereo,-es,-ui, moestus sum mă mîhnescu, mă întristezu
moereor,-eris, passiva voce infrequens a modum
moeri,-orum, g.m.pl. pro muro antiqui zîdurile oraşului
moero,-as întristezu
moeror,-oris, g.m. întristare
Moesia, g.f. Bosnimea, ţînutul Bosnei
moeste mîhniţeaşte, cu întristare
moestitia, g.f. amărăciune, întristare
moestater, adv. mîhniţeaşte
moestitudo, g.f. întristare, mîhniciune
moestus,-a,-um trist,-ă, mîhnit,-ă
Mogam nume de deumlt al ţînutului care acum îl chiiamă Ţezarea
Moguntia, g.f. oraş nemţăsc lîngă apa Renus
Moguntinensis,-e mogunţiian,-că
moguntinus,-a,-um idem sau mogunţienesc

[1] Şters:: opritori.
[2] Scris: гжндуеску.
[3] Şters: aiave.
[4] Scris: Ренусь.

mola, g.f. moară
molaris,-e de moară, morăresc,-ă
molaris, g.m. măsea
molaris lapis piiatră de moară
molarius,-a,-um morăresc,-ă, de moară /[194v]
molendinarius, g.m. morari
molendinarius,-a,-um de moară
moles,-is, g.f. lucru mare şi greu
moleste, adv. greu
molestia, g.f. greutate
molesto,-as,-are îngreuiezu, spre greutate sîntu, supăru
molestra, g.f.; vide: mollestra piiale de oaie
molestus,-a,-um greu,-ea
moletrina, g.f. loc de moară
molile, g.n. unealtă de măcinat
molimen, g.n. nevoinţă sau împiedecare
molior,-iris nevoiescu, de un lucru oarecare mare mă apucu şi începu
molitio, g.f. nevoire, înceapere la un lucru oarecare
molitor, g.m. a molior aşezători de lucru mare, mare alcătuire făcători
molitor, g.m. morari
molitrix, g.f. morăriţă
molitura, g.f. măcinare
molitus,-a,-um măcinat,-ă, **a molo,-is**
molitus,-a,-um a molior cu nevoinţă făcut,-ă
mollesco,-is,-ere mă moiu
mollestræ, g.f. piiale de oaie
mollicellus, g.m. molceluş
mollicina vestis inquit Festus a mollitie dicta haină moale
molliculus,-a,-um molceluş,-ă, molişor,-rea
mollifico,-as moiu, facu moale
mollimentum, g.n. alinare
mollio,-is,-vi moiu, muiezu
mollipes,-dis, g.o. picior moale, care are picior moale
mollis,-e moale
molliter, adv. moiţeaşte, moale
mollitia, g.f. moime
mollities, g.f. idem
mollitudo, g.f. idem
mollugo,-ginis, g.f. species lappaginis
mollusca, g.f. piiarsecă sau altă poamă cu coaja moale
molluscum, g.n. uber est aceris arboris
molo,-is,-ui,-ere macinu
Molochath, g.m.[1] gîrlă africească pre care Salustius şi Plinius o chiiamă Mallucha
molochinarius, g.m. văpsîtori de şcarlat
molochinus, g.m.[2] faţa şcarlatului
molocrum, g.n. lemn în patru cornuri au fost între jîrtvuire; **item**: unflare de pîntece; **vide: molu-crum, g.n.**
moltigena, g.c. în munte născut,-ă sau în deal
molorrhus, g.m. plumb spînzurat de aţa cu care măsură derept, plumb[3] de aţă
Molossia, g.f. ţînut epirusesc în care cresc cîini foarte buni
Molossus,-a,-um molossean,-că
molucrum, g.n. lemn în patru cornuri de jîrtvuit; iarăş: înflătura pîntecelui, mătură de moară
moly, g.n. iarbă lecuitoare foarte vestită, iară rară în ţara noastră
molybdæna, g.f. vînă de argint[4] şi de plumb
molybditis, g.f. spuma plumbului şi a argintului /[195r]
momen,-nis et momentum, g.n. clipeală mică
momentaneus,-a,-um de o clipeală, nestătători,-re, clipotori,-re
momentarius,-a,-um idem
momento,-as uno momento digero sive exigue digero et æquo cumpănescu, vreamea o descosu (adecă o iscodescu) tot cîte un mangîr, adecă neîncetat
momentosus,-a,-um nu nimic putincios,-ă, plătit-ori ceva
momentum, g.n. o clipeală de ochi, mişcăturea mică
Momus, g.m. căruia nimic nu-i place, orice veade tot defăimează; iarăş: un dumnezău leaneş, nebunatec, carele nimic n-au făcut, iar în faptul altor dumnezăi[5] îndată au aflat zminteală (strîcăciune)
Moma, g.f. un ostrov între Angliia şi Irlandiia
Monachium, g.n. pro conventu et sodalitate monachorum săbor călugăresc

---

[1] Scris: **Molocath, g.m.**; corectat prin scriere deasupra rîndului.
[2] Scris: **g.f.m.**; corectat prin ştergere.
[3] Scris: plum.
[4] Scris: argint şi ulterior tăiat; cuvîntul *argint* a fost adăugat prin marcarea locului sîu în text şi scriere deasupra.
[5] Scris: dumnezău.

monachus, g.m. sîngur trăitori, bărat[1]
Monachum, g.n. oraş nemţăsc în Bavariia
monarcha, g.m. crai sîngur domnitori, sau căpetenie
monarchia, g.f. boieriia sau crăirea sîngură, crăirea a unui sîngur domn (sau boieriia)
monas,-adis, g.f. unire, una
Monasterium, g.n. mănăstire; iarăş: un oraş în Vestfaliia[2]
monedula, g.f. ceucă
moneo,-es îndemnu
moneris, g.f. o luntre vînslitoare
Monesius, g.m. vel Monesio cîinele lui Clefalus, care l-au ciocănit Vulcanus din aramă
moneta, g.f.[3] ban
monetalis,-e de baterea banilor, de bani bătuţi
monetarius, g.m. bătători de bani
monile, g.n. împodobire (podoabă) scumpă de grumaz
monimentum, g.n. vel monumentum zidire de pomenire, curte, sămn, dar
monitio, g.f. îndemnare
monitor, g.m. îndemnători
monitorius,-a,-um de îndemnat
monitum, g.n. îndemnămînt
monitus, g.m. îndemnare
monitus,-a,-um îndemnat,-ă
monoceros, g.m. unicornis jivină cu un corn
monochordum, g.n. unelată de sunat în care sînt coardele[4] tot de o samă
monochromata, g.n.pl. chipuri scrise cu o faţă (sau o floare)
monochromatos, g.m.[5] cu faţă de un feali scrisă
monochromateus,-a,-um idem
monodia, g.f. cîntare de îngropăciune bocitoare
Monodus, g.m. fiiul împăratului bithinesc a căruia dinţii din sus ţeapini tocma împreună au crescut în chipul unui os tocma şi de aici să numeaşte Monodus
Monoechus, g.m. loc de stătutul corăbiilor în Liguriia
monogamia, g.f.[6] căsătorie cu o muiare /[195v]
monogamus, g.m. care mai mult decît o muiare n-au avut
monogenion, g.n. o iarbă scumpă care o chiiamă şi **poeniia**[7]
monologion, g.n. voroavă pînă la sfîrşit tot în aceaeaş furmă
monogramus, g.m. om îngust, nemoşti
monomachia, g.f. harţ sau război de doao persone[8] (de doi înşi)
monomachus, g.m. oştitori sîngur cu unul
monophtalmos, g.m. cu un ochi
monometrum, g.n. un vearş cu doao picioare
monopodium, g.n. masă cu un picior
monopola, g.n. care numai sîngur vinde şi tuturor le caută să cumpere de la dîns
monopolium, g.n. bolta unui negoţ care sîngur unul îl vinde şi omul altvundeva nu poate cumpăra
monoptoton, g.n. cuvînt numai cu un casus (cu o căderе)
monos, g.m. unul, sîngur
Monosceli, g.m.pl. limbi indieneşti cu un picior cu talpa lată
monostylon, g.n. corabie scobită tocma dintr-un lemn
monoxylon
mons,-tis, g.m. deal, munte
monstrabilis,-e arătăcios,-ă
monstratio, g.f. arătare
monstrator, g.m. arătători
monstratus,-us, g.m. arătare, arătat
monstrifer,-a,-um cu furma ciudat,-ă
monstrifice ciudăţeaşte
monstrosus,-a,-um ciudat,-ă, cu rodirea trupului ciudat,-ă
monstrificus,-a,-um ciudat,-ă
monstro,-as arătu
monstrose ciudăţeaşte
monstrosus,-a,-um ciudat,-ă
monstrum, g.n. ciudă, minune, nălucă, pricolici
montanus,-a,-um de munte, de deal
monticola, g.m. lăcuitori în munte, în deal,-re
monticulus, g.m. munticel
montivagus,-a,-um mîrlitori în munte,-re
montosus,-a,-um muntiuros,-ă, delos,-ă
monumentum, g.n. pomenitoare, lucru făcut, rînduit spre pomenire
Monycha, g.f. muma svîntului Agoston

---

[1] Şters: călugăr.
[2] Scris: Вѣстфалиа.
[3] Scris: **g.m.f.**; corectat prin ştergere.
[4] Şters: ca una ca alta.
[5] Şters: **Idem.**
[6] Scris: **monogramia, g.f.** corectat prin ştergere.
[7] Scris: **роениа.**
[8] Scris: пѣрсоне.

Monychus, g.m. unul dintre ţentaurusi
Monyma, g.f. muiarea lui Mithidrathes [sic!]
Monymus, g.m. sluga unui domn schimbători de bani au fost la Roma
Mopsus, g.m. numele unui om mare
mora, g.f. întîrzîiare, aşteptare, zăbavă[2]
moralis,-e de obiceai, de năravi, obiceainicesc,-ă
moramentum, g.n. întîrzîiemînt
morans,-tis, g.o. part. întîrzîietori,-re, zăbovitori,-re
morator, g.m. întîrzîietori, zăbovitori
moratorius,-a,-um întîrzîietoresc,-ă, zăbăvitoresc,-ă [sic!]
moratus,-a,-um a moror întîrzîiat,-ă /[196r]
moratus,-a,-um cu bun obiceai, cu bun năravi
morbidus,-a,-um bolnăvos,-ă, betegos,-ă
morbificus,-a,-um bolnăvitori,-re
morbosus,-a,-um bolnăvos,-ă, betegos,-ă
morbus, g.m. boală, betejală
mordax,-cis, g.o. muşcători,-re, usturători,-re, pişcători
mordacitas, g.f. muşcătură, pişcătură
mordeo,-as muşcu
mordicitas pro morsibus, dixit Plautus muşcători
mordico,-as muşcătorescu
mordicus, adv. muşcînd, muşcăţeaşte
moretum, g.n. călîie, azmă făcută din ustunoi, iarbă, caş, lapte şi vin
Morgentium, g.n. oraş în Ţara Italienească
Morgus, g.m. gîrlă care să rumpe în Padus
moria, g.f. nebunie
moribundus,-a,-um muritori,-re, cînd ar hi în ceasul morţei, de unde a să întoarce a nădăjdui nimea ar putea
morigeratio, g.f. priimire de cuvînt
morigere cu priimire de cuvînt
morigeror,-aris priimăscu cuvîntul, îngăduiescu
morigerus,-a,-um priimitori de cuvînt,-re, îngăduitori,-re
Morini, g.m.pl. limbi flandrieneşti
morio,-onis, g.m. nebun, măscărici
morion, g. lapidis preciosi nomen nume al pietrei scumpe de mult preţ
morior,-eris mortus sum moriu, mă pristăvăscu
mormyra, g.f. peaşte de mare cu multe feaţe
morologus, g.m. cu vorba nebun, măscărici

moror,-aris întîrzîiezu, zăbovăscu; iarăş: rămîiu, lăcuiescu
moror,-aris mă nebunescu
moros, g.m.[3] nebun (fără cuviinţă)
morose nevoiţeaşte, nu cu voinţă, obiciuiţeaşte, nărăviţeaşte
morositas, g.f. nevoinţă, nărăvire
morosus,-a,-um nevoios,-să[4], necuvios, nărăvos,-ă, închis la voie,-ă
Morpheus, g.m. sluga pricoliciului de somn care spre tot fealiul de faţă să poate schimba, precum îi iaste voia
mors,-tis, g.f. moarte
morsicatim, adv. muşcăţeaşte, mursăcăţeaşte
morsio, g.f. muşcare, mursăcare[5]
morsiuncula, g.f. muşcăturea, mursăcăturea[6]
morsus,-us, g.m. muşcare, mursăcatul[7]
morsus,-a,-um muşcat,-ă, mursăcat,-ă[8]
Morta, g.f. una dintre parche
mortales, g.m.pl. oamenii
mortalis,-e mortac,-ă, muritori,-re
mortalitas, g.f. muriciune
mortariolum, g.n. piuşoară, piuliţă
mortarium g,n. pio
morticini, g.m.pl. ochii găinei în picioarele omului ceale[9] frînte şi în carnea cea morată
morticinus,-a,-um mortăcin, murit,-ă
mortifera mortiţeaşte, cu aducere de moarte /[196v]
mortiferus,-a,-um mortifer,-a,-um aducători de moarte,-re
mortualis,-e de moarte, muritoresc
mortuus,-a,-um mort,-ă, murit
morula, g.f. întîrzîierea, zăbăviturea[10]
morum, g.n. mură
morus, g.f. murul (lemnul)
Morychus, g.m. numele lui Bachus la siculuseani
Morylli, g.m. limbi machidoneşti de cătră răsărit
mos,-oris, g.m. obiceai; iarăş: năravi

---

1 Scris: цѣнтауруси.
2 Scris: зъбавъ.
3 Scris: **moroas, g.m.**; corectat prin ştergerea slovei de prisos, dar şi prin rescrierea finalului deasupra rîndului: **ros**.
4 Scris: nevois,-să.
5 Subliniat.
6 Idem.
7 Idem.
8 Idem.
9 Adăugat cu altă cerneală deasupra rîndului.
10 Scris: зъбъвитурѣ.

Mosa, g.f. apă curgătoare belghienească[1]
moschatula, g.n.pl. muşcătim; **item**: muşcos
moschocaryon nuc harăpasc [sic!]
moscheuton, g.n. feali al trandafirului
moschum, g.n. mucos
moschus, g.m. idem
Moesci, g.n.pl. limbile muschiceşti
Moscovitæ, g.m.pl. muscali; **idem**
Mosella, g.f. gîrlă a Ţărei Nemţeşti, care la Confluenţiia[2] cură în **Renus**[3]
Moses,-sis et -si, g.m. numele hătnogiului jidovăsc prin care Dumnezău nărodul său l-au scos afară din Eghipet
motacilla, g.f. codobatură
motio, g.f. mişcare, clătinare, clătire
motiuncula, g.f. mişcăturea, clătiturea[4]
moto,-as,-are mişcu, clătescu, clatinu
motor, g.m. clătinători, mişcători[5]
motuantur, pro motantur dixit Plaut.
motus,-us, g.m. mişcare, clătire, clătinare, pur-ceadere
motus,-a,-um clătinat,-ă, purces, pornit,-ă
Motye, g.f. oraş în Siţiliia
moveo,-es,-vi clatinu, mişcu, pornescu
mox, adv. mai, acum, acumuş

MU

mu, particula terrorem significans grai însămnători de groază
muceo,-es muced sîntu
mucesco,-is mă mucezăscu
mucidus,-a,-um muced,-ă
mucor,-oris, g.m. mucezală
mucosus,-a,-um mucos,-să
mucro,-onis, g.m. vîrful şi ascuţîtul armei; iarăş: heghişteari, sabie
mucronatus,-a,-um ascuţît,-ă
mucus, g.m. mucul, muc muced
mugil,-lis, g.m. peaşte de mare cu miljocul mare
muginor,-aris murmuro interprete, Nonio mormăiescu, zbieru
mugio,-is,-givi,-ire mugescu, bombăiescu
mugitus,-us, g.m. mugire, zbierare
Mugius, g.m. polecra au fost a unui om rimlean măscăritori (murguitori)
mula, g.f. asină, catîră, mîşcoaie
mularis,-e catîrăsc,-ă, mîşcoiesc,-ă
mulcedo, g.f. alinare, şteargere
mulceo,-es,-si,-ere ştergu, alinezu, îmblînzăscu
Mulciber, g.m. faurul Vulcanus, dumnezăul biruitori cu focul
mulcta, g.f. birşag, gloabă
mulcto,-as birşuguiescu, globăscu
mulctra, g.f. şiştari de muls
mulctrale, g.n. vas de muls, găleată
mulctrum, g.n. idem
mulctus, g.m. mulgere de lapte
mulgeo,-es,-si vel mulxi mulgu /[197r]
mulgo,-as vestescu afară, însămnezu afară
muliebria, g.n.pl. mădulariul cel ascuns fămeiesc; **item**: necurăţîie
muliebris,-e muieresc,-ă; **item**: muieros,-ă, moale
muliebritas, g.f. moime, fricoşire, muierie
muliebriter, adv. muiereaşte, în chipul muierei lui Catus, fricoşaşte
mulier,-eris muiare, nevastă
muliercula, g.f. muieruşcă
mulierarius, g.m. muiereà (şi muiare şi om)
muliero,-as moiu, spre moimea muierească întorcu
mulierositas, g.f. omeniia muierească
mulierosus,-a,-um muieritorit,-ă, iubitori de muieri,-re, moale
mulinus,-a,-um de mîşcoi, de catîr
mulio, g.m. catîrari, mînători de mîşcoi
mulionius,-a,-um a mînătoriului de mîşcoi, a mînătoarei
mulius idem quod mulio păstori de catîri, mîşcoiari
muliei,-orum, g.m. calcei regum Albanorum erant feali al ciobotelor în care au umblat împăratul albanineanilor; apoi şi boiarii rimleneşti au trăit cu dînşii [sic!]
mullulus, g.m. somnişor
mullus, g.m. somn (peaşte)
mulomedicus, g.m. doftor de asini
mulseus,-a,-um de vin cu miiare, de mied
mulsum, g.n. băutură făcută din vin şi din miiare, vin cu miiare, mied
mulsus,-a,-um de vin mierat, de mied
multa, g.f. birşag, gloabă
multangulus,-a,-um cu multe unghiiuri, mult unghiiuros,-ă

---

[1] Scris: бѣлгиенѣскж.
[2] Scris: Конфлуанциа.
[3] Scris: Ренусь.
[4] Scris: clătituru.
[5] Litera *ş* a fost scrisă deasupra rîndului cu marcarea locului său în text.

multatio, g.f. birşuguire
multatitius,-a,-um den birşag (gloaba) cules,-ă
multessimus, g.m. samă prea mare
multibarbus, g.m. barbă multă, care are barbă multă
multibibus, g.m. băutor mult
multicavatus,-a cu multe găuri, mult găuros,-ă
multicaulis, g.m., f.; -e, n. iarbă cu multe cozi, codos,-ă, păios,-ă
multicavus,-a,-um cu multe găunăşituri, deşertături
multicolor,-oris, g.o. mult făţatec,-ă, cu multe feaţe, flori
multifacio,-ios spre mult biciuluiescu, socotescu
multifariam, adv. în multe chipuri
multifarie, idem
multifarius,-a,-um de multe chipuri
multifer,-a,-um mult aducători,-re, roditor,-re
multifidus,-a,-um cu multe despicături, ramuri (sau de multe)
multiforatilis,-e cu multe găuri, găunos
multiforis,-e idem
multiformis,-e de multe forme sau cu multe forme
multiformiter în multe furme
multifomus,-a,-um de multe găuri, cu multe găuri
multigeneris,-re de multe neamuri
multigenus,-a,-um idem
multijugis,-e de multe fealiuri
multijugus,-a,-um idem /[197v]
multiloquium, g.n. grăire multă
multiloquus,-a,-um multe grăitori,-re
multimodus,-a,-um de multe moduri, de multe chipuri, în multe chipuri
multinuba, g.c. qui vel quæ multis nupsit de multe ori căsătorit,-ă
multinummus,-a,-um de mulţi bani plătitori, mulţ bani plătitori,-re de mulţ bani
multipartitus,-a,-um de multe părţi
multipeda, g.f. omidă cu multe picioare, mîţa popei
multipes,-dis, g.o. cu multe picioare
multiplex,-cis, g.o. de multe fealiuri, mult îndoit,-ă
multiplicabilis,-e sporicios,-ă, mulţîcios,-să
multiplicatio, g.f. sporire, înmulţîre
multipliciter în multe fealiuri de chipuri
multiplico,-as sporescu, înmulţăscu
multipotens,-tis, g.o. mult putearnic,-ă, mult putincios,-ă
multiscius,-a,-um mult ştiutori
multisonus,-a,-um de multe glasuri, de multe sunete
multisonus,-a,-um de multe glasuri, de multe sunete
multisonorus,-a,-um de sau cu multe sunete, tălîncăitori,-re, de multe sunători,-re
multitia, g.f. rufă sau haină moale
multitudo, g.f. mulţîme
multivagus,-a,-um mult prebegitori,-re
multivolus,-a,-um cu multă voie
multo,-as birşuguiescu
multo, adv. cu mult
multopere mulţeaşte, cu mulţime, în chip tare
multum, adv. foarte
multus,-a,-um mult,-ă
Mulucha, g.f. gîrlă în Mauritaniia
mulus, g.m. asin, catîr
Munda, g.f. oraş în Ţara Şpanioleascâ
mundanus,-a,-um lumăsc,-ă, de lume
mundicia, g.f. curăţie
mundicies,-ei, g.f. idem
mundifico,-as curăţăscu
munditer, adv. curat, cu curăţie
mundo,-as curăţăscu
mundulus, g.m. curăţăl; **item**: şie înfrîmşeţători; **item**: luminăţăl
mundus, g.m. ceastă lume; **item**: podoaba muierească
mundus,-a,-um curat,-ă
muneralis,-e dăruitori,-re, plătitori,-re
munero,-as dăruiescu
muneror,-aris idem
mungo,-is,-xi,-ere suflu afară, nasul mi-l suflu afară, îl curăţăscu
munia,-orum, g.n.pl. cinste, boierie sau slujbă poporească
municeps,-pis, g.o. între pîrgarii oraşului scris,-ă, în vredniciia pîrgărească pus,-ă
municipalis,-e orăşănesc, pîrgăresc,-ă
municipatim, adv. orăşaşte, cu oraşul sau pă oraş
municipium, g.n. tot satul şi oraşul care are a sa leage şi dereptate /[198r]
munifex,-acis, g.o. umblători în cinste,-ş, în boierie,-ş,-re
munifice bogăţeaşte, prisosîţeaşte
munificentia, g.f. dărnicie, mînă darnică
munificentior, compar. mai darnic,-ă
munifico,-as îmbogăţăscu, fericescu

munificus,-a,-um cu mîna de prisosît, darnic,-că
munimen, g.n. răzmare, întărire, îngrădire, başte, stobor, pălancă
munimentum, g.n. idem
Munimentum Dinitense sat împotriva Coloniei în ţărmurele Rhenusului[1]
munio,-is,-ui,-ere întărescu, îngrădescu (nu numai cu gard), ocolescu
munis,-e inquit Festus officosus purtători de cinste,-re (de boierie)
munitio, g.f. întărire, îngrădire înlăuntru, băştire, facere de palangă
munito,-as întăritorescu
munitor, g.m. întăritori, feritori
munitus,-a,-um întărit,-ă, ferit,-ă, mîntuit,-ă
munus,-eris, g.m. dar; iarăş: boierie, mesereaie
munusculum, g.n. dărişor, dar mic
Munichia[2], **g.f.** unghi corăbiesc, loc de vînslit (de pod umblători[3]) în ţinutul Atticei
Munychia, g.n.pl. sărbătoarea dumnezăiţei Pallas
muræna, g.f. lin (peaşte)
murænula, g.f. linişor
muralis,-e de zîd, zîdesc,-ă
muratus,-a,-um zidit,-ă, cu păreate de piiatră ocolit,-ă, îngrădit
murci, g.m.pl. dicti sunt homines ignavi et timidi fricos, leaneş, omini fugitori lucrul şi războiul
Murcia, g.f. dumnezăiţa lenevirei
murcidus,-a,-um leaneş,-ă, fricos,-ă, zelud,-ă[4]
murciolum, g.n. sămînţa lentiscusului[5]
murcus,-a,-um leaneş,-ă, fricos,-să
murex,-cis, g.n. scoică de mare cu a căriia sînge roşaţă, văpsăsc fringhiia; iarăş: floarea fringhiei; **item**: ciulin de hier cu care presară după vrăjmaşi
murginor,-aris mă zăbăvăscu
murgiso, g.m. leaneş, trîndav
muria, g.f. apă sărată, salamură, zamă de peaşte sărată
muriaticus,-a,-um în apă sărată muiat,-ă
muricatim, adv. în chip de ciulin de hier
muricatus,-a,-um în furma ciulinului de hier
muries, g.f. idem quid muria apă sărată, salamură
murilegulus, g.m. a muricibus legendis culegători de scoice de mare
murina, g.f. vel myrina vel myrrhina neam al vinului cu miiare, cu deresuri deres
murinus,-a,-um din vin cu bun gust făcut cu deresuri
murinus,-a,-um de şoareci
murmur,-ris, g.m. mormăire, hodorogire, zvăpăiare
murmurans mormăitori,-re, murguitori,-re
murmuratio, g.f. mormăire, vîjîire, murguire
murmurator, g.m. murguitori, mormăitori /[198v]
murmurrillo,-as mormăiescu, murguitorescu, bombăiescu
murmurrillum, g.n. murguire, înjurare
murmuro,-as mormăiescu, bombăiescu, murguiescu
murrha, g.f. o piiatră scumpă strălucitoare
murrheus,-a,-um de acest feali de piiatră scumpă
murrhinus,-a,-um idem
murrhius,-a,-um idem
Mursa, g.f. oraş ionienesc pre care l-au zidit împăratul Adriian
murtatum, g.n. cîrnat umplut cu maţe tăiate
Murtia, g.f. polecra dumnezăiţei Venus
Murtius, g.m. un munte în Roma; **alias:** Aventinus
murrus, g.m. zîd
mus,-uris, g.m. şoarece
Musa, g.f. cîntec, vearş; iarăş: învăţătură; **item**: dumnezăiţa învăţăturei
musæum, g.n. casă de învăţat
musæus, g.m. ţiitori de musa
musca, g.f. muscă
musca canina, g.f. muscă cîinească
muscarium, g.n. gonitoare de muşte, apărătoare
muscarius,-a,-um de muscă
muscatula, g.f. strugur muşcatin
muscerda, g.f. căcat de şoarece
muscipula, g.f. pisică de lemn prinzătoare de şoareci
muscor,-aris mă muşchiescu, facu muşchiiu, mă înflocoşezu
muscosus,-a,-um muşchios,-să
muscula, g.f. musculiţă
musculosus,-a,-um cărnos,-ă, vînos,-ă, ţapăn,-ă, tare

[1] Scris: Рхенусулуи.
[2] Recte: **Munychia**.
[3] Scris: umblăto.
[4] Scris: зелудь,ж.
[5] Scris: лѣнтисусулуи.

musculus, g.m. şoricel; **item**: mădulările omului, cărnuri vînoase rădicate în sus; iarăş: unelată de război supt care spre oştirea oraşului lovăscu
muscus, g.m. muşchi
museacus,-a,-um cu meşterşug împistrit,-ă, cioplit,-ă
musearius,-a,-um meşter împistritori, cioplitori,-re
museia, g.n.pl. pietri bucăţîte grămădite în păreate, cu feali de feali de feaţe
museium, g.n. casă de învăţat, chiliia dascălului
museus,-a,-um[1] iubit,-ă, cuvios,-ă
musica, g.f. învăţătură de cîntări sau de cîntece
musice, g.f. idem
musice, adv. prisosîţeaşte, întreg
musicus, g.m. dascal de cîntări
musicus,-a,-um de învăţarea cîntărilor, muzicesc,-ă
musimon, g.m. neam al cailor mărunţi
musivarius, g.m. meşter împodobitori cu înfăţate pietri
musivum, g.n. loc de învăţat învăţătura
mussitabundus,-a,-um şoptitori,-re
mussito,-as şoptescu
musso,-as grăiescu şoptit
mustace, g.f.
mustaceum, g.n. azmă, plăcintă de must de caş
mustaceus g.m. idem
mustarius,-a,-um de must
mustella, g.f. /[199r]
mustellinus,-a,-um
musteus,-a,-um mustos,-ă, dulce
mustricola, g.f. feali al călăpodului cizmelor
mustulentus,-a,-um mustos,-ă
mustum, g.n. must, vin nehiert
mustus,-a,-um idem quod recens nou, dulce, proaspăt
mutabilis,-e schimbătorealnic,-ă, schimbători,-re
mutabilitas, g.f. schimbătură
mutatio, g.f. schimbare
mutatus,-a,-um schimbat,-ă, mutat,-ă
muteo,-es mă muţăscu, mă facu mut
muttesco,-is idem
muti, g.m.pl. hotărîtori de împrejururi sau pietri însămnătoare de hotaruri

[1] Scris: **musæus,-a,-um**; corectat prin ştergere şi scriere deasupra rîndului.

muticus,-a,-um ciungit,-ă, spetit,-ă, chilit,-ă
mutilatio, g.f. ciungire, spetire
mutilatus,-a,-um ciungit,-ă, spetit,-ă, chilit cu chilă
mutili, g.m.pl. idem quod mutuli pietri stătătoare afară den zîd, spre care să aşază grinzile
mutilo,-as ciungescu, spetescu
mutilus,-a,-um ciung,-ă, spetit,-ă, chilav,-ă
Mutina, g.f. oraş italienesc aproape de Banoniia
Mutinensis,-e mutiniian,-că, mutinienesc,-ă
mutio,-is,-vi,-ire lepşăscu, furtişăgeaşte plesnescu
mutito,-as aciiaş-aciias schimbu
Mutius, g.m. un pîrgari mare de la Roma
muto,-as schimbu, mutu
muto,-onis, g.m. mădulariul bărbatului
mutoniatus, g.m. mădulăros cu mădulari bărbătesc
mutuatio, g.f. împrumutare, luare împrumut
mutuatitius,-a,-um împrumut dat sau luat,-ă
mutue, adv. împrumut
mutulus, g.m. piiatră stătătoare afară din zîd pă care stă grinda
mutuo,-as împrumutezu, împrumutu dau, împrumutu iau
mutuo, adv. împrumut
mutuor,-aris mă împrumutezu, iau împrumut
mutus,-a,-um mut,-ă
mutuum, g.n. împrumutul
mutuus,-a,-um de împrumut
myaces, g.m. feali al peaştelui
Myagros, g.m. numele ierbii de sămănat şi al unui zugrav
Myagrus, g.m. dumnezăul muştelor
Mycale, g.f. munte ionienesc
Mycenæ, g.f.pl.[2] oraş în Peloponesus
Mycon,-onis, g.m. numele unui zugrav vestit
Mycone, g.f. numele unui ostrov
myconius,-a,-um den ostrovul Micone, miconiian,-că
Myconos, g.f. unul dintre ostroavele Ţiclades[3]
mydriasis, g.f. duroarea geanelor, leteneaşte **pupillæ dilatatio**
mygale, g.f.[4] o jivină care jumătate e chiţoran, jumătate şoarece

[2] Scris: **Mycænæ, g.f.pl.**; şters şi corectat deasupra rîndului.
[3] Scris: Цикладѣсь.
[4] Scris **mygale,-eris**; s-au şters slovele de prisos.

Myes,-etis, g.f. oraş în ţînutul Ioniei
mydos, g.m. moară /[199v]
Mydonia, g.f.[1] ţînut în Machiedoniia
myoaro,-onis, g.m. şaică, galion
myopia, g.f. duroare de ochi
myops, g.m. cu ochi întunecos, urduros
Myra, g.f. oraş în Liţiia
myriarches, g.m. mai mare peste zeace mii, zeacemiiariul
myias,-asdis, g.f. zeace[2] mii
Myrica, g.f.
myricinus,-a,-um
Myrina vin deres cu deresuri; **item**: numele unii împărătease
myrinus, g.m. bărbăţuşul peaştelui linului
myriophillon, g.n. feali al ierbii
myristica nux, g.f. nucă arăbască
Myrlea, g.f. oraş în Bithiniia
myrmecia, g.n.pl. fealiul negului, păduchie orb
myrmecias, g.m. o piiatră scumpă neagră
Myrmecides, g.m. un meşter vestit, cioplitori de oase de elefant
myrmecites, g.m. piiatră scumpă în furma furnicăi ceii tîrîtoare
myrmecoleo, g.m. jiviniţă împotrivitoare cu furnicile
Myrmidones, g.m.pl. limbi thessalieneşti
Myrmissus, g.m. oraş în Asiia
myrobalanum, g.n. feali al macului
myrobrechi, g.m.pl. cutii de ir
myron, g.m. unsoare cu bună mirezmă [sic!], mir
myropola, g.m. păticari, apticari, spiceari
myropolium spicerie, apticărie
myrothecium, g.n. ţiitoare de unsoruri sau de mir
myrrha, g.f. zmirnă, tufă roditoare în Araviia dintru care umezeală cu bună mirezmă să stoarce afară
myrrhapia, g.f. feali al poamei de lemn
myrrheus,-a,-um mirrhos,-ă, sau de mirrnă [sic!]
myrrhinus,-a,-um idem
myrrhites, g.m. nume de piiatră scumpă
myrtatus,-a,-um de lemn de mirtus
myrtetum, g.n. loc de leamne de mirtus
myrteus,-a,-um de lemn de mirtus
myrtidanum, g.n. feali al vinului cu mirtus
myrtinus,-a,-um mirtos,-ă
myrtites, g.m. vin cu mirtus
myrtuosus,-a,-um mirtos,-ă
myrtus, g.f. mirtus, tufuliţă roditoare în Araviia a căriia poama-i iaste foarte cu mirezmă bună
Mys, Myos, g.m. şoarece; iarăş: numele unui băiaş de argint
Mysia, g.f. ţînuturi asieneşti, unul să chiiamă Misiia Mare, altul Misiia Mică; sînt şi în Evropa ţînuturi pre care le-au chiemat Misiia şi Masiia în vreamea bulgarilor
Mysii, g.m.pl. limbi asieneşti de la Asiia /[200r]
Mysomacedones, g.m.pl. limbi lăcuitoare în Misiia, răsărite de la Machiedoniia
mystagogus, g.m. cliseari, purtători de grijă a svinţeniei
mystax, g.f. mustaţă
mysteria, g.fn.pl. svinţire de tainî sau tăinuită
mysterium, g.n. taină, tainî de svinţenie
mystes, g.m. svinţit, popă
mysticus,-a,-um de svinţenie tăinuită sau de tainî
mythologia, g.f. vorovirea basnelor şi înţelegăcioasă tîlcuire
mythologicus,-a,-um băsnesc,-ă, de basne
mythos, g.m. basnă
myxa, g.f. muc sau mucul lumînării
myxaria, g.f. feali al prunelor
myxon, g.m. feali al peaştelui pre care romanii cei de demult bucată mare l-au ţînut a fi
myxos, g.m. fufează a fălinariului celui cu muc în care arde bumbăcelul cel unsuros

[1] Recte: **Mygolonia, g.f.**
[2] Scris: зѣче.

N

NA

Nabathæa, g.f. ţînut aravienesc către Siriia
Nabathæi, g.m.pl. limbile ceale stîncoase aravieneşti
Nabathæus,-a,-um navathean,-că
nablium, g.n. chimfal mic
nablum, g.n. chimfal, lăută care o chiiamă şi psalterion
Nabuchodonosor, g.m. putearnicul împărat al haldeianilor
naca, g.m.[1] văpsîtori, lucrători de lînă
nacca, g.m. idem
Nacone,-es, g.f. oraş în Siţiliia
nactus,-a,-um parti. a naciscor găsît,-ă, aflat,-ă, cercat,-ă, căpătat,-ă
næ, adv. afirmand. adevărat foarte
nænia, g.f. cîntare de îngropăciune, cîntec de praznic sau fieştece vorbă fără folos
Nævius, g.m. un poetic foarte de demult
nævosus,-a,-um sămnos,-ă, pecetos,-ă, cu peceţi (seamne) pre dîns născut
nævus, g.m. sămn cu noi născut
nævulus, g.m. imăturea
Nagia, g.f. oraş între Pamfiliia şi Ţiliţiia
Najades, g.f. dumnezăiţa gîrlelor
Naim, g.f. oraş în Galilea
Nais, g.f. o fămeaie vestită; iarăş: numele unii gîrle
nam, conjunctio pentru că crez
namque, conjunctio pentru că şi
nanciscor,-eris, nactus sum găsăscu, cercu, dobîndescu, capătu
Nancium, g.m. oraş lotharinghiesc
nanium, g.n. cuvînt scorinit de la comediiari, care însămnează fămeiţă frumoasă
Nannetum, g.n. oraş în Britaniia
nanque, conjunctio pentru că crez
nanus,-i, g.m. om mic, pitic
Napææ, g.f. dumnezăiţele florilor de pădure
Napæi, g.m.pl. limbi în ostrovul Lesbus
naphtha, g.f. clei răşinos spre care /[200v] para foarte cumplit să prinde, praf de puşcă
napinæ, g.f. loc de morcovi, loc de napi, loc de postîrnaci
napunculus, g.m. morcov mic, postîrnăcel
napus, g.m. postîrnac, morcov
Nar,-aris, g.m. gîrlă a Ţărei Italieneşti
Narucostoma, g.n. o ramură a Dunărei
Narbo, g.f. oraş frîncesc, de pre[2] [care][3] să chiiamă Galliia Narbonensis[4]
narbonensis, narbonenses narboniian,-ă
Narcassus, g.m. un sat şi oraş în Cariia
narcissinus,-a,-um de narchis
narcissites, g.m. piiatră scumpă, narchis
narcissus, g.m. iarbă narţisus, crin narţisus
narcosis, g.f. stupor Latine; vezi: **stupor**
narcotica, g.n.pl. doftorie ca aceaea de la care duroarea sa nu ş-o sîmte
nardinus,-a
nardus, g.m.
nares, g.m.pl. nările nasului
narica, genus piscis minuti
naris, g.f. horn, cuptori
Narnia, g.f. ţînut al Ţărei Italieneşti prrin care curge apa Nar
Narensis,-e nariian,-că
Naron, g.m. gîrlă a Ţărei Nemţăşti, într-alt nume Narenta
Narona, g.f. oraş liburniesc
narrabilis,-e povesticios,-ă
narratio, g.f. povestire
narratiuncula, g.f. povestiţă, poveaste mică
narrator, g.m. povestitori
narratus,-us, g.m. povestire, vorovire
narratus,-a,-um povestit,-ă, vorovit,-ă
narro,-as povestescu, vorovăscu
Narses, g.m. un om scopit, păzîtori la cămara lui Iustiniianus[5]

---

[1] Scris: **nacha, g.f.m.**; corectat prin ştergere.

[2] Şters: Galia.

[3] Cuvînt lipsă în text.

[4] Scris: Нарбонѣсись.

[5] Scris: Iustianus.

narthecium, g.n. ţîitoare de doftorii
narthocephori, g.m.pl. purtători de toiage, de nuiale, slugile lui Bachus
Narthecussa, g.f. un ostrov la Marea Carpatum
narthex,-cis, g.f. nuia de tufă, a căriia coaja cea de-afară-i iaste lemn, partea cea dinlăuntru, tocma cu coaja roşie şi moale
Naryce, g.f. oraş al Ţărei Greceşti al locruseanilor
Narycium, g.n. idem
Narryx, g.f. idem
Nasanonses, g.m.pl. limbi în Libiia sau în Africa
nasatus,-a,-um vraci,-ă, doftori,-să
nascor,-eris,-tum sum mă nascu
Nasica, g.m. numele unui om rimlean de pă seminţiia Corneliseanilor
nasiterna, g.f. vas de apă cu mănuşi
Naso, g.m. bun nas, cu nas mare; **item:** numele lui Ovidius
Naspus, g.f. oraş traţienesc
nassa, g.f. vîrşă
Nastes, g.m. fratele lui Amfimachus
nasturcinum, g.n. hirean /[201r]
nasus, g.m. nas
nassutulus, g.m. năsuitorel, rîzători cu nasul
nassutus,-a,-um năsos; iarăş: glumitori cu nasul,-re, rîzători cu nasul
nata, g.f. fiică, fata mea, născuta mea
natabula, g.f. loca natationis loc de înotat
natales,-ium,-ibus, g.f. fiinţa, slobozirea neamului după răsărire
natales, g.m. zîoa naşterei noastre
natalis,-e de naştere
natalitia, g.n.pl. zîlele sărbătorilor naşterei
natalitius,-a,-um de naştere
natatile, g.n. jivină în apă înotătoare, precum şi raţa, lişiţa
natatilis,-e înotăcios,-ă
natator, g.m. înotători
natatorium, g.n. unealtă de înotat
natatus,-us, g.m. înotat, înotare
nates,-ium,-ibus, g.f.pl. bucile curului
natinatio, g.f. negotiatio, Festum neguţătorie
natinatores, g.m.pl. seditiosi negotiosi vocabantur pornitori de turbări, mahleari, haini
natio, g.f. o seminţie întreagă
nativitas, g.f. naştere
nativus,-a,-um de după hire, din naştere
nato,-as înotu, plutescu
natrix, g.f. şarpe de apă
natu ut major natu, non nisi in ablativo reperitur et cum adjectivis magnus, parvus, grandis junctus
natura, g.f. fire
naturalia, g.n.pl. trup de ruşine
naturalis,-e firnic,-ă, den fire
naturaliter după fire
natus, g.m. născutul, fiiu
natus,-a,-um născut,-ă
navale, g.n. ţîitoare de corăbii sau loc de facerea corăbiilor
navalis,-e corăbiiesc,-ă, de corabie
navarchis, g.f. corabiia unui căpitan
navarchus, g.m. căpitanul şireagului corăbiei
Navaria, g.f. ţînut al Ţărei Şpanioleşti culcătoare [sic!] cătră apus
Navarra, g.f. idem
nauci, g.o. indecl. peliţele nucilor; iarăş: tribuinţă de nimic
naucifacio,-is nimic îl socotescu, nimic îl biciuluiescu a fi, nimic nu-l bagu în samă
nauclerriacus,-a,-um de meşter de corăbii, corăbieresc, de corăbiiari
nauclerius,-a,-um idem
nauclerus, g.m. meşter de corabie, corăbiiari
Naucratis, g.f. oraş eghiptenesc
naufragium, g.n. frîngere de corabie, perire de apă, covîrşire
nafragor,-aris pentru frîngerea corăbiei mă cazu în perire şi paţu pagubă
naufrago,-as idem
naufragus, g.m. om căzut şi păţît pagubă întru frîngerea corăbiei /[201v]
naufragus,-a,-um frîngători de corăbii,-re
navia, g.f. agerime, osîrdie; iarăş: lemn scobit ca corabiia
navicella, g.f. luntricică
navicula, g.f. corăbiiţă, corăbioară
navicularia, g.f. meşterşug de corabie
navicularis,-e corăbiesc,-ă, corăbieresc,-ă, de corabie
navicularius, g.m. corăbiiari, meşterul corabiei
naviculator, g.m. idem
navifragus, g.m. pentru frîngerea corăbiei în perire şi-n pagubă căzut

navigabilis,-e corăbiicios,-ă, vînslăcios,-ă, cu corabiia umblăcios,-ă
navigatio, g.f. corăbierie, vînslire, umblare în corabie
naviger,-ra,-um purtăcios de corabie,-ă, umblăcios cu corabiia
navigiolum, g.n. măcar fieştece corăbiiţă
navigium, g.n. corabie, or fieştece corabie
navigo,-as corăbiiescu, vînslescu
navis, g.f. corabie
navita, g.m. corăbiiari, vînslari
navitas, g.f. osîrdie, agerime, isteţie
naviter agereaşte
Navigus Accius, g.m. un gîcitori vestit din voroava pasărilor
naula,-æ unealtă muzicească, psalterion
Naulum, g.n. oraş în Liguriia
naulium, g.n. unealtă muzicească
Naulochum, g.n. oraşul locriseanilor
naulon, g.n. unealtă muzicească în patru cornuri cu zeace coarrde sunătoare; **item**: corăbiiţă
naulum, g.n. simbrie de corabie, plată de vînslit
naumacharius, g.m. oştitori pă apă
naumacharius,-a,-um de războiu de pă apă, de oştitul cel de pă apă
naumachia, g.f. războiu cu corabiia pă apă
naumachus, g.m. oştitori, hărţuitori în corabie, galionari
navo,-as spre dîns sîrguiescu, agerescu şi în ceva sînt osîrduitori, stradalnic
Naupactus, g.f. oraş mare în Etoliia
naupegus, g.m. făcători de corabie
Naupliums, g.m. nume de peaşte de mare; **item**: numele tatălui lui Pallamedes[1]
Nauportus, g.m. gîrlă istrienească; **item**: un oraş
nausea, g.f. *greaţă*[2]
nausector, g.m.
nauseo
nauseola, g.f.
nauseosus
nausibulum, g.n. lemn scobit în chipul corăbiei
Nausicæ, g.f. fata împăratului Alţinous
Nausimenes, g.m. pîrgari den Athina, a căruia fămeaie în buşluirea cea năprasnică s-au amuţît, s-au făcut mută
Nausithous, g.m. fiiul lui Neptunus, tatăl lui Alţinous
nauta, g.m. corăbiiari, vînslari
nautea, g.f. o iarbă pucioasă; iarăş: apa cea împuţîtă den corabie /[202r]
nauticus, g.m. corăbiiari, vînslari
nauticus,-a,-um de corăbiiari, de vînslari
nautillus, g.m. peaşte de mare, mai aşa ca sepiia
navus,-a,-um ager,-ă, osîrduitori,-re
navus,-a,-um ager,-ă, osîrduitori,-re
naxia, g.f. grease curăţîtoare de pietri scumpe
naxius,-a,-um naxiian,-că, din ostrovul Naxos
Naxos, g.f. ostrov la Marea Egheum
Naxus, g.f. idem
nazarenus,-a,-um nazarinean,-că
nazareus,-a,-um svinţit,-ă

NE

ne, adv. prohibendi nu, să nu
ne, conjunctio ca nu, ca să nu
ne, adv. interogandi u? [sic!]
nequidem nici nu, nici în cinste
Nea un ostrov la Lemnus
Neæra, g.f. numele unei dumnezăiţe şi al unii muieri
Nealces, g.m. numele unui zugrav vestit
Neandrus, g.m. oraş în ţînutul Troasei
Neapolis, g.f. oraş nou, într-a căruia nume multe nume să număsc
Neapolitanus,-a,-um neapolitan
nebris,-idis, g.f. piiale de cerb, piiale de ciută
nebula, g.f. ceaţă
nebularium, g.n. zidire de ţarină supt care în vreame de ploaie pîinea cea secerată o poartă
nebulo,-onis, g.m. om rău, blăstămat, becisnic
nebulosus,-a,-um ceţos,-ă
nec, conjunctio nici, nici nu
necdum încă nu, încă nici
necessarie, adv. lipitoreaşte
necessarii, g.m.pl. rudele-m, priiatini-m
necessario, adv. în chip lipsitoresc, lipsiţeaşte
nenecessarius,-a,-um[3] lipsitior,-re

[1] Scris: Палламедѣсь.
[2] Scris de altă mînă.
[3] Recte: **necessarius,-a,-um.**

necesse lipsă
necessitas, g.f. lipsire, lipsă, chetelenie
necessitudo, g.f. prietenie, rudenie; **item**: lipsă
necessum, g.n. lipsă
necne au ba, sau nu
neco,-as, necui et -avi omoru
necopinato, adv. fără socoteală, fără nădeajde
necopinatus,-a,-um nesocotit,-ă, nenădăjduit,-ă
Necos, g.m. fiiul lui Psaumiticus, împăratul eghipetenesc
necrocorinthii, g.m.pl. vase pre care, după frîngerea Corintuhului, din coşcig le-au săpat
necromanteia, g.f. gîcire din privirea morţilor sau îngropărilor
necromantes, g.m. gîcitori sau prorocitori de morţi, de pogrebanii
necromanticus,-a,-um întrebători de pogrebanii (de murituri) pă gîcitori (prorocitori)
necrophorus, g.m. ducători de mort
Necropolis, g.f. oraş eghiptenesc
necros, g.m. pogrebanie, vezi **funus**
nectar, g.m. nemurime; iarăş: băutura nemurimei cu care au trăit dumnezăii /[202v]
nectarea, g.f. o iarbă
nectareus,-a,-um dumnezăiesc,-ă, nemuritor,-re, dulce
nectarites, g.m. vin cu nectarea făcut
necto,-is,-xui et -xi legu, încleştezu, închieiu
nectus,-a,-um murit,-ă, pierdut,-ă
necubi, adv. necăiri nici[1], necăiri ba
Necus, g.f. oraş italienesc în Umbriia
necunde, adverbium nici de vundeva
necydalus, g.m. gîndac de mătasă
Necyria, g.f. sărbătoarea morţilor
necyromantia, g.f. gîcire din privirea morţilor
Nede, g.f. oraş arcadienesc
nedum, conjunctio nu cum
nefandus,-a,-um nespus, cumplit,-tă, pre carele nici în cinste să cade a-l pomeni
nefarie cumpliţeaşte, foarte, lotriţeaşte
nefarius,-a,-um lotru,-ă, cumplit,-ă
nefas, g.n. indecli. nevrednicie, lotrie cumplită
nefasti, g.m.pl. zîle în care n-au fost slobod a grăi sau a legiui
nefastus,-a,-um nespus,-ă, cumplit lotru,-ă, răutăcios,-ă
nefrens,-dis, g.n. purcel de la supt ales, care nu poate încă roade
negans,-tis, g.o. tăgăduitori,-re
negantia, g.f. tăgăduinţă
negatio, g.f. tăgăduire
negativus,-a,-um tăgăduitori,-re, de tăgăduit
negatorius,-a,-um tăgăduitoresc,-ă, de tăgăduit
negatur, imper. să tăgăduiaşte
negatus,-a,-um tăgăduit,-ă
negito,-as tăgăduitorescu
Negla, g.f. un oraş aravienesc
neglectio, g.f. lăsare, lăpădare
neglectus,-us, g.m. zăbovire, lăsare
neglectus,-a,-um lăsat,-ă, părăsît,-ă, zăbovit,-ă
negligens,-tis, g.o. leaneş, neosîrduitori,-re
negligentia, g.f. îndeletnicire, lenevire
negligenter îndeletniceaşte, leneşaşte
negligo,-is,-xi,-ere lasu, lapădu, zăbovăscu[2], îndălătnicescu, lenevăscu
nego,-as tăgăduiescu
negotialis,-e de muncă, de lucru
negotiatio, g.f. muncire, neguţătorie
negotiator, g.m. muncitori, neguţători
negotium, g.n. muncă
negotiolum, g.n. muncşoară, lucruleţ
negotior,-aris neguţătorescu, muncescu
negotiosus,-a,-um muncitori,-re, muncitorealnic,-ă, lucrăcios,-ă
negotium, g.n. muncă, lucru
Neleides, g.m. fiiul lui Neleus, ca Nestor
Neleus, g.m. tatăl lui Nestor
Neleus alias Nilus, g.m. gîrlă a eghiptenească
Nemausus, g.f. oraş frîncesc
Nemea, g.f. o pădure a Ţărei Greceşti în care au omorît Hercules[3] un leu
nemæus,-a,-um nemeian,-că
Nemesis, g.f. numele unii dumnezăiţe, care tot păcatul, mîndriia, /[203r] au avut obiceai a-l osîndi; **item**: mînie, pedeapsă
Nemetes, g.m.pl. limbi nemţeşti carii acum sînt supt episcopiia stirienească, lîngă apa Rhenus
Nemetobriga, g.f. oraş şpaniolesc
Neminia, g.f. numele unii fîntîni
nemo,-inis, g.c. nimini,-nea

[1] Adăugat deasupra rîndului cu altă cerneală.

[2] Scris: зъбовъску.

[3] Scris: Хѣркулѣсь.

nemoralis,-e de crîng, de pădure
nemoreusis,-e crînghean,-ă, den crîng, den codru
nemorivagus,-a,-um mîrlitor în crîng, în codru,-re, umblători, prebegitori în codru, în crîng
nemorosus,-a,-um crîngos,-ă, codros,-ă
nemos la aiave, adecă pă adevărat
nemus,-oris, g.m. crîng, codru
nenu pro non apud veteres nu, ba
neo,-es,-evi,-ere torcu, cosu
Neoburgum, g.n. oraş nemţăsc lîngă Dunăre
Neocæsaria, g.f. oraş în Capadochiia
Neocles,-is, g.m. un înţelept athinean
Neodonum, g.n. oraş frîncesc
Neomagus, g.f. numele unui oraş nemţăsc
neomenia, g.f. lună noao
Neontichos, g.n. nume de oraş
neonymphus, g.m. mire nou
neophitus, g.m. sădit de nou
Neoptolemus, g.m. viteaz nou; **item**: un fii al Achilei [sic!]
neos, g.m. nou
neotericus,-a,-um de iznoavă nou,-ă, den nou nou,-ă
neoterice de iznoavă, den nou, noiţeaşte
neotichitæ, g.n.pl. neotihiseani, în ţînutul Eolis
nepa, g.f. scorpie
nepenthes, g.m. iarbă gonitoare de întristare, deaca va bea omul pă dînsă
Nepeta, g.f. oraş italienesc; **item**: iarba mîţei (pisicei)
Nepetinus,-a,-um nepetenean,-că
nephalia, g.n.pl. jîrtvă a grecilor au fost, care o au jîrvit fără de vin
Nephele, g.f. noră; iarăş: muiarea lui Atanas
nephriticus,g.m.[1] durători de rărunchi
nephritis, g.f. duroarea rărunchilor
Nephalitæ, g.m.pl. limbi răsărite den Nefthalin
nepos,-otis, g.m. nepot
nepotatus, g.m. viiaţă grozavă, neînfrînată în nici un lucru, viiaţă spurcată
nepotinus,-a,-um fără cumpănire, în toate trăitori, răsîpitori
nepotor,-aris fără măsură în fieşte[ce][2] lucru grozzav trăiescu, răsîpăscu, cu răsîpa-l trăiescu

[1] Scris: **nephriticus,-a,-um**; corectat prin suprascriere.
[2] Cuvînt lipsă în text.

neptulus, g.m. nepoţăl
neptis,-is, g.f. nepoţăl
Neptunalia, g.n.pl. sărbătorile lui Neptunus
neptunius,-a,-um neptuniesc,-ă
Neptunus,-i, g.m. fiiul lui Saturnus, dumnezăul mărilor
nequa, adv. nu spre oarecare, nu din vreao parte, nu dencătrăova /[203v]
nequalia, g.n. sunt detrimenta lucruri păgubicioase
nequam, g.o. de nimic tribuincios,-ă, rău, rea, becisnic,-ă, blăstămat
nequando, adv. ca nu cîndva, ca nu vundeva
nequaquam nici într-un chip, nu ba
neque, conjuctio disjunctiva nici, nici nu
nequeo,-is,-vi,-ire nu poci, nu să poate de la mine
nequequam, adv. în hăiabă nu, ca nu
nequid ca nu ceva
nequidminis ca nu prea foarte
Nequinium, g.n. oraş italienesc în Umbriia
nequior, nequius comparativus a nequam mai lotru,-ă, mai rău, rea
nequis,-a,-um ca nimini, ca nu cineva
nequissime cu tribuinţă de nimic, cu viiaţă neînfrînată
nequiter, adv. lotreaşte, vicleneaşte
nequitia, g.f. răutate, lotrie
nequities,-ei, g.f. idem
Nereides, g.f.pl. dumnezăiţe de mare
Nereus, g.m. fiiul lui Oţeanus; iarăş: marea
Nerio,-enis, g.f. muma muierei lui Mars
Neritos, g.m. ostrov la Marea Ioniei
Neritum, g.n. idem
nerium, g.n. tufă roditoare în Ţara Italiei a căruia [sic!] foaia îi iaste ca a maslinului
Nero,-onis, g.m. numele unui împărat rimlean nemilostiv
Nerva, g.f. al doisprăzeacele împărat al romanilor au fost
nervinæ, g.f.pl. coarde, coarde de lăută
nerviceus,-a,-um de vînă
nervicus,-a,-um durători de vine,-re
Nervii, g.m.pl. limbi den Belghium
Nerulum, g.n. oraş italienesc
nervose tare, ţapăn
nervositas, g.f. tărie
nervosus,-a,-um vînos,-ă, tare, ţapăn,-ă

nervulus, g.m. vinişoară
nervus,-i, g.m. vînă, coardă; iarăş: unealtă de căznit
nescio nu ştiu
nescitur, imper. nu să ştie
nescius,-a,-um neştiut,-ă, neştiutori,-re
nesseus,-a,-um nessesc,-ă
nessotrophium, g.n. loc de ţînut raţele
Nessus, g.n. numele unui ţeantaurus[1]
Nestor, g.m. fiiul lui Neleus, împărat al limbilor piliseanilor ai Ţărei Greceşti
nestoreus,-a,-um nestoresc,-ă
nestorides, g.m. de la Nistor răsărit
nestrix, g.f. cusătoare, torcătoare
neu, adv. nici
neve nu sau nici nu
nevolo,-is,-vult nu voiu
neuras, g.f. iarbă pă care o chiiamă poterios şi paranica
neuricus,-a,-um rupt din vine,-ă, durători de vine /[204i]
neuris, g.f. nume de iarbă şi de ostrov
neurobata, g.f. umblători pă funie, palivan
neuter,-ra,-rum niciunul,-a
neutiquam, adv. nici într-un chip nu
neutralis,-e dintre doi niciunul, niciuna
neutro, adv. de nici un feali, de nici o parte, de necăiri
neutrobi, adv. idem
nex,-cis, g.f. moarte, moarte cu sîla
nexi, g.m.pl. veriga sau cleaşniţa grosului; **item**: legătură de datorie
nexilis,-e legăcios,-ă, spînzurăcios,-ă
nexo,-as,-xui legătorescu, prinzătorescu, încleştezu
nexum, g.n. legămînt, legătura sa şi a vieţei sale
nexus,-us, g.m. legătură
nexus,-a,-um legat,-ă, încleştat,-ă, încurcat,-ă, spînzurat,-ă

NI

ni, conjunctio ca deaca nu, iară deaca nu
Nibis, g.f. oraş în Eghipet
Nicæarchus, g.m. un zugrav vestit
Nicander, g.m. nume unui grammatic, poetic şi doftor
Nicandrus, g.m. idem
Nicanor, g.m. un grammatic alixandrinean
Nicarchus, g.m. un înţelept din Corinth
Nicasia, g.f. numele unui ostrovuleţ
Nicator, g.m. numele putearnicului împărat Sereucus [sic!]
Nicatoris, g.f. un oraş în Siriia
nice, g.f. biruinţă
Nicea sive potius Nicæa oraş mare în Bithiniia unde au fost svîntul săbor; iarăş: alt oraş în Franţiia
nicenus,-a,-um nichieian,-ă
Nicer,-cri, g.m. gîrlă îngă Haidelberga
nicerconatium, g.n. laudissimi unguenti genus
nieteria, g.n.pl. platä şi poclon, dare de biruinţă; iarăş: jîrtvă de biruinţă
niceterium, g.n. idem
Nicereon, g.m. un domn din Chipru nemilostiv
Nicolaus, g.m. biruinţa năroadelor
Nicomachus, g.m. tatăl lui Aristotel
Nicomedes, g.m. împărat bithinesc, de pre care s-au numit oraşul Nicomediia
Nicopolis, g.f. un oraş în Epirus, de pre biruinţa lui Avgust numit
Nicostrata, g.f. muma lui Evander
Nicostratus, g.m. unul dintre zeace oratori machidoneşti
nictatio, g.f. clipire
nicto,-as clipăscu
nicto,-is,-ere brehăiescu, ţîhnescu
nictor,-aris clipăscu
nictus,-us clipală de ochi, clipitură /[204v]
nidamentum, g.n. locus ubi nidulantur aves loc de cuiburi
nideo,-es,-ui strălucescu, luciescu
nidifico,-as facu cuib
niificus,-a,-um făcători de cuiburi, -re
nidor,-oris, g.m. miros de pecie, miros ars
nidulor,-aris facu cuib, cuibezu
nidulus, g.m. cuibuleţ
nidus, g.m. cuib
nigella, g.f.
nigellus,-a,-um negrişor,-ă
Niger, g.m. o gîrlă africănească
niger,-a,-um negru,-ă
Nigriduis, g.m. un înţelept următori de Pithagoras
nigrido,-inis, g.f. negreaţă
nigrefacio,-is înnegrescu, facu negru

[1] Scris: цѣнтаурусь.

nigrefio,-is mă înnegrescu
nigreo,-es,-vi sîntu negru
nigresco,-is mă înnegrescu
nigricans,-tis, adjecti. negritori,-re
nigrico,-as mă înnegrescu
Nigris,-dis, g.f. gîrlă în Ţara Harapească cea Dinlăuntru care iaste într-o fire cu Nilusul
Nigritæ, g.m.pl. limbi lăcuitoare lîngă gîrla Nigris
nigritia, g.f. negreaţă
nigrities,-ei, g.f. idem
nigritudo, g.f. idem
nigro,-as înnegrescu
nigror,-oris, g.m. negrime
nihil, g.n. nimic
nihildum, adv. nimic încă
nihili, g.o. de nici o tribuinţă, nimic tribuitori,-re, de nimic
nihilominus însă, însă printr-acealea
nihilum, g.n. nimic
nil, g.n. idem
niliacus,-a,-um den apa Nilusului
niloticus,-a,-um de apa Nilus, den Nilus
nilum, g.n. nimic
Nilus, g.m. gîrlă mare eghiptenească
nimbatus,-a unguentatus seu unguento perfusus a nimbo vase cu unsoare uns,-ă
nimbifer,-a
nimbosus,-a,-um
Nimbus [1]; iarăş: nor; iarăş: vas umplători; iarăş: numele unui ostrov a căruia alt nume iaste **Agathusa**
nimie, adv. prea, foarte, cu asupră
nimistas, g.f. prea cu asuprinţă, fiinţă prea-prea
nimiopere prea-prea, cu asupră, foarte
nimirum, adv. confirmandi la aiave, pentru că
nimis, adv. prea, foarte
nimium, adv. idem
nimius,-a,-um prea de prea, prea cu de asupră
ningo,-is, ninxi ningu
ningvuidus,-a,-um antiquis idem /[205r] **quod nivosus** zăpădos,-ă
ningvis, g.f. antiqui dixerunt huius loco, nunc, nix, nivis dicimus zăpădă la cei de demult
ningvo,-is ningu, în chip de zăpadă cazu

[1] Spaţiu liber în text.

Ninive, g.n. oraş haldeienesc foarte mare, pre care Ninus, bărbatul ii Semirasis l-au zidit
Ninivitæ, g.n.pl. lăcuitorii de la Ninive, neneviteani
Ninoe, g.f. oraş carienesc; **alias: Aphrodysias**
Ninus, g.m. împăratul cel tocma dentîi al siriuseanilor care au zidit oraşul Ninive
Niobe, g.f. fata lui Tantalus, care în amarul copiilor, după moarte s-au schimbat în piiatră
Nipbates, g.m. gîrla Sţithiei; iarăş: deal în Armeniia cea Mare
Niohæus, g.m. numele unui om
Niphe,-es, g.f. o slujnică a Diiananei [sic!]
Nipsa, g.f. oraş în Traţiia
niptra, g.n.pl.
Nireus, g.m. fiiul lui Charopius şi al Aglaiei care au au [sic!] fost prea frumos întru greci
nis pro nobis apud veteres dixerunt noao
Nisa, g.f. oraş în Siţiliia; iarăş: numele unei feate de mojic în Virghilius
Nisæa, g.f. orăşel lîngă Megara
nisi, conjuctio deaca nu, pentru că numai
Nisibis, g.f. oraş în Mesopotnmiia
Nissa, g.f. nume de oraşuri în Morva, în Capadochiia şi Cariia
Nissæeus,-a nisseian,-ă
Nissenus,-a,-um idem
nisus,-us nevoinţă, silire
Niusu, g.m. nume al împăratului megarienesc
nisus, g.m. corîi (pasăre)
Nitedula, n.f. gîndăcel strălucitori noaptea
nitella, g.f. prav curăţîtori, lucitori
nitens,-tis, parti. lucitori,-re
niteo,-es luciescu, strălucescu
nitesco,-is începu a luci
nitibundus,-a proptitori,-re, foarte nevoitori, osîrduitori,-re
nitide curat, luciţeaşte
nitiditas, g.f. curăţîre, frîmseaţe
nitidiuscula curăţăl
nitido,-as luciescu, *neatezu*[2]
nitidus,-a,-um curat,-ă, strălucitori,-re, frumos, *neated,-ă*[3]
nitor,-oris, nixus et nisus sum osîrduiescu, silescu, spre ceva mă razmu, mă proptescu

[2] Scris de altă mînă.
[3] Idem.

nitor,-eris, g.m. strălucire, lucire
nitraria, g.f. groapă de silitră sau loc de făcut silitra /205v
nitratus,-a,-um de silitră, cu silitră făcut,-ă
nitrosus,-a,-um silitros,-ă
nitrum, g.n. silitră
nivalis,-e de zăpadă, de omăt
nivarius,-a,-um de omăt
nivatus,-a,-um înzăpădat, în omăt răcit,-ă
niveus,-a,-um de omăt, de zăpadă
nivosus,-a,-um zăpădos,-ă, omătos,-ă
nix,-vis, g.f. zăpadă
nixor,-aris mă razmu, mă proptescu
nixurio,-is,-ire aş nevoi, silescu a găta, a răzma
nixus,-us, g.m. naştere, nevoire, silire
nixus,-i, g.m. un sămn pre carele îl chiiamă **ingeniculum**
nixus,-a,-um silit,-ă, proptit,-ă, răzmat,-ă

NO

no,-as,-avi înotu
Noa, g.f. oraş lîngă Nilus
Noæ, g.f.pl. oraş sitilienesc
Noas, g.m. gîrlă traţienească
nobilis,-e cunoscut,-ă, neamiş,-ă, nemos,-ă, cum ar fi de neam mare, vestit,-ă
nobilitatus,-a,-um nemişugiuit,-ă
nobilitas, g.f. nemişug, boierie de neam mare
nobiliter, adv. nemişaşte, nemureaşte ca cei de neam mare, boiereaşte
nobilito,-as nemişescu, boierescu
nobis noao
nobiscum, adv. cu noi
nocens,-tis, g.o. strîcăcios,-ă, vinovat,-ă, greşit,-ă, păcătos,-ă
nocenter strîcăţeaşte, vinovăţeaşte
noceo,-es strîcu, facu pagubă, facu vină
nocetur, imper. strîcă, greşaşte
nocivus,-a,-um strîcăcios,-ă
nocte, adv. noaptea
Noctes Atticæ, g.f.pl. numele cărţii lui Aulus Ghelius
noctescit, imper. înnoptează
noctesco,-is înnoptezu, mă întunecu
noctifer,-a,-um aducători de noapte,-re
noctifuga, g.m. fugători de noapte[1]
noctiluca, g.m. luminători de noapte, luna
noctipugna, g.m.pl. Lucilius vocavit oscænæ quod noctu pugnant scîrnăvie întărîtoare spre viiaţa de noapte urîtă (spurcată)
noctivagus,-a,-um umblători ca şi un rătăcit încoace-încolo noaptea,-re, mîrlitori noaptea,-re
noctu, adv. noaptea
noctua, g.f. boaghie
nocturnus,-a,-um noptatec,-ă, de noapte
nocumentum, g.n. strîcăciune /206r
nocuus,-a,-um strîcăcios, greşiţealnic,-ă
nodatio, g.f. înnodare, nodiri
nodellus, g.m. nodişor
Nodenus, g.m. dumnezău au fost pre care l-au cinstit romanii mai de demult
nodo,-as înnodu
nodositas, g.f. nodiciune
nodosus,-a,-um nodos,-ă, noduros,-ă
nodulus, g.m. nodişor
nodus,-i, g.m. nod
Noe et Noa, Noha, g.m. fiiul lui Lamech, care s-au născut după plăzmuirea lumii la anii 1056^2 (1056); în vreamea acestuia, cînd au fost de şase sute de ani, s-au făcut potopul, în care cu opt cu sine au rămas propoveduitoriul dereptăţiei
noegæum, g.n. haină albă
noema, g.f. ca acela mod al voroavei, cînd omul alta va să înţeleagă cum nu-i aceaea ce zice
noeolæ, g.f.pl. negi den barba caprelor
Nogardia, g.f. oraş al Ţărei Muschiceşti
Nola, g.f. oraş campanienesc; iarăş: clopot
nolo, nonvis, nonvult nu voiu, nu mi-e voia
Nomades, g.m.pl. limbi africeşti; iarăş: limbi şithieneşti carii au avut în roatele teleagăi casă împîngătoare
nomæ, g.f. zgaibe mistuitoare de trup
Nomæi, g.m.pl. limbi carii apoi s-au zis şitheani
nomarcha, g.m. şpan de eparhie, vătaf
nomarchia, g.f. vătăşiia
Nomba, g.f. oraş în Iudea
nomen,-inis, g.m. nume
nomenclatio, g.f. numărarea sau socotirea împreună a numelor
nomenclator, g.m. numitori pă nume, numele împreună socotitori (numărători)

[1] Scris: noaptea.

[2] Întîi scris cu slove, apoi cu cifre arabe.

nomenclatura, g.f. socotirea (numărarea) împreună a numelor
nomentanus,-a,-um nomenteán,-că
nomentum, g.n. oraş italienesc aproape de Roma
nominalis,-e număsc,-ă
nominatim, adv. numiţeaşte, pă nume
nominatio, g.f. numire
nominativus,-a,-um numitori,-re
nominator, g.m. numitori
nominatus,-a,-um numit,-ă
nominito,-as numitorescu
nomino,-as număscu
nomisma,-tis, g.n. ban
Nonius, g.m. un nume al lui **Apollo**
nomodidactes, g.m. învăţători de leage
nomophylax, g.m. păzîtori de leage
nomos, g.m. leage
nomothethæ făcători de leage
non, adverb. negandi nu, ba /^{206v}
Nona, g.f. una din parchele ceale din iad
Nonacris, g.f. un loc în Ţara Grecească pre carele îl chiiamă Arcadiia
nonocrius,-a,-um arcadiian,-că
nonæ, g.m.pl. a patra sau a şasea zî a tuturor lunilor după cea dintîi, care o chiiamă calendæ[1]
nonagecuplex, g.o. de noaozăci de părţi
nonagecupius,-a,-um idem
nonagenarius,-a,-um de noaozeci de ani
nonagenus,-a,-um al noaozecilea, a noaozecilea sau samă de noaozeci
nonagesimus,-a,-um al noaozecile, a noaozecilea
nonagies, adv. de noaozeci de ori
nonaginta, adjectivum pl.nu. noaozeci
nonarius,-a,-um de noao
nondum, adv. încă nici, încă nu
nongenti,-æ,-a noao sute
nonies, adv. de noao ori
nonne? au nu? au doară nu?
nonnihil, g.n. ceva, nu nimic
nonnullus,-a,-um cineva
nonnunquam, adv. aorea, aorea cînd, vundeva
nonnusquam, adv. vundeva
nonus,-a,-um al noaolea, a noaolea
Nonynna, g.m. oraş şiţilienesc
Norba, g.f. oraş în Lusitaniia
Noriberga, g.m. oraş mare al Ţărei Nemţeşti, care cu frumoasa zidire, cu bogăţiia, cu neguţători, cu fealiuri de fealiuri de lucruri scumpe şi cu oameni meşteri iaste vestit şi nu o mint. Acesta, în toată Evropa, în Ţara Nemţască alte oraşuri biruind, cu Vineţiia frîncească [sic!] să priceaşte. Acest oraş nu numai Ţărei Nemţăşti ci şi toţii Evrope în mijloc iaste
Norici, g.m.pl. limbi nemţeşti cărora oraş mare le iaste acesta **Noriberga**
Noricum, g.n. veciniia Novibergăi [sic!]
noricus,-a,-um de pă veciniia Novibergăi [sic!]
norma, g.f. linie, îndereptare de lemn, măsură
normalis,-e de îndereptari, măsurătorealnic,-ă
Normandi, g.m.pl. limbi de demult nemţeşti
Normanni, g.m.pl. idem
Normannia, g.f. ţînut în marginea Franţiei
normatus,-a,-um cu îndereptătoriul dungit,-ă, măsurat,-ă
normula, g.f. măsuriţă, îndereptători de lemn
Norvegia, g.f. ţînutul Evropei de cătră crivăţ, care îl biruiaşte craiul danienesc
nos, nostrum vel nostri, pl. ab ego noi
nosmet, nosipsi, nosmetipsi noi /^{207r} înşine, noi însiş [sic!]
noscitabundus,-a,-um cunoscătorealnic,-ă
noscito,-as cunoscătorescu
nosco,-is,-vi cunoscu
Noscopion, g.n. oraş în Liţiia
nosoconeium, g.n. bolniţa bolnavilor
Nosora, g.f. ostrov pă Marea Roşie
nosos, g.f. boală, betejeală
noster,-ra,-um pronomen possessivum al nostru, a noastră
nostras,-atis, g.o. de ai noştri, de ale noastre, de casa noastră
nota, g.f. sămn
notabilis,-e însămnăcios,-ă, vreadnic de-a să însămna
notabiliter, adv. în chip de-a să putea însămna
notaruius, g.m. însămnători în sus, scriitori în sus, notari
notatio, g.f. însămnare în sus, însămnătură
notatus,-a,-um însămnat,-ă
noteo,-es,-ui idem quod notesco cunoscut sîntu, mă facu cunoscut

[1] Scris: калѣндæ.

notesco,-is cunoscut mă facu
notheia, g.n.pl. partea copiilor celor din ţiitoare (sau din curvă) din moşiia cea lăsată în diiată
nothus, g.m. copil care nu e făcut din părinţii cei cu leage luaţi; iarăş viclean
notia, g.f. piiatră scumpă care cu ploaia cea iute cade jos den sus
notiæos de spinare, de spate
notifico,-as facu cunoscut
notio, g.f. cunoştinţă
notitia, g.f. idem
notitites,-ei, g.f. idem
Notium, g.n. oraş în Ioniia aproape de Colofon; iarăş: alt oraş în ostrovul Calidiei
notius,-a,-um de amiiazăzi, împotriva nopţii
noto,-as însămnezu, iau aminte
notorius,-a,-um cunoscut,-ă, la aiave
notula, g.f. semnişor
notum est la aiave iaste
notumfacio,-is facu cunoscut
notus, g.m. vîntu de amiiazăzi, austru
notus,-a,-um cunoscut,-ă
novacula, g.f. brici
novale, g.n. prosie, ogor, ţarină
novalis, g.m. idem
novans,-tis, g.o. part. înnoitori,-re, ziditori de isnoavă
Novaria, g.f. oraş italieneesc întru vecinirea Mediolanului
novatio, g.f. înnoire
novator, g.m. înnoitori
novatrix, g.f. înnoitoare
novatus,-a,-um înnoit,-ă
Novatus, g.m. numele unui eritic
nove de iznoavă, nou
novelletum, g.n. sădire noao, plăntăluire
novello,-as sădescu de iznoavă, den nou plăntăluiescu, samănu
novellus,-a,-um viţă noao, viţă cu muguri, nou,-ă /[207v]
novem, adject, g.o. noao
november,-bris, g.m. septevrie (lună) [sic!]
Novem Viæ, g.n.pl. oraş tratienesc
novenarius,-a,-um de samă de noao
novendialis,-e de noao zîle
novendium, g.n. vreame de noao zîle
novveni, g.n.pl. noao înşi
novenus,-a,-um al noaolea
noverca, g.f. mumă maşteră, vitregă
novercalis,-e vitregesc,-ă, măşteresc,-ă
novercor,-aris vitrejaşte facu (ca maştera)
Novessium, g.n. oraş belghienesc[1] dincolo de Coloniia
novi ştiu, cunoscu
novies, adv. de noao ori
novilunium, g.n. lună noao
Noviomagum, g.n. oraş belghiesc
novissime prea de pă urmă
novissimus,-a,-um de pă urmă, prea de pă urmă
novitas, g.f. noutate, înnoire
noviter noiţeaşte, de iznoavă
novitius,-a,-um nou,-ă
Novium, g.n. oraş în Hişpaniia
Novius,-i, g.m. gîrlă britanienească
novo,-as înnoiescu, înnoiezu
Novumconum, g.n. oraş frîncesc
novuncium, g.n. opt loţi, greuri
novus,-a,-um nou,-ă
nox, noctis, g.f. noapte
noxa, g.f. vină, păcat, greşală
noxalis,-e greşit,-ă, vinovăţăsc,-ă, de greşale
noxia, g.f. păcat, greşală
noxiosus,-a,-um strîcăcios,-ă
noxitudo, g.f. (antiquum) greşire, globire
noxius,-a,-um păgubicios,-ă, strîcăcios,-ă

NU

Nubæ, g.m.pl. limbi libieneşti întru ocolirea apei Nilus
nubecula, g.f. norişor
nubes,-is, g.f. nuor
nubifer,-a,-um aducători de nuori,-re
nubifugus,-a,-um gonitori de nuor,-re
Notbigenæ, g.m.pl. ţentauri[2] născuţi din nuori
nubilar, g.m. şură supt care în vreame ploioasă să poartă pîinea
nubilarium, g.n. idem
nubilis,-e de măritat
nubilo,-as întunecu, înnorezu
nubilor,-aris, idem
nubilosus,-a,-um noros,-ă
nubilum, g.n. norire, înnoriciune
nubilus,-a,-um întunecat,-ă, noros,-ă

---

[1] Scris: бѣлгиенескь.
[2] Scris: цѣнтаури.

nubo,-is,-psi,-ere acoperire înlăuntru; iarăş: mă măritu
nucamentum, g.n. mugurăşul cel uscat lung al nucului şi al alunului, codiţa mîţei
Nucoria, g.f.[1] oraş italienesc în Campaniia
nucetum, g.n. nuciş, loc de nuci /[208r]
nuceus,-a,-um de nucă
nucifragibulum, g.n. spărgătoare de nuci
nucleus, g.m. miezul nucei, sîmburele fieştecăriia poame vîrtoase
nucula, g.f. nucşoară, nuculiţă
nude despoiat, în piialea goală
nudipedalia, g.n.pl. jîrtvă au fost împrejurul căriia au umblat dăsculţi
nudipes,-dis, g.o. desculţ,-ă, cu picioarele despoiate, goale
nuditas, g.f. despoiare, goliciune, dezbracăciune
nudiusquartus, adv. cu trei zile înainte de aceasta
nudiusquintus a cincea zî astăzi
nudiustertius, adv. alaltăieri
nudius tertius decimus înainte de doaosprăzeace zile
nudo,-as jăfuiescu, despoi, dezbracu, în piialea goală lasu
nudus,-a,-um dezbrăcat,-ă, despoiat,-ă
nugæ, g.f.pl. minciună, îngăimare, bîrfeală
nugalis,-e minciunoşesc,-ă, îngăimătoresc,-ă, bîrfitoresc,-ă
nugamenta, g.n.pl. bîrfituri, minciuni, zădărnicii
nugator, g.m. grăitori de bîrfituri, spuitori de minciuni
nugatorie bîrfitoreaşte
nugatorius,-a,-um înzădarnic,-ă, în hăiabă
nugax,-cis, g.o. bîrfitori,-re, mahleri,-re, javră
nugiger,-a,-um purtători de minciuni,-re
nugigerulus, g. idem
nugivendus, g.m. vînzători de lucruri mincinoase, zădarnice
nugor,-aris bîrfitorescu, grăiescu bîrfeale
nullatenus nici într-un chip, nu
nullibi, adv. necăiri
nullus,-a,-um nimini,-ea, niciunul,-a
nullusdum încă nimenea nu, nimenea încă pînă acum
num, adv. interro. au doar? au nu?
Numa Pompilius, g.m. al doilea împărat rimlenesc după Romulus
Numana, g.f. oraş al Ţărei Italieneşti
Numantia, g.f. oraş spaniolesc
Numantinus,-a,-um numanţiian,-că
numarius,-a,-um de bani, bănesc,-ă
numatio, g.f. bănire
Numatius Flaneus umele unui boiarin rimlean
numatus,-a,-um bănit,-ă, de bani
numella, g.f. gros de grumaz, unealtă de legat, strîngătoare pă vita [sic!] la iasle, picătoare la chinuirea tîlharilor la ocară
numen, g.n. puteare, voia lui Dumnezău
Numenius, g.m. vătaf din ţînutul Miziei au fost mai de demult
numerabilis,-e numărăcios,-ă, /[208v] care să poate număra
numeralis,-e de număr, de numărat, de seamă
numeratim pă număr
numeratio, g.f. numărare, socotire
numerato, adv. numărăţeaşte
numeratus,-a,-um numărat,-ă, socotit,-ă
numero,-as număru
numero veteres dixerunt pro nimium cito autore Festo prea curînd
numerose numărăţeaşte, cu mare număr
numerositas, g.f. numărăciune
numerosus,-a,-um numărăcios,-ă
numerus, g.m. număr
Numestrani, g.m.pl. limbi italieneşti
Numicius, g.m. gîrlă a Ţărei Italienesti, în care s-au găsit trupul mort al lui Eneas şi în care s-au omorît pre sine sora Didei cu numele Anna
Numidæ, g.m.pl. lăcuitorii Numidiei
Numidia, g.f. ţînut africesc între Mauritaniia şi Cartago
numidicus,-a,-um numidiian,-că
numisma,-atis, g.n. ban
numitor,-oris, g.m. moşul lui Romulus şi al lui Remus[2]
nummarius,-a,-um bănesc,-ă, de bani
nummatio, g.f. bănet, bănime
ummatus,-a,-um bănos,-ă
nummosus,-a,-um bănos, **idem**

[1] Recte: **Nuceria, g.f.**

[2] Scris: емусь.

numularius, g.m. schimbători de bani, zaraf
nummus, g.m. ban, *pământul*[1]
numen, adv. au, doară, oare
numulus, g.m. bănişor
numus,-i, g.m. ban, *pământ*[2]
nunc, adv. acmu, acum
nuncia, g.f. vestitoare, spuitoare de veşti, solitoare
nunciatio, g.f. spunere de veaste, vestire
nunciator, g.m. spuitori de veşti, vestitori
nuncio,-as facu în ştire, vestescu, dau în ştire
nucium, g.n. veaste
nucius, g.m. sol, spuitori de veşti, olăcari; iarăş: veaste
nuncubi? adv. oare unde? unde-i acum?
nuncupatio, g.f. numire
nuncupatorius,-a,-um de numit,-ă, numitori
nuncupo,-as număscu
Nundina, g.f. dumnezăiţă a romanilor au fost
nundinæ, g.f.pl. bulci, zbor
nundinalis,-e de bulci, de zbor, bulcesc
nundinarius,-a,-um idem
nundinatio, g.f. bulcire, tirguire
nundinator, g.m. bulceari, zborari
nundino,-as în bulci vînzu, cumpăru
nudinor,-aris idem
nunquam, adv. nici odată, nici odînoară
nunquamnon, adv. ţotodeauna
nunquando, adv. şi oare vreaodată, doară cîndva, deaca cîndva /[209r]
nunquid? adv. oare ce?
nunquis? adv. oare cine?
nuntia, g.f. spuitoare de veşti, solitoare, soliţă
nuntiator, g.m. sol, ducători de poruncă, spuitori de veşti
nutiatio, g.f. solie, poruncire, spunere de veaste
nuntium, g.n. veaste, vestit
nuntius,-i, g.m. sol, spuitori de veşti; iarăş: veaste, facere în ştire
nuntio,-as spui veaste, vestescu
nuo,-is,-ere apud veteres pro velle ponebatur unde numen et natus. Ejus composita sunt: abnuo, annuo voiu, mi-e voia, sau voia-m cu îndemnarea capului sau ochiiului o vestescu
nuper, adv. deunăzi
nuperrime tocma, deunăzi, numai deneauni
nuperrinus,-a,-um nou,-ă, numai de deunăzile
numerus,-a,-um de deunăzi
Nupsia, g.f. oraş lîngă apa Nilus
Nupsis, g.f. oraş araviesc
nupta, g.f. nevastă
nuptiæ, g.f.pl. nuntă
nuptialis,-e nuntesc,-ă, de nuntă
nuptialiter, adv. nunteaşte, în chip de nuntă
nuptialitius,-a,-um, quod nuptialis
nupturio,-is mă batu după bărbat, m-aş mărita de-aş putea
nuptus,is g.m. bărbat sau mire
nuptus,-us, g.m. căsătorie
nuptus,-a,-um căsătorit,-ă
Nursia, g.f. oraş vechi în Ţara Italiei
Nursinus,-a,-um nursiian,-că
nurus,-us, g.f. nevastă
nusquam, adv. necăirea
nusquamon, adv. patutindini
nutatio, g.f. clătinare
nuto,-as clătinezu spre surpare, plecătorescu
nutricatio, g.f. hrănire, creaştere în sus
nutricatus, g.m., -us[3] creaştere, ţîneare în sus
nutrico,-as hrănescu, crescu
nutricor,-aris idem
nutricula, g.f. doiculiţă, măncută
nutrimen, g.n.[4] hrană, hrănitură
nutrimentum, g.n. idem
nutrio,-is,-vi,-ire crescu, hrănescu
nutritius,-i, g.m. hrănitori
nutritia, g.n.pl. simbriia doicei
nutritium, g.n. hrană de hrănit
nutritio, g.f. hrănire
nutritius, g.m. hrănitori
nutritius,-a,-um[5] hrănitori,-re, dătători de bucate
nutritus,-us hrănire
nutritus,-a,-um hrănit,-ă
nutrix, g.f. doică, mancă
nutus,-us, g.m. vestirea voiei cu îndemnarea, sămn[6]
nux,-cis, g.f. nucă, nuc (lemnul); iarăş: poamă care iaste cu coajă vîrtoasă ori de ce feali

---

1 Scris de altă mînă.
2 Scris de altă mînă.
3 Scris: **nutricatus,-a,-um**; corectat prin ştergere.
4 Scris: **nutriculamen, g.n.**; s-au şters literele de prisos.
5 Recte: **nutritivus,-a,-um.**
6 Adăugat ulterior de Corbea cu altă cerneală.

nux Græca nucşoară
nux pinea, g.f. nucă de brad, cucuruz /[209v]

NY

nuctalops,-pis, g.m. orbul găinilor, noaptea orb, însă zioa veade
Nuctélius, g.m. numele lui Bachus
nyctoris, g.f. feali al şoarecilor celor cu arepi, liliiac
nycticorax,-cis, g.m. corb de noapte
nyctileia, g.n.pl. jîrtva lui Bachus[1]
Nyctileus, g.m. polecra lui Bachus[2]
Nyctimene, g.f. fata lui Nicteps
nympha, g.f. mireasă
Nymphæa, g.f. tigvă de apă cu floarea cea galbănă; iarăş: numele unui ostrov
Nymphæum, g.n. feredeu de apă; iarăş un oraş
Nymphæus, g.m. gîrlă în Italiia
Nymphas, g.f. un munte în Arcadiia
Nymphodorus, g.m. numele unui doftor vestit
nymphus, g.m. mire
Nysa, g.f. numele cîtorva oraşuri
Nysæus, g.m. dumnezăul Bachus[3]
Nysus, g.m. nume au fost al unui[4] troodean

[1] Scris: Бакхусь.
[2] Idem.
[3] Idem.
[4] Scris: unu.

O

OA

o, aliquando est adverbium vocandi quandoque interjectio admirandi vel irridendi et aliquando dolendi oh!
Oarion; vide: Orion
Oaxis, g.m. apă curgătoare în ostrovul Creta
Oaxus, g.m. oraş din ostrovul Creta
ob, præpositio serviens acc. casui pentru
obacerbo,-as amărăscu, mîniiu, buşluiescu
obacero,-as grăitorescu îndărăt
obæratus,-a,-um în datorie încurcat,-ă, legat,-ă
obambulo,-as cici şi colea umblu, mă primblu
obsambulatio, g.f. umblarea cici şi colea, primblare
obarmo,-as întrarmezu
obaresco,-is mă usucu, mă săcu
obaro,-as aru înlăuntru, aru împrejur
obater,-ra,-um înnegritori,-re
obaudio,-is,-vi nu auzu
obba, g.f. poculi genus est vel ligneum vel ex spartho ploscă de lemn, fedeleş
obbibo,-is,-bi beau, îl beau
obbruteo,-es,-ui vitescu[1], nebunescu, facu[2] ca o vită necuvîntătoare
obbrutesco,-is mă facu fără de minte (ca vita)
obcæco,-as orbăscu
obcaleo,-es,-ui încălzăscu
obcalleo,-es,-ui încălzăscu
obcalleo,-es; vide: occaleo
obdo,-is,-ere puiu înlăuntru, încuiu într-îns
obdormio,-is adormu
obdormisco,-is durmitezu
obduco,-is tragu înlăuntru, acoaperiu
obducto,-as frequent. blănescu
obductio, g.f. tragere înlăuntru, acoperire înlăuntru, căptuşire, blănire /[210r]
obductus,-a,-um căptuşit,-ă, blănit,-ă, acoperit
obdulcesco,-is,-ui mă îndulcescu
obdureo,-es,-ui mă îndulcescu
obdureo,-es,-ui mă întărescu, mă învîrtoşescu
obduresco,-is idem
obduro,-as învîrtoşescu
obediens,-tis, g.o. îngăduitori,-re, priimitori de cuvînt,-re
obedienter, adv. îngăduiţeaşte
obedientia, g.f. priimire de cuvînt, îngăduinţă
obedio,-is,-vi,-ere priimescu cuvîntul, îngăduiescu
obedio,-is,-di,-ere îl mănîncu, o meastecu, îl meastecu
obeliæ, g.f.pl. pîini au fost svinţite lui Bacchus
obeliscolychnium, g.n. dardă cu fălinari
obeliscus,-ci stîlp de piiatră în patru muchii în chipul ţăpii (sau frigarii) ascuţite rădicat în sus
obelus, g.m. frigare sau ţapă; iarăş: în carte, scriptură, sămnişor în chipul ţăpşoarei
obeo,-is,-vi,-ire împrejur umblu, mărgu; iarăş: moriu, umblu într-îns,-ă
obequito,-as împrejur călărescu
oberro,-as prebegescu, rătăcescu
obseco,-as dau dè mîncat, otrăvăscu; iarăş: înselu
obesitas, g.f. grăsîme, groşime
obeso,-as îngraşu
obesus,-a,-um gros,-ă, burduhos, gras,-ă
obeundus,-a,-um împrejur umblători,-re
obex,-cis, g.d. împiedecăciune, retează, zăvor, verigă
obfirmo,-as spre dîns întărescu
obbirmate spre dîns întăriţeaşte
obfrimatus,-a,-um întărit,-ă
obgannio,-is,-vi,-ire împrotivă-i latru, jăvrescu
obherbesco,-is mă înierbezu
obhæreo,-es[3] spre dîns lipsăscu
obhorreo,-es groaznic, cumplit sîntu
objaceo,-es,-ui,-ere zacu împotrivă-i, stau culcat
objectaculum, g.n. împiedecămînt, lăpădare împotrivă-i

[1] Scris: mă vitescu; s-au şters slovele de prisos.
[2] Scris: mă facu; s-au şters slovele de prisos.
[3] Recte: **obhereo,-es**.

objectatio, g.f. lăpadare împotrivă-i
objecto,-as, frequen. ab objicio împotrivă-i lăpădătorescu, în ochi îi aruncu
objectus, pro eo quod sensu percipitur ţîful simţîrei
objectus,-a,-um împotrivă lăpădat,-ă
objectus,-us, g.m. lăpădare împotrivă
objicio,-is,-jeci împotrivă leapădu, înainte leapădu
obinanis,-e deşert,-ă, săc,-ă
obiratus,-a,-um mîniiat,-ă
obitus,-a,-um istovit,-ă, svîrşit,-ă, murit,-ă
obiter, adv. mai slab, numai aşa şi aşa, muriţeaşte
obitus, g.m. murire, moarte
objurgatio, g.f. certare, mustrare, dojenire /[210v]
objurgator,-oris, g.m. mustrători, dojenitori
objergatorius,-a,-um[1] de dojenit, dojenitoresc,-ă
objurgito,-as, frce. dojenitorescu, mustrătorescu
objurgo,-as mustru, dojenescu
objuro,-es juru pă dîns
oblædo,-is,-si vatămu
oblanqveo,-es,-ui moriu, mă lîncezăscu
oblatio, g.f. dare de bunăvoie, jîrtvă
oblatrator, g.m. împotriva cuiva lătrători
oblatratrix, g.f. împotrivă lătrătoare
oblatro,-as împotrivă-i latru
oblatus, g.m. dare, jîrtvă
oblatus,-a,-um acolo dat,-ă, lui dus,-ă
oblectamen, g.n. veselime
oblectamentum, g.n. veseliciune; **idem:**
oblectatio, g.f. veselie
oblecto,-as veselescu
oblector,-aris, depo. idem
oblenio,-is,-vi,-ire uşurezu, alinezu
oblicio,-is,-ere veselescu
oblido,-is,-ere vatămu, omoru
obligatio, g.f. legămîntare, legare
obligatus,-a,-um legat,-ă
obligo,-as legu
obligurio,-is,-vi,-ire beau în sus, răsîpăscu cu băutura
oblimo,-as întindu înlăuntru, lipăscu
oblimo,-is,-vi,-ere imezu, ungu, mînjescu
oblino,-is,-ere spoiescu înlăuntru, lipăscu, ungu înlăuntru
oblique, ad. într-o parte, strîmb
obliquitas, g.f. strîmbare
obliquo,-as strîmbezu
obliquus,-a,-um strîmb,-ă
obliteratio, g.f. şteargere
oblitero,-as ştergu
oblitesco,-is,-ui încuiat mă pitulu
oblitus,-a,-um ab oblino înlăuntru uns,-ă, imat,-ă
oblitus,-a,-um a obliviscor uitat,-ă
oblivio g.f. uităciune, uitare
obliviosus,-a,-um uitătios,-ă
obliviscendus,-a,-um uitătorealnic,-ă
obliviscor,-eris,-itus sum îm uitu
oblivium, g.n. uităciune, uitare
oblivius,-a,-um oblivione obscuratus uitat,-ă
obloco,-as dau în rupt
oblocator, g.m. ocărîtori, grăitori pre dîns
ablongus,-a,-um mare-lung,-ă
obloquor,-eris împotrivă grăiescu; iarăş: hulescu, ocărăscu, grăiescu spre dîns, îl grăiescu
obluctor,-aris împotrivă mă luptu
obludo,-is,-si,-ere iarăş mă jocu
obmaneo,-es,-si rămîiu
obmolior,-iris mai înainte mişcu, zidescu în sus
obmoveo,-es pro admoveo apud antiquos dicebatur
obmordeo,-es muşcu
obmurmuro,-as împotrivă mormăiescu, bombăiescu, mă mărescu /[211r]
obmuteo,-es,-tui mă amuţăscu, mă muţăscu
obmutesco,-is idem
obnascor,-eris lîngă dîns mă nascu, crescu
obnato,-as cici şi colea înotu
obnatus,-a lîngă dîns crescut,-ă, împrejur rodit,-ă
obnecto,-is est autore Festo obligo verbum maxime in nuptiis frequens
obniger,-a,-um mare-negru,-ă
obnitor,-eris obnixus vel obnisus sum împotrivă mă trudescu, mă frîngu
obnixe, adv. foarte mare, trudiţeaşte
obnoxie, adv.
obnoxius,-a,-um legat,-ă, supus supt ceva,-ă, vreadnic spre ceva,-ă
obnubilo,-as întunecu înlăuntru
obnubilus,-a,-um întunecat,-ă
obnubo,-is,-psi,-ere acoaperiu înlăuntru, învăluiescu împreună
obnuntiatio, g.f. spunere de veaste rea

[1] Recte: **objurgatorius,-a,-um.**

obnucio,-is[1] rea veaste spuiu
oboleo,-es,-evi puţu, împuţît sîntu
obolus, g.m. fealiu al funtului de cumpănă; iarăş: ban ca de patru filleriuri[2]
oborior,-iris obortus sum răsaiu, mă scolu în sus sau mă înaltu
obrado,-is,-si tunzu, razu
obrepo,-is,-psi,-ere mă tîrăscu înainte, acolo tîrătorescu, înlăuntru mă trag pre mine
obreptio, g.f. tîrîre acolo tălpizeaşte
obrepto,-as acolo tîrăscu
obretio,-is,-ere năvodescu, mrejescu, în mreajă îngrădescu
obrigeo,-es,-ui înghieţu
Obrinca, g.f. gîrla Mosella
obrizum, g.n. aur curat, vestit
obrodo,-is,-si rozu, muşcu
obrogo,-as grăiescu într-îns, zîcu împotrivă
obrosus,-a,-um jur împrejur ros,-ă
obrumpo,-is,-upi rumpu
obruo,-is,-ui,-ere acoaperiu înlăuntru
obrutus,-a,-um acoperit,-ă, călcat,-ă
obsævio,-is,-ire nemilostivăscu
obsaluto,-as salutandi gratia se offere alicui muţămita-m arătu
obsaturo,-as saturu
obscoene spurcăţeaşte, pîngăriţeaşte
obscoenitas, g.f. spurcăciune
obscoeno,-as rău însămnezu
obscoenus,-a,-um spurcat,-ă, pîngărit,-ă; iarăş: însămnători de rău,-re, nenorocit,-ă
obscuratio, g.f. întunecare
obscure întunecăţeaşte, ascunzătoreaşte
obscuritas, g.f. întunecare
obscuro,-as întunecu
obscurus,-a,-um întunecat,-ă; iarăş: nu-vestit,-ă, nu cu nume mare
obsecurandus,-a,-um pentru dumnezău rugători,-re
obsecratio, g.f. rugare pentru dumnezău sau cearere /[211v]
obsecro,-as pă sfinţenie mă rogu, foarte mă rogu, foarte ceiu
obsecro, adv. dar aşa iaste, rogu-te
obsecundo,-as îngăduiescu, priimăscu cuvîntul
obsepio,-is,-psi,-ire îngrădescu înlăuntru
obsequela, g.f. îngăduinţă
obsequens,-tis, g.o. îngăduitori,-re, priimitori de cuvînt
obsequenter îngăduinţeaşte
obsequentia, g.f. îngăduinţă, priiminţă de cuvînt
obsequibilis,-e de slujbă gata, prietenesc,-ă
obsequosus,-a,-um priimicios de cuvînt,-ă, prietenos,-ă
obsequim, g.n. slujbă îngăduinţată, priimire de cuvînt
obsequor,-eris,-utus sum îngăduiescu, priimăscu cuvîntul
obsero,-as încuiu înlăuntru, înlăcătezu
obsero,-is,-vi samănu înlăuntru, sădescu înlăuntru
observabilis,-e cinstitorealnic,-ă, vreadnic de-a să cinsti
observans,-tis, g.o. cinstitori,-re, ţîitori de grijă,-re
observantia, g.f. cinste, socotinţă, ţîneare spre mare
observatio, g.f. ţîneare, luare aminte
observatus,-a,-um idem
observo,-as iau în minte, spre dîns preveghiezu, iau aminte, ţîu grijă
obses,-dis, g.c. chiezaş,-ă, chiezaş lăsat în robie
obsessio, g.f. descălecare, popăsîre
obsessor, g.m. poposîtori, oborîtori, descălecători
obsessus,-a,-um descălecat, poposît,-ă
obsideo,-es,-ui descalecu, conăcescu, poposăscu
obsidiæ, g.f.pl. leşiuială, laţ, cursă
obsidio,-onis, g.f. descălecare, pogporare [sic!]
obsidionalis,-e poposîtoresc,-ă, de cei descălecaţi
obsidior,-aris leşuiescu
obsidium, g.n. descălecarea (poposarea [sic!]) cetăţei sau oraşului de la vrăjmaşi
obsido,-is şezu pă dîns, descalecu, poposăscu, tăbărăscu
obsigillo,-as ascunzu, ţîu în tainã, însămnezu
obsignator, g.m. pecetluitori
obsigno,-as pecetluiescu, însămnezu
obsipo,-as înainte-i leapădu
obsisto,-is,-stiti,-ere împotrivă-i stau
obsitus,-a,-um înlăuntru învăluit,-ă
obsolefio,-is,-eri crescu afară (adecă mă scazu), mă suiu afară

[1] Recte: **obnuntio,-is**.
[2] Scris: филлѣрюри.

obsoleo,-es scazu afară, mă suiu afară, mă puiu jos
obsolesco,-is idem
obsolete în chip vechiu, în chipul de demult
obsoletus,-a,-um scăzut,-ă, coborît
obsonator, g.m. vide opsonator tîrguitori de bucate /[212r]
obsonatus,-us, g.m. tîrguire de bucate
obsonito,-as bucate cumpărătorescu, gătezu
obsonium, g.n. bucate, hrană
obsono,-as bucate, hrană cumpăru, gătezu
obsonor,-aris idem
obsopoeus, g.m. bucătari, sucaci
obsorbeo,-es,-bui,-psi sorbu în sus
obsorbo,-is,-ere idem
obsordeo,-es,-dui mă ponosăscu, mă înnegrescu la haine
obstraculum, g.n.[1] împiedecătură, zminteală
obstatur, imper. împotrivă să stă
obstaturus,-a,-um împotrivă stătători,-re
obstetrico,-as moşescu, umblu împrejurul fămeii ce va să nască
obstetricor,-aris idem
obstetrix, g.f. babă
obstinate
obstinatio, g.f.
obstinatus,-a,-um
obstino,-as
obstipo,-as vîr înlăuntru, lipăscu înlăuntru
obstipus, g.m.; -pa care-ş ţîne grumazii mereu
obsto,-as,-ti împotrivă stau
obstragulum, g.n. acoperemînt, ţol, procoviţă
obstrepo,-is,-pui împotrivă-i găiţăscu, hodorogescu
obstrepiter, imper.
obstrictus, g.m. strîmtoare
obstrictus,-a,-um legat,-ă
obstrigilo,-as mă scol împotrivă, defăimăzu
obstringo,-is,-xi legu
obstructio, g.f. vîrîre înlăuntru, ascundere, închidere
obstructus,-a,-um înlăuntru vîrît,-ă, băgat,-ă
obstrudo,-is,-ere ascunzu, pitulu, vîru
obstruo,-is,-ere vîru înlăuntru, calea-i iau
obstupefacio,-is îl nebunescu, îl deznadăjduiescu, îl balamuţăscu

[1] Recte: **obstaculum, g.n.**

obstupesco,-is mă deznădăjduiescu, mă balamuţăscu (începu a nebuni)
obstupeo,-es începu a mă deznădăjdui, a mă balamuţi
obstupidus,-a,-um balamut,-ă
obsum,-es, obfui strîcu, împotrivă sîntu
obsuo,-is,-ere cosu înlăuntru
obsurdeo,-es,-dui surd sîntu
obsurdesco,-is mă asurzăscu
obtego,-is,-xi,-ere acoaperiu înlăuntru
obtemperatio, g.f. îngăduinţă
obtempero,-as îngăduiescu, priimăscu cuvîntu
obtendiculum, g.n. acoperemînt înainte la ceva, aşternut
obtenebratio, g.f. întunecare, întunecăciune
obtenebro,-as întunecu
obtendo,-is,-di,-ere înainte-i ţîu, puiu
obtento,-as, freqventer obtineo adease dobîndescu
obtentus, g.m. punere împotrivă-i, ţîneare, aştearnere
obtentus,-a,-um împotrivă pus,-ă, /[212v] înainte-i ţînut,-ă
obtero,-is,-trivi frîngu, zdrobăscu
obtestatio, g.f. cerămînt mare sau rugămînt, rugare cu cădeare şi plecăciune
obtestor,-aris foarte mă rog, pentru dîns cazu cu rugăminte
obtexo,-is,-xui înlăuntru ţăsu, înlăuntru mrejescu
obthuro,-as; vide: obturo
obticentia, g.f. tăceare
obticeo,-es tacu
obtineo,-es,-ui dobîndescu[2], biruiescu, capătu
obtinetur, impers.
obtingit, imper. să întîmplă, cade
obtorpesco,-is mă tîmpescu, sîmţirea-m pierzu
obtorqueo,-is,-si sucescu, storcu
obtortus,-a,-um sucit,-ă, stors
obtrectatio, g.f. hulire, ocărîre
obtrectator, g.m. hulitori
obtrectatus, g.m.[3] hulă, defăimare
obtrecto,-as hulescu, defăimezu
obtritus,-us, g.m. frîngere
obtritus,-a,-um frîmt,-ă

[2] Scris: dodîdescu.
[3] Scris: **obtrectatus,-a,-um**; corectat prin ştergerea slovelor de prisos.

obtrudo,-is,-ere împîngu spre dîns, împîngu
obtruncatio, g.f. omorîre, zdrumicare
obtrunco,-as ciungescu, dezrămurescu, omoru, zdrumicu
obtrusus,-a,-um vîrît,-ă, ascuns,-ă, acoperit,-ă
obtueor,-eris mă uitu spre dîns, privăscu
obtuitus,-us, g.m. uitare spre dîns, privire, căutare
obtundo,-is,-udi olecăiescu, batu, tîmpescu
obtuor,-eris mă uitu, cautu spre dînsul,-sa
obturamentum, g.n. dop, cep, astupătoare
obturatio, g.f. astupare, băgare înlăuntru
obturbo,-as opăcescu, graiul îl rupu în mijloc; iarăş: turburu, turbezu
obturgeo,-es,-si unflat sîntu
obturo,-as astupu
obtuse, adv. tîmpiţeaşte, zeluzeaşte
obtusus,-a,-um tîmpav,-ă, zelud,-ă
obtutus,-us, g.m. căutare, uitare, privire
obvagio,-is,-gii,-vi,-ire niorţăiescu
obvallo,-as împrejur facu groapă
obvaricator, g.m. opăcitori
obvarico,-as împotrivă-i stau, împiiadecu, păcostescu
obvaro,-as,-are pierzu, viclenescu
obvenio,-is,-ni,-ire mă întîmplu, înainte viu
obventio, g.f. venit, plată
obversatio, g.f. învîrtoşire, umblare, înaintea ochilor
obverso,-as întorcu, învîrtejescu
obversor,-aris înaintea ochilor mă învîrtejescu, umblu
obversus,-a,-um înainte învîrtejit,-ă, înainte întors,-ă
obverto,-is înainte întorcu
obviam, adv. înainte, întru întîmpinare
obviamitio, g.f. meargere înainte-i, întru întîmpinare /[213r]
obvio,-as mărgu înainte-i, mărgu întru întîmpi=narea, pre cale cu dîns mă întîmpin, *împedec*[1]
obvius,-a,-um înainte-i întîlnitori,-re, aciiaş-aciiaş înainte întorcători,-re, întîmpinători,-re
obumbro,-as umbrescu înlăuntru
obuncus,-a,-um strîmb,-ă
obundo,-as curgu afară
obvolvo,-is,-vi îmvăluiescu înlăuntru
oburo,-is,-usi împregiur arzu
obustus,-a,-um împregiur ars,-ă

OCC

Ocalea, g.f. oraş în Boeţiia
occa, g.f. grapă
occoeco,-as orbăscu
occado,-is,-cidi[2] **pro occido** cazu
occallatus,-a,-um la muncă întărit,-ă, învîrtoşat,-ă
occalleo,-es,-ui în muncă mădulările-m să frîng, să învîrtoşesc
occalesco,-is idem
occano,-is,-ere împotrivă-i cîntu
occasio, g.f. împrilej
occasiuncula, g.f. împrilejel
occaso,-as jos călătorescu, moriu
occasurus,-a,-um căzători,-re, muritori,-re
occasus,-us, g.m. moarte, treacere afară, perire
occatio, g.f. grăpare
occator, g.m. grăpători
occatorius,-a,-um grăpătoresc,-ă
occedo,-is,-cessi,-ere înainte-i mărgu
occento,-as cîntătorescu
occentus, g.m. cîntec, cîntare
occepso,-as pro incepero veteres dixerunt deaca aş înceape
occidens, g.m. apusul, partea ceştii lumi de cătră apunerea soarelui
occidentalis,-e de cătră apus
occido,-onis, g.f. omorîre, moarte, treacere afară
occido,-is,-di a cado,-is moriu, trecu afară
occido,-is,-di,-ere a cædo,-is omoru
occiduus,-a,-um de cătră apus
occilo,-as sfărîmu, frîngu
occino,-is,-nui împotrivă-i cîntu
occipio,-is,-epi,-ere începu
occipitium, g.n. ceafă
occiput, g.m. idem
occisio, g.f. omorîre, ucidere de tot
occississimus, g.n.[3] prea-prea omorît
occisus,-a,-um ucis,-ă, omorît,-ă
occlamito,-as idem quod clamito et ostrepo chiiuiescu, strîgu, jăvrescu
occludo,-is,-si încuiu înlăuntru, închizu înlăuntru

[1] Scris de altă mînă.

[2] Scris: **occado,-as,-is,-cidi**; corectat prin ştergere.

[3] Recte: **g.m.**

occlusus,-a,-um înlăuntru închis,-ă
occo,-as înlăuntru grăpăzu
occubitus,-a,-um idem quod obitus murire, treacere afară
occubo,-as moriu
occulco,-as calcu, culcu jos, împresuru
occulo,-is,-lui,-ere ascunzu, vîru, *vîresc*[1]
occultatio, g.f. tăinuire, ascundere
occultator, g.m. ascunzători, tăinuitori
occultatus,-a,-um tăinuit,-ă, ascuns,-ă /[213v]
occulte în tainâ, pă ascuns
occulto,-es frequent ab occulo ascunzu, tăinuiescu
occultus,-a,-um tăinuit,-ă, ascuns,-ă
occumbo,-bi,-bui,-ere moriu
occupatio, g.f. apucare, luare; **item: figura rhetorica** cînd îi luom înaintea şi răspundem spre aceaea care ar putea zîce spre noi
occupativus,-a,-um apucăcios,-ă, cuprinzăcios,-ă
occupatus,-a,-um cuprins,-ă, cuprinzăcios,-ă
occupatus,-a,-um cuprins,-ă, apucat,-ă
occupo,-as cuprinzu, apucu
occurritur, imper. înainte să pune
occurro,-is,-vi înainte-i alergu, înainte mă puiu
occursatio, g.f. alergătură împreună
occurso,-as înainte mă alergu, alergu
occursus,-us, g.m. meargere înainte-i, alergare înainte
Oceanitis, g.f. fata lui Oţeanus; iarăş: cadă mare de scăldat
Oceanus, g.m. marea care stă împrejur pă ocolul pămîntului; **item:** fiiul ceriului de la Vesta; iarăş: un munte la casa cea mare de baie a împăratului rimlenesc
ocellatus,-a,-um ochios,-ă, găunos,-ă
ocellus, g.m. ochişor
Ocha, g.f. gînscă; iarăş: un oraş la Marea Eubea
ochra, g.f. ohră
Ochus, g.m. gîrlă indienească
ocimum, g.n.
ocinum, g.n. idem
ocior,-aris îndeletnicescu, zacu mîlcom, mîlcomescu
ociose îndeletniceaşte
ociosus,-a,-um îndăletnicitor,-ă [sic!], îndălătnic,-ă, vreamea trecători în zădar
ocium, g.n. îndăletnicire, deşertare, zăceare mîlcomă
Ocous, g.m. fiiul Tiberisului de la fămeaia Manto
ocquisisco,-is,-ere inclino, ingquit Nonius Pompon. plecu jos
ocrea, g.f. *pulpă*[2]
ocreatus,-a,-um *de pulpă*[3]
ocris, g.f. prăpastie, munte însămnează, **Livius Andronic.**
Ocrion, g.m. munte britanienesc
Ocrium, g.n. idem
ortangulus,-a,-um cu opt unghiiuri
Octaviia, g.f. nume rimlenesc
Octavianus, g.m. nume împăratului Avgust rimleanul, care s-au pus împărat din semin-ţiia octavineanilor
octavum, adv. a optulea ori
octavus,-a,-um al optulea,-a
octies, adv. de opt ori
octingenarius,-a,-um[4] de opt sute
octingentessimus,-a,-um al opt sutulea, a opta sutulea
octingenti,-æ,-a opt sute
octipes,-dis, g.o. cu opt piciore
octo, g.o.pl. opt
october,-bris, g.m. octomvrie
Octodorus, g.m. numele unui oraş
Octodurum, g.n. oraş hişpănesc
octogenus,-a,-um al optzecilea
octogessimus,-a,-um idem /[214r]
octogies, adv. de optzeci de ori
octoginta, g.o. indecli. adjectivum optzeci
octojugis, g.o. de soţîie de opt
octunarius numerus număr de opt
octuoni,-a,-um proprie distributivus numerus quamvis accipitatur pro octo opt[5] înşi, opt, cîte opt
octopes,-dis, g.o.[6] un peaşte

[1] Scris de altă mînă.

[2] Scris de altă mînă.

[3] Ultimele două cuvinte sînt scrise de altă mînă.

[4] Scris: **octigenarius,-a.-um**; s-a corectat prin scrierea lui n deasupra rîndului şi marcarea locului său în text.

[5] Şters: noao.

[6] Şters: **adv.**

octophorum, g.n. scaun care-l poartă opt înşi
octostichon, g.n. de noao vearşuri
octuplicatus,-a,-um optit,-ă, de opt ori atîta mărit,-ă
octuplus,-a,-um optit,-ă, opt ori atît
octusis, g.m. găraş de opt
ocularius, g.m. doftor de ochi
ocularius,-a,-um de ochi
oculata, g.f. peaşte cu noao ochi
oculatio, g.f. in vitibus pro gemmarum luxuriantium defectione culeagere jos de bobiţe de struguri
oculissimus, g.m. prea ochios,-ă, bine văzăcios,-ă
oculatus,-a,-um ochios,-ă, ochit,-ă, cu ochi
oculeus,-a,-um ochios,-ă, încărcat cu ochi
oculissimus, g.m. decît ochii mai drag, mai iubit
oculitus, adv. după ochi, ochiţeaşte
oculus,-i, g.m. ochi
Ocyalus, g.m. unul dintre năroadele feix
ocymum, g.n. mestecarea vitelor din iarbă[1] de care pîntecele le purceade şi să curaţăsc
ocyor, g.c. et hoc ocyus mai ager,-ă
Ocypete, g.f. una dintre harpii
Ocyrrhoe, g.f. dumnezăiţă de mare, fata lui Chirop ţentaurusului[2]
ocyssime prea agereaşte
ocyssimus,-a,-um prea ager,-ă
ocyus, adv. mai ager

OD

oda, g.f. cîntec, cîntare
ode, g.f. idem
Odestus, g.f. oraş în Mesiia
odeum, g.n. loc zidit cîntăreţilor, fluierătorilor
odfacio apud veteres pro olfacio mirosăscu
odi, odisti, odiste verbum defectivum urăscu, mi-e scîrbă
odiose, adv. urîţeaşte, cu urîciune
odiosus,-a,-um urîcios,-ă
Odites, g.m. numele unui ţentaurus[3]
odium, g.n. urîciune
odo, g.f. calceamenti genus feali al încălţămintelor
odontagra, g.f. unealtă de scoaterea dinţilor
odontorimma, g.n. doftorie de raderea dinţilor
odor,-oris miros, gust
odoramen, g.n. unealtă făcătoare de miros
odoramentum, g.n. idem
odorarius, g.m. făcători de miros
odoratrius,-a,-um făcători de miros,-re, de facerea mirosului
odoratio, g.f. mirosîre /[214v]
odorator, g.m. mirosîtori
odoratus,-us, g.m. miroseală
odoratus,-a,-um aducători de miros bun,-re
odorifer,-ra,-um aducători de miros bun,-re
odorificus,-a,-um făcători de miros bun,-re
odorisequus, g.m. cîine ulmători de miros
odoro,-as mirosăscu, ulmezu, mirosul îl simţu
odoror,-aris mirosăscu, mirosul sîmţu
odorus,-a,-um mirosîcios,-ă

OE

Oeagarius,-a,-um de apa curgătoare de Oeagarus
Oeagarus, g.m. apă curgătoare în Traţiia
Oeanthe, g.f. oraş în Peloponesus
Oeanthia, g.f. idem
Oebalia, g.f. ţînut într-alt nume Laconiia
Oebalidæ, dicti sunt Castor et Pollux ab Oebalia, Laconiæ regione in qua nati sunt
Oebalus, g.m. împăratul laconiseanilor
Oebares, g.m. comisul de casă al lui Darie, printr-a căruia agerie s-au făcut Darie împăratul persilor
Oechalia, g.f. numele cîtorva oraşuri
oeconomia, g.f. purtare de grijă de casă; iarăş: buna rînduire a voroavei, a oraţiei
oeconomica,-orum quæ ad rem domesticam ac familiarem pertinet lucru de ţînearea casei
oeconomicus,-a,-um de grijirea casei
oeconomus, g.m. grijitori de casă, purtători de grija casei
oecumenicus,-a,-um de obşte, dempreună
oecos casă
oedema, g.n. zgaibă împotriva firei, carea, săvai că să umflă, iar nu doare
Oedipus,-odis vel -pi fiiul împăratului Laius de la Thebas, care basnele lui sfinx le-a descurcat, de pre acesta tot găsîtoriul al întrebărilor întunecate Oedipus să chiiamă; **hinc: oedipodiarius,-a,-um**

[1] Scris: iarmă.
[2] Scris: цѣнтаурусулуи.
[3] Scris: цѣнтаурус.

oemanthe, g.f. floarea viei sălbatece; iarăş: iarbă înfloritoare cu viia, cu strugurii
Oenanthia, g.f. un oraş în Sarmaţiia
Oenanthium, g.n. unsoarea făcută din strugur sălbatec
Oenus, g.m. împărat etolienesc, tatăl Deiannirei [sic!]
Oenomanus, g.m. tatăl Hipodamiei şi împărat ţînutului Elis
oenomeli, g.m. beare hiiartă din miiare şi vin
Oenone, g.f. dumnezăiţă de apă de la Frighiia, care foarte au iubit pre Parij
oenophorum, g.n. cană, năstrapă, vas de purtat vinul
oenophorus, g.m. purtători de vin, împlători de vin
oenopola, g.f. cîrcimari[1] /215r
oenopoleium, g.n. cîrcimă[2], casă de vin
oenoptæ, g.m.pl. ţîitori de număr într-un chip la băutură au fost în ospeaţele greceşti
oenos, g.m. vin
Oenotria, g.f. ţara pre care apoi o au numit Italiia
Oenotrides, g.f.pl. numele doaor ostroave, cărora unul iaste Ponţiia, altul Isţiia
Oenotri, g.m.pl. lăcuitorii ţînutului Oenotriei
Oenus, g.m. gîrlă a Ţării Nemţeşti, care din ţînutul Tiroli curgînd, la Passa să rumpe în Dunăre
Oenussæ, g.f.pl. numele trior ostroave
oesophagus, g.m. gîtlejul prin care mîncarea, băutura mearge în rînză
oestrum, g.n. streachie (un gîndac); iarăş: urgie, turbare
Oesprum, g.n.
Oeta, g.f. un munte între Thessaliia şi-ntre Machidoniia, în care s-au născut Hercules[3]
oetacus,-a oetean, den muntele Oeta

OF

offa, g.f. îmbucătură de carne, bucată de pită, codru de caş; iarăş: cîrtaboş
offarius, g.m. hierbători de zămşoară
offatim, adv. din zamă în zamă, zămeaşte, îmbucătureaşte, bucăţeaşte
offector, g.m. văpsîtori
offella, g.f. îmbucăturea, bucăţea
offendiculum, g.m. împiedecămînt, zminteală
offendimentum, g.n. nastur care strînge gîtlanul de işlicul vlădicesc, cel de sîrmă, ca să nu cază din capul vlădicăi
offandix,-cis, g.f.
offando,-is,-di,-ere mă lovăscu într-însu, zmintescu, împiiadecu; iarăş: din tîmplare spre dîns nemerescu; iarăş: bîntuiescu, vatămu
offensa, g.f. bîntuire, vătămare
offensiuncula, g.f. bîntuitorea
offensaculum, g.n. zmintitura, lovitori, pocnitori
offensatio, g.f. bîntuire
offensator, g.m. bîntuitori, zmintitori, poticnitori, greşitori
offensio, g.f. bîntuire, vătămare
offenso,-as poticnescu, răstornu, zmintescu
offensum, g.n. bîntuire, vătămare
offensus,-us, g.m. idem
offensus,-a,-um bîntuit,-ă, vătămat,-ă
offertio,-is,-ire împrejur umblu
offero,-ers,-tulli,-ere închinu, dau, înainte ducu, jîrtvescu
offeramenta, g.n.pl. jîrtvă idolească
offerumentæ, g.f. pl. Plauto sunt plagæ, flagellæ et percusiones quod se scapulis a tergo offerentur bătaie, gîrbăcire, biciuire
offertissimus,-a,-um prea, foarte plinit,-ă /215v
offertus,-a,-um plinit,-ă
officialis,-e quod ad officium vel quod ad officio tractat de cinste, chiemătoresc,-ă
officina, g.f. casă de lucru (orice lucru)
officio,-is strîcu, facu pagubă
officiose după cinste, prieteneaşte
officiosus,-a,-um în cinste-ş umblători,-re; **item**: de omenie, omenesc,-ă, prietenesc,-ă, prieteşugealnic,-ă
officium, g.n. cinste, chiemare; iarăş: slujbă prietenească, facere de bine
offigo,-is înhigu în sus
offirmate, adv. întăriţeaşte, învîrtoşaşte
offirmatus,-a,-um întărit,-ă
offirmo,-as pă mine mă învîrtoşescu, mă întărescu
offlecto,-is,-ere mînu, întornu
offoco,-as sugrumu, în grumazu-i băutură de sugrumat îi tornu

[1] Scris: кръчмари.
[2] Scris: кръчмъ.
[3] Scris: Хѣркулѣсь.

offringo,-is,-egi împotrivă-i spre dîns frîngu, aru
offucia, g.f. sulemenire, faţă viclenă, unealtă de sulemenit
offciæ, g.f.pl. idem
offula, g.f. zămşoară, bucăţîcă
offundo,-is,fudi tornu înlăuntru, vărs spre dîns
offusco,-as înnegrescu, întunecu
offusus,-a,-um înainte turnat,-ă, spre dîns turnat,-ă, vărsat,-ă
ogdoas,-adis, g.f. de număr (samă) de opt
Ogdous, g.m. un împărat eghiptenesc
ogganio,-is,-ire; vide: obgannio împotrivă-i niorţăiescu
oggero,-is intendo seu injicio împîngu spre dîns, într-îns umplu
oggrassor,-aris pro incedo usurpavit Plaut. cu urgiia (foarte mînios) umblu în sus şi în jos
Ogyges, g.m. împăratul thebanuseanilor
Ogygia, g.f. ostrov între Marea Feniţiei şi a Siriei
ogygius,-a,-um al împăratului Oghighes[1]
Ogygus, g.m. tocma împăratul Oghighes
Ogyris, g.f. ostrov la Marea Roşie

OH

oh! interjectio oh!, al mieu, iubite!
ohe, interjectio strîgarea săturărei
oho, interjectio admirantis aliquid fieri repente strîgare în sus de mirat

OI

Oieus, g.m. împăratul locruseanilor
Oina oraş mare tusţienesc

OL

olea, g.f. maslin (lemnul)
oleaceus,-a,-um de uloi
oleagineus,-a,-um de lemn de maslin
oleaginus,-a,-um idem
olearis,-e uleresc, de uloi
olearius, g.m. uleiari, făcători de uloi
olearius,-a,-um uleios,-ă, uleiari,-ţă
olestellus, g.m. măslinaş sălbatec
oleaster,-tri, g.m. maslin sălbatec (lemnul)
oleastrenses, g.m. nigri plumbi genus neam al plumbului celui negru
oleastrinum, g.n. dicitur oleum quod ex /[216r] **deastro fit** untdelemn sălbatec
oleatus-a,-um uleiat,-ă
oleitas, g.f. vreamea culeagerei uloiului
olenius,-a,-um uleniian,-că
olens,-tis, g.o. mirosîcios, înmulţît,-ă
Olenus, g.m. oraş boeţienesc
oleo,-es,-evi,-lui mirosîncios sîntu, împuţît sîntu
oleosus,-a,-um uleios,-ă
oleraceus,-a,-um în chipul vearzei de grădină, de tufă dîn chipul ierbii
Olerus, g.f. oraş zidit în munte înalt critesc
olesco,-is,-ere mirosăscu
oletum, g.n. balegă de om, căcat
oleum, g.n. uloiu
olfacio,-is,-ere mirosăscu, mirosu-l sîmţu
olfacto,-as mirosîtorescu
olfactorium, g.n. unealtă de mirosît, care omul o miroseaşte
olfactrix, g.f. mirosîtoare
olfactus,-us, g.m. mireseală
olidus,-a,-um mirosîcios,-ă, împuţît,-ă
oligarchia, g.f. biruinţa, domniia pîţîneilor după voie
olim, adv. de demult, odănăoară
olimjam, adv. acmu de demult
olitor,-oris, g.m. vînzători de iarbă, legumari, grădinariul
olitorius,-a,-um legumesc,-ă, de legumi
oliva, g.f. maslină (poamă)
olivaris de untdelemn
olivarius,-a,-um idem
olivetum, g.n. loc de maslini
olivifer,-a,-um aducători de maslini,-re
olivina, g.f. prisosîrea, berechietul untului-de-lemn
olivitas, g.f. culeagerea unt-de-lemnului
olivo,-as culegu uloi, untu-de-lemn
olivum, g.n. unt-de-lemn
Olizon, g.m. oraş în Thessaliia
olla, g.f. oală; **item: quasi illa** ceaea
ollaris,-e de oală, olesc,-ă
ollula, g.f. oliţă, olişoară
ollum, g.n. id est illud cela, ceaea
ollus, g.m. pro ille antiquum cela
ololygones, g.m.pl. broscoi, bărbăţuşii broşteşti
olor,-oris, g.m. lebedă
olerinus,-a,-um de lebedă

[1] Scris: Оигѣсь.

olus,-eris, g.m. iarbă de grădină, legumă, lobodă
oleastrum, g.n. pătrînjel, iarba labei-ursului
olusculum, g.n. leganiţă
Olympe, g.f. oraş în Iliris
Olympia, g.f. un loc în ţînutul Achaiei în care în tot al cincile an au căzut în care de tot fealiul de jocuri şi bărdăoaze s-au făcut
Olympia, g.n.pl. sărbătoare într-acestaş tîrg care s-au svinţit marelui Iupiter[1]
olympiacus,-a,-um olimpienesc,-ă sau olimpiian,-că
Olympias, g.f. muma Marelui Alixandru; iarăş: vreame de cinci ani, pentru că elinii de pre săr/[216v]bătorile ceale bulceşti într-al cincile an înainte umblătoare, care să chiiamă **Olympia** au nuărat anii, ca romanii de la lustrum, adecă de la musştruirea [sic!] pîrgărească într-al cincile an, precum şi noi de la înceaperea lumii şi, acum, de la naşterea Domnului Hristos
olympicus,-a,-um olimpicesc,-ă
Olympiodorus, g.m. numele celuia care au învăţat pă Epaminonda a fluiera
olympionices, g.m. unul care în jocurile olimpieneşti au luat biruinţă
olympicus,-a,-um olimpicesc,-ă
olympius,-a,-um ceresc,-ă, den muntele Olimpus
Olympus, g.m. un munte înalt în Thessaliia, de pre a căruia înaltă fiinţă şi ceriului au narăvit a-i zice Olimpus; iarăş: un munte misienesc
olynthiacus,-a,-um olinthienesc,-ă, den oraşul Olinthus
Olynthus, g.m. oraş thraţienesc
olyra, g.f. săcară
Olyras, g.m. nume de gîrlă
Olysippo, g.f. oraş în ţărmurele mărei în Portugaliia

OM

omasum, g.n. maţul cel mare, bandor
omasus, g.m. idem
omen,-nis, g.n. gîcire, prorocire de urmarea bunului sau raului noroc, gîcitură din graiul cuiva
omentatum, g.n. cîrnaboş, umplut cu gras quod est pigvi omento fartum
omentum, g.n. maţ mare din care cîrnat şi cîrtaboş să fac
ominator, g.m. gîcitori, prorocitori, aruncători de sorţi
ominatus,-a,-um gîcit,-ă, nenorocit,-ă
omino,-as de ceva iau gîcitură, gîcescu, prorocescu
ominor,-aris idem
ominosus,-a,-um însămnători ceva,-re, nenorocit,-ă
omissus,-a,-um lăsat,-ă
omito,-is,-si,-ere lasu
omnifariam, adv. în tot chipul
omnifarius,-a,-um de tot fealiul
omnifer,-ra,-um aducători de toate,-re
omnigenus,-a,-um de tot neamul
omnimode, adv. în tot modul, chipul
omnimodis,-e de tot modul, chipul
omnimodus,-a,-um idem
omnino, adv. peste tot
omniparens,-tis, g.o. părintele tuturor, părinte a toţ
omnipotens,-tis, g.o. atotputearnic,-ă
omnipotentia, g.f. întrutot puteare (putinţă)
omnis, g.c. toţ,-ă
omnitenens, g.o. ţiitori a tot,-re
omnivagus,-a,-um pătutindini prebegitori,-re, pătutindini buduşluitori,-re
omnivalens,-tis, g.o. făcători a toate,-re
omnivolus,-a,-um voitori a toate,-re, toate voitori,-re
omnivorus,-a,-um mîncători a toate,-re
omoplatæ, g.f. doao oase care de la grumaz ajung pînă la speate /[217r]
omphaces, g.f.pl. aguridă, agriş, strugur necopt
omphacinus,-a,-um aguridos,-ă, cu aguridă
omphacium, g.n. zamă de aguridă
Omphale, g.f. împărăteasă de la Lidiia, care au dăruit pă Hercules[2]

ON

onas, g.f.pl. zmochină dulce de la Tarentum
onager,-gri, g.m. măgari sălbatec
Onchestus, g.m. un fii al lui Neptunus; iarăş: un oraş în Boeţiia

[1] Scris: Иупитѣрь.

[2] Scris: Хѣркулась.

onerarius,-a,-um de sarcine, de povară, povărăsc,-ă
oneratus,-a,-um însărcinat,-ă, împovărat,-ă, încărcat
onero,-as încarcu, împovărezu
onerosus,-a,-um împovărăcios,-ă, însărcinăcios,-ă
Onesicritus, g.m. numele unui înţelept şi istoriceari
Onesinus, g.m. om învăţat din Chipru; iarăş: o slugă de care Sveti[1] Pavel lui Filemon cu mare dragoste scrie
oniscus, g.m. mîţa-popei flocoasă la faţa magariului
onobasis, g.f. fămeaie prinsă în curvie
onocentaurus, g.m. jivină jumătate în sus om, în joş măgari
onocrotalus, g.m. pasăre în apă, ca măgariul zbierătoare
onoma, g.n. nume
onomatopæia, g.f. punere de nume, numirea cuiva după usebiciunea sa
onomis, g.f.
onus,-eris, g.n. sarcină, povară
onutus,-a,-um încărcat,-ă, însărcinat,-ă, împovărat,-ă, împlut,-ă
onychinus,-a,-um den onix
Onytes, g.m. un bărbat din Thebasa, care cu Eneas în Italiia mărgînd s-au omorît de la Turnus
onyx, onicis, g.m. unghie de deaget; iarăş: piiatră scumpă

OO

Oonæ, g.f.pl. ostrov la marea de cătră amiiazăzi, a căruia lăcuitori cu ovăs şi cu păsări trăiesc

OP

opacitas, g.f. umbrime, întunecare, întunearec
opaco,-as întunecu
opacus,-a,-um întunecos,-ă
Opalia, g.n.pl. sărbătorile dumnezăiţei Opis
opalus, g.m. piiatră scumpă roditoare la Indiia
Opeconsiva, g.n.pl. sărbătorile dumnezăiţei Opeconsivei
opella, g.f. lucrişor, munculiţă
opera, g.f. muncă, lucrare, osîrduinţă
operapretium, g.n. spre muncă vrednic folosînţos
operaria, g.f. lucrătoare pă zî
operarius, g.m. muncitori, lucrători, lucrători pă zî
operarius,-a,-um de lucru[2], de muncă
operatio, g.f. lucrare, muncire
operator, g.m. muncitori, lucrători /[217v]
operatus,-a,-um lucrat,-ă, făcut
operculo,-as acoperemîntezu, acoaperiu
operculum, g.n. acoperemînt
operimentum, g.n. acoperiş, acoperemînt
operio,-is,-vi acoaperiu
operor,-aris mă muncescu, lucrezu
operose greu, anevoie, munciţeaşte, cu muncă mare
operositas, g.f. muncă grea
operosus,-a,-um de muncă grea, anevoie la lucru
opertaneus,-a,-um ut opertanea sacra Græcis jîrtfă acoperită
operto,-as, frequent. acoperemîntezu
opertorium, g.n. coperemît, coperiş
opertum, g.n. lucru ascuns
opertus,-a,-um acoperit, învăluit,-ă
operula, g.f. munculiţă
opes,-pum, g.f.pl. miros frumos, marfă, negoţ, bogăţiie
ophasis, g.f. chelbăşie[3], zgaibă den cap
ophion, g.n. peaşte de mare
Ophiogenane, g.m.pl. limbi în Hellespontus
ophiugenium, g.n. iarbă care corbii o mănîncă împotriva otrăvei şarpelui
ophionachus, g.n. oştitori cu şarpele
ophiophagus, g.m. mîncători de şarpe
Ophion, g.m. fiiul împăratului Cadmus
ophioscorodon, g.n. ceapa-şarpelui
opyostaphyle, g.f. idem
ophyostaphylos, g.m. viţă de vie[4] albă
ophis, g.m. şarpe
Ophitæ, g.m.pl. eriticii carii pre Domnul Hristos în chip de şarpe l-au rugat şi şi[5] şarpe viu au ţînut, pre care în loc de dumnezău l-au ţînut

[1] Scris: Свти.

[2] Scris: lucră.

[3] Şters: cetate mare.

[4] Scris: viţă de; corectat în vie prin ştergerea slovelor de prisos.

[5] Adăugat ulterior de Corbea deasupra rîndului.

ophites, g.m. piiatră scumpă sau marmură în care vinele-s curătoare ca şerpii
Ophiuchus, g.m. numele sămnului de steale ceresc
Ophiusa, g.f. ostrov între Africa şi Hişpaniia
ophthalmia, g.m. duroare de ochi, duroarea, nevoia ochiiului
ophtalmicus, g.m.[1] doftor tămăduitori în ochi
ophtalmus, g.m. ochi
Opici, g.m.pl. limbi au fost de la Campaniia
opicus,-a,-um zglobiv,-ă, scîrnav,-ă
opidum,; vide: oppidum
opifer,-a,-um ajutători,-re
opifex,-cis, g.m. om meşter, lucrători cu mîna; iarăş: făcători, aşezători
opificina, g.f. meşterie, casa de lucrat meşter-şugul
opificium, g.n. lucru, facere
Opigema, g.f. Iuno, pre care cei de demult o au socotit ajutătoare copiilor celor ce să nasc
opilio,-onis, g.m. oiari, cioban de oi /[218r]
opime prisosîţeaşte, berechiet, bogăţeaşte
opimitas, g.f. bogăţîie, biuşug, prisosînţă
opimus,-a,-um gras,-ă, unturos,-ă, bogat,-ă
opinabilis,-e socotincios,-ă
opinatio, g.f. nădăjduire, socotire, păreare
opinator, g.m. nădăjduitori, socotitori[2]
opinio, g.f. nădeajde, păreare, socoteală, chitire
opiniosus,-a,-um socotincios,-ă, pîrîcios,-ă, chitincios,-ă
opiniosissimus homo
opinor,-aris gîndescu, chitescu, socotescu
opipare, adv. prisosîţeaşte, bogăţeaşte
opiparus,-a,-um bogăţeaşte gătit,-ă
opis, opem ab ope ajutori
Opis, g.f. o dumnezăiţă de mare; iarăş: un sat în Mesopotamiia
Opisthocomæ, g.m.pl. limbi au fost în Eubea, carii chicile şi le-au slobozît înapoi
opisthographus, g.m. răvaş sau foaie de-amîndoao părţile scrisă
opisthonicus, g.m. grumazi încorjovăiaţi afară, cu grumazii îndărăt suciţi
ophysthophylaces, g.m.pl. şireag păzîtori în dos, la spate
opiter,-teris et opitrix, g.f. a căruia[3] tată au murit, iară moşu-său încă trăiaşte (a căriia)
Opitergimus,-a,-um opiterghiian
Opitergium, g.n. oraşul vineţiianilor
Opites, g.m. un grec mare care l-au omorît Hector[4] în războiul Troadei
opitulatio, g.f. ajutori, ajutare
opitulator, g.m. ajutători
opitulor,-aris ajutu, într-ajutori sîntu
Opitulus, g.m. Iupiter[5], ajutătoriul a toate
opium, g.n. zamă stoarsă din mac
opobalsamum, g.n. zamă de balsamum[6]
opopanax, g.f. numele ierbii şi al zămii de iarbă
oporice, g.f. feali al doftoriei
oporinus,-a,-um tomnatec,-ă
oporphylacion cămară de ţînut poamele
oporotheca, g.f. loc de ţînutul poamelor tomnatece
oportet,-ebat,-uit, imper. tribuie a fi, îm cată, lipsă e
oppa, g.f.; vide: obba fedeleş
oppango,-is, oppegi împreună ţîntuiescu, îmbinu, împotrivă-i întorcu
oppedo,-is,-di contro pedo per translat, reluctor, reclamo împotrivă-i mă băsu, împotrivă-i grăiescu
opperior,-iris aşteptu
oppessulatus,-a,-um[7] încuiat înlăuntru, încleaşniţat,-ă, înverigat
oppeto,-is,-tii,-ivi moriu, mă răstornu jos
Oppia, g.f. călugăriţă de la Roma au fost, pre care, pentru necurăţîie-i, o au îngropat de vie
Oppianus, g.m. un grammatic
oppico,-as răşinescu înlăuntru
oppidanus, g.m. orăşan,-că /[218v]
oppidanus,-a,-um orăşenesc,-ă
oppidatim, adv. orăşaşte, din oraş în oraş
oppido,-adv. foarte, prea
oppidulum, g.n. orăşel

---

[1] Scris: **ophtalmicus,-a,-um**; corectat prin suprascriere.
[2] Scris: socotiiatori.
[3] Scris: cărîia.
[4] Scris: Хѣкторь.
[5] Scris: Иупитѣрь.
[6] Scris: валсамумь.
[7] Scris: **opessulatus,-a,-um**; corectat prin dublarea lui **p**.

oppidum, g.n. oraş
oppigneratio, g.f. zălojire
oppignero,-as zălojescu, puiu zălog
oppilatio, g.f. strîngere înlăuntru, închidere înlăuntru, strîmtare înlăuntru
oppilo,-as vîru înlăuntru, închizu
oppleo,-es,-evi împlu
opploro,-as înainte-i plîngu, mă bocescu spre dîns
oppono,-is,-sui înainte-i puiu
opportune devreame, împrilejiţeaşte, aşezăţeaşte[1]
opportunitas, g.f. alcătuire, împrilej
opportunus,-a,-um alcătuit,-ă, împrilejiţat,-ă, cuvios,-ă
oppositio, g.f. punere împotriva
oppositum, g.n. împotrivă-m pus
oppositus,-us, g.m. punere împotrivă
oppositus,-a,-um înainte pus
oppressio, g.f. dosădire, împresurare, călcare jos
oppressiuncula, g.f. călcăturea jos
oppressor,-oris, g.m. călcători jos, dosăditori
oppressus,-a,-um jos călcat,-ă, dosădit,-ă, scîrbit,-ă
opprimo,-is,-ssi,-ere jos calcu, împresoru
opprobramentum, g.n. ocară, sudalmă, defăimătură
opprobratio, g.f. ocărîre, defăimare
opprobrum, g.n. ocară, defăimare, sudalmă
opprobro,-as ocărăscu, suduiescu, înfruntezu
oppugnatio, g.f. oştire, războire, împotrivă
oppugnator, g.m. oştitori împotrivă, războitori împotrivă
oppugno,-as împotrivă oştescu, batu, războiescu
opputo,-as dezrămurescu, taiu
oppuvia, g.n.pl. verbera apud veteres bătaie
oppuvio,-is,-ire batu, plesnescu
Ops, Opis, g.f. dumnezăiţa Ţibeles[2], muiarea lui Saturnus
opsensator, g.m. tîrguitori de bucate
opsonatus, us, g.m. tîrguire de bucate
opsonium, g.n. bucată, hrană
opsono,-as facu, aşezu bucate
optabilis,-e pohtincios,-ă, pohticios,-ă
optabiliter pohtiţeaşte
optatio, g.f. pohtire
optativus,-a,-um pohtitori,-re, de pohtă
optato, adv. pohtiţeaşte
optatus,-a,-um pohtit,-ă, pohticios,-ă
optatum, g.n. lucru pohtit
opticus,-a,-um cu ochii văzăcios,-ă, văzăcios,-ă
optiman,-atis, g.m. om mare, căpetenie
optimates, g.m.pl. căpeteniile nărodului
optime[3] foarte bine, prea bine, ca mai bine /[219r]
optimitas, g.f. bunătate, hasnă
optimus,-a,-um prea bun,-ă
optio, g.f. slobozîre spre despărţire, spre aleagere
optivus,-a,-um priimit, prins, de fiu ales
opto,-as pohtescu
opulenter bogăţeaşte
opulentia, g.f. bogăţîie
opulento,-as îmbogăţăscu
opulentus,-a,-um dovlitiu, bogat,-ă
opulesco,-is,-ere mă îmbogăţăscu
opulus, g.m. fealį al lemnului care e foarte bun de araci de vie
opuntia, g.f. herba est circa Opuntem nascens
Opuntius,-a,-um orăşan, din oraşul cu numele Opunţius
opus,-eris, g.m. lucru, facere, muncă
opus, g.o. inde. tribuie, lipsă iaste
Opus, Opuntis, g.f. oraş al Ţărei Greceşti în ţînutul Locris
opusculum, g.n. lucrişor, munculiţă

OR

ora, g.f. margine, hotar, ţînut ajungători pînă la mare
Ora, g.f. dumnezăiţă au fost la rimleani
oraculum, g.n. bisearecă, casă de închinat; iarăş: spunere de ceale viitoare (gîcire), vestire dumnezăiască prin om, voroavă amăgitoare
orandus,-a,-um pregătorealnic,-ă, căruia tribuie a te închina, pre care să cade a-l ruga
orans închinători, rugători,-re
orata, g.f. peaşte aurit
Oratha, g.f. oraş în Mesopotamiia lîngă apa Tigris
oratio, g.f. vorbă plină, voroavă lungă gătită; **item**: rugăciune
oratiuncula, g.f. vorbă scurtă, rugăciuniţă
orator, g.m. împodobiţeaşte vorovitori, orator, spre vorbă împodobită învăţători, rugători, sol

[1] Scris: aşeţăţeaşte.
[2] Scris: Цибѣлѣсь.
[3] Subliniat.

oratoria, g.f. învăţătură de vorbă împodobită
oratorius,-a,-um de grai împodobit, de vorbă împodobită
oratum, g.n. rugămînt
oratus,-us, g.m. rugat, rugare
oratus,-a,-um rugat,-ă
Orbana, g.f. dumnezăiţă rimlenească
orbatio, g.f. jăfuire, sărăcie
orbatus,-a,-um jăfuit,-ă, prădat,-ă
orbefacio,-is pradu, jăfuiescu pă cineva de lucrurile sale ceale iubite
Orbelus, g.m. munte traţienesc
orbiculatim, adv. rotiţeaşte
orbiculatus,-a,-um rotit,-ă, rătund,-ă
orbiculus, g.m. rotire, rotilă, belciug, telgeraş
orbicus,-a,-um rotit,-ă
orbile,-is, g.m. de roată de pat, talpă de roată
Orbilius, g.m. un grammatic care au fost dascal lui Horaţius
orbis,-is, g.m. rotire, ocol, ro/[219v]tirea ceştii lumi, roată, talger
orbita, g.f. roată, cocie, văgaş de roată
orbitas, g.f. sărăcie, văduire, jăfuire de bunătăţi, fiinţă fără de fii
orbitudo, g.f. idem
orbo,-as de lucrul său cel iubit îl jăfuiescu
orbus,-a,-um de ochi-ş, de domnu, de bărbat, de tată, de mumă, jăfuit,-ă, prădat,-ă
orca, g.f. chit (peaşte); iarăş: vas de lemn, buriu, butoi
Orcades, g.f.pl. ostroave care să ţîn de Ţara Scoţască
Orchamus, g.m. împărat asirienesc care pre a sa însăşi fată, pre Leucothea, pre care Apollo o au pîngărit, de vie o au îngropat
orchestra, g.f. loc au fost în zîdirea cea de privirea jocului a căpeteniilor
orchis, g.f.
orchites, g.f. maslină în chipul oului
Orchoa, g.f. oraş vavilonesc în pustiia Araviei
orchomenius,-a,-um orhomenuşesc,-ă, orhomenean,-că
Orchomenus, g.m. numele cîtorva oraşuri şi ostroave şi gîrle
orcinus,-a,-um et orcius,-a,-um iedesc,-ă, den iad
orcula, g.f. buriiaş, şîştărel, ciubăraş
Orcus,-ci, g.m. întunearec iedesc, Pluto cel din iad; iarăş: apă iadească; iarăş: gîrlă în Thessaliia
ordinarius,-a,-um rînduiţăsc,-ă, de rînd
ordinate rînduiţeaşte, după orînduială
ordinatim, adv. pă rînd
ordinatio, g.f. rînduire, orînduială
ordinator, g.m. rînduitori
ordinatus,-a,-um rînduit,-ă
ordinate, adv. cu rînd, cu orînduială
ordine cu rînd, pă rînd
ordino,-as rînduiescu
ordior,-iris, orsus sum începu
ordo,-inis, g.m. rînd, orînduială
orea, g.f. zăbală[1], frîu cu zăbală[2]
Oreades, g.f. dumnezăiţa munţilor
Oreges, g.m. o coastă a muntelui Taurus
oreon, g.n. numele ierbii
oreoselium, g.n. iarbă în chipul pătrînjelului
Oresitrophus, g.m. unul dintre cîinii lui Acteon
Orestes, g.m. fiiul lui Agamemnon, priiatenul desăvîrşit al lui Pilades[3]
Orestis, g.f. ţînuţşor machidonesc
Oretæ, g.m.pl. limbi indieneşti
oretenus pînă în gură
Oreus, g.m. dumnezăul vinului căruia i-au obicinuit în munte a-i jîrtvi
orexis, g.f. pohtă de bucate
organarius, g.m. făcători de organe, orgănaş
organice orgăneaşte, unelţeaşte
organici, g.m.pl. orgănari, făcători de veselie
organicus,-a,-um orgănesc,-ă, de sunarea împodobită a organului
organum, g.n. organ, unealtă /[220r]
orgia, g.f. un stînjin sau măsură de şase picioare (de călcătura la şase picioare)
oria, g.f. navis piscatoria corabie păscătorească
Oribasius, g.m. un priiatin al împăratului Iullian, pre care l-au pus pînă în svîrşit cămăraş în Ţarigrad
orichalceus,-a,-um den aramă de la Vineţie
oricalcum, g.n. aramă vineţienească, aramă galbănă
oricularius pro auricularío legitur apud Celsum

---

[1] Scris: зъбалъ.
[2] Idem.
[3] Scris: Пилладѣсь.

Oricum, g.n. oraş albanienesc
oricus, g.m.
oriens,-tis, g.m. răsărit
orientalis,-e de la răsărit, de la scularea soarelui
orificium, g.n. gura vasului
origanum, g.n.
Origenes, g.m. numele unui dascal creştin
originalis,-e răsăriţăsc,-ă, din răsăritură
originarius,-a,-um idem
originatio, g.f. arătarea răsărirei, arătarea răsărirei cuvîntului
origo,-inis, g.f. răsărire, începutul la ceva
oriolus, g.m. pasărea galgulus
Orion,-onis, g.m. semn stelesc cu numele Pişatul-Coasei
orior,-eris vel -iris, ortus sum răsaiu, răsărescu, mă scolu, mă înalţu
Oritæ, g.m.pl. limbi slobode indieneşti
orites, g.m. piiatră scumpă spre care nu prinde focul
Orithos, g.m. oraş în marginea Machiedoniei
Orithya, g.f. fata lui Erechteus; fata lui Boreas care s-a schimbat în vînt
oriundus,-a,-um răsăritori,-re, de vundeva
orix, g.m.; vide: oryx o fiiară în chipul caprei
oriza, g.f. urez
orminium, g.n.
orminum, g.n. idem
ornamentum, g.n. podoabă
ornate împodobiţeaşte
ornatrix, g.f. împodobiţîcă
ornatus,-a,-um împodobire, împodobitură
ornatus,-a,-um împodobit,-ă
Orneus, g.m. unul dintre ţentauri[1]
ornis, g.f. găină, pasăre
ornithiæ, g.m.pl. vînturi ascuţîte de cătră crivăţ
ornithobosceum, g.n. loc de dat mîncare găinilor
ornithogalum, g.n. par îngust, înalt
ornithon, g.m. coteţul găinilor
ornihtotarches, g.m. grijitoriul găinilor
ornitotrophium, g.n. coteţ de găini, staurul găinilor
orno,-as împodobăscu, înfrîmşeţezu
ornus, g.f. carpăn
oro,-as rogu, mă rog, mă închin
Oroates, g.m. gîrlă carmanienească

Oroba, g.f. oraş asirienesc
orobanche, g.f. săgeata lui dumnezău, o iarbă /[220v]
Orchatis, g.f. oraş în ţînutul Persiei
orobitis,-is, g.f. vearde în faţa pajiştei
orbus, g.m. mazăre
Orodes, g.m. împăratul partuseanilor, care au prins pre Crassust [sic!] şi l-au omorît
Oroestes, g.m. un persean care pă Policrates[2], împăratul samiseanilor l-au omorît
Orontes, g.m. apă siriineascâ care cură de ceaea parte în oraşul Antiohiia; iarăş: un troodean
oronteus,-a,-um den apa Orontes[3]
oropygium, g.n.; vide: uropygium pipodiţă deasupra curului găinei sau păsărei în care stau peanele den coadă
orphanotrophium, g.n. bolniţa copiilor săraci, fără de părinţi
orphanotrophus, g.m. tatăl săracilor celor fără părinţi
orphanus, g.m. sărac, care n-are nici tată, nici mumă
orpheius,-a,-um traţiian,-că
Orpheus, g.m. un traţiian poetic de demult
orpheus,-a,-um orfeiesc,-ă
orsa,-orum început, începaperea la ceva
oreus, g.m., -us începapere, început
orsus,-a,-um început,-ă
Orthocoribantes, g.m.pl. limbi lăcuitoare în marginea ţărei Mediia
orthodoxia, g.f. înţeleagere adevărată
orthodoxus,-a,-um cu credinţa adevărată, cu înţeleagerea adevărată
orthooepeia, g.f. zîcere afară adevărată
orthogonius,-a,-um cu unghi derept, adevărat
orthogonus,-a,-um idem
orthographia, g.f. scrisoare adevărată, scrisoare dereaptă
orthonimus, g.m. feali de-al inului, de-al cîinepei
orthogonius g.m. feali de-al inului, de-al cîinepiei
orthopnoea, g.f. nevoia ca aceaea cînd omul nu poate răsufla, fără numai deaca ţîne grumazii derept în sus

[1] Scris: цѣнаури.
[2] Scris: Поликратѣсь
[3] Scris: Оронтѣсь.

orthopnoicus,-a,-um nu-răsuflăcios,-ă, care cu mare nevoie poate răsufla
orthopygium, g.n. idem quod oropygium
orthos, g.m. derept,-ă, adevărat
Orthosia, g.f. oraş la partea Siriei supt muntele Libanus
orthostata, g.f. lipitoare de prag dereaptă
orthragoriscus, g.m. un peaşte care mai aşa grohneaşte ca gliganul de pădure
Orton, g.f. numele unui oraş
ortus,-a,-um înălţat în sus,-ă, răsărit,-ă, purces,-ă
ortus,-us, g.m. răsărire, sculare
Ortygia, g.f. nume de ostroave a cărora unul iaste la Marea Egheum, altul la Siţiliia
ortygometra, g.f. o pasăre streină, împăratul prepeliţelor
ortyx,-gis, g.f. prepeliţă
oryx, g.m. căruia parul deasupra capului merge în sus sau i-au crescut înapoi
Oryza, g.f. urez

OS

os, oris, g.m. gură; iarăş: obraz
os, ossis, g.n. os, ciont /[221r]
osanna; vide: hosanna oh, ajută, Doamne, şi iartă; sloboază
Osca, g.f. un oraş şpaniolesc
oscedo,-inis, g.f. ca aceaea nevoie pentru care omului de năprasnă îi caută a să lenevi
oscen,-inis, g.m. pasăre cu gura însămnătoare cîntare de gîcit (de lucruri viitoare)
Osci, g.m.pl. limbi ai Ţărei Italiei au fost
oscilla, g.m., -orum, pl. chipşor, păpuşiţă
oscillo,-as, oscillorum ludum exerceo, oscilla moveo, Servius, putat esse compositum ab os et cilleo, id est moveo clătinezu
oscillum, g.n. gurişoară
osscines, g.f.pl. pasări de gîcit de lucruri viitoare
oscinum, g.n. glas de pasăre tîlcuitori de gîcituri, de lucruri viitoare
oscitans,-tis, g.o. căscători,-re; iarăş: leaneş
oscitanter căscăţeaşte, leneviţeaşte
oscitatio, g.f. căscare
oscito,-as cascu
oscitor,-aris idem
osculatio, g.f. sărutare
osculor,-aris sărutu
osculum, g.n. sărutat, gurişoară
osi, adv. optandi o, deaca! o, de!
Osiris,-idis, g.m. dumnezău eghiptenesc au fost (pre carele l-au rugat), căruia i s-au închinat în chip de bivol şi l-au zîs Apis şi Sirapis
osiris, g.f. cîinepă-sălbatecă, inul-broastei; **alias: urinalis et linaria**
osor,-oris, g.m. următori
ospratura, g.f. vocabula fictum a Græco împreună culeagere a sămănăturei ceii mărunte
ospria, g.n.pl.[1] tot fealiul de sămănatură din care pită nu poate coace
Ossa, g.f. munte thessalienesc, nu departe de la Olimpus
osseus,-a,-um de os, de ciont
ossiculatim osiţeaşte
ossiculum, g.m. oşcior
ossifraga, g.f. o pasăre frîngătoare de oase, în chipul vîlturului
ossifragus,-a,-um zdrobitori, frîngători de oase
Ossipetanea, g.f. ţînut hişpanienesc
ossilegium, g.n. culeagere de oase
ossuarium, g.n. casă de oase, ţîitoare de oase
ossum, antiquo more dicebatur pro os, ossis os, ciont
ostendo,-is,-di,-ere arătu
ostentatio, g.f. arătătură, trufăşie, mărie
ostentator, g.m. arătători, trufitori
ostentatus,-a,-um înainte arătat,-ă
ostentiferus,-a,-um aducători de minuni, de ciude,-re
ostento,-as arătătorescu, arătu, mă trufăscu
ostentosus,-a,-um făcători de minuni, de ciude /[221v]
ostentum, g.n. lucru ciudat (minunat) şi rar, care la aiave ceva de ceale viitoare arată
ostentus,-us, g.m. arătare cu deagetul
Ostlodes, g.f.pl. ostroave dincolo de Siţiliia cătră Africa
osterum, g.n.[2]
Ostia, g.f. oraş italienesc dincolo de Roma, unde cură Tiberisul în mare
ostia, g.n.pl. gîtlejurile gîrlei curgătoare în mare, rumpturi de mare umblăcioase cu corabiia cea de mare

[1] Scris: **g.f.m.pl.**; corectat prin ştergere.
[2] Recte: **Osteium, g.n.**

ostiarius, g.m. stătători la uşă, uşari, portari
ostiatim, adv. din uşă în uşă, din casă în casă, uşiţeaşte
ostiensis,-e ostienesc
ostigo,-inis, g.f.
ostiolum, g.n. uşcioară
ostium, g.n. uşă
ostraceus,-a,-um de hîrb, hirbăsc
ostracias, g.m. piiatră scumpă în faţa hîrbului, ţîglei
Ostracinæ, g.f. oraş în Araviia cea Stîncoasă
ostracion, g.n. hîrb (ţîglă) ars din pămînt
ostracismus, g.m. globire de trimitere în urgie au fost în Athina, cînd între nărod au purtat vas de hîrburi[1], au purtat [sic!] fieştecare sentenţiia[2] sa de omul cel greşit în oală o au aruncat şi aşa l-au trimis apoi în urgie
ostracties, g.m. piiatră scumpă în chipul hîrbului
ostrea, g.n.pl. stridie, scoică de mare
ostrea, g.m.pl. stridii, scoică de mare
ostrearia, g.f. loc de ţînut stridiile
ostreariæ, g.f.pl. loc ca acela unde să adună împreună stridiile şi lăcuiesc
ostrearius,-a,-um de stridii
ostreatus,-a,-um stridiios,-ă, bucăţos,-ă, ascuţît
ostreum, g.n. stridie sau scoică de stridie (ţăstul)
ostrifer,-a,-um aducători de stridii,-re
ostrinus,-a,-um în faţa fringhiei
Ostrogothi, g.m.pl. limbi care Roma şi toată Ţara Italiei o au luat şi pînă în şaptezeci de ani o au biruit
ostrum, g.n. faţa urşinicului, fringhiei
ostrya, g.f. feali al lemnului care[3] obişnuiaşte a creaşte în stîncile ceale de apă
ostrys, g.f. idem
osurus,-a,-um urîtori,-re
osus,-a,-um urît,-ă

OT

Othrys, g.m. mons Thessaliæ
otior,-eris,-atus sum îndălătnicescu
otiose, g.f. îndălătniceaşte
otis, otidis, g.m. neam al boaghiei, *dropie*[4]
otiosus,-a,-um îndeleatnic,-ă, mîlcomitori,-re
otium, g.n. deleatnicie, zăbavă, ziceare mîlcoamă
otus, g.m. idem quod otis

OV

ovalis,-e de chiiuire cu bucurie; iarăş: de ou, oosc /[222r]
ovans,-tis, g.o. bucurători,-re, chiiuitori "huiu!"
ovarius,-a,-um în furma oului
ovatio, g.f. chiiuire, bucurare, uhuire după dobîndă şi biruinţă; **item**: oare de oao
ovatus,-us, g.m. bucurare, păreare de bine
ovatus,-a,-um oat,-ă, în chipul oului formăluit,-ă
oviaria, g.f. turmă de oi
oviaricus,-a,-um de turmă de oi
ovicula, g.f. oişoară, oiţă
Ovidius,-i, g.m. numele unui poetic vestit
ovile, g.n. staur de oi
ovillus,-a,-um de oaie, den oaie
ovinus,-a,-um idem
ovis,-is, g.f. oaie
ovo,-as mă bucuru, veseliia-m însămnezu, vestescu
ovum, g.n. ou

OX

oxalis,-is et -idis, g.f. măcriş
Oxonium, g.n. oraş anglienesc
oxos, g.m. oţăt
Oxus, g.m. o gîrlă mare în Sţithiia Asienească
oxiacantha, g.f. scai cu frunzele mărunte
oxibaphum, g.n.
oxicedros, g.f. lemn de chipru rămuros, stufos
oxigala, g.f. lapte acru
oxigalum, g.n. idem
oxigarum, g.n. zamă de peaşte acru
oxilapathum, g.n.
oximeli, g.n. beare făcută din oţăt şi miiare
oximoron, g.n. mare, îngînfată şi mîndră zîsă, dintru care adevărat să priveaşte afară nebuniia
oxymirisine, g.f.
ovypora, g.f. tot fealiul de bucate oţătoase
ovyporopola, g.m. vînzători de bucate cu oţăt
ovyporum, g.n. tot fealiul care iaste iute; oţăt, muştariul, piperiul, ustunoiul

[1] Scris: îrburi.
[2] Scris: сѣнтѣнциа.
[3] Scris: ca.
[4] Scris de altă mînă.

Ovyphrinchus, g.f. oraş eghiptenesc
ovyrrhodium, g.n. doftorie făcută din oţăt şi din uloi de trandafir
ovys, g.f. buriu de oţăt, vas de oţăt
ovysacharum, g.n. băutură den oţăt şi din trandahir
ovyschenos, g.m. papură ascuţîtă, înţăpăcioasă

OZ

oza, g.f. împuciuciune de gură
ozæna, g.f. zgaibă împuţîtă la orrlicacna
ozænitis, g.f. iarbă în chipul şpichinarudului, care să rodeaşte lîngă gîrla Ganghes cea indienească
oze, g.f. împuciuciunea gurei
Ozolæ, g.m.pl. limbi din Ţara[1] Grecească
oxymum, g.n.

[1] Scris: Ţaţa.

P

PA

pabularis,-e de obroc[1], obrocesc
pabulatio, g.f. adunare de obroc
pabulator, g.m. aducători de obroc
pabulatorius,-a,-um de obroc
pabulor,-aris obrocescu, adunu obroc
pabulum, g.n. obroc, mertic
pacalis,-e făcători de pace, îm/[222v]păcători,-re
pacate, adv. împăcăţeaşte
pacator, g.m. împăcători,-re, linitori
pacatus,-a,-um împăcat,-ă, linit
Pachinum, g.n. munte siţilienesc, cătră Ţara Grecească
Pachinus, g.m. idem
pacifer,-ra,-um aducători de pace,-re
pacificatio, g.f. facere de pace
pacificator, g.m. aşezători, făcători de pace
pacificatorius,-a,-um de facerea păcei
pacifico,-as facu pace, împacu
pacificus,-a,-um păcios,-ă, cu pace
Pacinus, g.m. unul dintre nepoţii lui Volsinius
paciscor,-eris, pactus sum mă tocmăscu, prinzu rămas
paco,-as împacu, linescu, alinezu
Pacorus, g.m. fiiul lui Orodes, împăratul partuseanilor
Pactia, g.f. un ostrov la Marea Egheum; iarăş: un oraş thraţienesc
Pactias, g.m. un munte[2] în vecinimea Efesului
pactilis,-e împreună prins,-ă împreunat
pactio, g.f. prindere, rămas, tocmeală
pactitius,-a,-um de prinsu[3], de tocmit, de tocmeală
Pactolus, g.m. gîrlă lidienească, în care să rodeaşte aur mult
pactor, g.m. tocmitori, făcători de prinsoare (de rămas)
pactum, g.n. tocmeală
pactus,-a,-um tocmit,-ă, prins
Pacuvius, g.m. un poetic de demult care au scris traghedii
Padua, g.f. oraş al Ţărei Italieneşti în biruinţa vicleţeseanilor [sic!], într-alt nume **Patavium**
Padus, g.m. gîrlă în Ţara Italiei
Padusa, g.f. o groapă de la Padus pînă la pînă la [sic!] Ravenna
Pæan,-nis, g.n. cîntec sau laudă dumnezăului Apollo aldat; iarăş: ori fieştece laudă şi cîntare sau el însuş, Apollo
pænatides, g.m.[4] o piiatră scumpă deareaş [sic!] în chipul ieţei
pædagogium, g.n. loc ca acela unde învaţă copii, şcoala copiilor
pædagogus, g.m. învăţători de copii, dascal de şcoală
pædaretus, g.m. nume usebit de faptele ceale bune şi de învăţături
pædtia, g.f.[5] îndereptare întru învăţătură
pæderastes, g.m. iubitori de copii
pæderastia, g.f. iubire cumplită
pæderos, g.m. unghiia-ursului (iarbă)
pædido,-as pre copiii cei frumoşi îi iubăscu scîrnăviţeaşte
pædiones, g.m.pl. pre copii cu scîrnăvie iubitori
pædomatheis, g.m.pl. învăţători din copilărie
pædor, g.m. mucezală, rîncezîre, veştejire
pædotriba, g.m. purtătoriul de grijă al copiilor, învăţători de copii
pædotribia, g.f. învăţătură de învăţarea copiilor /[223r]
pægnium, g.n. lucru de joc batjocuricios
Pæon, g.m. numele unui doftor vestit
Pæonia, g.f. [6]; iarăş: ţînut machidonesc cătră crivăţ
pæonius,-a,-um peoniesc, de la doftorul Peon

---

[1] Scris: oroc.
[2] Şters: oraş, corectat prin suprasciere.
[3] Scris: prinzsu.
[4] Recte: **pæantides**.
[5] Recte: **pædatia, g.f.**
[6] Spaţiu liber în text.

Pæstinus,-a,-um pestean,-că
Pæstam, g.m.[1] oraş italienesc în ţinutul Lucaniei
pætus, g.m. privitori, căutători în sus încrucişat
paganalia, g.n.pl. sărbătorile săteneşti ale zilei bisearecei, praznic
paganicus,-a,-um sătean,-ă, pemintean denafară
paganus, g.m. din pămînt denafară, mojic, prost
paganus,-a,-um sătean,-ă, de sat
Pagasa, g.f. oraş thessalienesc lîngă care s-au făcut corabiia Argos
pagasæus,-a,-um pagasiian,-că
pagatim săteaşte
pagella, g.f. o foaie în carte
pagina, g.f. parte de amîndoao părţile a foaiei hîrtiei, coală
paginula, g.f. colişoară de hîrtie
pago,-is, pepigi,-ere mă priimăscu, mă tocmăscu
pagrus, g.m. rac de mare sau paianjin de mare
pagus,-i, g.m. sat
pala, g.f. lopată de cuptori; iarăş: lăţimea inelului, os de stă piiatra cea scumpă
palabundus,-a,-um prebegitori,-re, buduşluitori,-re, rătăcitori,-re, răzluşitori, răzluşit,-ă
Palacra, g.f. oraş sirienesc supt muntele Libanus
Palæmon, g.m. dumnezăul mării şi al corăbiiarilor
palæopolis, g.f. oraş vechi
Palæpaphus oraş în ostrovul Chiprului, în care au fost biseareca Pafiei Venus
Palæphatius,-a,-um palefatiesc,-ă
Palæphatus, g.m. numele unui om
Palæscamander, g.m. gîrlă în Thraţiia
Palæstina, g.f. ţînut sirienesc în care au trăit ceale doaospräueace seminţii ale lui **Izrail**[2], într-alt nume Iudea; **hinc: palæstinus,-a,-um**
Palæstini, g.m.pl. lăcuitorii Palestinei
palæstra, g.f. hîreţîe, hărţuire; iarăş: loc de învăţat de-a să hîreţire, de-a să hărţi, de-a să lupta
palæstrice în chip de luptă, în chip de hărţuit
palæstricus, g.m. luptători, hărţuitori
palæstricus,-a,-um de luptat
palæstrita, g.m. dascal de hărţuit, luptători
palæstitus, g.m.[3] hîreţ, hărţaş
palam, adv. la aiave, în vedearea ochilor
Palamædes, g.m. fiiul lui Nauplium, găsîtoriul a multor lucruri frumoase şi a rînduialei ţînerei vitejeşti, care, cu Ulises[4] luptîndu-să în războiul Troadei, pentru tălpiziia aceluia au perit
palanga, g.f. prăjină, bot, par, vîrghiia
palango,-as ducu în prăjină, ducu botul, rădicu cu vîrghiia
palans,-tis, adje. vînturos,-ă, cici şi colea prebegitori,-re, buduşluitori,-re /[223v]
Palanteium, g.n. oraş den muntele Palatinus, încă cînd n-au fost Roma
Palanteum, g.n. idem
Palantia, g.f. oraş şpaniolesc
Palantium, g.n. oraş arcadienesc, patriia lui Evandrus
palatia, g.f. ca acela loc au fost unde viteajii alergînd, pre sine s-au învăţat
palaris,-e ut Palaris Sylva
palatha, g.f.
palatini, g.m.pl.
Palatina, g.f. a patra parte a Romei, împrejurarea muntelui Palatinus
palatini, g.m.pl. năroadele de curte
Pallatinus,-a,-um palatean,-că, den muntele Palatinus
palatio, g.f. batere în jos de pari, în loc mocirliv, punere de temei
Palatium, g.n. unul dntre şapte munţi ai Romei; iarăş: polată împărătească, crăiască
palatual, g.n. jîrtvă den muntele Palatinus
palatualis, g.m. popă jîrtvitori în muntele Palatinus
palatum, g.n. gingie
palea, g.f. pleavă
palear,-aris, g.n.; pl.: pallearia piiale spînzurătoare în jos grumazii boului
palearium, g.n. loc de ţinut pleava
paleatus,-a,-um et paleaceus,-a,-um plevos,-ă, de pleave
Pales, g.f. dumnezăiţa vitei şi al obrocului

[1] Recte: **Pæstam, g.m.**
[2] Scris: Израиль.
[3] Recte: **palæstritus,-a,-um.**
[4] Scris: Улисѣс.

Palici, g.m.pl. doi fii ai lui Iupiter[1] pre carii în Siliţiia i-au rugat şi li s-au închinat ca lui dumnezău
palilia, g.n.pl. sărbătorile dumnezăiţei Pales[2]
pallilicium, g.n. sămn de steale cu şapte steale, pre care le chiiamă latineaşte **Succula**
palilogia, g.f. îndoirea vorbei
palimbacchium, g.n. piciorul vearşului, a căruia ceale doao silabe dintîi sînt lungi, ceale de pă urmă scurte
palimpissa, g.f. răşină hiiartă tare
palimpsestus, g.m. carte de însămnat, care iară să poate ştergea
palin, adv. iarăş, iarăşile
palingenesia, g.f. iarăş naştere
palimodia, g.f. cîntare îndărăt
Palinurus, g.n. munte siţilienesc, de la corăbiariul lui Eneas s-au numit aşa, a căruia nume i-au fost Palinurus
Palisci, g.n.pl. doi fii ai lui Iupiter[3]
Paliurus, g.m.
palla, g.f. plaşcă fămeiască
pallaca, g.f. fămeaie împreună durmitoare, culcă-toare
pallacana, g.f. cæpæ genus neam al ceapei
Palladium, g.n. idol ii Pallas
Palladius, g.m. unul care au scris de arătură
Pallantia, g.f. oraş şpaniolesc
pallantias, g.m. un noroi în Africa
Pallas,-adis, g.f. dumnezăiţa înţelepţiei, Minerva[4]; **hinc: palladius,-a,-um**
Pallas,-antis, g.m. fiiul împăratului Evandrus, care cu Eneas luptîndu-să (hoştindu-să) împotriva lui Turnus, de la Turnus s-au omorît /[224r]
pallastrum, g.n. palliastrum haină grozavă nebunească
pallanaceus,-a,-um pallinesc,-ă
Palleue, g.f. oraş machidonesc; iarăş: un sat den Attica
palleo,-es galbăn sîntu
pallesco,-is mă îngălbinescu
palliastrum, g.n.; vide: pallium mintie rea, becisnică
palliatus,-a,-um de mintie, de plaşcă, împlăşcat,-ă
pallidulus,-a,-um gălbănăşel,-ea
pallidus,-a,-um galbăn,-ă
palliolatim, adv. palliolatim amictus împlăşcăţeşte
palliolatus,-a,-um împlăşcăţăl,-ă
palliolum, g.n. plăşcuţă, conteşel
pallium, g.n. plaşcă, conteş, mintie, ghiordie
pallor,-oris, g.m. gălbănare
pallula, g.f. plăşcuţă fămeiască
palma, g.f. palmă; iarăş: finic; iarăş: plata biruinţei, sămnul
Palmaria, g.f. ostrov în Marea Tyrrhenum[5]
palmaris,-e de finic, de platä de biruinţă
palmaris,-e de o palmă
palmarium, g.n. sămnul biruinţei
palmarius,-a,-um lung de o palmă sau lat; iarăş: de biruinţă
palmes,-itis, g.m. viţă de vie
palmetum, g.n. pădure de finici
palmeus,-a,-um de lemn de finic
palmifer,-a,-um purtători de finic (de lemn)
palmipes, g.c. cu piciorul lat,-ă, tălpos,-ă
palmipedalis,-e de o urmă de picior, şi[6] lăţime de o palmă sau lungime
palmo,-as legu în mănunchi, înşiru
palmos, g.m. pă trup, a vreacăruia mădulăraş mişcarea împotriva hirei
palmosus,-a,-um finicos,-ă
palmula, g.f. arepă vînslitoare, care umblă în apă
palmus, g.m. de patru deagete; iarăş: de doaosprăzeace deagete
Palmyra, g.f. un oraş vestit în Siriia
palo,-as harăcescu, parii îi batu jos
palor,-aris mă împarţu, mă împrăştiezu
palpatio, g.f. linguşire, călcare, ştersătură
palpator, g.m. linguşitori, ştergători
palpebræ, g.f. geane
palpitatio, g.f. clătirea inimii, horţăire
palpito,-as mă mişcu
palpo,-as calcu, ştergu
palpo,-onis, g.m. linguşitori

[1] Scris: Иупитѣрь.
[2] Scris: Палась.
[3] Scris: Иупитѣрь.
[4] Scris: Минарва.
[5] Scris: Туррхенумь.
[6] Şters: sau şi.

palpor,-aris; idem quod palpo
palpum, g.n. linguşitură
paludamentum, g.n. îmbrăcămînt, veşmînt de oaste, de războ, al împăratului şi al căpitanilor
paludapium,-ii, apii species circa aquæ ductus et in palustribus nascens
paludatus, g.m. în veşmînt de războ îmbrăcat
paludosus,-a,-um aleşteios,-ă, mocirlos,-ă
palmes,-is, g.m. porîmb sălbatec
palumbinus,-a,-um de porîmb sălbatec, /[224v] de porîmb nedumeasnic
palumbula, g.f. porumbiţă sălbatecă
palumbulus, g.m. porumbiel sălbatec
palumbus et palumba, idem quod palumbes
paluis,-i par
palus,-udis, g.f. aleşteu, mocirlă
paluster,-is,-e de aleşteu, de mocirlă
palustris,-e idem
pambasilea, g.f. ţară supt porunca unui crai (sau căpetenie)
Pamphagi, g.m.pl. limbi ethiopiceşti
pamphagus, g.m. care mănîncă tot
pamphilus, g.m. iubitori de toate; iarăş: la[1] toţi drag, iubit
Pamphylia, g.f. ţînut în Asiia cea Mică
pampillum, g.n. genus delicati currus cocie în care oamenii cei moi şi slabănogi să poartă pre sine
pampinaceus,-a,-um frumos,-ă, de frunză de vie
pampinarius, g.m. ramură de viţă de vie nefolosîtoare
pampinarius,-a,-um de frunze de vie
pampinatio, g.f. frunzîre, plivire de frunze
pampinatus,-a,-um frunzît, de frunze cules,-ă
pampineus,-a,-um de frunză de vie
pampino,-as frunzăscu
pampinosus,-a,-um de viţă de vie, frunzos,-ă
pampinus,-i, g.m. frunză de vie
pampinatio, g.f. frunzîre, plivire de frunze
pampinetus,-a,-um frunzît, de frunze cules,-ă
pampinous,-a,-um de frunză de vie
pampino,-as frunzăscu
pampinosus,-a,-um de viţă de vie, frunzos,-ă
pampinus,-i, g.m. frunză de vie
Pan,-anis, g.m. dumnezăul păstorilor pre care l-au cinstit în Arcadiia
panacea, g.f. iarbă vindecătoare de toate
panaces, g.m. idem
Panæctius, g.m. un înţelept fecior lui Nicogoras
Panætolium, g.n. un munte în Etoliia
panaretus, g.m. cu de toate faptele ceale bune împodobit
panariolum, g.m. lădiţă de pită
panarium, g.n. ţiitoare de pită
panathenæa, g.n.pl. ospăţ de sărbători athineşti care le-au rînduit Theseus
pana,-cis, g.f. o iarbă
pancarpiæ, g.f.pl. cunună de multe fealiuri de flori făcută
Panchaja, g.f. ţînut în Araviia
Panchaji, g.m. lăcuitorii Panchaiei
panchrestum, g.n. doftorie împotriva a toată nevoia
panchratiatas, g.m. biruitori în în [sic!] jocul cu numele pancraţium
pancratice, adv. tare, ţapăn în chipul harţului, luptei
pancratium, g.n. oştire şi (biruire) luptare, în care în cinci chipuri au obicinuit a să lupta şi a să îmbrînci
pancratius, g.m. biruitori în jocul pancraţium
Pandatoria, g.f. ostrov în Marea Tyrrhenum
pandatio, g.f. plecare, strîmbare
pandectæ,-arum, g.f.pl. carte ca aceea în care tot lucrul de obşte iaste
pandiculatio, g.f. întindere
pandiculor,-aris mă întinzu, cînd după şedeare sau culcare mă scolu /[225r]
Pandion, g.m. fiiul lui Erectheus, împăratul athineanilor
Pandionia, g.f. ţînutul Attica
pando,-as încujbăzu, plecu
pando,-is,-di,-ere întinzu afară, afară vestescu
pandochium, g.n. casă de obşte, priimitoare de oaspeţi
pandocheus, g.m. priimitori de oaspeţi
Pandora, g.f. o fămeaie cinstită, pre care dumnezăii o au trimis pre pămînt
Pandosia, g.f. oraş în Ţara Italiei
pandura, g.f. lăută, căpuz
pandurizare a viora, a zîce[2] cu lăuta, a căpuza, a orgăna

[1] Şters: decît, corectat prin suprascriere.

[2] Scris: zжче.

pandus,-a,-um lat,-ă, plecat
panegyris, g.f. adunare (săbor) de năroade, mare şi cinstit, bulci, multă adunare; **hinc: panegyricus,-a,-um**
paneros, g.m. o piiatră scumpă necunoscută
Pangæa, g.f. munte ţhraţienesc
Pangæus, idem; ajectivum hinc: pangæus,-a,-um
pango,-is,-xi,-pegi lovăscu jos, încleştezu, împreună împreunezu
panica, g.n.pl. îngrozîre fără de veaste
panicula, g.f. mugur lung, roditori în nuc şi într-alte leamne
panicum, g.n. hiricică[1]
panicus terror, g.m. îngrozîre fără de veaste
panifex,-cis, g.m. cocători, făcători de pită, pitari
pantificium, g.n. facerea de pîine, coacere de pită
panificus, g.m. făcători de pită
panis,-is, g.m. pită
panisci, g.m.pl. dumnezăi de pădure
panneus,-a,-um de postav
pannicularia, g.f. Ulp. teste dicuntur ea quæ in custodiam receptus secum tullit povară, haină, chielciug, carele cei luaţi în prinsoare aduc cu înşiş, sau să găsăsc la aceştia
panniculus, g.m. postăvior, zechiiuliţă
Pannones, g.m.pl. lăcuitorii Pannoniei, ungurii
Pannonia, g.f. Ţara Ungurească şi Austriia
pannonicus,-a,-um den Ţara Ungurească, austrienesc,-ă
Pannonii, g.m. unguri
pannosus,-a,-um postăvos,-ă
pannuceus,-a,-um idem
pannus, g.m. postav
Panomhpæus, g.m. numele lui Iupiter[2]
Panope, g.f. o dumnezăiţă de mare
panoplia, g.f. toată armătura
Panopolis, g.f. oraş eghiptenesc
panormitanus,-a,-um panormusean,-că
Panormum, g.n. oraş siţilienesc
Panormus, g.n. idem
pansa, g.f. lat la picior, tălpos, tăpălagă
Pantaces, g.m. gîrlă în Samus
Pantagias, g.f. gîrlă siţilienească[3]
Panthea, g.f. uxor fuit Abradatæ regis Susarum
pantheon, g.m. biseareca mare, rotită, în Roma a tuturor dumnezăilor
panther, g.m. rîs
panthera, g.f. alias pardalis rîs, hiiară picată, în Hircaniia să găseaşte /[225v]
pantheriuns,-a,-um de rîs
pantherum, g.n. mreajă păsarească, laţ, prindere de pasăre şi toată păsărăriia
Panthæum, g.n. bisearecă rimlenească rotită în care s-au văzut chipurile tuturor dumnezăilor, acmu **vulgo Divæ Mariæ rotundæ**
pantices, g.m.pl. pîntece gras, meargere de pîntece
pantocrator, g.m. întru tot putearnic, tare şi putearnic
Pantolabus, g.m. un om în Horaţius
Pantomatrium, g.n. oraş în ostrovul Creta în ţărmurile mării
pantomimus, g.m. ca acela jucători, bărdăoază, cucă, care faptele tuturor şi graiul urmînd, cu podoabă le ştie înainte a le arăta
panurgia, g.f. tălpizie înţeleaptă, viclenie ageră
panurgus, g.m. chitit, înţelept, tălpiz, viclean
panus, g.m. sucirea într-unã a tortului care prin spată îl lasă dincolo; iarăş: ciumă, zgaibă vîrtoasă la grumazii omului sau la şolduri
papa tată, **tată** mare; iarăş: popă mare rimlenesc, papa
papæ, g.m.pl. părinţi de demult; iarăş: cuvînt de mirare, grai însămnători de minune
papaver,-veris, g.m. mac
papaveratus,-a,-um de mac, cu mac făcut, în faţa macului
papavereus,-a,-um de mac
Paphia, g.f. fămeaia Venus[4]
paphius,-a,-um [den][5] ostrovul Pavius [sic!] şi pafiusean,-că
Paphlagones, g.m. lăcuitorii Paflagoniei
Paphlagonia, g.f. ţînut asienesc pînă la Bithiia [sic!], pînă la Cappadochiia şi, de altă parte, pînă la Marea Euxinum

---

[1] Scris: хиричкж.
[2] Scris: Иупитѣрь.
[3] Scris: siţienească.
[4] Scris: венусь.
[5] Cuvînt lipsă în text.

Paphos, g.m. oraş svinţit îi Venus, în ostrovul Chipru
Paphus, g.m. filius Pygmalionis ex ebunea matre
Papia, g.f. oraş italienesc, aproape de Mediolanum
papilio,-onis, g.m. [1]; iarăş: şatră
papilla, g.f. năsturaşul ţîţei
papillatus,-a,-um în furma năsturaşului ţîţei
Papinianus, g.m. un ştiutori de leage, care au fost om iubit împăratului Severus
pappa, g.f. papă de copii mici
pappas, accipitur pro patre, sive pro eo qui puerum ait
pappo,-as,-are est minutos et commanducatos cibos comandere, quales nutrices infantibus præbent mănînc papă; iarăş: strîgu pre tată-mieu
pappus, g.m. moş; iarăş: (frunza) floarea cea căzută a tufelor
Paprimis, g.f. oraş eghiptenesc
papula, g.f.
papyraceus,-a,-um de hîrtie
papyrifer,-a,-um roditori de trestie eghiptenească
Papyrius, g.m. numele unui roman
papyrus, g.f. tufă roditoare în Eghipet în chipul trestiei pre care în chip de hîrtie au scris şi de aicea chiemăm[2] hîrtiia **papyrus**
par,-aris, g.c. pareachie, aseamine /[226r]
parabasis, g.f. treacere de ceaea parte, suire dincolo
parabatæ, g.m.pl. trecători de ceaea parte, sucitori de ceaea parte
parabilis,-e făcăcios,-ă, aşezăcios, găticios,-ă
parabola, g.f. pildă
parabole, g.f. idem
paraclesis, g.f. îndemnare, silire, îmboldire
paracletus, g.m. veselitori, mijlocitori, umblători în miljoc
paraclytus,-a,-um de cinste pierdut,-ă, ocărît,-ă, cu nume (veaste) rea
Paradeisus, g.m. grădina veseliei, raiu; iarăş: oraş sirienesc aproape de Damasc
paradoxum, g.n. zîsă ciudată, rară, fără credinţă, împotriva înţeleagerei de obşte (sau voroavei)
paradromis, g.f. loc frumos de primblat
parænesis, g.f. îndemnare
paræneticus,-a,-um de îndemnat
paragoge, g.f. punerea pă urmă a slovei sau a sillabei cuvîntului
paragraphe, g.f. scriere la dîns, însămnare; iarăş: lăpădare oarecare în pîră (în svadă)
paragraphus, g.m. partea scrisoarei care să înceape dintîi
paralipomenon, g.n. îndărăt lăsat
paralius, g.m. feali al ierbii
parallela, g.f. doao dungi de o lungime şi într-un chip una de altă depărtat stătătoare
paralleli, g.m. idem
paralogismus, g.m. voroavă încuietoare vicleneaşte
paralysis, g.f. lovirea gutei, şoldinei
paralyticus,-a,-um lovit de gută,-ă, rupt de vine,-ă
parangaria, g.f. slujbă silită
paranymphus, g.m. peţitori, îndereptători de mire, nun
parapetasma, g.n. acăţat înainte a ceva, spînzurători înainte la ceva
parapherna, g.n.pl. dar afară de zeastre, dar cu dîns
paraphrasis, g.f. tîlcuirea de prisosît, tălmăcirea, împrejur grăirea a vreaunui lucru cu mai multe graiuri (cuvinte)
paraphrastes, g.m. cu mai multe graiuri, cu voroavă de prisosît, tîlmăcitori, tîlcuitori
paraphrasticus, adv. cu voroavă de prisosît
Parapotamia, g.f. ţînut asienesc lîngă apa Tigris
pararius,-a,-um mijlocitori înt-a preţului luare, aşezători
pararthresis,-e
parasanga, g.f. pămînt ca de 30[3] de stadium, au foarte cu mult mai mult decît jumătate de mil unguresc
parasceve, g.f. gătare, Vinerea Mare
parasita, g.f. fămeaie linguşitoare
parasitaster, g.m. linguşitori
parasitor,-aris mă linguşescu
parasitus, g.m. linguşitori, lingători de blide

[1] Spaţiu liber în text.
[2] Scris: chimăm.
[3] Scris cu cifre arabe.

parastatæ, g.m.pl. pietri puse dedesuptul stîlpilor
parasynthaton, g.n. care stă de punerea împreună, **Latine decompositum**
parate, adv. gătăţeaşte, gata
paratilmos, g.n. rumperea afară /[226v] a florilor şi a perilor den nas
paratragoedio,-as cu glas înălţat ceva mărescu, îi zîcu mare a fi
paratrimma, g.n. opărirea şezutului întru umblare
paratus,-a,-um gătat,-ă, gătit, făcut
paratus,-us, g.m. gătare, gătitul
parazonium, g.m. sabie împungătoare pă şolduri
Parce, g.f.pl.[1] trei dumnezăiţe rînduitoare vieţei omului, năroculuì scurtătoare, lungitoare, nimurui părtăşitoare
parce, adv. scumpiţeaşte, cu mîna strînsă
parcitas, g.f. mînă strînsă
parco,-is, peperci et parsi părtăşescu, chimuluiescu, păstrezu, iertu, oprescu
parcus,-a,-um scump,-ă, strîns la mînă
pardalianches, g.m. feali al ierbii cu care, de iarbă uns, moare rîsul
pardalios, g.m. piiatră scumpă tărceată, în chipul rîsului
pardalis, g.f. rîs, într-alt nume **panthera**
pardalium, g.n. unsoare den[2] mirosul rîsului, pentru că e cu miros bun piialea rîsului
pardus,-i rîs
parecbasis, g.f. înturnare afară den voroava cea începută
parelcon, g.n. acăţarea slovei sau sillabei pă grai, **ut ades, adesdum**
parens,-tis, g.c.[3] îngăduitori,-re, priimitori de cuvînt,-re
parentalia, g.n.pl. pomană, praznic de pomenire după moartea părinţilor
parentalis,-e părinţăsc,-ă
parentatio, g.f. pomenire după moartea părinţilor, jîrtvă
parentela, g.f. rudenie de pă sînge
parentes, g.c.pl. părinţi
parenthesis, g.f. punere în miljoc
parentia, g.f. îngăduinţă, obicnire, priimire de cuvînt
parenticida, g.m. şugubăţ de părinte
Parentium, g.n. oraş istrienesc; **hinc: parentinus,-a,-um** pareantiian
parento,-as jîrtvescu pentru părinţi-m cei morţi, facu pomană, praznic
pareo,-es mă paiu, mă ivăscu; iarăş: îngăduiescu, obicnescu
parephippius, g.m. călăraş neînvăţat
parrgon, g.n. faptă sau lîngă scrisoare, pentru pricina podoabei, dat lucru sau scrisoare
paresis, g.f. lăsare, negrijinţă
Paretaceni, g.n.pl. năroade lăcuitoare în Ţara Mediei
paretonium, g.n.; vide: parætonium lut pentru văpsala albă, cridă
pariatio, g.f. îndereptarea numărului (sămii), împărechiiare
pariator, g.m. cu alt numărători, întocma numă-rători (socotitori)
paricida; vide: patricida
paries,-tis, g.f. păreate
parietaria, g.f. o iarbă
parietas, g.f. părăchime, păreachie
parietina, g.f. păreate strîcat
Parilia, g.n.pl. sărbătorile lui Pales[4] /[227r]
parilis,-e aseamine, împărechiiatec,-ă
parilitas, g.f. asămănare, părechieciune
Parilitium, g.n. sămn de şapte steale; **alias: Hyades et Succulæ dicuntur**
pario,-onis antiquis idem quod paritura
pario,-as părechiezu
pario,-is, peperi nascu, făţu, ou; iarăş: tocmescu
parior,-oris ova pariuntur mă nascu, mă ou
Paris,-dis fiiul împăratului Priiam de la Troada, pentru a căruia iuboste au perit
Parisii, g.m.pl. năroade frînceşti, cărora oraş mare le iaste **Luteria**[5] **Parisiorum**
parissimus, g.m. superlativus formavit Plaut. prea păreachie, prea aseamine
pariter, adv. parechiiaşte, aşijderea, aseamine
parito,-as gătitorescu
paritudo, g.f. vreamea naşterei

[1] Recte: **parcæ, g.f.pl.**
[2] Scris: în, şters şi corectat cu aceeaşi cerneală.
[3] Scris **g.o.**, corectat cu aceeaşi cerneală.
[4] Scris: Палась.
[5] Recte: **Lutetia.**

paritura, g.f. născătură
Parium, g.n. oraş asienesc
Parius,-a,-um pariusean,-că
parix,-cis, g.f. păsăruică mică
Parma, g.f. pavăză tătărască; iarăş: un oraş italienesc şi o gîrlă
parmatus,-a,-um împăvăzat,-ă, purtători de pavăză,-re
Parmenides, g.m. un filosof, ucenicul lui Xenofan
Parmenio,-onis, g.m. un priiatin mare al Marelui Alixandru
Parmeno,-onis, g.m. nume bărbătesc
Parmensis,-e parmenesc,-ă
parmula, g.f. pavăză mică
parmularius, g.m. hărţuitori împăvăzat
parnacides, g.f.pl.[1] **vestes apellabantur puellares** rochie fetească
Parnasides, g.f.pl. muzele din muntele Parnasus
Parnassus,-a,-um et Parnaseus den muntele Parnasus
Parnasus, g.m. et Parnassus munte al Ţării Greceşti în ţînului Foţis, supt acesta au muzele[2] doao fîntîni svinţite, Castalum şi Hippocrene
paro,-onis, g.m. nume usebit de corabie au fost
paro,-as facu, gătescu
parochia, g.f.
parochus, g.m. care au gătit solilor celor veniţi bucate (conăceari); iarăş: popă, slugă bisericească
parodontides, g.f.pl. înflarea împregiurării dinţilor (duroare de dinţi)
paroeci, g.m.pl. nărodul din curtea popască
paroecia, g.f. vecinime
paroecus, g.m. vecin
paroemia, g.f. loc, zîsă şi vorbă de pildă de obşte
paromologia, g.f. mărturisire, îngăduirea părţii împotrivitoare, împotriva căriia îndată să zîce mai mare lucru
paron,-onis, g.m. feali al corăbiei care întîi o au făcut pariuseanii
paronomasia, g.f. numitură spre dîns, cînd doaor cuvinte aseamine, cu mult usebită înţeleagerea le iaste /[227v]
paronychia, g.f. venin de unghie
paronymon, g.n. nume luat de pre alt nume
Paropamisadæ, g.m.pl. năroade asieneşti
paropsis, g.f. blid
Paros, g.m. nume de ostrov de mare
parotis,-otidis ciumă de ureachie, bube de lîngă ureachie; iarăş: căznire[3] de friguri
paroxysmus, g.m. purceadere spre dîns, dare de miros de friguri
parra, g.f. genus avis inauspicatæ pasăre sălbatecă
Parrhasis ţînut grecesc într-alt nume Arcadiia
Parrhasius, g.m. un zugrav vestit au fost în oraşul Efesus
parrhasius,-a,-um parrhasiesc,-ă
parricida, g.f. care omoară pre tată-său, şugubeţul tătîni-său
parricidalis,-e de acest feali de şugubăţ
parricidium, g.n. şugubeţie părinţească
pars,-tis, g.f. parte, bucată, codru
parsimonia, g.f. chinuluire, păstrare, oprire, chielciug cu măsură, cu păstrare
partes, g.f.pl. cinste
Parthaon, g.m. tatăl lui Oeneus, împăratul de la *Ætoliæ*
parthanice, g.f. fecioară
parthenium, g.n.
Parthenius, g.m. munte arcadiesc
parthenius,-a,-um fecioresc,-ă, de fecioară
Parthenope, g.f. numele unei sireance şi al unui oraş italienesc, a lui Neapolis
Parthenopolis, g.f. oraş thraţienesc
parthenos, g.f. Latine virgo fecioară
Parthi, g.m.pl. parthuseanii
Parthia, g.f. Asiia sau ţînutul asienesc, pînă la Hircaniia şi Mediia
partiarius, g.m. soţ părtaş
particeps,-is, g.o.[4] părtaş,-ă
participium, g.n. luotori de parte
participo,-as iau parte, facu părtaşi, părtăşescu
particula, g.f. părticică, bucăţîcă
particularis,-e de după parte, părtesc,-ă
particulariter, adv. părtiţeaşte, ştiucăţeaşte, chilin

[1] Scris: **g.m.**, corectat.
[2] Scris: музеле.
[3] Scris: cănire.
[4] Scris: **g.m.**, şters.

particulatim, adv. idem
particulones dicuntur cohæredes et qui partem patrimonii asummunt
partim, adv. dărăbeaşte[1], o parte
partio,-onis, g.f. naştere; iarăş: fiiuleţul cel născut
partio,-is,-ire împarţu, bucăţăscu
partior,-iris,-tus sum idem
partite împărţîţeaşte
partitio, g.f. împărţîre
partitor,-oris, g.m. împărţîtori
partitus,-a,-um împărţît,-ă
partor, g.m. luotori de parte, căpătători, aşează-tori de ceva
partum, g.n. bine cercat cu munca
parturiens,-tis, g.f. fămeaie purceasă spre naştere
parturio,-is,-vi aş naşte
partus,-a,-um născut,-ă, fătat,-ă
partus,-a,-um cu munca cercat,-ă, bine căutat,-ă, aflat,-ă
partus,-us, g.m. naştere, născut
parvifacio,-is mic a fi îl biciuluiescu /[228r]
parvipendo,-is mic a fi îl socotescu
parvissimus,-a,-um pra mic, **protulit Lucretius**
parvitas, g.f. mititeşie
parulis,-dis, g.f. zgăibuliţă în carnea dinţilor
parum, adv. pîţînel, pîţîntel
parumper, adv. pînă în pîţînel, pîţînteluş
parus, g.m. pasăre parics
parvulum adv. pîţîntel
parvulus,-a,-um micşoriş,-ă, micşorel,-ea
parvus,-a,-um mic,-ă
pascalis,-e păscăcios,-ă
pasceolus, g.m. sacculus ex aluta factus pungă, teaşcă
pascha, g.f. meargere de ceaea parte; iarăş: Pasti
paschalis,-e păştesc,-ă, de Paşti
pascito,-as păscătorescu, pascu adease
pasco,-is,-vi,-ere pascu
pascor,-eris idem
pascua, g.n.pl. cîmp de păşiune, păşiune
pascuum, g.n. idem
pascuus,-a,-um de păscut, păscătoresc,-ă
Pasiphæ, g.f. fata lui Sol şi muiarea lui Minos, care au născut pă Minotaurst [sic!]

[1] Scris: dărbeaşte.

Pasitales, g.m. un cioplitori de chipuri vestit
Pasithea, g.f. una dintre trei graţii, înt-alt nume **Euphrosyne**
Pasithoe, g.f. o fată a lui Atlas
Pasitigris, g.m. o parte a gîrlei Tigris
passer,-eris, g.m. vrabie
passerculus, g.m. vrăbiuţă
passim, adv. împrăştieţeaşte, colea şi colea
passio,-onis, g.f. purceadere, pătimire dinlăuntru şi dinafară, turburare în sus
passivus,-a,-um purcegăcios,-ă, pătimicios,-ă
passum, g.n. vin de marę, de muşcatin
passus,-us, g.m. pas, o păşitură
passus,-a,-um întins, răşhirat afară,-ă
passus,-a,-um păţît, pătimit,-ă
pastillico,-as glonţişoare mărunte facu, facu pilule, turtişoare
pastillum, g.n. genus cibi rotundi ţipeiaş rătund de doftorit
pastillus, g.m. rotiţă de doftorie făcută în furma pitei, care frumos o poţi sfărîmi
pastinaca, g.f. un feali de napi
pastinatio, g.f. săpare, arare, sfărîmare de muşinoaie
pastinator, g.m. săpători, arători
pastinatum, g.n. săpat
pastinatus,-us, idem quod pastinatio
pastinatus,-a,-um săpat,-ă, arat,-ă, mestecat,-ă
pastino,-as sapu, aru
pastinum, g.n. sapă de hier cu patru colţi
pastio, g.f. paştere
pastomis,-idis hier din nasul calului celui muşcători sau unealtă de lemn
pastophorium, g.n. cămara preoţască de veşmintele ceale svinte; iarăş: cămară de mireasă
pastophorus, g.m. popă de svinţenie /[228v] eghiptenesc care au purtat plaşca îi Venus
pastor,-oris, g.m. păstori
pastoralis,-e păstoresc,-ă
pastoritius,-a,-um idem
pastus,-a,-um păscut,-ă
pastus,-us, g.m. paştere
patagiarius, g.m. făcători de veşminte cu aur
patagium, g.n. unealtă de aur, care omul o ia pre sine pre deasupra hainelor celor scumpe
Patalus, g.m. un ostrov la Cariia
Patara, g.f. oraş asienesc în ţînutul Liţiei unde au fost biserecă de mult preţ a lui Apollo

Patareus,-a,-um patariian,-că
Patavinus, g.m.; -a,-um pataviian,-că
Patavium, g.n. oraş italienesc în moşiia domnilor de la Vineţiia
patefacio,-is,feci vestescu afară, deşchizu
patefactio, g.f. deşchidere
patefio,-ris deşchis sîntu
pater,-tris, g.m. tată
patera, g.f. potir, păhar
paterfamilias, g.m. stăpîn, om cu slugi
paternus,-a,-um tăţăsc,-ă, de tată
patesco,-is mă deşchizu, deşchis sîntu
patet, imperso. iaste deşchis
patheticus,-a,-um purcegători în chip dinlăuntru
Pathomos, g.m. vel Patmos numele unui ostrov de[1] mare
pathos, g.n. purceadere dinlăuntru
patibilis,-e răbdăcios,-ă, pătimicios,-ă
patibulatus,-a,-um spînzurat,-ă
patibulum, g.n. spînzurătoare, furci; iarăş: lăcat de lemn
patiens,-tis răbdători,-re, pătimitori,-re
patienter, adv. răbdăţeaşte, stătătoreaşte
patientia, g.f. răbdare, pătimire
patina, g.f. blid
patinarius, g.m. lingători de blide
patinarius,-a,-um blidesc, de blid
patior,-eris, passum sum rabdu, pătimăscu, îngăduiescu
Patiramphes, g.m. neamiş persăsc, vezeteul împăratului Xerxes[2]
Patizithes, g.m. un persean
Patmos nume de ostrov în Marea Egheum
pator,-oris deşchidere, crăpăciune, despicăciune
Patræ,-arum, g.f. oraş grecesc în ţînutul Achaiei
patratio, g.f. facere, aşezare
patrator, g.m. aşezători, deregători
patratus,-a,-um făcut,-ă, deres,-ă
patres, g.m.pl. părinţii cei de demult; iarăş: bătrînii nărodului de svat
patria, g.f. patrie, casa-ne, pămîntul nostru
Patrianus,-a,-um patriian,-că, den oraşul Patre
patriarcha, g.m. părinte svînt de demult, patriiarch
patriciatus, g.m. vrednicie seminţiiască

[1] Şters: la, corectat prin suprascriere.
[2] Scris: Зарзась.

patricida, g.m. şugubeţ de părinte
patricius, g.m. seminţiios, din seminţie mare
patritium,-a,-um patriţienesc,-ă /229r
patricie în chip nemişăsc şi de patriţius
patrie, adv. tăţeaşte, în chip de tată
patrimonialis,-e de ocină, rămas de la părinţi
patrimonium, g.n. ocină rămasă de la tată
patrinus,-a,-um căruia încă-i trăiaşte tatăl
patrisso,-as urmezu pre tată-mieu
patritus,-a,-um de tată, de la tată, tăţăsc
patrius,-a,-um de patrie, de tată
patrizo,-as lovăscu spre tată-mieu, pre dîns urmezu
patro,-as seminţescu, aşezu, facu
patrocinium, g.n. ferire, purtare de grijă
patrocinor,-arios ferescu, apăru
Patroclides, g.m. un om linguşitori al împăratului Filip Machidoneanul
Patroclus, g.m. fiiul lui Meneţie şi al Stenelei
patrona, g.f. fămeaie apărătoare, purtătoare de grijă, ctitoră
patronalis,-e ctitoresc,-ă, cuvios spre ctitor,-ă
patronus, g.m. apărători, făcători, ctitor
patronymicum, g.n. nume însămnători de răsărire
patrueles, g.m. feciorii la doi fraţi, veri premari
patruelis,-e, adjectivum feciorul fratelui tatîni-mieu, văr sau veresc, de văr
patruus, g.m. fratele tatîni-mieu, unchiiul
patruus,-a,-um a unchiiului, al fratelui tatei, unchiesc,-ă
Patulcius, g.m. numele dumnezăului Ianus
patulico,-as mă deşchizu afară
patulus,-a,-um stătători deşchis,-re, larg,-ă
pava, g.f. păuniţă
paucies, adv. de pîţîneale ori, rar
pauciloquium, g.n. grăire pîţîntică
paucitas, g.f. pîţîneşie
pauculus,-a,-um pîţînteluş,-ă
paucus,-a,-um pîţîn,-ă, lipsit
pavendus,-a,-um timători,-re [sic!], fricos,-ă
paveo,-es mi-e frică, mă îngrozăscu
pavefio,-is mă spămîntezu, mi-e frică, mă înfricoşezu
pavefio,-is începu a mă înfricoşa, a-m hirea frică
Pavia, g.f. nume de oraş italienesc
pavicula mai de îndereptat

pavide, adv. spăreţeaşte, fricoşaşte
pavidissimus,-a,-um prea fricos,-ă
pavidus,-a,-um fricos,-ă
pavimenticus,-a,-um pardosăsc, de pardoseală
pavimentatus,-aum pardosît,-ă
pavimento,-as pardosăscu
pavimentum, g.n. pardoseală
pavio,-is,-vivi,-ire lovăscu, măiescu, batu cu maiul
pavito,-as cremenescu (de frică)
paulatim pă-ncet
paulisper, adv. pîţîntel, **pauluscum** pîţînteluş /[229v]
paulo cu ceva puţîn, cu oarece puţîn
paululus,-a,-um pîţînteluş
paulum, adv. pîţîn
Paulus,-i, g.m. numele romanilor; iarăş: apostol svînt pre carele l-au chiemat Saul cînd era fariseu
paulus,-a,-um pîţînel,-ea
pavo,-onis, g.m. păun
pavonaceus,-a,-um de păun
pavoninus,-a,-um de păun, păunesc
pavoninus,-a,-um idem
pavor, g.m. frică
pauper,-eris, g.o. sărac,-ă
paupera, apud antiquos dicebantur
pauperculus,-a,-um săracuţ,-ă
pauperies,-ei, g.f. sărăcie
paupero,-as sărăcescu
paupertas, g.f. sărăcie
paupertinus,-a,-um sărăcesc,-ă
pausa, g.f. părăsîre, odihnire
Pausanias, g.m. un căpitan vestit din Sparţiia; iarăş: numele unui înţelept
pausarius, g.m. îndereptători de vînslitori
pausea, g.f. genus olivæ a paviendo dictum feali al undelemnului celui vearde
Pausias, g.m. un zugrav
Pausilypum, g.n. sat în Campaniia
pausylypus, g.m. păhar de roao svinţit lui Iupiter[1] în ospăţ
pauso,-as odihnescu, mîlcomescu
pavus,-i, g.m. păun
pauxillatim, adv. cîte pîţînel
pauxilliper idem
pauxillulus,-a,-um prea pîţînteluş,-ă
pauxillum, g.n. foarte pîţîn
pauxillus,-a,-um pîţînteluş,-ă
pax,-acis, g.f. pace
paxillus, g.m. prăjină, culme, cui în păreate în care acaţă ceva

PE

peccator, g.m. păcătos, păcătuitori
peccatrix, g.f. păcătoasă, păcătuitoare
peccatum, g.n. păcat, greşală
peccatur, imperso. cade păcat, să păcătuiaşte, să greşaşte
pecco,-as păcătuiescu, facu păcat, greşescu
pecorarius, g.m. păstori de vite
pecoreus,-a,-um de vită
pecorinus,-a,-um idem
pecorosus,-a,-um vitos,-ă
pectem,-nis, g.m. piiaptine, spată (de pînză)
pectinatim, adv. pieptăţeaşte, în chipul piiptinului
pectinatus,-a,-um pieptănat,-ă, în furma dinţilor de piiaptine
pectino,-as piiaptănu jos
pectitus,-a,-um pieptănat,-ă
pecto,-is,-xui et pexi piiaptănu
pectorale, g.m. acoperemînt de piept, *pieptariu*[2]
pectoralis,-e de piept
pectorosus,-a,-um pieptos,-ă, cu pieptul mare
pectunculus, g.m. peaşte în chipul piiaptinelui
pectus,-oris, g.m. piept
pectunculum, g.n. pieptişor
pecu, g.m. hujus pecu; pl. pecua, pecuum, pecubus antiqui dixerunt, Plaut. et Cato vită
pecuaria,-orum, g.n.pl. ciurdă de vite, cireadă /[230r]
pecuaria,-æ, g.f. muncire meşteşugească cu vitele
pecuarius, g.m. păzîtori de vite
pecuarius,-a,-um de vite
pecuinus,-a,-um idem
peculator, g.m. furători de visteriia cea de obşte
peculatus,-us, g.m. fur de comoară, de avuţie de obşte
pecullaris,-e de moşie usebită a sa; iarăş: asupratec,-ă, de cu asupră, usebit,-ă

[1] Scris: Иупитѣрь.

[2] Scris de altă mînă.

peculiariter, adv. mai cu asupră
peculiarius, compar. magis proprie mai usebit
peculiatus,-a,-um bogat de bani,-ă
peculiolum, g.n. marhă, vită făcută cu muncă
peculiosus,-a,-um vitos,-ă, bogat,-ă
peculium, g.n. moşie agonisită cu muncă, ocină usebită
peculo,-as furu avuţiia cea de obşte, furu din avuţiia oraşului sau dintr-a domnului
peculor,-aris idem
pecunia, g.f. ban
pecuniarie băneaşte, după bani
pecuniarius,-a,-um de bani, bănesc
pecuniola, g.f. bănişor
pecuniosus,-a,-um bănos,-ă
pecus,-oris, g.n. vită
pecus,-udis, g.f. fiiul vitei
Pecuscum, g.n. împregiurul muntelui Palaţinum în Roma
peda,-æ, g.f.vestigium pedis humani urmă de picior
pedæus, g.m. fiiul lui Antinor din curvă
pedalis,-e de urmă de picior
pedamen, g.n. proptea, răzmare
pedamentm, g.n. idem
pedaneum, g.n. proptea de pomi sau de vie
pedaneus,-a,-um de un picior
pedarius, g.m.judecători de svat, svătean, care n-au zis sentenţie, ci a altuia o au mărturisit bună a fi
Pedasus, g.m. fiiul lui Bucolion
pedatim, adv. după picior
pedatio, g.f. arăcire
pedatus,-a,-um arăcit,-ă, proptit, părit
pedema, g.n. chipul jocului, danţului celui de demult
Pedemontium, g.n. nume de oraş
pedepressim, adv. încet, păşiţeaşte
pedes, peditis, g.m. pedestraş
pedester,-is,-e pedestru,-ă
pedestris,-e idem
pedetentim, adv. închitinel, încetişor
pedica, g.f. hiiară, obeade, butuc
pedicinus, g.m. picior
pedicosus,-a,-um păduchios,-ă
pedicularis,-e de păduchi, păduchiesc,-ă
pedicularis morbus boală păduchioasă
pediculosus,-a,-um păduchiesc,-ă
pediculus, g.m. picioruş; iarăş: coada poamei; iarăş; păduchie
pediolus, g.m. picioruş
pedissequa, g.f. copilă mică, copilă în casă
pedissequus, g.m. imaş, slugă umblătoare după domn
peditatus, g.m. şireag de pedestraşi
pedo,-as mărgu; iarăş: cu par proptescu
pedo,-is,-pedi,-ere mă băzsu [sic!], mă băsu /^{230v}
pedor,-oris, g.m. miros, putoare
pedule, g.n. picior de hier de vatră, tăciunari
pedulis,-e în care omul îş învăluieşte piciorul
pedum, g.n. măciucă, toiag, băţ păstoresc
pedusculus,-i, g.m. picioruş
peganon, g.n. iarbă rută
Pegasa, g.f. oraş carienesc
Pegasæ, g.m.pl. oraş în Thessaliia
pegaseus, g.m.; -a,-um pegasiian,-că
pegasarius, g.m.; -a,-um de Pegasus
pegasicus,-a,-um pegasienesc, den oraşul Pegasa
Pegasides, g.m.pl. numele muzelor de pre fîntîna Pegasus
Pegasus, g.m. cal cu arepi, rodit din sîngele Medusei, care în muntele Helicon o fîntînă vestită o au lovit, căriia numele îi iaste Hippocrene
pegma, g.n. alcătuire de lemne pre care au aşezat idolii
pejeratio, g.f. jurare vicleană
pejero,-as juru strîmbu
pejor et pejus, com. gradus a malus, g.c. mai rău, rea
pejoro,-as pro detriorem reddo
pejus, adv. pro deterius
Pelagia, g.f. scoică de mare; iarăş: numele unii fămei din Antiohiia
pelagicus,-a,-um de mare
pelagicum, g.n. faţă de urşinic
pelagicus,-a,-um de mare
Pelagonia, g.f. o parte a Machiedoniei
pelagus,-i, g.m. adîncul mării
pelamis, g.f. peaşte de mare
pelargus,-i, g.m. Latine ciconia barză
Pelasgi, g.m.pl. limbi greceşti, lăcuitorii Thessaliei; **hinc: pelasgus,-a,-um**
Pelasgia, g.f. ţînutul grecesc Thessaliia sau Peloponesusus [sic1]
Pelasgia, g.f. ţînut al Arcadiei greceşti

pelasgis, g.m. neam al[1] dafinului
pelechimus, g.m. o iarbă
Pelethronii, g.m.pl. năroadele de la Lapitha
Pelethronium, g.n. oraş thessalienesc unde s-au găsît îmblînzirea[2] cailor
Pelethronius, g.m. numele aceluia care au găsît întîi îmblînzirea cailor, înfrînarea şi alergatul
Peleus, g.m. fiiul lui Bachus
pelias, g.f. darda lui Achiles
pelicanus, g.m. pasăre eghiptenească, care pă puii cei omorît de la şarpe cu al său sînge stropindu-i îi îmbărbătează şi-i înviiază, pasăre publican
Pelides, g.m. fiiul lui Peleus, ca Achiles
Peligni, g.m. năroade italieneşti
Pelignus,-a,-um de năroade peligni
Pelinna, g.f. oraş thessalienesc
Pelinnus, g.m. un munte în Thessaliia
Pella, g.f. oraş în Machidoniia în care s-au născut Filip, tatăl Marelui Alixandru
pellacia, g.f. vicleşug linguşitori
pellæus,-a,-um pelleian,-că, din Pella
Pellana, g.f. oraş laconinesc
Pellane, g.f. idem
pellax,-ecis, g.o. viclean,-ă /231r
pellego,-is,-ere; vide: perlego cetescu de ceaea parte
pellex,-cis, g.f. curva curvitoare cu om casnic
pellicator, g.m. înşelători, amăgitori
pellicatus, g.m. curvire, curvire cu muiarea altuia
pelliceo,-es amăgescu, înşelu
pelliceus,-a,-um cojocos,-ă, de cojoc
pellicio,-is,-ere amăgescu, înşelu
pellicium, g.n. cojoc
pellicula, g.f. pielicică
pelliculo,-as astupu cu cojocu
pellio,-onis, g.m. cojocari
pelliris, g.f. işlic de cojoc
pellis,-is, g.f. piiale
pellitus,-a,-um cojocit,-ă, sau cu cojoc blănit, pieit,-ă
pello,-is, pepuli,-ere gonescu
pellos, g.m. feali al pasărei stîrcului

pelluceo,-es,-uxi luminezu de ceaea parte
pellucidus,-a,-um luminători dincolo, luminat de ceaea parte,-ă
pelluo,-is,-ui,-ere spălu bine
pellus, g.m. feali de-al stîrcului
pelluvia,-æ, g.f. vas de spălat picioarele
pelluvium[3], g.n. idem; lighiin
Pelopes, g.f. fata lui Thiestis; iarăş: oraş lidienesc într-alte nume Thiiatira şi Semmaramis
Pelopejus,-a,-um pelopeian, peloponesesc,-ă
Pelopidas, g.m. un om din Thebas vestit purtători de grija războiului
Peloponesus, g.f. ţînut al Ţării Greceşti între Mările Egheum şi Ionium; **alias: Pelasgia et Morea dicitur**
Pelops,-pis, g.m. fiiul lui Tantalus
pelaris, g.f. feali al scoicelor de mare
pelorus,-a,-um mare, lat,-ă, înalt,-ă
Pelorus, g.m. munte înalt în Siţiliia cătră Ţara Italienească
pelta, g.f. jumătate de pavăză, pavăză tătărască, pavăză de pedestri
pelta, g.f. jumătate de pavăză, pavăză tătărască, pavăză de pedestri
Peltæ, g.m.pl. oraş în Frighiia
peltastæ, g.m. împăvăzaţi[4] pedestri
peltatus,-a,-um purtători de jumate de pavăză
pelvis, g.f.[5] lighiin, vas de spălat picioarăle
pelusiacus,-a,-um pelusienesc,-ă
Pelusiotæ, g.m.pl. lăcuitorii Pelusiumului
Pelusium, g.n. gura Nilusului curgătoare în mare de cătră Asiia; iarăş: oraş eghiptenesc lîngă Nilus
Pelusius,-a,-um pelusiian,-că[6]
peminosus,-a,-um împuţît,-ă, cu mirosul greu[7]
penna, g.f. licofe, bucate de pă urmă, cofet
penarium, g.n. jicniţă, casă de ţînut zahareaoa
penarius,-a,-um de hrană, de bucate
Penates, g.m.pl. dumnezăi de case /231v
Penatiger,-a,-um gerens penates dumnezăul de case purtători,-re

---

[1] Şters: piperiului.
[2] Şters parţial: învăţăciunea; corectat prin suprascrierea unor slove.
[3] Cuvîntul este subliniat de T. Corbea.
[4] Scris: împăvăzăzaţi.
[5] Scris: **g.n.** corectat.
[6] Marcat marginal: /; aceeaşi mînă a scris marginal: şighiin.
[7] Marcat marginal: /.

penatores, g.m. qui penum gestant purtători de bucate
pendens,-tis, nomen et parti. spînzurători,-re, bățăcănitori,-re
pendeo,-es, pendi spînzuru; iarăș: îm caut
pendo,-is,-ere măsuru, socotescu; iarăș: plătescu
pendulus,-a,-um spînzurători,-re
pene, adv. numai nu, mai, tocma
Penelope, g.f. fata lui Icaurus, muiarea lui Ulises[1]
penelopes, g.f.pl. găini tărcave [sic!] indieneşti
penes, præpos. lîngă
penetrabilis,-e pătrunzăcios,-ă
penetrale, g.m. cămară dinlăuntru, loc ascuns
penetralius, adv.
penetralis,-e dinlăuntru, mai dinlăuntru
penetratio, g.f. pătrundere
penetratus,-a,-um pătruns,-ă
penetro,-as pătruns,-ă [sic!]
Peneus, g.m. gîrlă thessalienească la muntele Ossa
Penia, g.f. sărăcie; iarăș: dumnezăiţa sărăciei
penicillum, g.n. mătură de haine, periuţă[2] văpsîtoare de chipuri, coadă văpsîtoare, perie ungătoare, perie cleitoare de cep
penicillus, g.m. idem
peniculamentum, g.n. marginea, partea cea de jos a hainei
peniculum, g.n. idem quod penicillum et penicillus, g.m.
peniculus, g.m. idem
peninsula, g.f. pînă de jumătate ostrov, jumătate de ostrov
penis,-is, g.m. coadă[3]; **item:** partea cea de ruşine a bărbatului
penissime numai nu peste tot
penitior,-us mai dinlăuntru
penitissimus,-a,-um tocma denlăuntru
penitus, adv. cu de-adinsul, peste tot
penitus,-a,-um codos,-ă, cu coadă
penitus,-a,-um dinlăuntru
penna, g.f. peană
pennarium, g.n. tecuşă, ţîitoare de condeaie
pennatus,-a,-um de peane[4]

penniculum, g.n. veatrilă, muma vîntului
penniger,-a,-um purtători de peane,-re
pennipes, g.o. cu piciorul pănos,-ă
pennipotens, g.o. pasăre pănoasă, arepoasă
pennula, g.f. peanişoară
pensator, g.m. măsurători
pensiculate măsurăţeaşte
pensiculator, g.m. măsurători, biciuluitori
pensiculo,-as măsurătorescu [sic!], biciuluiescu, cinstescu
pensilis,-e spînzurători,-re
pensio, g.f. plătire, simbrie, dajde
pensionarius, g.f. qui pensionem alicui solvere teneatur priimitori în simbrie
pensior, g.c. et pensius, comp. carius et pretiosius mai scump,-pă
penitatio, g.f. plătire /[232r]
pensitator, g.m. bine măsurători
pensitatus,-a,-um măsurat,-ă
pensito,-as măsuru, plătescu, socotescu, probăluiescu
penicula, g.f. plătitoarea, simbrioară
pensius, g.n. pro carius et pretiosius mai scump
penso,-as măsuru derept
pensor, g.m. măsurători
pensum, g.n. un caier; iarăș: lucru oricare rînduit şi croit
pentacotarchus, g.m. cincizeceari, mai mare peste cinzeci
pentadactylus, g.m. o iarbă
pentadoron, g.n. de cinci şchioape
pentaglottus, g.m. cu cinci limbi, de cinci limbi
pentametrum, g.n. vearş cu cinci picioare
pentaphyllon, g.n. iarbă cu cinci foi
Pentapolis, g.f. ţînut de cinci sate în Africa
pentarchus, g.m. umblători înainte la cinci
pentastichæ, g.f. foişor stătători în cinci stîlpi
Pentateuechus, g.m. cinci cărţi ale lui Moisi
pentathlum, g.n. oştire oştitoare cu cinci meşterşuguri
pentathlus, g.m. oştitori, cu cinci meşterşuguri oştitori
pente, g.o. cinci
pentecontarchus, g.m. cincizeceari
Pentecostes,-es, g.f. a cincizecilea zî după înălţarea Domnului Hristos, Rusalii

---

[1] Scris: Улисѣс.
[2] Scris: periusă.
[3] Şters: pulă; de la **Idem** textul este adăugat ulterior de T. Corbea cu altă cerneală.
[4] Scris: пѣнне.

pentemimeris, g.f. rămînearea unii sillabe după doao picioare, rămînerea carea umple înlăuntru graiul
Penthesilea, g.f. împărăteasa amozeanilor
Pentheus, g.m. fiiul lui Echion
Penthylus, g.m. fiiul lui Demonous
pentiremis, g.f. corabie vînslitoare de noao rînduri
pentorobon, g.n.
penu, g.n. tot fealiul de hrană, de bucată stătătoare, bucate grămădite, încărcate, puse
penuarium, g.n. casă de ţînut bucatele
penuarius,-a,-um de casă de zaharea, de bucate
penula, g.f. epîngea, emurluc
penularium, g.n. ţîitoare de epîngea
penulatus,-a,-um epînjos,-ă, înepîngiat,-ă
penuria, g.f. lipsă, sărăcie
penus,-i, g.m. vel penus,-us, g.f. hrană (bucate) stătătoare, iliş, zaharea
penus,-oris, g.n. idem
peplion, g.n. iarbă lăptoasă curăţîtoare ca şi laptele cîinelui
peplos, g.m.
peplum, g.n. conci, sovon
peplus, g.m. haină împodobită de nuntă
pepo,-onis, g.m. peapine
pepsis, g.f. Latine concoctio mistuire de rînză, hiiarbere
pepticæ, g.f.pl. doftorie lipitoare afară pă trup
pepticus,-a,-um mistuitori,-re
per, præpositio serviens acc. prin, pă (dîns); prea, foarte /[232v]
pera, g.f. burduf de piiale, burduf de pită sau teaşcă
perabsurdus,-a,-um prea budulac,-ă, prea zelud,-ă
peracer,-acris,-cre prea iute, prea tare
peracerbus,-a,-um prea amar, acru,-ă
peracesco,-is prea mă inoţăţăzu
peractio, g.f. istovire, facere
peracuo,-is,-e ascuţu foarte bine
peractus,-a,-um istovit,-ă, făcut,-ă
peracute ascuţîteaşte, minţeaşte, isteţeaşte
peracutus,-a,-um prea ascuţît,-ă
Peræa, g.f. ţînut sirienesc în marginea Iudeei
perædifico,-as ædificationem absolvo istovăscu zidirea
peræquatores, g.m.pl. zapcii strîngători de dajde
peræque tocma derept, adevărat
peræquo,-as facu derept, îndereptezu
peragito,-as ducătorescu în svîrşit, clatinu
perago,-is,-egi,-ere svîrşescu, facu afară, ducu în svîrşit, istovăscu
peragratio, g.f. umblare, prebegire, buşluire, răzluşire
peragratus,-a, parti. umblat
peragro,-as umblu, prebegescu, buduşluiescu
peramans,-tis, parti. prea iubitori,-re
peramanter, adv. prea iubiţeaşte
perambulo,-as umblu, mă primblu
peramo,-as prea (foarte) iubăscu
peramplus,-a,-um pra larg,-ă, prea prisosealnic,-ă, prea mare
peramputo,-as taiu înainte
peranguste prea strîmt
perangustus,-a,-um prea strîmt,-ă
peranno,-as trăiescu anul de ceaea parte
perantiquus,-a,-um prea vechi,-e, de demult
perapositus,-a,-um prea aşezat,-ă, cuvios,-ă
perardus,-a,-um prea înalt,-ă, mare, greu,-ea
peraresco,-is mă săcu, mă usucu
perargutus,-a,-um prea chitit,-ă, tălpiz,-ă, prea cu mintea ascuţît,-ă
peraridus,-a,-um prea săc,-ă, uscat,-ă
perarmo,-as, perfcto et bene armo bine gătezu, întrarmezu
peraro,-as,-are aru de ceaea parte
perasper,-a,-um prea ascuţît,-ă, prea colţuros,-ă
perastute prea chitiţeaşte, tălpizeaşte
perastutus,-a,-um prea chitit,-ă, tălipz,-ă
peraticum, g.n. feali al comiidului într-alt nume bdelium
perattente, adv. prea ascultăţeaşte, cu luare de aminte
perattentus,-a,-um prea ascultători,-re
perbacchor,-aris /[233r]
perbeatus,-a,-um prea fericit, foarte fericit,-ă
perbelle, adv. prea (foarte) frumos împodobit
perbellus,-a,-um foarte frumos,-ă, prea împodobit,-ă
perbene, adv. prea bine
perbene, adv. prea credincioşaşte, prea blagosoviţeaşte
perbibo,-is l beau, o beau
perbito,-is,-ere verbum antiquum ad antiquo beto, quod est vado quasi bene ito

perbladus,-a,-um prea sloveasnic,-ă
perbonus,-a,-um prea sau foarte bun,-ă
perbrevis,-e foarte scurt,-ă
perbreviter, adv. prea scurt
Operca, g.f. un peaşte
percalefacio,-is prea încălzăscu
percalefio,-is prea mă încălzăscu
percalleo,-es,-ui tocma lui mă zdrobăscu; iarăş: ştiu bine
percandidus,-a,-um prea alb,-ă, curat,-ă
percantatrix, g.f. cîntătoare; iarăş: descîntătoare
percautus,-a,-um prea chitit,-ă, prea înţălept,-ă
percelebris,-e prea numit, vestit,-ă
percelebro,-as pretutindinea vestescu, facu veaste
perceler prea ager
percello,-is,-culi,-ere gonescu, batu îndărăt, întorcu
percenseo,-es,-ui mă număr, socotescu
perceptio, g.f. luare
percido,-is, tundo et vehementer cædo îl taiu, o taiu
percieo,-es,-ere clatinu, mişcu
percingo,-is,-xi încingu, iau împrejur
percipio,-is,-epi prinzu, iau, precepu, înţelegu
percitus,-a,-um prea purces,-ă, scuturat,-ă
perclamo,-as cu glas înalt strîgu, prea chiiuiescu, rănescu
percnopterus o pasăre
pernos, g.m. idem
percoarcto,-as prea strîngu împreună
percognosco,-is,-evi,-ere bine cunoscu
percolo,-as străcoru, curăţăscu
percolo,-as,-are prea lucrezu, cinstescu
percomis,-e prea sloveasnic, iubit,-ă
percommode, adv. prea alcătuiţeaşte, prea cu împrilej bun
percommodus,-a,-um prea alcătuit,-ă, foarte folosîntatec,-ă
perconditus,-a,-um prea ascuns,-ă
percontatio, g.f. iscodire
percontator, g.m. iscoditori
percontor,-oris iscodescu
percontumax,-acis, g.o prea trăgători îndărătre, prea îndărătnic,-ă
percopiosus,-a,-um prea biuşugos,-ă, prea prisosînţos,-ă
percoquo,-is,-xi hierbu
Percosius, g.m. un spuitori de ceale viitoare vestit
Percote, g.f. oraş în Troasa; **alias: Percope**
percrebesco,-is,-brui mă vestescu
percrepo,-as,-are zîrnăiescu, hodorogescu, bocănescu /[233v]
percrucio,-as,-are prea chinuiescu, prea căznescu
percrudus,-a,-um prea crud,-ă, necopt,-ă
percudo,-is,-ere prea batu afară, tipărescu
perculsus,-a,-um deznădăjduit,-ă, cremenit,-ă
percultus,-a,-um împodobit,-ă
percunctatio, g.f. iscodire
percunctor,-aris iscodescu, aşteptu
percupidus,-a,-um prea pohtitori,-re
percupio,-is prea pohtescu
percuriosus,-a,-um stradalnic, osîrduitori,-re, iscoditori
percurro, percurio,-curri,-ere alergu
percuro,-as vindecu
percursatio, g.f. alergare (ducere în svîrşit), alergătură
percursio, g.f. alergare, ducere în svîrşit
percerso,-as mă alergu
percursus,-a,-um alergat,-ă
percurvus,-a,-um prea strîmb,-ă
percussio, g.f. batere, bătaie
percussor, g.m. bătători, ucigători, omorîtori
percussus,-us, g. batere, lovire
percussus,-a,-um bătut,-ă, lovit,-ă
percutio,-is,-ssi,-ere batu
perdecorus,-a,-um prea înfrîmşeţat,-ă, împodobit,-ă
perdensus,-a,-um prea des,-ă
perdespuo,-is,-spui lapădu, şcuiepu
Perdicas, g.m. om au fost al Marelui Alixandru de la Machidoniia
perdicium, g.n. iarba-potîrnichiei[1]
perdifficilis,-e prea anevoie
perdifficiliter, adv. prea cu anevoie
perdifficulter, adv. idem
perdignus,-a,-um prea vreadnic,-ă
perdiligens,-tis, g.o. prea osîrduitori,-re
perdiligenter, adv. prea cu osîrdie, prea stradalniceaşte
perdisco,-is,-didici învăţu afară

[1] Scris: potornichiei.

perdite, adv. pierzăţeaşte
perditio, g.f. pierzare, pagubă mare
perditor, g.m. pierzători, făcători de pagubă, sfărîmitori
perditus,-a,-um perdut,-ă
perdiu, adv. prea de demult
perdives,-tis, g.o. prea bogat,-ă
perdius,-a,-um de zî întreagă
perdiuturnus,-a,-um prea mult ţîitori,-re
perdix,-cis, g.f. potîrnichie
perdo,-is pierzu
perdoceo,-es bine îl învăţu, o învăţu
perdocte, adv. învăţăţeaşte
perdoctus,-a,-um prea învăţat,-ă
perdoleo,-es,-ui foarte bănuiescu, mă vaietu
perdomitus,-a,-um îmblînzît,-ă
perdomo,-as îmblînzăscu, linescu
perdomisco,-is,-ivi[1] dormu afară, dormu
perduco,-is îl ducu, o ducu, ducu în svîrşit, în istov /[234r]
perducto,-as îl ducătorescu, o ducu adease
perductor, g.m. purtători
perductores, g.m.pl. încîrligători de curve, umblători cu curve
perduellio,-onis, g.f. sculare împotriva craiului sau a căpeteniei oraşului
perduellis, g.m. vrăjmaşul domnului, craiului
perdulcis,-e prea dulce
perduresco,-is,-durui nă învîrtoşezu
perduro,-as pînă în svîrşit rămîiu
peredia, g.f. ipsa edendi cupiditas sicut bipesia, bibendi desiderium vocabula sunt a Plauto conficta pohtă de mîncare
peredo,-is,-edi prea mănîncu, îl mănîncu
peregre departe, în loc strein
peregrinabundus,-a,-um umblători departe în locuri streine, prebegitori,-re
peregrinatio, g.f. umblare între nărod strein, înstreinare
peregrinitas, g.f. streinătate, rărime
peregrinor,-aris în pămînt strein umblu, prebegescum, mă înstreinezu
peregrinus,-a,-um strein,-nă, venit,-ă
perelegans,-tis, g.o. prea împodobit,-ă, frumos,-ă
pereleganter, adv. prea împodobiţeaşte
pereloquens,-tis, g.o. prea grăitor cu împodobire (împodobiţeaşte)
peremptalis,-e cumpărători ceva,-re
peremptorius,-a,-um muricios,-ă, mortac,-ă, umblători înainte,-re, căpetenie
peremptus,-a,-um omorît,-ă, împresurat,-ă
perendino,-as poimînescu, lasu pă poimîne
perendie, adv. poimîne
perendinus,-a,-um et perendinus dies de poimîne
perenne, adv. pînă în veaci, în toată viiaţa
perennia,-orum sunt ceremoniæ in suspiciis sevari solitæ
perennis,-e de pînă în trai, multă vreame ţîitori,-re, veacinic[2]
pereniservus,-a,-um slugă veacinică[3]
perenitas, g.f. fiinţă veacinică[4]
perenno,-as pînă în multă vreame mă ţîu
pereo,-es,-vi et perii,-ire pieiu
perequito,-as călărescu foarte
peretratus,-a,-um opăcit,-ă, răzluşit,-ă, prebegit,-ă, rătăcit,-ă
peretro,-as,-are prebegescu, rătăcescu, mă răzluşescu
peretuditus,-a,-um prea învăţat,-ă, prea cărturari,-re
peresus,-a,-um mîncat,-ă, mestecat,-ă
perexorcio,-as,-are foarte, prea chiiuitorescu, căznescu
perexiguus,-a,-um prea mic,-ă, pîţîn,-ă
perexilis,-e prea supţîre, mic,-ă
perexpeditus,-a,-um prea gătat, /[234v] prea gata
perfabrico,-as prea zidescu, cioplescu
perfacete, adv. prea glumiţeaşte
perfacetus,-a,-um prea glumăţ,-, măscăricios,-ă
perfacile, adv. prea lesne
perfacilis,-e prea lesne
perfacul, adv. vetus prea lung
perfacundus,-a,-um prea cu glas împodobit,-ă
perfamiliaris,-e prea sloveasnic,-ă
perfatuus,-a,-um prea nebun,-ă
perfecte, adv. deplin, desăvîrşit
perfectio, g.f. desăvîrşire, săvîrşire
perfectissime, adv. prea desăvîrşit
perfector, g.m. săvîrşitori, făcători

[1] Recte: **perdormisco,-is,-ivi.**

[2] Scris: вѣчник.

[3] Scris: вѣчникъ.

[4] Idem.

perfectus,-us, g.m. săvîrşire
perfero,fers,-tuli pînă în svîrşit pătimăscu, portu
perfervidus,-a,-um prea hierbinte
perficio,-is,feci,-ere săvîrşescu, istovăscu
perfidelis,-e prea credincios,-ă
perfidia, g.f. necredinţă
perfidiose fără credinţă, necredinioşaşte
perfidiusus,-a,-um[1] necredincios,-ă, fără credinţă (prea)
perfido,-is prea am credinţă, prea mă bizuiescu, prea mă nădăjduiescu
perfidus,-a,-um necredincios,-ă
perfidus,-a,-um prea credincios,-ă
perfixus,-a,-um înhipt de ceaea parte,-ă
perflabilis,-e suflăcios de ceaea parte, suflăcios,-să
perflatus,-us, g.m. suflare mare de vînt
perflo,-as,-are îl suflu, suflu de ceaea parte
perfluctuo,-as prea undescu
perfluo,-is,-xi curgu, ţîrăiescu
perfodio,-is,-di,-ere lovăscu de ceaea parte, înhigu de ceaea parte
perforatus,-a,-um sfredelit pînă de ceaea parte,-ă
perforo, plane futurum esse la aiave viitori
performidabilis,-e prea cumplit,-ă, prea groaznic,-ă, prea spămîntat,-ă
perorimidatus,-a,-um prea mare, prea cutremurat,-ă
performido,-as prea mi-e frică, prea mă înfricoşezu, mă cutremuru, mă îngrozăscu
performo,-as formăluiescu
perforo,-as sfredelescu dincolo, pînă dincolo
perfortiter, adv. prea tare
perfossor, g.m. săpători de pareţi, săpători de case
perfossus,-a,-um lovit de ceaea parte,-ă, bătut pînă dincolo
perfracte neîngăduiţeaşte
perfractus,-a,-um frîmt,-ă, strîcat,-ă, sfărîmat
perfremo,-is,-ui fac mult sunet au glas (turburare)[2]
perfrico,-as prea frecu, pînă-n ceaea parte
perfrictio, g.f. frecare, **a perfrico**
perfrictio, g.f. a perfrigeo,-es,-xi /[235r] degerare, frigurare
perfrigeo,-es prea mi-e frig
perfrigero,-as răcescu, facu de e frig
perfrigesco,-is prea mi-e frig, prea îm deageră
perfrigidus,-a,-um prea reace, prea friguros,-ă
perfringo,-is,-xi,-ere sfărîmu, frîngu
perfruor,-aris folos de multă vreame iau, pînă în multă vreame trăiescu cu dîns,-să
perfuga,-æ, g.m. pribeag, fugători dincolo, în miljocul vrăjmaşilor
perfrugio,-is,-gi,-ere mă asamanu, la cineva fugu de ceaea parte
perfugium, g.n. locul răpaosului, loc de ferire, de apărare
perfulcio,-is,-vi,-ire întărescu, proptescu
perfunctio, g.f. ducere în svîrşit, săvîrşire
perfuntorie leneviţeaşte, durmitînd, fugind, alergînd spre dîns
perfunctorius,-a,-um leaneş,-ă, numai aşa şi aşa
perfunctus,-a,-um în istov dus,-ă, săvîrşit,-ă, umblat într-îns,-ă
perfundo,-is,fudi,-ere tornu, vărsu
perfungor,-eris,-ctus sum umblu în cinste-m, şi aceasta o istovăscu (adecă în rînduială ce am)
perfuro,-is,-ri
perfusio, g.f. turnare, vărsare, stropire
perfusus,-a,-um vărsat,-ă
Perga, g.f. oraş în Pamfiliia unde au avut Diiana biserecă
Pergæa, g.f. dumnezăiţa Diianna [sic!]
Pergama, g.n.pl. oraşul Troada şi băştile împreună cu zîdurile
pergamenum, g.n. hîrtie care să ştearge de scrisoare, care s-au găsit în oraşul Pergamum
Pergamenus,-a,-um pergamiian,-că
Pergamineus,-a,-um den oraşul Pergamum
Pergamum, g.n. oraş asienesc în ţînutul Frighiei
Pergamus, g.m. idem
pergaudeo,-es,-visus sum foarte mă bucuru, prea mă veselescu
pergigno,-is,-genui nascu, seminţezu
pergitur, imperso. să mearge
pergnarus,-a,-um prea învăţat,-ă
pergo,-is,-rexi mărgu într-îns, mărgu îndată
pergracilis,-e prea îngust,-ă, supţîre
pergræcor,-aris mă ospetezu[3]

[1] Recte: **perfidiosus,-a,-um.**

[2] Textul românesc a fost adăugat ulterior de T. Corbea folosind o altă cerneală.

[3] Adăugat ulterior de T. Corbea cu o altă cerneală.

pergrendis,-e[1] prea mare, buiac,-că
pergraphicus,-a,-um frumos împodobit,-ă, scriiat.-ă, zugrăvit,-ă
pergratus,-a,-um prea iubit,-ă, prea drag,-ă
pergravis,-e prea greu,-rea
pergraviter, adv. prea cu greutate, prea greu
pergula, g.f. foişor de primblat, loc de privit
pergulanus,-a,-um ut pergulana /[235v] **vitis quæ perdgulis adjungitur** de loc de zăbavă
perhibeo,-es zîcu, vădescu
perhonorifice, adv. prea cinstiţeaşte
perhonorificus,-a,-um prea cinsteş
perhorreo,-es prea tremuru, mă cutremuru
perhorresco,-is idem
perhorridus,-a,-um prea cutremurat,-ă, prea cumplit,-ă
perhospitatalis,-e găzduitori, bucuros,-re
perhumanus,-a,-um prea de omenie, pre omenic,-ă
perhyemo,-as iernezu afară, ies afară din iarnă
Periander, g.m. unul din şapte înţelepţi greceşti
peribolus, g.m. zăbrea, zăbreale pă lîngă păreate, ca să nu poată omul cădea jos
pericardion, g.n. peliţă acoperitoare de inimă
pericarpem, g.n. feali al cepiei
pericarpium, g.n. coaja peliţelor tuturor poamelor
Pericles, g.m. un crai vestit şi numit din Anthina
perclitatio, g.f. probăluire de noroc, ticăloşire în perire
periclitatus,-a,-um umblat în noroc,-ă, ispitit,-ă
periclitor,-aris umblu în perire, probăluiescu, ispitescu ceva
periclymenon, g.n. crin-de-pădure
Periclymenos, g.m. idem, item un fii al lui Nistor
pericope, g.m. tăiare împrejur, scurtarea lungei vorovii[2]
pericranion, g.n. peliţă acoperitoare de crieri
periculor,-aris umblu în noroc, în pearire; iarăş: probăluiescu ceva, ispitescu
periculose pieriţeaşte, pierzătoreaşte
periculosus,-a,-um pericios,-ă, pierzăcios,-ă
periculum, g.n. perire, periciciune; iarăş: probăluire, ispitire

[1] Recte: **pergrandis,-e.**
[2] Pentru: voroviri.

peridonius,-a,-um prea cuvios,-ă
peridromis, g.f. călicică slobodă, ocolitoare a hărţuitorilor în locul de joc
periegesia, g.f. carte de ocolul ceştii lumi
periergia, g.f. osîrdie prea peste măsură
Perillus, g.m. meşterul acela care au făcut boul cel de aramă de chinuială împăratului Falarie, în care şi întîiaş dată el însuş meşterul s-au ars
perillustris,-e prea vestit numit,-ă
perimbecillis,-e prea slab,-ă
perimbecillus,-a,-um idem
perimo,-is,-emi împresoru, omoru, ucigu
perincertus,-a,-um prea neadevărat,-ă
perincommode, adv. prea necuviinţeaşte
perincommodus,-a,-um prea necuvios,-ă
perinconsequens,-tis, g.o. prea neurmat,-ă /[236r]
perinde tocma atît, într-acelaş chip, tocma aşa
perindulgens, g.o. prea îngăduicios,-ă
perinfamis,-e prea ocărît,-ă
perinfirmus,-a,-um prea slab,-ă, prea fără puteare
peringeniosus,-a,-um prea cu minte bună
periniquus,-a,-um prea viclean,-nă
perinsignis,-e prea vestit,-ă
perinteger,-ra,-um prea întreg,-ă
perinthius,-a,-um perinthiian,-că
Perinthius, g.f. oraş traţienesc
perioche, g.f. sumă scurtă
periodicus,-a,-um de vreame adevărată, de cale adevărată
periodus, g.f. voroavă întreagă; iarăş: umblare împrejur
periostion, g.n. o peliţă supţîre care toate oasele omului le acoapere
peripatetici, g.m.pl. filosofii carii au urmat învăţăturei lui Aristotel
peripatos, g.m. primblare
peripetasma, g.n. coperiş de păretari
peripetia, g.f. învîrtejirea neadevărată a norocului
Periphanes, g.m. un înţelept scriitori de comedii
Periphas,-antis, g.m. tatăl lui Lapithan, de pre care s-au numit lapitheanii
peripheria, g.f. împregiurare, ducere împregiur
peripheroma, g.n.; vide: peripleroma punere acolo pentru pricina umblărei
periphrasis, g.f. grăirea împrejur, cînd omul cu multă vorbă un lucru tîlcuiaşte

peripleroma, g.n. împleare, punere lîngă dîns
periplus,-i, g.m. vînslire împrejur
peripneumonia, g.f. suflare cu anevoie, gîfîire, unflarea în sus a plumînilor, aprinderea
peripneumonicus,-a,-um durători de plumîni,-re, pre carele îl dor plumînii răsuflători cu anevoie, suspinos,-ă, gîfîitori,-re
peripsema, g.n. gunoi, praf, aşchie, gunoime de lăpădat afară
periscelis, g.f. haină împodobitoare de pulpă, şălvari, nădragi, împodobiţi, învăluitori pă pulpă[1] sau şi decît aceiia mai frumoasă haină
perisseuma, g.n. lucru de prisosît
perissologia, g.f. prisosînţa vorbei
perisson, g.n. numele ierbii
peristera, g.f. porîmb
peristereon, g.n. iarba hierului
peristereos, g.m. idem
peristereum, g.n. idem
peristereon, g.n. porumbărie, casă de porumbărie
peristerotrophium, g.n. idem
peristroma, g.n. păretari, lepedeu cu sîtă
peristylium, g.n. zidire împodobită cu stîlpi, loc împrejur cu stîlpi
peristyllum, g.n. idem /[236v]
perite, adv. învăţăţeaşte
peritia, g.f. ştiinţă, învăţătură
perito,-as mă pierzătorescu, muritorescu
peritonæum, g.n. peliţă supţîre, iară tare, care în pîntece pă alalte maţe le acoapere şi le împrejurează
peritus,-a,-um învăţat,-ă, văzut, auzît,-ă
perjucunde prea cu veselie
perjucundus,-a,-um prea de veselie, prea veselitor,-re
perjuratio, g.f. jurare strîmbă
perjuratiuncula, g.f. jurămînţăl strîmb, viclean
perjuriosus,-a,-um necredincios,-ă
perjurium, g.n. jurămînt strîmb viclean, strîcare de credinţă
perjuro,-as juru strîmb, credinţa-m strîcu
perjurus,-a,-um necredincios,-ă, care jură strîmb
perizoma, g.n. izmeane[2]

[1] Scris: picior, corectat prin suprascriere.
[2] Scris: измѣне.

perizomium, g.n. idem
perlabor,-eris,-lapsus sum
perlætus,-a,-um prea veasel,-ă
perlate, adv. lăţeaşte, lat
perlatus,-a,-um prea lat,-ă
perlecebre, g.f. linguşitură, vicleşug
perlecto,-as amăgescu
perlectus,-a,-um a perligor,-eris cetit,-ă
perlego,-is,-egi,-ere cetescu
perlepidus,-a,-um prea sloveasnic cu voroava, prea dezmierdat,-ă
perlevis,-e prea uşor,-ă, de jos
perleviter prea uşor, numai uşor, curînd
perlibens,-tis, g.o. prea bucuros, cu voie bună,-ă
perlibenter, adv. prea bucuros
perliberalis,-e prea darnic
perliberaliter, adv. dărniceaşte
perlibro,-as măsuru, cumpănescu, cu cumpăna, măsuru cu măsura
perlicio,-is,-xi,-ere amăgescu
perligo,-as îl leg, o legu
perlinio,-is,-livi ungu înlăuntru, ungu
perlito,-as cu jîrtvă îmblînzăscu, contenescu
perlitus,-a,-um uns,-ă
perlonge prea lung
perlonginquus,-a,-um prea de departe
perlongus,-a,-um prea lung,-ă
perlubens, g.o. bucuros,-ă, cu voie bună
perlubet, imper. prea place
perluceo,-es,-luxi luminat sîntu, văzăcios de ceaea parte
perlucidus,-a,-um văzăcios de ceaea parte, luminat,-ă
perlucidulus,-a,-um diminutivus luminăţăl,-că
perluctuosus,-a,-um prea tînguicios, prea plîngăcios,-ă
perludo,-is,-si afară jocu
perluo,-is,-ere spălu bine
perlusorius,-a,-um pro collusorius ut perlusorium judicium quod collusionis causâ institutum quam alliud agitur, aliud simulatur jucăcios,-ă, de joc, de jucat
perlustro,-as umblu, privescu /[237r]
perlutus,-a,-um bine spălat,-ă
permacer,-a,-um prea macru,-ă, prea nemoşti, prea vitioan
permadeo,-es,-dui,-ere apos sîntu, jilav, umed sîntu, mă umezescu

permadesco,-is idem fere
permagnus,-a,-um prea mare
permanens,-tis, g.o. parti. curgători,-re
permanenter, adv. în chip de curs, curgătoreaşte
permaneo,-es,-si rămîiu
permanesco,-is mă facu spre ştiinţă, spre înţealeagere
permano,-as curgu
permansio, g.f. rămîneare
permaturesco,-is mă cocu
permeabilis,-e umblăcios de ceaea parte, unde să poate umbla, să poate treace dincolo
permediocris,-e prea de miljoc, prea de rînd, de miljoc
permensus,-a,-um măsurat,-ă
permeo,-es umblu de ceaea parte, trecu, curgu
permerdo,-as, foedo,-as consperco îl cacu
permereo,-es,-ui leafa-m în oaste o slujescu afară
Permessus, g.m.[1] gîrlă beotienească lîngă Helicon
permetior,-iris măsuru
permetuo,-is,-tui prea mă temu, foarte mi-e frică
permingo,-is,-xi mă pişu
perminutus,-a,-um prea mic,-ă
permirus,-a,-um prea minunat,-ă
permisceo,-es,-cui prea ameastecu, turburezu
permissio, g.f. îngăduinţă, îngăduire
permissus,-us, g.m. idem
permissus,-a,-um îngăduit,-ă, slobzît,-ă
permiste amestecăţeaşte, turburăţeaşte
permstio, g.f. amestecare
permitis,-e blînd,-ă, îngăduincios,-ă
permitto,-is,-si îngăduiescu
permodestus,-a,-um prea de omenie, oprit,-ă
permodice, adv. numai cîte pîţînel, măsurăţeaşte, cu oprire
permodicus,-a,-um mititeluş,-ă
permoleste, adv. prea greu
permolestus,-a,-um prea greu,-ea
permolo,-is,-lui,-ere macinu
permotio, g.f. pornire, purceadere, pornire [sic!]
permoveo,-es pornescu, clătenezu, mişcu
permulceo,-es alinezu, îmblînzăscu
permulto, adv. cu mult mai mult
permultum, adv. prea mare, prea mult
permultus,-a,-um prea mult,-ă
permundus,-a,-um frumos,-ă, curat,-ă
permunio,-is,-vi prea întărescu
permunitus,-a,-um prea întărit,-ă
permutatio, g.f. schimbare
permuto,-as schimbu
perna, g.f. spată
pernavigo,-as corăbiiescu, umblu cu corabiia
pernecessarius,-a,-um prea /[237v] lipsitori,-re[2] prea de lipsă, foarte prea bun priiatin,-nă
pernego,-as prea tăgăduiescu
pernegatur, imper. prea să tăgăduiaşte
peniciabilis,-e[3] pericios,-ă, de moarte
pernicialis,-e idem
pernicies, g.f.,-ei perire
perniciose cu mare periciune
perniciosus,-a,-um pericios,-ă
pernicitas, g.f. agerime, isteţime, sîrguire
perniciter, adv. de sîrg, cu curîndzîre
perniger,-a,-um prea negru,-ă
pernimium foarte prea
pernimius,-a,-um prea fără de măsură, prea fortatec,-ă
pernio,-onis, g.m. degerarea piciorului
perniunculus, g.m. unflătură mică, zgaibă a piciorului pentru degeratul
pernix,-cis, g.o. sîrguitori,-re, ager,-ă, muncitori,-re
pernobilis,-e prea neamiş, de neam mare, cunoscut,-ă
pernocto,-as mîiu, noptezu, dormu
pernosco,-is,-vi prea bine cunoscu
pernotesco,-is începu a mă cunoaşte
pernotuit, imper., perfecte certo cognitum est s-au ştiut, s-au descoperit, s-au cunoscut
pernox,-tis, g.o. ţîitori toată noaptea,-re
pernumero,-as număru deplin
pero,-onis, g.m. opincă
Pero, g.f. fata lui Neleus, sora lui Nistor
perobscurus,-a,-um prea întunecat,-ă
perodiosus,-a,-um prea urîcios,-ă
peroleo,-es prea sîntu mirosîcios, prea miroăscu
peronatus,-a,-um înopincat,-ă, de opinci
peropportune prea alcătuiţeaşte, prea alcătuiţeaşte [sic!], prea cu împrilej bun, cu cuviinţă

[1] Iniţial scris **g.um.** corectat prin ştergerea literei de pirsos.

[2] Scris: лиψитори,ре.

[3] Recte: **perniciabilis,-e.**

peropportunus,-a,-um prea alcătuit,-ă, prea cuvios,-ă
peroparato[1] prea cu dragoste, prea cu drag
peropus, adj, g.o. indecli. prea tribuincios, prea lipsitori
peroratio, g.f. încuiarea lungei voroave, cu meşterşug purcegători svîrşit
peroratus,-a,-um zîs,-ă, orăluit,-ă
peroriga, g.m. meşter slobozîtori armăsariul în stavă la iape
perornatus,-a,-um prea împodobit,-ă
perorno,-as prea împodobăscu
peroro,-as voroava îm istovăscu
perosus,-a,-um prea urîcios,-ă
perpaco,-as prea împacu, prea linescu
perpallidus,-a,-um prea galbăn,-ă
perparce, adv. prea scumpiţeaşte, chimuluiţeaşte, cu cumpănă
perparum, adv. prea pîţînel
perparvulus,-a,-um prea micşorel
perparvus,-a,-um prea mic,-ă
perpauculus,-a,-um prea pîţînteluş,-ă
perpaucus,-a,-um prea pîţîn,-ă
perpavefacio,-is îl spaiu, îl îngrozăscu, îl cutremuru, spaiu /[238r]
perpaululum, adv. prea pîţînel
perpaulum, adv. idem
perpauper, g.o. prea sărac,-că
perpauxillum, adv. tocma pîţînel, prea pîţîn
perpello,-is,-puli,-ere gonescu spre dîns, silescu
perpendicularis,-e linie spînzurătoare derept în jos precum arată aţa cea cu plumb
pendiculum, g.n.[2] îndereptari, aţă de plumb măsurătoare
perpendo,-is,-pendi chitescu, gîndescu, ispitescu
perpensa, g.f. o iarbă
perpense bine ispitiţeaşte, chitiţeaşte
perperam, adv. rău, blastămăţeaşte, îndărătniceaşte
perperitudo, g.f. răutate, nebunie
perpero,-as răuţăscu, facu rău
perperus,-a,-um neînvăţat, rău, căscăund, nebun,-ă, blăstămat, de nimic tribuincios,-ă
perpes, perpentis năprasnic,-ă
perpessio, g.f. răbdare, pătimire
perpessu, posterius supinus a perpertior, Cic. perpessu difficilis
perpessus,-a,-um răbdat, pătimit, păţît
perpetiens,-tis, g.o. răbdători,-re, patimitori,-re
perpetim, adv. în veaci
perpetior,-eris rabdu, paţu, pătimăscu
perpetro,-as facu[3], înviezu, svîrşăscu un lucru, viu, lasu svîrşitul unui lucru
perpetualis,-e veacinic,-ă[4]
perpetuarius,-a,-um idem
perpetuitas, g.f. vecinicie[5], gonire în veaci
perpetuo, adv. în veaci, în toată viiaţa
perpetuum, adv. întru tot, neîncetat, în toată vreamea
perpetuus,-a,-um veacinic,-că[6], neîncetat,-ă, năprasnic,-că, spînzurători unul dintr-alta,-re
perpictus,-a,-um zugrăvit,-ă, împodobit,-ă, ghizdav,-ă
perplaceo,-es,-cui prea placu
perplexabilis,-e îndoit,-ă, încurcat,-ă, legat,-ă
perplexabiliter, adv. îndoiţeaşte, împiedecăţeaşte
perplexe, adv. neadevărat răscoliţeaşte, răzmiriţeaşte, cruciş
perplexim, adv. idem
perplexitas, adv. legămînt, împiedecămînt
perplexor,-aris împiiadecu, facu îndoit,-ă
perplexus,-a,-um îndoit,-ă, încurcat,-ă, răscolit,-ă, turburat,-ă
perplicatus,-a,-um încurcat,-ă, încreţit,-ă, înşirat,-ă
perpluo,-is ploiu, cazu în chipul ploiei
perplurimum, adv. prea mult, prea peste măsură
perplus,-uris, g.n. cu mult mai mult
perpol, adv. adevărat, măcar să crezi
perpolio,-is,-ivi,-ire prea împodobăscu, curăţăscu
perpolitio, g.f. curăţîre, împodobire
perpolitus,-a,-um împodobit,-ă, curăţît,-ă /[238v]
perpolleo,-es căpetenie sînt spre dîns
perpopulor,-aris pustiescu
perpotatio, g.f. băutură, prea îmbătare
perpoto,-as prea beau

---

[1] Recte: **peroptato**.
[2] Recte: **perpendiculum, g.n.**
[3] De la facu, textul a fost adăugat ulterior de T. Corbea cu o altă cerneală, fiind subliniat cu roşu.
[4] Scris: вѣчник,ъ.
[5] Scris: вечничие.
[6] Scris: вѣчник,къ.

perprimo,-as,-pressi,-ere prea calcu, prea împresoru
perprurisco,-is prea mă[1] mănîncu, cînd mă mă mănîncă trupul
perpulcher,-a,-um prea frumos,-ă
perpurgo,-as curăţăscu
perpussillum prea pîţîn
perpussillus,-a,-um prea mic,-ă
perputo,-as descurucu, tîlcuiescu
perquiam, adv. prea mai cu asupră
perquiro,-is cercu
perquisite cerceţeaşte cu osîrdie
perquisitor, g.m. cercători cu osîrdie
perquisitus,-a,-um cercat cu osîrdie,-ă, ales,-ă
perraro, adv. prea rar
perrarus,-a,-um prea rar,-ă
perrepo,-is,-psi,-ere mă tîrăscu, tîrăscu de ceaea parte
perrepto,-as tîrătorescu
Perrhoebi, g.m.pl. năroade în Epirus
perridicule, adv. rîzătoreaşte
perridiculus,-a,-um prea rîzăcios,-ă, prea de rîs
perrodo,-is rozu
perrogo,-as pă rînd întrebu
perrumpo,-is,-rupi,-ere pă dîns mă frîngu de ceaea parte
Persæ, g.m. năroade perseşti
persæpe, adv. prea des, prea pururea
persalse, adv. prea cu chip, glumiţeaşte
persalsus,-a,-um prea sărat,-ă
persaluto,-as cu mulţămită mă atingu
persancte prea svinţeaşte
persano,-as vindecu, tămăduiescu
persapiens,-tis, g.o. prea înţelept,-ă
persapienter, adv. prea înţelepţeaşte
perscienter, adv. prea ştiinţeaşte
perscindo,-is,-scidi taiu
perscribo,-is scriu
perscriptio, g.f. scriere
perscriptor, g.m. scriitori, logofăt
perscriptum, g.n. scrisoare, scriere
perscrutatio, g.f. iscodire
perscrutor,-aris iscodescu
persea, g.f. pom a căruia poama foarte e de folos rînzei

[1] Scris iniţial tremur, şters ulterior.

perseco,-as taiu
persector,-aris prea gonescu, duduiescu
persecutio, g.f. gonire, duduire
persecutor, g.m. gonitori, duduitori
persedeo,-es,-sedi totodeauna şezu mîlcom
persegnis,-e prea leaneş,-ă, împuţît,-ă
Perseis, g.f. dumnezăiţă de mare, fata lui Oţeanus şi a Thetisei
persenex,-cis, g.o. prea bătrîn,-ă
persentio,-is,-sensi,-ire bine sîmţu
persentisco,-is începu a sîmţi
Persephone, g.f. fata Ţeresei, muiarea lui Pluto, împărătească de iad
Persepolis, g.f. oraş împărătesc în Persiia, care s-au zidit de la Perseus /[239r]
persequor,-eris gonescu, duduiescu
persero, perseris presaru, vestescu
Perses, g.m. nume de împărat machidonesc; iarăş: împăratul ţînutului Taurira
persevero,-as rămîiu pînă în svîrşit
perseverans,-tis, g.o. rămîitori pînă în svîrşit,-re
perseveranter, adv. stătătoreaşte
perseverantia, g.f. rămîneare pînă în svîrşit
perseverus,-a,-um prea vîrtos,-ă, nemilostiv,-ă
Perseus, g.m. fiiul lui Iupiter de la Danaet [sic!], care au omorît pă Medusa şi pă Andromeda o au slobozît
Persia, g.f. ţînut de cătră răsărit în marginea Nediei [sic!] şi a Carniei
persica, g.f. piiarsec (lemn)
persica mala, g.n.pl. piiarseci
persicaria, g.f. o iarbă
Persicopolis, g.f. oraş mare în Persiia
persicum, g.n. piiarsecă
persicus,-a,-um persienesc,-ă
persideo,-es totdeauna numai şezu mîlcom, rămîiu
persido,-is,-ere şezu, dedesupt mă prăpădescu
persigno,-as însămnezu, pecetluiescu
persimilis,-e prea aseamine, prea aseaminatec,-ă
Persis,-idis, g.f. Ţara Persienească
persisto,-is stau, rămîiu
Persius, g.m. un om învăţat rimlean; iarăş: poetic vestit
persolata, g.f. brustur mare, lat
persolido,-as prea întărescu
persolvo,-is dezlegu, plătescu, slobozăscu
persolus,-a,-um prea sîngur,-ă, numai sîngur,-ă

persona, g.f. personă[1], faţă; iarăş: obraz
personalis,-e de faţă, făţăsc,-ă
personatus,-a,-um obrăzos,-ă
personata, g.f. brustur lat
persono,-as prea sunu
personus,-a,-um sunăcios,-ă
persorbeo,-es,-bui,-psi,-ere sorbu, beau
perspecte, adv. bine ochiţeaşte, gîndiţeaşte
perspecto,-as ochiescu
perspectus,-a,-um văzut,-ă, cunoscut,-ă
perspeculor,-aris ochitorescu, mă uitu, privitorescu
perspergo,-is,-si presăru, stropăscu
perspicacia, g.f. minte ascuţîtă, cuget, chitire
perspicacitas, g.f. idem
perspicax,-cis, g.o. cuminte, cu minte sau cu cuget ascuţît
perspicientia, g.f. prevedeare, vedeare de ceaea parte
perspicio,-is,-xi,-ere prevăzu, văzu de ceaea parte
perspicue, adv. la aiave, luminăţeaşte
perspicuitas, g.f. luminare, fiinţă la aiave
perspicuus,-a,-um la aiaveatec,-ă, luminat,-ă
perspiro,-as suflu de ceaea parte
perspisso, adv. tîrzîu
persterno,-is,-stravi aşternu, pardosăscu /[239v]
perstimulo,-as prea strămurărescu, prea îmboldescu
perstino,-as cumpăru
persto,-as,-stiti,-ere stau, rămîiu
perstrepo,-is,-pui,-ere zîrnăiescu, hodorogescu
perstrictus,-a,-um strîns,-ă, legat,-ă
perstringo,-is strîngu
perstudiosus,-a,-um prea osîrduitori,-re, prea apucători,-re
persvadeo,-es amăgescu, facu de creade
persvasibiliter, adv. în chip de putut a creade
persvasibilis,-e lesne făcători, ca să crează,-re
persvasio, g.f. facere ca să crează
persvasor, g.m. făcători ca să să crează, silitori, amăgitori
persvasorius,-a,-um de crezut
persvasus,-a,-um crezut,-ă, făcut ca să crează,-ă
persvastrix, g.f. făcătoare de crezut, amăgitoare
persubtilis,-e[2] prea supţîrel,-ea, ascuţît,-ă
persulto,-as,-are în bucurie-m dănţuiescu
persuo,-is,-sui cosu
pertædeo,-es prea urăscu, prea mi să supără
pertædescit, imper. tocma să uraşte
pertædet, imper. să uraşte
pertæsus,-a,-um care au urît ceva
pertego,-is,-xi,-ere acoaperiu îmlăuntru, învălescu
pertendo,-is,-di tinzu afară
pertener,-a,-um prea brudiv,-ă, prea slab,-ă[3]
pertento,-as probăluiescu, ispitescu, scoţu dintr-însul
pertennuis,-e prea supţîre, prea supţîrel,-ea
perterebro,-as sfredelescu de ceaea parte
pertergo,-is ştergu
pertero,-is,-trivi zdrobăscu, strîrvăscu [sic!], frîngu
perterrefacio,-is spaiu, îngrozăscu
perterreo,-es îngrozăscu, spămintezu
perterricoreppus,-a,-um foarte hodorogitori,-re
perterritus,-a,-um spăreat,-ă, spămîntat,-ă
pertexo,-is,-xui ţăsu; iarăş: gătescu ceva
pertica, g.f. prăjină, culme
perticalis,-e de prăjină, de culme
pertimeo,-es prea mă temu, prea mi-e frică
pertimescendus,-a,-um prea fricos,-ă, temătorealnic,-ă, temăcios,-ă
pertimecitur, imper. passiva dixit Cicero să teame
pertimesco,-is prea mă temu, prea mi-e frică
pertinacia, g.f. zavistuire
pertinax,-cis, g.f. zavistnic,-ă
pertinaciter, adv. zavistniceaşte
pertineo,-es,-nui ajungu, mă ţîu spre dîns
pertinet, imper. să uită, priveaşte, caută, să ţîne
pertingo,-is,-tigi ajungu, atingu
pertolero,-as pătimăscu, paţu
pertorqueo,-es prea năcăjescu, chinuiescu
pertractatio, g.f. ţîneare, învîrtejire, muncire cu dîns /[240r]
pertracto,-as învîrtejescu, ţîu, pipăiescu
pertraho,-is,-xi îl tragu, tragu
pertranseo,-is,-vi,-ire mărgu de ceaea parte, trecu pă lîngă dins[4], mărgu dincolo

---

[1] Scris: парсоонж.
[2] Iniţial scris **persubtilius,-e**; corectat prin ştergerea ştovei de prisos.
[3] Textul românesc a fost adăugat ulterior de T. Corbea cu o altă cerneală.
[4] Scris: dîs.

pertranslucidus,-a,-um dincolo luminători,-re
pertremisco,-is,mui mă cutremuru, tremuru
pertribuo,-is,-bui dau
pertristis,-e prea trist,-ă
pertumultuose, adv. cu mare gîlcevire, cu mare gîlceavă
pertumultuosus,-a,-um gîlcevicios,-ă
pertundo,-is,-tudi găurescu de ceaea parte, lovăscu afară
perturbate, adv. turburăţeaşte, fără de rînd, pierdut de minte
perturbatio, g.f. turburare, piiardere de minte, opăcire
perturbator, g.m. turburători, pierzători de minte, opăcitori, turbători, supărători
perturbatrix, g.f. supărătoare, turburătoare
perturbatus,-a,-um turburat,-ă, supărat,-ă
perturbo,-as turburezu, opăcescu, mintea-i pierzu, turbezu
perturpis,-e prea grozav,-ă
pertusus,-a,-um găurit pînă dincolo, lovit dincolo
pervado,-is,-si umblu, deşchizu calea
pervagatus,-a,-um pribegit,-ă, umblat,-ă
pervagor,-eris umblu, pribegescu
pervagus,-a,-um prebegitori,-re, care umblă în lume în multe locuri, umblători înlăuntru ceastă lume,-re
pervalidus,-a,-um cu putearea bună, tare
pervarie, adv. în multe fealiuri de chipuri
pervarius,-a,-um prea usebicios,-ă, prea tărceat,-ă, breaz
pervasto,-as pustiescu
perveho,-is,-xi,-ere ducu
pervello,-is,-lli et -vulsi ciupăscu, năcăjăscu
pervenio,-is,-eni,-ire sosăscu, mărgu acolo
pervenor,-eris vînezu, prea cu osîrdie vînezu
perverese rău, îndărătniceaşte, cu întoarcere îndărăt
perversitas, g.f. răutate, îndărătnicie
perversus,-a,-um rău, rea, îndărătnic, întors îndărăt,-ă
perverto,-is învîrtejescu în sus, întorcu îndărăt, mintea pierzu
pervestigatio, g.f. cercare
pervestigo,-as cercu
pervetus,-eris, g.o. prea vechi,-e
pervetustus,-a,-um prea învechit,-ă, prea de demult,-ă
pervicacia, g.f. grumăzei vîrtoasă, zavistuire
pervicax,-acis, g.o. care e la ceafă tare, la grumaz, zavistnic,-ă, sfadnic,-ă
pervideo,-es prevăzu, văzu de ceaea parte
pervigeo,-es,-gui prea biruiescu, eu în puteare bună sîntu, vestit sîntu
pervigil, g.o. viu, prea preveghietori,-re /[240v]
pervigilatio, g.f.[1] preveghiiare de toată noaptea
pervigilatus,-a,-um preveghiiat de ceaea parte,-ă
pervigilia,-æ, g.f. preveghiiare, păzîre osîrduitoare
pervigilium, g.n. idem
pervigilo,-as prevehiezu, cu osîrdie prveghind, păzînd osîrdiuiescu
pervilis,-e prea rău, rea, de jos, becisnic,-ă, blăstămat,-ă
pervinca, g.f. saschiiu, merişor
pervinco,-is,-vici biruiescu, dobîndescu
perviridis,-e prea vearde
pervivo,-is vieţuiescu, trăiescu
pervivus,-a,-um
perunctio, g.f. ungere
perungo,-is,-xi ungu
pervulgo,-as umblu, alergu
pervolito,-as zboru de ceaea parte (cu arepile)
pervolo,-as idem
pervolo,-is, pervelle prea voiu, prea mi-e voia
pervolvo,-is,-vi prăvălescu
pervoluto,-as cici şi colea prăvălescu
pervoro,-as mănîcu
perurbanus,-a,-um prea cinsteş,-ă, prea de omenie, prea de cinste
peruro,-is,-ssi arzu
Perusia, g.f. oraş în Hetruriia
perusinus,-a,-um perusean,-că
perustus,-a,-um ars,-ă
perutilis,-e prea folosîtor,-re, prea de folos
pervulgatus,-a,-um prea împreunat,-ă, prea vestit,-ă
pervulgo,-as vestescu, facu de obşte[2], dempreună
pes,-edis, g.m. picior; iarăş: punerea împreună în vearş a sillabelor; iarăş: măsură, decît urma unui picior pîţîn mai lungă
Pessa, g.f. oraş sirienesc

---

[1] De la **pervigilatio, g.f.** pînă la **Peucce, g.f.** este omisă scrierea iniţialei **p** a cuvintelor.
[2] Scris: obdeşte.

pessi, g.m.pl. dicuntur medicamenta quæ in vellere naturalium[1] **mulierum**[2] **appanuntur** doftorie de trupul cel de ruşine fămeiesc

pessime, adv. prea rău

pessimus,-a,-um prea rău, rea

pessinuntius,-a,-um den oraşul Pesinus[3], pesecnunţiian,-că

Pessinus,-untis, g.f. oraş în Frighiia

pessulatus,-a,-um înverigat,-ă, cleaşniţat,-ă, înzăvorat,-ă, înreteţat,-ă

pessulus,-i, g.m. încuietoare, cleaşniţă, zăvor

pessum, adv. îndărăt, dedesuptul tălpii, spre partea cea de jos

pessundo,-as,-dedi,-are calcu jos

pestifer,-a,-um aducători de moarte mortăcină,-re

pestifere, adv.

pestiferus,-a,-um

pestilens,-tis, g.o.

pestilentia, g.f.

pestilitas, g.f. apud antiquos legebatur pro peste

pestis, g.f.

petaliium, g.n. unsoare scumpă făcută din frunza şpichinardului

petalon, g.n. frunză de lemn

Petalus,-i, g.m. numele unui bărbat /[241r]

petasatus,-a,-um de pălărie, de işlic lat, de işlic popăsc

petasio, g.f. pulpă de porc sau pecie de coaste de porc

petasites, g.m. numele unii ierbi

petaso,-onis, g.m. pecie de coaste, coaste de porc

petasunculus, g.m. soldurişor, costişoară

petasus,-i, g.m. pălarie, işlic popăsc lat

petaurista, g.m. jucători, săritori, fugitori

petaurium, g.n. sărire, fugire meşteşugitoare prin cercuri, printre săbii scoase

petasco,-is,-ere foarte pohtescu, rogu, ceiu

petesso,-is,-ere antiquum verbum pro peto ceiu, pohtescu; iarăş: după dîns leşuiescu

petigo,-iginis, g.f. *pecingine*[4]

Petilia, g.f. oraş italienesc în ţînutul Lucaniei

petilius, g.m. o floare foarte frumoasă de toamnă

petilus,-a,-um supţîre, brudiv,-ă, gingaşi,-e, mic,-ă

petimen,-nis, g.n. ulcus in humeris jumentorum

petiolus, g.m. picioruş; iarăş: codiţa pearei sau a mîrului

petisco,-is,-ere prea ceiu

petitio, g.f. cearere, rugare

petitor, g.m. ceietori, procatorul pîrîtoriului ponosluitori

petitorius,-a,-um de cerut

petitrix, g.f. fămeaie pîrîtoare, ponosluitoare

petitum, g.n. cerămînt, cearere

petitus,-us, g.m. idem

petitus,-a,-um cerut,-ă, lovit, gonit,-ă

peto,-is,-ere ceiu, pohtescu, rogu; iarăş: lovăscu, apucu spre dîns

petoritum, g.n. car, cotigă

Petosiris, g.m. un mathematic eghiptenean

Petra,-æ, g.f. stîncă de piiatră; iarăş: oraş în Siţiliia

Petræa, g.f. ţînut araviesc

petræleon, g.n. ulei de petreleum

petricosus,-a,-um stîncos,-ă

petro, g.m. petrones rustici dicti sunt a veteribus a petrarum asperitate et duritia om prost (mojic), vîrtos şi căscăund

petrolium, g.n. uloi picători din stînci

Petronia, g.f. muiarea lui Vitelus; iarăş: numele unii gîrle

Petronius, g.m. vătaf eghiptenesc supt împăratul Avgust

petroselinum, g.n. pătrînjel

petrosus,-a,-um stîncos,-ă

petalens,-tis, g.o. zglobiv,-ă

petulenter, adv. zglobiveaşte

petulentia, g.f.

petuleus,-a,-um

petus, g.m.; vide: pætus chior, ponivos

Petuscum Palatii, g.n. loc adevărat au fost în Roma

Peucce, g.f. un ostrov micşoraş /[241v] în gura Dunărei

peucedanum, g.n.

peucedanus,-i, g.m. idem

---

[1] Scris: **naturalibus**, corectat ulterior.

[2] Scris: **mulieribus**, corectat ulterior.

[3] Scris: Pesnus.

[4] Scris de altă mînă.

Peuces, g.m. numele unii rumpturi din Dunăre
Peucetia, g.f. loc în chipul ostrovului în Ţara Italiei, care într-alt nume îl chiiamă Calabriia
pexatus,-a,-um veste pexata indutus îmbrăcat în haină pieptănată, în furmă cu flori şi cu ranţuri
pexitas, g.f. ţeasere tărcată în chipul sîtei, în furma pieptănatului
pèxus,-a,-um pieptănat,-ă
peziæ, g.f. bureţi cu coadele mărunte

PH

Phabrianum, g.n. oraş nemţăsc, Brema
Phacion, g.n. oraş thessalienesc
Phææs, g.m. năroadele ostrovului Corţira
phæcasiarius, g.m. popă, de pă încălţămînta fecasium
phæcasiatus,-a,-um de ciobotă cu numele fecasium
phæcasium, g.n. numele ciobotei care o au purtat popii
phæcasius, g.m. idem
Phædon,-onis, g.m. un în [sic!] înţelept, ucenicul lui Socrates
Phædra, g.f. fata împăratului Minos criteanul, muiarea lui Theseus
Phædrus,-i, g.m. unul dintre ucenicii lui Plato
Phædyma, g.f. o fată a unui boiari persean cu numele Otrenes[1]
Phæniana, g.f. oraş nemţăsc, **vulgo Bebenhusium**
Phæstus, g.m. un oraş şi munte în Creta
Phæthon, g.f. fiiul lui Apollo şi a Cletesiei
Phæthontiades, g.f.pl. surorile lui Faeton; **alias: Heliades**
Phætusa, g.f. fuit una ex filiabus Solis
phægædena, g.f.; vide: phægadeana feali al bubelor sau al zgaibelor, care în trup pre sine pînă la os să manîncă înlăuntru
phagædenicus,-a care are aceaste zgaibe
phæineus,-a,-um; vide: fagus,-i, faginus de fag
phaginus,-a,-um idem
phago,-onis, g.m. mîncători mare
phagus,-i, g.f. fag; **vide: fagus**
phalacrocorax,-cis, g.m. coţofană de apă, coţofană pleşuvă
phalacros, g.m. Latine calvus pleşuv
phalæ, g.f.pl. turn de lemn care cei de demult l-au zidit în locul de privirea jocului
phalecium, g.n. vearş cu cinci picioare
Phalæcus, g.m. numele unui bărbat
phalagæ, g.f. prăjină, bot, vîrghie
phalangarii, g.m. viteaji de şireag stătători
phalangarius, g.m. purtători de poväruri
phalangitæ, g.m.pl. nărod întrarmat de zeace mii de pedestraş au fost /[242r]
phalangites, g.m. numele unii ierbi sau feali al ierbii
phalangium, g.n. paianjin veninat cu picioarele lungi
phalango,-as cu vîrghiia rădicu, prăvălescu
Phalantus, g.m. numele unui bărbat
phalanx,-gis, g.f. şireag de oaste rînduit; iarăş: săgeata cea arătătoare a funtului (a cumpenei)
phalarica, g.f. unealtă de hier în chipul săgeţei, săgetătoare spre vrăjmaşi
Phalaris, g.m.[2] un domn nemilostiv siţiliian
phalarismus, g.m. următori lui Falaris, mare nemilostivire
phaleræ, g.f.pl. acoperitoare de şa, împodobire de cal, ghizdăvire
phaleratus,-a,-um împodobit,-ă
phalærides, g.f.pl. pasări seluţieneşti [sic!]
Phalerium, g.n. oraş în Hetruriia
Phalisci, g.m.pl. năroade hetrurieneşti
phanaticus,-a,-um cu capul răzvrătit,-ă, multe însămnători de seamne văzători,-re, nebunitori
Phanes, g.m. nume bărbătesc
Phanesii, g.m. năroade într-un ostrov de cătră crivăţ, cu ureachile lungi
Phaneta, g.f. soarele, care în toate zile iarăş răsare
phanias, g.m. trufaş, falnic
phantasia, g.f. vedeare, chip învîrtejitori în mintea omului
phantasma,-atis, g.m. însămnăciune de somn, vedeare de noapte, vedeare văzută
phantasticus,-a,-um de vedeare, de chip
phanum, g.n. capişte, biserecă, capolnă
Phaon, g.m. un voinic frumos din Lesbus
Pharæ, g.f.pl. oraş în ostrovul Creta

[1] Scris; Отранась

[2] Iniţial scris **g.f.**; corectat prin ştergere.

pharaones, g.m.pl. numele împăraţilor egipteneşti au fost
pharetra, g.f. tulbă
pharetratus,-a,-um de tulbe, tulbit,-ă
Pharia, g.f. ostrov la oraşul horvăţăsc la Iadera
phariacius,-a,-um farienesc sau fariian,-că
pharias, g.m. şarpe brăzditori cu coada
Pharisæi, g.m.pl. oameni au fost între nărodul jidovăsc în Iudea întru orînduiala învăţăturii biserecei usebiţi, cu îmbrăcămîntul şi cu ţînearea orînduialei, de nărodul cel de obşte aleşi
pharisaicus,-a,-um farisienesc,-ă, mîndricesc biserecesc,-ă
pharius,-a,-um fariian, den ostrovul Farius
pharmaceutice, g.f. doftorie[1] tămăduitoare cu băutura şi cu praful
pharmaceutria, g.f. fărmăcătoare
pharmacodes, g.m. mirosul doftoriei[2]
pharmacopola, g.m. păticari, vînzători de doftorii
pharmacotrophii, g.m.pl. mîncători de venin, de otravă
pharmacum, g.n. doftorie, otravă, venin /[242v]
Pharmacusæ, g.f. doao ostroave în Marea Egheum
Pharmax,-cis, g.m. fiiul împăratului Mithidrates [sic!][3] din Pont
Pharos, g.m. ostrov în Alixandriia Egipteneascâ; iarăş: un turn iarăş acolo, în care noaptea au pus lumină, spre care corăbiiarii au sămăluit; de aici toată zidirea luminătoare faraus [sic!] să zîce
Pharsalia, g.f. ţînut machidonesc
Pharsalos, g.f. oraş al Ţărei Greceşti în ţînutul thessalienesc
Pharsalum, g.n. idem
Pharsusii, g.m.pl. năroade africeşti
phase, g.f. paşti, meargere de ceaea parte
phaselinus,-a,-um de bob turcesc
phaselus,-i, g.f. corabie de miljoc; **item** poamă corăbiiască
phaseolus, g.m. bob turcesc, mazăre turcească
phasganion, g.n. nume de iarbă care într-alt nume iaste **xinphion et gladiolus**
phsiana, g.f.
phasianarius, g.m.
phasianus,-i, g.m.
Phasiolus, g.m. o apă curgătoare în Colchis
phasma,-atis, g.m. vedeare, însămnare
phecassius, g.m. feali al ciobotelor
phellandrios, g.m. iarbă crescătoare în loc umed
phellus,-i, g.m.
Pheaneus, g.m. aleşteu arcadienesc, a căruia apă noaptea îi iaste păgubicioasă, zîoa foarte bună
phengites, g.m. piiatră în chipul marmurei
phenion, g.n. o iarbă
Pheræ, g.f. oraş în Thessaliia
Pherecrates, g.m. un poetic comedieţ în Athina
Pherecydes, g.m. numele unui poetic înţelept
pheretrum, g.n.; vide: feretrum
Pheugarum, g.n. Marpurgum, oraş nemţăsc
phiala, g.f. păhar cu flori
phiale, g.f. idem
phidiacus,-a,-um fidiecesc,-ă, de la Fidiias
Phidias, g.m. un cioplitori de chipuri vestit
phiditia, g.n.pl. ospăţ de obşte au fost la laţedemoneani, în care s-au ospătat prea cu buna măsură
Philadelphia, g.f. dragoste sau iubire frăţească; iarăş: oraş în Asiia
philadelphus,-i, g.m. iubitori de frati
philalethes, g.m. iubitori de dereptate
Philemon un fii al lui Apollo de la Chione nimfa
philantropia, g.f. iubire omenească, dragoste omenească, de omenie
philantropium, g.n. idem
philantropos, g.m. iubitori de oameni; iarăş: turiţă lipicioasă
philarchus,-i, g.m. pohtitori, iubitori de domnie
philargyria, g.f. iubire de bani, scumpeate, lăcomie /[243r]
philargyrus, g.m. iubitori de bani
philautria, g.f. iubirea sa, mîndrie
Philemon, g.m. un înţelept de comedii; iarăş: numele bărbaţilor
Philenorumare, g.f. un loc foarte cumplit în Africa între Cartago şi Ţirene
phileremus, g.n. iubitori de pustie
Philesius, g.m. numele de obşte al lui Apollo
philetæria, g.f. guşa-porumbului, iarbă

[1] Scris: доθорие
[2] Scris: доθориеи.
[3] Scris: Митхидатать.

Philetas, g.m. un poetic scriitori de eleghii
Phileum, g.n. oraş frisienesc
Philides, g.m. schimbători de cai de care pomeneaşte Plutarhus
philippensis, g.m. filipisean
philippeus, g.m. un florint de aur
Philippi, g.m.pl. oraş machidonesc în cîmpii căruia s-au hărţuit Avgust cu Brutus
philippicus, g.m. florint de aur, filep, taler şpaniolesc
philippicus,-a,-um filipicesc,-ă, de pă oraşul Filipi
Philippides, g.m. un poetic comicus vestit
Philippopolis, g.f. oraş în Machiedoniia
philippus, g.m. iubitori de cai
Philistini, g.m. lăcuitorii Palestinei
Philo,-onis, g.m. numele unui înţelept jidovăsc
philocalus, g.m. iubitori de frîmseaţe, împodobit
philochares, g.m. o iarbă
Philochorus, g.m. poeticul şi gîcitoriul de la Athina
Philocles, g.m. scriitori de comedii athinean, pre carele pentru fiinţa lui cea prea mînioasă l-au chiemat Bilis
Philocrates, g.m. un athinean pre carele Demosthenes l-au mărtuirsit vînzători a fi
Philoctetes, g.m. fiiul lui Psantic, soţul de cale al lui Hercules[1]
philodespotus, g.m. carele iubeaşte pre domnu-său, iubitori de domn, de stăpîn
philoemus, g.m. săbiiari de vin, iubitori de vin
philogya, g.f. iubire de fămeaie
philologia, g.f. iubire de grai împodobit
philologus,-i, g.m. iubitori de vorbă împodobită, învăţători de grai împodobit
philomathes, g.m. învăţători bucuros
philomela, g.f. preveghitoare
philomusus, g.m. iubitori de învăţătură
philonicus, g.m. pohtitori de biruinţă, arţăgaş
Philopomen, g.n. un căpitan vestit al grecilor
philopolemus, g.m. iubitori de război, bucuros oştitori
philoponus, g.m. iubitori de muncă, de lucru
philos, g.m. iubitori, priiatin bun
philosophaster, g.m. iubitori de filosofii sau pohtitori, iubitori de înţelepţii, următori de înţelepţi /[243v]
philosophia, g.f. aşezare de înţelepţie şi de învăţătură şi pohtire; învăţătura înţelepţească
philosophicus,-a,-um filozofăsc,-ă, de orînduiala şi gonirea înţelepţiei
philosophor,-aris filozofăscu, înţeleptescu
philosophus,-i, g.m. iubitoriul înţelepţiei, pohtitoriul şi învăţătoriul dereaptei învăţături
philostorgia, g.f. dragostea părinţilor spre fii, purceaderea drăgăstoasă firnică a părinţilor spre noi
Philostratus, g.m. înţelept den Lemnus care au trăit în zîlele împăratului Severus
philotheorus, g.m. cugetători înţelepteaşte, cu cugetul toate descusători
philoxenum, g.m. gazdă bună, iubitori de veniţi
philtrum, g.n. mîncare întăritoare spre dragoste, căriia numele-i iaste **Ierutamnum**
philura, g.f. coaja cea dinlăuntru a teiului, pă care au scris cei de demult; iarăş: hîrtie
philyra, g.f. idem
phimosis, g.f. nevoia mădulariului bărbătesc cînd aşa i să strînge piialea, cît de pre ghindă nu să poate împula, sau iarăş spre dînsă nu să poate răsturna
Phinnus,-i, g.m. fii au fost lui Aghenor; **hinc: phineus,-a,-um**[2]
Phison, g.m. gîrla Ganghiia în Indiia
Phla, g.f. ostrov în aleşteul africesc cu numele Triton
phlebotomia, g.f. tăiare de vînă, slobozire de sînge
phlebotomum, g.n. hier de tăiat vîna, de lăsat sînge
phlebs,-bis, g.f. vînă
Phlegeton,-ontis, g.m. gîrlă den iad hierbinte, făcătoare pară
Phlegias, g.m.; vide: Phlegyas fiiul lui Mars, împăratul luapitheanilor
phlegma,-atis, g.n. flegmă, muci
phlegmaticucus,-a,-um flegmatic,-ă, mucos,-ă, sau în care de acest feali de umezeală domneaşte
phlegmon, g.f. unflătură hierbinte asudătoare
Phlegon, g.m. unul dintre caii soarelui

[1] Scris: Хѣркулась.

[2] Recte: **phinneus,-a,-um**.

phlegontis, g.f. piiatră scumpă, care aşa iaste, ca cît ar avea într-însa pară
Phlegra, g.f. oraş în Machidoniia
Phlegræi campi un cîmp gras în Italiia; iarăş: alt cîmp în Thessaliia în care uriiaşii au luptat împotriva lui dumnezău
Phlegræ, g.f. oraş machidonesc
Phlægræus, g.m. unul dintre ţentaurus
Phlegyas, g.m. fiiul lui Mars
phleos, g.m. o iarbă cu frunza înţăpoasă
Philius, g.m. oraş al Ţărei Greceşti
phlomos, g.f. nume de iarbă
phlox, g.m. iarbă cu faţă împodobită, fără miros
phlyctænæ, g.f. zgaibă băşicoasă /[244r]
phlyzacium, g.n. zgaibă băşicată în sus, bubă
Phobetor,-oris, g.m.n. fiiul lui Somnus
phoca, g.f. viţăl de mare
Phocæa, g.f. oraş în Frighiia şi Cariia
Phocæeses, g.m. lăcuitorii Foţei
Phocænses, g.m. idem
Phoeinici, g.m.pl. lăcuitorii ţînutului Foţis
Phocas,-as, g.m. numele unui împărat rimlenesc
Phocenses, g.m.pl. foţiseani
Phocion, g.m. un om vestit în Athina
Phocis, g.f. ţînut al Ţărei Greceşti
Phocilides, g.m. filosof miletonisean
Phoebas,-adis, g.f. gîcitoare, călugăriţa lui Apollo
Phoebe, g.f. dumnezăiţa Diiana, luna
Phoebus, g.m. un nume al lui Apollo; **hinc: phoebeus,-a,-um**
Phoenices, g.m.pl. lăcuitorii Feniţiei
phoeniceus,-a,-um în faţa căstanei
Phoenicia, g.f. ţînut sirienesc pînă în toată Iudea, în care snt oraşurile Tirus şi Sidon, Libanul şi Carmelul[1] sînt munţi
phoenicobalanus, g.m. poama curmalului eghiptenesc, în care deaca mănîncă omul să îmbată ca de vin
phoenicopterus, g.m. o pasăre cu peanele roşii
phoenicurus, g.m. o pasăre cu coada roşie
Phoenicussa, g.f. unul dintre ostroavele vulcanieneşti
Phoenissa, g.f. feniţiiancă
phoenix,-cis, g.f. finic, faţa căstanei, curmal
phoenix o pasăre cu peanele roşii aravienească, în chipul vîlturului, care după ce trăiaşte şase sute de ani, pre sine să arde şi dintr-a sa cenuşă iarăş să naşte de iznoavă
Phoenix iarăş: gîrlă thessalienească
Pholoe, g.f. un munte păduros în Arcadiia
Pholus, g.m. un ţentarus, fiiul lui Ixion
Phonascus, g.m. dascal învăţători al purtării şi al sunării graiului
Phorbas,-antis, g.m. unus ex comitiibus Æneæ
Phorcys, g.m. un fii al lui Neptunus
Phormio, g.m. numele multor oamini mari
phosphorus, g.m. luceafăr, leteneaşte **lucifer**
Phragmon, g.m. un cioplitori de chipuri vestit
Phraortes, g.m. împărat indienesc
phrasis, g.f. modul graiului, fiinţa
phrenes, g.f. acăţătoare sau mreajă
phrenesis, g.f. lingoare
phreneticus,-a,-um bolnav de lingoare,-ă
Phrixa, g.f. oraş în Peloponesus, într-alt nume Prestus
phronosis, g.f. minte mare, înţelepţie
Phrygia, g.f. ţînut în Asiia cea Mică, în care au fost Troada
phrygianus,-a,-um haină, rufă ţăsută, cusută în chip frighienesc /[244v]
phrygio,-onis, g.m. ţăsători de mătasă
Phrygius, g.m. gîrlă în Frighiia
Phryne, g.f. o fămeaie spurcată, vestită au fost în Athina
Phrynichus, g.m. athinean înţelept, scriitori de traghedii
phrynion, g.n. o iarbă înt-alt nume **paranychia**
Phrynis, g.m. un căpuzari vestit de demult
phrynos, g.m. broască mare trăitoare în gunoaie
Phryx,-gis, g.m. frighiian
Phryxus, g.m. fiiul lui Athamas de la Nefelest [sic!]
Phthia, g.f. oraş thessalienesc, patriia lui Achiles, de pre care să zice **Phtius**
phthiriasis, g.f. păduchime, boală păduchioasă
phthirophagi, g.m. oamenii mîncători de păduchi, lîngă Marea Euxinum
phthisis, g.f.
phthisicus,-a,-um
Phthius, g.m. Achiles[2]; iarăş: lăcuitoriul Ftiiatiei

[1] Scris: Кармалуль.

[2] Scris: Акилась.

phthongus, g.m. glas, sunet
phthorium, g.n. toată doftoriia cu care pă copiii cei morţi din mumîni îi trag afară
Phthuris, g.f. oraş în Ţara Harăpască
phu, g.n. iarba Mairei Magdalinei
phy, interjectio fiha! hui!
phycis, g.f. un peaşte care primăvara iaste tărcat, altădată alb
phycites, g.m. feali al pietrilor scumpe
phycos thalassium sălată de mare
Phycus,-untis, g.f. un munte în Libiia
Phycausæ, g.f.pl. ostroave către Libiia
phygetheon, g.n. iarbă lată, nu lunguiaţă, iară vîrtoasă
phylaca, g.f. casă de prins, temniţă
Phylace, g.f. oraş în Thessaliia
phylacista, g.m. păzîtori de temniţă, temniceari
phylacterium, g.n. doftorie păzîtoare împotriva otrăvei
phylitis, g.f. limba-cerbului, iarbă
phyllon, g.n. frunză de iarbă, frunză de lemn, ramură de lemn, chică
physeter, g.m. chit mare, care atîta de multă apă sufla în sus din doao găuri în cap, cît corabiia o covîrşaşte
Physica, g.n.pl. cărţile lui Aristotel de fire
physice, g.f. învăţătură de înţeleagerea firei
physicus,-a,-um de fire, firesc,-ă
physiognomia, g.f. învăţătură de fire şi de starea trupului
physiognomon, g.m. dascal cunoscători de om, ce feali de năravu să aibă, din privirea cea denafară, din furma trupului şi din faţă
physiognomus, g.m. idem
physiologia, g.f. grai, vorbă de lucrurile fireşti
physiologus, g.m. vorovitori das/[245r]cal învăţători de lucrurile firnice
physionomia, g.f. prorocire, gîcire din lucrurile firnice
physionomus, g.m. înţelegători spre fire
physis, g.f. fire

PI

piabilis,-e curăţîcios,-ă, şterg ăcios
piacularis,-e de curăţît
piaculum, g.n. jîrtvă curăţîtoare; iarăş: oarecare faptă rea
piamen,-nis, g.n. jîrtvă spre curăţenie
piamentum, g.n. idem
piatio, g.f. dobîndire de milă, îmblînzire, pocăire
piatrix, g.f. fămeaie muncitoare cu jîrtvă curăţîtoare
pica, g.f. coţofană
picatus,-a,-um răşinat,-ă
picea, g.f. lemn roditori de răşină în chipul chiedrului
picaster, g.f. brad sălbatec, răşinos
Pieni, g.m.pl. năroade italieneşti în ţinutul Piţenum
Picentes, g.fm. idem
Picenum, g.n. ţînut al Ţărei Italieneşti, în preajma Mărei Vineţieneşti
Picenus,-a,-um piţenusean,-că
piceus,-a,-um de răşină, răşinos,-ă
pico,-as răşinescu
pirris, g.f. salată sălbatecă
pictarium, g.n.; vide: infra: pyctarium tabliţă şi catastişel mic, întru care numele judeţilor şi lucruri de judecată sînt scrise
pictones, g.m.pl. năroade frînceşti
pictor,-oris, g.m. zugrav
pictura, g.f. zugrăvitură
picturatus,-a,-um zugrăvit,-ă
pictus,-a,-um scris,-ă, zugrăvit, cu chip împodobit,-ă
Picumnus, g.m. dumnezău au fost în idolimea cea de demult rimlenească
Picus, g.m. [1];iarăş: numele unui împărat letenesc
pie, adv. blîndiţeaşte, dumnezăiaşte, svinţeaşte
Pieria, g.f. oraş machidonesc lîngă care un munte s-au sfinţit muzelor
Pierides, g.f.pl.[2] muzele din muntele Pieriia
pierius,-a,-um din muntele Periia, ţîitori de muze[3]
Pierus, g.m. tatăl lui Linus
pietas, g.f. viiaţă dumnezăiască, curăţie, credinţă
pigendus,-a,-um lenevitori,-re
pigeo,-es,-gui verbum personale legitur apud Plaut. leaneş sîntu
piger,-a,-um leaneş,-ă, împuţît,-ă
piget, imper. mi-e leane, lenevăscu
Pigmalion,-onis, g.m. fiiul împăratului Belus tiruseanul

---

[1] Spaţiu liber în text.
[2] Scris: **g.m.pl.**; corectat ulterior.
[3] Scris: myze.

pigmenta,-orum, g.n. zugrăveale, văpseale de zugrăvit
pigmentarius,-a,-um vînzători de văpseale,-re
pigmentatorius,-a,-um de văpseale, de zugrăveale
pigmentatus,-a,-um uns,-ă, zugrăvit,-ă, văpsît,-ă /[245v]
pigmentum, g.n. văpseală ungătoare, unsoare văpsîtoare, văpseală; iarăş: suliman, vicleşug
pigneratio, g.f. punere zălog, zălojire
pigneratitius, g.f. de zălog
pignerator, g.m. cerători de zălog, zălogitori
pignero,-as puiu zălog, zălojescu
pigneror,-aris zălojescu
pignora, g.n.pl. fiii, featele noastre carii căsătoriei sînt cu un zălog
pignus,-oris, g.n. zălog
pignoricapionis, g.n. zălojire, luare zălog
pigre leneveaşte
pigredo, g.f. leane, lenevire
pigreo,-es lenevăscu
Pigres, g.f. nume de gîrlă
pigresco,-is mă lenevescu
pigritas, g.f. leane
pigritudo, g.f. idem lenevire
pigritia, g.f. idem
pitrities,-ei, g.f. idem
pigro,-as, ant. lenevăscu, zăbovăscu
pila, g.f. pisulug, picior de pod, stîlp grămădit, glonţ, dardă, pilcă
pila, g.f. prima brevi mincie
pilani, g.m.pl. năroade rimleneşti oştitoare, carii au purtat darde
pilarius, g.m. bărdăoază care să joacă cu gloanţe şi cu păhară
pilates, g.f. o piiatră albă
pilatim, adv. stîlpeaşte
pilatus,-a,-um îndărdat,-ă, întrarmat,-ă
Pilatus în Iudeea vătaful romanilor au fost
pileatus,-a,-umn işlicat,-ă, cu işlic
pilentum, g.n. rădvan, hinteu, car
pileolum, g.n. işlicel
pileolus, g.m. idem
pileum, g.n. işlic, gugi, comănac, moţ
pileus, g.m. idem
pilicrepus, g.m. minciia răşinită pentru pricina bufnirei glonţului învăluitori în foc
pilo,-as părăscu, facu păru; iarăş: netezăsu, părul i-l zmulgu afară
pilosus,-a,-um păros,-ă
pilula, g.f. glonţişor mititel
pilum, g.n. romanii au avut dardă în trei muchii de războ
Pilumnus, g.m. tatăl lui Daunos, care au găsît arătura, pentru care apoi s-au ţîntu dumnezău
pilus,-i, g.m. păr (păr de cap)
Pimpla, g.f. munte traţienesc svinţit muzelor[1]
Pimplææ, g.f.pl. muzele[2] din muntele **Pimpla**
Pimpleides, g.m.pl. idem
pinaces, g.m. tablă de scris
pinacidium, g.n. catastif
piacotheca, g.f. loc de ţînut tabla
Pinarus, g.m. gîrlă ţiliţienească
pinaster,-stri, g.m. brad sălbatec /[246r]
pincerna, g.m. păharnic
Pindarus,-i, g.m. poetic din Thebas
Pindasus, g.m. numte asienesc
pindo,-is frîngu
Pindus,-i, g.m. munte în Thessaliia
pinea, g.f. idem quod pinus, Columel. brad (lemn)
pientum, g.n. pădure de brad
pineus,-a,-um de brad
pingo,-is,-xi zugrăvăscu, scriu chipuri
pigvarisu, g.m. care bucuros mănîncă gras
pive, g.n. subst.[3] grăsime de supt piiale
pingvedo,-inis, g.f. grăsime, gras
pingvefacio,-is mă îngraşu
pingvesco,-is idem
pingviarius iubitori de gras
pingviculus, g.m. grăsuleţ
pingvinarius, g.m. iubitori de gras
pingvis,-e gras,-ă
pingviter, adv. grăsîţeaşte
pingvitudo,-inis, g.f. grăsîciune, grăsîme
pinifer,-a,-um roditori de brad,-re, aducători,-re
Pinna, g.f. pană vîrtoasă, tuleai, peaşte, cigă; iarăş: un oraş în Ţara Italiei
pinnaculum, g.n. vîrful casei, vîrful turnului, pre care muma vîntului, veatrila şi cocoşul au obicinuit a-i aşeza
pinnatus,-a,-um cu vîrf, cu ţugui, vîrfuit

---

[1] Scris: музелорь.
[2] Scris: музеле.
[3] Şters: **adv.**

pinniger,-a,-um tuleios,-ă, solzos
pinnirapus, g.m. hărţuitoriul raţiiarius, care de pre coiful lui mirmillo celui ce să lupta cu dîns, pana o au răpit jos
pinnula, g.f. penişoară, tuleiaş, vîrful[1] ureachiei, arepă de peaşte
pinsito,-as măcinătorescu, frîngătorescu, pisătorescu, cocu, cocătorescu
pinsitus,-a,-um frîmt,-ă, măcinat, pisat în pio,-ă
pinso,-is,-sui cocu, macinu, pisăzu, frîngu grîu
pinso,-as idem
pinsor, g.m. pisători, frîngători de grîu, măcinători
pinsitor,-oris, g.m. idem
pinta, g.f. măsură, pint
pinus,-i et pinus,-us brad
pio,-as,-are[2] svinţeaşte cinstescu, iubăscu; iarăş: curăţăscu, îmblînzăscu
Pion, g.m. munte ionienesc
Pioniæ, g.f. oraş asienesc în ţînutul Teutraniei
piper,-ris, g.n. piperi
piperatus,-a,-um pipărat,-ă
piperitis, g.f. iarba piperiului de apă
pipilo,-as,-are şişeiescu, pipiescu în chipul păsărealei
pipio,-onis, g.m. pui de porumb
pipio,-is,-vi,-ire în chipul puilor de pasăre ţîrăiescu, piuiescu
pipo,-as,-are idem
pipulum, g.n. convitium tractum a pipatu pullorum sudalmă piuitoare, îmbăsăoare[3]
Piræus, g.m. zidire de ţărmure stătătoare afară cu corabiia au fost în Athina /[246v]
pirata, g.m. tîlhari de mare
piraterium, g.n. peşterea tîlharilor de mare
pirates, g.m. corabiia de tîlhari pă mare
piratica, g.f. tîlhărie de mare
piraticus,-a,-um de tîlhari de mare, tîlhărie de mare
Pirene, g.f. numele unii fîntîni în Ţara Grecească supt numele Acrocorinthus
Pirithous, g.m. fiiul lui Ixion
Piros, g.m. fiiul lui Imbrasus şi împăratul thraţiianilor
Pisa, g.f. oraş în Peloponesus; iarăş: oraş italienesc în Tusţiia
Pisæus,-a,-um piseian,-că, din oraşul grecesc Pisa
Pisander, g.m. un poetic mai dinainte decît Hesiodus
pisanus,-a,-um din oraşul italienesc, den Pisa
Pisaurum, g.n. oraş italienesc în ţînutul Piţenumului în ţărmurile Mărei Italieneşti, unde curge apa Pisaurus în mare
Pisaurus, g.m. gîrlă a Ţărei Italieneşti care să rumpe în mare la Pisaurum
piscaria, g.f. tîrg de peaşte, loc de vîndut peaştele
piscarius, g.m. vînzători de peaşte
piscarius,-a,-um păscăresc,-ă
piscatio, g.f. păscuire, păscărie
piscator, g.m. păscari
piscatorius,-a,-um păscari,-ţă, păscăresc, de păscărit
piscatrix, g.f. păscăriţă, păscăreasă
piscatus,-us, g.m. păscuire, păscuitul
pisciculus, g.m. peştişor, păsculeţ
piscina, g.f. aleşteu de peaşte; iarăş: cadă de băiat
piscinalis,-e de aleşteu de peaşte
piscinarius,-a,-um de aleşteu de mulţi peşti
piscis,-is, g.m.[4] peaşte
piscor,-aris păscuiescu
piscosus,-a,-um de mulţi peşti, păscos,-ă
pisculentus,-a,-um idem
Pisenor,-oris, g.m. numele unui ţeantaurus[5]
Piseus, g.m. numele unui tirhenus
Pisides, g.m.pl. lăcuitorii ţînutului Pisidiei
Pisidia, g.f. ţînut asienesc între Licaoniia şi Isauriia
Pisistratus, g.m. un tiran[6] den Athina
Piso,-onis, g.m. polecra cîtorva rimleani
piso,-as bobul, mazărea, ovăsul de pleavă, de coajă curăţăscu, zmulgu, sfărîmăscu, zdrumicu
piso,-is,-ere idem
pissa, g.f. răşină
pisasphaltus, g.m. clei răşinos

[1] Scris: vîrdul.
[2] Marcat marginal: /.
[3] Scris: îmbăsoare.
[4] Scris: **g.f.**; şters.
[5] Scris: цантаурусь.
[6] Scris: tirann.

pissaoleon, g.n. uloi de răşină
pissoceron, g.n. ceară răşinită
pistacium, g.n. nucă eghiptenească
pistillum, g.n. pisulug, pilug
pistis, g.f., Latine fides credinţă
pistolochia, g.f. feali al ierbii
pistor,-oris, g.m. cocători de pită, beachiiar
pistoria, g.f. oraş italienesc în ţinutul Hetruriei între Florenţiia şi Luca /[247r]
pistoricus,-a,-um de coacerea pîinei
pistoriensis,-e pistoriian,-că, den oraşul Pistoriia sau pistorienesc
Pistorium, g.n. nume de oraş
pistorius,-a,-um de cocători, de cuptorari, bechieresc,-ă
pistilla, g.f. morişoară, moară de mînă, rîşniţă
pistrina, g.f. moară, loc de măcinat, frîngătoare de grîu; iarăş: prea grea slujbă
pistrinensis,-e de moară
pistrinum, g.n. moară, pio, unealtă frîngătoare de grîu şi de mălai
pistris, g.f. nume de corabie; iarăş: nume de peşte şi de sămn ceresc
pistrix, g.f. cocătoare, pităriţă, bechireasă; iarăş: peaşte de mare; iarăş: sămn de steale
pistura, g.f. meşterşug de pită, măcinare, pisare, frîngere de grîu, coacere de pită
pistus,-a,-um a pinsor măcinat,-ă, pisat,-ă, sfărîmit,-ă, în pio pisat,-ă
pisum, g.n. mazăre
pisus,-a,-um pisat,-ă, frîmt,-ă, sfărîmit,-ă
Pitana, g.f. oraş asienesc în ţînututl Eolis, nu departe de la gîrla Caicus
Pitane, g.f. idem
Pitaneus, g.m. pitaniian
pitanites, g.m. idem
pithecium, g.n. fămeaie cu faţă scîrnavă, grozavă, cu obrazul de măimuţă
pithecus, g.m. măimuţă
Pithecusa, g.f. ostrov în marea Tirhenumului, aproape de gura Tiberisului
Pithoegia, g.f. sărbătoarea lui Dionisie sau a lui Bachus, care toată Ţara Grecească o au sărbat şi toată butea de vin s-au deşertat
Pitho, g.f. dumnezăiţa sloveasnicei voroave făcătoare de crezut
Pithodemus, g.m. un hărţuitori vestit
Pithodicus, g.m. un meşter vestit, ghizdăvitori de scule de argint
Piithonos Come numele unui loc adevărat în Asiia într-un cîmp
pitisso,-as pentru pricina gustărei pîţînel vinişor beau
pittatium, g.n. pînzătură unsă, care bolnavului pă cap sau pă coaste obicinuiescu a o pune
Pittacus, g.m. unul dintre şapte înţelepti
Pittheus, g.m. moşul lui Theseus
pituita, g.f. bale, gutunari, flegmă
pituitaria, g.f. iarba gutunariului
pituitosus,-a,-um gutunuros,-ă, bălos,-ă
pitylisma, g.n. învăţăciunea ageră a trupului cînd mînile întinzîndu-le afară, în vîrfurile deagetelor picioarelor ne ivîrtejim şi sărim
pityocampæ, g.f. iarme roditori în brad
pityonices, g.m.; vide: pithyonices biruincios în harţul Ţării Greceşti
pityrias, g.n. pită de tărîţă (tărîţoasă)
pitys, g.f. brad /[247v]
Pityulæ, g.f. numele doaor ostroave
pius,-a,-um temători de dumnezău,-re, blînd,-ă, dumnezăiesc
pix,-cis, g.f. răşină

PL

placabilis,-e îmblînzîcios,-ă, linicios,-ă, împăcăcios
placabilitas, g.f. îmblînzîciune[1]
placamen, g.n. îmblînzîtori
placamentum, g.n. idem
placate, adv. blîndiţeaşte, îngăduiţeaşte, liniţeaşte, cu linişte
placatio, g.f. îmblînzire
placatus,-a,-um îmblînzît,-ă
placendus,-a,-um plăcători,-re
placenta, g.f. plăcintă, călîie
Placentia, g.f. oraş al Ţării Italieneşti
Placentinus,-a,-um plaţemţiian,-că[2]
placeo,-es,-cui placu
Placia, g.f. oraş misienesc lîngă care iaste muntele Olimpus care să zîce Misus
placide, adv. cu blîndeaţe, cu linişte, lin
placiditas, g.f. blîndeaţe, linişte
placidus,-a,-um blînd,-ă, lin,-ă

[1] Scris: îmblînzînciune.
[2] Scris: плацанциан,кх.

placite, adv. plăcăţeaşte
placito,-as plăcătorescu, tribuinţăscu
placitum, g.n. istov, plăceare
placitus,-a,-um plăcut,-ă, drag,-ă, iubit,-ă
placo,-as îmblînzăscu, linescu
plærique, plæreque[1]**, plæraque** mai bine toţi,-te, alalţi,-te, mai-cu-asuprealnici,-cele, mulţi
plærunque, adv. mai bine totdeauna
plaga, g.f. lovire, bătaie; iarăş: loc usebit în ceastă lume; iarăş: mreajă vînătorească
plagiarius, g.m. furători de slugă, amăgitori, vînzători de slujnică
plagicer, g.m. născut spre răbdarea bătăiei
plagiosus,-a,-um gîrbăcios,-ă, bătători,-re, lovicios,-ă, pleznicios
plagium, g.n. furare de slugi
plagposus,-a,-um bătăcios,-ă, cu bătaia încărcat,-ă
plagula, g.f. loviturea; iarăş: lepedeiaş cusut, brăţîşor
plagusia, g.f. feali al peaştelui
Planasia, g.f. ostrov în Marea Ligusticum
Planasia, g.f. ostrov în Marea Tirhenului
plancæ, g.f.pl. scînduri, grinzi late, lăpoşate, care spre poduri au obicinuit a le grămădi sau pălan au obicinuit a face
planci, g.m. cu picioarlel late, tălpoşi, talpoşi
planctus,-us, g.m. ponos cu plîns, văietare, olecăire; iarăş: bătaie, lovire
Plancus, g.m. om mare rimlean
plancus; vide: planci
plane, adv. tocma, deplin, cu de-adinsul, la aiave, curat, derept
planeta, g.f. planită, stea prebegitoare /[248r]
plango,-is, planxi cu glas de vaiet plîngu, mă olecăiescu; iarăş: lovăscu, batu pieptulu-m în plînsu-m
plangor,-oris, g.f. plînsoare cu amar, cu umilinţă, vaiet, olecăială; iarăş: plesnire, bufnire, trăsnet
plaidus,-a,-um derept,-ă, neated,-ă
planiloquus,-a,-um grăitori ales,-re, grăitori curat, derept, slobod,-re
planipedia, g.f. comedie de miljoc, joc fără de papuci şi fără de ciobote
planipes,-dis, g.o. picior lat, tălpos,-ă; iarăş: jucători de voroave de miljoc, comedietori,-re
planities, g.f. pămînt derept, şes, cîmp şes, limpede
plano,-as netezăscu, îndereptezu
planta, g.f. talpă; iarăş: sad, altău
plantago,-iginis, g.f. iarbă de cal
plantanimalia, g.n.pl. ca acealea rodiri şi crescături în care pîţîn ceva sîmţîre iaste, ca bureatele, care cînd or să o rumpă jos să trage pre sine
plantanimantes, g.m.pl. idem
plantaris,-e de talpă
plantarium, g.n. sad, altuială; iarăş: butăşit spre sădirea viei, butaş
plantarius,-a,-um de sădit
plantatio, g.f. sădire, altuire
plantiger,-a,-um purtători de sad
planto,-as sădescu, plăntăluiescu
planula, g.f. strug netezitori
planum, g.n. sub. la aiave lucru, derept, luciu
planus, g.m. viclean amăgitori
planus,-a,-um şes,-ă, limpede, derept,-ă, luciu,-e, la aiave
plasma,-atis, g.n. făcătură, alcătuire
plastes,-stæ, g.m. lucrători de pămînt, meşter de tină, olari
plastice, g.f. meşteşug de oale, chipşor formăluit din tină, olărie
platalea, g.f. Ciceroni; alias: platea gînscă linguroasă, pasăre mare cu botul lat
platanetum, g.n. loc roditori de leamne platanus
plataninus,-a,-um de lemn de platanus
platanista, g.f.[2] peaşte din apa Ganghes[3]
Platanistus, g.m. un munte înalt în Peloponesus
platanus,-i, g.f.[4] lemnul platanus frunzos cu frunzele întinse afară cu umbră cuvioasă
platea, g.f. uliţă, curte, loc de adunat spre sfătuire; iarăş: numele unii pasări răpitoare din mare stîrv
Plateæ, g.f.pl. oraş al Ţărei Greceşti în ţînutul Boeţiei
Plateænses, g.m.pl. plateeni
Plato, g.m. un filosof mare vestit în Athina
platonicus,-a,-um de la Plato, platonicesc,-ă[5]

[1] Recte: **plæræque**.

[2] Scris: **g.m.**, corectat.

[3] Scris: Гангась.

[4] Scris: **g.m.**; corectat.

[5] Scris: platocesc,-ă.

platycerones, g.m.pl. jivini cu coarnele late /[248v]
platophthalmus, g.m. piiatră scumpă albitoare în chipul spumei
platyphyllon, g.m. iarbă cu frunza lată
platys, g.m. lat
plaudi, passive Cic. et Ovid.
plauditur, Virg.
plaudo,-is,-si,-ere mă bucuru, saltezu, batu în mîni, plesnescu, tepşăscu
plausibilis,-e iubit,-ă, bucurăcios,-ă
plausito,-as tepşitorescu, batu în palme
plausor,-oris, g.m. tepşitori, veselitori
plaustrarius, g.m. făcători de car
plaustrum, g.n. car
plausus, g.m. veselie, tepşire, plesnire în mîni, bucurie
plausus,-a,-um tepşit,-ă, plesnit, bătut în mîni
plauti, g.m.pl. cu picioare late, tălpoşi
plautinus,-a,-um a lui Plautus
Plautius, g.m. un poetic comediiaş, decît care nu iaste altul mai glumăţ între poeticii leteneşti
Plautus, g.m. idem
plebecula, g.f. nărodişor de miljoc, obşte
plebes, g.m. nărod de obşte
plebejus,-a,-um de rînd de miljoc
plebes, g.m. nărod de obşte
plebicola, g.f.[1] slugi iubitoare de nărod de obşte
plebiscitum, g.n. isprăvirea nărodului de obşte
plebitas, g.f. ignobilitas Catoni
plebs,-is, g.f. nărod
plectilis,-e sucit,-ă, încolăcit,-ă, legat
plecto,-is globăscu, batu, sucescu împreună, înşiru, spînzuru, încolăcescu
plectrum, g.n. pană de căpuz, arcuş, nuia cu care bate la canon
plegma, g.n.
plegmen, g.n. idem
Pleiades, g.f.pl. sămn ceresc de şapte steale
Plemmyrium, g.n. gîrlă siţilienească
plene, adv. plin
plenilunium, g.n. plinirea lunei
plenitudo,-nis, g.f. plinire
plenus,-a,-um plin,-ă
pleon, g.n. mai mult
pleonasmus, g.n. prisosîre în voroavă

[1] Scris: g.f.; corectat.

plerique,-æque,-aque pespre toţi,-te, mai asu-prealnici,-re
plerumque, adv. mai bine totdeuna
plethora, g.f. umezeală în trupul omului prea cu asupră
plethrum, g.n. măsură de urmă de o sută de picioare; iarăş: o lună
pleura, g.f. coastă
pleuriticus,-a,-um pre carele îl dor coastele
pleuritis, g.f. duroare de coaste
Pleuron, g.n. oraş etolienesc, patriia lui Meleagher[2]
Plexaure, g.f. dumnezăiţă de mare, fata lui Oţeanus şi a Thetisei /[249r]
plexus,-a,-um împletit,-ă, înşirat
plica, g.f. ranţă, *peatec*[3]
plicabilis,-e
plicatio
plicatura, g.f. idem
plico,-as
Plinius Secundus numele unui om
plinthides, g.f.pl. pietri de hotar cu care romanii pămîntul cel dobîndit de la vrăjmaşi l-au însămnat
Plistarchia, g.f. oraş carienesc
Plistarchites, g.m. plistarhiian
Plistenes, g.m. fiiul lui Pelops de la Hipodamiia
Plistoanax, g.m. fiiul lui Pausaniias, împăratul laţedemuneanilor
plistolochia, g.f.
plocamos Isidis, frutex est mari nascens
plodo,-is,-si bufnescu, plescnescu, puşcu
plorabundus,-a,-um olecăitori,-re, bocitori,-re, plîngători
plorandus,-a,-um plîngătorealnic
plorator, g.m. plîngători
ploratus,-us, g.m. plîns, plîngere
ploratus,-a,-um plîns,-ă
ploro,-as plîngu, mă olecăiescu
plostellum, g.n. cărucean
plostrum, g.n. car
Ploræ, g.f.pl. ostroave în Marea Ioniei
ploti, g.m.pl. cu picioarele late, tălpoşi, talpoşi

[2] Scris: Мелеагарч.
[3] Scris de altă mînă.

Plotina, g.f. muiarea împăratului Traian[1]
Plotinus,-i, g.m. un înţelept academic vestit
Plotius,-i, g.m. un orator mare care au trăit în Roma în vreamea lui Ţiţero[2]
Plotus,-i, g.m. polecra lui M. Acţius Sarsinas, care apoi s-au numit Plautus
pluma, g.f. fulg, penişoară
plumarius, g.m. văpsîtori cu pană (cu tuleai)
plumarius,-a,-um de fulgi, fulgesc,-ă
plumatilis,-e fulgos,-ă, cu fulgi ghizdăvit,-ă
plumatus,-a,-um pănos,-ă, fulgos,-ă
plumbago, g.f. vînă de obşte în baia de plumb şi de argint
plumbarius, g.m. meşter de plumb
plumbarius,-a,-um de plumb
plumbatæ, g.f.pl. glonţuri de plumb
plumbatura, g.f.n. plumbuire
plumbeus,-a,-um de plumb; iarăş: negru,-ă, tîmpav, zglobiv,-ă
plumbo,-as plumbuiescu
plumbosus,-a,-um plumbos,-ă
plumbum, g.n. plumb
plumesco,-is mă înfulgescu
plumeus,-a,-um fulgos,-ă
plumiger,-a,-um purtători de peane, de fulgi,-re
plumipes,-dis, g.o. cu piciorul fulgos, pănos
plumo,-as fulgescu, cu fulgi împodobăscu
plumosus,-a,-um fulgos,-ă, pănos
plumula, g.f. fulguleţ, penişoară
pluo,-is ploiu, plou /[249v]
pluralis,-e mulţos,-ă, multuratec,-ă
plurativus,-a,-um idem
plures, g.c. et hæc plura, g.n. mai mulţi,-te
plurifariam, adv. în mai multe chipuri
plurimum, adv. prea mare, prea mult
plurimus,-a,-um prea mult,-ă, foarte mult,-ă
plus, pluris, comparat. a multum, g.n. mai mult
plusculus,-a,-um mai multişor, mai multicel,-că
Plutarchus, g.m. un filosof vestit şi istoriceari care au trăit în vreamea împăratului Traianus şi Adriianus
plutealis,-e Cicero sigilla plutealia usurpat pro imagunculis que inclusæ sunt pluteis, id est tabulis răzmat în sus, acăţat,-ă, spre tăblii lipit, strîns
pluteus, g.m. unealtă de război scînduritä îngrăditä, lîngă care bat cetatea; iarăş: toată unealta scîndurită, scîndură de apărat
Pluto,-onis, g.m. fiiul lui Saturnus şi Opis, împăratului iadului
Plutus, g.m. dumnezăul bogăţiei
pluvia, g.f. ploaie
pluvialis,-e de ploaie
pluviosus,-a,-um ploios,-ă
pluvius,-a,-um de ploaie
Plynteria, g.n.pl. sărbătoarea Ţeresei au fost în Athina

PN

pneuma,-atis, g.n. suflet, duh
pneumaticus,-a,-um sufleţăsc, duhovnicesc,-ă
pneumonia, g.f. duroarea plumînilor
pneumonicus,-a,-um pă care îl dor plumînile

PO

pocillator, g.m. împlători de păhar
pocillatrix, g.f. împlătoare de păhar
pocillum, g.n. păhăruţ, păhăraş
pocoenium, g.n. păharul purecelui, băutură după cină pentru somn bun
poculentus,-a,-um băucios,-ă, care să poate bea
poculum, g.n. păhar
podager,-a,-um podraghiiari,-să
podagra, g.f. podraghie
podagricus,-a,-um podraghic,-ă
podagrosus,-a,-um podrăghios,-ă, **idem ut podragicus**[3]
Podalea, g.f. oraş liţienesc
Podalirius, g.m. fiiul lui Esculapius, prea vestit doftor au fost
Podarge, g.f. numele unii iape prea bine alergătoare
Podargi, g.m.pl. năroade thraţieneşti
poderis, g.f. dulamă lungă
podex,-cis, g.m. cur
podiolum, g.n. pridvoraş
podium, g.n. ziditurea spînzurătoare înainte spre privit, pridvor; iarăş: pizdă
Poean, g.m. tatăl lui Filoectes

[1] Scris: Траиань.
[2] Scris: Цицѣро.
[3] Recte: **podagricus**.

Poeantides, g.m. fiiul lui Poean[1] /[250r]
Poeale, g.f. zidire de foişor au fost în Athina în care s-au pricit înţelepţii stoicus
Poedium, g.n. oraş nemţăsc, Passaviia
poema, g.n. vearş scornit, aşezat
Poemen, g.m. păstori de oi; iarăş: un munte în Pontus
Poemenis, g.f. o căţea dintre cîini lui Acteon
poena, g.f. gloabă
poenalis,-e de globit
poenarius,-a,-um idem
poenicus,-a,-umn la cei de demult atît au făcut ca **poenicus,-a** feniţiian,-că
poenio,-is,-ire globăscu
poenitendus,-a,-um bănuitori,-re
poenitens,-tis, g.o. bănuitori,-re
poenitentia, g.f. bănuire, pocaanie
poenitet, imper. bănuiescu, îm pare rău
poenitudo, g.f. bănuială
poeniturus,-a,-um bănuitori,-re
Poenulus, g.m.[2] o basnă a lui Plautus
Poenus, g.m. carthaghinean
poephagus, g.m. o jivină indienească de doao ori decît calul mai mare
poesis,-is, g.f. învăţătură de întocmirea vearşurilor
poeta, g.m. poetic scornitori, aşezători de vearşuri
poetica, g.n. învăţătură poeticească
poetice, g.f. idem
poetice, adv. în chip poeticesc, poeticeaşte
poeticus,-a,-um poeticesc,-ă
poetificus,-a,-um făcători de poet,-re
poetor,-aris poeticescu
poetria, g.f. aşezătoare de vearşuri, poetică
pogonia, g.f. feali al stealelor cu coadă, al planitelor
pogonias, g.m. idem
pol, adv. iurandi aşa să mă ajute Barco [sic!]
Polemon, g.m. un filosof athinean căruia i-au fost tată Filostratus
polemonia, g.f. guşa-porumbului, iarbă
Polemorium, g.n. nume de oraş
polenta, g.f. lipie, călîie de orz, plăcintă de orz pisat, muiat
polentarius,-a,-um de orz pisat, muiat
Polentia, g.f. oraş în hotarul Liguriei
Poli,-olorum, g.n. doao călcîiuri a osiei ceriului nemişcăcioase
polia, g.f. stare de cai sau meargere de şireaguri de cai
polimenta dicuntur testiculi porcorum cum castrantur
polio,-onis, g.m. curăţîtori de sabii, de arme
polio,-is,-vi,-ire curăţăscu. împodobăscu
polis, g.f. Latine urbs oraş
polite împodobiţeaşte
Polites, g.m. fiiul lui Priiam au fost de la Hecuba
politia, g.n.pl. nărod, rînd orăşănesc
politicus,-a,-um de rînd orăşenesc, de pîrgăriia oraşului
polities, g.f. curăţîie
politio, g.f. împodobire frumoasă /[250v]
politor, g.m. idem quod polio
politulus, g.m. împodobiţăl
politura, g.f. curăţire împodobiţeaşte
politus,-a,-um curăţît,-ă, împodobit
Polla, g.f. muiarea poeticului Lucanus
pollen, g.m. floarea făinei grîului, faţa, para
pollen,-tis, g.o. tare, putearnic, putincios,-ă
Pollentia, g.f. tărie, puteare; iarăş: un oraş şi numele unui dumnezău roman
polleo,-es,-ui sîntu tare, putincioşăscu
pollex,-cis, g.m. deagetul cel mare al piciorului sau al mînei
pollicaris,-e de deagetul cel mare
polliceor,-eris,-litu[3] **sum** făgăduiescu, giuruiescu
pollicitatio, g.f. făgăduinţă
pollicitor,-aris prea făgăduiescu
pollicitum, g.n. făgăduială, giuruială
pollicitus,-a,-um făgăduit,-ă, giuruit,-ă
pollinarius,-a,-um de para făinei, de fruntea
pollinarium cribrum, g.n. sîtă deasă
pollincero est farinam in pistrino lucrifactam dividere
pollincio,-is,-xi cu balsam trupul cel mort ungu, îngropu; **proprie**: cernu
pollinctor, g.m. ungători de trup mort, îngropători de mort
pollinctura, g.f. purtarea de grijă a îngropării mortului

[1] Scris: Poeanь.
[2] Scris: g.um.; corectat.
[3] Recte: **pollicitus**.

pollincio,-onis a pollinceo, Cato
pollintor, g.m. cernători de făină
pollis, g.m. fruntea făinei, făină cernută
pollubrum, g.n. lighiin de spălat
polluceo,-es,-xi luminăţeaşte jîrtvuiescu cu pompă mare, svinţăscu
pollucibilis,-e domnesc,-ă, ghizdav,-ă, luminat,-ă
pollucibiliter, adv. văzăţeaşte, luminăţeaşte, ghizdăviţeaşte, prisosînţeaşte
pollunctum, g.n. cină ghizdavă de jîrtvuit, ospăţ cu scumpă cheltuială
polluo,-is pîngărescu
pollutio, g.f. pîngărire
pollutus,-a,-um pîngărit,-ă
Pollux,-cis, g.m. fiiul lui Tindarus şi a Ledei
Poloni, g.m. leaşii
Polonia, g.f. Ţara Leşască
polulus,-a,-um pro paululus,-a,-um et parvulus, antiquum pîţînteluş,-ă
polus,-i, g.m. căpătîiul ceriului, căpătîiele[1] doao a osiei ceriului; iarăş: ceriul
Polus, g.m. numele unui sofist de Agrighentom care au fost ucenicul lui Gorghiias
polyacanthos, g.m. iarbă mărăcinoasă, lînoasă
Polyægos, g.m. numele unui ostrov cu capre multe
Polyænus, g.m. un sofist csardiian
polyandrium, g.n. loc de multe coşcige, de multe gropi, unde au căzut /[251r] războiu
polyanthemum, g.n. piciorul-găinei, floarea-caprei
polyarna g.m. care are oi multe
polyarnus, g.m. idem
Polybius, g.m. un istoriceari vestit
Polycarpus, g.m. de multe poame; iarăş: numele cîtorva oamini
Pllycaste, g.f. fata lui Nistor au fost
polychronius,-a,-um de multă vreame, mult ţîitori,-re
Polycletus, g.m. cioplitori de chipuri vestit au fost întru vreamea-ş
polycnemon, g.n. iarbă de multe noduri
Pllycrates, g.m. un hătnogi din ostrovul Samus şi numele unui episcup din Efes
Polydamas, g.m. un troodean şi un ostaş vestit
Polydectes, g.m. împăratul din ostrovul Serfus
Polydora, g.f. numele unui ostrov şi dumnezăiţe de mare
Polydorus, g.m. fiiul lui Priiam de la Hecuba
polygala, g.f. iarbă cu mult lapte, iarba crucei
polygalon, g.n. idem
Polgnotus,-i, g.m. un zugrav vestit
polygonatum, g.n. peceatea lui Solomon
polygonoides, g.n. herba est folio lauri
polygonum, g.n. troscot
polyhistor, g.m. ştiutori a multe, cu multă învăţătură
polymitus,-a,-um de multe feaţe, de tort făţos, ţăsătură tărcată
Polymnia, g.f. una dintre 9[2] muse căriia numele îi iaste de pre mintea cea bună sau de pre cuget
polymixos, g.m. lămpaş, fălinari cu multe fufeaze
polyphagia, g.f. mîncare mare
polyphagus,-i, g.m. mîncători mult, mîncători mare
Polyphenus,-i, g.m. un uriiaş care au avut numai un ochi şi şi acela i l-au scos Ulises[3]
polyplusius, g.m. prea bogat
polypodium, g.n. pita-lui-Sveti[4]-Ioan
polyposus,-a,-um cu nasul bubos,-ă
polyptoton, g.n. de multe casusuri, căderi
polypus,-i, g.m. caracatiţă; iarăş: unflătură de nas, bubă de nas
polys, g.m. mult
polysyndeton figura cum sententiæ multorum articulorum convenienti copula continentur
polyrrichon, g.n.[5] părul featei sărace, iarba svintei Ilonei
polytropus, g.m. om văzut, umblat
Polyxena, g.f. fata lui Priiam
Polyxenus, g.m. căpitanul elinilor au fost; **hinc: polyxenius,-a,-um**
Polyxo, g.f. fămeaie din Lemnus, călugăriţă lui Apolo
Polyzelus, g.m. un peotic grecesc care au scris comedii
polyzonos, g.m. piiatră scumpă neagră în care sînt vine multe albe

[1] Iniţial scris căpătîiul; corectat prin suprascriere.

[2] Scris cu cifre arabe.

[3] Scris: Улисѣс.

[4] Scris: Свти.

[5] Recte: **polytrichon, g.n.**

pomarium, g.n. grădină de poame, cămară de meare
pomarius, g.m. vînzători de poame
pomeridianus,-a,-um de după amiiazăzi, de după prînz /[251v]
pomifer,-a,-um aducători de poame,-re, roditori,-re
pomilio,-onis, g.m. pitic, om scurt, piţirig
pomillus, g.m. idem
pomoerium, g.n.
Pomona, g.f. dumnezăiţa poamelor
pomosus,-a,-um pomos,-ă
pompa, g.f. pompă, rînd cu împodobită gătare, gătire de poamă
pompalis,-e, Iul. pompos,-ă, **pompabiliter, ejusdem, adverb.**
Pompei, g.m.pl. oraş al Ţării Italiemeşti, în ţînutul Campaniei
Pompejopolis, g.f. oraş ţiliţienesc într-alt nume Trananapolis
Pompejus,-i, g.m. un om mare rimlean
pompholyx feali al capului şi al arămiei
pompilus,-i, g.m. un peaşte în chipul corăbiei, de unde să zice şi nautilus
Pomponia, g.f. muma lui Stipio
Pomponius Atticus, g.m. un neamiş rimlean, om viteaz
pomposus,-a,-um pompos,-ă, cu împodobită gătire găticios,-ă
pomum, g.n. poamă cu coaja moale, măr
pomus, g.n. măr (lemnul)
ponderitas, g.f. antiqua vox
pondero,-as măsuru, cumpănescu, cugetu
ponderosus,-a,-um greu,-ea, povăros,-ă
pondo, g.n. indecli. punt, litră
pondus,-eris, g.m. povară, sarcină, greiuciune, măsură
ponducsulum, g.n. povăriţă, sărcioară
pone, adv. dindărătul, lîngă
Poneopolis, g.f. oraş thraţienesc, care apoi s-au numit **Philippolis**, mai pă urmă **Trimontium**
pono,-is puiu, aşezu; iarăş: spre făgăduinţă puiu jos
pons,-tis, g.m. punte, pod
Pontia, g.f. ostrov la Marea Tirhenumului
ponticulus, g.m. punticică, podişor
Ponticus,-a,-um pontusean,-ă, pontienesc,-că
pontifex, g.m. popă mare, arhiereu
pontificialis,-e arhieresc,-ă, de popa cel mare
pontificatus,-us, g.m. arhierie, popie mare
pontificia, g.n.pl. cărţi scrise de ţeremoniile popilor
pontificium, g.n. vredniciia popei celui mare
pontificus,-a,-um arhieresc,-ă, care iaste al popei celui mare
ponto,-onis, g.m. podari, vînslari
Pontus,-i, g.f. ţînut asienesc de la Armeniia pînă la Marea Euxinum şi Ponticum, unde dintîi au fost ţara bogatului împărat Mitridates[1]
popa, g.f. vită cumpărată spre jîrtvă sau măcelar de jîrtvă /[252r]
popanum, g.n. călîie de jîrtvit, azmă lată
popellus,-i, g.m. nărodişor
Popilius,-i, g.m. popa Carmentei[2], polecra Marcul; afară de acesta au fost încă doi Popilius
popina, g.f. cuhnie de obşte, cuhniia oraşului
popinalis,-e de cuhnie de obşte
popinatio, g.f. lingătură în cuhniia de obşte
popino,-onis, g.m. lingătareţ în cuhnie
popinor,-aris lingătorescu, zmîrcescu
poples,-plitis, g.f. plop
popona, g.f. unsoare unturoasă
poppysmus
populabilis,-e pustiicios,-ă
populabundus,-a,-um pustietori,-re, prădători,-re
popularis,-e de nărod, nărodesc,-ă; iarăş: de obşte, de jos
popularitas, g.f. prieteşug
populariter, adv. cu dragoste, după bună vădirea nărodului în chip de obşte
populatim, adv. idem
populatio, g.f. pustiire, jăfuire, robire
populator, g.m. pustiitori
populatrix, g.f. pustiitoare
populatus,-a,-um pustiit,-ă, robit,-ă
populatus,-us, g.m. pustiire
populatum, g.n. loc plopos
populeus,-a,-um de plop
populeus,-a,-um de plop [sic!]
populifer,-a,-um aducători de plop,-re
populneus,-a,-um de plop

---

[1] Scris: Митридатась.
[2] Scris: Кармантеи.

populnus,-a,-um idem
populo,-as pustiescu
Populonia, g.f. oraş în Hetruriia
populor,-aris pustiescu
populosus,-a,-um nărodos,-ă
populus,-i, g.f. prima longe plop
populus,-i, g.m. syllaba prima brevi nărod, tot nărodul oraşului
popysma,-atis, g.n.
popysmus, g.m.
porca, g.f. poarcă, scroafă
porcarius, g.m. purcari
porcarius,-a,-um porcesc,-ă
porcellus,-i, g.m. purcel, purceluş
porceo,-es verbum obsoletum oprescu, tăinuiescu
porcetra, g.f. scroafă, grăsună care încă numai o dată s-au purcelit
Porcia, g.f. jupîneasă rimleancă, fata lui Porţius Cato
porcinarius, g.m. vînzători de carne de porc
Porcinus,-a,-um de porc
porius,-a,-um de porc
porcius, g.m.,-a g.f. polecra seminţiei lui Cato rimleanul
porculatio, g.f. creaştere de porci
porculator, g.m. ţiitori, crescători de porci
porculetum, g.n. dîmbirea, muşunoirea pămîntului între doao brazde /[252v]
porculum,-i, g.n. est machinæ genus
porculus,-i, g.m. porculeţ, purcel[1]
porcus,-i, g.m. porc
Pordoselene, g.f. un ostrov împotriva Efesului în care iaste un oraş într-acestaş nume, pre carele-l chiiamă şi Porsolen
porcæla, g.f. feali al coimei
porphyra, g.f. urşinic, faţa urşinicului
porphyreticus,-a,-um de marmură
porphyriacus,-a,-um în faţa urşinicului
porphyrio,-onis, g.m. o pasăre streină
Porphyrione, g.f. numele unui ostrov
Porphyris, g.f. haină de urşinic, porfir; iarăş: numele unui ostrov
porphyrites, g.m. o piiatră scumpă vestită
porphyrius, g.m. un şarpe roşu indienesc, cu capul alb
Porphyrius, g.m. un filosof neamiş din Tirus

[1] Scris: murcel.

porraceus,-a,-um de horceag
porrectio, g.f. tindere acolo, dare lui
porrectus,-a,-um tins afară,-ă
porricio,-is,-xi,-ere puiu înainte, tintu
porriginosus,-a,-um chielbăşos,-ă, la cap chielbaş,-ă
porrigo,-inis chielbăşie de cap
porrigo,-is,-xi dau acolo, tinzu
porrina, g.f. sămănătură de horceag
porro, adv. et cojunctio la aiave, mai încolo, tîrziu, după aceasta, deci, prea, apoi, pă urmă
porrum, g.n. horceag, un feali de ceapă ca agima
Porsena, g.m. împăratul hetrucuseanilor
porta, g.f. poartă
Porta Angusta, g.f. oraş şpaniolesc
portabilis,-e purtăcios,-ă
portalis,-e idem
portatus,-us, g.m. purtatul, purtare, ducere
portendo,-is,-di,-ere însămnezu gîcire de ceale viitoare, însămnezu ceva
portentificus,-a,-um cumplit ciudat,-ă, minunat,-ă
portentosus,-a,-um ciudos,-ă, minunăcios,-ă
portentum, g.n. cindă, minune
porthmeus, g.m. vînslari
porticatio, g.f. legitur pro porticus apud Macrum loc de primblat
porticula, g.f. foişoraş
porticus, g.f. foisor
portio,-onis, g.f. parte, bucată, ştiuc
portisculus, g.m. păleari de corăbiiari, care îndeamnă pre păleari
portito,-as portu
portitor, g.m. vînslitori, vamăş de vînslit, podari, strîngători de vamă
portiuncula, g.f. părticică
porto,-as aducu, portu
portorium, g.n. plată de pod, de vînslit, plată de corabie
portula, g.f. portiţă, portişoară /[253r]
portulaca, g.f. troscot gras
portumnalia, g.f. jîrtva dumnezăului vînslitorilor[2]
Portunu, g.m. dumnezăul vînslarilor şi al vadurilor au fost întru păgînime
portunlia, g.n.pl. jîrtvuirea dumnezăilor vînslarilor, sărbătoarea cea de joc

[2] "l" a fost adăugat prin scrierea deasupra cuvîntului şi marcarea locului său în text.

Portuns, g.m. dumnezău de vad
portuosus,-a,-um vădos,-ă
portus, g.m. vad, ţărmure de vînslit; iarăş: liman, loc îndărneţ [sic!]
porus,-i, g.m. a medicis apellatur callis perdurus
porus, g.m. meatus cutis per quod sudor erumpit et pili gaura sudorilor, gaura părului în piialea omului; iarăş: piiatră frecătoare, netezitoare
Porus,-i, g.m. numele unui împărat indienesc pre carele l-au biruit Marele Alixandru
pos, ant. pro pons vel ut Varro ait potius significat potam quam potentem pod, punte
posca, g.f. liveji, băutură de apă amestecată cu oţăt
posco,-is, poposci pohtescu, rogu
Posideon, g.m. Græcis est mensis pre care noi o chiemăm luna Crăciunului, dechievrie
Possideum, g.n. oraş în hotarul Machiedoniei
Possidippus, g.m. un poetic comicus
Posidonia, g.f. oraş italienesc carele îl chiiamă şi Pestum
Posidonius, g.m. filosof din Siriia, din oraşul Apaniia[1], ucenic şi următori au fost lui Paneţius
positio, g.f. punere, iară la gramatici iaste cînd după o vocalisă doao consone să urmează şi apoi să zice **positio**
positivus,-a,-um pus,-ă, aşezat,-ă
positor, g.m. aşezători, făcători
positura, g.f. pusătura, aşezătură
positus,-us, g.m. idem
positus,-a,-um pus,-ă
Posnania, g.f. oraşul Pozna den Ţare Leşască
posse a putea
possessio, g.f. biruinţă, ocină, moşie
possesiuncula, g.f. ocinişoară, mărfuliţă întru putinţă-ş
possesivus,-a,-um biruitor,-re, ocinători,-re, moştenitori
possesor, g.m. biruitori, ocinători, uricaş, moşnean
possesus,-a,-um ocinat,-ă, biruit,-ă, moştenit,-ă
possestrix, g.f. legitur apud Afranim ocinătoare, moşneană,-că
possideo,-es,-edi biruiescu ocinezu, moştenescu, întru a mea puteare iaste
possibilis,-e putincios,-ă
Possidonia, g.f.; vide: Posidonia ţînut într-alt nume Lucaniia
possum,-es, potest pociu
post, adv. tempo apoi, după aceaea
post, præpo. serv. Acc. după lîngă /[253v]
postea, adv. după aceaea
posteaquam, adv. după ce
posteri, g.m.pl. rămăşiţele-ne, cei născuţ după noi, cei dă pă urmă
posterior,-oris, g.c. et posterius,-oris, g.n. mai de pă urmă, mai îndărăt
posteritas, g.f. după urmare, urmarea cea dindarăt, cea de pă urmă
posterius,-oris, comp. mai de pă urmă
posterius, adv. mai pă urmă
posterus,-a,-umn cel următori,-re, de-pă-urmatecul,-a, cel de pă urmă
postfero,-ers, postuli, postlatum mă puiu pă urmă, aducu pă urmă
postfuit, posthabitum est Salust. pă urmă, dinapoi pus
postgeniti, g.m.pl. cei de după noi
posthabeo,-es,-bui decît cesta mai de jos îl ţîu, înapoi îl puiu
posthac, adv. după aceasta
posthinc, adv. de acum, de după aceasta
Posthumia, g.f. o călugăriţă vestalis[2]
Posthumius, g.m. numele romanilor
posthumus, g.m. după moartea tatălui născut
posthumus,-a pro futuro sequent et postero de după noi
postica, g.f. uşă dinlăuntru
posticula, g.f. et posticulum, g.n. uşuliţă denlăuntru
posticum, g.n. uşă denlăuntru
posticus,-a,-um denapoi, dendărăt, de după dîns
postidea, adv. pro postid seu postea după aceaea, apoi
postilena, g.f. pohii [sic!]
postilla, adv. idem quod postea după aceaea; **item, vulgo:** carte de propoveduit de obşte
postis,-tis, g.m. lipitoare de uşă

[1] Şters: a căruia.

[2] Scris: вастались.

postliminium, g.n. venire acasă, venire
postmeridianus,-a,-um vel posmeridianus de după amiiazăzi
postmitto,-is,-si lapădu îndărăt, nimic nu-l socotescu, nu-l bagu în samă
postmodo, adv. după aceaea
postmodum, adv. idem
postomis, g.f. unealtă ascuţîtoare de nasul calului
postpono,-is puiu pă urmă
postprincipium, g.n. quo Varro apud Gellium usitur următura cea după cel dintîiu
postputo,-as pîţîn îl biciuluiescu, îl socotescu
postquam, adv. după ce
postremo, adv. mai pă urmă
postremum, adv. pă urmă, spre sfîrşit
postremus,-a,-um de pă urmă, denapoi
postridie, adv. a doaoa zî
postriduo idem
postvenio,-is,-ire înapoi viu, pă urmă viu
postulatio, g.f. cearere, pohtire; iarăş: rugăciune de obşte, ponosluitoare, **processio** /[254r]
postulatitius,-a,-um pohtit,-ă
postulator, g.m. cerători, pohtitori
postulatorius,-a,-um pohtitoresc,-ă, cerşitoresc,-ă, de cerut
postulativum, g.n.[1] cearere, pohtă
postulatus,-a,-um cerut,-ă, pohtit,-ă, rugat,-ă
postulatus,-us, g.m. pohtire, cearere, rugare
postulo,-as ceiu, cosu, adevărat tragu
Postvorta, g.f. dumnezăiţă au fost în Roma
potabilis,-e de băut, băucios,-ă
Potamus, g.f. oraş în Attica
potatio, g.f.[2] băutură, deduşcire
potandus,-a,-um băutorealnic,-ă, de băut
potator,-oris, g.m. băutori
potatus,-a,-um băut,-ă
pote, g.n. et potis tare, putearnic,-ă
potens,-tis, g.o. nomen part. putearnic,-ă, putincios,-ă, tare
potentatus,-us, g.m. puternicie
potenter, adv. puterniceşte
Potentia, g.f. puteare, putinţă; iarăş: un oraş italienesc
poterium, g.n. păhar, potir
pottesse, por posse veteres dixere

potessum pociu
potesta, pro pottestate antiquum puteare
potestas,-tis, g.f. puteare, putinţă
potestur, imper. pro potest frequens apud antiquos să poate, poate
Potidæa, g.f. oraş machidonesc, în marginea Traţiei
Potidania, g.f. oraş în Etoliia
potin? hoc est potisne?; sive: potesne? poţi?
Potina, g.f. dumnezăiţă au fost purtătoare de grijă spre băutura copiilor la romanii cei de demult
potio,-onis, g.f. băutură, beare
potiono,-as cujus passivum potionor dau băutură
potior,-iris,-tus sum biruiescu, dobîndescu, cu dîns trăiescu, iau folosul
potis, g.f. et hoc pote putincios,-ă, putearnic,-ă, bun,-ă
potissime, adv. ca mai bine, mai cu asupră
potissimum, adv. idem
potissimus,-a,-um prea mare, mai bunătăcios,-ă, mare
Pottitius, g.m. popă lui Hercules[3] au fost
potito,-as beau mult, băutorescu
potitus, hostium antique pro in hostium potestatem reductus
potius, adv. mai bine
Potniæ, g.f. oraş boeţienesc
poto,-as beau
potor, g.m. băutori
potorius,-a,-um de băutură
potulentus,-a,-um bine băut,-ă, beat,-ă
potus,-us, g.m. băutură, beare
potus,-a,-um bine băut,-ă, băut,-ă, beat,-ă
practicus,-a,-um făcători,-re, practicăluitori,-re /[254v]
Practicus, g.m. gîrlă în Troasa
præ, præpositio abl. serv. înainte, pentru
præaccipio, g.f. înainte-l iau
præaccuo,-is înainte ascuţu
præaccutus,-a,-um prea ascuţît,-ă
prædltus,-a,-um prea înalt,-ă, adînc,-ă
prædbenda, g.n.pl. slujirea înlăuntru a lucrurilor lipsitoare
præbeo,-es,-bui dau, tinzu, arătu

[1] Scris: **postulatum, g.n.**; corectat prin suprascriere.
[2] Scris: **potio**; corectat prin suprascriere.
[3] Scris: Хѣркулась.

præbia, g.n.pl. doftorie luotoare de venin
præbibo,-is înainte beau, înainte spre dîns
præbitere, verb. obsol. înainte a mearge sau a omorî
præbitio, g.f. dare, tindere
præbitor, g.m. dătători, dătători afară, slujitori afară
præbitus,-a,-um dat,-ă, tins,-ă, slujit,-ă
præcalvus,-a,-um înainte pleşuv, prea pleşuv,-ă
præcantatio, g.f. înainte cîntare; iarăş: dăscîntare
præcantrix, g.f. înainte cîntătoare sau dăscîntătoare
præcanus,-a,-um înaintea vremii cărunt,-ă
præcarus,-a,-um prea scump,-ă
præcaveo,-es,-avi înainte mă depărtezu
præcautor, g.m. înainte depărtători
præcautus,-a,-um înainte păzît, apărat,-ă, ferit,-ă
præcedo,-is,-cessi îainte mărgu
præceler,-eris,-e prea ager,-ă
præcelero,-as înainte sîrguiescu[1], agerescu
præcellens,-tis, g.o. mare cap
præcello,-is,-lui
præcelsus,-a,-um prea înalt,-ă
præcentio, g.f. înainte cîntare
præcentor, g.m. înainte cîntători
præceps,-pitis, g.o. prăpăstios,-ă, prăpastnic,-ă
præceptio, g.f. învăţare, lăsare, porîncire
præceptiuncula, g.f. lăsăturea, porînciturea
præcepto,-as porîncitorescu
præceptor, g.m. dascăl, învăţători
præceptrix, g.f. dascaliţă
præceptum, g.n. porîncă
præceputs,-a,-um înainte luat,-ă, înainte prins,-ă, apucat,-ă
præcerpo,-is,-psi culegu înainte
præcertatio, g.f. harţ umblători înainte
præcidaneus,-a,-um înainte tăiat
præcido,-is,-cidi înainte taiu
præcinctus,-a,-um încins,-ă; iarăş: împregiur luat,-ă
præcingo,-is încingu; **item**: împregiuru, înainte încingu
præcino,-is,-nui înainte cîntu
præcipio,-is,-epi,-ere porîncescu, lasu; iarăş: înainte iau
præcipitans,-tis, g.o. curîndzîtori,-re, aruncători pă grumaz, pă cap
præcipitanter, adv.[2] în gît şi-n cap
præcipitatntia, g.f.
præcipitatio, g.f. aruncare, trimitere-n cap şi-n grumaz /[255r]
præcipitatus,-a,-um sîrguit,-ă, curîndzît,-ă, în cap, în grumaz aruncat,-ă, trîntit,-ă
præcipitium, g.n. loc prăpăstios
præcipito,-as curîndzăscu, pripăscu, pă cap, pă grumaz aruncu
præcipue, adv. mai cu asupră
præcipuus,-a,-um mai cu asupră
præcise, adv. pă scurt, după sumă
præcisio, g.f. tăiare
præcisus,-a,-um tăiat,-ă
præcius,-e cocător devreame,-re
præclamo,-as înainte strîngu
præclare, adv. vestiţeaşte, lăudăţeaşte
præclarus,-a,-um vestit,-ă, numit,-ă
præclavium, g.n. feali al hainelor
præcludo,-is,-si încuiu, închizu
præclusio, g.f. înainte închidere
præclusus,-a,-um înainte încuiat,-ă
præco,-onis, g.m. strîgători afară, vestitori afară
prægogito,-as înainte gîndescu
prægognitus,-a,-um înainte cunoscut,-ă
prægognosco,-is înainte cunoscu
prægolo,-is,-lui înainte împodobăscu, cinstescu
prægompositus,-a,-um mai nainte gătat,-ă
præconceptus,-a,-um înainte înăuntru luat,-ă
præconium, g.n. vestire înainte, strîgare
præconsumo,-is,-si înainte sfîrşescu, mistuiescu
præconsumptus,-a,-um înainte chieltuit,-ă
prægontrecto,-as,-re înainte pipăiescu
prægoquo,-is,-ere înainte hierbu, cocu
prægoquus,-a,-um înainte cocători, hierbători,-re
prægordia, g.n.pl. mreaja inimii
prægordium, g.n. groapa inimiei
prægorumpo,-is înainte pierzu; iarăş: cu poclon ochii îi scoţu afară
prægorruptus,-a,-um înainte pierdut,-ă
prægox,-cis, g.o. cocători de timpuriu,-re, cocători înainte,-re
prægrassus,-a,-um prea gros,-ă; iarăş: flecari, zglobiv, zelud,-ă
prægultus,-a,-um înainte lucrat,-ă, împodobit,-ă

[1] Scris: сръгуеску.

[2] Spaţiu liber în text.

præcurro,-is înainte alergu, fugu
præcursio, g.f. alergare înainte
præcursor, g.m. înainte alergători
præcursus,-us înainte alergare
præda, g.f. pradă, jăfuială, jăcman, răpeală
prædabundus,-a,-um răpitori,-re, jăfuitori,-re, prădători,-re
prædaceus,-a,-um de răpeală, de pradă, prădătoresc,-ă
prædamno,-as înainte osîndescu
prædatitius,-a,-um den pradă, de jaf
prædator, g.m. prădători, răpitori
prædatorius,-a,-um prădători,-ă, de pradă
prædatrix, g.f. prădătoare /255v
prædelasso,-as înainte ostenescu
prædensus,-a,-um prea des,-ă; **hinc: prædensatus,-a,-um**
prædes, g.m.; vide: præs, prædis chiezaş
prædestinatio, g.f. înainte rînduire, înainte chitire
prædestino,-as înainte rînduiescu
prædiator, g.m. ştiutori spre dereptatea odagiiască şi spre leage
prædiatorius,-a,-um măieresc,-ă, odăiesc,-ă
prædiatus,-a,-um măieros,-ă, cu multe maiere[1], odăi, cu măierişugul bogat,-ă
prædicabilis,-e vreadnic spre vestire,-ă, căzăniţealnic,-ă
prædicamentum, g.n. zîsă care să zîce de multe lucruri, cazanie
prædicatio, g.f. vestire, lăudare, cazănire, propoveduire
prædicator, g.m. propoveduitori, vestitori
prædicatum, g.n. propovedaniia, care să zîce de ceva
prædicatus,-a,-um propoveduit,-ă, căzănit,-ă
prædico,-as propoveduiescu, vestescu
prædico,-is,-xi înainte zîcu, gîcescu, prorocescu
prædictio, g.f. înainte zîceare, prorocire, gîcire
prædictum, g.n. idem
prædictus,-a,-um înainte zîs,-ă, gîcit,-ă
prædiolum, g.n. măierişug, odăiţă
prædisco,-is înainte învăţu
præditus,-a,-um cu ceva împodobit,-ă
prædives,-tis, g.o. prea bogat,-ă
prædivinatio, g.f. înainte gîcire, prorcire
prædivĭno,-as înainte gîcescu
prædivinus,-a,-um prea dumnezăiesc,-ă
prædium, g.n. maier, pămînt veacinic[2]
prædo,-onis, g.m. prădători, buduşău, tîlhari, hoţ, răpitori
prædonius,-a,-um de prădat, jăfuitoresc,-ă, tîlhăresc,-ă
prædonulus, g.m. a Catone usurpatum
prædomo,-as întîiu îmblînzăscu
prædor,-aris buduşescu, hoţăscu, tîlhărescu, jăfuiescu, pradu
præduco,-is,-xi înainte ducu, povăţăzu
prædulcis,-e prea dulce
præduresco,-is prea mă învîrtoşezu
præduro,-as prea învîrtoşescu sau înainte învîrtoşezu
prædurus,-a,-um prea vîrtos,-ă
præeo,-is,-vi,-ire înainte mărgu
præfacilis,-e prea lesne, prea uşor,-ă
præfans,-tis, g.o. înainte grăind, înainte grăitori,-re
præfari infinitiv. mod. înainte a vorovi, a grăi
præfatio, g.f. vorbă înainte umblătoare, preadoslovie
præfatiuncula, g.f. grăiuleţ (vorbuliţă) înainte umblători /256r
præfectorius,-a,-um vătăşesc,-ă, de ţîitoriul de cinste
præfectura, g.f. vătăşie, ţîneare de cinste, postelnicie
præfectus,-a,-um vătaf,-oaie, înainte umblători,-re, postealnic,-ă
præfericulum, g.n. feali al vasului de aramă al jîrtvitului
præfero,-ers, præfere, prætuli înainte puiu, mai sus biciuluiescu
præferox, g.o. prea nemilostiv,-ă, mîndru,-ă
præferatus,-a,-um înainte hieruit,-ă
præfervidus,-a,-um prea hierbinte
præfestinatim, adv. prea cu sîrguire, pripiţeaşte, cu mare curînzîre, de sîrg
præfestine, adv. idem
præfestinatus,-a,-um par. aut nomen ex participio pripit, curîndzit,-ă
præfestino,-as înaintea vremii sîrguiescu, curîndzăscu, prea pripăscu, prea mi-e pripă

[1] Scris: mainre.

[2] Scris: вѣчникъ.

præfica, g.f. fămeaie plîngătoare de mort tocmită în simbrie (sau îndereptătoare de jale)
præficio,-is,-eci,-ere în cinste îl aşezu, spre ceva purtători de grijă îl facu
præfido,-is prea mă bizuiescu, prea am credinţă (nădeajde), mă nădăjduiescu
præfigo,-is,-xi înainte înhigu, înţăpu, acăţu
præfiguro,-as înainte înfigurezu
præfinio,-is,-vi înainte rînduiescu, hotărăscu
præfinitio, g.f. înainte hotărîre
præfinito adv. înainte hotărîţeaşte
Præfiscine, g.f. dumnezăiţă au fost la romani păzîtoare împotriva deochiiatului
præfiscine, adv. nedeochiiat
præfixux,-a,-um înainte acăţat, înhipt,-ă
præfloreo,-es înainte înflorescu
præfloro,-as înainte floarea îi iau
præfluo,-is înainte curgu
præfluvium, g.n. înainte curgere
præfluxus,-us, g.m. idem
præfoco,-as sugrumu, suguşu
præfodio,-is,-ere înainte sapu
præfecundus,-a,-um[1] prea biuşugos, spornic,-ă
præfor, non dicimus;; vide: in præfari
præformido,-as pra mă temu, mă cutremuru
præformo,-as înainte formăluiescu
præfracte, adv. cu zvîrlire împotrivă-i, zavistuiiceaşte
præfractus,-a,-um înainte frîmt,-ă; iarăş: zavistuit,-ă
præfrictio, g.f. înainte frecare
præfrigidus,-a,-um prea friguros,-ă, prea rece
præfringo,-is,-egi înainte frîngu
præfulcio,-is,-ire proptescu, razmu, întărescu
præfulgens,-tis, g.o. prea luciu,-e, strălucitori,-re
præfulgeo,-es,-si prea strălucescu, luciescu /[256v]
præfulguro,-as înainte fulgerezu, prea strălucescu
præfurnium, g.n. gura cuptoriului
prægelidus,-a,-um prea înghieţat,-ă, înghieţăcios,-ă, reace, friguros,-ă
prægermino,-as înainte încolţăscu, mugurezu
prægestio,-is,-ire înainte mă veselescu, mă bucuru
prægigno,-is înainte nascu
prægnans,-tis, g.f. grea, fulticoasă, fămeaie grea spre naştere apropiiată
prægnatio, g.f. îngroşare, înfulticoşare
prægrado,-as antiqui dixerunt pro prægredior, antevenio, Pacuvis
prægrandis,-e prea mare, prea buiac,-ă
prægravis,-e prea greu,-ea
prægravo,-as prea îngreuiezu, prea însărcinezu
prægredior,-eris înainte mărgu
prægrediens,-tis, g.o. part. înainte mărgători,-re, înainte venitori,-re
prægressio, g.f. înainte meargere
prægustator, g.m. înainte gustători
prægusto,-as înainte gustu, facu credenţie
Prægutii, g.m.pl. năroade a Ţării Italieneşti
præhendo,-is per. sync. prendo prinzu
præhenso,-as prinzătorescu
præhensus,-a,-um prins,-ă
præhensatio, g.f. prinzătură
præjaceo,-es inainte zacu, înainte mă culcu
præjacio,-is înainte zvîrlescu
præjens,-tis, g.o. înainte mărgători,-re
præjudicatio, g.f. judecare înaintea vremii sau judeţ
præjudicium, g.n. idem
præjudico,-as înainte judecu
præjuro,-as înainte juru
præjuvo,-as înainte ajutu
prælabor,-eris înainte cazu
prælambo,-is înainte lingu
prælargus,-a,-um prea prisînţos,-ă (larg)
prælectio, g.f. înainte cetire
prælector, g.m. înainte cetitori
prælegatum., g.n. ce în lăsarea diiatei s-au lăsat mai cu asupră cuiva
prælego,-is,-legi înainte cetescu, tîlcuiescu
prælego,-as în diiată înainte rînduiescu, lasu
præliaris,-e de harţ, de război
præliator, g.m. oştitori, hărţuitori, războitori
prælibo,-as înainte gustu
prælicenter, adv. prea cu slobozenie
præliganeus,-a,-um înainte cules,-ă
præliganeum vinum, g.n. vin înainte făcut (străcurat), cules
præligo,-as înainte legu
prælior,-aris mă oştescu, mă hărţuiescu
prælium, g.n. harţ, război
prælongo,-as lungescu /[257v]

[1] Recte: **præfoecundus,-a,-um.**

prælongus,-a,-um prea lung,-ă
præloquor,-eris înainte grăiescu
prælucens,-tis, g.o. înainte luminători,-re
præluceo,-es,-xi înainte luminezu
prælucidus,-a,-um prea luminos,-ă, prea luminat,-ă
præludium, g.n. gătare de început, începători de joc[1] sau de cîntec, şcuieparea palmelor
præludo,-is,-si,-ere înainte mă jocu, spre vreaun lucru începu începătură, îm şcoiepu[2] palma, saiu una şi doao
prælum, g.n. teasc, muma teascului, trunchiiului teascului pre carele pă strugurii cei zdrobiţi din sus îi calcă, popă, popă de călcat, **rectius prelum sine æ quia est a premmo**
prælumbo,-as,-are îm rupu vinele
præluo,-is,-lui înainte spălu
prælusio, g.f. înainte probăluire, ispitire, înceapere spre ceva; **item idem: quod præludium**
prælustris,-e mare, vestit,-ă, numit,-ă
præmando,-as înainte poruncescu
præmando,-is,-di,-ere înainte rozu
præmnanibus între mîni-mi, în mîni, de faţă
præmature, adv. înainte a vremii, devreame, timpuriu
præmaturus,-a,-um înainte copt,-ă
præedicatus,-a,-um înainte doftorit,-ă, dăscîntat,-ă
præmeditatio, g.f. înainte cugetare, gîndire
præmeditor,-aris înainte gîndescu, chitescu
præmercor,-aris înainte tîrguiescu
præmessum, quod prælibationis causa præmetitur, Fest
præmtior,-iris înainte măsuru
præmetium, g.n. poamă culeasă înainte cu care au trăit întru jirviri-şi
præmetuo,-is înainte mă temu, mi-e frică
præmigro,-as înainte mă mutu
præmineo,-es,-ui
præmior,-eris dobîndescu sau dau plată
præmiosus,-a,-um bogat,-ă, bănos,-ă
præmissus,-a,-um înainte trimis,-ă, iertat,-ă, slobozît,-ă
præmitto,-is,-si înainte trimiţu, înainte slobozu
præmium, g.n. plată, simbrie
præmoderor,-eris înainte îndereptezu
præmodior,-eris măsură croiescu înainte
præmodium, g.n. desupra modului, măsurei, fără măsură, fără treabă
præmolestia, g.f. nevoie înaintea strîcăciunei (păgubirei)
præmolior,-aris înainte porocescu, gătezu
praemollio,-is,-vi înainte moiu
præmollis,-e prea moale
præmoneo,-es înainte îndemnu
præmonitio, g.f. înainte îndemnare
præmonitus,-us, g.m. idem /257v
præmonitus,-a,-um înainte îndemnat,-ă
præmonstrator, g.m. înainte arătători, chivernisitori
præmonstro,-as înainte arătu
præmordeo,-es înainte muşcu
præmorior,-eris înainte moriu
præmortuus,-a partici. Livii
præmunio,-is,-ire întărescu spre dîns, înainte întărescu
præmunitio, g.f. înainte întărire (ocolire), îngrădire
prænaro,-as înainte povestescu
prænato,-as înainte înotu
prænavigatio, g.f. înainte vînslire, corăbierire
prænavigo,-as înainte vînslescu, corăbiierescu
prændo,-is;; vide: præhendo,-is prinzu
Præneste, g.f. oraş au fost italienescu, nu departe de Roma
prænestinus,-a,-um praenestean,-că
prænimis, adv. foarte, prea mult
præniteo,-es prea strălucescu, prea luciescu
prænitidus,-a,-um prea luciu,-e, împodobit,-ă
prænomen,-nis, g.n. nume îmblători înainte
prænosco,-is înainte cunoscu
prænotio, g.f. înţeleagere[3] mai dinainte, înainte ştiinţă, înainte cunoaştere
prænoto,-as,-are înainte însămnezu
prænsatio, g.f.; vide: præhensatio apucare, prinzătură, apucatură
prænso,-as; vide: præhenso apucătorescu, prinzu
prænubilus,-a,-um prea întunecat,-ă
prænuntio,-as înainte vestescu
prænuntius, g.m. sol înainte vestitori

[1] Şters: luptă.
[2] Scris: şoipu.
[3] Scris: înţeleaştere.

præoccido,-is înainte omoru, ucigu
præoccido,-is,-ere înainte mă trecu, mai-nainte moriu
præocupatio, g.f. înainte apucare, înainte luare, cuprindere
præocupatus,-a,-um înainte cuprins,-ă, luat,-ă
præocupo,-as înainte cuprinzu, înainte iau
præopto,-as înainte pohtescu sau mai bine pohtescu
præordino,-as înainte rînduiescu
præpando,-is,-di înainte aşternu afară, întinzu
præparatio, g.f. gătare, aşezare
præparato, adv. gătăţeaşte, cu gătire spre dîns
præparatorius,-a,-um de gătat, de gătire
præparatus,-a,-um gătat,-ă, înainte gătat,-ă
præpnaratus,-us, g.m. gătire
præparcus,-a,-um prea scump,-ă, prea zgîrcit,-ă
præparo,-as înainte gătescu, înainte deregu, aşezu
præpedimentum, g.n. piiadecă, legare, încurcare
præpedio,-is,-divi,-ire încurcu, legu
præpandeo,-es înainte spînzuru /[258r]
præpes,-etis[1] prea ager,-ă, sîrguitori,-re, isteţ,-ă
præpeto,-is înainte ceiu, înainte mărgu
præpilatus,-a,-um vîrfuicios,-ă, hieros,-ă
præpinqvis,-e prea gros,-ă, unsuros,-ă
præpolleo,-es,-ui mai putearnic şi mai tare sîntu decît cineva
præpondero,-as mai multu tragu (apasu, calcu)
præpono,-is înainte puiu
præporto,-as înainte ducu, înainte portu
præpositio, g.f. înainte punere
præpositivus,-a,-um înainte puitori,-re
præpositus înainte umblători, postealnic
præpositura, g.f. înainte umblare, postelnicie
præpossum,-es mai bine pociu
præpostere, adv. întortochiţeaşte, cruciş, fără rînd
præposterus,-a,-um întort,-ă, nerînduit,-ă, îndărăt întors,-ă
præpotens,-tis, g.o. prea putearnic,-ă
præpopere, adv. prea pripiţeaşte, cu curîndzire
præproperus,-a,-um prea ager,-ă, prea pripealnic,-ă
præputium, g.n. întîia piiale a trupului bărbătesc, împrejur- netăiare

[1] Şters: **-dis.**

præradio,-is înainte răzăscu, strălucescu
prærado,-is tunzu, razu
prærancidus,-a,-um prea rînced,-ă
prærapidus,-a,-um prea reapede, ager,-ă
prærîpio,-is,-pui înainte răpăscu
prærodo,-is,-eosi înainte rozu
prærogativa, g.f. biciuluială mai de sus, vrednicie
prærogo,-as înainte de vreame plătescu, întru rugare mai-nainte stau
prærosus,-a,-um part. a prærodo
prærumpo,-is,-upi,-ere înainte frîngu, rumpu
prærupte, adv. prăpăstniţeaşte, înălţiţeaşte
præruptus,-a,-um prăpasnic,-ă, înalt,-ă
præs,-dis, g.m. chiezaş
præsagio,-is,-vi,-ire înainte sîmţu, iau aminte, iau în minte
præsagitio, g.f. înainte sîmţîre, gîcire
præsagium, g.n. idem
præsagus,-a,-um înainte sîmţîtori,-re, gîcitori,-re
præsaluto,-as înainte mulţămăscu
præsanesco,-is mă tămăduiescu, mă însănătoşezu
præsanatus,-a,-um însănătoşat,-ă, vindecat,-ă
præscateo,-es prea prisosăscu
præsciens,-tis, g.o. înainte ştiutori,-re
præscientia, g.f. mai dinainte ştiinţa gîcitorilor. ştiută de gîcit
præscio,-is mai dinainte ştiu
præscisco,-is mai dinainte iscodescu, ştiinţăzu
præscita, g.n.pl. seamnele ştiinţei lucrului gîcitoresc /[258v]
præscius,-a,-um mai-nainte ştiutori,-re
præscribo,-is,-psi înainte scriu, înainte-i scriu
præscriptio, g.f. înainte scriere, înainte-i scriere, scrisoare den sus, tituluş
præscriptum, g.n. idem; poruncă, leage, regulă[2]
præseco,-as,-cui înainte taiu
præsegmen,-tis, g.n. mărunţiş tăiat jos
præsens,-tis, g.o. de faţă
præsensio, g.f. sîmţîre, gîcire
præsensus,-a,-um gîcit,-ă, sîmţît,-ă
præsentaneus,-a,-um fără de veaste gătat,-ă, de faţă
præsentaneus remedium doftorie de faţă şi putincioasă

[2] Cuvintele româneşti au fost adăugate ulterior de T. Corbea.

præsentarius,-a,-um quod præsens est in numerato ut præssentariæ pecuniæ tocma gata, de gătit
præsentia, g.f. fiinţă de faţă
præsentio,-is,-ire înainte sîmţu
præsentisco,-is,-ere înainte începu a sîmţi
præsento,-as arătu, înainte-i stau, înainte însămnezu
præsepes, g.f. staur, iiasle, grajdi
præsepolio,-is,-ire înainte îngropu
præssepe, g.n. staur iasle
præssepio,-is,-vi,-ire îngrădescu înlăuntru
præsepium, g.n. iasle
præsero,-is,-sevi,-ere înainte samănu, sădescu
præsertim, adv. mai cu asupră, ales[1]
præservio,-is,-vi,-ire facu slujbă
præservo,-as înainte ţîu
præses,-dis, g.m. ţîitori de cinste, ţîitori de loc, purtători de grijă, căpetenie chivernisitoare[2]; iarăş: apărători, ajutători
præsideo,-es,-edi în ceva sîntu cap
præsideratio, g.f. quasi ante sideris tempus, Festus
præsidiarius,-a,-um de ajutat
præsidium, g.n. ajutori; iarăş: şireag vitejesc, apărători, ajutători
præsignifico,-as înainte însămnezu
præsignis,-e prea vestit,-ă, mare, numit,-ă
præsigno,-as înainte însămnezu
præsillio,-is,-ire înainte saiu
præspargo,-is,-ere înainte presăru
præstabilis,-e căpetenie vestită, vestit,-ă, cap
præstans,-tis, g.o. cap, vestit,-ă, de cinste, de treabă
præstantia, g.f. căpetenie, fiinţă vestită
præstat, præsstitit imper. cu mult e mai bine, mai mult foloseaşte, mai bine iaste
præstatio, g.f. plătire, stare întru făgăduială
præsterga, g.f. şopron, pridvor, loc acoperit cu acoperiş unde omul pentru voravă să adună
præster, g.m.; vide: prester un şarpe prea veninat; iarăş: un vînt învăluitori înfocat
præsterno,-is înainte aşternu /[259r]
præster,-itis, g.m. vătaf ţîitori de cinste, căpetenie, crai; iarăş: apărători, ajutători
præstigiæ,-arum, g.f. piiarderea de lumina ochilor, vrăjire, joc
præstigiator, g.m. pierzători de lumina ochilor, vrăjitori
præstigiatrix, g.f. pierzătoare de lumina ochilor
præstigiosus, g.m. făcători de minuni, pierzători de lumina ochilor
præstigium, g.n. piiardere de lumina ochilor
præstino,-as cumparu, iau
præstituo,-is înainte rînduiescu
præsto, adv. vel nomen adject. indecli. de faţă, îndatăş, din ochi în ochi
præstolor,-aris aşteptu, leşuiescu
præstringo,-is,-xi înainte legu, strîngu
præstructus,-a,-um înainte gătat,-ă
præstruo,-is,-xi înainte încarcu, zidescu; iarăş: astupu
præsudo,-as înainte asudu
præssul,-is, g.m. înainte jucători, cap dintre popii ii Mars pre carii i-au chiemat saliuseani, înainte fugători, înainte umblători; iarăş: popă mare
præsulatus,-us, g.m. popie mare, vredniciia popii celui mare
præsulsus,-a,-um prea sărat,-ă
præsulto,-as înainte jocu, saiu
præsltor, g.m. înainte dănţuitori, jucători, fugători
præsum, præesse, præfui înainte umblători sîntu, în ceva sîntu cap, căpetenie
præsumo,-is,-ere înainte iau, crezu în mine, dau
præsumptio, g.f. înainte luare, înainte creadere
præsumptus,-a,-um înainte luat,-ă
præsuo,-is înainte cosu
prætego,-is,-xi întîiu acoaperiu
prætendo,-is,-di,-ere înainte-i puiu, întinzu
prætener,-a,-um prea brudiv,-ă
prætentatus,-a,-um înainte ispitire, probăluirea
prætento,-as înainte ispitescu, probăluiescu
prætentus,-a,-um part. a prætendo
prætenuis,-e prea suptîre
prætepeo,-es înainte încălzăscu[3]
præter, præpo. serviens Accu. afară de, fără de, lîngă

[1] Scris ulterior de T. Corbea cu cerneală roşie.
[2] Scris: chivernitoare.
[3] Scris: încălţăscu.

præterago,-is mai nainte gonescu
præterbito,-as pă lîngă dîns mărgătorescu
præterduco,-is mai-nainte ducu
præterea, adv. spre aceasţa
præterreo,-is,-ire pă lîngă dîns mărgu, mă ducu, zăbăvăscu lîngă dîns, tacu, îm uitu, trecu
præterquito,-as lîngă dîns călărescu, alergu cu calul
præterferor,-ferris mai-nainte mă ducu
præterfluo,-is lîngă dîns curgu /[259v]
prætergeo,-es înainte ştergu
prætergredior,-eris pă lîngă dîns mă ducu, mărgu, mai-nainte, mărgu de ceaea parte
præteriens,-tis trecători,-re
præteritus,-a,-um trecut,-ă
præterlabor,-eris lîngă dîns curgu
præterluo,-is curgu
prætermissio, g.f. treacere, lăsare afară
prætermitto,-is lasu afară, lasu
præternavigo,-as mai-nainte vînslescu, corăbiescu
præternavigatio, g.f. vînslire lîngă dîns, corăbierire
prætero,-is,-ere mai-nainte frîngu, pisăzu, zdrobăscu
præterpropter una dictio est composita, significans preaterquam, præpropter hoc est propter aliam causam, quam præteam de qua loquimur
præterquam, adv. fără numai, numai deaca
præterradeo,-is lîngă dîns tunzu
prætersilio,-is,-ere fugu
prætervectio, g.f. meargere pă lîngă dîns
præterveho,-is în căruţ, pă cal, pă lîngă dîns mărgu
præterverto,-is, anteverto,-is et prius translationem præfixus dico ponitur înainte puiu, spuiu, zîcu înainte
prætervolo,-as lîngă dîns zboru
prætexo,-is,-ere înainte ţăsu, lîngă dîns ţăsu; iarăş: acoaperiu, ascumzătorescu, cu faţă puiu înainte
prætexta, g.f. feali al conteşilor ceale de urşinic rimleneşti
prætextorius,-a,-um de conteş de urşinic, cu conteş de urşinic
prætextum, g.n. faţă, prindere
prætextus,-us, g.m. idem
prætimeo,-es înainte mă temu, mi-e frică
prætingo,-is,-xi înainte întingu
prætor, g.m. purtători de cinste, judeţ, eparh, stratig
prætorianus, g.m. ascultători de purtătoriul cel de grija taberei
prætoritus,-a,-um de eparh, de purtarea cinstei, domnesc, eparhiesc
prætorium, g.n. casă de curte, casa domnului, locul de lăcuit al eparhului şi al judecătoriului
prætorius,-a,-um de ţînearea cinstei stratigului, stratigesc,-ă, pretoricesc,-ă
prætortus,-a,-um încorjovăiat, sucit,-ă
prætrepido,-as prea mă cutremuru
prætrunco,-as taiu, ciungescu, trunchiescu
prætumidus,-a,-um prea unflat în sus,-ă
prætura, g.f. eparhie, ţîneare de cinste, domnie, judeciia ţărei
Prætutium, g.n. oraş italienesc
prævalentia, g.f. de puteare luare, luare de puternicie
prævaleo,-es mai bun sîntu, iau puteare /[260r] mai putearnic sîntu
prævalesco,-is mă mai întărescu
prævalide, adv. prea tare, ţapăn
prævellar, Hirtius, De bello Alexn. înainte a şenţui, a întări
prævaricatio, g.f. faptă cu făţărie; iarăş: treacere de ceaea parte
prævaricator, g.m. trecători de ceaea parte; iarăş: în pîră, în tainâ cu partea cea împotrivitoare, ştiutori, făţarnic
prævaricor,-aris trecu de ceaea parte cărarea dereptăţei
præveho,-is cu carul mai-nainte mărgu lîngă dîns
prævello, antevello înainte descurcu[1], rumpu
prævelo,-as înainte acoaperiu
prævelox, g.o. prea ager,-ă, prea sîrguitori,-re
prævenio,-is,-ire înainte iau, îl iau pă dinainte
præventus,-a,-um înainte luat,-ă, prins,-ă
præverbium, g.n. adverbium apud Corn. Prostonem grai prea înainte luat
præverto,-is îl iau pă dinainte, întrecu
præverto,-as mai înainte oprescu
prævideo,-es mai-nainte văzu

[1] Scris: descurcurcu.

prævincio,-is,-ire mai-nainte legu
prævisus,-a,-um
prævitio,-es mai înainte pierzu
prævius,-a,-um arători de cale,-re, călăuză
præumbro,-as umbrescu înlăuntru
prævolo,-as înainte zboru
præuro,-as mai-nainte arzu
præustus,-a,-um înainte ars,-ă
prgma, g.n. lucru, faptă
pragmaticum, g.n. faptă de obşte
pragmaticus,-a,-um lucru sau persoană[1] slujitoare, învîrtejitoare în pîră sau în leage
prandeo,-es,-di et pransus sum prînzăscu
prandiculum, g.n. prînzuleţ
prandiolum, g.n. idem
prandium, g.n. prînz
pransito,-as prînzătorescu
pransor, g.m. prînzitori
prasorius,-a,-um de la prînz, de prînz
pransus,-a,-um prînzît,-ă
prasinus,-a,-um în faţă vearde
prasocuris,-idis, g.f. gîndac vearde, viiarme pierzători de sălată şi de horceag
pratensis,-e de livade
pratulum, g.n. livăjoară
pratum, g.n. livade
prave, adv. rău
pravitas, g.f. răutate, strîmbătate
pravus,-a,-um nederept,-ă, strîmb, întort,-ă; iarăş: rău, rea, pierdut,-ă
Praxagoras, g.m. un doftor vestit
Praxaspes, g.m. un boiari persean
Praxidice, g.f. dumnezăiţă căriia numai capul i-au stătut afară în biseareci /[260v]
praxis, g.f. faptă
Praxiteles, g.m. un cioplitori de chipuri vestit

PRE

precario, adv. prin rugăciune
precarius,-a,-um din îngăduinţă
precatio, g.f. rugăciune
precator, g.m. rugători
preces, g.f.pl. rugăciune
preciose, adv. cumpliţeaşte, de mult preţ
preciosus,-a,-um preţos,-ă, scump,-ă
precis, preci, precem, preces, g.f. rugăciune
precium, g.n; vide: pretium preţ
Precius, g.m. numele unui lac
precor,-aris rogu, pohtescu
prehendo,-is prinzu
prehenso; vide: præhenso et prænso
prelum, g.n. teasc
premo,-is,-ere, presui calcu, strîngu, împresoru, năcăjescu, tescuiescu
prendo, prensi prinzu
prepon,-i, g.n. omenie, cinste
presbyter, g.m. om de multă vreame, bătrîn învăţători
presses, adv. pă scurt
presso,-as călcătorescu[2], împresurezu
pressorius,-a,-um strîngători de călcat,-re, de călcat
pressura, g.f. călcare, împresurare, năcăjire, silire
pressus,-a,-um călcat,-ă, strîns,-ă
prestor, g.m. şarpe veninat; **item:** vînt învolburat, înfocat
pretiose, adv. scump, cu mult preţ
pretiosus,-a,-um preţuiciocios,-ă, scump,-ă
pretium, g.n. preţ

PRI

Priamus, g.m. fiiul lui Laomedon, împăratul Troadei
Priapeia, g.n. vearşuri scornite cu scîrnăvie
priapismus, g.n. nevoia trupului de ruşine
Priapus, g.m. dumnezăul grădinilor; iarăş: oraş în Hellespont
prIdem, adv. înainte de aceasta, nu de demult
pridianus,-a,-um de alaltăieri, de ieri
pridie, adv. în zîoa cea trecută, alaltaieri
priænæus,-a,-um prieneian.-că
Priæne, g.f. oraş al Ţărei Greceşti
prienensis,-e din Priene
primæ,-arum, g.n. căpetenie, întîime
primævus,-a,-um trăitori în floare-ş,-re
primani, g.m.pl. viteaji din rîndul cel dintîi
primarius,-a,-um cap, întîiul,-ia
primates, g.m.pl. căpetenii, cei mai dintîi
primatus,-us, g.m. domnie, mărire, întîiciune
priicerius,-a,-um care iaste mai căpetenie, ori fieşte între ce purtători de boierie, notari

[1] Scris: парсоонж.

[2] Scris: călcătorecu.

mare
primigenius,-a,-um întîi născut,-ă /[261r]
primigenus,-a,-um idem
primipara, g.f.
primipilaris, g.m. care au fost în rîndul cel dintîi, căpitan sau supt acesta au vitejit
primipilus, g.m.[1] hătnogi şireagului celui dintîi
primiter, adv. întîi
primitiæ, g.f.pl. întîia pîrgă a poamelor
primitius,-a,-um întîiul,-ia
primitivus,-a,-um dentîi, fără de răsărire
primitus, adv. întîi, dintîi
primo, adv.n întîiaş dată, întîiu
primodum, adv. pro primo dixit Plaut. întîi, întîiaş dată
primogenia, g.n.pl. dereptate de născut, naştere dintîi
primogenitus,-a,-um întîi născut,-ă
primordium, g.n. întîiul, începutul
primores, g.m.pl. cei dîntîi
primulum, adv. întîiaş dată
primulus, g.m. diminut. ut primulo diluculo cel dintîi
primus,-a,-um întîiul,-ia
princeps,-is, g.m. crai, căpetenie, prinţip
pricipalis,-e cap, mai de sus
principaliter, adv. în chip de cap, căpeteniţeaşte
principatus,-us, g.m. crăire, fiinţă mai de sus
principio, adv. întîi, întîiaş dată
principium, g.n. început, începere, întîiul
prior et prius,-ioris, g.n. mai dintîi, mai dintîia
prisce, adv. în chip de demult
Priciansus, g.m. un grammatic în Chiesariia
priscus,-a,-um de demult, vesel,-e
Priscus Helvidius, g.m. vătaful lui Nero
pristinus,-a,-um mai dinainte, de deunăzile
pristis, g.f. peaşte de mare lung, supţîre; iarăş: corabie îngustă, lungă
private, adv. numai şie însoraş, usebiţeaşte
privatim, adv. dem
privatio, g.f. jăfuire
privatus, g.m. fără de cinste, boierie, alsivit şie însuş
privatus,-a,-um jăfuit,-ă
privernas,-atis, g.m. priverniian

[1] Şters: **g.f.**

Privernum, g.n. oraş italienesc în ţînutul Campaniei
Privernus, g.m. numele unui bărbat
privigna, g.f. fiică vitregă, maştere
privignus, g.m. fiiu vitreg, maşter
privilegiarius care are privileghiium şi ceva slobozenie
privilegiatus, g.m. idem
privilegium, g.n. leage usebită a sa, slobozenie spre ceva
privo,-as jăfuiescu, îl tragu
priusquam mai-nainte pînă nu, mai-nainte pînă a nu
prius, adv. mai întîi
privus,-a,-um usebit,-ă, şieş,-ă
privum, g.n. alsuiala cuiva

PRO

pro, interjectio indignantis ah!
pro, præpo. serv. Abl. pentru, înainte, derept /[261v]
proædifico,-as mai afară zidescu decît temeiul mieu
Proerefius, g.m. numele unui sofist vestit
proagogium, g.n. dare, îndemnare spre curvire
proauctor, g.m. înainte aşezători, întîi începători, întîi născători
proavia, g.f. strămătuşă
proavitus,-a,-um de la cei dinainte-ne, de la moş
proavus, g.m. strămoş
probabilis,-e bine vădicios,-ă, de crezut, mărturisicios,-ă
probabilitas, g.f. credinţare, care să poate creade, lucru care să poate bine vădi
probababiliter, adv. în chip de crezut, care să poate creade
Probabilinthus, g.f. oraş au fost în Attica
Probatica Piscina, g.f. lac au fost în Ierusalim unde popii au spălat oile ceale de jîrtvuit
probatio, g.f. mărturisire, bine-vădire
probator, g.m. mărturisitori, bine-văditori, adeveritori
probatus,-a,-um probăluit,-ă, bine-vădit,-ă, adevărat mărturisit,-ă
probe bine, blîndiţeaşte
probitas, g.f. bunătate
probiter, adv. bine

problema, g.n. întrebare înainte pusă
probo,-as bine vădescu, adeverescu, mărturisescu, probăluiescu, ispitescu
proboscis,-idis, g.f. nasul elefantului
probro,-as ocărăscu
probrose ocărîţeaşte, defăimiţeaşte
probrosus,-a,-um defăimăcios,-ă
probrum, g.n. curvie; iarăş: sudalmă, defăimăciune, ocară
probulus, g.m. binişor, blîndişor
probus,-a,-um bun,-ă, blînd
procacitas, g.f. scîrnăvie, limbuţie
procaciter, adv. scîrnăviţeaşte, cu scîrnăvie
procapis, g.f. progenies ab uno capite procedens seminţie de la un cap aţîţată
Procas, g.m. împărat albanienesc, tatăl lui Amulius şi Numitor
procax,-cis, g.o. scîrnav, pohtitiori de scîrnăvie,-re
procedo,-is,-si mă ducu, viu, mă aţîţu
procleusmaticus, g.m. picior stătători în vearş din patru sillabe scurte
procella, g.f. furtună; **item**: perire
procello,-is batu în sus, întorcu în sus
procellosus,-a,-um furtunos,-ă
Procerastis, g.f. oraş în Bithiniia
procero, adv. înălţăţeaşte
proceres, g.m.pl. grinzi care să uită afară din zidire; iarăş: năroade, căpetenii
proceritas, g.f. lungire înaltă, înălţime dereaptă /[262r]
procerus,-a,-um înalt,-ă
proceritus,-a,-um de la duhul cel rău atins,-ă, cuprins
processio, g.f. meargere afară, umblare cu pompă
processus,-us, g.m. înainte meargere
procestrium, g.n. zidire cu mod alsivit (al său)
procheinasis, g.f. sămnul furtunei următoare
Prochyta, g.f. ostrov în Marea Tyrrhenum
prochytes, g.m. feali al vaselor cu care au trăit întru jîrtvuirea idolilor
procidens,-tis, g.o, jos căzători,-re, răsturnători gios
procidentia, g.f. răsturnare jos, căderea jos
procido,-is,-cidi mă răstornu jos, cazu jos
prociduus,-a,-um jos căzut,-ă, de răsturnat
procieo,-es pohtescu, chiemu
procinctus,-a,-um gătat,-ă, încins,-ă
procinctus,-us, g.m. gătare, gătare de război
procingo,-is gătescu spre dîns
procio,-is,-vi,-ire, rumpo atque irritum faccio pohtescu; iarăş: rumpu
procito,-as idem quod provocito afară chiemătorescu
procitus,-a,-um slab,-ă, neputincios,-ă
proclamator, g.m. strîgători afară, pristav, crainic
proclamo,-as strîgu afară
proclinatus,-a,-um plecat,-ă, purces spre surpare,-ă
proclinatio, g.f. plecare, plecăciune
proclino,-as plecu, surpu, răstronu
proclivis,-e plecăcios,-ă, plecat
proclivitas, g.f. plecare
procliviter, adv. lesne, uşor
Proclus,-i, g.m. un filosof următori lui Plato, căpeteniia academiei de la Anthina; fost-au şi mai mulţi Proclus fără de acesta
proco,-as spre însurare pohtescu, peţescu, obrăzniceaşte ceiu
procoetium, g.n. foişor dinaintea polăţei, în care preveghiiază dărăbanţii
procoeton,-onis, g.m. idem
Proconnesus, g.f. numele unui ostrov
proconsul,-is, g.m. ţîitori de cinstea ţării, chipul craiului, chipul conzulului, anthipat
proconsularis,-e de acest feali de boierie, anthipaticesc
proconsulatus,-us, g.m. vredniciia a ţîitoriului de boieriia ţării
Procopius, g.m. un orator din Chiesariia şi sofist; iarăş: un crai din Ţarigrad
procor,-aris peţescu, obrăzniceaşte ceiu, spre însurat pohtescu
procrastinatio, g.f. apestire din zî în zî
procrastino,-as din zî în zî apestescu
procreatio, g.f. naştere, sporire, facere, dereagere
procreator, g.m. născători, sporitori /[262v]
procreatrix, g.f. născătoare, sporitoare
proreo,-as nascu, sporescu
procresco,-is crescu în sus
Procris, g.f. fata împăratului Ereltheus [sic!] athineanul
Procrustes, g.m. un tîlhari vestit care în Attica lîngă apă Ţefisus au lăcuit

procubitor, g.m. prevehietori înaintea taberei
procubo,-as mă culcu afară, priveghiezu
procudo,-is batu afară, batu lăpoşat, supţîre
procul, adv. departe
proculacatio, g.f. călcare jos, culcare jos, tepşire
proculco,-as tepşăscu jos, culcu jos, calcu
proculdubio, ad. fără îndoire
Proculejus, g.m. un boiari roman
proculiunt, promittunt, id est Festus făgăduiescu
procumbo,-is mă zacu jos, mă culcu jos
procuratio, g.f. purtare de grijă, grijire
procurator, g.m. grijitori
procuratorius, g.m.; -a,-um de grijit, de purtat grija
procuratrix, g.f. grijitoare, purtătoare de grijă
procuro,-as portu grijă
procurro,-is,-curri înainte alergu
procursatio, g.f. alergare
procursio, g.f. alergare, fugire
procurso,-as înainte mă alergu
procursus,-us, g.m. fugire înainte, alergare
prourvus,-a,-um prea strîmb,-ă, cocîrjit
procui,-i, g.m. văzători de faţă, peţitori, silitori spre însurat
Procyron, g.m. o stea care răsare înaintea sămnului celui mare, cu numele cîine
prodeambulo,-as afară mă primblu
prodeo,-ese,-dii,-ire vînzu înainte, umblătorescu[1], umblu[2]
prodictator, g.m. qui extra oridnariam dictaturam gerit. ţîitori de boierie (de cinste) de sus, spre care pentru pricina lipsei pînă la o vreame să bizuiaşte
Prodicus, g.m. filosof din ostrovul Cos
prodigæ, g.f.pl. jîrtvă au fost tocma cu foc mistuitoare
prodigalitas, g.f. răsîpire
prodigaliter, adv. răsîpiţeaşte
prodige, adv. idem
prodigentia, g.f. răsîpire, chieltuială, fără de folos
prodigialis,-e minunat,-ă, ciudat,-ă
prodigialiter, adv. minunăţeaşte, ciudăţeaşte
prodigiator, g.m. tîlcuitori de gîcire din ciuda s-au făcut
prodigiose, adv. minunăţeşte, cu ciudesă
prodigiosus,-a,-um ciudat,-ă, minunăcios,-ă
prodigitas, g.f. răsîpire
prodigium, g.n. minune, ciudesă, lucru făcut împotriva firei care /[263r] la aiave ceva însămnează
prodigo,-is răsîpăscu (avuţiia sau altceva ce am)
prodigus,-a,-um rasîpitori,-re
prodiunt, anti. pro prodeunt, dixere Ennius înainte umblă
proditio, g.f. vindere
proditor,-oris, g.m. vînzători
proditorius,-a,-um de vîndut, vînzătoresc,-ă
proditorie, adv. vînzătoreaşte
proditus,-a,-um vîndut,-ă
prodius, antiq. dixerunt pro interius Longius, Nonius mai înlăuntru, mai departe
prodo,-is,-didi dau afară, vestescu afară, slobozu afară; **item** vînzu, cu vînzare dau
Prodromi, g.m.pl. vînturi care înaintea zîlelor caniculares[3] de cătră crivăţ suflă
prodromus, g.m. înainte alergători, fugitori
produco,-is întinzu, apestescu, lungescu; iarăş: înainte ducu, aducu afară, tragu
producte lung, întinzăţeaşte
productilis,-e lung cu ciocanul afară ciocănit,-ă, afară întins,-ă
productio, g.f. întindere, lungire
productus,-a,-um înainte adun,-ă; iarăş: întins,-ă
Proetides, g.f.pl. featele lui[4] Pretus şi ale Anţiei au fost
Proetus, g.m. împăratul arghivuseanilor, fiiul lui Abas
profanatio, g.f. pîngărire, nesvinţire
profanatus,-a pîngărit,-ă
profano,-as pîngărescu
profanus,-a,-um nesfinţit,-ă, afară de biserică, lumăsc,-ă
profari înainte a zîce, lucru viitori a spune
profatus,-us, g.m. spunere afară, zîcere
profectio, g.f. meargere
profectitius,-a,-um de meargere, de mărs
profecto, adv. zău, adevărat, aiave
proectus,-a,-um altvundeva mărs,-ă, dus,-ă, venit

[1] Cuvînt subliniat de T. Corbea.
[2] Şters: vînzu.
[3] Scris: каникулярась.
[4] Şters: mumei lui.

profectus,-us, g.m. ducere, meargere
profero, profers, protuli spuiu afară, vestescu afară, întinzu afară
professio, g.f. vădire, mărturisire, leage, învăţătură la aiave, învăţare de obşte
professor, g.m. învăţători de obşte, dascal
professorius,-a,-um dăscălesc,-ă, de învăţat, de dăscălit
professum, g.n. mărturisit, vădit (lucru) la aiave
profestus,-a,-um de zîle de obşte, de şapte zîle de obşte, de zî de lucru
proficio,-is, profeci mărgu în ceva înainte cu folos
proficiscor,-eris mă ducu, mărgu
profindo,-is,fidi despicu, crăpu
profiteor,-eris vădescu la aiave, făgăduiescu, vădescu, mărturişăscu
proflatus,-us, g.m. topire cu su/[263r]flatul; iarăş: suflare, vînt
profligator, g.m. răsîpitori, pierzători, prăpăditori, om rău, pierzători de moşie-ş
profligatus,-a,-um năcăjit,-ă, pierdut,-ă, prăpădit,-ă, afară gonit,-ă
profligo,-as gonescu afară, duduiescu, pierzu
profligo,-is,-ere prea oştescu, pustiescu
proflo,-as cu suflatul topăscu
profluens,-tis, g.m. vale curgătoare, curgători de prisosît
profluenter, adv. curgăţeaşte, berechiet, prisosîţeaşte
profluentia, g.f. biuşug, prisosînţă, bogăţîie
profluo,-is de prisosît curgu
profluvium, g.n. curgere afară, curgere
profluus,-a,-um curgători,-re
profore a hăsnălui, a folosî, a fi cu folos
profugio,-is,-ere fugu; iarăş: mă depărtezu
profugium, g.n. ajutori, feritori, apărare
profugus,-a,-um pribeag,-ă, buduşluit,-ă, de la patrie-ş afară pribegit,-ă, fugit, urgisit,-ă, mazîlit,-ă
profunde adînc
profunditas, g.f. adîncul, adîncare
profundo,-is,fudi,-ere vărsu afară, tornu afară
profundum, g.n. lucru adînc
profundus,-a,-um adînc,-ă
profuse de prisosît, cu prisosînţă
profusio, g.f. vărsare afară, turmnare afară; iarăş: răsîpire
profusus,-a,-um chieltuitori de prisosît,-re
proufusus,-a,-um afară vărsat, turnat
progemmo,-as încolţăscu afară, mugurezu
progener, g.m. bărbatul nepoatei, străginere
progeneratio, g.f. naştere, rodire, sămînţare
progenero,-as nascu, seminţezu
progenies,-ei, g.f. seminţie, neam
progenitor, g.m. părinte, tată, seminţitori
progermino,-as încolţăscu, crescu în sus
progero,-is,-gessi portu afară
progigno,-is seminţezu, nascu
prognare, adv. pro aperte, teste Festo aiave
prognariter, adv. cutezăţeaşte, cu îndrăzneală
prognati, g.m. copii-ne
prognatus,-a,-um născut,-ă, crescut,-ă, de rudenie
Progne, g.f. fata împăratului Pandion de la Athina, muiarea lui Tereus
prognosis, g.f. ştiinţă dinainte
prognostes, g.m. gîcitori, care ştie spune lucruri viitoare
prognosticon, g.m. sămnul lucrurilor viitoare
progrediens,-tis mai-nainte mărgători
progredior,-eris mai-nainte mărgu, înainte umblu /[264r]
progressio, g.f. mai-nainte meargere
progressus, g.m. idem
progymnasma, g.n. înainte a sa învăţare, îndesită învăţare
proh, interjectio indignantis seu exclamantis ah! oh!
prohedri, g.m.pl. persone[1] din vredniciia cea de sus au fost
prohibeo,-es oprescu
prohibessis deaca vei opri, **antiquum**
prohibitorius,-a,-um opritori,-re
prohibitor, g.m. opritori, contenitori
projecta,-orum, g.n.pl. parte pusă de eluşi a zidirilor
projectio, g.f. afară lăpădare, înainte lăpădare
projectitius,-a,-um lăpădat,-ă
projecto,-as zvîrlescu, aruncu afară, împroşcu
projectura, g.f. postăvioară scîndurită pă păreate, care ploaia de pre păreate sau de pre zîd o lapădă mai înainte

[1] Scris: пapсоне.

projectus,-us, g.m. lăpădare, zvîrlire
projectus,-a,-um lăpădat,-ă, zvîrlit,-ă
projicio,-is,-eci,-ere lapădu, zvîrlescu
projin, adv. mai încolo
proinde, adv. et conjunctio pentru aceaea, pentru pricina acei [sic!]
prolabor,-eris mai-nainte mărgăorescu
prolapsio, g.f. răsturnare, şovăire, surpare, strîcare
prolapsus,-a,-um răsturnat,-ă, strîcat,-ă
prolatatio, g.f. întindere, apestire
prolatatus,-a,-um afară întins, răşhirat,-ă, afară lăţit,-ă
prolatio, g.f. înainte aducere
prolato,-as afară lungescu, întinzu, lăţăscu, răşhiru; iarăş: apestescu
prolatus,-a,-um înainte dus,-ă, adus,-ă
prolectabile, g.n. la sine îndulcitori, amăgitori
prolecto,-as înainte îndulcitorescu, trăgătorescu, amăgescu
prolepsis, g.f. înainte luare, cînd luom pă dinainte lucrul cel zîcători împotrivă-ne şi mai-nainte, pînă ce l-ar zîce spre dins, îi răspundemu
proles,-is, g.f. născut, fii
proletarii, g.m.pl. nărodul cel sărac al Romei au fost, care oraşul într-alt chip nu l-au putut ajuta, fără numai cu naştere copiilor l-au sporit, nici în războ nu s-au trimes, fără numai în vreame de mare lipsă
proletarius,-a,-um de obşte, nu foarte de mult preţ, de jos
prolibo,-as înainte gustu
prolicio,-is înainte amăgitorescu
prolixe, adv. prisosîţeaşte, lung
prolixitas, g.f. lungime
prolixus,-a,-um larg,-ă, lat, prisosîtori,-re, lung,-ă
prologium, g.n. grai dintîi sau vorbă
prologus înainte grăitori, înainte povestitori
prolongo,-as întinzu, lugescu; /[264v] iarăş: apestescu
proloquium, g.n. începutul (întîiul) graiului
proloquor,-eris spuiu afară, povestescu afară, grăiescu
prolubium, g.n. pohtă, veselie
proludium, g.n. gătare, ispitirea la ceva în joc
proludo,-is,-ere spre harţ pă mine în joc mă ispitescu, o dată, de doao ori saiu, îm şcoipu în palme
prolugeo,-es,-xi mult mă amărăscu, mă dosădescu, jelescu
proluo,-is spălu bine afară, clătescu
prolusio, g.f. joc dintîi, gătare în joc spre harţ
prolutus,-a,-um spălat,-ă, muiat,-ă
proluvies,-ei, g.f. lături, grozăvie
proluvium, g.n. spurcăciune, lături; iarăş: răsîpire
prolytæ, g.m.pl. învăţătorii învăţăturei ceii dinainte a legei sau de leage
promano,-as curgu afară, răsaiu
promello,-is,-ere, antiq. lit pro moveo ait Festus vrajbă de pîră întinzu
promercalis,-e de dat, de vîndut
promercium, g.n. mercimonium quodcumque vendendi causâ, seponitur, Plaut
promerco,-es, promercor,-eris spre bine sîntu, destoinic, mă îndestoinicescu, facu bine
promeritum, g.n. faptă bună
Prometheus, g.m. un înţelept vestit, privitori de steale
promico,-as, extendo vel longe jacio, inquit Nonius înainte strălucescu, luciescu
prominens,-tis, g.o. stătători afară, văzători, ivitori afară,-re
promineo,-es,-nui afară stau, şezu, mă ivăscu afară
promino,-as chivernisăscu, pascu
prominulus, g.m.; -a,-um înăltişor,-ră, iviţăl afară,-ă
promiscue, adv. amestecăţeaşte
promiscuus,-a,-um amestecat,-ă, amestecăcios,-ă
promissio, g.f. făgăduinţă, giuriunţă
promissum, g.n. idem
promissus,-a,-um făgăduit,-ă, giuruit,-ă; iarăş: întins lung,-ă
promitto,-is,-si făgăduiescu, giuruiescu
promnestria, g.f. fămeaie aşezătoare spre căsătorie personele[1] împreună aşezătoare
promo,-is,misi,-ere iau înainte, înainte aducu
promontorium, g.n. munte înalt, culcători spre mare
promotus,-a,-um înainte dus,-ă, rădicat în sus,-ă
promoveo,-es mai-nainte pornescu, ducu înainte, ajutu

[1] Scris: парсонеле.

prompte, adv. gata, cu gătire
promptitudo, g.f. gătămînt, cuviinţă, /[265r] împrilej, voie spre ceva
prompto înainte luotorescu, înainte puitorescu
promptuarium, g.n. cuhnie, casă de povăruri, casă de bucate sau cămară, jicniţă
promptuarius vel promptarius,-a,-um de casă de ţînut bucatele, din care ceva înainte să aduce
promtus,-a,-um[1] gătat,-ă, înainte adus,-ă
promptus,-a,-um gata, cuvios,-ă, cu împrilej bun alcătuit,-ă
promolco,-as,-are uşor vînslescu, corăbiiescu
promulgatio, g.f. vestire afară
promulgator, g.m. afară vestitori
promulgatrix, g.f. afară vestitoare
promulgo,-as afară vestescu
promulgatus,-a,-um afară vestit,-ă
promulsidaria, g.n.pl. vasa in quibus promulsis conditur buţi de olăvină cu miiare, sau de mied
promulsis,-idis, g.f. mied
promurale împrejurul gardului pălang, îngrădire
promus,-i, g.m. şifari, împărţîtori afară unele-altele
promuscis,-idis, g.f. botul, nasul elefantului
promuscendus, g.m. şifari, chielari
promutuum, g.n. bani gata, împrumut gata
pronaos, g.m. stătători înainte bisearecei
pronecto,-is înainte legu
pronepos,-otis, g.m. strănepot, fiiul nepotu-mieu
proneptis, g.f. strănepoată, fata nepotu-mieu
pronitas, g.f. plecăciune
prononen, g.n. grai în locul numelui, sau înainte pus
pronuba, g.f. nună, naşă
pronubo,-is,-psi gătescu nuntă, portu grija nunţei
pronunciatio, g.f. grăire afară, povestire afară cu împodobire
pronunciator, g.m. spuitori afară, povestitori, vorovitori
pronunciatum, g.n. zîsă întreagă
pronunciatus,-us, g.m. afară spunere, numitură
pronunciatus,-a,-um afară spus,-ă
pronuntio,-as[2] spuiu afară, spuiu sentenţiia[3]
pronuper, adv. înainte de deunăzi
pronurus, g.f. muiarea nepotu-mieu
pronus,-a,-um cu obrazul jos plecători,-re, plecători spre ceva,-re
proemior,-aris încep spre vorbă, spre poveaste
proeomium, g.n. începutul vorbei, vorbă (sau grai) înainte umblătoare
propagatio, g.f. răşhirare, sporire, mărire
propagator, g.m. măritori, sporitori
propagatus,-a răşshirat afară,-ă, întins,-ă afară /[265v]
propagandus,-a,-um răşhirători afară,-re
propages, g.f. viţă de vie mare, care are viţe de butăşit; iarăş: seminţie
propago,-inis, g.f. idem
propago,-as butăşăscu, sădescu vie; iarăş: întinzu afară, răşhiru, lungescu, mărescu
propalam, adv. la aiave, în vedearea ochilor
propalo,-as vestescu afară; iarăş: crescu lung
propatruus, g.m. fratele moşului
propatulus,-a,-um la aiave, răşhirat afară, larg,-ă
prope, præpo. serviens Acc. casui aproape, lîngă
propecto,-is,-xui,-ere piiaptănu lung în jos
propediem, adv. pă scurtă vreame, curînd
propello,-is,-puli mai-nainte gonescu
propemodum, adv. numai nu
propenticon vearş amar de purces, de trimitere
propendeo,-es spînzuru în jos, înainte spînzuru afară
propendens plecători jos, spînzurători, băţăcănitori
propensio, g.f. plecăciune
propensus,-a,-um plecători spre dîns,-re, plecătareţ
properendus,-a,-um lucru pripitori, curîndzîtori
properens,-tis pripitori,-re, curîndzîtori,-re
properenter, adv. pripiţeaşte, de sîrg, agereaşte, cu curîndzire, fără veaste
properantia, g.f. curîndzîre, pripă, sîrguire
properatio, g.f. curîndzire
properato, adv. de pripă, cu curîndzîre
propere et properatim, adv. cu curîndzîre, pripiţeaşte, de sîrg

[1] Recte: **promptus,-a,-um.**

[2] Recte: **pronuncio,-as.**

[3] Scris: САНТАНЦИА.

properiter, adv. idem
propero,-as pripăscu, agerescu
Propertius, g.m. un poetic care au scris eleghii
properus,-a,-um curîndzîtori,-re, pripealnic,-ă, ager
propexus,-a,-um lung în jos pieptănat,-ă
prophano,-as nesvinţăscu; **vide: profano**
prophæsis, g.f. grai dintîi, mîntuire
propheta, g.m. gîcitori, proroc, vestitoriul voiei lui Dumnezău
prophetia, g.f. spunere de ceale viitoare, prorocire
propheticus,-a,-um prorocesc,-ă
prophetis, g.f. prorociţă
prophetissa, g.f. idem
propheto,-as gîcescu, prorocescu
propinatio, g.f. închinare spre cineva, mulţămire
propinator, g.m. închinători spre cineva
propino,-as închinu lui, spre dîns mulţămăscu, înainte beau; iarăş: dau lui, legu spre dîns
propinqua aproape
propinquitas, g.f. rudenie /[266r]
propinquo,-as apropiiu, apropiezu
propinquus,-a,-um de aproape, aproapele
propitiabilis,-e îmblînzîcios,-ă
propior et propius, g.n. mai de aproape
propitiatio, g.f. jîrtfă îmblînzîtoare destul făcătoare
propitiatorium, g.n. îmblînzîtori, loc de îmblînzît
propitio,-as îmblînzăscu
propitius,-a,-um milostiv,-ă, blînd,-ă, îngăducios,-ă
propius, adv. mai aproape
proplasma întîia formăluire, lucru furmăluit
proplastes, g.n. tăiare de furmă
proplastice, g.f. vărsătoare de furmă, meşterşug tăietori de pilde
propigneon, g.n. gură de cuptori; iarăş: cămară caldă lîngă casă
propoetides, g.f.pl. feate chipreneşti au fost; **vide: proproetides**
propola, g.m. neguţătoritori, precupitori
propolis, g.f. zidirea dintîi a stupilor, boştină de fagur
propono,-is înainte aducu, înainte puiu, înainte arătu; iarăş: în mine isprăvăscu
Propontis, g.f. Propontidis mare dintre Hellespontus şi Bosforusu cel Tratienesc
proporro, adv. mai încolo; iarăş: de-acii
proportio, g.f. asămănare, îndereptare
propositio, g.f. sumă luată dinainte de pre care tribuie a fi poveastea (vorba); iarăş: sumă mărturisitoare, adeveritoare
propositus, g.m. sfîrşit
proprætur, g.m. al doile judeţ, chipul judeţului, chipul domnului **anti**stratig
proprie, adv. în chip usebit al său, chiiar
proprietarius, g.m. domn sîngur însuş, gazda a cuiva
proprietas, g.f. alsuială însăş
propritim, antiquum pro proprie, Nonius
proprius,-a,-um al său usebit,-ă
Proproetides, g.f.pl. feate chipreneşti în oraşul Amathus
propter, præ. serviens Accusativo pentru, derept lîngă
propterea, g.f. adv. pentru aceaea
propudiosus,-a,-um ruşinos,-ă
propudium, g.n. ruşinare, curvă de ruşine
propugnaculum, g.n. başte, vartă
propugnatio, g.f. apărare, ferire
propugnator, g.m. apărători, feritori
propugno,-as apăru, pentru dîns războindu-mă apăru, ferescu
propulsatio, g.f. gonire
propulsator, g.m. gonitori, duduitori
propulso,-as gonitorescu, batu înapoi
propulsus,-us gonire afară, batere /[266v]
propulsus,-a,-um gonit,-ă, bătut
propylæum, g.n. tindă, foişor
proquestor, g.m. al doile vătaf, chipul vătafului, ţiitoriului de boierie
prora, g.f. nasul corăbiei
prorepo,-is tîrăscu, mă tîrăscu
prorepto,-as înainte mă tîrătorescu
proreta, g.m. cîrmaciu, corăbiiari, stătători în nasul corabiei
proreus, g.m. idem
proripio,-is,-pui,-ere mă furişezu
prorito,-as întărtu, înbăsăozu
prorogatio, g.f. apestire
prorsa, prorsene, g.f.; vide: prosa
prorsum et prorsume, adv. peste tot, deplin, tocma
prorsus,-a,-um derept,-ă

prorumpo,-is răpştescu afară, surpu, rumpu, frîngu afară
proruo,-is înainte surpu, dărîmu, saiu, răpştescu
proruptus,-a,-um strîcat jos,-ă, surpat jos
prosa, g.f. vorbă curgătoare, oraţie scrisă fără de vearşuri
prosaicus,-a,-um de grai fără de vearşuri
prosapia, g.f. cemetiia seminţiei
prosapodoeis, g.f. punere după dîns în vorbă a pricinei
proscynium, g.n. loc înalt de joc unde vorbăsc comediiaşii
proscindo,-is taiu, despicu
proscissio, g.f. tăiare, despicare
proscissum, g.n. idem
proscissus,-a,-um tăiat,-ă, despicat,-ă
proscribo,-is,-psi,-ere scriu afară spre preţ, puiu în preţu; iarăş: slobozu în urgie, mazîlie
proscriptio, g.f. punere în mazîlie, în urgie
proscriptor, g.m. trimiţători în urgie
proscripturio,-is,-ire pă cineva în urgie a trimite pohtescu
proscriptus,-a,-um în preţ vestit,-tă, însămnat,-ă; iarăş: spre mazîlie scris,-ă
proseco,-as taiu
prosecta, g.n.pl. vită spre jîrtvuit, maţe
proseda, g.f. curvă stătătoare afară înainte bordeaiului
prosedamum, g.n. nevoia areţilor cînd nu pohtescu a mîrli oile pentru pricina sporirei
proselenum, g.n. înainte lunei născut
proselytus, g.m. venit
prosequor,-eris urmăscu, urmăzu
Prosorpina, g.f.[1] fata Ţeresei, muiarea lui Plato împărăteasa de iad
proserpo,-is înainte mă tîrăscu, mai-nainte mai-nainte [sic!] mă tîrăscu
proseucha, g.f. sălaşul calicilor, unde-ş spînzură afară unealtele de cerut
proseuche, g.f. idem
prosferari, antiquis fuit impe/[267r]**trare**[2] a căpăta, a dobîndi
prosilio,-is,-lui înainte saiu
Prosmurium, g.n. pontificale poemerium loc au fost în Roma lîngă zîd, de unde popii cei gîcitori au privit pasările
prosittum, g.n. dicitur in sacris quasi profectum, Festus mai-nainte tăiat, hăcăit
prositum, g.n. veteres dixerunt pro poposi-tum înainte aşezat
proscer, g.m. moşul muierii-m
prosocrus,-i, g.f. moaşa muierii-m, străsoacră
prosodia, g.f. sunare, zîcerea afară în grai a tuturor sillabelor cu bun mod, cu bună tocmeală
prosonomasia, g.f. numire spre dîns, cînd zicem: "Iată încă seacerea unde-i şi şovarul (fînul de toamnă)", ci tribuie amîndoao cuvintele să-ş vie cu numitul pă urmă într-un chip, că la unguri aşa cade
prosopon, g.n. faţă, persona[3]
Prosopoptiris, g.f. ostrov în apa Nilus
prosopopeia, g.f. aşezare de feaţe, cînd unitelor[4] lucruri din voravă, ca: "Plînge în unghiiuri dereptatea, ţîpă pă uliţe strîmbă-tatea, aceasta cu ochii lăcrămosi o privăsc zîdurile oraşului"
prospectator, g.m. ochitori, privitori
prospecte, adv. înainte bine priviţeaşte, chitiţeaşte
prospecto,-as de departe privăscu, ochiescu
prospectus,-us uitare, privire de departe
prosper,-a,-um norocos,-ă, fericit,-ă
prospere, adv. norociţeaşte, fericeaşte
prospergo,-is,-si,-ere idem quod aspergo presăru
prosperitas, g.f. fericire, norocire
prospero,-as bine norocit îl facu
prosperor,-aris bine-m iaste lucru, mie prea bine îm slujaşte norocul
prosperus,-a,-um fericit,-ă, norocos,-ă
prospicienter, adv. ochiţeaşte, privind înţeleptţeaşte, cu vedeare mai dinainte sau privire prea bună
prospicientia, g.f. înainte bine privire, purtare de grije, gîndire mai dincolo
prospicio,-is,-xi,-ere de departe mă uitu, privăscu, ochiescu; iarăş: gîndescu mai încolo
prospicius,-a,-um văzăcios,-ă, privicios,-ă; iarăş: preveghietori, privitori, ochitori

[1] Recte: **Proserpina, g.f.**
[2] Scris: **impe/petrare.**
[3] Scris: парсоонж.
[4] *telor* a fost adăugat ulterior de T. Corbea prin scriere deasupra rîndului.

prospiro,-as suflu afară, înainte răsuflu
prostasis, g.f. înainte umblare, prindere lîngă dîns, ţîneare cu dîns
prostasis, g.f. idem
prosterno,-is,-avi batu de pămînt, jos aşternu
prosthesis, g.f. înainte punere, cînd să pune înaintea cuvîn/^{267v}tului[1] să pune [sic!] slova **ut gnatus pro natus**
prostibula, g.f. fămeaie necurată, curvă
prostibulum, g.n. idem
prostituo,-is,-ui,-ere în bordeai slobozăscu, pre mine spre neguţătoriia cu trupul mă dau
prosto,-as de dat sîntu, pentru plata lucrului bordeiesc gata sîntu
prostratus,-a,-um jos bătut,-ă, pă pămînt jos aşternut,-ă
prostrepo,-is,-pui prea hodorogescu, zîrnăiescu
prosubigo,-is,-ere sapu, scobăscu
prosum,-es, prodest, prosfui, prodesse hăsnăluiescu, folosăscu
prosumia, g.f. genus navigii feali al corăbiilor celor uşoare
protagoræus,-a,-um protagoresc,-ă
Protagoras, g.m. numele cîtorva filosofi[2]
protasis, g.f. întîia parte a comediei şi purceaderea
Prote, g.f. ostrov în Marea Ionium, unul dintre acealea pre care le chiiamă Stehades[3]
protectio, g.f. scutire, apărare
protector, g.m. apărători, scutitori, ocrotitori, acoperitori
protectum, quod portectum, g.n. foişor, pridvor, cafan, loc de privit spînzurat în coasta casei
protectus,-a,-um apărat,-ă, scutit,-ă, învăluit,-ă, acoperit,-ă
protectus,-us, g.m.n învăluire, coperemînt, acoperitori
protego,-is,-xi apăru, ferescu, scutescu, ocrotescu, învăluiescu
protelo,-as gonescu, duduiescu, încuiu afară; iarăş: scîrbăscu, năcăjescu
protelum, g.n. fiinţă cu deadinsul spre dîns, întăriciune spre tăiarea, gonirea războiului
protendo,-is,-dii mai afară întinzu, răşhiru
protentus,-a,-um aşternut,-ă, întins jos,-ă
protenus, adv. departe
protermino,-as hotar mai afară, puiu, iarăş: apestescu
protero,-is,-trivi calcu, tepşescu, frîngu, zdrobăscu, pisăzu
proterreo,-es,-rui spaiu, îngrozăscu
proterre, adv. scîrnăviţeaşte
protervia, g.f. obrăznicie, mîndrie
protervio,-is lotrescu
protervitas, g.f.
proterviter, adv.
protervus,-a,-um
Protesilaus, g.m. un elin mare în războiul Troadei
protestatio, g.f. facere de ştiinţă, mărturisire
protestor,-aris facu învăţătură, mă mărturisăscu
Protheus[4], g.m. dumnezău de mare, fiiul lui Oţeanus, care în tot fealiul de jivină s-au făcut, precum tocma au vrut
prothesis, g.f. înainte punere /^{268r}
prothyma, g.n. gătare de jîrtvă, slăvitul început al jîrtvei
prothyme bucuros, cu bună voie, milostiveaşte
pothegnia, g.f. gătare, veselie, plecăciune
prothyra, g.f. înainţeala uşei
prothyris, g.f. uşă din sus
prothyrum, g.n. pridvor dinaintea uşei
protina, anti. pro protinue
protinus, adv. îndată, ia acmu, minteani
protocollum, g.n. însămnarea din sus cea dintîi
protogenes, g.m. întîia seminţie, de întîia seminţie
Protogenia, g.f. fata lui Deucalion şi a Pirrheei
protogenus, g.m. întîiul născut
protollo,-is înainte rădicu, în sus rădicu, apestescu
protomartyr, g.m. întîia adeverinţă sau mărturie
protomysta, g.m. popă mare
protono,-as înainte în sus tunu, sunu, suneţăscu
Protoplastus, g.m. întîiul plăzmuitul Adam
prototocos, g.f. care s-au născut întîi
prototomus, g.m. frunză de varză înainte tăiată, frunză noao în iarbă

[1] Scris: cuvîntu/tului.
[2] Scris: filosofii.
[3] Scris: Стехадаесь.
[4] Scris: **Protestheus**, corectat prin anularea literelor "ste".

prototypon, g.n. de întîia pildă de care fieştecăruia ia furmă
prototypus,-a,-um de pilda dintîi
protractio, g.f. apestire, întindere
protraho,-is,-xi înainte tragu, întinzu, apestescu
protrepticus,-a,-um învăţători,-re, chivernisitori, îndemnători,-re
protrimenta, g.n.pl. bucată sfărîmată, tăiată
protritus,-a,-um[1] tepşit,-ă, zdrobit,-ă, frîmt, tocit,-ă
protropum, g.n. înaintea călcatului (stocitoarea afară) curgătoare făţă de must
protrudo,-is,-si,-ere înainte împîngu
proturbo,-as zvîrlescu, gonescu, împîngu
Protus, g.m. un om boiarin din Foţis
protutela, g.f. după tutorie, o boierie
protypum, g.n. care iaste pă pildă sau furma cuiva
provectus,-a,-um în sus rădicat,-ă, înainte dus,-ă, înainte mărs,-ă
provenio,-is,-ni înainte viu; iarăş: mă rodescu, mă facu, mă nascu
proventus,-us, g.m. venit, rodire de peste an
proverbialis,-e de voroavă pildească, pildesc,-ă
proverbium, g.n. poveaste de pilde, pildă
provide, adv. minţeaşte, cu minte, ochiţeaşte, cu bună chitire
providens,-tis, g.o. spre dîns văzători,-re, minţios,-ă, purtători de grijă,-re
providenter, adv. înţelepteaşte, cu minte bună, cu purtare de grjă, grijniceaşte /[268v]
providentia, g.f. purtare de grijă, vedeare spre dîns înţeleaptă şi minţioasă
provideo,-es,-vidi înainte văzu, văzu spre dîns
providus,-a,-um înţelept,-ă, purtători de grijă,-re, mai încolo gînditori,-re
provincia, g.f. ţînut, eparhie
provincialise-e ţînuţăsc, eparhesc,-ă
provinciatim eparhieţeaşte, pă ţînuturi, pă eparhii
provisor, g.m. purtători de grijă
provisio, g.f. vedeare spre dîns
proviso,-is[2]**,-si,-ere** a vedea mărgu înainte-i
provisor, g.m. purtători de grijă, văzători spre dîns, pîrcălab
provisus,-us, g.m. vedeare de dîns, vedeare spre dîns
provisus,-a,-um înainte de dîns purtat grijă,-ă, înante[3] spre dîns, grijit,-ă, văzut
provivo,-is pînă mai încolo trăiescu, vieţuiescu
provocatio, g.f. chiemare spre luptă, chiemare afară, întărtare spre dîns, sorocire
provocator, g.m. chiemători în luptă, la harţ
provocatorius,-a,-um de chiemare la luptă, la harţ
provocatus,-a,-um afară chiemat,-ă
provoco,-as afară chiemu, spre hireţit, spre luptă chiemu; iarăş: iau lucrul spre leage, sorocescu la judecată
provolo,-as zboru
provolvo,-is înainte prăvălescu
prout, adv. precum
proxeneta, g.m. mijlocitori între doao jumătăţi, dătătoare, luotoare, împăcătoare
Proxenupolis, g.f. oraş eghiptenesc împotriva Naucraţiei
poxime, adv. numai înainte de ceasta, deneauni
poxigmor, g.c. et proximius, g.n. mai de aproape
proximitas, g.f. apropiinţă, rudenie
proximo,-as prea apropiiu spre dîns
proximum, g.n. subs. de aproape (lucru)
proximus, g.m. rudă, deaproapele, priiatin
proximus,-a,-um prea de aproape

PRU

prudens,-tis, g.o. înţelept,-ă, minţos,-ă, cuminte
prudenter, adv. înţelepteaşte
prudentia, g.f. înţelepţie
pruina, g.f. brumă
pruinosus,-a,-um brumos,-ă
pruna, g.f. jăratec, cărbune aprins
prunetum, g.n. pruniş, loc cu pruni
pruiceps,-cis, g.n. prinzători de jăratec, de foc
prunum, g.n. prună
prunum sylvestre porumblă
prunus,-i, g.f. prun
pruriginosus,-a,-um mîncăcios,-ă
prurigo,-inis, g.f. mîncare de trup
prurio,-is,-ire mănîncu
pruritus,-us, g.m. mîncătură de trup /[269r]
Prusa, g.f. oraş bithanienesc supt muntele Olimpus; iarăş: alt oraş împrejurul muntelui Hippus

[1] Scris: **protryitus,-a,-um.**
[2] Şters: **-as.**
[3] Scris: inain.

Prusiuas, g.m. împărat bithanienesc au fost
prusiensis,-e prusienesc,-ă, prusiian,-că
Pruteni, g.m.p. năroade prusieneşti sau ruşii

PRY

Prymensia, g.f. oraş asienesc în ţînutul Lidiia
prymesium, g.n. funie de corabie
prymesius idem
Prymno,-us, g.f.[1] dumnezăiţă de mare, fata lui Oţeanus şi a Thetisei
prytaneium, g.n. casă de svat athinească au fost în care au lăcuit judeţii
prytamos, g.f. persoană[2] din boiarii cei mari, pă care stă grija oraşului

PSA

psallo,-is,-ere cîntu
psalocitharistæ, g.m.pl. cîntători lîngă lăută şi căpuz
psalma, g.n. psalom, cîntare
psalmodia, g.f. cîntare de sculă sunătoare
psalmus,-i, g.m. psalom, cîntare
Psalterium, g.n. unealtă au fost cu zeace coarde în patru cornuri; iarăş: cartea Psaltirea lui Sveti[3] David
psaltes, g.m. cîntareţ, peveţ
psaltria, g.f. cîntareaţă
Psalmathe, g.f. fîntînă lîngă oraşul Thebas
Psamathus, g.f. oraş în Laconiia
Psamethicus, g.m. împărat eghiptenesc
psecas, g.f. picatură
Psapho,-onis, g.m. numele unui împărat, care cu pasările ceale învăţate spre grăire s-au strîgat pre sine dumnezău
psegma, g.n. năsîp de aur
Psellus, g.m. un autor care au scris de ţînerea orînduialei mîncării şi băutului
psephisma
pseudodelphus, g.m. frate viclean
pseudomartyr, g.m. învăţători strîmb, mărturie vicleană, strîmbă
pseudophilippus, g.m. filip viclean, strîmb
pseudopropheta, g.m. proroc mincinos, viclean
pseudos, g.n. viclean
pseudothyrum, g.n.
pseudulus, g.m. viclenişor, slugă vicleană
pseudurbanus, g.m. care să ţîne pre dîns orăşan, iară nu iaste
psilothrum, g.n. unsoare de păr pleşuvitoare
psimmithium, g.n. suliman cu care fămeile pă sine să înfrîmşeţază
psitta, g.f. peştişor de mare
psittacus, g.m. puplican, pasăre puplican
Psophis, g.f. oraş în Arcadiia
psora, g.f. mîncăciune, rîie
psycholutres, g.m. scăldători în apă reace /[269v]
psyahomantium, g.n.[4] loc de gîcit, unde au întrebat gîcitură de la cei morţi
psychotrophon, g.n. nume de iarbă şi de peaşte
psydracion, g.n. zgaibă cu vîrful albul [sic!] vîrtos, care mai cu asupră să rodeşte în cap
Psylli, g.m.pl. năroade africeşti
psyllion, g.n. iarbă psilion
Psyra, g.f. un ostrov împotriva Hiusului
psythia, g.f. feali al strugurilor dintru care să face prea vin bun, dulce

PTE

pte cuvînţăl spînzurat de pronomen
Ptelea, g.f. oraş vestit în Asiia
ptera, g.n.pl.[5] doi păreţi înalţi ai zidirei
Pterelas, g.m. împăratul telebanuseanilor
pteris, g.f. o iarbă
pterna, g.f. trunchiiul catargului celui de corabie
pteroma, g.f. idem quod ptera
pterophori, g.m.pl. olăcari pripitori[6], curîndzîtori, ageri
pterygium, g.n. venin de unghie, zgaibă pă deagete, albaţă de ochi
ptisana, g.f. apă de orz hiert
ptisanarium, g.n. vas de apă de orz
ptochodocheium, g.n. bolniţă
ptochotropheium, g.n. idem
ptochus, g.m., Latine mendicus calic, colduş
Ptolemæus, g.m. împărat eghiptenesc
Ptolemais, g.f. oraş africesc în ţînutul Ţirenaicei; iarăş: numele altui oraş eghiptenesc
ptosis, g.f., Latine casus căderea

---

[1] Şters: **g.m.**
[2] Scris: пѣрсоонж.
[3] Scris: Свти.
[4] Recte: **psychomantium, g.n.**
[5] Şters: **g.f.**
[6] Scris: pripito.

ptyas,-adis, g.f. şarpele aspis, care spre om şcuiepă venin
ptynx, g.f. pasăre răpitoare, zburătoare noaptea

PU

pubens, pubentis ut pubentes herbæ, per translationem Virg. ierburi înflocoşitoare
pubentes genæ obraz începători a să înflocoşa, a-i creaşte barbă
pubeo,-es viu în vîrstă de om, colea şi colea mă înflocoşezu
puber, g.m. muşchirea trupului de ruşine
pubertas, g.f. tinerime afară muşchită, bărbatului în vîrstaă de patruspărzeace ani, fămeaiei în cea de doispărzeace
pubes,-is, g.f. părul trupului de ruşine, floc; **item:** şiragul tinerilor, tinerime
pubesco,-is mă înflocoşezu, îm crescu peri
pubetenus, adv. pînă la floci
publicanus,-i, g.m. care de la oraş sau de la vreaun domn vamă şi alt venit în preţ adevărat cumpără
pubilcatio, g.f. facere de obşte, biciuluire spre vistierie, venire afară
publice, adv. în loc de obşte, dempreună
publicitus, adv. idem
publicius,-a,-um de obşte /270r
publico,-as facu de obşte, vestescu afară
publicola, g.m. iubitori de nărod de obşte
publicum, g.n. nărod, nărod de obşte
publicus,-a,-um dempreună, de obşte
publipor, g.m. inişul, copilul de casă al lui Publius
Publius, g.m. nume au fost la cîţiva romani
Pucinum, g.n. oraş istrienesc, unde să rodeaşte vin prea bun
pudefacio,-is ruşinezu, înfruntezu, probrăzuiescu
pudefio,-is mă ruşinez
pudenda, g.n.pl. trup de ruşine
pudendus,-a,-um ruşinăcios,-ă
pudens,-tis, g.o. ruşinos,-ă
pudenter, adv. ruşinăţeaşte
pudet,-duit, pudito, impers. mi-e ruşine, ţî-ie[1] ruşine
pudibunde, cum pudore ruşinăţeaşte, cu ruşine
pudibundus,-a,-um ruşinos,-ă, ruşinători,-re
pudice, adv. ruşinăţeaşte, fecioreaşte, ca fecioara
pudicitia, g.f. feciurie, curăţie, ruşine (adecă stideală)
pudicus,-a,-um ruşinos,-ă, curat, ficior, fecioară
pudor,-oris, g.m. ruşine, ruşinare
pudor rusticus ruşine mojicească
puella, g.f. copilă, fată
puellaris,-e fetesc, copilesc,-ă
puellariter, adv. feteaşte, în chipul featelor
puellascere a copilări, a copili
puellula, g.f. copilaşă, fetişoară
puellus, g.m. copilaş
puer,-ri, g.m. copil
puerasco,-is mă facu copil, mă copilescu
puerilis,-e copilăresc,-ă
puerilitas, g.f. copilărie
pueriliter, adv. copilăreaşte
pueritia, g.f. copilărie, copilie
puerpera, g.f. pat de copil, croam
puerperitum, g.n. păturie sau pat de copii
puerperus,-a,-um de pat de copii, de croam
puerulus, g.m. copilaş
puerus, antiquum copil, fii
pugil, g.m. hireţ, luptători cu pumnul sau hărţuitori
pugilatio, g.f.
pugilatus, g.m.
pugilice, adv.
pugillar,-aris, g.m. tablă de scris, carte de însămnat
pugillare, g.n. idem
pugillares, g.m.pl. idem
pugillaris, g.n. idem
pugillaris, pugillare de un pumn
pugillatorius,-a,-um
pugillus, g.m. pumnişor
pugio,-onis, g.m. hangeari
pugiunculus, g.m. hangeraş
pugna, g.f. harţ, războiu
pugnacitas, g.f. hărţuire
pugnaciter, adv. hărţuiţeaşte
pugnans,-tis, g.o. par. războitori,-re, hărţuitori,-re
pugnatus,-a,-um războit,-ă
pugnator, g.m. hărţuitori, războitori /270v
pugnax,-cis, g.o. hărţuicios,-ă, războitori,-re
pugno,-as hărţuiescu, dau războiu
pugnus,-i, g.m. pumn
pulchellus, g.m. frumuşel

[1] Scris: цъе.

pulcher,-a,-um frumos,-ă, ghizdav,-ă
pulchralis,-e antiquum idem
pulchre, adv. frumos
pulchritas, antiquum est frîmseaţe
pulchritudo, g.f. frîmseaţe, împodobire, podoabă
pulegium, g.n. o iarbă
pulejum, g.n. idem
pulex,-cis, g.m. purece
pulicosus,-a,-um purecos,-ă
pularius, g.m.[1] puiari, muncitori cu pui de găină
pulaster, g.m.[2] pui de găină
pulastra, g.f.[3] puiculiţă
pullatio, g.f. facere de pui de găină
pullatus,-us, g.m. persoană[4] de jos de nici o treabă, *puleş*[5]
pullatus,-a,-um în jale neagră îmbrăcat,-ă
pullesco,-is stufăscu, încolţăscu
pullicenus, g.m. a Spartiano usurpatus est pro pullo gallinaceo puişor[6] de găină
pulligo,-ginis, g.f. faţă de pămînt neagră
pullinus,-a,-um de pui, de pui de găină
pullicies,-ei, g.f. puire, fătare de găini
pullulasco,-is stufăscu afară, mă puiescu
pullulo,-as încolţăscu afară, stufăscu
pullulus, g.m. puişor, puiuleţ
pullus,-i, g.m. pui, puiul ori fieştece jivini
pullus,-a,-um în faţa pămîntului, negru,-ă
pulmentaris,-e de papă, de păsat
pulmentarium, g.n. papă şi alt ca acesta păsat
pulmo,-onis, g.m. plumînă
pulmonaria, g.f. iarba plumînei
pulmonarius, g.m. durători de plumîni
pulmonea, g.n.pl. doma quædam pumonis instar tumentia meae de plumîni
pulmunculus, g.m. plumîniţă
pulpa, g.f. vînă cărnoasă; iarăş: îmbucătură fără de os, bucată cărnoasă, parte a poamei între coajă şi sămînţă
pulpamentum, g.n. bucată ghizdavă, cuvioasă
pulpitum, g.n. par înalt, scaun de căzănit, loc de privirea jocului

puls,-tis, g.f. papă, dimicat, păpşoară
pulsans,-tis, part. lovitori, bătători,-re, hodorogitori,-re, clănţăitori
pulsandus,-a,-um lovitorealnic, bătători,-re
pulsantus,-a,-um lovit,-ă, bătut,-ă
pulsatio, g.f. odorogire, clănţăire, batere
pulsator, g.m. hodorogitori, clănţăitori, bătători
pulsito,-as lovitorescu, bătătorescu, clănţăiescu /271r
pulso,-as batu, bătătorescu, clănţăiescu, hodorogescu
pulsula, g.f.; vide: pustula zgăibuliţă, bubşoară, focul Svîntului **Antal; vide: pusula**
pulsus,-us, g.m. batere, lovire; iarăş: fugire de vînă
pulsus,-a,-um gonit,-ă, bătut
pultarius, g.m. oală de hiert papa, blid de papă
pulteus, g.m.
pulticula, g.f. ut pultificum far de papă
pultiphagus,-i, g.m. mîncători de papă, mîncători de păsat
pulto,-as, pulso,-as frequent. hodorogescu, batu
pulveratio, g.f. amestecare, sfărîmare de moşunoaie, de grunjuri
pulveresco,-is mă facu pulbere, praf
pulvereus,-a,-um den praf, de ţărînă, de pulbere
pulvero,-as îl facu ţărînă, pulbere, prăfăscu, pulpeberescu [sic!]
pulverulentus,-a,-um prăfos,-ă, ţărînos,-ă
pulvillus,-i, g.m. căpătîiaş micşorel supt cap, căpătîiaş supt braţ
pulvinar, g.n. perină, căpătîi
pulvinarium, g.n. idem
puvinatus,-a,-um în chipul perinei, pufăiat, unflat,-ă
pulvinulus, g.n. periniţă, perioară, căpătîiaş
pulvinus, g.m. perioară, căpătîiaş
pulvis, g.n.,-eris praf, pulbere, ţărînă
pulvisculus, g.m. et pulvisculum prăfşor, prăfuleţ
pumex,-cis, g.n. piiatră de spumă, piiatră albă, găunoşoasă-albă, spălătoare lesne picioarele
pumicatus,-a,-um; pumice politus,-a,-um
pumiceus,-a,-um de piiatră de spumă
pumico,-as cu piiatră de spumă şorăiescu, curăţu
pumicosus,-a,-um în chipul pietrii ceii de spumă
pumilio,-onis, g.m. om mic, pitic, piţirig
pumilis,-e scund,-ă; iarăş: om scund

---

[1] Recte: **pullarius, g.m.**
[2] Recte: **pullaster, g.m.**
[3] Recte: **pullastra, g.f.**
[4] Scris: парсонж.
[5] Scris de altă mînă.
[6] Scris: puşor.

pumillius, g.m. om scund, piţirig
pumilo,-onis, g.m. idem
pumilus, g.m. idem
punctim, adv. împungăţeaşte, înţăpăţeaşte, înhigă-ţeaşte
punctio, g.f. împungere, pişcare, înhingere
punctiuncula, g.f. împungăturea
punctum, g.n. punt, soroacă
punctus,-us, g.m. idem item: împunsură
punctus,-a,-um împuns,-ă, înhipt,-ă
pungo,-is,-xi împungu, înhigu, pişcu
punicanus,-a,-um feniţiian,-că
puniceus,-a,-um de faţa văpăiei, părei
punicus,-a,-um din oraşul Cartago de la Africa
puniendus,-a,-um globitorealnic,-ă
punio,-is,-vi,-ire globăscu, osîndescu
punior,-iris, passivus idem
punior,-iris, deponens idem
punitio, g.f. globire, osîndire /[271v]
punitor, g.m. globitori, osînditori
pupa, g.f. copilă mică; iarăş: babă
pupilla, g.f. lumina ochiiului; iarăş: fată săracă, fără de părinţi
pupillaris,-e de sărac, al săracilor celor fără de părinţi
pupillo,-as în chipul păunului strîgu
pupillus, g.m. sărac, care n-are tată
pupis,-is, g.f. curul corăbiei
Pupius, g.m. un poetic traghediiari
pupula, g.f. copilă mică, piţirigă; iarăş: lumina ochilor
Pupulum, g.n. oraş sardienesc
pupulus, g.m. copilaş mic
pupus,-i, g.m. idem
pure, adv. curat
purgabilis,-e curăţîcios,-ă
purgamen, g.n. curăţenie[1], măturătură, gunoiu
purgamentum idem
purgatio, g.f. curăţire, curăţenie
purgator, g.m. curăţîtori
purgatorius,-a,-um de curăţenie, curăţîtori,-re
purgo,-as curăţăscu; iarăş: mîntuiescu
purificatio, g.f. curăţîre, curăţenie
purifico,-as curăţăscu
purime, antiqu. pro purissime prea curat
puritas, g.f. curăţeanie

[1] Cuvîntul este subliniat de T. Corbea.

puriter, adv. curat, cu curăţeanie
puro,-as curăţăscu
purpura, g.f. scoică de mare cu a căriia sînge văspsăc urşinicul şi fringhiia; iarăş: fringhie, urşinic
purpurarii, g.m.pl. culegători de scoică de mare, văpsîtori de fringhie, de urşinic
purpurarius, g.m. vapsîtori de urşinic, de fringhie
purpurarius,-a,-um de urşinic, de fringhie
purpurasco,-is mă facu în floarea urşiniculuì, fringhiei
purpuratus,-a,-um cu urşinic (cu fringhie) împo-dobit,-ă
purpureus,-a,-um pro purpurato, Horat.
purprisso,-as cu văpseale de fringhie văpsăscu, sau cu de urşinic
purpurissum, g.n. văpseală, rumeneală, suliman, cu care fămeile să sulemenesc, să rumenesc
purpuro,-as mă facu în faţa fringhiei
purulente, adv. puroiţeaşte
purulentia, g.f. puroime
purulentus,-a,-um puroios,-ă, cu puroi multe
purumpurum în curat curat
purus,-a,-um curat,-ă
pus, puris, g.n. puroi, scîrnăvie
pusa, g.f. pro puella copilaşă
pusillanimis,-e, g.o. mic la inimă, cu inmă mic,-ă, cu credinţă mică
pusillanimitas, g.f. credinţă mică, inimă mică
pusillanimus,-a,-um cu credinţă mică, cu inimă slabă, brudivă /[272r]
pussilum, adv. pîţîn
pussilus,-a,-um micşor,-ă, mic,-ă
pussio,-onis, g.m. copil mic
pustula, g.f. rîie, mîncătură, zgaibă mică, bubliţă
pustulatus,-a,-um bubos,-ă, zgăibit,-ă
pustulosus,-a,-um zgăibos,-ă, bubos cu bube mărunte
putamen, g.n. aşchie, cioplitură, ciocănitură, căzătură, rămăşiţă, zgruă
putatio, g.f. curăţîre, dezrămurire
putator, g.m. curăţîtori de pomi, dezrămuritori, tăietori de vie
putatorius,-a,-um de curăţît, de dezcăţălit, de dezrămurit
Puteal, g.m. nume de loc adevărat au fost în Roma; iarăş: coperiş de fîntînă sau gura fîntînei

putealis,-e de puţ, de fîntînă
puteanus,-a,-um idem
putearius, g.m. fîntînari, săpători de puţuri
puteo,-es puţu, sîntu împuţît
puteolanus,-a,-um puteolan,-ă, din oraşul Puteolus
Puteolli, g.m.pl. oraş din Ţara Italiei în ţînutul Campaniei
puteolus, g.m. puţîşor, fîntîniţă
putesco,-is,-tui mă împuţu
puteus,-i, g.m. puţ, fîntînă
Puticuli, g.m.pl. nume de loc au fost în Roma, unde s-au îngropat nărodul cel de jos
putide, adv. împuţît, împuţîţeaşte, cu puteare
pudiusculus,-a,-um[1] împuţîţăl,-ă
putidulus,-a,-um împuţîţăl,-că
putidus,-a,-um împuţît,-ă, cu duhoare
putisco,-is mă împuţu
putitus, g.m. pro stulto usurpatur, Festo teste
puto,-as gîndescu, chitescu, socotescu, judecu; iarăş: dezrămurescu, curăţăscu
putor,-oris, g.m. putoare, duhoare
putredo,-dinis, g.f. putrezîre, putrejiciune
putrefacio,-is putrezăscu
putrefactio, g.f. putrezire
putrefio,-is,-eri putred sîntu, mă putrezăscu
putreo,-es,-trui putred sîntu, putrezăscu
putresco,-is mă putrezăscu
putridus,-a,-um putred,-ă
putris,-e putred,-ă

PY

Pyanepsion, g.n. octomvrie au fost la athineani
pycnocomon, g.n. o iarbă
pycnostylon, g.n. zidire cu deşi stîlpi
pycta, g.m. hîreţ, luptători, hărţuitori
pyctatium, g.n. tablă de catastif, cărticică însămnătoare de număr (de samă); iarăş: carte de umblet slobod cu cinste
pyctes, g.m. idem quod pycta
Pygargus, g.m. numele unii feri în chipul căprioarei; iarăş: numele unii pasări în chipul vîlturului /[272v]
pygnachia, g.f. harţ hîrăţăsc
Pygmæi, g.m.pl. năroade mărunte în Indiia, carii să oştescu cu cocorîi

[1] Recte: **putiusculus,-a,-um**.

Pygmalion, g.m. fiiul împăratului Belus tirrinseanul, ruda lui Dido
pygon, g.m. de de-al doile picior, de un braţ sau de jumătate de cot
pyla, g.f. poartă, picior de pod de piiatră
Pylades, g.m. iubitiul credincios priiatin al lui Orestes[2]
pyle, g.f. poartă
pylius,-a,-um piliusean,-că, den oraşul Pilos
pylorus, g.m. gura rînzei
Pylos, g.f. oraş în Peloponesus în care au domnit Nistor
pyr, g.m. foc
pyra, g.f. stog de leamne, stînjin, grămadă de leamne arzătoare grămăditâ ţuguiat, grămadă de foc
Pyracmon, g.m. o slugă de faur în casa de lucrat a lui Vulcanus
pyralis, g.f. jiviniţă cu arepi mititeale, roditoare în foc, nu e mai mare decît musca
pyrama, g.n. vel potius phyrama neam al cleiului care să stoarce din lemnul metopium
pyramidatus,-a,-um turnuros,-ă, zidire ascuţîtă, ţuguiată
pyramidalis,-e idem
pyramis, g.f. alcătuială zidită în sus ascuţîtă în patru cornuri, în chipul focului
Pyramus, g.m. gîrlă ţiliţienească; iarăş: numele unui tînăr de la Vavilon
pyrausta, g.f. musculiţă roditoare în foc
Pyrene, g.f. fata împăratului Bebrics, pre care o au pîngărit Hercules[3] în muntele Pireneus, care munte desparte Franţiia de Hişpaniia
pyretrum, g.n. tarhon
Pyreus, g.m. un loc la Athina
Pyrgoteles, g.m. un cioplitori de chipuri vestit şi meşter de cuptoare scumpe
pyrgus, g.m. turn; iarăş: tablă pre care aruncă coţca
pyrites, g.m. piiatră înfocată, neam al creaminei
pyrobolarii, g.m.pl. aruncători de gloanţe înfocate
pyroboli, g.m.pl. săgeată înfocată, glonţ înfocat
pyrocorax, g.m. o pasăre neagră în faţa aurului cu nasul galbăn, cu miros bun, care eu nici dănăoară n-am văzut

[2] Scris: Орестась.
[3] Scris: Хѣркулась.

Pyrois, g.m. unul dintre caii soarelui
pyromantia, g.f. gîcire din foc
pyropus, g.m. piiatră scumpă roşie în faţa focului; oaricarii o ţîn a fi rubin şi carbunculus
Pyrous, g.m. un cal al soarelui
Pyrrha, g.f. muiarea lui Deucalion
pyrricha, g.f. joc găsît de Pirrhus
pyrricharii, g.m. adevărat acelaş joc pre carele întîi Pirrhus l-au nemerit a-l jica
pyrrichius, g.m. picior de doao sil/[273r]lave în vearş
Pyrrho, g.m. un filosof din Elis, care cu al său următori aceasta au ţînut cum omul nimic nu poate şti derept
Pyrrhus, g.m. roşu, în faţa focului; iarăş: numele fiiului lui Achiles[1], care au bătut război împotriva romanilor
pyrum, g.n. pară
pyrus, g.f. păr
Pythagoræi, g.m.pl. următorii lui Pithagoras
Pythagoras, g.m. un filosof care au învăţat mult în oraşul Samus al ţînutului cu numele Magna Greţiia al Ţărei Italieneşti şi tăcearea mîlcomă prea bine o au mărturisit a fi; **hinc: pythagoricus,-a,-um**
Pythagorici, g.m.pl. idem quod Pythagoræi următorii şi ucenicii lui Pithagoras
Pytheas, g.m. orator din Athina au fost în vreamea lui Demosthenes[2]
Pythermos, g.m. sol mare ioniian la laţedemoneani, care[3] au cerut ajutori împotriva lui Ţirus (Chir)
Pythia, g.f. prorocitoarea călugăriţă a lui Apollo
Pythia, g.n.pl. oraş pithinesc; **item**: sărbătoare şi jocul lui Apollo
pythionices, g.m. care au dobîndit biruinţă în jocul Pithiia
Pythius, g.m. oraş în ţînutul Pontului
Pythius, g.m. polecra lui Apollo de pre şarpele Pithon pre care l-au omorît în vîrsta tinereaţelor şi pentru aceaea i-au svinţit lui sărbătoarea pithiia
Pythodorus, g.m. un meşter vestit, cioplitori de chipuri
Python, g.m. un şarpe prea mare pre care l-au ucis Apollo şi pentru aceea s-au chiemat Pithius
pythonicus, g.m. care gîceaşte prin dracul, sau din care spune diiavolul gîcituri viitoare
pythonissa, g.f. muiare îndrăcită în care iaste drac şi printr-acela gîceaşte
Pythopolis, g.f. oraş în Asiia cea Mică
pytisma, g.f. şcuiepat mic, bălitură
pyulcos unealta vindecătorilor de rană, cu care puroile şi scîrnăviia o scot afară din rană
pyxacanthum, g.n. un scai mărăcinos, care are ramuri lungi de un cot, frunza i-e ca a merişorului
pyxidatus,-a,-um în chipul [4]
pyxidicula, g.f.
pyxidula, g.f. idem
pyxis,-idis, g.f.
pyxus,-untis, g.f. oppidum Lucaniæ a Latinis Buxentum appellatum

[1] Scris: Аххилась.
[2] Scris: Демостенась.
[3] Scris încă odată "care" şi şters ulterior.
[4] Definiţia nu a fost terminată, lăsîndu-se spaţiu liber pentru completare ulterioară.

Q

QUA

qua, adv. în care parte? încătrăo?
quacunque, adv. măcară încătrăo, orîncătrăo, în vreao parte, vundeva /[273v]
quadamtenus, adv. spre oarecît
quadantenus, adv. idem
Quadi, g.m. năroade nemţeşti de demult au fost
quadra, g.f. talger în patru cornuri
quadragenarius,-a,-um de patruzeci, de patruzeci de ani
quadrageni,-æ,-a cîte patruzeci, patruzeci
quadragesima, g.f. a patrazecile parte
quadragesimus,-a,-um al patruzecile,-lea
quadragies, adv. de patruzeci de ori
quadraginta, adv. patruzeaci
quadrangulus,-a,-um în patru cornuri sau unghiiuri
quadrans,-tis, g.m.
quadrantal, g.n. pătutindini în patru unghiiuri sau cornuri; iarăş: feali al măsurei în care iaste 48[1] de **sextarius**[2]
quadrantalis,-e de patru părţi, de patru deagete, de a patra parte
quadrantarius,-a,-um patruialnic,-ă, de patru măsure
quadrarius,-a,-um pătritori,-re sau de patru cornuri sau în patru unghiiuri
quadratarius, g.m. cioplitori de pietri
quadratura, g.f. facere în patru săvîrşiri, în patriu unghiiuri
quadratus,-a,-um în patru cornuri sau unghiiuriquadricenus,-a,-um patru sute, cîte patru sute
quadridens,-tis, g.o. patru dinţ, de patru dinţi
quadriduanus,-a,-um de patru zile
quadriduum, g.n. vreame de patru zile
quadrienium, g.n. patru ani
quadrifariam, adv. în patru chipuri
quadrifariter idem
quadrifidus,-a,-um de patru lăsplatoriţe, de patru credinţe
quadriforis,-e de patru găuri, de patru uşi
quadriformis,-e de patru forme
quadriga, g.f. car cu patru cai
quadrigarius, g.m. cărăuş
quadrigarius,-a,-um cărăuşăsc, de cărăuş
quadrigatus,-a,-um înformăluit în chipul carului cu patru cai,-ă
quadrigeminus,-a,-um de patru ori sau îngeminit patru
quadrigula, g.f. cărucean cu patru cai sau de patru cai
quadrijugis,-e de patru juguri
quadrilaterum, g.n. de patru coaste
quadrilibris,-bre de patru punţi
quadrilingvis,-e de patru limbi, în patru limbi
quadrilinqvus,-a,-um idem quus
quadrimanus,-a,-um de patru mîni, cu patru mîni
quadrimatus, g.m. în vîrstă de patru ani
quadrimembris,-e de patru mădulări, de patru părţ
quadrimulus,-a,-um de patru anişori
quadrimus,-a,-um de patru ani /[274r]
quadringenarius,-a,-um[3] al patrusutulea, de patru sute
quadringentesimus,-a,-um al patrusutulea, a patru sutulea
quadringenti,-æ,-a patru sute
quadringenties, adv. de patru sute de ori
quadringenus,-a,-um al patru sutulea
quadrinoctium, g.n. vreame de patru nopţi
quadripartitus,-a,-um în patru părţi împărţît,-ă
quadrinus,-a,-um cîte patru-cîte patru, patru-patru-patru
quadripartior,-iris în patru părţi împărţăscu
quadripertito, adv. în patru chipuri, spre patru
quadripes,-dis, g.o. de patru picioare, cu patru picioare

---

1 Scris cu cifre.

2 Prima parte a cuvîntului, "secsta" a fost scrisă iniţial şi cu slove chirilice, fiind anulată şi preferată scrierea cu litere latine.

3 Iniţial a fost scris **quadrigenarius**, fiind completat prin suprascrierea lui **n**.

quadriremis, g.f. corabie vînslitoare în patru rînduri
quadrivium, g.n. cale împărţîtoare în patru părţi
quadro,-as facu în patru cornuri, în patru unghiiuri; iarăş: cuviinţăzu, cuvios sîntu
quadrupedans,-tis, g.o. umblători în patru picioare,-re
quadrupedo,-as în patru picioare umblu
quadrupes,-dis, g.o. de patru sau cu patru picioare
quadruplator, g.m. vînzători pîrîtori, pîrîtori pentru a patra parte a birşagului pîrît
quadruplex,-cis, g.o. împătrit,-ă, de patru fealiuri
quadruplicatio, g.f. împătrire
quadruplicato, adv. împătrit, de patru ori cîte atît
quadruplico,-as împătrescu
quadruplo, adv. împătrior, de patru ori atît
quadruplor,-aris vînzătorescu pentru a patra parte a birşagului, pîrăscu
quadruplus, g.m. împătrit, de patru ori atît
quadrus,-a,-um în patru cornuri sau unghiiuri
quæ, cujus, g.f. care
quæcumque, cujuscunque, g.f. oricare, fieştecare
quædam, g.f. oarecare
quærito,-as,-are cercătorescu, întrebu
quæro,-is,-sivi,-ere cercu, cautu, întrebu
quæsitio, g.f. întrebare, cercare
quæsitor, g.m. judeţul judecători al lucrurilor umblătoare în cap, întrebători de fapte reale, adecă cemergu a căpeteniei[1]
quæsitum, g.n. întrebămînt, cercătură, cercămînt
quæsitus,-a,-um cercat,-ă, căutat,-ă
quæsitus,-us, g.m. cercare
quæso rogu-mă. **quæsumus** rugămu-ne
quæsticulus, g.m. dobîndişoară
quæstio, g.f. întrebare, cercare, căutare, cercare de dereptate în leage
quæstionarius, g.m. afară întrebători
quæstiuncula, g.f. întrebăturea
quæstor, g.m. ţîitori de avuţie; iarăş: işpan; iarăş: cercători, întrebători
quæstorium, g.n. cortul de ţînearea avuţiei au fost în tabără /[274v]
quæstorius,-a,-um de ţînearea avuţiei
quæstumfacere a neguţători
quæstuosus,-a,-um dobîndicios,-ă
quæstura, g.f. ţînearea de avuţie
quæstus,-us, g.m. neguţătorie, cercătură, dobîndă
qualibet, adv. în toate părţile, pătutindini
qualis,-e ce feali, ce, care
qualiscumque oricine, ori de ce feali, aşa şi aşa
qualisqualis, idem
qualitas,-tis, g.f. cefeliurie
qualiter, adv. în ce chip
qualitercumque adv. ori în ce chip, măcară în ce chip
qualus,-i, g.m. coş de străcurat
qualum et quallus idem
qualubet adv. încătrăo place, încătrăo să pare
quam, conjunctio decît, decît nu, decît să
quam, adv. cît[2], care prea, cît
quadiu, adv. pînă cînd, cît de mult
quamdudum, adv. cît de demult
quamlibet, adv. pro quatumlibet[3] măcară spre cît
quamobrem, adv. pentru care, pentru care lucru
quamprIdem, adv. cîtă vreame
quamprimum, adv. cît mai curînd, cum mai întîi
quamvis, conjunctio săvai că, poate
quandiu, adv. pînă cînd, cît de mult
quando, comjuctio caus. cînd, pentru căce că
quando, adv. cînd, deaca
quandocumque măcară cînd, oricînd
quandoque aorea
quandoquidem, conjunctio pentru căce că
quandudum pînă în cîtă vreame, pînă cînd, cît de demult
quanquam, comjunctio săvai că, poate hi că
quanti cum dai? cît ţîi?
quantillum, g.n. cîtuluş, cît mic
quantillus,-a,-um oare cîtuşleţ
quantisper, adv.
quantitas, g.f. cîntţîie

[1] Textul "adecă cemengu a căpeteniei" a fost adăugat marginal de T. Corbea cu o altă cerneală.

[2] Iniţial scris cum, modificat prin scriere deasupra.

[3] Recte: **quantumlibet**.

quanto, adv. încît, cu cît **cui respondet particula tanto** într-atît, cu atît
quantopere, adv. cît prea
quantulum, adv. cît pîţîn
quantulus,-a,-um cîtuluş, cît de mititel,-că
quantuluscumque, quantulacumque, quantulumcumque măcară cît de puţîn, măcară cîtuluş cît
quantum[1]**, g.n.** cît
quantumcumque cît, cîţt, cît şi cît
quantumvis măcară cum, poate, săvai că
quantus,-a,-um cît,-ă
quantuscunque fieştecît, cît sau măcar cît
quantuslibet, g.m. măcară cît
quantusquantus, g.m. oricît, cît /[275r]
quantusvis, g.m. no, măcr cît
quamvis, conjuctio bine poate, săvai că
quampropter, adv. pentru care, pentru aceaea
quaqua, adv. din încătrăova, în vreao parte, cătră
quaquaversum, adv. spre oarecare, încătrăova
quare, adv. căce, pentru ce, pentru aceaea
quartadecimani, g.m.pl. viteaji de şireag den rîndul al patusprăzeacelea
quartanus,-a,-um al patrule,-tra, de a patra zî sau de rîndul al patrule
quartarius, g.m. a patra parte a măsurei, a cum-penei
quarto, adv.a patrulea oară
quartum ut quartuum consul idem
quartus,-a,-um al patrule, a patra
quartusdecimus,-a,-um al patrusprăzeacele,-ea, al patrusprăzeace
quasi, adv. ca cînd, ca cum
quassillus, g.m. coşuleţ
quassatus,-a,-um zdrobit,-ă, strîcat,-ă
quasso,-as zdrobăscu, sfărîmu
quassus,-us, g.m. frîngere, sfărîmare, zdrobire
quassus,-a,-um frîmt,-ă, strîcat,-ă, spart
quatefacio,-is zdrobăscu, sfărîmu, struncinezu
quatenus, adv. pînă cînd, spre cît
quatenus, conjuctio spre atît
quater, adv. de patru ori
quaterdeni,-æ,-a patriuzeci
quatergemini,-æ,-a pătraş, împătriţi,-te
quaternarius,-a,-um de număr de patru
quaterni,-æ,-a cîte patru
quaternio,-onis, g.m. pătrari
quaternus,-a,-um al patrule, a patra
quatinus, conjuctio pentru că
quatio,-is,-ssi,-ere împungu, împîngu, sfărîmu
quatito,-as lovitorescu, sfărîmătorescu
quatriduanus,-a,-um de patru zîle
quatriduo, adv. în patru zîle
quatriduum, g.n. vreame de patru zîle
quatuor[2]**, g.o. indec. adjectivum** patru
quatuordecies[3]**, adv.** de patrusprăzeace ori
quatuordecim, g.o.pl. patrusprăzeace
quatuorviratus, g.m. vrednicie de patru feaţe (bărbaţi)
quatuorviri, g.m.pl. patru feaţe de boierie vredni-cească au fost în Roma

QUE

que, conjuct. copulat. affixa şi
queis, dativus et ablativus pro quibus cărora
quemadmodum, adv. precum
queo,-is, quivi pociu, să poate de la mine
queor, passivum Lucret. /[275v]
querceræus,-a,-um ut frebris[4] **quarcera** friguri tremurătoare
quercetum, g.n. pădure de ştejari, de ceri, ştejeriş
querceus,-a,-um de cer, de ştejari
quercius,-a,-um idem
querculanus,-a,-um idem Plin.
quercus,-us, g.f. ştejari, cer
querela,-æ, g.f. ponosluire, ponos
queribundus,-a,-um ponosluitori,-re
querimonia, g.f. ponosluială
queritor,-aris ponosluitorescu
querneus,-a,-um de ştejari
quernus,-a,-um idem
queror,-ris, questu sum ponosluiescu, plîngînd ponosluiescu, mă jelescu
querquedula pasăre de apă, raţă sălbatecă
querquureus,-a,-um tremurători,-re, friguri, frig

[1] Şters: **adv**.

[2] Scris iniţial **quator**, completat ulterior prin suprascriere.

[3] Scris iniţial **quatordecies**, completat ulterior prin suprascriere.

[4] Recte: **febris.**

Querquerulana, g.f. porta Romæ fuit dicta a quercero nume au fost a unii[1] porţi de la Roma
querulus,-a,-um ponosluitori,-re
questus,-us, g.m. ponosluială, jăluială

QUI

qui, cujus pronomen relat. cine, care
qui, adv. cum
quia, conjuntio causalis pentru că
quianam, comjucti. căce
quicquam, cujusquam ceva
quicque, g.n. ceva
quicquid, g.m. tot ce, tot care
quicunque, quæcunque, quocunque[2] cine, fieşte-cine care, fieştecare care, carele
quicunciatis,-e de cinci loşi, de cinci loturi
quicunx,-cis cinci loţi
quid, cujus ce, cine
quidam,-ædam, quodam oarecarele, oarecare
quidam, cujusdam ceva
quIdem, adv. adevărat, zău, aiave
quidni căce nu, cum nu
qique[3]; **vide: quicque**
quidpiam, g.n. tot, măcară ce
quidvis, cujusvis, g.n. măcară ce, tot
quidum, adv. Plauti. cum, cum?
quies,-tis, g.f. răpaos, odihnă
quiesco,-is mă răpaosu, mă odihnescu
quiete, adv. cu răpaos, odihniţeaşte
quietudo, g.f. odihnire, răpaos
quieturus,-a,-um odihnitori,-re, răposători,-re
quietus,-a,-um de răpaos, odihnit,-ă, de odihnă
quilibet, quælibet, quodlibet fieştecarele, tot,-ă
quimatus, g.m. vîrstă de cinci ani
quin, adv. căce nu, însă, însă mai bine, încă
quinarius,-a,-um de număr de cinci
quincuncinalis,-e de cinci loturi, greuri; iarăş: de cinci deagete, de jumătate de urmă a piciorului
quincunx,-cis, g.m. de cinci loturi, de cinci filleriuri[4]
quincuplex,-cis, g.o încincit,-ă
quindecemvir, g.m. faţă, personă[5] de cincisprăzeace /[276r]
quindecies, adv. de cincisprăzeace ori
quindecim, g.o. indecli. cincisprăzeace
quindenus,-a,-um idem quod quindecim al cincisprăzeacelea, cincisprăzeace
quinetiam, conjunctio copulat. încă prespre aceaea, însă încăş
quingenarius,-a,-um de cinci sute de punţi
quingeni,-æ,-a cinci sute
quingentessimus,-a,-um al cincile sutaş al cini sutulea
quingenti,-æ,-a cinci sute
quingenties, adv. de cinci sute de ori
quini,-æ,-a cinci
quinimo, conjunctio et adv. însă mai bine
quinquagenarius,-a,-um de cincizeci de ani
quinquagenius, g.m. idem quod quinquaginta al cincizecile sau cinzeci
quinquagesies, adv. de cinzeci de ori
quinquagesimus,-a,-um al cincizecile,-lea
quinquagies[6]**, adv.** de cincizeci de ori
quinquaginta, g.o.pl. cinzeci
quinquatria,-orum, g.n.pl. festa erant quæ quinquee diebus Palladi fiebant o sărbătoare a Minervei[7]
quinquarius, g.m. idem antiquum
quinque, g.o.pl. cinci
quinquefolium, g.n. iarbă cu cinci foi (frunze)
quinquelibralis,-e de cinci funţi, de cinci punţi
quinquemestris,-e de cinci luni
quinquennalis,-e de cinci ani
quinquennis,-e de cinci ani
quinquennium, g.n. cinci ani
quinquepartito în cini părţi
quinquepartitus,-a,-um în patru [sic!] părţi îm-părţît,-ă
quinqueremis, g.f. corabie vînslitoare de cinci rînduri
quinquertium, g.n. luptare hărţuitoare cu cinci meşterşuguri
quinquevir, g.m. faţă de cinci, mai mare peste cinci

---

[1] Scris: nii.
[2] Recte: **quidcumque**.
[3] Recte: **quidque**.
[4] Scris: филлѣрюри
[5] Scris: парсонж.
[6] Scris iniţial **quinguigisies**, corectat prin ştergere şi suprascriere.
[7] Scris: Минарвеи.

quinqueviratus, g.m. vrednicie de cinci persone[1]
quinquies, adv. de cinci ori
quintani, quintæ cohortis aut legionis milites
quintanus,-a,-um al cincile,-ea
Quintilianus, g.m. numele unui orator
quintilis, g.m. iulie, **quintus a Martis; alias: Iulius**
Quintius,-i, g.m. cognomine Cincinatus un roman
quinto a cincea oară
quintum, adv. a cincilea oară
quintus,-a,-um al cincile,-lea
quintusdecimus,-a,-um al cincispăzeacele,-ea
quinus,-a,-um al cincile,-lea
quipote, adv. cum poate
quippe, adv. pentru că
quippini, adv. antiquum pro quidni cum nu? căce nu?
Quirinalia, g.n.pl. sărbătoare sviņită lui Romulus
Quirinalis, g.f. numele unui munte în Roma /[276v]
Quirinus, g.m. Romulus
quiris, g.f. dardă
quiritatio, g.f. ponosluire cu plîns, chiemare într-ajutori cu plîngere
quiritatus,-us bocire, văietare, ţîpare cu glas de vai
Quirites, g.m.pl. romanii
quirito,-as strîgu, ponosluiescu, cvirituseanilor mă jeluiescu, de la romani ajutori ceiu
quiritor,-aris idem
quis, cujus, pronomen, g.m. cine, care
quisnam? g.m. de cine? oare cine? oare care?
quispiam, g.m. cineva, oarecine
quisque, g.m. fieştecare, tot, cineş-cineş
quisquiliæ, g.f.pl. gunoi, căzătură, zgură[2], drojdiime
quisquis, g.m. cineş-cineş, oricine, cineva, tot care, tot cine
quitus,-us, g.m. anti. putinţă, putincioşie
quitus,-a,-um, queor dixit Terentius sed antique in tenebirs nosci non quita est
quivis, g.m. măcară care, oricare

QUO

quo, adv. ad locum unde
quo, conjuctio cum
quod pînă cînd
quoaxo,-as în chipul broaştei cocăiescu
quocirca, conjuntio pentru aceaea
quocum, adv. cu cine
quocunque, adv. ad locum măcară unde, oriunde
quodpiam, g.n. ceva
quodvis, cujusvis ceva, măcară ce, orice
quoi, pro cui cui
quojus pro cujus al cui
quolibet, adv. oriunde, măcară unde
quom, pro quum cînd
quominus, adv. şi pentru ce nu, cum nu
quomodo? cum-cum? în ce chip?
quomodocunque măcară cum, oricum
quomodonam, adv. dară în ce chip?
quonam? adv. unde? dară unde?
quondam, adv. de demult, odănăoară, în neşte zile, din-ceput
quoniam, conjunctio pentru că, căce că
quoniamquIdem, conjunctio pentru căce adecă, deci pentru căce
quopiam, adv. vundeva
quoquam, adv. vundevaş
quoque, conjunctio şi
quoquo, adv. oriunde, pătutindini
quoquomodo ori în ce chip, măcară în ce chip
quoquoapcto măcară cum, măcară ori în ce chip
quoquoversum, adv. măcară încătrăo, ori în ce parte
quorsum, adv. încătrăo, unde
quot, adjectivum, ind, g.o. cît, cîte, cîţi
quotannis, adv. în toţi anii /[277r]
quoteni,-æ,-a cîţi, cîte
quotennis,-e de cîţi ani
quotenus,-a,-um cît, cîtă
quotidiane, adv. din zî în zî, în toate zilele
quotidiano, idem anti.
quotidianus,-a,-um de toate zîlele
quotidie, adv. în toate zîlele
quoties, adv. de cîte ori
quotiescunque ori de cîte ori
quotmensibus, adverbialiter în toate lunile
quotquot, g.o. cîţ-cîţ, cariiş, tot cît, tot care
quotuplex,-cis, g.o. cît îndoit,-ă, de cîte fealiuri
quotoplus,-a,-um[3] cît îndoit,-ă

[1] Scris: парсоне.
[2] Scris: zgrură.
[3] Recte: **quotuplus,-a,-um.**

quotus,-a,-um al cîtule,-lea
quotuscumque dară al cîtuleşi cîţi, ori al cîtuleş, măcar al cîtule
quotusquisque oare cine? dară cine?
quovis, adv. ad locum măcară unde
quousque pînă unde, pînă cînd

QUU

quum, adv. temporis cînd, deaca
quumprimum îndată ce

R

RA

Rabbath, g.f. oraş mare al fiiului lui Amon, care acum să chiiamă Filadelfiia[1]

rabia, g.f. urgie, **anti. pro rabies** turbare[2]

rabide, adv. urgisiţeaşte, cu mînie mare

rabedus,-a,-um urgoisitori,-re, turbători,-re

rabies,-ei, g.f. turburare, mai cu asupră să zice de cîini

rabiesco,-is mă turbăzu

Rabilus,-i, g.m. un împărat aravienesc care au omorît pă Antigonost [sic!]

rabio,-is,-ire turbezu, mă mînii cumplit

rabiose, adv. turbăţeaşte

rabiosulus,-a,-um turbăţăl,-că

rabiosus,-a,-um turbat,-ă

Rabirius, g.m. un boiari roman; iarăş: un poetic

rabo pro arrabo, g.f. zălog, arvună

rabula, g.m. procator bătător şi la unul şi la altul

racemarius, g.m. aducători de struguri,-re

racematio, g.f. culeagere de struguri, culeagere de pă urmă de la culegători

racematus,-a,-um struguros,-ă

racemifer,-a,-um roditori de struguri,-re

racemosus,-a,-um cu struguri încărcat,-ă, struguros,-ă

racemus,-i, g.m. strugur

racha, g.n. ca acela cuvînt cu care în mînie-ne cuiva pohtim rău

Racilius numele unui pîrgari de la Roma

Radagasus, g.m. împăratul gothuseanilor

radians,-tis, g.o. răzători,-re, strălucitori,-re

radiatio, g.f. răzîre, strălucire

radiatus,-a,-um răzos,-ă, strălucitori cu raze,-re /[277v]

radicatus,-a,-um rădăcinat,-ă

radicitus, adv. de la rădăcină, pînă la rădăcină

radico,-as rădăcinescu, îm crescu rădăcini

radicor,-aris idem

radicosus,-a,-um rădăcinos,-ă

radicula, g.f. rădăcioară

radifico,-as înlăuntru rădăcinescu

radio,-as răzăscu, strălucescu

radiolus,-i, g.m. maslinaş crescători

radior,-aris răzăscu

radiosus,-a,-um răzos,-ă

radius, g.m. rază de soare, lumina, strălucirea ochiiului; iarăş: luotoare de tort cu care pînzarii tortul prin iţe îl trec de ceaea parte. aceasta iaste chiiar suvelniţă

radix,-cis, g.f. rădăcină

rado,-is razu, tunzu

radula, g.f. răzuitoare, unealtă de ras butea

radulatus,-a,-um jos ras,-ă

radulanus,-a,-um idem

ragades, g.f.pl.; vide: rhagades frîngerea, stîrvirea[3] curului şi a piciorului

raja, g.f. peaşte de mare

ralla, g.f. genus vestis a raritate dictum veşmînt rar, supţîre

rallum, g.n. unealtă curăţîtoare, răzătoare de hierul cel de plug, otic

ramale, g.n. ramură, ramură dezrămurită, curăţîtă

ramentum, g.n. căzătură, rămăşiţa cea ce cade

rameus,-a,-um de ramură

ramex,-cis, g.f. coime, chilă

ramicosus,-a,-um coaieş,-ă, rumpt,-ă

ramosus,-a,-um rămuros,-ă[4]

ramulosus,-a,-um idem

ramulus,-i, g.m. rămuriţă

ramus, g.m. ramură

ramusculus, g.m. rămuriţă, rămurişoară

rana, g.f. broască; iarăş: unflare de limbă

rancæ, g.f.pl. viiarme rozători de rădăcina bobului

rancens,-tis, g.o. rînced,-ă, veaşted,-ă

ranceo,-es veştejăscu, rîncezăscu

---

[1] Scris: Пиладалпиа.

[2] Adăugat ulterior de T. Corbea.

[3] Scris: стрꙋвирѣ.

[4] Scris: rămuruos,-ă.

rancesco,-is idem
rancide veştezițeaşte, rîncezițeaşte
rancidulus,-a,-um veştezîțăl,-că, rîncezîțăl,-că
rancidus,-a,-um rînced,-ă, veaşted,-ă
ranco,-as verbum flictitium a voce tigridum în chipul lui **tigris** strîgu; iarăş: rîncezăscu, veaşted sîntu
rancor,-oris, g.m. rîncezîre, veştezire
ranunuculus, g.m. brosculiță; iarăş: numele unii ierbii
rapa, g.f. nap
rapacia, g.n.pl. frunză de nap, iarba napului
rapacitas, g.f. răpire
rapacium, g.n. frunză de nap, colțîşor
rapax,-cis, g.o. răpitori,-re /[278r]
raphaninus,-a,-um de rădichie
raphanitis, g.f. neam al crinului celui vînăt
raphanus,-i, g.m. rădichie
Raphia, g.f. oraş în Iudamii[1]a, pre care jidovii îl chiiamă Rama
rapicia, g.f. frunză de floare de nap
rapide reapede, iute
rapiditas, g.f. sîrguire iute, repeziciune
rapidus,-a,-um iute, reapede, sîrguitori,-re
rapiens,-tis, particip. răpitori,-re, apucători,-re
rapiendus,-a,-um răpitorealnic
rapina, g.f.; prima longa, a rapis loc de napii, strat de napii
rapina, g.f.; prima brevi a rapio răpitură, jăcman
rapinator, g.m. antiquis in usu erat pro raptore
rapio,-is,-pui răpăscu, apucu, tragu de la dîns cu sîla
rapo,-onis, g.m. răpitori
raptatus,-a,-um răpit,-ă
raptim, adv. reapede, iute, curînd, răpițeaşte
raptio, g.f. răpitură, răpire
raptito,-as răpitorescu, apucu
rapto,-as răpitorescu, apucu
raptor,-as idem
raptor, g.m. răpitori, apucători
raptum, g.n. răpeală
raptura, g.f. răpitură
raptus,-us, idem
raptus,-a,-um răpit,-ă

[1] Recte: Idumea.

rapulum, g.n. năpşor
rapum, g.n. nap
rapunculum, g.n. nap sălbatec
rapunculus idem
rare, adv. rar
rarefacio,-is rărescu
rarefio,-is mă rărescu
rarenter, adv. răriteaşte, rar
raresco,-is mă rărescu
raripilus,-a,-um cu părul rar, rar la păr
raritas, g.f. rărire, rărime
raritudo, g.f. idem răriciune
raro, adv. rar
raro,-as rărescu
rarus,-a,-um rar,-ă
rasamentum, g.n. praf pilit, răsătură, praf căzut
rasilis,-e tuns,-ă, ras,-ă, curățît,-ă; iarăş: tunzăcios, răzăcios,-ă
rasis, g.f. genus est crudæ picis răşină crudă
rasito,-as tunzătorescu, răzătorescu
rasor, g.m. răzători, tunzători
rasorius,-a,-um de tuns, de ras
rastellum, g.n. greblişoară
rastrum, g.n. greblă
rasura, g.f. tunzătură, răsătură
rasus,-a,-um ras,-ă, tuns,-ă
rates,-tis, g.f. *plută*[2]
ratiarius, g.m. plutaş, plutariu[3]
ratifico,-as cu mărturie, cu adevericiune întărescu
ratio, g.f. pricină, înțelepție; iarăş: țîneare de samă, dare de samă, samă
raciocinatio, g.[4] chitire, pricinire
raciocinativus,-a,-um[5] de pricinit, de chitit /[278v]
ratiotinator, g.m.[6] luotori de samă
ratiocinium, g.n. luare de samă
ratiocinor,-aris pricinescu, cugetu, chitescu, în minte socotescu
rationabilis,-e pricinos,-ă, înțelept,-ă, cuvios,-ă
rationalis,-e ocoş, pricinos,-ă, înțelept
rationarium, g.n. carte de luat sama sau de ținut sama
rationarius, g.m. luotori de samă, țiitori de samă

[2] Adăugat de o altă mînă cu o altă cerneală.
[3] Idem.
[4] Recte: **ratiocinatio, g.f.**
[5] Recte: **ratiocinativus,-a,-um.**
[6] Recte: **ratiocinator.**

rationarius,-a,-um de ţînearea sămiei
ratis, g.f.
Ratisbona, g.f. oraş nemţăsc lîngă Dunăre, unde iaste peste Dunăre podul cel mare de piiatră
ratitus,-a,-um
ratiuncula, g.f. priciniţă. chititurea; **item**: luotoare de samă, ţiitoare de samă
Ratumena, g.m.[1] numele unui comişel rimlean; iarăş: o poartă în Roma
ratum, g.n. lucru întăritori, întăriciune
ratus,-a,-um istovit,-ă, săvîrşit,-ă; iarăş: stătăcios,-ă, adevărat,-ă, întărit,-ă
rauca, g.f. viermuleţ pierzători de rădăcină de copaci
raucedo,-inis, g.f. ameţîre
rauceo,-es,-cui,-ere amuţăscu în grumazu
raucesco,-is idem
raucio,-is idem
raucisonus,-a,-um cu glas amuţît,-ă, amuţîtori,-re
raucitas, g.f. amuţîre
raucus,-a,-um amuţît,-ă
raudus,-a,-um nefăcut,-ă, aramă în cărbuni sau măcară fieştece; **hinc dimminutivus: ruaduculus,-a,-um**
Rauduscula, g.f. o poartă de la Roma de aramă
raudusculum, **g.n.** aramă nefăcută, negătată
Ravenna, g.f. oraş al Ţărei Italieneşti
ravidus,-a,-um gălbănare înnegritoare, bălţat,-ă
raviliæ, g.m.pl. ochi galbini-negritori
ravis, g.f. amuţîre, amuţeală (în grumaz)
raviscellus, g.m. diminutivum a ravidus, a Plaut. cu feţişoară galbănă, vînată; iar: amuţîţăl,-că în grumaz, **inusitatum**
Rauraces, g.m.pl. năroade lăcuitoare împregiurul Basileiei în marginea Helveţiei
Raurici, g.m.pl. idem
ravus,-a,-um veteres dixerunt obtusum, unde rava vox, Cicer. glas amuţît încet
ravus,-a,-um bălţat,-ă, muced,-ă

RE

re, præpositio insepa. îndărăt
reædifico,-as de iznoavă clădescu, zidescu în sus /[279r]
realis,-e fiinţos,-ă, adevărat,-ă; iarăş: care spre ceva lucru nu să uită spre faţă; iarăş de faţă
reapse cu de-adinsul, de faţă, adevărat cu fapta
Reate, g.f. oraş în Ţara Italiei
reatinus,-a,-um reatinean,-că
reatus, g.m.,-us sorocire de vină, chiemare înainte spre globire, sorocire
rebellatio, g.f. războire împotrivă, sculare împotrivă, hainire
rebellator, g.m. împotrivnic pornitori de oaste, hain, înălţători spre domnu-său
rebellatrix, g.f. sculătoare împotrivă, pornitoare de război (fată sau muiare)
rebellio,-onis, g.m. sculare, hainire, facere de război
rebellis,-e hain,-ă, sculători, înălţători împotrivă,-re
rebellium, g.n. idem quod rebellio
rebello,-as hainescu, mă scol, pornescu oaste, război, mă împotrivăscu
rebito,-as comp. a re et ito mă întornu
reboo,-as zbieru, zbîrnăiescu; iarăş: îndărăt bombăiescu
recalcitro,-as împotrivă zvîrlescu (cu piciorul)
recalco,-as iarăş calcu
recalefacio,-is iarăş încălzăscu, facu cald
recaleo,-es iarăş mă încălzăscu
recalesco,-is idem
recalvaster, g.m. pleşuvaş, pleşuviel
recalvus,-a,-um idem
recandens,-tis, g.o. iarăş înfocat,-ă, alb,-ă
recandeo,-es iarăş sîntu înfocat, alb
recandesco,-is iarăş mă înfocăzu, mă înălbăscu
recano,-is îndărăt cîntu, răscîntu, cu cîntatulu-m[2] îndărăt chiemu
recantatio, g.f. chiemare, tăgăduire îndărăt
recantatus,-a,-um îndărăt chiemat,-ă
recanto,-as îndărătu chiemu, chiemu, îndărăt tăgăduiescu
recasurus,-a,-um iarăş căzători,-re
recedo,-is,-ssi îndărăt mă întorcu, mă ducu, mă depărtezu
recello,-is,-ere îndărăt aducu, înapoi tragu
recelliclumiæ, g.f.pl. curve
recens,-tis, g.o. proaspăt,-ă, nou,-ă, de acum,-ă
recens, adv. mai nou, acum, proaspăt, nou
recenseo,-es,-ui înainte număru, socotescu
recensio, g.f. înainte numărare, socotire
recensitus,-a,-um numărat,-ă, ales,-ă
recensus,-us, g.m. numărare, muştrăluire
recensus,-a,-um numărat,-ă
recentor,-aris mă înnoiescu, mă prospătezu
receptaculum, g.n. loc de priimit înlăuntru, loc de ţînut

[1] Şters: **g.f.**

[2] Scris: cîntătatulu-m.

receptio, g.f. priimire, luare înlăuntru /[279v]
receptitius,-a,-um cuprins,-ă, priimit,-ă
recepto,-as priimăscu, iau
receptor, g.m. înlăuntru priimitori, gazdă de hoţi, de tîlhari
receptrix,-cis, g.f. priimitoare înlăuntru, gazdă de hoţi
receptum, g.n. înlăuntru luat, priimit, facere de făgăduinţă, de priimire
receptus,-us, g.m. stare înapoi den harţă; iarăş: loc cu îndrrăzneală, unde omul de frică scapă
receptus,-a,-um îndărăt luat,-ă, înlăuntru luat,-ă, priimit,-ă
recessim, adv. întorcînd înapoi
recessus,-us, g.m. peştere; iarăş: întunare în laturi
rechedipna, g.n.pl. feali al îmbrăcămintelor de demut cu care au trăit în jocuri
rechidinna, g.f. haină de vreamea mîncatului
recidipna, g.f. idem
recidipnum, g.n. idem
recidivus,-a,-um iarăş jos căzători,-re
recido,-is a cado,-is,-ere cazu înapoi, iarăş cazu
recido,-is,-ere a cædo,-is taiu
recinctus,-a,-um descins,-ă, dezlegat,-ă
recingo,-is,-xi descingu, dezlegu
reciniatus,-a,-um den mintie blănită, cu mintie blănită
recinium, g.n. mintie blănită, cu patru arepi puitoare înapoi
recino,-is,-nui,-ere îndărăt cîntu, iarăş cîntu, aciiaş-aciiaş cîntătorescu
recipio,-is,-epi îndărăt iau, priimăscu, făgăduiescu
reciprocatio, g.f. înturnare înapoi, întoarcere îndărăt
reciprocicornis,-e arietem reciprocicornem dixit Laberius
reciproco,-as iarăş înapoi întornu
reciprocus,-a,-um iarăş înturnători la locu,-ş,-re, întorcăcios,-ă
recisamentum, g.n tăietură jos, cioplire, aşchie
recisio, g.f. tăiare
recisurus,-a,-um tăietori,-re
recitatio, g.f. cetire, zîcere
recitator, g.m. cetitori, zîcători
recito,-as îl zîcu, o zîcu, cetescu
reclamatio, g.f. grăire împotrivă, strîgare
reclamito,-as împreună zîcătorescu, strigătorescu
reclamo,-as împotrivă-i grăiescu, strîgu
reclinatus,-a,-um jos plecat,-ă
reclino,-as jos plecu
reclivis,-e jos plecători,-re, înapoi plecători,-re
recludo,-is deşchizu
reclusus,-a,-um deşchis,-ă
recoctus,-a,-um hiert,-ă, iarăş hiert,-ă
recogito,-as iarăş gîndescu, adease gîndescu /[280r]
recognitio, g.f. iarăş cunoştinţă, iarăş cunoaştere
recognosco,-is iarăş cunoscu, iarăş văzătorescu
recolligo,-is iarăş împreună culegu
recolo,-is iarăş lucrezu; iarăş: iarăş gîndescu
recomminiscor,-eris iarăş pomenescu, îm aducu aminte
recompono,-is iarăş grămădescu într-una, iarăş încarcu
recompositus,-a,-um iarăş bine încărcat,-ă, grămădit,-ă, aşezat,-ă
reconciliatio, g.f. îmblînzîre, împăcare
reconciliator, g.m. îmblînzîtori
reconciliatus,-a,-um îmblînzit,-ă, împăcat,-ă
reconcilio,-as îmblînzăscu
reconcinno,-as iarăş împreună rînduiescu, pă loc îndereptezu sau la loc
reconditus,-a,-um ascuns,-ă, pus,-ă
recondo,-is,-dedi ascunzu, puiu
recunduco,-is[1] iarăş priimăscu, prinzu
reconsto,-as iarăş hierbu, topăscu
recondo,-is,-dedi ascunzu, puiu
reconvenio,-is iarăş sorocescu în leage care pre mine m-au sorocit, m-au vremuit
recoquo,-is,-xi,-ere iarăş hierbu
recordans,-tis, g.o. pomenitori,-re, aducători aminte,-re
recordatio, g.f. pomenire, aducere aminte
recordor,-aris îm aducu aminte, pomenescu
recorrigo,-as,-i,-ere iarăş îmbunătăţăscu, posluduiescu
recrastino,-as apestescu
recreatio, g.f. plăzmuire de iznoavă, naştere, înnoire
recrementum, g.n. zgura la ceva, gunoiul, căzătura

---

[1] Recte: **reconduco,-is**.

recreo,-as plăzmuiescu de iznoavă, din nou nascu, înnoiescu
recrepo,-is,-pui,-ere îndărăt zîrnăiescu, sunu, ţîuiescu, zbîrnăiescu
recresco,-is iarăş crescu, de iznoavă crescu
recriminor,-aris pîra-m, defăimarea-m iarăş pîrăscu, defăimăzu
recrudesco,-is iarăş mă crudescu
recte derept, bine
rectangulus,-a,-um cu unghiiuri direapte, unghii direpţ
recte, adv. derept, bine
rectio, g.f. îndereptare
rectitudo, g.f. dereptate
rector, g.m. îndereptători, chivernisitori; iarăş: dascal de şcoală
rectrix,-cis, g.f. îndereptătoare, cîrmuitoare
rectum, g.n. dereptate, faptă bună
rectus, g.m. cădearea cea dintîiu, **partium declinabiulium**
rectus,-a,-um derept,-ă
recctus,-a,-um a regor îndereptat,-ă, povăţuit,-ă, cîrmit,-ă
recubitus,-us, g.m. culcare jos
recubo,-as,-bui,-ere iarăş mă culcu jos /[280v]
recudo,-is,-cudi de iznoavă batu afară, ciocănescu
recula, g.f. lucrişor, mărfuliţă
recultus,-a,-um iarăş zidit, clădit,-ă
recumbo,-is,-bui jos şăzu, mă stîrcescu jos
recuperatio, g.f. luare îndărăt
recuperatores, g.m.pl. judeţi poftiţi, rugaţi sau prinşi
recuperatorius,-a,-um de luarea înapoi, de luat înapoi, îndărăt
recupero,-as îndărăt iau, iarăş facu al mieu
recupio,-is,-ere prea pohtescu, pohtescu
recuro,-as portu grijă; iarăş: vindecu, tămăduiescu
recurro,-is,-curri îndărăt alergu, fugu
recurso,-as îndărăt alergătorescu, fugu
recursus,-us, g.m. alergare îndărăt
recurvatus,-a,-um strîmbat,-ă
recurvo,-as strîmbezu
recurvus,-a,-um prea strîmb,-ă, îndărăt strîmbat,-ă
recusatio, g.f. nu-vreare, nevreare, lăpădare
recuso,-as nu voiu, mă leapădu
recussus,-us, g.m. îndărăt batere
recusus,-a,-um îndărăt bătut
recutio,-is,-ere îndărăt batu, îndărăt lovăscu
recutitus,-a,-um împregiur-tăiat,-ă, ca jidovul, turcul
redabsolvo,-is iarăş istovăscu, svîrşescu
redactus,-a,-um supt ceva înapoi adus,-ă, pus,-ă, lăpădat îndărăt silit,-ă
redadepto,-as iarăş îl priimăscu fii
redambulo,-as îndărăt mă întornu, îndărăt umblu
redamo,-as iarăş iubăscu
redandruo,-as, anti. îndărăt viu
redardesco,-is iarăş mă aprinzu, iau pară, văpaie
redarguo,-is mustru, împotrivă întărescu
redauspico,-as de iznoavă începu
redauspicor,-aris idem
redditio, g.f. dare, iarăş întornare
reddituiri, pro redditumiri căruia iarăş tribuie a să da
redditus,-us, g.m. venit; **vide: reditus**
redditus,-a,-um dat, răzdat,-ă
reddo,-is,-didi dau, răzdau
redemptio, g.f. răscumpărare, schimbare
redempto,-as schimbu adease, răscumpăru
redemptor, g.m. răscumpărători
redemptura, g.f. răscumpărătură, ducere[1] iarăş a moşiei altuia îngăduite, luarea
redemptus,-a,-um răscumpărat,-ă
redeo,-es,-ivi,-ire et redii mă întornu, viu îndărăt
redhibeo,-es,-bui,-ere dau îndărăt, răsdau, mă dau
redhibitio, g.f. dare îndărăt, răsdare
redhibitorius,-a,-um de dat înapoi, de răzdat
redhostio,-is,-ire plătescu
Rediculus, g.m. numele unui loc afară de o poartă rimlenească /[281r]
rediens,-tis venitori îndărăt,-re
redigo,-is spre ceva aducu îndărăt
redimiculum, g.n. podoabă de cap fămeiască
redimio,-is,-ivi,-ire împodobăscu, încoronezu
redimitus,-a,-um împodobit,-ă, încoronat,-ă
redimo,-is răscumpăru
redinteger,-a,-um de iznoavă zidit, întregit,-ă
redintegratio, g.f. zidire, clădire în sus din nou, de iznoavă

[1] Iniţial scris adunarea, corectat prin suprascrierea slovelor.

redintegro,-as de iznoavă zidescu, întregescu
redipiscor,-eris,-ptus sum lucrul înstreinat iarăş îl facu al mieu, aflu, găsăscu
reditio, g.f. înturnare, venire
redito,-as viitorescu
rediturus,-a,-um viitori îndărăt,-re
reditus,-us, g.m. venit, venire
redivia, g.f. puroimea, unflarea piialei lîngă rădăcina unghiei
redivio,-is,-ire antiquum iarăş mă dezlegu
redivius, g.m. numele unui viiarme spurcat, sugători de sînge
redivivus,-a,-um de iznoavă învis,-ă, înnoit,-ă, mort-viu din muritoarea pierzare afară bătut,-ă
redoleo,-es,-lui cu miros sîntu, de vreaun feali miros, duhoare slbozăscu
redono,-as iarăş dăruiescu
redordior,-iris iarăş de iznoavă începu
redormio,-is,-vi iarăş dormu
redormitio, g.f. iarăş durmire
redostio,-is,-ire plătescu, hărescu, dau har
reduco,-is,-duxi îndărăt aducu, înapoi ducu
reductio, g.f. aducere îndărăt, ducere înapoi
reductor, g.m. îndărăt ducători, aducători
reductus,-a,-um îndărăt dus,-ă, înapoi adus,-ă
redulcero,-as iarăş rănescu (cu rană)
reduncus,-a,-um îndărăt strîmbat,-ă, încolăcit, cocîrjit
redundans,-tis, g.o. prisoîtori,-re
redundanter netribuinţeaşte, prisosîţeaşte
redundantia, g.f. biuşug, prisosînţă
redundatio, g.f. prisosîre, undire
redundatus,-a,-um prisosît,-ă
redundo,-as prisosăscu, curgu îndărăt, dezundezu, mă acoaperiu pă dîns
reduvia; vide: redivia piiale lîngă[1] unghie unflată, puroită
redux,-cis, g.o. venit în patrie-ş, slobozît,-ă
reemendo,-as iarăş îmbunescu
refacio,-is,-ere antiquum pro reficio facu, deregu
refactio, g.f. înnoire, zidire
refector g.m. înnoitori
refectus,-us hrănire, hrană: iarăş: înnoire, odihnire
refectus,-a,-um înnoit,-ă, deres,-ă, zidit,-ă, îmbărbătat,-ă
refello,-is,-lii,-ere viclenescu, înşelu, mahlerescu
refercio,-is împlu /[281r]
referio,-is,-ere îndărăt lovăscu
refero, refers, retuli, refere aducu, ducu înapoi, îndărăt ducu, aducu
refert, imper. prima longa. foloseaşte, folos iaste, stă spre dîns
refertus,-a,-um bine împlut,-ă, plinit,-ă
referveo,-es iarăş hierbu, înhierbintezu
refervesco,-is mă hierbu, iarăş mă înhierbîntezutu
refibulo,-as descopcu, deşchieiu
reficio,-is de iznoavă zidescu, deregu, iarăş veselescu, îmbărbătezu deşteptare
refigo,-is în sus rumpu, desfacu
reflagito,-as iarăş ceru, rogu
reflatus,-us, g.m. suflare îndărăt, vînt suflători îndărăt
reflecto,-is sucescu îndărăt
reflexus,-us, g.m. îndărăt strîmbat
reflo,-as îndărăt suflu
refloreo,-es,-ui iarăş înflorescu
refloresco,-is,-xi începu a mă înflori
refluo,-is îndărăt curgu
refluus,-a,-um îndărăt curgători,-re
refluxus,-us, g.m. curgere îndărăt
refocillatio, g.f. îmbărbătare, sumuţare
refocillo,-as îmbărbătezu, sumuţu
refodio,-is,-di,-ere scobăscu, rîcăiescu afară
reformatio, g.f. aducere spre furma şi înfigurarea[2] cea de demult direaptă, formăluire, înnoire
reformator, g.m. îmbunătăţîtori, rînduitori spre furma cea de demult dereaptă
reformidatio, g.f. cutremurare
reformido,-as prea mă cutremuru
reformo,-as spre furma cea de demult dereaptă aducu, îmbunătăţăscu, îmbunezu
refoveo,-es,-ovi hrănescu, îmbărbătezu
refractariolus, g.m. cu grumăjori vîrtoşei, neîngăduitoraş
refractorius, g.m. cu grumazii vîrtoş, neîngăduitori
refractus,-a,-um frîmt,-ă, strîcat,-ă
refragor,-aris împotrivă ţîu, împotrivă stau

[1] Urmează: piiale, şters.

[2] Scris: înfigurea.

refrenatio, g.f. înzăbălare, înfrînare
refrenatus,-a,-um înfrînat,-ă, înzăbălat,-ă
refreno,-as înfrînezu, înzăbălezu
refrico,-as,-cui,-are frecu, razu în sus, înnoiescu
refrigeratio, g.f. răcire, înfrigurare, alinare, îmbărbătare
refrigerator, g.m. răcitori, înfrigurători
refrigeratorium, g.n. răcitoare, făcători frig, reace
refrigeratrix, g.f. răcitoare, frigurătoare
refrigeratus,-a,-um răcit,-ă, înfrigoşat,-ă
refrigerium, g.n. odihnire, îmbărbătare, răcire /[282r]
refrigero,-as,-are răcescu, frigurezu
refrigesco,-is,-xi et -gui,-ere mă răcescu, mă înfrigurezu
refrina, g.f. bob mazăre dus spre jîrtvă
refringo,-is,-fregi frîngu, sfărîmu
refuga,-æ, g.m.[1] fugaş, fugători
refugio,-is,-fugi,-ere fugu îndărăt, mă alergu
refugium, g.n. apărare, ferire, ajutori; iarăş: loc ca acela unde omul în frică scapă, scăpare
refugus,-a,-um îndărăt jos plecat,-ă, fugători,-re îndărăt, fugători,-re, alergători
refulgeo,-es,-si,-ere strălucescu, luciescu
refundo,-is,-fusi,-ere tornu îndărăt, deztornu
refuse, adv. prisosinţeaşte, ţîrăiţeaşte afară
refusus,-a,-um afară turnat,-ă, îndărăt vărsat,-ă, turnat,-ă, dezturnat,-ă
refutatio, g.f. amăgire, mahlerire, viclenire
refutatus, g.m. viclenire, mahlerime, lăpădare
refutatus,-a,-um lăpădat,-ă, viclenit,-ă, mahlerit,-ă
refuto,-as viclenescu, mahlerescu, lapădu
regaliolus, g.m. pasăre mică, ochiiul boului
regalis,-e împărătesc,-ă[2], crăiesc
regaliter, adv. împărăţeaşte[3], crăiaşte
regelo,-as dejghieţu, topăscu
regeneratio, g.f. naştere de iznoavă, născătură den nou (iarăş)
regenero,-as nascu de iznoavă (de a doa oara), iarăş nascu
regerminatio, g.f. iarăş creaştere afară, încolţîre, mugurire
regermino,-as iarăş crescu afară, răsaiu, încolţăscu
regero,-is,-gessi ducu îndărăt, batu înapoiu
regestum, g.n. îndărăt bătut; iarăş: carte de însămnat
regesta, g.n.pl. catastif
regestus,-a,-um înapoi bătut,-ă, îndărăt lăpădat; iarăş: grui, muşinoi
regia, g.f. casă împărătească, curte împărătească, crăiască
regie, adv. împărăţeaşte, în chip împărătesc
regifice, adv. idem
regificus,-a,-um împărătesc,-ă, în chipul împărătesc
regifugium, g.n. sărbătoare rimlenească: într-aceaeaş zî s-au făcut în care au fugit din oraş Tarcvinius
regigno,-as,-i,-ere de iznoavă nascu, iarăş nascu
regilla, g.f. vestis regia quæ basilica et trabea dicitur, est et genus vestis muliebris neam al hainelor de demult
Regillianus, g.m. împărat rimlenescu au fost
Regillus, g.m. un lac în Ţara Italiei
regimen,-nis, g.n. îndereptari, cîrmire /[282v]
regimentum, g.n. idem
regina, g.f. împărătească[4], crăiasă
Reginoburgum, g.n. Ratişbona (oraş)
regio,-onis, g.f. ţînut, ţară
regionatim, adv. ţînuţeaşte, pă ţînuturi, pă ţări
registrum, g.n. legitur apul Flav. Vopiscum catastif
regito,-as îndereptătorescu
Regium, g.n. oraş al Ţărei Italieneşti
regius,-a,-um împărătesc,-ă
regiusmorbus, g.m. boală galbănă, gălbănare
reglutino,-as topăscu în sus, dezcleiescu, în sus cleiescu
reglutinosus,-a,-um prea cleios,-ă, lipicios,-ă
regnator, g.m. împărţîtori
regnatrix, g.f. împărăţîtoare
regno,-as împărăţăscu, domnescu
regnum, g.n. ţară, împărăţîie
rego,-is,-xi,-ere îndereptezu, cîrmescu
regredior,-eris îndărăt mă întorcu, îndărăt păşescu

[1] Şters: **g.f.**
[2] Cuvîntul este subliniat de T. Corbea.
[3] Idem.
[4] Idem.

regressio, g.f. înturnare îndărăt, meargere îndărăt
regressus,-us, g.m. idem
regula, g.f. îndereptari, linie, dungă direaptă; iarăş: sumşoara învăţăturei, suma maică, canon
regularis,-e canonicesc, de după regulă, îndereptare
regulariter, adv. canoniceaşte, după canon
regulatim idem
regulo,-as canonicescu, îndereptezu
regulus, g.m. împărăţăl, împărat în ţară mică; iarăş: şarpe, vasilisc; iarăş: pasăre ochiiul boului
regusto,-as iarăş gustu
regyro,-as in gyrum reflecto sucescu, volburescu, urciorescu, ocolescu
rehostio,-is,-ire plătescu
rejectamenta, g.n.pl. lăpădături, gonoi, drojdiime, căzătură, zgură
rejectaneus,-a,-um lăpădători,-re, de lăpădat
rejectio, g.f. lăpădare afară, borîre
rejectitius,-a,-um de lăpădat, lăpădători,-re
rejecto,-as lapădătorescu, înapoi lăpădătorescu
rejectus,-us, g.m. lăpădare
rejectus,-a,-um lăpădat,-ă, zvîrlit,-ă
rejicio,-is,-cui înapoi leapădu, leapădu; **item**: apestescu; iarăş: lapădu afară, borăscu
rejiculus,-a,-um aruncători,-re, lăpădat,-ă
reiteratio, g.f.[1] iarăş aducere înainte, poftorire
reitero,-as poftorescu[2], iarăş aducu înainte, iarăş puiu, *iarăş fac*[3]
relabor,-aris îndărătu cazu, îndărăt mă întorcu
relanqueo,-es,-gui,-ere iarăş mă lîncezăscu /[283r]
relanqvesco,-is idem
relatio, g.f. ducere îndărăt, înainte vorovire, asămănare împreună
relator, g.m. îndărăt aducători; iarăş: înainte vorovitori, povestitori
relatus,-us, g.m. înainte aducere, ducere îndărăt
relatus,-a,-um îndărăt adus, înainte adus,-ă
relavo,-as iarăş spălu
relaxatio, g.f. lărgire, uşurare, îmbărbătezu [sic!]
relaxo,-as slobozăscu, lărgescu, moiu, alinezu
relaxus,-a,-um rar,-ă, larg,-ă, legat moale,-ă
relegatio, g.f. trimitere, trimitere afară din oraş, pentru pricina globirei, arătare afară, gonire
relegatus,-a,-um în urgie trimis,-ă
relego,-as gonescu, trimiţu, iarăş trimiţu îndărăt, slobozăscu
relego,-is,-egi iarăş cetescu
relæntesco,-is iarăş mă încetezu, mă moiu, mă lîncezăscu
relævo,-as uşurezu
relicinus, g.m. antiquum vocabulum ut relicitna frons, Apulejus flocos,-ă sau
[4]relictio, g.f. lăsare
relictus,-a,-um lăsat,-ă
religatio, g.f. legare
religatus,-a,-um legat,-ă
religio,-onis, g.f. cinste dumnezăiască, slujbă, teamere, svinţire
religiose svinţeaşte, cu frică dumnezăiască
religiosus,-a,-um temăcios de dumnezău,-ă, svînt, bun
religo,-as legu; iarăş: dezlegu
relino,-is,-levi,-ere lipeala-i scobăscu, deşchizu afară
relinquo,-is,-liqui lasu
reliquarium, g.n. loc de ţinearea culeasei rămăşiţe
reliquatio, g.f. cu alalte rămîneare, datorie, rămăşiţare
reliquator, g.m. care din jumătatea datoriei s-au schimbat afară, s-au mîntuit
reliquiæ, g.f.pl. rămăşiţă
reliquor,-aris rămîiu rămăşiţă, datori
reliquum, g.n. pars debiti quæ adhuc restat solvenda datorie, rămăşiţă, rămăşiţa datoriei
reliquus,-a,-um înapoi lăsat,-ă, rămăşiţă rămas,-ă, lăsat,-ă
reloco,-as iarăş dau în simbrie
reluceo,-es iarăş luminezu, strălucescu
reluctor,-aris ţîu împotriva-i, împotrivă stau, mă luptu
reluctatus,-a,-um împotrivă luptat,-ă
reluo,-is spălu; iarăş: plătescu, zălogul răscumpăru
remacresco,-is iarăş mă nemoştescu, mă măcrescu

[1] Iniţial scris **rejteratio**; corectat cu aceeaşi cerneală.
[2] Scris: поѳорескy
[3] Ultimele două cuvinte scrise de altă mînă.
[4] Spaţiu liber în text.

remaledico,-is iarăş suduiescu, înapoi zîcu sudalma
remancipo,-as de la care am fost luat marha, moşiia iarăş /[283v] i le dau îndărăt
remando,-is,-di,-ere iarăş rozu
remaneo,-es,-si rămîiu
remano,-as curgu îndărăt
remansio, g.f. rămîneare
remeabilis,-e mărgăcios îndărăt,-ă, umblăcios,-ă
remeatus,-us, g.m. înturnare, venire din urgie
remedium, g.n. doftorie, leac
remedigo,-ginis, g.f. Plautum împiedecăciune, piiadecă
rememoro,-as iarăş spre dîns îm aducu aminte, pomenescu
remendo,-as iarăş îmbunătăţăscu
remeo,-es îndărăt mărgu, mă întornu, curgu înapoi, îndărăt umblu
remetior,-iris iarăş măsuru, iarăş încă atîta dau, măsuru îndărăt, dezmăsuru
remex,-gis, g.m. voinic vînslitori, vînslitori
remigatio, g.f. vînslire, corăbiire
remigo,-as vînslescu, corăbiierescu
remigro,-as îndărăt mă mutu, acasă mă portu
remillum, g.n. repandum dicitur a remi similitudine, Festus dinapoi în sus rădicat ca corabiia sau lat ca vînslitoriul, adecă lopata
reminiscentia, g.f. pomenire de dîns, aducere aminte
reminiscor,-eris pomenescu, îm aducu aminte de ceva
remisceo,-es iarăş ameastecu
remissa, g.f. slobozîre, iertare
remissarius,-a,-um jos slobozîcios,-ă, sus trăgăcios,-ă, mai mic făcăcios,-ă
remisso, adv. îngăduiţeaşte, cu blîndeaţea, moale, jos plecîndu-să, cu smerire, încet
remmissio, g.f. lăsare, îmbărbătare, părăsîre de gînduri, înviiare, iarăş iertare, slobozire
remmissus,-a,-um încetatec,-ă, leaneş,-ă, lînced,-ă
remistus,-a,-um mestecat,-ă
remitto,-is,-misi,-ere trimăţu, îndărăt trimeţu; iarăş: întrămezu[1], deşteptu, îmbărbătezu, mai jos lasu

[1] Cuvîntul este subliniat.

remo,-as antiqui dixerunt pro rrepeto, remeo îndărăt mărgu
remolior,-iris cu mare puteare sfarmu jos, cu greu mişcu afară din loc
remolitus,-a,-um din locu-ş afară mişcat,-ă, clătit
remollesco,-is îndărăt mă moiu
remollio,-is,-ire iarăş moiu
remollitus,-a,-um muiat,-ă
remora, g.f. oprire, piiadecă; iarăş: numele unui peaşte care corăbiile în mare le opreaşte
remorbesco,-is iarăş mă bolnăvăscu, iarăş mă betejescu
remordeo,-es,-ere îndărăt muşcu
remores, g.f. aves in auspicio quæ a crurum aliquid remorari compelunt pasăre ca aceaea care /[284r] în gîcire aceasta însămnează cum de lucrul cel începători fără veaste, de pripă să tribuiască a să părăsi
Remoria, g.f. vel Remuria, locus in summo Aventino ubi Remus de urbe condenda fuerat auspicatus numele unui loc[2] în Roma în muntele Aventinului
remoror,-aris oprescu[3], întîrzîiezu
remorsus,-us, g.m. muşcare îndărăt
remotio, g.f. ducere, punere altundeva
remotus,-a,-um airilea pus,-ă, de departe
removeo,-es,-vi ducu airilea, puiu în laturi
remugio,-is,-gii mugescum îndărăt zbieru
remulceo,-es,-ere încet înapi tragu, îmblînzînd spre mine plecu
remulco,-as încet corabiia o mişcu mai-nainte
remulo, ablativus unde submersam navim remulcore ducere et navim remulco abtrahere, Cæsar., quum scaphæ remis magna navis trahitur, inquit Festus
remuneratio, g.f. iarăş dăruire
remunero,-as iarăş dăruiescu, darul cu dar plătescu, dezdăruiescu
remuneror,-aris idem
remurmuro,-as îndărăt murguiescu, măscărescu, mormăiescu
Remus, g.m. numele usebit al fratelui [lui][4] Romulus
remus, g.m. opacină, vînslitori

[2] Şters: munte.
[3] Şters: mă oprescu.
[4] Cuvînt lipsă în text.

remuto,-as schimbu
ren,-nis, g.m. rănichii, rărunchii
renarro,-as iarăş povestescu
renascor,-eris iarăş mă nascu, mă nascu de iznoavă
renato,-as îndărăt înotu
renavigo,-as îndărăt vînslescu
renavo,-as în lucru-m osîrduiescu, strădănescu
renideo,-es strălucescu
renidesco,-is iarăş strălucescu, luciescu
reniteo,-es iarăş strălucescu
renitor,-eris, nixus sum împotrivă mă luptu (mă certu, mă războiescu)
renixus,-us, g.m. stare împotrivă
reno,-as îndărăt înotu
renodo,-as înnodu, împletescu înlăuntru
renovamen, g.n. înnoială, înnoitură
renovatio, g.f. înnoire, idem
renovello,-as înnoiescu ghizdav
renovo,-as înnoiescu
renumero,-as îndărăt număru, dau
renunciatio, g.f. dare în ştire
renuncio,-as dau spre veaste; iarăş: jos puiu, lasu
renuncius, g.m. iarăş vestitori, aducători de veşti
renunculus,-i, g.m. rărunchiiaş, hicăţăl
renuo,-is,-ui,-ere nu-voia-m cu geamerea, scuturarea capului vestescu, cu grumazii frîngu
renatus,-us, g.m. frîngere cu grumazii, nevreare, nu-vreare /[284v]
reor,-eris, ratus sum socotescu, gîndescu, cugetu
repages, g.f. proptire de uşe, închuietoare, zăvor
repagulum, g.n. încuietoare de uşă, zăvor de uşă
repandus,-a,-um strîmb,-ă, lat,-ă
repango,-is,-ere împungu jos, înhigu, plăntăluiescu, sădescu, altuiescu
reparabilis,-e înnoicios,-ă, iarăş aducăcios,-ă, făcăcios,-ă
reparamen, g.n. înnoiciune
reparatio, g.f. înnoire, facere
reparator, g.m. înnoitori
reparco,-is părtinescu, veghiiu voie [sic!], chimuluiescu, păstrezu, cumpetezu
reparo,-as înnoiescu, zidescu, clădescu
repastinatio, g.f. amestecare, a doaoa arătură
repastino,-as ameastecu, aru
repatrio,-ias,-ere pro redire posuit solin mărgu îndărăt
repecto,-is,-ere iarăş piiaptănu, pieptinezu
repedo,-as îndărăt viu, înapoi mărgu
repello,-is,-puli,-ere înapoi gonescu
rependo,-is plătescu, iarăş dau, răsplătescu
repens,-tis, g.o de fără de veaste, năprasnic,-ă
repens,-tis, participium tîrîtori,-re
repenso,-as plătescu
repensus,-a,-um plătit,-ă
repente fără veaste, de năprasnă
repentino, adv. idem
repentinus,-a,-um năprasnic,-ă, de fără de veaste
repercussio, g.f. dezbatere, batere îndărăt
repercussus,-us, g.m. idem
repercussus,-a,-um îndărăt bătut,-ă
repercutio,-is,-ssi,-ere îndărăt batu, îndărăt lovăscu
reperto,-is, reperi găsăscu, aflu
repertitus,-a,-um găsît,-ă
repertor, g.m. aflători, găsîtori
repertorium, g.n. tablă de însămnat, catastif
repetitio, g.f. cearere înainte, întrebare
repetitor, g.m. îndărăt cerători
repetitus,-a,-um cerut,-ă
repeto,-is îndărăt ceiu, iarăş viu
repetundæ,-arum et repetundis, g.f.pl. duos tantum casus habet cearerea banilor şi moşiei (ţărei), care domnii cei de pămîntul nostru au luat de la noi
repexus,-a,-um îndărăt sau iarăş pieptănat,-ă
repignero,-as dezzălojescu, zălogul îl răscumpăru
replaudo,-is,-ere îndărăt tepşăscu, plesnescu în mîni
repleo,-es,-evi înlăuntru umblu
repletio, g.f. împleare
repletus,-a,-um împlut,-ă, plinit
replica, g.f. pîrîre după mîntuire, după descortorosire
replicatio, g.f. întoarcere
replicanter, adv. descusăţeaşte
replico,-as descurcu /[285r]
replictus,-a,-um pro replicatus descurcat,-ă, descreţit,-ă
replumbo,-as în sus plumbuiescu, plumbul îi topăscu, dezplumbuiescu
repo,-is,-psi mă tîrăscu
repolio,-is,-ivi,-ire iarăş netezăscu, împodobăscu, şorăiescu

repono,-is,-sui,-ere îndărăt puiu, puiu
reporto,-as dezportu îndărăt, portu îndărăt, aducu, ducu
reposco,-is,-posci îndărăt ceiu
repositorium, g.n. ţiitoare de unealte, loc de ţînut rămăşiţa
repositus,-a,-um îndărăt pus,-ă
repotia, g.n.pl. ospăţ de a doa zî după nuntă
repræhendo,-is îndărăt trîntescu; iarăş: mustru, dojenescu, defăimăzu
repræhensio, g.f. mustrare
repræhensor, g.m. mustrători, dojenitori
repræhenso,-as mustrătorescu, defăimătorescu
reprænsor, g.m. idem quod reprehænsor
repræsentatio, g.f. desfăţuire, vestire
repræsento,-as înainte stau, făţuiescu, de faţă puiu
reprecor,-aris iarăş pohtescu, ceiu, rogu
reprehendo,-is mustru;: **vide supra: repræhendo,-is**
repressor, g.m.[1] împotrivă stătători, opritori
repressus,-a,-um îndărăt bătut,-ă, înapoi călcat,-ă, împresurat,-ă, apăsat,-ă
reprimo,-is,-pressi oprescu, înapoiu calcu, împresoru, apăsu
reprobo,-as leapădu, nu bine mărturisăscu
reprobus,-a,-um nu-bun (blînd),-ă, lotru,-ă, lăpădat,-ă
repromissio, g.f. făgăduinţă, giuruire
repromitto,-is,-si iarăş făgăduiescu, giuruiescu
reptabundus,-a,-um tîrîtori,-re
reptatus,-a,-um tîrît,-ă
reptilis,-e tîrîtori,-re
reptitius,-a,-um încet-încet înlăuntru tîrîtori,-re
repto,-as mă tîrătorescu
repubesco,-is mă întinerescu
repudiatio, g.f. despărţîre, lăsare, lăpădare
repudio,-as,-are mă dăspărţu de muiare-m, o lapădu pre dînsă
repudiosus,-a,-um curat lăpădăcios,-ă, lăsătorealnic,-ă, lăsăcios,-ă
repudium, g.n. despărţîre de muiare, lăsare
repueresco,-is mă facu copil, mă copilărescu
repugnans,-tis, g.o. împotrivitori,-re
repugnanter, adv. împotrivniceaşte
repugnantia, g.f. împotrivire, stare împotrivă
repugnax,-cis, g.o. împotrivitori,-re, ţiitori împotrivă,-re
repugno,-as împotrivă stau, împotrivă-i mă luptu, mă svădescu
repullulesco,-is,-ere iarăş încolţăscu afară, mugurescu
repullulo,-as afară încolţăscu, crescu
repulsa, g.f. lăpădare, lăsare înapoi, /[285v] lăpădarea cearerei omului, tăgăduirea[2] pohtitului lucru
repulso,-as înapoiu bătătorescu, îndărăt gonitorescu
repulsus,-us, g.m. batere înapoi, gonire îndărăt
repulsus,-a,-um îndărăt bătut,-ă, înapoi gonit,-ă
repunicatio, g.f. curăţîre, curăţîtură de pomi
repunico,-as cu piiatră de spumă curăţăscu, ceva şorăiescu, curăţăscu, înfrîmşeţăzu
repungo,-is,-xi,-ere iarăş împungu, înhigu, ştergu afară
repurgo,-as curăţăscu
reputatio, g.f. gîndire, chitire, cuget
reputo,-as gîndescu, chitescu, iau aminte, cugetu
repuies,-ei, g.f. odihnă, răpaos
requiesco,-is mă odihnescu, mă părăsăscu, mă linescu
requietus,-a,-um odihnit,-ă, răposat,-ă, linit,-ă, lin
requirito,-as cercătorescu, cercu
requiro,-is,-sivi,-ere cercu, cautu, ceiu
requuisitus,-a,-um cercat,-ă
res,-ei, g.f. lucru, marfă, negoţ, moşie, unealtă
resævio,-is,-vii,-ire iarăş nemilostivăscu, tirănescu
resaluto,-as iarăş mulţămăscu
resano,-as iarăş însănătoşezu, tămăduiescu
resarcio,-is,-si,-ire cîrpăscu spărtura, ruptura o cosu înlăuntru
resarrio,-is de iznoavă plivăscu
rescindo,-is,-scidi,-ere taiu
rescio,-is ştiu, înţelegu
rescisco,-is idem
rescissio, g.f. tăiare, punerea jos la ceva
rescissorius,-a,-um puitori jos,-re, rumpători,-re
rescribo,-is,-ere iarăş scriu, cu scrisoare răspunzu

[1] Iniţial scris; **repraesor, g.m.**; corectat prin suprascriere.

[2] Scris: tăgădurea.

rescriptum, g.n. răspundere cu scrisoare[1]
reseco,-as,-cui taiu
resecro,-as rugăciunea înnoiescu
resectio, g.f. tăiare
resectus,-a,-um jos tăiat,-ă
reseda, g.f. herba Plin. o iarbă din Ţara Italiei de care toate unflăturile să scad
resedo,-as iarăş linescu
resegmen, g.n. mărunţiş tăiat, tăeitură
resemino,-as iarăş samănu, sădescu
resæquor,-eris[2] iarăş urmăzu, răspunzu
reseratus,-a,-um deşchis în sus,-ă
resero,-as deşchizu, deşchizu în sus
resero,-is,-ere iarăş sădescu, samănu
reservo,-as pă altădată ţîu, ţîu
resads,-idis, g.o.[3] leaneş,-ă, îndelătnic,-ă
resex,-cis, g.m. nuia, viţă tăiată dă pă viţa viei
residens,-tis mîlcom şezători,-re, acolo lăcuitori,-re
resideo,-es şezu mîlcom, îndeletnicescu
resido,-is,-edi,-ere mă slobozu jos, jos şezu
residuum, g.n. rămăşiţă /[286r]
residuus,-a,-um [de][4] rămăşiţă
resigno,-as rumpu, peceatea i-o deşchizu, iarăş dau îndărăt
resilio,-is,-ire înapoi saiu, îndărăt fugu
resimus,-a,-um cu nasul strîmbat în sus,-ă
resina, g.f. umezeala lemnului, clei, comiid
resinaceus,-a,-um cleios,-ă
resinatus,-a,-um cleit,-ă, cu clei de pom, de lemn
resinosus,-a,-um cleicios,-ă
resipio,-is,-ui,-ere spre minte-m mă întorcu, mă deznebunescu, iarăş cu ceva gust, miros sîmtu
resipiscentia, g.f. întoarcere spre minte
resipisco,-is spre minte-m mă întorcu, nebuniia-m lasu, mă deznebunescu
resisto,-is,-iti,-ere împotrivă stau
resolvo,-is,-ere dezlegu
resolutus,-a,-um dezlegat în sus
resolutio, g.f. dezlegare, descurcare
resonabilis,-e sunători,-re, ţîţîitori,-re
resonans,-tis, g.o. sunători,-re, răsunători,-re
resonanter, adv. sunăţeaşte, cu sunet
resono,-as sunu, ţînţăiescu
resonus,-a,-um sunători,-re, ţîuitori,-re
resorbeo,-es,-bui et -psi îndărăt sorbu, sugu
respecto,-as înapoi mă uitu, privitorescu
respectus,-us, g.m. privire, uitare înapoi, căutare
respergo,-is,-si presăru
respersio, g.f. presărare
resperusus,-us, g.m. presăratu, presărare
respersus,-a,-um presărat,-ă, stropit,-ă
respicio,-is înapoi cautu, privăscu, mă uitu
respiramen, g.n. suflare, răsuflare
respiratio, g.f. suflare, răsuflare, luare de suflet
respiratus,-us, g.m. idem
respiro,-as răsuflu, iau suflet, suflu
resplendeo,-es iarăş strălucescu, luciescu
respondens,-tis, g.o. răspunzători,-re
respondeo,-es răspunzu
responsator, g.m. răspunzători
responsio, g.f. răspundere, răspunzătură
responsito,-as răspunzătorescu
responso,-as răspunzăţăscu, răspunzu
responsor, g.m. chiezaş
responsum, g.n. răspuns
responsus,-us, g.m. îndereptare, tocmire, întruna împărechiiare
resbublica, g.f.[5] oraş slobod, nărod
respuo,-is,-pui,-ere şcuiepu, îndărăt şcuiepu, leapădu, urăscu
respuor,-eris passivum Lucretii
restabovis
restagnatio, g.f. undire
restagno,-as unduiescu afară, curgu afară
restauro,-as clădescu, zidescu, înnoiescu /[286v]
restiarius,-ii, g.m. fînari, făcători de funii
restibilis,-e de toţi anii, în tot anul roditori,-re
resticula, g.f. funicică, hăţîşor
resticulus, g.m. idem
restinctio, g.f. stîngere
restinctus,-a,-um stîns,-ă
restinguo,-is stîngu, coboru jos
restio,-onis, g.m. fînari, făcători de funii
restipulatio, g.f. iarăş priimire
restipulor,-aris iarăş priimăscu în sus
restis, g.f. funie, ştreang, hăţ

[1] Şters: răspuns.
[2] Recte: **resequor,-eris.**
[3] Recte: **reses,-dis, g.o.**
[4] Cuvînt lipsă în text.
[5] Recte: **respublica.**

restitator, g.m.[1] zăbovitori
restito,-as[2] zabovăscu, trecu
restituo,-is,-tui îndărăt dau, dau
restitutio, g.f. îndărăt dare
restitutor, g.m. îndărăt aducători, dătători, întocmitori spre locu-ş
restitutorius,-a,-um de dat, de adus îndărăt
resto,-as înapoi sîntu, lipsăscu
restricte, adv. strîmt
restrictim, adv. idem
restringo,-is,-xi,-ere strîngu, legu înapoi
resulto,-as îndărăt fugu, saiu
resumo,-is,-psi iarăş iau în sus, îndărăt iau
resuo,-is iarăş cosu
resupino,-as răstornu, pă rînă întorcu
resupinus,-a,-um pă rînd răsturnat,-ă, în sus, cu obrazul în sus, în jos
resurgo,-is,-xi mă scolu în sus, mă urcu
resurrectio, g.f. sculare în sus, înălţare
resuscito,-as deşteptu, scolu
retæ, g.f.pl. a retibus dictæ, arbores quod naves irretiant
retardatio, g.f. întîrzîiare
retardatus,-a,-um întîrzîiat,-ă
retardo,-as iarăş mustru, defăimezu
rete,-is, g.m. mreajă, sac de peaşte
retectus,-a,-um acoperit în sus,-ă
retego,-is,-ere în sus acoaperiu, vestescu afară, afară arătu
retendo,-is,-ere slobozăscu, destinzu
retentio, g.f. oprire, ţîneare
retento,-as oprescu, ţîitorescu
retento,-as a tento,-as ispitescu, iarăş probăluiescu
retentus,-a,-um oprit,-ă, ţînut,-ă, **a retineo**
retentus,-a,-um a retendo slobozît,-ă, iarăş întins, destins,-ă
retero,-is,-trivi iarăş ştergu, curăţăscu
retexo,-is,-ere îndărăt ţăsu, deşţăsu, descurcu /[287r]
rethero,-as est aperire, Varro
retia, g.f. antiquum mreajă, năvod de peaşte, sac
retiarius, g.m. un luptători hărţuitori care s-au oştit împotriva lui mirmilo
retiscentia, g.f. tăceare, tăinuire
reticeo,-es,-cui tacu
reticula, g.f. mrejuliţă
reticulatus,-a,-um în chipul mreajei ţăsut,-ă, mrejit,-ă
retticulum, g.n. mrejuliţă, năvodaş; iarăş: legăturea de cap
retijaculum, g.n. neam al mreajei, al năvodului, vîrşă sau sac
retinaculum, g.n. legătură, unealtă de legat, nuia legătoare
retinens,-tis, g.o. ţîitori,-re
retineo,-es,-ui oprescu, ţîu
rettingo,-is,-ere iarăş întingu, de-a doa oară văpsăscu
retiolum, g.n. işlic de mreajă, legat
retis,-tis in genere masculino pro rete, dixit Varro
reto,-as ut retare flumina, idem est purgare
retondeo,-es iarăş tunzu, razu, bricescu
retono,-as tunu, durduiescu
retorqueo,-es îndărăt sucescu, încolăcescu
retorreo,-es frigu, cocu, usucu
retorresco,-is mă frigu, mă săcu, mă usucu
retorride, adv, uscăţeaşte, usucăţeaşte
retorridus,-a,-um fript,-ă, uscat, săc,-ă
retortus,-a,-um îndărăt sucit,-ă, încolăcit,-ă
retractans,-tis, g.o. îndărătnic,-ă, împotrivă ţiitori,-re, trăgători pre sine
retractatio, g.f. tragere pre sine, îndărăt chiemare
retractatus,-a,-um îmbunătăţat,-ă; iarăş: înainte învîrtejit,-ă
retracto,-as de iznoavă înainte învîrtejăscu, îndărăt zăcătorescu, îndărăt trăgătorescu
retractus,-a,-um înapoi tras,-ă
retrado,-is dau, răzdau
retraho,-is,-xi înapoi tragu
retribuo,-is răsplătescu, plătescu
retributio, g.f. răsplătire
Retrices, g.f.pl. aquæ nomen supra viam Ardeatinam numele unii ape care au umezit grădinile rimleneşti
retrimentum, g.n. gunoi
retro, adv. înapoi, îndărăt
retroago,-is înapoi gonescu
retrocedo,-is,-essi înapoi mărgu, înapoi mă tîrăscu
retroeo,-is îndărăt mărgu
retrofero,-ers îndărăt ducu, înapoi aducu

[1] Spaţiu liber în text.
[2] Idem.

retrogradior,-eris înapoi mărgu, îndărăt puşescu
retrogradus,-a,-um înapoi mărgători,-re, îndărători,-re
retrorsum, adv. îndărăt, cătră înapoi, de cătră spate
retrorsus, adv. idem
retrorsus,-a,-um de-ndărăt,-ă, de lîngă spate, dinapoiatec,-ă
retrucido,-as iarăş ucigu, struncinezu, omoru
retrudo,-is înapoi împîngu /[287v]
retundo,-is,-di înapoi batu, tîmpescu
returo,-as vel thuro, contra id quod dicitur obthurare, Varr. id. est aperio deşchizu
revaleo,-es iarăş sînt în bună sănătate
revalesco,-is mă însănătoşezu, mă tămăduiescu
revanesco,-is mă trecu, mă zăbovăscu, în zădar
reveho,-is îndărăt aducu
revelatio, g.f. descoperire, vestire, *ivire*[1]
revello,-is rumpu jos[2]
revelo,-as vestescu, vestescu afară, descoaperiu
revendo,-is iarăş vînzu
reveneo,-is,-ire[3] iarăş mă vînzu, iarăş sîntu vînzători
revenio,-is,-ire viu, dezviiu
revera, adv. aiave, adevărat, adevara
reverbero,-as îndărăt batu
revverendus,-a,-um cinstit,-ă
reverens,-tis, g.o. cinstitori,-re
reverenter, adv. cinstiţeaşte, cu cinste
reverentia, g.f. biciuluilă, cinste, cinstire, *plecăciune*[4]
reverentior, g.c. mai cinstit,-ă
revereor,-eris cinstescu, biciuluiescu, mă shiescu, mi-e frică, mă temu, mă ruşinezu
reversio, g.f. întoarcere, înturnare, venire îndărăt
reverto,-is,-ere active, sæpe[5] **apud Ciceronem legitur sed nonnisi præterito aut in temporibus a præterito formatis ut si Romanm revertisset hic** viu mă întornu, întornu
revertor,-eris deponens mă întornu, îndărăt viu
revilesco,-is mă facu de jos, mă becisnicescu, mă facu rău
revincio,-is,-xi iarăş legu
revinco,-is,-ci biruiescu, mahlerescu
reviresco,-is mă înverzescu
revisito,-as văzătorescu, cercetezu
reviso,-as mărgu a vedea
revivisco,-is mă înviezu
revivo,-is iarăş vieţuiescu, trăiescu
reunctor, g.m. ungători
revocabilis,-e îndărăt chiemăcios,-ă, chiemăcios,-ă
revocamen, g.n. chiemare îndărăt
revocatio, g.f. chiemare înapoi
revoco,-as îndărăt chiemu
revolo,-as îndărăt zboru[6]
revolubilis,-e îndărăt prăvălicios,-ă, înapoi prăvălitori,-re
revolvo,-is,-vi,-ere[7] îndărăt prăvălescu
revolutus,-a,-um îndărăt întors,-ă, întors,-ă, prăvălit,-ă
revomo,-is,-mui,-ere îndărăt borăscu, războrăscu, iarăş afară borăssu
reus, g.m. sorocit, spre leage sorocit, vinovat
revulsio, g.f. rumpere jos
rex, g.m. împărat, crai

RHA

Rha vulgo Edel gîrlă sarmaţienească[8] /[288r]
Rha, g.f. gîrlă sarmaţienească, lîngă care creaşte iarba **rhabarbarum**
Rhaba, g.f. oraş în unghiiul Mării Ionium
Rhabathoma, g.f. oraş palestinesc[9] într-alt nume **Areopolis**
Rhabbatammena, g.f. oraş de supt munte în Araviia
rhabduchi, g.m.pl. Latine lictores poroslăi, crainici, jiuzi
Rhabilus, g.m. un împărat de la Araviia
rhacinus, g.m. nume de peaşte de mare
rhacoma, g.n.; alias: rhacomo iarbă rhabarbum, care să face lîngă gîrla Rha

---

[1] Cuvîntul e scris de altă mînă.
[2] Şters: descurcu.
[3] Scris iniţial: **reveneo,-es,-ire**; corectat prin suprascriere.
[4] Scris de altă mînă.
[5] Scris iniţial **sepae**, corectat prin suprascriere.
[6] Scris: zbuoru.
[7] Scris: **revolvo,-as,-vi,-ere**; corectat prin suprascriere.
[8] Scris: sarma.
[9] Scris: palastinesc.

Rhadamanthus, g.m. fiiul lui Iupiter şi alI Europei, derept şi vîrtos împărat al Liţiei, de unde poeticii îl ţîn a fi împărat sufletelor din iad

Rhadata, g.f.[1] un oraş de la Ethiopiia

Rhæthi,-orum, g.m.pl. năroade lăcuitoare supt muntele dintre Ţara Italiei şi Helveţiia[2]

Rhætia, g.f. ţînutul muntelui dîn fruntea Ţărei Italieneşti şi din marginea Helveţiei

Rhaga, g.f. oraş den Ţara Mediei

Rhagæ, g.f.pl. idem

rhagades, g.f. crăpături, frîngături în cur şi în picioare

rhagion, g.n. feali al paianjinului

rhagoides, g.f. pelicioara supţîre a ochiiului

rhammes; sive: rhammenses cai rimleneşti au fost

Rhames,-tis, g.m. numele unui împărat şi aagur [sic!]

Rhamnus, g.m. un sat al Ţărei Greceşti în ţînutul Aticei

rhaphanus, g.m. rădichie

Rhaumnusia, g.f. dumnezăiţa Nemesis care au avut biserecă în zîdul Rhaumnusului

rhaumnus, g.m. mărăcin alb

rhaumnusius, g.m.;-a,-um rhaumnasean, de oraşul sau satul **Rhaumnus**

Rhea, g.f. dumnezăiţa Ţibeles[3]

Rhea Sylvia, g.f. muma lui Romulus şi Remus

rheda, g.f. cocie, căruţă

rhedarius, g.m. cociş, comişăl, cărăuş

rhedarius,-a,-um de cocie, de căruţă, de rădvan

rheginensis,-e rheghiian,-că

rheginus,-a,-um rheghiian,-că, rgheghienesc,-ă

Rhegium, g.n. oraş al ŢÁrei Italieneşti

Rhemi, g.m.pl. năroade frînceşti

rheno,-onis, g.m. cojoc, conteş, cojoc de berbeaci, de areate

Rhenum, g.n. Rhenus; iarăş: gîrlă a Ţărei Italieneşti la Banoniia

Rhenus, g.m. gîrlă frîncească au fost dinceput, acum de amîndoao părţile vecinimile neamţii biruiescu şi lăcuiesc; oraşuri mari lîngă aceasta sînt aceastea: Basilea, Arghentina[4], Spira, Vormaţiia, Mogunţiia, Confluenţiia, Coloniia Agripina /[288v]

rheon, g.m. iarbă aravienească, rabarbarum

Rhesus, g.m. nume au fost al împăratului traţienesc

Rheti, g.m.; vide supra: Rheeti năroade a Ţărei Nemţeşti cătră Helveţiia

Rhetia, g.f. ţînut europăsc

rheticus,-a,-um din ţînutul Rheţiei, rheţiian,-că

rhetor, g.m. dascal învăţători spre graiul împodobit

rhetorica,-orum, g.n.pl. cărţi scrise de graiul împodobit

rhetorica, g.f. învăţătură de vorba împodobită, de graiul înfrîmsţeţat

rhetorice, g.f. idem

rhetorice, adv. după meşteşugul împodobitului grai sau înfrîmşeţatei voroave

rhetoricor,-aris în chipul rhetoriului grăiescu

rhetoricus,-a,-um rhetoricesc,-ă

rhetorisso,-as rhetoricescu, facu oraţii

rheuma, g.n. umezire curgătoare jos den cap

rheumaticus,-a,-um gutunăros,-ă

rheumatismus, g.m. gutunărie, curgerea capului

Rhexenor, g.m. fiiul lui Nausithous, fratele lui Alţenous

rhinoceros, g.m. o fiiară sălbatecă mare, atîta-i cît elefantul, în nas i-au crescut un corn mare, strîmb

rhiphæus,-a,-um de pre muntele Rhifeus

Rhiphæus, g.m. un ţentaurus[5], fiiul lui Ixion şi al Nubisei

Rhodamus, g.m. gîrlă frîncească care prin aleşteul Lemanus curgînd pre Ghenava o au rumpt în doao părţi

Rhodia, g.f. nume al dumnezăiţei de mare

rhodiacus,-a,-um den ostrovul Rhodus

rhodiensis,-e rhodisean, den Rhodus

Rhodinus,-a,-um de trandafir

rhodites, g.m. o piiatră scumpă roşie în floarea trandafirului

rhodius,-a,-um rhodisean, din ostrovul Rhodus

rhododaphne, g.f. un lemn a căruia frunza îi iaste ca a mondolanei, floarea în faţa urşinicului (fringhiei)

---

[1] Scris: **g.m.f.**; corectat prin ştergere.

[2] Scris: Holveţia.

[3] Scris: Цибѣлѣсь.

[4] Scris: Аргантина.

[5] Scris: цѣнтаурулс.

rhododendron, g.n. idem
rhododendros, g.m. idem
rhodon, g.n. trandafir, rujă
rhodonia, g.f. gradină de trandafiruri
Rhodope, g.f. un munte trațienesc
rhodopejus,-a,-um den muntele Rodope cel trațienesc
Rhodopis, g.f. numele unii curve vestite trațienești
Rhodos, g.f. un ostrov vestit al Liției în care pre vestitul oraș Rodis turcul l-au luat
Rhoebus, g.m. un cal a lui Mezențius
Rhoetus, g.m. munte de la Troada
rhoites, g.m. vinul rodiilor
rhombus, g.m. răşchitori cu patru cornuri sau măcar fieştece unealtă cu patru cornuri
rhomphæa, g.f. paloş, sabie /[289r]
rhonchisonus,-a,-um cu glas horăitori
rhonchisso,-as horăiescu, horcăiescu
rhonchus, g.m. horcăire
Rhoxana, g.f. o muiare a lui Alixandru cel Mare
Rhoxolani, g.m. năroade sarmațienești lîngă apa Tanais
rhus un scai care au obicinuit a creaşte în stînci
Rhyndacus, g.m. gîrlă misienească
Rhynitalcus, g.m. un bărbat trațienean
Rhynton, g.m. numele unui poetic batjocuricios din Tarentum[1] de pre care numele comediilor batjocoritoare **rhyntonicæ**
rhyparographus, g.m. zugrav numai aşa şi aşa, mînjitori, imători
rhytmicus, g.m. aşezători de vearşuri, cîntători
rhytmus,-i, g.m. vearş, cîntec
rhytion, g.n. vas strîmb în furma lunei
rica, g.f. mitră, zăbranic, coperemînt
Ricina, g.f. unul din ostravele anglienești
ricinus, g.m. muscă lipitoare în ureachiia cîinelui; iarăş: numele conteşului de demult; iarăş: iarba minunei
rictus,-us, g.m. țîpare, rînjire[2]
ricula, g.f. zăbrănicel, mitră mică, acoperemînțăl
ridendus,-a,-um rîzători,-re
ridens,-tis, g.o. rîzători,-re
rideo,-es rîzu
ridibundus,-a,-um rîzători,-re, rîzătorealnic,-că
ridica, g.f. harac, par de vie
ridicularius,-a,-um rîzăcios,-ă
riicule, adv. rîzătoreaşte
ridiculum, g.n. lucru rîzători
ridiculus,-a,-um rîzăcios,-ă, de rîs
rigatio, g.f. stropire, apoşare
rigeo,-es,-gui reace sînt, pentru frig mă învîrtoşescu
rigesco,-is mă răcescu, mă învîrtoşescu
Rigiacum, g.n. oraş belghionesc
rigiditas, g.f. răcire, friguroşire, învîrtoşare
rigidor,-aris înghieţu, mă răcescu, mă învîrtoşescu
rigidus,-a,-um degerat,-ă, înghieţat,-ă, vîrtos,-ă, nemilostiv,-ă
rigo,-as stropăscu, apoşezu
rigor,-oris, g.m. răcire, îmghieţare, învîrtoşare
rigoratus,-a,-um întărit,-ă, învîrtoşat,-ă
rigosus,-a,-um vîrtos,-ă, reace, degerat,-ă
riguus,-a,-um apos,-ă, jilav,-ă, umed,-ă
rima, g.f. crăpătură, despicătură
rimor,-aris prea cercu, cautu
rimosus,-a,-um crăpăcios,-ă, despicăcios,-ă
rimula, g.f. crăpăturea, despicăturea
ringo,-is,-xi,-ere gura-m țîu în laturi, rînjescu
ringor,-eris, idem
ripa, g.f. rîpă, țărmure /[289v]
Ripa Alta, g.f. nume de oraş anglienesc
riparenses, g.m.pl. dicebantur milites qui in imperii limitibus excubabant pro republica adversus barbaros, Justin. şireaguri pînditoare în hotarăle biruinței rimleneşti împotriva streinilor
riparius,-a,-umn de rîpă
Riphæus, g.m.; vide: Riphæus munte ştithienesc din care răsare apa Tanais
ripula, g.f. rîpşoară
riscus, g.m. hiridă, fereastră oarbă, ladă în păreate, loc de ținut
risibilis,-e de rîs, rîzăcios,-ă
risio,-onis, g.f. rîdere, chicăire
risor,-oris, g.m. rîzători, chicăitori
risus,-us, g.m. rîs, rîdere
rite, adv. bine, derept, după rînd, orînduițeaşte
rites, g.m. năravi, obiceai, chip, leage
ritualis,-e năravesc,-ă, de obiceai, de țînearea orînduialei

---

[1] Scris: Тарѣнтумнь.

[2] Cuvântul fiind greu lizibil, a fost scris din nou deasupra rîndului.

ritus,-us, g.m. obiceai, năravi, leage
rivalis, g.m. cu altul o faţă iubitori
rivalis,-e de pîrîu, de gîrlă
rivalitas, g.f. iubire de o faţă
rivinus, g.m. idem quod rivalis ca aceaea faţă iubitori pre care şi altul o iubeaşte
rivulus, g.m. gîrlişoară, pîrîiaş
rivus,-i, g.m. pîrîu, vale
rixa, g.f. tragere îndărăt, îndărătnicie, svadă
rixor,-aris harţăgăşăscu, mă svădescu îndărătnicescu
rixosus,-a,-um svădaci, îndărătnic, harţăgaş,-ă

RO

robigalia, g.n.pl. sărbătoare a dumnezăiţei Robigo
Robigo, g.f. dumnezăiţă gonitoare de seară; iarăş: seară, nu **vesper**
Robigus,-i, g.m. dumnezău au fost la rimleani pre care l-au cinstit pentru gonirea searei
robor,-oris, g.n.[1] cer, ştejari; tărie
roborarium, g.n. grădină sălbatecă, pălăngită cu ştejari
roboreus,-a,-um de cer, de lemn de ştejari
roboro,-as întărescu, înţepinezu, îmgroşescu
robor,-oris, g.m. cer, ştejari; iarăş: tărie, puteare
roburneus,-a,-um de cer
robus, g.m. grîu curat, roşu
robus,-a,-um roşu,-ie, rumăn,-nă
robusteus,-a,-um de lemn de cer tare
robustus,-a,-um tare, ţeapăn,-nă
rodo,-is,-si,-ere rozu, muşcu
rodus,-a,-um; vide: rudis,-e nefăcut,-ă, crud,-ă
rogalis,-e de focul grămădit spre arderea mortului
rogans,-tis rugători,-re, cerător,-re
rogandus,-a,-um rugătorealnic,-ă /[290r]
rogatio, g.f. rugare, rugăciune; iarăş: leage
rogatiuncula, g.f. rugăturea
rogator, g.m. rugători
rogatus,-us, g.m. rugat, rugare
rogatus,-a,-um rugat,-ă
rogitatio, g.f. leage, isprăvire, săvîrşire
rogito,-as rugătorescu, întrebătorescu
rogo,-as rogu, întrebu, pohtescu
rogus,-i, g.m. grămadă de leamne pă care cei de demult au ars trupurile ceale moarte
Roma, g.f. oraş mare al Ţărei Italiei, Roma
romanensis,-e rimlenesc,-ă
romanicus,-a,-um idem
Romanula, g.f. o poartă au fost în Roma, la muntele Palatinus
romanus,-a,-um roman,-că, rimlean,-că
Romula, g.f. un copaci supt care s-au găsît lăpădaţi doi copilaşi: Romulus şi Remus
romulida, g.m. roman, rimlean
romulides, g.m. idem
Romulus,-i, g.m. temeiul şi întîiul împărat al Romei
ronchus, g.m.; vide: rhonchos rînjire
roralis,-e stropitori,-re, presărători,-re
rorans,-tis, g.o. roaorători,-re
rorarii, g.m. viteaji au fost uşori spre armă înainte slobozîtori
rorat roorează, cade roao
roratio, g.f. răurare, căderea de roao
roratus,-a,-um răurat, căzut roao
roresco,-is mă răurezu
rorifer,-a,-um aducători de roao,-re
roro,-as răurezu, cazu roao
rorulentus,-a,-um răurăţăl,-că
ros,-oris, g.m. roao
rosa, g.f. trandafir
rosaceum, g.n. uloi de trandafir
rosaceus,-a,-um de trandafir
rosarium, g.n. grădină de trandafiri
roscidus,-a,-um răurat,-ă, roos
Roscius, g.m. un histrio vestit şi jucători de comedii au fost în Roma
Rosea, g.f. o holdă în cîmpul Rheatinusului
rosetum, g.n. loc trandafiros
roseus,-a,-um în faţa trandafirului
rosidus,-a,-um răurat,-ă, cu roao ploat,-ă
rosio,-onis, g.f. roadere
rosmarinum, g.n. rujmărin
rosmarinus, g.m. idem
rosmaris, g.m. lemn de rujmărin
rostellum, g.n. botişor de pasăre
Rostra, g.m.pl. loc înalt au fost în Roma în chipul botului corăbiei, de unde s-au spus nărodului oraţie
rostra avium, g.n. boturile corăbiilor [sic!]
rostratus,-a,-um botos,-ă, năsos,-ă, ascuţît,-ă
rostro,-as cu nasul scobăscu
rostrum, g.n. botul pasărilor
rota, g.f. roată

[1] Şters: **g.m.**

rotalis,-e rotesc,-ă, de roată /[290v]
rotans,-tis învîrtejitori,-re, rotitori,-re
rotatim, adv. rotiţeaşte, pă roate
rotatio, g.f. învîrtejire în chip de roată, ocolire
rotatus,-a,-um învîrtejit,-ă, rotit,-ă, ocolit
rotella, g.f. rotiţă, rotişoară
roto,-as învîrtejescu, rotescu, ocolescu
rotulla, g.f. rotiţă
rotundatio, g.f. rătunjire
rotunde, adv. rătund, rătunjiţeaşte
rotunditas, g.f. rătunjire, rotire
rotundo,-as rătunjescu, rotescu
rotundus,-a,-um rătund,-ă, rotat,-ă
Roxicum, g.n. oraş în ostrovul Corsica, **vulgo Rogela**
rubedo,-inis, g.f. roşaţă, rumeneală
rubefacio,-is roşescu
rubefactus,-a,-um roşit,-ă
rubelle, g.f.pl.[1] viţe de vie roşii
rubellanus,-a,-um et robellianus roşiiatec,-ă, profir roşu,-ie
rubellio,-onis, g.m. un peaşte de mare cu capul roşiiatec
rubellum vinum, g.n. vin roşiiatec
rubellus,-a,-um roşietecel, roşior,-ră
rubens,-tis, g.o. roşu,-ie, roşiiatec,-ă, roşitori,-re
rubeo,-es roşu sîntu, rumăn sîntu
ruber,-a,-um roşu,-ie
rubesco,-is,-bui,-ere mă roşescu, mă rumenescu
rubeta, g.f. broască rîioasă
rubetula, g.f.
rubetum, g.n.
rubeus,-a,-um roşu,-ie
Rubi,-orum, g.m.pl. oraş în Campaniia
rubia, g.f. iarbă văpsîtoare, rumeneală
Rubicon, g.m. gîrlă a Ţărei Italieneşti, care între Ravena şi Ariminum curge în Marea Vineţienească
rubicundulus,-a,-um roşior,-ră, rumenior,-ră
rubicundus,-a,-um roşu,-ie, rumăn,-nă
rubidus,-a,-um roşiiatec,-ă
rubigino,-as ruginescu
rubiginor,-aris idem
rubiginosus,-a,-um ruginos,-ă
rubigo,-inis, g.f. rugină
rubor,-oris, g.m. roşaţă, rumeneaţe, roşire
rubrica, g.f. ciripie, cretă roşie, cerneală roşie, pămînt, lut roşu; iarăş: găitanul de lovit al faurilor
Rubricatum, g.n. gîrlă hişpanienească
rubricatus,-a,-um roşit,-ă
rubriceta, g.f. văpseală rumănă, roşitoare, rumeneală cu care fămeile obrazurile-ş rumenesc, sulemenesc /[291r]
rubricosus,-a,-um roşiiatec,-ă, profiros,-ă
rubrus,-bi, g.m.
ructator, g.m. izbucnitori, pufnitori, sughiţători
ructatrix, g.f. izbucnitoare, pufnitoare
ructatus,-us, g.m. pufnire, izbucnire
ructatus,-a,-um pufnit,-ă
ructito,-as pufnitorescu
ructo,-as pufnescu, izbucnescu
ructor,-aris idem
ructuo,-a[2] **idem**
rutuosus,-a,-um pufnicios,-ă, izbucnicios,-ă
ructus,-us, g.m. pufnire, izbucnire
ruens,-tis, g.f. funie de corabie, fringhie
rudens, parti. urlători,-re, zbierători ca măgariul
rudentisibilus, g.m. sibillus qui rudendo emittitur, vox antiqua, Pacuvius chiot zbierători
ruderarius,-a,-um de strîcat, de sfărîmit
ruderatio, g.f. sfărîmire de piiatră, sfărîmire de pămînt, stricătură, zdrobire sau lipire cu sfărîmituri, presărare
ruderatus,-a,-um stricăcios,-ă, sfărîmicios,-ă
rudero,-as cu sfărîmituri de piiatră, cu surpături de zîduri presăru
rudetum, g.n. loc de surpături, de pietri, de sfărîmituri
Rudiæ, g.f.pl. oraşul saleanţioseanilor unde s-au născut Enius
rudiarii, g.m. carii acmu au slobozenie de lupta hărţuirei
rudicula, g.f. nuia frunzoasă, rămuroasă, crudă
rudimentum, g.n.[3] întîiul început al învăţăturii, anul mărunţilor
rudio,-is,-ire, unde erudio pă neînvăţat învăţu
rudis, g.f. slobozenie; **idem:** nuia, toiegel cu care să dă luptătorilor slbozenie
rudis,-e nou,-ă, crud,-ă, neînvăţat,-ă, neştiut,-ă, blendereu, budulac,-ă, măzac

[1] Recte: **rubellae, g.f.pl.**
[2] Recte: **ructuo,-as.**
[3] Recte: **rudimentum, g.n.**

ruditas, g.f. neînvăţare, neştiinţă, măzăcie
rudius,-a,-um den oraşul Rudie
rudio,-is zbieru măgăreaşte
rudus,-eris, g.n. strîcare, surpătură de piiatră, surpătura de zîd, sfărîmitură, surpătură
ruduscul(l)um, g.n.; vide supra in raudus aramă nefăcută
ruens,-tis, adjectivum rumpători, căzători, surpători,-re, strîcători
Rufæ, g.f.pl. oraş campanienesc
rufeo,-es cu faţă galbănă-roşiiatecă[1] sîntu
rufesco,-is mă roşietecescu, mă facu roşiiatec
rufo,-as roşietecescu, roşescu
Rufriatæriæ, g.f.pl. oraş în Campaniia
rufulus,-a,-um roşietecel,-că
rufuspurpurio, solul romanilor în săborul etoliseanilor
rufus,-a,-um roşiiatec, galbăn-roşu,-ă,-şie
ruga, b.f. zbîrcitură, creaţă, încreţitură /[291v]
rugio,-is,-ivi,-ire în chipul leului zbieru, mugescu
rugitus,-us, g.m. zbierare, rugire
rugo,-as zbîrcescu, încreţăscu
rugosus,-a,-um creţîcios,-ă, zbîrcicios,-ă, zbîrcit,-ă
ruidus,-a,-um; sive: ruvidius,-a,-um ştiucăcios, colţuros,-ă, spîrlit
ruina, g.f. surpare, căderе, pagubă, pierzare
ruinosus,-a,-um surpăcios,-ă, strîcăcios,-ă
ruiturus,-a,-um strîcători,-re
rulla, g.f. operculum capitis foeminarum coperemînt, căiţă, învălitoare de cap
rullus, g.m. ţîitori de cinste mare au fost nărodului rimlenesc
ruma, g.f. ţîţă
rumen,-nis, g.n. rînză, din care vita iarba o rumăgă, o roade îndărăt, rumăgare
rumentum, g.n. inquit Festus idem qud abruptio sfărîmare, rumpere, zdrobire
rumex,-cis, g.m. măcriş, neam al ierbii
Rumia, g.f.; sive: Rumina dumnezăiţa copiilor de ţîţă au fost la romani
rumifero,-ers portu veşti, veaste de obşte presăru
rumigerulus, g.m. purtători de veşti
rumigo,-as rumăgu, rozu
ruminalia ficus Romæ fuit, quæ Plutarcho item
ruminalis piscis, Aristoteli neam al peaştelui
ruminatio, g.f. rumăgare; iarăş: gîndire, înainte aducere
rumino,-as rumăgu, privitorescu, chitescu
ruminor,-aris idem
rumis,-is, g.f. idem quod ruma, id est mamma ţîţă, ţîţa vitei, ugerul vitei
rumo,-as antiquis idem erat quod lacto,-as aplecu
rumor, g.m.,-oris veste de obşte
rumpi,-orum, g.m.pl. qui et tradices dicuntur butaş, viţă de vie pă dedesupt
rumpo,-is,-upi sfărîmu, rumpu
rumpotinetum, g.n. loc de rumpotinum
rumpotinum, g.n. un lemn roditori în Franţiia, în chipul salciei
rumus, idem quod ruma et rumen ţîţă de vită
rumusculus, g.m. vestişoară de obşte
runa, g.f. teli genus latiore habens cupidinem, hujus diminutivum est rulla, Fest. dardă cu herul lat, săgeată
runatus,-a,-um de dardă latâ
runca,-æ pro runcina veteres usurpaverunt
runcatio, g.f. plivire
runcator, g.m. plivitori
Runcina, g.f. hierăstrău de leamne, coasă tăietoare de iarbă, hirăstrău, topor de curăţît; iarăş: o dumnezăiţă rimlenească
runco,-as prăşăscu, plivăscu
ruo,-is,-rui surpu jos, cazu
rupes, g.f. stîncă[2], prăpastie de piiatră /[292r]
rupicapra, g.f. capră de munte, capră sălbatecă, de piiatră
ruptio, g.f. rumpere, strîcare
ruptor, g.m. rumpători, strîcători, sfărîmitori
ruptura, g.f. ruptură
ruptus,-a,-um rupt,-ă, strîcat
ruralis,-e de cîmp, cîmpesc,-ă
rurestris,-e idem
ruricola, g.com. lucrători de cîmp,-re
rurigena, g.c. în cîmp născut,-ă
ruro,-as în cîmp lăcuiescu, mă învîrtejescu
ruror,-aris idem
rursum, adv. iarăş, iarăşile
rursus, adv. idem
rus,-uris, g.m. cîmp, măierişug, mojicesc

[1] Scris: roşiiatecu.

[2] Şters: rămăşiţă.

Rusa, g.f. gîrlă helveţieneascâ[1]
rusculum, g.n. cîmpşor
ruscum, g.n. tufă (stuf) roditoare în Ţara Italiei dintr-a căruia zamă fac muscuusul
ruscus, g.m. idem
Ruspina, g.f. oraşel al ţînutului Africei
ruspor,-aris cu osîrdie cercu, cautu
russeus,-a,-um nomen coloris ad rufum incla-mantis roşiiatec,-ă, roşu,-ie
russus,-a,-um idem
rusticanus,-a,-um mojicesc,-ă, prostesc,-ă, măză-cesc,-ă
rusticarius,-a,-um de mojic, mojicesc,-ă, găburesc,-ă
rusticatim, adv. proşteaşte [sic!], mojiceaşţe, găbureaşte
rusticatio, g.c. mojicie, prostime, trăire în cîmp
rustice, adv. mojiceaşte, proşteaşte [sic!]
rusticitas, g.f. mojicie, proştime [sic!]
rusticius, adv. mai mojiceaşte, mai prost
rusticor,-aris mojicescu, mojiciia gonescu, trăiescu în cîmp
rusticulus,-a,-um mojicel,-că, prosticel,-că
rusticus, g.m.[2] mojic, prost, găbur
rusticus,-a,-um mojicesc,-ă, prostesc
ruta, g.f. iarbă rută
ruta,-orum, g.n.pl. apud jurisconsultos quasi eruta dicuntur unealtă de casă înainte cercată, sculă afară din casă purtăcioasă
rutabulum, g.n. vătrari, trăgătoare de cărbuni aprinşi
rutaceus,-a,-um de rută
rutatus,-a,-um rutos,-ă, cu rută făcut,-ă
rutellum, g.n. vătrăraş
Rutheni, g.m. năroade sarmaţieneşti, ruşii; iarăş: năroade frînceşti
rutilesco,-is,-ere galbăn şi roşu strălucescu, în galbăn-roşu strălucescu
Rutilius Geminus, g.m. un iurist vestit au fost; iarăş un **P. Rutilius, item M. Rutilius Censorius**
rutilo,-as strălucescu, facu strălucit-roşu
rutilus,-a,-um strălucitori cu roşu,-re, roşu strălu-citori,-re
rutrum, g.n. vătrari, lopată
rutuba, g.f. dosădire, ticaloşire, răzmiriţă, turburare, răscoală /[292v]
Rutuli, g.m.pl. năroade ale Ţărei Italieneşti, carii au oraş pă Ardea
Rutupiæ, g.f.pl. un vad de corabie la ostrovul Britaniei
Rutupinum, g.n. un deal înalt în Angliia sau în Britaniia
ruvidus,-a,-um; sive: ruidus,-a nefăcut,-ă, nefor-măluit,-ă, căscăund,-ă

[1] Scris: хѣлвециенѣскѫ.
[2] Scris: **rusticus,-a,-um**; corectat prin suprascriere.

S

SA

Saba, g.f. oraş mare al Ethiopiei care apoi s-au numit Meroena; iarăş: alt oraş al Araviei ceii Bogate

Sabæi, g.m.pl. năroade[1] ai Araviei ceii Bogate roditoare de tămîie şi de alte mirosuri bune

sabanon, g.n. pannus asperior defricandis a balneo corporibus accomodatus D. Victor sabana extulit pro lineis involucris quibus excipitur[2] în fonte Baptismi, infans

Sabaoth, g.f.pl. şireaguri de tabără

sabaria, g.f. locul sîmbetei

Sabbatio, g.f. oraş italienesc cătră Ghenua

Sabbatifare est Sabbatum observere, Hyeronimus

Sabbatharii, g.m.pl. dicti sunt Iudæi a Romanis quod Sabbatha superstitiose colerent ovreaii cei cinstitori de sîmbată

sabbathismus, g.m. svinţire de sîmbătă

sabbathum, g.n. sîmbată

sabbellus,-a,-um care să ţîne de nărodul lui Sabinus, sabellinesc,-ă

sabellicus,-a,-um idem

Sabidius, g.m. numele unui roman

Sabina, g.f. feali al ierbii; iarăş: o muiare a lui Nero

Sabini, g.m.pl. năroade a Ţărei Italieneşti au fost supt muntele Apeninus[3]

Sabinus, g.m. nume de bărbat

Sabis, g.m. nume de gîrlă; iarăş: un dumnezău au fost căruia araviianii zeciuială i-au jîrtvuit

sabucus; vide: sambucus soc, boz (iarbă), soc de pămînt

sabuletum, g.n. loc prundos, năsîpos

sabulum, g.n. prund

sabulosus,-a,-um prundos,-ă

saburra, g.f. năsîp pietros, prund

saburratus,-a,-um cu prund pietros împo-vărat,-ă

saburro,-as cu prund pietros umplu, împovărezu

Sacæ, g.m. quos quIdem sacasenos vocant

saccar, g.m. zahar

saccaria, g.f. mulţîme, neguţătorie cu mulţi

saccarius, g.m. purtători de saci

saccarum, g.n. zahar

saccatus,-a,-um în sac stors, străcurat,-ă, stors,-ă

sacelus, g.m. săcşor

saccharum, g.n. zăhar, zahar

sacciperium, g.n. burduf, teaşcă, dăsagă

sacconia, g.f. zeachie ştergătoare, de şters

saccularius, g.m. furători în sac, furători de sac /[293r]

sacculus, g.m. săcşor

saccus, g.m. sac

sacellum, g.n. capişte, schitişor, capolnă mică

sacer,-cra,-um svînt,-ă; iarăş: blăstămat,-ă, osîndit,-ă

sacer ignis, morbus qui et erysipelas dicitur focul lui Sveti[4] Antal

sacerdos, g.o. popă jirtvitori, preot

sacerdotalis,-e preoţăsc,-ă, popăsc,-ă

sacerdotissa, g.f. preoteasă, popoaie

sacerdotium, g.n. popie, preoţie

sacodius, g.m. neam al pietrii scumpe

sacoma, g.n. îndereptari sau greuleţ, unul lovitori în punt cît are puntul lipsă

sacramentum, g.n. lucru întărit cu jurămînt; iarăş: sămnul lucrului de svinţenie, sacrament[5], taină

Sacrani, g.m.pl. populi Italiæ fuerunt Romæ vicini năroade italieneşti derept Roma

sacrarium, g.n. loc de ţînut svinţeniia jîrtvnică, loc svinţit, svinţitoare

sacratio, g.f. svinţire

sacratus,-a,-um svinţit,-ă

sacres porci, g.m.pl. purcei curaţi de jîrtvit

sacricolæ, g.m.pl. popii jîrtvitori, năroadele besearecei, oamenii lui dumnezău

---

[1] Şters: sarmaţieneşti.

[2] Scris: **excibitur**; corectat prin suprascriere.

[3] Scris: Apenius.

[4] Scris: Свти.

[5] Scris: сакрамѣнть.

sacrifer,-a,-um aducători de svinţenie,-re
sacrificalis,-e de svinţenie, de jirtvire, svinţitoresc,-ă
sacrificatio, g.f. jirtvire, svinţenie
sacrificium, g.n. jîrtvă, svinţire
sacrifoico,-as jîrtvăscu
sacrificulus, g.m. popă jîrtvitori
sacrificus, g.m. svinţitori, de svinţenie făcători,-re
sacrificus,-a,-um svinţitoresc, de jîrtvă
sacrilagium, g.n.[1] furare de svinţenie, spargere de bisearei
sacrilegus, g.m. furători de svinţenie, hoţitori de bisearei
sacrinium, g.n. must jirtvitori dumnezăului vinului
sacrium, g.n. Scytarum lingva a succinum credidit Xenocrates, Plin. teste clei
sacro,-as svinţescu, lui dumnezău svinţescu
sacror,-aris, passivum, Ovid.
sacrosanctum, g.n. loc de svinţenie, prea sfinţit[2]
sacrosanctus,-a,-um credincios,-ă, svinţitori,-re, svinţit,-ă
sacrum, g.n. svinţenie, jîrtvă, rugăciune; iarăş: bisearecă
Sadalis, g.f. oraş eghiptenesc
Saducæi, g.m. rînd au fost cu leage usebită între jidovii carii au tăgăduit sculatul morţilor
Sadyates, g.m. fiiul lui Ardis, moşul lui Cresus
sæpe adease, des, pururea
sæpenumero cu desime, cu număr des
særicule, adv. desuleţ, adesişor /[293v]
Sæpinum, g.n. nume de oraş
sæpissime, adv. prea adease
sæpius, adv. mai adease
sæpiuscule, adv. mai desuleţ
sævidicus,-a,-um cu glas nemilostiv
sævio,-is,-ivi,-ire nemilostivăscu, tirănescu
sæviter, adv. nemilostiveaşte
sævitia, g.f. nemilostivire
sævus,-a,-um nemilostiv,-ă
saga, g.f. zgîrţă[3], fărmăcătoare, fărmăcătoare, dăscîntătoare, *strigoaie*[4]
sagaciter, adv. isteţeaşte, chitiţeaşte, înţelepteaşte
sagacitas, g.f. ulmare, mirosîre ascuţîtă
sagæ,-arum, g.m.pl. năroade sţithieneşti întralt nume saţe
sagena, g.f. piuliţă, pio
sagepenum, g.n. o frunză de tufă pre care o chiiamă în pătică serafimum
sagaria, g.n.[5] vindere de zechii scurte, neguţătorie cu mintii scurte
sagarius, g.m. vînzători de mintii scurte
sagarus, g.m. gîrlă asienească
sagatus,-a,-um cu zeachie, cu mintie scurtă
sagax,-cis, g.o. ulmători,-re, cu miros ascuţît ca cîinele; iarăş: isteţ,-ă, cu minte ascuţîtă, chitit,-ă
sagda, g.f. o piiatră scumpă în faţa ustunoiului
sagena, g.f. vîrşă
sagina, g.f. bucată ghizdavă îngrăşătoare
saginarium, g.n. loc de îngrăşat
saginarius,-a,-um de îngrăşat
saginatio, g.f. îngrăşare
saginatus,-a,-um îngrăşat,-ă
sagino,-as îngraşu
sagino,-as îngraşu
sagio,-is ulmezu, sîmţu, mirosăscu
sagitta, g.f. săgeată
sagittarius, g.m. săgetari; iarăş: sămn de steale ceresc
sagittarius,-a,-um de săgeată, săgetoresc,-ă
sagittifer,-a purtători de săgeţi,-re
sagitipotens, g.m. sămnul de steale ceresc cu numele saghitarius
sagitto,-as săgetu
sagma,-atis, g.n. procoviţă acoperitoare de şa, învăluitoare, coperemînt de pavăză
sagmen, g.n. iarba-hiiarălor, iarbă-spornică
Sagra, g.f. gîrlă a Ţărei Elineşti, aproape de oraşul Croton
Sagrus, g.m. gîrlă a Ţărei Italieneşti care dăsparte pă ferentanuseani de pelignuseani
Sagulatus,-a,-um cu zeachie, cu mintie scurtă, înepîngeat,-ă, cu epîngea
sagulum, g.n. haină de sus, epîngea, emurluc

---

[1] Recte: **sacrilegium, g.n.**
[2] Ultimele două cuvinte sînt adăugate ulterior cu altă cerneală.
[3] Şters: desc.
[4] Scris de altă mînă.
[5] Scris: **sagaria, g.f.m.**; corectat prin ştergere.

sagum, g.n. mintie scurtă, ţeachie [sic!], ghiordie, conteş cătănesc
saguntinus,-a,-um sagunţian,-că, sagunţienesc,-ă
Saguntus, g.m. oraş hişpanienesc care l-au sfărîmit Hanibal /[294r]
Sais, g.f. oraş eghiptenesc
Saita, g.f. oraşul Sais
Saitess, g.f. idem
sal,-alis, g.m. et n. sare; iarăş: înţelepţie, voroavă împodobită, ascuţîtă; iarăş: marea
Sala, g.f. gîrlă sacsonieneascâ
Salacia, g.f. dea aquæ inquit Festus quam putabant salum ciere dumnezăiţă de apă, muiarea lui Neptunus care mişcă gîrlele
salacitas, g.f.
salaconia, g.f. mîndrie, trufăşie
salacon, g.m. fălitori[1] sărac care să face bogat, făţărnicitori de bogăţie
salamandra, g.f. şopîrlă tărceată, veninată, salamandră
Salamin, g.f. un ostrov cătră Attica
salaminius,-a,-um den ostrvul Salamin şi din oraşul Salamin
Salamis, g.f. oraş în ostrovul Chiprului, într-alt nume Famaugusta
salarium, g.n. simbrie, venit, plată
salarius,-i, g.m. cui salarium solvitur, Ulpian.
salarius, g.m. sărari, vînzători de unealte de sare, vînzători de sare
salatius,-a,-um sărăresc, de sare
Salascii, g.m.pl. năroade saluţieneşti dedeuspt muntele dintre Helveţiia şi Italiia
salax,-cis, g.o.
salebra apud Ciceronem legitur
salebræ, g.f.pl. loc colţuros, loc gloduros, bucăţos, colţuros
salebrosus,-a,-um colţuros,-ă, gloduros,-ă
Salantia, g.f.[2] oraşul messentinuseanilor
Salentini, g.m. năroade a Ţărei Italieneşti
Salentinum, g.n. oraşul piţenuseanilor[3] în Ţara Italiei
sales, g.m.pl. vorbe împodobite de glumă
salgana, g.n.pl. poame murate (sărate înlăuntru), bucate înlăuntru grămădite
salgamarius, g.m. vînzători de bucate murate, înlăuntru sărate, înlăuntru încărcate
sali,-orum aves sunt foecundæ ut perdices, gallinasque quas Aristoteles vocat ἀνιότους
Salia, g.f. gîrlă hişpanienecă
saliaris,-e salienesc,-ă, ghizdav,-ă, prisosîcios,-ă
salicastrum, g.n. struguri sălbateci, agriş, aguridă roditoare în loc sălcios
salicetum, g.n. sălciiş, loc cu sălcii
salictum, g.n. idem
salientes, g.m.pl. ţavă de izvor, jghiiab, ţîpă
salifodina, g.f. ocnă de sare, baie de sare
saligneus,-a,-um de salcie
salignus,-a,-um idem
salii, g.m. popii dumnezăului Mars săritori cu paveze /[294v]
salillum, g.n. solnicică
salina, g.f. ocnă de sare
Salinæ,-arum, g.f.pl. urbs Siciliæ palmis abundans oraş sitilienesc
Salinator, g.m. polecra lui Marcus Livius care au luat pă sare dajde
salinum, g.n. solniţă
Salinum, g.n. numele de demult al Budei
salio,-is,-livi et -lui,-ire saru; iarăş: fugu, saiu
Saliocanus, g.m. un vad de corabie în Franţiia; iarăş: numele unui oraş
salisii, g.m. năroade de supt munte întru veciniia Helveţiei
salitor, g.m. qui salis tributum colligit, Cic.
salitura, g.f. sărătură
saliva, g g.f. bale, bală
salivarius,-a,-um de bale
saliunca, g.f. iarba Mariei Magdalenei
salivo,-as bălescu
salivosus,-a,-um bălos,-ă
salix,-cis, g.f. salcie
sallio,-is,-ire saru
sallo,-is idem
Sallustius, g.m. numele unui istoriceari
salmacidus,-a,-um den fîntîna Salmaţie
Salmacis, g.f. o fîntînă vestită în Cariia
Salmantica, g.f. oraş umbrienesc în Italiia
Salmo,-onis, g.m.
Salmoneus, g.m. fiiul lui Eolus, împăratul ţînutului Elis

---

[1] Şters: cerşitori; corectat prin scriere deasupra rîndului.
[2] Recte: **Salentia, g.f.**
[3] Scris: пицѣнусѣнилорь.

salnitrum, g.n. silitră
Salodurum, g.n. oraş helveţienesc
Salomon, g.m. fiiul Svîntului David, înţeleptul împărat al Ierusalimului
salomonicus,-a,-um solomonesc,-ă
Salona, g.f. oraş în Dalmaţiia
Salones, g.f.pl. idem
salpa, g.f. peaşte de mare pre care uscîndu-l îl cercuiesc şi în ţăruri streine îl vînd, care n-ar hiiarbe deaca nu l-ar bate vîrtos cu ciocanul
salpinx, g.f. pro salpuga, vitiose legitur apud Lucanum in quibusdam exemplaribus furnică veninată sau paianjăn de pămînt
salsamentarius, g.m. vînzători de bucate sărate
salsamentarius,-a,-um de vînzătoriul de bucate sărate
salsamentum, g.n. unealtă sărată, peaşte sărat, carne, slănină sărată, sărătură şi alalte
salse, adv. sărat; iarăş: chitiţeaşte, înţelepţeaşte
salsedo,-nis, g.f. sărătură
Salsiæ, g.f.pl. năroade lîngă Marea Euxinum pre carii de pre becisnica a lor hrană îi chiiamă **Phtheigrophagus** adecă mîncători de paduchi
salsicortex, g.f. numele unui copaci roditori de ghindă
salsilago,-inis, g.f. umezeală de apă, apă de sare în ocnă
salsitudo,-dinis, g.f. zamă de sare, salamură, umezeală de sare /[295r]
salugineus,-a,-um[1] sărăturos,-ă
salsugo,-inis, g.f. salamură, apă de sare
salsura, g.f. sărătură, unealtă sărată
salsus,-a,-um sărat,-ă, cu miros de sare; iarăş; chibzuit,-ă, înţelept,-ă
saltatio jucare, dănţuire
saltator, g.m. dănţuitori, jucători, săritori
saltatorius,-a de joc de sărit (jucătoresc)
saltatricula, g.f. jocşor, dănţuleţ
saltatrix, g.f. jucătoare, dănţuitoare
saltatus,-us, g.m. mărire, jucare, dănţuire
saltem, conjuctio măcar, numai
saltito,-as măritorescu, fugitorescu
salto,-as saiu, fugu
Saltuares, g.m.pl. nume de ostroave
saltuarius, g.m. păzîtori de branişte de crîng
saltuatim, adv. săritoreaşte, strîmb, fugind
saltuosus,-a,-um crîngos,-ă, brăniştios,-ă
saltura, g.f. jucătură, dănţuitură
saltus,-us sărire, fugire; **item:** crîng, branişte
Saltzburgum, g.n. oraş nemţăsc
salvator, g.m. spăsîtori, ţiitori, mîntuitori
saluber,-bris,-bre vel hic et hæc salubris et hoc -bre sănătos,-ă
salubritas, g.f. sănătate
salubriter sănătăţeaşte, cu sănătate
salve, verbum salutantis fii sănătos
salveo,-es sănătos sîntu, cu sănătate sîntu
salvete cu sănătate, iubiţii miei, fiţi sănătoşi, dragii miei
salvia, g.f. salvie
salviatum, g.n. doftorie făcută din salvie
salvio,-es,-ere cu doftorie făcută din salvie doftorescu
salum, g.n. marea
salvo,-as slobozăscu, mîntuiescu, ţîu
salus,-utis, g.f. spăsenie, mîntuire, viiaţă, rămîneare, sănătate, leac, doftorie
salutaris,-e de sănătate, spăsitornic, de spăsenie, de mîntuire
salutariter cu spăsenie
salutatio, g.f. mulţămire, mulţămită
salutator, g.m. mulţămitori
salutatorium, g.n. boierie de mulţămire
salutatorius,-a,-um de mulţămită
salutifer,-a,-um spăsitori,-re, aducători de sănătate,-re, ducători de spăsenie,-re
salutiger,-a,-um purtători de mulţămită,-re
salutigerulus, g.m. idem
saluto,-as mulţămăscu /[295v]
salvus,-a,-um sănătos,-ă, spăsit,-ă, întreg,-ă
Salyes, g.m.pl. năroade frînceşti
Samaara; vide: Samaria
Samaria, g.f. oraş palestienesc, loc de umblat patru zile la Ierusalim, într-alt nume Sabasto, de pre care mijlocul Galileii şi vecinătatea Iudeii să chiiamă Samariia
Samaritæ, g.m. năroadele de la Samariia
Samaritani, g.m. idem
Samarobriga, g.f. nume de oraş frîncesc
Samarobrini, g.m.pl. năroade în Franţiia Belghicească
Sambicus, g.m. numele unui tîlhari vestit furători de svinţeniile biserecşti

[1] Recte: **salsuginosus,-a,-um.**

sambuca, g.f. unealtă sunătoare în trei cornuri; iarăş: unealtă de război sfărîmitoare de cetate
sambuceus,-a,-um de lemn de soc, de soc
sambucina, g.f. fămeaie virghinătoare, bătătoare, chimfală
sambucistria, g.f. idem
sambyx idem quod sambuca
sambucus, g.m. soc
Same, g.f. ostrov la Marea Ionicum
samera, g.f. sămînţa mugurului cetinei
samia, g.f. vas de pămînt, vas de hîrburi
samium, g.n. idem
samiolus, g.m. văşcior de pămînt
samius,-a,-um samusean,-că, den ostrovul Samus
Samnites, g.m.pl. năroade ai Ţării Italieneşti au fost între Campaniia şi Piţenum
Samninum, g.n. ţînut al Ţării Italieneşti între Piţenum şi Campaniia
Samos, g.m. ostrov în Marea Egheum[1] împotriva Efesului, de aici au fost Pithagora şi o sibillă
Samosata, g.f. oraş lîngă apa Efrathus
Samothracia, g.f. ostrov în mare cătră Traţiia
sampsa, g.f. sîmburele maslinei, măslina însăş, care aşa e de mare ca coarna cea mare; deaca să coace e neagră; sămînţă, sîmbur are mare ca coarna
samsa et sansa idem
samsuchinus,-a,-um meghierenos,-ă, de meghieran
samsuchum, g.n. meghieran
samsuchus, g.m. idem
sanabilis,-e însănătăcios,-ă, vindecăcios,-ă, tămăduicios,-ă
Sanates, g.m.pl. năroade lăcuitoare în vecinătatea Romei
sanatio, g.f. însănătoşare, tămăduire, vindecare
Sanuus, g.f.[2] oraş frighienesc
sancio,-is,-xi,-ire istovăscu, rînduiescu, cu istovirea mă întărescu
sancte, adv. svinţeaşte, tare
sanctificatio, g.f. svinţire
sanctificium, g.n.[3] laudă de svinţenie /[296r]
sacrifico,-as[4] svinţăscu, curăţăscu
sanctimonia, g.f. svinţenie, curăţie, bunătate, blîndeţe dumnezăieşti
sanctio, g.f. săvîrşire, istovire cu leage, întărire
sanctitas, g.f. svinţie, svinţire
sanctitudo,-inis apud antiquos idem
sanctor, g.m. rînduitori, istovitori, săvîrşitori, făcători de leage
sanctuarium, g.n. loc svînt în bisearecă sau bisearecă svinţitoare
sanctulus, g.m. svinţişor, svînt mic
sanctus,-a,-um nomen et participium svînt,-ă, curat,-ă, tare, isprăvit, săvîrşit,-ă, rînduit,-ă
Sancus, g.m. numele unui idol
sandalides, g.f. nume[5] al finicilor
sandaligerulus, g.m. purtători de papuci
Sandaliotis, g.f. ostrovul Sardiniia
sandalium, g.n. papuc
sandalius, g.m. idem
sandalum, g.n. păsat frîncesc, de neghină
Sandanis, g.m. un om de la Lidiia
Sandafila, g.m. calul Svîntului Mihai
sandafilarius, g.m. îngropători de morţi, cioclaş, purtători de morţ
sandaracha, g.f. văpseală roşie care o găsăsc în băi
sandarachatus, g.m. roşime de baie, roşitoare de baie
sandarachinus,-a,-um în faţă roşie de baie
sandaracinus,-a,-um idem
sandastros, g.m. o piiatră scumpă a căriia faţă iaste aşa cum ar arde, într-alt nume garamantites[6]
sandycinus,-a,-um de văpseală roşie, cu văpseală roşie
sandyx,-cis, g.m. feali al văpsealei roşii, strălucitoare
sane, adv. adevărat, măcar
Sanea, g.f. oraş indienesc
sanesco,-is mă sănătoşezu, mă tămaduiescu
sanga, g.m.[7] numele unui om; iarăş: al unii gîrle de la Hişpaniia

---

1 Şters: cătră Traţia.
2 Scris: **g.m.f.**; corectat prin ştergere.
3 Recte: **sanctificatium, g.n.**
4 Recte: **sanctifico,-as.**
5 Scris: numele; slovele de prisos au fost şterse.
6 Scris: гарамантитѣсь.
7 Scris iniţial: **sanga, g.f.m.**; corectat prin ştergere.

Sangallum, g.n. oraş cu numele Sengal[1], de la Helveţiia
Sangarius g.m. gîrlă asienească, într-alt nume Cornelius
sangviculus, g.m. sîngişor
sanviculus, g.m. purcel, sau sînge de ied spre mîncare gatat
sangvinalis, g.f. rădăcină de sînge
sangvinaria, g.f. idem
sangvinarius,-a,-um sugători de sînge,-re, însămnători de sînge, nemilostiv,-ă
sangvineus,-a,-um sîngeros,-ă, de sînge
sangvino,-as mă sîngerezu, îm curge sînge, curgu cu sînge
sangvinolentus,-a,-um sîngerat, sîngeros, plin de sînge
sangvis, g.m. sînge care iaste în trup; iarăş: seminţie, rudenie /[296v]
sangvifuga, g.f. lipitoare sugătoare de sînge
sanicula, g.f. iarbă sanicula
sanies,-ei, g.f. puroi, scîrnăvie, sînge necopt
saniosus,-a,-um puroios,-ă, scîrnăvesc,-ă
sanitas, g.f. sănătate
sanna, g.f. îngînare, îngînare cu strîmbarea, rînjirea gurei
sannio,-onis, g.m. îngînători, rînjitori, glumitori chicăindu-să
sano,-as însănătoşezu, tămăduiescu, vindecu
sanqualis, g.f. neam al vîlturului
sansa, g.f.; vide supra: sampsa sîmbur de maslină
sansuchus, g.m. herba est quæ ; alias: amarachus dicitur meghieran
sansucinus,-a,-um de meghieran, megheranos,-ă
santalum, g.n. lemn sandal roditori la Indiia
santerna, g.f. neam al arseniculuí
Santones, g.m. năroade frînceşti
Santeni, g.m.pl. idem
santonica, g.f. neam al pelinului
sanus,-a,-um sănătos,-ă
sapa, g.f. must hiert de jumătate
sapæi, g.m.pl. năroade thraţieneşti
saperda, g.f. un peaşte fără gust, fără miros, sau scoică de mare, stridie (midie)
saphyratus,-a,-um zafirat,-ă, cu piiatră de zafir împodobit

[1] Scris: Сангаль.

saphyrinus, g.m. din patră de safir făcut
saphyrus, g.m. zafir, o piiatră scumpă în faţă vînată
sapidus,-a,-um cu gust bun, cu miros bun
sapiens,-tis, g.o. înţelept,-ă, înţelegăcios,-ă
sapienter, adv. înţelepţeaşte, cu bună înţeleagere
sapientia, g.f. înţelepciune
sapientipotens,-tis, g.o. qui sapientia multum valet putearnic cu înţelepţiia,-ă
sapineus,-a,-um de rădăcină de cetină
sapinus, g.m. rădăcină nenoduroasă de cetină
sapio,-is,-vi et -pui gustul, mirosul îl sîmţu, cu gust (miros) sîntu; iarăş: amu minte, înţelepţăscu
Sapires, g.m.pl. năroade din Pontus, într-alt nume sabires[2]
Sapis, g.m. gîrlă italienească
sapo,-onis, g.m. săpun
sapor,-oris, g.m. gustul (mirosul) bucatelor şi băuturei
saphiratus,-a,-um de piiatră safir, safirat,-ă
saphirinus de safir, de zamfir
saphirus, g.f. piiatră, safir
Sapho,-onis, g.f. muiarea unui poetic lesbusean
saprophagus, g.m. trăitori cu saprum
saprum, g.n. doftorie de băut împotriva curgerei pîntecelui /[297r]
sapsa pro seipsa, Enius ea în sineş
sarabala *haine*[3]
Saraca, g.f. oraş al Mediei
Sarace, g.f. oraş în Colchis
Sarai, g.f. muiarea lui Avraam, căriia i-au fost numele cel dintîi Sara
sarcasmus, g.m. îngînare amară, cînd omul în dosădirea cea mai mare să batjocureaşte
sarcina, g.f. legătură, povară, mototol, tăgîrţă
sarcinarius,-a,-um de purtarea povării
sarcinator, g.m. cîrpaci, petecitori, cîrpitori, cusători
sarcinatrix, g.f. cusătoare
sarcinatus,-a,-um încărcat, împovărăt, mototolit,-ă
sarcino,-as împletescu funii, cosu, facu tăgîrcioară, legu, legătură împletescu mototol, mototolescu

[2] Scris: сабирѣсь,
[3] Întregul rînd e scris de altă mînă.

sarcinula, g.f. povăriţă, legăturea, mototolaş
sarcio,-is,-si,-ire cosu împreună, cosu, cîrpescu
sarcocolla, g.f. numele comiidului în pătică
sarcophagus, g.m. mîncători de trup, mîncători de carne; **item:** groapă de îngropat mortul
sarculatio, g.f. îmboldire afară, greblare
sarculo,-as greblezu, îmboldescu afară, strămurărescu
sarculum, g.n. greblă, strămurare
sarda, g.f. piiatră scumpă roşie
sardachates, g.m. neam al pietrii scumpe achates[1]
Sardanapalus, g.m. un împărat feteleu scîrnav al asiriuseanilor
Sardeis, g.f.pl. oraş mare (cap) al Lidiei, unde au ţînut curte Cresus
Sardi, g.m.pl. lăcuitorii ostrovului Sardie
sardianus,-a,-um sardiian,-că
Sardinia, g.f. ostrov în Marea Tirhenum între Siliţiia şi Africa; iarăş: numele unui peaşte de mare
Sardis,-is urbs Libyæ Magna
sardo,-as antilquum începu
sardoa, g.f.pl. iarbă în ostrovul Sardiniei
sardonichatus,-a,-um cu piiatră scumpă sardonix împodobit,-ă
sardonichus, g.m. piiatră scumpă sardonics
sardonix, g.f. idem
sardous,-a,-um sardienesc,-ă, den ostrovul Sardiniei
Sardus, g.m. fiiul lui Hercules[2]
Sarepta, g.f. oraş feniţienesc, între Sidon şi Tirus
sareptanus,-a,-um sareptanusean,-ă
sargus, g.m. numele unui peaşte
sari, g.n. neam al ierbii
sario,-onis, g.m.
sarissa, g.f. lance, suliţă
Sarmatæ, g.m.pl. sarmaţieneani
Sarmatia, g.f. ţînut sţithienesc care dincoace de apa Tanais să zîce Sarmaţiia Europei, partea cea dincolo să numeaşte Sarmaţiia Asienească pînă la Marea Hircanum
sarmatice, adv. sarmaţieneaşte /[297v]
sarmaticus,-a,-um sarmaticesc, sarmaţienesc
sarmatis, g.f. fămeaie sarmaţiiană
sarmatinus,-a,-um
sarmatosus,-a,-um
sarmentum, g.n.
Sarmentus, g.m. numele unui călăraş roman
Sarmois, g.f. gîrlă frighienească
Sarnus, g.m. gîrlă italienească în ţînutul Epiţenului
Saronicus, g.m. numele unui unghi de mare, în Peloponesus la oraşul Epidaurus
sarpa, g.f. strugure tăiat[3], vie tăiată
Sarpedon, g.m. un fii al lui Iupiter de la Laodamna, fata lui Bellerofon; iarăş: un munte înalt în Ţiliţiia
sarpo,-is curăţăscu, **inusitatum**
Sarra, g.f. nume de oraş pre care apoi l-au chiemat **Tirus**
sarraballa[4] chaldeica dictio dulamă, conteş
Sarraca, g.f. numele doaor oraşuri, a cărora unul au fost în Mediia, altul în Araviia
Sarraceni, g.m.pl. năroade aravieneşti, carii ţîn mărturisirea lui Mahomet ca şi turcii
sarracum, g.n. car de purtat piiatră şi leamne
sarranus,-a,-um tirusean,-că, în faţa urşinicului de la Sarra
sarrio,-is,-vi,-ire cu grebla plivăscu, curăţăscu
sarritio, g.f. plivire, grăblare
sarritor, g.m. grăblatori, plivitori
sarritura, g.f. plivire, prăşire cu grebla
Sarsina, g.f. oraş de demult al Emiliei, patriia lui [Plautus][5], de unde să zîce Sarsinaş
sartago,-inis, g.f. tigaie
sartatecta, opera publica, Cic. lucruri încuiate, acoperite
sarte, adv. pro integre întreg
sartor, g.m. a sarior,-is idem quod sartitor plivitori cu grebla
sartor,-oris, g.m. a sarcio croitori
sartrix, g.f. croitoriţă, cusătoare
sartura idem quod sarritura grăblătură, prăşire, plivire, curătură, curăţîtură
sartus,-a,-um cusît,-ă, învăluit întruna
sars, pro suas, veteres dixere et sam pro suam pre ale sale, pre a sa

---

[1] Scris: акхатѣь.
[2] Scris: Хѣркулась.
[3] Cuvintele *strugure tăiat* sînt subliniate.
[4] Recte: **Saraballa.**
[5] Cuvînt lipsă în text.

sat, adv. destul, ajunge
satago,-is,-gi osîrduiescu, strădănescu
Satagutæ, g.m.pl. năroade sţithieneşti
satanas, g.m. satana, diiavol, vrăjmaş, împotrivnic
Satarchæ, g.m.pl. năroade în Sţithiia den Europa
Sataspes, g.m. fiiul lui Thesapsis
satelles,-itis, g.m. cătană, dărăbant /[298r]
satellitum, g.n. păzîtori şireag de darăbanţi, dărăbănţie
satiabilis,-e îndestulăcios,-ă, săturăcios,-ă
satias, g.f. îndestulare, săturare, saţîu, urîre, destulime
satiatus,-a,-um îndestulit,-ă, săturat,-ă
saties,-ei, g.f. idem quod satias
satietas, g.f. idem
satin? pro satisne? destul?
satio,-as săţîozu, îndestulescu, satur
satio,-onis, g.f. a daro,-is sămănătură, sădire
satis, adv. destul
satisacceptio, g.f. întărire prin chiezăşie, creadere
satisacceptor,-is chiezaş iau pentru pricina întăritoarei adeverinţei (sau mărturisiri)
satisdatio, g.f. dare de chiezaş, punere de chiezaş
satisdatum, g.n. datorie pentru care au fost omul chiezaş
satido,-as puiu chiezaş
satisfacio,-is îndestulescu
satisfactio, g.f. destul facere, îndestulire
satisfieri destul a fi, a să îndestuli
satispræstare cu chiezăşiia a îndrăzni, a întări
satius, adv. comp. a satis mai bine
sativus,-a,-um sămănători,-re, de sădit, sămănăcios,-ă
sator, g.m. sămănători, săditori
satorius,-a,-um sămănătoresc, de sămănători
Satræ, g.m. năroade greceşti în ţînutul traţienesc
satrapa, g.m. satrap, vătaf ţîitori de boierie
satrpes, g.m. idem
satrapia, g.f. vătăşie, ţîneare de boierie
satullo,-as,-are îndestulescu ceva pîţîntel, saturu oareşcîtuleşcît.
satullus,-a,-um îndestulit spre oareşcît,-ă, săturat,-ă aşa pîţîntel,-ă
satum, g.n. de al doilea **modius** sau doaos- prăzeace ocale; **item:** sămănătură
satur,-a,-um sătul,-ă, îndestulit,-ă
saturatus,-a,-um săturat,-ă, îndestulit,-ă
satureia, g.f. iarbă de grădină, isop
Saturio, g.m. împlut, sătul; iarăş; numele unui om
saturitas, g.f. săturime, îndestulime
saturnalia, g.n.pl. sărbătoarea lui Saturnus, care o au svinţit în dechemvrie, daruri trimeţînd
saturnalitius,-a,-um de sărbătoarea saturnaliia
Saturnia, g.f. dumnezăiţa Iuno
Saturniana Colonia oraş italienesc în miljocul ţînutului Tusţiei
Saturniani, g.m.pl. eritici au fost carii aceasta au mărturisit cum ceastă lume doi în ceri o au plăzmuit fără ştirea lui dumnezău /[298v]
Saturninus, g.m. un vătaf hain au fost în Roma
Saturnius, g.m. un munte în Roma care apoi l-au chiemat Tarpanus, pă urmă Capitolium
saturnius,-a,-um saturnicesc,-că, de Saturnus
Saturnus, g.m. una dintre 7 planite; **item:** tatăl lui Iupiter[1], Iunei, al lui Neptunus şi Pluto, pre care în păgînime l-au ţinut dumnezău
saturo,-as saturu
Saturum, g.n. vel Saturnum oraş calabrienesc nu departe de la Tarentum[2]
satus,-us, g.m. sămănare, sădire
satus,-a,-um sămănat,-ă, născut,-ă
satyra, g.f. vearşuri mustrătoare în care de multe fealiuri de[3] greşale să numără înainte şi cu amară defăimare să defăimază
satyrcia, g.f. isop de grădină
satyri, g.m.pl. jivini de pădure, care au patru picioare, iară obrazuri de om
satyria, g.f. p.c. vel satyra avis a L. Floro pro corvo accipitur
satyriasis, g.f. nevoia mădulariului bărbătesc
satyrice, adv. ascuţîţeaşte, defăimăţeaşte
Satyricum, g.n. idol au fost pre care cei de demult l-au ţinut în grădini ca nimic să nu poată iarba fărmăca

---

[1] Scris: Иупитѣрь.
[2] Scris: Тарѣнтумь.
[3] Scris ulterior deasupra rîndului, cu marcarea locului în text.

satyricus,-a,-um satiricesc,-ă, de satira sau însuşi poeticul scriitori de satiriia
satyrion, g.n.
satyrium, g.n. idem
sauciatio, g.f. rănire
sauciatus,-a,-um rănit,-ă
saucio,-as rănescu
saucius,-a,-um rănit,-ă
savior,-aris sărutu
savium, g.n. sărutare, sărutat
Savo, g.m.[1] gîrlă în hotarul Campaniei
Savona, g.f. oraş în Liguriia
saura, g.f. şopîrlă lăcuitoare în seaci, în gard şi în păreate
saurites, g.m. piiatră scumpă roditoare în rînza şopîrlei verzi
saurix, g.f.; alias: sorix o pasăre care s-au svinţit lui Saturnus
Sauromatæ, g.m.pl. sarmaţiiani
Savus vel Saus, g.m. Sava[2]
saxatilis,-e lăcuitori în loc pietros[3]
saxetanus,-a,-um de piiatră, pietros
saxetum, g.n. loc pietros
saxeus,-a,-um de stîncă, de piiatră
saxificus,-a,-um schimbători în piiatră,-re
saxifodina, g.f. baie de piiatră
saxfraga, g.f. iarbă sfărîmitoare de pietri
saxifragis, g.f. idem
saxifragium, g.n. idem
saxifragus,-a,-um sfărîmitori de pietre /[299r] **ut saxifragæ undæ, Cic.**
Saxoforatum vel Saxumferratum nume al oraşului italienesc
Saxones, g.m.pl. sasii
saxosus,-a,-um stîncos,-ă
saxulum, g.n. stînculiţă
saxum, g.n. stîncă de piiatră
Saxummferratum, g.n. oraş italienesc pre care l-au chiemat de demult Saxoforatum

SCA

scabellum, g.n. scăunaş, scaun de supt picioare, podmojie
scaber,-ra,-um bucăţos, colţuros,-ă, gloduros,-ă
scabies,-ei, g.f. rîie, mîncătură
scabille, g.n. idem quod scabellum, g.n. scăunaş, podmojie
scabio,-is, idem quod scabo,-is rîiezu, scarpinu
scabiosus,-a,-um rîios,-ă
scabo,-is,-ere rîitorescu, scarpinu, scărpinezu
scabratus,-a,-um despicat,-ă, crăpat,-ă
scabredo,-inis, g.f. bucăţoşie, clinciuroşie, gloduroşie
scabricia, g.f. idem
scabricies,-ei, g.f. idem
scabrosus,-a,-um bucăţos,-ă, clinciuros,-ă, gloduros,-ă, crăpat, despicat,-ă
scabrum, g.n. bucăţăciune, crăpăciune, clinciuroşie
Scæa, g.f. o poartă au fost în Troada
scæva, g.m. stîngaci
Scævola, g.m. numele unui roman
scævus, g.m. bonus significat inquit Varro norocos
scala, g.f. scară, treaptă
Scalabis, g.f. oraş lusitanienesc într-alt nume **Præsidium Iulium**
scalæ,-arum, g.f. scară
Scaldis, g.m. gîrlă belghienească
scalmus, g.m. lipitura gînjului de vînslit, vînslitoresc
scalpellum, g.n. hier de tăiat vîna, strîcnel
scalpellus, g.m. calem, hierşor de scobit
scalper, g.m. strîcnel, cuţitaş, tăietori afară din rană carnea cea putredă
scapo,-is,-psi scobăscu, scărpinezu, razu
scalpratus,-a,-um în furma cuţîtului de ras; iarăş: frecat,-ă, ras,-ă
scalprum, g.n. strîcnel, cuţîteaş răzători, făcători de condeaie
scalptor, g.m. scobitori, răzători, rîcăitori
scalptura, g.f. rîcăitură, scobitură
scalpturatus,-a,-um încărcat,-ă, scobit,-ă, afară tăiat,-ă
scalpturio,-is,-vi,-ire aş rîcăi[4], aş scobi, îm vine a scobi
scalpturo,-as idem
Scamander, g.m. apă curgătoare frighienească, într-alt nume Xantus
Scamandria, g.f.

[1] Scris: **Savo,-as, g.m.**; corectat prin ştergere.
[2] Adăugat de T. Corbea cu altă cerneală.
[3] Şters: colţuros.
[4] Scris; aş rîcai.

scammonea, g.f. umezela ierbii sirieneşti /[299v]
scammonium, g.n. idem
scamnum, g.n. scaun, laviţă
scanonia, g.f. o iarbă roditoare în Siriia dintr-a căriia zamă să face purgatie bună
scandalizo,-as zmintescu, poznescu
scandalum, g.n. zminteală, poznă
Scandia, g.f. ostrovul Norveghiia
Scandinavia, g.f. idem
scandix, g.f. varză de pădure, pădurioasă (tufoasă)
scando,-is,-di suiu, urcu
scandula, g.f. şindilă
scandulaca, g.f. herba est inquit Festus frugibus inimica floarea clopotului
scandularii, g.m.pl. şindilitori de case
scansilis,-e urcăcios,-ă, suicios în sus,-ă
scansio, g.f. suire, urcare
scapha, g.f. luntre, luntre corăbiită
scapharius, g.m. luntrari
scaphium, g.n. ciubăr, vas de laturi, hîrb de pişat
scaphula, g.f. lunticică
scapillum, g.n. spată de umere
scaptensula, g.f. toată baia de rude, sau nume de loc usebit în Machiedoniia
Scaptis, g.f. oraş au fost în Laţium
scapula, g.f. speticică
scapularis,-e de spată
scapus, g.m.
scarabæus, g.m. gîndac cu coarne, gîndac lăpădători de căcat (nu de mătase)
scarabeus, g.m. idem
Scardona, g.f. ostrov în Marea Vineţienească
scarificatio, g.f.
scarifico,-as
scarites, g.m. piiatră scumpă a căriia faţă iaste ca peaştele de mare scarus
Scarphea, g.f. un ostrov în Marea Egheum aproape de Attica
Scarphia, g.f. idem
scarus, g.m. peaşte de mare care mănîncă iarbă şi rumegă ca boul
scatebra, g.f. izvor, fîntînă
scateo,-es fîntînescu, curgu, plin sîntu
Scatinus, g.m. numele aceluia care viiaţa cea scîrnavă neînfrînat cu fămeile o au oprit de aici iaste **Scatina lex**
scaturies, g.f. fîntînitură
scaturiginosus,-a,-um izvorîcios,-ă, fîntînicios,-ă
scaturigo,-inis, g.f. izvorîre, fîntînire
scaturio,-is,-ivi,-ire curgu, izvorăscu, fîntînescu, prisosăscu
Scaurus, g.m. cu picior gleznos; iarăş: nume usebit al unui rimlean
scazon,-tis, g.m. vearş şchiopătiri iambicum, întru a căruia svîrşit iaste piciorul spondeus

SCE/[300r]

scelerate, adv. lotriţeaşte, rău
sceleratus,-a,-um lotru vestit,-tă -ă
sceleritas, g.f. lotrie
scelero,-as lotreaşte pîngărescu
scelerosus,-a,-um lotru,-ă
scelerate, adv. lotreaşte
scelestus,-a,-um lotru,-ră
scelotyrbe, g.f. nevoie ca aceaea în care vinele colacului genunchieului omului să lărgesc în sus
scelus,-eris, g.m. lotrie
scena, g.f. şopron, umbriri de frunză supt care au jucat comediia
scenalis,-e locul de privirea jocului
scenatilis,-e idem
scenice în chipul jocului de supt şopron sau umbrari
scenici, g.m.pl. jucători de comedie supt şopron, supt umbrari
scenicus,-a,-um de locul supt şopron spre privirea jocului
scenites, g.m.pl. năroade aravieneşti lăcuitoare în şopron
scenofactorius,-a,-um de facerea umbrariului, şopronului
scenographie, g.f. scrierea, zugrăvirea şopronului sau al altui ceva din-ceput
scemoma, g.m. şopron, şatră, umbrari
scenopegia, g.n.pl. sărbătoarea jidovască şezătoare în şopron de frunză
Scepsius, g.f. oraş în Frighiia
scepsisu,-a,-um sţepţiusean,-că
sceptica, g.f. soţiia şi leagea sţepţiuseanilor
sceptici, g.m. înţelepţi au fost socotitori cugetînd, carii niciun lucru adevărat n-au stătut
sceptifer,-a,-um purtători de toiag împărătesc,-re

sceptiger,-a,-um idem
sceptrum, g.n. toiag împărătesc
scetuchus, g.m. purtători de toiag împărătesc
scheda, g.f. hîrtie, ţîdulă, tăbliţă de însămnat
schediasma, g.f. lucru făcut fără veaste (de pripă), negătit[1]
schedion, g.n. idem
schedius,-a,-um de fără veaste, pripealnic,-ă
schedula, g.f. ţîduliţă
schema, g.n. fiinţă, podoabă voroavei, graiului
schematicus, figurate după cum prea cu asupră
Scheria, g.f. ostrov pre care îl chiiamă Corchira şi Feanţiia
schesis, g.f. purceadere
schidia, g.f. aşchie, cioplitură
Schinis, g.m. numele unui lotru vestit
schinos, g.m. lemnul lentiscus[2] în care să rodeaşte comiidul cu numele mastix
schisma, g.m. hainire, rumpere, dezasămănare, învrăjbire
schiston, g.n. laptele curat ales de zăr
schistos, g.m. idem
Schoeneus, g.m. împărat arcadienesc /300v
schoenicula, g.f. cei de demult pă curvele le-au chiemat într-acest nume
schoenismos, g.m. măsura de pămînt cu şireangul
schoenobates, g.m. palivan, umblători pă funie
schoenobarica, g.f. palivănie, meşterşug de umblat pă funie
schoenobaricus,-a,-um palivănesc
schoenoplocus, g.m. fînari, bătători de funii
Schoenos, g.m. oraş boeţienesc; iarăş: gîrlă în Athina
schoenum, g.n. idem
schoenus, g.m. funie, şireang, fringhie; **item**: o măsură eghipteneascâ
schola, g.f. şcoală
scholaris,-e şcolesc,-ă
scholaster, g.m. şcoleari, diiac de şcoală
scholasterium, g.n. şcoală
scholasticus, g.m. scolastic, diiac şcolesc, şcoleari
scholasticus,-a,-um şcolesc,-ă, de şcoală
scholium, g.n. tîlc scurt
sciagraphia, g.f. dungire afară, linire, afară însămnare
sciamachia, g.f. război umbritori
Sciapodes, g.m.pl. năroade indieneşti cu un picior, carii talpa atît o au de lată cît, împotriva zădufului pă coaste zăcînd, cu aceaea să pot pă sine umbra
sciatheras, g.f. nuiaoa arătătoare a ceasornicului de umbră
sciatherion, g.n. ceas de umbră, ceasornic
sciens,-tis, g.o. ştiutori,-re
scienter, adv. ştiind, cu ştiinţă
scientia, g.f. ştiinţă, învăţătură
scilicet, adv. adecă, adevărat
sciilla, g.f. ceapa-şarpelui
scillinus,-a,-um cu ceapa-şarpelui, de ceapa-şarpelui
scillitees, g.m. vin cu ceapa-şarpelui
scilliticus,-a,-um din ceapa-şarpelui
scimpodium, g.n.
scin? pro scisne? ştii?
scincus, g.m. neam al crocodilului lăcuitori în pămînt
scindo,-is, scindi taiu, despicu
scinigides
scintilla, g.f. scînteaie
scintillatio, g.f. scînteire, strălucire
scintillo,-as scînteiezu, luciescu
scintillula, g.f. scînteiţă
sciio,-is,-vi ştiu, înţelegu
sciclus, g.m. semidoctus literis leviter tinctus qui tamen putat se multam fare ştiutoraş, învăţăţăl
sciomantia, g.f. gîcitură sau supunere de ceale viitoare din umbră
sciopedes, g.m.pl. năroade indieneşti cu un picior cu talpele late
Scipio,-onis, g.m. toiag, băţ, peliţă, nuia; **item**: numele unui om mare rimlean
Scipiodæ g. patronimum pro Scipionibus /301r
Scipiodæ, g.f. apă curgătoare în Brabanţiia
scirhoma,-atis vîrtoşirea hicatului şi ale altor mădulări
Sciron numele unui lotru vestit
scirpea, g.f. coş de car făcut din papură
scirpeus,-a,-um de papură
scirpicula, g.f.
scirpiculum, g.n. coş de rogojină, feardelă legată
scirpiculus, g.m. păpuriţă
scirpo,-as împletescu împreună, intr-una

[1] *ne-* este adăugat ulterior deasupra rîndului.
[2] Scris: лантискусь.

scirpus, g.m. papură
scirrhus, g.m. unflătură învîrtoşată
sciscitator, g.m. iscoditori, ştiinţători
sciscitor,-aris ştiinţăzu, iscodescu
scisco,-is ştiu; **item:** rîndurescu, isprăvăscu, săvîrşescu
scissilis,-e tăiecios,-ă, despicăcios,-ă
scissio, g.f. tăiare, despicare
scissura, g.f. tăietură, despicătură
scissus,-a,-um tăiat,-ă, despicat,-ă
scitamentum, g.n. bucată ghizdavă vestită; iarăş: podoaba graiului
scite, adv. ştiinţeaşte, învăţăţeaşte, chitiţeaşte
scitor,-aris ştiinţăzu, iscodescu
scitulus ştiutoraş, frumuşel
scitum, g.n. dogmă, istovire, săvîrşire, rînduire
scitus,-a,-um ştiut,-ă, învăţat,-ă, cuminte
sciurus, g.m. veaveriţă
Sclavi, g.m. toţii
Sclavonia, g.f. Ţara Toţăscă
scloppus, g.m. aliis dicitur plesinre, bufnire cu buca
scnipes, g.m.pl. viermuleţi mărunţei în chipul ţînţarilor
scobina, g.f. răzuitoare
scobs,-is, g.d. căzătură, măturătură, gunoime (puzderie)
Scodra, g.f. nume al oraşului dalmaţienesc
scolecia, g.f. rugină
scolopax, g.d. o pasăre cu botul larg, într-alt nume **gallinago**
scolopendra, g.f. mîţa-popei, omidă flocoasă
scolopendria, g.f. iarba limbii cerbului
scolopendrium, g.n. idem
Scolus, g.f. un sat în Beoţiia
scolymas, g.m. neam al ierbii
scomber, g.m. peaşte de mare în faţa pietrei vînete
scombrus, g.m. idem
scomma, g.n. grai, voroavă întunecoasă, îmbălătoare, sudalmă
scopa, g.f. mătură
scopæ,-arum, g.f.pl. idem
scopa regia, g.f. feali al ierbii
scoparius, g.m. slugă măturători de casă
Scopas, g.m. un cioplitori de chipuri vestit
scopes, g.f.pl. neam al boaghiei
scopina, g.f. mătură de haine /[301v]
scops,-pis, g.f.; vide: scobs praful piliturei, praf pilit
scoptula, g.f. os lat desupra speatei
scopula, g.f. măturiţă
scopulosus,-a,-um stîncos,-ă
scopulus,-i, g.m. bolovan, stîncă de piiatră
scopus,-i, g.m. ţîf
Scodici, g.m.pl. năroade de demult, panonieneşti
scordium, g.n. o iarbă
Scordona, g.f. un ostrov împotriva Dalmaţiei
scoria, g.f. zgura hierului, plumbului şi al altor rude topite
scordon, g.n. ustunoi
scorpio,-onis, g.m. scorpie; iarăş: un sămn; iarăş: un feali de săgeată ca şi **balista**[1]
scorpionarii, g.m.pl. trăgători cu săgeate, cu balista
scorpionus,-a,-um de scorpie
scorpiurus, g.m. iarbă scorpio
scorpius, g.m. scorpie
scortatio, g.f. curvire
scortator, g.m. curvitori, curvari
scortes, g.f. piiale de pungi
scorteus,-a,-um de piiale
scortillum, g.n. curvuliţă
scortor,-aris curvăscu
scortulum, g.n. curvuliţă
scortum, g.n. curvă
scortum, g.n. piiale, piiale de pungi
Scotia, g.f. ţara năroadelor scotuseani lîngă Angliia
scoticus,-a,-um scoţienesc, din Ţara Scoţiei
Scotina, g.f. pădure deasă, întunecoasă de ştejari în Laţedemon
Scotinas, g.m. un nume al lui Iupiter[2]
scotoma, g.n. ameţire de cap, cînd să trîndăvăsc ochii omului şi toate să văd a să învîrti
scotomaticus,-a,-um ameţit la cap,-ă
scraptiæ, g.f.pl.; vide: scrantiæ curve
scarabilis,-e şcuiepăcios afară,-ă, puşicios afară,-ă
screator, g.m.
screatus,-us, g.m.
screo,-as,-are
scriba, g.m. scriitori, diiac, logofăt

[1] Scris: **ballista**; corectat prin ştergerea unui l.
[2] Scris: Иупитѣрь.

scribello,-is scriu, scriitorescu
scribilligo, g.f. vel potius scribilligo,-inis spunerea afară a graiului sau a vorbei cu scîrnăvie
scriblitas, g.f. plăcintă, lipie cu împletituri
scribo,-is,-psi scriu, facu cărţi
scrinium, g.n. scrin, ladă
scriptio, g.f. scriere
scriptito,-as scriitorescu
scripto,-as scriescu
scriptor, g.m. scriitori, făcători de cărţi
scriptorius,-a,-um de scris
scriptulum, g.n. vel scruplum de doao fileriuri, a doaoasprzeace parte a lotului
scriptum, g.n. scrisoare, scris /[302r]
scriptura, g.n. scriptură; iarăş: simbrie, dajde de vad, de cîmp
scripturarii, g.m. scriitori, logofeţi, logofeţii oraşului
scripturio,-is,-vi aş scrie, mă gătescu spre scrisoare
scriptus,-us, g.m. scriere, scrisoare
scriptus,-a,-um scris,-ă
scrobiculus,-i, g.m. gropşoară
scrobs,-bis, g.f. groapă
scrofa, g.f. scroafă, poarcă
scrofipascus, g.m. păstori de scroafe
scrofula, g.f. ciumă fugătoare, alergătoare
scropha, g.f.; vide: scrofa scroafă
scrotum, g.n. coi, boaşe
scrupedus,-a,-um qui quasi per scrupos ægre incidit care umblă cu greu, anevoie umblători,-re
scrupeus,-a,-um pietros,-ă
scruposus,-a,-um idem scropos
scrupularis,-e greu de un scrupulum, grea
scrupulatim, adv. mărunţeaşte, mărunt
scrupulose, adv. greu, anevoie
scrupulositas, g.f. lucru cu gînd mare, greutate
scrupulosus,-a,-um pietros,-ă, scropos,-ă, bucăţos, clinciuros,-ă; iarăş: greu,-ea, anevoie
scrupulum, g.n. a treaea parte a drachmei [sic!], nu tocma un creiţar nemţăsc
scrupulus, g.m. pietricică vătămătoare de picior, cazătoare în ciubotă, scrop, gînd îmboldicios; iarăş: a treaea parte a lotului
scrupus, g.m. scrop, piiatră, parte a lotului
scruta, g.n.pl. unealtă veachie, marfă tocită, sculă frîmtă, zeachie rea, ponosîtură
scrutaria, g.f. ponosîre, vindere de ponosîturi au tîrguire
scrutarius, g.m. tîrguitori de ponosîturi, vînzători de unealte vechi
scrutatio, g.f. ştiinţare, iscodire
scrutator, g.m. iscoditori, întrebători, ştiinţători, ispititori, cercători
scrutinum, g.n. cercătură, ştiinţare, iscodire
scrutor,-aris ştiinţăzu, iscodescu
sculna, g.m. quasi sequilna, Varro et G4ell. judeţ de obşte, biruitori de obşte
sculpo,-is,-psi,-ere cioplescu chip
sculponea, g.f. călţun, obiială de pîslă, tăpălagă
sculponeatus,-a,-um umblători în tăpăligi,-re, întăpălăgat
sculptile, g.n. chip cioplit
sculptilis,-e de cioplit, ciopliţăsc,-ă
sculptor, g.m. cioplitori de chipuri
sculptura, g.f. cioplire de chipuri
Scurgum, g.n. oraş al Ţărei Nemţeşti de cătră crivăţ
scurra, g.m. tălpiz cu glumă /[302v] spurcată, cu voroavă de lături, fluşturatecă
scurrans,-tis, g.o. cu fluşturăteciia linguşitori,-re
scurrilis,-e neomenesc, fără omenie, obraznic,-ă
scurrilitas, g.f. fluşturetecie
scurriliter, adv. obrăzniceaşte, fără omenie, nemoneneaşte
scurro,-as fluşturezu, umblu pîrţîind şi nimic[1]
scutale, g.n. piialea praştiei, în care să pune piiatra de zvîrlit
scutarius, g.m. făcători de paveze
scutarius,-a,-um de pavăză
scutatus,-a,-um cu pavăză împăvăzat,-ă
scutella, g.f. blidişor
scutica, g.f. gîrbaci, bici
scuticula, g.f. bicişor, gîrbăcel
scutigerulus,-a,-um purtători de pavăză,-re
scutriscum, g.n. vasis genus apud Catonem neam al vasului de casă
scutula, g.f. pavăză rotată, ca mreaja paianjinului; **item**: blidişor, străchioară
scutulatus,-a,-um blidişuros, cu străchioară, tăros, tărceat, bîrceat,-ă
scutulum, g.n. pavăjioară, pavăză mică
scutum, g.n. pavăză
Scylax, g.m. cîine, căţăl; iarăş: numele unui mathimatic
scylla, g.f.; vide: scilla neam al ierbiei

[1] Spaţiu liber în text.

Scylla, g.f. numele unui peaşte; iarăş: fata împă-ratului Nisus de la Megariia; iarăş: fata lui Forcus, care (precum scriu poeticii) s-au schimbat în stîncă de piiatră de mare sau în jivină cu formă ciudată care aşa urlă ca cîinele
Scyllaceum, gn. un munte şi un oraş în Ţara Italiei
scyllæum, g.n. un munte înalt în Peloponesus
Scyllias, g.m. numele unui om care în vreamea sa decît tot au înotat mai bine
Scyllus, g.m. oraş în Achaia
Scyllurus, g.m. numele unui om
scynmna, g.m. căţăl de leu, pui de leu
scyphus, g.m. păhar
scyrius,-a,-um ştirinean,-că, den ostrovul Ştirus
Scyrus, g.f. ostrov în Marea Egheum
scyrpus, g.m. papură; **vide: scirpus**
scytala, g.f. Latine araneus nume de şarpe
scytale, g.f. idem
Scytha, g.m. ştithiian
Scythes, g.m. un fii al lui Iupiter[1]
Scythia, g.f. o ţară lată cătră crivăţ
Scythia Asiatica, g.f. parte a Ştithiei de la apa Tanais pînă la Marea Oţeanus
Scythia Europæa, g.f. parte a Ştithiei dincoace de Tanais pînă la Dunăre
scythicus,-a,-um ştithienesc,-ă; /[303r] **item:** mojic,-ă, prost, blendereu
scythius,-a,-um idem
Scython, g.m. nume usebit al unui om
Scythopolis, g.f. oraş sirienesc
Scythoturi, g.m. năroade ştithieneşti

SE

se, præpositio imsepar., item pronomen reciprocum
sebaceus,-a,-um de său, săos
Sebaoth; vide supra: Sabaoth
Sebaste, g.f. oraş în ţînutul Samariei; iarăş: oraş armenienesc
Sebastia, g.f. oraş în Capadochiia; iarăş: oraş armenienesc
sebaston, Latine augustus slăvit, cinstit
Sebastopolis oraş în Pontul Capadochinesc
Sebennyticum, g.n. unul dintre şapte gîtlejuri ale Nilusului rumpătoare în mare
Sebennythum, g.n. oraş eghiptenesc
Sebethus, g.m. o fîntînă la Neapolis în Ţara Italiei
Sebo,-as săozu, fac cu său
sebum, g.n. său
secale, g.f. hiricică[2]
secamentum, g.n. bucată de lemn tăiată
secarius,-a,-um de tăiat
secaturus,-a,-um tăietori, de tăiat
secedo,-is,-cesi mărgu în poiană, în laturi
secerno,-is,-cervi desparţu, alegu
secespita, g.f. cuţît în jirtvă cu plăsealele de os de elefant
secessio, g.f. meargere în laturi
secessus,-us, g.m. loc lin în laturi, înturnare în laturi
secivium, g.n. călîie, azmă care o au tăiat în jirtvă
secius, adv. mai pîţîn, mai tîrziu
secludo,-is,-si închizu în laturi
seclusa sacra a piscis dicebantur quæ Græci xxxxxxxxx apellant
seclusorium, g.n. loc de închis în laturi
seco,-as taiu
secors,-tis, g.o. leaneş,-ă, împuţît
secretarius, g.m. logofăt de tainä, diiac, scriitori de taine
secretio, g.f. despărţîre
secreto, adv. în tainä, pă ascuns
secretum, g.n. de laturi tainä, ascuns,-ă
secretus,-a,-um ales,-ă, despărţît
secta, g.f. soţime următoare ceva
sectarius, g.m. areate următori şi înainte umblătoroi în ciurdă
sectator, g.m. următori, umblători după cineva
sectilis,-e tăiecios,-ă, care să poate tăia
sectio, g.f. tăiare, tăieturä; iarăş: cotievechire
sectivus,-a,-um de tăiat, tăiat,-ă
sector,-aris următorescu, după dîns umblu
sector,-oris, g.m. tăietori; iarăş: marha luotori în cochievetire, vînzători, cuprinzători, tăietori de pungi /[303v]
sectrix, g.f. fămeaie vînzătoare marhă de cochevechit
sectura, g.f. tăieturä; **item:** gaură de supt pămînt

[1] Scris: Иупитѣрь.

[2] Scris: хирличкр.

sectus,-a,-um tăiat,-ă
secubitus,-us, g.m. mîneare usebi, culcare usebi de eluş
secubo,-as,-ui chilin mîiu, usebi mă culcu
secula, g.f. coasă
secularis,-e vecinicesc[1], pă cîte o sută de ani
secularis homo[2] accipitur pro laico qui non est initiatus sacris
seculum, g.n. vreame lungă, o sută de ani
secundæ,-arum, g.f.pl. faşă în care zace copilull în zgăul mîni-sa
secundani dicebantur secundæ legionis milites sicut primarii primæ legionis
secundanus,-a,-um den al doile rînd
secundarius,-a,-um dintr-al doile rîndean, din rîndul al doile
secundo-as norocescu
secundo, adv. a doa oară
secundum, adv. idem
secundum, præpositio după, la, lîngă
secundus,-a,-um al doile,-lea; **item**: norocos, norocit,-ă
securicla, g.f. lemnul de legat al faurilor, lemn de strîns, strîngătoare
securicula, g.f. săcuriţă, toporaş
securidaca, g.f. o iarbă
securifer,-a,-um purtători de săcure, de topor,-re
securiger,-a,-um idem
securis, g.f. săcure, topor
securitas, g.f. linire, îndrăzneală
securus,-a,-um trăitori întru îndrăzneală, fără gînduri,-re, lin,-ă
secus, adv. într-alt chip, almintrelea
secus, præposi. serviens Accusativo lîngă
secutor, g.m. următori
sed, conjunctio ci, de
sedate liniţeaşte
sedatio, g.f. linire
sedatus,-a,-um lin,-ă
sedecula, g.f. scăunaş
sedemin, adv. ci însă, iară însă
sedens,-tis, g.o. şezători,-re, şezînd
sedentarius,-a,-um muncitori şezînd,-re, lucrători şezători
sedeo,-es, sedi şezu, şezu mîlcom

sedes, g.f. scaun, laviţă; iarăş: loc de lăcuit, lăcaş; iarăş: şezutul
sedigitus, g.m. care are în toate mîinile cîte şase deagete
sedile, g.n. scaun, laviţă
sedimentum, g.n. şezămînt, poposîre, descălecare, coborîre jos
seditio, g.f. vrajbă, gîlceavă, hainire, turburare, sculare
seditiose, adv. în chip de sculare, hainiţeaşte, vrăjbiţeaşte /[304r]
seditiosus,-a,-um hainitori,-re, învrăjbitori,-re, pornitori de răscoală, de turburare
sedo,-as scoboru jos, linescu, alinezu, contenescu
seduco,-is,-xi ducu în laturi; iarăş: amăgescu, înşelu
seductilis,-e amăgicios curînd,-ă
seductio, g.f. ducere în laturi; iarăş: amăgire
seductor, g.m. amăgitori
seductus,-us, g.m. ducere în laturi, loc ascuns
seductus,-a,-um amăgit,-ă, dus în laturi,-ă, înşelat,-ă
seduculum, g.n. quasi sudaculum quod vapulantes sudare faciat neam al bîciului sau gîrbaci
sedule, adv. cu osîrdie, strădălniceaşte
sedulitas, g.f. osîrdie, stradanie
sedulo, adv. cu de-adinsul, cu osîrdie
sedulus,-a,-um osîrdnic,-ă
sedum, g.n. iarba ureachiei, ţîţa mielului
Sedumi, g.m.pl. năroade valesieneşti derept Helveţiia
Sedunum, g.n. nume de oraş
Segedonum, g.n. numele de demult al Noribergăi[3]
seges,-tis, g.f. pîine, sămănătură
Segesta, g.f. nume de oraş în ţînuturi multe, usebite
segestre, g.n. tot în care omul învăluiaşte ceva
segmen,-nis, g.m. tăietură, cioplitură, căzătură; **item**: steale de aur, de haine ghizdave
segmentarius, g.m. pînzari cu aur ghizdăvitori, ţăsători de steale
segmentatus,-a,-um despicat, cu gure, cu brăţări, cu fioni împodobit,-ă
segmentum, g.n. tăietură, mărunţîş

[1] Scris: вечническъ.
[2] Şters: **dicitur**.
[3] Scris: Норибѣргньи.

ţări, cu fioni împodobit,-ă
segmentum, g.n. tăietură, mărunţiş
segnipes,-dis, g.o. cu picior încet, umblători încet,-are
segnis,-e leaneş,-ă, încetatec, molatec,-ă
segniter, adv. leneviţeaşte
segnities, g.f. leane, încătineleşie
Segobrida, g.f. oraş mare (cap) în Ţeltiberiia în Ţara Şpanioleascâ
Segor, g.f. al cincilea oraş după Sodom care s-au ţînut spre ruga lui Loth
segrego,-is usebi alegu sau chilin desparţu
segrex,-gis, g.c. deusebi
segullum, g.n. Plinii faţă de pămînt de pre care rudarii cunosc cum iaste supt aceaea rudă au ba
Segusium, g.n. nume de oraş
Seja, g.f. dumnezăiţă rimlenească au fost pre care au ţinut purtătoare de grija sămănăturilor
Seir, g.m. un munte în ţînutul Edomului în care au lăcuit Esau
seiren, g.f. jivină de mare care de jumătate în sus e fată, în jos peaşte
sejuges, g.m. trei parechi de cai în cocie sau la car
sejugi, g.m.pl. idem /[304v]
sejugo,-as prinzu deusebi, înjugu usebi, rumpu afară, dezjugu
sejunctio, g.f. despărţîre
sejunctus,-a,-um despărţît,-ă, ales usebi,-ă, dezjugat
sejungo,-is,-xi,-ere înjugu deusebi, rumpu afară, încuiu deusebi, desparţu
selago, g.f. herba est sabinæ similis nume de iarbă
Selandia, g.f. ţînut de cătră crivăţ
selectio, g.f. despărţîre, aleagere afară, culeagere chilin
selectus,-a,-um despărţît,-ă, ales afară,-ă
Seleucia, g.f. nume de oraş dintru care iaste unul în Siriia, altul în Haldea, al treile în Ţiliţiia
Seleucus, g.m. un om căpetenie, curtean al Marelui Alixandru, care apoi s-au făcut împărat sirienesc
selibra, g.f. jumătate de punt
seligo,-is,-legi culegu usebi, culegu de eluşi, alegu afară
Selinis, g.f. nume de oraş
selinum, g.n. alună de pămînt
Selinus, g.m. numele cîtorva ape curgătoare; **hinc: selinusisus,-a,-um**
Selinus, g.f. oraş siţilienesc care e încărcat cu finici **seliquastra, g.n.pl.** neam al scaunelor[1] carălor de demult
sella, g.f. jîţ, scaun
sellaria, g.f. loc ca acela unde au obcinuit a grămădi scaunele
sellarii, g.m.pl. lucrători şăzători în scaun
sellariola, g.f. diminutivum Martialis
sellarius,-a,-um de şezut mîlcom
sellula, g.f. scăunaş, jîţişor
Semana Sylva, g.f. pădure de la Thuringhiia
semanimis,-e semianimis,-e mort-viu,-ă vie
semel, ad. odată
Semele, g.f. fata lui Cadmus, muma lui Bachus
semen,-nis, g.n. sămînţă
semenaticus,-a,-um de sămănat, de sădit
sementinus,-a,-um ţiitori pînă în sămănat,-re
semantis, g.f. sămănare, sămănătură
semento,-as sămînţăzu
semestris,-e de şase săptămîni
semesus,-a,-um de jumătate mîncat,-ă, ros,-ă
semet pre sine însuş
semianimis,-e mort-viu
semiapertus,-a,-um de jumătate deşchis, jumătate deşchis,-ă
semiassus,-a,-um copt de jumătate sau fript,-ă
semibos, g.m. g.m. [sic!] de jumătate bou
semicaper, g.m. de jumătate capră
semicinctium, g.n. jumătate acoperitori, înainte legătoare, haină dinainte, şurţă
semicircularis,-e în furma roatei jumătate
semicirculus, g.m. jumătate de roată /[305r]
semicoctus,-a,-um de jumătate hiert,-ă
semicrematus,-a,-um de jumătate ars,-ă
semicremus,-a,-um idem
semicrudus,-a,-um de jumătate crud,-ă
semicubitalis,-e de jumătate de braţ, de jumătate de cot
semideus, g.m. jumătate de dumnezău
semidoctus,-a,-um spre oarecît învăţat,-ă, de jumătate ştiut,-ă, jumătate învăţat

[1] Adăugat ulterior de T. Corbea.

semiermis,-e de jumătate întrarmat,-ă
semifactus,-a,-um de jumătate făcut,-ă
semifer,-a,-um idem quod semiferus,-a,-um
semiferus,-a,-um jumătate sălbatec,-ă
semiformis,-e jumătate formăluit,-ă
semifultus,-a,-um jumătate proptit,-ă
semigermanus,-a,-um jumătate neamţ,-ţoaică
semigrecus, g.m.[1] jumătate de grec
semigravis,-e greu pînă-n jumătate, grea, jumătate greu
semigro,-as chilin mă mutu
semihomo,-nis, g.m. jumătate om
semihora, g.f. jumătate de ceas
semijugerum, g.n.
semilecer,-a,-um jumătate rupt, ruptă
semiliber,-a,-um jumătate slobod,-ă
semilixa, g.m. jumătate bucătari în tabără
semimadidus,-a,-um jumătate jilav,-ă, umed,-ă
semimarinus,-a,-um jumătate de mare
semimas,-atis, g.m. jumătate de bărbat, jumătate bărbat, om scopit; **item**: jumătate bărbat, jumătate muiare
semimitra, g.f. jumătate de mitră
semimortuus,-a,-um jumătate mort,-ă, mort-viu,-e
seminalis,-e de sămănat, de sămînţă
seminanis,-e jumătate deşert,-ă
seminarium, g.n. loc de sămănat sămînţa, loc de sădit
seminarius,-a,-um sămînţos, aducători de sămînţă
seminatio, g.f. sămănare
seminator, g.m. sămănători
seminecis, g.m. jumătate mort
seminium, g.n. sămînţă
semino,-as samănu
seminudus,-a,-um jumătate despoiat,-ă
semiobolus, g.m. jumătate de fileri[2]
semipaganus,-a,-um jumătate păgîn,-ă
semipater, g.m. jumătate de tată
semipedalis,-ede jumătate de picior
semiperfectus,-a,-um jumătate gătat, gata
semipes,-dis, g.m. jumătate de picior
semiplacentinus,-a,-um jumătate plaţenţiian,-că /[305v]

[1] Recte: **semigraecus, g.m.**
[2] Scris: филѣри.

semiplagium, g.n. jumătate de mreajă, mreajă mică
semiplenus,-a,-um jumătate plin,-ă, de jumătate
semiputatus,-a,-um jumătate curăţat de ramuri,-ă
semiquinaris divisio, cæsuræ genus in carmine
Semiranis, g.f. muiarea împăratului Ninus asirieneanul
semirasus,-a,-um jumătate ras, tuns,-ă
semireductus,-a,-um jumătate înapoi adus,-ă
semirefectus,-a,-um jumătate iarăş făcut,-ă
semirutus,-a,-um quasi semidirutus,-a,-um jumătate strîcat
semis jumătate de assis, jumătate de punt, jumătate de parte
semisenex,-is, g.f. jumătate bătrînă
semisepultus,-a,-um jumătate astrucat,-ă, îngropat,-ă
semisomnus,-a,-um vel semisonnis,-e jumătate durmitori,-re, de jumătate de somn
semisopitus,-a,-um jumătate durmitat,-ă
semipathium, g.n. sabie scurtă
semisselis,-le que est unius semissis de jumătate parte a întreagei
semisupinus,-a,-um jumătate pă spate, cu obra-zul în sus
semissus, g.m. jumătate de as, jumătate de punt, jumătate de parte
semita, g.f. cărare, potecă, cale pedeastră
semitarius, g.m. cărărari
semiito,-as facu cărare, potecescu
semitritus,-a,-umjumătate otrăvit,-ă, frîmt,-ă
semivictus,-a,-um jumătate lîncezit,-ă
semivir, g.m. jumătate bărbat, moale, om feteleu
semivivus,-a,-um jumătate viu,-e
semiuncia, g.f. jumătate de greu
semiuncialis,-e de jumătate de greu
semiunciarius,-a,-um idem
semiustulandus,-a,-um jumătate pîrlitori,-re, arzători,-re
semiustulatus,-a,-um jumătate ars,-ă
semiustus,-a,-um idem
semizonarius qui conficit semizonaria; sive: semicinctia
semodialis,-e de jumătate de feardelă, de jumătate de găleată
semodius, g.m. jumătate de găleată
semotus,-a,-um afară micşorat,-ă, clătinat,-ă
semoveo,-es puiu chilin, de eluş, puiu în

laturi

semier, adv. totdeauna, pururea

semperlenitas, g.f. unica dictio est apud Terent. aut certe duæ per subunionem conjunctæ îngăduinţă nepărăsîtă, blîndeaţe nepărăsîtă

supervivum, g.n.[1] iarba ureachiei /[306r]

sempiterne idem quod semper

sempiterno, adv. idem quod insempiternum în tot veacul

sempiternus,-a,-um veacinic,-ă[2]

Sempronius, g.m. tatăl lui Tiberius şi Caius

semuncia, g.f. un lot

semuncilais,-e de un lot

semunciarius,-a,-um idem

semustus,-a,-um jumătate pîrlit,-ă

Sena, g.f. un ostrov pă mare între Angliia şi Galliia

senaculum, g.n. casă de svat, svătuleţ

senarius, g.m. de număr de şase

senator, g.m. den svat, svătean

senatorius,-a,-um svătealnicesc, de svătean

senatus,-us, g.m. svat, săbor, divan

senatusconsultum, g.n. săvîrşirea, istovirea svatului, divanului

Seneca, g.m. un filosof vestit care au fost dascal lui Nero şi adevăr [sic!] de la acelaş ucenic s-au omorît

senecio,-onis iarba crucei; iarăş: de jumătate bătrîn

senecta, g.f. bătrîneaţe

senectus,-utis, g.f. idem

seneo,-es îmbătrînescu

senesco,-is mă îmbătrînescu

senex,-is, g.o. bătrîn,-ă, vechi,-e

seni,-æ,-a şase

senilis,-e bătrînesc,-ă

seniliter, adv. bătrîneaşte, în chip de bătrîn

senio,-onis, g.m. coastă a coţcăi cu şase soroace

senior, g.m. mai bătrîn

senium, g.n. bătrîneţe

Sennar un cîmp în Vaviloniia

Senogallia, g.f. oraş frîncesc

Senones, g.m. năroade au fost în bogata Galliia lîngă Marea Frîncească, împrejurul oraşului Ariminum

sensa, g.n.pl. gîndurile, cugetele minţii

sensibilis,-e sîmţîcios,-ă

sensiculus, g.m. înţelegăturea, sîmţîturea

sensificus,-a,-um făcători de sîmţîre,-re

sensim, adv. încet-încet, chitinel, cu tăceare

sensurus,-a,-um sîmţîtori,-re

sensum, g.n. sîmţîre, înţeleagere

sensus,-us, g.m. sîmţîtură, sîmţire, înţeles

sententia, g.f. înţeleagere, zîsă înţelegăcioasă, pildă; iarăş: spunere afară de leage, sentenţie[3]

sententiola, g.f. zîsă mică, înţelegăcioasă

sententiose, adv. cu zîsă înţeleasă împodobită

sententiosus,-a,-um cu zîsă împodobită plin,-ă

Sentica, g.f. oraş în Ţara Şpanioleascâ

senticæum, g.n. loc mărăcinos, scăios

senticosus,-a,-um mărăcinos,-ă, ghimpos,-ă

sentina, g.f. fundul de jos al corăbiei unde toate lăturile împuţîte şi gunoiul cade jos şi curge /[306v]

seninas, g.com. sentinean,-că, din oraşul Seţtinum[4]

Sentinum, g.n. oraş al Ţărei Italieneşti, în ţînutul Urbinului

sentio,-is,-si,-ire sîmţu; **metaph.**: înţelegu, vădescu

sentis,-tis, g.f. mărăcine, ghimp

sentisco,-is mă sîmţu, sîmţu

sentus,-a,-um zburlit,-ă, imat,-ă

senus,-a,-um al şasele, a şasea

seorsim, adv. de eluş, chilin

seorsum, adv. chilin şie, de eluş

seorsus,-a,-um usebit,-ă, deusebi

sepacius,-a,-um de său

separ,-aris, g.o. Solino idem quod dispar, diversus nederept, nepăreachie, usebitori, chilinitori,-re

separabilis,-e alegăcios,-ă, despărţîcios,-ă

separate, adv. chilin, şie alegăţeaşte

separatim adv. idem

separatio, g.f. despărţîre, aleagere

separatus,-a,-um ales,-ă, despărţît,-ă

separo,-as alegu

---

[1] Recte: **sempervivum, g.n.**

[2] Scris: вѣчникь,ъ.

[3] Scris: сѣнтѣнции.

[4] Scris: Сѣнтинумь.

sepelibilis,-e îngropăcios,-ă
sepelio,-is,-ivi,-ire îngropu
sepes,-is, g.f. seaci, gard
sepio,-is,-ire secescu, îngrădescu, împletescu înlăuntru
sepia, g.f. un peaşte de mare pre care cînd vor să-l prinzuă, negrime spurcată sloboade afară din trupu-ş, în care ca întru fum întunecat pre sine să ascunde înaintea păscarilor; iarăş: cerneală
Sepias, g.f. un munte înalt în Magnesiia
sepimentum, g.n. seaci, păreate de obşte, gard
sepinates, g.m. năroade al Ţărei Italieneşti
sepiola, g.f. painjinaş de mare
Seplasia, g.f. un tîrg au fost în Capua în care de tot fealiul de doftorii şi de leacuri s-au vîndut
seplasiarus, g.m. de acest feali de doftrie şi de iruri vînzători
sepono,-is puiu în laturi
sepositus,-a,-um în laturi pus,-ă
seps, sepis, g.m. şarpe mic, după a căruia muşcare trupul putrezeaşte
seps,-pis, g.f. seaci, gard
septa, g.n.pl. îngrădire, sosire, găzuire [sic!]
septangulus,-a,-um cu şapte cornuri sau unghiiuri
septem, g.o. şapte
september,-bris, g.m. septevrie
septemdialis,-e şapte zîle ţiitori,-re, de şapte zile
septemfluus,-a,-um cu şapte curgători,-re, cu şapte curgeri
septemgeminus,-a,-um îmşăptit,-ă
septempedalis,-e de şapte picioară
septemplex,-plicis, g.o. cu şapte rînduri, înşăptit,-ă
septemvir, g.m. de boierie de şapte în Roma /307r
septemviralis,-e ţiitori de ceastă persona[1] de şapte
septemviratus,-us, g.m. vredniciia personei[2] de şapte rimleneşti
septenarius,-a,-um din şapte lucruri stătători,-re
septemdecim, g.o. şaptesprăzeace
septeni,-æ,-a şapte
septennis,-e de şapte ani
septentrio, g.n.,-onis un vînt crivăţ
septentrionalis,-e
septentriones, g.m.pl. carul ceriului
septentriones venti
septenus,-a,-um cîte şapte
septicollis,-e urtbs Romæ epitheton de şapte movoile, hîlmuri, munţi
septicus,-a,-um putrezitori,-re, **quod infert putredim**
septiduum, g.n. şapte zîle
septies, adv. de şapte ori
septimana, g.f. săptămînă
septimo, adv. a şaptea oară
septimontium, g.n. loc cu şapte munţi, ca Roma
septimus, adv. a şaptea oară
septingenarius,-a,-um de şapte sute
septimgentesimus,-a,-um al şaptelea sutulea
septimgenti,-æ,-a şapte sute
septuagenarius,-a,-um de şaptezeci de ani
septuagenus,-a,-um al şaptezecile, a şaptezeacilea
septuagesimus,-a,-um idem
septuagies, adv. de şaptezeci de ori
septuaginta[3], g.o. şaptezeci
septum, g.n. seaciu, îngrăditură
septuncialis,-e de şapte loturi, de şapte bani
septunx,-cis, g.o şapte loţi, şapte păhară, şapte păhară şi orice a şaptea parte
septuose, adv. întunecăţeaşte
septus,-a,-um îngrădit,-ă
sepulcralis,-e de coşcig, de groapă, de mormînt, de loc de îngropat
sepulcretum, g.n. loc de îngropare
sepulcrum, g.n. coscig, mormînt, groapă
sepultura, g.f. îngropare, pogrebanie
sepum, g.n. său
Seqanna, g.f. apă curgătoare frîncească, care de la Belghica[4] curge prin Paris
Seqanni, g.m.pl. năroade burgundineneşti
sequaicus,-a,-um secvanicesc,-ă, sau secvaniian,-ă
sequanus,-a,-um idem
sequax, g.o. mărgători lesne după dîns,-re, spre dîns plecători

[1] Scris: пѣрсонѫ.
[2] Scris: парсонеи.
[3] Şters: **adv.**
[4] Scris: Балгика.

sequela, g.f. următură, urmare
sequens,-tis, g.o. următori,-re
sequester,-tris,-e;-a,-um judeţ de obşte spre care amîndoao părţile să lasă pre sine
sequestratio, g.f. punere în obşte, în mijloc
sequestrarius,-a,-um ţîitori spre judeţul de obşte,-re
sequestris,-e alegăcios,-ă, /[307v] alegători,-re, despărţîtori
sequestro,-as la judeţul cel de obşte alegători sau despărţitori ducu; iarăşi: despărţu, alegu
sequestro, adv. apud sequestrem
sequestropositus,-a,-um spre aleagere înaintea judeţului de obşte pus,-ă (moşie)
sequestrum, idem
sequus, adv. într-alt chip, almintrilea
sequor,-eris,-utus sum urmezu, după dîns mărgu
sequitor, g.m. următori
Ser, Seris, g.m. un sţithiian din Asiiatica
sera, g.f. lăcată, cleaşniţă, încuietoare
sera, adv. tîrzîu
Seranus, g.m. seve Serranus numele lui Attilius, om de svat la Roma
serapeum, g.n. biseareca Serapisei în Alixandriia
seraphimi, g.m.pl. îngeri curaţi cu raze înfocate strălucitori, serafimi
Seraphis, g.m. numele lui dumnezău Ostris [sic!] din Eghipet, pre care îl chiiamă şi Serapis
serapias, g.f. nume de iarbă pre care o chiiamă şi orchis
Serapion, g.m. numele oratoriului Ællianus alixandrineanul
Serapis, g.m. polecra dumnezăului Ostris [sic!] eghipteanul
serenatus,-a,-um linit, înseninat,-ă, curăţît,-ă
serenitas, g.f. frîmseaţe curată, luminată, seninare, luminare curată
sereno,-as curăţăscu, linescu jos, înseninezu
serenum, g.n. curat, luminat, senin
serenus,-a,-um curat,-ă, luminat,-ă, senin,-ă, frumos,-ă
Seres, g.m.pl. năroade în Sţithiia Asieticească la carii să rodeaşte lîna în chipul mătăsei
seresco,-is mă[1] uscu, săcu, mă usucu, strălucescu; **item**: mă facu zăr, mă zărescu
Sergestus, g.m. unul dintre tovaroşii de cale ai lui Eneas
Sergis, g.f. neam al[2] maslinului; **item**: oraş şpaniolesc căruia alt nume îi iaste **Fama Iulia**
seris, g.f. vas de pămînt, oală de hîrb
seria, g.n.pl. lucru cu de-adinsul, nu glumă
sericarius, g.m. pînzari, ţăsători de mătase, mătăsari, vînzători de mătase
sericatus,-a,-um cu haină de mătase
sericus, g.m. mătase
sericus,-a,-um de mătase
series, g.f. orînduială, rînd
serio, adv. cu de-adinsul, afară de glumă, fără glumă, adevărat
seriola, g.f. văşcior de pămînt
seriphius,-a,-um serifisean,-că, den ostrovul Serifus
Seriphum, g.n. pelin de mare, pelinul mielului
Seriphus, g.m. un ostrov în Marea Egheumului unde au trimis din Roma pre făcătorii de rău /[308r]
seris, g.f. iarbă edithion, într-alt nume **intubas**
serius,-a,-um deadinţatec,-ă, cu glumă, fiinţos,-ă
serius, adv. mai tîrziu
sermo,-onis, g.f. voroavă, beseadă, poveaste
sermocinator, g.m. vorovitori, povestitori
sermocinatrix, g.f. vorovitoare
sermocinor,-aris vorovăscu, beseduiescu, povestescu
sermunculus, g.n. vorbuliţă
sero,-as înlăcătezu, încuiu, închizu
sero,-is,-ui,-ere, sertum împletescu, orînduiescu, presăru
sero,-is, sevi,-ere, satum sădescu, samănu, plăntăluiescu, presăru
sero, adv. tîrzîu
serotinus,-a,-um tîrzîu,-o, de sară, săratec,-ă
serpens,-tis, g.m. şarpe
serpens, g.o. parti. răşchirători,-re, curgători, tîrîtori,-re
Serpentarius, g.m. numele unui sămn ceresc

[1] Adăugat ulterior de T. Corbea.
[2] Şters: cu al aceluia lemn al.

serpentigens, g.m. din şarpe născut
serpentiger,-a,-um purtători de şarpe,-re
serpentinus,-a,-um de şarpe, şărpesc,-ă
serperastra, g.n.pl. Varro vocat instrumenta quæ puerorum pedibus alligantur ca aceaea unealtă care la copii o leagă de genunchie cînd întîi încep a umbla ca să nu le fie picioarăle strîmbe
serpo,-is,-psi,-ere mă tîrăscu
serpula, g.f. anti. şarpe
serpyllum, g.n. iarba-cucului
serpyllus, g.m. idem
serra, g.f. hirăstrău
Serrranus, g.m.; vide supra: Seranus polecra lui Atilius, care în Roma au fost om de jos
serrata, g.f. o iarbă cu frunza măruntă
serracula, g.f. idem
serratus,-a,-um în chipul hirăstrăului, cu dinţi dinţos,-ă
serro,-as hirăstrăzu, **verbum ex errore natum**
serrula, g.f. hirăstrăiaş
Sertorius, g.m. numele unui pîrgari rimlenesc
sertula campana, g.f. numele unui ierbi roditoare în Campaniia
sertum, g.n. vîrstă, cunună
sertus,-a,-um legat,-ă, împletit, orînduit,-ă, înşirat,-ă
serva, g.f. slujnică
servabilis,-e ţiicios,-ă, putincios spre ţîneare
servaculum, g.n. ţîitori, ţîneare, mîţă de hier
servans,-tis, g.o. ţîitori,-re
servator, g.m. ţiitori, slobozîtori
servatrix,-cis, g.f. ţîitoare
servatus,-a,-um ţînut,-ă
servia, g.f. vîrstă, cunună
Servilii, g.m.pl. seminţiia lui Servilius de la Roma vestitul şi de marele neam
servilis,-e slujitoresc,-ă, de slugi
serviliter, adv. în chipul slugilor, slujitoraşte /[308v]
servio,-is,-vivi,-ere slujescu
servior,-iris mă slujescu, pă mine mă slujaşte cineva
servitius, g.n. slujbă
servitudo, g.f. slujire
servitus,-utis, g.f. slujbă
Servius Sulpitius un iurist au fost vestit în vreamea lui Ţiţero[1]
Servius Tullius, g.m. al şasele împărat al romanilor care s-au fost născut de la o slujnică
serum, g.n. zăr
serum, ad. tîrzîu, sară
servo,-as ţîu, păzăscu, apăru
serus,-a,-um tîrzîu,-ie, întîrzîiat,-ă
servula, g.f. slujnicută
serulus, g.m. sluguliţă
servus, g.m. slugă
servus,-a,-um supt slujbă luat,-ă
sesama, g.f. sămînţă de iarbă, o chiiamă în pătică **sisamum**
sesaminus,-a,-um din sămînţă sisamum făcut,-ă
sesamis, g.f. plăcintă coaptă din simamum [sic!] şi din miiare crudă
sesamoides, g.f. numele unii ierbi streine, care aşa curăţeaşte ca **helebarus**
Sesamum, g.n. un oraş paflagonienesc, care apoi s-au numit Amastris
sescuncia, g.f. de a doaoa unţie sau trei loţi su ori la ce a opta parte
sescuncialis,-e de trei loţi
sescunx,-cis, g.m. de a doaoa unţie, trei loţi, a opta parte
sescuplum, g.n.; sive: sequiplum un număr întreg şi jumătate de a doaoa măsură
sese, pronomen g.com. pre sine însuş
sesolis, g.f. molotru sălbatec
Sesostris, g.m. un împărat eghiptenesc
sesqui, g.o.[2] **indecli.** de al doile, de a doaoa
sesquialter,-a,-um[3] de al doile atît
sesquiculearis,-e[4] de-al doile ciubăr, de de-al doile hîrdău
sesquihora, g.f.[5] de-al doile ceas
sequijugerum, g.n.[6]
sesquilibra, g.f. de-al doile punt, un punt şi jumătate
sesquimensis, g.m. de-a doao lună, o lună şi jumătate

---

[1] Scris: Цицѣро.
[2] Recte: **sesqui, g.o.**
[3] Recte: **sesquialter,-a,-um.**
[4] Recte: **sesquiculearis,-e.**
[5] Recte: **sesquihora, g.f.**
[6] Recte: **sesquijugium, g.n.**

sesquimodius, g.m. de-a doaoa găleată, o găleată şi jumătate, şase obroace cînd sîntu opt în chilă
sesquobolus, g.m. de-al doile filleri[1], un filleri[2] şi jumătate
sesquioctavus,-a,-um octavam partem rei alicujus in se continens et ejus dimidium de-al optulea, de-a opta, adecă opt şi a optului partea jumătate
sesquiopera, g.f. muncă de de-a doaoa zî, de o zî şi jumătate
sesquipedalis,-e de de-al doile picior
sesuipedaneus,-a,-um idem
sesquipes,-dis, g.o. de-al doile picior /[309r]
sesquiplex, g.f. idem quod sesquialter deal doile atît
sesquiplum, g.n. de de-al doile atît, de de-al doile ori atît
sessibulum, g.n. loc de şezut
sessilis,-e mîlcom şăzători,-re
sesio,-onis, g.f. şedeare
sessito,-as şezătorescu
sessor,-oris, g.m. mîlcom şăzători
sestans,-tis a şasea parte la ceva
sestantiarius, g.m.;,-a,-um de trei loţi
sestertiollum, g.n. număr ca de doaozeci de florinţi de aur au fost la romani
sestertius, g.m. et sestertium, g.n. de-al trelea asses[3], ca de trei bani ungureşti
Sestiæ; sive: Aquæ Sextiæ, g.f.pl. oraş în Franţiia unde multe ape[4] hierbinţi sînt
Sestias, g.f. un oraş din Sestos
Sestius, g.m. numele unui om rimlean cu inimă îndrăzneaţă, căruia polecra i-au fost Publius
Sestos, g.m. oraş în Hellespont
seta, g.f. par de porc
setaceum, g.n. perie
setaceus cribrum sîtă de păr
Setia, g.f. oraş italienesc în ţînutul Campaniei
setiger,-a,-um purtători de păr de pă coamă din care fac periile,-re
setigerus,-a,-um idem
setinus,-a,-um seţiian den oraşul Seţiia
setosus,-a,-um păros, de păr de porc de pă spate
seu, conjunctio sau, au
sevacius,-a,-um de său, din său
sevectus,-a,-um decît rîndulu-ş mai sus mărs,-ă
severe, adv. vîrtos
severiani, g.m.pl. eritici au fost carii căsătoriia au vrut să o oprească
severitas, g.f. vîrtoşime, stare desăvîrşită, nemilostivie
severiter, adv. vîrtos
sevveritudo, g.f. vîrtoşime
Severus, g.m. al şaptelea împărat al Romei
severus,-a,-um privire vîrtoasă, cu persona[5] vredniceascâ; iarăş: nemilostiv,-ă, vîrtos,-ă, mînios,-ă
sevo,-as săozu, lumînări de său facu
sevoco,-as chiemu în laturi
sevosus,-a,-um săos,-ă
sevus, g.n. său
sex, g.o.pl. indec. şase
sexagenarius,-a,-um de număr de şaizeci, de şaizeci de ani
sexagenus,-a,-um şaizeci
sexagesimus,-a,-um al şaizecilea, a şaizecilea
sexagies, adv. de şaizeci de ori
sexaginta, g.c. şaizeci
sexangulus,-a,-um cu şase unghiiuri, de şase unghiiuri
sexcentenus,-a,-um de şase sute /[309v]
sexcentesimus,-a,-um al şasăle sutule, a şase sutulea
sexcenti,-a,-a şase sute
sexcenties, adv. de şase sute de ori
sexcentus,-a,-um de şase sute
sexdecies, adv. de şaisprăzeace ori
sexdecim, adv. şaisprăzeace
sexennis,-e de şase ani[6]
sexgennium, g.n. şase ani
sexies, adv. de şase ori
sextans,-tis, g.m. a şasea parte a pintului
sextantarius,-a,-um quod habet pondus aut mesuram sextantis
sextarius, g.m.
sextilis, g.m. luna lui avgust

[1] Scris: филлѣри.
[2] Scris: филлари.
[3] Scris: ассась.
[4] Scris: apă.
[5] Scris: пърсонщ.
[6] Scris: anii.

sextula, g.f. a şasea parte a unţiei
sextum, adv. a şasea oară
Sextus, g.m. un filosof, nepotul lui Plutarchus
sextus,-a,-um al şasele, a şasea
sexus,-us, g.m. usebitori de fire, despărţire între fire, usebire între bărbătuş şi muieruşcă

SI

si, conjunctio deaca, de
sialochi, g.m.pl. aceiia carii, cînd grăiesc, bale le curge afară din gură
Siambis, g.f. un ostrov în Marea Britaniei
Sibaris, g.f.,; vide: Sybaris oraş în Ţara Grecească cea Mare
Sibde, g.f. oraş carienesc
sibilo,-as şuieru, fluieru
sibilus, g.m. şuierare, fluierare
sibilus,-a,-um de şuierat, şuierător,-re
sibimco şie înşiş
sibi şie
sibus, g.m. chitit, tălpiz
sibylla, g.f. fămeaie spuitoare de gîcituri, de lucruri viitoare, fămeaie însămnătoare voiei lui dumnezău şi svatului vestitoare
sibyllinus,-a,-um sibillenesc
Sibyrtus, g.f. oraş din ostrovul Creta
sic, adv. aşa, e
sica, g.f. sabie scurtă, spată
Sicambri, g.m.pl. năroade de demult ai Ţărei Nemţeşti
Sicani, g.m.p. năroade în ostrovul Siţiliei
Sicania, g.f. ostrovul Siţiliia
sicanus,-a,-um den ostrovul Sicaniia, sicanian,-că
sicarius, g.m. şugubăţ, ucigători de oameni
Sicca, g.f. oraş numidesc care l-au zidit pîrgarii rimleneşti
siccaneus,-a,-um uscat,-ă, cu firea sacă, uscată; iarăş: treaz,-ă
siccanus,-a,-um idem
siccatus,-a,-um uscat,-ă, săcat
sicce, adv. uscăţeaşte; **item**: strîmb, acru
siccesco,-is mă uscu, mă săcu
siccine, adv. interrogandi aşa?
siccitas, g.f. uscăciune, săcare
sicco,-as uscu, usucu
siccoculus, g.m. cu ochiiul uscat, săc, nepicători /[310r]
siccus,-a,-um uscat,-ă, săc,-ă
sicelion, g.n. iarbă care în pătică o chiiamă psillium
sicelices vel siccilices, hastarum spicula latum Festus
sicelis, g.f. fămeaie siţiliiancă
Sicamus, g.n. oraş araviesc
Sicandus, g.m. un aleşteu pă pămîntul thessalienesc, în care lăcuiesc broaşte multe
Sicenus, g.m. ostrov nu departe de Creta, într-alt nume Oenoe
sicera, g.f. toată băutura îmbătătoare, toată băutura de care să îmbată omul
Sicheus, g.m. fiiul lui Filistenes[1], popa lui Hercules[2]
Sichem, g.m. un fii al lui Canaan care în Feniţiia au zidit un oraş pre care apoi grecii l-au numit Sidon
sicileo,-es,-lui vel sicilio,-is,-vi a doa oară cosăscu, seaceru, fîn de toamnă cosăscu, seaceru
Sicilia, g.f. ostrovul Siţiliia în Marea Tirhenum
sicilices, g.m. hastarum spicula lata hier de dardă lat
sicilicum, g.n. doao drachme
sicilicus, g.m. măsură de doao drachmuri, jumătate de lot
siciliensis,-e siţiliian,-că
sicilimentum, g.m. fîn dintr-a doao cosîtură
sicilio,-is,-vi,-ire a doa oară cosăscu
sicilisso,-as în limba siţilienească grăiescu
sicimnis, g.f. neam al jocului lui satirus
sicinnium, g.n. joc, danţ ca acela precum obicinuiescu satiricuseanii a sări
Sicinnius Dentatus, g.m. un om rimlean oştitori, pre carele, pentru buna vitejie, l-au chiemat Achiles[3] Romanul
siclus, g.m. găraş de doao dracme, care face mai jumătate de florint rhenesesc, mai pîţîn decît jumătate de florint unguresc
Siconia, g.f. vel potius Siconyunus un ostrov în Marea Egheum
sicubi, adv. deaca vundeva
sicula, g.f. săbiuţă

---

[1] Scris: Филистенѣсь.
[2] Scris: Харкулась.
[3] Scris: Аккилѣсь.

siculus,-a,-um siţiliian,-că
sicunde, adv. ca deaca, de vundeva
sicut, adv. precum, în ce chip
sicuti, ad. idem
Sicyon, g.f. oraş în Peloponesus în numele de acum Clarenţiia[1]
sicyonius,-a,-um din oraşul Siţion, siţionesc,-ă
sideralis,-e de sămnul ceresc, stelesc, de steale
sidens,-tis, g.o. şezători jos,-re, descălecători,-re
sideratio, g.f. veştezire, uscare afară, pălire, piiardere afară
sideratus,-a,-um mortăcinos,-ă, aducători de moarte stîrvoasa, de steale de seară bătut, pălit, de gută lovit,-ă
sidereus,-a,-um de steale, stelitori,-re
sideron Heracleum, g.n.[2] iarba lui Hercules[3] /[310v]
siderites, g.m. nume al pietrii scumpe, diiamantului
sideritis nume de iarbă sau feali al searei, păliturei
sideror,-aris pentru turburarea ceriului mă pălescu, mă pierzu, mă usucu
Sidicinum, g.n. oraş în Campaniia
sido,-is, sedi,-ere mă slobozu jos, mă prăpădescu jos
Sidon, g.f. un oraş au fost în Feniţiia
sidonius,-a,-um sidoniian,-că, den oraşul Sidon
Sidus,-untis, g.f. un oraş în ţînutul Megariei
Sidus,-eris, g.n. sămn de steale, sămn de steale stătători mai din multe steale
sifilo,-as, ant. pro sibilo şuieru, fluieru
Siga, g.f. oraş în Mauritaniia unde întîi locul de lăcuit au fost al lui Sifaţie
Sigalion, g.m. chip de idol au fost în bisearecа lui Isis şi Serapis
Sigeum, g.n. un munte înalt în Frighiia
sigillaria, g.f. o uliţă au fost în Roma în care au vîndut chipuri
Sigillaria, g.n.pl. sărbătoare datã sărbătoarei lui Saturnus, în care au tîrguit chipşoare mărunte şi peceţi şi aşa altuia le-au trimis poclon

sigillaris,-e de peceate, de tăiarea peceţei, de facerea chipşorului, semnişorului
sigillatim, adv.; vide: singilatim et singulatim cîte unul, deusebi, chilin-chilin
sigillatus,-a,-um însămnat,-ă
sigillo,-as pecetluiescu
sigillum, g.n. sămnişor, chipşor; iarăş: peceate
sigla, g.f. sămn, însămnare, sămn gîndit, pentru pricina scurtărei
sigma, g.n. tablă de masă la care şase pot şedea în furma slovei greceşti Σ; iarăş: casă de cinat
signaculum, g.n. sămn, peceate
signate cu sămn, însămnăţeaşte
signatio, g.f. însămnarea notariusului şi a logofătului pecetluire
signato, adv. şie usebiţeaşte, privatim
signator, g.m. pecetluitori, însămnători
signatorius,-a,-um de pecetluit
signatura, g.f. pecetluitură, însămnătură
signatus,-a,-um însămnat,-ă, pecetluit
Signis, g.f. numele unui oraş din Laţium şi unui munte
signifer, g.m. stegari, purtători de steag
significans,-tis, g.o. la-aiaveatec,-că, văzăcios,-ă, însămnăcios,-ă
significanter, adv. aiave, luminăţeaşte, înţelepţeaşte
significantia f. însămnare, vestire /[311v]
significatio, g.f. idem
significatus,-us, g.m. idem
significo,-as însămnezu
signinus,-a,-um zidire, pardoseală, cu hîrb zdrobit, pisat, sfărîmit, cu varniţă şi cu năsîp împodobită, spoită
signio,-is,-ire însămnezu, cu sămnul cunoscu[4]
signo,-as însămnezu
signum, g.n. sămn, steag, pămătuf, ţigher, chip, turnat, idol cioplit
sil, g.n. genus pigmenti, Plin. et Anson.[5] lut în faţă galbănă, unsoare de pămînt, care o găsăsc în băile de aur şi de argint
silaceus,-a,-um luteus,-a,-um ex sile compositus de lut galbăn
Silanius, g.m. un munte prea înalt în ostrovul

[1] Scris; Кларѣнциа.
[2] Recte: **g.n.**
[3] Scris: Хѣркулась.
[4] Şters: însămne[zu].
[5] Recte: **Auson.**

Hiberniia

Silarus, g.m. poetic din Ţara Italienească în ţînutul Lucaniei

silatum, g.n. gustărea de demineaţă, **antiquum**

silaus, g.m. nume al ierbii crescătoare în pîrîu curgători, **apud Plinium**

sile,-is, g.f. o iarbă într-alt nuume seselis

silens,-tis, g.o. tăcători,-re

silentiarii, g.m.pl. accursus secretarius

silentium, g.n. tăceare, linire

Silenus, g.m. dăscalul şi crescătoriul lui Bachus

sileo,-es,-lui tacu, mă părăsescu de grai, mîlcomăscu

siler,-is, g.n.[1]

silerus, g.m. idem

silesco,-is,-ere începu a tăcea, mă potolescu, mă linescu

silex,-cis, g.m. et f. creamine, piiatră de lovit focul

Silia, g.f. o gîrlă în munţii indieneşti, în care nimic nu poate înota, nici a sta în picioare

silicatum, g.n.;-us,-a. cu creamini încărcat,-ă, grămădit

silicernium, g.n. ospăţ de morţi, ospăţ de praznic, în care au căpătat bătrînii, pomană; **item**: om bătrîn, în jos strîmbat, uitători spre pardoseala de creamine

siliceus,-a,-um de creamine, de piiatră înfocată

silicia, g.f.; sive: silicula, g.f. iarbă căriia alt nume-i iaste **foenogræcum**

siliginarius, g.m. vînzători de săcară

siligineus,-a,-um de săcară

siligo,-inis, g.f. săcară

siliqua, g.f. coaja, tocul al seminţelor de sămănat, coajă de bob, coajă de mazăre, pleavă de măzărichie; iarăş: un pom din Ţara Italiei

siliquastrum, g.n. piperi de apă, iarba pureecelui

siliquor,-aris tocescu, facu tocu (coajă), plevăscu, facu pleavă

silli, g.n.pl. dicacitates beseadă /[311v] de glumă, vorbă[2] de glumă, batjocurire

sillographus, g.m. scriitori de batjocoriri cu sudalme

Sillyra, g.f. ostrov în Marea Britaniei

silo,-onis, g.m. cu sprînceanele zburlite, căzute afară: **item**: cu nasul ţuguiat în sus, lăpoşat

Silon ostrov indinesc

siliphium, g.n. zamă de iarbă scumpă

Silvanus, g.m. nume de obşte bărbătesc

silurus, g.m. somn (peaşte)

silus, g.m. cu nasul ţuguiat în sus

sembella, quasi semi libella jumătate de puntişor

simia, g.f. măimuţă

simila, g.f. fruntea sau bunul făinei, făină de jimble

similagineus,-a,-um de făină de jimle

similago,-inis, g.f. pro similax o iarbă

similis,-e aseamine, aseamenic,-ă, de o samă

similitas, g.f. asămănare

similiter aseamine, într-acelaş chip

similitudo,-nis, g.f. asămănare

simulo,-as aseamine sîntu, samănu, portu înfigurare, obraz

simiolus, g.m. măimuliţă

simitu pro simul, antiq. dempreună, la un loc

simius, g.m. măimuţă

Simmias, g.m. un filosof din Thebas, ucenicul lui Socrates[3]

Simois, g.m. o apă curgătoare în Frighiia, care din muntele Ida curge dincolo în ţînutul Troasei

simones, g.m.pl. cu nasul lăpoşat, oameni ţuguiaţi

simonia, g.f. vulgo dicitur a Simone mago, Latine ambitus vinderea în bani a lucrului biserecesc, păcat cumplit

Simonides, g.m. un poetic liricus; iarăş: numele unui înţelept de la care Neron au întrebat fiinţa lui dumnezău

simplaris,-e unit,-ă, uniţăsc,-ă

simplarius,-a,-um idem

simplex,-cis, g.o. unit,-ă, de un feali în sine însuş; iarăş: smerit,-ă, humilit

simplicitas, g.f. unire, smerenie, neamestecare

simpliciter, adv. curat, la aiave, cu har, uniţeaşte, cu smerenie

simplum, g.n. păhar de pămînt, cu care au trăit în jirtvă

---

[1] Scris: **g.m.**; corectat prin suprascriere.

[2] Scris: vorfă; corectat prin suprascriere.

[3] Scris: Сократѣсь.

simul, adv. împreună, la un loc, totodată
simulac, ad. îndată cum, după ce
simulacrum, g.n. înfigurare, chip, icoană, asămănare
simulamen, g.n. idem
simulans,-tis făţărnicitori,-re, făţarnic,-ă
simulat îndată ce, după ce
simulate făţărniceaşte /[312r]
simulatio, g.f. făţărie
simulator, g.m. făţarnic
simulato, adv. îndată, de năprasnă
simulatus,-a,-um făţărit,-ă
simulo,-as făţărescu
simultas, g.f. urîre pă ascuns, împotrivire
simulter, adv. pro simuliter aseamine
simulus, g.m. ţuguiţăl
simus, g.m. cu nas lăpoşat
sin, conjunctio iară deaca, deci deaca
sinsecus, Cic. iară deaca, într-alt chip, deci deaca, almintrilea
Sina, g.f. un oraş în Mesopotamiia; iarăş: munte în Araviia
Sinæ,-arum, g.m.pl. năroade indieneşti
Sinai, g.m. munte în Araviia cea Stîncoasă
sinape, g.n. muştari
sinapi, g.n. idem
sinapium, g.n. zamă cu muştari
sinapis, g.f. idem
sincerus,-a,-um; vide: syncerus,-a curat,-ă, întreg,-ă
sinciput,-itis, g.n. obraz, întîia parte a capului
Sinda, g.f. oraş în Licaoniia
sindon, g.f. giolgi suptîre
sine, præpo. servi. ablativo fără de, fără
Singara, g.f. oraş araviesc
singilatim et singillatim cîte una, cîte unul, chilin-chilin
singularis,-e unatec,-ă, mai cu asupră, vestit,-ă, cu mare sămn
singulariter, adv. mai cu asupră
singularius,-a,-um anti.[1] **idem quod singularis,-e** unit, unitorealnic,-ă
singulatim, adv. cîte unul, chilin-chilin, de eluş
singuli,-æ,-a fieştecarii, care pă capete, oricarii, toţi
singultans,-tis, g.o. sughiţători, corţăitori, niorţăitori
singultim niorţăiţeaşte, cîrţăiţeaşte, cu sughiţare
singultio,-is,-ire sughiţu
singulto,-as sughiţăzu, horăiescu
singultus,-us, g.m. horcăire de rînză, sughiţare, corţăire
singultus,-a,-um fieştecarele chilin
sinister,-a,-um stîngaci,-e, de cătră stînga; iarăş: nenorocit,-ă
sinisteritas, g.f. răutate, descoasere, descusătură
sinistinus,-a,-um anti. dixerunt pro sinistro, Festus
sinistra stîngă, mîna stîngă
sinistra, adv. în stînga
sinistre, adv. rau, nu bine, stîngăţeaşte
sinistrorsum, adv, cătră mîna cea stînga, în stînga
sino,-is,-vi lasu, îngăduiescu
Sinon, g.m. numele aceluia care au vîndut oraşul Troada
Sinope, g.f. oraş în ţînutul Pontusului /[312v]
sinopeus,-a,-um sinopesean,-că, din oraşul Sinope
sinopis, g.f. piiatră roşie, ciripie, cridă roşie
Sinties, g.m.pl. năroade traţieneşti, carii mai întîi au lăcuit în Lemnus
sinuatus,-a,-um sînat,-ă, unghiuros,-ă, plecat
Sinvesus, g.f. oraş al Ţărei Italieneşti în ţînutul Campaniei
sinuo,-as cujbăscu, strîmbu
sinuose, acv. cujbiţeaşte, strîmb, întunecăţeaşte
sinuosus,-a,-um sînos,-ă, strîmbăcios,-ă
sinus,-us, g.m. sîn, plecare încăpăcioasă, loc de odihnă
Sion,-nis, g.m. un munte lîngă Ierusalim cătră amiiazăzi; iarăş: cetatea[2] svîntului împărat David au fost; iarăş: numele unii ierbi
siparium, g.n. zăvază spînzurătoare înainte, cergăacoperitoare de locul de jucat, covor
Siphuos, g.m. ostrov în Marea Egheum
sipho,-onis, g.m. ţavă, jghiiab, postavă
siphunculus, g.m. ţăvşoară
sipo,-as presăru; **anti. ejus composita manserunt, dissipo, obsipo**
sipontinus,-a,-um sipontinean,-că

[1] Scris: ati.

[2] Scris: (четѣтѣ (ceteatea).

Sipontum, g.n. oraş al Ţării Italieneşti în ţinutul Apuliei supt muntele Garganus
Sipylus, g.m. oraş frighienesc
siquando, adv. deaca vundeva
siquid, g.n. deaca ce, deaca ceva
siquIdem, conjunctio pentru că
siquis, siqua, siquod pronomen deaca cineva, să neştine
siremps, obsoletum quod tamen usum fuisse Catomen tradit, Festus tocma ca acelaş, **ac si rem ipsum videres**
siren,-nis, g.f. jivină de mare în sus jumătate fată, în jos peaşte
sireneus,-a,-um de siren
Sirenussæ, g.f.pl. trei ostroave la Lacuniia [sic!]
siri, g.m.pl. gropi de grîu
siriasis, g.f. asudarea, năduşirea împregiurului crierilor, mai cu asupră la copii cei mici
Sirius, g.m. o stea care o chiiamă Cîine, care de soare apropiindu-să, strîcăcios zăduf au obicinuit a face
Sirmium, g.n. un oraş vechi în Ţara Ungurească, lîngă apa Sava, întru a căruia deal prea vin bun să rodeaşte
Sirmides, g.m.pl. cîteva ostroave împotriva muntelui Samonius de la Creta
sirpea, g.f. vehes quæ virgis sirpatur id est colligando implicatur coş de papură, coş de rogojină, coşniţă de car /[313r]
sirpicula, g.f.; vide: scirpicula cuţît de tăiat viia
sirpiculum, g.n. coşnicioară
sirpo,-as,-are; vide: scirpo,-as înşiru, împletescu
sirpus, g.m. papură
Sirrha, g.f. oraş thraţienesc
sirrhus, g.m. groapă de grîu
sirus, g.m. idem
sis, pro si vis dixere veteres, Plautus deaca vei, deaca ţî-i voia
sisma, g.f. genus leguminis; vide: sesanna sămînţă de iarbă care o chiiamă păticărişii sisamum
Sisapo, g.f. oraş în Hişpaniia
sisara, g.f. numele unii ierbi, nap roşu
sisarum, g.n. idem
siser,-ris, g.m. idem
Sisigambis, g.f. numele muierii lui Darius
sisto,-is,-stiti,-ere mă stau, stau
sistratus,-a,-um sistrum tenens
sistrum, g.n. clopoţăl de aramă, bucin strîmb în care au zîs popii eghipteneşti în jîrtva Isidisei
sisymbrium, g.n. izmă neagră creaţă, iarba cucului de pădure
sissyphius,-a,-um sisifinesc, care să ţîne de Sisifus
Sisyphus, g.m. fiiul împăratului Æolus[1], care în iad o piiatră mare prăvăleaşte pă munte înalt
sisyrmelion, g.n. feali al ceapei sălbatece
sitanius,-a,-um de mîncat
sitarchia, g.f. vătăşie, ţîneare de boierie, de jicniţa de bucate
sitarchus, g.m. vătaf de bucate, purtători de grijă de jicniţa cu grîu, cu pîinea, jicniceari
sitella, g.f. cituriţă, găleciioară, unelţîcă de scos ceva (apă)
Sithomia, g.f. ţînut machidonesc în marginea Thraţiei
siti, g.m. morţi îngropaţi
sitibundus,-a,-um însămnători,-re
siticen, g.m. teste Gelli, qui apud sitos id est vita functos canere solet fluierători la morţi, cîntători
siticulosus,-a,-um însămnăcios,-ă; iarăş: uscat,-ă, săc,-ă
sitiens,-tis, parti. adjecti. însătători,-re
sitienter, adv. însătînd, cu însătare
sitio,-is,-tivi,-ire însătezu, mi-e seate
sitis,-itis, g.f. însătare
sitocomæ, g.m.pl. purtători de grija pîinei, jicniceari, merticari, grijitorii zaharealei
sitocomia, g.f. meşterşug de mertice, de zaharea
siton,-onis, g.m. purtători de grijă spre pîine
situla, g.f. vas de scos, citură, găleată
situlus, g.m. idem
siturus,-a,-um lăsători,-re, îngăduitori,-re
situs,-us, g.m. mucezală
situs,-a,-um aşezat,-ă, stătut
situs,-a,-um îngăduit,-ă, lăsat,-ă /[313v]
sive, conjunctio măcară, sau

SM

smaragdinus,-a,-um de smaragd

[1] Scris: Æолусь.

smaragdites, g.m.[1] o piiatră scumpă în faţă vearde
smaragdus, g.n. smaragd
smaris, g.f. neam al peştilor mărunţi de mare
smecticus,-a,-um cu care pot ceva săpuni, spăla
smegma,-atis, g.n. săpun
smegmaticus,-a,-um curăţitori ca săpunul,-re
Smerdis, g.m. un frate al împăratului Cambises[2] perseanul; iarăş: numele unui om îndrăcit
smigma, g.n. idem,-uod smegma săpun şi altă unealtă de acest feali curăţîtoare
Smilax, g.f. bob turcesc, cetină veninată; iarăş: numele unii feate
Smintheum, g.n. o biserecă a lui Apollo[3]
Smintheus, g.m. polecra lui Apollo
Sminthium, g.n. idem quod smintheum, g.n.
Smyrna, g.f. oraş al Asiei ceii mai Mici în ţînutul Ioniei; **hinc: smirnæus,-a,-um**
smyrnium, g.n. iarbă în mirosul mirrhei

SO

soboles,-is, f.g. născuţi, fii şi fiică, fată, feţi
sobolesco,-is mă nascu, mă fătu, mă crescu
sobrie, adv. treaz, trezviţeaşte, cu măsură, cu oprire
sobrietas, g.f. trezvie
sobrini, g.m.pl. veri, fii doaor surori
sobrinus,-a,-um văr, fiiul surorei, fata surorei
sobrinus pro quocunque cognato, Ternt.[4]
sobrius,-a,-um treaz,-ă, oprit în băutură şi-n bucate
soccatus,-a,-um cu obiiale, purtători de obiiale[5], înobielat
socculus, g.m. obieliţă
soccus, g.m. obiială
socer,-eri, g.m. socru
socerus, g.m. idem
Sochis, g.m. împărat eghiptenesc
socia, g.f. soţiie jucătoare
sociabilis,-e însoţîtori,-re[6], de însoţît[7]
socialis,-e idem
socialitas, g.f. soţîre[8] de obşte
socialiter, adv. însoţîţeaşte[9], cu soţii
sociani,-tis, g.c. part. însoţîtori,-re, împrieteşuguitori,-re
sociandus,-a,-um însoţîtorealnic,-ă, însoţîtori,-re
sociatrix, g.f. însoţîtoare[10]
sociatus,-a,-um însoţît, soţ dat,-ă
socienus, g.m. antiquis in usu fuit pro socio soţ
societas, g.f. soţie, soţime
socio,-as însoţăscu
Socion, g.m. un filosof peripateticus şpaniolesc
socius,-ii, g.m. soţ
socius,-a,-um adject. de soţ, soţăsc,-ă /[314r]
socordia, g.f. leane
socorditer leneviţeaşte
socors,-dis, g.o. leaneş,-ă, împuţît,-ă
Socrates, g.m. un filosof vestit în Athina
socrus, g.f. soacră, muma muierei
Socus, g.m. numele unui troodean
sodalis, g.m. soţ sloveasnic, soţ de ospăţ cu veselie
sodalitas, g.f. soţime, soţie
sodalitium, g.n. idem
sodes, adverb. adhortandi vel interjectio: si audes deacă ascutezi; **item**: rogu-mă, oare, dară aşa e
Sodoma, g.f. oraş mare au fost în Palestina sau în Jidovime, care cu foc de piiatră pucioasă s-au ars şi s-au prăpădit, acum într-acelaş loc iaste un aleşteu împutît
Sodoma,-orum, g.n.pl. idem
sodomita,-æ, g.m. sodomitean, sodomlean
Sogdiana, g.f. ţînut asienesc
sol,-is, g.m. soare
solamen,-nis, g.n. mîngîiare[11]
solandus,-a,-um vreadnic spre mîngîiare,-ă
solanum, g.n. *iarbă-mare*[12]

---

[1] Scris: smagdites, g.m.; completat deasupra cu altă cerneală.
[2] Scris: Камбисѣсь.
[3] Scris: Apoolo.
[4] Recte: **Terent.**
[5] Şters: copci.
[6] Scris: însosîţîtori,-re.
[7] Scris: însosîţît.
[8] Scris: sozîre.
[9] Scris: însosîţeaşte.
[10] Scris: însosîţîtoare; corectat prin ştergere.
[11] Şters: veselie.
[12] Ultimele două cuvinte scrise de altă mînă.

solanus,-a,-um de soare, ceresc
solalris,-e de soare
solarium, g.n. ceasornic de umbră, coperişul derept al casei sau straşina
solarium, g.n. simbrie de pămînt, dare de simbirie de loc, dajde de loc
solatiolum, g.n. mîngîiturea
solatium, g.n. mîngîiare
solator, g.m. mîngîitori
solatus,-a,-um pentru razele soarelui nevoiaş,-ă, pentru zăduf bolnăvit,-ă, ars,-ă, sfărîmat,-ă
soldana, g.f. nume de iarbă folositoare în pătică
soldælla, g.f. idem
soldium, g.n. pro solidum
soldurii, g.m. Gaillicum est vocabulum, arctissimum amicorum genus significans
soldus,-a,-um pro solidus ţapăn,-ă, mereu, tare, întreg,-ă
solea, g.f. călţun, papuc; iarăş: numele unui peaşte de mare; iarăş: unealtă pisătoare de uloi (frîngătoare)
solearius, g.m. făcători de călţuni
soleatus,-a,-um cu călţuni, împapuceat,-ă
solens, g.m. peşti în neamul scoicelor de mare (stridiilor), într-alt nume **cnyches et digiti**
solenistæ, g.m. carii prind cu coaja vîrtoasă peşti de acest feali
solennia, g.n.pl.[1] zî de praznic, zî vestită, sărbătoare
solenne,-is[2] **substantivum ut funeris solenne**[3] **Tacitus** pompă de mort, săbor, adunare de îngroparea mortului
solennis,-e[4] peste toţ anii obicinuit,-ă, în toţ anii obicinut,-ă /[314v]
solennitas, g.f.[5] litire, lucru ghizdav cu ţeremonii ca un ospaţ de nuntă
solenniter, adv.[6] litiţeaşte, cu pompă ghizdavă, ţeremoniţeaşte, cu ţeremonii
solennitus, adv. vetus Nonnius idem

[1] Recte: **sollemnia**.
[2] Recte: **sollemne,-is.**
[3] Recte: **sollemne.**
[4] Recte: **sollemnis,-e**.
[5] Recte: **sollemnitas, g.f.**
[6] Recte: **sollemniter, adv**.

solens,-tis, parti. obicinuitor,-re, deprins, obicinuit,-ă
soleo,-es,-tus sum obicinuiescu, mi-i năravul, nărăvăscu
solens,-tis, g.o. par. obicinuit, nărăvit
solers,-tis, g.o. chibzuit, chitit, înţelept,-ă, isteţ, ager
solerter, adv. chibzuiţeaşte, isteţeaşte, agereaşte
solertia, g.f. isteţie, chibzuire, chitire, minte bună
solt, imper. Gaza lib 4 au obicinuit a fi, obicinuiaşte a fi
Soli, g.m.pl. un oraş în Ţiliţiia
solicito, solicitatio, solicitudo; vide: omnia in sollicito
solidagium, g.n. vel solidago,-inis, consolida major o iarbă
solidarii, g.m.pl. neguţătoritori cu lucruri întregi şi ţeapine[7], vînzători cu rădicata şi cumpărători
solide, adv. ţapăn mereu, tare, întreg,-ă
solidesco,-is mă înţepinezu, mă întărescu
solidipes,-dis picior ţapăn, la picior ţapan,-ă
soliditas, g.f. înţăpănare, întărire, ţîneare stătătoare
solido,-as facu ţapăn, întărescu
solidus, g.m. bun întreg, găraş
solidus,-a,-um tare, ţapăn, des,-ă, gros,-ă, mereu
solifer,-a,-um aducători de soare,-re
soliferreum, g.n. genus teli quasi toti ferreum săgeată ţapănă toată de hier, dardă
solifuga, g.f. un paianjin de pămînt veninat
soligena, g.f. de la soare născut, de soare născut
solipuga, g.f. paianjin veninat de pămînt
solipunga, g.f. idem
solistinum, g.n. a solo dictum sic a medio mediastinus cînd jîrtva au fost săritură în pămînt
solitarius,-a,-um sînguratec,-ă, şie însuş,-ă
solitaurilia, g.n.pl. feali de-al jirtvelor au fost la romanii cei de demult, care s-au făcut din taur şi din gligan
solito,-as obicinuitorescu
solitudo,-nis, g.f. pustieţeaşte
solitus,-a,-um obicinuit,-ă, nărăvit,-ă

[7] Scris: seapine.

solivagus,-a,-um prebegitori, cici şi colea, coşloitri, umblători sîngur, pribegitori /[315r]
solium, g.n. scaun împărătesc; iarăş: vas de băiat, cadă de băiat, vas de umplut vinul
sollicitatio, g.f. osîrduitură, strădănitură
sollicitator, g.m. osîrduitori, strădănitori
sollicite, adv. osîrduiţeaşte
sollicito,-as osîrduiţăscu; iarăş: amarăscu, silesciu
sollicitudo,-nis, g.f. osîrdie, stradanie
sollicitus,-a,-um osîrduitori,-re, stradalnic,-ă
solo,-as pustiescu
solæcismus, g.m. grozăvire în grai şi în scriere
soloecon, g.n. grăitori mojiceaşte, prost
soloecophanes, g.m. care să pare în grai grozăvie iarăş însăş poate rămînea pă locu-ş
Solomon,-onis, g.m. fiiul Svîntului David, împăratul Solomon; **vide: Salomon**
Solon, g.m. unul dintre şapte înţelepţi ai Ţărei Greceşti
solor,-oris mîngîiu, bizuiescu; iarăş: iau mîngîiare
solox,-cis, g.m. est lana crassa et pecus quod passim pascitur non tectum lînă mare; iarăş: oaie de poiată fără de lînă
solpuga, genus formicæ venenatæ; vide: solipunga
solstitialis,-e ţiitori de întoarcerea soarelui,-re
solstitium, g.n. întoarcerea soarelui
solubilis,-e dezlegăcios,-ă
solum, adv. sîngur, numai
solum, g.n. pămînt, fund, poditură, talpă de ciobotă şi tot temeiul pre care stă ceva
solvo,-is dezlegu; **item**: plătescu
Solus,-untis, g.f. oraş în ostrovul Chiprului
solus,-a,-um sîngur,-ă, el însuş
solute, adv. slobod, fără grijă
solutilis,-e dezlegăcios,-ă
solutio, g.f. dezlegare, plătire
solutus,-a,-um dezlegat,-ă, slobod,-ă
Solyma, g.f. oraşul Ierusalimului
Solyma,-orum, g.n. pl. idem
Solymi, g.m.pl. năroade asieneşti
solymus,-a
somatophylaces, g.m. pl. corporis custodes dărăbanţi, aprozi
somatopoeia, g.f. ca aceaea figură, cînd lucrului fără de trup i să formăluiaşte trup
somnians,-tis, g.o. somnitori, visători,-re
somniculose, adv. somnuroşaşte, durmităţeaşte
somniculosus,-a,-um somnuros,-ă, durmităcios,-ă, leaneş,-ă
somnifer,-a,-um aducători de somn,-re
somnificus,-a,-um făcători de somn,-re
somnio,-as somnezu, visezu
somniosus,-a,-um somnuros,-ă
somnium, g.n. somn; iarăş: fiinţă zăbovitoare, zădarnică, somnuroşie
somnolentus,-a,-um somnuros,-ă, durmităcios,-ă, leaneş,-ă
somnorinus,-a,-um antiquus, idem quod /[315v] **is in somnis videtur** în somn văzut, visat,-ă
Somnus, g.m. somn, vis; **item**: dumnezăul somomnului
somphos neam al tigvei de pădure, luben sălbatec
sonabilis,-e cu sunetul vestitori,-re, sunători,-re, glăsuitori,-re
sonandus,-a,-um cu sunetul vestitori,-re, cu sunetul lăudători, slăvitori,-re
sonans,-tis, participium glăsîtori,-re, sunători,-re
sonchus, g.m.
sonipes,-dis, g.m. cal ager, povodnic, telegari
sonitus,-us, g.m. sunet
sono,-as sunu
sono,-is,-ere, anti. idem
sonor, g.m. sunet, glas suneţos
sonore, adv. suneţeaşte, cu sunet mare, înalt
sonoritas, g.f. suneţime
sonorus,-a,-um sunecios,-ă, cu sunet, glas înalt
sons,-tis vinovat, strîcători, păcătos, greşit,-ă
sonticus,-a,-um îngreuietori,-re, strîcăcios, vinovăţăsc
sonticus morbus, g.m. [1] greutate
sonus,-i, g.m. sunet, sunare, glas
Sophene, g.f. ţînut asienesc
sophia, g.f. înţelepţie
sophisma, g.n. vorbă tălpiză, pă ascuns înşelătoare
sophista, g.m. filosof falnic, năpăstuitori, înţelept pre sine fălitori
sophistes, g.m. idem
sophistica, g.f. învăţătură cu vorba chitiţeaşte

[1] Spaţiu liber în text.

năpăstuitoare
Sophocles, g.m. numele unui poetic scriitori de traghedii şi a altora; **hinc: sophocleus**
sophos, g.m. înţelept, învăţat, ştiut
sophron, g.m. oprit, curat
Sophronia, g.f. o fămeaie rimleancă, cinstită şi desăvîrşită
sophronistæ, g.m.pl. boiari au fost în Athina
sophronesteres, g.m. dinţii cei doi crescători[1] pă urmă
Sophronium, g.n. numele unii fămei spurcate
sophrosyne oprire, cumpănire, facere cu măsură
sophus, g.m. înţelept
sopio, is,-ire adormu, lunescu
sopitus,-a,-um adurmit,-ă, linit,-ă, somnat
sopor, g.m. somn, adurmire
soporatus,-a,-um adurmit, durmitat,-ă
soporifer,-a,-um aducători de adurmire, de somn
soporo,-as adormu, durmitezu, însămnezu
soporus,-a,-um somnuros,-ă, făcători de somn, de adurmire,-re
Sora, g.f. un oraş în Campaniia
Soracte, g.f. munte înalt al Italiei, care s-au dat (s-au sfinţit) lui Apollo /[316r]
sorbeo,-es,-bui et -psi sorbu
sorbilis,-e sorbicios,-ă
sorbillo,-as sorbitorescu
sorbillum, g.n. hierturea cu zămşoară de sorbit
sorbitio, g.f. sorbire
sorbum, g.n. soarbă
sorbus, g.f. sorb (lemn)
sordeo,-es imat, urît sîntu, mă întinu, mă imăzu
sordes, g.f. imală, gunoi, întinare, ponoseală
sordesco,-is mă ponosăscu, mă imăzu, mă facu grozav, urît
sordidatus,-a,-um imat,-ă, ponosît,-ă
sordide, adv. imăţeaşte, întinăţeaşte, scumpiţeaşte
sordido,-as ponosăscu, imăzu, facu urît, strănţăscu, terfegescu
sordidulus,-a,-um imăţăl,-ă, urîţăl, ponosîţăl
sordidus,-a,-um urît,-ă, spurcat,-ă, ponosît, imat,-ă, întinat, gunoios,-ă, scump, cu gunoaie
ocrditudo, g.f. imătură, grozăvie, spurcăciune
sorex,-cis, g.m.
soriceus,-a,-um idem
soricinus,-a,-um
soriculatus,-a,-um în feali de feali de feaţe, tărceat-bărceat
sorilla, g.f. navigis istrica, Sipont. feali al corăbiei pă Dubăre
Soritæ, g.m.pl. năroade indieneşti trăitoare cu peaşte
Sorites, g.m. argumentum[2] adeveritori de multe lucruri mărunte înainte, vorbă întăritoare
sorix,-cis, g.f. pasăre svinţită lui Saturnus, într-alt nume **saurix**
soror,-oris, g.f. soră
sororiati puellarum mamæ dicuntur que jam intumescunt et quasi geminæ sorores simul nascuntur
sororicida, g.f. şugubăţul surori-sa, omorîtori de soră
sororius, g.m. bărbatul surori-mea, cumnat
sororius,-a,-um de soră
sors,-tis, g.f. soarte, năroc
sortes, g.f.pl. găsîtură sau răspuns dat spre întrebarea gîciturei
sorte, adv. cu sorţi, sorţeaşte, în noroc
sorticula, g.f. sorţişor
sortilegium, g.n. gîcire cu darea sorţîlor
sortilegus, g.m. gîcitori cu darea sorţîlor, alegători ceva cu sorţi
sortior,-iris dau sorţi, dobîndescu, sortescu
sortitio, g.f. sorţîre, dare de sorţi
sortito, adv. cu sorţi, în noroc
sortitor, g.m. dătători de sorţi
sortitus, g.m. soarte, dare de sorţi
sory, g.m. vitrionum, grişpan
ocs pro eos antiqui dicebant, teste Festo pre dînş /[316v]
Sosandra, g.f. ostrov cătră Creta
Sosia, g.m.; vide: Sosias un filosof fără dumnezău au fost
sosianus, g.m. numele lui Apollo
Sosias, g.m. idem quod Sosia
Sosibius, g.m. un grammatic din Laţedemon, fost-au şi alt Sossibius, care au oştit ţara lui Ptolomeus
Sosicles, g.m. un înţelept siracusean scriitori

[1] Şters: măseale de.

[2] Scris: аргумѣнтумь.

de traghedii
Sosigenes, g.m. un înţelept vestit văzători de steale
sosii, g.m.pl. vînzători de cărţi vestiti au fost în vreamea lui Horaţius
Sosipater, g.m. un grammatic vestit
Sosipatra, g.f. muiarea sofistei Æderius[1]
Sosipolis, g.m. numele lui Iupiter au fost, la magnesiuseani; şi eleuseani au cinstit pă un Sotipolis Iupiter
Sositheus, g.m. un poetic facători de traghedii siracusean
sospas,-itis, g.o. întreg,-ă, sănătos,-ă
sospes invenitur etiam in neutro genere
sospita, g.f. muncitori cu bolnav, fămeaia cu sănătate, fămeaie sănătoasă
sospitalis,-e sănătos,-ă, dătători de sănătate,-re sau ţiitori,-re
sospito,-as ţiu de sănătate
soter,-eris ţiitori, spăsîtori
soteria, g.n.pl. dare (jîrtvă) pentru însănătoşare (vindecare)

SPA

spadiceus,-a,-um în faţa căstanei
spadix, g.f. ramură tăiată jos de finic, stîlpare de finic; iarăş: faţa căstanei
spado,-onis, g.f. scopit, jugănit
spargenius, g.m. izmă de apă
spargo,-is,-si presăru
sparsim, adv. presărăţeaşte
sparusus,-a,-um presărat
Sparta, g.f. oraşul Laţedemon
Spartacus g.m. un viteaz vestit şi meşter de sabie
spartanus,-a,-um spartean,-că
spartarium, g.n. loc cu mărăcinele-măgariului (aceasta e iarbă)
sparteus,-a,-um din mărăcinele-măgariului împletit, sau din papură ţăsut
Spartiata, g.m. spartiian
spartium, g.n. scai de papură roditori în Hişpaniia din care coşuleaţe obicinuiesc a lega
spartum, g.n. idem
sparum, g.n. un feali de dardă
sparus, g.m. idem
sparus, g.m. nume de peaşte

[1] Scris: Æлериусь.

spasma, g.n. zgîrci, nod
spasmus, g.m. idem
spasticus,-a,-um zgîrcit,-ă, cu vîna tras, cu maţul rupt,-ă
spatha, g.f. spată, paloş /[317r]
spathalium, g.n. ramură de finic cu poame spînzurătoare în jos
spathe, g.f. finic
spathula, g.f.
spatians,-tis priimblători,-re
spatiatus,-a,-um primblat
spratiolum, g.n.[2] locşor deşărt, mijloc
spatior,-aris primblu
spatiose prisosîţeaşte, lat
spatiosus,-a,-um larg,-ă, prisosîtori,-re, cu miljoc mare şi lat, încăpăcios,-ă
spatium, g.n. miljoc, miljocul între vreame şi loc, deşertare, spaţie
specialis,-e de unul,-a. usebit al său
specialiter, adv. mai de unul, după numire, de unul
speciatim, ad. idem
species,-ei, g.f. chip, faţă, furmă[3], frîmseaţe
specillum, g.n. oglindiţă, zărţale mic
specimen, g.n. sămn, prrobă
speciose, adv. ghizdăviţeaşte, împodobiţeaşte, frumos
speciosus,-a,-um cu rodire frumoasă, ghizdav,-ă, frumos,-ă
specio,-is,-xi, anti. privăscu, mă uitu, vazu
specito,-as văzătorescu, privitorescu, mă uitu
specium, g.n. strîcnel rătund, măsurători de rane
spectabilis,-e privicios,-ă, vreadnic spre cinste,-ă
spectaculum, g.n. minunare, privire de jocuri
spectamen, g.n. privire, uitare
spectamentum, g.n. idem,
spetandus,-a,-um privitorealnic,-ă, uitătorealnic
spectate, adv. noroceaşte, cu noroc, împodobiţeaşte, privitoreaşte, cu căutare, căutînd
spectatio, g.f. căutare, privire
spectivus,-a,-um[4] de privit, de căutat
spectator, g.m. uitători, privitori, căutători,

[2] Recte: **spatiolum, g.n.**
[3] Scris: fumă.
[4] Recte: **spectativus,-a,-um.**

mirători[1]
spectatrix, g.f. privitoare, căutătoare
spectatus,-a,-um bine privit,-ă, căutat,-ă, probăluit, ispitit,-ă
spectio, g.f. privire, căutarea pasărilor de la popii cei gîcitori
specto,-as mă uitu, căutătorescu, privăscu, ochiescu
spectrum, g.n. vedeare, vedere ciudată, minunată, vestire, însămnare
specu, g.n. indecli. bîrlog, peştere
specula, g.f. vartă, loc de strajă
specula, g.f. nădejdişoară, nădeajde mică **a spe**
speculabundus,-a,-um pohticios spre starea la vartă, spre străjuire, spre privire,-ă
speculare, g.n. fereastră de /[317v] stîclă, stîclă de fereastră
specularis,-e de privit sau de facerea oglindei; iarăş: de străjuit
specularium, g.n. stîclă de fereastră
specularis, g.[2] facători de ferestri de stîcle, făcători de oglinde, oglindari
speculatio, g.f. oglindire, privire, gîndire, stare de strajă
speculator, g.m. pînditori, oglindători, străjuitori
speculatorius,-a,-um de oglindit, de străjuit, de pîndit
speculatrix, g.f. pînditoare, oglinditoare, stătătoare de strajă
speculatus,-a,-um oglindit, privit,-ă, pîndit, priveghiiat,-ă
speculor,-aris stau strajă, pîndescu, priveghiu, oglindescu, mă uitu
speculum, g.n. oglindă
specus,-us et -coris, g.m. bîrlog, peştere
spelæcum, g.n. idem
spelunca, g.f. idem
sperabilis,-e nădăjduicios
sperans,-tis, part. nădăjduitori,-re
speratus,-a,-um nădăjduit,-ă
Sperchius, g.m. apă curgătoare thessalienească
sperchionides, g.m. din apa Sperchius
sperchias,-adis, g.f. adevărat de lîngă aceaeaş apă
sperma,-atis, g.f. sămînţă
spermologus, g.m. numele unii pasări culegătoare de sămînţă; iarăş: sporritori de cuvinte, grăitori, povestitori, cu mare pompă (ltie) de lucruri nefolositoare, nimic, tribuiitoare
spernax,-cis, g.o. uitători,-re
sperno,-is, sprevi,-ere urăscu[3]
spero,-as,-are nădăjduiescu; iarăş: mă temu, mi-e frică
spes,-ei, g.f. nădeajde
Speusippus, g.m. un filosof din Athina, ruda lui Plato
speusticus,-a,-um de năpraznă, de fără de veaste; pită coaptă curînd, de pripă
sphacellismus, g.m. nevoia sămănăturei şi a vitelor
sphacelus, g.m. duroarea oaselor
Sphacteria, g.f. un ostrov la Messaniia împotriva lui Pilus
sphæra, g.f. glonţ, rotitură, ocol
sphæralis,-e glonţuros,-ă, rătund,-ă, rotat,-ă
sphærica, g.f. feali al azmelor rotate
sphæristerium, g.n. baie de roate, loc de roate, băiesc, loc de jucat cu minciia în curtea casei de baie (de feredeu)
spheromachia, g.f. jucare cu minciia, aruncare cu ghiiaghiele /[318r]
spherula, g.f. ghieghielaş, glonţîşor, glonţ
Sphagia, g.f. ostrov cu numele Spacteriia[4]
sphagitides, g.f.pl. doao vine unite în doao părţi a grumazului, **Latine: venæ jugulares**
sphenida pro phenida, g.f. feali al minciei
sphinx,-gis et -gos, g.f. o jivină cumplită au fost la Thebas care au avut cap, mîni de fată, arepi de pasăre, spate ca de cîine, unghii de leu, coadă de bălaur, glas ca de om, care tuturor păcine au putut în cale căpăta i-au dat înainte o basnă, care cine nu o au putut descurca, pre acelaş îndată l-au omorît
sphondyla, g.f. o jivină lăsătoare de duh grozav, împuţît aseamine ciocîrliei
sphragis, g.f. feali al pămîntului roşu văpsitori; iarăş: o piiatră scumpă înverzitoare sau vearde
sphygmos, g.m. mişcarea vinelor şi a ţăvoiaielor

[1] Adăugat ulterior cu altă cerneală.
[2] Recte: **specularius, g.m.**
[3] Scris: urăzgu.
[4] Scris: Спакмѣриа.

sphyræna, g.f. o jivină de mare, leteneaşte **sudis**
spica, g.f. spic, cap de grîu cu ţăpuşi, coajă de grîu
spicatus,-a,-um spicat,-ă, înspicat,-ă
spiceus,-a,-um de spic
spicifer,-a,-um roditori de spicuri de grîu,-re, aducători de spicuri,-re
Spicifera, g.f. epitheton Cereris o polecră a dumnezăiţei Ţeres[1]
spicilegium, g.n. culeagere de spice
spicio,-is,-ire pro aspicere et intuere mă uitu, privăscu, **antiquis et obsoletum**
spico,-as spicescu, iau spicul
spiculator, g.m. dărdaş, dărăbant
spiculo,-as vîrful, ascuţîtul ascuţu afară, simciuiescu, facu ascuţît, vîrfuit
spiculum, g.n. săgeată de dardă, cu colţuri scurtă, dărdiţă săgetătoare; **item**: hier de săgeată, ţaglă
spina, g.f. spin
spinalis,-e de spin
spineolus, g.m. porumblă sau măceaşă
Spineticum, g.n. o gură a apei Padus
spinetum, g.n. spiniş, loc cu spini
spineus,-a,-um de spin
spinifer,-a,-um roditori de spini,-re
spinosus,-a,-um spinos,-ă
Spintharus, g.m. un meşter vestit ziditori în Corinth, care au zidit bisareca din Delfinus[2] [sic!]
spinter, g.m. copcă, nasture, ceapraz de aur
spintriæ dictæ sunt repertores monstrose libidinis, Sueton.
spinturnicium, diminutivum a spinturnice ave inauspicata et deformi, quæ et ambustanea dicitur
spinturnix,-cis, g.f. avis /[318v] **inauspicata quæ et incediaria dicitur, Plin.** o pasăre însămnătoare de nenorocire
spinulus, g.m. măceaşă, porumbla, spină
spinus, g.f. spin, măceş
spionia, g.f. neam al viţei de vie
spionicus,-a,-um de viţă de vie spioniia
Spira, g.f. furmă de roată încolăcită, care nu să rumpe întocma, ca coardea crescătoare încolacită pă viţa viei; iarăş: stîlp, talpă; **item**: covrig; **item**: un oraş în Ţara Nemţească lîngă apa Rhenus
spirabilis,-e luotori de duh, răsuflători,-re
spiraculus, g.m. răsuflare, abur
spiramen, g.n. idem
spiramentum, g.n. idem
spirans,-tis, g.o. suflători, rasuflători,-re
spiritualis,-e et spiruelis sufleţăsc,-ă, duhovnicesc,-ă
spiritus,-us, g.m. suflet, duh, abur, vînt, suflare, vîjîire, adiială
spiro,-as duhăscu, suflu, răsuflu
spirola, g.f. rotiţă îcolăcită, covrigel
spissamentum, g.n. Seneca globus lanæ aut stuparum vel palea quo aliquid obturamus astupătoare de iarbă sucită cu care acoperim vasul de lături ca să nu curgă
spissamentum, g.n. Columell. spissamenta vocantur quæ ad unguentorum confectione extrema superponuntur ne fluiter quod conditum fuerit
spissatus,-a,-um îndesit,-ă
spisse, adv. des
spissesco,-is mă îndesăscu
spissigradus,-a,-um umblători încet[3],-re
spissitas, g.f. desime
spissitudo,-inis, g.f. idem
spisso,-as desăscu
spissus,-a,-um des,-ă
spithama, g.f. o şchioapăsau trei mănunchi (mîini) sau lungă de doaosprăzeace deagete
spithame, g.f. idem
splen,-is, g.n. splină
splendens,-tis, g.o. lucitori,-re, strălucitori,-re
splendeo,-es luciescu, strălucescu
splendesco,-is începu a străluci, a luci
splendide luciu, strălucieaşte
splendidus,-a,-um luciu,-e, strălucit,-ă
splendor, g.m. strălucoare, strălucire, luciială
spleneticus, g.m. durători de splină
spleniatus,-a,-um cu cîrpă de ir acoperit,-ă, oblojit
splenium, g.n. cîrpă de ir lungă în furma spline, cerătoare în rană

[1] Scris: Церѣсь.
[2] Scris: Дѣлфинусь.
[3] Scris: încit.

spodium, g.n. et spodas cenuşă care din cuptoriul cel cu creaminile de hier zburînd în sus să coboară jos pă pardoseală /[319r]
Spoletium, g.n. oraş al Ţărei Italieneşti în ţînutul Umbriei
Spoletum, g.n. idem
spoliarium, g.n. loc de jăfuit, loc de dăzbrăcat în baie, în feredeu
spoliatio, g.f. jăfuire
spoliator, g.m. jăfuitori
spoliatus,-a,-um jăfuit,-ă, tîlhărit,-ă
spolio,-as jăfuiescu, dezbracu
spolium, g.n. răpitură, pradă, jaf, marfă de jaf, piiale trasă în jos
sponda, g.f. coasta patului
spondalium, g.n. genus carminis; sive: cantus, Cic.
spodeius, g.m. picior cu doa silabe lungi în rîndul vearşului
spondeo,-es, spopondi,-ere făgăduiescu, giuru-iescu, prinzu
spondylion, g.n. numele unii ierbi roditoare în pămînt apos
spondylis, g.f. feali al şărpilor căruia numele letenesc i-e **verticella**
spondylus, g.m. osul învîrtejitori al spatelui; **item**: prisnel acăţat pă capul fusului, cu care fusul zbîrnăiaşte mai bine
spongia, g.f. bureate, iăscă sîmţîtoare, roditoare în stîncile de mare, care, pînă a nu să rumpe de pă locu-ş, să veade vie
spongiatores, g.m.pl. culegători de bureţi de mare
spongio,-as,-are spălu cu bureatele
spongiola, g.f. burecior mic de mare
spongiosus,-a,-um burecios,-ă
spongites, g.m. o piiatră scumpă a căriia rodire îi iaste tocma ca a bureatelui
sponsa, g.f. mireasă
sponsalia, g.n. legătura cu ospăţ a căsătoriei, ospăţ de prindere de obşte, logodnă
sponsalis,-e de prinderea de obşte, de logodnă; **item**: de mireasă, miresc,-ă, al mireasei
sponsio, g.f. făgăduinţă, prindere, chiezăşuire, rămăşire
sponso,-as dau în sămn, ceiu fată, iau în sămn
sponsor, g.m. prinzători, rămăşitori, giuruitori, chiezaş
sponsus,-us, g.m. făgăduită, făgăduire, giuruiala, prindere, chizăşug
sponsum, g.n. idem Cicero ex sponso egis
sponsus,-i, g.m. mire
sponsus,-a,-um în sămn dat,-ă, giuruit,-ă, făgăduit, prins
spontalis,-e de după vie, slobod, de voie
spontaneus,-a,-um idem
sponte, adv. din voie slobodă, de voie, gata vrînd
Sporades, g.f. ostroave în Marea Carpatum aproape de Creta
sporta, g.f. coş
sportella coşulet
sportula, g.f. coşcior mic; **item**: dar mic care năroadele ceale mari rimleneşti au împărţît acelora carii pentru pricina cinstei în toate zilele lor le-au mulţămit
sporus, g.m. spado fuit a Nerone /[319v] **in deliciis habitus** un om iubit scopit al lui Nero
spretor, g.m. urîtori, lăpădători
spretus,-a,-um lăpădat,-ă, urît,-ă

SPU

spudastes binevoitori, grijitori, purtători de grijă
spuma, g.f. spumă
spumatus,-us, g.m. spumători
spumatus,-a,-um spunat,-ă
spumesco,-is începu a face spume
spumeus,-a,-um de spumă
spumifer,-a,-um aducători de spumă,-re
spumiger,-a,-um idem
spumo,-as spumăscu, facu spumă
spumosus,-a,-um spumos,-ă
spuo,-is, spui şcuiepu, şcoipu
spúrce spurcăţeaşte, necurăţeaşte
spurcidicus,-a,-um de vorbă spurcată, de lături, sau cu grai spurcat, grăitori de lături spurcate
spurcificus,-a,-um spurcători,-re
spurcitia, g.f. spurrcăciune, necurăţie
spurcities, g.f. idem
spurco,-as spurcu, pîngărescu
spurcus,-a,-um spurcat,-ă, necurat,-ă; iarăş: cumplit

Spurina, g.f.[1] numele unui căpitan din Parthus, care au omorît pă Cressus; **item**: numele unui mathematic şi al unui copil cu rodirea frumoasă

spurius,-a,-um fecior sau fată care nu să naşte dintre părinţii cei cu leage împreunaţi, copil,-ă

sputalicus,-a inusitatum bălos,-ă

sputator, g.m. şcuiepători

sputo,-as şcuiepu, şcoipu

sputum, g.n. şcuiepat, bală

SQUA

squaldum, g.n. pro squalidum, g.m. imat,-ă, întinat, ponosît,-ă

squaleo,-es,-lui,-ere imat, ponosît sîntu

squalide, adv. imăţeaşte, ponosîţeaşte, bucăţeaşte, ştiucăroşaşte

squalidus,-a,-um imat,-ă, întinat, ponosît,-ă, ştiucuros, bucăţos, colţuros,-ă

squalor,-oris, g.m. imătură, spurcăciune, ponosîtură

squalus, g.m. nume de peaşte

squama, g.f. solz, coajă de peaşte

squamatim, adv. solzeaşte, după solzii peaştelui

squameus,-a,-um de solzi

squamiger,-a,-um purtători de solzi,-re

squamosus,-a,-um solzos,-ă

squarosus,-a,-um ascuţît, colţuros,-ă, ca solzii scvatinei

squatina, g.f. numele unui peaşte de mare cu solzii vîrtoşi

squilla, g.f. ceapă ustunoi de mare; iarăş: un peaşte mic

ST

st, vox est silentium indicantis, Terent

Stabiæ, g.f. oraş în Campaniia; **hinc: stabianus,-a,-um**

stabilimen, g.n. proptea, întăritură

stabilimentum, g.n. idem /320r

stabilio,-is,-vi întărescu, proptescu, stau

stabilis,-e stătăcios,-ă, tare, stătători,-re

stabilitas, g.f. stare, care poate sta, întăriciune

stabularius, g.m. priimitori de oaspeţi, datători de sălaşuri; **item**: de grajdi, grăjdeari

stabulatio, g.f. fiinţă în grajdi şi în sălaş

stabulo,-as ţîu în grajdi, sînt la sălaş

stabulor,-aris la sălaş, în grajdi mă ţîu[2]

stabulum, g.n. grajdi, sălaş

stachis, g.f. o iarbă

stacte, g.f. grasul, cleiul, ceara mirrhei noao; **hinc: stacteus,-a,-um ut myrrha stactea, Plin.**

stadiodromus, g.m. alergători în stadium

stadium, g.n. pămînt de păşiri o sută şi doaozeci şi cinci; **item:** loc de alergat

stadialis ager habet passus ex CXXV, id est pedes CCXXV, cujus nebsura octies comparata miliarius fecit

Stagira, g.f. un oraş în hotarul Machidoniei în care s-au născut Aristotel şi de aici să zice Stagirites[3]

stagnatus,-a,-umaleşteiat,-ă, de starea lacului, undit afară

stagnantor, compl. Claudiani mai aleşteios,-ă, mai lăcos

stagno,-as mă facu aleşteu, facu lac

stagnum, g.m. aleşteu, lac, stare de apă

stalagmus, g.m. feali al zmalţului văpsîtori

stamen,-nis, g.n.

staminosus,-a,-um

stans,-tis, g.o. stătători,-re

stanneus,-a,-um de cusători

stannium, g.n. cusători

stapedes, g.m.pl. scară de şa; **alias: subex, ephippiarium**

staphias, g.f. iarba păduchelui; **alias: staphia agria**

staphyle, g.f. struguşor alb; **item**: cumpănă, măsură spînzurătoare

staphylinus, g.m. morcov, nap roşu sau galbăn

staphylodendros, g.f. numele unui lemn

Staphylus, g.m. fiiul lui Sithenus

staphys un lemn

Starcaterus, m.[4] numele unui împărat danienesc

Ştasæs, g.m. un filosof neapolitan următori lui Plato

Stasis, g.f. oraş persesc

Statanus, g.m. pă dumnezăul copiilor l-au ţînut cei de demult

---

[1] Recte: **g.m.**

[2] Scris: ţî.

[3] Scris: Стаџиритѣсь.

[4] Recte: **g.m.**

statarius,-a,-um stătători,-re, stătăcios,-ă, stătorealnic,-ă
stater,-eris, g.m. găraş de patru drachmuri
statera, g.f. cîntari, punt acaţători, punt cu lanţ fără de scară
stathmus, g.m. grajdi, sălaş; iarăş: loc de alergarea olăcariului 20[1] şi opt de miluri de pămînt itatlieneşti, /[320v] mai patru miluri de pămînt ungureşti face
statice, herbæ genus, Plinio
statilicum, g.n. feali al cîntariului, al puntului spînzurători; **item**: car mic, cocie
staticulus, g.m. modul jocului (măsura)
statim, adv. îndărat, mai, numaidecît
Statinæ, g.f.pl. secunda syllaba correpta ostroave în Campaniia, care s-au făcut într-un cutremur al pămîntului
statio, g.f. stare, vad de starea corăbiilor, stare de strajă, stare de şireag de oaste
stationalis,-e stătători în loc adevărat,-re, de stare de strajă
stationarii, g.m. stătători de strajă, pînditori de tabără
stationarius,-a,-um pînditori,-re, preveghietori, străjuitori,-re
stativa, g.n.pl. şant de tabără, tabără stătătoare în şanţ
statiuncula, g.f. şireguţ stătători de strajă, locşor mic, afară stătători
Statius Cælius, g.m. numele unui poetic comicus
stativus,-a,-um de stare adevărată, stătători în loc rînduit,-re
statones, g.m.pl. năroade hetrurieneşti în Ţara Italiei
Statoria, g.f. oraş hetrurienesc
stator, g.m. sluga oraşului, crainic, poroslou
statua, g.f. idol cioplit, boz turnat, stîlp rădicat în sus
statuaria, g.f. cioplire de chipuri, meşterşug de vărsarea stîlpilor
statuarius, g.m. cioplitori de chipuri, vărsători de idoli
statuarius,-a,-um de cioplirea chipurilor
statumen,-nis, g.n. proptea, răzmătură
statumino,-as proptescu, razmu, harăcescu
statuo,-is,-tui stau, istovăscu, săvîrşescu, rînduiescu, aşezu
statura, g.f. starea trupului, statul[2]
status,-us, g.m. stat, fiinţa, capul, suma lucrurilor
status,-a,-um stătut,-ă, stătăcios,-ă
statutum, g.n. lucru săvîrşit, istovit, rînduit
statutus,-a,-um rînduit,-ă, istovit,-ă
stearites, g.m. piiatră scumpă în faţa săului
steatoma, g.n. unflătură pă trup în care iaste umezire în floarea săului
stega, g.f. partea cu coperemînt a corabiei, loc acoperit, vizunie, surlă
stegestrum, g.n. işlic de paie sau căciula, coperiş de paie; postavă, jghiiab
stelæ, g.f.pl. stîlp, chip, cruce, stîlp în laturea căiei [sic!] rădicat în sus pentru pomenirea /[321r]
stella, g.f. stea
stellatura, g.f. înşelătură, facere
stellans,-tis, g.o stelitori,-re, strălucitori,-re
stellatus,-a,-um stelit, stelicios
stellifer,-a,-um purtători de steale,-re
stelliger,-a,-um idem
stellio, g.m. şopîrliţă cu spatele stelite cu firea vicleană; **item**: un paianjin de pămînt tărceat, **vulgo tarantula**
stelliomatus,-us, g.m. viclenire în preţ, în împărţire şi într-alalte aşezări
stello,-as stelescu
stemma,-atis, g.n. stemă, cunună, ţimir, seamnele celor dinaintea noastră, ţimirul seminţiei
Stennio, g.f., Bocatio, lib. 10, cap. 10 una dintre gorgonese, adecă dintre featele lui Forcus
Steator, g.m. un om au fost vîrtos, care au putut strîga tare în războiul Troadei, a căruia strîgare au întrecut chiuirea a cincizeci de oamini
stephanitæ vites, g.f. viţe de vie legate în chipul cununii
stephanoma, g.n. încununare
stephanoplocus, g.m. legători de cununi
Stephanopolis, g.f. vînzători de cununi
stephanus, g.m. coronă, cunună
stercorarius, g.m.,-a,-um de gunoi

[1] Scris cu slove.

[2] Şters: măsurare.

stercoratio, g.f. gunoire
stercoratus,-a,-um gunoit,-ă
stercoreus,-a,-um de gunoi
stercoro,-as gunoiescu
stercorosus,-a,-um gunoios,-ă
stercus,-oris, g.m. gunoi
Stercutius, g.m. numele lui Saturnus, căce că el au început ţarina a o gunoi
stereobata, g.f. talpă de stîlp, piiatră de supt stîlp sau trunchi
stereobates, g.f. idem
Stereontium, g.n. oraş nemţăsc
sterilesco,-is mă sterpăscu
sterilis,-e sterp,-ă, fără de sămînţă, fără poamă
sterilitas, g.f. sterpire, sterpiciune
stenax,-cis, g.o. trîntitor în pămînt, bătători de pămînt,-re, lăpădători jos, cal fără spinare
sterno,-is, stravi,-ere trîntescu jos, batu de pămîntu, aşternu jos, lovăscu de pămînt
sternuo,-is strănutu
sternutamentum, g.n. strănutare
sternutatio, g.f. idem
sternuto,-as strănutu, strănutezu
Sterope, g.f. o fată a lui Atlas; **alias: Asterope**
Steropes, g.m. o slugă a lui Vulcanus
sterquilinium, g.n. loc gunoios, grămadă de gunoi, groapă de gunoi
sterrhogonia, g.f. tămîie ţapănă, care leteneaşte o chiiamă malculum, căce că nu e găunoasă /[321v]
sterto,-is,-tui,-ere horcăiescu, horcăind dormu tare
Stesichorus, g.m. un poetic vestit liricusean
Stesimbrotus historicus fuit Tarsenis
Stehenelus, Campanei et Evadnes fillius
stibadium, g.n. scaun sau pat aşternut cu iarbă
stibas,-ados, g.f. pat
stibium, g.n. alabastru, văpseală[1] de aur, carea prea iaste bun spre curăţîrea ochilor
stibinus,-a,-um quod stibii colorem habet
stichus, g.m. vearş, stih
stigma, g.n. sămn, hier
stigmatias, g.n. pentru lotrie înhierat
stigmaticus,-a,-um înhierătoresc,-ă, înhierat, însămnat, spre care pentru lotrie cu sămnul l-au înhierat
stigmosus,-a,-um cu seamne încărcat,-ă, pre care pentru lotrie de multe ori l-au înhierat
Stilbon, g.n. steaoa Mercurius[2]
Stilico,-onis, g.m. socrul împăratului Honorius
stilla, g.f. picătură, gută
stillans,-tis, g.o. picători
stillatitius,-a,-um picători,-toare
stillatio, g.f. picare
stillatus,-a,-um picat,-ă
stillicidium, g.n. loc de picat, picătoare
stillo,-as picu
Stilpo,-onis un filosof megaressisean sau dascal înţelept la Megara
stimmi, g.n. în baia de rude roditoare piiatră lucie, care spre curăţîrea ochiiului iaste prea bună
stimulatio, g.f. strămurare, îmboldire, silire
stimulator, g.m. îmbolditori, strămuurători, silitori
stimulatrix, g.f. strămurătoare, îmbolditoare
stimulatus,-a,-um îmboldit,-ă, strămurărit,-ă
stimuleus,-a,-um de strămurărit, de strămurare
stimulo,-as strămurărescu, îmboldescu, silescu
stimulus,-i, g.m. bold, strămurare
stingo,-is stîngu
stinguo,-is idem
stipa, g.f.; vide: stupa, g.f. puzderie, colac de jup, cîlţ
stiparius,-a,-um de astupat, de vîrfu
stipatio, g.f. vîrîre, astupare împrejur
stipator, g.m. dărăbant crăiesc învîrtejitori împregiur
stipatus,-a,-um împrejur lepădat sau pus,-ă
stipondialis,-e idem quod stipendiarius,-a apud Sidon. de joldă, de leafă
stipendiarius, g.m. joldari, birnic, lifigiu
stipendiarius,-a,-um plătitori de dajde, de bir,-re, plătitori de joldă,-re /[322r]
stipendior,-aris pentru joldă, leafă slujescu, plată dobîndescu
stipendiosus,-a,-um joldari, slujitori în joldă,-re, slujitori în leafă
stipendium, g.n. leafă, plată, dajde
stipes,-idis, g.m.

[1] Şters: ghierdan.

[2] Scris: Маржуриусь.

Stiphelus, g.m. unul dintre ţentaurisuri[1], fiiul lui Ixion şi al Nubisei
stipis, g.m. bani culeş, strînşi, bani strînşi de la tot capul, bani de milostenie
stipo,-as astupu; iarăş: iau împrejur, stau împrejur
stips,-is, g.f. bani strînşi
stipticus,-a,-um vel stypticus,-a strîngători,-re, începători, astupători
stipula, g.f. jup de paie
stipulatio, g.f. prindere, facere de legămînt, de legătură
stipulatiuncula, g.f. prinzăturea, legămînţăl, legăturea
sticulator, g.m.[2] prinzători, făcători de legămînt, de legătură
stipulatus,-us, g.m. legămînt, legătură, prinsoare
stipulor,-aris mă prinzu, facu legătură sau legămînt, întrebu
stiria, g.f. picătură înghieţată
Stiropolis, g.f. oraş în Bithiniia, într-alt nume Pithiia
stirpesco,-is facu rădăcine, mă facu cocean
stirpitus, adv. de cocean, de rădăcină
stipo,-as, extirpo cu cocean, cu rădăcină cu tot rumpu afară, dezrădăcinezu
stirpo,-is, g.f. răsăritul seminţiei; **item**: rădăcina leamnelor, coceanul
stiva, g.f. cornu plugului
stlata, g.f. genus navigii inquit Festus neam al corăbiilor
stlatarius, g.m. purtători în corabia cu numele stlata
stlatarius,-a,-um de corabie purtat
stlembus,-a,-um gravis,-e ut tardus, Lucil. et Festo greu,-ea, molatec, încetatec,-ă
stlites, g.m. pro lies antiqui
stipus, g.m. bufnire cu suflare [sic!] bucei, pocnire
sto,-as, steti stau
stoa, g.f. umbrari, cerdac, foişor în care să primblă în vreame ploioasă
stoebe, g.f. feali al unii ierbi de mături
Stoechedes, g.m. pl. trei ostoave aprope de Masiliia
stoachas,-adis, g.f. nume de iarbă
stoice, adv. în chip stoicesc
stoici, g.m.pl. filosofi urători învăţăturei lui Zeno[3], carii în Athina într-o stoa, adecă într-un cerdac s-au învăţat
stoicida, g.m. patronimis masc. Juven. Stoicidæ fuerunt
stole, g.m. de tot fealiul de îmbrăcămînt, plaşcă, mintie, sucnă, rochie
stolatus,-a,-um cu sucnă, cu haină de cinste, de veşmînt de cinste /[322v]
stolide, adv. nebuneaşte, zeluzeaşte[4]
stolidus,-a,-um nebun, zelud, neînţelegători,-re, mechiiur, budulac,-ă
stolo,-onis, g.m. nuia de nici o treabă înstîlpată din rădăcina lemnului
stomacace, g.f. piiarderea gingiilor pentru care dinţii cad afară
stomachans,-ntis, g.o. îmbăsăotori, turburători, mînietori
stomachicus, g.m. durători de rînză
stomachor,-arismă îmbăsăozu, mă[5] mîniu, mă turburu
stomachosus,-a,-um îmbăsăos,-ă, turburăcios,-ă, mînios,-ă
stomachus, g.m. gîtlejul grumazului pă care mîncarea, băutura, mearge în rînză; iarăş: rînză, stomah
stomachus,-i, g.m. mînie, îmbăsăoare, băsău
stomachus,-a,-um de toată doftoriia stomahului
stomaticus,-a,-um căruia gura i-au perit, durători de gură,-re
stomona aşchie lăpoşată în chipul solzului, cu ciocanul de pre hier lovită jos
storea, g.f. rogojină
Strabo,-onis, g.m. chior întortochiiat; **item**: numele unui gheograf vestit
strages,-gis, g.f. perire, vărsare de sînge, trupuri tăiate, junghiiate
stragula, g.f. cergă, pocroviţă, pocroţ
strgulum, g.n. idem
stramen,-nis, g.n. pai, paie
stramentius,-a,-um de paie

[1] Scris: цантаурисури.
[2] Recte: **stipulator, g.m.**
[3] Scris: Зено.
[4] Scris: зелузѣще.
[5] Cuvîntul a fost adăugat ulterior de T. Corbea.

stramentum, g.n. paie
strmineus,-a,-um de paie
strangulatio, g.f. sugrumare, înecare
strangulatus,-us, g.m. idem
strangulatus,-a,-um sugrumat, înecat,-ă
strangulo,-as sugrumu
stranguria, g.f. încuiarea udului, curgerea picîndă
stratarius, g.m. şălari, înşălători
strategema, g.n. meşteşug de oaste chibzuit bine, marghiolie de oaste cinsstită
strategia, g.f. hătnogie
strategus, g.m. hătnog, căpitan
stratioteos, g.m. viteaz; iarăş: iarbă cu o mie de foi
stratioticus,-a,-um vitejăsc, ostesc, de oaste, de război
Stratius, g.m. un nume al lui Iupiter
Strato, g.m. numele unui împărat dintr-un oraş cu numele Sidon
Straton, g.m. numele unui filosof lampsacusean
Stratonice, g.f. fata împăratului Atrarches[1] de la Capadochiia
strator, g.m. înşălători de cai (puitori şeaoa), închingători, aşternători
stratum, g.n. strat, pat, procoviţă, frîngere de cale, călcare /[323r]
stratura, g.f. prăsărare, aştearnere
stratus,-a,-um presărat,-ă, aşternut,-ă, sămănat
strabula, g.n.pl. carne care o au jîrtvit idolilor în Umbriia
strena, g.f. dar de an nou
strenue, adv. ghizdăviţeaşte, viu
strenuitas, g.f. tărie, înviiare
strenus,-a,-um ager,-ă, ghizdav,-ă, cap, veasel,-ă
strepito,-as hodorogescu
strepitus,-us, g.m. hodorogire
strepo,-is,-pui hodorogescu, zîrnăiescu
stria, g.f. rîcătură, breazdă, ghizdăvie scobită în stîlpi, groapa fîşiilor
striatura, g.f. brezdişoară, dunguliţă în stîlpul cel ghizdav scobit
striatus,-a,-um scobit, săpat,-ă, cu brazde, cu dungi

[1] Scris: Атрарккась.

stribiligo,-nis, g.f. tîlcuirea neaşezată, scîrnavă a graiului
stricte, adv. strîmt
strictim, adv. pă scurt încleştînd (împreună prinzînd)
strictivus,-a,-um cu mîna cules,-ă, mănunchiiat,-ă
strictor,-oris, g.m. culegători de poame cu mîna
strictura, g.f. scînteaia hierului înfocat, cînd să loveaşte cu ciocanul
strictus,-a,-um strîmt,-ă, strîns,-ă, mănunchiiat,-ă şi tras afară,-ă
stridens,-tis, g.o. scrîşnitori[2], cronţăitori,-re
strideo,-es cronţăiescu, scrîşnescu[3]
strido,-is idem
Stridon, g.f. oraş au fost în marginea Ţării Horvăţăşti, patriia Svîntului Ieronimus
stridor, g.m. scrîşnire[4], cronţăire
stridulus,-a,-um scrîşnitori,-re[5], cronţăitori
striga, g.f. încărcare, grămadă cu frumoasă orînduială, scobitură, brăzditurâ
strigilecula, g.f. răzuitoare, ştergătoare de sudori, ţăsalnic
strigil,-is, g.f. ţăsală
strigicula, g.f. ţăsală, răzătoare
strigilo,-as, strigili rado ţăsălezu, ţăsălu
strigmentum, g.n. ţăsălare, răzuitură
strigones, g.m. dicti sunt densarum virium homines qui quasi in se constricti sunt oamini graşi, ţeapini
strigosus,-a,-um nemoştit,-ă, becisnicit,-ă, veştezit
stringium vel strigium un conteş şpaniolesc
stringo,-is,-xi,-ere strîngu, prinzu strîns
stringor,-oris, g.f. strînsoare[6], strîngere, supt dîns[7] împîngere
strio,-ias,-are rîcăiescu, scobăscu, taiu cu brazde, cu dungi
strito,-as et stribilo,-as est ægre consisto deabiia stau

[2] Scris: съкршнитори.
[3] Scris: съкршнеску.
[4] Scris: съкршнире.
[5] Scris: съкршнитори,ре.
[6] Cuvîntul e subliniat de T. Corbea.
[7] Scris: dî.

strix,-gis, g.f. pasăre de noapte, pasăre scrîşnitoare[1] noaptea; /[323v] iarăş: strigoaie umblătoare noaptea
strobilus,-is, g.m. cucuruz de brad, sămînţă crescătoare în brad
strobus, g.m. lemn strein cu miros frumos
stroma, g.f. procoviţă, covor
strombites, g.m. numele unii pietri scumpe
strombus, g.m. mealci de mare, scoică de mare încorjovăiată
Strongyle, g.f. un ostrov în Marea Egheum
stropha, g.f. viclenie tălpiză
Strophades, g.f. doao ostroave în Marea Ionium
strophe, g.f. întoarcere, marghiolie
strophiarius, g.m. cearşafari, **qui facit struphia** făcători de legători de piept, ţăsători de măfrămi
strophiolum, g.n. legăturea de piept, măfrămiţă
strophium, g.n. legătură de piept, veşmînt de giolgi strîngători de ţîţe, măframă
Strophius, g.m. împăratul Foţisei
strophos, g.m. duroare sucitoare de pîntece
stropus, g.m. podoabă de cap însămnătoare de popie, ţimir din işlicul popăsc
structilis,-e zidit,-ă, încărcat, grămădit,-ă, rînduit sau ziditori, grămăditori
structor, g.m. meşter de lemn, ziditori, clăditori; **item**: stolnic, împărţîtori de bucate
structura, g.f. zditură, clăditura, grămadă, alcătuială
strues,-is, g.f. grămadă de leamne
strufectarii, g.m. jîrtvitori de azme, de plăcinte
strufertarii, g.m.pl. jîrtvitori au fost supt lemnul cel trăznit cu smidă
struices, g.f.pl tot fealiul de ziditură, de clăditură, de facere
struma,-æ, g.f. guşă
strumaticus,-a,-um guşat,-ă
strumea, g.f. iarba-guşei, iarbă vindecătoare de guşă
strumosus,-a,-um guşat,-ă
strumula, g.f. guşuliţă, guşcioară
struo,-is,-xi,-ere zidescu, clădescu, grămădescu, alcătuiescu, rînduiescu
struppi, g.m.pl. cununi făcute din iarbă-spornică, care le-au pus la cap dumnezăilor, idolilor
strutea mala neam al gutuilor
struthio, g.m. pasăre struţ
struthiocamelus jivină sălbatecă cu arepi, pasăre struţ
struthiomela, g.n.pl. gutui
struthium, g.f. iarbă spumătoare
struthius, g.m. struţ (pasăre)
struthopodes, g.f. năroade fămeieşti indieneşti cu picioarele scurte care de pre scurtăciunea pasărilor să număsc vrăbii
struthos, g.m. vrabie
strychnon, g.n. strugurul-cîinelui
Strymon,-onis, g.m. o apă curgătoare care desparte Traţiia de Machiedoniia /[324r]
strymonius,-a,-um din apa Strimon
studeo,-es, studui nevoiescu spre dîns, învăţu, binevoiescu cuiva, osîrduiescu
studiose osîrduiţeaşte, cu nevoinţă
studiosus,-a,-um osîrdnic,-ă, nevoitori cu osîrdire,-re, învăţători
studium, g.n. osîrdie, nevoinţă, voie iubită spre ceva
stulte, adv. nebuneaşte, măzăceaşte
stultiloquentia, g.f. grai nebun, vorbă nebunească
stultiloquium, g.n. idem
stultitia, g.f. nebunie
stultus,-a,-um nebun,-ă
stupa, g.f. cîlţi, partea cea mai de jos a inului, puzderie
stiparius,-a,-um[2] de cîlţi
stupefacio,-is buiguiescu, nebunescu
stupefactus,-a,-um buiguit,-ă
stupefio,-is mă buiguiescu, mă zeluzescu
stupens,-tis, g.o. buiguitori
stupeo,-es,-pui îm lasu mintea, mă buiguiescu, mă zăticnescu
stupesco,-is mă zătăcescu, mă buiguiescu, mă tîmpăscu, mă facu tîmpav, zelud
stupeus,-a,-um de cîlţi
stupiditas, g.f. zătăcie, tîmpăşie, nebunie
stupidus,-a,-umnebun,-ă, tîmpav,-ă, zătăcit,-ă, măzac,-ă, buiguit,-ă

[1] Scris: скършнитоаре.

[2] Recte: **stuparius,-a,-um.**

stupor,-oris, g.m. nebunie, tîmpăşie, zătăcie, buiguire
stuprator, g.m. curvari, ruşinători de fămei
stupre, antiquissimi dixerunt pro turpiter grozav
stupro,-as pîngărescu cu dînsa greşăscu, cu fămeaie curvăscu
stuprosus,-a,-um curvari,-re
stuprum, g.n. curvie
Stura, g.f. gîrlă în Ţara Italiei
Sturii, g.m.pl. năroade lîngă Marea Frîncească
Sturium, g.n. ostrov în Franţiia
sturnatim, adv. în chipul graurului
sturnus, g.m. graur
Styella, g.f. un orăşel în Siţiliia
stygius,-a,-um de locul din iad cu numele Stix
stylobata, g.f. jghiebuleţ de lemn, postăvioară, albie mică; iarăş: talpă de stîlp
stylobates, g.n. idem
stylus, g.m. hir, stîlp, nuia de scris; iarăş: modul graiului şi al scrisoari
stymma, g.n.
stymphalis, g.f. fămeaie de la aleşteul Stimfalus
stymphalius,-a,-um den aleşteul Stimfalus
Stymphalus, g.m. un aleşteu în Arcadiia
stypteria, g.f. piiatră acră
stypticus,-a,-um strîngători,-re, astupători
Styra, g.f. un oraş în ostrovul Eubea, aproape de Caristus
styrax,-cis, g.m. un lemn din care curgea zama cea cu mirosul frumos, care în patică să chiiamă storax calamita
Styx,-gis, g.f. o apă sau loc în iad /^{324v} pă care să jură dumnezăii, **ut poetæ fingunt**
Suada, g.f. dumnezăiţa graiului împodobit; iarăş: amăgire cu voroavă dulce, dare de svat
suadela, g.f. dare de svat
suadeo,-as dau svat
sualternicum, g.n. feali al cleiului de lemn
suamet de la sineş, cu al său
suapte idem
suarius, g.m. porcari
suarius,-a,-um de porc
suasio, g.f. dare de svat
suasor, g.m. dătători de svat
suasorius,-a,-um de darea svatului, de dare de svat
suasus,-us, g.m. idem quod suasio dare de svat, îndrumare
suasus color idem quod pullus et impluviatus negru bălţat, sur
suatim, adv. porceaşte, în chipul porcilor
suave, adv. dulce
suaviatio, g.f. sărutare
suavidicus,-a,-um cu vorbă dulce, vorovitori dulce,-re
suaviloquens,-tis, g.n. idem
suaviloquentia, g.f. vorbă dulce, grai iubit
suaviloquus,-a,-um cu vorbă dulce, grăitori dulce,-re, cu grai iubit
suaviolum, g.n. sărutăturea
suavior,-aris dulce sărutu
suavis,-e dulce, iubit,-ă
suavitas, g.f. dulceaţă, iubire, dragoste
suaviter, adv. dulce, dulcitoreaşte
suavitudo, g.f. dulceaţă, iubire
suavium, g.n. sărutare dulce, dezmierdăciune
sub, præpositio, supt, dedesupt
subabsurde, adv. fără de loc, fără de cale
subabsurdus,-a,-um mai fără de loc, fără de cale
subacuso,-as pă ascuns sau spre oarecît pîrăscu
subacidulus,-a,-um în chip acru, ca cînd are hi acru
subacidus,-a,-um mai acru,-ă
subactio, g.f. lucrare, nevoire
subactus, g.m.; -us, idem
subactus,-a,-um bine lucrat,-ă, ogorît, arat,-ă, biruit,-ă, supt sine luat,-ă
subæratus,-a,-um înlăuntru de aramă
subæro,-as cu aramă ameastecu
subagito,-as dedesupt aru, rumpu, năcăjăscu, scuturu, clănţăiescu
subagrestis,-e mai mojicesc,-ă
subalaris,-e de supt arepi
subalbico,-as înălbăscu
subalbiidus,-a,-um în chip alb (plăviţ,-ă)
subalpinus,-a,-um de supt munte
subamarus,-a,-um amărăţăl,-ă
subaqueus,-a,-um de supt apă
subaquilius,-a,-um în faţă sură, bălţată, neagră
subaratio, g.f. arare dedeupt
subarator, g.m. arători dedesupt
subargutulus,-a,-um chibzuiţăl, chitiţăl
subargutus,-a,-um chitiţăl, înţelepcior
subaro,-as dedesupt aru

subarrogans,-tis, g.o. mîndrişor,-ă /[325r]
subarroganter, adv. mîndrişeaşte
subatio, g.f. mîrlire, părcire
subausculto,-as cu vîrful urechii ascultu
subbasilicanus,-a,-um qui libenter sub basilica spatiatur bucuros primblători în pridvorul, foişorul **basilica**
subbibo,-is,-ere bine beau, însum beau
subblandior,-is pîţîn linguşescu
subcærulus,-a,-um în chip vînăt
subcandidus,-a,-um albişor, albuleţ,-ă
subcenturio,-onis vicariuşul sutaşului, al doile după sutaş
subcerniculum, g.n. sîtă
subcesivus,-a,-um afară de alalte lucruri ale noastre lipsitoare
subcineritius panis pită coaptă supt cenuşă
subcingulum, g.n. cingătoare, brîu
subcissivus,-a,-um de la ceva rumpt, tăiat,-ă
subcoeno,-as dedesupt cinezu
subcontumeliose, adv. îmbăsăoţeaşte, dosădiţeaşte, cu dosadă
subcontumeliosus,-a,-um spre oarecît dosădicios,-ă
subcresoco,-is; vide: succresco,-is în sus crescătorescu
subscriptus,-a,-um[1] cu părul creţişor, spre oarecît cu părul creţ,-ă
subcrudus,-a,-um crudişor,-ră, cruduleţ,-ă
subcruentus,-a,-um pîţînel, oareşcît crunt,-ă, sîngerat,-ă
subcurator, g.m. pîrcălab al doile, purtători de grijă, sinde
subcustos,-odis, g.m. păzîtori de loc de pămînt
subcutaneus,-a,-um de supt piiale
subdebilitatus,-a,-um slăbit spre oareşcît,-ă
subdebilitus,-a,-um slăbit spre oareşcît,-ă
subdelego,-as lucrul cel spre mine bizuit (nădăjduit) spre altul îl nădăjduiescu
subdialia, g.n.pl. loc slobod de supt ceri de primblat
subdialis,-e de de supt ceri slobod
subdifficilis,-e greulean,-că
subdititius,-a,-um dedesuptu-i luat,-ă, nuderept, neadevărat,-ă
subditivus,-a,-um supt altul luat,-ă, supus,-ă
subditus, g.m.[2] iobag, dedesuptu-i supus
subditus,-a,-um supt altul luat,-ă, supus,-ă
subdiu, adv. zîoa
subdivalia, g.n. idem quod subdialia loc slobod, de supt ceri
subdo,-as supuiu, puiu dedesupt[3]
subdoceo,-es,-cui învăţătorescu
subdole, adv. vicleneaşte
subdolus,-a,-um viclean,-ă, tălpiz,-ă
subdubito,-as pă seamne mă îndoiescu
subduco,-is,-xi,-ere tragu, iau samă, furu
subductarius,-a,-um trăgători în sus,-re, rădicători în sus,-re
subductio, g.f. tragere în sus, rădicare; iarăş: lucru de samă
subdulcis,-e can dulce /[325v]
subedo,-is mănîncu, rozu
subeo,-is,-ii,-vi mă supui, mărgu supt dîns, mărgu într-îns
suber,-eris, g.m. ştejari filos
subereus,-a,-um de lemn de filos
suberro,-as pă dedesupt pribegescu, buduşescu
subex ephippiarius, g.m. scară de şa
subfervefacio hierbu oareşcît, cîtvaş
subfervefactus,-a,-um încălzît,-ă
subfervefio,-is mă fierbu oareşcît, cătvaşile
subfibulum, g.n.; sive: suffibulum măframă cu copce în patru cornuri
subfrigide, adv. frigşorel, recişorel
subfrigidus,-a,-um recişor,-ă, frigşorel,-ea
subgrandis,-e mărişor,-ă, buiecel,-ea
subgravis,-e greuşor, greulean, atîrnăţăl,-că
subgrunda; sive: suggrunda postava coperişului casei care ploaia de pre zîd, de pre pareate departe o leapădă
subgrundatio, g.f. idem
sub hæc supt aceastea, după aceastea
subhasto,-as aruncu spre cochievechire
subhorridus,-a,-um zburliţăl,-ă, cumpliţăl, groaznicel
subjaceo,-es supt dîns zacu
subjacto,-as zvîrlescu, aruncu
subiculum, g.n. qui semper flagris subjicitur
subjector, g.m. viclenitori, supuitori, supt dîns puitori, luotori

[1] Recte: **subcrispus,-a,-um.**

[2] Scris: **subditus,-a,-um**; corectat prin suprascriere.

[3] Scris: dedesuptuiu.

subjectus,-us, g.m. supunere, punere dedesupt
subigatrix, g.f. silitoare
subigo,-is silescu, iau, mă închinu, rumpu, astupu, meastecu, scobăscu
subjicio,-is supuiu, închinu, îndată spre dîns răspunzu
subjicito,-as supuitorescu, puitorescu supt dîns, aruncu supt dîns
subimpetro,-as pă ascunsu dobîndescu
subimpudens, g.o. can obraznic,-ă, can chip neruşinat,-ă
subinanis,-e can deşărt, în chip de săc
subinde, adv. îndată după aceaea, aciiaş-aciiaş
subinfluo,-is curgu într-îns
subingero,-is pă ascuns puiu într-îns, înlăuntru aducu
subinsulsus,-a,-um spre oarecît fără gust, fără jmac, neînvăţat
subintelligo,-is can înţelegu, spre oarecît înţelegu, supt dîns şi în mijloc înţelegu
subinvideo,-es can pizmuiescu
subinvisus,-a,-um can urîţăl,-că, spre oarecît can urîcios,-ă
subinvito,-as spre oarecît întărtu, can aţîţu
subirescor,-aris mă can mîniiu, spre oarecît mă mîniiu, /[326r] oarecît mă mîniiu
subis, g.f. o pasăre care oaole vîlturilor le sfărîmă în cuib cînd nu sînt acasă
subitaneus,-a,-um năprasnic,-ă, de fără veaste
subitarius,-a,-um idem
subito, adv. de năprasnă, fără de veaste, de sîrg
subitus,-a,-um năprasnic,-ă, de sîrguire năprasnică, fără veaste
subjugalis,-e jugari,-re, de ham, înjugat, înhămat
subjugis,-e idem
subjugator, g.m. închinători, plecători supt biruinţă
subjugo,-as biruiescu, închinu, facu de să închină, plecu în jos
subjunctio, g.f. adaogere, punere spre dîns, punere după dîns
subjunctivus,-a,-um adaogători,-re, dătători spre dîns,-re, puitori după dîns,-re
subjungo,-is,-xi,-ere adaogu, puiu spre dîns, puiu supt dîns, supuiu
sublabor,-ereis închitinel curgu, mă trecu
sublabro,-as îmbunu înlăuntru
sublate trufăşaşte, înălţăţeaşte, den sus
sublateo,-es supt ceva mă pitulu
sublatio, g.f. rădicare în sus
sublatus,-a,-um rădicat în sus,-ă
sublego,-is în locu-i alergu, locul cuiva aşezu
sublego,-is furu, culegu pă ascuns
sublestus,-a,-um slab,-ă, becisnic, scobit,-ă, blăstămat,-ă, moale
sublevo,-as rădicu în sus, ajutorescu, ajutu
sublica, g.f. grindă, stîlp bătut în apă, picior de pod
sublicium, g.n. idem
sublissus pons, g.m. pod de lemn
subligaculum, g.n. nădrag, izmeane, cămăşoi
subligar, g.m. idem
subligo,-as legu, dedesupt legu
sublime sus, înăţtăţeaşte
sublimis,-e înalt,-ă
sublimitas, g.f. înălţime
sublimiter, adv. înălţăţeaşte, înalt
sublimo,-as înaltu în sus, slăvăscu
sublino,-is,-vi et -livi can ungu, pîţînel can ungu
sublicio, g.f. ungere, mînjire
sublividus,-a,-um în faţă vînătă; **idem**: can pizmaş,-ă
sublucanus,-a,-um de demineaţă, de mîine demineaţă
subluceo,-es spre oarecît strălucescu, can luminezu
sublucidus,-a,-um can luminos,-ă
subluco,-as deasele ramuri de crîng le taiu jos, facu curătură, curăţăscu
subluo,-is spălu afară, spălu
subluridus,-a,-um nărîmzat,-tă
sublustris,-e spre oarecît luminători,-re, strălucitori,-re
subluvies,-ei, g.f. lături, zoaie, gunoi
submergo,-is,-mersi,-ere acoaperiu, covîrşescu, prăpădescu /[326v]
submersio, g.f. covîrşire, afundare, acoperire, prăpădire
submerus jumătate amestecat, can ameastecat
subminia, g.f. conteş roşu
subministrator, g.m. slujitori, dătători
subministro,-as slujescu, dau acolo, întinzu, tinzu
submisse smeriţeaşte, încet, smerit
submissim, adv. idem

submissio, g.f. smerire, slobozîre în jos
submissus,-a,-um smerit,-ă, lăsat, slobozît în jos,-ă
submitto,-is,-si slobozu supt dînsul, lapădu jos, smerescu, trimiţu în jos
submoleste, adv. spre oarecît greu, cu greutate
submolestus,-a,-um mai greu,-ea
submoneo,-es spre oarecît îndemnu, candemnu
submorosus,-a,-um can posomorît,-ă, mai cu voie de iad, cu voie grea
submotor, g.m. luotori, gonitori
submoveo,-es,-ovi,-ere gonescu, mişcu, alegu
submurmuro,-as mormăiescu, murguiescu
subnăscor,-eris mă crescu în sus
subnecto,-is,-xui închieiu, încopcezu, îmbăierezu, spînzur spre dîns, legu în sus
subnego,-as,-ere can tăgăduiescu
subnervo,-as slăbăscu
subniger,-a,-um can negru,-ă, negrui
subnitor,-eris mă proptescu, mă razmu
subnoto,-as scriu în sus, însămnezu
Subnovis nume de loc adevărat în Roma
subnubilus,-a,-um întunecat,-ă, can noros,-ă, în chipul nuorului
subo,-as mîrlescu
subobruo,-is sfărîmu, întorcu în sus
suboscoenus,-a,-um mai spurcat, can spurcat,-ă
subobscurus,-a,-um întunecat,-ă, îmbăznat,-ă
subodiosus,-a,-um mai urîcios,-să, can urîcios,-ă
suboffendo,-is,-ere spre oarecît vatămu, can bîntuiescu
suboleo,-is,-lui spre oarecît mirosăscu, mirosîcios sîntu
suborior,-oriris răsaiu, mă scolu în sus, mă facu
suborno,-as împodobăscu, laudu; **item**: vundeva pă a[1] tainã slobozu
subpallidus,-a,-um gălbîi, can galbăn,-ă, gălbănatec,-ă
subpinquis,-e grăsuliu,-e, grăşcior,-ă
subsudet, imper.; vide: suppudet can ruşine iaste
subrancidus,-a,-um can rînced,-ă, can veaşted,-ă, can putred
subraucus,-a,-um can amuţît, can ştirit,-ă, amuţîtori,-re
subrectus,-a,-um derept stătut,-ă, îndereptat,-ă, înţăpănat,-ă
subremigo,-as vînslescu, corăbiiescu
subrepo,-is,-psi pă ascuns mă tîrăscu
subreptio, g.f. furare, tîrîre, pă dedesupt /^{327r}
subreptitius,-a,-um furat,-ă
subreptito,-as supt dîns sau pă dedesupt mă tîrăscu
subrideo,-es zîmbăscu
subridicule rîzătoreaşte
subrigo,-is,-ere înţepinezu în sus, îndereptezu în sus
subriguus,-a,-um spre oareşcît apos,-ă, umed,-ă, can jilav
subripio,-is,-pui,-ere furu, ducu furiş, zmucescu furiş, răpăscu furiş
subrogo,-as în loc aşezu
subrostrarius, g.m. homo otiosus sub Rostris desidens, Æl. ad. Cic. Lib. 8 îndeletnicul în Roma supt foişorul casei oraşului, care loc l-au chiemat Rostra
subrubeo,-es roşescu
subrubicundus,-a,-um roşitori,-re, can roşu,-ie, spre oarecît roşu,-ie
subrufus,-a,-um roşiiatec,-ă
subrumo,-as aplecu, dau de supt
subrupus, g.m. miel sugători
subruo,-is,-ere din rădăcină întorcu afară, sfărîmu jos
subrusticus,-a,-um can mojic,-ă, can prost, can mocan
subrutillus,-a,-um în faţă roşie-galbănă
subsalsus,-a,-um can sărat,-ă
subsamnatio, g.f. batjocurire
subsanmo,-as batgiocurescu, îngînu
subscribo,-is,-psi dedesuptu-i scriu; **item**: ţîu cu dîns
subscriptio, g.f. scriere dedesupt, înţeleagere cu dîns una, ţîneare cu dîns
subscriptor, g.m. scriitori dedesuptu-i, cu scrisoarea întăritori
subscudes, g.f. chingi de lemn, care să pun pîntre crăpături la uşi şi la grinzi şi la alte
subsecius,-a,-um et subsecivus rumpt de la ceva,-ă, tăiat,-ă
subseco,-as,-cui din jos spre oarecît can taiu
subsecundarius,-a,-um de al doile rînd, al doile rîndari,-să

[1] Şters: ceva a.

subsellium, g.n. scaun de jos
subsentio,-is,-ere can sîmţu
subsequor,-eris îndată după dîns mă urmezu, mărgu
subsero,-is,-sevi dedesupt samănu, sădescu
subservio,-is slujescu, îngăduiescu, folosăscu
subsessa, g.f. leşuială, şireag răpştitori afară din leşuire
subsessor, g.m. leşuitori, leşealnic
subsideo,-es,-edi şăzu jos, mă aşezu jos
subsidiarius,-a,-um de ajutorit, ajutători,-re
subsidior,-aris ajutu, ajutorescu
subsidium, g.n. ajutori
subsido,-is mă slobozăscu jos, mă scazu, mă prăpădescu jos, şăzu jos
subsigno,-as dedesupt însămnezu
subsilio,-is,-ire fugu în sus, saiu
subsilles, g.f.pl. de her alb şine au fost întru facerea jîrtvei
subsimilis,-e can aseamine /[327v]
subsimus,-a,-um lat,-ă, neated,-ă, lăpoşat,-ă
subsistentia, g.f. aşezarea, starea cuiva
subsisto,-is,-ere stau, mă aşezu
subsolanus, g.m. vînt de la răsărit
subsortior,-iris iarăş aruncu sorţi
subsortitio, g.f. iarăş aruncare cu sorţi
substantia, g.f. jivină, stare, fire, fiinţă
substantialis,-e de stare, de fiinţă, fiinţos,-ă
substantialiter, adv. cu fiinţă, stătătoreaşte, în chip de stătut
substantivus,-a,-um stătători în sine,-re
substerno,-is dedesupt aşternu
substillum, g.n. vreame noroasă picătoare înaintea ploiei sau după ploaie; iarăş: nevoia udului, zăprire, meargerea picînd
substituo,-is într-alt loc îl stau, spre locul cuiva mai dinainte aşezu
substitutio, g.f. stare într-alt loc
substo,-as dedesupt stau, supt dîns stau, rămîiu cu stare bună, stătătoreaşte rămîiu
substramen, g.n. dedesuptul vitei, patul, aşternutul
substratus,-us, g.m. aştearnere dedesupt, strat dedesupt
substricuts,-a,-um împreună strîns,-ă
substringo,-is împreună strîngu
substructio, g.f. punere dedesuptu lui, punere de temei
substruo,-is,-ere puiu temei, dedesuptu-l zidescu, clădescu
subsultim, adv. săritoreaşte, fugitoreaşte
subsulto,-as saiu, fugu
subsum dedesupt sîntu
subsuo,-is dedesupt cîrpăscu, cosu
subsurdus,-a,-um surdatec,-ă, can surd,-ă
subtal, g.n. ex sub et talo compositum, Sipont. groapa deşartă a piciorului şi mînei
subtegmen, g.n. tort
subtegulaneus,-a,-um de de supt coperiş, de cărămidă
subtendo supt dîns aşternu, dedesupt întinzu
subtento,-as pă ascuns ispitescu
subtenuis,-e supţîreluş,-ă
subtepidus,-a,-um căldişor,-ă
subter, præpositio supt, dedesupt
subtercutaneus,-a,-um de de supt piiale
subterduco,-is mă furu pre mine, pă ascuns scapu, de la cineva mînu
subterfluo,-is curgu pă dedesupt
subterfugio,-is pă ascuns scapu, mă furu pre mine, mă depărtezu
subterlabor,-eris scapu
subterlinio,-is colo şi colo ungu
subtermeo,-asdedesuptu-i mărgu, supt mărgu
subtero,-is,-ere zdrobăscu, sfărîmu /[328r]
subterraneus,-a,-um de supt pămînt
subtertenuo,-as tocescu, supţiiezu
subtero,-is puiu după dîns, ţăsu lîngă dîns
subticeo,-as tacu
subtilis,-eascuţît,-ă, sîmcios,-ă, supţîre, moale, chitit,-ă, înţelept,-ă, cu minte bună, isteţ
subtilitas, g.f. supţiiare, isteţie, înţelepţie, minte bună
subtiliter, adv. cu minte ascuţîtă, isteţeaşte
subtimeo,-as cam temu
subtraho,-is tragu, furu
subtristis,-e can trist,-ă
subtritus,-a,-um zdrobit,-ă, tocit,-ă
subtundo,-is sfărîmu, frîngu, zdrobăscu, pisăzu, batu, lovăscu
subturpiculus,-a,-um grozăvior,-ră
subtrupis,-e can grozav,-ă
subtus, præposi. vel adv. potius supt, supt dîns
subucula, g.f. dulamă, cămeaşă
subuculatus,-a,-um cu dulamă
subvectio, g.f. ducere în sus

subvecto,-as ducătorescu în sus
subvectus,-us, g.m. ducere în sus, purtare, cărare
subveho,-is,-xi,-ere ducu în sus, caru, portu
subvenio,-is viu într-ajutori, ajutu
subvenitur, imper. Cicero
subventaneus,-a,-um vîntunros, găunos, deşert,-ă, săc
subvento,-as într-ajutori viitorescu
subverbusta, g.f. id est verubusta în frigare arsă, în frigare pîrlită
subvereor,-eris mă can shiescu, mă can temu
subversio, g.f. întoarcere în sus, sfărîmare
subverso,-as sfărîmitoriescu, întorcătorescu în sus
subversus,-a,-um întors,-ă, învîrtit în sus,-ă
subverto,-is,-ere învîrtescu în sus, întorcu, sfărîmu, aruncu
subverteribus Sueton., Varro. numele unui loc usebit în Roma
subvexus,-a,-um ţuguiat,-ă
subviridis,-e can vearde, spre oarecît vearde, verdeatic
subula, g.f. sulă
subulcus, g.m. porcari, păscători de porci
subulo,-onis fluieraş; iarăş: cerbuleţ căruia încă nu i-au crescut coarne
subvolo,-as sus sau în jos zboru (cu arepile)
subvolvo,-is,-ere din jos în sus prăvălescu, învăluiescu
Subur, g.m. oraş din Ţara Şpaniolească
suburbana, g.n.pl. hotştaturile afară de oraş
suburbanitas, g.f. vecinime de hotştat
suburbanum, g.n. maier afară de oraş de cetate
suburbanus,-a,-um din hotştat, de aproape de oraş, de cetate /[328v]
suburbium, g.n. hotştat, odăi, maiere împregiurul cetăţii sau oraşului
suburo,-is,-ssi can arzu, arzu pîţîntel
Suburra, g.f. vicus Romæ numele unii uliţe în Roma
suburranus,-a,-um den uliţa Suburra
subvulturius,-a,-um vîltoratec, în chipul vîlturului, răpitori,-re
succedaneus,-a,-um următori în loc,-re
succedo,-is,-ssi înlăuntru mărgu, mărgu supt dîns; **item**: în locul cuiva mă stau; **item**: bine şi noroceaşte îm cade lucrul
succendo,-is,-di,-ere aprinzu
succenseo,-is mă mîniiu pre dîns
succensus,-a,-um aprins,-ă, ars,-ă
succentor, g.m. cîntători de temei sau de bassus
succenturatus,-a,-umaltul stătut în locul celui ieşit de supt sutăşie,-ă
succerda, g.f. căcat de gligan, căcat de porc
succerno,-is,-crevi alergu, desparţu
successa,-orum întoarcerea norocului, umblarea striştei, sorţilor, noroc bun
successio, g.f. urmare după ceva, noroc bun
successive, adv. următoreaşte, unul după altul, cu urmare unul după altul
successor, g.m.[1] următori după dîns
succcesus,-us[2] meargere afară, lucru următori, sfîrşitul la ceva, bun sau rău
succesus,-a,-um mărs afară,-ă, obîrşit,-ă, mărs în svîrşit,-ă, mai înainte mărs
succida, g.f. idem quod succedaneus lînă tunsă de iznoavă, lînă nefăcută
succidaneæ hostiæ dicebantur quæ secundo laco cædebantur
succidaneus,-a,-um idem quod succedaneus,-a,-um care omul au obicinuit a pune în locul vreaunui lucru mai dinainte
succidia, g.f. slănină sărată spînzurată în sus, din care, cînd iaste lipsă, au obicinuit a tăia bucăţi
succido,-is cazu supt dîns, dedesupt, mă răstornu pentru dîns
succido,-is,-ere taiu dedesupt, taiu
succidus,-a,-um zămos,-ă, umed, jilav
succidaneus,-a,-um plecători spre cădeare,-re, de căzut
succincte, adv. pă scurt
succinctorium, g.n. legătoare dinainte, haină dinainte
succinctus,-a,-umîncins,-ă, strîns împreună,-ă, scurt,-ă, legat,-ă
succineus,-a,-um idem quod succinus de clei (de pă lemn)
succingo,-is,-xi încingu, legu în sus
succingulum, g.n. cingători, brîu, cingătoare /[329r]
succino,-is,-ere dedesupt cîntu
succinum, g.n. clei de lemn

---

[1] Recte: **successor, g.m.**
[2] Recte: **successus,-us**.

succinus,-a,-um de clei
succipio,-is iau, priimăscu, prinzu
succisivus,-a,-um care de la lucrul cel lipsitori să rumpe, să taie
succlamatio, g.f. strîgare cu tăceare
succoeruleus,-a,-um idem quod subcoeruleus,-a,-um can vînat,-ă
succolo,-as iau pă grumazi-m, grumazii îi puiu supt dîns sau dedesupt
succortrilla, g.f. dictio est penitus obsoleta glăsişor sumeţos, cu sunet mare
succosus,-a,-um zămos,-ă, umed,-ă, jilav,-ă
succresco,-is mă crescu, dedesupt crescu, în loc mă rodescu
succuba, g.f. curvă zăcătoare supt bărbat, curvă
succubi, g.m. demones dicuntru qui sub humana specie corporibus assumtis se viris subjiciunt, sicut incubi qui mulieres ineunt
succubus, g.m. culcători supt dîns, dedesuptu-i
succula, g.f. vel succulæ machinæ posteucă, unealtă rădicătoare, învîrtitoare, vîrtej
Succulæ, g.f.pl. vel suculæ stea, sămn în capul sămnului cu numele Bou
sucumbo,-is,-bui cazu supt dîns, dedesupt, mă biruiescu
succurro,-is,-rri ajutu, alergu spre ajutori
succus,-i, g.m. umezeală
succusarius ut succor equus cal trîntitori
succusator, g.m. idem
succusatura, g.f. scuturare, zdrobire, trîntire
succuso,-as zdroţăiescu, batu, scuturu jos
succussor, g.m. trîntitori, cal scuturători, zdrotăitori
succussus,-us, g.m.[1] scuturare, zdrozăire [sic!], trîntire, lăpădare jos, aruncare
sucutio,-is,-ssi[2] trîntescu, lapădu jos, aruncu jos, lovăscu jos, zdroptăiescu, scuturu
suctus,-us, g.m. sugere, supt
sucula, g.f. purcel, purcea
sudabundus,-a,-um asudători,-re
sudariolum, g.n. măfrămiţă ştergătoare de sudori
sudarium, g.n. maframă de şters, basma
sudatio, g.f. asudare
sudator, g.m. asudător
sudatorium, g.n. baie de zoaie, scăldătoare de zoiuri
sudatorius,-a,-um asudători,-re
sudatrix, g.f. asudătoare
sudatus,-a,-um asudat,-ă
sudes,-is, g.m. toiag pîrlit, măciucă pîrlită
sudificus,-a,-um curăţîtori,-re
sudis, g.f. un peaşte cu gust bun, mare /[329v]
sudo,-as asudu; iarăş: zmucescu vîrtos (lucrezu)
sudor, g.m. sudoare, asudare
sudum, g.n. ceri senin fără de nori
sudus,-a,-um frumos,-ă, curat,-ă, senin,-ă
sueo,-es pro svesco,-as mă deprinzu, mă obicinuiescu
sueres bucăţi de pecie de porc
suesco,-is mă deprinzu
Suessa, g.f. oraş în Campaniia
Sueriones, g.m.pl. năroade în Galiia Belghienească
suetus,-a,-um deprins,-ă, obicinuit,-ă
Suevi, g.m.pl. năroade nemţeşti
Suevia, g.f. ţînut al Ţării Nemţeşti
Suevus, g.m. gîrlă în Ţara Nemţască
suffarcinatus,-a,-um împlut,-ă, plinit,-ă, încărcat,-ă
suffarcino,-as împlu, îndes sau cu strantele învăluiescu
suffaraneus, g.m.[3] care poartă făina în tabară
Suffenus, g.m. un poetic nebunatic au fost, de sine iubitori, de pre care tot mîndrul şie încrezut **Suffenus** îl zic
suffero,-ers,-tuli portu, rabdu, pătimăscu
suffertus,-a,-um împlut, plinit,-ă
suffervefacio,-is înhierbintezu oareşcît, hierbu oareşcît
suffervefio,-is mă înhierbintezu, mă hierbu
sufferveo,-e,-ui[4] mă can hierbintezu, mă can hierbu
suffes,-eris, g.m. pîrgari mare **lingua punica**
suffibulum, g.n.; sive: subfibulum, vestis genus bainâ albă cu copce acoperitoare pă cap şi pă grumazi
sufficienter, adv. de ajiuns, destul

[1] Recte: **succusus,-us, g.m.**
[2] Recte: **succutio,-is,-ssi.**
[3] Recte: **suffarineus, g.m.**
[4] Şters: **adv.**

sufficio,-is,-evi destul sîntu, ajungu; **item**: în locul celui mai dinainte aşezu, supt dîns pui, acolo tinzu
suffigo,-is,-xi,-ere înhigu în sus, acăţu în sus
suffimen,-nis, g.n. afumare
suffimentum, g.n. idem
suffimio,-is,-ivi,-ire afumu[1]
suffiscus,-i, g.m. taşcă, pungă
suffitio, g.f. afumare
suffitor, g.m. afumători
suffitus,-us, g.m. afumare
suffitus,-a,-um afumat,-ă
sufflamen, g.n. legătoare de roată (piiadecă), care nu lasă roata să să învîrtească cînd mearge carul la coborîş
sufflamino,-as împiiadecu roata, sau cu prăjina o oprescu, slobozîdu-mă la vale
sufflatio, g.f. suflare în sus
sufflatus,-us, g.m. idem
sufflavus,-a,-um gălbănatec,-ă
sufflo,-as suflu, înflu
suffocatio, g.f. sugrumare
suffoco,-as sugrumu
suffodio,-is,-di pă dedesupt şezu
suffosio, g.f. săpare pă dedăsupt /330r
suffossus,-a,-um pă dedesupt săpat,-ă, scobit,-ă
suffrænatio, g.f. spunerea afară a înţelesului, scrierea afară, o înţeleagere [sic!], ajutori de bunăvoinţă
suffragator, g.m. spuitori de înţeleagere, scriitori afară, bine văditori
suffragatorius,-a,-um de o înţeleagere, de bună vădire
suffraginosus,-a,-um ut suffraginosus equus cal slăbănog, cal la vine strîcat, cu oase moi
suffragium, g.n. buna vădire, spunerea afară, (scriiarea) a voiei-m şi a înţelesului mieu
suffrago,-inis, g.f. vînă afară strîmbată a picioarelor vitelor celor dindarăt
suffragor,-aris înţelesulu-m îl spui, bine vădesc ceva, prinzu lîngă dînsu, afumu
suffrenatio, g.f. tarea încleştare a pietrilor de zidit
suffrico,-as frecu în sus, razu
suffringo,-is,-egi,-ere frîngu
suffrio,-ias sfărîmu, facu fărămituri
suffugio,-is,-ugi fugu dedesuptu-i, fugu
suffugium, g.n. loc de mîntuire, de nădeajde
suffulcio,-is,-vi proptescu, razmu
suffultus,-a,-um proptit,-ă, răzmat,-ă
suffumigo,-as dedesupt afumu, puiu fumu supt ceva
suffundatus,-a,-um funduluit, întemeiat, turnat, vărsat,-ă
suffundo,-as[2] puiu temei
suffundo,-is,-udi vărsu dedesuptu-iu, supt dîns tornu
suffuror,-aris furu
suffusio, g.f. vărsare spre dîns, turnare dedesupt
suffusus,-a,-um vărsat supt dîns, turnat dedesupt,-ă
sugeo,-es,-xi; vide: sugo sugu
suggero,-is,-gessi dătătorescu, slujitorescu; **item**: dau într-îns, suflu într-îns
suggestio, g.f. dare înlăuntru, dătătorime
suggestum, g.n. scaun de spus cazaniia
suggestus,-us, g.m. idem
suggillatio, g.f. învînătare cu lovirea, sudalmă
suggillo,-as cu lovirea învînăţăscu; **item**: pă cineva pă ascuns îl hulescu, în veaste-i, în nume-i vatămu
sggredior,-eris[3] mărgu pă ascuns, furiş mărgu dedesuptu-i
suggrundă
suggrundatio, g.f. care lapădă dăpartea [sic!] apa de pă pareate
suggrundiæ, g.f. pl. idem
suggrundo,-as
sugillatio, g.f. et sugillo indecl, sunt cum sugillo et sugillatio
sugillatus,-a,-um lovit,-ă, defăimat,-ă
sugo,-is,-xi,-ere sugu
sui et ejus derivatium suus,-a sunt pronomina reciproca /330r
suiile, g.n. purcăreaţă, staur de porci
suiillus,-a,-um den porc, de porc
suinus,-a,-um idem
sulcatim, adv. din breazdă-n breazdă, brăzdeaşte
sulcator, g.m. brăzdători, făcători de brazde, arători
sulcatus,-a,-um brăzdat,-ă

[1] Scris: amumu.

[2] Şters: **-udi**.

[3] Spaţiu liber în text.

sulco,-as brăzdezu, facu breazde
sulculus, g.m. brezdişoară
sulcus,-i, g.m. breazdă, groapă[1], groapă de sădit; iarăş: ascuţît, lung,-ă, **unde busu-lcus,-a,-um** îndoit,-ă, despicat,-ă, cu doao ramuri
Sulla, g.m.[2]. pro Sylla, g.m. numele unui boiari mare rimlenesc
sullautatio,-is,-ire id est pro scripturio vel Syllæ prescriptionem imitor pohtescu, mi-e dor a face în chipul Sillei
Sulmo,-onis, g.m. oraş al Ţărei Italieneşti în care s-au născut poeticul Ovidius
sulmonensis,-e sulmonean,-că, den oraşul Sulmo
sulphur,-uriş, g.m. piiatră-pucioasă
sulphuraria, g.f. baie de piiatră-pucioasă
sulphurata, g.n.pl. lumînare de piiatră-pucioasă
sulphuratio, g.f. piiatră-pucioşare, facere cu pucioasă
sulphuratus,-a,-um pucios,-ă, de piiatră-pucioasă
sulphureus,-a,-um de pucioasă, de piiatră-pucioasă
sultis pro si vultis, veteres dixere deaca va place
sum, es, est sîntu, eşti
sumanalia, g.n.pl. dicuuntur ciba farinacea in modum rotæ facta colaci rotaţi, pită cu găuri rotată
sumen, g.n. pîntecele cel cu ţîţe al porcilor
summa, g.f. summă
summasumarum, g.n.[3] summa numerelor, summa tuturor
Summanus, g.m. id est Pluto împăratul din iad Pluto
summarium, g.n. summa vreaunui lucru
summarius, g.m. cel din sus, care va întru toate să fie cap
summarius,-a,-um de summă
summates, g.n.pl. căpetenii
summatim, adv. a summa sumeaşte, după summă
summatim, a summus căpeteneaşte, în chipul căpeteniilor celor mari
summatus,-us, g.m. căpetenie, domnie de căpetenii, vrednicie
summe, adv. prea cu asupră
summergo,-is idem quod submergo covîrşescu, acoaperiu, căptuşescu
summisse, adv. smeriţeaşte, cu smerire
summissim, adv. idem
summissio, g.f. idem quod remmissio
summissus,-a,-um seve submissus,-a smerit
summitas, g.f. vîrf, înălţime, munte
summoenium, g.n. peştere au fost a curvelor lîngă ziduri
summo, adv. idem quod summe
summopere, adv. prea cu asupră /[331r]
summula, g.f. summuliţă, sumşoară
summum, g.n. lucru prea mare
summus,-a,-um prea mare, mai din sus, mai înalt,-ă
summuto,-as schimbu
sumo,-as,-is sumsi iau prinzu, iau în sus
sumptifacio,-is chieltuiescu
sumptio, g.f. înainte luare
sumptito,-as luotorescu
sumptuarius,-a,-um de chielciug
sumptuose cu chielciug, de prisosînţă
sumptuosus,-a,-um cu chielciug, de prisosînţă, scump,-ă
sumptus,-us, g.m. chielciug, chieltuială
sumptus,-a,-um luat,-ă
Sunium, g.n. un munte în marginea Atticei supt care adevărat într-acestaş nume orăşel iaste
suo,-is, sui,-ere cosu, cîrpăscu
suppelectionarius,-a,-um de scule, de odoară de casă
suppellex,-cis, g.f. sculă, unealtă, odor de casă
super, præpositio serviens accusativo et ablativo desupra, spre, prea cu asupră
superabilis,-e biruincios,-ă, întrecăcios,-ă
superabundo,-as prea cu asupră prisosăscu
superaddo,-is,-didi,-ere pă desupra dau
superalligo,-as,-are desupra legu spre dîns
superamentum, g.n. mai mult de tribuinţă, rămăşită
superans,-tis, g.o. biruitori, întrecători,-re
superatus,-a,-um biruit,-ă, întrecut,-ă
superbe mîndru, cu mîndrie
superbia, g.f. mîndrie
superbibo,-is după bucate beau
superbificus,-a,-um făcători de mîndrie,-re

[1] Scris: gropă.
[2] Scris: **g.f.m.**; corectat prin ştergere.
[3] Recte: **summa summarum, g.n.**

superbiloquentia, g.f. grăire cu mîndreaţe, grai mîndru
superbiloquus,-a,-um grăitori mîndru,-re, grăitori sus,-re
superbio,-is,-vi mă mîndrescu
superbiter, adv. mîndru
superbus,-a,-um mîndru,-ă; **item**: vestit,-ă, numit,-ă
supercalco,-as desupra calcu
supercerno,-is,-ere cernu desupra, dîrmonescu, cazu
supercido,-is,-ere desupra cazu[1], cazu[2] spre dîns
supercilliosus,-a,-um mîndru,-ă, sprîncenat,-ă, sprîncenos,-ă
supercillium, g.n. sprînceană; **item**: mîndrie
superclaudo,-is,-ere desupra încuiu, închizu
supercontego,-is desupra acoaperiu
supercorruo,-is,-ere desupra spre dîns surpu
supercresco,-is prea cu asupră crescu în sus
supercubo,-as desupra mă culcu, spre dîns mă culcu
supercurro,-is,-curii,-ere desupra spre dîns alergu
superdico,-is desupra spre dîns zîcu
superdito,-as desupra spre dîns puiu, spre dîns dau /[331v]
superduco,-is,-ere desupra sau de sus ducu spre dîns
superedo,-is după mîncare mănîncu, spre bucate iarăş mănîncu
superemineo,-es pre alţii îi întrecu, îi biruiescu
supererogo,-as mai mult dau, împarţu, cît nu sîntu datori
superexurro,-is,-ere mai afară alergu de tribuinţă; iarăş: departe alergu afară
superexto,-as pre alţii desupra sîntu, întrecu
superfero, superferre desupra spre dîns ducu
superficiarius, g.m. care zideaşte pă pămîntul altuia de pre care apoi dă năiem
superficiarius,-a,-um de faţa cea[3] din sus
superficies,-ei, g.f. faţa cuiva
superfit, imper. pro super sit îndărăt iaste, rămîne, iaste înapoi
superfloresco,-is spre altul înflorescu, de sus spre dîns înfloresciu
superfluitas, g.f. prisosînţă
superfluo,-is prisosăscu
superfluus,-a,-um prisosîtori,-re, mai mult de tribuinţă
superfoeto,-as după fătare şi după luare în zgău iarăş fătu, în zgău priimăscu; **hinc: super-foetatio,-uos in desypodibus et leporibus maxime contigit**
superfroaneum, g.n. pro supervacaneo, Sidonius et Apollinarius usurpant
superfore a rămînea, a fi
superfulgeo,-es de sus strălucescu, fulgescu
superfundo,-is spre dîns tornu
superfusus,-a,-um desupra spre dîns turnat,-ă, de sus spre dîns plinit,-ă
superfuturus,-a,-um rămîitori, fiitori,-re
supergero,-is,-ere spre dîns aruncu, plinescu, tornu
supergradior,-eris mărgu spre ceva, umblu pă dîns
supergredior,-eris idem
superi, g.m.pl. cereştii
superjaceo,-is,-ere de sus spre dîns lapădu
superjecto,-as pă dîns mă aruncu, mă aruncu desupra
superjectio, g.f. de sus lăpădare pă dîns
superjectus,-us, g.m. de sus aruncare spre dîns
superjicio,-is spre dîns lapadu
superilligo,-as de sus spre dîns legu
superillinio,-is desupra ungu
superimpendens,-tis spre dîns spînzurători,-re, spre dîns următori
superimpendeo,-es spînzuru în jos, de sus pre [sic!] ceva spînzuru în jos
superinpendo,-is,-ere de sus spre dîns chieltuiescu, chieltuiescu
superimpono,-is desupra puiu, spre ceva
superincido,-is cazu desupra spre dîns, cazu spre dîns
superindico,-is desupra spuiu
superinduco,-is,-ere desupra spre dîns aducu
superinduo,-is,-ere desupra mă îmbracu, /[332r] îmbracu
superingero,-is,-ere desupra spre dîns încarcu, grămădescu, plinescu, împlu

[1] Şters: ploiu; corectat prin scriere deasupra rînului.
[2] Idem.
[3] Şters: dintăi.

superjincio,-is,-ci[1] desupra spre dîns aruncu, lapădu
superintego,-is desupra spre dîns acoaperiu, spre dîns căptuşescu
superintono,-as desupra spre dîns hodorogescu, tornu, hurduiescu
superinungo,-is,-ere spre dîns ungu, desupra spre dîns ungu
superior,-us mai de sus
superjumentarius, g.m. călăraş, floandăr, mînători de vite, comişăl
superlacrymo,-as desupra spre dîns lăcrămăzu
superlatio, g.f. rădicare în sus, de desupra aducere spre dîns
superlativus,-a,-um pă desupra ducători,-re, rădicători mai în sus,-re
superlatus,-a,-um pă desupra adus,-ă
superliminare, g.n. prag de sus
superlino,-is,-ere desupra ungu, ungu
supermando,-as după roadere rozu
supermeo,-as prea mărgu
supermico,-as desupra tuturor strălucescu
supernas,-atis, g.n. de colo de desupra
supernato,-as desupra, pă dîns înotu
supernatus,-a,-um după alalţii născut,-ă, pă dîns crescut,-ă
superne, adv. de colo de desupra, de desupra, de sus
supernumerarium, g.n. desupra numărului
supernus,-a,-um de sus, de desupra
supero,-as scapătu desupra, biruiescu; **item**: sîntu, adecă sîntu, trăiescu
superobruo,-is ploupăscuu [sic!], acoaperiu, calcu jos, păşescu înlăuntru
superpendeo,-es spînzuru desupra, desupra stau acăţat
superpingo,-is desupra iarăş pă dîns scriu, zugrăvăscu
superpondium, g.n. desupra pintului[2]
superpono,-is puiu desupra
superrado,-is,-ere razu desupra, razu faţa la ceva
superrogo,-as desupra spre dîns rogu; iarăş: întrebu
superscendo,-is mărgu desupra
superscribo,-is desupra pă dîns scriu
supersedeo,-es lucrul mieu cel început înapoi îl lasu, lasu
supersilio,-is,-ire saiu desupra
superspargo,-is,-ere presăr desupra
superspergo,-is,-ere idem
superstans,-tis stătători desupra,-re
superstagno,-as mă zăpuşescu desupra, mă undescu desupra, curgu desupra
supersterno,-is,-ere desupra aşternu /[332v]
superstes,-is, g.n. care încă trăiaşte, custă, adecă fiitori custători,-re, vieţuitori sănătos,-re
superstitio, g.f. cinstire de dumnezău vicleană, farmăc, teamere mare
superstitiose, adv. fărmăcătoreaşte
superstitiosus,-a,-um fărmăcăcios,-ă
superstito,-as adevărat sîntu, încă sîntu cu sănătate
supersto,-as stau desupra, desupra cuiva stau
superstruo,-is desupra zidescu, clădescu
supersum,-es sîntu desupra, trăiescu, custu, prisosăscu
supervacaneus,-a,-um înzădarnic,-ă, în hăiabă, nefolosîtori
supervacuo fără de folos, în zădar
supervacuus,-a,-um înzădarnic,-ă, nefolosîtori, fără de folos
supervado,-is,-ere trecu dincolo, mărgu de ceaea parte printr-îns
supervagor,-aris în zădar cici şi colea buduşescu; iarăş: nefolosîtoare ramuri amu
superveho,-is tragu desupra, portu spre dîns, caru
supervenio,-is fără de veaste sosăscu, fără de nădeajde mă întîlnescu
superventus,-us, g.m. venire spre dîns (ajungere), sosîre acolo
supervestio,-is desupra îmbracu, înveşmîntezu
supervivo,-is vieţuiescu, trăiescu desupra
superungo,-is desupra ungu
supervolito,-as zboru desupra
supervolo,-as zboru desupra
supervolvo,-is,-ere desupra învăluiescu, desupra prăvălescu spre dîns
supinatus,-a,-um cu obrazul întors desupra, pă spate
supien, adv. pă spate, cu faţa în sus, leneşaşte
supino,-as culcu pă spate, cu obrazul întorcu în sus

---

[1] Recte: **superinjecto,-is,-si.**
[2] Scris: pintaului.

supinor,-aris mă răstornu pă spate, mă întorcu cu obrazul în sus
supinus,-a,-um culcat pă spate; **item**: îndălătnic,-ă, leaneş,-ă
suppallidus,-a,-um can galbăn,-ă
suppar,-aris, g.m. mai într-o potrivă, can păreachie
supparasitor[1]**,-aris** mă linguşescu
supparum, g.n. conteş strîmt dedesupt
supparus, g.m. idem
suppedaneum, g.n. dicitur id quod pedibus subjicitur dum sedens pre care omul şezînd îş pune picioarele, podnojie
suppeditatio, g.f. slujire acolo
suppedito,-as slujăscu
suppeditor,-aris, idem
suppellecticarius,-a,-um de unealtă de casă, de odor de casă, /[333r]; **vide: suppellecticarius,-a,-um**
suppellex,-cis, g.f. sculă de casă, odor; **vide: suppelex**
suppello,-is,-ere gonescu desupra sau supt
suppetiæ, g.f.pl. ajutori
suppetior,-aris ajutu
suppeto,-is în taină sau vicleneaşte ceiu
suppetit in tertia pesona significat in promtu est de faţă iaste; **item sufficit**: ajunge, destul, destul iaste
suppilo,-as,-are ducu furiş, furu
supplantatio, g.f. înşelare
supplantator, g.m. înşălători
supplanito,-as sădescu dedesuptu-i, cu zvîrlirea piciorului, cu zvîrlirea grosului zvîrlescu, aruncu, scapu jos; **item**: înşălu
supplementum, g.n. peatec, împlutură, împleare
suppleo,-es în loc pă altul aşezu
supplex,-cis, g.o. rugători cu smerenie,-re
supplicari imperso. pro supplicationes fierei
supplicassis pro supplicaveris legitur apud Plautum
supplico,-as cu smerenie mă rogu
supplodo,-is,-si,-ere bufnescu afară, puşcu
supplosio, g.f. bufnire afară, puşcare
suppoenitet, imper. îm can bănuiescu, îm can pare rău
suppono,-is,-sui supuiu, puiu supt dîns
supporto,-as portu, caru
suppositio, g.f. supunere, punere dedesupt
suppositicius,-a,-um falcă, viclean, viclean pus în loc adevărat
suppositus,-a,-um supus,-ă, pus supt cineva, cu vicleşug[2],-ă
suppositor, g.m. schimbători cu vicleşug, puitori pă vicleanul în loc bun
suppostrix, g.f. fămeaie vicleană puitoare în loc bun
suppostus,-a,-um vicleneaşte supus,-ă
suppresio, g.f. ascundere, furişare; iarăş: batere jos, călcare jos
suppressus,-a,-um călcat jos,-ă, împresurat, prăpădit,-ă, ascuns,-ă
supprimo,-is,-ssi,-ere ascunzu, prăpădescu, împresoru, ascunzu
suppromo,-is,-ere înainte iau
suppromus, g.m. chielari
suppullulo,-as după dîns încolţăscu
suppudet, imper. mi-e can ruşine
suppum, g.n. idem fuit antiquis quod supinum culcat pă spate
suppuratio, g.f. curăţîre, curăţîre de puroiuri, puroire
suppuratorius,-a,-um curăţîtori,-re, muietori de bube, puroitori
suppuratum, g.n. bubă, zgaibă
suppuratus,-a,-um puroiat,-ă, copt,-ă
suppuro,-as puroiescu, facu puroi
supputo,-as taiu, curăţăscu de cranguri; **item**: număru, chitescu, gîndescu /[333v]
supra, adv. desupra, sus
supra, præpositio serviens accusativo pă, spre
supradictus,-a,-um sus zîs,-ă, de sus zîs
suprapositus,-a,-um desupra pus,-ă
suprascriptus,-a,-um desupra scris,-ă
supreme, adv. pă urmă
supremus,-a,-um prea de sus, de pă urmă
sura, g.f. peaştele pulpei
surculaceus,-a,-um can chipul ramurilor de altuit, can de altuit
surcularis,-e stufos,-ă
surcularius,-a,-um stufos,-ă, de tufuliţă
surculatus,-a,-um quod soriculatus în multe feaţe, tărceat, pestriţ,-ă

[1] Şters: g.m.

[2] Scris: viclejug.

surculo,-as rămurealele ceale fără de folos le curu jos, curătorescu, căţăii
surculose, adv. cu stuf, cu tufşoară
surculosus,-a,-um care are multe ramuri de altuit, stufos, crăngos,-ă
surculus,-i, g.m. stîlpare de altuit, pos, nuia de altuială
surdaster,-ra,-um surdişor,-ă
surde, adv. surdeaşte
surdeo,-es sîntu surd
surdesco,-is mă asurzăscu
surditas, g.f. asurzîre
surdus,-a,-um surd,-ă
surgo,-is,-rexi mă scolu; **item**: crescu
Surgum, g.n. oraş nemţăsc
surpiculum, g.n. coşsniţă
surrectus,-a,-um; sive: subrectus îndereptat în sus, tins afară
surogo,-is pro durgo,-is mă scolu în sus
Surrentum, g.n. oraş al Ţărei Italieneşti
surrepo,-is; vide: subrepo furiş pă dedesupt mă tîrăscu
surreptitius,-a,-um de tainã furat,-ă
surreptus,-a,-um furiş dus
surrigo,-is,-xi rădicu în sus, înţepinezu
surripio,-is furu, ducu furiş
surrogo,-as în locul altuia aşezu
sursum, adv. sus
surus, g.m. măciucă, toiag
sus pro sursum accipitur in compositione ut suspicio,-is mă uitu în sus, cautu în sus
sus, suis, g.m. porc, rîmători
Susa, g.f. oraş mare al Persiei
Susa,-orum, g.n.pl. idem
susceptio, g.f. priimire, luare la sine
susceptor, g.m. priimitori, sprijinitori; **item**: naş, tată de botezu
susceptum, g.n. priimire, sprijinire
susceptus,-a,-um priimit,-ă, sprijinit,-ă
suscio,-is,-ire pro scio, cognosco, anti. ştiu, cunoscu
suscipio,-is priimăscu, sprijinescu, iau spre mine /[334r]
suscitabulum, g.n. deşteptători, îndemnători; **item**: iască, scăpărătoare de foc, sculători
suscito,-as scolu, deşteptu, pomenescu
suscudes, g.m.pl.; vide: subscus chingă de lemn la grinzi
Susiana, g.f. ţînut împrejurul oraşului Susa
susinus,-a,-um de crin
suspectio, g.f. prepus, prepunere
suspecto,-as privăscu în sus, cautu în sus
suspectus,-us, g.m. privire în sus, căutare
suspectus,-a,-um la care iaste prepunere, prepuicios,-ă
suspendo,-es spănzuru sus
suspendiosus,-a,-um spînzurat sus,-ă, acăţat,-ă
suspendium, g.n. spînzurare în sus
suspendo,-is,-di,-ere acăţu sus, spînzuru
suspensio, g.f. neadeverire
suspensura, g.f. spînzrare, acăţare sus
suspensus,-a,-um spînzurat sus,-ă, spînzurători sus,-ă; **item**: neadevarat,-ă
suspicans, g.o. parti. prepuitori,-re, îndoitori de dîns
suspicax,-cis, g.o. prepuicios,-ă, prepuitori,-re
suspicio,-onis, g.f. prepunere
suspicio,-is,-xi cautu în sus, mă uitu în sus; **item**: mă miru, cinstescu
suspiciose, adv. cu prepus, cu prepunere
suspiciosus,-a,-um prepuicios,-ă, prepuitori,-re
suspicor,-aris îm prepui
suspirandus,-a,-um vreadnic spre oftare, spre suspinare,-ă
suspiratio, g.f. oftare, suspinare
suspiratus,-us, g.m. idem
suspiriosus,-a,-um gîfîitori, care ia suflet cu anevoie, suspinos,-ă
suspirium, g.n. oftăciune, suspin
suspiro,-as suspinu, oftezu; **item**: prea pohtescu
susquedeque în jos şi în sus, sau în sus sau în jos, nu bagu samă
susquedeque faro de obşte ţîu a fi, pîţîn gîndescu cu dîns, nu foarte bagu samă
sussilio,-is,-ire; vide: subsilio saiu în sus, fugu
sustendo,-is,-di, Salust. puiu leaş, leşuiescu, supt cineva furiş pentru pricina înşălăturei puiu ceva, leapădu
sustentaculum, g.n. proptea, razmă
sustentatio, g.f. aşteptare, apestire
sustento,-as ţîu, proptescu, razmu, hrănescu; **item**: suferiu, paţu
sustollo,-is,-stuli rădicu în sus
susum, pro sursum apud antiquos, Cato

susurro,-as şoptescu
susurro,-onis, g.m. hulitori, pă ascuns, defăimători
susurrum, g.n. oftare, suspin
susurrus, g.m. oftare
sutates, g.m.pl. Plauti si modo /[334v] **vere est lectio** curăţîtori de ciobote, cîrpaci, vărgîu de ciobote
sutela, g.f. ţigănie, viclenie, tălpiziătură
suterna, g.f. meşterşug de ciobotorie, casă de lucrat la ciobote
sutilis,-e cusut,-ă
sutor, g.m. vărgîu, argăsîtori, ciobotari
sutorius,-a,-um argăsîtoresc, de vărgîu, ciobotăresc,-ă
sutrina, g.f. argăsărie, casă de argăsît, de făcut ciobote
sutrinus,-a,-um de casa de lucrat la ciobote
Sutrus, g.m. Cato. numele unui elefant au fost
sutura, g.f. coasere, cusătură, cîrpire
suus,-a,-um al său, a sa
Syagra, g.f. ţînut ţiliţienesc
Syagros, g.m. numele cel mai dincolo al Araviei
syaros, g.m. cîine vînătoresc gonitori de gligan
Sybaris, g.f. un oraş în Ţara Grecească cea Mare; **item**; o gîrlă lîngă acest oraş
sybarissare, epulari cu mare pompă a ospăta
Sybaritæ, g.m.pl. năroadele înţeleapte sibariteneşti
sybaritis, g.f. sibariteancă, fămeaie din Sibaris
Sybota, g.f. un ostrov împotriva Lavcadiei
sycaminea, g.f. mur, lemnul murul
Sycaminon, g.n. un oraş în Feniţiia; **item**: mură
Syce, g.f. ostrov cătră Asiia, aproape de Efes
sycites, g.m. o piiatră scumpă, faţă-i iaste ca a zmochinei; **item**: o băutură care o au făcut din vin şi din zmochine
sycomorus, g.f. mur (lemn)
syeon, g.m. zmochină
sycophanta, g.m. năpăstuitori, hulitori
sycophantia, g.f. năpaste, minciună
sycophantiose, adv. năpăstuitoreaşte, vicleneaşte
sycophantizo,-as năpăstuiescu, viclenescu
sycophantor,-aris viclenescu, năpăstuiescu, pîrăscu strîmb
sycosis, g.f. buba zmochinei
Sycusa, g.f. un ostrov în Marea Egheumului împotriva Efesului
Syderis, g.m. o apă curgătoare în hotarul caspuseanilor şi hircanuseanilor
sydus,-eris, g.m. stea, sămn acaţători din steale; **vide: sider**
Sydra, g.f. un oraş asienesc în ţînutul Iscariei
Syene, g.f. oraş în hotarul Eghipetului şi Ethiopiei
Sygaros, g.f. ostrov araviesc
Syla, g.f. un munte în Lucaniia
Sylla, g.m. un boiari rimlean din seminţiia de demult a ştipiuseanilor
syllaba, g.f. încleştarea slovelor, sillavă
syllabatim, adv. pă sillave
syllanion, g.m. un cioplitori de chipuri vestit care pă nimea dascal n-au avut /[335r]
syllaturio,; vide: sillaturio bucuros aş face în chipul Sillei
syllepsis, g.f. încleştare, cînd graiul cel mai vreadnic pă ceale mai de jos îl [sic!] cuprinde într-una
syllogismus, g.m. vorbă rînduită cu pricini, dintru care să urmează ceva la aiave
sylva, g.f. pădure, branişte
Sylvanus, g.m. dumnezău de pădure
sylvaticus,-a,-um pădureţ,-ă, de pădure
sylvesco,-is mă pădureţăscu, mă facu de pădure
sylvester,-stris,-stre et hic et hæc sylvestris et hoc sylvestre pădureţ,-ă
Syllvia, g.f.quæ et Rhea et Illia, Numitoris fillia numele Illiei, mumei lui Romulus
sylvicola, g.m. lăcuitori în pădure
sylvicutrix,-cis, g.f. lăcuitoare în pădure
sylvifragus,-a,-um sfărîmitori de pădure, ca vîntul
sylviger,-a,-um purtători de pădure,-re, roditori de pădure
Sylvius, g.m. Ascanii filius, Æneæ nepos[1] fiiul lui Ascanius, nepotul lui Eneas, de pre care pre tot împăratul albanienesc îl chiiamă Silvius
sylvosus,-a,-um păduros,-ă
sylvula, g.f. păduriţă, pădure mică
Syma, g.f.; sive: Sime,-es ostrov carienesc

[1] Şters: **filius.**

symæthius,-a,-um den apa Simethus
Symætus,-i, g.m. gîrlă în Siţiliia
Symbari, g.m.pl. năroade salbatece vîrtoase, supt muntele Araviei lînga apa Nilus
symballata, g.n.pl. tol, sucman, conteş lînos
symbolum, g.n. rînd, sămn; **item**: zîsă scurtă, împodobită
symbolus et symbola, m.[1] **masc. et foem. eadem leguntur significatione**
Syme, g.f. ostrov carienesc, **quæ et Syma**
symmachia, g.f. oştire dempreună
symmachus, g.m. oştitori împreună; **item**: numele cîtorva oamini căpetenii
symmetria, g.f. starea a trupului cu furmă direaptă cu bună măsură
symmoniacus, g.m. o iarbă streină cu trei foi
symmoniacum, idem
symmista, g.m. soţiie dintr-aceaeaşi svinţeanie, soţ preoţăsc
symmistes, g.m. idem
sympathia, g.f. duroare cu dîns, purceadere firească, milostivire pentru dîns, facere de milă
symmhonia, g.f. sunare aseamine întru cîntare, asămănare; **item**: nume de iarbă
symphonicus,-a,-um împreună sunători,-re
symphreatides, g.m.pl. carii cu aceaeaşi apă de fîntînă trăiescu, dintr-o fîntînă poartă apă
symmphyton, g.n.
symphonium, g.n. vas de vin au fost /[335v] în chipul păharului întru jirtvire
Symplegades, g.f. doao ostroave la Bosforu Traţienesc
symplegas, g.f. încleştare
symplegma, idem
symposiarcha, g.m. capul ospăţului (nuntei)
symposiastes, g.m. soţ de ospăţ
symposium, g.n. ospăţ
sympotes, g.m. soţ băutori împreună
sympsalma, g.n. sunare de obşte întru cîntare
sympuvium, g.n. idem quod sympinium vas de vin de jirtvă
syn împreună; **cum præpositio extra compositionem inusitata apud Latinos**
synæresis, g.f. tragere împreună
synagoga, g.f. săbor, adunare, sinagoga
synnalæphe, g.f. Latine compressio, conju-nctio perirea sillavei sau slovei pă urma cuvîntului sau topirea împreună cu cea următoare
synanche, g.f.
synathroismos, g.m. grămădirea, încărcarea împreună multor cuvinte spre înţeleagerea unui lucru
syncategorema, g.m. împreună însămnători
syncategorematicus,-a,-um de însămnarea împreună
syncerastum, g.n. toată bucată aţîţată, fieştece hrană
syncere, adv. curat, întreg
synceritas, g.f. curăţenie
synceriter, adv. curat
syncerus,-a,-um curat,-ă, întreg,-ă
synchronus,-a,-um de o vreame, dintr-aceaeaş vreame
synchysis, g.f. turburare împreună, vorbă turburată
synciput, g.n. întîia parte a capului
syncope, g.f. Latine concisio cînd din mijlocul graiului să ia ceva afară (să scoate)
syncrisis, g.f. punerea împreună a doaor lucruri usebitoare; **ut**: bătut duce pă nebătut, tu dincolo şi eu dincoace, tu azvîrleşti şi eu lovăscu
syndicus, g.m. procator împreună mîntuitori; **item**: orătoriul oraşului înaintea craiului (căpeteniei)
synecdoche, g.f. mod cuprinzători de înţeleagere, cînd vreao parte să zice ci lucrul întreg să înţeleage, iarăşile cînd lucrul întreg să numeaşte, ci numai o parte să înţeleage
synecdochicus cu cuprindere, într-una, încleştăţeaşte
synechon, g.m. ţiitori împreună
synedrus, g.m. şezător de un scaun, svatnic
synephebi, g.m.pl. tinerei deşteptati, copilandri
synephites, g.m. o piiatră scumpă care iaste atît de albă ca laptele, într-alt nume **galactites**
Synesius, g.m. un filosof creştin /[336r] pentatolisean care apoi s-au pus piscup în Ptolemai

[1] Recte: **g.m.**

syngrapha, g.f. zapis
syngraphum, g.n. idem
Synnada, g.f. civitas minoris Phrygiæ. Plin.
synochitis, g.f. o piiatră scumpă cu care (precum ţîn cei îndrăciţi) sufletele morţilor le chiiamă afară şi pînă într-o vreame le pot ţînea
synodia, g.n.pl. meargere împreună, vorovire împreună
synodicus,-a,-um săboresc,-ă
synoditæ, g.m.pl. soţiile de cale ale băraţilor
synodontites, g.m. piiatră scumpă roditoare în capul peaştelui sinodos
synodos, g.m. un peaşte într-al căruia cap ca aceasta piiatră să rodeaşte
synodus, g.f. săbor, adunare
synonyma, g.n.pl. graiuri multe însămnătoare un lucru
synonimia, g.f. figura quæ communio nominis interpretatur
synopsis, g.f. tragere împreună, summă scurtă
syntagma, g.n. culeagere împreună, rînduire, aşezare
syntaxis, g.f. idem
syntecticus,-a,-um veştejit,-ă, deshăţat,-ă
synteresis, g.f. ţiitori de samă spre ceva împreună
syntexis, g.f. slăbiciune, dezhăţare
synthema, g.n. punere împreună; **item**: vorbă scurtă; **item**: mintie scurtă, conteş
synthesis, g.f. idem
syntomia, g.f. Latine concisio tragerea înţelegăcioasă în summă scurtă a lungii vorbe
Syphax,-cis, g.m. împăratul Numidiei
syrracusius,-a,-um siracusean,-că
Syracusæ, g.f.pl. oraş în Siţiliia supt muntele Pachinus
syracusanus,-a,-um siracusean,-că, din Siracusa
syracusius,-a,-um idem
Syria, g.f. Ţara Siriei
syriacus,-a,-um sirienesc,-ă
syricus,-a,-um idem
syringa, g.f. fluier, bucin
syringites, g.m. piiatră scumpă roditoare în mare, înlăuntru găunoasă, ca fluierul
syrinx,-cis, g.f. bucin, fluier
Syriscus, g.m. coş de ţînut zmochinele
Syrissa, g.f. sirineancă
Syrissus,-a,-um siriian,-că
syrites, g.m. piiatră scumpă roditoare în băşica lupului
Syrius,-a,-um siran,-că
syrma, g.f. coada rochiilor fămeieşti
syrmatophorus, g.m. care coada (poalele) rochiei fămeieşti după jupîneasă aduce, ca să nu să şlepenească
Syrna, g.f. oraş în Hersoneus
syrophoenices, g.m.pl. năroade asieneşti
Syrsigraris, g.f. muma lui Darius[1] /[336v]
Syrtes, g.f.pl. doao locuri pericioase de vînslit în Africa, pentru îngrămădirea într-una a năsîpului
syrus vel sirus, g.m. groapă de grîu
Syrus, g.m. siriian
Syrus, g.f. un ostrov ionienesc
syssitia, g.f. mîncare împreună, ospatare
syntole, g.f. scurtare, cînd să scurtează sillava cea lungă

[1] Scris: Davius.

T

TA

Tabæ, g.f. un oraş în Ţiliţiia

tabanus, g.m. streachie, gîndac veninat, gonitori de vită

Tabareni, g.m.pl. năroade din Pontus, **qui et tiberæni**

tabefacio,-is coleşăscu, uscu, veştejescu

tabella, g.f. tăbliţă

tabellarius,-e tăblesc,-ă, de table

tabellarius, g.m. purtători de răvaşuri (cărţi), olăcari; **item**: logofăt, notarius

tabellio,-onis, g.m. Justinianus logofăt, diiac, scriitori

tabeo,-es,-bui coleşit, săc, veaşted sîntu

taberna, g.f. casă, sălaş, lăcaş, cîrcimă, boltă neguţătorească, cămară

tabernaculum, g.n. lăcaş, şopron, umbrari de frunză

tabernarius, g.m. precupăţ, cufari, neguţători

tabernarius,-a,-um neguţătoresc, de precupăţ, lucru de jos

tabes,-is, g.f. săcare, uscare, veştezire, coleşire

tabes quod proprie tabum nominant puroi, scîrnăvie, stoarcerea băloasă, putredă a cărnii roase

tabesco,-is mă săcu, mă mistuiescu, pieiu, mă veştejescu

tabidus,-a,-um uscat,-ă, săc,-ă, coleşit, veştezit

tabificus,-a,-um săcători, uscători,-re

tabitudo, g.f. idem quod tabes uscăciune, săcare, săcăciune

tablinum, g.n. loc de obşte ţiitori de răvaşuri (de cărţi), cănţălariia oraşului

Tabor, g.m. un munte în Galileea

Tabraca, g.f. oraş în Asiia cea mai Mică

tabula, g.f. tablă

tabularis,-e de tablă, tăblesc, de scîndură

tabularium, g.n. casă de ţînut răvaşurile (cărţile)

tabularius, g.m. logofăt, diiac, scriitori, notarius

tabulata, g.n.pl. podime, scîndurime, pardoseală

tabulatio, g.f. scîndurire, podire, căptuşire cu scînduri

tabullatus,-a,-um[1] scîndurit,-ă, cu scînduri căptuşit,-ă

tabulo,-as scîndurescu, cu scîndură căptuşescu

tabum, g.n. uscăciune, coleşire, veştejiciune, săcare

Taburnus, g.m. un munte în Campaniia în care să rodesc mulţi maslini /[337r]

Tacapa, g.f. un oraş africesc

Tacape, g.f. idem

tacendus,-a,-um tăcătorealnic,-ă

tacens,-tis, g.o. tăcători,-re

taceo,-es tacu

tacite, adv. cu tăceare, tăcînd, pă ascuns

tacitum, g.n. lucru pă ascuns

taciturnitas, g.f. tăcămînt, tăceare mîlcomă

taciturnulus,-a,-um adjectivum diminutivum Apul.

taciturnus,-a,-um tăcut,-ă, tăcători, cu vorbă pîţînă

tacitus,-a,-um tăcători,-re, tăcut, mîlcomitori,-re

Tacitus, g.m. orator mare al împăratului Adrian, căruia polecra-i iaste **Cornelius**

tacitus,-a,-um tăcut

tactici, g.m.pl. Vegetius rînduitori de şireaguri de război

tactio, g.f. atingere, pipăire, lovire

tactus,-us, g.m. atingere

tactus,-a,-um atins,-ă, lovit,-ă, pipăit

tæda, g.f.; vide: teda brad răşinos; **item**: făclie, lumînare de vînt

tædet, imperso. mi s-au urît, mi-e urît

tædiosus,-a,-um urît,-ă

tædium, g.n. urîre, supărare

tædulus, g.m. urît

Tænarus, g.m.pl. Tænara, g.n. un deal aproape de Spartha sau un loc sub dealull Malca unde iaste o groapă mare şi o peştere adîncă, îmbăsnată, care cei de demult o au socotit poarta iadului

---

[1] Recte: **tabulatus,-a,-um.**

tænia, g.f. un peaşte de mare lat, lăpoşat; **item**: raft
tæniæ, g.n.pl.,-arum pietriş albitori în apă; **item**: dungă[1] în piiatră, vînă
tæniola, g.f. peştişor; **item**: funicică, legăturea
Tænon, g.n.; sive: Talnum oraş au fost în Laconiia
Tages, g.m. fur mic; **item**: un fii al lui Ghenius şi nepot lui Iupiter
Tagesta, g.f. un oraş în Africa în care s-au născut Sveti[2] Agoston
tago,-is,-ant. pro tango pipăiu
Tagrus, g.m. o apă curgătoare hişpanienească în care să afla aur
Talaon, g.m. un fii al lui Iasius
talaria, g.n.pl. ciobotele ceale cu arepi ale lui Mercurius[3]; **item**: nodurile vinelor care cresc pentru slabănogie
talaris,-e ajungători pînă la glezne
talarius, g.m.,-a,-um de coţcă
talasio, g.f. cîntare de nuntă
talea, g.f. stîlpare de altuit; **item**: bir
talentum, g.n. talent[4], sumă de bani adevărată ca de vo şase sute de florinţi de aur
taleola, g.f. stîlpăriţă de altuit; **item:**
Talga, g.f. un ostrov în Marea Hircaniei
talio,-onis, g.f. asămănată globire (osîndire), lovire cu coz, /[337v] precum îi aceasta: ochi pentru ochi, dinte pentru dinte
talipedo,-is spre gleznă-m mă poticnescu, şuvăiescu
talis,-e ca acela, aceaea
taliter, adv. într-acela chip
talitrum, g.n. pocnire, bufnire, plesnire cu deagetul, cinghineală
Tallus, g.m. polecră la sabinuseani
talpa, g.f. chiţoran orb, cîrtiţă care face muşunoaie
Talthybius, g.m. viteazul lui Agamemnon au fost în războiul grecesc
talus,-i, g.m. gleznă; **item**: oase noduroase cu care cei de demult s-au jucat în chipul coţcei
tam, adv. atîta

[1] Şters: vînă; corectat prin scriere deasupra rîndului.
[2] Scris: Свти.
[3] Scris: Маржуриусь.
[4] Scris: талантъ.

tama, g.n.pl. unflătură sîngerată de picioare pentru umblatul
Tamara, g.f. oraş britanenesc; **item**: o gîrlă hişpanienească[5]
tamarica, g.f.
tamarice, g.f. idem
tamaritæ, g.f. năroade asieneşti
tammarix, g.f.
Tamarus, g.m. gîrlă în Britaniia
tamen, conjuctio însă, ci pentr-aceaea
tametsi, conjun. săvai că, măcară că
taminia, g.f. uvæ genus fealiul strugurilor sălbateci
Tanager, g.m. sine Tanagrus gîrlă italienească între Calabriia şi Campaniia
Tanais, g.m. gîrlă mare a Sţithiei, care desparte Europa de Asiia
Tanaitæ, g.m.pl. năroade lăcuitoare lîngă apa Tanais
Tanaquil, g.f. Livius, lib. 1 muiarea lui Priscus Tarcvinius
Tanarus, g.m. gîrlă care din muntele Peninus curge în Padus
tandem, adv. pă urmă, pre sfîrşit
tandiu, adv. atît de mult, pînă într-atîta vreame
tango,-is,-tigi pipăiescu, atingu, ajungu, lovăscu
Tanis, g.f. oraş în Eghipet
tanquam, adv. ca cînd, ca cum
Tantalus, g.m. fiiul lui Iupiter şi al Plutei, carele în iad (din părearea poeticilor) totodeuna însătează şi flamînzeaşte, săvai că pînă la grumaz stă în apă şi înaintea nasului spînzură mărul cel rodit, cu care, cînd va să trăiască, îndată să zmuceaşte de la dîns; **hinc: tantalius,-a,-um**
tanti, gen. casus într-atît, atît de scump
tantidem tocma într-atît de scump, într-atît, într-atîtaş
tantillum, adv. într-atîtulea, în pîţînteluş
tantillus,-a,-um atîtuleaş,-ă, atît de mititeleuş,-ă
tantisper, adv. numai pînă aci
tantopere, adv. cu atîta, spre atîta, aşa spre atîtă
tanto, adv. cu atîtă
tantulum atîticaş, numai într-atîtişca /[338r]
tantulus,-a,-um numai atîtîşca, atîtişca

[5] Scris: hişpanienescă.

tantum, adv.[1] numai
tantummodo, adv. idem
tantumdem, g.n. încă atît
tantus,-a,-um atît,-ta
tapes,-tis, g.m. covor, păretari
tapete, g.f. idem
tapetium, g.n. idem
tapetum, g.n. idem
Taphiæ, insulæ quedam in Mari Ionio
Taphini, g.f.pl. oraş eghiptenesc
taphos, g.m. coşcig
Taphosiris, g.f. oraş în Eghipet
taphus,-i, g.f. un ostrov împotriva Siţiliei
tapinosis, g.f. smerire, cînd vredniciia cuiva cu fiinţa smerită a vorbei să micşurează
taprobane, g.f. un ostrov în Marea Ionienească
Taracina, vel Tarracina oraş în Ţara Italiei
Taracon, g.f.; vide: Tarracon un oraş vestit în Hişpaniia a căruia toată vecinimea Taracomenes[2] să chiiamă
tarandus, g.f. jivină sălbatecă ştithienească, atîtu-i de mare ca boul
Taranis, g.m. numele lui Iupiter au fost la frînci căruia i-au jirtvit cu sînge de om
tarantula, g.f. gîndăcel strălucit, paianjin de pămînt tărceat
Taras, g.m. fiiul lui Neptunus care au zidit oraşul Tarenttum[3] şi despre sine s-au numit
taratantara, g.f. glas de trîmbită
tardans,-tis, g.o. întîrzîietori,-re
tardatus,-a,-um întîrzîiat,-ă
tarde, adv. tîrzîu, încet
tardesco,-is mă încetezu, mă întîrzîiescu
tardigradus,-a,-um umblători încet,-re
tardiloquus,-a,-um grăitori tîrzîu, împiedecîndu-să,-re
tardipes,-dis, g.o cu picior încet, slab de picior
tarditas, g.f. întîrzîiare, încetare, închitinime
tardities, g.f. idem
tarditudo,-nis, g.f. idem
tardiusculus,-a,-um întîrzîietoraş,-ă, închitinelatec,-ă, moale
tardo,-as întîrzîiescu, zăbăvăscu; **item**: mă întîrzîiescu, mă ţîu, mă oprescu

[1] Şters: **g.n.**
[2] Scris: тараконансеесь.
[3] Scris: Тарѣнтумь.

tardus,-a,-umtîrzîu,-e, leaneş,-ă, molatec,-ă, închitinelatec,-ă
Tarentasii, g.m.pl. năroadele tarentuseşti; **alias: Centrones juxta Alpes Poeninas**
tarantinus,-a,-um tareantinean
Tarentum, g.n. un oraş vestit în Ţara Italiei în ţînutul cu numele Calabriia, care din-ceput o au chiemat Magna Greţiia
tarmes, g.m. viiarme rozători de carne, streapede, muşiţă
Tarpeia, g.f. virgo vestalis fuit teste Varron.
Tarpejus Mons, g.m. un munte în Roma în care au zidit Capitolium
tarquinensis,-e tarcviniian,-că /[338v] din oraşul Tarcvini
Tarqvini,-orum, g.m.pl. oraş tuşţienesc au fost din care Tarcvinius Priscus s-au mutat în Roma
Tarquinius Collatinus, g.m. fiiul lui Egherius
Taryuinius Priscus, g.m. fiiul lui Demorithous
Tarquinius Superbus, g.m. al şaptelea şi cel de pă urmă împărat al Romei
Tarra, g.f. oraş în Lidiia
Tarracona, g.f. oraşul volucuseanilor al Ţării Şpanioleşti, acum Arrago să zice
Tarracon, g.f. idem
Tarrsensis,-e tarsienesc,-ă, sau tarsiian,-că
Tarsius, g.m. oraş mare al Ţiliţiei[4] în care s-au născut Svîntul apostol Pavel
Tartares, g.m. iadul sau o parte îmbăznată a iadului, Tartar
tartareus,-a,-um groaznic,-ă
Tartarus, g.m., pl,: Tartara, g.n. iadul sau Tartarul, fundul iadului cel îmbăznat
Tartessus, g.f. oraşul Ţării Şpanioleşti; **hinc**: Tartessa
Tarvana, g.f. oraş flandrienesc
tata, g.m. tatăl copiilor celor mici
tatæ, g.f.pl. cîntec răspunzători împreună; **item: exclamatio**
Tatius, g.m. hătnogul sabinuseanilor
taura, g.f. vacă stearpă
taurea, g.f. bici făcut din piiale de bou
Taurica Chersonenses, g.f. un ostrov în marginea Europei
Tauri, g.m.pl. Sarmatiæ populi

[4] Scris: Ţililiei.

taurifer,-a,-um purtători de tauri, roditori de tauri
tauriformis,-e în chipul, în furma taurului
taurilia, g.n.pl. sărbători tăureşti au fost
Taurinus, g.m. nume de oraş
taurinus,-a,-um tăuresc,-ă, de taur
Taurisani, g.m.pl. năroade vinetieneşti
Taurisci, g.m.pl. neamţii lăcuitori derept Carinthiia
Taurodunum, g.n. un oraş nemţăsc
Tauronminium, g.n. un munte în Siţiliia şi lîngă acela un oraş
Tauropolos, g.f. numele Diianei
Tauroscythæ, g.m.pl. năroade sţithieneşti
Taururum, g.n. Bălgradul Turcesc
Taurus,-i, g.m. taur; **item abusive**: bou mare; **item**: un sămn stea
Taurus, g.m. un deal prea mare lung în Asiia
tautologia, g.f. a aceiiaşi înţeleageri aciiaş-aciiaş spusătura; despoioare de pre acelasi ţap
tax, g.n. bufnirea plesnetului
Taxagenium, g.n. oraş al Ţării Nemţeşti
taxatio, g.f. biciuluire
taxator, g.m. hulitori, defăimători, /[339r] biciuluitori
taxeus,-a,-um de lemn de tisă
taxillus, g.m. coţculiţă
taxum, adv. pro sensim; sive: paulatim încet, închitinel
taxo,-as hulescu; iarăş: biciuluiescu în preţ
taxus, g.f. lemn tisă
Taygeta, g.m.,-orum vel Taygetus munte laconienesc lîngă care e Sparta şi Laţedemon
Taygeta, g.f. o fată a lui Atlas
Taygete, g.f. idem
Taygetus, g.m. un munte în Laconiia

TE

te, pronomen Acc. ab tu; item adjectio syllabica ad pronomina tu et te; tute et tete
Tearus, g.m. gîrlă în Thraţiia
techna, g.f. meşterşug, viclenie, tălpizie
technicus,-a,-um meşterşugealnic, meşterşugitori,-re
technophyon, g.m. loc de nevoit la mesteşug, loc de lucrat
tecte, adv. pă ascuns
tector, g.m. netezitori, spoitori de păreate, tinciuitori
tectoriolum, g.n. vărnicioară de spoit, vărnicioară de spoit păreţii
tectorium, g.n. varniţă de spoit
tectorius,-a,-um înălbitori de spoit păreţii
Tectosages, g.m.pl. năroadele lăcuitoare supt episcupiia tolosenească
tectum, g.n. coperişul casei, podul casei
tectus,-a,-um acoperit, învălti,-ă
tecum, adv. cu tine
teda, g.f. lumînare de vînt de răşină
tedifor,-a,-um purtători de făclii de vînt
Tege, g.f. oraş grecesc în ţînutul Arcadiei
tegeacus,-a,-um tegheian,-că
tegæus,-a,-um[1] **idem**
teges,-tis, g.f. rogojină
tegessus, g.f. oraş în Chipru
tegeticula, g.f. rogojioară, străişor
tegellum, g.m. acoperemînţel, coperiţăl
tegimen, g.n. coperiş, acoperemînt
tegmen, g.n. idem
tego,-is,-xi,-ere acoaperiu, învălescu, ocrotescu, ferescu
tegula, g.f. cărămidă, hîrb acoperitori de case, ţîglă
tegulum, g.n. coperişăl, acoperemînţăl
tegumen, g.n. acoperitori, acoperemînt, învălitoare
tegumentum, g.n. idem
Tegyra, g.f. oraş boeţienesc în care s-au născut Apollo
Teium, g.n.; vide: Tium oraş în Paflagoniia
tejus,-a,-um teiunean,-că, den oraşul Teium
tela, g.f. pînză
Telamon, g.m. împăratul ostrovului Salamin, tatăl lui Aiax şi Teuţerie; **item**: întru zidire chip ţiitori de grinzi, /[339v]; **alias: altas**
Telandros, g.m. oraş în Liţiia; **item**: ostrov în Marea Laţium
Telane, g.f. un oraş vestit în Frighiia
Telchines, g.f.pl. fiiul lui Sol şi ai [sic!] Minervei[2] sau ai lui Saturn şi ai Iopis

[1] Recte: **tegeaeus,-a,-um**.
[2] Scris: Минарвеи.

Telchius, g.m. un ostrov în Marea Carpetum [sic!] într-alt nume Rhodus
Telchus, g.m. unul dintre vezeteii lui Castor şi Pollux
Telebæ, g.m.pl. năroade etolieneşti
Teleboas, g.m. unul dintre ţentauri[1], fiiul lui Ixion şi al Nubisei
Telegonus, g.m. un fii al lui Ulises[2] de la Ţirţe
Telemachus, g.m. fiiul lui Ulises[3] de la Penelope
Telenus,-i, g.m. fiiul lui Eurimus, carele au fost între ţiclopiseani gîcitori
Telephanes, g.m. un făcători de casă în Roma, care apoi s-au făcut împărat laţienesc
Telephus, g.m. un fii al lui Hercules[4], împăratul misuseanilor; **item**: numele unui grammatic pergamiian
Telesilla, g.f. o fămeaie au fost care prea vestite vearşuri au făcut
telicardio, g.m. vel telicardia o piiatră scumpă în chipul inimei
telifer,-a,-um purtători de armă de zvîrlit,-re, purtători de dardă, de săgeată de arc,-re
telinum, g.n. unsoare făcută din finum grecum
Tellen, g.m. un fluieraş şi prea neînvăţat poetic
Tellias, g.m. un gîcitori eleus
Tellus,-i, g.m. numele unui om
Tellus,-uris, g.f. dumnezăiţa pămîntului; **item**: pămîntul
Tello,-onis, g.f.; vide: Tellenon
telonæ, g.m.pl. vameşi
telonarius, g.m. vamăş
telonium, g.n. masa vamăşilor, vamă
telos, g.m. Latine finis sfîrşit, istov
Telephusa, g.f. un oraş în Arcadiia, de pre fata lui Ladon Delfusa s-au numit aşa
telum, g.n. armă zvirlitoare, săgeată
Telus, g.m. craiul sibarituseanilor
temerarius,-a,-um
temerator, g.m. sfărîmitori, pîngăritori, strîcători de fetie
temeratus,-a,-um sfărîmat,-ă, pîngărit,-ă
teære, adv. *orbeaşte*[5], fără pricină, nechitiţeaşte, din întîmplare
teneritas, g.f.
teneriter, adv.
tenero,-as pîngărescu, sfărîmu, strîcu
Tenesa, g.f. oraş în pămîntul briţiuseanilor, care l-au zidit ausoniseanii şi apoi s-au numit Tempsa
Temese, g.f. idem
temetum, g.n. vin /[340r]
temno,-is,-psi urăscu, lapădu
temo,-onis, g.m.[6] oişte de car
Temnos, g.f. oraş în Eolis unde s-au născut Hermoghines[7]
Tempe, g.n.pl. locuri dezmierdate au fost în Thessaliia, prin care au curs apa Peneus; **item:** tot locul dezmierdători, veselitori
temperamentum, g.n. măsurare, grăire cu măsură
temperans,-tis, g.o. trăitori cu măsură,-re, cumpănitori
temperanter, adv. măsurăţeaşte, cu măsură, cu cumpănire, cu oprire
temperantia, g.f. măsurare, cumpănire, oprire, trăire cu măsura
temperate, adv. cu oprire, cu trai cu măsură
temperatio, g.f. măsurare, trăire cu măsură
temperatura, g.f. idem
temperator, g.m. măsurători, trăitori cu măsură, opritori
temperatus,-a,-um cumpănit,-ă, după măsură, oprit,-ă
temperies,-ei, g.f. mesereaie, cu măsură, cumpănire, oprire
tempero,-as trăiescu cu măsură, cumpănescu, măsuru, oprescu, ameastecu, meastecu, alinezu
tempestas, g.f. vreame; **item**: vifor, furtună, turburare
tempestive, adv. de vreame
tempestivitas, g.f. fiinţă de vreame, îndemînă, împrilej
tempestivus,-a,-um de vreame, de îndemînă, cu împrilej

---

[1] Scris: цѣнтаури.
[2] Scris: Улисѣс.
[3] Scris: Улисѣс.
[4] Scris: Хѣркулась.
[5] Scris de altă mînă
[6] Recte: **temno,-onis, g.m.**
[7] Scris: Хермогинась.

tempestuosus,-a,-um viforos,-ă, furtunos
tempestus, idem antiq.
templum, g.n. bisearecă
tempora, g.n.pl. tîmple
temporalis,-e vremealnic,-ă, de vreame, ţîitori în vreame
temporaneus,-a,-um vremealnic,-ă, de vreame
temporarie, adv. pînă într-o vreame, vremiţeaşte, pă vreame
temporarius,-a,-um vremealnic, de după vreame
tempori, adv. pă vreame
temporius,-a,-um mai în vreame
Tempsa, g.f. oraşul bruţioseanilor; **alias: Temsa vel Temese**
temptor, g.m. urîtori
tempus,-oris, g.n. vreame
tempus,-oris, g.m. tîmplă
temulter, adv. beat
temulentia, g.f. beţie, îmbătare
temulentus,-a,-um băut,-ă, beat,-ă
tenacia, g.f. scumpeate, lipitură
tenaciter, adv. lipitoreaşte, ţîitoreaşte
tenasmus, g.m. silire[1], meargere de pîntece, adecă încetarea durorilor de inima cea rea, nevoie silitoare spre căcat
tenax,-cis, g.o. lipicios,-ă, /[340v] cleios,-ă, **item:** scump,-ă
tencha, g.f. et tincha
tendicula, g.f. laţ, cursă
tendo,-is, tetendi întinzu; iarăş: mă silescu, mă sfărîmu spre ceva, tragu în sus, întinzu, adecă, arcul şi şatra, cortul
tendones, g.m.pl. unealte mişcătoare în trupul omului
Tenea, g.f. un sat în vecinimea Corinthului
tenebræ, g.f.pl. băznă, întunearec
tenebresco,-is mă îmbăznescu, mă întunecu
tenebricosus,-a,-um băznos,-ă, întunecos,-ă
tenebricus,-a,-um item
tenebrio,-onis, g.m., Varro mincinos, viclean
tenebrosus,-a,-um băznos,-ă, întunecos,-ă
tenedius,-a,-um tenediian,-că, din oraşul Tenedus
Tenedos, g.m. ostrov în Marea Egheum împotriva Troadei
tenellulus,-a,-um idem
teneo,-es,-ui,-ere ţîn, biruiescu, lăcuiescu; **item:** înţelegu
teneor,-eris mă ţîu, mă împiiadecu
tener,-a,-um brudiv,-ă, moale, slab
tenerasco,-is brudivescu
tenere, adv. brudiviţeaşte, moale
teneritas, g.f. brdivie, molime
teneriter, adv. moale, brudiviţeaşte
tenia, g.f.; vide: tænia pafta, legătoare de cap, conci
Teniæ, g.f.pl. dumnezăiţe au fost al dărei de sorţi
tenor,-oris nota glasului, rînd, orînduială
Tenos, g.f. numele unui ostrov
tentabundus,-a,-um ispititori,-re
tentamen, g.n. ispită, probă, ispitire
tentamentum, g.n. idem
tentatio, g.f. idem
tentor, g.m. ispititori
tentatus,-a,-um ispitit,-ă, probăluit,-ă
tentigo,-inis, g.f. pohtă spurcată spre curvie, împărtăciune spurcată
tentipellium, g.n. unealtă de hier întinzătoare de piiale, oaricarii ţîn a fi unsoarea care zbîrcirea, încreţirea trupului omului o ia
tento,-as ispitescu, probăluiescu; **item:** îmboldescu, silescu
tentoriolum, g.n. cortişor, şătrişoară
tentorium, g.n. şatră, cort
Tentura, g.f.; sive: Tentris oraş eghiptenesc sau ostrov în apa Nilus
tenuatus,-a,-um supţîiat,-ă
tenuiculus,-a,-um supţîrel,-că
teuis,-e supţîre, mic,-ă; **item:** sărac,-ă
tenuitas, g.f. supţîrime; **item:** sărăcie /[341r]
tenuiter, adv. supţîre, sărăceaşte
tenuo,-as,-arre supţîiu
tenus,-us, g.m.; idem quod laqueus laţ
tenus, præpo. serviens ablativo casui pînă aci sau pînă
Teos, g.f. oraş în Ioniia
tepefacio,-as încălzăscu
tepefio,-is mă încălzăscu
tepens,-tis, par. can cald,-ă
tepeo,-es,-pui încălzăscu
tepesco,-is mă încălzăscu, începu a mă încălzî
tephria, g.f. marmura în faţa cenuşei

[1] Şters: strămînare.

tepidarium, g.n. loc spălători cu apă caldă în casa de băiat
tepiditas, g.f. căldură
tepido,-as cu apă caldă stropăscu
tepidulus,-a,-um căldişor,-ă, căldicel,-că (nici cald, nici reace)
tepidus,-a,-um cald,-ă, încrop, nici cald nici reace
tepor,-oris, g.m. căldură
teporatus,-a,-um încropit,-ă, încălzît, pîţînel,-ă, încălzîţăl,-ea
teporo,-as idem quod tepefacio,-is încălzîtorescu, încălzăscu
ter, adv. de trei ori
Terapne vel Terapnæ, plur oraş laconiensc aproape de sparta în care s-au născut frumoasa Ileana spre perirea Troadei
terapneus,-a,-um terapnean,-că, din Terapne
tercenteni,-æ,-a tri sute
tercenti,-æ,-a idem
tercenties, adv. de trei sute de ori
tercentum, g.o. indecli. de trei ori o sută
terdeni,-æ,-a treizeci
terebellum, g.n. sfredeluş, pritcari
terebinthinus,-a,-um de lemn de terebinth
terebinthus, g.f. lemn negru lucitori, roditori în Machiedoniia
terebra, g.f. sfreadel
terebratio, g.f. sfredelire
terebro,-as sfredelescu
terebrum, g.n. sfredel, pritcari
teredo,-inis, g.f. car, molie de lemn
Terentia, g.f. muiarea lui Ţiţero[1]
Terentius, g.m. poetic comicus născut în Carthago
Terentus, g.m. un loc usăbit **in Campo Martio**, unde au fost ascuns oltariul lui Dispater[2]
teres,-tis, g.o. rătund, lung,-ă
Tereus, g.m. un împărat thraţienesc
tergemini, dicuntur qui tres eodem partu sunt editi trei împreună născuţi, trigeamini
tergeminus,-a,-um trigeamăn, treit,-ă
tergeo,-es ştergu, ungu /[341v]
Tergestum, g.n. oraş în marginea Italiei cătră Illiricum
tergineus,-a,-um de piiale
terginus,-a,-um idem
tergiversatio, g.f. tragerea sa, dare în laturi, şuvăire
tergiversator, g.m. trăgători pre sine, şuvăitori
tergiversor,-aris şuvăiescu, umblu de-a-ndărătele, pre mine mă tragu
tergo,-is, tersi,-ere ştergu, ungu
tergoro,-as,-are în tină mestecînd la soare uscu, piialea-m îngroşu
tergum, g.n. spate, dos
tergus,-eris, g.n. piiale
Terias, g.m. gîrlă siţilienească
Terina, g.f. oraş în cîmpul Bruţius
termentarium, g.n. rufă de pînză care pă trup să toceaşte (să cură), să descoasă
termentum pro detrimento, g.n. pagubă
Termera, g.f. oraş slobod în Cariia
Termarium, g.n. înaltul munte al miduseanilor
termes,-itis, g.n. ramură roditä, ramură ruptă jos cu poame cu tot
terminalia, g.n.pl. sărbătoarea dumnezăului hotărîrei
terminalis,-e sfîrşitori,-re, isprăvitori, istovitori, de sfîrşit, hotărîtori
terminatio, g.f. hotărîre
terminatus,-a,-um hotărît,-ă
termino,-as hotărăscu, puiu sfîrşit
Terminus, g.m. hotar, sfîrşit, ţîf; **item**: dumnezăul hotărîrei
ternarius,-a,-um de număr de trei
terni,-æ,-a trei
ternus,-a,-um al treile,-lea
tero,-is, trivi sdrobăscu, curu, tocescu, sfărîmăscu
Terpander, g.m. un poetic liricus din oraşul Antissa al lui Lesbus
Terpanus, g.m. un căpuzari vestit au fost în vreamea lui Nero
Terpsichore, g.f. una dintre noao muse
Terra, g.f. pămînt; iarăş: ţînut
terræmotus, g.m. cutremur de pămînt, purcedere de pămînt
terrefacio,-is cutremuru
terrenum, g.n. pămînt de cîmp lucrăcios, bun de lucrat
terrenus,-a,-um pămîntesc,-ă, de pămînt, pămîntean

[1] Scris: Цицѣро.
[2] Scris: Диспатѣрь.

terreo,-es, terrui înfricoşezu, spaiu, cutremuru [sic!], îngrozăscu
terrestris,-e pemintesc,-ă, de pămînt
terreus,-a,-um de pămînt
terribilis,-e cutremuros,-ă, groaznic,-ă, cumplit
terricola, g.m. lăcuitori în pămînt
terricorpus,-a,-um Jovis vel Fulminis epitheton quasi terribiliter seu cum terrore increpens
terricula, g.f. lucru spăretori, cutremurători /[342r]
terriculamentum, g.n. spăretori, îngrozîtori
terriculum, g.n. cutremurători
terrifico,-as cutremuru
terrificus,-a,-um cutremurători,-re, îngrozîtori,-re
terrigena, g.c. născut din pămînt,-ă
terriloquus,-a,-um grăitori de lucru cutremurat, groaznic,-re
terrigenus,-a,-um născut din pămînt,-ă
terrisonus,-a,-um sunători cumplit,-re
territo,-as cutremuru, îngrozăscu, spaiu, înfricoşezu
territorium, g.n. pămîntul, vecinimea, cîmpul, hotarul oraşului sau satului
terror,-oris, g.m. cutremur
tersus,-a,-um idem quod detersus curăţît,-ă, şters,-ă
tertiana febris, g.f. friguri de a treaea zî
tertiani, g.m.pl. tertiæ legionis milites
tertianus,-a,-um dintr-al treile rînd
tertiarium, g.n. idem quod triens de a treaea parte, măsură
tertiarius,-a,-um treiari,-ţă, al treile,-lea
tertiatio, g.f. treire, treime
tertiata verba dicuntur imperfecta lapsantia ex perturbatione suppressa
tertio,-as treiescu, facu în trei
tertio, adv. a treaea oară
tertium, adv. idem
tertius,-a,-um al treile,-lea
Tertullianus, g.m. un dascal biserecesc vorovitori împodobit
Teruntius, g.m.et teruncium, g.n. filleri[1], mangîr
tesqua, g.n.pl.; sive: tesca, loca aspera agrestia Deo cuipiam consecrata loc groznic, nedezmirdat
tessella, g.f. formuliţă în patru cornuri, sămnişor
tessellatus,-a,-um cu pietri în patru cornuri pardosît,-ă
tessera, g.f. unealtă în patru cornuri; **item:**[2] glas cunoscători[3] de războ, sămn, unealtă în patru cornuri, cu şase coaste, coţcă
tesserula, g.f. coţcîşoară, sămn
testa, g.f. hîrb, vas, ţîglă
testaceus,-a,-um de hîrb, de oale
testamentarius, g.m. scriitori de diiată
tesamentarius,-a,-um de diiată, dietesc,-ă
testamentum, g.n. diiată, rînduirea şi mărturiia lăsată a moşiei după moarte
testatim, adv. antiq. significans idem quod minuatim, Pomp.
testatio, g.f. mărturisire, adeverire, facere de mărturisire
testato, adv. la aiave
testator, g.m. făcători de diiată, făcători de mărturisire, mărturisitori
testatus, g.m. hujus contrarium /[342v] **est intestus** facători de mărturisire, de adeverinţă,-re, mărturisitori, făcători de diiată,-re; **item:** care i-au făcut diiată
testatus,-a,-um mărturisit,-ă, la aiave, adeverit
testes,-ium, g.n. doao coaie, mărturiile bărbatului
testeus,-a,-um de hîrb, de oale
testiculus, g.m. coişor
testificatio, g.f. mărturisire, facere de mărturie
testificatus,-a,-um mărturisit,-ă
testificor,-aris mărturisăscu, facu mărturisire
testimonium, g.n. mărturie, facere de mărturisire
testis, g.c. mărturie
testis, g.o. coi
testivillicium, g.n. res minimi pretii lucru de jos de nici o tribuinţă
testor,-aris facu mărturie, mărturisăscu; iarăş: facu diiată
testricula, g.f. pînzăriţă, pînzăreasă
testuactum, g.n. plăcintă coaptă în hîrb, în ţăst, azmă coaptă supt ţăst, supt coperemînt
testudineatus,-a,-um boltit, cu boltă; iarăş: molatec, închitinelatec, ca broasca ţăstoasă

[1] Scris: филлѣри

[2] Spaţiu liber în text.

[3] Scris: cunăscători.

testudineus,-a,-umn idem
testudo,-nis, g.f. broască ţăstoasă; iarăş: boltă; **item**: căpuz; **item**: în rîzboi unealte sfărîmitoare de zîd
testula, g.f. hîrbuleţ
testum, g.n. coperemînt, oală, ţăst, cuptori de copt
testus,-us, g.m. idem
tetanicus,-a,-um cu mădulări ţeapine, care grumazii, spatele şi vreaun mădulari nu şi-l poate pleca
tetanothra, g.n.pl. netezitoare de trup, unsoare gonitoare de zbîrcituri, de încreţîturi
tetanus, g.m. înţepenirea grumazilor sau plecarea în laturi
tetartæus,-a,-um pătrari,-re, de patru zîle
tetartamorium, g.n. pătrime
teter,-a,-um cumplit,-ă. groaznic,-ă, nemilostiv,-ă, sălbatec,-ă
Tethys, gf.f. muiarea lui Oţeanus; iarăş: marea
tetinerit pro retinuerit, Pacauvius[1]
tetra, g.n.pl. patru
tetrachordum, g.n. unealtă cu patru coarde sunătoare
tetradorum, g.n. de patru şchioape
tetradrachima, g.f. găraş de patru găraşi, ban de patru găraşi
tetradrachmum, g.n. idem
tetragonus,-a,-um în patru cornuri, cu patru unghiiuri
tetragrammatum, g.n. cu patru slove
tetrametrum, g.n. vearş cu ptru picioare
tetrapharmacum, g.n. emplastră puroitoare sau cîrpă cu ir /[343r]
Tetrapolis, g.f. ţînut de patru oraşuri în Siriia
tetraptotum, g.n. care cuvînt are numai patru casusuri
tetrarcha, g.m. căpetenie biruitoare cu a patra parte a ţărei
tetrarchia, g.f. a patra parte a ţărei
tetrastichum, g.n. patru vearşuri
tetrasyllabum, g.n. patru vearşuri
tetrasyllabum, g.n. cuvînt cu patru sillave
tetre, adv. cumpliţeaşte, groaznic
tetricitas, g.f. spurcăciune, cumpliciune, groază
tetricus,-a,-um posomorît,-ă, cu voie rea, cumplit,-ă, trist,-ă
tetritudo, g.f. antiqua vox apud Accium cumpliciune, groază
tetro,-as spurcu, facu cumplit, groaznic
tetrigonetra, g.f. colţîşor unghiuros dintru care să fac grierii
tetrigoniæ, g.f.pl. grieri mărunţi, cărora şi cîntecul nu le iaste prea glasnic
Tetrius Caballus, g.m. a culcitratu caballi nomen habens numele unui om rimlean tălpiz
tetulit, antiquum præteritum a fero, Non.
Teuca, g.f. o împărătească din Ţara Horvăţască
teucer,-cri un fii al lui Telamon;l **item**: un împărat troodănesc
Teuchira, g.f. oraş libienesc
teuchites, g.f. feali al papurei
Teucri, g.m.pl. troodeanii, grecii, elinii
Teuucria, g.f. numele oraşului Troadei
teucrion, g.m. o iarbă
Teucris, g.f. ţînutul şi un oraş oraş în Troasa, care apoi s-au numit Dardaniia
Teumessus, g.m. un delişor în Boeţiia
Teutates, g.m. numele lui Mercurius[2] în limba frîncească
Teutha, g.f. împărătească illireancă
Teuthadamus, g.m. numele tatălui lui Pelasgus
teuthelis, g.f. o iarbă care o chiiamă şi poligenon
Teuthrania, g.f. un ţînut în Troasa
Teuthras, g.m. împăratul Siţiliei şi a Misiei
Teuthria, g.f. un ostrov în marea de la Vineţiia
teuthrion, g.f. o iarbă
Teutones, g.m.pl. neamţii
teuutonicus,-a,-um nemţăsc,-ă
texo,-is,-xuiţăsu, **item**: rînduiescu, ceva prinzu împreună, îmbinezu
textile, g.n. ţară[3] [sic!] ţăsută, lucru ţăsut
textilis,-e ţăsăcios,-ă, ţăsut,-ă
textor,-oris, g.m. pînzari, ţăsători
textorius,-a,-um pînzăresc, de pînzari /[343v]
textrina, g.f. pînzăriţă; **item**: război, pînzăriţă, ţăsătoare
textrinum, g.n. idem

---

[1] Recte: **Pacuvius.**

[2] Scris: Маржуриусь.

[3] Şters: tort.

textris, g.f. ţăsătoare, pînzăriţă
textus, g.m. ţăsut lucru, ţăsătură
textura, g.f. ţăsătură, pînzărie
textus,-us, g.m. ţeasere, împletire împreună
textus,-a,-um ţăsut,-ă

THA

thalamegus, g.m. feali al corăbiei usebite
thalamus, g.n. casa cu pat a mirelui şi a mireasei
thalassa, g.f. marea
thalessicus,-a,-um[1] în faţa mării
thalessicus,-a,-um[2] **idem**
thalassio, g.n. cîntec de nuntă au fost la rimleani
thalassius, g.m. vearş de nuntă
thalassomeli, g.m. doftorie amestecată din lucruri de o samă
thalassometra măsurători de mare
thalasssus, g.m. cîntec de nuntă
Thales,-etis, g.m. unul dintre şapte înţelepţi greceşti
Thalasiria, g.f.[3] împărăteasa amozeanilor [sic!], într-alt nume Minthoea
Thalestris, g.f. idem
Thalia, g.f. una dintre muse
thalictrum, g.n. iarba broaştei
thalli, g.m.pl. colţul cepiei cel din miljoc verzitori
thallophori, gm.pl. purtători de stîlpări de maslin au fost în Athina
Thalisia, g.n.pl.[4] sărbătoare au fost în Athina în care după seacere şi strîngere au jirtvit lui dumnezău
Thamanæi, g.m.pl. năroade au fost închinate supt perşi
Thamyras vel thamyris, poëtæ nomen memoratur a Suida
thamatos, g.m. cuvînt grecesc; ungureaşte **helal**; rumîneaşte: moarte
Thapsacus, g.m. un oraş mare în Siriia lîngă Evfrath
thapsia, g.f. numele unii ierbi
Thapsus, g.m. un ostrov[5] aproape de Siliţiia
thasius,-a,-um din ostrovul Thasus, thasean,-că
Thasus, g.f. un ostrov în Marea Egheumului nu departe de Samothraţiia
Thassus, g.f. nume de ostrov
Thaumacia, g.f. oraş magnesienesc
Thaumnthias, g.f. fata lui Thaumanţiias şi a Electrei[6]
Thea, g.f. dumnezăiţă de mare, fata lui Oţeanus şi a Thetisei
Theagenes, g.m.pl. numele la trei oameni învăţaţi anthineani
Theamedos, g.m. piiatră scumpă, după fire împotrivitoare cu piiatra magnes[7]
Theangela, g.f. oraş carienesc
Theano, g.f. o fămeaie criteancă, muiarea lui Pithagoras
theatralis,-e de locul de privit la joc /[344r]
theatricus,-a,-um idem
thetridium, g.n. locşor de privit jocul
theatrum, g.n. loc zidit spre privirea jocului
Thebæ,-arum, g.f.pl. un oraş mare din Ţara Grecească în ţînutul Boeţiei; **item**: oraş eghiptenesc
Thebæi, g.m.pl. thebanuseani
Thebais, g.f. cartea lui Staţius de pre oraşul Boeţiia; **item**: un ţînut şi oraş eghiptenesc şi oraşul Theba
thebanus,-a,-um thebanusean,-că, den oraşul Thebas
theca, g.f. ţiitoare de ceva, scatulcă
Thecla, g.f. numele unii fămei bune, svinte
Thelebncum, g.f. Ptolen. oraş vavilonesc lîngă apa[8] Efrathul
Thelesis, g.f. numele unii muieri greceşti
theligonum, g.n. o iarbă necunoscută
theliphonon, g.n. o iarbă veninată, cu care veninează vînătorii săgeata
thelipteris, g.f. feali al ierbii
thema,-atis, g.n. Latine positum punere, întîia punere jos a cuvîntului, spata; **item**: lucru luat înainte, de care omul să dişputuluiaşte sau va a învăţa

---

[1] Recte: **thalassicus,-a,-um**.
[2] Recte: **thalassinus,-a,-um**.
[3] Recte: **Thalesiria, g.f.**
[4] Recte: **Thelysia, g.n.pl.**; iniţial scris g.f., şters ulterior.
[5] Şters: oraş; corectat prin scriere deasupra rîndului.
[6] Scris: Елѣктреи.
[7] Scris: магнѣрь.
[8] Şters: oraşul.

Themis,-is et -idis, g.f. dumnezăiţa dereptăţii după judecată

Themiscyra, g.f. ţînut pontusăsc către Capadochiia

Themista, g.f. eadem est quam Themis, g.f. dumnezăiţa dereptăţii legii

Themistius, g.m. un filosof au fost în vreamea lui Iuliian Apostata

Themistocles, g.m. om mare, vestit athinean

Themistogenes, g.m. un istoriceari siracusean

Thensa, g.f. teleagă purtătoare de svinţenie

Theoclymenus, g.m. un spuitori de ceale viitoare, care au gîcit Penelopei venirea bărbatului său, a lui Ulises[1]

Theocrines, g.m. un athinean

Theocritus, g.m. un poetic siracusean; **item**: un istoriceari din Chius

Theodamas, g.m. tatăl lui Hilas

Theodectes, g.m. un oratori din Ţiliţiia, care au fost ucenic lui Plato, Isocrates[2] şi Aristotel

Theodorus, g.m. nume de bărbaţi de obşte; **item**: numele acestui de pă urmă, care această carte de pă letenie şi ungurie o au tălmăcit rumîneaşte

Theodosia, g.f. oraş în ostrovul Taurica; **item**: numele unii fămei

Theodosius, g.m. nume usebit bărbătesc

Theodota, g.f. o curvă în Elis

Theodotus, g.m. chiusean, care au fost dascal lui Ptolemeos cel de pă urmă; au fost şi altul într-acestaş nume în Athina

Theognis, g.m. un poetic siţiliian /[344v]

theogonia, g.f. războiul lui dumnezău sau dumnezăiesc

theologia, g.f. învăţătură de dumnezău sau de lucrurile dumnezăieşti, Svîntă Scriptură

theologus, g.m. bine învăţat spre Sfînta Scriptura

theomachus, g.m. oştitori cu dumnezău

theombronus, g.m. o iarbă îndrăcită, cu care împăraţii persieneşti au trăit şi în nevoile trupeşti şi sufleteşti

Theomnestis, g.m. un om vestit din ostrovul Choo

Theon, g.m. un zugrav din Samus; fost-au şi alţii într-acestaş nume, iară mai ales au fost un poetic cunoscut, cu sudalmele defăimătoriu

theonimus,-a,-um în chipul lui Theon, de la Theon, de înjurare

Theophanes, g.m. un istoriceari mitillisean

Theophilus, g.m. iubitori de dumnezău; **item**: nume usebit bărbătesc

Theophrastus, g.m. filosof mare din Lesbus[3]

Theopolis, g.m. un oraş mare în Siriia, care mai înainte s-au chiemat Antiohiia

Theopompus, g.m. numele cîtorva oratori şi filosofi mari

theorema,-atis, g.f. chitire ascuţîtă, gîndire, cuget

theoretice, g.f. învăţătura dovedirei lucrurilor fireşti şi pespre fire

theori, g.m.pl. antineani au fost carii în toţi anii s-au trimis în Delus spre jirtvirea lui Apollo

theoria, g.f. cugetare, gîndire

theoris, g.f. corabiia aceaea în care theoriseanii din Athina au umblat în Delus spre jirtva lui Apollo

theos, g.m. Latine deus dumnezău

theotócos, g.m. născători de dumnezău, despre Fecioara Mariia să zice

theótocos, g.m. de dumnezău născut

Theoxena, g.f. numele unii fămei

thera, g.f. ostrov

Theramenes, g.m. un filosof în Athina

Therammæ, g.f.pl. oraş în Licaoniia aproape de Sparta

theramneus,-a,-um dintr-acest oraş

Theraminæ, g.f. idem quod Theramnæ

Therapnæ, g.f. sat în Licaoniia

therapnæus,-a,-um dintru acest sat, therapnean,-că

Therasia, g.f. un ostrov împotriva Eubeei

theriaca, g.f.

Thericles, g.m. nume bărbătesc

therioma, g.f. [4]; nevoie grea

therionarcha, g.f. tufă de scai în chipul ierbii, floarea-i iaste ca a trandafirului

theriotropheion, g.n. grădină sălbatecă /[345r]

---

[1] Scris: Улисѣс.

[2] Scris: Исократѣсь.

[3] Scris: Лѣсбусь.

[4] Spaţiu liber în text.

themistrum, g.n.[1] haină supţîre, care fămeile au purtat în vreame zădufoasă

thermæ, g.f. apă hierbinte după fire, feredeu, baie

Therme, g.f. doao oraşuri dintru care unul iaste în Traţiia, altul în Siliţiia

Thermeusis, g.f. un ostrov aproape de Sţirus

Thermodon, g.m. gîrlă asienească în ţînutul Capadochiei

Thermodoon, g.m. idem

thermodonteus,-a,-um din apa Thermodon

thermopola vînzători de băutură caldă şi de mîncare

themopoleium, g.n. loc de vîndut băutura încălzîtoare

thermopotæ, g.m.pl. qui calidam bibunt

thermopoto,-as zămşoară caldă beau

Thermopylae, g.m.pl. un munte lung în Ţara Grecească întru a căruia strîmtă gură iaste apă hierbinte

thermulæ, g.m. apşoară hierbinte

therodamantheus,-a,-um therodamansesc,-ă

Therodamas, g.m. un împărat sţitiian

Theromachus,-i, g.m. un cioplitori de chipuri vestit

Theron, g.m. un tiran siţillian; **item:** un latin pre care l-au omorît Eneas

Thersander, g.m. un om mare în războiul Troadei; **item**: numele unui fluieraş vestit

Thersilochus, g.m. fiiul lui Antenor care au perit în războiul Troadei

Thersites, g.m. prea grozav şi scîrnav au fost în tabăra de supt Troada

thesaurarius, g.m. ţiitori de comaoră, de vistiiari, de avuţie

thesaurizo,-as[2] adunu vistiiari, comoară

thesaurus, g.m. comoară, vistiiari

theseis, g.f. vearşuri scrise de lucrurile lui Theseus

Theseus, g.m. fiiul lui Egheus, împărat athinesc

thesis,-sis, g.f. aşezarea bine a cuvintelor; **item**: summă scurtă cu învăţătură înţelegăcioasă scrisă afară spre dişputuluire

Theminophora, g.f. făcătoare de leage, polecra Ţeresei

Thesmophoria, g.n.pl. sărbătoarea Ţeresei, care leteneaşte o chiiamă **Cerealia Initia**

thesothætæ, g.m.pl. persone[3] purtătoare de cinste au fost în Athina; de pre darea leagii s-au numit aşa

thespiades, g.f.pl. musele sau nimfele care au lăcuit la oraşul Thespiæ

Thespiæ, g.f.pl. oraş în Beoţiia; **item**: oraş în Magnesiia cătră Thessaliia

Thespis, g.m. poeticul traghicus cel prea dintîi în Athina

Thesprotia, g.f. ţînut în Epirus /[345v]

Thessalia, g.f. ţînut între Boeţiia şi Machiedoniia

thessalicus,-a,-um thessaliian,-că, thessalienesc,-ă

Thessalonica, g.f. oraş machidonesc

Thessalonicenses, g.m.pl. thessaloniceani

thessalus,-a,-um thessaliian,-că

Thestides, g.f.pl. featele lui Thestius[4]

Thestius, g.m. fiiul lui Parthaos, tatăl lui Toxeus

Thestor, g.m. tatăl lui Calchas

thestorides, g.m. fiiul lui Thestor cu umele Calicas

Thestylys, g.f. o mujică

theta, g.f. o slavă grecească care în judecată osîndire şi spre moarte sentenţie[5] au însămnat

Thetis, g.f. muiarea împăratului Peleus thessalieneanul, muma lui Achiles, aorea aceasta să înţeleage marea

Theudasia, g.f. un oraş vestit lîngă Marea Bosforum de la Traţiia

Theumelus, g.m. un deal boeţienesc în care Hercules[6] au omorît un leu cumplit, groaznic

Theutoni, g.m.pl.; vide: Teutones neamţii

Thia, g.f. un ostrov în Marea Cretească

Thinbron, g.m. un hătnogi laţemonean [sic!]

Thinissa, g.f. un oraş africesc

Thiodamas, g.m. tatăl lui Hilas; **item**: un fii al lui Melampus

Thiase, g.f. o fată vaviloneancă

Thlasias, g.m. surpat, căruia coaiele i s-au stîrvit[7]

---

[1] Recte: **thernistrum, g.n.**

[2] Scris: **thesarozasiszo**; corectat prin ştergere.

[3] Scris: пѣрсоне.

[4] Scris: Thesius.

[5] Scris: сѣнтенции.

[6] Scris: Хѣркулѣсь.

[7] Scris: стрѣвить.

Thlaspe, g.f. hirean sălbatec
Thlaspi, g.m. idem
Thlaspidion, idem
Thlobias, g.m. om rupt

THO

Thoa, g.f. dumnezăiţă de mare, fata lui Thetis
Thoantias, g.f. fata lui Thoas, cu numele Hipsile
Thoantis, g.f. idem
Thoas,-antis, g.m. craiul ţînutului Thaurica; **item**: un fii al lui Bachus care au fost crai lemnusesc
Thoe, g.f. idem qud Thoa
Tholos, g.m. buricul, belciugul spînzurători al bolţei, pă care acaţă unealte; **item**: boltitură; **item**: pavăză
Thon, Thonos, g.m. un om eghiptean, care întîiaş dată învăţătura doftorească în frumoasă orînduială (o au priimit) oa au cuprins
Thonia, g.f. oraş mare al gaboniteanilor
Thoon, g.m. numele unui om de la Troada au fost
Thoraca, g.f. idem quod thorax
thorocatus,-a,-um împlătoşat,-ă, îmbrăcat în platoşă de hier
Thorax, g.m. piept, hier de piept, platoşă; **item**: un deal lîngă oraşul Magnesiia, zăbun
Thos, g.m. Latine lynx

THRA

Thrace, g.f. Ţara Sîrbască /[346r]
Thracia, g.f. idem
thracias, g.m. o piiatră scumpă cu firea ciudată, pă care, deaca să varsă apă, să aprinde, deaca o vei stropi cu uloi, să va stinge
thracius,-a,-um thraţiian,-ă, den Ţara Sîrbască, sîrbăsc
Thrascias, g.m. unul dintre vînturile suflătoare între răsarit şi apus
Thrasseas, g.m. numele unui spuitori de ceale viitoare; **item**: un filosof stoic au fost în vreamea lui Nero
Thraso,-onis, g.m. numele unui mîndru, pre sine fălitori; **item**: numele unui cioplitori de chipuri vestit
Thrassa, g.f. sîrboaică
Thrassumenus, g.m. un loc în Ţara Italiei a căruia nume de acum iaste **Lagio de Pergia**
Thrasybulus, g.m. un boiari din Athina; **item**: hătnogiul milesiuseanilor
Thrasyllus, g.m. viteaz athinean au fost
Thrasymachus, g.m. sofistă au fost din oraşul Calţedon, de la Bithiniia
Thrasymedes, g.m. un fii al lui Nestor
Thrsymenus, g.m. aleşteu al Ţării Italiei
Thrax,-cis, g.m. sîrb

THRE

threcidica, g.f. arma gladiatoria arme de hărţuit
threicius,-a,-um sîrbăsc,-ă, din Ţara Sîrbască
Thrreissa, g.f. sîrboaică, fămeaie sîrbcă
thridacias, g.f. o iarbă
thrips,-pis, g.m. car, molie de lemn
Thronum, g.n. oraşul locruseanilor
thronus,-i, g.m. scaun împărătesc
thryallis, g.f. iarbă căriia alt nume-i iaste lichnitis
Thryon, g.n. oraş messenesc, aproape de apa Alfeus
thryps,-pis, g.m.; vide: thrips cari, molie de lemn
Thucydides, g.m. un istoriceari grec de la Athina; fost-au şi mai mulţi într-acestaş nume
Thule, g.f. un ostrov dincolo de Scoţiia
thumus, g.m.; vide: thymus un peaşte mare gras de mare
thureus,-a,-um de tămîie, tămîios,-ă
Thuria, g.f. Thur; **item**: alt oraş în ţînutul Messanei
thurianus, g.m. feali al peaştelui de mare
thuribulum, g.n. cădelniţă tămîietoare
thuricremus,-a,-um arzători de tămîie,-re
thurifer,-a,-um roditori de tămîie,-re
thurilegus,-a,-um culegători de tămîie,-re
thurium, g.n. Thur; **item**: alt oraş în Ţara Grecească cea Mare
thus,-uris, g.m. tămîie
Thuscia, g.f. ţînut în Ţara Italiei /[346v]
thusculum, g.n. tămîie
Thussagethæ, g.m.pl.; vide: Thyrsagetæ năroade şţithieneşti
thya, g.f. un lemn cu miros bun, pre care îl chiiamă chiedros
thyasus, g.m. feali al jocului pre care l-au jucat spre cinstea lui Bachus

Thyatira, g.f. ostrov în Marea Ionium; **item**: un oraş asienesc lîngă apa Licus
Thybris, g.m. unul dintre soţiile de cale ale lui Eneas; **item**: apa Tiberisul
Thyestes, g.m. fiiul lui Pelops de la Hippodamiia, fratele lui Atreus, nepotul lui Tantalus
thyesteus,-a,-um thiestienesc
Thyiades, g.f.pl. călugăriţele turbate ale lui Bachus
thyites, g.m. feali al unii pietri vîrtoase, din care au obicinuit a face piuliţe
thymalus, g.m. feali al peaştelui
Thymber,-i, g.m. numele unui latinus, pre carele l-au omorît Pallas
Thymbra, g.f. un cîmp de la Troas; iarăş: iarba piperiului
thymbræus,-a,-um timbriian
Thymbria, g.f. sat carienesc
Thymbrios, g.n. gîrlă de la Troasa
thymelæa, g.f. nume de iarbă
Thymele, g.f. scaun înalt de propoveduit; **item**: numele unii fămei bune jucătoare
thymelici, g.m.pl. învîrtitorii, săritorii, cîntătorii, căpuzarii în locul de jucat la comedii; **item**: împărţîtorii de loc aciiaş îndată
thymiama, g.f. afumare de abur grea cu miros bun din rădăcini scumpe de iarbă
thymiaterium, g.n. unealtă afumătore, loc de făcut fum
thyminus,-a,-um de thiminum şi balsamum
Thymites, g.m. un fii al lui Priiamus
thymosus,-a,-um tămîios,-ă, de iarba tămîiei
thymum, g. iarbă thimum
thymus, g.m. idem
Thyni, g.m.pl. năroade thraţieneşti lîngă apa Hebrus
thynneum, g.n. sărbătoare au fost în care păcscarii lui Neptunu cu peaşte thimus i-au jîrtvit, ca să aibă noroc bun întru păscărie
thynnus, g.m. un peaşte mare de mare gras, burduhos
Thyoneus, g.m. numele lui Bachus
Thyrsagetæ, g.m.pl. năroade sţithieneşti
Thyrsiger, g.m. polecra lui Bachus
thyrsigeri, g.m.pl. care au sărbat sărbătaorea lui Bachus
Thyrsis, g.m. numele unui păstori la Virghilius
thyrsus, g.m.[1] crescută $^{3}/_{7}{}^{r}$ derept în sus; **item**: toiag încolăcit cu frunză vearde, care au purtat svinţitorii lui Bachus

TI

tiara, g.f. işlic, care au purtat împăraţii perseşti
tiaras, g.f. idem
Tiare, g.f. oraşul Teothraniei
Tiatira, g.f.; vide: Thyatira ostrov în Marea Ioniei
Tiberani, g.m.pl. idem quod Tabareni
Tiiberias,-adis, g.f. un oraş în Galilea, care l-au zidit Irod spre cinstirea împăratului Tiberius
Tiberinus, g.m. fiiul lui Capetus, craiul albanuseanilor; **item**: gîrla Tiberisul
tiberinus,-a,-um din apa Thhiberis [sic!]
Tiberis, g.m. gîrlă vestta a Ţării Italiei care curge prin Roma
Tiberius, g.m. fiiul vitreg al împăratului Avgust; **item**: numele unui sofistă
Tiberis, g.m. o gîrlă vestită a Ţărei Italiei
Tibesius, g.m. o gîrlă care răsare din muntele Hemus
tibi est dativus a tu ţiie
tibia, g.f. întîiul os al pulpei, fluierul piciorului; **item**: surlă, fluier
tibiale, g.n. cioareci, şălvari
tibialia, g.n. idem
tibialis,-e fluierăresc,-ă, de facerea fluierelor
tibicen, g.m. fluieraş, surlaş
tibicina, g.f. fluierăriţă, muiare de fluieraş, de surlaş
tibicines, g.m.pl. stîlpii, propteale proptitoare de casă
Tibiscus,-i, g.m. gîrla Ţărei Ungureşti cu numele Tisa
Tibullus, g.m. prænomine Albius un poetic căruia numele dintîi îi iaste Albius
Tibur,-is, g.m. oraş sabienesc
Tiburs, g.m. tiburean
tiburtinus,-a,-um tiburiian,-că, tiburienesc,-ă
Ticinum, g.n. oraş al Ţării Italieneşti
Ticinus, g.m. gîrlă în Ţara Italiei, lîngă Mediolanum
Tifernum, g.n. oraş în Umbriia

[1] Spaţiu liber în text.

Tifernus,-i, g.m. gîrlă a Ţării Italieneşti
tigillum, g.n. lipitori, laţ, grindă de papură
tigmarius, g.m. bărdaş cioplitori de grinzi
tignum, g.n. grindă de podit, căprior
tignus, g.m. idem
Tigranea, g.f. oraş al Ţării Mediei
Tigranes, g.m. crai armenienesc au fost
Tigrancocerta, g.f. oraş lîngă apa Tigris
Tigris, g.f. o fiiară[1] cumplită în Hircaniia; **item**: o gîrlă mare, în Armeniia cea Mare
tigrinus,-a,-um de la Tigris
Tigurini, g.m.pl. năroade helveţieneşti
Tigurum, g.n. oraş mare al Helveţiei /[347v] lîngă un lac frumos, dintru care curgînd afară o gîrlă, oraşul îl rumpe în doao părţi
tilia, g.f. tei
tiliaceus,-a,-um de tei
Timæus, g.m. un filosof din Locris; fost-au şi numele unui filosof din Siţiliia
Timagænes, g.m. un orator alixandrienean; fost-au iarăş un istoriceari într-acestaş nume
Timagoras, g.m. un pîrgari athinean
Timenthes, g.m. un zugrav vestit
Timarchus, g.m. un athinean care au fost priiatin bun lui Demosthenes[2]
Timavus, g.m. o gîrlă aproape de Acvilea
timens,-tis, g.o. temători,-re, fricos,-ă, temăcios,-ă
timendus,-a,-um temători,-re, fricos,-ă, temăcios,-ă
timendus,-a,-um temătorealnic,-ă, cutremurători
timeo,-es mă temu, temu, mă cutremuru, mi-e frică
timide, adv. temătoreaşte, cu frică
timiditas, g.f. temăciune
timidus,-a,-um temăcios,-ă, fricos,-ă
Timon, g.m. un athinean urîtori de toţ oamenii au fost; **item**: un filosof careau scris poveşti de glumă
timor,-ors, g.m. teamere, frică
Timotheus, g.m. om mare athinean; **item**: un fluieraş vestit şi căpuzari care au luat plată de doao ori de la ucenicii aceiia care au început [a][3] învăţa la alţii
tin pro sum dixerunt auntiquis pă dîns
tina, g.f. feali al vasului de vie
tinea, g.f.[4] nume de peaşte
tinctilis,-e muiat,-ă, văpsît
tinctor, g.m. muietori, văpsîtori
tinctura, g.f. văpsîre
tinctus,-us, g.m. întinsoare, văpsîre
tinctus,-a,-um întins,-ă, văpsît,-ă
tinea, g.f. molie
tineosus,-a,-um molios,-ă
tingens, g.o. întingători,-re, văpsîtori,-re
tingo,-is,-xi întingu, văpsăscu
tinguo,-is idem
tinia, g.n.pl. vas de vin
tinnimentum, g.n. sunătură ca a clopotului
tinio,-is sunu ca clopotul, clopotezu, *ţioiesc*[5]
tinnitus,-us, g.m. sunare, clopoţîre, *ţioire*[6]
tinnlus,-a,-um clopoţîtori,-re, sunători,-re
tintinabulum, g.n. clopoţăl, sunătoare
tintinaculi, g.m. crainici, porosloi, bătători afară cu nuiale
tintino,-as clopoţăscu[7], tragu clopoţălul, sunu
tintinnio,-is,-ire idem
tinunculus, g.m.[8] păsărică îngrozîtoare de vîltuir
Tiphis, g.m. un aruncători de cîrmă vestit, un cîrmaci
tipula, g.f. paianjin, cu şase picioare fugitori în apă /[348r]
Tiresias, g.m. un crai din Troabas[9] şi gîcitori, pre carele l-au orbit Iuno; de aici numele adease să ia pentru orb
Tiridates, g.m. un crai de la Armeniia
Tiriscum, g.n. oraş daţiesc, aproape de Dunăre
Tiryns,-thos, g.f. oraş în Peloponesus, în care s-au crescut Hercules[10]
tirynthius,-a,-um tirintiian, den oraşul Tirins
tis pro tui geniti, ant. al tău

---

[1] Scris: fiiare.
[2] Scris: Демостхенѣсь.
[3] Cuvînt lipsă.
[4] Recte: **tinca, g.f.**; urmează spaţiu liber în text.
[5] Scris de altă mînă.
[6] Idem.
[7] Scris: clopozăscu.
[8] Recte: **tinunculus, g.m.**
[9] Recte: **Thebas.**
[10] Scris: Хѣркулѣсь.

Tisiphone, g.f. una dintre furiile din iad
Titan, g.m. fiiul ceriului şi al Vestei[1], fratele lui Saturnus; **item**: soarele
Titanus, g.m. idem
titanius,-a,-um titnienesc,-ă, care să ţîne de Titatn
Tithonus, g.m. fiiul lui Laomedon, tatăl lui Memnon
tithymalus, g.m. iarbă lăptoasă
titilatio, g.f. gîdilire
titillatus,-us, g.m. idem
titillo,-as gîdilescu
titio,-onis, g.m. tăciune
titivilitium, g.n. tăiare, căzătură tăiată jos, de pre marginea hainelor tăiate
Titius, g.m. vel Tytius fiiul pămîntului, a căruia inimă în iad o roade un vîltur care cînd o mistuiaşte îndată creaşte alta
tittex, g.m. mustaţă
titubanter, adv. şuvăind
titubantia, g.f. şuvăire, împiedicare
titubatim, adv. şuvăind
titubatio, g.f. şuvăire
titubatus,-a,-um, part. împiedecat,-ă, zmintit,-ă
titubo,-as şuvăiescu; **item**: făicăvescu, în grăire mă împiiadecu
tituli, g.m.pl. quasi tutuli viteaji apărători
titulotenus, adv. numai cu numele
titulus,-i, g.m. scrisoare de desupra, nume lăudat vrednicesc
Titus, g.m. nume înainte umblători al cîtorva oamini căpetenii rimleani
Tlepolenus, g.m. fiiul lui Hersusles[2] [sic!] au fost
Tmarus, g.m. numele unui deal care într-alt nume Tamarus
tmesis, g.f. rumperea în doao a cuvîntului cu punerea în mijloc a altui cuvînt **ut septem subjecta trioni, id est septentrioni**
Tmolus,-i, g.m. un deal în Liţiia din care curge apa Pactolus

TO

tocos, g.m. naştere, fătare, camătă
toga, g.f. plaşcă, haină din sus; **item**: stat de pace (vreame)
togotulus, g.m. împlăşcat, cu haină de sus
togatus,-a,-um purtători de haină pă pace, cu îmbrăcămînt pîrgăresc, împlăşcat,-ă
togula, g.f. plăşculiţă, hăiniţă de desupra /[348v]
Tolentum, g.n. oraş al Ţării Italieneşti
Tolentinates, g.m.pl. lăcuitorii Tolentumului
tolerabilis,-e sufericios,-ă, pătimicios,-ă
tolerabiliter, adv. răbdăţeaşte, cu răbdare
tolernas,-tis, g.o. suferitori, pătimitori,-re, răbdători
toleranter, adv. răbdînd, cu răbdare
tolerantia, g.f. răbdare, pătimire, suferire
toleratio, g.f. răbdare, patimĂ
tolero,-as rabdu, pătimăscu, suferiu, paţu
Toletum, g.n. oraş mare în Hişpaniia
tollenon, g.m. vîrghie, lemnul de rădicat la berbeacele de lemn
tolles, g.m. înflatură de grumaz, de gît
tollo,-onis, g.m. idem quod tollenon
tollo,-is, sustuli rădicu în sus, iau în sus
tollonis, g.m. idem quod tollenon
Tolosa, g.f. oraş frîncesc
tolutaris,-e îmbuiestritori,-re, îmbuiestru,-ă
tolutarius,-a,-um idem
tolutiloquentia, g.f. grăire cu rînd
tolutim, adv. îmbuiestru
tomacina, g.f. cîrtaboş
tomaculum, g.n. idem
tomatutum, g.n. tunsătură, fulgi de împlut moi
toyx,-cis, g.f. funie sucită din cîinepă puzderioasă, curmei sucit din in cîlţos
Tomi,-orum, g.f.pl. oraş misienesc la Marea Euxinum, unde s-au trimis Ovidius în urgie
tomice, g.f. ştreang de cîlţ
tomus, g.m. parte, tăietură; **item**: o parte a cărţii
Tomyris, g.f. vestită împărătească al [sic!] massaghiteanilor în Sţithiia
tonans,-tis, g.o. dumnezău tunător,-re
tondes,-tis, g.o. tunzători,-re
tondeo,-es, totondi tunzu, razu
tonescit, imper. tună
tonimus tunăm **veteres usurparunt pro sonamus**
tonitru, g.n. tunet
tonitrus, g.m. tunet, tunare
tonitruum, g.n. idem

[1] Scris: Вастеи.
[2] Scris: Херсуслѣсь; recte: Hercules.

tono,-as,-vi tunu, durduiescu în chipul tunetului ceresc
tonsæ, g.f. dicentur remi opacină vînslitoare
tonsilis,-e tuns,-ă, ras,-ă
tonsilla, g.f. vîrghie acăţătoare corabiila la ţărmure
tonsilæ, g.f.pl. capul limbii
tonsito,-as tunzătorescu
tonso,-as tunzu
tonsor, g.m. bărbiiari, tunzători
tonsorius,-a,-um de tuns, de ras
tonstricula, g.f. tunzătoriţă, fămeaie tunzătoare /[349r]
tonstrina, g.f. bărbierie, casă de bărbierie
tonstrix,-cis, g.f. bărbieriţă, bărbierească
tonsura, g.f. tunsură, răsătură
tonsus,-a,-um tuns,-ă, ras,-ă
tonus,-i, g.m. sunet; **item**: sămnul sunetului
toparcha, g.m. domn al ţînutului adevărat, ţîitori de loc
toparchia, g.f. toparhie, vătăşie
topazius, g.m. feali al pietrii scumpe
Topazos, g.m. un ostrov în Marea Roşie
Topazus, g.f. idem
tophaceus,-a,-um de piiatră de năsîp, pietros cu năsîp
tophinus,-a,-um idem
tophus, g.m. piiatră năsîpoasă, fărîmicioasă
topiaria, g.f. meşterşug de împodobit grădina
topiarium, g.n. boltitură vearde împodobită, zidită cu pomi, cu iarbă, umbrari împodobit
topiarius, g.m. făcători de acest feali de şopron sau umbrari
topica, g.n.pl. partea învăţăturii făcătoare de argumenturi[1]
topice, g.f. meşteşug găsîtori de argumenturi[2]
topicus,-a,-um de meşteşugul cel gasîtori de argumenturi[3]
topium, g.n. podoabă de grădină
topographia, g.f. scrierea locului
topos, Latine locus loc
topothesia, g.f. scrierea locului scornit
topper, adv. obsoletum pro celeriter, confestim acmu, numaidecît
topus,-i, g.m. loc
toral, g.m. lepedeu, boarfă
torale, g.n. idem
toralium, g.n. idem
Toranius, g.m. nomen est mangonis, apud Plin. Lib. 7, cap. 12 numele unui neguţători cu robi şi cu vinderea cailor
torcois,-idis, g.f. feali al pietrii scumpe
torcular, g.m. teasc
torcularium, g.n. idem
torcularius, g.m. tescuitori
torcularius,-a,-um de teasc
torculum, g.n. idem quod torcular teasc
torculus,-a,-um idem quod torcularius,-a,-um de teasc
tordile, g.n. sămînţa ierbii şiler montanum
tordillion, g.n. idem
tores, antiquum pro torques lanţ de aur, ghierdan
toreuma, g.n. vas ghizdav făcut în strug
toreutice, g.m. mesteşug de strujit, de cioplit cu strugul
Toringi, g.m.pl. vel Thuringi năroade nemţeşti carii au oraş mare pă Erfordiia, unde iaste clopotul cel mare căruia /[349v] potrivnic în cest pămînt nu-i iaste altul
tormentum, g.n. chin, chinuire; **item:** toată unealta aruncătoare spre vrăjmaş, sfărîmitoare de zîd, tun
tormina, g.n.pl. sînge de pîntece, inima cea rea
torminalis,-e de inima cea rea
torminosus,-a,-um în care iaste inima cea rea, care are inima cea rea
Tornacum, g.n. oraş flandrienesc
tornalis,-e et tornatilis,-e strujit,-ă
tornarius et tornator strugari
torno,-as stujescu, dau în strug
tornum, g.n. strug, hier de strug
tornus, g.m. idem
Toron, g.m. un aleşteu în Halţis, lîngă care bobul din sineş să rodeaşte
torosus,-a,-um cu vine cărnoase, cu trup gros,-ă
torpedo,-inis, g.f. lenevie; **item**: un peaşte zăcători în tină
torpens,-tis lîncezitori,-re, îndeletnicitori,-re
torpeo,-es,-pui lînced sîntu
torpesco,-is mă lîncezăscu, mă lenevăscu
torpidus,-a,-um leaneş,-ă, lînced,-ă

[1] Scris: аргумѣнтури.
[2] Idem.
[3] Idem.

torpor, g.m. lîncezîre, leane
torporo,-as lenevăscu, facu leaneş
toquatus,-a,-um înghierdănat, cu lanţ de aur
torqueo,-es,-si,-ere sucescu, învîrtescu, silescu, strîngu, puşcu; **item**: năcăjescu, chinuiescu, scripţăscu
torques,-is, g.f. ghierdan, lanţ de aur
torquis,-is, g.f. idem
torrefacio,-is usucu, frigu, cocu
torrens,-tis vale, pîrîu, curgere de apă de ploaie; **item**: reapede, vîjîitori
toreo,-es,-ui cocu, frigu, usucu, uscu
torresco,-is mă uscu, mă cocu, mă frigu
torridus,-a,-um frigători, cocători, arzători, **passive:** copt,-ă, ars,-ă
torris, g.m. tăciune de foc aprins, lumînare de vînt
torsio, g.f. învîrtire, chinuire, năcaz, scripţire
torta, g.f. azmă, colac
torte, adv. învîrtit, sucit
tortilis,-e de stors, sucit,-ă
tortivus,-a,-um tescuit, stors,-ă
torto,-as vetus frequens a torio chinuitorescu, năcăjitorescu, căznescu
tortor, g.m. căznitori, chinuitori, gîde
tortum vox obsoleta, qua antiqui utebantur pro tormento
tortuosus,-a,-um învîrtit,-ă, sucit,-ă /[350r]
tortura, g.f. năcăjire, chinuire, scripţire, căznire
tortus,-us, g.m. căznire, năcaz; **item**: plecare, sucire
tortus,-a,-um năcăjit,-ă, căznit,-ă, chinuit,-ă; **item**: sucit,-ă
torva, adv.[1] posomorît, cu căutătură vîrtoasă
torve, adv. idem
torvitas, g.f. posomorîre, căutare muşcăcioasă
torvulus, g.m. păticel, pătişor
torvus, g.m. pat; **item**: mădulari în trupul omului cărnos, vînos
torvum, adv. posomorît
torvus,-a,-um posomorît,-ă, cu căutătură vîrtoasă
tostus,-a,-um copt,-ă, fript
tot, pl, g.o. adjecti. atît,-a
totaliter, adv. peste tot
totidem, g.o. încă atît,-a
toties, adv. de atîtea ori

[1] Şters: **g.f.**

totus,-a,-um tot,-ă, întreg,-ă, tocma
toxicum, g.n. venin otrăvitori, săgeată sau otravă otrăvitoare de arme

TRA

trabalis,-e de grindă, mare ca grinda
Trabes, g.m. un peotic pre care Ţiţero[2] îl numără între comicuseani
trabea, g.f. haină împărătească sau haină ca aceaea care împăratul o îmbracă după biruinţă
trabeatus,-a,-umîmbrăcat în trabea, purtători de trabea,-re
trabeatio, g.f. grindire
trabes, g.f. grindă
trabica, g.f. corabie făcută din grinzi, hir
trabicus,-a,-um grindesc,-ă, de grindă, de grindire
trabs,-bis, g.f. grindă
trachali, g.m.pl. partea cea din sus a scoicei de mare văpsîtoare de fringhie
Trachalus,-i, g.m. un orator au fost în vreamea împăratului Domiţiianus
trachea, g.f. gîtlejul care răsuflă
trachelus, g.m. spinarea omului
trachia, g.f. gîtlej care răsuflă
Trachin, g.f. oraş supt dealul Oeta
Trachis, g.f. idem
trachona, g.n. fiinţa ochiiului dinlăuntru bucăţoasă
Traconitis, g.f. o parte a Iudeei între Muntele Livanul[3] şi între Marea Tiberiias; **item**: un oraş şi loc în Araviia cea Pustie
trachys, g.m. bucăţos, colţuros
tracta panis colac, călîie, lipie
tractabilis,-e învîrticios,-ă unde-ţ va fi voia, băgăcios unde vei vrea,-a
tractabilitas, g.f. întoarcere plecăcioasă
tractatio, g.f. învîrtire, prindere, /[350v] purtare, muncire cu dîns
tractatus,-us, g.m. idem
tractatus,-a,-um purtat,-ă, învîrtit,-ă, pipăit
tractator, g.m. întorcători, lucrători, muncitori
tractim, adv. trăgînd, cu tragere
tracto,-as portu, învîrtescu, muncescu cu dîns, ţîu, pipăiescu

[2] Scris: Цицѣро.
[3] Scris: Ливануль.

tractarius,-a,-um de tras, trăgători
tractus, g.m. hotar, ţînut, margine; **item**: sucire, tragere
tractus,-a,-um tras,-ă
traditio, g.f. dare în mînă, vindere, învăţătură, învăţătură şi găsîtură omenească dătătoare din mînă întîiu
trado,-is,-didi,-ere dau acolo, dau supt puteare; **item**: învăţu pă cineva cu dare de regule, adevărate
traduces, g.m.pl. qui errumpi dicuntur viţe de vie întinse departe afară
traduco,-as trecu, ducu de ceaea parte, dintr-un loc ducu într-altul, într-altă limbă întorcu; **item**: ocărăscu, hulescu
traductio, g.f. întindere, lungire, tălmăcire, sudalmă la aiave
traductor, g.m. trecători, ducători dincolo; **item**: defăimători
tradux,-cis, g.f. viţă de vie de pre un lemn altvundeva trasă
tragacantha un scai înghimpos a căruia clei îl chiiamă dragacanthum
Tragæa, g.f. ostrov şi, acolo, un oraş
Tragasæ, g.f.pl. ţînut epirusesc
tragelaphus, g.m. o fiiară sălbatecă care iaste aseaminea cerbului şi ţapului
tragema, g.n. blid de poame de pă urma bucatelor, cofet mărunt
tragice, adv. cu pompă mare; **item**: cumplit, fără milă
tragicus,-i, g.m. făcători de traghedii
tragion, g.n. un lemn în Candiia, în care să rodeaşte mastix
tragoedia, g.f. basnă sau joc făcut de lucruri mari, căruia începutul îi iaste prea ghizdav, iară sfîrşitul trist şi groaznic
tragoedus, g.m. jucători de traghedii
tragomaschali, g.m.pl. cărora supţîoară [sic!] le pute ca ţapii, **Latine hircosi**
tragonis, g.f. numele unii ierbi
tragonia, g.f. un lemn căruia alt nume-i iaste traghion
tragopanades, g.f. pasări ethiopiceşti
tragopogon, g.n. iarba barbei ţapului, barba-ţapului, sălată de iarnă
tragoriganon, g.n. nume de iarbă
tragos, g.m. ţap
tragos, g.f. un scai din ţărmurele /[351r] mării în chipul bureatelui
tragula, g.f. dardă strîmbă de zmucit; **item**: feali al mrejii
tragum, g.n. feali al pîinei
Tragurium, g.n. oraş al Ţărei Horvăţeşti
traha,-æ, g.f. sanie
trahax,-cis, g.n. trăgători bucuros,-re, răpitori,-re, apucători,-re
traho,-is,-xi,-ere tragu, zmucescu
Trajana, g.f. hodie Potentiana oraş al ţînutului Piţenum în Ţara Italiei
Trajanus, g.m. un împărat rimlenesc desăvîrşit şi putearnic; **item**: numele altor bărbaţi
trajectio, g.f. de ceaea parte lăpădare, ducere, treacere
trajecto,-as ducu de ceaea parte, trecu, mutu dincolo
Trajectum, g.n. oraş holandienesc
trajectus,-us, g.m. vad, loc de trecut de ceaea parte
trajectus,-a,-um trecut,-ă, dus dincolo,-ă
trajicio,-is ducu de cinde, trecu de ceaea parte
tralatio, g.f. aducere dincolo; **item**: talmăcire
tralator, g.m. tălmacitori, aducători dincolo, de ceaea parte
tralatitius,-a,-um de airea adus, adus de cinde,-ă
tralatus,-a,-um aducu dincolo, adus de ceaea parte,-ă
trallanus,-a,-um tralliian,-că, din oraşul Tralles[1] [sic!]
Tralleis, g.f.pl. oraş în Cariia sau în Lidiia
traluceo,-es luminezu dincolo
tralucidus,-a,-um luminători dincolo,-re
trama, g.f. hir de tort
trames, g.m. cărare crucişată
tramitto,-is,-ere mă scolu dincolo, trimiţu dincolo, de ceaea parte
trano,-as înotu dincolo
traquille, adv. lin
tranquillitas, g.f. linire
tranquillo, adv. în vreame lină
tranquillo,-as linescu
traquillor,-aris mă linescu
traquillus,-a,-um lin,-ă, odihnit,-ă

[1] Scris: траллась.

trans, præpo. serviens accu. dincolo, de ceaea parte
transabeo,-is mărgu de ceaea parte
transactor, g.m. ducători în svîrşit, umblători în mijloc, făcători
transactus,-a,-um trecut,-ă, isprăvit,-ă, dus în svîrşit
transadigo,-is,-egi junghiiu, batu de ceaea parte, lovăscu dincolo
transalpinus,-a,-um dincolo de munte, muntean dincolo, muntean de supt munte,-că
transcendo,-is,-di mă suiu dincolo, trecu
transcindo,-is,-di taiu de ceaea parte, zboru
transcribo,-is scriu afară, iau altul
transcriptio, g.f. scriere afară, punere pă altul
transcurro,-is,-xi alergu dincolo, /[351v] fugu de ceaea parte
transcursus,-us, g.m. alergare dincolo, fugire
transdo,-as, veteres dixerunt pro trado dau dincolo
transduco,-is ducu dincolo, de ceaea parte
transenna, g.f. zăbrea din fereastră sau gratie înaintea boltei de vîndut negoţul, prin care poate vedea omul dincolo
transeo,-is,-ire mărgu de ceaea parte, mă trecu
transfero,-is,-vi,-ire în airea samănu, plăntăluiescu
transfero,-ers,-tuli ducu airea, ducu dincolo
transfigo,-is împungu de ceaea parte, împlîntezu dincolo
transfiguratio, g.f. schimbare într-alt obraz
transfiguro,-as formăluiescu într-alt chip, schimbu
transfixus,-a,-um împuns de ceaea parte, junghiiat,-ă
transfluo,-is,-xi curgu dincolo
transfodio,-is găurescu de ceaea parte, scobăscu dincolo
transformatio, g.f. schimbare pă altă furmă
transformis,-e schimbăcios pă altă furmă,-ă
transformo,-as schimbu pă altă furmă, prepuiu
transforo,-as sfredelescu de ceaea parte
transfreto,-as mă mu [sic!] mutu dincolo de mare
transfuga, g.m. hain, fugit la partea vrăjmaşilor, dezasămănat
transfugio,-is,-gi fugu airea
transfugium, g.n. hainire, fugire la vrăjmaş
transfumo,-as fumătorescu dincolo, facu fumu dincolo
transfundo,-is,-fudi,-ere tornu aiurea
transfusio, g.f. turnare dintr-un vas într-altul, pritocire
transgredior,-eris mărgu dincolo, trecu de ceaea parte, păşescu de ceaea parte
transgressio, g.f. treacere dincolo, păşire de ceaea parte
transjectio, g.f.[1] lăpădare dincolo, punere de ceaea parte sau ducere
transjectus, g.m. loc ducători de ceaea parte, vad, loc de trecut
transjectus,-a,-um aruncat dincolo, trecut,-ă
transigo,-is isprăvăscu, săvîrşescu, ducu în svîrşit, tocmăscu
transilio,-is,-ire saiu de ceaea parte, saiu dincolo
transilis,-e umblători dincolo, de cinde,-re, plecat de cinde
transitio, g.f. meargere de cinde, treacere
transitorius,-a,-um trecători,-re
transitus,-us, g.m. treacere dincolo, meargere de ceaea parte, meargere mai-nainte pă lîngă dîns
transitus,-a,-um lăsat,-ă, trecut,-ă, mărs dincolo,-ă
transjugo,-as înjugu dincolo, prinzu într-alt loc /[352r]
translabor,-eris curgu dincolo, cazu dincolo, mărgu
translatio, g.f. ducere airea
translatitie, adv. leneviţeaşte, cu leane
translatitius,-a,-um airea dus,-ă, de airilea adus,-ă
translative, adv. leneviţeaşte, îndeletniceaşte
translativus,-a,-um ducăcios dincolo,-ă, puicios airea,-ă
translator, g.m. aducători de ceaea parte, de pre o limbă întorcători pre alta, tălmăcitori
translatus,-a,-um dus dincolo, adus de ceaea parte, de cinde
translego,-is cetescu de ceaea parte, dincolo
transluceo,-es,-luxi luminezu dincolo
translucidus,-a,-um luminători dincolo,-re
transmarinus,-a,-um de dincolo de mare, dincolo de mare

[1] Scris: transjiectio, g.f.; corectat prin ştergere.

transmæo,-as mărgu dincolo
transmigratio, g.f. mutare dincolo, mutare airea
transmigro,-as mutu dincolo, mă portu airea
transmissio, g.f. meargere dincolo, trimitere de ceaea parte
transmissus,-us, g.m. idem
transmitto,-is trimiţu dincolo, de ceaea parte, slobozu dincolo
transmontanus,-a,-um de dincolo de deal
transmotus,-a,-um mişcat dincolo, clătit,-ă, dus dincolo,-ă, pus dincolo,-ă
transmoveo,-es,-ovi ducu airea, mişcu, clătescu spre alt loc
transmuto,-as schimbu dincolo
transnato,-as înotu dincolo
transno,-as idem
transnomino,-as numele îl schimbu
transnumero,-as număru dincolo
transpadanus,-a,-um de dincolo de apa Padanus [sic!]
transpareo,-es,-ui
transpectus,-us, g.m. vedeare dincolo, prevedeare
transpicio,-is prevăzu, văzu dincolo
transpono,-is aşezu airea
transporto,-as ducu airilea
transpositio, g.f. punere airi, punere dincolo
transquietus,-a,-um prea lin,-nă
transrhenanus,-a,-um de dincolo de Rhenus
transtibiscanus,-a,-um de dincolo de Tisa
transtra, g.n.pl. scîndură pre care şăd vînslarii în corabie; **item**: grindă de cocoş, grindă
transtyberinus,-a,-um de dincolo de Tiberin [sic!]
transvectio, g.f. purtare dincolo, cărare dincolo
transveho,-is,-xi,-ere portu, caru dincolo
transverbero,-as batu dincolo
transversa, adv. pro transverse et oblique cruciş, îndărăt
transversarius,-a,-um strîmb,-ă, plecat în laturi,-ă, crucişat,-ă /[352v]
transversus,-a,-um idem
transverto,-is îndărăt, dincolo întorcu
transvio,-as mărgu dincolo
transulto,-as saiu dincolo
transumo,-is,-ere iau de airea, dincolo iau
transumptio, g.f. luare dincolo
transuo,-is,-ere cosu dincolo
transvolito,-as zboru dincolo
transvolo,-as dincolo zboru
Transylvania, g.f. Ţara Ardealului
Transylvanus,-a,-um ardelean,-că
trapes, g.m. teasc de uloi, moară de uloi
trapetes, g.m. idem
trapetum, g.o.[1] **idem**
trapeza, g.f. masă
trapezophoron, g.n. picior de masă
trapezita, g.f. zaraf, schimbători de bani
trapezuntius,-a,-um trapezean, din oraşul Trapezus
Trapezus, g.f. un oraş vestit în Pontus, în ţărmurele mării
Trasimenus, g.m.; vide: Trasymenus un loc în Ţara Italiei lîngă oraşul Perusiia
Trasimenus, g.m. idem
travio,-as antiquum mărgu dincolo, de ceaea parte
traulus, g.m. făicav, grăitori împiedecat, gîngav

THRE[2]

Trebatius, g.m. un iurist prea bun priiatin al lui Ţiţero[3]
Trebia, g.f. gîrlă a Ţării Italieneşti, lîngă Plaţenţiia; **item**: un oraş în Hişpaniia
Trebiates, g.m.pl. năroade italieneşti în Umbriia
Trebonius, g.m. unul dintre şugubeţii lui Ţesar
Trebula, g.f. oraş **in Sabinis**
Trebulani, g.m.pl. lăcuitorii Trebulei
treceni,-æ,-a trei sute, cîte trrei sute
trecenti,-æ,-a trei sute
trecenties, adv. de trei sute de ori
trechedipni a Græci dicebantur qui tardius ad coenam conveniebant
tredecies, adv. de treisprăzeace ori
tredecim, g.o.pl.[4] treisprăzeace
tremebundus,-a,-um tremurători, cutremurători,-re
tremefacio,-is cutremuru
tremendus,-a,-um cutremurat,-ă
tremens,-tis, g.o. tremurători,-toare
tremisco,-is,-ere mă tremuru, mă cutremuru

---

[1] Scris: **g.n.**; corectat prin ştergere.
[2] Recte: **tre.**
[3] Scris: Цицѣро.
[4] Şters: **adv.**

tremo,-is tremuru
tremor, g.m. cutremur, tremur
tremulus,-a,-um tremuraţăl,-ea
trepidanter, adv. cu cutremur, cu groază
trepidatio, g.f. teamere, frică, cutremur
trepido, adv. fricoşaşte, cu frică mare
trepido,-as mi-e frică, mă cutremur /[353r]
trepidulus,-a,-um fricoşăl,-că
trepidus,-a,-um fricos,-ă, fricos tremurători,-re; **item**: pripitori, curîndzîtori,-re
trepondo, g.n. trei funţi (punţi)
tres, g.c.pl. et hæc trea trei
tressis, g.m.pl. trei asses[1]
tresviri, g.m. persone[2] trei purtătoare de boierie
Treva, g.f. oraşul nemţăsc Hambrug
Treviri, g.m.pl. năroade nemţeşti dincolo [de][3] Rhenus împregiurul apei Mosella[4], oraş mare al acestora iaste Treviris, care şi înanintea Romei s-au zidit cu o mie şi trei sute de ani
tria, g.n.pl. trei
triambi, g.m.pl. carii în locul de joc au grăit trustrei
triangularis,-e în trei cornuri, cu trei unghiiuri
triangulus,-a,-um care are trei unghiiuri
triarii, g.m.pl. viteajii cei prea întrarmaţi au fost, întru nărodul rimlenesc purtători de război, carii în şireag dinapoi au stătut în genunchie, iar, deaca-au fost lipsă, îndată au sărit în sus
tris,-adis, g.f. troiţă, număr de trei
Triballi, g.m.pl. năroade mesieneşti, între dealul Hannus
Tribachi, g.m.pl. năroade de demult au fost, lăcuitoare derept Arghentina[5]
triboni, g.m.pl. idem
tribrachus, g.m. picior stătători în vearş, din trei sillave scurte
tribuarius,-a,-um zapciu, strîngători de bir, de dajde,-re
tribula, g.f. îmblăciu, teleagă de îmblătit
tribularium, g.n. loc de ţînut unealtele de îmblătit
tribulatio, g.f. îmblătire, năcăjire, scîrbă, ticăloşire
tribules, g.m. dintr-aceaeaş seminţie, dintr-aceaeaş breaslă, dintr-acelaş bir
tribulo,-as năcăjescu, scîrbăscu, ticăloşescu
tribulum, g.n. îmblăciu, teleagă călcătoare în arie
tribulus, g.m. scai; **item**: ciulin, ciulin de hier
tribunal, g.n. scaun de făcut leage
tribunatus, g.m. ţeh, meştşug de ţeh, stărostie, căpitănie, hătnogie
tribunitius, g.m. care au fost vundeva tribunus
tribunus plebis domn mare, judeţ, îndereptători de oraş
tribunus militum căpitan, hătnogi
tribuno,-is,-ui dau, împarţu
tribus,-us, g.m. rînd împărţit din năroade, seminţie
tributarius,-a,-um plătitori de bir,-re, birnic,-ă
tributim, adv. pă seminţii
tributio, g.f. dare, împărţire
tributorius,-a,-um de împărţit, de bir
tributum, g.n. bir, dajde, adău
tricæ, g.f. păr acăţători de picioa/[353v]rele găinei; **item**: piiadecă
tricenarius,-a,-um treizeceari, de treizeci
triceni,-æ,-a treizeci
tricenteni,-æ,-a trei sute
tricenties, adv. de trei sute de ori
tricephalus, g.m. cu trei capeţe
triceps,-pitis, g.o. idem
tricepsius,-a,-um al trzecile,-lea
trichias, g.f. un peaşte mic de mare, ca scrîmbiţa
trichilum, g.n. vas de trei ţeave, care are trei locuri de umplut afară
trichilum, g.n. duroarea ţîţelor
trichitis, g.f. feali al pietrii acre
trichomanes, g.n. o iarbă
trichorun, g.n. zidire cu trei picioare
trichrus, g.m. o piiatră scumpă arătătoare de trei feaţe
tricies, adv. de treizeci de ori
triclinaris,-e de locul de prînzît
triclinarius, g.m. polată de prînzît
triclinarius,-a,-um de polată de prînzît
triclinium, g.n. polată de prînzît
trico,-onis, g.m. arţăgaş, posomorît

[1] Scris: ассась.
[2] Scris: пѣрсоне.
[3] Cuvînt lipsă în text.
[4] Scris; Мосѣлла.
[5] Scris: Аргѣнтина.

tricoccum, g.n. moşmoală din Ţara Italiei, cu trei sîmburi
tricoccus, g.m. idem
tricolon, g.n. cu trei mădulari
tricongius, g.m. polecra lui Novellus[1] Torcvatus, care înaintea împăratului Tiberius au băut trei ocă de vin într-o trăsătură şi aşa s-au scornit lui acest nume
tricor,-aris mintitorescu, hărţăgescu, mă sfădescu
tricornis,-e cu trei coarne
tricorpor, g.o. cu trei trupuri
tricuspis cu trei ascuţîturi, cu trei vîrfuri
tridacna, g.n.pl. scoică de mare vîrtoasă
tridens,-tis, g.m. furcă de hier cu trei ramuri, sapă de hier cu trei ramuri (colţi)
tridentifer, g.m. purtători de furculiţă de hier, ca Neptunus
tridentiger, g.m. idem
tridentinus,-a,-um tridentinean,-că, din oraşul Tridentinum
Tridentum, g.n. oraş nemţăsc şi italienesc, lîngă apa Atesis
triduanus,-a,-um de a treaea zî
triduum, g.n. trei zîle
triennis,-e de trei ani
triennium, g.n. trei ani
triens,-tis, g.m. a treaea parte a banului; **item**: un vas de băut
triental, g.m. a treaea parte a sextariusului[2] rimlenesc
tridentalis,-e înalt de trei măsure,-ă
trientarius,-a,-um de a treaea parte a numărului
trierarchus, g.m. căpeteniia corabiei, triremis /[354r]
trieris, g.f. corabie de mare vînslitoare cu trei rînduri
trieterica, g.n.pl. sărbătoarea lui Bachus[3] care s-au făcut al treilea an
trietericus,-a,-um de trei ani
trieteris, g.f. vreame de trei ani
trifariam, adv. în trei chipuri
trifarius,-a,-um den trei chipuri, treiari
trifarie, adv. în trei chipuri

[1] Scris: Новаллусь.
[2] Scris: саѯтариусулуи.
[3] Scris: Бакхусь.

trifatidicus,-a,-um gîcitori mare,-re de lucruri viitoare
trifaux,-cis, g.o. cu trei gîturi
trifer,-a,-um et triferus,-a,-um într-un an roditori de trei ori,-toare
trifidus,-a,-um cu trei ramuri, cu trei creaste
trifinium, g.n. loc de hotărît trei pămînturi
Trifolinum, g.n. oraş campanienesc
trifolinus,-a,-um trifolinean, din oraşul Trifolinum
trifolium, g.n. trifoi, iarbă cu trei foi
triformis,-e de trei forme
trifur, g.com. fur mare,-ă, fur fără măsură,-ă
trifurcifer, g.m. lotru vestit al ţării, de furci vreadnic spre spînzurare
trifurcus, g.m.; -a,-um cu trei colţ, cu trei ramuri
triga, g.f. car de trei cai
trigamus, g.m. care au avut trei muieri una după alta
trigarium, g.n. război minunat au fost în car cu trei cai
trigarius, g.m. comişel, vezeteu, cărăuş
trigemini, g.m.pl. trigeamini, treiţi
trigeminus, g.m. trigeamăn, întreit
trigemmis,-e de trei bobiţe, de trei bărboane, cu trei bărboane de strugur, cu trei mărgăritariuri
trigessimus,-a,-um al treizecile,-lea
triginta, g.o.pl. treizeci
trigla, g.f. somn (peaşte)
triglites, g.m. piiatră scumpă în faţa somnului
trigon, g.m. numele mincii şi locului de jucat cu minciia
trigonalise de trei unghiiuri, cu trei cornuri, cu trei unghiiuri
trigonus,-a,-um cu trei unghiiuri, cu trei colţuri
trihorium, g.n. de trei ceasuri
trilibris,-e de trei punţi
trilinqvis,-e cu trei limbi, de trei limbi; **item**: în trei limbi
trilix,-cis, g.o. ţăsut în trei iţe,-ă, în trei rînduri de iţe ţăsut, întreit,-ă
trimacrus, g.m. picior în vearş stătători din trei sillave lungi
trimatus, g.m. vîrstă de trei ani
trimembris,-e de trei părţi, de trei mădulări
trimestris,-e de trei luni

trimetrum, g.n. vearş în care /[354v] sînt trei picioare
trimodia, g.f. vas de trei găleţi
trimodium, g.n. idem
trimodius,-a,-um de trei găleate
trimulus,-a,-um de trei anişori
trimus,-a,-um de trei ani
trimyxos, g.m. fălinari cu fufezi de trei mucuri
Trimacria, g.f. ostrovul Siţiliia
Trimacris, g.f. trimacriiană
trimacrius,-a,-um din Trinacriia, trimacriian,-că
trinepos, g.m. trinepot, al treilea nepot
trini, g.m.pl. trei, cîte trei
trinoctialis,-e de trei nopţi
trinoctium, g.n. trei nopţi una după altă
trinodis,-e cu trei noduri, de trei noduri
trinundinum, g.n. zîoa a treaea a bulciului
trinus,-a,-um al treile, trei
triobolaris,-e de nicio treabă, tribuitori de nimic,-re
triobolus, g.n. ban de trei filleriuri[1]
triobolus, g.m. ban de trei filleriuri[2]
triones, g.m.pl. boi arători; **item**: calul ceriului
Triopas, g.m. un împărat de la Thessaliia
triophtalmus, g.m. numele unii pietri cu trei ochi
Triopia, g.f. oraş carienesc
triorches, g.m. [3]; **item**: o piiatră scumpă
triparcus,-a,-um prea scump,-ă
tripartite, adv. în trei părţi
tripartito, adv. în trei părţi
tripartitus,-a,-um împărţît în trei părţi,-ă
tripartinum, g.n. trei blide de bucate au fost în ospăţ mai de sus
tripectorus,-a,-um cu trei piepturi, de trei piepturi
tripedalis,-e de trei picioare
tripedaneus,-a,-um idem
tripertite în trei părti
tripertitus,-a,-um împărţît în trei părţi,-ă, împărţît în trei
tripes,-dis, g.o. cu trei picioare, de trei picioare
triplex,-cis, g.o. întreit,-ă
triplicatio, g.f. întreire
triplices, g.m.pl. table întreite ceruite, pre care au scris unele-altele
triplico,-as întreiescu
triplus,-a,-um întreit,-ă
tripodes, g.m. oală de hier cu trei picioare
Tripolis, g.f. oraş în Feniţiia; **item**: ţînut africesc
tripolitanus,-a,-um tripolitan,-că
tripolium, g.n. o iarbă
tripondium, g.n. trei punţi, de trei punţi
Triptolemus, g.m. fiiul craiului Ţelsus eleuseanul, care întîiaş dată /[355r] în Ţara Grecească au început a ara, a sămăna
triptoton, g.n. cuvînt numai cu trei casusuri în declinaţiile grammaticei
tripudio,-as jocu, saiu, dănţuiescu
tripudium, g.n. joc, dănţuire, sărire în pămînt; **item**: însămnarea au fost din gîcirea pasărilor, cînd au căzut ceva din gură-le
tripus, g.m. cu trei picioare pirostrii; **item**: o masă au fost pă care au jîrvit popii lui Apollo în Delfis[4]
Triquetra, g.f. numele unui ostrov; **item**: dungire cu trei unghiiuri
triquentrum, g.n. idem
triquetrus,-a,-um cu trei vîrfuri, unghiiuri, cornuri
triremis, g.f. corabie vînslitoare de trei rînduri
tris pro tres in accus. legimus apud antiquos trei, de trei ori
triscurria, g.n.pl. jocuri spurcate, fără ruşine, vorbe fără orînduială, pocite, vorbe descusîte (lucruri)
Trismegistus, g.m. prea mare; **item**: numele lui Mercurius[5] în Eghipet, care au fost împărat, preot, filosof
trissago, g.f. o iarbă
tristega, g.f. zidire cu trei rînduri, întru care trei podituri şi case de rînd sînt una peste alta
tristiculus,-a,-um can trist,-ă, tristişor,-ă
tristicus,-a,-um întristători,-re
tristis,-e trist; **item**: vîrtos,-ă, nemilostiv,-ă; **item**: amar,-ă
tristitia, g.f. întristăciune, tristeaţe[6]

[1] Scris; филлѣрюри.
[2] Idem.
[3] Spaţiu liber în text.
[4] Scris: Дѣлфись.
[5] Scris: Маржуриусь.
[6] Scris: triste.

tristo,-as întristezu
trisulcus,-a,-um cu trei vîrfuri
trisyllabus,-a,-um cu trei sillave, sau de trei sillave
trit, g.n. ficta vox qua usus est Nonius et Plaut. tropăirea vîntului slobozît din jos, cu un cuvînt băşină, pocnire
Tritanus, g.m. un dascal vestit luptători
tritavia, g.f. strămoaşă
tritavus, g.m. strămoş
trichales, g.f.[1]
triticeus,-a,-um de grîu
triticum, g.n. grîu
trito,-as pisăzu, ciosăiescu, frîngu, sfărîmu, zdrobăscu
Triton, g.m. gîrlă africească; **item**: un dumnezău de mare, trîmbiţaşul lui Neptunus
Tritonia, g.f. numele Minervei[2], de prea apa curătoare Triton
Tritonis, g.n. un aleşteu în care cură apa Triton
tritor, g.m. zdrobitori, sfărîmitori, frîngători
tritura, g.f. îmblătire, zdrobire, frîngere
trituro,-as îmblătescu, tipărescu
tritus, g.m. frîngere, sfărîmire /[355v]
tritus,-a,-um frîmt,-ă, sfărîmit, zdrobit
trivenefica, g.f. strîgoaie fărmăcătoare îndrăcită
Trivia, g.f. dumnezăiţa Diiana
trivialis,-e de calea întreită; **item**: de obşte, numai aşa şi aşa
trivialiter, adv. aşa, numai aşa şi aşa
triviritim, adv. per tres viros ut quidam volunt nădăjduind pă trei bărbaţi
trivium, g.n. cale cu trei ramuri, uliţă lată cu trei căi, cale cu trei despărţîturi
triumphalia, g.n.pl. sărbătoare de biruinţă
triumphalis,-e de biruinţă, de pompă
triumphatio, g.f. pompire de biruinţă, litire, pompă slăvită după biruinţă
triumphans,-tis triunfători,-re
triumphator, g.m. biruitori, veselitori cu slavă după biruinţă
triumphatus,-us, g.m. după biruinţă slăvită acasă venire şi cu mare pompă întrare în oraş
triumphatus,-a,-um de pre carele au luat biruinţă
triumpho,-as pentru biruinţă mă slăvăscu, cu mare pompă mă cinstescu, iau biruinţă
triumphus, g.m. pompă slăvită de pre biruinţă, biruinţă
triumvir, g.m. viziri mare a trei oraşuri mari, gubernatori[3]
triumviralis,-e de boieriia căpeteniilor celor mari trei
triunviratus,-us, g.m. vredniciia cestor gubernatori[4] mari
triuncis, numulus æreus qui postea quadrans apellatus est ban de fertal
triuncis,-e de a patra parte a assisului
trixago, g.f.; vide supra: trissago iarba gamander[5]
Troas,-adis, g.f. ţînut în Asiia cea Mică, pînă la Hellespont şi Misiia, într-acesta au fost vestitul oraş Troada, Troas; **item**: un oraş din Hellespont
trochæus, g.m. picior stătători[6] din din [sic!] doao sillave, **a căruia una-i iaste lungă, cea de pă urmă scurtă**
trochillus, g.m. ochiiul boului
trochiscus, g.m. dopsor, scripţţ mic
trochlea, g.f. scripţ de fîntînă[7], care să învîrteaşte supt funie
trochulus, g.m. scripţişor
trochus,-i, g.m. scripţ
Trocmi, g.m. năroade frînceşti
Troctes, g.m. un om de la Feniţiia viclean şi tălpiz
Troezon, g.f. oraş în Peloponesus, în unghiiul mării, cu numele Agrolicus [sic!], **hinc troezenius,-a**[8]
Troglodytæ năroade ethiopiceşti
Troglodytice, g.f. ţînut ethiopicesc cătră Eghipet
Troja, g.f. ţînut în Asiia cea mai Mică, căruia oraş mare i-au fost Iliom, pre care apoi o au chiemat Troia /[356r]
Trojanus,-a,-um troodean,-că, troian,-că, troodănesc

---

[1] Recte: **trithales, g.f.**
[2] Scris: Минарвеи.
[3] Scris: губѣрнатори.
[4] Idem.
[5] Scris: гамандѣрь.
[6] Scris: stători.
[7] Şters: supt care.
[8] Recte: **troezenius,-a**

troicus,-a,-um idem
Troilus, g.m. fiiul lui Priiamus de la Hecuba
trojugena, g.c seminţie troodenească
Trojus,-a,-um troodean,-că
tropæi, g.m.pl. aceia carii pă alţii îi îmboldesc, îi pişcă, îi ghiesuiesc şi îndată să întorc într-altă parte, ca cînd n-ar hi făcut ei aceasta
trophæum, g.n. zidire de sămn rădicată în sus, spre pomenirea biruinţei; **item**: biruinţă
trophia, g.f. platâ pentro hrănire, pentro ţîneare
Trophonius, g.m. un meşter de lemn vestit
tropici, g.m. doao cercuri ale ceriului, în care soarele să întoarce
tropicus,-a,-um învîrtitori,-re, întorcători,-re
tropis, g.f. fund de corabie
tropologia, g.f. grai întors airilea
tropus, g.m. schimbare, cînd cuvîntul de pre a sa usebită înţeleagere spre altă înţeleagere şi însămnare să întoarce
Tros,-ois, g.m. troian, troodean
Trossulum, g.n. oraş în Tusţiia
trosculus, g.m. cărnos, gras; **item**: viteaz călăraş; *item: gingaş domnişor*[1]
troximos, g.m. strugur de mîncare, din care vin nu stocesc
trua, g.f. vas de apă mare, albie
trucidatio, g.f. ucidere, omorîre cu cumplită moarte
trucido,-as fără milă omoru, ucigu
trucitas, g.f. nemilostivire
truciter, adv. nemilostiveaşte
truculente adv. idem
truculentus,-a,-um nemilostiv,-vă
trudes, g.f. pîrghie împîngătoare
trudo,-is,-si,-ere împîngu
trulla, g.f. vas mare de apă, albie; **item**: netezitoare de păreate, de zîd, unealtă de lovit
trulleum, g.n. vas de spălat
trullifactio, g.f. lipire, muruire de păreate
trullisso,-as lipăscu, muruiescu
trunco,-as curu, taiu, şăruiescu, ciungescu
trunculus, g.m. trunchi, răgălioară, trunchiuleţ
truncus,-i, g.m. trunchi, răgălie; **item**: parte a omului de la grumaz pînă la picioare; **item:** turuiat, spetit, beteag, nebun

[1] Ultimele trei cuvinte sînt scrise de altă mînă.

truncus,-a,-um ciungit,-ă, şărăit,-ă, curat,-ă
truo,-onis, g.m. avis cygno non dissimilis, alio nomine onocrotalios dicitur
trunsilis,-e împîngăcios,-ă, învîrticios,-ă
truta, g.f. păstrăv
trutina, g.f. cumpănă, măsură, măsură de punţi sau nuiaoa cumpenei /[356v]
trutino,-as cumpănescu, măsuru
trutinor,-aris idem
trux,-cis, g.o. cumplit,-ă, nemilostiv,-ă, năprasnic, sălbatec,-ă
trychnon, g.n. strugurul-cîinelui
tryginon, g.n. cerneală făcută din drojdii de vin
trygodæmones, g.m.pl. poeticii aceiia carii, ca sănu-i cunoască niminea, cu drojdii de vin ş-au uns obrazurile şi aşa au cîntat din car vearşurile care le-au făcut
trygodus, g.m. strîngătoriul drojdiilor celor de vin de vîndut
trygoedus, g.m. idem
trygon, g.m. un peaşte de acel feali, în care iaste otravă; oaricarii îl chiiamă pastinaca şi turtur
Tryphon, g.m. grammatic de la Alixandriia
tryxalis, g.f. jiviniţă aseamine lăcustei, oaricarii o socotesc grier

TU

tu, tui, tibi, te, pronomen tu
tuatim, adv. inquit Nonius id est tuo more
tuba, g.f. trîmbită, bucin
tubarius, g.m. facători de trîmbite, făcători de bucine
tuber,-eris, g.m. nod, gîlcă, dîmb, unflătură
tuberculum, g.n. gîlculiţă, podişor
tuberes, g.m. gîlca unflăturii
tubero,-as înnodu, facu gîlcă, mă unflu
tubicen,-nis, g.m. trîmbitaş, bucinari
tubilustrium, g.n. sărbătoare au fost în care trîmbitele, bucinele, cu apă le-au svinţit
tubulatus, g.m.;,-a,-um ţavă formăluită în chipul jghiiabului,-ă [sic!]
tubulus, g.m. ţavă sau jghiebuleţ, postăvioară
tuburcinor,-aris mănîncu lacomu
tubus, g.m. jghiiab de hîrb, ţavă
tuceta et tucceta, g.f. bucată împlută cu carne
tucetum, g.n. idem

Tuderium, g.n. nume de oraş
Tudertum, g.n. oraş italienesc aproape de Spoletum
tudes,-tis idem quod malleus a tundendo dictus ciocan
tudicula, g.f. hier de însămnat, sămn, hier; **item**: lingură mare de hiert
tudiculo,-as înhierezu cu sămnul cel de hier, arzu sămn spre ceva; **item**: clatinu
tudites, g.m. ciocan, mai
tudito,-as precupăscu; **item**: alcătuiescu, lucrezu
tuendus,-a,-um apărători,-re, feritori,-re
tueor,-eris, tutus et tuitus sum ferescu, apăru, privăscu, scutescu
Tugium, g.n. oraş în Helveţiia /[357r]
tuguriolum, g.n. colibiţă, cîşculiţă, cîşluliţă
tugurium, g.n. vizunie, cîşlă
tuitio, g.f. ferire
Tuitium, g.n. oraş împotriva Colloniei
tuli, præteritus a fero am adus sau adus-am, adusei
Tuliphordum, g.n. nume de oraş
tulisurgium, g.n.[1] oraşul Braunsiuga în Ţara Nemţască
Tullianum, g.n. un loc au fost în Roma în temniţă, unde au omorît făcătorii de rău
Tullius, g.m. numele lui Ţiţero[2]
Tullium, g.n. oraş în Lotoringhiia
Tullus, g.m. Hostillis al treile împărat al Romei
tum, conunctiva particula şi
tum, adv. apoi
tumba, g.f. groapă, loc deşărt, coşcig
tumefacio,-is,-ere frămîntu, unflu în sus, facu unflat
tumeo,-es mă unflu în sus; iarăş: mă unflu, mă mîndrescu
tumesco,-is mă unflu
tumidus,-a,-um înflat,-ă
tumor, g.m. înflătură, **item**: mîndrie
tumulo,-as îngropu
tumulosus,-a,-um îngropăcios,-ă, dîmbos,-ă
tumultuanter, adv. gîlceviţeaşte, cu mare turburare, cu răscolire
tumultuarie, adv. răscoliţeaşte, cu răzmiriţă, cu vrajbă
tumultuario fără de veaste, apucătoreaşte, cu apucare, undînd
tumultuarius,-a,-um de pripă, de năprasnă, răzmiriţios,-ă, învrăjbitori,-re
tumultuatio, g.f. răzmiriţă, răscoală, vrajbă, gîlceavă
tumultuo,-as învrăjbăscu, răscolescu, răzmiriţăscu
tumultuor,-aris pornescu turburare şi răscoală, facu vrajbă, răscolescu
tumultuose, adv. cu mare vrajbă, cu mare răzmiriţă, cu gîlceavă
tumultuosus,-a,-um răzmiricios, răscolicios,-ă, turburat,-ă
tumultus,-us, g.m. răzmiriţă, răscoală, împărechiiare, vrajbă, sculare de pripă, învierşunare
tumulus, g.m. dîmb, mal, mal de îngropat, movilă
tunc, adv. atunci, apoi
tundo,-is,-tudi,-ere batu, lovăscu, frîngu, pisăzu
Tunes,-etis, g.f. oraş prea frumos în Africa, unde au fost lacaşul împăraţilor de la Libiia
tuneteus,-a,-um tunetean,-că, din oraşul Tunes
Tunetum, g.n. oraşul Tunis
Tungri, g.m.pl. năroade au fost lăcuitoare cătră Belghiium[3]
tunica, g.f. dulamă, sobiţă, conteş
tunicatus,-a,-um cu dulamă
tunico,-as înveşmintezu, facu haine, /[357v] îmbracu
tunicula, g.f. dulămiţă
tuopte, nomine Marte cu tine însuţ
tuor,-eris cautu, privăsscu
turarius, g.m. qui tus parat et vendit, corunt in pers. alii scribunt thuatarius et thus cum aspiratione vînzători de tămîie
turba, g.f. şireag; **ite:** turburare, răscoală, răzmiriţă
turbamentum, g.n. împărechiiare, răscolire, turburare
turbate, adv. împărechiiţeaşte, turburăţeaşte, cu răzmiriţă
turbator, g.m. turburători, răscolitori, învrăjbitori

[1] Recte: **Tuliphurgium, g.n.**
[2] Scris: Цицѣро.
[3] Scris: Балгиумь.

turbatus,-a,-um turburat,-ă, răscolit,-ă, răzmiriţit, învrăjbit,-ă
turbella, g.f. răzmiricioară, răscoală mică, turburărea; **item**: şireguţ
turbate, adv. împarechiiţeaşte, turburăţeaşte, cu răscolire
turbidus,-a,-um turburat, răzmiriţit,-ă, răscolit,-ă
turbinalis,-e ascuţît, ţuguiat,-ă, turnuros,-ă
turbinatim, adv. ţuguiţeaşte, turniţeaşte, ascuţît
turbinatio, g.f. formăluire în chipul pearei sau scoicei, ascuţîre cu vîrf, ţuguire, turnire
turbinatus,-a,-um cu turn, ţuguiat,-ă, cu vîrf ascuţît, în chipul scoicei
turbineus,-a,-um ţuguiat, în chipul scoicei, pupăzat,-ă
turbino,-as facu turnu în chipul scoicei, ţuguiezu
turbo,-inis furtună, volbură; **item**: scoică, tot lucrul ţuguiat în chipul scoicei
turbo,-as turburezu, gîlcevăscu, răscolescu, desfacu, mintea-i pierzu, opăcescu
turbulente, adv. răzmiriţeaşte, turburăţeaşte
turbulenter, adv. idem
turbulento,-as învrăjbescu, turburu
turbulentus,-a,-um turbure, învrăjbit,-ă, răscolit
Turcæ, g.m.pl. turcii
Turcia, g.f. ţara şi biruinţa turcească
turdarium, g.n. loc de ţînut care să chiiamă leteneaşte **turdus**
turdela, g.f. gîtlejul gîtului
Turdeteni, g.m.pl. năroade hişpaieneşti
Turduli, g.m. pl. idem
turdus, g.m. o pasăre
tureus,-a,-um; vide: thureus,-a
turgens,-tis, g.o. unflători,-re, dîmbitori,-re
turgeo,-es mă unflu în sus
tugesco,-is începu a mă înfla
turgidulus,-a,-um unflaţăl în sus,-că
turgidus,-a,-um unflat în sus,-ă, rădicat în sus,-ă
Turia, g.f. gîrlă hişpanienească supt oraşul Seguntum
turibulum, g.n. cădealniţă, vas de tămîiat;; **vide: thuribulum** /[358v]
turifer,-a,-um aducători de tămîie,-re, roditori de tămîie
turifico,-as tămîiezu
Turingi, g.m.pl. năroade nemţeşti
turio,-onis, g.f. vîrf moale al ierbii, nuia moale a lemnului în chipul ierbii
Turium, g.n. Thur; **item**: alt oraş în Ţara Italiei
turma, g.f. şireag de călăraşi, turmă, şireag de roi
turmalis,-e de şireagul călaraşilor
turmatim, adv. şireaguri [sic!], şireguţeaşte, cu şireag
Turnus, g.m. craiul ratuluseanilor
Turones, g.m.pl. năroade frînceşti; **(Plin. Lib. 8, cap 18)**
turpiculum,-a,-um grozăvior,-ă
turpificatus,-a,-um grozăvit,-ă
turpifico,-as grozăvăscu
turpis,-e grozav,-ă
turpiter, adv. grozav
turpitudo, g.f. grozăvie
turpo,-as grozăvăscu
turricula, g.f. turnişor
turrifer,-a,-um purtători de turn,-re
turriger,-a,-um idem
turris, g.f. turn
turritus,-a,-um cu turn
tursio, g.f. nume de peaşte de mare
turtur,-ris, g.m. turturea
turunda, g.f. mărunţiş tăiat, sfărîmitură, sfărîmitură mestecată găinilor, pasărilor
Turus, g.m. gîrlă de la Hişpaniia
tus,-uris, g.m.; vide: thus tămîie
Tusca, g.f. gîrlă de la Africa
Tuscania, g.f. oraş al ţînutului Tusţiei
Tuscia, g.f. ţînut în Ţara Italiei între gîrlele Macra şi Tiberis şi-ntre Marea Tirhenum
Tusculanum, g.n. loc de curte şi maier au fost al lui Ţiţero[1] afară de Roma
Tusculum, g.n. oraş au fost în Laţium; **item:** tămîiţă
Tuscus,-a,-um tusţiian,-că
tussedo,-inis, g.f. tuşire, tuşime
tussicula, g.f. tusişoară
tussilago,-inis, g.f. brustur dulce, brusturul măgariului
tussio,-is,-ivi tuşescu
tussis, g.f. tuse
tutamen, g.n. ferire, apărămînt

[1] Scris: Цицѣро.

tutamentum, g.n. idem
Tutanus, g.m. dumnezău au fost între păgînimea rimlenească, pre cre în nevoile ceale prea mari l-au chiemat într-ajutori
tute, adv. cu îndrăzneală, îndrăzneţ
tute, Cic. tu însuţ
tutela, g.f. ferire, apărare, purtare de grijă, tutorie, scutire
tutelaris,-e feritori, apărători, purtători de grijă, scutitori[1]
tutelarius, g.m. păzîtoriul biseărecei, gociman, purtători de grijă spre. sfinţenie
tutelarius,-a,-um de ferit, de purtat grije, de scutit /[358v]
Tutilina, g.f. Varro et Nonius dumnezăiţă s-au ţînut a scutirei, a ferirei la romanii cei de demult
tuto, adv. cu îndrăzneală, îndrăzniţeaşte
tuto,-as verbun antiquum pro tutor,-aris ferescu, apăru, scutescu
tutor,-aris apăru, ferescu, ocrotescu, scutescu
tutor, g.m. tutor, scutitori, purtători de grijă, ocrotitori
tutorius,-a,-um tutoresc,-ă, de tutor
tutus,-a,-um îndrăzneţ,-ă
tuus,-a,-um al tău,-a

TY

Tyana, g.f. un oraş în Capadochiia
tyanensis,-e tiianinesc,-ă, tiianean,-ă
tyannæus,-a,-um tiianean,-că
tyberinus,-a,-um; vide: tiberinus,-a din Tiberin [sic!]
Tyberis, g.m.; vide: Tiberis gîrlă din Ţara Italiei
Tyberius, g.m.; vide: Tiberius împăratul dom-nitori după Avgust rimleanul, într-a căruia vreame Domnul Hristos s-au răsticnit
Tybris, g.m.; vide: Tibris apa Tiberisului
Tybur,-ris, g.m. oraş italienesc aproape de Roma
Tyburs, g.o. tiburean,-că
tyburrinus,-a,-um; vide: tiburrinus tiburrienesc,-ă
Tydeus, g.m. fiiul împăratului Oeneus de la Calidoniia
Tydides, g.m. fiiul lui Tideus
Tygris, g.f.; vide: Tigris
Tyle, g.f. un ostrov în Marea Nemţască
Tymber, g.m. o gîrlă în ţinutul Troadei
Tymbria, g.f. un cîmp lîngă oraşul Timbor, în care au fost biseareca lui Apollo, de unde să zîce Timbreus
tymbus, g.m. groapă
tympanicus, g.m. idem
tympanista, g.m. doboşari, ţîmbălmeari
tympanistes, g.m. idem
tympanistra, g.f. ţîmbălmăriţă, chimfălăriţă
tympanites, g.f. unflătură pentru care omul să unflă ca toba
tympanicus, g.m. qui tympanite laborat
tympanizo,-as batu toba
tympanotriba, g.m. doboşari, bătători de tobă
tympanum, g.n. tobă, ţimbal, drîmbă, roată, în care omul îmblînd, rădică povară; **item:** talpă de roată; **item**: feali al vasului
Tyndaridea, g.m.pl. fiii lui Tindarus
Tyndaris, g.f. împărăteasa Helena
Tyndarus, g.m. împărat de la Oenaliia, tatăl lui Castor, Poluxei [sic!], Clitemestrei şi Hileanie[2] [sic!]
typna, g.f. nume de iarbă streină
Typhæus, g.m. un uriiaş, fiiul lui Titan /[359r]
typhoeus, g.m.,-a,-um tifeenesc
Typhon, g.m. unul dintre uriiaş, fiiul lui Titan şi al Terrei; **item**: vînt iute volburatec
typicus,-a,-um id est mysticus umbratillis, allegoricus
typographus, g.m. tipăritori de cărţi
typus, g.m. chip, faţă, zidire
tyranice, adv. tirănneaşte, nemilostiveaşte
tyrannicida, g.c.[3] ucigători pre tirannul domn,-re, omorîtori de domn nemilostiv,-re
tyrannicidium, g.n. omorîrea celor nemilostivi, uciderea tirannilor
tyrannicus,-a,-um tirănnesc,-ă, nemilostiv,-ă
Tyrannion, g.m. numele unui grammatic vestit
tyrannis,-idis, g.f. tirănnie, domnie cu nemilosenie
tyrannoctonus, g.m. gonitoriul tirannilor
Tyrannus, g.m. împărat, domn nemilostiv, tirann, **item**: nume usebit al unui sofistă

[1] Adăugat ulterior de T. Corbea.

[2] Scris: Хилѣние.

[3] Scris: **g.m.**; corectat.

tyrianthinus,-a,-um roşu în floarea urşinicului, fringhiei, în faţa viorealei roşii
tyrius,-a,-um din oraşul Tirus
tyro,-onis viteaz nou, lifigiu nou, învăţător ceva din nou, de iznoavă
tyrocinium, g.n. întîia inceapere a vreaunii învăţături
tyrocnestis, g.f. unealtă sfărîmitoare, răzuitoare de caş şi de hirean
tyros, g.m. brînză, caş
tyrotarichus, g.m. foale de brînză, caş de demult putred
Tyrrheni, g.m. năroade în Ţara Italiei, în nume nou hetrusţi şi tusţi
Tyrrhenia, g.f. ţînutul Tusţiia din Ţara Italiei
Tyrrhenum, g.n. Marea Tirrhenum din Ţara Italiei, într-a căruia ţărmure oraş mare iaste Ghenua
tyrrhenus,-a,-um tirhenean,-că
Tyrrhus pastor apud quem Lavinia peperit
Tyrtæus un poetic grecesc
tyruculus, g.m. (aprod)[1] copil, poroboc învăţători
Tyrus, Plin. lib. 5, 20 oppidum juxta Libanum mons
Tyrtias latronis et plagiarii in Arcadia nomen; vide: Zenodor, apud Erasm. in Chilliadib.

[1] Cuvînt subliniat de T. Corbea.

V

VA

vaca, g.f. oraş al Numidiei; **item**: gîrlă în Lusitaniia

Vacamana, g.f. oraş şpaniolesc în ţînutul Bretica

vacans,-tis, g.o. îndelătnic, deşert,-ă

vacanter, adv. îndelatnicind

vacat, imper. am deşărtăciune spre dîns

vacatio, g.f. îndeletnicire, odihnire, obosîre, părăsîre

vacca, g.f. vacă[1], junice /[359v]

vaccinium, g.n.; vide: vacinium iarbă viorea, viorea

vaccinus,-a,-um de vacă, din junice

vaccula, g.f. văcşoară, junincică

vaccerta, g.f. par bătut jos; **item**: fără de minte

vacio, g.f.[2] cu pulpa strîmbată afară

vacillatio, g.f. şuvăire

vacillo,-as şuvăiescu, poticnescu

vacinia, g.f. neam al lemnului

vacinium, g.n. iarbă viorea

vaco,-as muncescu în ceva; **item**: îndeletnicescu, am deşărtăciune spre dîns

vacuefacio,-is,-ere deşărtu

vacuitas, g.f. deşărtare, deşărtăciune

Vacuma, g.f. dumnezăiţă au fost a îndălătniciei

vacuo,-as deşertezu

vacuus,-a,-um deşărt,-ă

vadens,-tis, g.o. mărgători,-re

vadimonium, g.n. chiezăşuire, facere de prinsoare spre starea de faţă a judecăţii

vadis, g.m. chiezaş

vado,-is,-ere[3] mărgu

vado,-as,-are piciorescu, trecu dincolo în picioare fără de înotare

vador,-aris supt chiezăşie sorocescu la leage, la judecată

vadosus,-a,-um vădos,-ă, unde poţi sta în picioare fără înotare

vadus, g.n. vad, loc de stătut în picioare, fund de apă

væ! interjectio vai!

veneo,-es[4]**; vide: veneo sine diphtongo**

vafer,-a,-umchitit,-ă, chibzuit, viclean, tălpiz

vaframentum, g.n. viclenie, tălpizitură, chitire, chibzuire

vafre, adv. tălpizeaşte, vicleneaşte, chibzuiţeaşte, chitiţeaşte

vafrities, g.f. chitire, viclenie, tălpizie

vagabundus,-a,-umbuduşluitori,-re, răzluşit,-ă

vagans,-tis, g.o. buduşluitori, răzluşitori,-re

vagatio, g.f. buduşluire

vage, adv. buduşînd

vagina, g.f. teacă

vaginula, g.f. tecşoară, teculiţă

vagio,-is,-vi et -ii plîngu ca copii cei mici, orăcăiescu

vagito,-as horăcăitorescu, ca copii cei din leagăn

vagitus,-us, g.m. orăcăire

vagor,-aris buduşluiescu, cici şi colea umblu răzluşit

vagus,-a,-um buduşitori,-re, răzluşitori,-re

vah! inter. ah! vai!

vaha! inter. exultantis vel ridentis haia! oha 1

valde, adv. foarte, prea

valdius, compar. prea-prea, foarte

vale, impers. fii sănătos, dumnezău cu tine /[360r]

valens,-tis sănătos,-ă

valenter, adv. ţapăn, vîrtos, gros

Valentia, g.f. tărie, puteare; **item**: un munte în Ţara Şpanioleascâ

valentulus, g.m. tărişor, ţepiior[5]

valeo,-es,-lui sănătos, tare sînt; în tărie, în sănătate sîntu, bine biruiescu

Valeria, g.f. marginea Ţării Horvăţeşti cătră Ţara Nemţască

---

[1] Scris: vaccă.

[2] Scris: **g.f.**; corectat prin ştergere.

[3] Scris: **vado,-as,-are**; corectat prin suprascriere.

[4] Recte: **vaeneo,-es**

[5] Scris: цепиюрь.

Valerius, g.m. numele cîtorva oamini mari
valesco,-is mă întărescu
valetudinarium, g.n. casa bolnavilor, bolniţă
valetudinarius,-a,-um bolnăvicios,-ă, betegos,-ă
valetudinarius medicus vindecători de bolnavi, tămăduitori
valetudo,-nis, g.f. sănătatea omului rea sau bună, sănătate, nesănătate
Valgius, g.m. un om vestit rimlean au fost în vreamea împăratului Avgust
valgus,-i, g.m. cu pulpa strîmbată afară
valide, adv. vîrtos, tare
validus,-a,-um tare, ţapăn, gros,-ă
vallaris,-e de groapă, de şanţ
vallecula, g.f. văişoară
valles, g.m. vale
vallis,-is, g.f. idem
Vallis Poenina ţînutul Valesiia
vallo,-as şănţuiescu, împrejuru cu gropi; **item**: întărescu
Vallonia, g.f. Sipontinus dumnezăiţa văilor
vallum, g.n. groapă de şanţ
vallus, g.m. par de pălancă, arac de vie
valor,-oris preţ, vrednicie, fiinţa, buna fiinţa, tribuinţa
valua, g.f. uşă deşchizătoare în doao părţi sau tablă de fereastră
valvuli, g.m.pl. coaja sămănăturei, tocul
Vampelina,-eris, g.f. idem quod Vallis Poenina hodie Valesiia[1]
Vandali, g.m.pl. năroade ceheşti de demult (toţeşti)[2]
Vandalia, g.m.pl. regio Europæ septen-trionalis a Vandalo fluvio qui regionem interfluit
vandalicus,-a,-um vandalicesc
Vandilli, g.m.pl. idem quod Vandali
vanesco,-is mă facu mic, mă pierzu
Vangiones, g.m.pl. năroade de demult de la Vormaţiia lîngă apa Rhenus
vanidicus,-a,-um grăitori în zădar,-re, brehăitori în hăiabă,-re
vaniloquentia, g.f. grăire în zădar, în hăiabă
vaniloquus,-a,-um grăitori în zădar,-re
vanitas, g.f. fiinţă în zădar, în hăiabă, zădărnicie
vanitudo,-nis, g.f. idem /[360v]
vanno,-as vînturu
vanno,-is,-ere idem
vannus, g.m. lopată de vînturat, ciur de pleave, dîrmon, ciur de vînturat
vano,-as antiquum înşelu
vanus,-a,-um înzădarnic,-ă, deşert,-ă
vapidus,-a,-um aburos,-ă
vapor, g.m. abur
vaporarium, g.n. loc de aburi, gaură de abur, loc aburitori
vaporatio, g.f. aburire
vaporiferus,-a,-um aducători de abur,-re
vaporo,-as aburescu
vappa, g.f. trezvit, vin cu mirosul trezit, ieşit afară; **item**: om neînvăţat, de nimic, de jos
vapulo,-as mă batu
vari, g.m.pl. cu pulpele strîmbate înlăuntru; **item**: vărsat care să face pă obrazul copiilor, măzărichii, zgrăbunţeale
varians,-antis bălţători,-re, usebitori,-re
variatim, adv. usebiţeaşte
variatio, g.f. usebire
variatus,-a,-um usebit,-ă, bălţat,-ă, schimbat,-ă
varicitus adv. idem quod cruribus divaricatis, divisisque, Apulejus
varico,-as pulpile mi le aruncu în doao părţi, mă răscacăru
varicor,-aris idem
varicosus,-a,-um care are în trup vine unflate
varicula, g.f. vinişoară noduroasă
varicus,-a,-um umblători răscăcărat,-re, puşitori mult,-re; **item**: buburos,-ă
varie, adv. în feali de feali de feaţe, de chipuri
variegatus,-a,-um în multe feaţe, tărceat,-ă. usebit,-ă
variego,-as cu feal de feal de feaţe împodobăscu, cu usebirea înfrîmşeţăzu
varietas, g.f. usebire
vario,-as usebăscu
varioli, g.m.pl. vărsături, bubături, pistruiale
varius,-a,-um usebitori,-re, feali de feali
varix, g.m.[3] vînă mare, unflată în trupul omului
Varro,-onis, g.m. domn de divan au fost la Roma în vreamea lui Ţiţero[4]

[1] Marcat marginal: /.
[2] Idem.
[3] Iniţial scris **g.f.m.**, corectat prin ştergere.
[4] Scris: Цицѣро.

varus,-a,-um cu pulpile strîmb,-ă
Varus, g.m. gîrlă care Ţara Italiia de Galiia Narbonisască o desparte
varus, g.m. vărsat, bubat
vas,-adis, g.m. chiezaş, răspunzători pentru cineva în lucrurile umblătoare în frunte
vas,-sis, g.n. vas
vasallus, g.m. care biruiaşte moşie cu binele îngăduit de la cineva
vasarium, g.n. vas de casă, odor, sculă
Vascones, g.m.pl. năroade şpanioleşti supt dealul Pireneas /[361r]
vascularius, g.m. facători de văşcioare
vasculum, g.n. văşcior
vastatio, g.f. pustiire
vastator, g.m. pustiitori
vastatrix,-cis, g.f. pustiitoare
vaste, adv. mare, buiac, fără de o rînduială mare
vastificus,-a,-um pustiitori,-re
vastitas, g.f. pustiire, mărire, buiecie
vastities, g.f. idem
vastitudo, g.f. idem
vasto,-as pustiescu
vastus,-a,-um mare-pustii, pustiit,-e
vasum, g.n. vas
vates, g.m. -nis spuitori de ceale viitoare, gîcitori, poetic
Vaticanus, g.m. dumnezăul gîciturilor (spuitori de ceale viitoare) au fost la romanii cei de demult; **item**: un deal în Roma, în care acum iaste bisearica Svîntului Petru
vaticanus,-a,-um ţiitori de acest Vaticanus
vaticinatio, g.f. gîcire
vaticinator, g.m. gîcitori
vaticinium, g.n. spunere de ceale viitoare, gîcire
vaticinor,-aris gîcescu
vaticinus,-a,-um de gîcit,-ă
Vaticinus, g.m. un om rimlean prea curvari
vatius, g.m. cu pulpa strîmbă, gîrbov, cu picior strîmb
vatrax, g.o. vatracosus,-a qui crura vitiosa habet cu pulpile beteage, strîcate

UB

uber,-eris, g. ţîţă, uger
uber,-eris, g.o. biuşugos,-ă, prisosîtori,-re, rodit,-ă
ubero,-as facu rodit cu poame multe
ubertas, g.f. prisosîntă, berechiet, biuşug, rodire
ubertim, adv. berechiet, cu biuşug
ubertus,-a,-um biuşugos,-ă, rodit,-ă, roditori
ubi, adv. unde
ubicumque, adv. vreaunde
Ubii, g.m.pl. năroadele de supt episcopiia de la Coloniia
ubinam, adv. dară unde, ci unde
ubique, adv. pătutindini
ubivis, adv. unde-ţ e voia
udo,-onis, g.m. tăpăligă, obiială ţăsută din păr şi din lînă
udus,-a,-um umed, umedă[1], jilav, ud,-ă

VE

ve, conjunctio affixa. sau, şi
vecordia, g.f. nebunie
vecors,-dis, g.o. nebun,-ă
vectabulum, g.n. căruţă
vectarius,-a,-um de cărat
vectatio, g.f. ducătură, cărătură, purtătură
vectibilis,-e purtăcios,-ă, cărăcios,-ă
vecticularius, g.m. fur săpători de case /[361v]
vectigal,-lis, g.n. dajde, dijmă
vectigalis,-e dajnic,-ă, birnic,-ă, plătitori de bir, dătători de dijmă,-re
vectio, g.f. purtare, cărare
vectis, g.m. verigă, retează, chilinci
vectito,-as cărătorescu, purtătorescu
vecto,-as ducătorescu
vector, g.m. purtători, ducători, cărători sau care să duce, să poartă, să cară
vectorius,-a,-um de cărat, de purtat povările
vectura, g.f. ducere, simbrie de corabie sau de car, chirie
vegeo,-es anti. pro valeo, vigeo sănătos sîntu
veges,-etis, g.m. idem quod vegetus întreg,-ă, sănătos,-ă
vegetatio, g.f. întărire, agerime
vegeto,-as,-are întărescu, ajerescu
vegetus,-a,-um sănătos,-ă, viu,-e, întreg,-ă
vegetundis,-e pîţîn mare
veha, antiquum pro via drum, cale, cale de car
vehamens,-tis, g.o. pra-cu-asupratec,-ă, cu mare purceadere

[1] Scris: udă.

vehementer, adv. prea cu asupră, de năprasnă, vîrots
vehementia, g.f. fiinţă cu asupră, purceadere vîrtoasă, prea-cu-asuprinţă
vehes,-is, g.f. car, povară de un car
vehia, g.f. plaustrum olscorum lingua, unde vehiare pro vehere, vehiatura pro vectura, Sipont. car de povară
vehicularis,-e de car
vehicularius, g.m. cărăuş
vehiculum, g.n. car, cocie
vehis, g.f. idem quod vehes povară de un car
veho,-is,-xi,-ere ducu, aducu, în car sau în corabie portu, cu corabiia sau cu carul portu
vejens,-tis, g.o. din oraşul Vei
Veji, g.m.pl. oraş au fost în Hetruriia
Vejentinus,-a,-um veiientinean
Vejevis, g.m. Jupiterul acela căruia derept aceaea i s-au închinat ca să nu facă pagubă
Vel, conjunctio disjunctiva sau, au
velabrum, g.n. loc acoperit au fost în Roma supt dealul Aventinus[1], unde au vîndut unele-altele
velamen, g.n. învălitoare, coperemînt, coperiş, coperitori, învălitori
velamentum, g.n. idem
velaris,-e învalitori,-re, acoperitori,-re, de veatrilă
velarium, g.n. îmvălitoare, şatră, cort, strai de învălit /[362r]
velatus,-a,-um învălit, acoperit,-ă
veles,-itis, g.m. viteaz oştitori cu uşor rînd
Velia, g.f. oraş în Ţara Italiei **in Lucanis; item**: un loc în Calabriia
velifer,-a,-um purtători de veatrilă,-re
velificatio, g.f. vînslire, corăbiire, povăţare de veatrilă
velilicatus,-a,-um cu veatrile, vetrilat,-ă
velifico,-as corăbiiescu, vînslescu, vetrilescu
velificor,-oris idem
velificus,-a,-um vetrilos,-ă, vetrilit,-ă
velitaris,-e de viteazul cel oştitori cu orînduială uşoară de războiu, de oaste
velitatim, adv. Sisennal 1 Hist ubi quidam legunt velicatim aciiaş-aciiaş lovind afară, nu cu harţ, iscusît în chip de lovit în harţ
velitatio, g.f. ceartă, război probăluitori înainte, harţ de mărunţiş, ispitire de noroc, lovire
velitor,-asris mă oştescu, mă luptu; **item**: mă învăluiescu, mă acoaperu, mă hărţuiescu
Velitræ, g.m.pl. oraş al Ţărei Italieneşti
velivolus,-a,-um zburători cu veatrila,-re
vella, g.f. pro villa, antiiquum sat
vellatura, g.f. povăţuire de car
vellicatio, g.f. zmulgere, ciupire, rumpere, jepuire, pişcare
vellicatus,-us, g.m. idem
vellicatim, adv. pişcînd, pă bucăţi, jiucăţeaşte
vellico,-as pişcu, ghiesuiescu, împungu, zmulgătorescu
vello,-as zmulgu afară, rumpu
vellus,-eris, g.n. lînă
velo,-as învălescu, acoaperiu, învăluiescu
vellocitas, g.f. agerime, pripire, curîndzire
velociter, adv. cu curîndzire, degrabă, de sîrg, de năprasnă
velox,-cis, g.o. pripealnic,-ă, ager,-ă, sîrguitori, grăbealnic,-ă
velum, g.n. coperiş; **item**: veatrilă
velut, et veluti, adv. precum
vena, g.f. vînă
venabulum, g.n. dardă vînătorească
venalis,-e vînzători,-re, lăsat în preţ,-ă
venaliter, adv. în chip de vîndut, neguţătoreaşte
venalitiarius, g.m. neguţătoritori cu vinderea oaminilor, pre slugile ceale noao spre vindere gătitori, împodobitori
venalitus, g.m. idem
venalitius,-a,-um de vîndut, luat în preţ,-ă /[362v]
Venaphrum, g.n. oraş italienesc în Campaniia
venaticus,-a,-um vînzătoresc,-ă
venatio, g.f. vînare
venator, g.m. vînători
venatorius,-a,-um vînatoresc, de vînători
venatrix,-cis, g.f. vînătoare
venatus,-us, g.m. vînat, vînătură
vendax,-cis, g.m. vînzătoritori
vendibilis,-e vînzăcios,-ă
vendicatio, g.f. dare şie, usebire şie
vendico,-as dau mie, îmsuşu-m [sic!] mie usăbescu, dau

[1] Scris: Авѣнтинусь.

venditatio, g.f. fălire, trufire, arătarea sa
venditatio a vendo vînzătură
venditio, g.f. vindere
vendito,-as vînzătorescu, fălindu-mă arătătorescu
venditor, g.m. vînzători
venditrix,-cis, g.f. vînzătoare
vendo,-is,-didi,-ere vînzu
veneficia, g.f. strîgoaie îndrăcită, fărmacătoare
veneficium, g.n. facere de venin, otravă
veneficus,-a,-um fărmăcători,-re, îndrăcit,-ă
veneficus,-a,-um otrăvitori,-re, veninători,-re
venenarius,-a,-um făcători de venin, vînzători de otravă
venenatus,-a,-um veninat,-ă, otrăvit,-ă
venenifer,-a,-um aducători de venin, de otravă,-re
veneno,-as veninezu, otrăvăscu
venenosus,-a,-um venenos,-ă, otrăvicios,-ă
venenum, g.n. venin, otravă
veneo,-es,-ii et -vi mă vînzu
venerabilis,-e cinsticios,-ă, vreadnic spre cinstire, spre biciuluire
venerabundus,-a,-um cinstitori pă cineva bucuros,-re
venerandus,-a,-um cinstitorealnic,-ă, cinstitori, biciuluitori,-re[1]
venerans,-tis, g.o. cinstitori,-re
veneranter, adv. cu biciuluire, cu mare cinste
veneratio, g.f. cinstire, biciuluire
venerator, g.m. cinstitori, biciuluitori
veneratus,-a,-um cinstit,-ă
venereus,-a,-um de lucrul ii Venus, de peţit, de însurat
veneror,-aris cinstescu, biciuluiescu, socotescu
Veneti, g.m.pl. vineţiianii
Venetiæ, g.f.pl. Vineţiia
Venetus,-a,-um vineţiian,-că, de la Vineţiia
venetus color idem quod cæruleus faţă vînătă
venia, g.f. iertăciune; **item**: îngăduire
venialis,-e iertători,-re
veniens,-tis, g.o. venitori, mărgători /[363r]
venio,-is,-ii et -ui,-ire viu, mărgu
venor,-aris vînezu; **item**: cercetezu[2], cercătorescu, linguşindu-mă rogu
venosus,-a,-um vînos,-ă, în care sînt vinele mari şi unflate
venter, g.m. pîntece; **item**: vintre, rînză; **item**: îngrăşători de pîntece
ventilabrum, g.n. lopată de vînturat
ventilatio, g.f. vînturare, apărare cu apărătoriul de muşte
ventilator, g.m. vînturători
ventilo,-as vînturu, pornescu adiială
ventio, g.f. venire
ventito,-as vînturu, pornescu adiială
ventio, g.f. venire
ventito,-as vînturescu
vento,-as idem
ventosus,-a,-um[3] vîntos,-ă, vînturos,-ă
ventrale, g.f. învăluitoare de pîntece, haină dinainte, şurţă
ventricosus,-a,-um[4] burduos,-ă, pîntecos, fulticos
ventriculus,-i, g.m. rînză
ventriosus,-a,-um pîntecos,-ă, fulticos,-ă, burdufos
ventrosus,-a,-um idem
ventulus,-i, g.m. vîntişor
ventus,-i, g.m. vînt
vennum, supinum a veneo a să vinde, a să lua
venundatio, g.f. vindere
venundo,-as vînzu
Venus,-eris, g.f. dumnezăiţa dragostei; **item**: frîmseaţe, podoabă; **item**: dragoste de curvie, para înfocată a dragostei, necurăţiie
Venus,-ris, g.f. luceafăr de sară
venustas, g.f. împodobire, podoabă, frînseaţe
venuste, adv. frumos, împodobiţeaşte, drăgosteaşte
venusto,-as înfrîmşăţăzu, împodobăscu
venustulus,-a,-um frumuşel
venustus,-a,-um frumos,-ă, împodobit,-ă
veprecula, g.f. tufuliţă spinoasă
vepres, veprium, g.f. pl. tufă spinoasă
vepretum, g.n. loc spinos, mărăcinos,-ă
ver,-eris, g.n. priimavară
veracitas, g.f. zîsă adevărată, adevărăciune
veraciter, adv. adevărat, derept
Veragri, g.m.pl. năroade valesieneşti
veratrum, g.n.
verax,-cis, g.o. adevărat,-ă, grăitori derept, derept,-ă

[1] Scris: biciluitori,-re.
[2] Subliniat.
[3] Scris: **ventorosus,-a,-um**; corectat prin ştergere.
[4] Scris: **ventrilicosus,-a,-um**; corectat prin ştergere.

verbalis,-e de la verbium[1]
verbascum, g.n. coada-boului (iarbă)
Verbena, g.f.
Verbenaca, g.f. idem
verber,-eris, g.m. nuia, paliţă, toiag, unealtă de bătut; **item**: bătaie
verberabilis,-e vreadnic de-a să bate,-ă
verberatio, g.f. batere, păliţare /[363v]
verberatus,-us, g.m. idem
verbereus,-a,um vreadnic spre bătaie,-ă
verbero,-as batu
verbero,-onis, g.m. destoinic a să baterea[2], vreadnic bătaiei
verbigero,-as vorbăscu
verbose, adv. berechiet, cu multă vorbă, gureşaşte
verbositas, g.f. vorbă multă, vorbă de prisosît, gureşie, brehăire
verbosus,-a,-um brehăitori, gureş, cu vorbă multă
verbulum, g.n. vocula cuvînţăl, grăişor, vorbuliţă
verbum, g.n. grai, cuvînt, zîsă
Vercella, g.f. oraş al Ţărei Italieneşti
vere, adv. adevărat, derept
verecunde, adv. cu ruşine
verecundia, g.f. ruşine, stidire
verecundor,-aris mă ruşinezu, mă stidescu
verecundus,-a,-um ruşinos,-ă
veredarius,-a,-um ruşinos,-ă
veredarius, g.m. olăcari, poştă
veredus, g.m. cal de olac, cal bine alergători în sărita
verenda, g.n.pl. trupu de ruşine
verendus,-a,-um cinstitori,-re, biciuluitori,-re, cinstitori cu frică, cu sfiială
vereor,-eris mă stidescu cu frică, mă temu, mă sfiescu
veretrum, g.n. coiul sau pizda cuiva
verens,-tis plecători, însărători
Vergiliæ, g.f.pl. sămn de steale pă ceri cu numele Clocică[3] cu Pui
vergiliomastyx, g.m. ocărîtori pă Virghilius
vergilius, g.m. un poetic letenesc vestit; **vide: Virgilius**
vergo,-is,-ere mă plecu, spinarea în jos, în laturi mă răstornu
veridicus,-a,-um zîcători derept, adevărat,-re
verilo,-uium, g.n. origo nominis quam Græci vocant etymologiam
verimonia, g.f. dereptare, adeverinţă
verisimilis,-e can adevărat, can credincios,-ă, care să poate creade
verisimiliter, adv. în chip de crezut
veritas, g.f. dereptate, adeverinţă
veriverbium, g.n. zîsă dereaptă, vorbă adevară
vermiculatio, g.f. viermuşare
vermiculatus,-a,-um ghizdav, picat, tărceat,-ă, împistrit
vermiculor,-aris mă viermănoşezu; **item**: ceva vapsăscu tărceat, împistrescu
vermiculus, g.m. viermuleţ
vermina, g.n. pl. dicuntur vermis tormina quod doloris genua, Græci ϛραφων appelant duroare de pîntece, duroare rozătoare de pîntece /[364r]
verminatio, g.f. bîntuirea vitei pentru voiermi
vermino,-as viermos sîntu
verminor,-aris idem
verminosus,-a,-um viermănos,-ă
vermis,-is, g.m. viiarme
verna, g.c. slugă, slujnică, la casa noastră născută
vernaculus,-a,-um la casa noastră născut,-ă, rodit,-ă
vernalis,-e de primăvară, primăvăresc,-ă
vernaliter, adv. linguşiţeaşte, cu linguşire
vernatio, g.f. piialea lăpădată, năpîrlită a şarpelui
vernilis,-e de slugă, slujitoresc,-ă
vernilitas, g.f. breasla slujitorescă sau dajdea slugilor, slujitorime
verniliter, adv. în chip de slugă, cu linguşire
verno,-as primăvărescu, răsaiu, înflorescu
vernula, g.o. sluguliţă, slujnică de jos, la casăne născută
vernus,-a,-um de primăvară
vero,-as ant. zîcu adevărul, spuiu dereptatea
vero, adv. aşa, deci, adecă
Verona, g.f. oraş mare al Ţărei Italiei în biruinţa vineţiianilor
veronica, g.f. vel beronica iarbă betoniia

[1] Scris: вѣрбиумь.
[2] Scris: баттера.
[3] Scris: клочкъ.

verpa, g.f. coi, pulă, trup de ruşine
verpus, g.m. împrejur-tăiat
verres,-ris, g.m. gligan, porc sălbatec
verriculatus,-a,-um în chipul năvodului de peaşte, mreajei făcut,-ă, în chipul vîrşei
verriculum, g.n. sac, prinzătoare de peaşte, năvod
verrinus,-a,-um de gligan, de vier salbatec
verro,-is,-rri et -si,-ere răpăscu, măturu
verruca, g.f. negel, vîrful dealului
verrucaria, g.f. iarbă căutătoare spre soare
verrucosus,-a,-um negelos,-ă, cu negi mulţi
verrucula, g.f. negşor, negel mic
verrunco,-as întorcu, gonescu
versabilis,-e învîrticios lesne
versatio, g.f. învîrtire, învîrtejire
versicolor, g.o. cu multe feaţe, arătători de fealiuri de fealiuri de feaţe,-re
versiculus, g.m. verşulet
versificatio, g.f. facere de vearşuri
versificator, g.m. făcători de vearşuri
versifico,-as facu vearşuri
versipellis,-e ţigan viclean, înşălători,-re, tălpiz,-ă
verso,-as învîrtescu
versor,-aris mă întorcu, mă învîrtescu, pă mine mă strădănescu, lăcuiescu, petrecu
versorsius,-a,-um învîrticios,-ă, de învîrtit
versura, g.f. întoarcere, înturnare, /[364v] plătirea datoriei cu banii luaţi împrumut
versus,-us, g.m. vearş
versus, præposit. serviens acc. cătră, spre
versus,-a,-um întors,-ă, înturnat,-ă
versus,-a,-um a vertor măturat,-ă
versute, adv. tălpizeaşte, vicleneaşte
versutia, g.f. viclenie, tălpizie
versutiloquus,-a,-um vorbitori, grăitori tălpizeaşte,-re
versutus,-a,-um viclean,-ă, tălpiz,-ă
vertagus,-i, g.m. cîine vînatoresc, ogar, care umblă din sîne îsuş a vîna
vertebra
vertebratus,-a
vertex,-cis, g.m. vînt volburatec, întorcători; **item**: vîrful dealului, creaştet, vîrful capului
vertibulum, g.n. os întorcători, închietură
verticillatus,-a,-um cu prisnel
verticillum, g.n. prisnel, pristen, glonţ greu acăţători de fus, ca să să învîrtească mai bine
verticillus, g.m. idem
verticordia, g.f. Valer Max. lib. 8, cauult Venusa
verticordius,-a,-um întorcători de inimi,-re
verticosus,-a,-um
verticulum, g.n. prisnel
vertigo,-inis, g.f. ameţire
vertilla, g.f. rotilă de grumaz, grumaz de şarpe
verto,-is,-ti,-ere întorcu, volburescu
Vertumnalia, g.n.pl. Vertumni festa quæ fiebant mense octobri
sărbătoarea lui Vertumnus
Vertumnus, g.m. dumnezău au fost întru păgînime al învîrtirei, al întoarcerei
veru, g.n. indecl in sing; in pl. hæc verua,-uum,-ubus frigare, ţapă
vervactum, g.n. vt vernactum prosie, pîrlog, pămînt odihnit
veruculum, g.n. frigăriţă, ţăpşoară
vervecæus,-a,-um de berbeace, în chipul berbeacelui
vervecinus,-a,-um idem
vervex,-cis, g.m. berbeace
verum, g.n. adevara
verum, conjuncti. iară, ci, pentru aceaea
verumenim iară pentru aceaea, ci pentru că
verumenimvero sed tamen ci însă, iar încăş
verumtamen, conjunctio iară pentru aceaea, iară însă
verus,-a,-um adevărat,-ă, adevăr,-ă
verutrum, g.n. dardă, ţapă, suliţă
vertuum, g.n. idem
vesania, g.f. nebunie
vesanicco,-is,-ere mă nebunescu, /[365r] nebunescu
vessanus,-a,-um fără minte, grumb,-ă, nebun,-ă
vescor,-eris mănîncu, trăiescu, cu hrană trăiescu
vescus,-a,-um de mîncat
vesculi, g.m.pl. oameni supţîri, scunzi
vesculus,-a,-um de mîncăturea, supţîreluş,-ă
Vesevus qui et Vesuvius mons est Campaniæ vel vicinus
vesica, g.f. băşică
vesicaria, g.f. numele ierbii scaiului
vesicula, g.f. băşicuţă
vespa, g.f. viiaspe
Vespasianus, g.m. prænomine Flavius al zeacelea împărat al Romei

vesper, vesperis vel vesperus,vesperi, g.m. luceafăr de sară; **item**: sară
vespera, g.f. sară
vesperalis,-e de sară
vespere, adv. pă sară, astară, sara
vesperi, adv. idem
vesperna, g.f. idem quod coena cină
vespereascit, imper. însărează
vespero,-as însărezu
vespertilio,-onis, g.m. liliiac, şoarece cu arepi
vespertinus,-a,-um de sară
vesperugo,-ginis, g.f. idem quod vesper, stella Venus dicta Plauto luceafăr de sară
espillo, g.m. îngropători de morţi, săpători de groapă
Vesta, g.f. pămîntul; **item**: dumnezăiţa focului şi a pămîntului, fata lui Saturnus şi a Opisei
Vestales, g.f.pl. călugăriţele dumnezăiţei Vestei sau preoteasele
vester,-a,-um al vostru,-tră
vestiarium, g.n. loc de ţînut îmbrăcămintele, loc de vîndut hainele
vestiarius, g.m. făcători de haine, vînzători de haine
vestiarius,-a,-um de haine, de veşminte
vestibulum, g.n. foişor, pridvor dinaintea casei, tindă
vesticeps,-pis, g.m. fii tînăr venit în vîrstă de om
vestigater, g.m. vînători, următori, cercători pă urmă
vestigium, g.n. urmă de picior, urmă de talpă; **item** sămn
vestigo,-as cercu, vînezu, ulmu
vestimentum, g.n. haină, îmbrăcămînt
vestio,-is,-ivi,-ire îmbracu, înveşmîntezu
vestis,-is, g.f. haină, veşmînt
vestispica, g.f. nevastă păzîtoare de haine
vestispicus, g.m. căotători pre haine, păzîtori
vestissimus,-a,-um prea bine îmbrăcat, înveşmîntat
vestitus,-a,-um îmbrăcat,-ă, înhăinat,-ă /[365v]
vestitus,-us, g.m. îmbrăcămînt, veşmînt
vestras,-atis, g.com. de-ai voştri, de-a voastre, de cătră voi
Vesulus, g.m. un deal în Ţara Italiei
Vesuvius, g.m. qui et Vesevius deal din Ţara Italiei în ţînutul Campaniei
vetans,-tis, g.o opritori,-re
vetatio, g.f. oprire
veter,-eris, g.o. vechi,-e
veteramentarius, g.m. cîrpaci
veteranus, g.m. viteaz vechi umblat în războaie
veteranus,-a,-um vechi,-ă, de demult
veterasco,-is mă învechiescu
veterator, g.m. viclean vechi
veteratorie tălpizeaşte, cu vicleşug vechi
veteratorius,-a,-um chitit, tălpiz vechi sau viclean
veteratrix, g.f. tălpiză vechie sau vicleană
veteres, g.m.pl. vechi, cei de demult
veterina animalia, g.n.pl. viţă de mult muncitoare, marhă purtătoare de povară
veterinarius, g.m. vraci de vite, stăpîn de vite purtătoare de povară
veterinarius,-a,-um ut veterinaria medicina de doftoriia vitelor
veterinus,-a,-um ut animalia veterina vechi sau muritori,-re, vită purtătoare de povară
veternosus,-a,-um aducători de somn adînc,-re, somnuros,-ă, trîndav,-ă
veternus, g.m. boală aruncătoare în somn adînc, trîndăvie leasne
vetero,-as mă învechiescu; **item**: învechiescu
veterrinus,-a,-um prea vechi,-e, foarte bătrîn,-ă
vetitum, g.n. opreală
vetitus,-a,-um oprit,-ă
veto,-as oprescu
vetula, g.f. fămeaie veachie, bătrînă
vetulus, g.m. vechişor, vechiuleţ
vetus,-eris, g.o. vechi,-e, de demult,-ă
vetustas, g.f. învechiciune
vetuste, adv. învechiţeaşte
vetustesco,-is mă învechiescu
vetustus,-a,-um de demult, vechi,-e
vexatio, g.f. căznire, chinuire, zdrobire, muşcare, stîrvire[1]
vexator, g.m. căznitori, chinuitori, zdrobitori
vexatus,-a,-umcăznit,-ă, chinuit,-ă, stîrvit,-ă[2]
vexillaris,-e stegăresc,-ă, stegesc, de steag
vexillarius, g.m. stegari, ţiitori de steag
vexillatio, g.f. voinicimea de supt steag, dedesuptimea steagului

---

[1] Scris: стрꙋвире.
[2] Scris: стрꙋвить,ж.

vexillifer, g.m.[1] stegari
vexillum, g.n. steag
vexo,-as căznescu, chiuiescu, stîr/[366r]văscu[2], tragu
Ufens, g.m. vulgo Fanto gîrlă în Ţara Italiei; **item**: numele unui hatnogi în războiul lui Turnus
ufentinus,-a,-um din gîrla Ufens

VI

via, g.f. drum, cale; **item**: uliţă, mod
Vindras, g.m. gîrlă silesienească
Viadus, g.m. idem
Viana, g.f. (Plin. lib. 5, c. 24) un oraş nemţăsc
viarius,-a,-um; viaria lex, Cicero, Coelius
viaricatus,-a,-um de hrană de cale, cu chielciug gătit,-ă
viaticor,-aris chielciug de cale facu cuiva
viaticulum, g.n. chielciugel de cale
viaticum, g.n. chielciug de cale, hrană de cale
viator, g.m. călcători, drumaş
viatorius,-a,-um de călătorit, de umblat pă cale
vibex,-cis, g.m. vînăt, locul roşiturei
vibrans,-tis, g.o. scuturători,-re
vibratus,-a,-um scuturat,-ă; **item**: încreţît,-ă
vibrissæ, g.f. et vibrissi, g.m.pl. păr din narea nasului
vibrisso,-as în cîntare glasulu-m mi-l ghizdăvăscu, mă scuturu
vibro,-as scuturu
viburnum, g.n. tufă, nuia de legat
vicanus, g.m. sătean
vicarius, g.m. vicari, boiariul cel mai mic, care nefiind cel mai mare, el rămîne în lcolu-i, ţîitori de loc
vicatim, adv. pă sat, din sat în sat
vice, vicem, tantum in singulari; in plurali habet omnes casus præter genitivum în locul
vicennrius,-a,-um doaozecean,-că, de doaozeci
viceni,-æ doaozeci
vicennium, g.n. doaozeci de ani
vicennus,-a,-um al doaozecile,-lea
vices, g.f.pl. iarăşi, schimbarea în locul cuiva, punere pentru aceaea; **item**: păţîre de pagubă, stat pericios
vicesima, g.f. doaozeceală, feali al dijmei
vicesimarius,-a,-um doaozecean,-că
vicia, g.f. cosîţă care să face în sămănătură, ovăs sălbatec, măzărichie
viciarium, g.n. loc cosîţos, măzărichios
viciarius,-a,-um de cosîţă, de măzărichie
vicies, adv. de doaozeci de ori
vicinalis,-e vecinesc,-ă
vicinia, g.f. vecinime
vicinitas, g.f. et vicinium, g.n. idem
vicinus,-a,-um vecin,-ă
vicissatim, adv. iarăş, cu iarăşiia
vicissim, adv. iarăş
vicissitas, g.f. iarăşie, schimbare
vicissitudo,-nis, g.f. idem
victim, g.f. jîrtvă, jîrtvire de biruinţă
victinarius,-a,-um de jirtvit, de jirtvire, slujitori, /[366v] de jirtvă, de jirtva biruinţei
victito,-as trăitorescu, vieţuiescu
victor, g.m. biruitori, izbînditori
victoria, g.f. biruinţă
victoriatus, g.m. găraş rimlenesc în care au fost chipul biruinţei, făcut-au ca la vreao cinci bani ungureşti
victoriosus,-a,-um biruincios,-ă
victricius,-a,-um de biruinţă
victrix, g.f. biruitoare, izbăvitoare
victus,-us, g.m. băutură, mîncare
victus,-a,-um biruit,-ă
viculus, g.m. săticel, sătişor
vicus,-i, g.m. sat; **item**: uliţă sau loc deprins în oraş
videlicet, adv. adevărat, la aiave; **item**: adecă
video,-es,-di văzu; **item**: înţelegu, precepu
Vidrus, g.m. gîrlă de la Frisiia
vidua, g.f. văduvă
viduatus,-a,-umînvădăoat,-ă, rămas văduu,-ă, jăfuit,-ă
viduertas, g.f. apud antiquos idem quod calamitas nevoie, perire, dosadă
viduitas, g.f. văduire
vidulum, g.n. tulbă, dăsag
vidulus, g.m. idem
viduo,-as facu văduu, văduvăscu, jăfuiescu
viduus, g.m. văduu
Vienna, g.f. Beciul, Beciul Nou nemţăsc, oraş austienesc
vieo,-es,-evi,-ere legu, cu nuiale legu, cercuiescu, înşiru, împletescu

[1] Scris: **vexifor,-a,-um**; corectat prin suprascriere.
[2] Scris: стрѣвъску.

vietor, g.m. vel viétor butnari, cădari, putinari
vietus,-a,-um moale, slab, veaşted,-ă scobit[1], coleşit,-ă
vigens,-tis, part, g.o. fiitori în puteare,-re, în vîrstă
vigenus,-a,-um al doaozecile,-lea
vigeo,-es,-gui,-ere sîntu în puteare, mai în bună vîrstă sîntu
vigesco,-is mai în bună vîrstă începu a fi, mă întărescu
vigesies, adv. de doaozeci de ori
vigesima, g.f. a doaozecilea
vigesimus,-a,-um idem quod vigesimarius al doaozecile,-ea
vigessis, g.c. de doaozeci de găraş
Vigenvontes, g.m.pl. sub quibus olim erant Cimbri, Saxones, Frisii, Canchi et cæter. năroade nemţeşti de demult
vigil, g.co. preveghitori, pînditori, isteţ, ager
vigilans,-tis, g.o. preveghitori
vigilanter, adv. preveghiind, pîndind, ochiţeaşte
vvyigilantia, g.f. preveghiiare, pîndire, străjuire
vigilatus,-a,-um preveghiiat,-ă, păzît,-ă
vigilax,-cis, g.o.preveghiicios,-ă, pîndicios,-ă
vigilia, g.f. preveghiiare, străjuire
vigiliæ, f.pl. muncire de noapte
vigilo,-as preveghiezu, pîndescu, sîntu pentru dîns /[367r]
vigilor,-aris, passivum noaptea fără de odihnă preveghiezu
viginti, g.o indecli. doaozeci
vigintiviratus, g.m. domnie şi vrednicie de doaozeci de bărbaţi
vigintiviri, g.m.pl. nume au fost a rînduialei domneşti de la Roma
vigor,-oris, g.m. tărie crudă, înviiare, tărie
vigorosus,-a,-um tare crud,-ă
vileo,-es,-lui becisnic, de jos sîntu
vilesco,-is mă facu blăstămat, de jos, mă ieftinescu[2]
vilis,-e blăstămat,-ă, becisnic, de jos, rău,-ea, ieftin,-ă[3]
vilissime, adv. prea ieftin[4]

[1] Scris: scobi; subliniat.
[2] Scris; eθинеску.
[3] Scris: eθинь,ж.
[4] Scris: eθинь.

vilitas, g.f. blăstămăţie, becisnicie, fiinţă de jos
vilito,-asfacu blăstămat, de jos, facu rău, răuţăscu, ieftinescu[5]
villa, g.f. maier, odaie
villanus, g.m. maierul, odagiu, lăcuitoro îm nmaier
villaris,-e odagiesc,-ă, măieresc,-ă
villaticus,-a,-um idem
villica, g.f. măieriţă, odăgieriţă
villicatio, g.f. măierişug, măierişugire
villico,-as măierişugescu, odăgierescu
villicones, g.m.pl. ispravnicii maierilor
villicor,-aris măierescu, odăgiescu
villicus, g.m. maier, odagiu
villosus,-a,-um flocos,-ă, păros,-ă
villulla, g.f. vin slab, de jos
villus, g.m. măierişor, odăiţă
villum, g.n. hir de par, floc de lînă
vimen,-nis, g.n. nuia de legat
vimalis,-e de acest feali de nuia
vinneus,-a,-um idem
vinacea, g.n.pl. sămînţă de struguri
vinaeus,-a,-um de sămînţă de struguri
vinago,-ginis, g.f. neam al stugurilor sălbateci; **item**: nume de pasăre
vinalia,-orum vel -ium, g.n. sărbătoare au fost în care au jirvit lui Iupiter[6] vin
vinarius, g.m. vinari, neguţători de vin
vinarius,-a,-um de vin
vinca, g.f. o iarbă în chipul frunzei de dafin, răşchirătoare într-un loc
vincibilis,-e biruincios,-ă
vincio,-is,-ire legu
vinco,-is învincu, biruiescu
vinctura, g.f. legătură
vinctus,-us, g.m. funie, legătură /[367v]
vinctus,-a,-um legat,-ă
vincula, g.f. prinsoare
vinculum, g.n. legătură, funie
Vindelici, g.m.pl. năroade nemţeşti svai şi banoni
Vindelicia, g.f. ţînut nemţăsc din jos de Dunăre, acesta pînă la munţii din Ţara Italiei
vindemia, g.f. vinărie, vreamea vinului

[5] Scris; eθинеску.
[6] Scris: Иупитѣрь.

vindemialis,-e de vreamea vinului
vindemiater, g.m. cu legături de struguri
vindemiatorius,-a,-um de vreamea vinului, culesului strugurilor
vindmnio,-as,-ere culegu struguri, vînărescu
vindemiola, g.f. culegătoare de struguri, vremşoară de strîns vinul
vindemitor, g.m. culegători de struguri
vindex,-cis, g.o. făcători de băsău, ticăloşitori, pedepsitori; **item** feritori, scutitori, stătători în slobozenie
Vindibonoa vel Juliobona numele cel de demult al oraşului nemţăsc Beciul
vindicatio, g.f. pedepsire, ticălosire
vindiciæ, g.f.pl. iertare, slobozîre, mîntuire; **item**: cuprinderea a vreaunii moşii de pîră, cînd prin leage să aleage a cui să fie
vidico,-as pedepsăscu, facu băsău; **item**: scutescu, apăru, ferescu, mă mîntuiescu; **item**: cu dereptatea cuprinzu, facu al mieu, *izbîndescu*[1]
vindicta, g.f. pedepsire, osîndire; **item**: modul slobozîrei de slugi, slobozire, iertăciune, iertare
viæa, g.f. vie; **item**: pavăză de gard împîngătoare[2] în roate, supt care s-au oştit viteajii cei mărgători la război, la năvală
vineacia, g.f. boştine, dreave
vinealis,-e de vie, viesc,-ă
vinearius,-a,-um de deal de vie
vineaticus,-a,-um de vie
vietum, g.n. deal de vie
vingum, g.n. o iarbă de mîncat în chipul legumii cu frunză lată
vinipotor, g.m. băutori de vin, săbiiari de vin
vinitor, g.m. viiari, lucrători de vie
vinitorius, g.m. vieresc, ţîitori de viiari, de lucrători de vie
vinnulus,-a,-um vox est plautina, Plin. frumuşel,-că, iubiţăl, drăguleţ, muştişorel,-ea
vinolentia, g.f. vinărie, beţie /[368r]
vinolentus,-a,-um vinos,-ă, băut,-ă
vinosus,-a,-um pohtitori de vin,-re, vinos,-ă
vinnulus,-a,-um Nonius vinnulum legit cum dupplici n vinişor cu jmac dulce, prea dulcişor
vinum, g.n. vin
viocurrus, g.m. neam al carului de demult
viola, g.f. viorea, floare frumoasă
violabilis,-e pîngăricios,-ă
violaceus,-a,-um în faţa viorealei
violaris,-e idem
violarium, g.n. grădină de vioreale
violarius, g.m. văpsîtori cu floarea viorealei
violatio, g.f. pîngărire, facere cu sîla
violator, g.m. pîngăritori, sfărîmitori
violens,-tis, g.om. pro violentus făcători cu sîla, puternicitori
violenter, adv. în chip de sîlă, cu de-a sîla
violentia, g.f. sîlă, puteare cu de-a sîla
violentus,-a,-um sîlnic,-ă, făcători de sîlă
violo,-as pîngărescu, o dezfeciurescu, facu sîlă
vipera, g.f. vipere, şarpe veninat, otrăvit
vipereus,-a,-um de vipeare, de şarpe de vipeare[3]
viperinus,-a,-um idem
vipiones, g.m. sicut pipiones, minores columbæ puişori de cocori [sic!]
vir,-ri, g.m. bărbat
vira, g.f. antiq. fămeaie bărbată
virago,-inis, g.f. fămeaie vîrtoasă rodită în chipul bărbatului
vireo,-onis, g.f. o pasăre vearde-galbănă
Virbius, g.m. un om pre carele într-alt chip l-au chiemat Hipolitus
virectum, g.n. loc verzitori cu ramuri verzi şi cu iarbă
viretum, g.n. idem
vireo,-es,-ui,-ere sîntu vearde
vires, g.f.pl. puteare, tărie
viresco,-is mă înverzescu, **prima c.**
viresco,-is, prim. con. mă înverzescu[4], mă întărescu
virga, g.f. nuia, paliţă, vargă
virgator, g.m. nuielitori, păliţitori
virgatus,-a,-um nuielit,-ă, păliţat; **item**: nuielos,-ă, împistrit, scris,-ă
virgetum, g.n. nuieliş, loc de nuiale, loc roditori de nuiale
virgeus,-a,-um de vargă, de nuia
Virgilius, g.m. numele unui poetic mare; **alias: Vergilius; hinc: virgilianus,-a,-um**

[1] Scris de altă mînă.
[2] Şters: rădicătoare.
[3] Scris: vipeare.
[4] Subliniat.

virginalis,-e verguresc,-ă, /[368v] feciuresc,-ă, de fecioară, vreadnic spre vărgură
virginarius,-a,-um de fată vărgură, de fecioară
virgindemia, g.f. culeagere de nuiale
virgineus,-a,-um vărguresc,-ă, feciuresc,-ă
virginitas, g.f. feciurie
virgo,-nis, g.f. fecioară, vergură
virgula, g.f. nuieliţă, vărguţă, zmiceluş
virgulatus,-a,-um nuielicios,-ă, scris frumos,-ă, împistrit,-ă
virgultum, g.n. nuia deasă
virguncula, g.f. feciurioară, vărguriţă
viria, g.f.; sive: viriola podoabă de grumaz strălucitori [sic!] cu pietri scumpe verzi
Viriatus, g.m. tare; **item**: numele unui crai lusitaniian
viriculæ, g.f.pl. puteriţă, tăricioară, putincioară
viriculum, g.n. armă de oaste zvîcnitoare, furcoi colţuros
viridans,-tis, g.o. înverzitori,-re
viridarium, g.n. loc cu ramuri verzi, umbrari de frunză vearde
viride, adv. vearde
viridis,-e vearde, tare
viriditas, g.f. verdeaţă
virido,-as înverzescu
virilia, g.m.pl. trup de ruşine bărbătesc
virilis,-e bărbătesc,-ă; **item:** tare
virilitas, g.f. bărbăţie, trup bărbătesc de ruşine
viriliter, adv. bărbăteaşte, tare
viriola, g.f.; vide: viria podoabă mică de grumaz din pietri scumpe înverzitoare
viripotens,-tis, g.f. fecioară spre căsătorie cuvioasă
viritim, adv. pă bărbaţi, pă capete
viror,-oris, g.m. a quibusdam usurpantur pro viriditate faţă vearde, faţă de pajişte
virosus,-a,-um a viro bărbăteai,-e
virosus,-a,-um a virus, prima longa cu jmac vîrtos, veninat,-ă, cu miros greu
Virto, g.m. o gîrlă
virtus,-utis, g.f. faptă bună; **item:** tărie, tărie ajutătoare
virulentia, g.f. veninare, miros, jmac greu
virulentus,-a,-um veninat, otrăvit,-ă
Virunum, g.n. nume de oraş
virus, g.m. indecli. otravă, miros de ţap, sămînţa săpunătoare a dobitoacelor
vis, hujus vis[1]**, vim, vi; pl. vires,-ium,-ibus, g.f.** de-a sîla, puteare, tărie; **item**: mulţime
viscatus,-a,-um învîscat,-ă, lipit cu vîsc,-ă
viscera, g.n.pl. părţîle-ne /[369r] dinlăuntru
visceratim, adv. mădulăriţeaşte, pă mădulariuri, pă părţi
visceratio, g.f. împărţîre de carne crudă, lărgire
visceror,-aris carne crudă împarţu, părădului
viscosus,-a,-um vîscos,-ă, lipicios,-ă
viscum, g.n. vîsc, vîsc prinzători de pasări
viscus, g.m. idem
viscus,-eris, g.m. maţ, toată carnea fără de oase
visendus,-a certătorealnic,-ă, vînătorealnic,-ă
visibilis,-e văzăcios,-ă
visio, g.f. vedeare, însămnare
visitatio, g.f. cercetare, văzătură
visito,-as cercetezu, văzătorescu
viso,-is,-ere mărgu să văzu
vison, g.m. o jivină grozavă în chipul bivolului
Visuntio, g.f. vel Visontium un oraş hişpanienesc, altul burgundiesc
visor, g.m. certători, iscoditori
Vistula, g.f. cui et Justula gîrlă care Ţara Nemţască o desparte de Samariia şi de la Danţca curge în mare
Visula, g.f. idem quod Vistula
visula, g.f. vitis genus neam al viţei de vie
visum, g.n. vedeare, însămnare
visurgis, g.f. vedeare
visus,-a,-um văzut,-ă
vita, g.f. viiaţă; **item**: statul vieţii
vitabundus,-a,-um depărtători,-re
Vitæ,-arum, g.m.pl. năroade de demult de ls Saxoniia
vitalis,-e trăitori, învietori
vittalitas, g.f. vieţuire, înviiare
vittaliter, adv. viu, cu viiaţă
vitiatio, g.f.[2] dăpartare
Vitellius, g.m. al 9[3] împărat rimlenesc
vitellus, g.m. albuşul oului
viteus,-a,-um de viţă de vie
vitex,-cis, g.f. un scai de tufă mare, lemnul lui Avraam

---

[1] Scris: **viris**; corectat prin ştergere.
[2] Recte: **vitatio, g.f.**
[3] Scris cu cifre.

vitiarium, g.n. loc de sădit vie
vitiatio, g.f. pîngărirea fămeiei, strîcarea, dezfeciurirea
vitiator, g.m. pîngăritori, strîcători de feate
viticula, g.f. viţişoară de vie
viticulum, g.n. cercul cel încîlcit al viţei de vie, cu care spînzură în sus sămînţa
vitifer,-a,-um roditori de viţă de vie,-re
vitigenus,-a,-um făcut din viţă de vie,-re
vitigenus,-a,-um roditori pă viţă de vie
vitilia,-orum, g.n.pl. vimina quibus reliquantur vites nuia legată de viţa de vie
vitiligator, g.m.[1] năpăstuitori
vitiligo,-nis, g.f. pistruială
vitiligo,-as măscărescu, hulescu /[369v]
vitilis,-e plecători, încovîietri, moale
vitilitigator, g.m. năpăstuitori, hulitori
vitiligo,-as năpăstuiescu, hulescu
vitio,-as pieru; **item**: pîngărescu, strîcu
vitiose, adv. rău, greşiţeaşte, cu vină
vitiositas, g.f. greşire, vină, răutate
vitiosus,-a,-um greşealnic,-ă, vinos,-ă, rău
vitis,-itis, g.f. viţă de vie
vitisator, g.m. săditori de vie
vitium, g.n. răutate, vină, greşală, zminteală
vitio,-as mă dăpărtezu
vitrea,-orum, g.n.pl. toate vasele, unealtele de stîclă
vitreamina, g.n.pl. idem
vitreus,-a,-um de stîclă
vitriarius, g.m. stîclari, glăjari, făcători de sticle
vitricus, g.m. tată vitreg
vitriolum, g.n. stîclişoară; **item**: piiatră vitriolum, calacan, crişpan
vitrum, g.n. stîcla, glajă (olteneaşte)
Vitruvius, g.m. un meşter clăditori au fost de la Veroniia
vitra, g.f.[2] legătoare de cap
vittratus,-a,-um[3] cu legătoare de cap, concit,-ă
vitula, g.f. viţea
vitullinus,-a,-um de viţăl
vitulor,-aris mă bucuru, dăinăiescu
vitulus,-i, g.m. viţăl
Vitunus, g.m. dumnezău păgînesc de demult au fost, pre care l-au socotit dătători de viiaţă
vituperabilis,-e defăimăcios, de defăimat bun
vituperatio, g.f. suduire, defăimare, măscărire
vituperator, g.m. defăimători, măscăritori
vituperium, g.n. sudalmă, măscăriciune, defăimeală
vitupero,-as măscărescu, defaimu, osîndescu, defăimezu
vitupero,-onis, g.m. defăimători
vivacissimus,-a,-um prea cu viiaţă lungă, prea mult trăitori
vivacitas, g.f. viiaţă lungă, trai care să poate trăi
vivarium, g.n. unde ţîne omul jivini vii, aleşteu, grădină sălbatecă, ciotărie
vivax,-cis, g.o. trăitori mult
vivens,-tis, g.o. vieţuitori, trăitori,-re
viverra, g.f.
vivesco,-is mă înviezu
vividus,-a,-um vieţuitori, viu,-e; **item**: ager, isteţ, veasel
viviradix,-cis, g.f. sădire de rădăcini vii, vieţuitoare
vivisco,-is mă învezu, începu a trăi /[370r]
vivo,-is,-vi,-ere vieţuiescu, trăiescu, custu
vivus,-a,-um vieţuitori,-re, viu,-e
vix, adv. de-abiia, abiia, cu greu

UL

ulceratio, g.f. spuzîre, rănire afară, facere de bube
ulcero,-as rănescu, spuzăscu, zgăibăscu, bubăscu, facu bube
ulcerosus,-a,-um zgăibos,-ă, bubos,-ă
ulciscor,-eris,-ultus sum, -cisci pedepsescu, facu pedeapsă
ulcus,-eris, g.n. rană, zgaibă, bubă
ulcusculum, g.n. bubuliţă, zgăibuliţă
ulex,-cis, g.m. o iarbă în chipul rojmarinului
uliginosus,-a,-um umezos,-ă, jilăvos,-ă, mocirlios
uligo,-inis, g.f. umezeala pămîntului
Ulius, g.m. un nume al lui Apollon
ullus, g.m. neştine, cineva
ulmarium, g.n. loc de ulmi, ulmiş
ulmeus,-a,-um de ulm
ulmitriba, g.m. cu nuia de ulm bătut
ulmus, g.m. ulm

---

[1] Scris: **vitiligator, g.m.**, completat prin scriere deasupra rîndului.
[2] Recte: **vitta, g.f.**
[3] Recte: **vittatus,-a,-um.**

ulna, g.f. braţ; **item**: cot
ulochyton, g.n. făină de pîine amestecată cu sare, care o au preserat spre jirtvă
ulophonum, g.n. neam al scaiului
Ulpianus, g.m. un iurist conzultum care au trăit în vreamea împăratului Adriian
ulpicum, g.n. ustunoi mare
uls, ant. idem quod ultra mai încolo, doincolo
ulterior et hoc -us,-oris mai dincolo, mai de departe, mai dincolo
ulterius, adv. mai încolo, mai pă urmă, mai departe
ultimo, adv. pă urmă, spre sfîrşit
ultimum, idem
ultimus,-a,-um de pă urmă, de-apoi
ultio,-onis pedepsire
ultor,-oris, g.m. pedepsitori, urgisitori
ultra, præpositio dincolo, peste, mai mult
ultra, adv. est cum sine casu ponitur
ultrix, g.f. pedepsitoare
ultro, adv. de a sa voie, după slobodă voia, pentru aceaea
ultrocitroque în sus şi în jos, cici şi colea
ultroneus,-a,-um de voie, de slobodă voie, de voie slobodă
ulva, g.f. iarbă de apă, ceaea care stă în apă, de care a păscui nu să poate
Ulubræ,-arum ignobilis Italiæ vicus juxta Velitras
ulula, g.f. boaghie
ululans, g.o. urlători,-re
ululatus,-us urlare
ululatus,-a,-um urlat,-ă
ululo,-as urlu
Ullysippo, g.f. vel[1] /[370v] **Ulyssippo, Strabonis vulgo Lisbona** oraş în Ţara Hişpaniei
Ulysses, g.m. fiiul lui Laert, craiul ţînutului Itbaca [sic!]

UM

umbella, g.f. umbrişoară; **item**: işlic de umbră; **item**: paiul ierbii ceii mari
umber,-a,-um umbriian,-că
umbilicatus,-a,-umîn chipul buricului făcut,-ă
umbilicus, g.m. buric; **item**: mijlocul fieşte la ce
umbo,-onis, g.m. pavăza sau buricul din mijlocul pavezei
umbra, g.f. umbră; **item**: oaspete nechiemat, pre care chiematul îl aduce cu sine
umbraculum, g.n. umbrari, loc de umbră
umbræ, g.f.pl. suflete, suflete buduşluitoare
umbraticus,-a,-um umbritoresc,-ă, de umbră
umbratilis,-e idem
Umbria, g.f. ţînut al Italiei, în numele de acum **Ducatus Spolitanus**
umbrifer,-a,-um aducători de umbră,-re
umbro,-as umbrescu
umbrosus,-a,-um umbros,-ă

UN

una, adv. împreună, de una
unanimis,-e de o inimă, de o voie
unanimitas, g.f. o inimă, o unire, o înţeleagere
uncia, g.f. un lot sau doi loţi
uncialis,-e de un lot
unciarius,-a,-um idem
unciatim, adv. loţeaşte, pă loţi
uncinatus,-a,-um strîmbat, încovîiat,-ă, încîrligat
uncinus,-a,-um Latine uncus vel curvus strîmb, încîrligat,-ă
unciola, g.f. lotişor
unctio, g.f. ungere
unctito,-as ungătorescu, ungu de multe ori
unctor, g.m. ungători
unctorius,-a,-um de uns
unctum, g.n. spinare de porc, şold de porc
unctura, g.f. unsoare, unsătură
unctus,-a,-um uns,-ă
uncus,-ci, g.m. unghiţă, cîrlig
uncus,-a,-um strîmb, încîrligat,-ă
unda, g.f. undă; **item**: apă
undabundus,-a,-um unditori,-re, pornitori de undă,-re
undans,-tis, g.o unditori,-re
undatim, adv. în chipul undei
undatus,-a,-um făcut în chipul undei
unde, adv. de unde
undeceni,-æ,-a unsprăzeace
undecentum, g.o.[2] **indecl.** fără una o sută, 99 şi 9
undecies, adv. de unsprăzeace ori /[371r]

[1] Şters: **Straboni**.

[2] Şters: **g.n.**

undecim, adv. unsprăzeace
undecimus,-a,-um al unsprăzeacele,-lea
undeciremis, g.f. corabie vînslitoare cu unsprăzeace rînduri
undecumque de fieşteunde, măcară de unde, de vundeva
undelibet, adv. măcar de unde
undeni,-æ,-a cîte unsprăzeace, unsprăzeace
undeoctoginta, g.o. inde. şaptezeci şi noao, optzeci fără una
undequadragies, adv. de treizeci de ori noao, patruzeci de ori fără una
undequadraginta, g.o. indecl patruzeci fără una, 30 şi 9
undequiunguagessimus,-a,-um al patruzecilea şi noao,-ea
undequiunguaginta, g.o. indecl. patruzeci şi noao, 50 fără una
undesexaginta, g.o. indecl. 50 şi noao, şaizeci fără una
undetrigesimus,-a,-umal doaozecilea şi noao,-lea
undevigesimus,-a,-umal doaozecile fără unul,-lea
undevigessimus,-a,-um al doaozecile fără unul,-lea [sic!]
undeviginti, g.o. ind. doaozeci fără una
undevis, adv. măcar unde, ori de unde
undeunde, adv. de vundeva
undique, adv. din toate părţile, de pătutindinea
undiquesecus, adv. idem
undiqueversum, adv. de pătutindini, din toate părţile
undisonus,-a,-um vîjîitori, sunători ca undele mării
undivomus,-a,-um borîtori de apă, borîtori de undă
undo,-as undescu, pornescu undă, furtună
undosus,-a,-um undos,-ă
undula, g.f. undişoară
undulatus,-a,-um cu veşminte de undă, undit,-ă
unedo,-inis, g.f. măr păduret (lemnul)
ungo,-is,-xi ungu
ungven,-nis, g.n. unsoare cu bună mirezmă
ungventaria, g.f. meşterşug de facerea unsorilor
ungventarius, g.m. vînzători de unsori, făcători de unsori
ungventatus,-a,-um cu unsoare presărat,-ă, uns,-ă
ungventum, g.n. unsoare
ungviculus, g.m. unghişoară, unghiuliţă
ungvinosus,-a,-um unsuros,-ă
ungvis,-is, g.m. unghie
ungula, g.f. unghie de vită
ungulatus,-a,-um cu unghii mari, unghios,-ă
ungulum, g.n. inel
unicalamus, g.m.,-a,-um de un pai, cu un pui
unicaulis,-e cu un pai
unice, adv. uniţeaşte, numai sîngur
unicolor, g.o. cu o faţă
unicornis,-e cu un corn
unicornis, g.m. o jivină în chipul calului care are în frunte /[371v] corn derept
unicornium, g.n. unicornius, g.m. idem
unicus,-a,-um unul,-a, numai unul
uniformis,-e de o furmă
uniformitas, g.f. o formăluire
uniformiter, adv. într-o furmă
unigena, g.c. un născut, o născută
unigenitus, g.m. unul născut, numai unul născut
unijugæ, g.f.pl. legate la un jug, la un par
unimanus,-a,-um cu o mînă
unio,-onis, g.f. unire, uniciune
unio,-onis, g.m. o piiatră scumpă, mărgăritar
unio,-is,-vi,-ire unescu, prinzu într-una
uniocullus, g.m. cu un ochi
unistirpis,-e cu un pai, cu un cocean
unitas, g.f. unire, uniciune
uniter, adv. uniţeaşte
unitus,-a,-um unit,-ă
universalis,-e de obşte, dempreună
universe de obşte
universim, adv. idem
universitas, g.f. obşte, dempreunarea
universus,-a,-um tot,-ă, întreg,-ă
univoce, adv. cu un nume, cu un glas
univocum, g.n. cuvînt supt un grai multe însămnători
uniusmodi, g.o. ind. de un feali
unoculus, g.m. cu un ochi
unose, adv. anti. pro simul împreună
unquam, adv. vundeva, într-o vreame, cîndva
unus,-a,-um unul,-na
unusquilibet, unaquælibet, unumquodlibet, g.o. fieştecare, pînă într-unul
unusquisque, unaquæque, unumquodque idem

VO

vocabulum, g.n. cuvînt numitori sau grai
vocales, g.f.pl. slove făcătoare de glas, slove glasnice
vocales,-e, g.c.[1] cu glas, glasnic
vocalitas, g.f. glăsuire, sunet glasnic
vocamen,-nis, g.n. numele cuiva, chiemare
vocatio, g.f. chiemare
vocative, adv. chiemătoreaşte, prin chiemători
vocativus,-a,-um scil. rogari chiemători,-re
vocator, g.m. chiemători,-re
vocatus,-us, g.m. chiemare, rugămînt
vocatus,-a,-um chiemat,-ă
Vocetius, g.m. mons apud Raurucos numele unui munte, ba deal
vociferans,-tis, g.o. chiuitori,-re, strîgători,-re
vociferatio, g.f. chiuire, strîgare
vociferatus,-us, g.m. ţîpare
vociferor,-aris chiuiescu, strîgu
vocito,-as chiemătorescu, numitorescu /[372r]
voco,-as,-are chiemu, număscu
voconia, g.n.pl. neam al pearelor
Vocontii, g.m.pl. năroade[2] delfinatuseanî[3] în Franţiia
vocula, g.f. glăsişor, cuvînţăl
Vogasus, g.m. mons est Galliæ Belgicæ
Vogesus, g.m. idem
vola, g.f. groapa mînei şi a piciorului, palma
volans,-tis, g.o. zburători,-re
Volaterræ, g.f.pl. oraş al Italiei
Volaterrani, g.m.pl. lăcuitorii oraşului Volaterrei
volaticus,-a,-um zburători,-re, ager,-ă
volatilis,-e zburători,-re, cu arepi
volatura, g.f. zburare, zburătură
volatus,-us, g.m. idem
Volcæ, g.mpl. năroade frînceşti
Volcatius, g.m. un pîrgari mare rimlenesc
volema,-orum, g.n.pl. peare mari
volens,-tis, g.o. voitori, vrînd
volentia, g.f. voie, voire
volgiolum, g.n. mai îndesători, trunchi sfărîmitori de muşunoaie, de gurguiuri
volito,-as zburătorescu, zboru
volo,-as zboru
volo,-is, vult voiu, mi-e voia
Vologenoscerta, g.f. oraş vavilonesc
Vologesus, g.m. împăratul parthuseanilor
volones, g.m. slugi au fost în Roma din slujbă slobozîte în oaste
volpes,-pis, g.f. idem quod vulpes vulpe
volsella, g.f.; sive: vulsella rumpătoare de păr, unealtă zmulgătoare de păr
Volsinium, g.n. oraş al Italiei
volva,-æ, g.f. învălitoare în care omul învăluiaşte ceva; **item**: zgăul fămeii
volubilis,-e învîrtitori,-re, învîrticios,-ă
volubilitas, g.f. învîrtire, învîrtire ageră
volubiliter, adv. învîrtind ager
volucer,-cris ager, curîndzîtori
volucria, g.f. Collumell.,-æ, g.f. omidă rozătoare colţul ierbii, legumii şi al strugurelui
volucris, g.f. pasăre
volvendus,-a,-um învîrtitori, întorcători,-re
volvens,-tis, part, g.o. întorcători, prăvălitori
volumen,-nis, g.m. învăluitori; **item**: carte mare
Volumnius, g.m. un domn de svat rimlean
voluntarie, adv. de voie slobodă /[372v]
voluntarius,-a,-um de voie slobodă
voluntas, g.f. voie, voinţă
volvo,-is,-vi,-ere învîrtescu, prăvălescu
volvola, g.f. vermis qui et volvulus, g.m. viiarme încolăcitori în frunză de vie
volux,-cis, g.f. idem
voup iubit, drag
volupe, g.n. dezmierdăcios, veselicios
Volupia, g.f. dumnezăiţa dezmierdării
voluptabilis,-e veselicios,-ă, dezmierdăcios,-ă
voluptarius, g.m. cercători de dezmierdăciune, de veselie
voluptarius,-a,-um dezmierdăcios,-ă, veselicios,-ă
voluptas, g.f. dezmierdăciune, veselie
voluptuarius, g.m. păscuitori de dezmierdăciune, cercători de veselie
voluptuarius,-a,-um dezmierdăcios,-ă, veselicios,-ă
voluptuosus,-a,-um covîrşit în dezmierdăciune, dezmierdăcios,-ă, veselicios
Volusius, g.m. numele unui poetic nebunatec

---

[1] Recte: **vocalis,-e, g.c.**
[2] Şters: de la.
[3] Scris: дѣлфинусани.

volutæ, g.f.pl. împistriturăˡ în furma frunzei de lemn şi într-a mealciului de mare întru meşterşugul de facerea measelor
volutabrus, g.m. loc învăluit unde zace porcul în tină (loc de tăvalit)
volutatim, adv. învîrtiţeaşte, prăvălind, tăvălind
volutatio, g.f. învîrtire, prăvălire
volutatus,-us, g.m. idem
volutatus,-a,-um învîrtit,-ă, prăvălit,-ă
voluto,-as învîrtesciu, învăluiescu, prăvălescu
volutus,-a,-um întors,-ă
volvulus,-i, g.m. omidă
vomer,-eris, g.n. hier de plug
vomica, g.f. unflătură, bubă, zgaibă
vomis,-eris, g.m. idem quod vomer hier de plug
vomitio, g.f. borîre
vomito,-as borîtorescu
vomitor, g.m. borîtori
vomitorius,-a,-um borîtoresc, de borîtori
vomitus,-us, g.m. borît, borîre
vomo,-is,-mui,-ere borăscu
Vopiscus,-us, g.m. unul dintre copiii geamini, care încă trăiaşte cînd ceialalţi fără vreame au perit
voracitas, g.f. lăcomire în mîncare, mîncare multă
voraginosus,-a,-um adîncăcios, urcioros,-ă
vorago,-inis, g.f. urcior, apă adîncă
Voremus, g.m. sluga unui fur
voratio, g.f. lingere în bucate, mîncare
vorax,-cis înghiţitori, îmbucători, mîncători mare, lacom la mîncare
voro,-as clefăiescu, înghiţu, îmbucu, /[373r] mănîncu lacom
vorsura, g.f. idem quod versura
vortex,-cis, g.m. idem quod vertex volbură, vînt învîrtitori; **item**: urcior în apă adîncă; **item**: vîrf
voto,-is,-ti,-ere ant. pro verto întorcu, învîrtescu
vos, vestrum, vestri, a tu vvoi, vostru
vosmetisi voi înşivă
votivus,-a,-um după făgăduinţă, după facerea de făgăduinţă lui dumnezău
votum, g.n. facere de făgăduinţă, făgăduinţă, făgăduinţă făcută lui dumnezău
voveo,-es, vovi facu făgăduinţă, făgăduiescu
vox,-cis, g.f. glas

UP

upilo,-onis oiari, păstori de oi
upupa, g.f. pupăză (pasăre)

UR

Urania, g.f. una dintre noao **musæ**
Uranopolis, g.f. oraş în Machiedoniia
uranoscopos, g.m. nume al peaştelui
Uranus, g.m. tatăl lui Saturnus pre care leteneaşte **Coelum** şi **Coelium** îl chiiamă
urbanatim, adv. iscusît
urbane, a. iscusît
urbanicus,-a,-um orăşănesc,-ă, cetăţăsc,-ă
urbanitas, g.f. omenie, slovesnicie
urbanus,-a,-um orăşean,-că, cetăţean; **item**: de omenie, cinsteş la vorbă, iscusît,-ă
urbicula, g.f. orăşăl, cetăţuie
urbicus,-a,-um cetăţenesc, orăşenesc,-ă
urbina, g.f. nume al săbiei
Urbinates, g.m.pl. lăcuitorii oraşului Urbinum
Urbinum, g.n. oraş italienesc
urbs,-bis, g.f. oraş îngrădit, cetate
urceolaris, g.f. iarbă sfărîmitoare de pietri
urceolaris,-e de vas de pămînt, de urcior
urceolus, g.m. burcănaş, urcioraş
urceus, g.m. urcior, vas de pămînt
uredo,-inis, g.f. seara, arderea ierbii, pălire
urens,-tis, g.o. arzători,-re
ureteres, g.m.pl. vinele în care pişatul în băşică să stoceaşte
urgens,-tis, g.o. silitori
urgeo,-es,-rsi,-ere silescu
Urgo, g.f. ostrov în Marea Tirhenului
Urgoi, g.m.pl. năroade în Sarmaţiia
Uri, g.m.pl. năroade indieneşti
urica, g.f. piiarderea de sămănătură, seară, pălitura
urigo,-ginis, g.f. aprindere în bubă pentru doftoriia asudăturei
urina, g.f. pişat, ud
urinalis, g.f. in sălbatec /[373v]
urinator, g.m. umblători în apă, uriiaş vărsători în apă
urino,-as mă vîru supt apă, urieşăscu, înotu pă supt apă

[1] Şters: în frunză de lemn.

urinor,-aris idem
urinum,-orum idem quod subventaneum quod citrea coitum edditur ou ouat fără cocoş
urna, g.f. vadră, vadră ca de zeace ocă
urnalis,-e de vadră
urnarium, g.n. loc de vase cu apă în cuhnie
urnula, g.f. vedrişoară de scos
uro,-is, ussi,-ere arzu, pîrlescu
Urolanium, g.n. oraş în Britaniia
uropygium, g.n. nodişorul coadei, pă care creaşte coada găinei, gînştei
urpix,-cis, g.m. nodul fusului, o unealtă oarecare mojicească
uruncum,-ci, g.n. sămînţa ţăpuşei spinului de pîine
ursa, g.f. ursoaică
ursinus,-a,-um de urs, ursăsc,-ă
ursulus, g.m. dsuleţ
ursus,-i, g.m. urs
urtica, g.f. urzîcă
urus, g.n. taur[1] de pădure
urvum, g.n. strîmbarea plugului
urvus,-a,-um idem significat quod sursum, versus, reflexus, Fest.

US

Usa, g.m. gîrlă în Mauritaniia
usia, g.f. usie, stare
usio, g.f. trăire cu dîns
Usiperes, g.m.pl. năroade nemţeşti lîngă apa Rhenus
Usipii, g.m.pl. idem
usitate, adv. obicinuiţeaşte, cu obiceai, după obiceai
usitatus,-a,-um obicinuit,-ă
usitor,-aris cu dîns trăitorescu
uspiam, adv. vundeva[2]
usquam, adv. vreaundeva
usque, præpositio pînă aci, pînă
usqueadeo, id. est in tantum într-atît, atata [sic!]
usquequaque den toate părţile, de margine totdeuna
usquequo, adv. pînă cind

[1] Şters: bivol de.
[2] Scris: vundeve.

usterigo,-inis seara arzătoare, pălitoare
ustio,-onis, g.f. ardere
ustor, g.m. arzători, arzători de trup mort
ustrina, g.f. cujniţă înfocătoare de hier, cujniţă de faur, cuptori topitori de rude
ustulo,-as arzu, pîrlescu
ustus,-a,-um ars,-ă, pîrlit
usualis,-e de viiaţă-ne, de folosu-ne
usuarius, g.m. dătători afară împreunat ceva spre trăit, spre luarea folosului
usuarius,-a,-um trăitori cu dîns,-re, căruia-i luom folosul, iar nu-i al nostru /[374r]
usucapio,-is,-ere cu obiceaiul, cu trăirea cu dîns facu al mieu
usucapio,-onis, g.f. moşie dată noao cu obiceaiul, cu traiul
usufructuarius,-a,-um care trăiaşte cu vreao moşie şi-i ia folosul care lui nu iaste usebită a sa
usufructus, g.m. trăire cu dîns, luare de folos, de hasnă
ususa, g.f. trăire cu dîns; **item**: camănă [sic!], dobîndă
usuarius, g.m. cămătarnic, dătători de camătă
usurarius,-a,-um trăicios cu dîns, căruia omul îi ia folosul, hăsnos,-ă, folosîncios,-ă
usurpatio, g.f. trăire adease cu ceva
usurpo,-as adease trăiescu cu dîns, iau folosul, mie-m dau
usus,-us, g.m. trăire cu dîns
usus,-a,-um înainte pus, desit, trăit cu dîns adease,-ă
ususfructus,-us, g.m. trăire cu moşiia altuia
usuuvenit, imper. adease cade, să întîmplează, au obicinuit a fi

UT

ut, conjun. ca, să
utcunque măcar cum, fieştecum, aşa ş-aşa
utendus,-a,-um cu care tribiue a trăi
utens,-tis, g.o. trăitori cu ceva
utensile, g.n. unealtă de trăit cu dînsă
utensilia, g.pl.[3] lucrurile de folos spre viiaţă-ne, unealte de casă
uter burduf, fluier, **g.m.**
uter,-eris vel uterus, g.m. zgău de priimit

[3] Recte: **g.n.pl.**

uter,-tra,-rum care
uterculus, g.m. zgăuleţ, pîntecel
uterinus,-a,-um den zgăul născătoarei, în trup născut,-ă
uterlibet, g.m. ori care, măcar care
uterque, utraque, utrumque amîndoi,-o, tot fieştecare
utervis, g.m.[1] măcar care
uterus,-i, g.m. pîntece, zgău
uti, conjunctio precum
utibilis,-e de trăit, cu care poate trăi
Utica, g.f. oraş în Africa aproape de Carthago
uticensis,-e din oraşul Utica
utilis,-e folosîtori,-re, hăsnuitori,-re
utilitas, g.f. folos, hasnă, folosînţă
utiliter, adv. cu folos
utinam! adv. optantis măcară! o, deaca!
Utinum, g.n. oraş în Italiia
utique, adv. affir. adevărat, zău, prea adevărat
utor,-oris, usus sum trăiescu cu dîns, iau folosul
utplurimum, adv. spre mai mult
utpote, adv. aşa ca, adecă
utputa, adv. adecă
utra, g.f. care
utrarius, g.m. purtători de burduşi
utricularius, g.m. cimpoiari (fluieraş cu burduf) /[374v]
utriculus, g.m. burduşel, folceluş
utrinque, adv. de amîndoao părţile
utrinsecus, adv. într-amîndoao marginile
utro, adv. măcar încătrăo
utrobi, adv. în care loc
utrobique, adv. într-amîndoao locurile
utroque, adv. spre amîndoao locurile
uttrubi, adv. ci unde
utrum, g.n. care
utut, adv. măcară cum, oricum

UV

uva, g.f. strugure; **item**: cepul limbii; **item**:[2]
Uvanola, g.f. oraş în hotarul Epirusului
uvesco,-is mă udu, mă umezescu
uveus,-a,-um de strgur
uvidus,-a,-um ud,-ă, umed,-ă, jilav, apos,-ă
uvifer,-a,-um aducători de struguri,-re
Uvitæ, g.m.pl. năroade de demult de la Saxoniia
Vulcanalia, g.n. sărbătoarea lui Vulcanus
Vulcaniæ, g.f.pl. şapte ostroave împregiurul Siţiliei, într-alt nume Etolie
Vulcanus, g.m. dumnezăul focului, faurul lui dumnezău; **item**: focul
vulga, g.f. quæ et bulga teaşcă
vulgaris,-e de obşte, dempreună, de toate zilele
vulgariter, adv. de obşte
vulgator, g.m. vestitori afară
vulgatus,-a,-um de obşte, afară vestit,-ă
vulgivagus,-a,-um dempreună, de obşte, afară răşhirat
vulgo de obşte, dempreună, răşhirat
vulgo,-as vestescu afară, facu de obşte, dempreună
vulgus,-i, g.m. năred, năred de obşte
vulnerarius, g.m. vraci, vindecători de rane
vulnerarius,-a,-um de rană
vulneratio, g.f. rănire
vulnero,-as rănescu
vulnificus,-a,-um rănitori, făcători de rane,-e
vulnus,-eris, g.n. rană
vulnusculum, g.n. rănişoară
vulpescula, g.f. vulpiţă
vulpes,-is, g.f. et volpes,-is vulpe
vulpinor,-aris viclenescu ca vulpea
vulpinus,-a,-um de vulpe; **item**: viclean,-ă
vulsella, g.f. idem quod volsella cleştişor, unealtă rumpătoare de păr
Vulsinium, g.n. oraş au fost în Hetruriia
vulsio,-onis, g.f. zmulgere, ciupire, rumpere
vulsura, g.f. idem
vulsus,-a,-um rumpt,-ă, zmuls, tras,-ă /[375r]
vulticulus, g.m. obrăjor, privire, căutare
vultuose, adv. cu obraz posomorît, trist
vultuosus,-a,-um cu obraz posomorît, zbîrcit, trist, închis
vultur,-ris, g.m. vîltur
vulturinus,-a,-um de vîltur
vulturis, idem quod vultur antiquis vîltur
vulturius, g.m. idem
Vulturnum, g.n. oraş în Campaniia lîngă apa Vulturnus
Vulturnus, g.m. vînt de la răsărit; **item**: gîrlă în Campaniia

---

[1] Şters: **adv.**
[2] Spaţiu liber.

vultus,-us, g.m. obraz, căutare
vulva, g.f. zgău, zgăul fămeiei; **item**: pizda fămeiei
uvula, g.f. umflarea hierbinte a gîtului
uvularia, g.f. iarbă limboasă
uxor, g.f. muiare, soţîie casnică
uxorcula, g.f. muieruşcă
uxorius, g.m. prea cu asupra îngăduitori muierii
uxorius,-a,-um de muiare, muieresc,-ă

X

XA

Xanthe, g.f. dumnezăiţă de mare, fata lui Oţeanus; **item:** ţînut asienesc care în nume nou îi Troas

xanthenes, g.m. neam al pietrii scumpe

Xanthi, g.m.pl. năroade thraţieneşti

Xanticles, g.m. un hătnogi mare au fost în războiul Ţirusului

xanticus, g.m. luna lui aprilie

Xanthii, g.m.pl. năroade în Liţiia

Xanthippus, g.m. un om purtători de război înţealept laţedemonean

Xanthius, g.m. un bărbat tare boeţienesc

Xantho, g.f. dumnezăiţă de mare

xanthos, g.m. o piiatră scumpă indienească

Xanthus, g.m. gîrlă mare a ţînutului Troas; **item:** un istoriceari de la Lidiia; **item:** un poetic; **item:** un cal mare al lui Hector[1]

XE

Xenarcbus, g.m. un poetic comicus

Xeni, g.m.pl. casa de baie în Roma

Xeniæ, g.f. pl. idem

xeniolum, g.n. dărişor de oaspeţi

xenium, g.n. dar de dat oaspetelui

Xenius, g.m. numele lui Iupiter[2] la greci

Xenocles, g.m. un oratori mare adramitusean

Xenocrates, g.m. un filosof din Halţedoniia, care au fost ucenic lui Plato

xenodochium, g.n. casă priimitoare de oaspeţi

Xenon, g.m. un zugrav siţionean, /[375v] ucenicul lui Meoclis

Xenoparochi, g.m.pl. carii în Roma solilor celor străini

le-au slujit unele-altele

Xenophanes, g.m. un filosof ţelofanic; **item:** un poetic din Lesbus[3], scriitori de vearşuri

Xenophilus, g.m. un poetic halţedoniian şi pirthagor [sic!], filosof au fost

Xenophon un hătnogi înţelept athinean; fost-au şi alţii într-acestaş nume

xenos, g.m. oaspe

Xera, g.f. oraş la Stîlpul lui Hercules[4]

seralæphia, g.f. unsoare uscată cu care au obicinuit afară de baie a trăi

xerampelinus,-a,-um faţă de trandafir negritoare

xeria, g.n.pl. haină de ir uscată

Xerolibya, g.f. ţînut uscat al Libiei

Xeroliphus, g.m. loc de îngropaciune au fost în Ţarigrad

seromyrun, g.n. unsoare uscată

xerophthalmia, g.f. duroarea pişcăcioasă a ochiiului

Xerxenna, g.f. ţînut în Armeniia cea Mică

Xerxes, g.m. fiiul lui Darie, craiul Persiei

XI

Ximene, g.f. ţînut din Pontus unde sînt ocnele de sare

siphia, g.m. un peaşte de mare cu nasul mare

xiphiæ, g.f. de-ale cometelor steale

xiphium, g.n. numele unii ierbi împuţîte

Xiphonia, g.f. oraş siţilienesc

XO

Xoes, g.f. ostrov eghiptenesc în care adevărat un oraş cu nume ca acesta iaste

Xois, g.f. idem

XU

Xuchis, g.f. oraş în Libiia

Xuchitæ, g.m. lăcuitorii oraşului Xuchis

Xuthis,-e g.f. oraş siţilienesc

Xuthiates, g.m. xuthinean

Xuthus, g.m. fiiul Helenei, ginerele lui Erechtheus

XY

Xylenopolis, g.f. oraş în hotarul Cariei şi Indiei, care l-au zidit Alixandru

---

[1] Scris: Хѣкторь.

[2] Scris: Иупитѣрь.

[3] Scris: Лѣсбусь.

[4] Scris: Хѣркулась.

Xylina, g.f. oraş capadochieesc
xylinum, g.n. tot fealiul de bumbac de lemn (bumbac)
xylobalsamum, g.n. lemn balsam
xylocinnamum, g.n. coajă de lemn scump
xylon, g.n. lemn; **item**: un lemn roditori de lînă
xylophagus, g.m. viiarme rozători de leamne
Xynia, g.f. oraş thessalienesc
xyris, g.f. numele ierbii
xystici, g.m. luptători
xysticos, g.m. o piiatră scumpă în chipul iaspidei, roditoare în Indiia /[376r]
xystum, g.n. loc larg, lat, loc larg de primblat neacoperit
xystus, g.m. foişor lat, pridvor de primblat larg acoperit

Z

ZA

Zacanthæi, g.m.pl. năroadele de supt dealul Pireneus

Zachalias, g.m. numele unui om îndrăcit vavilonean

Zacynthus, g.m. un ostrov în Marea Ionium, împotriva Peloponesului de către apus

Zagrius, g.m. o parte a dealului Taurus, care desparte Mediia de Vavilon

Zaleucus, g.m. făcători de leage mare au fost între locruseani

Zama, g.f. oraş au fost în Africa

zamia, g.f. Dorice; Latine multa dammum poena est

Zamolxis, g.m. dumnezăul gheteanilor au fost

Zancle, g.f. oraş siţilienesc au fost pre care apoi apoi [sic!] l-au chiemat **Messana; item**: oraş în Pelopones

Zamclæus,-a,-um zamclean,-că, din oraşul Zamcle[1]

Zamcles, g.m. un om bătrîn de la Samotraţiia

Zapaurtene, g.f. ţînut asienesc de către răsărit

Zariaspa, g.f. oraş indienesc într-alt nume Bactra

ZE

Zea, g.f.

Zelea, g.f. oraş în Troasa

Zelia, g.f. idem

zelo,-as zelo moveor cu mare purceadere rîvnescu sau iubăscu

zelor,-aris, idem

zelotes, g.m. cu purceadere rîvnoasă spre mînie sau spre dragoste rîvnitori

zelotypia, g.f. dragoste cu rîvnă sau mînie vîrtoasă

zelotypus,-a,-um rîvnitori,-re

zelus, g.m. rîvnă spre mînie şi spre dragoste cu rîvnitoare purceadere

Zemicetus, g.m. numele unui lotru vestit, tîlhăritori în corabie

Zeno, g.m. un filosof din oraşul chiprăsc, din Ţirtus, care au fost întîiul începători stoiţei sectei[2]; fost-au, iarăş, un Zeno eleates, care au găsît învăţătura diialectica[4]; fost-au şi un epicurisean într-acestaş nume

Zenobia, g.f. muiarea lui Odentatus[5]

Zenobius, g.m. un sofistă care în Roma în vreamea împăratului Adriian au fost în mare cinste

Zenodorus, g.m. un cioplitori de chipuri vestit au fost în vreamea împăratului Nero; **item**: fost-au un grammatic de la Alixandriia

Zenodotium, g.n. un oraş din Mesopotamiia

Zenodorus, g.m.[6] un poetic din Efes şi grammatic

Zephyre, g.f. un ostrov de către Creta; **item**: un oraş /[376v] au fost în Cariia care apoi s-au numit Halicarnasus

Zephyrium, g.n. un deal înalt în pămîntul locruseanilor

Zephyrius,-a,-um ut zephyria ova, id est sterilia quod vent putentur generari fără poamă, neroditori,-re

zephyrus, g.m. vînt de către apus

Zerbis, g.m. gîrlă la Mesopotamiia

Zerethra, g.n.pl. un vad unde gîrla Erasmus din lacul Stimfale curge afară

zeroe, g.m. piiatră scumpă, aseamine curcubeului

Zerynthum, g.n. o peştere în Thraţiia, aproape de oraşul Zona[7], lîngă apa Hebrus, Hecatenei svinţită

zeta, g.f. loc ca acela unde un pat împreună cu doao scaune să aşază

---

[1] Scris: Замкле.

[2] Scris: сактеи.

[3] Scris: елеатѣсь.

[4] Scris: диалѣктика.

[5] Scris: Одѣнтатуть.

[6] Recte: **Zenodotus, g.m.**

[7] Scris: Зона.

zetecula, g.f. idem
Zetes, g.m. un fii al lui Boreas de la Orethiia
Zethus, g.m. feciorul lui Iupiter de la Antiopaia [sic!]
zeugitæ, g.f.pl. nuiale de trestie, prinzătoare de pasări au fost, care s-au rodit în ţărmurele lacului Orchomenţius
zeugitanus,-a,-um african,-că, africesc,-ă
Zeugma, g.n. încleştare, îmbucare, cînd cîteva sentenţii[1] printr-un verbum să înţeleg şi încleştează; **item**: un oraş lîngă apa Efrathul
Zeus, g.m. peaşte pre care oaricarii îl chiiamă peaştele lui Sveti[3] Peter
Zeuxis, g.m. un zugrav vestit au fost în Ţara Grecească
Zeuxo, g.f. dumnezăiţă de mare

ZI

Ziela, g.f. oraş în Cappadochiia
Ziger, g.f. oraş sţithienesc
zygrys, g.f. o şopîrlă mică pre care într-alt nume o chiiamă halţida
Zilis, g.f. oraş în Mauritaniia
Zimeris, g.f. un ţînut năsîpos, prundos în Ethiopiia
Zingi, g.m.pl. năroade care lăcuiescu lîngă lacul Metis
zingiber,-beris, g.m. gimberi
Zipoethium, g.n. oraş bithininesc
Zirinia, g.f. oraş traţienesc
ziriniatæ, g.m.pl. lăcuitorii oraşului
Zizama, g.f. numele unui oraş
Zizenia, g.f. neghină, zizanie
zizanium, g.n. idem
ziziphia, g.f. un lemn pre care în patică îl chiiamă **jujubas**
ziziphus, g.m. idem

ZM

zmilaces, g.m. o piiatră scumpă care să rodeaşte în apa Efrathul
zmilus, g.m. numele unui clăditori înţelept

ZO

Zoara, g.f. oraş în Persiia; **item**: /[377r] alt oraş în Palestina, unde au fost scăpat Loth de perirea Sodomului; **hinc: zoaremus,-a,-um**
Zoaratæ, g.m.pl. lăcuitorii oraşului Zoara
Zobidæ, g.m. năroade carii lăcuiesc în Carmaniia
zodiacus, g.m. un cerc de ceri umblători cruciş în care sînt 12 seamne cereşti, care le umblă soarele din an în an
Zoelæ, g.m.pl. năroade în Austriia din Ţara Şpanioleascâ
Zoillus, g.m. un poetic năpăstuitori, care au scris cîteva cărţi împotriva lui Homerus
Zona, g.f. brîu, curneai
zonarius, g.m. făcători de brîu
zonarius,-a,-um ut sector zonarius tăietori de pungi de brîu
zonatim, adv. id est per gyrum volburiţeaşte, învîrtiţeaşte
zonitis, g.f. neam al rudei netopite
zonula, g.f. brîuşor, brîuleţ
zoonychon, g.n. numele unii ierbi, care într-alt nume **leontopodium**
zoophtalmus, g.m. merişor, saschiu
zoophyta, g.n.pl. lucruri ca acelea care între stări vieţuitoare şi între saduri au fire de mijloc, ca şi bureatele de mare, ca scoica, mealciul
zoophorus, g.m. signifer zodiacus circulus in coelo, complectens 12[4] signa
zoopissa, g.f. răşină rasă de pă corabiia de mare şi cu ceară amestecată
zoopiron o iarbă, chiiamă-o clinopodium şi vadăpoliia
zoopyrus, g.m. numele unui înţelept ştiutori de fire; avut-au şi Megabisus un copil într-acestaş nume
Zoroanda, g.f. un loc oarecare în dealul Taurus, unde apa Tigrisului în urcioare şi în zmîrcuri vîrîndu-să, iarăş să aruncă pre sine afară
Zoroastres, g.m. împăratul bactrinuseanilor, care spre învăţătura învîrtirei ceriului bine au înţeles; ştiut-au şi învăţătura drăcească
zoronysius, g.m. o piiatră scumpă de îndrăcit, care să rodeaşte în apa Indus

[1] Scris: сѣнтѣнций.
[2] Scris: вѣрбумь.
[3] Scris: Свти.
[4] Scris cu cifre arabe.

Zoster,-eris, g.m. focul lui Sveti[1] Antal, care nevoie pre om curînd îl omoară; **item**: numele unui munte înalt în Atica

ZU

Zuchis, g.f. oraş africesc
Zuchites, g.m. zuchiteani
zura, g.f. sămînţa unui scai îmghimpos pre care îl chiiamă paliurus, prea bun împotriva scorpiei

ZY

zygæna, g.f. numele unui peaşte
Zygantes, g.m. năroade de la Africa, /[377v] care mai mult trăiesc cu carne de măimuţă
Zygi, g.m.pl. năroade care lăcuiesc aleşteul Meotis
Zyagia, g.f. neam al carpănului; **item**: polecra Iunei
zygis, g.f. cucul-sălbatec (iarbă)
zygitæ, g.m.pl. carii în galion au şezut între[2] vînslari în miljoc
Zygopolis, g.f. oraş în Portum, în marginea Cappadochiei
zygostatæ, g.m.pl. judeţi purtători de grijă spre măsurarea punţilor derept
zyme, g.f. fermentum Latine aluat, covăseală
zymites, g.m. pîine cu aluat
zythum, g.n. olăvină de slad
zythus, g.m. idem

[1] Scris: Свти.

[2] Scris: înte.

Finis
Vége Sfîrşit

Soli sapienti Deo per Jesum Christum gloria et honore in secula.
Az egedül bölcs Istennek, az Jesus Christusaltal dicsösseg et tissztesseg mindöröke. Amen.
Sîngurului înţeleptului Dumnezău prin Isus Hristos slavă şi cinste în veaci. Amin.

La tălmăcirea acestuiu lixicon ostenitu-s-au din plata părintelui Mitrofan, episcopul de Buzău, Todor Corbea sîn iermonah Ioasaf din Braşov.